



# EYFOR XIII BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

11-15 MAYIS 2022 ANKARA



EYUDER 2022

# XIII. ULUSLARARASI EĞİTİM YÖNETİMİ FORUMU

## BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

11-15 MAYIS 2022 İZMİR

E-ISBN: 978-975-2490-85-7

Kitap, EYFOR-XIII 'de sunumu yapılan bildirilerin özetleri olup  
özetlerin içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları  
Eğitim Yöneticileri ve Uzmanları Derneği'ne (EYUDER) aittir.  
Anılan kuruluşun izni alınmadan, Kitabın bütünü ya da bölümleri,  
kapak tasarımı, mekanik elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da  
başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

1. Baskı: Haziran 2022, Ankara

**İmtiyaz Sahibi**

EYUDER

**Genel Yayın Yönetmeni**

Dr. Adem ÇİLEK

**Editör**

Murat KOÇALI

**Dizgi ve Kapak Tasarım**

Murat KOÇALI

**İletişim**

**EĞİTİM YÖNETİCİLERİ VE UZMANLARI DERNEĞİ**

İnternet: [www.eyuder.org.tr](http://www.eyuder.org.tr)

E.ileti: [eyuder@gmail.com](mailto:eyuder@gmail.com)

İnternet: [www.eyfor.org](http://www.eyfor.org)

E.ileti: [forumeyfor@gmail.com](mailto:forumeyfor@gmail.com)

## SPONSORLAR

---





## DÜZENLEME KURULU

---

ONURSAL BAŞKAN

---

Prof. Dr. Fatma Seniha Nükhet HOTAR  
Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörü

### DÜZENLEME KURULU BAŞKANLARI

---

Dr. Adem ÇİLEK  
EYUDER/ULEDEF Başkanı

Prof. Dr. Esra BUKOVA  
Dokuz Eylül Ün. Buca Eğitim Fak. Dekanı

### KONGRE AKADEMİK DANIŞMAN

---

Prof. Dr. Feyzi ULUĞ  
Gazi Üniversitesi

### KONGRE GENEL KOORDİNASYON

---

Murat KOÇALI  
Milli Eğitim Bakanlığı

Ömercan ŞENTÜRK  
Milli Eğitim Bakanlığı

Gamzegül ENGİN  
Milli Eğitim Bakanlığı

Rumeysa ŞEN  
Milli Eğitim Bakanlığı

### ORGANİZASYON EKİPLERİ

---

Gamzegül ENGİN	DRAMA EĞİTİMCİLERİ DERNEĞİ
Sema ÖZEN	ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMCİLERİ DERNEĞİ
Ümran UYSAL	ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMCİLERİ DERNEĞİ
Serap OKUR ARSLAN	EĞİTİMCİ KADINLAR DERNEĞİ
Ahmet Can BOLAT	İLKOKUL SINIF ÖĞRETMENLERİ DERNEĞİ
Ahmet AŞKAR	İLKOKUL SINIF ÖĞRETMENLERİ DERNEĞİ
Galip BEDİR	OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMANLARI DERNEĞİ

**Süleyman DEĞİRMENÇİ**

**Dinçer BEKTAŞ**

**Ahmet YALVAÇ**

**Kıymet SARAR**

**Selin SENGİR**

**Nur DURMUŞ**

**Hüseyin SIHAT**

**Abdullah GÜNDOĞDU**

**Biröl KILIÇ**

**Gülbahar Dilek ÖRENLİLİ**

**Hülya AYKUTLU ADALI**

**Sercan VARKAN**

**Murathan TUVANÇ**

**Muhammed ÇİFTÇİ**

**Metehan UÇAR**

**Oğuzhan DURSUNOĞLU**

**Tahsin TUY**

**Oğuzhan YANIK**

**TEKNİK VE MESEKİ EĞİTİMCİLER DERNEĞİ**

**ULUSLARARASI DİL EĞİTİMCİLERİ DERNEĞİ**

**ONLİNE OTURUM KOORDİNATÖRÜ**

**ONLİNE OTURUM TEKNİK EKİP**

**ONLİNE OTURUM TEKNİK EKİP**

**ONLİNE OTURUM TEKNİK EKİP**

**ONLİNE OTURUM TEKNİK EKİP**

**TASARIM EKİBİ**

**SOSYAL MEDYA EKİBİ**

**PROGRAM HAZIRLAMA EKİBİ**

**İŞARET DİLİ TERCÜMANI**

**KONGRE ÇALIŞMA EKİBİ KOORDİNATÖRÜ**

**KONGRE ÇALIŞMA EKİBİ**

**KONGRE ÇALIŞMA EKİBİ**

**KONGRE ÇALIŞMA EKİBİ**

**KONGRE ÇALIŞMA EKİBİ**

**KONGRE ÇALIŞMA EKİBİ**

**KONGRE ÇALIŞMA EKİBİ**

## *DÜZENLEME KURULU ÜYELERİ*

Prof. Dr.	Adurrahman İLĞAN	İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ahmet ÜSTÜN	AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ali AKSU	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ali BALCI	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ali Çağatay KILINÇ	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Asuman Seda SARACALOĞLU	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Aycan ÇİÇEK SAĞLAM	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ayhan AYDIN	
Prof. Dr.	Bahir SELÇUK	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Başaran GENÇDOĞAN	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Coşkun BAYRAK	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Cumali ÖKSÜZ	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Diğdem M. SİYEZ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ebru OĞUZ	MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Elife DOĞAN	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ CERRAHPAŞA
Prof. Dr.	Ertuğrul USTA	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Esmahan AĞAOĞLU	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Fatma TEZEL ŞAHİN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Feyzi ULUĞ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Güler TULUK	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Hasan ŞİMŞEK	BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Hatice Necla KELEŞ	BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	İbrahim Mehmet KARATAŞ	İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	İbrahim Soner YILDIRIM	ORTADOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	İlknur MAYA	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ

Prof. Dr.	Kemal DOYMUŞ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Leyla HARPUTLU	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Mehmet ÇAĞLAR	LEFKE AVRUPA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Mehmet KORKMAZ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Murat Gürkan GÜRCAN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Mustafa SEVER	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Mustafa ŞAHİN	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Muzaffer ALKAN	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Münevver ÇETİN	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Nurten ÖZÇELİK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Özge HACİFAZLIOĞLU	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Sabri ÇELİK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Sadegül AKBABA ALTUN	BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Selahiddin ÖĞÜLMÜŞ	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Serkan ÇELİK	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Songül ALTINIŞIK	TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜ
Prof. Dr.	Taner ALTUN	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Telhat ÖZDOĞAN	AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Temel ÇALIK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Tuba GÖKÇEK	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Türkan ARGON	BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Vural HOŞGÖRÜR	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Yüksel KAVAK	TED ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Abidin DAĞLI	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Adnan TAŞGIN	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ahmet Cezmi SAVAŞ	EURASIAN SOCIETY OF EDUCATIONAL RESEARCH



Doç. Dr.	Asim MEMMEDOV	GENCE DEVLET ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Banu Çulha ÖZBAŞ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Banu ÖZEVİN	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Çınla ŞEKER	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Elif Buğra KUZU DEMİR	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Elif YÖYEN	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Emine Seda KOÇ	TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Emre PINARBAŞI	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Erdoğan DOĞRU	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Esen ALTUNAY	EGE ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Esen ERSOY	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Esra TÖRE	SABAHATTİN ZAIM ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Fahri ÖZSUNGUR	MERSİN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Gözde İNAL	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Gülten ŞENDUR	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Güzin ÖZYILMAZ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Hacer KARABAĞ	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Halil Coskun CELİK	SIİRT ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Halil Coşkun ÇELİK	SIİRT ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İbrahim DALBUDAK	ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İlhan DÜLGER	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İlknur ÖZPINAR	NİĞDE ÖMER HALİDEMİR ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İlknur ŞENTÜRK	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İrem ÇOMOĞLU	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Kazım BİBER	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Mehdi RAHİMOV	GENCE DEVLET ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Merve YILDIRIM	GİRESUN ÜNİVERSİTESİ

Doç. Dr.	Mustafa ÜREY	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Necla FIRAT	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Nedim ÖZDEMİR	EGE ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Nur AKCANCA	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ömer KARAMAN	ORDU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Özlem KARABULUTLU	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Selin OYAN	ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Semiha ŞAHİN	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Serdar ÇELİK	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Süleyman KARATAŞ	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Şenol SEZER	ORDU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Turan AKMAN ERKILIÇ	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Türker KURT	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Yagut ALİYEVA	BAKÜ DEVLET ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Zühal ALTUN	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ahmet AYTAÇ	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ahmet Murat ELLEZ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Bünyamin BAVLI	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Celal GÜLŞEN	BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Duriye Esra ANGIN	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ebru SAKA	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ebru ÜNAY	TRAZON ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Emine ARZU	BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hakan ÖRTEN	TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hanife Ece UĞURLU AKBAY	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hasan ASLAN	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hepşen OKAN	ANKARA ÜNİVERSİTESİ

Dr. Öğr. Üyesi	Ozan COŞKUNSERÇE	NEVŞEHİR HACI BAYAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Pınar AYYILDIZ	ANKARA MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ramazan Şamil TATIK	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Tolga SAKA	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Tunay KARAKÖK	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Yeliz ÇELEN	AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Zekiye ÖZGÜR	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Dr.	Güler KOÇAK	MEB TTKB
Dr.	Harun Alpar CANATAN	MEB
Dr.	Hatice BİLGİN	MODERN BİLİMLER AKADEMİSİ
Dr.	Hicran ALKAN	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Dr.	Köksal BANOĞLU	MEB
Dr.	Mehmet ARSLAN	MEB
Dr.	Mehmet ARSLAN	MİLLİ EĞİTİM UZMANI
Dr.	Mehtap NAİLLİOĞLU KAYMAK	MEB
Dr.	Nurten ÇELİK	MEB
Dr.	Ramazan ERTÜRK	MEB
Dr.	Zeynep AYDIN	MEB
Öğr. Gör.	İsmail ERASLAN	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Arş. Gör.	Esra Nur TUNÇ	BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ
Arş. Gör.	Mükremin DURMUŞ	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Arş. Gör.	Özge ENGİN	AVRASYA ÜNİVERSİTESİ
Uzman	Gamzegül ENGİN	Milli Eğitim Bakanlığı
Öğretmen	Ömercan ŞENTÜRK	Milli Eğitim Bakanlığı
Uzman	Murat KOÇALI	Milli Eğitim Bakanlığı

Prof. Dr.	Adurrahman İLĞAN	İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ahmet DOĞANAY	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ahmet ÜSTÜN	AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ali AKSU	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ali BALCI	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ali Çağatay KILINÇ	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ali Paşa AYAS	İHSAN DOĞRAMACI BİLKENT ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ali Rıza ERDEM	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ali SABANCI	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Asuman Seda SARACALOĞLU	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Aycan ÇİÇEK SAĞLAM	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ayhan AYDIN	
Prof. Dr.	Bahir SELÇUK	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Başaran GENÇDOĞAN	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Coşkun BAYRAK	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Cumali ÖKSÜZ	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Diğdem M. SİYEZ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ebru OĞUZ	MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Elife DOĞAN	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ CERRAHPAŞA
Prof. Dr.	Emine ERATAY	BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ertuğrul USTA	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Esmahan AĞAOĞLU	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ezgi TAVŞANCIL	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Fatma TEZEL ŞAHİN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ferudun SEZGİN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ



Prof. Dr.	Feyzi ULUĞ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Güler TULUK	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Hasan Basri MEMDUHOĞLU	SIİRT ÜNİVERSTESİ
Prof. Dr.	Hasan ŞİMŞEK	BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Hatice Necla KELEŞ	BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	İbrahim Mehmet KARATAŞ	İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	İbrahim Soner YILDIRIM	ORTADOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	İknur MAYA	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Kemal DOYMUŞ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Kemal KAYIKÇI	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Leyla HARPURLU	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Mehmet ÇAĞLAR	LEFKE AVRUPA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Mehmet KORKMAZ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Murat Gürkan GÜRCAN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Musafa SEVER	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Mustafa ŞAHİN	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Muzaffer ALKAN	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Münevver ÇETİN	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Nurten ÖZÇELİK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Özge HACİFAZLIOĞLU	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Sabri ÇELİK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Sadegül AKBABA ALTUN	BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Selahiddin ÖĞÜLMÜŞ	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Serkan ÇELİK	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Songül ALTINIŞIK	TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜ
Prof. Dr.	Taner ALTUN	TRABZON ÜNİVERSİTESİ

Prof. Dr.	Telhat ÖZDOĞAN	AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Temel ÇALIK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Tuba GÖKÇEK	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Türkan ARGON	BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Vural HOŞGÖRÜR	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Yüksel KAVAK	TED ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Zekiye Meltem AKKAYA	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Abdulahap AKINCI	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Abidin DAĞLI	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Adem BAYAR	AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Adnan TAŞGIN	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ahmet Cezmi SAVAŞ	EURASIAN SOCIETY OF EDUCATIONAL RESEARCH
Doç. Dr.	Asim MEMMEDOV	GENCE DEVLET ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Asiye TOKER GÖKÇE	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ayça KARTAL	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Banu ÇULHA ÖZBAŞ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Banu ÖZEVİN	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Burcu Sezginsoy ŞEKER	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ceyhun OZAN	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Çınla ŞEKER	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Derya GİRGIN	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Elif Buğra KUZU DEMİR	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Elif YÖYEN	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Emine Seda KOÇ	TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Emre PINARBAŞI	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Erdoğan DOĞRU	GAZİ ÜNİVERSİTESİ

Doç. Dr.	Esen ALTUNAY	EGE ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Esen ERSOY	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Esra KARABAĞ KÖSE	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Fahri ÖZSUNGUR	MERSİN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Gözde İNAL	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Gül Kaleli YILMAZ	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Gülten ŞENDUR	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Güzin ÖZYILMAZ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Hacer KARABAĞ	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Halil Coskun CELİK	SIİRT ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Halil Coşkun ÇELİK	SIİRT ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İbrahim DALBUDAK	İSPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İlhan DÜLGER	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İlknur ÖZPINAR	NİĞDE ÖMER HALİDEMİR ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İlknur ŞENTÜRK	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İrem ÇOMOĞLU	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Kazım BİBER	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Mehdi RAHİMOV	GENCE DEVLET ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Mehmet OKUTAN	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Merve YILDIRIM	GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Mustafa ÜREY	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Necla FIRAT	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Nedim ÖZDEMİR	EGE ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Nur AKCANCA	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ömer KARAMAN	ORDU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ömer Tuğrul KARA	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

Doç. Dr.	Özkan ÖZGÜN	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Özlem KARABULUTLU	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Sadullah Serkan ŞEKER	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Selin OYAN	ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Selminaz ADIGÜZEL	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Semiha ŞAHİN	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Serdar ÇELİK	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Sıtkı AKARSU	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Süleyman KARATAŞ	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Şenol SEZER	ORDU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Turan AKMAN ERKİLİÇ	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Türker KURT	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Vafa SAVAŞKAN	ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Yagut ALİYEVA	BAKÜ DEVLET ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Zeynep TATLI	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Zühal ALTUN	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ahmet AYTAÇ	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ahmet GÜLAY	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ahmet Murat ELLEZ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Bünyamin BAVLI	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Celal GÜLŞEN	BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Didem GÜVEN	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Duriye Esra ANGIN	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ebru SAKA	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ebru ÜNAY	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Emine ARZU	BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ



Dr. Öğr. Üyesi	Fatih Mutlu ÖZBİLEN	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hakan ÖRTEN	TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hamit ÖZEN	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hanife Ece UĞURLU AKBAY	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hasan ASLAN	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hepşen OKAN	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Nuray ÖNCÜL	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ozan COŞKUNSERÇE	NEVŞEHİR HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Pınar AYYILDIZ	ANKARA MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ramazan Şamil TATIK	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Selda ARAS	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Tolga SAKA	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Tunay KARAKÖK	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Yahya Han ERBAŞ	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Gör.	Yeliz ÇELEN	AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Gör.	Zekiye ÖZGÜR	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Dr. Arş. Gör.	Ahmet KAYSILI	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Dr. Arş. Gör.	Emel ÇİLİNGİR ALTINER	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
Dr. Arş. Gör.	Sultan ÇIKRIK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Dr.	Güler KOÇAK	MEB TTKB
Dr.	Sinan DAĞ	MEB
Dr.	Ayça ÜLKER	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Dr.	Elif Gamze ÖZCAN	MEB
Dr.	Gökhan KAYIR	MEB
Dr.	Harun Alpar CANATAN	MEB
Dr.	Hatice BİLGİN	MODERN BİLİMLER AKADEMİSİ

Dr.	Hicran ALKAN	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Dr.	Köksal BANOĞLU	MEB
Dr.	Mehmet ARSLAN	MEB
Dr.	Mehmet ARSLAN	MİLLİ EĞİTİM UZMANI
Dr.	Mehtap NAİLLİOĞLU KAYMAK	MEB
Dr.	Nurten ÇELİK	MEB
Dr.	Ramazan ERTÜRK	MEB
Dr.	Zeynep AYDIN	MEB
Öğr. Gör.	İsmail ERASLAN	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Arş. Gör.	Esra Nur TUNÇ	BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ
Arş. Gör.	Mükremin DURMUŞ	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Arş. Gör.	Özge ENGİN	AVRASYA ÜNİVERSİTESİ

## İÇİNDEKİLER

SPONSORLAR .....	4
DÜZENLEME KURULU .....	5
ONURSAL BAŞKAN .....	5
DÜZENLEME KURULU BAŞKANLARI .....	5
KONGRE AKADEMİK DANIŞMAN .....	5
KONGRE GENEL KOORDİNASYON .....	5
ORGANİZASYON EKİPLERİ.....	5
DÜZENLEME KURULU ÜYELERİ .....	7
BİLİM KURULU ÜYELERİ.....	12
İÇİNDEKİLER .....	19
MESLEK LİSELERİNDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK TUTUMLARI.....	59
<i>ABDULKADİR ÇELİK,</i> .....	59
DENEY HAVUZU PROJESİNİN ÖĞRENCİLERİN FEN ETKİNLİKLERİNE OLAN KATKISININ ARAŞTIRILMASI.....	60
<i>HAVVA KÜÇÜKBAŞ,</i> .....	60
ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN YÖNETİCİLERİNE YÖNELİK ALGILADIKLARI ETKİLİ LİDERLİK ÖZELLİKLERİ VE OKULA BAĞLILIK DÜZEYLERİNİN İŞ MOTİVASYONLARIYLA İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ .....	61
<i>FEYZULLAH YANIK,</i> .....	61
ORTAOKULLARDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN KULLANDIKLARI DİSİPLİN TÜRLERİNİN İNCELENMESİ ....	62
<i>AYNUR APAYDIN TOSUN,</i> .....	62
ZİHNİMDEKİ MASAL .....	63
<i>ÖZDEN COŞAR,</i> .....	63
OKULLARDAKİ “Z KÜTÜPHANE” KULLANIMI.....	64
<i>YAŞAR BAT,</i> .....	64
BOSNA'NIN FETHİNİN BÜTÜNLEŞİK ÖĞRENME YAKLAŞIMI AÇISINDAN FEN BİLİMLERİ DERSİNE ENTEGRASYONUNUN BETİMLENMESİ .....	66
<i>EMİNE KARAÇIRAY,</i> .....	66
OKUL YÖNETİCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ .....	67
<i>BERTAN ÇETİN, ARZU BAL, EZGİ AKBULUT,</i> .....	67
YÖNETME SANATI .....	68
<i>MEHMET FERHAT ALCU,</i> .....	68
OKUL MÜDÜRLERİNİN SERGİLEDİKLERİ ÖZGECİ DAVRANIŞLAR İLE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ....	69
<i>BERÇEM YALÇINKAYA,</i> .....	69
ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLARIN BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN GELİŞİMİNDEKİ ROLÜ: İSRAİL ÖRNEĞİ .....	70
<i>RİDVAN KARABULUT,</i> .....	70
GÖÇMEN KADININ YAŞADIĞI ÇOKKÜLTÜRLÜLÜK VE YÜKSEK VASIFLI GÖÇMEN KADININ KÜLTÜREL SERMAYESİ.....	71
<i>ÇİĞDEM AYDIN YILMAZ,</i> .....	71
AKADEMİSYENLERİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞI .....	72

ÖZLEM GÖKKURT, MUHARREM KÖKLÜ,.....	72
<b>ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ DÖNEMİNDE KIZ ÇOCUKLARININ KIYAFET SEÇİMİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLERİN EBEVEYN GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ</b> .....	<b>73</b>
FULYA TURAN, ŞİRİN ŞİNİKÇİ,.....	73
<b>DOĞANIN DİLİNDEN MATEMATİK İLKOKUL DÜZEYİNDE ETWİNNİNG PROJESİ</b> .....	<b>74</b>
GÜLCAN AKYÜREK,.....	74
<b>OTUR BİR MASAL YAZALIM İLKOKUL DÜZEYİNDE ETWİNNİNG PROJESİ</b> .....	<b>75</b>
SEYFİ TÜLÜ,.....	75
<b>"DEĞİŞEN VELİ DAVRANIŞLARI VE EĞİTİME ETKİLERİ"</b> .....	<b>76</b>
HAMZA AKTAŞ, .....	76
<b>ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA FİZİKSEL OLARAK SINIF ORTAMI VE SINIF DÜZENİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ</b> .....	<b>77</b>
ORHAN ÇELİK, .....	77
<b>STEAM DÜNYASI</b> .....	<b>78</b>
KƏMALƏ NƏHMƏDOVA,.....	78
<b>MAVİ BİLYEDEN UZAYA MARS</b> .....	<b>79</b>
ŞULE TANTA, .....	79
<b>SÜRDÜRÜLEBİLİR VE GELECEGE UYUMLU EĞİTİM EKOSİSTEMLERİ İÇİN PLANLAR-BLUEPRINT</b> .....	<b>80</b>
NUROL BİRSEN EVİNTAN, .....	80
<b>ORMAN OKULUM DOĞAYLA BULUŞUYORUM ETWİNNİNG PROJESİ</b> .....	<b>82</b>
BUKET GÖVCE,.....	82
<b>100 BAŞARILI İNSAN</b> .....	<b>84</b>
AYŞE USLU, .....	84
<b>ORTAOKUL MATEMATİK DERS KİTAPLARINDAKİ MATEMATİK TARİHİ ÖĞELERİNİN İNCELENMESİ</b> .....	<b>85</b>
HARUN ŞAŞMAZ, BİRSEL AYBEK, .....	85
<b>KORONAVİRÜS PANDEMİSİ UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE ÖĞRETMENLERİN MESLEĞE KARŞI TUTUMLARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA</b> .....	<b>86</b>
MÜSLÜM ENGİN, .....	86
<b>OSMANLI İMPARATORLUĞUNDA ÇOCUKLUKTAN YETİŞKİNLİĞE BULAŞICI HASTALIKLAR EĞİTİMİ</b> .....	<b>87</b>
RİDVAN KARABULUT, ENVER TÜRKSOY,.....	87
<b>SAĞLIK BİLİMLERİ ALANINDA ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLAR İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ</b> .....	<b>88</b>
ÜMMÜŞEYMA SERTDEMİR, RIDVAN KARABULUT,.....	88
<b>İKİ DİLDE EĞİTİMİN OKULÖNCESİ ÖĞRENCİLERİNİN DİL GELİŞİMİNE ETKİSİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ</b> .....	<b>89</b>
YEŞİM ÜSTÜN AKSOY, AHMET GÜNEYLİ, FEVZİ KASAP, .....	89
<b>PANDEMİ SÜRECİNDE ÖĞRETMEN VE VELİLERİN EĞİTİM HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ</b> .....	<b>90</b>
HATİCE BİLGİN, .....	90
<b>ÖZEL EĞİTİMDE AİLE KATILIMININ VE İŞ BİRLİĞİNİN ÖNEMİ</b> .....	<b>91</b>
HARUN ALPAR CANATAN, .....	91
<b>ÇOKLU ORTAM TEKNOLOJİLERİNİN EĞİTİME ENTEGRASYONUNDA ÖĞRETMEN EĞİTİMİ</b> .....	<b>92</b>
FATMA NUR ÇOBAN, .....	92

<b>OTİZİMDE (TMU) TRANSKRANİYAL MAGNETİK STİMÜLASYONUN ÖNEMİ.....</b>	<b>94</b>
<i>TUĞBA HAN, ÇETİN ÖMEROĞLU, .....</i>	<i>94</i>
<b>GEÇMİŞTEN GELECEĞE GÜÇLÜ ADIMLAR.....</b>	<b>95</b>
<i>ÜMRAN UÇAR, NAGİHAN ASLAN, .....</i>	<i>95</i>
<b>ÇOCUĞUMUN HAKLARININ FARKINDAYIM” EĞİTİM MODÜLÜNÜN ANNELERİN ÇOCUK HAKLARINA YÖNELİK EBEVEYN TUTUMLARINA ETKİSİ .....</b>	<b>96</b>
<i>ESRA AKGÜL, TUĞÇE ORTAÇ, ZELİHA GÜNEŞ DEMİR, ZEYNEP BOZKIR, SEMA ALTINSOY, .....</i>	<i>96</i>
<b>OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE PROJE FİKRİ .....</b>	<b>97</b>
<i>RAHİMOVA SABİNA,.....</i>	<i>97</i>
<b>9. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SİBER ZORBA DAVRANIŞLARDA BULUNMA DURUMLARI (İSCEHİSAR ÖRNEKLEMİ) 98</b>	<b>98</b>
<i>MUSTAFA KUTLU, NAİLE KUTLU,.....</i>	<i>98</i>
<b>OKUL YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRETMENLERİN EĞİTİM KURUMLARINA YÖNETİCİ ATAMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....</b>	<b>99</b>
<i>DURALİ TİREN, SEVİL TİREN, .....</i>	<i>99</i>
<b>ONLARIN ELİNDEN MAKET UÇAK.....</b>	<b>100</b>
<i>ERHAN ÇELEM,.....</i>	<i>100</i>
<b>SONUNU SEN YAZ.....</b>	<b>101</b>
<i>AYLİN AYDIN, ALEV SİNOĞLU, .....</i>	<i>101</i>
<b>ÇOCUK ÖĞRENCİLERE ÇEVİRİMİÇİ İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNİN ZORLUKLARI VE İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİNİN ARAŞTIRILMASI.....</b>	<b>102</b>
<i>YASEMİN KIRKGÖZ, .....</i>	<i>102</i>
<b>3-6 YAŞ ÇOCUKLARDA MASALLARLA DEĞERLER EĞİTİMİ.....</b>	<b>103</b>
<i>NEZAHAT ÇELEM,.....</i>	<i>103</i>
<b>MESLEKİ GELİŞİM KONUSUNDA SOSYAL AĞLARIN KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>104</b>
<i>FEYZA ERDOĞAN, YUSUF ALPAYDIN,.....</i>	<i>104</i>
<b>OKUL MÜDÜRLERİNİN İŞ DOYUMU VE TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ ZONGULDAK KOZLU ÖRNEĞİ .....</b>	<b>105</b>
<i>ÖZGÜR MUTLU ÖZTÜRK, .....</i>	<i>105</i>
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİNE OLAN ETKİSİNİN İNCELENMESİ.....</b>	<b>106</b>
<i>MURAT ARPACI,.....</i>	<i>106</i>
<b>YEŞİL BAYRAK SERTİFİKALI EKO-OKULLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE YÖNETİMİ, ÇEVRE VE KALKINMA EĞİTİMİNE ETKİSİNİN OKUL MÜDÜRLERİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ: ZONGULDAK İLİ ÖRNEĞİ.....</b>	<b>107</b>
<i>FATMA GÜNAYDIN,.....</i>	<i>107</i>
<b>İLKOKULDA RESİM DERSLERİNİN RESİM ÖĞRETMENLERİNCE İŞLENMESİNE YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ.....</b>	<b>109</b>
<i>SEMRA ÇİFTÇİ, .....</i>	<i>109</i>
<b>BİYOLOJİ ÖĞRETİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLİMİN DOĞASINA İNANIŞLARI.....</b>	<b>110</b>
<i>NATAVAN BAŞŞELİYEVA,.....</i>	<i>110</i>
<b>İLKOKULLARDA GÖREV YAPAN SINIF ÖĞRETMENLERİN KULLANDIKLARI DİSİPLİN TÜRLERİNİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>111</b>
<i>ERDAL YILDIRIM,.....</i>	<i>111</i>

<b>NECİP FAZIL KISAKÜREK'İN TİYATRO ESERLERİNDE ŞAHİS KADROSU .....</b>	<b>112</b>
<i>BETÜL TEMEL, .....</i>	<i>112</i>
<b>ROMAN ÖĞRENCİLERDE DEVAMSIZLIK NEDENLERİ VE ÇÖZÜMÜ İÇİN YAPILAN ÇALIŞMALAR ÜZERİNE DURUM İNCELEMESİ .....</b>	<b>113</b>
<i>ÇETİN ÇİFTÇİ, .....</i>	<i>113</i>
<b>OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN İŞTE GÜDÜLENMESİ.....</b>	<b>114</b>
<i>İŞİL ÖZER, ALİ RIZA ERDEM,.....</i>	<i>114</i>
<b>GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE OYNAYA OYNAYA .....</b>	<b>115</b>
<i>RAZİYE PETEK,.....</i>	<i>115</i>
<b>ÇİZGİ FİLMLEİN MEB 2013 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI DİL GELİŞİMİ ALANI KAZANIM 3 VE KAZANIM 4 BAĞLAMINDA İNCELENMESİ: KUKULİ ÖRNEĞİ .....</b>	<b>116</b>
<i>BURCU GENÇ, GÜLHAN GÜVEN, .....</i>	<i>116</i>
<b>OKULLARDA ÖĞRENME İKLİMİ İLE ÖĞRETMENLERİN İŞLE BÜTÜNLEŞMELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>117</b>
<i>GÖKHAN SAVAŞ, ERHAN DOLAPCI, .....</i>	<i>117</i>
<b>MOBİL BİTKİ TANIMA UYGULAMASININ BİYOÇEŞİTLİLİK EĞİTİMİNDE KULLANIMINI.....</b>	<b>118</b>
<i>OZAN COŞKUNSERÇE, MERYEM COŞKUNSERÇE,.....</i>	<i>118</i>
<b>OKUMA KÜLTÜRÜ EDİNMEDE SESLİ KİTAPLAR: STORYTEL ÖRNEĞİ .....</b>	<b>119</b>
<i>ŞAHİN ŞİMŞEK, FUNDA BULUT, .....</i>	<i>119</i>
<b>MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSE YÖNETİCİLERİNİN KÜLTÜREL LİDERLİK ROLLERİNİ GEREÇLEŞTİRME DÜZEYLERİ.....</b>	<b>120</b>
<i>SÜLEYMAN DEĞİRMENCİ,.....</i>	<i>120</i>
<b>BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNİN ÖĞRENCİ TANILAMA VE YERLEŞTİRMELERİNDE UYGULADIĞI SÜREÇLERİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>122</b>
<i>ABDULGANİ TATARGAN, .....</i>	<i>122</i>
<b>DOĞADAN SANATA.....</b>	<b>124</b>
<i>SEVİNÇ KALYONCU,.....</i>	<i>124</i>
<b>KADIN OKUL YÖNETİCİLERİNİN LİDERLİK STİLLERİ İLE OKUL İKLİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....</b>	<b>125</b>
<i>GÜLSEN METİN, ÖMÜR ÇOBAN,.....</i>	<i>125</i>
<b>SINIF ÖĞRETMENLERİNE YÖNELİK DİSİPLİNLERARASI BİLGİ İŞLEMSEL DÜŞÜNME BECERİSİ FARKINDALIK EĞİTİMİ .....</b>	<b>126</b>
<i>SERAP ÇİMŞİR, .....</i>	<i>126</i>
<b>ÖĞRETMENLERE GÖRE OKULLARDA EN ÇOK KARŞILAŞILAN ETİK PROBLEMLER .....</b>	<b>127</b>
<i>GÖKHAN KAYIR, ERSEN YOLDAÇ, MELİH ÜNLÜER, .....</i>	<i>127</i>
<b>PANDEMİ SÜRECİNDE CANLI DERSİN İLK OKUMA VE YAZMA ÖĞRETİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ.....</b>	<b>128</b>
<i>ALİ İHSAN KÖROĞLU, MEHMET ÖZEN, İBRAHİM AKGÜN, FİDAN KÖROĞLU, .....</i>	<i>128</i>
<b>OKULLARDA BİLGİ AKIŞI VE BİLGİNİN YÖNETİMİ .....</b>	<b>129</b>
<i>MEHMET KILGIN, GÜRKAN SARIDAŞ, .....</i>	<i>129</i>
<b>TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERS KİTAPLARINDAKİ HALK EDEBİYATI ÜRÜNLERİNE YÖNELİK SORULARIN İNCELENMESİ .....</b>	<b>130</b>
<i>VAFA SAVAŞKAN, .....</i>	<i>130</i>
<b>AKİLİ COCUKLAR STEM EYGİTİMİNDE .....</b>	<b>131</b>

<i>AYNUR AXUNDOVA</i> ,.....	131
<b>YAHYA KEMAL POETİKASININ BİR İÇERMESİ OLARAK KENDİ GÖK KUBBEMİZ'DEKİ ŞİİRLERİ OKUMA ÇALIŞMASI</b> .....	132
<i>TUBA KARASU</i> ,.....	132
<b>2018 YILINDA YENİLENEN LİSE MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ- SİNOP İLİ ÖRNEĞİ</b> .....	133
<i>FATMA VİLDAN GÜLER, DURALI AKSU</i> ,.....	133
<b>PANDEMİ SONRASI OKULA DÖNÜŞTE LİSE SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAŞADIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ</b> .....	134
<i>BARIŞ KILIÇ, AYCAN ÇİÇEK SAĞLAM</i> ,.....	134
<b>ÖZEL EĞİTİM OKULLARINDA KARŞILAŞILAN SORUNLARIN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA İNCELENMESİ</b> .....	135
<i>ABDULVAHAP MİRZA</i> , .....	135
<b>YAŞATILAN KÜLTÜRÜMÜZ: AYANCIK KETENİ</b> .....	136
<i>ALİ ARSLAN</i> ,.....	136
<b>ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETME MOTİVASYONLARI</b> .....	137
<i>KAMİL ARİF KIRKIÇ, VEYSİ ÖZGÜL</i> ,.....	137
<b>KÜLTÜREL MİRAS SERGİSİ</b> .....	138
<i>GÖNÜL ARSLAN</i> , .....	138
<b>TÜRK KÜLTÜRÜNDE RENKLER VE MOTİFLERİN SÖZSÜZ İLETİŞİM ARACI OLARAK KULLANILMASI</b> .....	139
<i>BURÇİN ALTUN</i> , .....	139
<b>1991-2021 YILLARI ARASINDA EĞİTİM YÖNETİMİ BAŞLIĞI İLE YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ</b> .....	140
<i>SEVGİ ATALAY</i> ,.....	140
<b>PROGRAMLAMA ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN ARAÇLARININ SINIFLANDIRILMASI</b> .....	141
<i>HALUK ŞAHİN, OĞUZHAN ARSLANTAŞ, VOLKAN KUKUL</i> ,.....	141
<b>OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE PROJE YAKLAŞIMI VE SOSYAL BECERİLER</b> .....	142
<i>DUYGU ÇETİNGÖZ</i> ,.....	142
<b>DOĞADAN GELEN ŞİFA ADLI ETWİNİN ÇALIŞMA ÖRNEĞİ</b> .....	143
<i>SEMA ÖZEN, NUR CİNEL ÖZYEŞER</i> , .....	143
<b>BENİM KÜTÜPHANEM PROJESİ</b> .....	144
<i>ERTUNÇ ALTUN</i> ,.....	144
<b>DİJİTAL HİKAYE ANLATIMININ TAM, TPAB VE TEKNOLOJİ ENTEGRASYONU ÖZ YETERLİLİĞİ ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ: SINIF ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ</b> .....	145
<i>VOLKAN KUKUL, HACER TÜRKOĞLU</i> ,.....	145
<b>TOHUM KABUĞUNDA SAKLI SU</b> .....	146
<i>KADİR OKUYUCU</i> ,.....	146
<b>TEMA İLE UMUT YEŞERTİYORUZ</b> .....	147
<i>NİLAY OKUYUCU</i> , .....	147
<b>ÖĞRETMENLERİN MESLEK YAŞAMI İÇİNDE GELİŞEN KALIP YARGILARININ İNCELENMESİ</b> .....	148
<i>ESEN ALTUNAY, MERAL YILMAZ</i> ,.....	148
<b>ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN DEVAMSIZLIK NEDENLERİ: AKÇAABAT İLÇESİ ÖRNEĞİ</b> .....	149

<i>NIHAL BAYRAKTAR,</i> .....	149
<b>ETKİLİ LİDERLİK ANALİZİ</b> .....	<b>150</b>
<i>MEHMET ŞÜKRÜ BELLİBAŞ, ÖZGE ÖZAYDIN, GÜLSEREN KORKMAZ, MERVE AYTAŞ, MUSTAFA ÇELİK,</i> .....	150
<b>RESMİ İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN HİZMETİÇİ EĞİTİM PROGRAMLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ (GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ)</b> .....	<b>151</b>
<i>YASEMİN NURİYE TÜRKDAL, OKTAY TAKSİM,</i> .....	151
<b>KAOS TEORİSİ BAĞLAMINDA COVID-19 PANDEMİSİNDE EĞİTİM YÖNETİMİ</b> .....	<b>152</b>
<i>GÜLSEDA KİRİŞÇİ, MUHAMMED KAPUÇAM,</i> .....	152
<b>MESLEKİ EĞİTİME OLAN BAKIŞIN AKADEMİK OLARAK İYİLEŞTİRİLMESİ</b> .....	<b>153</b>
<i>MURAT KARAMIK,</i> .....	153
<b>ÖZEL OKUL MÜDÜRLERİNİN YAŞADIKLARI ETİK İKİLEMLER VE KARAR ALMA SÜREÇLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER (NİTEL BİR ARAŞTIRMA)</b> .....	<b>154</b>
<i>NERİMAN ÖZTÜRK,</i> .....	154
<b>AKÇAABAT ATATÜRK MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİNDE 2020-2021 EĞİTİM ÖĞRENİM YILINDA ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİ VE VELİLERİN FİZİK DERSİNİN YÜZYÜZE VE ONLINE YAPILMASININ DERSİN ANLAŞILIRLIĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ</b> .....	<b>155</b>
<i>SÜREYYA TAŞDEMİR,</i> .....	155
<b>ÇOKLU ZEKA KURAMI TEMELLİ ÖĞRETİMİN İLKÖĞRETİM ALTINCI SINIF ÖĞRENİLERİNİN DOLAŞIM SİSTEMİ BAŞARILARI ÜZERİNE ETKİSİ</b> .....	<b>156</b>
<i>SEDA HİLAL NİŞANCI, GÜLCAN ÇETİN,</i> .....	156
<b>ALTERNATİF YAKLAŞIMLAR LENSİNDEN EĞİTİM DENETİMİ</b> .....	<b>157</b>
<i>ÜNAL DENİZ,</i> .....	157
<b>ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MESLEK SEÇİMİNE İLİŞKİN FARKINDALIKLARI</b> .....	<b>158</b>
<i>HALUK ÖZTÜRK, TUBA KARASU,</i> .....	158
<b>HIZLA DEĞİŞEN TOPLUM YAŞAMINDA ÖĞRENİRKEN TÜKETEN DEĞİL ÜRETEN ÇOCUK ÜRETEK OKUL</b> .....	<b>159</b>
<i>AYSEL İNCE,</i> .....	159
<b>VAKFIKEBİR İLÇESİNDE İLKOKUMADA TEKNOLOJİ KULLANIMININ BAŞARIYA ETKİSİ ÜZERİNE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ</b> .....	<b>160</b>
<i>CEMİL KILIÇ, ERSAN ŞAHİNOĞLU,</i> .....	160
<b>OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN İDARECİLERİN PANDEMİ DÖNEMİNDE KARŞILAŞTIĞI SORUNLARIN İNCELENMESİ</b> .....	<b>161</b>
<i>SERHAT ÖZKAYA, FİLİZ ÖZKAYA,</i> .....	161
<b>ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE MEDYA OKUR YAZARLIĞI PROGRAMI</b> .....	<b>163</b>
<i>İRFAN ÇELİK, ESRA ÇELİK,</i> .....	163
<b>ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİK DERSİNDE PROBLEM KURMA VE PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ</b> 164	<b>164</b>
<i>ZEYNEP SEVİM, SİBEL AKBOĞA,</i> .....	164
<b>ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN DİL YETERLİKLERİNİN SOSYAL UYUMA ETKİLERİ: BİR DEVLET ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ</b> .....	<b>165</b>
<i>AYŞE BURCU ASLAN, ARİFE KIZIL,</i> .....	165
<b>COVID-19 PANDEMİSİNDE “TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI” DERSİNDEN YANSIYANLAR</b> .....	<b>166</b>
<i>GÖZDE İNAL, DURİYE ESRA ANGIN,</i> .....	166
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN OKUL YÖNETİMİ İLE İLGİLİ İNANÇLARININ İNCELENMESİ</b> .....	<b>167</b>



<i>ESEN ALTUNAY, KÜBRA OFLUOĞLU, .....</i>	<i>167</i>
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN COVID19 PANDEMİ DÖNEMİNDE ONLINE EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ.....</b>	<b>168</b>
<i>ABDULKADİR AKDAĞ, SACİDE GÜLEL,.....</i>	<i>168</i>
<b>ÖNASYA BİRLİĞİNİN KURULMA OLANAKLARI.....</b>	<b>169</b>
<i>HASAN COŞKUN, HANDAN DİKMEN, YILMAZ UZUNCAKÖSE, GÜLŞAH BAYRİ, TAHA TAYFUR, ALPER TÜRKMEN, ALİ AKYILDIZ, SEVGİ KENDÜZLER, MEHMET AKYAZI, MUSTAFA ALTUNTAŞ, ESMA MELEK BİNOL, YASİN YILDIRIM, AYSUN AŞKAROĞLU, DERVİŞ KANBEROĞLU, ERHAN BAYRİ, .....</i>	<i>169</i>
<b>İLKOKUL YÖNETİCİLERİNİN UYGULADIKLARI YÖNETİM BİÇİMLERİNE İLİŞKİN VELİ ALGILARI.....</b>	<b>171</b>
<i>SACİDE GÜLEL, SEDAT ŞEN,.....</i>	<i>171</i>
<b>YÜKLEME KURAMINA GÖRE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MÜLTECİ EĞİTİMİNDE KAPSAYICI UYGULAMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ.....</b>	<b>172</b>
<i>SERKAN ÇELİK, DİLARA SAKA,.....</i>	<i>172</i>
<b>OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN SANAT ETKİNLİKLERİNİ PLANLAMA-UYGULAMA-DEĞERLENDİRME SÜRECİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>174</b>
<i>DUYGU ÇETİNGÖZ,.....</i>	<i>174</i>
<b>HALK MASALLARININ MODERN VE YARATICI ŞEKİLDE KORUNMASI.....</b>	<b>175</b>
<i>MAKBULE BİLA,.....</i>	<i>175</i>
<b>ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA SANAT EĞİTİMİNE İLGİNİN AZALMA SEBEPLERİNİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ: ZONGULDAK İL ÖRNEĞİ .....</b>	<b>176</b>
<i>TUĞBA ÇAKIR,.....</i>	<i>176</i>
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN YÖNETİMSEL SÜREÇLERDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>177</b>
<i>MEHMET BARIŞ İPEK, MEHMET AKAY, .....</i>	<i>177</i>
<b>TÜBİTAK 4007 GELENEKTEN GELECEĞE AÇILAN KAPI İZNİK BİLİM ŞENLİĞİNE KATILAN ÖĞRENCİLERİN BİLİM ŞENLİKLERİNE YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLENMESİ .....</b>	<b>178</b>
<i>SERPİL KARAKİRAZ, NİLAY ÇAKIR,.....</i>	<i>178</i>
<b>ÖĞRENCİLERİN YARATICILIKLARININ GELİŞMESİ ÖNÜNDEKİ ENGELLER: BİR ARAŞTIRMA DERLEMESİ.....</b>	<b>179</b>
<i>HASAN BEYSUN, MAHŞUK TURHAN, MÜRSEL KABAR, SALİM SEYFETTİN SANA, .....</i>	<i>179</i>
<b>ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMI VE UYGULAMA ÖRNEKLERİ .....</b>	<b>180</b>
<i>NUR DURMUŞ,.....</i>	<i>180</i>
<b>BİZ BİRLİKTE GÜZELİZ .....</b>	<b>181</b>
<i>SERKAN KARAKAYA, .....</i>	<i>181</i>
<b>KİŞİ-İŞ UYUMUNUN PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ÖRGÜTSEL ÖZDEŞLEŞME ARACI ROLÜ .....</b>	<b>183</b>
<i>ESRA TÖRE, EKREM ÇETİN, GÜLSU NAİBOĞLU, .....</i>	<i>183</i>
<b>İŞ-YAŞAM DENGESİNİN PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: SOSYAL DESTEĞİN ARACI ROLÜ.....</b>	<b>184</b>
<i>ESRA TÖRE, ŞULE ÇİMEN,.....</i>	<i>184</i>
<b>ÖRGÜTSEL ÖZDEŞLEŞME VE SOSYAL DESTEĞİN İŞ TATMİNİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: İŞ-YAŞAM DENGESİNİN ARACI ROLÜ.....</b>	<b>185</b>
<i>ESRA TÖRE, ORHAN KADİR UYSAL, .....</i>	<i>185</i>
<b>KİŞİ-İŞ UYUMUNUN İŞ TATMİNİ VE İŞ PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: İÇSEL MOTİVASYONUN ARACI ROLÜ .....</b>	<b>186</b>
<i>ESRA TÖRE, ORHAN KADİR UYSAL, ZÜLFİKAR SAMUR, .....</i>	<i>186</i>

<b>ÜYELERİN İKNA EDİLME SÜRECİNDE SENDİKA YÖNETİCİLERİNİN KULLANDIĞI STRATEJİ VE ÜYELERİN SENDİKALARDAN BEKLENTİLERİ .....</b>	<b>187</b>
<i>SERHAT YILDIZ, UĞUR KAPLAN, TURGAY YILDIZÖZ, NECMETTİN SARIBAŞ, .....</i>	<i>187</i>
<b>ZOR KONULAR ÜZERİNE ÇOCUKLARLA FELSEFE YAPMAYA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ.....</b>	<b>188</b>
<i>SENA NUR KUTLUBOĞA, NİHAN AKKOCAOĞLU ÇAYIR,.....</i>	<i>188</i>
<b>ÖĞRETMEN BEKLENTİLERİNİN ÖĞRENCİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ .....</b>	<b>189</b>
<i>AHMET GÜL, İLHAN DEMİRYÜREK,.....</i>	<i>189</i>
<b>ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİLERİN MİLLİ EĞİTİM BAKALIĞI “EĞİTİM-ÖĞRETİM HİZMETİ VERENLER İÇİN MESLEKİ ETİK İLKELERİ” NE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>190</b>
<i>AHMET AŞKAR, NECATİ CEMALOĞLU,.....</i>	<i>190</i>
<b>ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİLERİN ÖĞRENEN OKUL KAVRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ.....</b>	<b>192</b>
<i>AHMET AŞKAR, MURAT GÜRKAN GÜLCAN, .....</i>	<i>192</i>
<b>BİR ÜST ÖĞRETİM KURUMU SINAVINA HAZIRLANAN SINIFLARDA (8. VE 12. SINIFLAR) ÖĞRENCİLERİN GÖRSEL SANATLAR DERSİNE YAKLAŞIMLARI VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>194</b>
<i>ŞERİFE ÖZKAYA, .....</i>	<i>194</i>
<b>GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURİYELİ ÖĞRENCİLERİN İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLARA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ.....</b>	<b>195</b>
<i>MEHMET FATİH KARACABEY, MEHMET ÖZER,.....</i>	<i>195</i>
<b>YATILI OKULLARDA GÖREV YAPAN OKUL YÖNETİCİLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARA İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME .....</b>	<b>196</b>
<i>MEHMET FATİH KARACABEY, MUHAMMET ŞIK, .....</i>	<i>196</i>
<b>YABANÇI ÖĞRENCİLER İÇİN AZERBAYCAN DİLİ DERSLERİNDE EV ÖDEVLERİNİN ROLU.....</b>	<b>197</b>
<i>AYTAN MAMMADOVA, .....</i>	<i>197</i>
<b>İLKOKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE MÜZİK VE GÖRSELLERİN ETKİSİ.....</b>	<b>198</b>
<i>NURAN HİNDİSTAN, .....</i>	<i>198</i>
<b>İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNDE ERGONOMİ EĞİTİMİ.....</b>	<b>200</b>
<i>ÖYKÜ BİLGİN,.....</i>	<i>200</i>
<b>OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>201</b>
<i>TUĞBA SONGUR KARAKURT, HAVVA GEYLAN, BERRİN ÜSTOĞLU, MEHMET KARAKURT, .....</i>	<i>201</i>
<b>RUH SAĞLIĞI ÇALIŞANLARI OLARAK OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMANLARININ TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: ŞIRNAK İLİ ÖRNEĞİ .....</b>	<b>202</b>
<i>ESER KARAL, .....</i>	<i>202</i>
<b>KARİYERİM İÇİN BİR DANIŞMANA İHTİYACIM VAR.....</b>	<b>203</b>
<i>MÜRSEL KABAR, SELİM SEYFETTİN SANA, TANER ÖZBAY,.....</i>	<i>203</i>
<b>İLKOKUL 1.SINIFTA OKUYAN YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN OKUMA YAZMA ÖĞRENME ORANLARI VE ÖĞRENİRKEN KARŞILAŞTIKLARI PROBLEMLERİN ÖĞRETMENLER GÖZÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ.....</b>	<b>204</b>
<i>İSMAİL YANAR,.....</i>	<i>204</i>
<b>ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL YARDIMLARDAN YARARLANMA DURUMLARININ AKADEMİK BAŞARILARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ.....</b>	<b>205</b>
<i>MEHMET ARSLAN, .....</i>	<i>205</i>
<b>8.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SPORİF FAALİYETLERE KATILIMI İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ VE VELİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ .....</b>	<b>206</b>
<i>SEZER ŞENTÜRK, .....</i>	<i>206</i>

<b>OKULLAR HAYAT OLSUN KAPSAMINDA GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARININ YAŞATILMASI PROJESİ.....</b>	<b>207</b>
<i>OSMAN YILDIZ, .....</i>	<i>207</i>
<b>ASKIDA KİTABI AL GÖTÜR OKU GETİR PROJESİ .....</b>	<b>208</b>
<i>ADEM YILDIZ,.....</i>	<i>208</i>
<b>EĞİTİMDE ÜÇ TARZ-I ŞAHSİYET: NURETTİN TOPÇU, EROL GÜNGÖR VE CEMİL MERİÇ.....</b>	<b>209</b>
<i>AHMET KILIÇ,.....</i>	<i>209</i>
<b>EĞİTİMDE KADIN LİDERLİK: SAMİHA AYVERDİ ÖRNEĞİ .....</b>	<b>210</b>
<i>AHMET KILIÇ,.....</i>	<i>210</i>
<b>YARATICI DRAMA VE OYUNUN YABANCI DİL KONUŞMA BECERİSİNE ETKİSİ .....</b>	<b>211</b>
<i>AYNUR TAŞÇIGİL, ALEV ÇELİK BAYRAMOĞLU,.....</i>	<i>211</i>
<b>COVID-19 PANDEMİSİ SONRASINDA OKULLARIN YENİDEN AÇILMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ- SİNOP İLİ ÖRNEĞİ .....</b>	<b>212</b>
<i>DURALİ AKSU, FATMA VİLDAN GÜLER,.....</i>	<i>212</i>
<b>DEĞİŞEN TOPLUMUN YENİ YÜZÜ METAVERSE VE EĞİTİM ÜZERİNE OLASI ETKİLERİ .....</b>	<b>213</b>
<i>EJDER ÇELİK, .....</i>	<i>213</i>
<b>EĞİTİMDE ALTERNATİF BİR OKUL MODELİ: KOOPERATİF OKULLAR .....</b>	<b>215</b>
<i>İLAYDA ARDAKOÇ, ERTAN GÖRGÜ,.....</i>	<i>215</i>
<b>EĞİTSEL DİJİTAL OYUNA YÖNELİK MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>216</b>
<i>SELÇUK ALKAN, SERHAT BAHRİ KURTAY,.....</i>	<i>216</i>
<b>ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNE YÖNELİK BİR STEM ETKİNLİĞİ: KOMPOST YAPIMI.....</b>	<b>217</b>
<i>ÜLKÜ KALE KARAASLAN,.....</i>	<i>217</i>
<b>UZAKTAN EĞLENEREK ÖĞRENYORUM.....</b>	<b>218</b>
<i>FATİH GÜLAY, BERRİN PARLAK,.....</i>	<i>218</i>
<b>TARİHİ OLAYLAR VE ŞAHSİYETLER ÜZERİNDEN DEĞERLER EĞİTİMİ.....</b>	<b>219</b>
<i>ARZU OYGUNBAŞ,.....</i>	<i>219</i>
<b>GELECEĞİN OKULU OKURYAZAR OKUL ETİKETİ.....</b>	<b>221</b>
<i>ŞEREF ŞANOĞLU, .....</i>	<i>221</i>
<b>ORTAÖĞRETİM ÖĞRETMENLERİNİN KURUMSAL AİDİYET ALGISI VE MESLEKİ YETERLİLİK ALGISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>223</b>
<i>YELDA ŞANOĞLU,.....</i>	<i>223</i>
<b>ÖĞRETMENLERİN TEKNOLOJİK YETERLİLİKLERİ İLE MESLEKİ MOTİVASYONLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....</b>	<b>224</b>
<i>NEZAHAT GÜÇLÜ, AYSUN YILMAZ,.....</i>	<i>224</i>
<b>ÇOCUKLAR İÇİN STEAM .....</b>	<b>225</b>
<i>HAVVA KÜÇÜKBAŞ,.....</i>	<i>225</i>
<b>COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE TARİH ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>226</b>
<i>ESRA PARLAK, FATİH PARLAK,.....</i>	<i>226</i>
<b>ARAŞTIRMA PROJELERİNE YÖNELİK ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞLERİ-SİNOP İLİ ÖRNEĞİ.....</b>	<b>227</b>
<i>ENGİN BAYRA, .....</i>	<i>227</i>
<b>MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMDE MODERN EĞİTİME GEÇİŞ MODELİ OLARAK FABLAB (ÜRETİM LABORATUVARI): ÜRET – PAYLAŞ – ÖĞREN.....</b>	<b>228</b>
<i>MUSTAFA ÖRGÜT, .....</i>	<i>228</i>

<b>ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNDEKİ MADDİ MANEVİ İTİBAR KAYIPLARININ NEDENLERİ.....</b>	<b>229</b>
<i>MUSTAFA SALCAN, .....</i>	<i>229</i>
<b>TARİHİ DİZİLERİN TOPLUMUN TARİH ALGISINA ETKİLERİ.....</b>	<b>230</b>
<i>ABUZER AKIN, GÜLAY ERGENE AKIN, HÜSEYİN GÖKHAN SARI, .....</i>	<i>230</i>
<b>60-72 AYLIK ÇOCUKLARIN DUYGU DÜZENLEME BECERİLERİ İLE YARATICILIK BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>231</b>
<i>BİRGÜL BERNA UYSAL, YILDIZ GÜVEN, .....</i>	<i>231</i>
<b>SOSYAL YAŞAM VE SOSYAL MEDYANIN MATEMATİK DERSİ BAŞARISINA ETKİSİ .....</b>	<b>232</b>
<i>GÜLAY ERGENE AKIN, ABUZER AKIN,.....</i>	<i>232</i>
<b>PSİKODRAMAYA KAPSAMLI BAKIŞ: BİR DERLEME ÇALIŞMASI .....</b>	<b>234</b>
<i>SELİN SENGİR, .....</i>	<i>234</i>
<b>GELECEĞİN OKULU AKREDİTASYON PROGRAMI; TEMİZ, SAĞLIKLI VE GÜVENLİ OKUL ETİKETİ.....</b>	<b>235</b>
<i>OSMAN KOCAMAN, .....</i>	<i>235</i>
<b>POSTMODERN YÖNETİM PARADİGMALARI AÇISINDAN DEĞİŞEN EĞİTİM SİSTEMİ, EĞİTİM YÖNETİMİ, EĞİTİM PROGRAMI, OKUL, YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ VE VELİ KAVRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....</b>	<b>237</b>
<i>NURSEL TURAN,.....</i>	<i>237</i>
<b>DEĞERLER EĞİTİMİNDE AİLE VE ÖĞRETMEN.....</b>	<b>238</b>
<i>AHMET SEMERCİ,.....</i>	<i>238</i>
<b>ÖRGÜTSEL GÜVEN VE ÖRGÜTSEL ADALET ARASINDAKİ İLİŞKİ İLE İLGİLİ EĞİTİM BİLİMLERİ ALANINDA TÜRKİYE'DE YAYINLANMIŞ LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ.....</b>	<b>239</b>
<i>MEHMET KORKMAZ, HASAN ŞAHİN YILDIRIM, .....</i>	<i>239</i>
<b>ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TARİHİ METİNLERİ GÖRSELLEŞTİRME BECERİLERİ.....</b>	<b>240</b>
<i>ÖZGÜR AKTAŞ, HASAN ASLAN,.....</i>	<i>240</i>
<b>MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLERİ; DURUM ÇALIŞMASI .....</b>	<b>241</b>
<i>AVNİ AYTEKİN, EMİNE SONALCAN, .....</i>	<i>241</i>
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN YÖNETİMLE İLGİLİ KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARIN İNCELENMESİ .....</b>	<b>242</b>
<i>BÜLENT DEMİR, .....</i>	<i>242</i>
<b>EĞİTİM ALANINDA ARTIRILMIŞ GERÇEKLIK UYGULAMALARINDAKİ EĞİLİMLER: 2013-2021 DÖNEMİ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İÇERİK ANALİZİ .....</b>	<b>243</b>
<i>ESRA PARLAK, .....</i>	<i>243</i>
<b>ÖĞRETMEN PERSPEKTİFİNDEN ÖĞRETMEN HAYAL KIRIKLIKLARI .....</b>	<b>244</b>
<i>SEMİHA ŞAHİN, ÖMER DEMİR, YAVUZ KAMİL ŞEVİK,.....</i>	<i>244</i>
<b>İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ MATEMATİKSEL İLİŞKİLENDİRME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ: FONKSİYON KONUSU ÖRNEĞİ.....</b>	<b>245</b>
<i>ZEKİYE MORKOYUNLU,.....</i>	<i>245</i>
<b>ÖĞRETMENLERİN GENEL SİNİZM VE ÖRGÜTSEL SİNİZM DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ ...</b>	<b>246</b>
<i>SEMİHA ŞAHİN, YAVUZ KAMİL ŞEVİK, ÖMER DEMİR,.....</i>	<i>246</i>
<b>TÜRKİYE'DEKİ DIŞ MEKAN OYUN ALANLARININ İNCELENMESİ .....</b>	<b>247</b>
<i>KEREM AVCI, SONNUR İŞİTAN,.....</i>	<i>247</i>
<b>AİLE YETİŞKİN EĞİTİMİ İLE ÖĞRENCİ AKADEMİK BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....</b>	<b>248</b>
<i>ONUR ERDOĞAN,.....</i>	<i>248</i>

<b>SUSADIM.....</b>	<b>249</b>
<i>SAİM İŞÇİ, .....</i>	<i>249</i>
<b>PİLSİZ OYUNCAK ATÖLYESİ .....</b>	<b>250</b>
<i>REYHAN AĞCA, .....</i>	<i>250</i>
<b>ORTA ÇAĞ BATI EĞİTİM TARİHİ İLE DOĞU EĞİTİM TARİHİNİN MUKAYESELİ TAHLİLİ.....</b>	<b>251</b>
<i>AYGÜN HALİLKIZI, .....</i>	<i>251</i>
<b>NASREDDİN HOCA İLE FELSEFE YOLCULUĞU: P4C UYGULAMALARINDA ODAK PROBLEMİN YÖNETİMİNDE MİZAHİ ÖĞELERİN ROLÜ.....</b>	<b>252</b>
<i>MUSTAFA ÇELİK, .....</i>	<i>252</i>
<b>ECOSCHOLL E TWİNNİNG PROJESİ .....</b>	<b>254</b>
<i>EYLEM YAKUT YILDIRIM, TUBA SOYYIĞIT,.....</i>	<i>254</i>
<b>GELECEĞİN OKULU AKREDİTASYON PROGRAMI GELİŞEN OKUL ETİKETİ .....</b>	<b>255</b>
<i>GÜLBAHAR DİLEK ÖRENLİLİ, .....</i>	<i>255</i>
<b>COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE UZAKTAN EĞİTİMDE VE SONRASINDA ÖĞRETMEN OLMAK: ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>257</b>
<i>CANAN ÇOBAN, AHMET MURAT ELLEZ,.....</i>	<i>257</i>
<b>XIX ASIR AZERBAJCANDA EĞİTİMDE İRFANİ DEĞERLER.....</b>	<b>258</b>
<i>AHMED NİYAZOV, .....</i>	<i>258</i>
<b>COVID-19 SÜRECİNDE ATANAN SÖZLEŞMELİ MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIKLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>259</b>
<i>ŞEVVAL GÖKCEN, YAĞMUR DİLAN DEMİR,.....</i>	<i>259</i>
<b>GELECEĞİNOKULU AKREDİTASYONPROGRAMI DİJİTAL OKUL.....</b>	<b>260</b>
<i>AYŞEGÜL TAŞKIN,.....</i>	<i>260</i>
<b>OKUL MÜDÜRLERİNİN DAĞITIMCI LİDERLİK UYGULAMALARI İLE ÖĞRETMENLERİN İŞ BİRLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE GÜÇ MESAFESİNİN DÜZENLEYİCİLİK ROLÜ .....</b>	<b>261</b>
<i>KÜBRA OFLUOĞLU, NEDİM ÖZDEMİR, .....</i>	<i>261</i>
<b>FİZİK DERSİNDE ELEKTRİK KONULARININ WEB 2.0 TEKNOLOJİLERİ KULLANILARAK ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARI VE TUTUMLARINA ETKİSİ .....</b>	<b>262</b>
<i>BELGİN SÖNMEZ, CEMİL TUNÇ,.....</i>	<i>262</i>
<b>GELECEĞİN OKULU AKREDİTASYON PROGRAMI ÇEVRE DOSTU OKUL ETİKETİ .....</b>	<b>263</b>
<i>HİLAL KOÇYIĞIT,.....</i>	<i>263</i>
<b>MODERN EĞİTİMDE ÖĞRENCİ BAŞARISINI ARTIRMADA GERİBİLDİRİMİN ROLÜ.....</b>	<b>264</b>
<i>GÜNƏŞ XUDİYEVA, .....</i>	<i>264</i>
<b>UZAKTAN EĞİTİM SONRASI EĞİTİM-ÖĞRETİM ORTAMININ ÖĞRENCİLERİN GÖZÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ .....</b>	<b>265</b>
<i>AHMET KUTLU, .....</i>	<i>265</i>
<b>ÇOCUKLARDA SOSYAL BECERİLERİ KAZANDIRMADA “OYUN TERAPİSİ”NİN ETKİSİ .....</b>	<b>266</b>
<i>AHMET KUTLU, .....</i>	<i>266</i>
<b>“AKILLI VE MUTLU ÇOCUK NASIL YETİŞTİRİLİR?” ÜZERİNE BİR DOKÜMAN İNCELEMESİ.....</b>	<b>267</b>
<i>ALİ ELER, BEYHAN NAZLI KOÇBEKER EİD, .....</i>	<i>267</i>
<b>ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ALGILANAN ANNE BABA TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ .....</b>	<b>268</b>

<i>GALİP BEDİR, ZÖHRE KAYA,</i> .....	268
<b>LİSE ÖĞRENCİLERİNDE MOBİL TELEFON YOKSUNLUĞU KORKUSUNUN (NOMOFOBİ) AKADEMİK BAŞARIYA ETKİSİ</b> .....	269
<i>AYŞENUR BOZKURT,</i> .....	269
<b>MESLEK LİSELERİ BÜNYESİNDE MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ PROGRAMI AÇILMASININ ETKİLERİ</b> .....	270
<i>METİN BİLA,</i> .....	270
<b>OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERİ VE BAKIM VERENLERİNİ ETKİLEYEN COVID 19 SÜRECİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER</b> .....	271
<i>BAHAR KIPKIP,</i> .....	271
<b>LİSE ÖĞRENCİLERİNDE ERKEN OKUL TERKİ RİSKİNİN İNCELENMESİ</b> .....	272
<i>SUZAN BAYINDIR,</i> .....	272
<b>ADOLESAN KIZLARA AKRAN EĞİTİMİ YÖNTEMİYLE UYGULANAN MENSTRUASYON SAĞLIĞI EĞİTİMİNİN BİLGİ VE DAVRANIŞLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</b> .....	273
<i>ÖZLEM KARABULUTLU, YALÇIN KANBAY, ÖZGÜR ASLAN, CANAN KARADUMAN,</i> .....	273
<b>OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARDA RESİM ANALİZİ</b> .....	274
<i>ELİF YENGİNAR,</i> .....	274
<b>ERGENLERİN MOBİL TELEFONSUZ KALMA KORKUSU (NOMOFOBİ), BİLİNÇLİ FARKINDALIK VE BENLİK SAYGISI DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ</b> .....	275
<i>MUSTAFA ATAŞ,</i> .....	275
<b>ATIKLARI ÇÖPE ATMA YENİDEN DÖNÜŞTÜR PROJESİ</b> .....	276
<i>ABDULLAH SERDAR YALÇIN,</i> .....	276
<b>BİÇİMLENDİRİCİ E-DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ İLE DİL ÖĞRENİMİ İÇİN ÖZ FARKINDALIĞI GELİŞTİRME: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI</b> .....	277
<i>FATİMA Y. AWWAD, FATOŞ SİLMAN, SENEM ŞANAL ERGİNEL,</i> .....	277
<b>PİSA SINAVINDA BAŞARILI OECD ÜLKELERİ VE TÜRKİYE'DE OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN KARŞILAŞTIRILMASI</b> ....	278
<i>MUSTAFA DAL, SABRİ ÇELİK,</i> .....	278
<b>ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN ETİK DEĞERLERİNİN İNŞASINDA ROL OYNAYAN ETMENLER İLE ETİK ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ</b> .....	279
<i>FUNDA UYSAL, NURAY KISA,</i> .....	279
<b>SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE DİJİTAL KİTAP OKUMANIN 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ</b> .....	280
<i>ÇAĞATAY ÇAKMAK,</i> .....	280
<b>STE(A)M KİDS ERASMUS+ PROJESİ</b> .....	281
<i>ERDAL TUNÇ,</i> .....	281
<b>DİJİTAL KİTAPLAR EĞİTİMDE DEĞİŞİM YARATABİLİR Mİ?</b> .....	282
<i>ÇAĞATAY ÇAKMAK,</i> .....	282
<b>GELECEĞİN OKULU AKREDİTASYON PROGRAMI SOSYAL SPORTİF OKUL</b> .....	283
<i>FİLİZ KIR,</i> .....	283
<b>DİL SORUNUN ALAN SEÇİMİNE ETKİSİ</b> .....	284
<i>METE KOYUNCU,</i> .....	284
<b>İLKÖĞRETİM OKULLARINDAKİ FİZİKSEL- DUYGUSAL İSTİSMAR VE İHMAL DURUMLARI</b> .....	285
<i>AYSER AYDIN, SONGÜL ALTINIŞIK, SERDAR YÜKSEL,</i> .....	285

<b>REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİNDE ÇALIŞAN PSİKOLOJİK DANIŞMANLAR İLE OKULLARDA ÇALIŞAN PSİKOLOJİK DANIŞMANLARIN MESLEKİ DOYUMLARININ İNCELENMESİ .....</b>	<b>287</b>
<i>MEHMET SİDDİK BEDİR, .....</i>	<i>287</i>
<b>TÜRKİYE'DE TEKNOLOJİ DESTEKLİ EĞİTİM VE WEB 2.0, WEB 3.0 ARAÇLARININ EĞİTİMDE KULLANIMI.....</b>	<b>288</b>
<i>ERAY ÇAPRAZ, ÖZGÜR BARIŞ AÇILMIŞ, .....</i>	<i>288</i>
<b>DESTEK EĞİTİMİ ODALARINA GÖREVLENDİRİLEN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN YETERLİLİKLERİ, KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ.....</b>	<b>289</b>
<i>MUTEBER YANAR,.....</i>	<i>289</i>
<b>OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN SALGIN SÜRECİNDEKİ MESLEKİ TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>290</b>
<i>RUMEYSA BOZKURT, .....</i>	<i>290</i>
<b>MEKTUP ARKADAŞLIĞI .....</b>	<b>291</b>
<i>SÜMEYYE YANKINCI, .....</i>	<i>291</i>
<b>4007 TOKAT BİLİM ŞENLİĞİNE KATILAN İLKOKUL/ORTAOKUL/LİSE ÖĞRENCİLERİNİN VE ATÖLYE LİDERLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN VERİ MADENCİLİĞİ TEKNİKLERİ İLE ANALİZ EDİLMESİ .....</b>	<b>292</b>
<i>MURAT URFALIOĞLU, EMİRHAN KEFELİ, .....</i>	<i>292</i>
<b>MERAKLI MUCİTLER .....</b>	<b>293</b>
<i>TAMER KARAKAN,.....</i>	<i>293</i>
<b>EĞİTİM YÖNETİMİ ALANINDA DAVRANIŞSAL STRATEJİ: BİR SİSTEMATİK DERLEME ÇALIŞMASI.....</b>	<b>294</b>
<i>ALİ ÖZDEMİR, DUYGU GÜL, .....</i>	<i>294</i>
<b>OKUL ÖNCESİ 4-5 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARA ORFF-SCHULWERK YAKLAŞIMIYLA AKILDA KALICI ŞİİR OKUMAYI ÖĞRETME ÖRNEĞİ .....</b>	<b>295</b>
<i>NİLAY YANALAK KARASU, .....</i>	<i>295</i>
<b>YENİLİKÇİ ÖĞRENME ORTAMLARI VE MÜFREDAT GELİŞTİRME PROJELERİ: DİYARBAKIR STEM VE KOORDİNASYON MERKEZİ ÖRNEĞİ .....</b>	<b>296</b>
<i>BURCU BİLGİÇ UÇAK, YAKUP TOPRAK,.....</i>	<i>296</i>
<b>HİZMET-İÇİ EĞİTİMİN, ÖĞRETMENLERİN PROJE TABANLI ÖĞRENME VE PROJE UYGULAMA SÜRECİNE ETKİSİ .....</b>	<b>297</b>
<i>NURAY GÖRKER, SENANUR CAN, .....</i>	<i>297</i>
<b>BİR RESİM BİN KELİMEYE BEDEL .....</b>	<b>298</b>
<i>NURETTİN ÜRE, TANER ÖZBAY,.....</i>	<i>298</i>
<b>DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERS ÖĞRETİMİNDE YARATICI DRAMA VE İZCİLİK.....</b>	<b>299</b>
<i>AHMET BAŞTAN, SONGÜL BAŞTAN, .....</i>	<i>299</i>
<b>ALGILANAN ÖRGÜTSEL DESTEK, ÖRGÜTSEL ADALET VE ÖĞRETMEN İYİ OLUŞU ARASINDAKİ İLİŞKİ .....</b>	<b>300</b>
<i>ÇİHAT TURAN, DERYA KILIÇOĞLU,.....</i>	<i>300</i>
<b>ÖĞRETMENLERDE MESLEKİ BAĞLILIĞIN YORDAYICILARI OLARAK MOTİVASYON VE İŞ DOYUMU.....</b>	<b>301</b>
<i>VAHİT AĞA YILDIZ, RABİA GÜNAY, .....</i>	<i>301</i>
<b>KARMA KARIŞIK ARAŞTIRMALARDAN KARMA ARAŞTIRMALARA .....</b>	<b>302</b>
<i>MUSTAFA DEMİR, .....</i>	<i>302</i>
<b>BİR OYUN TERAPİSİ YAKLAŞIMI: FİLİAL TERAPİ.....</b>	<b>303</b>
<i>SUZAN ÖĞMEN, SUZAN BAYINDIR, AYŞE İŞKAR, .....</i>	<i>303</i>

<b>MÜDÜR YETKİLİ OLARAK GÖREV YAPAN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MÜDÜRÜN GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARINI YERİNE GETİRMEKLE İLGİLİ ÖZ YETERLİK ALGILARI.....</b>	<b>304</b>
<i>RAMAZAN AKTÜRK, .....</i>	<i>304</i>
<b>BİRLİKTE OKUYORUZ .....</b>	<b>306</b>
<i>AYŞE KOCAMAN,.....</i>	<i>306</i>
<b>İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN AKICI OKUMA BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE WEB 2.0 ARAÇLARININ ETKİSİ .....</b>	<b>307</b>
<i>ÖMERCAN ŞENTÜRK, EMEL ÇOBAN, .....</i>	<i>307</i>
<b>SINIFTA İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARINI ÖNLEMEDE ÖĞRETMENLERİN KULLANDIĞI YÖNTEMLER</b>	<b>308</b>
<i>OSMAN SERTTAŞ,.....</i>	<i>308</i>
<b>FELSEFİ DÜŞÜNMENİN ÖNEMİ VE ÇOCUKLAR İÇİN FELSEFE .....</b>	<b>309</b>
<i>ERKAN SEZGİN, .....</i>	<i>309</i>
<b>DEĞİŞEN TOPLUM DEĞİŞEN OKUL VE YENİ POLİTİKALAR.....</b>	<b>310</b>
<i>ERKAN SEZGİN, .....</i>	<i>310</i>
<b>COVID 19 SALGINI SONRASINDA ÖĞRENCİLERİN OKULA UYUMLARINDA KARŞILAŞILAN SORUNLARIN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ .....</b>	<b>311</b>
<i>FİLİZ ÜNAL, .....</i>	<i>311</i>
<b>ÖZEL OKULLARDA VELİ MEMNUNİYET ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ .....</b>	<b>313</b>
<i>PELİN YÜCE, ALAİ ÖZDEMİR, .....</i>	<i>313</i>
<b>SOSYAL KURUMLARIN VE GENELLİKLE AİLENİN ÇOCUKLARIN TEMEL KİŞİSEL ÖZELLİKLERİNİN OLUŞTURULMASINDAKİ ROLÜ .....</b>	<b>314</b>
<i>YAGUT ALİYEVA, SEVİNC ALİYEVA, RECEP SAĞIROĞLU, .....</i>	<i>314</i>
<b>TEKNOLOJİK UYGULAMALARIN KURGUSAL KULLANIMI VE GÜNCEL BİR ÖRNEĞİ: “KIYAMET PARK: BİR KAMU DAVASI 3” .....</b>	<b>316</b>
<i>RECEP SAĞIROĞLU, .....</i>	<i>316</i>
<b>DİKKAT EKSİLİĞİ VE HİPERAKTİVETE BOZUKLUĞU ALANI İLE İLGİLİ YAPILMIŞ ÇALIŞMALARIN NİCEL YÖNTEME GÖRE İNCELENMESİ.....</b>	<b>317</b>
<i>EDA YENEN, .....</i>	<i>317</i>
<b>SAĞLIKLI GELECEK .....</b>	<b>318</b>
<i>OSMAN ÇELİK, AYL A ÖZTÜRK, TUBA ŞAHİN, SEVDA AKYOL, NALAN BALDAN, SİNEM UZUN, ELİF CAN ÖZDAMAR, GÜLŞAH KOÇAK SAĞLAM, LÜTFİYE BURCU KAHRAMAN, .....</i>	<i>318</i>
<b>OYUN(ETWİNNİNG PROJESİ) .....</b>	<b>319</b>
<i>NURCAN ÇALIŞKAN, HANDAN ÖZER, .....</i>	<i>319</i>
<b>TÜRK FİKİR FATEHİ VE EĞİTİMÇİ DÜŞÜNÜR: İSMAYIL BEY QASPIRALI.....</b>	<b>320</b>
<i>SEVİNC QASIMOVA, .....</i>	<i>320</i>
<b>MİLLİ KÜLTÜR ÖGELERİMİZ .....</b>	<b>321</b>
<i>MUSTAFA FUÇULAR, .....</i>	<i>321</i>
<b>ÖĞRETMENİN KARARA KATILMA DÜZEYLERİ .....</b>	<b>322</b>
<i>ABDULLAH GÜNDOĞDU, ZEYNEP ÇAKMAK, GÖKNUR ATEŞ,.....</i>	<i>322</i>
<b>OKUL MÜDÜRLERİNİN DUYGUSAL ZEKÂSINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>324</b>
<i>SEMİHA ŞAHİN, TUĞÇE KAÇAR, .....</i>	<i>324</i>
<b>İLKOKULDA ÖĞRETİMİN FARKLILAŞTIRILMASI ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA .....</b>	<b>325</b>



SEVDA ÇAKIR,.....	325
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN TEKNOLOJİK LİDERLİK YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ.....</b>	<b>326</b>
MURAT ERMİŞ, LEVENT ERGİN, HÜRRİYET DEĞERLİ ERMİŞ, .....	326
<b>ÇEVRECİ ÇOCUKLAR ETWİNNİNG PROJESİ .....</b>	<b>327</b>
GÖKÇEN BALAT, OSMAN ÇELİK, RABİA İRİ, ŞENAY USTA, NİLGÜN BENLİ, BİRCAN YİĞİT, ZEHRA TÜRKOĞLU, ASLIHAN ASLAN, SIDIKA BORAN, ROMAN NICOLETA CAMELİA, EMİNE KORUCU, SANDRA PROTULIPAC TARABIĆ, NATALIJA GRGURİĆ, DUMITRESCU IOANA MIHAELA .....	327
<b>MİKRO DÜNYAMIZIN MAKRO HAYELLERİ.....</b>	<b>328</b>
GÜNEL HACIYEVA,.....	328
<b>PANDEMİNİN OKULÖNCESİ EĞİTİME ETKİLERİ.....</b>	<b>329</b>
ZEYNEP ÇAKMAK, ABDULLAH GÜNDOĞDU, .....	329
<b>SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ GELİŞİMİNDE SOSYAL MEDYA ARAÇLARININ KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>330</b>
SIDIKA UÇAR, SEDA USTN, DEMET KAYABAŞI,.....	330
<b>İSLAM MİSTİSİZMİ OLARAK TASAVVUF ÖĞRETİMİNİN ÖZELLİKLERİ .....</b>	<b>331</b>
KAMALA PANAHOVA,.....	331
<b>MİMARLIĞIN EĞİTİM KURUMLARINDAKİ BAŞARIYA ETKİSİ .....</b>	<b>333</b>
BİRSEN COSKUN-ÖZTÜRK, .....	333
<b>ÇOCUKLARIN OYUN DAVRANIŞLARI VE YÜRÜTÜCÜ İŞLEV BECERİLERİNDE AÇIK UÇLU MATERYALLERİN OLUŞTURDUĞU DEĞİŞİMİN İNCELENMESİ.....</b>	<b>334</b>
NEŞE AŞKAR, MİNE CANAN ŞENDOĞDU, .....	334
<b>UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİ ÖDEVLERİYLE İLGİLİ İLETİŞİM TERCİHLERİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ .....</b>	<b>336</b>
SELİM SIRRI YALÇIN, .....	336
<b>MESLEK LİSELERİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>337</b>
SUAT ZUHAL PAYAS, AHMET FARUK LEVENT, .....	337
<b>ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIK, ÖRGÜTSEL SİNERJİ VE ÖRGÜTSEL MUTLULUK DÜZEYLERİ.....</b>	<b>338</b>
FADİME AKSOY, A. FARUK LEVENT, .....	338
<b>OKUL MÜDÜRLERİNİN VİZYONER LİDERLİK DAVRANIŞLARI GÖSTERME DÜZEYLERİ İLE ÖĞRETMENLERİN KURUM BAĞLILIĞI VE OKUL ETKİLİLİĞİ ÜZERİNE ETKİSİ .....</b>	<b>339</b>
SİBEL ÇİÇEKYURT, PINAR MERT, .....	339
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİNİN OKUL ETKİLİLİĞİNE ETKİSİ .....</b>	<b>340</b>
ÖZLEM ÇELİKEL ÖZELÇİ, PINAR MERT, .....	340
<b>AZERBAJCAN'DA TIP ÖĞRENCİLERİNE ÖĞRETİLEN FELSEFE DERSİNİN ÖZELLİKLERİ .....</b>	<b>341</b>
GÜLNARE SAFAROVA, .....	341
<b>ALMANYA'DA GENÇLERİN SİYASET İLE İLGİLİ TUTUMLARININ İNCELENMESİ.....</b>	<b>343</b>
AKİF HİLAL ÖZTÜRK, .....	343
<b>SOSYAL KURUMLARIN LATENT FONKSİYONU VE DİSFONKSİONALLIĞI: SOSYOLOJİK ANALİZ.....</b>	<b>344</b>
TAHİR AGAYEV,.....	344
<b>HİBRİT ÖĞRENME SÜRECİNDE ÖĞRETMENLERİN UYGULADIĞI YÜZ YÜZE EĞİTİMİN İNCELENMESİ: SAMSUN İLİ ÖRNEĞİ .....</b>	<b>346</b>
ZEHRA GÜL KÖYÜ,.....	346

<b>OTANTİK LİDERLİK ÖZELLİĞİ GÖSTEREN ÖĞRETMENLERİN OLUMLU SINIF İKLİMİ OLUŞTURMA KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....</b>	<b>347</b>
<i>MÜNEVVER ÇETİN, SEFFAT DUMAN, NERMİN KARATEPE, .....</i>	<i>347</i>
<b>DUYULAR GEZEĞENİNE YOLCULUK ETWİNNİNG PROJESİ.....</b>	<b>348</b>
<i>NESRİN ÜNDÜCÜ, GÖKÇEN EYÜPOĞLU, ABDULLAH KAMİL SATICI, SEVİL HIRAOĞLU, NURSEMİN KIR, ÖZGE ZENGİN ALAN, HAVA KIRAN, ESRA KABAŞ, DUMITRESCU IOANA MIHAELA, JARNEA ANDREEA GEORGIANA .....</i>	<i>348</i>
<b>COVID-19 VE UZAKTAN EĞİTİMİN MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI İLKÖĞRETİM KURUMLARI ÖĞRENCİLERİNE ETKİSİ.....</b>	<b>349</b>
<i>HAKAN KARIŞMAZ,.....</i>	<i>349</i>
<b>ÖĞRETMENLERİN AKADEMİK ETİK ALGILARININ İNCELENMESİ .....</b>	<b>350</b>
<i>BELİS FEYZA GÜLLÜ, NEJAT İRA, .....</i>	<i>350</i>
<b>LİDERLİK ARAŞTIRMALARININ BİBLİYOMETRİK ANALİZİ .....</b>	<b>351</b>
<i>DENİZ GÖMEÇ, KIVANÇ BOZKUŞ, .....</i>	<i>351</i>
<b>SANAT EĞİTİMİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE BİLİNCİ.....</b>	<b>352</b>
<i>GAMZE ATA, .....</i>	<i>352</i>
<b>METAVERSE VE EĞİTİM ALGISI .....</b>	<b>354</b>
<i>NUR KUBAN TORUN,.....</i>	<i>354</i>
<b>“SIFIR ATIK YÜZDE YÜZ GELECEK“ PROJESİNİN ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ .....</b>	<b>355</b>
<i>BİROL KILIÇ,.....</i>	<i>355</i>
<b>ELEKTRİKLİ OTOMOBİLLER VE YAPAY ZEKA, SÜRÜCÜSÜZ OTONOM ARAÇLAR .....</b>	<b>357</b>
<i>TAMER KARAKUŞ,.....</i>	<i>357</i>
<b>ÖĞRETMENLERİN UZAKTAN EĞİTİME OLAN TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....</b>	<b>358</b>
<i>LEVENT ERGİN, MURAT ERMİŞ, HÜRRİYET DEĞERLİ ERMİŞ, .....</i>	<i>358</i>
<b>FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN STEM UYGULAMALARINA YÖNELİK ANLAYIŞLARININ İNCELENMESİ ....</b>	<b>359</b>
<i>TUĞÇE DELİGÖZ, ÇİĞDEM HAN TOSUNOĞLU,.....</i>	<i>359</i>
<b>DİLİMİZ ZENGİNLİĞİMİZ .....</b>	<b>360</b>
<i>YELİZ ERGİN, LEVENT ERGİN, .....</i>	<i>360</i>
<b>OKULLARDA ETİK İKLİM VE OKUL YÖNETİCİLERİNE DÜŞEN SORUMLULUKLAR.....</b>	<b>361</b>
<i>GÜRHAN ÖNDER, YUSUF BAHİRİ GÜNDOĞDU,.....</i>	<i>361</i>
<b>EVDE HAYAT VAR .....</b>	<b>363</b>
<i>AHMET CANBOLAT,.....</i>	<i>363</i>
<b>BARDAK DİZİLİM SPORU TANITILMASI .....</b>	<b>364</b>
<i>İDRİS KINAY, AHMET SOLMAZ,.....</i>	<i>364</i>
<b>HERKES İÇİN WEB 2.0 .....</b>	<b>366</b>
<i>RAZİYE GENÇER PETEK, ELVAN BERİL PETEK, NURCAN ÖZÇELİK, .....</i>	<i>366</i>
<b>TÜRKİYE'DEKİ EĞİTİM POLİTİKALARININ EĞİTİM ÇALIŞANLARININ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ .....</b>	<b>367</b>
<i>MEVLÜT PURTAŞ, RAMAZAN YİRCİ, .....</i>	<i>367</i>
<b>GÜLLERE KÖK OL SOLMASINLAR .....</b>	<b>368</b>
<i>RAZİYE GENÇER PETEK, ELVAN BERİL PETEK, .....</i>	<i>368</i>
<b>KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİNE YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>369</b>

YASEMİN AKYAR, .....	369
<b>PANDEMİ SÜRECİNDE KIRSALDA GÖREV YAPAN 1.SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KARMA EĞİTİM MODELİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>370</b>
FETHİYE ŞENER,.....	370
<b>ORTAOKUL KADEMESİNDE AKILLI TAHTALARIN SINIF HAKİMİYETİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ .....</b>	<b>371</b>
ENGİN GÖKYILDIZ,.....	371
<b>KÜLTÜREL ZEKA VE ÇOK KÜLTÜRLÜ EĞİTİME YÖNELİK TUTUM: KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIĞIN ARACI ROLÜ .....</b>	<b>372</b>
MÜNEVVER BAŞMAN, DİLAN BAYRAM,.....	372
<b>UZAKTAN EĞİTİM DÖNEMİNDE UYGULANAN TRT EBA ANAOKULU HAKKINDA ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ (İSTANBUL İLİ ÖRNEĞİ) .....</b>	<b>373</b>
YELİZ DEMİRKALEM,.....	373
<b>YOU AND ME THROUGH ART TO BETTER FUTURE ERASMUS+ PROJESİ .....</b>	<b>374</b>
SERAP ERDOĞAN GÜREL, .....	374
<b>SIRADIŞI OL ETWINNING PROJESİ .....</b>	<b>375</b>
SULTAN DANACI,.....	375
<b>OKUL LİDERLİĞİNİN OKUL DÜZEYİ DEĞİŞKENLER YOLUYLA ÖĞRENCİ AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ.....</b>	<b>376</b>
MEHMET TUFAN YALÇIN, ÖMÜR ÇOBAN,.....	376
<b>ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BESİN TÜKETİMİNDEKİ BİLİNÇ SEVİYELERİ VE VERİLMESİ GEREKEN EĞİTİM ...</b>	<b>377</b>
HİCRAN ALKAN, ALİ KEMAL YILMAZ, NURAY BÜYÜK, MUZAFFER ALKAN,.....	377
<b>ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HİJYENİK YAŞAMA BAKIŞ AÇISI VE HİJYEN EĞİTİMİ .....</b>	<b>378</b>
MUHAMMED CESUR, MUZAFFER ALKAN, HİCRAN ALKAN,.....	378
<b>ORTAOKUL ÇOCUKLARININ BESLENME ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ VE BESLENME EĞİTİMİ .....</b>	<b>379</b>
ALİ KEMAL YILMAZ, HİCRAN ALKAN, MUZAFFER ALKAN,.....	379
<b>ÖĞRETMEN ADAYLARININ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE YATKINLIĞI VE TAKİBİ .....</b>	<b>380</b>
MURAT TOLGA KAYALAR, MUHAMMED CESUR, NURAY BÜYÜK,.....	380
<b>MESLEKİ EĞİTİMDEKİ POLİTİKA DEĞİŞİKLİKLERİNİN REHBER ÖĞRETMENLERİN MESLEK LİSESİ ALGISINA ETKİSİ .....</b>	<b>381</b>
MUHAMMET OĞUR, .....	381
<b>"MASAL MÜZESİ "ETWINNING PROJESİ.....</b>	<b>382</b>
NİHAL ARIK, .....	382
<b>TÜRKİYE'DE 2000-2019 YILLARI ARASINDA EĞİTİM GÖSTERGELERİNDEKİ DEĞİŞİMİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>383</b>
OSMAN FERDA BEYTEKİN, AHMET BULUT, .....	383
<b>GÜÇLENDİRİCİ LİDERLİK, DESTEKLEYİCİ ÇALIŞMA ORTAMI VE ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>384</b>
AYŞE AKDENİZ, MEHMET KORKMAZ, .....	384
<b>YEREL TARİH EĞİTİMİNE YÖNELİK TÜRKİYE'DE YAPILAN LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ .....</b>	<b>385</b>
MİRAÇ BAKKALOĞLU, TANER ALTUN, .....	385
<b>PANDEMİDE DUYGULARIM VE BEN .....</b>	<b>386</b>
GÜL PAMUK,.....	386
<b>İŞLETMELERDE BECERİ EĞİTİMİ VE KARŞILAŞILAN SORUNLAR .....</b>	<b>387</b>

<i>ABDULKADİR BAYÇELEBİ,</i> .....	387
<b>GERİ DÖNÜŞÜM MUHTEŞEM OLACAK</b> .....	<b>388</b>
<i>DERYA KAYA ÇAKAL,</i> .....	388
<b>ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KÜRESEL ISINMAYA YÖNELİK AKADEMİK BAŞARILARININ VE TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ</b> .....	<b>389</b>
<i>MUSTAFA ÜREY, MUHAMMET BALTÜRK,</i> .....	389
<b>GELECEĞİN OKULU AKREDİTASYON PROGRAMI YARDIMSEVER OKUL ETİKETİ</b> .....	<b>390</b>
<i>ŞULE NURSEL DUMAN,</i> .....	390
<b>ŞİİRİN EĞİTİM VE ÇOCUK GELİŞİMİNDEKİ YERİ</b> .....	<b>392</b>
<i>HURİYE ÇOLAK,</i> .....	392
<b>SINIF ÖĞRETMENLERİNİN EV ÖDEVLERİNDE WEB 2.0 ARAÇLARINI KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ (VEZİRKÖPRÜ ÖRNEĞİ)</b> .....	<b>393</b>
<i>DERVİŞ KANBEROĞLU,</i> .....	393
<b>MASALLARLA DUYGU SAĞALTIMI</b> .....	<b>394</b>
<i>YUSUF KARAASLAN, ÜLKÜ KALE KARAASLAN,</i> .....	394
<b>İLKOKUL 1. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÖDEV KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ İNCELENMESİ</b> .....	<b>395</b>
<i>ÖZGE ERDOĞAN, DERYA KELLEÇİ, DEMET ŞENER,</i> .....	395
<b>EĞİTİMDE GELİŞEN TEKNOLOJİLERİN ETKİSİ OLARAK E-ÖĞRENME: İKİ ÖNE ÇIKAN E-ÖĞRENME PLATFORMUN İNCELENMESİ</b> .....	<b>396</b>
<i>TOLGA TORUN, NUR KUBAN TORUN,</i> .....	396
<b>SOSYO – EKONOMİK VE KÜLTÜREL DÜZEYİ DÜŞÜK BÖLGELERDE OKULÖNCESİ KÜLTÜREL EĞİTİM MODELİNDE AİLE EĞİTİMİ VE KATILIMIN ÖNEMİ</b> .....	<b>397</b>
<i>SEYHAN BAKIR,</i> .....	397
<b>7N1K TEKNİĞİNİN 7.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUĞUNU ANLAMA DÜZEYİNE ETKİSİ</b> .....	<b>398</b>
<i>UMMUHAN AKKEYİK, SELMA YILMAZ,</i> .....	398
<b>ERGENLİK DÖNEMİNDE ÖFKE KONTROLÜNE YÖNELİK DENEYSSEL BİR ÇALIŞMA</b> .....	<b>399</b>
<i>MİNE BUNSUZ,</i> .....	399
<b>ÖĞRETMENLERİN İŞ DOYUMU DÜZEYLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İKİLİ (BİNARY) LOJİSTİK REGRESYON ANALİZİYLE İNCELENMESİ</b> .....	<b>400</b>
<i>MEHMET SABİR ÇEVİK,</i> .....	400
<b>EVRENSEL DİL: MATEMATİK!</b> .....	<b>401</b>
<i>CELAL GÜR,</i> .....	401
<b>3 BOYUTLU ZEKA OYUNLARI KİTABI</b> .....	<b>402</b>
<i>DERYA DENİZ GÜR,</i> .....	402
<b>VELİLERE ÇOCUKLARININ BİRİNCİ SINIF ÖĞRETMENİNİ SEÇME HAKKI TANINMASI KONUSUNDA ÖĞRETMEN, VELİ VE YÖNETİCİLERİN GÖRÜŞLERİ</b> .....	<b>403</b>
<i>MEVLİDE YILDIRIM,</i> .....	403
<b>SAĞLIKLI VE DENGELİ BESLENME KONUSUNDAKİ VELİ EĞİTİMİNİN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BESLENMELERİNE YANSIMALARININ İNCELENMESİ</b> .....	<b>404</b>
<i>SEMİRA GÜVERÇİNCİ,</i> .....	404
<b>"KODLA VE KEŞFET" ETWİNNİNG PROJESİ</b> .....	<b>405</b>
<i>YÜKSEL ARIK,</i> .....	405

<b>EĞİTİM KONULU KIRSAL RAPOR</b> .....	<b>406</b>
<i>CEMİL MUSLU,</i> .....	406
<b>BİR YAŞAM BİLEŞENİ OLARAK MÜZİK VE EĞİTİME ETKİLERİ</b> .....	<b>407</b>
<i>CEMİLE YILMAZ,</i> .....	407
<b>ÖRGÜTSEL YAPI ÖLÇEĞİ-ÜNİVERSİTE VERSİYONUNUN OKULLARA UYARLANMASI</b> .....	<b>408</b>
<i>MEHMET NEZİR ÇEVİK, MURAT GÜRKAN GÜLCAN,</i> .....	408
<b>SALMAN KHAN'IN DÜNYA OKULU KİTABI KAPSAMINDA “EĞİTİMİ YENİDEN DÜŞÜNMEK”</b> .....	<b>409</b>
<i>AYHAN KILIÇ, SONGÜL ALTINIŞIK, AZİZE ASLIHAN KILIÇ,</i> .....	409
<b>EĞİTİMDE TEKNOLOJİK TASARIMIN FARKINDALĞI</b> .....	<b>410</b>
<i>AJDA YALÇIN ARDA,</i> .....	410
<b>TEMİZ ÇEVRE GÜLEN DÜNYA</b> .....	<b>411</b>
<i>YELİZ KORKMAZ,</i> .....	411
<b>SANAL EVREN METAVERSE İLE EĞİTİM PARADİGMALARINDAKİ BAĞLANTI TEMELLİ YAKLAŞIMA YÖNELİM.</b> 412	
<i>ENVER TÜRKSOY, RIDVAN KARABULUT,</i> .....	412
<b>STREAM LİDERLİĞİNE YÖNELİK BİR DURUM ÇALIŞMASI: ÖTEKİLEŞTİRMEYEN MASALLAR DESTEKLİ DEĞERLER EĞİTİMİ</b> .....	<b>413</b>
<i>SEVAL ORAK, İSMAİL ÖZDEN, HALİL İBRAHİM KILIÇ, KÜBRA FIRAT, EMRE ORHAN,</i> .....	413
<b>EVDE BASİT DENEYLER,KÜÇÜK MUCİTLER</b> .....	<b>414</b>
<i>ESRA CELİK,</i> .....	414
<b>1981-2022 TÜRK MİLLİ EĞİTİM ŞURA KARARLARININ EĞİTİMDE KÜLTÜR YÖNETİMİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ</b> .....	<b>415</b>
<i>SEZEN TOFUR,</i> .....	415
<b>NİTEL ARAŞTIRMA VERİLERİNİN TOPLANMASINDA FARKLI GÖRÜŞME TEKNİKLERİ VE KULLANIMI</b> .....	<b>416</b>
<i>HATİCE DERYA KARAKURT, ALİ ÖZDEMİR,</i> .....	416
<b>SU KABAĞININ EBRUYLA BULUŞMASI</b> .....	<b>417</b>
<i>HATİCE SERİN,</i> .....	417
<b>KODLAYARAK OYNUYORUM</b> .....	<b>418</b>
<i>KENAN KILIÇASLAN,</i> .....	418
<b>MASALLARIN VE HİKAYELERİN OKURYAZARLIK VE DİL BECERİLERİ ÜZERİNDEKİ GÜCÜ</b> .....	<b>419</b>
<i>TUFAN ARICA,</i> .....	419
<b>ÇOCUKLAR İÇİN FELSEFEYE (P4C) BİR BAKIŞ AÇISI</b> .....	<b>420</b>
<i>BETÜL AKDENİZ,</i> .....	420
<b>TAŞIMALI EĞİTİM SİSTEMİNİN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ:</b> .....	<b>421</b>
<i>MESUT ÖNAY,</i> .....	421
<b>EĞİTİM YÖNETİMİNDE DİJİTAL OKURYAZARLIK</b> .....	<b>422</b>
<i>AHMET YALVAÇ,</i> .....	422
<b>YARATICI YAZMA ETKİNLİKLERİNİN KULLANIMININ İNCELENMESİ: BİLSEM ÖRNEĞİ</b> .....	<b>423</b>
<i>BETÜL AKDENİZ, ZÜLFÜ ALIMTERİN,</i> .....	423
<b>ÖĞRETMENLERİN OKUL YÖNETİCİLERİNİN DEMOKRATİK TUTUM VE DAVRANIŞLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ</b> 424	
<i>BAHRİ KASIMOĞLU,</i> .....	424
<b>SOSYAL AĞ ANALİZİ İLE İZOLE EDİLMİŞ ÇALIŞANLARIN TESPİTİ</b> .....	<b>425</b>

MEHMET ALİ YARIM,.....	425
<b>ÖĞRETMENLERİN TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİ ÜZERİNE KESİTSEL BİR ÇALIŞMA .....</b>	<b>427</b>
RABİA KILIÇ, MUSTAFA DEMİR,.....	427
<b>PANDEMİ DÖNEMİNDE OKUL YÖNETİCİLERİNİN TEKNOLOJİ LİDERLİĞİ ALANINDAKİ DURUMLARI.....</b>	<b>428</b>
HALİL ERSOY, DUYGU DAYSAL ERSOY,.....	428
<b>HAREZMİ EĞİTİM MODELİ UYGULAMA ÖĞRETMENLERİNİN WEB 2.0 ARAÇLARIYLA İÇERİK GELİŞTİRME EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: OSMANİYE ÖRNEĞİ.....</b>	<b>429</b>
FATMA ALACA,.....	429
<b>MİZAH DESTEKLİ STEAM' E YÖNELİK EYLEM ARAŞTIRMASI .....</b>	<b>430</b>
SEVAL ORAK, ADEM ÇİLEK, SELÇUK ŞAHİNGÖZ, YASEMİN EREN, ÖZGÜR UYGUN AYDIN, İSMAİL HAKKI GÜVEN, GÜLAY EMİRHANOĞLU, ÖMERCAN ŞENTÜRK, MURAT KOÇALI .....	430
<b>TÜRKÜLERDEKİ RUMELİ.....</b>	<b>432</b>
ERKAN DEMİRALAY, .....	432
<b>ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNDE ETİK DIŞI DAVRANIŞLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>434</b>
İLKNUR KAŞIKCI YAVUZ, NEJAT İRA,.....	434
<b>20. MİLLİ EĞİTİM ŞURA KARARLARINA ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ AÇISINDAN BİR BAKIŞ .....</b>	<b>435</b>
MÜRÜVVET KARTAL BAŞ, .....	435
<b>20 YIL ÖNCESİNE KIYASLA OKUL MÜDÜRLERİNİN İDARİ DAVRANIŞLARI.....</b>	<b>436</b>
MEHMET OKUTAN, .....	436
<b>BAMBU AĞACI.....</b>	<b>438</b>
EMEL HALİS, SERDAR HALİS, .....	438
<b>ROBOTLARLA UZAKTAN EĞİTİM DENETİMİ MÜMKÜN MÜ? PANDEMİ SONRASI SÜREÇTE UZAKTAN EĞİTİM DENETİMİ UYGULAMALARI VE DİJİTAL REHBERLİK TEKNOLOJİLERİNİN GELİŞİMİ .....</b>	<b>439</b>
KÖKSAL BANOĞLU, .....	439
<b>MEVLANA'NIN EĞİTİMDE İNSAN YETİŞTİRME VE DİSİPLİN ANLAYIŞINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA: OKUL YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>440</b>
MÜNİRE GÜRKAN, .....	440
<b>STEM'LE KÜLTÜR VE SANAT.....</b>	<b>441</b>
EBRU ÖZTÜRK,.....	441
<b>HEDEF DİLDE ALT YAZILI OTANTİK VİDEOLARIN YABANCI DİL EĞİTİMİ BAĞLAMINDA EŞ DİZİMLİ SÖZCÜK ÖĞRENİMİ VE İÇERİK KAVRAMAYA ETKİSİ.....</b>	<b>442</b>
SEVGİ GÜLÇİN GÜLER, KAĞAN BÜYÜKKARCI,.....	442
<b>UBUNTU.....</b>	<b>443</b>
GÜLLÜ GÜLEBENZER, MELEK GÖKSU, .....	443
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN SERGİLEDİKLERİ LİDERLİK STİLLERİ İLE İLETİŞİM BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>444</b>
BAYRAM BOZKURT, ABDULKADİR KAYA, .....	444
<b>ÖĞRETMENLERİN VE OKUL YÖNETİCİLERİNİN ALGILARINA GÖRE ÖRGÜTSEL DEMOKRASİ İLE ÖRGÜTSEL MUHALEFET ARASINDAKİ İLİŞKİ .....</b>	<b>445</b>
AYDIN TAVŞANCIOĞLU,.....	445

<b>BİRLEŞTİRİLMİŞ SINIFLARDA ÖĞRENCİLERİN TEKNOLOJİ OKURYAZARLIĞI BECERİLERİNİN EYLEM ARAŞTIRMASI İLE GELİŞTİRİLMESİ</b> .....	<b>446</b>
<i>ELİF YIĞIT, TANER ALTUN,</i> .....	446
<b>OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARDA YAPILANDIRILMIŞ ÖĞRETİM STRATEJİSİNİN GÖREV DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ</b> .....	<b>447</b>
<i>ZEHRANUR CİCİ,</i> .....	447
<b>MESLEK İÇİN GELECEK, MESLEKİ EĞİTİMLE GELECEK</b> .....	<b>448</b>
<i>SAMİYE KAYIKCI,</i> .....	448
<b>ÖĞRETMENLERİN DUYGUSAL EMEK ALGILARI VE MESLEKİ ADANMIŞLIKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ</b> .....	<b>450</b>
<i>RAMAZAN ERTÜRK,</i> .....	450
<b>EĞİTİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN KADIN YÖNETİCİLERE YÖNELİK ARAŞTIRMALARA GENEL BİR BAKIŞ</b> .....	<b>451</b>
<i>ESRA KAYA ATICI, ASLI YILDIZ YALÇIN, MUHAMMED TURHAN,</i> .....	451
<b>“YARATICI DRAMA” KAVRAMI İLE İLGİLİ METAFORİK ALGILARIN İNCELENMESİ</b> .....	<b>452</b>
<i>BÜŞRA FAYETÖRBAY, OKTAY YAĞIZ,</i> .....	452
<b>3-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARINA YÖNELİK RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARININ ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ</b> ....	<b>453</b>
<i>BÜŞRA FAYETÖRBAY, OKTAY YAĞIZ,</i> .....	453
<b>KİŞİ-ÖRGÜT UYUMUNUN ÖRGÜTSEL ÇEVİKLİK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ÖRGÜTSEL MUTLULUĞUN ARACI ROLÜ</b>	<b>454</b>
<i>GÜLSU NAİBOĞLU, MUSTAFA ÖZGENEL,</i> .....	454
<b>TÜRK ATASÖZLERİNDE YER ALAN PEDAGOJİK ANLAMLAR VE YANSIMALARI</b> .....	<b>455</b>
<i>BİLAL YILDIRIM, NUR HİLAL YILDIRIM,</i> .....	455
<b>ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ PROFESYONELLİK ALGILARI</b> .....	<b>456</b>
<i>SİNAN DEMİRCAN,</i> .....	456
<b>COVID-19 SALGINI SÜRECİNDE OKUL YÖNETİCİSİ OLMAK: BİR OLGUBİLİM ARAŞTIRMASI</b> .....	<b>457</b>
<i>REYHAN ŞANCI, SOMAYYEH SOYSAL,</i> .....	457
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN SİNERJİK İKLİM ALGILARI</b> .....	<b>458</b>
<i>SİNAN DEMİRCAN, NALAN DEMİRCAN,</i> .....	458
<b>KAMU ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL ADALET HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ</b> .....	<b>459</b>
<i>BEYZA EYÜPOĞLU, ALİ RIZA ERDEM,</i> .....	459
<b>EĞİTİM FELSEFESİ AKIMLARI HAKKINDA FARKINDALIĞIN, ÖĞRENCİLERİN ÖZGÜN KARİKATÜRLERİ YOLU İLE GELİŞTİRİLMESİ</b> .....	<b>460</b>
<i>BİRCAN GÜLÇİN DELİKAYA, MEHMET EKİCİ, MEHTAP ÖZKAN,</i> .....	460
<b>DOĞU AVRUPA'DA YÜKSEK EĞİTİM KURUMLARINDA V GELECEĞİN ÖĞRETMENLERİNİN YABANCI DİL EĞİTİMİ KONULARI</b> .....	<b>461</b>
<i>LİNA SMİRNOVA, SVİTLANA SHANDRUK,</i> .....	461
<b>COVID-19 SALGIN SÜRECİNDE MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI TARAFINDAN ÇIKARILAN GENELGE VE YAPILAN YÖNETMELİK DEĞİŞİKLİKLERİNİN OKUL YÖNETİCİLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ</b> .....	<b>462</b>
<i>ERDEM GÜLER, SÜLEYMAN KARATAŞ,</i> .....	462
<b>STEM</b> .....	<b>463</b>
<i>AHMET YAKUT,</i> .....	463
<b>ETİK DEĞERLER BAĞLAMINDA EĞİTİM-DİN KURUMU İLİŞKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ</b> .....	<b>464</b>

<i>CANAN ÜNSAL YILDIRIM,</i> .....	464
<b>İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ İSTATİSTİK KAYGI VE AKADEMİK ÖZ-YETERLİK ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ</b> .....	465
<i>NUREDDİN BAŞARAN, HALİL COŞKUN ÇELİK, AYŞE ERDOĞAN,</i> .....	465
<b>ÖĞRETMENLERİN İLETİŞİM BECERİLERİNİN İNCELENMESİ</b> .....	466
<i>NAİLE KUTLU, MUSTAFA KUTLU,</i> .....	466
<b>HİKAYE YAZI YORUM</b> .....	467
<i>MAHİRE DEMİRSOY,</i> .....	467
<b>GÖÇMEN ÖĞRENCİLERİN YAŞADIKLARI EĞİTSEL SORUNLAR</b> .....	468
<i>UMUT MURAT AKDEMİR, İLKNUR MAYA,</i> .....	468
<b>BAĞLANMA STİLLERİ VE GÖRSEL ALGI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: 7-11 YAŞ ÖRNEĞİ</b> .....	469
<i>AYŞEGÜL SARIKAYA,</i> .....	469
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÖRGÜT İKLİMİNE İLİŞKİN ALGILARI</b> .....	470
<i>ÖZGÜR ÖZGÜRAY,</i> .....	470
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN STRATEJİK PLANLAMA VE UYGULAMA SÜREÇLERİNE YÖNELİK ALGILARI</b> .....	471
<i>ÖZGÜR ÖZGÜRAY,</i> .....	471
<b>OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ÇOCUKLARIN KIYAFETLERİNDEKİ RENK SEÇİMLERİNDE AKRANLARIN ROLÜ</b> .....	472
<i>SEVİL PEKDEMİR BAYLAN, RUMEYSA ŞEN, ÖZTÜRK ONURSAL,</i> .....	472
<b>BİRLEŞTİRİLMİŞ SINIF UYGULAMASINA YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALARIN LİTERATÜR İNCELEMESİ</b> .....	473
<i>ABDULKERİM ŞAVLIĞ, ELİF YİĞİT,</i> .....	473
<b>COVID VE POSTCOVID SÜRECİNDE 2. SINIF ÖĞRETMENLERİNİN AİLE KATILIMI KONUSUNDAKİ ALGILARI VE UYGULAMALARI NELERDİR?</b> .....	474
<i>YURDANUR AY,</i> .....	474
<b>7 BÖLGE 7 EFSANE SİZ ÇOCUKLAR İLE ŞAHANE</b> .....	475
<i>HÜSEYİN MERT,</i> .....	475
<b>GEL BİZE KATIL BİZE / İKİ KALP BİR DÜNYA</b> .....	476
<i>ABDULLAH KAMİL SATICI, YEŞİM SATICI,</i> .....	476
<b>DİKKAT VE ODAKLANMA GELİŞTİRİCİ ETKİNLİKLERLE DESTEKLENMİŞ FEN DERSLERİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ : BİR EYLEM ARAŞTIRMASI ÖRNEĞİ</b> .....	477
<i>ZİYA KART, ZÜBEYDE KART,</i> .....	477
<b>COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE KUZAY KIBRIS'TAKİ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVİRİMİÇİ EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ</b> .....	478
<i>YEŞİM ÜSTÜN AKSOY, MEHMET ÇAĞLAR,</i> .....	478
<b>KÖYÜMÜZDEN UZAYA YOLCULUK</b> .....	479
<i>ŞEYMA GÜR,</i> .....	479
<b>EĞİTİMCİNİN, TOPLUMSAL AHLAK DEJENERASYONUNA KARŞI VAZİFELERİ ÜZERİNE</b> .....	480
<i>CENGİZ ZEYBEK,</i> .....	480
<b>SAĞLIK ÇALIŞANLARI ÇOCUKLARININ COVID-19 SÜRECİ KORKU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ</b> .....	481
<i>TÜRKAN SAATÇİ, RIDVAN KARABULUT,</i> .....	481
<b>BİYEP YÜZYÜZE TEKNİK EĞİTİMLER ETKİ ANALİZİ: BİR KARMA YÖNTEMLER ARAŞTIRMASI</b> .....	482
<i>MEHTAP NAİLLİOĞLU KAYMAK, NURDAN BAŞDOĞAN,</i> .....	482



<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN DESTEK EĞİTİM ODASI İLE İLGİLİ ALGILARININ METAFORLAR YOLUYLA BELİRLENMESİ:SİNOP İLİ ÖRNEĞİ</b> .....	<b>483</b>
<i>HAKAN SÜZGÜN,</i> .....	483
<b>DESTEKLEME VE YETİŞTİRME KURSLARINDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÖĞRETMEN TEMELİNDE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ</b> .....	<b>484</b>
<i>EMİN ŞEN, MEHMET YAPICI,</i> .....	484
<b>ÇOCUKLARIN ZARARLI İNTERNET KULLANIMLARINDA AİLE ÖZELLİKLERİNİN VE MÜDAHALESİNİN ETKİSİ</b> ....	<b>485</b>
<i>HÜSEYİN SİHAT,</i> .....	485
<b>ÖĞRETMENLERİN SOSYAL KAYTARMA ALGILARI</b> .....	<b>486</b>
<i>İBRAHİM ÇAKAL, GİZEM ÇAKAL,</i> .....	486
<b>SURİYELİ GÖÇMEN ÇOCUKLARIN SANAT YOLUYLA TOPLUMA ENTEGRASYONU</b> .....	<b>487</b>
<i>GÜLER KOÇAK,</i> .....	487
<b>VELİLERİN ÖZEL OKUL TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER ( BURSA İLİ ÖRNEĞİ)</b> .....	<b>488</b>
<i>DİLEK KUMRU,</i> .....	488
<b>KAMUDA GÖREV YAPAN OKUL YÖNETİCİLERİNİN YÖNETİM BECERİ DÜZEYLERİNİN VE LİDERLİK ÖZELLİKLERİNİN KURUMDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERE AKTARILMASI</b> .....	<b>489</b>
<i>MUSTAFA HİLMİ DİŞBİDAK, ASLI ESRA KAPLAN, OZAN ERZİNCAN,</i> .....	489
<b>ELLERİ YIKA COVID19 ELVEDA ETWİNNİNG PROJESİ</b> .....	<b>490</b>
<i>TUBA ERDEN, MAKBULE BİLA,</i> .....	490
<b>ORTAOKUL 5. SINIF BİYOLOJİ –FİZİK- KİMYA ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIMLARININ 21. YÜZYIL BECERİLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ</b> .....	<b>491</b>
<i>NEŞE DÖNE AKKURT, BURCU BABAOĞLAN ÖZDEMİR, BAŞAK BABAOĞLAN,</i> .....	491
<b>21 YY. PERSPEKTİFİNDEN: KÜÇÜK YAZARLARIN BÜYÜK HİKÂYELERİ</b> .....	<b>493</b>
<i>MEHMET UYAROĞLU,</i> .....	493
<b>NEOLİBERAL EĞİTİM POLİTİKALAR GÖLGESİNDE ULUSLARARASI SINAVLAR VE TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ</b> .....	<b>494</b>
<i>RAMAZAN YİRCİ, GÜLSEDA KİRİŞCİ,</i> .....	494
<b>TEKRARLANABİLİRLİK KRİZİ, GEÇERLİLİK KRİZİ VE TEORİ KRİZİNİN KISKACINDAKİ PSİKOLOJİ VE SOSYAL BİLİMLERDE KRİZDEN ÇIKIŞ İÇİN ÖNE ÇIKAN İKİ TREND: “YENİ İSTATİSTİK” VE “BAYESYEN YÖNTEMLER”</b> ....	<b>496</b>
<i>ERGÜN KARA, HACI BAYRAM YILMAZ,</i> .....	496
<b>GÖZLERİNE İNAN BUNLAR GERÇEK</b> .....	<b>497</b>
<i>ÜMRAN UYSAL,</i> .....	497
<b>ÇOCUKLARDA SOMATİK İFADELERİN (BEDENSEL İFADELERİN) DIŞAVURUMU: KURABIYE ADAM TEKNİĞİ UYGULAMASI</b> .....	<b>498</b>
<i>AYŞE ALPTEKİN,</i> .....	498
<b>ÖZEL EĞİTİM SINIFLARI VE ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK OKUL YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ: BURSA İLİ ÖRNEĞİ</b> .....	<b>499</b>
<i>ERKAN TÖLE,</i> .....	499
<b>KENT YOKSULLUĞU PROFİL ARAŞTIRMASI (MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ)</b> .....	<b>500</b>
<i>ORHAN KAHYA, MİRACE KARACA EVREN, SERGENDER SEZER, TUĞBA HOŞGÖRÜR, MİNE KIZIR, PERİHAN KORKUT KOCAMAN, KASIM YILDIRIM, EDA YEŞİL, VURAL HOŞGÖRÜR</i> .....	500
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN FARKLILIKLARIN YÖNETİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ</b> .....	<b>501</b>
<i>TUĞBA SANCAK, A. FARUK LEVENT,</i> .....	501

<b>ÇOCUK EDEBİYATI ESERLERİNDE MİTİK GÖRÜNÜM: “YEŞİM TAŞI EFSANESİ GİZEMLİ KİTAP” ÖRNEĞİ.....</b>	<b>502</b>
<i>FUNDA BULUT, ŞAHİN ŞİMŞEK, .....</i>	<i>502</i>
<b>PANDEMİ SÜRECİNDE 10. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ</b>	<b>503</b>
<i>SEDA HİLAL NİŞANCI, SİBEL SAVÇI, .....</i>	<i>503</i>
<b>GÜÇLÜ KADINLAR GÜÇLÜ YARINLAR PROJESİ.....</b>	<b>504</b>
<i>MERYEM MİRAN, BERAT KAYNAK, .....</i>	<i>504</i>
<b>DEZAVANTAJLI OKULLARDA ÖĞRETMEN LİDERLİĞİNİN İNCELENMESİ.....</b>	<b>505</b>
<i>İŞİL GÜREZ, SELÇUK TURAN, .....</i>	<i>505</i>
<b>OKUL MÜDÜRLERİNİN PATERNALİST LİDERLİK DAVRANIŞLARI İLE ÖĞRETMENLERİN SOSYAL KAYTARMA DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ .....</b>	<b>506</b>
<i>TURGAY YILDIZÖZ, UĞUR KAPLAN, SERHAT YILDIZ, NECMETTİN SARIBAŞ, .....</i>	<i>506</i>
<b>A/R/TOGRAFI VE TOPLULUK ARAŞTIRMALARI.....</b>	<b>507</b>
<i>DENİZ AY,.....</i>	<i>507</i>
<b>İLKÖĞRETİM OKULLARINDAKİ ÖZEL EĞİTİM ALT SINIFINDA YER ALAN ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARIN SOSYAL UYUM KISITLAMALARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ .....</b>	<b>508</b>
<i>DERYA DOĞAN,.....</i>	<i>508</i>
<b>YARATICI OKUMADA ÖZGÜN BİR TEKNİK: HİKÂYE AĞACI.....</b>	<b>509</b>
<i>RABİA SENA ESER, DAVUT ESER, .....</i>	<i>509</i>
<b>ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLERİN VELİLERİ, ÖĞRETMENLERİ VE OKUL İDARESİ ARASINDA OLUŞAN İŞBİRLİĞİNİN EĞİTİM ÖĞRETİM FAALİYETLERİNE KATKISI.....</b>	<b>510</b>
<i>GÖRKEM AKSOY,.....</i>	<i>510</i>
<b>EĞİTİMDE OYUNLAŞTIRMA .....</b>	<b>511</b>
<i>SEDA USTAN, DEMET KAYABAŞI, NİHAL ÖZDENÖĞLU, .....</i>	<i>511</i>
<b>İLKOKUL 4.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN EKOLOJİK OKUR YAZARLIK VE GERİ DÖNÜŞÜM BİLİNCİ DÜZEYLERİNE DAİR İNCELEME: SAKARYA ADAPAZARI İLÇESİ ÖRNEĞİ .....</b>	<b>512</b>
<i>TUĞBA TUNAR,.....</i>	<i>512</i>
<b>DUVARSIZ SINIF UYGULAMASININ ÖĞRENME ORTAMLARINI GELİŞTİRME VE YAYGINLAŞTIRILMASININ ÖĞRENCİLERİN ÖĞRENME MOTİVASYONLARINI ARTIRMADAKİ KATKISI.....</b>	<b>513</b>
<i>ÖZCAN TURAN, DİLEK YILDIZ,.....</i>	<i>513</i>
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN VE ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL BELİRSİZLİK VE YÖNETİMİ KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİ.....</b>	<b>515</b>
<i>PELİN IŞIK, İLKNUR MAYA, .....</i>	<i>515</i>
<b>AİLELERİN ÖZEL EĞİTİME İHTİYACI OLAN BİREYLER ÜZERİNDEKİ OLUMLU VE OLUMSUZ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>516</b>
<i>NEBİL DÖNER,.....</i>	<i>516</i>
<b>ŞİİR TADINDA MASALLARIN DİNLEME VE ANLAMA BECERİLERİ OLAN İLİŞKİSİ.....</b>	<b>517</b>
<i>SULTAN DOKSÖZ,.....</i>	<i>517</i>
<b>İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DEVAMSIZLIK NEDENLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER.....</b>	<b>518</b>
<i>DEMET KAYABAŞI, SIDIKA UÇAR, NİHAL ÖZDENÖĞLU, .....</i>	<i>518</i>
<b>CİNSİYETİN MESLEK SEÇİMİNE OLAN ETKİSİNİN İNCELENMESİ (ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ).....</b>	<b>519</b>
<i>NİHAL ÖZDENÖĞLU, SIDIKA UÇAR, AHMET TURAN KANGAL, .....</i>	<i>519</i>

<b>OKUL MÜDÜRLERİNİN GÜÇLENDİRİCİ LİDERLİKLERİNİN ÖĞRETMENLERİN PSİKOLOJİK SAHİPLENME VE İŞE ADANMIŞLIKLARINA ETKİSİ .....</b>	<b>520</b>
<i>ESRA TÖRE, BURAK UZUN,.....</i>	<i>520</i>
<b>"OKULLA UYUMLUYUM ÇOCUĞUMLA MUTLUYUM" PROJESİNE KATILAN VELİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE ÖĞRENCİLERİN OKULA UYUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ.....</b>	<b>521</b>
<i>SEMİHA ŞAHİN, ÖZGE DÖNMEZ,.....</i>	<i>521</i>
<b>ÖĞRENİYORUM, PAYLAŞIYORUM, MUTLUYUM .....</b>	<b>522</b>
<i>NİJER YONCA SARIKAYA,.....</i>	<i>522</i>
<b>SINIF ÖĞRETMENLERİNİN COVID-19 PSİKOLOJİK SIKINTI DÜZEYİ İLE İŞE BAĞLI DUYGUSAL TÜKENMİŞLİK DÜZEYİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>523</b>
<i>HARUN TÜYSÜZ, UĞUR KAYA, SELİM YİĞİT,.....</i>	<i>523</i>
<b>KARŞILAŞTIRMALI EĞİTİM BAĞLAMINDA JAPONYA VE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNDE AFET EĞİTİMİ UYGULAMALARI .....</b>	<b>524</b>
<i>SİMGE GÜZEL, İLKNUR MAYA,.....</i>	<i>524</i>
<b>PANDEMİ ÖNCESİ VE SONRASI LİSE ÖĞRENCİLERİNİN DERS ÇALIŞMA ALIŞKANLIKLARI ARASINDAKİ FARKIN İNCELENMESİ .....</b>	<b>525</b>
<i>MURAT ŞEYHOĞLU, .....</i>	<i>525</i>
<b>OKUL İMAJI İLE ÖĞRETMEN LİDERLİĞİ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>526</b>
<i>ESRA TÖRE, RUKİYE KESTİ, .....</i>	<i>526</i>
<b>KENT YOKSULU EBEVEYNLERİN GÖZÜNDEN YOKSULLUĞUN EĞİTİME YANSIMALARI.....</b>	<b>527</b>
<i>TUĞBA HOŞGÖRÜR, MİRACE KARACA EVREN, ORHAN KAHYA, SERGENDER SEZER, MİNE KIZIR, PERİHAN KORKUT, KASIM YILDIRIM, VURAL HOŞGÖRÜR.....</i>	<i>527</i>
<b>ÖĞRETMEN ALGILARINA GÖRE OKUL YÖNETİCİLERİNİN TEKNOLOJİK LİDERLİK DAVRANIŞLARIYLA BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER ARASINDAKİ İLİŞKİ- KARAMAN İLİ ÖRNEĞİ .....</b>	<b>528</b>
<i>ÖMÜR ÇOBAN, ABDULKADİR KARAGÖZ, DEMET GÜLEÇ, DÖNDÜ SAĞLAM,.....</i>	<i>528</i>
<b>HİBRİT EĞİTİM SÜRECİNİN İLKOKUMA-YAZMA ÖĞRETİMİNE YANSIMALARINA İLİŞKİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....</b>	<b>529</b>
<i>SELMİN DEDELİ, .....</i>	<i>529</i>
<b>DOĞAYLA GELİŞİYORUM .....</b>	<b>530</b>
<i>HÜRRİYET DEĞERLİ ERMİŞ,.....</i>	<i>530</i>
<b>ŞİFA DEPOSU .....</b>	<b>531</b>
<i>HATİRE ŞABEDDİNOVA,.....</i>	<i>531</i>
<b>BİYOLOJİ ÖĞRETMENLERİNİN BİYOLOJİ ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLER-SİNOP İLİ ÖRNEĞİ....</b>	<b>532</b>
<i>GÜNSELİ AKSU, FATMA VİLDAN GÜLER,.....</i>	<i>532</i>
<b>EĞİTİM YÖNETİMİNDE TEKNOLOJİK OKURYAZARLIK: BİR OLGUBİLİM ÇALIŞMASI .....</b>	<b>533</b>
<i>AYŞE GÜL DOĞRU, HATİCE NECLA KELEŞ, .....</i>	<i>533</i>
<b>STEM EĞİTİM YAKLAŞIMINA YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....</b>	<b>534</b>
<i>ŞENOL KAYA,.....</i>	<i>534</i>
<b>YÜRÜME KUSURLARINI BİLDİREN AKILLI AYAKKABI .....</b>	<b>535</b>
<i>SABRİ BİLİCİ, AHMET FARUK ÇİFTÇİ, .....</i>	<i>535</i>
<b>OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMAYA YÖNELİK FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ .....</b>	<b>537</b>
<i>GÜZİN ÖZYILMAZ, R. GÜNSELİ YILDIRIM, TUĞÇE ÖZCAN, DİDEM ÇETİNKAYA, DAMLANUR EYİMAYA, .....</i>	<i>537</i>

<b>BİLİM HİKAYELERİ.....</b>	<b>538</b>
<i>AHSEN DİNÇER,.....</i>	<i>538</i>
<b>ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÜNLÜKLERİNE GÖRE FEN ÖĞRETİMİ ORYANTASYONLARI .....</b>	<b>539</b>
<i>IŞIK SALİHA KARAL EYÜBOĞLU, MUSTAFA AKARAS,.....</i>	<i>539</i>
<b>YÜKSEK ÖĞRETİMDE ULUSLARARASI ÖĞRENCİ HAREKETLİLİĞİ .....</b>	<b>540</b>
<i>RAMAZAN YIRCI, SAKİNE SERİN,.....</i>	<i>540</i>
<b>3D APARTMANLAR.....</b>	<b>541</b>
<i>EMRE DİNÇER, .....</i>	<i>541</i>
<b>MATTHEW LİPMAN'A GÖRE ÇOCUKLAR İÇİN FELSEFE EĞİTİMİNDE ÖĞRETMENİN BELİRLEYİCİ ROLÜ.....</b>	<b>542</b>
<i>AYTEN ÜNAL, .....</i>	<i>542</i>
<b>OKUL MÜDÜRLERİNİN TEKNOLOJİK LİDERLİK YETERLİKLERİ İLE ÖĞRETMENLERİN KOLEKTİF YETERLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....</b>	<b>543</b>
<i>OZAN ONUR DALTABAN, NEDİM ÖZDEMİR, .....</i>	<i>543</i>
<b>OKUL YÖNETİCİLERİN TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ VE EĞİTİMDEN BEKLENTİLERİ.....</b>	<b>545</b>
<i>BİLAL YILDIRIM, YAĞMUR BAYAR,.....</i>	<i>545</i>
<b>İLKOKULDA KİMYA DÜNYASINA YOLCULUK .....</b>	<b>546</b>
<i>GULCHİN SHİKHMAMADOVA, AYTAN GARAYEVA, .....</i>	<i>546</i>
<b>SAMSUN İLİ MOTİVASYON SEMİNERİ ETKİLERİ.....</b>	<b>547</b>
<i>BİLSEN ŞAHİN,.....</i>	<i>547</i>
<b>ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİ ÇOCUKLARININ CİNSİYETE DAİR KALIP YARGILARININ İNCELENMESİ.....</b>	<b>548</b>
<i>R. GÜNSELİ YILDIRIM, GÜZİN ÖZYILMAZ, AVNİYE HİLAL GÜREL, FEYZA ALTAN, GİZEM IŞIK, .....</i>	<i>548</i>
<b>OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN ÖNEMİ.....</b>	<b>549</b>
<i>BEYHAN YILDIZ GÜL, AHMET GÜL, .....</i>	<i>549</i>
<b>UZAKTAN EĞİTİMİN ÖZELLİKLERİ.....</b>	<b>550</b>
<i>TARANA İBRAHİMOVA, MARAL VELİYEVA, .....</i>	<i>550</i>
<b>ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETMEN LİDERLİĞİ DAVRANIŞLARI İLE ÖRGÜTSEL MUTLULUKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>552</b>
<i>ESRA TÖRE, BURÇİN DUMAN ŞAKA, .....</i>	<i>552</i>
<b>ÖĞRETMENLERİN DEMOGRAFİK YAPILARI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ .....</b>	<b>553</b>
<i>DUYGU AKDEMİR SİHAT, .....</i>	<i>553</i>
<b>OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN FETEMM EĞİTİMİNE YÖNELİK FARKINDALIKLARI.....</b>	<b>554</b>
<i>GÜZİN ÖZYILMAZ, R. GÜNSELİ YILDIRIM, BÜŞRA BAKIRCI, ELİF ALANYÜZ, ÖMER KONUR,.....</i>	<i>554</i>
<b>DİJİTAL LABORATUVARLAR .....</b>	<b>555</b>
<i>KEMALE SULEYMANOVA, VEFA ZEYNALOVA, .....</i>	<i>555</i>
<b>BAŞLANGIÇ FLÜT METOTLARININ İLK SES VE TUTUŞ POZİSYONU SEÇİMLERİNE YÖNELİK ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>556</b>
<i>YUCAN EKE, .....</i>	<i>556</i>
<b>SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ŞEKİL ÖRÜNTÜLERİNİ GENELLEME STRATEJİLERİ: LİNEER VE LİNEER OLMAYAN ÖRÜNTÜLER.....</b>	<b>557</b>
<i>HACER TÜRKÖĞLU, SİLA ACUN, SELİN DEMİRAY, .....</i>	<i>557</i>
<b>MONTESORİ KOZMİK YAŞAM .....</b>	<b>558</b>
<i>TUĞBA CEBİROĞLU, GAMZE KARACA,.....</i>	<i>558</i>

<b>BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDE GÖREVLİ OKUL MÜDÜRLERİNİN SOSYAL GİRİŞİMCİLİK BECERİLERİ İLE KARAR VERME STİLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ</b> .....	<b>560</b>
<i>AYŞE AKDENİZ, MEHMET KORKMAZ, .....</i>	<i>560</i>
<b>PANDEMİ SÜRECİNDE OKULA DÖNÜŞ SONRASINDA ORTAOKUL YÖNETİCİLERİNİN KARŞILAŞTIĞI SORUNLAR</b> .....	<b>561</b>
<i>MURAT YEŞİLTAS, .....</i>	<i>561</i>
<b>UZUN DÖNEMLİ COVID ETKİSİ BAĞLAMINDA ARAŞTIRMA GÖREVLİLERİNİN YAŞADIĞI SORUNLARIN YÖNETİM SÜREÇLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ</b> .....	<b>562</b>
<i>ZEHRA KESER ÖZMANTAR, AYŞE DANIŞ,.....</i>	<i>562</i>
<b>DİJİTAL SONRASI (POST-DIGITAL) TEORİ VE BİLİM ÜRETİMİ</b> .....	<b>563</b>
<i>BİRGÜL ULUTAŞ, .....</i>	<i>563</i>
<b>ÖĞRENCİ, ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİLERİN COVID-19 İLE DEĞİŞEN METAFORİK OKUL ALGISI</b> .....	<b>564</b>
<i>SABAHAT ÖCAL, UMUT ALPER, FERİDE GÖREGEN, SAFİYE ÇİÇDEM GÖREN, .....</i>	<i>564</i>
<b>ORTAÖĞRETİM MATEMATİK DERS KİTAPLARININ DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ</b> .....	<b>565</b>
<i>DİLEK TEKER, AHMET MURAT ELLEZ,.....</i>	<i>565</i>
<b>21.YÜZYIL BECERİLERİ EKSENİNDE NİTELİKSEL EĞİTİMİN GELECEĞİ</b> .....	<b>566</b>
<i>RİDVAN ÇALIŞIR, HAKAN ÇALIŞIR, .....</i>	<i>566</i>
<b>AR-GE MERKEZİ OLAN MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİNE REKABETİN YANSIMASI: FENOMENOLOJİK BİR ÇALIŞMA</b> .....	<b>567</b>
<i>HASAN HÜSEYİN ASLANCAN, SEDA ESKİCİÖZ, ALİ ÖZDEMİR, .....</i>	<i>567</i>
<b>HİKAYELERLE STEM</b> .....	<b>568</b>
<i>HATİCE DİNÇ YORULMAZ,.....</i>	<i>568</i>
<b>CENGİZ AYTMAOV'UN İLK ÖĞRETMEN ESERİNDEKİ İDEALİST ÖĞRETMEN OLGUSUNUN İNCELENMESİ</b> .....	<b>569</b>
<i>HANDAN BOZKURT, .....</i>	<i>569</i>
<b>SINIF İÇİ ÖĞRETİM UYGULAMALARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN VE OKUL PROFİLLERİ: DAĞITIMCI LİDERLİK VE ÖĞRETMEN İŞ BİRLİĞİNİN ROLÜ</b> .....	<b>570</b>
<i>NEDİM ÖZDEMİR, ALİ ÇAĞATAY KILINÇ, MAHMUT POLATCAN, MEHMET ŞÜKRÜ BELLİBAŞ, SELÇUK TURAN, .....</i>	<i>570</i>
<b>DİJİTAL YÖNETİM ÖLÇEĞİ GELİŞTİRME ÇALIŞMASI</b> .....	<b>571</b>
<i>GİZEM ÇAKAL, HASAN ARSLAN, .....</i>	<i>571</i>
<b>"TALES AS TALL AS TREES" ("AĞAÇLAR KADAR UZUN HİKAYELER") ULUSLARARASI ETWINNING PROJESİ</b> ...	<b>572</b>
<i>VESİLE USLU,.....</i>	<i>572</i>
<b>OKUL ÖNCESİ VE İLKÖĞRETİM ÖĞRETMENLERİNE YÖNELİK BİR MENTORLUK UYGULAMA ÖRNEĞİ; DEĞER BENİM KÜLTÜR BENİM ETWINNING PROJESİ</b> .....	<b>574</b>
<i>SONARAY KÖSE, .....</i>	<i>574</i>
<b>ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE GÖÇMEN VE MÜLTECİLERİN SOSYAL KAPSAYICILIĞININ DESTEKLENMESİNDE KAPSAYICI TEKNOLOJİLERİN KULLANIMI: ÇOKULUSLU BİR DURUM ÇALIŞMASI</b> .....	<b>575</b>
<i>SİNEM GÜÇHAN ÖZGÜL, NAZLI RUYA BEDİZEL, ZEYNEL ABİDİN MISIRLI, GÖZDE AKYÜZ, GÜLİZ ŞAHİN, .....</i>	<i>575</i>
<b>KODLAMASIZ MOBİL UYGULAMA</b> .....	<b>577</b>
<i>SEMA KARAKUŞ, .....</i>	<i>577</i>
<b>ÖZEL OKULLARDA UYGULANAN REKABET STRATEJİLERİNİN BELİRLENMESİ</b> .....	<b>578</b>
<i>NURAY KARAGÖZ, ALİ ÖZDEMİR, .....</i>	<i>578</i>
<b>ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE ETKİLEŞİMLİ İÇERİKLERİN DİJİTAL OKURYAZARLIK BECERİSİNE ETKİSİ</b> .....	<b>579</b>

<i>BATUHAN ÇELİK,</i> .....	579
<b>ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE ETKİLEŞİMLİ İÇERİKLERİN ÖNEMİ</b> .....	<b>581</b>
<i>MUALLA ÇİFTÇİ,</i> .....	581
<b>BİLİM VE SANAT MERKEZİ MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ ÖZGÜVEN ALGILARININ İNCELENMESİ</b> .....	<b>583</b>
<i>TUĞBA BAĞDAT KILIÇ,</i> .....	583
<b>HAYAT BİLGİSİ DERS KAZANIMLARININ STEM ENTEGRASYONU AÇISINDAN ANALİZİ</b> .....	<b>585</b>
<i>EMEL AYDIN,</i> .....	585
<b>BEN DE VARIM PROJESİ</b> .....	<b>586</b>
<i>GÖKHAN ÇETİN,</i> .....	586
<b>BİR ADIM</b> .....	<b>587</b>
<i>HÜLYA SÖĞÜT,</i> .....	587
<b>MOBBİNG ÜZERİNE META ANALİZ ÇALIŞMASI</b> .....	<b>588</b>
<i>GÜLBAHAR DİLEK ÖRENLİLİ,</i> .....	588
<b>LİDERLİK VE LİDERLİĞİN TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ ÜZERİNE KAVRAMSAL BİR DERLEME ÇALIŞMASI</b> .....	<b>589</b>
<i>MEHMET BEŞİR GÖK,</i> .....	589
<b>DÖNÜŞÜMCÜ LİDERLİK ÖZELLİKLERİ DESTEKLİ FARKINDALIK UYGULAMALARINA YÖNELİK BİR EYLEM ARAŞTIRMASI</b> .....	<b>590</b>
<i>SEVAL ORAK, CANAN ÖZER, AHMET AYDIN, NURAY GÜÇER, GÖKHAN GÜÇER, SELÇUK ŞAHİNGÖZ, ADİLE ÖZÇELİK, NERMİN KARATEPE, ÖZGÜL KARCI, AYSEL ŞENER, SERAP YILDIZ BİLGİÇ, KÜBRA FIRAT, GÜLBAHAR DİLEK ÖRENLİLİ, CENGİZ KIYAK, NESLİHAN AMBARCI</i> .....	590
<b>ÇOCUKLARIN DİLİYLE AİLE İÇİ İLİŞKİLER</b> .....	<b>592</b>
<i>SEDEF GÖLTAŞ,</i> .....	592
<b>BAĞIMSIZ ANAOKULLARINDA GÖREVLİ ÖĞRETİM HİZMETİ DIŞINDAKİ DESTEK İŞGÖRENLERİNİN İŞ ARKADAŞLIK İLİŞKİLERİ</b> .....	<b>593</b>
<i>HATİCE TİLTAY, MUSTAFA AYDIN BAŞAR,</i> .....	593
<b>EĞİTİMDE DURUM BELİRLEME TERCİHLERİ ÜZERİNE ALANYAZIN İNCELEMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ</b> .....	<b>594</b>
<i>AYLİN KAHRAMAN,</i> .....	594
<b>PSİKOLOJİK İKLİM İLE İŞ TATMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE PSİKOLOJİK GÜÇLENDİRMENİN ARACILIK ROLÜ: ÖĞRETMENLER ÜZERİNE BİR İNCELEME</b> .....	<b>595</b>
<i>DERYA TEKBAŞ, PINAR MERT,</i> .....	595
<b>OYUN TERAPİSİ UYGULAMALARININ ÇOCUKLUK ÇAĞI SORUNLARINA ETKİSİ: SİSTEMATİK DERLEME</b> .....	<b>597</b>
<i>AYŞE İŞKAR, SUZAN ÖĞMEN,</i> .....	597
<b>UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE BİRİNCİ SINIF ÖĞRETMENİ OLMAK: BİR METAFOR ANALİZİ ÇALIŞMASI</b> .....	<b>598</b>
<i>EMİNE ÖNDER, YURDAGÜL ÖNDER ÖZ,</i> .....	598
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN OKULLARDAKİ İNFORMAL GRUPLARIN YÖNETİLMESİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ</b> .....	<b>599</b>
<i>NAİLE ERİTİR, NURAY KISA,</i> .....	599
<b>MATEMATİK UYGULAMA STANDARTLARI İLE KESİRLER ALT ÖĞRENME ALANINA BAKIŞ</b> .....	<b>600</b>
<i>HANİFE MERVE ERDOĞAN, GÜLER TULUK,</i> .....	600
<b>GELECEĞİ BUGÜN YAŞAMAK</b> .....	<b>601</b>
<i>GÜLAY EROĞLU,</i> .....	601
<b>ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİ ÖĞRETMEN İÇİN İŞ STRESİ KAYNAĞI MIDIR?</b> .....	<b>603</b>

<i>MUHAMMET SALMAN, EMİNE ÖNDER, YURDAGÜL ÖNDER ÖZ,</i> .....	603
<b>ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK UYARLAMALARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ</b> .....	<b>604</b>
<i>HANİFE ECE UĞURLU AKBAY, FÜSUN ÜNAL, NİSANUR KAMALAK, MEHMET YILDIRIM, HAYRETTİN GÜLEN, SAFİYE SUNAY YILDIRIM DOĞRU</i> .....	604
<b>KARİYER SİSTEMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ</b> .....	<b>605</b>
<i>AYKUT SAVAŞ, MUSTAFA DEMİR,</i> .....	605
<b>ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUN TEKLİFİ İLE İLGİLİ YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ: BURDUR İLİ ÖRNEĞİ</b> .....	<b>606</b>
<i>NACİYE BARBAROS,</i> .....	606
<b>PANDEMİ SÜRECİNDE OKULA DÖNÜŞ SONRASINDA İLKOKUL YÖNETİCİLERİNİN KARŞILAŞTIĞI SORUNLAR</b> .	<b>607</b>
<i>AHMET KABACI,</i> .....	607
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÇATIŞMA YÖNETİM TARZLARI İLE ÖĞRETMENLERİN İŞE YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ</b> .....	<b>608</b>
<i>BARIŞ SEMİH YAZICI,</i> .....	608
<b>TÜRKİYE'DE İLKOKUL DÜZEYİNDEKİ SURİYELİ ÇOCUKLARIN DİL PROBLEMİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ</b> .....	<b>609</b>
<i>SEVGİ KENDÜZLER,</i> .....	609
<b>YAŞAYAN EĞİTİM SÜRECİ</b> .....	<b>610</b>
<i>MÜNTEHA KISACIKOĞLU, EYLEM YAKUT YILDIRIM,</i> .....	610
<b>OKUL MÜDÜRLERİNİN KRİZ YÖNETİM BECERİLERİ VE ÖĞRETMENLERİN PSİKOLOJİK SERMAYE İLİŞKİSİ</b> .....	<b>611</b>
<i>GÖKHAN YALÇIN, NEJAT İRA,</i> .....	611
<b>SURİYE UYRUKLU ÖĞRENCİLERE OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİ KİLİS İLİ ÖRNEĞİ</b> .....	<b>612</b>
<i>ERDOĞAN AÇIKEL,</i> .....	612
<b>KÜLTÜR SANAT EĞİTİMİ MODEL ÖNERİSİ</b> .....	<b>613</b>
<i>HAKAN ÖZTÜRK,</i> .....	613
<b>TEKERLEMELER</b> .....	<b>614</b>
<i>ŞENNUR SAKA, FUNDA AÇARYAZI,</i> .....	614
<b>KİLİS İLİNDE STEM EĞİTİMİ UYGULAMA ÖRNEKLERİ</b> .....	<b>615</b>
<i>NESLİHAN AÇIKEL,</i> .....	615
<b>DENİZLİ İLİNDE ÇOCUKLARI ANAOKULUNA DEVAM EDEN VELİLERİN BEKLENTİLERİ</b> .....	<b>616</b>
<i>FEYZA PINAR ÜNAL,</i> .....	616
<b>SPOR EĞİTİMİNDE BİR MODEL ÖNERİSİ</b> .....	<b>617</b>
<i>AYSUN ÖZTÜRK,</i> .....	617
<b>YARATICI YAZARLIK ATÖLYESİ</b> .....	<b>618</b>
<i>AYŞE AY, ELVAN AYGÜZEL GÜNEŞ,</i> .....	618
<b>SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN YETERLİKLERİ</b> .....	<b>619</b>
<i>DERYA SELÇUK KÖSE,</i> .....	619
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN DÖNÜŞÜMCÜ LİDERLİK DAVRANIŞLARI VE ÖĞRETMEN BAĞLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ</b> .....	<b>620</b>
<i>AYÇA MARIK, NEDİM ÖZDEMİR,</i> .....	620
<b>DEZAVANTAJLI BÖLGELERDE GÖREV YAPAN OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN FEN ETKİNLİKLERİNİ UYGULAMA SIRASINDA KARŞILAŞTIKLARI PROBLEMLER</b> .....	<b>621</b>
<i>SÜMEYYE ÇAKICI,</i> .....	621

<b>AÇIK REHBERLİ SORGULAMAYA DAYALI LABORATUVAR ETKİNLİKLERİNİN FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ .....</b>	<b>622</b>
<i>İŞİK SALİHA KARAL EYÜBOĞLU,.....</i>	<i>622</i>
<b>EĞİRDİR İÇİN ÇAL.....</b>	<b>623</b>
<i>İBRAHİM ERSEN GÖNENDİ,.....</i>	<i>623</i>
<b>TOPLUMLAR ARASI FARKLILIKLAR .....</b>	<b>624</b>
<i>ERAY ŞÜKRÜ GÖNENDİ,.....</i>	<i>624</i>
<b>HIZLI VE ETKİLİ” OKUMAYA VAR MISIN? ANLAYARAK HIZLI OKUMA VE HAFIZA TEKNİKLERİ ATÖLYESİ .....</b>	<b>625</b>
<i>ERCAN UÇAK, DİNÇER BEKTAŞ, VELİ AY, .....</i>	<i>625</i>
<b>ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN BİREYLERE EV İÇİ GÜVENLİK BECERİLERİNİN ÖĞRETİMİNDE SABİT BEKLEME SÜRELİ ÖĞRETİM YÖNTEMİNİN ETKİLİLİĞİ.....</b>	<b>626</b>
<i>İMGE YURDABAKAN, FÜSUN ÜNAL, HANİFE ECE UĞURLU AKBAY, EMİNE ARVAS,.....</i>	<i>626</i>
<b>FİDAN KÖK ALDI ÇINARDAN .....</b>	<b>627</b>
<i>MEHMET TÜREL,.....</i>	<i>627</i>
<b>KÜRESEL SALGIN DÖNEMİNDE SANAT YAPITLARINDA BELLEK OKUMALARI .....</b>	<b>628</b>
<i>DİLAN AY, .....</i>	<i>628</i>
<b>KİTAPLARIN İZİNDE YOLCULUK ADLI E-TWINNING ÇALIŞMA ÖRNEĞİ .....</b>	<b>629</b>
<i>SERPİL EVLER, .....</i>	<i>629</i>
<b>DEĞERLER EĞİTİMİNİN KAZANDIRILMASINDA DİJİTAL HİKÂYELERİN KULLANIMI: 4. SINIF ÖRNEĞİ .....</b>	<b>631</b>
<i>EMİNE KANDİN, ASLIHAN KOCAMAN KAROĞLU, .....</i>	<i>631</i>
<b>ÖĞRETMENLERİN ETİK SİSTEMLERLE İLGİLİ ALGILARI .....</b>	<b>632</b>
<i>ERHAN BOZDEMİR, NEJAT İRA, .....</i>	<i>632</i>
<b>HEDEFE GİDEN YOLDA ÖRNEK ADIMLAR .....</b>	<b>633</b>
<i>GÖKHAN GÜÇER, .....</i>	<i>633</i>
<b>MİNİK STEAM ELÇİLERİ .....</b>	<b>634</b>
<i>NURAY GÜÇER, .....</i>	<i>634</i>
<b>ÖĞRETİM ELEMANLARININ PERSPEKTİFİNDEN ÖĞRETİM ELEMANLARININ BİLİMSEL TUTUMLARI: NİTEL BİR ARAŞTIRMA.....</b>	<b>635</b>
<i>HALİL GÜÇER, NECLA ŞAHİN FIRAT,.....</i>	<i>635</i>
<b>TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE ZEKA OYUNLARIYLA KELİME ÖĞRETİMİ .....</b>	<b>636</b>
<i>DİNÇER BEKTAŞ,.....</i>	<i>636</i>
<b>BİLİM SANAT MERKEZİ ÖĞRETMENLERİNİN KOÇLUK DAVRANIŞLARINI SERGİLEME DÜZEYLERİ.....</b>	<b>637</b>
<i>BERNA ARAS ÇAKAR, MUSTAFA AYDIN BAŞAR,.....</i>	<i>637</i>
<b>BENİMLE OYNAR MISIN ÖĞRETMENİM? .....</b>	<b>638</b>
<i>NAİLE ŞAHİN, .....</i>	<i>638</i>
<b>2015-2018 TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMLARININ DİL BİLGİSİ KAZANIMLARI AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI .....</b>	<b>639</b>
<i>VELİ AY, .....</i>	<i>639</i>
<b>PANDEMİ DÖNEMİNDE ÖĞRENCİLERE DAĞITILAN TABLET BİLGİSAYARLARIN EĞİTSEL AMAÇLI KULLANIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİN İNCELENMESİ.....</b>	<b>640</b>
<i>İLYAS YAŞAR, METİN ÖZKAN, .....</i>	<i>640</i>
<b>AKTİF VE SORUMLU VATANDAŞLIK .....</b>	<b>641</b>



<i>YILMAZ ÇELİKSOY, KEVSER ÇELİKSOY,.....</i>	<i>641</i>
<b>ORTAOKULLARDA MALİ KAYNAK GEREKTİREN İHTİYAÇLAR VE KARŞILAMA YOLLARININ OKUL MÜDÜRLERİNİN GÖRÜŞLERİ İLE İNCELENMESİ .....</b>	<b>642</b>
<i>MESUT GÜREL,.....</i>	<i>642</i>
<b>OKUL İDARECİLERİNİN OKUL REHBERLİK SERVİSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....</b>	<b>643</b>
<i>ÇİĞDEM ÖZKAN, .....</i>	<i>643</i>
<b>STEM'İN KODU HİKAYENDE SAKLI E TWINNING ÇALIŞMA ÖRNEĞİ .....</b>	<b>644</b>
<i>KEMAL OĞUZ, BURCU AKBAŞ, ÖZNUR AKSAN,.....</i>	<i>644</i>
<b>BİRİNCİ KADEME OKUMA YAZMA KURSİYERLERİNİN YAŞANTILARINDAN OKUMAZ YAZMAZLIK DENEYİMLERİ: FENOMENOLOJİK BİR ANALİZ.....</b>	<b>645</b>
<i>ŞENNUR GÜNAY, BİRGÜL ULUTAŞ,.....</i>	<i>645</i>
<b>TÜRKİYE'DE UZAKTAN EĞİTİM TEMALİ COVID-19 SALGINI SÜRECİNDE YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....</b>	<b>646</b>
<i>MEHMET SENA ATAŞ,.....</i>	<i>646</i>
<b>GELECEĞİN MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN BAKIŞIYLA MESLEKLERİ.....</b>	<b>647</b>
<i>FUNDA UYSAL, .....</i>	<i>647</i>
<b>META –VERSE: SİBER ESTETİK ÇAĞINDA GÖRSEL KÜLTÜRÜN DÖNÜŞÜMÜ.....</b>	<b>648</b>
<i>AYGÜL AYKUT, .....</i>	<i>648</i>
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİNE YÖNELİK TUTUMLARI: BİR ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI .....</b>	<b>649</b>
<i>İSMAİL YILMAZ, METİN ÖZKAN, .....</i>	<i>649</i>
<b>KADINLARIN İSTİHDAMINDA HAYAT BOYU ÖĞRENME KURUMLARININ ROLÜ: DENİZLİ/ÇAL ÖRNEĞİ.....</b>	<b>651</b>
<i>YASİN TEMEL, MEHMET DENİZLİ,.....</i>	<i>651</i>
<b>YARATICI DRAMA ÖNEMİ VE YARARLARINA İLİŞKİN FARKLI KADEMELERDEKİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>652</b>
<i>GAMZEGÜL ENGİN, SEZGİ ÇAVUŞOĞLU BAYRAM, NAGİHAN IŞIK, BELGİN KURAL ÖZMEN, ESİN AKIL, .....</i>	<i>652</i>
<b>DEĞERİMİ BİLİYORUM.....</b>	<b>654</b>
<i>GÜZİDE ZENCİRCİ, .....</i>	<i>654</i>
<b>ÖĞREN EĞLEN MESLEKLER .....</b>	<b>655</b>
<i>TUĞBA POLAT, .....</i>	<i>655</i>
<b>MEB YÖNETİCİ ATAMA VE YER DEĞİŞTİRME YÖNETMELİĞİ KAPSAMINDA BRANŞA DAYALI YÖNETİCİ ATAMA UYGULAMASININ ÇOK BOYUTLU ANALİZİ .....</b>	<b>656</b>
<i>AHMET ALTUNBAŞ,.....</i>	<i>656</i>
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN KRİZ YÖNETİM YETERLİKLERİ COVID-19 DÖNEMİ, TOKAT ÖRNEĞİ.....</b>	<b>657</b>
<i>ŞÜKRAN AĞANBAŞ,.....</i>	<i>657</i>
<b>MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN GELİŞTİRDİĞİ ETKİNLİKLERİN TÜRLERİNİN İNCELENMESİ.....</b>	<b>659</b>
<i>HİLAL YILDIZ,.....</i>	<i>659</i>
<b>KARADENİZ KEMENÇESİ İLE KLASİK KEMENÇENİN ÇALGISAL FORM VE AKORT DÜZENİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMALI İNCELENMESİ.....</b>	<b>660</b>
<i>SERENAY İREÇ, EMRE PINARBAŞI, .....</i>	<i>660</i>
<b>EĞİTİM KURUMLARINDA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM .....</b>	<b>661</b>
<i>HACER AKSUNGUR ZENGİN, .....</i>	<i>661</i>
<b>ÇOCUKLUK VE ERGENLİK DÖNEMLERİNDE ÖNYARGI GELİŞİMİ: BİR DERLEME ÇALIŞMASI.....</b>	<b>663</b>

ÖZGE (KARABULUT) ENGİN, TÜLİN ŞENER KILIÇ,.....	663
<b>ÇOCUK OYUNLARININ ÇOCUK EĞİTİMİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ ÜZERİNE BİR ÖRNEK: BIBİLİK GEZDİRME .....</b>	<b>664</b>
EMRE DAĞAŞAN, .....	664
<b>HAYATA BİR STEM.....</b>	<b>665</b>
SİNAN POLAT, SEVDA MÜGE POLAT,.....	665
<b>KELİLE VE DİMNE'DE ANLATIM YOLLARI .....</b>	<b>666</b>
BAHAR YAMAN, SABAHATTİN ÇAĞIN, .....	666
<b>ÖĞRETİM ELEMANLARININ ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRETME VE ÖĞRENMEYE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ</b>	<b>667</b>
ZEYNEL ABİDİN MISIRLI, NAZLI RUYA BEDİZEL, SİNEM GÜÇHAN ÖZGÜL, .....	667
<b>ÖĞRETMENLERDE GÖRÜLEN POLİTİK DAVRANIŞ İLE İŞ BECERİKLİLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ</b>	<b>668</b>
EVİRİM EROL,.....	668
<b>TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN PANDEMİ DÖNEMİ UZAKTAN EĞİTİM FAALİYETLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ (ÇORUM İLİ ÖRNEĞİ) .....</b>	<b>669</b>
ALİ KILIÇ,.....	669
<b>ÖĞRENCİLERİN KİŞİLİK OLARAK OLUŞUMUNDA MATEMATİKİN ROLÜ .....</b>	<b>670</b>
SƏLMİ VƏLİYEVƏ, .....	670
<b>ÖĞRETMEN EĞİTİMİNDE ETKİLİ GERİ BİLDİRİM: ÖĞRETMEN ADAYLARI NASIL DEĞERLENDİRİLMEK İSTİYOR?</b>	<b>671</b>
.....	671
YEŞİM ÖZER ÖZKAN, MELTEM ACAR GÜVENDİR,.....	671
<b>RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARINDA ÇEVRE EĞİTİMİ: HAYAT BİLGİSİ DERSİ BAĞLAMINDA BİR İNCELEME .....</b>	<b>672</b>
NURHAN AKTAŞ, TUĞBA TAFLI,.....	672
<b>OKUL ÖNCESİNDE AİLE KATILIMI İÇİN BİR UYGULAMA ÖNERİSİ- SİNOP'TA ANNELER 23 NİSAN'I KUTLUYOR</b>	<b>673</b>
BEDİA KİREN, DİLEK ERTUĞRAL,.....	673
<b>ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN BİLİM VE TEKNOLOJİ KAVRAMLARINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI ....</b>	<b>674</b>
CEM GÜLTEKİN, YASEMİN SAYAN, .....	674
<b>YARATICI DANS VE HAREKET EĞİTİMİNİN ORFF SCHULWERK PRENSİBİNDE FARKLI DİSİPLİNLERDE KULLANIMASI.....</b>	<b>675</b>
HÜLYA AYKUTLU ADALI, .....	675
<b>LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN HİBRİT EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA .....</b>	<b>676</b>
ASLI YILDIZ YALÇIN, ESRA KAYA ATICI, RABİA SENA ESER, .....	676
<b>ÖĞRENCİLERİN OLUMSUZ DAVRANIŞLARINA KARŞI ÖĞRETMENLERİN TUTUMLARI.....</b>	<b>677</b>
ERKAN KÜÇÜK, SİNAN ÇELEBİ, ABUZER AKIN, .....	677
<b>ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MEDYA OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ.....</b>	<b>678</b>
SALİH SARIŞIK,.....	678
<b>ÖĞRETMEN OLMAK ASLINDA BİR HAYATIN MİMARİ.....</b>	<b>679</b>
ÜLKER SÜLEYMANOVA, .....	679
<b>YÜKSEKÖĞRETİMDE AKREDİTASYON: EĞİTİM FAKÜLTELERİNDEKİ UYGULAMA DENEYİMLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA .....</b>	<b>680</b>
MERAL TOPAL, .....	680
<b>SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ İLKOKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNE YÖNELİK TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ DURUMLARININ İNCELENMESİ .....</b>	<b>681</b>

<i>EZGİ ÇETİNKAYA ÖZDEMİR, MÜKREMİN DURMUŞ,</i> .....	681
<b>COVID-19 SÜRECİNDE İLKOKUL 1. SINIF DERSLERİNE GİREN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ</b> .....	682
<i>NURAY GÜN, MEHMET SENA ATAŞ,</i> .....	682
<b>MANGALA'NIN, ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEM ÇOCUKLARININ PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNE ETKİSİ</b> .....	683
<i>ARZU ARSLAN,</i> .....	683
<b>BİRİNCİ DERECEDEDEN BİR BİLİNMEYENLİ DENKLEMLER KONUSUNDA ÖĞRENCİLERİN YAPABİLECEKLERİ HATALARLA İLGİLİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ</b> .....	684
<i>ESRA ALTINTAŞ, ŞÜKRÜ İLGÜN, CEYHUN YÜKSEK,</i> .....	684
<b>ÖĞRETMENLERİN OKULLARDA ÖRGÜTSEL DEMOKRASİ VE ÖRGÜTSEL ÖZDEŞLEŞME ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ</b> .....	685
<i>RAMAZAN ERTÜRK,</i> .....	685
<b>KADIN OKUL YÖNETİCİLERİNİN LİDERLİK ROLLERİ</b> .....	686
<i>NESLİHAN AYDIN,</i> .....	686
<b>ÇOCUKLARLA FELSEFE ETKİNLİKLERİ</b> .....	687
<i>NECLA ŞAHİN FIRAT,</i> .....	687
<b>KADİM OYUNLARIMIZ</b> .....	688
<i>AYŞE YAKIŞAN,</i> .....	688
<b>ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL SİNİZM İLE İŞE BAĞLI DUYGUSAL TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ</b> .....	689
<i>AYÇA KAYA, ÜMİT DİLEKÇİ, İBRAHİM LİMON,</i> .....	689
<b>AKUSTİK ÖĞRENME ORTAMININ OLUŞTURMASI VE AKUSTİK ORTAMIN ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI</b> .....	691
<i>İNANÇ FERİDUN ÇANCI, ÖZGÜR OZAN ATMACA,</i> .....	691
<b>EBRUM EŞARBIMDA</b> .....	692
<i>MÜZEYEN TARHAN, AYŞE YAKIŞAN, SUZAN BAYINDIR,</i> .....	692
<b>ETKİLİ VE DOĞRU ANLAYARAK HIZLI OKUMANIN OKUL BAŞARISI ÜZERİNE ETKİLERİ</b> .....	693
<i>MURADİYE AKCAN,</i> .....	693
<b>EĞİTİM YÖNETİMİNDE ETİK</b> .....	694
<i>GİZEM KAYA, NEJAT İRA,</i> .....	694
<b>İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 VE UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI</b> .....	695
<i>ELİF BESTE VEYSİLLER,</i> .....	695
<b>DİKKATLİ ÇOCUKLAR, BAŞARILI SONUÇLAR</b> .....	696
<i>ZEKERİYA GÜTER,</i> .....	696
<b>LİDERLİK VE MOTİVASYON ARASINDAKİ İLİŞKİ</b> .....	697
<i>MUSTAFA BAY,</i> .....	697
<b>ORTAOKUL 7. VE 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİK DERSİNE İLİŞKİN YENİ NESİL SORULARLA İLGİLİ GÖRÜŞLERİ</b> .....	698
<i>ESRA ALTINTAŞ, ŞÜKRÜ İLGÜN, CEYHUN YÜKSEK,</i> .....	698
<b>OKUL MÜDÜRLERİNİN SAĞLADIĞI DÖNÜTLERİN ÖĞRETİME ETKİSİNİN İNCELENMESİ</b> .....	699
<i>MEHMET ŞÜKRÜ BELLİBAŞ,</i> .....	699
<b>ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUNUNUN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİ VE ÖZLÜK HAKLARI BAKIMINDAN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ</b> .....	700

<i>ENGİN ASLANARGUN, NEVZAT ÖZTÜRK, HASAN YALILI, RECEP ALİ ÖRTEN,</i> .....	700
<b>GEÇMİŞTEN GELECEĞE TARİHE YÖN VEREN LİDERLER</b> .....	<b>701</b>
<i>HANDAN DİKMEN,</i> .....	701
<b>DİJİTAL EĞİTSEL OYUNLARIN İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİLERİNE ETKİSİ</b> .....	<b>702</b>
<i>MAHMUT AYAZ, SERHAT ŞİHMAN,</i> .....	702
<b>OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİYLE BİR OLGUBİLİM ÇALIŞMASI: OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA YAŞANAN YÖNETSEL SORUNLAR</b> .....	<b>703</b>
<i>PINAR AKGÜL,</i> .....	703
<b>UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİ SONRASINDA ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE GÖZLEMLenen OLUMSUZ DAVRANIŞLAR KONUSUNDA ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞLERİ</b> .....	<b>705</b>
<i>NEVZAT ÖZTÜRK, MEHMET İSMETOĞLU,</i> .....	705
<b>ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRE VE ÇEVRE SORUNLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ</b> .....	<b>706</b>
<i>YASEMİN SAYAN, CEM GÜLTEKİN,</i> .....	706
<b>FEN LİSESİ ÖĞRETMENLERİNİN UYUMU</b> .....	<b>707</b>
<i>SEHER İŞCAN, SEÇİL DAYIOĞLU ÖCAL,</i> .....	707
<b>UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK GERÇEKLEŞTİRİLEN AKADEMİK ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ (2011-2021)</b> .....	<b>708</b>
<i>TOLGA SAKA, EBRU SAKA,</i> .....	708
<b>MANTIK VE BİZ</b> .....	<b>710</b>
<i>ÜMMÜ SÜLEYMANOVA, ŞİRƏLİYEV CƏBRAYIL, ŞİRƏLİYEVƏ VALİDƏ,</i> .....	710
<b>ARKADAŞIM TOPRAK</b> .....	<b>711</b>
<i>HACER ŞENGÜL,</i> .....	711
<b>TEMEL EĞİTİM İLKOKUL ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA AHLAK KAVRAMININ ELE ALINMASI VE YETERLİLİK DURUMU</b> .....	<b>712</b>
<i>EMİN REŞİT DEMİREL,</i> .....	712
<b>TARİHTE MEYDANA GELEN BİLİMSEL GELİŞMELERİN TARİH DERSLERİNE VE TARİH DERS KİTAPLARINA YANSIMALARI</b> .....	<b>713</b>
<i>KAMURAN ÖZDEMİR,</i> .....	713
<b>SÖZ VARLIĞI AÇISINDAN LİSANS SINAVININ ANALİZİ TYT TÜRKÇE NE SÖYLÜYOR</b> .....	<b>714</b>
<i>AHMET USLU,</i> .....	714
<b>DÜNYANIN DÖRT BİR YANINDAN ŞAŞIRTICI GELENEKLER VE GÖRENEKLER</b> .....	<b>715</b>
<i>CENGİZ KIYAK, SENEM SÖNMEZ, NİZAMETTİN ÇETİNKAYA,</i> .....	715
<b>REŞAT NURİ GÜNTEKİN'İN "ACIMAK" ROMANINDA İDEALİZMİ ÖRSELEYEN UNSURLARIN İNCELENMESİ</b> ....	<b>716</b>
<i>ÜMİT ÖZŞERBETÇİ,</i> .....	716
<b>SÜMER AKADEMİK DESTEK</b> .....	<b>717</b>
<i>YUSUF ÖZKARA,</i> .....	717
<b>NÜFUS COĞRAFYASI VE ULUSLARARASI GÖÇLER: İSTANBUL'DA GEÇİCİ KORUMA ALTINDA BULUNAN YABANCI UYRUKLULARIN EĞİTİME ENTEGRASYONU</b> .....	<b>718</b>
<i>ERCAN KAZEL,</i> .....	718
<b>ÇOCUKLAR İÇİN FELSEFE</b> .....	<b>720</b>
<i>SEVİLAY ULUBELİ,</i> .....	720

<b>ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ÇOCUKLUK ÇAĞI DUYGUSAL TRAVMA VE BAĞLANMA STİLLERİ İLİŞKİSİ VE SOSYODEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE FARKLILIKLARININ İNCELENMESİ: MERSİN İLİ ÖRNEĞİ.....</b>	<b>721</b>
<i>AYŞE ERDOĞAN, PELİN YEŞİLOT, NUREDDİN BAŞARAN, .....</i>	<i>721</i>
<b>ORTAOKULDA ÇOCUK RESİMLERİNDEKİ İNSAN FİGÜRLERİNİN HAREKETSİZ OLUŞUNUN NEDENLERİ VE ÇÖZÜMLERİ .....</b>	<b>722</b>
<i>ERSAN ŞAHİNOĞLU, .....</i>	<i>722</i>
<b>OKUL KÜTÜPHANELERİNİN ÖĞRENCİLER GÖZÜ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ.....</b>	<b>723</b>
<i>GAMZEGÜL ENGİN, HÜSEYİN BURAK FETTAHOĞLU, .....</i>	<i>723</i>
<b>İLKOKUL MÜDÜRLERİNİN ÖĞRETİMSEL LİDERLİK DAVRANIŞLARI İLE ÖĞRETMENLERİN YARATICILIK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....</b>	<b>724</b>
<i>HAKAN ORAN, AHMET AKBABA, .....</i>	<i>724</i>
<b>KÜÇÜK ÇİFTÇİLER TOPRAKLA BULUŞUYOR .....</b>	<b>725</b>
<i>CEMAL YAMAK, OSMAN GÜRGENÇ, FATİH AHMET TUNGA, .....</i>	<i>725</i>
<b>İSTANBUL YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE DERS KİTABINDA YER ALAN KADIN VE ERKEK FİGÜRLERİNE YÜKLENEN ROLLERİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>726</b>
<i>DUYGU VELİOĞLU, .....</i>	<i>726</i>
<b>ÖZEL GEREKSİNİMİ OLAN ÖĞRENCİLERİN BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMLARININ KALİTELERİNİN İNCELENMESİ .....</b>	<b>727</b>
<i>MAHMUT ORHAN DURUM, .....</i>	<i>727</i>
<b>UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNE BAĞLI OLARAK ÖĞRENCİLERDE GÖRÜLEN SOSYAL BECERİ VE UYUM SORUNLARI: BİR KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI.....</b>	<b>728</b>
<i>ŞENOL SEZER, GAMZEGÜL ENGİN, .....</i>	<i>728</i>
<b>MÜZİK DERSİ HAKKINDA ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>730</b>
<i>NURCAN KIRAN, ESİN AKIL, .....</i>	<i>730</i>
<b>DİLİNE SAHİP ÇIK .....</b>	<b>731</b>
<i>ESRA DURSUN, .....</i>	<i>731</i>
<b>BENİM PARAM DEĞERLİ .....</b>	<b>732</b>
<i>RABİA ULAŞ BULUT, .....</i>	<i>732</i>
<b>TÜRK GELENEĞİ MİS SABUNLAR KADIN ELİNDE YENİDEN DOĞUYOR .....</b>	<b>733</b>
<i>MERAL BOZKURT, CAVİDAN YALÇIN, .....</i>	<i>733</i>
<b>HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİNCE YÜRÜTÜLEN YETİŞKİNLER OKUMA-YAZMA ÖĞRETİMİ VE TEMEL EĞİTİM PROGRAMININ ETKİLİLİĞİNİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ.....</b>	<b>735</b>
<i>OSMAN GÜRGENÇ, SÜMEYYE GÜRGENÇ, .....</i>	<i>735</i>
<b>EĞİTİMDE YARATICI DRAMA TEKNİĞİNİN FEN BİLİMLERİ DERSİ VÜCÜDUMUZUN BİLMECESİNİ ÇÖZELİM KONUSUNA ENTEGRE EDİLEREK UYGULANMASI .....</b>	<b>736</b>
<i>DİLAN GÜL, .....</i>	<i>736</i>
<b>DOĞAL HARİKALARIN ALFABETİK SIRALAMASI.....</b>	<b>737</b>
<i>ORHAN ATMACA, .....</i>	<i>737</i>
<b>HAFTANIN MUCİTLERİ .....</b>	<b>738</b>
<i>FATMA GÜLMEZ, .....</i>	<i>738</i>
<b>"BİZ BİR AİLEYİZ" .....</b>	<b>739</b>
<i>FATİH AHMET TUNGA, .....</i>	<i>739</i>

<b>KAYGI TEDAVİSİ İÇİN İNTERNET TABANLI TEK OTURUMLUK TERAPİ: SİSTEMATİK BİR DERLEME .....</b>	<b>740</b>
<i>SEVİL MOMEMİ SHABANI, .....</i>	<i>740</i>
<b>OKULLARDA SIFIR ATIK ÇALIŞMALAR VE TOPRAĞIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNE KATKILARI .....</b>	<b>741</b>
<i>D. ARZU YÜZÜGÜLEÇ ÖZDEMİR, AYŞEGÜL TAŞKIN, .....</i>	<i>741</i>
<b>21. YÜZYILDA DEĞİŞEN EĞİTİM İHTİYAÇLARI DOĞRULTUSUNDA SANAT EĞİTİMİNİN GELECEĞİ VE STEAM UYGULAMALARI .....</b>	<b>742</b>
<i>MÜTELLİM MÜTELLİMOV, .....</i>	<i>742</i>
<b>PSİKOLOJİK DANIŞMAN ADAYLARININ İÇERİK OLUŞTURMA VE SUNUM BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEK: EYLEM ARAŞTIRMASI .....</b>	<b>743</b>
<i>EKREM ÇETİN, HATİCE AKYÜZ, ÜMMÜGÜLSÜM YILMAZ, RABİA SARICAOĞLU, .....</i>	<i>743</i>
<b>PSİKOLOJİK DANIŞMAN ADAYLARININ İÇERİK GELİŞTİRME İHTİYAÇLARININ BELİRLENMESİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA .....</b>	<b>744</b>
<i>EKREM ÇETİN, MELİKENUR BAYRAKÇI, S. BÜŞRA YILMAZ, İLKNUR ULAŞ, .....</i>	<i>744</i>
<b>ZEA MAYS ÖZÜTLERİNİN ESCHERİCHİA COLİ ÜZERİNE ETKİLERİ .....</b>	<b>745</b>
<i>GÜNER EVREN, MEDİHA NUR EVREN, .....</i>	<i>745</i>
<b>SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ALGILARINA GÖRE, İLKOKULLARDA YETİŞTİRME PROGRAMININ (İYEP) ANALİZİ (BATMAN İLİ ÖRNEĞİ) .....</b>	<b>746</b>
<i>EVREN ARI, .....</i>	<i>746</i>
<b>BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDE MÜZİK EĞİTİMİ ALANINDA RADYO PROGRAMI ÇALIŞMALARİ .....</b>	<b>747</b>
<i>GÜNER EVREN, MEDİHA NUR EVREN, .....</i>	<i>747</i>
<b>ÖĞRETMENLERDE AKADEMİK KÜLTÜRÜN OLUŞMASINDA LİSANSÜSTÜ EĞİTİMİN ÖNEMİ- BİLSEM ÖRNEĞİ .....</b>	<b>748</b>
<i>FİLİZ SEÇKİN, MÜNEVVER ÇETİN, .....</i>	<i>748</i>
<b>TÜRKİYE'DE EĞİTİMDE TEKNOLOJİ VE TASARIM ARAŞTIRMALARINA YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ .....</b>	<b>750</b>
<i>AHSEN FİLİZ, .....</i>	<i>750</i>
<b>COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE EĞİTİM BİLİŞİM AĞI (EBA) ÜZERİNDEN YÜRÜTÜLEN MATEMATİK DERSLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER: AKSİYON ARAŞTIRMASI .....</b>	<b>751</b>
<i>ZEKERİYA DEMETGÜL, .....</i>	<i>751</i>
<b>OKUL ETKİLİLİĞİ, OKUL İMAJİ, ÖĞRETMEN PERFORMANSI VE AKADEMİK BAŞARI ARASINDAKİ İLİŞKİLER ÖRÜNTÜSÜ .....</b>	<b>752</b>
<i>KAYAHAN DALBUDAK, MUSTAFA ÖZGENEL, .....</i>	<i>752</i>
<b>MASALLARIN EĞİTİM YOLUYLA TOPLUMSAL BİLİNÇ KAZANDIRMADAKİ ÖNEMİ .....</b>	<b>753</b>
<i>ZEYNEP ERCİYAS TOZ, .....</i>	<i>753</i>
<b>OKUL TERK RİSKİ VE DEĞİŞKENLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN YORDANMASI .....</b>	<b>755</b>
<i>ADEM ÇİLEK, MUSTAFA DEMİR, MURAT KOÇALI, SERCAN VARKAN, NAZİRE ÇİĞDEM MUTLU, .....</i>	<i>755</i>
<b>TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN SANATA YANSIMASI, DİJİTAL SANAT .....</b>	<b>756</b>
<i>AYŞE ÇOBAN, İREM SOYER, .....</i>	<i>756</i>
<b>UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE 8. SINIF SINAV GRUBU ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK DURUMLARINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>757</b>
<i>BERNA ERAKIN, NECLA ŞAHİN FIRAT, .....</i>	<i>757</i>
<b>TÜRKİYE VE İNGİLTERE EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI .....</b>	<b>758</b>
<i>SÜMEYYE GÜRGENÇ, OSMAN GÜRGENÇ, .....</i>	<i>758</i>

<b>YETERSİZLİĞİ OLAN YETİŞKİN BİREYLERLE YAPILAN CİNSEL EĞİTİM ARAŞTIRMALARININ İNCELENMESİ .....</b>	<b>760</b>
<i>EMİNE ERATAY,.....</i>	<i>760</i>
<b>SANAL ORTAMDA HASTA ÇOCUKLARA YÖNELİK HİKAYE ANLATICILIĞI DENEYİMİ.....</b>	<b>761</b>
<i>EMİNE ERATAY,.....</i>	<i>761</i>
<b>VELİLERİN ÖĞRENCİ BAŞARILARINDA BİLSEM'LERDEN BEKLENTİLERİNİN ARAŞTIRILMASI .....</b>	<b>762</b>
<i>AYŞE BURÇAK ÇELİK, ÜMİT ÖZŞERBETÇİ, .....</i>	<i>762</i>
<b>ARKADAŞIM DOĞA.....</b>	<b>763</b>
<i>ÖMER ÇOKAL, .....</i>	<i>763</i>
<b>DÜŞÜNCE EĞİTİMİ.....</b>	<b>764</b>
<i>ÖMER ÇOKAL, .....</i>	<i>764</i>
<b>İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN DUYGUSAL DENEYİMLERİNİ ANLAMA VE DÜZENLEME: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI.....</b>	<b>765</b>
<i>ÖZLEM ZABİTGİL GÜLSEREN, BERİN IŞKIN,.....</i>	<i>765</i>
<b>DOĞA DENEYİMİ İLE OKUL ÖNCESİ ÖĞRENCİLERİNİN DOĞA BİLİNCİNİN YERLEŞTİRİLMESİ.....</b>	<b>766</b>
<i>DİLEK ALTINIŞIK,.....</i>	<i>766</i>
<b>ÖĞRENCİ DENEYİMLERİ FARKINDALIĞIYLA İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN SÖZLÜ İLETİŞİM VE SUNUM BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEK.....</b>	<b>767</b>
<i>ÖZLEM ZABİTGİL GÜLSEREN, SENA NUR KAVAS,.....</i>	<i>767</i>
<b>ÖTEKİ BEN (PSİKODRAMA VE ÇİZİMLE İLE KENDİNİ KEŞFET) .....</b>	<b>768</b>
<i>MEHMET ŞİRİN ZORKOL, .....</i>	<i>768</i>
<b>DÖNÜŞTÜKÇE GÜZELLEŞİYORUZ.....</b>	<b>770</b>
<i>UĞUR KAYA, EROL BAŞARAN, SELİM YİĞİT,.....</i>	<i>770</i>
<b>OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİNDE YAŞANAN SORUNLARA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>771</b>
<i>KEVSER ÇELİKSOY, YILMAZ ÇELİKSOY,.....</i>	<i>771</i>
<b>EĞİTİM KURUMLARINDA ÖRGÜT KÜLTÜRÜ ÜZERİNE BİR İÇERİK ANALİZİ (2015-2021).....</b>	<b>772</b>
<i>LEYLA ARIKANOĞLU, .....</i>	<i>772</i>
<b>ENGELSİZ KOCASINAN PROJESİ.....</b>	<b>773</b>
<i>KIYMET SARAR, .....</i>	<i>773</i>
<b>EĞİTİM TEKNOLOJİSİ KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ TUTUMLARI (KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ).....</b>	<b>774</b>
<i>ERDİNÇ DAĞTEKİN, .....</i>	<i>774</i>
<b>KAYGI TEDAVİSİ İÇİN İNTERNET TABANLI TEK OTURUMLUK TERAPİ: SİSTEMATİK BİR DERLEME .....</b>	<b>775</b>
<i>SEVİL MOMENİ SHABANI,.....</i>	<i>775</i>
<b>İSTİKBAL GÖKLERDEDİR.....</b>	<b>776</b>
<i>NURCAN ÖZÇELİK,.....</i>	<i>776</i>
<b>KADIN OKUL YÖNETİCİSİ OLMANIN ZORLUKLARI VE YAŞADIKLARI MOBBİNG DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ .....</b>	<b>777</b>
<i>MERVE TACİR DİŞLİ, RAMAZAN ATASOY,.....</i>	<i>777</i>
<b>ÖĞRETMENLERİN TEKNOLOJİ DESTEKLİ BİÇİMLENDİRİCİ DEĞERLENDİRME YETERLİKLERİNİN SINIF YÖNETİMİ BECERİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ.....</b>	<b>778</b>
<i>ELİF GAMZE ÖZCAN,.....</i>	<i>778</i>
<b>YÜKSEK ÖĞRETİMDE MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI İLE ÖĞRETİM YETKİNLİKLERİNİ GELİŞTİRME .....</b>	<b>779</b>

<i>ESİN ÇAĞLAYAN,</i> .....	779
<b>OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARIN ÖĞRETMENLER TARAFINDAN GELİŞİMİ</b> .....	<b>780</b>
<i>VEFA VAHİDOVA, ŞEFA HACIYEVA,</i> .....	780
<b>DOĞANIN RİTMİNE SES VER</b> .....	<b>781</b>
<i>YEŞİM ÖZBAY,</i> .....	781
<b>MESLEKİ EĞİTİMİN YENİDEN YAPILANDIRILMASI</b> .....	<b>782</b>
<i>TÜMEN AKSU,</i> .....	782
<b>YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİN EĞİTİCİ BİLİŞİM AĞI SİSTEMİNİN UYGULANIŞINA YÖNELİK BAKIŞ AÇILARI ...</b>	<b>783</b>
<i>SELAHATTİN AKKAYA,</i> .....	783
<b>ÇOCUKLAR İÇİN FELSEFENİN, ÇOCUKLARIN FELSEFE DERSİNE VE SOYUT DÜŞÜNCEYE HAZIRBULUNUŞLULUĞUNA ETKİSİ</b> .....	<b>784</b>
<i>GUNEYSOLAK,</i> .....	784
<b>ZORUNLU EĞİTİM KAPSAMINDA İLKOKULDAN ORTAOKULA GEÇİŞTE YAŞANILAN SORUNLARA İLİŞKİN ÖĞRENCİ, VELİ, ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ</b> .....	<b>785</b>
<i>YÜKSEL KILIÇLIOĞLU, NURGÜL GÜHER,</i> .....	785
<b>MODELİMİ SEÇERİM EĞİTİM GEÇERİM</b> .....	<b>786</b>
<i>SİBEL GÜZEL, İLKAY İNAL,</i> .....	786
<b>COVID-19 PANDEMİSİNİN ORTAOKUL EĞİTİMİNE YANSIMALARI</b> .....	<b>788</b>
<i>SEZİN GÖKÇE,</i> .....	788
<b>DİJİTAL GÖÇMENLER İÇİN DİJİTAL YETKİNLİK: ANLAMA VE ÖĞRENME ÇERÇEVELERİ TOOLKİTİ</b> .....	<b>789</b>
<i>METİN EKEN, HAKAN AYDIN,</i> .....	789
<b>ETKİLİ OKUL YÖNETİMİ VE LİDERLİK</b> .....	<b>790</b>
<i>AHMET OBUZ,</i> .....	790
<b>SINIF YÖNETİMİNDE ANNE BABA TUTUMLARINDAN KAYNAKLANAN İSTENDİK VE İSTENMEDİK ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ</b> .....	<b>791</b>
<i>FADİME CEYLAN ARPACI, EMİNE BABAOĞLAN ÇELİK, AYGÜL NALBANT,</i> .....	791
<b>ANNE BABA TUTUMLARINDAN KAYNAKLANAN İSTENDİK VE İSTENMEDİK ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARININ SINIF YÖNETİMİNE ETKİSİ</b> .....	<b>792</b>
<i>FADİME CEYLAN ARPACI, EMİNE BABAOĞLAN ÇELİK, AYGÜL NALBANT,</i> .....	792
<b>ÖĞRENCİLERE VERİLEN ÖDÜLLERİN ETKİLİLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN VE VELİ GÖRÜŞLERİ</b> .....	<b>793</b>
<i>BEKİR AÇIKGÖZ, EMİNE BABAOĞLAN ÇELİK,</i> .....	793
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE KENT YOKSULLUĞUNUN EĞİTİME YANSIMALARI</b> .....	<b>794</b>
<i>TUĞBA HOŞGÖRÜR, MİNE KIZIR, SERGENDER SEZER, PERİHAN KORKUT, ORHAN KAHYA, MİRACE KARACA EVREN, KASIM YILDIRIM, EDA YEŞİL, VURAL HOŞGÖRÜR</i> .....	794
<b>YATILI İLKÖĞRETİM BÖLGE OKULLARININ SORUNLARINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ</b> .....	<b>795</b>
<i>VEYSİ BOZKURT,</i> .....	795
<b>ÖRGÜTSEL TEMBELLİK: BİR ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI</b> .....	<b>796</b>
<i>ASLIHAN KARATAŞ, MEHMET ULUTAŞ,</i> .....	796
<b>ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİM FAALİYETLERİ, ÖĞRETMEN LİDERLİĞİ VE YAŞAM DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ</b> .....	<b>797</b>
<i>ABDURRAHMAN İLĞAN, OSMAN AKTAN, MUHAMMAD AKRAM,</i> .....	797



<b>ETKİLİ MESLEKİ GELİŞİM FAALİYETLERİ: ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN NİTEL BİR DESENDE DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI.....</b>	<b>798</b>
<i>OSMAN AKTAN, ABDURRAHMAN İLĞAN,.....</i>	<i>798</i>
<b>ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİM MATERYALLERİ TASARIMINA İLİŞKİN ALGILARI: METAFOR ANALİZİ ÖRNEĞİ....</b>	<b>799</b>
<i>LEYLA BOSTAN, REYHAN ÖZ, YUSUF EREN, CEVDET ÇALIŞKAN.....</i>	<i>799</i>
<b>EĞİTİCİ EĞİTMENLERİN OKUL DIŞI ÖĞRENMEYE İLİŞKİN KAVRAMSAL ALGILAMALARININ İNCELENMESİ .....</b>	<b>800</b>
<i>VOLKAN HASAN KAYA, YASEMİN GÖDEK, DİLBER POLAT,.....</i>	<i>800</i>
<b>FARKLI BRANŞLARDAKİ ÖĞRETMEN BAKIŞ AÇISIYLA TERS YÜZ SINIF MODELİ.....</b>	<b>801</b>
<i>BANUÇİÇEK ÖZDEMİR, .....</i>	<i>801</i>
<b>DENEYSSEL RESİM ATÖLYESİ .....</b>	<b>802</b>
<i>MUHAMMED TAŞCI, .....</i>	<i>802</i>
<b>TÜRKİYE VE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDE YÜKSEKÖĞRETİM POLİTİKALARININ ULUSLARARASILAŞMASINA İLİŞKİN KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA.....</b>	<b>803</b>
<i>GÜLSÜN ATANUR BASKAN, ERKAN SAĞNAK,.....</i>	<i>803</i>
<b>GELECEĞE DAYANIKLI YÜKSEKÖĞRETİM.....</b>	<b>804</b>
<i>GÜLSÜN BASKAN, NEVRA BOSTANCI,.....</i>	<i>804</i>
<b>COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİNDE DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ 3. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN - YÜZ YÜZE EĞİTİME YÖNELİK GERİBİLDİRİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: ANKET ÇALIŞMASI.....</b>	<b>805</b>
<i>MERVE NEZİR, CEMİLE KEDİCİ ALP, .....</i>	<i>805</i>
<b>LİDERLİĞİN YENİ ÖN EKİ: KAPSAYICILIK .....</b>	<b>806</b>
<i>GÜLSÜN BASKAN, ELGİZ HENDEN, .....</i>	<i>806</i>
<b>MİZAHA DAYALI STEM EĞİTİMİ .....</b>	<b>808</b>
<i>SELÇUK ŞAHİNGÖZ,.....</i>	<i>808</i>
<b>SOSYOLOJİK YAKLAŞIMLAR AÇISINDAN SENDİKAL ÖRGÜTLENME ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME .....</b>	<b>809</b>
<i>TURAN AKMAN ERKİLİÇ, ENGİN DİLBAZ,.....</i>	<i>809</i>
<b>TÜRKİYE'DE STEM EĞİTİMİNİN ARAŞTIRILMASI VE YENİ BİR EĞİTİM MODELİ ÖNERİLMESİ.....</b>	<b>811</b>
<i>MUSTAFA ÖRGÜT, ÜNAL KURT, .....</i>	<i>811</i>
<b>EĞİTİMDE TEKNOLOJİ KULLANIMI VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ .....</b>	<b>812</b>
<i>İREM SOYER, AYŞE ÇOBAN,.....</i>	<i>812</i>
<b>İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖRÜNTÜ GENELLEME PROBLEMLERİNDEKİ ZİHİNSEL ALIŞKANLIKLARININ İNCELENMESİ .....</b>	<b>813</b>
<i>İREM COŞKUN, SABAHATTİN ERYALÇIN, DENİZ ÖZEN ÜNAL, ERSEN YAZICI, .....</i>	<i>813</i>
<b>OKUL YÖNETİCİLERİNİN KIRICI YÖNETİCİ-LİDER DAVRANIŞLARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ (GİRNE ÖRNEĞİ).....</b>	<b>814</b>
<i>ÖZLEM EKİNCİ,.....</i>	<i>814</i>
<b>COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE ÖĞRETMENLERİN UZAKTAN EĞİTİM DENEYİMLERİ .....</b>	<b>815</b>
<i>DİDEM KOŞAR, NAZAN BAKIR, .....</i>	<i>815</i>
<b>“ANADOLU'NUN İMZALARI-TAHTA BASKI UYGULAMA/BOYALARIN KİMYASI, SEMBOLLER VE GEOMETRİ” .</b>	<b>816</b>
<i>HAVVA GEYLAN, TUĞBA SONGUR KARAKURT, BERRİN ÜSTOĞLU, AYSUN YILMAZ, .....</i>	<i>816</i>
<b>ERGENLERDE ÖZNEL İYİ OLUŞ VE ÖZ YETERLİK ARASINDAKİ İLİŞKİDE UMUDUN VE KÖTÜMSERLİKLE BAŞA ÇIKMANIN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ .....</b>	<b>817</b>
<i>NAİLE OSMANOĞLU, ALİ ERYILMAZ, .....</i>	<i>817</i>

<b>ORTAOKUL KURUMLARINDA ÇALIŞAN YÖNETİCİLERİN YÖNETİMSEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ.....</b>	<b>818</b>
<i>ENDER KAZAK, BURHAN ÇETİN, .....</i>	<i>818</i>
<b>GÖREVE YENİ BAŞLAYAN OKUL YÖNETİCİLERİNİN KARŞILAŞTIĞI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ .....</b>	<b>819</b>
<i>ENDER KAZAK, KENAN SARIAVCI, .....</i>	<i>819</i>
<b>ZİRAAT FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRE HAKKINDAKİ EĞİTİMLERİ VE EĞİLİMLERİ: ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ .....</b>	<b>820</b>
<i>ÖZGE CAN NİYAZ, ALPTEKİN MERT YILMAZ, .....</i>	<i>820</i>
<b>FARKLI ÖĞRETİM KADEMELERİNDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN FETEMM (STEM) FARKINDALIKLARI: ANKARA İLİ ÖRNEĞİ .....</b>	<b>821</b>
<i>ÇİĞDEM KARAKAYA, .....</i>	<i>821</i>
<b>LİSE ÖĞRENCİLERİNİN OKULA BAĞLILIKLARI İLE OKUL İKLİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ.....</b>	<b>822</b>
<i>MÜNEVVER ÇETİN, NURBEYZA GÜNEŞ, .....</i>	<i>822</i>
<b>TÜRKİYE'DE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ EĞİTİM İLE İLİŞKİSİ .....</b>	<b>823</b>
<i>RECEP YÜCE, .....</i>	<i>823</i>
<b>OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN STEM'E YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ.....</b>	<b>824</b>
<i>GÜLSEMİN YILDIRIM, RABİA KILIÇ, .....</i>	<i>824</i>
<b>PSİKOLOJİK CHECK UP NEDEN ÖNEMLİDİR? .....</b>	<b>825</b>
<i>FATMA ÖZDEMİR, .....</i>	<i>825</i>
<b>ÇOCUKLARDA ÖZGÜVEN YAKLAŞIMI NASIL OLMALIDIR? .....</b>	<b>826</b>
<i>FATMA ÖZDEMİR, .....</i>	<i>826</i>
<b>SALDIRGANLIK İLE MÜCADELE.....</b>	<b>827</b>
<i>ZAMANOVA SƏKİNƏ, .....</i>	<i>827</i>
<b>IŞIĞIN İZİ .....</b>	<b>828</b>
<i>GÜLNURA BABAŞOVA, .....</i>	<i>828</i>
<b>ÇOCUKLARDA SOMATİK İFADELERİN (BEDENSEL İFADELERİN) DIŞAVURUMU: KURABIYE ADAM TEKNİĞİ OLGU SUNUMU.....</b>	<b>830</b>
<i>AYŞE ALPTEKİN, .....</i>	<i>830</i>

# MESLEK LİSELERİNDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK TUTUMLARI

ABDULKADİR ÇELİK<sup>1</sup>,

## ÖZET

Bu araştırmanın amacı meslek liselerinde görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını incelemektir. Özellikle olağanüstü dönemlerde eğitim sistemi için vazgeçilmez olan bu sistemin temel unsuru olan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik bakış açılarını irdelemek ve buna ilişkin çözüm yolu sunmaktır. Uzaktan eğitim dünyanın çeşitli yerlerinde geleneksel eğitim yöntemine bir alternatif olarak geliştirilmiştir. Özellikle savaş yıllarında etkin bir şekilde kullanılan bu yöntem savaş sonrasında kurumsallaşmaya doğru yönelmiş ve devletlerin kontrolünde olmuştur. Günümüzde internetin ve teknolojinin hızlı gelişimiyle, uzaktan eğitimde web tabanlı ara yüzler, ses ve video konferans sistemleri gibi daha ileri teknolojiler de kullanılmaya başlanmıştır. Mart 2020 tarihinden bu yana dünyada ve ülkemizde pandemi sürecinde eğitimde çok daha önemli bir yere ulaşan uzaktan eğitim bundan sonraki süreçlerde de önemini fazlasıyla koruyacaktır. Günümüzde birçok eğitim kurumu uzaktan eğitim programları ile hizmet vermektedir. Araştırmada öncelikle konuyla ilgili daha önce yapılmış çalışmalar incelenmiş, uzaktan eğitim ile ilgili tarihçe, kullanım alanları, pandemi sürecinde bu eğitimin avantajları ve dezavantajları, bunlarla ilgili mevzuatlar ve sistemi oluşturacak öğretmenlerin uzaktan eğitime bakış açıları ile ilgili bilgiler verilmiştir. Adıyaman ili meslek liselerinde görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını araştırmak amacıyla 312 öğretmene anket uygulanmıştır. Meslek liselerinde görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada, "tarama modeli" kullanılmıştır. Anketlerden elde edilen verilere "SPSS for Windows 26.0" istatistik paket programı kullanılarak One way Anova (Tek Yönlü Varyans), T Testi, Faktör, Frekans ve Güvenilirlik gibi çeşitli analizler uygulanmıştır. Sonuç olarak uzaktan eğitimin, eğitim sistemi içerisinde en etkili ögesi öğretmenlerin, uzaktan eğitim ile ilgili bütün öğretmenlerin bilgi sahibi oldukları, meslekteki kıdemi düşük olan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu, öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının branş değişkenine göre farklılaşmadığı, cinsiyet yönünden erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre uzaktan eğitimi yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu, öğrenim durumlarına göre lisans mezunu öğretmenlerin lisansüstü mezunu olan öğretmenlerden daha olumlu bir tutuma sahip oldukları tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamının uzaktan eğitime yönelik bilgi sahibi oldukları tespit edilmiştir. Bu nedenle araştırmanın başında belirlenen bu araştırma problemine yönelik herhangi bir bulgu bulunmamaktadır. Böyle bir sonucun çıkmasının sebebi dünyayı kasıp kavuran COVID-19 pandemisi sürecinde öğretmenlerin tamamının uzaktan eğitimi uygulamalı olarak kullanmalarından kaynaklandığı gerçeğine ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim, Yaygın Eğitim, Uzaktan Eğitim.

<sup>1</sup> Diğler, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, kadircelik0266@gmail.com

## **DENEY HAVUZU PROJESİNİN ÖĞRENCİLERİN FEN ETKİNLİKLERİNE OLAN KATKISININ ARAŞTIRILMASI**

---

**HAVVA KÜÇÜKBAŞ<sup>2</sup>,**

### **ÖZET**

Çocukların bilime olan ilgileri kuşkusuz ki çok küçük yaşlarda merak güduları ile başlar. Bizler bu meraklarını karşılayabildiğimiz sürece onları bilime, ilime ve teknolojiye daha fazla yakınlaştırırız. Deney Havuzu projemiz ,ile 4-11 yaş aralığındaki çocukların fen alanına olan ilgilerini ölçmek aynı zamanda yaşadıkları kaygılarının yerine başarma duygusunun yer almasını hedefledik. 2020-2021 yıllarında 9 ay boyunca 4 ülkeden 13 öğretmenin yürüttüğü projeye 175 öğrenci ve ailesi katılmış olup, çocukların 17 bilim insanı tanınması ve tanıtılması, 47 deney uygulamaları ve 7 farklı teknoloji oyunu ile çalışmaları pekiştirmeleri sağlanmıştır. Proje başlangıcında ve sonunda yapılan anketler sonucunda öğretmenlerin fen etkinliklerine karşı tutumlarında, fen etkinliklerini uygulama sıklıklarında, öğrencileri bu alana yönlendirmelerinde ve kendilerini de geliştirmelerinde anlamlı farklılıklar olmuştur. Velilerde ise çocuklarıyla daha yakın ilişkiler kurarak birlikte deneyler yapmalarında, ev içi fen etkinliklerine ayrılan zamanın ve ilginin artmasında olumlu katkılar sağlandığı tespit edilmiştir. Çocuklardan alınan nitel değerlendirme de ise; kaygılarının büyük oranda azaldığı, fen alanına olan ilgilerinin arttığı, bilim insanlarına karşı olumlu tutumlar beslendiği, başarmanın keşfetmenin yaşattığı duygunun akademik başarılarına da yansıdığı, fen okur yazarlığı becerilerinin geliştiği tespit edilmiştir. Yapılan tüm çalışmalar sayesinde çocukların problem çözme ve karar verebilme becerilerinin geliştiği, hem gözlem yaparak hem de yaparak yaşayarak öğrenme becerisi kazandıkları görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Deney, bilim insanı, fen etkinlikleri

---

<sup>2</sup> Diğer, BOYABAT DUMLUPINAR İLKOKULU, hawakucukbas@gmail.com

# **ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN YÖNETİCİLERİNE YÖNELİK ALGILADIKLARI ETKİLİ LİDERLİK ÖZELLİKLERİ VE OKULA BAĞLILIK DÜZEYLERİNİN İŞ MOTİVASYONLARIYLA İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ**

FEYZULLAH YANIK<sup>3</sup>,

## **ÖZET**

Bu makalenin amacı devlet okullarında çalışan özel eğitim öğretmenlerin algıladıkları etkili yönetici liderlik özellikleri ve okula bağlılık düzeylerinin iş motivasyonları ile ilişkisinin incelenmesidir.

Bu makale 2016-2017 eğitim- öğretim yılında İstanbul ili Avrupa yakasında zihinsel engelli öğrencilere hizmet veren 20 resmi özel eğitim okulunda görev yapan 240 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada özel eğitim okullarında çalışan öğretmenlerin algılarına göre yöneticilerin etkili liderlik özellikleri belirlemeye yönelik olarak Etkili Liderlerin Nitelikleri Ölçeği, okula bağlılıklarını belirlemek üzere Örgütsel Bağlılık Ölçeği ve iş motivasyonlarını belirlemek üzere İş Motivasyonu Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi için betimsel istatistiklerden, algılanan etkili liderlik özellikleri, okula bağlılık ve iş motivasyonunun demografik değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlenmesinde t testi ve ANOVA'dan algılanan liderlik ve bağlılık düzeyi ile iş motivasyonu arasındaki ilişkilerin belirlenmesinde korelasyon ve basit doğrusal regresyon analizinden yararlanılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda resmi özel eğitim uygulama merkezlerinde çalışan öğretmenlerin etkili liderlik özellikleri ile ilgili algılarının yüksek düzeyde olduğu sonucuna, etkili liderlik özellikleri algısının mesleki kıdeme, bransa ve lisansüstü eğitim alma durumuna göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin etkili liderlik özelliği ile ilgili algılarının iş motivasyonu üzerindeki etkisini belirlemek için regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Etkili liderlik özellikleri algısının dışsal motivasyonun anlamlı yordayıcısı olduğu belirlenmiştir. Etkili liderlik özelliğinin iş motivasyonu ve bağlılık düzeyleri üzerinde cinsiyet, mesleki deneyim değişkeni, eğitim düzeyi değişkeni, branş değişkenlerine göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Örgütsel Bağlılık boyutunda araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde, öğretmenlerin devam bağlılığı, normatif bağlılık ve genel örgütsel bağlılık algılarının orta düzeyde, duygusal bağlılığa yönelik algılarının ise yüksek düzeyde olduğu, cinsiyet, mesleki kıdem ve branş değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği, duygusal bağlılığın lisansüstü eğitim alma durumuna göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin örgütsel bağlılık algılarının iş motivasyonu üzerindeki etkisini belirlemek için regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre; örgütsel bağlılık bileşenlerinden sadece duygusal bağlılığın içsel motivasyonun anlamlı yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Devam bağlılığı ve duygusal bağlılığın birlikte dışsal motivasyonun anlamlı yordayıcıları olduğu belirlenmiştir.

Araştırmada, öğretmenlerin iş ile ilgili dışsal motivasyonları orta düzeyin üzerinde, içsel motivasyon ve genel motivasyonları ise yüksek düzeyde olduğu, içsel, dışsal ve genel iş motivasyon algısının cinsiyet, kıdem, branş ve lisansüstü eğitim alma durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Özel Eğitim,Yönetim

<sup>3</sup> Diğer, NEFUS NAKİPOĞLU ÖZEL EĞİTİM, yanik52@hotmail.com

## **ORTAOKULLARDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN KULLANDIKLARI DİSİPLİN TÜRLERİNİN İNCELENMESİ**

AYNUR APAYDIN TOSUN<sup>4</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırmada, Ortaokullarda görev yapan öğretmenlerinin kullandıkları disiplin türlerini belirlemek ve öğretmenlerin kullandıkları disiplin türleri hakkında bilgi vermektir. Araştırmanın evrenini, Samsun ili, İlkadım ilçe merkezdeki ortaokullarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklemi ise Samsun ili, İlkadım ilçesindeki ortaokullarda görev yapan öğretmenden rastgele seçilmiş 138 öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenlerin disiplin türleri ölçeğine verdikleri puanlar SPSS programıyla bilgisayar ortamında analiz edilmiştir. Veriler; cinsiyet, öğretmenin mezun oldukları okul türü değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız grup t-testi uygulanmıştır. Yaş değişkeni, kıdem değişkeni ve öğretmenlerinin mezun oldukları okul türü değişkeni göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans (ANOVA) tekniği ile diğer testler (Scheffe testi, Kruskal Wallis testi, Mann Whitney U testi) uygulanmıştır. Öğretmenlerin kullandıkları disiplin türleri ile cinsiyet, yaş, mezun oldukları okul türü ve kıdeme göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Öğretmenlerin ta kullanacakları disiplin türünü belirlerken öğrencilerin yapısını incelemeleri, öğretmenlerin ta disiplin sorunu çıkmadan önlemeleri, disiplin konusunda daha fazla hizmet içi eğitim verilmesi ve üniversitelerin sınıf disiplini konusunda öğretmen adaylarına daha fazla beceri kazandırmaları önerilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Disiplin, Önleyici Disiplin, Destekleyici Disiplin, Düzeltici Disiplin

<sup>4</sup> Diğer, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, aynurtosun55@gmail.com

### ÖZET

Masal bizi aslımıza kavuşturan efsunlu sözdür. Biz yetişkinler ne zaman bir masal dinlesek içimizdeki çocuk uyanmaya başlar. Ne zaman bir masal anlatılsa iç evrenimizin karanlık odalarında kilitli kalan çocuğun kalbi güm güm atmaya başlar. Kalbin bu çağrısı o karanlık odanın kapısını açacak tılsımdır. Böylece kapı yavaş yavaş aralanır, içimizdeki çocuk çekinerek kafasını dışarı uzatır ve kapalı kaldığı o odadan masalın efsunlu sesine kulak vererek usulca dışarıya çıkmaya başlar. Çünkü masal bizi aslımıza kavuşturan efsunlu sözdür. Masal dinleyip, masal anlattıkça bizi terk etmiş olan içimizdeki çocuk, masalın cazibesine kapılıp yuvasına geri döner. Masal bilinçdışımız ile olan bağımızı güçlendirir. Dişil yanımızı büyütür. İçimizdeki kahramanı uyandırır. Özetle masal, insan olma serüveninde bize güç verir, el uzatır ve rehberlik eder.

Sizi çocukluğunuza götürmek istesem kim benimle gelir?

O zaman içimizde ki çocuğu korkutan şu sözü bir kenara bırakalım Bana masal anlatma!

Biz bu söz yerine içimizde ki çocuğu uyandıracak şu sözü kullanalım Bana masal anlat.....

**ANAHTAR KELİMELEER:** Masal, Hikaye, Öykü,

---

<sup>5</sup> Diğer, MiLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ozdencosar@gmail.com

### ÖZET

Öncelikle kütüphane nedir? Elde edilen bilginin toplanması, depo edilmesi ve dağıtılması alanında işlemleri gerçekleştiren fonksiyonel hizmet işletmelerine “kütüphane” denir. Kütüphaneler, bilgi için geçiş kapısı olarak bilinir. Eğitime önemli katkıları bulunur. Aslında içinde birçok değeri bulunduran kuşaktan kuşağa aktarılabilen yaşayan bir bilgi gücüdür. Öğrenme, kültürel gelişim, karar verebilme konularında bireyleri geliştirir. Bu sayede de topluma faydalı en baş kuruluşları oluşturmaktadır. Gelişen teknoloji sebebiyle kütüphaneler yerini internete bırakmış gibi gözükse de kütüphanelerin yeri her zaman farklıdır. Genç kuşak dışındaki eski kuşak en çok kütüphanelerden faydalanmaktadır. Günümüzde okullarda artık bilgisayar ve internet destekli kütüphaneler kullanılmaktadır. Eskiden sadece kitap okuma, ödev yapma, araştırma yapma gibi amaçlarla basılı kaynaklar kullanılırken şimdi olay artık farklı bir kulvara taşındı. Sadece kitap okuma değil amaçlı değil içerisindeki zenginleştirilmiş içerikler sayesinde öğrenciler değişik amaçlar için de kullanılabilir hale getirdiler. Türkiye’de öğrencilerin bilgiye ulaşmada fırsat eşitliğine sahip olmalarını ve modern eğitim anlayışını hayata geçirme noktasında okullardaki eğitime katkı sağlamayı amaç edinen Z-kütüphaneleri, estetik ve ergonomik tasarımıyla öğrencilerin okullarda bilgiyi sevmeye, öğrenme ve dinlenme etkinliklerine olanak tanıyan eğitim ve öğrenme tabanlı sosyal etkinlik alanıdır. İçerisinde internet hizmeti olan ve dijital kitap içerikleri ile zenginleştirilmiş, öğrenciye istediği zaman destek verecek kütüphaneler Türkiye’de, Z-kütüphanelerde hayat bulmaya başlamıştır (Z-Kütüphane, 2013). Z-kütüphanelerin kurulmaya başlanmasıyla okulların öğrenciler ve yetişkinler için birer ‘yaşam boyu öğrenme merkezi’ ve eğlenme-dinlenme etkinliklerine imkân veren ve okulların ‘yaşayan güvenli alanlar’ haline dönüştürülmesi hedeflenmiştir. Bunlarla birlikte öğrencilerin modern çağın gerisinde kalmamaları ve ülke genelinde bilgiye ulaşmada fırsat eşitliği oluşturulması için uygulamaya konan projede ilköğretim, ortaokul ve liselerde Z-kütüphane kurma çalışmaları sürdürülmektedir. Z-kütüphaneler, kütüphane kullanımını öğrencilere ve velilere keyifli hale getirecek şekilde tasarlanmış ve okumayı sevdirmeye amaçlı estetik bir biçimde oluşturulmuştur. Görsel öğeler, internet bölümü, çeşitli boy ve ebatlarda kitaplık şekilleri, zekâ geliştirici materyaller, görme engellilere yönelik kitaplar, film ve DVD’ler gibi birçok eğitici, öğretici ve eğlendirici malzemeleri içinde barındırmaktadır. Oturmak için ise çeşitli renklerde yer minderleri, sandalyeler ve kanepeler yer almaktadır (Çetintaş ve Ak, 2015, s. 22). Türkiye’nin, ilköğretim, orta ve lise kademelerinde eğitim gören gençlere kendilerini geliştirme, öğrenme, araştırma yetilerini kazandırmak ve bunları hayat boyu sürdürmelerini sağlamak noktasında Z-kütüphanelerin değerli olduğu düşünülmektedir. Z kütüphanelerinin kurulma amaçları da ifade edilen bu değeri destekler niteliktedir. Z-kütüphanelerin; Öğrencilere bilgilenme, anlama, hayal kurma ve eğlenme amacıyla bilgiyi kullanma ve yaratıcılığı sağlama deneyimlerini oluşturarak fırsatlar sunma, · Okullarda sosyal ve kültürel olayların farkında olmayı ve bunlara · Önem vermeyi sağlayan faaliyetler düzenleme, Öğrencilerin bilgiye erişim özgürlüğünün gerekliliğini benimsetme, · Türkiye için hedeflenen ekonomik kalkınmayla birlikte kültürel kalkınmanın sağlanabilmesi adına beşeri ve entelektüel sermayeye yatırım yapılması şeklinde birçok amacı vardır. Okulumuzda da Z

<sup>6</sup> Diğer, TOKİ ÇELEBİ MEHMET İLKOKULU, yasarbat@hotmail.com



kütüphane kullanımı sadece kitap okuma ile sınırlı olmamaktadır. Satranç bölümünde öğrenciler hem eğlenceli vakit geçirmekte hem de akıl yürütme, strateji üretme ve yürütme çalışmaları yapmaktadırlar. Bilgisayarların bulunduğu bölümde dersleri işe ilgili araştırma yapmanın yanı sıra merak ettikleri konuları da araştırmaktadırlar. Okulunu internet ve bilgisayara imkanları özellikle pandemi döneminde EBA hizmet noktası olarak ta hizmet vermiş bir çok öğrencinin derslere katılmasına katkıda bulunmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Okul, Z Kütüphane, Kullanım

## **BOSNA'NIN FETHİNİN BÜTÜNLEŞİK ÖĞRENME YAKLAŞIMI AÇISINDAN FEN BİLİMLERİ DERSİNE ENTEGRASYONUNUN BETİMLENMESİ**

**EMİNE KARAÇIRAY<sup>7</sup>,**

### **ÖZET**

Küreselleşen dünyada bilimsel bilginin artışı bilginin farklı modüllere bölünerek özümsemesini gerektirmiş bu nedenle her geçen gün farklı disiplinler ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu durum disiplinler arasında ilişki kurmayı zorlaştırdığı için disiplinler üstü yaklaşım temelli bütünleşik eğitim programlarının ortaya çıkışına neden olmuştur. Ülkemizde de 2023 eğitim vizyonu çerçevesinde 2018 fen bilimleri öğretim programına fen, matematik ve mühendislik kazanımları eklenmiş bulunmaktadır. Bu gelişim sürecinde katkı sağlamak adına farklı disiplinlerin de sürece dahil edilebilirliği noktasındaki bakış açımızla fen mühendislik ve matematik konusundaki bilgi ve becerileriyle ön plana çıkan Fatih Sultan Mehmet in bakış açısı göze çarpmış ancak alan yazında bu konuda bir yayın bulunmadığı tespit edilmiştir. Alan yazındaki bu boşluğu doldurmak, tarih disiplininin de disiplinler üstü sürece bütünleşik eğitim programlarına dahil olabilmelerini sağlamak adına bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın amacı ülkemizde fen bilimleri müfredatında yer alan kazanımların kazandırılmasında kullanılmak üzere Fatih Sultan Mehmet'in Bosna'yı fethi esnasında kullandığı mühendislik, analitik düşünme ve kullandığı fiziksel yöntemlere dair bir bakış açısı geliştirmektir. Çalışma nitel araştırma olarak durum çalışması olarak desenlenmiştir. Bilecik Halk kütüphanesinden elde edilen yerli ve yabancı güvenilir kaynaklara ek olarak, tez, makale ve bildirilerden doküman incelemesi yoluyla veri toplama işlemi gerçekleştirilmektedir. Verilerin betimsel yöntemle analiz edilerek yorumlanması planlanmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Fen, Fetih, Fatih, Bütünleşik Öğrenme

<sup>7</sup> Diğer, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, eminekaraciray@gmail.com

## **OKUL YÖNETİCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

---

**BERTAN ÇETİN<sup>8</sup>, ARZU BAL<sup>9</sup>, EZGİ AKBULUT<sup>10</sup>,**

### **ÖZET**

Okul yöneticilerinin uzaktan eğitim süreci ile ilgili görüşlerinin incelenmesi amacı ile yapılan bu çalışma, betimsel tarama modelinde nitel yöntemlerden görüşme tekniği ile tasarlanmıştır. Verilerin toplanması araştırmacı tarafından hazırlanan 11 maddeden oluşan görüşme formu ile yapılmıştır. Çalışmaya gönüllü olan katılımcılarla ortalama 30-40 dakika online görüşme yapılarak veriler toplanmıştır. 17 katılımcıdan elde edilen veriler içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda; Okul yöneticilerin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları güçlükler olmakla birlikte katılımcıların çoğunluğu gelecekte uzaktan eğitim sürecinin yüz yüze eğitimle birlikte devam edeceğini düşünmektedir

**ANAHTAR KELİMELER:** Pandemi, uzaktan eğitim, okul yöneticileri

---

<sup>8</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, bertancetin@gmail.com

<sup>9</sup> Diğer, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI , enstruman.tel@hotmail.com

<sup>10</sup> Diğer, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI , ezgiakb@yahoo.com

### ÖZET

Yöneticilik kavramı her ne kadar yöneten kişi ve yaptığı iş manasına gelse; bu görevi tek başına ifa etmenin ne denli zor olduğu, diğer birimlerden ,yapılardan ve burada o işi ifa eden kişi kurum ve kuruluşlardan yardım almadan yapabilmesi günümüz şartlarında maalesef çokta mümkün gözükmemektedir. Özellikle günümüz Türkiyesinde yönetim ve yönetici kademesindeki kişilerin yönetsel anlamda varolan eksikleri noktasında hayli sıkıntıların varolduğu aşık bir durumdur. Hem bünyesinde çalıştığı kurum ve o kurumun iş ve çalışma ortakları seçilen yöneticilerin tecrübe ve özellikle bilgi-deneyim noktasındaki eksikliklerini yoğun bir şekilde hissetmektedirler.Yöneticilik vasıflarından belli başlı olanları taşımayan ve bu konuda kendini geliştirme, iyileştirme anlamında çaba göstermemiş kişilerin, yönetsel anlamda çalıştığı kuruma hiç bir getirisi olmayacaktır kanısındayım. Bu konuyla ilgili tefferuatlı bilgi ve belgeleri geniş sunumumda sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Yöneticiliğin özü, bağlamı, alanı

---

<sup>11</sup> Diğer, le\_mag\_usa392@hotmail.com

## **OKUL MÜDÜRLERİNİN SERGİLEDİKLERİ ÖZGECİ DAVRANIŞLAR İLE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ**

**BERÇEM YALÇINKAYA<sup>12</sup>,**

### **ÖZET**

Özgeciliğin, tanımlanan nitelikleri itibariyle okulların etkililiğine yönelik sunacağı katkılar oldukça önemlidir. Okulların etkililiğinde bir diğer önemli ölçüt de örgütsel yapıdaki herhangi bir işin, o işle görevli bireyin kişilik ve davranış yapısıyla uyum içinde olmasıdır. Sosyal sistemi meydana getiren iki boyuttan biri, örgüt boyutunda roller ve beklentiler; ikincisi ise birey boyutunda kişilik ve gereksinimlerdir (Bursalıoğlu, 2012). Bu düşünce; dikkatleri, yönetici pozisyonundaki bireylerin sergiledikleri özgeci davranışlar ile bu davranışlara zemin hazırlayan kişilik özellikleri üzerine çekmektedir. Diyarbakır ili merkez ilçelerine bağlı ortaokullarında görevli okul müdürlerinin özgeci davranışları ile beş faktöre dayalı kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amaçlanmıştır. Nicel yöntemin ilişkisel tarama modeli uygulanmıştır. Araştırma evrenini; 103 ortaokulda görevli 103 okul müdürü oluşturmaktadır. Örneklem kolay ulaşılabilir durum örnekleme yapılmıştır. Müdürlerin sergiledikleri özgeci davranışlar ile kişilik özelliklerini tespit etmek için, “Özgeci Davranışların Gösterilme Sıklığını Değerlendirme Ölçeği” ve “Beş faktöre dayalı kişilik ölçeği” ölçek uygulanmıştır. Elde edilecek sonuçlar sonra eklenecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Özgeci, kişilik, Müdür.

<sup>12</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, bercem2123@hotmail.com

## ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLARIN BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN GELİŞİMİNDEKİ ROLÜ: İSRAİL ÖRNEĞİ

RIDVAN KARABULUT<sup>13</sup>,

### ÖZET

Üstün yetenekli çocuk, genel ve/veya özel yetenekleri açısından, yaşlarına göre yüksek düzeyde performans gösterdiği konunun uzmanları tarafından belirlenmiş çocuklardır. Üstün yetenekli çocuklarda diğer çocuklara göre farklı ayıt edici özelliklerin olduğunu belirmiş ancak bu özelliklerin hepsini taşıma yükümlülüklerinin olmadığını belirtmiştir. Bu özellikler; Gelişimin tüm alanlarında yaşlarının ilerisinde olma, öğrenme ve bilgiye sürekli alık duyma, meraklı olma, kelime hazinesinin zengin olması, çabuk öğrenme, kavrama ve akılda saklama, genelleme ve soyutlama yaparak elindeki bilgiyi diğer alanlarda kullanma, niteliksel olarak farklı problem çözme ve öğrenme stratejileri kullanma, İlgisiz gibi görünen işlemler arasında bağlantı kurma, yaratıcılık, bağımsız çalışma, kararlılık ve sebat, karşılarındakinin duygu, düşünce ve ihtiyaçlarına vb. duyarlı olma, empati kurma, kendisini açık seçik ifade etme, espiri yeteneği, kendini inceleyip, öz eleştiri yapma şeklide olup üstün yetenekli çocukların özelliklerine uygun olarak hazırlanmış programlar kullanılarak eğitimlerine destek olunur. Üstün yetenekli bireylere sunulan eğitim programının belirli amaçları vardır. Bu amaçlar; farklı yetenek alanlarından üstün beceriye sahip kişilerin yetenekleri doğrultusunda geliştirilmesi, geliştirilen bu yetenekleri başta kendi olmak üzere içinde bulunduğu toplumun ve insanlığın yararına olacak biçimde kullanmasını sağlamaktır. Üstün yetenekli bireylerin eğitiminde net olarak belirlenmiş bir eğitim programı bulunmamaktadır. Çeşitli eğitim programları bulunmaktadır fakat hepsinin fayda ve ya zararlarının tartışmaları tüm dünyada sürmektedir. Bu sebepten dolayı da bir eğitim programına bağlı kalmadan, programların yarar ve zararları dikkate alınarak farklı durumlara ve zamana göre belirlenmesi daha yararlı olacağı savunulmuştur. Üstün yetenekli çocukların eğitiminde ülkemizde ve birçok ülkede farklılaştırılmış programlar uygulanmaktadır. Bu noktada İsrail'in OFEK okulları üstün yetenekli çocukların eğitiminde oldukça sistematik bir yön taşımaktadır. İsrail hem ekonomik hem, hem askeri hem de bilişim teknolojileri alanında üst düzeyde bir yere sahip olmasında hiç kuşkusuz insan kaynağını çağın gereklerine uygun olarak kullanmasının rolü vardır. Teknolojik temelle desteklenen üstün yetenekli çocuklar çok özel bir eğitimden geçirerek hem çağın koşullarına uygun olarak hem de geleceğe yönelik bir yaşama hazırlanmaktadır. Silikon vadisi serüveninin de benzeri bir rol oynayan bu süreç Pandemi dönemiyle daha da yaygınlaşan dijital okur yazarlık konusunda önemli bir yere sahiptir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Üstün Yetenekli Çocuk Teknoloji Okur Yazarlığı, Dijital Çağ

<sup>13</sup> Dr. Öğr. Üys., KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ, ridvan\_karabulut@yahoo.com

## **GÖÇMEN KADININ YAŞADIĞI ÇOKKÜLTÜRLÜLÜK VE YÜKSEK VASIFLI GÖÇMEN KADININ KÜLTÜREL SERMAYESİ**

---

**ÇİĞDEM AYDIN YILMAZ<sup>14</sup>,**

### **ÖZET**

Bu çalışmada, evlilik yolu ile göç etmiş kadının Türkiye’de yaşadığı günlük hayatın kültürel yanları irdelenmeye çalışılmıştır. Ayrıca görüşme yapılan kişinin yüksek vasıflı bir göçmen statüsünde bulunması sebebiyle Türkiye’ye geldikten sonra iş hayatına katılıp katılmadığı ve ne gibi zorluklar yaşadığı üzerinde durulmaya çalışılmıştır. Göç kavramından bahsedildikten sonra uluslararası göçte çokkültürlülüğün göçmen kadının hayatında olumlu ve olumsuz etkilerine görüşme yapılan kişiden alıntılarla değinilmiştir. Çalışma Almanya, İspanya ve İngiltere’de yaşamış göçmen kadının gözünden ataerkil yapıya sahip Türkiye’de kadının yeri ve konumunun değerlendirilmesine ve karşılaştırma yapmamıza imkân sunmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Kadın, Göç, Çokkültürlülük, Türkiye

---

<sup>14</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, cigdemaydin\_46@hotmail.com

### ÖZET

Bilgi ağının çepeçevre sardığı dünyamızda, teknolojik ve bilimsel gelişmelerin hızı karşısında kurumlar, örgütler ve işletmeler sürekli gelişme ve değişime açık olmayı gerektiren zorlu bir rekabet dünyası ile karşı karşıyadır. Bu nedenle tüm yapılanmaların kendilerine avantaj sağlayacak, hedefleri doğrultusunda başarılı olmalarını sağlayacak ve varlıklarını devam ettirmelerine katkı sunacak adanmış, sadık, kendilerine bağlı çalışanlara ihtiyacı vardır. Bunun olmasında da örgütsel bağlılığın önemli bir rolü vardır. Toplumsal yapının oluşması, şekillendirilmesi, değişim ve ilerlemenin yeni nesil ile aktarılmasında en etkili kurumlar eğitim kurumlarıdır. Toplumun ihtiyaç duyduğu insanı şekillendirme görevini üstlenen üniversitelerde görev yapan akademisyenlerin örgütsel bağlılıkları, üniversitelerin durumu, başarısı, geleceği için önem arz etmektedir. Bu çalışmada Türkiye'deki üniversitelerde çalışan akademisyenlerin örgütsel bağlılık duyguları araştırılarak; kurumda çalışma ve devam etme istekleri, kurumlarına yönelik duygusal durumları, iş arkadaşlarına ve yöneticilere yönelik algıları, bu duyguların kendi hayatlarına yansıyan psikolojik etkilerine ilişkin algıları sorgulanmıştır. Bunun yanı sıra akademisyenlerin örgütsel bağlılıklarının ilişkin veriler demografik veriler ile çalışılan üniversitenin türüne göre (devlet/vakıf), çalışına bölüm ve konuma göre sorgulaması da gerçekleştirilmiştir. Araştırmada akademisyenlerin çalıştıkları kurumlara ilişkin "örgütsel bağlılık" durumlarını saptamak amacıyla Meyer, Allen ve Smith (1993) tarafından geliştirilen ve Al (2007) tarafından Türkçe'ye uyarlanan 18 madde ve 3 alt boyut yer alan "Örgütsel Bağlılık Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmada İstanbul Anadolu yakasında yer alan 2 Devlet ve 5 Vakıf üniversitesinde çalışan akademisyenlerden tesadüfi olarak seçilen 370 akademisyen çalışmanın örneklemini oluşturmuştur. Çalışmanın bulgularına göre; Vakıf üniversitelerinde çalışan akademisyenlerin duygusal ve normatif bağlılık düzeyleri Devlet üniversitelerinde çalışan akademisyenlerden daha yüksek düzeydedir. Duygusal bağlılık düzeyi mesleki kıdemin en yüksek olduğu Profesör Doktor unvanlı akademisyenlerde ve daha uzun yıllardır çalışmakta olan akademisyenlerde en düşük seviyededir. Hem devlet hem de vakıf üniversitelerinde çalışan akademisyenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri yüksek seviyede değildir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Örgütsel Bağlılık, Üniversiteler, Akademisyenler.

<sup>15</sup> Öğr. Gör., İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ, ozlem.gokkurt@okan.edu.tr

<sup>16</sup> Dr. Öğr. Üys., İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ, muharrem.koklu@okan.edu.tr



# **ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ DÖNEMİNDE KIZ ÇOCUKLARININ KIYAFET SEÇİMİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLERİN EBEVEYN GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ**

FULYA TURAN<sup>17</sup>, ŞİRİN ŞİNİKÇİ<sup>18</sup>,

## **ÖZET**

Erken çocukluk eğitimi döneminde (3-6 yaş) çocuklarda bedeninin bir bölümünü veya tamamını kaplayan, vücudu doğa şartlarına karşı koruyan, her türlü giysi ve aksesuar olarak bilinen kıyafet, sözel olmayan iletişimin farklı bir şeklidir. Bu dönemde sosyalleşmeye başlayan çocuklar için aile bireyleri, arkadaş grupları, öğretmenleri ve çevresinde yer alan diğer kişiler tarafından beğenilmek çok önemlidir. Çocuklarda yaşın büyümesine paralel olarak giysilerde özgün olma, tarzını yansıtmaya, hoşlandıklarını ifade etme gibi özelliklerinde geliştiği görülür. Özellikle çocukların geleceğe yönelik birey ve tüketici olarak sosyalleşmelerinde, okula-çevreye uyumlarında giysiler bir araçtır. Ailenin, çevrenin, televizyonun, sosyal medyanın, etkisiyle çocuklar genç birer tüketici olarak büyümektedirler. Bu çalışmada, erken çocukluk eğitimi döneminde kız çocuklarının kıyafet seçimine etki eden faktörlerin ebeveyn görüşleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, erken çocukluk eğitimi döneminde kız çocuklarının kıyafet seçimine etki eden faktörler, ebeveyn görüşleri açısından araştırılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Ankara ili Çankaya İlçesi Erken Çocukluk Eğitimi Döneminde (3-6 yaş) olan 24 kız çocuğunun ebeveynleri oluşturmaktadır. Araştırmada, araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunun geliştirilmesi aşamasında ilgili literatürler taranarak bilgi edinilmiş, 3-6 yaş grubu çocuğu olan ebeveynlerden konuyla ilgili görüşler alınmıştır. Bu araştırmalardan elde edilen bilgiler soru haline dönüştürülmüştür. Veriler soru haline dönüştürülürken 3 uzman tarafından değerlendirilmiştir. 15 sorudan oluşan bir görüşme formu ortaya çıkmıştır. Araştırmada veriler görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Çalışmada elde edilen verilerin analizi sonucunda, erken çocukluk eğitimi dönemindeki (3-6 yaş grubu) kız çocuklarında feminen (kadınsı-dişi) giyimin, ebeveynler açısından doğru bulunmadığı, giyim tarzının genellikle arkadaşlar, medya ve aile ile şekillendiği, giyim seçimini belirleyen faktörlerin çocuğun kıyafet seçimi, renk uyumu gibi olumlu etkilerinin yanı sıra kıyafet konusunda aile ile çatışma, yaşça büyük giyim tarzı, alışveriş yapma arzusu gibi olumsuz etkilerinde görüldüğü, okula giderken ve günlük hayatında genellikle rahat edebilecekleri yaşına uygun kıyafet seçiminin doğru olduğu, çocukların farklı giyindiği zamanların genellikle doğum günleri, oyun vakitleri ve özel günler olduğu ve bu zamanlarda en çok süslü, simli, tütülü kıyafetler tercih ettikleri, belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda, erken çocukluk eğitimi döneminde ebeveynlerin kız çocuklarına, yerinde, zamanında ve yaşına uygun kıyafet seçmeleri konusunda bilgi vermeleri gerektiği, ebeveynlerin alternatif giyim seçenekleri sunarak seçimi onlara bırakmaları, özel günlerde kıyafet seçimini yapabilecekleri ortam hazırlamaları, kız çocuklarını, feminen giyim tarzına teşvik eden içeriklerden (tv, sosyal medya, dergi vb.) uzak tutmaları gerektiği saptanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kız Çocukları, Kıyafet, Ebeveyn Görüşleri

<sup>17</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMBAKANLIĞI, turanfulya@outlook.com

<sup>18</sup> Uzm., ÖZEL KURUM, sirin\_sinicki@hotmail.com

### ÖZET

Matematik yeryüzündeki her ayrıntıda kendine yer bulabilen en kapsayıcı temel bilim alanlarından biridir.Tüm bilimsel süreçler mantık ve matematik zemininde yürütülmektedir.Ayrıca doğa olaylarının gezegenlerin döngüsünün de bir matematiği vardır.Yaşamla birliktelerleyen temel bilimlerin eğitim hayatında kalıcı ve etkili bir öğrenme yöntemi ile bireylere kazandırılması sürdürülebilirdünyanın anahtarı olmaktadır.Bu projede doğada bulunan canlı ve cansız varlıkların matematiksel süreçlere konu olan özellikleri incelenerek kalıcı öğrenme ve öğretme süreçleri geliştirmek amaçlanmaktadır.Bu bağlamda hazırlanan uygulamalar öğrencilerde öğrenme güdüsü oluşturacak ve motivasyonu yükseltmektedir.İnternet tabanlı web 2 araçlarının da bu süreçler de sıklıkla kullanılmasıyla eğitimde dijital deneyimlere de yer verilmektedir.Birey kendi yaşantısında karşılaştığı problemlere akılcı ve işlevsel çözümler üretmek için birçok disiplin alanında matematik kullanarak her şeyin içinde bir bilim her bilimin temelinde matematik olduğunu kavrayacaktır.İlerleyen dönemlerde matematiği aşılması gereken bir sorun olmaktan çıkarıp hayattaki sorunlarının çözümüne yardımcı bir araç olarak kullanabilecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Matematik, Doğa, Mantık, Bilimsel süreç

---

<sup>19</sup> Öğretmen, 19 MAYIS İLKOKULU, gulcanakyurek33@gmail.com

### ÖZET

Ülkeler eğitim modellerini ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda şekillendirmektedir. Bu bakımdan birey okul öncesinden başlayarak birtakım zihinsel donatı ve alışkanlıkları kazanmak için aile ve öğretmenleri tarafından desteklenmektedir. Bu donanımların temelini okuduğunu anlamlandırma ve elde edilen bilgi birikimleri sentezlemek oluşturmaktadır. Çocuklar okul çağından gençlik dönemlerine kadar çok geniş bir hayal dünyasına sahip olmaktadır. Ancak küçük yaşlarda etkinliklerle hayal dünyası zenginleştirilmeyen bu bireyler üretkenlik, özgüven, girişimcilik gibi konularda sorun yaşayabilmektedir. Bu projede çocukların yenilikçi, oluşturmacı yeteneklerinin desteklenmesi amacıyla bir masal serisi oluşturulmuştur. Öğrenciler aktif olarak kendi masallarını yazmış ve konu sınırlandırılması da yapılmamıştır. Yaklaşık beş aylık bir süreç içinde sanal ve gerçek birçok uygulama yapılmıştır. Başlangıç olarak; Proje tanıtım toplantısı, veli izinleri belgelerinin alınması, anketlerle logo ve afiş tasarımlarının belirlenmesi, görev dağılımlarının yapılması webinarlar gerçekleştirilmiştir. Takip eden haftalarda Storyjumper web2 aracı üzerinden hikayelerini sürdürmüşlerdir. Kendi çizgi kahramanlarını oluşturarak Chatter Pix vasıtasıyla seslendirmiş ve canlandırmışlardır. Ortak okullarında bulunduğu bir kelime bulutu oluşturularak serbest renk ve şekil kullanımı ile masal kahramanları sohbet ettirilmiştir. Proje sonuçlandırılırken bu süre zarfında ortak bir ürün masal kitabı oluşturulmuş ve tanıtılmıştır. Ekiplerinde değerlendirme toplantısı ve anketleri yapılmış, sonuçlar değerlendirilmiştir. Bilimsel gelişmelerin teknolojiye en önemli etkisi hayatın akışını hızlandırmak olmuştur. Artık bilgiyi elde etmek saniyelerle ölçülür hale gelmiş ve bilgi depolamak cazibesini yitirmiştir. Dünya kalkınma anlayışının bilgiden katma değer üretmek olduğu bir ekonomik tüketim modeline evrilmiştir. Bu kapsamda ülkeler eğitim sistemlerinde özgür ve zengin fikir dünyasına sahip olan bireyler yetiştirmek için çalışmak mecburiyetindedir. Bu kapsamda "Otur Bir Masal Yazalım" projesinin en önemli amaçlarından biri de erken çocukluk döneminden itibaren çocukların düşünmeye, sorgulamaya atkin analiz ve sentez becerilerinin üst düzeye çıkarmayı sağlayacak olan eğitim sürecine katkı sunmaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okumak, masal, web2

---

<sup>20</sup> Öğretmen, 19 MAYIS İLKOKULU, tuluseyfi@hotmail.com

### ÖZET

Eğitim insanlığın varoluşu ile başlayan bir süreçtir. Bu süreci tamamlayan çevre ve insandır. İnsan için olumlu davranışlar geliştirmek, bunları pekiştirmek eğitimin asıl amacıdır. Yaygın ve örgün eğitim kurumları bunun için var. Bu kurumları destekleyen en önemli yapı ise ailedir. Ailede meydana gelen davranış değişiklikleri eğitimi etkiler. Özellikle son yıllarda gözlemlenen bazı veli davranışları çocuk gelişimi ve eğitimi üzerinde olumsuz etkilere sebep olmaktadır. Bu davranışların ortadan kaldırılması veya en alt seviyeye indirilmesi çok önemlidir. Projede amaç, son yıllarda artarak devam eden olumsuz veli davranışlarının ortadan kaldırılmasıdır. Bu konuda okul-aile işbirliği yapılması ve velilerin bilinçlendirilmesi hedeflenmektedir. Öğrencilerin kişilik gelişimini olumsuz etkileyen veli davranışları:

- Okula geliş-gidişlerde öğrenci çantalarının veliler tarafından taşınması,
- Öğrencinin yapması gereken kantin alışverişlerinin veliler tarafından yapılması,
- Öğrencilerin sınıflardaki yerlerine kadar veliler tarafından getirilmesi,
- Okula uyum problemi yaşayan öğrencilerin çok uzun süreler veliler tarafından kontrol edilmesi,

Bu davranışların çocukların kişilik gelişimini olumsuz yönde etkilediği, onları daha pasif, karar alamaz, başkalarına bağımlı hale getirdiği ileri yaşlarda bu olumsuzlukların devam edeceği gözlenmektedir. O nedenle velilerin bilinçlendirilmesi amacıyla, sınıf veli toplantılarında bu konu üzerinde önemle durularak velilerin davranış değişiklikleri teşvik edilmiştir.

Projede hedef kitle olan velilerle yapılan toplantılarda,

- Okula geliş ve dönüşlerde öğrenci çantalarının veliler tarafından taşınmaması,
- Öğrencilerin okula geliş ve dönüşlerinin arkadaş grupları ile yapmalarının teşvik edilmesi,
- Öğrencilerin kantin alışverişlerini kendilerinin yapmaları,
- Öğrencilere verilen harçlıkların her gün yerine haftalık verilerek paralarını tutumlu kullanmalarının teşvik edilmesi,

Çalışmaları yapılarak olumlu yönde davranış değişikliği kazandırılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Veli, Olumsuz Davranışlar, Eğitim

<sup>21</sup> Öğretmen, hamaktas05@hotmail.com

## **ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA FİZİKSEL OLARAK SINIF ORTAMI VE SINIF DÜZENİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

---

**ORHAN ÇELİK<sup>22</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmanın genel amacı, Ortaöğretim Kurumlarındaki sınıfların fiziksel durumu ve sınıf düzeninin öğrenmeye olan etkisi konusunda öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesidir. Araştırmanın evrenini Adıyaman il merkezindeki Ortaöğretim Kurumlarında görev yapan öğretmenlerden oluşturmaktadır. Bu evrenden rastgele seçilmiş 40 öğretmen çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Çalışmada, öğretmenlerin sınıf ortamının fiziksel durumu ve sınıf düzeninin öğrenmeye olan etkisine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla, veri toplama aracı olarak, mülakat tekniği kullanılmıştır. Ayrıca problemle ilgili verilere dönük literatür taraması da yapılmıştır. Çalışmada, öğretmenlerin Ortaöğretim Kurumlarında sınıf ortamını ve sınıf düzenini öğrenme üzerinde olumlu veya olumsuz etkilere sahip olan önemli etkenler olarak düşündükleri görülmüştür. Probleme ilişkin görüşler arasında, cinsiyetlerine göre, mesleki kıdemlerine göre anlamlı farkın olmadığı görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Sınıf ortamı, sınıf düzeni, fiziksel durum, öğretmen görüşü

---

<sup>22</sup> Öğretmen, ADIYAMAN GÜZEL SANATLAR LİSESİ.1,

### ÖZET

IV Eğitimde Geliştirme ve İnovasyon Hibe Yarışması'nda STEAM ile ilgili üzerinde çalıştığım bir projeyi sundum. Yarışmayı kazandım, projeme öğretmen ve öğrencilerin büyük ilgi gösterdiğini gördüm ve bu beni bu yıl düzenlenen hibe yarışmasına katılmaya motive etti. Bu yıl V hibe yarışmasını kazandım. Günümüzde robotik bilimi birçok endüstriyel, evsel ve sosyal problemin çözümünde kullanılmaktadır. Bu teknolojilerin üreticisi olabilmek için öğrencilerin küçük yaşlardan itibaren bu yönde bilgilendirilmesi gerekmektedir. Dünyanın bu alanlardaki gelişiminden yararlanarak, geleceğin öğrencilerimize yol göstermemiz gerekiyor. Bildiğimiz gibi robotik alanında yarışmalar düzenleniyor. Öğrencilerimiz bu yarışmalara katılarak hem ülkemizi tanıtabilir hem de becerilerini gösterebilirler. Sonuç olarak, robotik ile ilgilenen öğrenciler gelecekte kendi ekipmanlarını icat edip üretebilecekler. İleride öğrencilerimizin geliştirdikleri robotik ekipmanlar dünya pazarında satılabilir. Steam üzerine yaptığım araştırmayı forumda sizlerle paylaşmak istiyorum. Amacım STEAM'i daha geniş bir öğrenci kitlesine ulaştırmak ve yenilikleri uygulamaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Microbit, Tinkercad, Robotics car, Escape room, PBL

---

<sup>23</sup> Öğretmen, 8 MART ÜMUMİ ORTA MƏKTƏB1, kama78759@gmail.com

### ÖZET

Türkiye’de gökyüzü, Dünya’mız, gök ada, gökmen vb. hakkında öğrencilerimizi bilgilendirmek amacı ile kurulmuştur. Bu amaç için farklı illerden öğretmenler ve öğrencilerimizle bir araya gelerek çalışmalar yapmayı hedefliyoruz. Küçük yaşta öğrencilerimizin ufkunu açarak uzay ile ilgili birikimlerini arttırmak ve bu alanda meslek sahibi olmalarını sağlamayı istiyoruz. Bunu astronomi, gökyüzü gözlemi, uzay bilimleri, roketler ve dronelar hakkında bilgiler vererek geleceğimizin fidanlarını yetiştirmek istiyoruz. İlkokul öğrencilerini evren, uzay, gezegenler, yıldızlar, Dünya gezegenimiz, uçaklar, roketler ve dronelar hakkında bilgilendirmek. Bu bilgilere ulaşmak için araştırma, gözlem, yaparak yaşayarak öğrenme, gösterip yaptırma gibi yöntem ve tekniklerden faydalanmalarını sağlamak. Bunun yanında web2 araçlarının kullanımını öğrenerek teknoloji kullanımını doğru kullanmalarına yardımcı olmak. Farklı şehirlerdeki öğrenciler ile iletişim kurarak farklı kültür ve şehirler tanımalarını sağlamak. Öğrencilerimiz evren, uzay, gökada ve Dünya’mız hakkında doğru kavramlara ve bilgilere ulaşmış olacaktır. Geçmişten günümüze bilim alanında hangi aşamalardan geçildiğini ve her birinin ne kadar önemli olduğunu kavrayacaklar. Bilimsel düşünme becerileri gelişecek. Problem çözebilen, yenilikçi, hayal gücünün sonsuzluğuna ulaşabilen bireyler yetiştirmek.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Mars, Dünya, Uzay

---

<sup>24</sup> Öğretmen, KIRKLARELİ MERKEZ ATATÜRK İLKOKULU, suletanta39@hotmail.com

## **SÜRDÜRÜLEBİLİR VE GELECEGE UYUMLU EĞİTİM EKOSİSTEMLERİ İÇİN PLANLAR-BLUEPRINT**

**NUROL BİRSEN EVİNTAN<sup>25</sup>,**

### **ÖZET**

21. yüzyılın başından itibaren bütün dünya ülkeleri, ‘Nasıl bir dünya istiyoruz?’ sorusundan yola çıkarak, mevcut kuşağın ve gelecek kuşakların refahını garanti edebilecek sürdürülebilir gelişme gösteren toplumlar inşa etmek hedefiyle hareket etmeye başlamışlardır. Böylece sürdürülebilir gelişme, 21. yüzyılın kilit kavramlarından biri olmuş, önceleri ekonomi biliminde sıkça yer almış, zaman içinde çevre bilimi, sosyoloji, şehircilik ve yönetim bilimleri gibi disiplinlerde de irdelenen bir konu olmuştur. Şimdilerde ise eğitim bilimleri alanında giderek önem kazanmaktadır. Eğitimin sürdürülebilir gelişmedeki rolü, bilim adamları, araştırmacılar, politikacılar ve toplumun diğer uygulayıcı organları tarafından sürekli vurgulanan bir tema olarak karşımıza çıkmaktadır. 2002 yılında Johannesburg’da yapılan Dünya Zirvesi’nde, 2005 ile 2014 yılları arasındaki on yıllık dönemin, Birleşmiş Milletler tarafından Sürdürülebilir Gelişme odaklı Eğitim Dönemi (UN Decade of Education for Sustainable Development) olarak ilan edilmesiyle birlikte (IISD, 2012; OECD, 2008; UN, 2002), sürdürülebilirlik konusu tüm dünyanın eğitim gündeminde hassasiyetle üzerinde durulan bir kavram olmuş, bunun sonucu olarak da özellikle gelişmiş ülkelerin örgün ve yaygın eğitim programlarına ve uygulamalarına doğrudan yansımaya başlamıştır. (Elementary Education Online, 2017; 16(4): dy 1-11 İlköğretim Online, 16(4), dy 1-11, 2017.) Gelişmekte olan ülkemizde Sürdürülebilir Gelişme Odaklı Eğitim konusuna gereken önemin verilmesi, konunun eğitim programları ve uygulamalarına dâhil edilmesi ve özellikle temel eğitimde kilit bir tema olarak yer alması son derece önemlidir. 21.yüzyıl dünyasında tüm alanlarda olduğu gibi eğitim süreçlerinin de dijital dönüşümü kaçınılmazdır. Bilgi ve internet çağında bireyden beklenen beceriler ciddi değişimler göstermiş ve fiziki becerilerin yerini bilgi üretimi, yazılım ve robotik kodlama gibi yetiler almıştır. Bu bakımdan okul, öğrenci ve öğretmen üçlüsünün bu alanda kendini yetiştirmesi var olan bilgi ve becerilerini güncellemesi gerekmektedir. Bu gelişmelere bakılarak, insanlığın geleceğinin sürdürülebilir olması internet ve yazılım tabanlı eğitim ekosistemleri oluşturmaktan geçmektedir. Süreç içinde basit kodlama uygulamalarından yazılıma girişle ilgili ön bilgilere kadar bir dizi etkinlikler bütününe hayata geçirmeyi amaçladığımız projemizde; Öğretmen ve öğrencilerin web 2.0 araçlarını öğrenmelerini sağlamak ve kullanma yetkinliklerini artırmak. Avrupa’nın farklı yerlerinden eğitimci ve öğrencilerle iletişim kurarak bu konularda bilgi alışverişi sağlamak. Dijitalleşmenin eğitim ortamlarında verimli olarak kullanımını yaygınlaştırmak. Kodlama, yazılım, donanım, internet gibi kavramların yeni yöntem ve tekniklerle eğitim süreçlerine entegre etmek. Çok yönlü ve sistemli çalışma süreçlerinin alışkanlık haline getirilmesi. Sürdürülebilir bir dünyanın temelini oluşturan teknoloji altyapısı sağlam eğitim ekosistemleri oluşturmak. Eğitim personelinden başlamak üzere öğretmen, öğrenci, veli üçgeninde kodlama ve dijital dönüşüm uygulamalarını hayata geçirmek. Eğitim süreçlerindeki yetersizlikleri geleneksel yöntemlerden kurtarıp çağın gereklerine uygun motivasyonu yüksek işlevsel yöntemlerle gidermek. Bu kapsamda dört ay süresince aylık etkinliklerden oluşan bir proje takvimi oluşturulmuştur. Kasım ayından başlamak üzere öncelikle proje afiş,logo tasarımları kararlaştırılmış, tanışma, görev dağılımı toplantıları düzenlenmiştir. Takip eden aylarda kodlama aktiviteleri code.org sitesinden birinci

<sup>25</sup> Öğretmen, 19 MAYIS İLKOKULU1, nbevintan@gmail.com



dersten itibaren bireysel ve ortakların olduğu uygulamalarla sürdürülmüştür. Uzaktan eğitimler ve online toplantılar ile eğitim yöntem ve teknikleri uygulanmış ve sonuçlar değerlendirilmiştir. Etkinlikler öğretmen yol göstericiliğinde öğrenciler tarafından yapılmış ve twinspace'de paylaşılmıştır. Proje sonunda materyaller bir araya toplanarak yaygınlaştırma çalışmalarında kullanılmak üzere sınıflandırılmıştır. Süreç boyunca oluşturulan ürünler okulda düzenlenen proje sergisiyle okul personeli ve velilerin ilgisine sunulmuştur. Kapanış toplantısında proje ortakları süreçle ilgili çeşitli değerlendirmelerde bulunmuşlar ve proje sonlandırılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Web2.0, Kodlama, Sürdürülebilirlik, Eğitim

### ÖZET

Orman Okulum Doğayla Buluşuyorum etwinning prolemiz, Orman Okulu Alternatif Eğitim Yaklaşımının dış mekanda tercihen doğal ormanlık ve ağaçlık alanlara düzenli ziyaretlerini kapsayan ,ilkokul 1,2,3 ve 4. Sınıf öğrencilerinin gelişim dönemleriyle uygun olarak düşünsel, duygusal ve fiziksel ihtiyaçlarını dikkate alarak ,kendilerini geliştirmelerini sağlayan bir proje olarak doğmuştur. Eğitimin sınıfta sınırlı kalmayıp doğal ormanlık ve ağaçlık alanlarda sürece odaklı ,etkileşimin ve işbirliğinin üst düzeyde olduğu uygulamalar yaparak ve düzenli ziyaretler planlayarak daha iyi olacağını amaçlamaktadır.Orman Okulu Alternatif Eğitim Yaklaşımının savunduğu değişim ve gelişimi ilkokul düzeyinde ortaya koymayı amaçlıyoruz ve oluşan gelişim ve değişimi gözlemlemeyi planlıyoruz.

Projemizin hedeflerini şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Öğrencilerin ormana, ağaca ve doğaya karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlamak;
2. Çocuklara doğal yaşam ve dünya hakkında yeni bilgiler öğretmek, günlük yaşam zorluklarıyla baş etmesini sağlamak;
3. Eğitim – öğretimin dış mekanlarda yani doğal ormanlık alanlarda yaparak yaşayarak öğrenmesini sağlamak; ve özgüven geliştirmelerine fırsat sunmak;
4. Ormanlık alanda güvenli şekilde basit aletleri kullanmayı ve sorumluluk olarak öğrenmeleri sağlamak, doğayı keşfetmeyi sağlamak;
5. Öğrenci merkezli ve süreç odaklı uygulamalarla, öğrencinin doğayla ilgili farkındalığını oluşturmak;
6. Öğrenciler arasında olumlu ilişkiler geliştirmek; eğlence; çocukların üstesinden gelebileceği zorlukları içeren öğrenme serüveni yaşatmak;
7. Öğrencilerin bu bağlamda çok yönlü, bütüncül gelişimini sağlamak;
8. Orman Okulu Alternatif yaklaşımının ilkokul düzeyinde uygulanması, süreci ve sonuçlarını gözlemlemek.

Etkinliklerimiz Kasım – Mayıs aylarını kapsamaktadır. Kasım Ayı: Ortakların eklenmesi ve tanışma, proje tanıtımı, öğrenci izin belgelerinin alınması, logo ve afiş hazırlama, yaygınlaştırma . Aralık Ayı : Doğal ortamın keşfi, ormanlık alanı tanıma , doğa oyunu Ocak Ayı : Ormanlık alanda faaliyetler (Ağaç yaprakları etkinliği ,dallardan kapı süsü yapma) Şubat Ayı : Merak Dolabı oluşturma (Topladığı değişik materyalleri inceleme ve tanıma, doğadan tasarımlar yapma) Mart Ayı : Ormanlık alanda bitki ekimi (Mevsimlik bitkilerin tohumlarını ekme) Kayıp Kutu Oyunu Nisan Ayı: Orman Yürüyüşü ve Oryantiring Faaliyeti, Farklı bir ormanlık alanda doğa gezisi. Mayıs Ayı : Tema Vakfı Tanıtımı ve Bilgilendirme Çalışmaları Notlar: 1.Şubat ayı etkinliğinin uygulanması öğrencinin yakınlarında bulunan ağaçlık alanda ya da imkanları doğrultusunda farklı alanlarda uygulanabilir ve ilkokul öğrencilerinin seviyesine uygun değişim gösterebilir. 2.Nisan ayı etkinliği olan Orman Yürüyüşünü ortak okullar kendi belirlediği farklı ormanlık alana günü birlik yürüyüş olarak yapacaklardır.. 3.Etkinlikler öğretmenlerle yapılan webinarlarla ortak karar alınarak belirlenecektir. Projemizde Beklediğimiz Sonuçları Şöyle Sıralayabiliriz:

<sup>26</sup> Öğretmen, GAZİOSMANPAŞA İLKOKULU, buketgovce@gmail.com

- Öğrencilere doğa ve orman sevgisini aşlamak, ve ağaca olumlu tutum geliştirmesini ve bu bilincin kalıcı izli olmasını sağlamayı,
- Alternatif Eğitim Yaklaşımı olan Orman Okulu Yaklaşımını yaygınlaştırmayı,
- Orman Okulu Yaklaşımının İlkokul düzeyinde uygulama sonuçlarını gözlemlemeyi,
- Öğrencilerin 21 yüzyıl yetkinliklerini geliştirmeyi, geleceğe doğa ve ormanı koruma bilincini oluşturmayı ve gelecek nesillere aktarımını sağlamayı,
- Doğa ve orman konusunda ortak ürünler oluşturarak yaparak- yaşayarak öğrenmeyi sağlamak, bilinçli, duyarlı, işbirlikçi bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktayız.

Proje sonunda her okul kendi bünyesinde yaptıkları çalışmalarla ilgili pano çalışması yapacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Orman, ağaç,doğa,drama

### ÖZET

proje hakkında Başarılı insanlarla ilgili bir proje yürüttük. Sanattan edebiyata, bilimden spora, dergiye bu insanlarla ilgili pek çok hikaye var. sanat, edebiyat, spor ve bilim dallarında başarılı insanlar üzerinde çalıştık. Öğrenciler her tema için bir araştırma yaptılar. Ardından başarılı insanların hayatlarını ve bu harika insanlar hakkındaki yorumlarını içeren bir poster hazırladılar. Her tema için en iyi 25 poster belirlendi.. Öğrencilerin başarılı insanların hayatını daha iyi anlamaları için web 2 araçlarıyla bazı etkinlikler hazırladılar.

**ANAHTAR KELİMELER:** başarılı insanların hayatları

---

<sup>27</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, uslu\_ayse@hotmail.com.tr

## **ORTAOKUL MATEMATİK DERS KİTAPLARINDAKİ MATEMATİK TARİHİ ÖĞELERİNİN İNCELENMESİ**

HARUN ŞAŞMAZ<sup>28</sup>, BİRSEL AYBEK<sup>29</sup>,

### **ÖZET**

Matematiğin tarihi gelişimi incelendiğinde insanlığın gelişim süreci ile paralellik gösterdiği görülmektedir. Dünyanın farklı coğrafyalarında farklı medeniyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda matematiğe katkıda buldukları görülmektedir. Yine geçmişte matematiğe ilgi duyan matematikçiler karşılaştıkları problemleri çözmeye çalışmışlar ve kendi özgün çözüm yollarını üretmişlerdir. Bu gelişim esnasında bazı problemler uzun süre çözülememiş, bazen de ulaşılan çözümlerin aslında doğru olmadığı ortaya çıkmıştır. Tüm bunlar göstermektedir ki matematik, farklı kültürlerin katkı sağladığı insan ihtiyaçları doğrultusunda ve insan çabasıyla gelişmiştir. Ancak günümüzde yapılan matematik öğretiminde belirli kavram ve yöntemlerin öğretilmesi ön plana çıkmaktadır. Bu durum ise özellikle ortaokul düzeyi gibi küçük yaştaki öğrenciler için matematiğin ezelden beri var olan, değişmeyen yapıda öğrenilmesi gereken bilgiler olarak görülmesine neden olmaktadır. Soyut düşünmenin ön plana çıktığı matematik öğretiminde matematik tarihi ile matematiğin somutlaştırılarak öğrenci için anlamlı hale getirilmesi, özellikle soyut işlemler dönemine geçiş sürecinde olan ortaokul öğrencileri için büyük fayda sağlayacaktır. Bu çalışmada 2018 ortaokul matematik dersi öğretim programına göre hazırlanmış Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının ders kitabı olarak kabul ettiği ve 2020-2021 eğitim-öğretim yılında okutulmakta olan 5, 6, 7 ve 8. Sınıflara ait 11 adet ders kitabı içerdikleri matematik tarihi öğelerinin sınıf düzeylerine, öğrenme alanlarına, konudaki verilmiş yerine ve içerik türüne göre dağılımları incelenmiştir. İnceleme sonucunda 48 matematik tarihi öğesi tespit edilmiş, sınıf düzeylerine göre dağılımında 5. Sınıf düzeyinde yeterince matematik tarihi öğelerine yer verilmediği belirlenmiştir. Öğrenme alanlarına göre dağılımlarında daha çok “Sayılar ve İşlemler” ve “Geometri ve Ölçme” öğrenme alanlarında yer verildiği “Veri İşleme” ve “Olasılık öğrenme alanlarında yeterince yer verilmediği belirlenmiştir. Konu içinde verilmiş yeri açısından incelendiğinde daha çok konuya giriş kısmında bilgi parçası şeklinde verildiği belirlenmiştir. Matematik tarihi içerikleri ise daha çok “Matematikçilerin katkıları”, “Matematik Kavram Gelişimi” ve “Tarihsel Yöntemler” şeklinde verildiği belirlenmiştir. Araştırma sonucunda ders kitaplarında verilen matematik tarihi öğelerinin yeterli olmadığı, ders kitabı yazarlarının inisiyatifine göre bu öğelere yer verildiği ve verilen bilgilerin konu ile yeterince bütünleştirilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Matematik tarihi, matematik öğretimi, ortaokul matematik ders kitabı

<sup>28</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, harun3@gmail.com

<sup>29</sup> Doç. Dr., ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ, baybek@hotmail.com

## **KORONAVİRÜS PANDEMİSİ UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE ÖĞRETMENLERİN MESLEĞE KARŞI TUTUMLARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA**

---

MÜSLÜM ENGİN<sup>30</sup>,

### **ÖZET**

Covid-19 salgınıyla beraber hızla içine kapanan dünyada kamuya açık bir şekilde gerçekleştirilen faaliyet alanlarından biri olan eğitim ve öğretim faaliyetleri de yeni bir mecraaya girmiştir. Öğretmenler okulda yüz yüze eğitim vermek yerine evden, uzaktan eğitimle öğrencilere ulaşmaya başlamıştır. Bu sürecin eğitimin verimliliği ile birlikte, öğretmenlik algısı üzerinde pek çok değişikliğe neden olduğunu belirtmek gerekir. Bunların başını şüphesiz öğretmenlerin uzaktan eğitimde verimli olmak için çaba göstermesi ve bu süreçte fiziksel ya da ruhsal sorunlarla baş etmeye çalışma çabası çekmektedir. Türkiye'nin farklı illerinde çalışan farklı branş ve okul kademelerindeki 220 öğretmen katılımıyla gerçekleştirilen bu araştırmada, pandemi sürecinde öğretmenlerin uzaktan ve yüz yüze eğitime ilişkin tutumları incelenmiştir. Tarama yöntemi ile elde edilen verilerin SPSS programı üzerinden analizleri sonucunda, öğretmenlerin uzaktan eğitimde başarılı oldukları, ancak yüz yüze eğitim kadar istekli olmadıkları sonucuna varılmıştır. Uzaktan eğitimle birlikte ev içinde artan sorumluluklarının yanında öğretmenlik mesleğini başarı ile uyguladıkları ancak yüz yüze eğitimi daha olanaklı gördükleri tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim, Covid-19, Salgın ve Öğretmen, Yüz Yüze Eğitim

---

<sup>30</sup> Doktora Öğrencisi, muslum.engin@student.asbu.edu.tr

## **OSMANLI İMPARATORLUĞUNDA ÇOCUKLUKTAN YETİŞKİNLİĞE BULAŞICI HASTALIKLAR EĞİTİMİ**

**RIDVAN KARABULUT<sup>31</sup>, ENVER TÜRKSOY<sup>32</sup>,**

### **ÖZET**

Bulaşıcı hastalıklar, virüslerle taşınır ve insan vücudunda fonksiyonel olarak normal olmayan değişiklikler oluşturur. Ayrıca insan hayatını, sadece biyolojik değil, psikolojik ve sosyal olarak da etkiler. Hastalık halinde vücudun fizyolojik dengesi bozulur ve buna bağlı olarak hastanın kendisinin, yakın çevresinin hatta toplumun hayat kalitesi düşer. Bu nedenle bulaşıcı hastalıklar, tarih boyunca toplumları tehdit etmiş siyasi, askeri, sosyal, demografik ve ekonomik bakımdan olumsuz sonuçlar doğurmuştur. Modern tıbbın gelişiminden önce bulaşıcı hastalıkların tedavisi konusunda aslında çok yetersiz kalındığı görülmektedir. Gerek yeterli karantina uygulamalarının olmaması gerekse aşı gibi tedavi yöntemlerinin geliştirilmemiş olması nedeniyle hastalıklara karşı insanoğlu çaresiz kalmıştır. Bu nedenle veba, cüzzam, kolera, sıtma, tifo, frengi gibi birçok bulaşıcı hastalık pek çok insanın hayatına son vermiştir. Bütün dünyada olduğu gibi Osmanlı Devleti'nde de bulaşıcı hastalıklar toplu ölümlere yol açmış, devleti uzun süre meşgul etmiştir. 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren, devletten kopan bölgelerden Anadolu'ya yönelik göçlerin başlamasıyla birlikte bulaşıcı hastalıklarda bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Nitekim çoğunlukla Balkanlar ve Kafkaslardan gelen göçmenlerin bir kısmı yanlarında bu hastalıkları da getirmişlerdir. Yine geldiklerinde doğru düzgün bir barınaklarının olmaması, pislik, yetersiz beslenme gibi nedenler bulaşıcı hastalıkların gün yüzüne çıkıp kolayca yayılmasında oldukça etkili olmuştur. Bunlara ilaveten yeterli sayıda doktorun ve sağlık personelinin olmaması, bulaşıcı hastalıkların yerel idareci ve doktorlar tarafından yeterince tanınmaması hastalıkların şiddetin artmasına neden olmuştur. Osmanlı toplumunun kaderciliği de hastalığın işini kolaylaştırmıştır. Salgınların yaşanmasında diğer bir etkende savaşlar olmuştur. Savaş zamanlarındaki kötü koşullar özellikle cephelerde askerlerin elverişsiz durumları ordu içerisinde salgınların yaşanmasına neden olmuştur. Bunun en bariz örneği I. Dünya Savaşı'dır. Savaş içerisinde birçok yerde gerek asker gerekse sivil binlerce insan bulaşıcı hastalıklardan dolayı hayatını kaybetmiştir. Hacılarda salgın hastalıkların Anadolu'ya gelmesindeki en büyük araçlardır. Özellikle hac mevsimi Hicaz bölgesi oldukça kalabalık oluyordu. Buna bağlı olarak sağlıklı insanların yanı sıra bulaşıcı hastalığa sahip birçok insanda burada bulunabiliyordu. Bu nedenle burada Türk hacıların bir kısmı da bu hastalıkları kapıp kendi memleketine döndüğü zaman hastalık bu yolla Anadolu'ya taşınmaktaydı. Böylelikle dışardan taşınan bulaşıcı hastalıklarla birlikte Anadolu'da şartların ağır olması ve yeterince önem verilmeyen temizlik, beslenme, kötü hijyenik durum, bulaşıcı hastalıkların yayılmasına neden olmuştur. Osmanlı Devleti'nin neredeyse doğal afetsiz bir yılı geçmemiştir. Özellikle 19. yüzyıla kadar veba ve kolera devletin her köşesinde varlığını göstermiştir. Bunun dışında sıtma, tifüs, dizanteri ve çiçek gibi hastalıklar da zaman zaman salgın şeklini alarak toplumu tehdit etmişlerdir. Bütün bu salgınların sonucunda toplumun insan ve ekonomik gücü oldukça zayıflamıştır. Salgınlarla beraber zor geçen dönemlerde azalan üretim ve pahalılık beraberinde kıtlıklara neden olmuştur (Ayar, 2005: 2). Artan salgınlar Osmanlı Devleti'nin bir takım tedbirler almasını sağlamıştır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde görülen veba,verem,frengi,tifüs,sıtma,cüzzam,kolera,tifo belli başlı bulaşıcı hastalıklar olup bu konuda önlemler alınmıştır

**ANAHTAR KELİMELER:** Osmanlı İmparatorluğu, Bulaşıcı Hastalıklar, Salgın

<sup>31</sup> Doç. Dr., KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ, ridvan\_karabulut@yahoo.com

<sup>32</sup> Dr. Öğr. Üys., KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ, enverturksoy@gmail.com

## **SAĞLIK BİLİMLERİ ALANINDA ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLAR İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ**

ÜMMÜŞEYMA SERTDEMİR<sup>33</sup>, RIDVAN KARABULUT<sup>34</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırmada Türkiye de sağlık bilimleri alanında üstün yetenekli çocuklarla ilgili yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma 1995-2021 yılları arasında kapsamaktadır. Araştırma verileri YÖK Tez Tarama Merkezi veri tabanında kayıtlı 10 lisansüstü tezdən elde edilmiştir. Toplam 10 tez araştırmaya dahil edilmiştir. Bu tezlerden 5 tanesi yüksek lisans, 3 tanesi doktora ve 1 tanesi uzmanlık tezidir. Veriler doküman inceleme yöntemi ile incelenmiş ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu lisansüstü tezler yıl, tez türü, anabilim dalı, yöntem, örneklem yöntemi, örneklem grubu, örneklem sayısı, değişkenler ve yapıldığı il bakımından incelenmiştir. Araştırma sonucunda çalışmalar en çok yüksek lisans (7) tez türünde verilmiştir. İlk çalışmanın 1995 yılında verilmiş olmasıyla beraber en fazla çalışmanın 2018 yılında (4) yapıldığı görülmüştür. Çocuk gelişimi ve eğitimi alanında 7, özel eğitim, hemşirelik, beden ve spor ana bilim dallarında 1'er tane çalışma yapılmıştır. Araştırmada çoğunlukla nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Örneklem seçme yöntemi olarak en fazla basit tesadüfi örneklem (3) yöntemi kullanılmıştır. Örneklem grubunun çoğunluğunu ortaokul çocukları (5) oluşturmuştur. Araştırmada çoğunlukla 0-100 kişi (4) arasında araştırma yapılmıştır. Araştırmada üstün yetenekli çocuklarla beraber; etiketlenme (2), empati (2) ve duygusal zeka (2) değişkenleri ele alınmıştır. Çalışmalar çoğunlukla Ankara (7) ilinde yapılmıştır.

Araştırma sonucunda ülkemizde üstün yetenekli çocuklara yönelik araştırmaların yetersiz olduğu daha fazla çalışmaya gereksinim olduğunu göstermiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Üstün yetenek, üstün yetenekli çocuklar, sağlık bilimleri, içerik analizi

<sup>33</sup> Öğrenci, MALATYA EĞİTİM ARAŞTIRMA HASTANESİ, sertdemirseyma57@gmail.com

<sup>34</sup> Dr. Öğr. Üys., ERCİYES ÜNİVERSİTESİ, ridvan\_karabulut@yahoo.com



## **İKİ DİLDE EĞİTİMİN OKULÖNCESİ ÖĞRENCİLERİNİN DİL GELİŞİMİNE ETKİSİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

**YEŞİM ÜSTÜN AKSOY<sup>35</sup>, AHMET GÜNEYLİ<sup>36</sup>, FEVZİ KASAP<sup>37</sup>,**

### **ÖZET**

Günümüzde yabancı dil öğrenmek, çağın gereklerinden biri olarak kabul edilmekte ancak anadili eğitiminin de çok önemli olduğu bilinmektedir. Erken çocukluk döneminde dil eğitimine duyulan ilgi günden güne artmaktadır. Günümüzde bu beklenti, okulların eğitim niteliğini etkileyen bir ölçüt haline gelmiştir. Bir okulöncesi kurumu, dil eğitimini ne kadar verimli gerçekleştirirse o oranda aileler tarafından tercih edilebilmektedir. Kıbrıs'ta dil eğitiminin niteliğini artırabilmek amacıyla erken yaşlarda ve okulöncesi dönemde iki dilde eğitim veren (Türkçe ve İngilizce) okulların sayısı günden güne artmaktadır. Bu çalışmada okulöncesi dönemde iki dilde eğitimin Kıbrıs'taki genel durumunu betimlemek amacıyla okulöncesi öğretmenlerinin görüşleri alınmıştır. Araştırma, nitel çalışmaya göre temellendirilmiş ve amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan kolay ulaşılabilir durum örneklemesine uygun olarak belirlenen Lefkoşa ilçesindeki iki dilde eğitim veren Yakın Doğu Okulöncesi Kurumunda görev yapan 14 okulöncesi öğretmeni ile yürütülmüştür. Araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüş formu aracılığıyla elde edilmiş ve içerik analizi tekniklerine uygun olarak çözümlenmiştir. Araştırma bulgularına göre okulöncesi öğretmenleri iki dilde eğitimin dil gelişimini olumlu etkilediği görüşünü belirtmelerine karşın birtakım olumsuzlukların yaşandığını da dile getirmişlerdir. Çocukların erken yaşta yabancı dili (İngilizceyi) daha hızlı ve kolay öğrendikleri, böylelikle anadillerini ve yabancı bir dili günlük yaşamda kullanabildikleri üzerinde durulmuştur. Öğrencilerin iki dilde eğitimde anadilleri Türkçeyi doğru ve etkili kullanmalarıyla ilgili herhangi bir sorun yaşamadıkları da ortaya konmuştur. Özellikle sözlü dil becerileri olan dinleme ve konuşmanın tek dilde eğitime oranla daha iyi geliştiği vurgulanmıştır. Bir diğer kazanımın ise sözcük dağarcığının gelişip zenginleşmesi olduğu, çocukların iki dilde kolay, hızlı ve kalıcı bir şekilde sözcükler öğrendikleri belirtilmiştir. Araştırmada öğretmen görüşlerinden elde edilen olumsuz görüşlerin bazıları ise şöyledir: çocuklar, okulun ilk günlerinde yabancı dili bilmedikleri için anlama konusunda güçlükler yaşamakta ve bilmedikleri bir dili öğrenemeyeceklerini düşünüp korkmaktadırlar. Türkçe bilmeyen yabancı öğrencilerin de iki dilde eğitime uyumu kolay olmamaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenler iki dilde eğitimin okuma yazmaya hazırlık ile dilbilgisi kurallarının sezdirilmesinde bazı sorunlara yol açtığını dile getirmişlerdir. Sonuç olarak, birtakım sınırlılıkları olmasına karşın iki dilde eğitimin okulöncesi dönemdeki çocukların dil gelişimine katkısı olduğu ortaya konmuş ve Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi çocukların okulöncesi kurumlarına başladıkları andan itibaren çok dilli eğitim almalarının önemli olduğunun altı çizilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Erken çocukluk dönemi, okulöncesi eğitim, dil gelişimi, iki dilde eğitim

<sup>35</sup> Doç. Dr., YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ, yesim.ustunaksoy@neu.edu.tr

<sup>36</sup> Prof. Dr., LEFKE AVRUPA ÜNİVERSİTESİ, ahmet\_guneyli@hotmail.com

<sup>37</sup> Prof. Dr., YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ, fevzi.kasap@neu.edu.tr

## **PANDEMİ SÜRECİNDE ÖĞRETMEN VE VELİLERİN EĞİTİM HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

HATİCE BİLGİN<sup>38</sup>,

### **ÖZET**

Bu çalışmada, İstanbul ili Üsküdar ilçesindeki özel okullarda görev yapan ilkökul öğretmenlerinin pandemi sürecinde velilerin uzaktan eğitime ilişkin görüş ve düşüncelerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu çalışmanın amacı 2020 yılında tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 pandemisi ile uzaktan eğitim faaliyetlerinin önem kazanması sebebiyle pandemi sürecindeki uzaktan eğitim konusunun araştırılmasının bilime katkı sağlayacağını düşünülmesi ve bu konunun güncel olmasıdır. Araştırmada nitel araştırma modellerinden fenomenoloji (olgubilim) modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ilinin merkezinde bulunan ilkökullarda görev yapan 15 ilkökul öğretmeni 15 veli oluşturmaktadır. Bu seçimde öğretmenlerin ve velilerin mülakat sorularına verebilecekleri yanıtlar göz önünde bulundurulmuştur. Araştırmada yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılmıştır. Mülakat formunu hazırlanmasında üç dil bilimcinin görüşüne başvurulmuştur, bunun nedeni soruların geçerliliği ve güvenilirliğini artırmaktır. Araştırmada elde edilen veriler bilgisayar ortamında Microsoft word dosyasına aktarılarak metin haline getirilmiş ve kodlama metodu ile benzeri veriler bir araya getirilerek içerik analizine tabi tutulmuştur. Kodlar tablolar şeklinde oluşturularak görsel olarak basitleştirilmiştir ve kodların analizi de kolaylaşmıştır. Araştırmanın sonunda öğretmen ve velilerin konu ile ilgili görüş ,düşünce ve tutumları incelendiğinde bazı velilerin, evde eğitim sürecinin çok verimli olmadığını ve sürecin sıkıntılı geçtiğini, çocukların akşama kadar bilgisayar başında manyetik alana maruz kalmasının sakıncalı olduğunu yazanlar olduğu gibi çocukların erkenden okula gitmediği için uykularını aldıklarını evde rahat ortamda çocukların ders almalarından memnun olan velilerin olduğu görülmüştür. Öğretmenlerinin verdikleri cevapların çeşitlilik gösterdiği saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin ve velilerin pandemi sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin ifadeleri değerlendirildiğinde, bir fikir birliğine varamadıkları tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Sınıf öğretmeni, uzaktan eğitim, Pandemi

<sup>38</sup> Dr., MODERN BİLİMLER AKADEMİSİ, haticebilgin06@gmail.com

### ÖZET

Özel eğitim ailenin yaşamının tam da içine girmiş olan bir durumdur. Özel eğitim ihtiyacı duyan bir çocuğa sahip olan ailelerimiz kendi çocuklarının eğitiminde önemli derecede rol oynamaktadırlar. Özel çocukların daha iyi durumda olabilmesi ya da çok daha kötü hale gelmelerini engelleyebilme adına verilecek en iyi eğitim anlayışının içerisinde ailenin yeri ve yapması gerekenleri eksiksiz yerine getirmesi belki de en hassas konudur. Kaç yaşında olurlarsa olsun bir bireyin eğitiminde anne-babanın, çocukları ile yakından ilgilenen kişilerin ve öğretmenlerin birlikte çalışması önemlidir. Farklı özelliklere sahip çocuklar söz konusu olduğunda ev-okul paralelliğinin sağlanabilmesi, çeşitli becerilerin daha hızlı biçimde öğretilmesi ve öğretilen becerilerin farklı kişi, durum, ortamlara genelleştirilebilmesi açısından anne-baba ve öğretmenin işbirliği içinde çalışmalarının önemi kat kat daha fazla ortaya çıkmaktadır. Çocuklarında gelişimsel yetersizlikler olduğunda aileler tüm aile bireylerini günlük yaşama katabilmek için pek çok normal etkinlikte uyarlama yapmak zorunda kalabilmektedirler. Böyle zamanlarda anne-babalar ve kardeşler özel çocukları için adeta birer öğretmen olma durumundadırlar. Kendi çocukları üzerinde etkili olabilecek durumları kestirebilmeleri nedeniyle, pekiştirme ve ceza tanımlarına uygun olarak, doğal olarak çocuklarını pekiştirebilen kişilerdir. Yapılacak eğitimler aileyi bilgilendirme ile birlikte o güne kadar ailenin fark edemediği bazı sorunların da ve çözümlerinin de gün yüzüne çıkarılmasını sağlayacaktır. Böylece aile kendi çocuğunu daha yakından tanıma şansına sahip olmuş olacaktır. Böylece özel eğitim alan çocuğun kendini daha kolay ifade edebilmesine ve çocuğumuzu daha kolay anlayabilmemize sağlayacaktır. Özel eğitim aile ile başlar, aile ile var olur, ailede şekillenir. Bu yüzden etkili bir özel eğitimin en önemli yapı taşı ailedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Özel eğitim, aile, aile katılımı, aile işbirliği

<sup>39</sup> Dr., YALOVA REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ, canatanhh@hotmail.com

### ÖZET

Hızla gelişen teknoloji ve buna bağlı olarak teknolojiye daha hakim ve ilgili kuşak olarak tanımlanan 'Z' kuşağı ('Z Kuşağı', 1995 Sonrası Doğumlular-Dijital yerliler) bireyleri; öğretmenin sadece bilgi aktaran rolünü değiştirmekle kalmamış, öğretmenin teknolojiyi eğitim ortamına entegre etmesi ve öğrenciler için interaktif ortam sunan yeni öğretim yöntem ve tekniklerini kullanması ihtiyacını doğurmuştur (Çoban, Gülşen & Bayhan, 2019). Bu ihtiyaç ve günümüz teknoloji koşulları; eğitim alanında öğrenme ve öğretme ortamlarının özellikle birden fazla duyu organına hitap eden ve öğrenen ile etkileşimi sağlayan çoklu ortam teknolojilerinin kullanımının önemini artırmıştır. Çoklu ortam teknolojilerini içeren ve son yıllarda okul öncesinden üniversite düzeyine kadar etkin kullanımının mümkün olduğu 'Dijital öyküleme&animasyon' yöntemi de bireylerin problem çözme becerilerini yaratıcılıklarıyla birleştiren ve aynı zamanda dil ve sosyal gelişimi destekleyen yeni bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Dijital öyküleme bir çoklu ortam teknolojisi olarak dijital ortamda grafik, resim, ses, müzik, video ve yazı gibi dijital içeriklerin birlikte kullanılmasına imkan sağlamaktadır.

Bu çalışmada özel yetenekli öğrencilerin eğitim görmekte oldukları bilim ve sanat merkezi öğretmenlerinin çoklu ortam teknolojilerinin eğitimde kullanımına yönelik eğitim almaları ve çoklu ortam teknolojilerinin eğitime entegrasyonunda farkındalık sağlamaları amaçlanmıştır. TÜBİTAK Bilim ve Toplum Yenilikçi Eğitim Uygulamaları kapsamında 2020 yılında desteklenen çalışmanın alt yapısını 'storyboard, adobe photoshop ve adobe premiere, dijital öyküleme, dijital video kurgulama ve animasyon ile dijital içerik hazırlama' eğitimleri gerektiren ve son yıllarda çoklu ortam teknolojilerinin eğitime entegrasyonu konusunda özgün bir öğretim yöntemi sunan 'dijital öyküleme&animasyon' eğitimi oluşturmaktadır. Çalışma grubunu 21 farklı bilim ve sanat merkezinden ve 13 farklı branştan 28 öğretmenin oluşturduğu çalışmada katılımcılar sabah ve öğle oturumları şeklinde üçer ders saatinden günde altı ders saati olmak üzere yedi gün süren eğitimlerde katılımcılar toplamda 42 ders saati eğitim almışlardır.

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni benimsenmiş ve veri toplama aracı olarak ön test-son test şeklinde uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış yazılı görüşme formları aracılığı ile toplanan verilerin analizinde nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Toplanan verilerin açıklanmasını sağlayan kavramlara ve ilişkilere ulaşmanın amaçlandığı içerik analizi yönteminde; veriler tanımlanmaya ve verilerde saklı olabilecek gerçekler ortaya çıkarılmaya çalışılmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2006). Çalışmanın bütünü için uygulama öncesi ve sonrası bulguların genel değerlendirmesi yapıldığında; uygulama öncesi çoklu ortam teknolojilerinin anlamına yönelik katılımcı görüşlerinin 'Teknolojik Uygulamalar (f=22)', 'Öğretim Yöntemi (f=6) ve 'Diğer (f=1)' iken eğitim sonrasında bu ana temalara ait frekansların 'Teknolojik Uygulamalar (f=12)', 'Öğretim Yöntemi (f=10)' şeklinde değişiklik göstermesi çoklu ortam teknolojilerinin salt teknolojik uygulamalar olarak anlamlandırılmasından çıkıp, eğitimde kullanımına yönelik farkındalık oluşturulduğunun göstergesi niteliğindedir. Ayrıca

<sup>40</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, dr.nuruzar26@gmail.com

çalışmanın anlamlı bulgularından biri de katılımcı öğretmen grubunun eğitim ile birlikte çoklu ortam teknolojilerinin anlamına yönelik eğitime entegrasyonu konusunda yeni anlamlı olmak üzere 'Eğitsel İçeriği Oluşturma Yöntemi (f=7)' ve 'Eğitim Materyali (f=5)' temalarını kazanmış olmalarıdır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Çoklu ortam teknolojileri, öğretmen eğitimi, dijital öyküleme, animasyon

### ÖZET

Otizm; belirtileri yaşamın ilk yıllarında ortaya çıkan ve yaşam boyu devam eden, etkileşim ve iletişim alanında belirgin gecikme ve kısıtlayıcı ilgi alanları ile kendini gösteren karmaşık gelişimsel bir bozukluktur. Otizmliler sosyal beceri, dil gelişimi ve davranış alanlarında bir takım sorunlar yaşayabilirler. Bu sorunlar genellikle diğer insanlarla iletişim kurmak, arkadaşlık etmek ve söylenenleri yapmakta güçlükler yaşamayı içerir. Ancak düzenli bir eğitim ve geliştirilen bilimsel tedavilerle ayrıca aile, arkadaş, okul ve öğretmenlerinin desteği ile bu rahatsızlıkla daha kolay baş etmeyi öğrenebilirler. Otizm yeni tedavi yöntemleri ile ilgili çalışmaların devam ettiği bir bozukluktur. Şu anda günümüzde en çok revaçta olan ve ümit vaat eden tedavi yöntemi gen tedavisidir. Ancak bozukluğun genetik yapısı o kadar karışıktır ki gen tedavilerinin hayata geçirilmesi için zamana ihtiyaç vardır. Yine son dönemlerde otizmde bilişsel sorunlara ve çekirdek belirtilere faydası araştırılan yöntem Transkraniyal Magnetik Stimülasyon (TMU) 'dur. TMU ile özellikle frontal bölge üzerine magnetik uyarım yapılarak öğrenme hızının artırılması ve belirtilerin hafifletilmesi hedeflenmektedir. TMU tedavisi elektrik akımı kullanılmadan gerçekleştirilen bir tedavidir. TMU tedavisi beyindeki hücrelerin elektriksel ifadesine müdahalesi olarak açıklanabilir. Beynin durağanlaşmış olan nöron adı verilen sinir hücrelerini harekete geçirmek amacıyla geliştirilmiş bir tedavidir. TMU tedavisinin depresyon hastalığında kullanımı çok yaygındır ve etkilidir, sadece depresyon değil diğer psikiyatrik hastalıklarda da uygulanabilen bir tedavidir. Erişkin psikiyatri ve çocuk-ergen psikiyatri de uygulanması tercih edilmektedir. Beynin belirli bir bölgesine uygulanır. TMU tedavisinde uygulanan manyetik şiddet MR ile benzerlik göstermektedir. Fakat TMU tedavisinde kullanılan manyetik alanın herhangi bir zararı yoktur. TMU tedavisi EKT tedavisi ile karıştırılabilir. Fakat EKT tedavisinde beyne elektrik akımı verilirken TMU tedavisinde herhangi bir elektrik akımı verilmesi söz konusu değildir. TMU tedavisi hastanın ilaç kullanmadığı ya da artık ilaca tepki vermediği, ilacın etki göstermediği durumlarda hastaya uygulanır. Depresyon başta olmak üzere Otizm, dikkat eksikliği ve hiperaktivite (DEHB), demans, epilepsi gibi birçok psikiyatrik ve nörolojik hastalıkların tedavisinde kullanılır.

Otizmin genetik tabanlı olduğu görüşü ağırlıktadır. Bu konuda yapılan çalışmalarda bazı ipuçları bulunmakla birlikte, çalışmalar henüz sonuçlanmamıştır ve otizme neden olan genler belirlenememiştir. Genetik faktörlerin çevresel koşullarla tetiklenebileceği düşünülmektedir. Otizmin bugün için kabul edilen en önemli tedavi aracı, erken yaşta vermeye başlanan yoğun bireysel tedavidir. Otizm tedavisinde manyetik şoklama suretiyle beyin hücre uyarımı (TMS=Transkraniyal Manyetik Stimülasyon) umut ışığı olmaya başlamıştır. Bu çalışmada TMU tedavisinin Otizmlilerle ne tür faydalar sağlayabileceğinin araştırılması amaçlanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Otizm (TMU) Transkraniyal Magnetik Stimülasyon

<sup>41</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, tugbaituzerhan@gmail.com

<sup>42</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, cetinomeroglu@gmail.com

### ÖZET

a) Proje çalışması sırasında öğrencilerinizle kullandığınız eğitim hedefleri ve pedagojik yaklaşımlar. (Örneğin; küçük grup çalışması, öğrenciler tarafından yapılan bağımsız araştırma v.b.)

b) Öğrencileriniz çok küçük ise, onların ilgisini çekmek için kullandığınız Projemizde tüm etkinliklerimiz öğrenci merkezlidir. Projedeki faaliyetler çerçevesinde öğrencilerimiz karar alma ve karar verme sürecine katılmıştır. Öğrencimizin yaptığı faaliyetleri sorgulayıp sebebini anlamasını sağladık. Hoşgörü değerimizi Mevlananın hoşgörüsünden bahsettik ve makoron ile Mevlanayı çocuklarımızla buluşturduk. Dönen semazen deneyi ile değerimizi çocuklara sevdirek akıllarında kalacak şekilde verdik. İbn-i Sina ile temizlik değerimizle tanıştık. Sanat etkinliği ile sınıfta değerimizi destekledik ve çocuklarla kamu spotu videosu hazırladık. Pinokyo, Yalancı Çoban, Hacivat ve Karagöz ile dürüstlük –doğruluk değerini işledik. Bu değerinde grup çalışması yaptık. Benim bulunduğum Grup ile Hacivat ve Karagöz perde gösterisi ve kuklalar hazırlayarak dürüstlük vurgulanan oyun sergiledik. Çocuklar bu oyundan çok zevk aldılar. Jig Saw Yapboz Programı ile yaş grubuna uygun yapboz hazırladık. Nasrettin Hoca ile adalet değerine değindik. Nasrettin Hoca kılığına girerek fıkralar ve şarkılar söyledik. Chatterkid programında Nasrettin Hoca seslendirmesi yaptık. Keloğlan ile yardımseverlik değerini; Keloğlan hikâyeleri okuyarak, kukla yaparak resimle hikaye anlatımı ile yardımlaşma değerimizi çocuklara sevilen kahramanımızla verdik. Barış Manço ile Sevgi değerini işledik, evrensel sevgiden bahsettik ve karışık okul takımı olarak adam olacak çocuk programını hazırladık. Mehmet Akif Ersoy ile Vatanseverlik değerimizi işledik. Blackposter uygulaması ile ortak bayrak posterini hazırladık. İstiklal marşımızın iki kıtasını ezberleyip sınıfça okuduk ve gururunu yaşadık. Mutafa Kemal Atatürk ile sorumluluk değerini işledik. Quiver ile Mustafa Kemal Atatürk ile sanal ortamda bulunmanın heyecanını yaşadılar. Atatürk'ün bu vatan için sorumluluklarından bahsettik ve Çanakkale'de sorumluluk sahibi cesur Seyit Onbaşı posterini hazırladık. Kahramanın benim ile proje ortakları yaşadıkları şehirdeki geçmişte yaşamış şahsiyeti tanıttı. Aksaray'da yaşamış cesur genç Osman'ı tanıttım.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitimsel yenilikçilik ve yaratıcılık İbni Sina, Mevlana'dan günümüze eğitimde güçlü adımlar

<sup>43</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI 1, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI2, Ucarumran929@gmail.com

<sup>44</sup> Öğretmen, , dmrc.ngn87@gmail.com

## **“ÇOCUĞUMUN HAKLARININ FARKINDAYIM” EĞİTİM MODÜLÜNÜN ANNELERİN ÇOCUK HAKLARINA YÖNELİK EBEVEYN TUTUMLARINA ETKİSİ**

**ESRA AKGÜL<sup>45</sup>, TUĞÇE ORTAÇ<sup>46</sup>, ZELİHA GÜNEŞ DEMİR<sup>47</sup>, ZEYNEP BOZKIR<sup>48</sup>, SEMA ALTINSOY<sup>49</sup>,**

### **ÖZET**

Bu çalışmanın amacı; araştırmacılar tarafından geliştirilen “Çocuğumun Haklarının Farkındayım” eğitim modülünün anaokuluna devam eden 3-6 yaş grubunda çocuğu olan annelerinin çocuk haklarına yönelik ebeveyn tutumlarına etkisinin incelenmesidir. Araştırma öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel desende tasarlanmıştır. Araştırmada öğretmen ve çocukların seçkisiz bir şekilde deney ve kontrol grubuna atanamaması nedeniyle çalışma yarı deneysel desende tasarlanmıştır. 2021-2022 eğitim öğretim yılının Güz döneminde Ankara il merkezinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) bağlı bağımsız anaokullarında 36-66 aylık çocukları bulunan anneler, bu araştırmanın evrenini oluşturmuştur. Katılımcıların seçiminde ise amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklem yöntemi tercih edilmiştir. Daha önce çocuk haklarına yönelik bir eğitim almamış olmak; araştırma sürecinde tüm oturumlara eksiksiz katılım göstermek ve ilgili yükümlülükleri yerine getirmek; katılımcıların seçiminde ölçüt olarak belirlenmiştir. Çalışmanın deney grubuna 75, kontrol grubuna ise 60 olmak üzere toplam 135 anne dahil edilmiştir. Araştırmada veri toplama araçları olarak demografik bilgi formu, Çocuk Haklarına Yönelik Ebeveyn Tutum Ölçeği, Araştırmacı Günlüğü ve yansıtıcı raporlar kullanılmıştır. Araştırmanın deney grubunda 5 haftada 11 masal oturumu gerçekleşecek şekilde “Annelere Masallar” eğitim modülü uygulanmıştır. Eğitim sürecinin sonunda elde edilen nicel veriler ANCOVA, bağımlı ve bağımsız gruplar için t testi, nitel veriler ise tümdengelim yöntemi ile analiz edilmiştir. Veri analizleri devam etmekte olup “Annelere Masallar” eğitim modülünün annelerin çocuk haklarına yönelik ebeveyn tutumlarına önemli bir katkı sağlaması beklenmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Çocuk Hakları, Hak, Evrensel değerler, Yetişkin Eğitimi, Çocuk

<sup>45</sup> Uzm., HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ, esrak.gul06@gmail.com

<sup>46</sup> Öğretmen, FATİH ANAOKULU, tugceortac88@gmail.com

<sup>47</sup> Öğretmen, FATİH ANAOKULU, zelihagunesdemir@gmail.com

<sup>48</sup> Öğretmen, FATİH ANAOKULU, bozkirzeyenep14@gmail.com

<sup>49</sup> Öğretmen, FATİH ANAOKULU, denizsema951@gmail.com



### ÖZET

Okul Öncesi Eğitimde Proje Fikri Azerbaycan'da okul öncesi eğitim, eğitimde en az önem verilen alandır. "Gömleğin ilk düğmesi yanlış iliklenince, diğerleri de yanlış gider." (G.Bruno). Fakat yaratıcı bir öğretmen her zaman araştıradır. Her işimizde sonuç çok önemlidir. Öğrenme ve öğretme sürecinde de başvurduğumuz birçok yöntem var. Bu sefer okul öncesi eğitimde proje fikri ile karşınızdayım. Proje fikri nedir? Proje fikri öğretmenlerin küçük çocukların yaşadıkları, gördükleri ve yüzleştikleri yaşamdan öğrenmeye yönlendirilmesidir. Çok yönlü ve interaktif öğrenme gibi tanımlayabilirim. Çocuklar küçük yaşlardan itibaren büyük hedeflere ulaşmanın yolunu, küçüklerden geçerek olduğunu öğrenirler. Bu çok önemlidir. Proje fikrinde çevre faktörleri de çok etkilidir. Beraber olayları çözmek, planlaştırmak, gezintiler yapmak, sonuçlara ulaşmak... Bütün bunlar karakterin gelişmesine, hayata hazırlanmasına önemli derecede katkı sağlar. Proje işi küçük yaşlı çocukların fikirlerini sunmasına, değerlendirilmesine, onların yaratıcılığa teşvik edilmesine, alanlarının geliştirilmesi ve öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması için birçok imkanlar sunuyor. Projenin metodu pedogolojik tecrübeye prensip olarak yeni değil, fakat bugün gelişen dünyada değişime uğrayarak yirmi birinci asrın pedogolojik teknolojilerini kullanır. 19-cu asrın ikinci yarısında ABD'de bulunmuştur. Teorik esasını Amerikan idealist filozofu John Dewey (1859-1952) "pragmatizm"ini oluşturmuştur. Teorisinin ana kavramsal hükümleri: Yalnızca pratik sonuçlar doğru ve değerlidir; J. Dewey'in teorisine göre, eğitimin başarısı için şartlar aşağıdakilerdir: Problemlleştirme; Çocuğun idrak faaliyetleri; Öğrenme ile çocuğun hayat tecrübesi arasındaki ilişki; Eğitimin faaliyet yöntemi (oyun, iş). Erken çocukluk döneminde projeler, eğitim programına dahil edilerek günlük mevzuların çalışmaları gibi gerçekleştirilebilir. Projeler, çocukların ilgi alanlarından doğan sorulardan yararlanabilir. Bunun için faaliyet zamanı onları gözlemlemek, dinlemek, fikirlerini ciddiye almak önemlidir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Proje ,yöntemi araştırma, interaktif

<sup>50</sup> Öğretmen, "CAHAN" OKUL ÖNCESİ MERKEZİ, sabinarahimova74@gmail.com

## 9. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SİBER ZORBA DAVRANIŞLARDA BULUNMA DURUMLARI (İSCEHİSAR ÖRNEKLEMİ)

MUSTAFA KUTLU<sup>51</sup>, NAİLE KUTLU<sup>52</sup>,

### ÖZET

Siber zorbalık, çağın bir gereği olan bilgi iletişim teknolojilerinin kullanılarak bir bireyin başka bir bireyi kasıtlı ve tekrarlı bir biçimde rahatsız etmesi, ona zarar vermesi olarak tanımlanmakta ve tüm dünyada etkili olan bir sorun haline gelmektedir. Siber zorbalık gibi çağın özelliklerine bağlı olarak yeni zorbalık türlerinin ortaya çıkması, bize zorbalık kavramının dinamik bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Siber zorbalığın bu kadar yaygın olmasının nedeni, insanların bir telefonun veya bilgisayar ekranının arkasında otururken bir koruma ve güven duygusu hissetmesidir. Bu koruma ve güven duygusu, kişiyi siber zorbalık yapmaya iten nedenlerden biridir. Siber zorbalıkla ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde siber zorbalığın okullarda yaygın bir sorun olduğu görülmektedir. Bu araştırmanın amacı da, ilçemiz lise öğrencilerinin siber zorba davranışlarda bulunma durumlarını incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim ve öğretim yılının ikinci yarısında, Afyonkarahisar ili İscehisar ilçesinde öğrenim görmekte olan 102 (66 kız, 36 erkek), 9.sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, çalışmanın amacı doğrultusunda Siber Zorbalık Ölçeği (SZÖ) kullanılmıştır. Ölçek, 24 maddeden oluşmakta olup dörtlü (Hiçbir Zaman, Bazen, Çoğu Zaman, Her Zaman) skala üzerinden yanıtlanmaktadır. "Hiçbir Zaman" bir puan olarak, "Her Zaman" yanıtı ise dört puan olarak değerlendirilmektedir. Böylece ölçekten alınabilecek en düşük puan 24, en yüksek puan ise 96 olmaktadır. Puanların yükselmesi siber zorbalığın yüksekliğine işaret etmektedir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama modeli kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde frekans, yüzde, ki-kare, t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, lise öğrencilerinin siber zorbalık davranışlarında bulunma düzeylerinin çok çok düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçekten alınan puanın ortalaması 28,9'dur. Bir diğer deyişle 9.sınıf öğrencileri, siber zorbalık davranışlarında bulunmamaktadır. Cinsiyet değişkeninin siber zorbalık ile ilişkisine ilişkin yapılan analizlerde cinsiyetin siber zorbalık üzerinde bir etkisi olmadığı görülmüştür. Erkeklerin ölçekten aldıkları puan 29,6 iken kızların puanı 28,6'dır. Teknolojinin bu kadar yaygınlaşması birçok insanın siber zorbalığa maruz kalma açısından risk altında olduğunu göstermektedir. Özellikle okullarda öğrenciler bu araçları; eğlenmek, şakalaşmak veya intikam almak için kullanabilir. Bundan dolayı okul psikolojik danışmanı, bilgi-iletişim teknolojilerinin doğru kullanılması ve siber zorbalığın belirti ve sonuçlarının neler olduğu, siber zorbalıkla başa çıkma gibi konularda ailelere, öğretmenlere ve öğrencilere yönelik önleyici tedbir olarak eğitimler düzenlenebilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Siber zorbalık, ergen, teknolojinin zararları

<sup>51</sup> Öğretmen, ERKMEN TOKİ NURULLAH OYMAK İLKOKULU, mustafakutlu@windowsslive.com

<sup>52</sup> Öğretmen, KÖPRÜLÜ İLKOKULU, nailemihoglu@windowsslive.com

# **OKUL YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRETMENLERİN EĞİTİM KURUMLARINA YÖNETİCİ ATAMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

**DURALI TİREN<sup>53</sup>, SEVİL TİREN<sup>54</sup>,**

## **ÖZET**

Bu çalışmada okul yöneticisi ve öğretmenlerin eğitim kurumlarına yönetici atamalarına ilişkin görüşleri incelenmektedir. 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılında Çorum İli Sungurlu ilçesinde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin görüşlerinin ele alındığı çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu farklı okul türü ve branştan 7 okul müdürü, 5 müdür yardımcısı ve 6 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veriler araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış gözlem formu ile toplanmıştır. Veriler içerik analizi ile incelenerek kategori ve kodlar oluşturulmuştur. Araştırma sonunda katılımcıların mevcut yönetici seçme atama yöntemlerini eksik ya da hatalı olarak değerlendirdikleri, sözlü sınav uygulamasına yönelik kayırmacılık ve yanlılık kaygılarına sahip oldukları, yeniden görevlendirme sürecini gereksiz buldukları ortaya çıkmıştır. Araştırma sonunda araştırma bulgularından hareketle yönetici seçme ve atama sistemine ve okul yöneticilerinin yeniden görevlendirilmeleri ile hizmet içinde yetiştirmelerine dair önerilerde bulunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Yönetici Seçme, Eğitim Yönetimi, Okul Yöneticiliği

<sup>53</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, duralitiren33@gmail.com

<sup>54</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, seviltiren28@gmail.com

### ÖZET

Öğrencilerin öğrenmelerinin kolaylaştırılması ve etkili bir öğrenme-öğretme sürecinin oluşturulabilmesi için yapılandırmacı yaklaşım, yaparak-yaşayarak öğrenme, aktif öğrenme ile yürütülen etkinlikler önemli bir yer tutmaktadır. Model uçak etkinlikleri ile; öğrencilerimizin ilgi, yetenek ve mizaçlarına yönelik gelişimlerine katkı sunmak. Bilim, sanat, spor ve kültür odaklı, el becerilerinin kullanıldığı, mesleklerle ilişkilendirilmiş mekanları yapılandırmak, kendisini, çevresini ve meslekleri tanınmasına yardımcı olacak; bilmekten çok tasarlamanın ve üretim yapma ile ayrıca 21. yüzyıl becerilerinin (eleştirel düşünme, takım çalışması, problem çözme, üretkenlik vb.) kazanımlarının verilmesi hedeflenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu 2018-2019 eğitim- öğretim döneminde Sinop ili, Ayancık ilçesi, Fatih İlkokulu 4.sınıflarından 40 öğrenciden ve velisinden oluşmuştur. Süreçte Türk Hava Kurumu, Ayancık Fatih İlkokulu ve A.S.O. ve Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü işbirliğinde 38 saatlik model uçak kursu açılmış olup ,kurs sonunda ortaya çıkan model uçaklar sergilenmişlerdir. Proje sonunda öğrencilerimizin ve velilerimizin birlikte kaliteli zaman geçirdikleri ve aynı zaman da öğrencilerimizin ve velilerimizin gurup çalışmaları ile kendi yetenek ve becerilerini keşfettikleri gözlenmiştir. Yürütülen çalışma sonucunda ,etkili bir öğrenme ve öğretme sürecinin oluşturulabilmesi için yaparak-yaşayarak ve aktif öğrenme ile yürütülen etkinliklere daha fazla yer verilmesi sonucuna varılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Model uçak, aktif öğrenme, T.H.K., 21.yüzyıl becerileri

---

<sup>55</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI1, erhancelem@msn.com

### ÖZET

Öğrencilerimize kitap okuma alışkanlığını kazandırmak, kitap okuma sevgisi oluşturuca etkinlikler düzenlemek, kütüphane gezileri ile katalog okuma becerisi kazandırmak, görsel okuma becerilerini arttırmak, dil ve anlatım becerilerini geliştirmek amaçlarıyla hem kendi kültürümüze ait masalları hem de dünya kültüründen masalları tanıtmak amacıyla Sonunu Sen Yaz eTwinning projesini başlattık. Projemiz Türkiye, Azerbaycan, Gürcistan, Romanya, Arnavutluk olmak üzere 5 ülkeden 15 katılımcı öğretmen ile eylül ayında çalışmalar başladı. Hem uluslararası ortaklı bir proje olması hem de okuma kültürünün yanısıra etik kuralları, güvenli internet kullanımı, web 2.0 araçlarının kullanımı konusunda farkındalık oluşturmayı amaçladığımız için proje çalışmaları proje ortağı öğretmenlerin çevrimiçi olarak bir araya gelip proje etik kurallarını oluşturması ile başladı. Etik kuralları tüm ortaklar tarafından kabul edildikten sonra tüm ortak öğretmenler güvenli internet kullanımı konusunda eğitim almaya teşvik edildi, eğitim alma imkanı bulunmayanlar için güvenli internet kullanımına yönelik eğitim proje kurucuları tarafından projeye dahil olan öğretmen, öğrenci ve velilere verildi. Proje hedefleri ve çalışma planı proje kurucuları belirlenmiş olsa da proje başlamadan önce tüm ortaklar bir araya gelerek hedefleri ve çalışma planını gözden geçirdi ve çalışma planı son haline getirildi. Yapılan çalışma sonucunda okuma kültürü oluştururken bir yandan da 21. yy becerileri arasında görülen eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, araştırma, problem çözme, karar verme, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik gibi yetkinlikleri arttırmak için proje etkinliklerinde bu becerileri ortaya çıkarıcı ve geliştirici etkinlikler yapılması için kodlama, artırılmış gerçeklik, web 2.0 araçları, çevrimiçi öğrenme ortamları, karışık ülke takımlarından yararalandı. Tüm süreçlerde öğrencilerimizin aktif katılımı teşvik edildi, bu sebeple ön test, ara test gibi anket çalışmalarına önem verildi. Okunacak olan masallar anket ile belirlendi. Ön test kapsamında;

Masal nedir biliyor musunuz?

Masal dinlediniz mi?

Masal Anlattınız mı?

Daha önce kodlama çalışması yaptınız mı?

Proje planında bulunan masallardan en çok hangisini beğendiniz?

Web 2.0 araçları hakkında neler biliyorsun?

sorularını öğrencilerimize yönelttik. Alınan cevaplara göre proje planımızı revize ettik. Öğrencilerimizin %24,1 inin daha önce hiç kodlama yapmadığını tespit ettik, bu bağlamda etkinliklerimize kodlama çalışmaları ekledik; Öğrencilerimizin %27,6 sının daha önce hiç masal anlatmadığını tespit ettik ve çalışmalarımıza masal anlatma etkinliklerini dahil ettik. Proje kapsamında 1. dönem sonunda dünya edebiyatına ait 4 masalı sınıflarımızda okuduk, drama çalışmalarını yaptık, masal evi ve kütüphane ziyaretleri ile kitap okuma sevgisini kazandırdık.

**ANAHTAR KELİMELER:** Masal, eTwinning, yaratıcı yazma

<sup>56</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI a.aylinaydiner@gmail.com

<sup>57</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, alev1103@hotmail.com

# **ÇOCUK ÖĞRENCİLERE ÇEVİRİMİÇİ İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNİN ZORLUKLARI VE İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİNİN ARAŞTIRILMASI**

YASEMİN KIRKGÖZ<sup>58</sup>,

## **ÖZET**

COVID-19 salgın krizinden bu yana, Türkiye'de ve diğer birçok ülkede ilköğretimden liseye çevrimiçi eğitim başlatılmıştır. Bu çalışma, Türk İngilizce öğretmenlerinin küçüklere çevrimiçi İngilizce dersi verme deneyimlerini araştırmayı amaçlamaktadır. Çalışma, İngilizce öğretmenlerinin özellikle çocuk öğrencilere çevrimiçi dersler verirken karşılaştıkları sorunları ve ayrıca öğretmenlerin etkili bir çevrimiçi öğrenme ortamı yaratmak için bu zorluklarla başa çıkmak için kullandıkları çözümleri incelemeyi amaçlıyor. Araştırmaya farklı devlet okullarının ilköğretim kademesinde görev yapan 26-32 yaşları arasında bir grup İngilizce öğretmeni katılmıştır. Veriler, katılımcılarla açık uçlu anket soruları ve anket sorularını desteklemek için derinlemesine yarı yapılandırılmış görüşmelerle desteklenmiştir. Katılımcıların anket ve görüşmelere verdikleri yanıtlardan elde edilen nitel içerikli veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Görüşme bulgularından elde edilen bilgiler anketlerden sağlanan bilgileri desteklemek için kullanılmıştır. Öğretmenlerin uzun süre küçük çocukların dikkatini çekmede güçlük çekme, çocukları etkinliklere motive etme ve etkinliklere katılmalarını sağlama ve derse katılımın düşük olması gibi çeşitli zorluklarla karşılaştıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin çevrimiçi derslerde uyguladıkları etkili stratejiler arasında görsel-işitsel araçlar, müzik, YouTube videoları kullanmak ve derslere mizahı dâhil etmek gibi stratejiler olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca, düzenli çevrimiçi derslere bu tür eklentilerin dâhil edilmesinin, çocuk öğrencilerin ilgi düzeyinin korunmasına yardımcı olduğu, çevrimiçi derslerin monotonluğunu kırdığı, öğrenci katılımını artırdığı, derslere eğlence kattığı ve sanal sınıf ortamına rağmen bir aidiyet duygusu yarattığı da tespit edilmiştir. Bu çalışmadan elde edilen bulguların, ilköğretim düzeyinde ders vermekte olan İngilizce öğretmenlerinin çevrimiçi derslerde öğrenme kalitesini artırmak için etkili stratejiler uygulama konusunda yardımcı olması beklenmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Çevrimiçi eğitim, çocuk öğrenciler, İngilizcenin yabancı dil olarak öğretilmesi, İngilizce öğretiminde zorluklar, başa çıkma stratejileri

<sup>58</sup> Prof. Dr., ÇUKUROVA UNİVERSİTY, ykirkgoz@gmail.com

#### ÖZET

Her toplumun yaşam tarzı, düşünce yapısı ve değerleri birbirinden farklıdır. Değerler toplumların uzun yıllar süren birikimlerinin göstergesi olup aynı ve aynı zamanda kültürün bir parçasıdır. Toplumlar kendilerini ayakta tutan değerlerini, normlarını zaman içinde nesilden nesile aktarır. Değer aktarımında, ister sözlü ister yazılı olsun, edebiyat eserlerinin yeri inkâr edilemez . Bireylerin çok küçük yaşlarda tanıştığı masalların, bu konuda ne denli öneme sahip olduğu da tartışılmaz. Sözlü geleneğin içinde doğmuş, genellikle toplumun inançları ve gelenekleriyle yoğrulmuş, masal anlatıcıları tarafından anlatılan masallar, önemli bir kültür ve değer aktarıcılığı görevini üstlenmiştir. Bu çalışma değerler eğitiminin Anadolu Masalları ile nasıl aktarıldığını incelemek amacıyla yapılmıştır. Anadolu masallarında değerler eğitimi anlatımlarının öğrencilerde geri dönüşüm ve yansımaları çalışmanın odağını oluşturmaktadır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Çalışma gurubu Ayancık Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 12. sınıflarından 14 öğrenciden oluşturulmuştur. Türk toplumunun değerlerini içeren özgün Anadolu masalları ,öğrencilerin staj uygulama sınıflarında oyunlarla dramatize edilerek anlatılmıştır. Bu etkinliklerle küçük yaşlardan itibaren masallarla verilen değerler eğitiminin sonucunda, öğrencilerde ilgili davranış kazanımlarının olgunlaştığı tespit edilmiştir. Toplumda oluşan değerlerin masal, oyun ve dramatizasyonlarla küçük yaşlardan itibaren çocuklara aktarılmasının çocuğun ve toplumun gelişmesinde önemli bir role sahip olduğu farkedilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Anadolu masalları, drama, degerler eğitimi

---

<sup>59</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, nezahatcelem@gmail.com

# MESLEKİ GELİŞİM KONUSUNDA SOSYAL AĞLARIN KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

FEYZA ERDOĞAN<sup>60</sup>, YUSUF ALPAYDIN<sup>61</sup>,

## ÖZET

Öğretmenler mesleki gelişimini hizmet içi eğitimler ile uzaktan sağlayabildiği gibi yüz yüze gerçekleştirilen farklı uygulamalar ile de sürdürebilmektedir. Sosyal ağlar öğretmenler arasında ve eğitim çalışmalarında yaygınlaşmaya başlamış olup, bu platformlar öğretmenlerin mesleki gelişimini sağlamada da kullanılmaktadır. Bu araştırmada amaç mesleki gelişimlerini sağlama konusunda sosyal ağların kullanımına ilişkin öğretmen görüşlerini anlamaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021–2022 eğitim-öğretim yılında kamu ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Çalışma grubu ise nitel araştırma geleneği için geliştirilmiş olan yöntemlerinden amaçlı örnekleme kullanılarak belirlenmiştir. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden de maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmaktadır. Sosyal ağlara erişilebilirlik şehirlerin kırsal, kent merkezi ve varoşlarında farklılık gösterebileceğinden, farklı bölgelerdeki okullarda görev yapan öğretmenlerden seçim yaparak maksimum çeşitlilik örnekleme ile araştırma sonuçlarının daha zengin olması istenmiştir. Araştırmanın verileri, çalışma grubundaki öğretmenlerden yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle toplanmıştır. Araştırmada kullanılmak üzere örneklemin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla görüşmeden önce katılımcılara cinsiyet, yaş, mezuniyet, branş, çalışmakta oldukları okuldaki görev süresi ve mesleki kıdem bilgileri sorulmuştur. Literatür taraması göz önünde bulundurularak alanında uzman akademisyenlerin ve örneklem içinde bulunmayan öğretmenlerin görüşü alınarak alt amaç ve alt problemlere uygun bir şekilde görüşme soruları hazırlanmış ve fikir birliği oluştuktan sonra görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin aktif şekilde sosyal ağ kullandıkları, mesleki gelişimde sosyal ağların kullanımını faydalı buldukları, dahil oldukları e-grupları aracılığı ile kolay iletişim kurabildikleri, bir sorun ile karşılaştıklarında çözüme yönelik fikir alışverişinde buldukları, tartışmalar, doküman paylaşımı yaptıkları görülmüştür. Covid-19 pandemi döneminde ev ortamında zaman ve mekân sınırı olmadan gelişimlerini sağlamaya yönelik öğretmenler hizmet içi eğitimleri katıldıklarını, bazı öğretmenler ise lisans üstü eğitim aldıklarını dile getirmiştir. Aldıkları eğitimlerin sosyal ağlar üzerinden gerçekleşmesinin bir takım olumlu ve olumsuz yönlerinden bahseden öğretmenler bu platformlarda devam eden ve edecek eğitimler hakkında birtakım değerlendirmeler ve beklentilerde bulunmuştur. Eğitim sonunda yapılan ölçme değerlendirmelerin objektif olmadığı ve öğretmenlerin sertifika koleksiyonculuğu yaptığı görüşleri en dikkat çekici değerlendirmeler arasındadır. En çok vurgulanan beklentiler eğitimlerin geliştirilmesi ve canlı olarak gerçekleştirilen eğitimlerde etkileşimin artırılması olmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Mesleki Gelişim, Sosyal Ağ, Sosyal Ağ Sitesi

<sup>60</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, Feyzaerdoqan@gmail.com

<sup>61</sup> Doç. Dr., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, Yusuf.alpaydin@marmara.edu.tr



## OKUL MÜDÜRLERİNİN İŞ DOYUMU VE TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ ZONGULDAK KOZLU ÖRNEĞİ

ÖZGÜR MUTLU ÖZTÜRK<sup>62</sup>,

### ÖZET

Bu çalışmanın amacı Zonguldak İli Kozlu İlçesinde görev yapan okul müdürlerinin iş doyumunu ve tükenmişlik düzeylerini araştırmak incelemektir. Bu amaca ulaşmak için seçilen araştırmanın evrenini Kozlu İlçesi sınırlarındaki okul müdürleri oluşturmaktadır. Çalışma grubu ise Kozlu ilçesinde görev yapan okul müdürlerinden araştırmaya katılmak isteyen yirmi okul müdürüdür. İlişkisel tarama modelinde tasarlanan araştırmada veriler araştırmacı tarafından geliştirilen “kişisel bilgi formu”, “Minnesota İş Doyum Ölçeği”, “Okul Müdürleri Tükenmişlik Ölçeği” Ölçme araçları katılımcılara elden teslim edilmiş ve aynı şekilde geri toplanmıştır. Elde edilen sonuçların analizinde aritmetik ortalama kullanılmıştır. Okul müdürlerinin iş doyumunu ve tükenmişlik düzeyleri incelendiğinde iş doyumunu düzeyleri ortalaması  $\bar{x}=3,28$  olarak tespit edilmiştir. Bu oran beş üzerinden değerlendirildiği düşünüldüğünde üç ortalama kabul edilebilir. 3,28 Değerinin de ortalamanın üstünde olduğu söylenebilir. Ancak ortalamanın üstünde olmasına rağmen, okul müdürlerinden beklenen başarı, yönetim becerisi, örgütü ve toplumun ihtiyaçlarını karşılama ve iş yoğunluğu nedeniyle daha yüksek iş doyumunu sevisine yükseltilmesi gerekliliği düşünülebilir. İş Doyumu ölçeği ortalamalar göz önüne alındığında bireysel faktörler alt boyutu 3,76 ile en yüksek iş doyumunu düzeyi olarak tespit edilmiştir. En düşük iş doyumunu alt boyutunun ise 2,3 ile Ücret alt boyutu olduğu görülmüştür. Okul müdürlerinin ücret alt boyutunda iş doyumlarının ortalamanın altında kaldığı söylenebilir. Tükenmişlik düzeyleri genel ortalaması ise  $\bar{x}=2,42$  olarak tespit edilmiştir. Tükenmişlik düzeylerinin beş üzerinden değerlendirildiğinde üç ortalama kabul edilirse ortalamanın altında olduğu söylenebilir. Değerlendirmelere göre İş doyumunda okul müdürlerinin kişisel başarı algılarının yüksek olduğu söylenebilir. Okul müdürlerinin tükenmişlik seviyelerinin ortalamanın altında kalması örgüt açısından yani okul açısından olumlu olduğu savunulabilir. Tükenmişlik Ölçeği alt boyutlarından en düşük değer 1,87 ortalaması ile duyarsızlaşma, en yüksek değer 3,23 ortalaması ile kişisel başarı alt boyutu olduğu saptanmıştır. Tükenmişlik ölçeği sonuçlarına göre okul müdürlerinin duyarsızlaşma alt boyutunda en düşük değer tespit edildiği için duyarsızlaşmalarının en düşük düzeyde olduğu söylenebilir. Aynı zamanda okul müdürlerinin tükenmişlik ölçeği alt boyutunda kişisel başarılarının, iş doyumunu ölçeğinde olduğu gibi yine yüksek çıkmış olması kişisel faktörleri ön planda tuttıklarını göstermektedir denebilir. Yapılan T testi analizlerinde cinsiyete göre İş Doyumu ölçeği fiziksel koşullar alt boyutu değerlendirmesinde anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Erkek ve kadın okul müdürlerinin, fiziksel koşulların iş doyumuna etkisi algısı ile ilgili olarak anlamlı farklılık olduğu söylenebilir. Diğer ölçekler ve alt boyutları cinsiyete göre T testi sonuçları analiz edildiğinde anlamlı herhangi bir farklılık görülmemiştir. Okul müdürlerinin iş doyumunu ve tükenmişlik düzeyleri ile mesleki kıdem, yaş, eğitim durumu değişkenlerine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Okul müdürlerinin mesleki kıdem, yaş ve eğitim durumu faktörleri nedeniyle iş doyumunu veya tükenmişlik algıları arasında anlamlı bir ilişki yoktur denilebilir.

**ANAHTAR KELİMELER:** İş doyumunu ve tükenmişlik, okul müdürü

<sup>62</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mutlurk81@gmail.com

## **OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİNE OLAN ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

**MURAT ARPACI<sup>63</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmanın genel amacı, milli eğitim bakanlığına bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerin mesleki gelişimleri açısından çalıştıkları okul idarecilerinden beklentilerinin tespit edilmesi ve ayrıca bu güne kadar görev yaptıkları okullarda çalıştıkları idarecilerin mesleki gelişimlerine ne kadar katkı sağladıklarının belirlenmesidir. Bu amaçla geliştirilen görüşme formunun Şehzadeler ilçe merkezi ve mahallelerinde görev yapan değişik kademedeki öğretmenlere uygulanması sonucu elde edilen veriler, açıklanmaya çalışılmıştır. Araştırmaya çeşitli türdeki okullarda görev yapan 10 öğretmen katılmıştır. Görüşme formunun öğretmenlere uygulanmasında okullara bizzat gidilerek öğretmenlerle görüşme yapılmış ve gerekli yerlerde öğretmenlere açıklamalarda bulunulmuştur. Öğretmenlere uygulanan açık uçlu görüşme formu 5 sorudan oluşmaktadır. Araştırma sonucunda öğretmenler kendilerine yönelik ihtiyaçlarının belirlenmesini ve o konularda seminerler düzenlenmesini, çalıştıkları okul idarecilerinin kendilerine mesleki gelişimde destek olmasını istedikleri, öğretmenlerin çoğunun çalıştıkları okul idarecilerinin kendilerine bugüne kadar çeşitli konularda yardımcı olduklarını ve mesleki gelişim seminerlerine katılmalarının faydalı olacağını belirtmişlerdir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Mesleki gelişim, okul idarecileri, okul kültürü

<sup>63</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, assasim01@hotmail.com

# **YEŞİL BAYRAK SERTİFİKALI EKO-OKULLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE YÖNETİMİ, ÇEVRE VE KALKINMA EĞİTİMİNE ETKİSİNİN OKUL MÜDÜRLERİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ: ZONGULDAK İLİ ÖRNEĞİ**

FATMA GÜNAYDIN<sup>64</sup>,

## **ÖZET**

Ülkeler değişen çevre koşullarına ayak uydurmak ve çevre problemleriyle baş edebilmek için büyük harcamalar yapmaktadırlar. Hâlbuki bu sorunları halledebilmenin çözümü küçük yaşlarda öğrencilerde çevre bilinci oluşturmaktır. Doğal çevreyi korumak ve sürdürülebilir kalkınma eğitimi vermek için, düşünce ve davranış biçimimizde köklü bir değişikliğe ihtiyaç bulunmaktadır. Bu davranış değişiklikleri bireylere gerekli bilgi, beceri, tutum ve farkındalığın kazandırılması ile gerçekleştirilebilir. Bu bağlamda çevre bilinci oluşturma bir yolu da okullarda eko-okul programını yürütmektir. Eko-okul programı, öğrencilere çevre bilinci kazandırabilmek, çevre yönetimi ve sürdürülebilir kalkınma eğitimi verebilmek için resmi ve özel okul öncesi, ilkököl ve ortaokullarda uygulanan uluslararası bir programdır. Eko-okul programı, öğretmen ve öğrencilere günlük yaşamlarıyla ilişkili sürdürülebilir gelişim sağlama, sorunları tanıma, sorunlara çözüm üretme, tartışma, inisiyatif kullanma, doğal kaynakları koruma, kaynaklarımızı yönetme becerisi, biz kavramını geliştirme ve çevre bilgilerinden faydalanma fırsatı vermektedir. Bu fırsatların gerçekleştirildiği kurumlar uluslararası eko- okul etiketi ve yeşil bayrakla ödüllendirilmektedir. Yeşil bayrak sertifikalı eko-okulların sürdürülebilir çevre yönetimi, çevre ve kalkınma eğitimine etkisinin okul müdürleri görüşleri doğrultusunda değerlendirmeye çalışıldığı bu çalışmada eko- okul programının okullara ve çevreye katkısını incelemek, okul müdürlerinin programı uygulama sürecindeki yeterliliklerini nasıl değerlendirdiklerini anlamak, okul müdürlerinin eko-okul programını uygulama konusunda yaşadıkları olumlu ve olumsuz deneyimler ile yeşil bayraklı eko-okulların yaygınlaştırılmasına yönelik görüş ve önerilerini ortaya koymak bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Çalışmada araştırmanın doğasını en doğru şekilde yansıtacağı düşünülen nitel araştırma desenlerinden “durum çalışması” kullanılmıştır. Çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Zonguldak ili ve ilçelerinde yeşil bayrak sertifikalı eko- okul programına dâhil olan ve farklı okul türlerinde görev yapmakta olan 12 okul müdürü oluşturmaktadır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formunda hazırlanan soruların açık uçlu olmasına itina gösterilmiştir. Okul müdürlerinin görüşlerinden elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre yeşil bayrak sertifikalı okullarda, eko-okul programı derslere entegre edildiği için etkili bir şekilde sürdürüldüğü ve okul müdürlerinin eko- okul programını uygulama noktasında eğitim aldıklarından kendilerini yeterli gördükleri anlaşılmıştır. Bunun yanında eko- okul sertifikasına sahip ilkokulların çevre bilinci, çevre yönetimi, geri dönüşüm, suyun bilinçli kullanımı, küresel ısınma, iklim değişikliği, sıfır atık, orman yangınları, biyoçeşitlilik, sivil toplum kuruluşları, belediye ve muhtarlıklarla işbirliği içinde çalışma ve çevre bilinçli etkili okul olma temalarında sürdürülebilirlik perspektifine sahip oldukları görülmüştür. Araştırma da lider, çevreci ve uluslararası yeşil bayrak sertifikalı eko-okul prestijinin öğrencilerde ve çevrede yarattığı özgüven, çevre bilinci, öğrencilerin, velilerin ve sivil toplum örgütlerinin gönüllü ve istekli etkinliklere katılımı yaşanan olumlu gelişmeler olarak görülmektedir. Öte yandan katılımcıların büyük bir çoğunluğu eko-okul programına milli eğitim müdürlüklerinin diğer projeler kadar ilgi

<sup>64</sup> Öğretmen, ZONGULDAK İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, fatma3836060@gmail.com

göstermediklerini ve programın faaliyetlerini gerçekleştirirken maddi destek sağlama konularında sıkıntılar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların yeşil bayrak sertifikalı eko-okulların yaygınlaştırılması için milli eğitim müdürlüklerinin eko-okul programını desteklemeye yönelik politikalar geliştirerek yeşil bayraklı eko-okul sayısını artırmaya, yeşil bayraklı eko-okullar tarafından programın tanıtımı ile ilgili eğitimler düzenlenmesine ve uluslararası yeşil bayrakla sertifikalandırılan okullardaki öğretmen ve yöneticilerinin ödüllendirilmesine yönelik önerilerde buldukları görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eko-okul, yeşil bayrak, çevre bilinci, çevre yönetimi, kalkınma eğitimi

## **İLKOKULDA RESİM DERSLERİNİN RESİM ÖĞRETMENLERİNCE İŞLENMESİNE YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ**

SEMRA ÇİFTÇİ<sup>65</sup>,

### **ÖZET**

Ülkemizde ilköğretimin birinci basamağı olan ilkokul seviyesinde 2. Sınıftan itibaren İngilizce dersleri branş öğretmenleri tarafından işlenmektedir. Yine 4. Sınıftan itibaren ise Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersleri de branş öğretmenleri tarafından işlenmektedir. Diğer dersler içinse bir branşlaşma söz konusu değildir. Bu araştırmanın amacı ilkokulda resim derslerinin de 2. Sınıftan itibaren branş öğretmenlerince işlenmesi noktasında sınıf öğretmenlerinin görüşlerini belirlemektir. Araştırmada Samsun İlinde Atakum, Kavak, Çarşamba ve Alaçam ilçeleri olmak üzere 4 farklı ilçede görev yapmakta olan 12 öğretmen belirlenmiştir. İlçelerin seçiminde kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemin seçilmesinin nedeni bu ilçelerin araştırmacının çalıştığı ilçeler olmasıdır. Öğretmenlerin seçiminde ise mesleki kıdem etkisinin etkisini göstermek amacıyla amaçsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu amaçla mesleki kıdemleri 0-5 arası 3, 5-10 arası 3, 10-15 arası 3 ve 15-25 arası 3 öğretmen katılmıştır. Araştırmada öğretmenlere birebir görüşme yöntemiyle sorulan 7 soruluk bir görüşme formu uygulanmıştır. Elde edilen veriler Strauss ve Corbin'in içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Elde edilen verilere göre; araştırmada katılım gösteren 12 öğretmen görev yerlerinde değişiklik göstermeksizin ve mesleki kıdemleri fark etmeksizin resim derslerinin ilkokul 2. Sınıftan itibaren resim öğretmenlerince işlenmesini olumlu karşılamışlardır. Buna neden olarak da resim öğretmenlerinin alan bilgilerinin kendilerine göre çok daha yeterli olmalarını belirtmişlerdir. Katılımcılar öğrencilerde sanatsal bir görüş ve estetik kazandırma noktasında da resim öğretmenlerinin derslere girmesinin olumlu olacağını belirtmişlerdir. Katılımcıların 4'ü ise resim öğretmenlerinin ilkokul öğrencileriyle ilişkilerinde öğrencilerin seviyelerine inmek anlamında problem yaşama ihtimalleri hususunda çekincelerini belirtmişlerdir. Bu noktada bu araştırmaya ek olarak İngilizce ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin de bu hususlarda sorun yaşayıp yaşamadıklarına dair bir çalışma yürütülebilir. Ayrıca bu çalışmanın haricinde ilkokul düzeyinde dersleri işleme hususunda resim öğretmenlerinin de görüşlerini kapsayan bir araştırma yapılması önemlidir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Resim eğitimi, ilkokul, sınıf öğretmenliği

<sup>65</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, semraciftci55@gmail.com

### **ÖZET**

Araştırmamızın amacı Biyoloji Öğretimi öğretmen adaylarının bilimin doğasına yönelik inanışlarını belirlemektir. Nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile şekillenen araştırmanın evrenini 2019-2020 eğitim öğretim yılı bahar dönemi Bakü Devlet üniversitesi Biyoloji fakültesi Biyoloji Öğretimi Öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada evreni temsil etmek üzere tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenen 300 Kişi örneklem olarak seçilmiştir. Araştırmanın veri toplama sürecinde Özcan (2011) tarafından geliştirilen ve yedi boyut altında toplanan Bilimin Doğası İnanışları Ölçeği kullanılmıştır. Bu araştırmada, söz konusu ihtiyaca cevap verebilmek için, özellikle fen bilgisi öğretmen adaylarını hedef almış kapsamlı bir “Bilimin Doğası İnanışları Ölçeği (BDİÖ)” Türkçe düşünce yapısına da uygun olacak şekilde geliştirilmeye çalışılmıştır. Bunun için önce teorik hazırlık yapılmış ve ilgili literatürde yer alan mevcut ölçme araçlarına kısaca değinilmiştir. Bu şekilde geliştirilmesi planlanan ölçme aracının teorik kurgusu için esas alınan alt boyutlar ortaya konulduktan sonra da oluşturulan formun geçerlik ve güvenirlik değerlendirmesi yapılmıştır. Bilimsel yöntem, Yaratıcılık ve hayal gücü, Bilimin kabulleri ve sınırları, Sosyo kültürel etki, Bilimsel kanun ve teoriler, Bilimsel bilginin değişimi ve Gözlem ve çıkarım boyutlarında Cinsiyet değişkenine göre elde edilen bulgularda sadece bilimsel kanun ve teoriler boyutunda erkek öğrencilerin lehine anlamlı farklılığın olduğu anlaşılmakta. Geri kalan boyutlarda cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık yok. Sınıflar arasında elde ettiğimiz bulgularda bu boyutlarda anlamlı farklılıklar oluşmuştur. Hangi boyutta hangi sınıflar arasında bir farklılık olduğu tablomuzda yer almaktadır. Yaş değişkenine göre aldığımız bulgularda da sadece bilimsel kanun ve teoriler boyutunda bir anlamlı farklılığın olduğu anlaşılmakta. Tablo. Yapılan çalışma sonucunda öğretmenlerin bilimin doğası bağlamındaki inanışlarının yeterliğinin meselenin önemli bir boyutunu oluşturduğu ve söz konusu alanda araştırmaların yapılmasında büyük faydalar olduğunu düşünmekteyiz.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Bilim, bilimin doğası, biyoloji öğretmen adayı

<sup>66</sup> Dr., BAKÜ DEVLET ÜNİVERSİTESİ,

## **İLKOKULLARDA GÖREV YAPAN SINIF ÖĞRETMENLERİN KULLANDIKLARI DİSİPLİN TÜRLERİNİN İNCELENMESİ**

ERDAL YILDIRIM<sup>67</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırmada, ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin kullandıkları disiplin türlerini belirlemek ve öğretmenlerin kullandıkları disiplin türleri hakkında bilgi vermektir. Araştırmanın evrenini, Adıyaman ili, Kâhta ilçe merkezdeki ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklemi ise Adıyaman İli Kâhta ilçesindeki ilkokullarda görev yapan 590 sınıf öğretmenden rastgele seçilmiş 138 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Sınıf öğretmenlerin disiplin türleri ölçeğine verdikleri puanlar SPSS 19.0 programıyla bilgisayar ortamında analiz edilmiştir. Veriler; cinsiyet, sınıf öğretmeninin mezun oldukları okul türü değişkenlerine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız grup t-testi uygulanmıştır. Yaş değişkeni, kıdem değişkeni ve sınıf öğretmenlerinin mezun oldukları okul türü değişkeni göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans (ANOVA) tekniği ile diğer testler (Scheffe testi, Kruskal Wallis testi, Mann Whitney U testi) uygulanmıştır. Sınıf öğretmenlerin kullandıkları disiplin türleri ile cinsiyet, yaş, mezun oldukları okul türü ve kıdeme göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerin sınıfta kullanacakları disiplin türünü belirlerken öğrencilerin yapısını incelemeleri, öğretmenlerin sınıfta disiplin sorunu çıkmadan önlemeleri, disiplin konusunda daha fazla hizmet içi eğitim verilmesi ve üniversitelerin sınıf disiplini konusunda öğretmen adaylarına daha fazla beceri kazandırmaları önerilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** İlkokul, Sınıf Öğretmeni, Disiplin, Destekleyici Disiplin, Önleyici Disiplin, Düzeltici Disiplin.

<sup>67</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI1, e-yildirim1336@hotmail.com

### ÖZET

“Necip Fazıl KISAKÜREK'in Tiyatro Eserlerinde Şahıs Kadrosu” adlı bu çalışmanın amacı; yazarın hayat hikâyesini, hayat hikâyesinin eserlerine ve şahıslara yansımaları, sanat anlayışını ortaya koymak ve bu bağlamda tiyatro oyunlarını incelemektir. Sosyal ağlarda bile beş altı tiyatro eserinden söz edilen Necip Fazıl KISAKÜREK'in 17 tane tiyatro eseri bulunmaktadır. Bilinmeyen birçok eseri bu araştırma sonucu günışığına çıkmıştır. Araştırma nicel yöntemle göre yürütülmüş ve tarama modelinde desenlenmiştir. Bu çalışmada 17 eser incelenmiş ve bu çalışmadan elde edilen sonuçlar aktarılmıştır. Birinci bölümde Tanzimat'tan Cumhuriyet'e kadar olan dönemdeki tiyatro anlayışı, Cumhuriyet Dönemi'nde tiyatro ve Necip Fazıl KISAKÜREK hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde ise yazarın hayatı, eserleri, sanatı ve etkilendiği akımlar ele alınmıştır. Üçüncü bölümde, yazarın oyunları kısa özetleri verilerek tanıtılmış ve yazarın eserlerinde yer alan kişiler fonksiyonlarına ve tiplerine göre incelenmiştir. Bu çalışmada edebî açıdan daha çok şiirleriyle tanınan Necip Fazıl KISAKÜREK'in bir başka yönüne –oyun yazarlığı kimliğine- tanık olacaksınız. Şairin oyunları üzerine çalışmalar yapılmasına karşın kişiler üzerine fazla durulmaması, Necip Fazıl Kısakürek'in Tiyatro Eserlerinde Şahıs Kadrosu adlı çalışmanın yapılmasında etkili olmuştur. Şiirlerinde olduğu gibi tiyatro oyunlarında da Milli Edebiyat akımının temel öğelerinin yer aldığı piyesler; dilinin sadeliği, içeriğinde barındırdığı ideolojik mesajlar ve didaktik söylemlerle dikkat çekmektedir. Yazıldığı dönem çerçevesinde değerlendirilen bu oyunlar ve şahıslar, çalışmada detaylı olarak incelenmiş, o dönemin siyasi ve sosyal atmosferine ışık tutacak şekilde analiz edilmiştir. Bir yandan da eserlerdeki bu kişilerin, Necip Fazıl Kısakürek'i tanımak adına önemi vurgulanmıştır. Necip Fazıl Kısakürek'in iki tanesi yarım kalmış toplam on yedi oyunu bulunmaktadır. Yarım kalmış metinlerde temin edilmiştir. Gerekliğinde Büyük Doğu ile irtibata geçilerek bilgi alınmıştır. Milli Kütüphane, TDK kütüphanesi ile çeşitli illerdeki kütüphanelerden ayrıca birçok online kütüphanelerden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda şair-eser ilişkisini, Türk Edebiyatı'nın önde gelen şairlerinden olan Necip Fazıl KISAKÜREK'in hayatının eserlerine yansımada rahatlıkla görülebileceği fark edilmiştir. Eserlerde yer alan şahıslarda, Necip Fazıl KISAKÜREK'in hayatının ve kişiliğinin etkisini görebiliriz. Şairi ya da eserlerini daha iyi anlayabilmek için yapılan bu çalışma sonucunda mistik şairimiz Necip Fazıl KISAKÜREK'in hayatının dönüm noktalarını, hayatının eserlere yansımaları, eserinin Türk Edebiyatı'na katkılarını göreceksiniz. “Parmaksız Salih” eserinde onun hayatını derinden etkileyen kumar alışkanlığının izlerini; “Bir Adam Yaratmak” adlı eserinde de kardeşi Selma'ya olan özlemini görmek mümkündür.

**ANAHTAR KELİMELER:** Necip Fazıl KISAKÜREK, Edebiyat, Tiyatro, Reis Bey

<sup>68</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, Betul\_52.55@hotmail.com



## **ROMAN ÖĞRENCİLERDE DEVAMSIZLIK NEDENLERİ VE ÇÖZÜMÜ İÇİN YAPILAN ÇALIŞMALAR ÜZERİNE DURUM İNCELEMESİ**

ÇETİN ÇİFTÇİ<sup>69</sup>,

### **ÖZET**

Eğitim ile ilgili birçok tanım yapmamız mümkündür. Bu tanımlardan yola çıkarak genel bir perspektif ortaya koymak gerekirse; eğitim insanın duygusal, bedensel ve zihinsel yeteneklerini geliştirerek kişide istendik davranışlar oluşturma sürecidir. Bu süreç planlı ve programlı bir şekilde belli hedefler doğrultusunda okullarımızda gerçekleştirilmektedir. Eğitimin olmazsa olmazlarından biride sürekli devam eden uzun bir süreç olmasıdır. Bu süreçte yaşanan uzun ve kısa süreli kopmalar, ulaşmak istediğimiz hedeflere ket vurmaktadır. Dezavantajlı bir bölgede yaşayan çocukların okuldan ayrı kaldığı zamanlar da, olumsuz kültürlenme ve kötü alışkanlıkların etkisi diğer akranlarına göre daha fazla hissedilmektedir. Bu yüzden öğrenci devamsızlığı özellikle bu bölgelerde önüne geçilmesi gereken önemli bir sorun olmuştur. Bu sorunu çözmek amaçlı okulumuzda devamsızlık takibi yapılmakta, velilerle birebir görüşülmekte ve devamsızlık anketleri uygulanmaktadır. Öğrenci ile de okul psikolojik danışmanı ve sınıf rehber öğretmeni bireysel görüşmeler yapmakta ve gerekli telkinlerde bulunmaktadır. Fakat bu çalışmalar erken okul terki ve devamsızlığın önlenmesi için yeterli gelmemektedir. Bu yüzden ilçemizdeki diğer kurumlardan da yardım alarak "Gün Kahvaltı İle Başlar", " Canik Roman Tiyatrosu", " Mutlu Çocukların Ritmi", " Okuyan Kazanır" gibi öğrencilerimize okulu sevdirmek amaçlı projeler yapılmış ve devamsızlık oranını yüzde 9 oranında azaltılmıştır. Bu çalışmada yüzde 90 'ı roman kökenli olan okulumuz öğrencilerinin okul kültürüne uyumu ve devamsızlığın milli eğitimin temel amaç ve hedeflerine ulaşmadaki olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi için yapılan çalışmalar ele alınmıştır. Çalışma grubunu Samsun ili Canik İlçesi Emrullah Efendi İmam Hatip Ortaokulu'nda bulunan 75 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi seçilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerine uygun olarak yapılmıştır. Araştırmada araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme soruları birebir uygulanmıştır. Yine veri güvenilirliğini sağlamak amacıyla çeşitleme yapılmış ve gözlem yöntemi de uygulanmıştır. Gözlem formu yine araştırmacı tarafından oluşturulmuş ve verilerin analizinde doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmada verilerin analizi sonucunda devamsızlık sorunu yaşayan öğrencilerimizin öğrenme zorluğu, sorumluluk bilincinin az olması, disiplin sorunları ve en nihayetinde erken okul terki gibi istenmeyen davranışların diğer öğrencilere göre daha çok gözlemlendiği görülmektedir. Roman ailelerle yapılan görüşmeler neticesinde; maddi yetersizlik, erken yaşta çalışma, çocukların rol model olarak alabilecekleri aile bireyi olmaması, ailelerin eğitime karşı olumsuz bakış açısı ve erken yaşta evliliğin roman ailelerde yaygın olması devamsızlığın en önemli nedenleri olarak öne çıkmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Roman Öğrenci, Devamsızlık, Okul Başarısı

<sup>69</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, semtin777@gmail.com

### ÖZET

Görüldüğü üzere MEB'nin 2023 vizyonunda yer alan «21.yüzyıl becerilerine yönelik öğretmenlerin ve okul müdürlerinin değişime ve dönüşüme açık olması gerekmektedir.» maddesi eğitimde yön çizdiği açık bir vizyondur. Okuldaki öğretmenlerini o vizyona ulaştırabilmek için öğretmenlerini işte güdülenme becerilerine sahip oldukları bir gerçektir. Güdü, davranışı enerjiye dönüştürüp hareket etme ve yön vermedir. Bizi harekete geçiren güçler ise temel gereksinimlerden doğmaktadır (Bursalıoğlu, 2000: 140). Geçtiğimiz dönemde süregelen pandemi ile yaşanan değişimlerin hayatımızda var olan etkileri yaşanarak görüldü. Bu süreçte ve genel süreçte de okul öncesi öğretmenlerinin işte güdülenmelerinin farklı farklı olduğu verilen eğitimler ve çalışmalar ile gözlemlendi. Bunları etkileyen faktörlerin neler olduğunu merak edilerek araştırmaya değer bulundu. Bu yüzden işte güdülenme alanında farklı ve yeni araştırmaların ortaya çıkmasına katkı sağlayabilmesi, eğitim örgütlerinde, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin etkin şekilde yürütülmesi, kamu ve özel okul öncesi okullarında görev yapan öğretmenlerin işte güdülenmelerinin ne boyutta olduğunun görülmesi ve okul öncesi öğretmenlerinin güdülenmeleri ile okul öncesi eğitimin niteliğinin iyileştirmesinde katkı sağlayabileceği açısından bu araştırmada ele alınan konu önem arz etmektedir.

Bu araştırmanın çalışma evrenini, 2020-2021 eğitim öğretim yılı ikinci dönem, Aydın ili Efeler ilçesinde bulunan kamu ve özel anaokullarında görev yapan anaokulu öğretmenleri oluşturmaktadır. Efeler ilçesinde toplam 9 kamu anaokulunda 230 anaokulu öğretmeni ve 13 özel anaokulunda 105 özel anaokulu öğretmeni görev yapmaktadır (Aydın İl Millî Eğitim Müdürlüğü [Aydın il MEM], 2020). Araştırmanın çalışma evrenini toplam 22 anaokulu ve bu anaokullarında görev yapan 335 anaokulu öğretmeni oluşturmaktadır. Kamu ve özel bağımsız anaokulu öğretmenlerinden 0.5 manidarlık düzeyi esas alınarak tabakalı ve oranlı küme örnekleme yöntemiyle 221 anaokulu öğretmeni örnekleme alınmıştır. Ölçek olarak işte güdülenme ölçekleri kullanılmıştır.

Araştırmanın birinci alt probleminde “okul öncesi öğretmenlerin işte güdülenmesine ilişkin görüşleri” ele alınmıştır. Okul öncesi öğretmenler işte güdülenmenin “orta” düzeyde olduğunu belirtmiştir.

Araştırmanın ikinci alt probleminde “okul öncesi öğretmenlerin işte güdülenmesine ilişkin görüşlerinin cinsiyete, yaşa, mesleki kıdeme, eğitim durumuna ve görev yaptığı okul türüne göre farklılığı” ele alınmıştır. Araştırma sonucunda cinsiyete, mesleki kıdeme, eğitim durumuna ve çalıştığı okul türüne göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Yaşa göre “kendi duygularını değerlendirme” boyutunda farklılık bulunmakta, diğer boyutlarda farklılık bulunmamaktadır.

Sonuç olarak; okul öncesi öğretmenlerin görüşlerine öğretmenlerin işte güdülenme düzeyi orta düzeyde olduğu ve yerine getirilecek önerilere bağlı olarak artış göstereceği ortaya çıkmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** İşte Güdülenme, Okul Müdürü, Okul Öncesi Öğretmeni.

<sup>70</sup> Uzm., AYDIN İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, isilozer09@gmail.com

<sup>71</sup> Prof. Dr., ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ, arerdem@gmail.com

### ÖZET

Bu çalışmanın temel amacı, 2020 yılı Kasım ayında başlayan “Geçmişten Günümüze Oynaya Oynaya Projesi”nin amaç ve hedeflerinin; elde edilen edinimlerin ve kazanımların ortaya konulmasıdır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan çalışmanın temelini oluşturan proje; 4-11 yaş grubu öğrencileri kapsayan bir E-Twinning Projesidir. Projenin, dolayısıyla çalışmanın temel hedefi geçmişte oynanmış ve günümüzde unutulmaya yüz tutmuş yerel çocuk oyunlarının araştırılarak, aile ve sınıf ortamında oynatılması ve ortaklar arasında kültürel mirasın paylaşılmasıdır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Oyun, çocuk, geleneksel çocuk oyunları

---

<sup>72</sup> Öğretmen, KARAMANOĞLU MEHMET BEY İLKOKULU, raziyepetek@gmail.com

# ÇİZGİ FİMLERİN MEB 2013 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI DİL GELİŞİMİ ALANI KAZANIM 3 VE KAZANIM 4 BAĞLAMINDA İNCELENMESİ: KUKULİ ÖRNEĞİ

BURCU GENÇ<sup>73</sup>, GÜLHAN GÜVEN<sup>74</sup>,

## ÖZET

**Amaç:** Bu araştırmada Kukuli çizgi filminin MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı dil gelişimi alanı kazanım 3 ve kazanım 4 bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. **Yöntem:** Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmanın evrenini Minika Çocuk çizgi film kanalında yayınlanan çizgi filmler oluşturmaktadır. Örneklem seçilirken amaçsal örnekleme çeşitlerinden biri olan ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ölçüt “Yayın akışında en çok yayınlanan çizgi film(ler)” olarak belirlenmiştir. Yayın akışında en çok tekrar eden çizgi filmin Kukuli olduğu tespit edilmiştir ve araştırmanın örneklemini oluşturulmuştur. Veri toplama aracı olarak "Dil Gelişim Formu" kullanılmıştır. İncelemede içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Senaryo cümlelerinde tespit edilen kazanım 3 ve kazanım 4'e ait göstergelerin bulguları tablolaştırılarak frekans (f) ve bunlara ait yüzde (%) değerleri hesaplanmıştır. Bulgular: Kukuli çizgi filminin izlenen bölümlerinde Kazanım 3'e ait “Düz cümle kurar.” göstergesine yönelik karakterlerin kurdukları cümlelerin frekansı 882, yüzdesi %68,53; “Olumsuz cümle kurar.” göstergesine yönelik karakterlerin kurdukları cümlelerin frekansı 191, yüzdesi %14,84; “Soru cümlesi kurar.” göstergesine yönelik karakterlerin kurdukları cümlelerin frekansı 214, yüzdesi %16,63 olarak tespit edilmiştir. Kukuli çizgi filminin izlenen bölümlerinde Kazanım 4'e ait “Cümleleri kurarken isim kullanır.” göstergesine yönelik karakterlerin kurdukları cümlelerin frekansı 1655, yüzdesi %47,33; “Cümle kurarken fiil kullanır.” göstergesine yönelik karakterlerin kurdukları cümlelerin frekansı 1018, yüzdesi %29,11; “Cümle kurarken sıfat kullanır.” göstergesine yönelik karakterlerin kurdukları cümlelerin frekansı 334, yüzdesi %9,55; “Cümle kurarken bağlaç kullanır.” göstergesine yönelik karakterlerin kurdukları cümlelerin frekansı 221, yüzdesi %6,32; “Cümle kurarken çoğul ifadeler kullanır.” göstergesine yönelik karakterlerin kurdukları cümlelerin frekansı 118, yüzdesi %3,37; “Cümle kurarken olumsuzluk yapılarını kullanır.” göstergesine yönelik karakterlerin kurdukları cümlelerin frekansı 151, yüzdesi %4,32 olarak tespit edilmiştir. **Sonuç:** Kukuli çizgi filmde kazanım 3'e ait göstergelerden en fazla yer verilenin “Düz cümle kurar.”, en az yer verilenin “Olumsuz cümle kurar.” göstergesi olduğu görülmüştür. Kukuli çizgi filmde kazanım 4'e ait göstergelerden en fazla yer verilenin “Cümleleri kurarken isim kullanır.”, en az yer verilenin “Cümle kurarken çoğul ifadeler kullanır.” göstergesi olduğuna ulaşılmıştır. Karakterlerin kurdukları cümlelerde soru cümlelerine kullanılan yapıların ve sıfat kullanımının çeşitlendirilmesi önerilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELELER:** MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı, Okul Öncesi Dönem, Dil Gelişimi, Çizgi Filmler.

<sup>73</sup> Öğretmen, SiİRT SELAHADDİN EYYUBİ ANAOKULU, bburcuuggencc@gmail.com

<sup>74</sup> Doç. Dr., , GAZİ ÜNİVERSİTESİ, gulhanguyen@gmail.com

# **OKULLARDA ÖĞRENME İKLİMİ İLE ÖĞRETMENLERİN İŞLE BÜTÜNLEŞMELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

GÖKHAN SAVAŞ<sup>75</sup>, ERHAN DOLAPCI<sup>76</sup>,

## **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı okullarda öğrenme iklimi ile öğretmenlerin işle bütünleşmeleri arasındaki ilişkileri belirlemektir. Araştırmaya 2021-2022 eğitim öğretim yılında dokuz farklı ilde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan 350 öğretmen katılmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modelindedir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Savaş (2021) tarafından geliştirilen “Okullarda Öğrenme İklimi Ölçeği”, Schaufeli ve diğerleri tarafından geliştirilen ve Kavgacı (2014) tarafından Türkçeye uyarlanan “Utrecht İşle Bütünleşme Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesi amacıyla aritmetik ortalama, standart sapma, Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı ve basit doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin işle bütünleşme düzeylerinin yüksek olduğu; işle bütünleşmenin en fazla adanma boyutunda gerçekleştiği; katılımcıların öğrenme iklimine ilişkin algılarının yüksek olduğu; öğretmenlerin görev yaptıkları okulda olumlu bir öğrenme iklimine ilişkin algılarının arttıkça işle bütünleşme düzeylerinin de arttığı ve öğrenme ikliminin işle bütünleşmenin tüm boyutlarının anlamlı bir yordayıcısı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Son olarak, araştırma bulguları ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılmış ve bazı öneriler sunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** İşle bütünleşme. okul iklimi, öğrenme iklimi

<sup>75</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, gokhansavas37@gmail.com

<sup>76</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, erhan0037@hotmail.com

## **MOBİL BİTKİ TANIMA UYGULAMASININ BİYOÇEŞİTLİLİK EĞİTİMİNDE KULLANIMINI**

**OZAN COŞKUNSERÇE<sup>77</sup>, MERYEM COŞKUNSERÇE<sup>78</sup>,**

### **ÖZET**

Günümüzde çoğunlukla şehir yaşamının şartları nedeni ile öğrenciler bitkiler ile daha az temas halindedir ve bitkiler hakkındaki genel bilgi düzeyleri ve tür tanımlama becerileri geçtiğimiz yıllarda oldukça azalmış durumdadır. Öğrencilerin birçoğu artık bitkileri tanımlayamamakta ve araştırmacılar öğrencilerin bitki türleri üzerindeki cehaletini tanımlamak için “bitki körlüğü” terimini kullanmaktadır. Bitki türleri hakkında bilgi sahibi olmak çevre sorunları, biyolojik çeşitlilik ve sürdürülebilir yaşam tarzına yönelik ilgiyi ve bu konuların anlaşılmasını en iyi destekleyen faktörler arasındadır. Bu nedenle öğrencilerin çevrelerinde bulunan ağaç ve bitki türlerini tanımları oldukça önemlidir. Mobil teknolojiler yardımı ile ders saatleri dışında ve okul dışı öğrenme ortamlarında yürütülecek çalışmalar ile öğrencilerin bitki ve ağaç çeşitleri hakkındaki bilgi düzeylerinin arttırılabileceği düşünülmektedir. Bu çalışma ile PlantNet mobil uygulamasının kullanımının 5. Sınıf ortaokul öğrencilerinin çevrelerinde bulunan bitki ve ağaç türleri hakkındaki bilgi düzeyleri ve biyoçeşitliliğe yönelik davranışları üzerindeki etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmanın başında öğrencilere ağaç ve bitki türleri soru formu ve biyolojik çeşitliliğe yönelik davranış anketi uygulanmıştır. Daha sonra öğrencilerin PlantNet mobil uygulaması ile çevrelerinde bulunan ağaç ve bitki türlerini incelemeleri istenmiştir. Uygulamanın sonunda çalışmanın başında uygulanan veri toplama araçları tekrar uygulanacaktır. Bu açıdan çalışmada deneysel araştırma deseninin uygulandığı söylenebilir. Uygulama öncesinde öğrencilerin ortalama dört ağaç ve bitki türü tanımlayabildikleri belirlenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Biyoçeşitlilik, Fen Bilgisi Eğitimi, Mobil Uygulama, Mobil teknoloji, Bitki türü tanıma

<sup>77</sup> Dr. Öğr. Üys., NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ, [coskunserce@nevsehir.edu.tr](mailto:coskunserce@nevsehir.edu.tr)

<sup>78</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, [meryem2614@hotmail.com](mailto:meryem2614@hotmail.com)

### ÖZET

Okuma becerisi bireye, yazının icadı ve matbaanın yaygınlaşması sayesinde kayıt altına alınan, insan neslinin bütün bilgi birikimini, ilimde ve fende ulaştığı tüm tecrübeleri öğrenme imkânı sunar. Okuma kültürü ise bireye farklı kaynaklardan, farklı milletlerin edebiyatlarından, farklı dönemlerin edebî ürünlerinden, farklı şair ve yazarlardan ve farklı türlerden alışkanlık hâline getirilmiş okumalar yapabilen eleştirel bir okur kimliği kazandırır. Okuma kültüründe, farklı kaynaklardan okumalar denilince günümüzde etkisi gittikçe artan dijitalleşme ile birlikte, dijital okuryazarlık akla gelmekte ve hız çağının yarattığı değişimlerle birlikte okur kimliği de değişmektedir. Teknolojik gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan bazı yeni uygulamalar sayesinde günümüz okuru, kitaplardaki içeriklere sadece okuyarak değil dinleyerek de ulaşabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, okuma kültürü edinmede sesli kitapların okuma alışkanlığı kazandırmadaki etkilerini Storytel uygulaması üzerinden tespit etmek ve değişen okur kimliğini ortaya koymaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. 2005 yılında İsveç'te kurulan Storytel, faaliyet gösterdiği yirmiden fazla ülkede bir buçuk milyonun üzerinde aboneye sahip bir sesli kitap uygulamasıdır. Storytel uygulamasında yer alan bazı kitaplarda, hem dinleme hem de isteyen için ekran üzerinden okuma imkânı bulunmakta ve podcastler de dinlenebilmektedir. Bazı bireyler için kitaba elleriyle dokunmak, bitirdiğinde kütüphanesine koymak okuma alışkanlığında vazgeçilemeyecek bir tutum olsa da günümüzün hızlı yaşam koşulları, insanları kitap okumak için zaman yaratmada sesli kitaplara yönlendirmiştir. Düşünme gerektiren faaliyetler haricinde pek çok iş, yeni okur tipi için kitaba ulaşmada fazladan bir zaman yaratma sorunsalını ortadan kaldırmış, yeni okur tipi bir taraftan gündelik işlerini yaparken diğer taraftan da kitap dinleyebilme konforuna/imkânına/lüksüne sahip olmuştur. Sözlü geleneğimizde önemli bir yer tutan masal/ hikâye anlatıcılığının da yok olmaya yüz tuttuğu günümüzde, dinleme ihtiyacının da özellikle duyguların rahatlıkla hissedilebildiği sesli kitaplarla giderilmeye çalışılması anlaşılabilir bir tavır olarak yorumlanabilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okuma, Okuma kültürü, Okur kimliği, Sesli kitaplar, Storytel

<sup>79</sup> Dr. Öğr. Üys., KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ, ssimsek@kastamonu.edu.tr

<sup>80</sup> Dr. Öğr. Üys., KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ, fbulut@kastamonu.edu.tr

## **MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSE YÖNETİCİLERİNİN KÜLTÜREL LİDERLİK ROLLERİNİ GERÇEKLEŞTİRME DÜZEYLERİ**

**SÜLEYMAN DEĞİRMENCİ<sup>81</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı, Trabzon İli Akçaabat İlçesinde faaliyet gösteren Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerde görevli yöneticilerin Kültürel Liderlik Rollerini Gerçekleştirme Düzeylerinin Belirlenmesidir. Ayrıca, yöneticilerin Kültürel Liderlik rollerini gerçekleştirme düzeylerinin Kıdem, Branş, Cinsiyet, Öğrenim Durumu ve Yaş değişkenlerine göre nasıl değiştiği de incelenmiştir. Ülkemizin geleceğinin tesis edecek bireylerin yetiştirilmesi ve Milli eğitim Temel Kanundaki amaçlara ulaşmak için oluşmuş örgütlerden biri olan okul örgütünde, yöneticiler, öğretmenler, diğer çalışanlar, öğrenciler, veliler, çevre ve okulla doğrudan veya dolaylı iletişim içinde bulunan kişi ve ya kurumların uyum içerisinde çalışması gerektiği söylenebilir. Bunu sağlamak için de her okulun kendine göre bir kültürel yapısı ve kültürel lideri olmak zorundadır. Kültür, bir Milletini dini, ahlaki, hukuki, estetik, entelektüel, iktisadi ve teknik hayatlarının uyumlu bir bütünüdür. (Gökalp, 1986). Kültür bir toplumun yaşama biçimi, bireyin düşünme hissetme ve inanma biçimi, öğrenilen davranışlar bütünü, problemlerin çözüm biçimidir (Şişman, 2002:2). Örgüt, belirli bir amaca yönelik sistemli faaliyetlerin bütünüdür. Bireyler bireysel amaçlarına ulaşmak için, birleştikleri örgütün amaçları doğrultusunda hareket ederler. Örgüt kültürü; bir grubu veya topluluğu birbirine bağlayan ve grupça paylaşılan normlar, tutumlar, beklentiler, inançlar, saygılılar, değerler, ideolojiler ve felsefeler, mitler, resmi törenler ve sistemler (Celep (2004:158). Şeklinde tanımlamaktadırlar. Kültürel Liderlik ise; okul kültürünü oluşturan ortak düşünüş, inanış, sembol, kabul, gelenek ve normlar aracılığıyla çalışanların amaç doğrultusunda eyleme geçirilebilmesi süreci olarak ta tanımlanabilir (Yıldırım, 2001:36). Kültürel Liderlik Etkili bir okul meydana getirebilir. Etkili okulu anlayabilmek için şu dört kategoriyi bilmek gerekir. Birincisi; başarısızlığı vurgulayan okul kültürü ki bu okul kültüründe yönetici, öğretmen ve öğrenciler düşük başarı beklentisine sahiptirler ve karamsardırlar. İkincisi; başarıyı vurgulayan okul kültürüdür ve bütün öğrencilerde yüksek başarı arzusu ve beklentisi vardır. Üçüncü okul kültüründe; insan kaynağını geliştirme ve yetiştirmeye eğilimli bir ortam vardır. Akademik gelişme herkese açıktır. İnsan kaynağının geliştirilmesi temel bir değer olarak görülür. Dördüncü okul kültürü; savaş niteliği taşıyan bir okul kültürüdür. Alt kültürler ve farklı amaçlar ve beklentiler vardır. Kurallar çatışmalara neden olmaktadır. Yöneticiler okula hâkim değildir. Okul Yöneticisinin Kültürel Liderliği ile okulun hangi grupta olmasının belirleyicisi ve nedeni olur. Okul kültürünün oluşturulması, geliştirilmesi, çevreye uyum sağlaması, bu Kültürü geleceğe aktarılabilmesi için, okul yöneticilerinin kültürel liderlik rollerini bilmesi ve gerçekleştirmede başarılı olmaları ile mümkün olabilir. İşlediği malzeme İnsan olan okullarda güçlü bir okul kültürü ve güçlü bir kültürel lider davranışı, öğrencileri Milli eğitimin amaçları doğrultusunda yetiştirecek olan öğretmenlerin okulun Vizyonuna ulaşmasında yapılması gereken etkinlik ve faaliyetleri başarıyla yerine getirmesini sağlayabilir. Bu nedenle yapılan bu araştırmaya, Mesleki ve Teknik Anadolu Lise yöneticilerinin kültürel liderlik rollerini gerçekleştirme düzeyleri konu edinmiştir. Araştırmada Nicel araştırma tekniği kullanılmıştır. Akçaabat ilçesinde bulunan 5 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisede 2021-2022 öğretim yılında görev yapan 17 yönetici ve 118 öğretmenden anket tekniğiyle toplanan veriler SPSS for Windows 20.00 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen

<sup>81</sup> Öğretmen, AKÇAABAT ATATÜRK MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ, suleymandegirmenci61@gmail.com



verilerin istatistiksel çözümlenmesi için frekans ve yüzde, ortalama, standart sapma, "t" testi, Anova kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, yöneticilerin kültürel liderlik rollerini gerçekleştirme düzeyi yönetici ve öğretmenlerin kendi aralarında görüş farklılıkları bulunduğu belirlenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Örgüt Kültürü, Liderlik, Kültürel Liderlik

## **BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNİN ÖĞRENCİ TANILAMA VE YERLEŞTİRMELERİNDE UYGULADIĞI SÜREÇLERİN İNCELENMESİ**

ABDULGANİ TATARGAN<sup>82</sup>,

### **ÖZET**

20. yüzyılın ilk yarısından itibaren ülkeler üstünlüklerini kanıtlamanın bir yolu olarak spor/sanat ile fen ve matematik alanlarında özel yetenekli bireylerin eğitimine hız vermeye başlamış, bu bireylerin yeteneklerini sergilemelerini sağlamışlardır. Günümüzde, ülkemiz de dâhil olmak üzere pek çok ülkenin kalkınma hedefleri arasında özel yetenekli bireylerin kendi ilgi alanlarını, yeteneklerini, yaratıcılıklarını geliştirmelerine yönelik fırsatları artırmak; ülkelerine ve dünyaya yararlı birer birey olmalarını sağlamak yer almaktadır. Toplumların yaklaşık % 2'sini oluşturan özel yetenekli bireylerin eğitilmesi, üretken hâle getirilmesi ve potansiyellerinin toplumsal gelişim için kullanılması toplumun refahı, geleceği ve dünya ülkeleri içindeki yerlerini belirleme açısından önemlidir. Özel yetenekli bireylerin tanınması ile ilgili ölçütler, ülkelere göre farklılık göstermektedir. Bazı ülkelerin özel yetenekli öğrencileri tanılamada kullandıkları yüzdelik dilimler şu şekildedir: ABD'de %2-10, Körfez ülkelerinde % 10, Güney Kore'de %4, Yeni Zelanda'da ise okuldan okula değişen oranlardadır(Sak,2012). TÜİK'e göre(2020), ülkemizde 0-17 yaş arasında yaklaşık 22.750.000 çocuk olduğu varsayılmaktadır. Özel yeteneklilik konusunda kabul edilen yüzdelik dilimine göre(%2-3) ülkemizde 455.000 ile 682.500 arasında çocuğun özel yetenekli olduğu tahmin edilebilir. Cumhuriyet dönemine baktığımızda Türkiye'nin, gecikmeli de olsa üstün yetenekli bireylerin eğitimine yönelmesinin önemli bir başlangıç olduğu kabul edilmektedir(Akarsu 2004b:146). Özel yetenekli öğrenciler için ülkemizde şu an uygulanmakta olan en kapsamlı eğitim modeli bilim ve sanat merkezleri(BİLSEM)'dir. Ülkemizde özel yetenekli bireylerin tanınması MEB tarafından yayımlanan tanılama takvimi doğrultusunda yürütülür(MEB Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği,2016/2018). MEB Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanan Bilim ve Sanat Merkezleri Öğrenci Tanılama ve Yerleştirme Kılavuzu(2021-2022)'na göre öğrenci tanılama işlemleri 1, 2, 3 ve 4. sınıf seviyelerinde sınıf öğretmenleri tarafından yetenek alanlarına göre aday gösterilen öğrenciler için gerçekleştirilecektir. Söz konusu kılavuza göre tanılama üç şekilde gerçekleşir. Birinci aşama, genel zihinsel resim ve müzik yetenek alanlarında yetenekli olduğu düşünülen öğrencinin örgün eğitim gördüğü okulundaki sınıf öğretmeni tarafından e-okul sistemi üzerinden gözlem formu doldurularak öğrencinin aday gösterilmesidir. İkinci aşama, sınıf öğretmenleri tarafından aday gösterilen öğrencilere MEB'in belirlediği şekilde merkezi biçimde ön değerlendirme uygulamasının(merkezi sınav) yapılmasıdır. Üçüncü ve son aşama ise ön değerlendirme uygulamasından MEB tarafından belirlenen puanı geçen öğrencilerin yetenek alanlarına göre bireysel değerlendirmeye alınmasıdır. Bireysel değerlendirme genel zihinsel, resim ve müzik yetenek alanlarının her biri için ayrı ayrı yapılmaktadır. Genel zihinsel yetenek alanında bireysel değerlendirmelerde MEB tarafından belirlenen zekâ ölçeği/ölçekleri kullanılmaktadır. Resim ve müzik yetenek alanında ise MEB'in belirlediği ölçütler(resim çizme, müzik işitme vb.) doğrultusunda değerlendirme yapılmaktadır. Bireysel değerlendirme uygulamaları sonucunda MEB tarafından yetenek alanlarına göre belirlenen puanı geçen öğrenciler bilim ve sanat merkezlerine kayıt hakkı kazanırlar. Bu çalışmada ülkemizdeki özel yetenekli bireylerin tanılama süreçlerinin incelenmesi

<sup>82</sup> Öğretmen, BATMAN BİLİM VE SANAT MERKEZİ, ganitatar@gmail.com

amaçlanmıştır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden olan literatür taraması kullanılarak gerçekleştirilmiş ve durum çalışması desenine uygun olarak tasarlanmıştır. 1995 yılından bu yana uygulanan bilim ve sanat merkezi modeli bazı sorunları da beraberinde getirmiştir. Yaşanılan sorunların başında, öğrencilerin tanınması ile ilgili sorunlar gelmektedir. Gerek nitelik gerekse nicelik açısından mevcut tanılama uygulaması yetersizdir. Bu merkezler için hizmet öncesi ve hizmet içi öğretmen niteliklerinin artırılmasında da güçlükler yaşanmaktadır. Büyük oranda şehir merkezlerinde olmalarına rağmen öğrencilerin okul dışı saatlerde bu merkezlere gelerek eğitim almaları bu merkezlerdeki eğitimlerle ilgili öğrenci devamsızlığını artırmaktadır. Ayrıca merkezi sınavlara girecek öğrencilerin de bu merkezlerdeki eğitimlerine son vererek merkezlerden ayrıldıkları görülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Özel Yetenek, Tanılama, BİLSEM

### ÖZET

Çevre sorunlarından en fazla etkilenen ve bu sorunlarla mücadelede etkin rol oynayan doğa koruma alanları gün geçtikte daha fazla önem kazanmaktadır. Doğanın korunması ve gelecek nesillere yaşanılabilir bir dünyanın bırakılması için tüm bireylere çeşitli sorumluluklar düşmektedir. Doğal alanların korunması ve sorunlarının önlenmesi için erken yaşta verilen doğa eğitimin önemli olduğu birçok araştırmacı tarafından bildirilmektedir. Doğada nadiren bulunan endemik bitkiler, bulunduğu bölgenin ekolojik şartları açısından yalnızca belirli bölgelerinde yetişen, yaşayan özel bitki türüdür. Botanik ressamlığı (bitki ressamlığı) bitkileri olduğu gibi resmetmektir. Belirli kurallar ve disiplinli bir gözlemlerle bitkinin yaşam öyküsünü karşısındakine, izleyiciye tıpkı bir yazı ile anlatma sanatıdır. Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin çevreye yönelik duyuşsal ve sanatsal eğilimleri ile çevre bilinçlerinin değişimi araştırılmıştır. Çalışma gurubu Ayancık İnönü Ortaokulu'ndan 4 öğrenciden oluşturulmuştur. Öğrencilere botanik ressamlığı hakkında bilgi verilmiş, sulu boya teknikleri gösterilmiştir. Yaşadıkları çevredeki endemik bitkilerin araştırılması yapılmıştır. Çevrede yetişen endemik bitkilerin fotoğrafları çekilmiş, örnek bitkiler toplanmıştır. Görsellerinden yada birebir bitki örneklerinden yararlanarak tespit edilen endemik bitkilerin çizimleri yapılmıştır. Çizimleri yapılan resimler sulu boya teknikleri kullanılarak boyanmıştır. Endemik bitkilerin sulu boya resimleri okul salonunda sergilenmiştir. Çalışma bulgularına göre, doğa eğitimi ve endemik bitkilerle botanik ressamlığı, katılımcılarda çevre bilinci ve doğa sevgisinin hedeflenen düzeylere ulaştığı gözlemlenmiştir. Katılımcılar botanik ressamlığa ilk adımı atıp endemik bitkilerin resimlerini suluboya tekniklerini kullanarak çizmeyi öğrenmişlerdir. Öğrenciler açısından zor bir teknik olan suluboya tekniğini bu çalışmalar sırasında daha keyifli bir şekilde uygulayıp öğrenmişlerdir. Küçük yaşlardan itibaren doğa sevgisi, doğayı koruma bilinci etkinliklerine okul müfredatlarında daha fazla yer verilmesi önerilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Botanik ressamlığı, doğa sevgisi, endemik bitki, suluboya, resim

---

<sup>83</sup> Öğretmen, İNÖNÜ ORTAOKULU, sevinc.8057@gmail.com

# ***KADIN OKUL YÖNETİCİLERİNİN LİDERLİK STILLERİ İLE OKUL İKLİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ***

**GÜLSEN METİN<sup>84</sup>, ÖMÜR ÇOBAN<sup>85</sup>,**

## **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı, kadın okul yöneticilerinin liderlik stilleri ile okul iklimi arasındaki ilişkiyi, yaş, cinsiyet, medeni durum, kıdem yılı, eğitim durumu ve branşı değişkenleri bakımından incelemektir. Çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma evreni; 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Karaman ilinde görev yapan, 8 kadın okul müdürünün ve 17 kadın okul müdür yardımcısının bulunduğu 25 okulda görev yapan 651 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma verileri; kişisel bilgi formu, geliştirilen Liderlik Tarzı Davranış Ölçeği ve Okul İklimi Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Çalışmanın sonuçları göstermektedir ki; kadın okul yöneticileri genellikle otokratik liderlik ve serbest bırakıcı liderlik davranışları sergilemektedirler. Kadın okul yöneticilerinin görev yaptıkları okullardaki iklim incelendiğinde ise genellikle, liderlik ve etkileşim ortamının iyi düzeyde oluşturulduğu görülmektedir. Kadın okul yöneticilerinin liderlik stillerinin okul iklimi üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca araştırma evrenini oluşturan kadın okul yönetici sayılarının azlığı, kadınların önlerindeki cam tavan, cam duvar ve kraliçe arı sendromu gibi engeller olduğunu, bu engellerin kaldırılarak daha çok kadının yönetici olarak desteklenmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Anahtar Kelimeler: kadın, kadın lider, kadın okul yöneticileri, okul iklimi, cam tavan

**ANAHTAR KELİMELER:** Kadın, kadın lider, kadın okul yöneticileri, okul iklimi, cam tavan

<sup>84</sup> Öğretmen, KARAMAN BİLİM VE SANAT MERKEZİ, gulsenmetin2011@gmail.com

<sup>85</sup> Doç. Dr., KARAMANOĞLU MEHMET BEY ÜNİVERSİTESİ, cobanomur@gmail.com

## **SINIF ÖĞRETMENLERİNE YÖNELİK DİSİPLİNLERARASI BİLGİ İŞLEMSEL DÜŞÜNME BECERİSİ FARKINDALIK EĞİTİMİ**

SERAP ÇİMŞİR<sup>86</sup>,

### **ÖZET**

İçinde bulunduğumuz yüzyılda bilgi işlemsel düşünme becerisinin önemi her geçen gün artmaktadır. Hedef kitlesi sınıf öğretmenleri olan bu projenin amacı, sınıf öğretmenlerine disiplinlerarası bilgi işlemsel düşünme becerisine yönelik farkındalık kazandırmaktır. Sınıf öğretmenleri eğitimin temeli olan 4 yıllık süreçte, öğrencilerin bilgi ve beceri edinmesinde büyük öneme sahiptir. Ayrıca Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ile İngilizce dersleri hariç diğer dersleri disiplinlerarası yöntemlerle öğrencilerine sunmaktadırlar. Çalışmanın örneklemini, basit tesadüfi örnekleme olarak, İstanbul’da görev yapan sınıf öğretmenleri evreninden projeye gönüllü katılmak isteyen 30 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Tek grup öntest-sontest deneysel desene göre kurgulanmış çalışmada ölçme aracı olarak demografik özellikleri belirlemek için proje yürütücüsü ve uzmanları tarafından hazırlanmış Öğretmen Tanıma Formu ile Gülbahar, Kert ve Kalelioğlu (2019)’un geliştirdiği 5 faktörden oluşan 36 maddelik “Bilgi İşlemsel Düşünme Becerisine Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışma grubuna öntest uygulamasından sonra, proje uzmanları ile hazırlanan “Sınıf Öğretmenlerine Yönelik Disiplinlerarası Bilgi İşlemsel Düşünme Becerisi Farkındalık Eğitimi” işlenmiştir. 5 gün yüz yüze verilen eğitimde sınıf öğretmenlerine bilgi işlemsel düşünme becerisi ile ilgili temel kavramlar ve bu becerinin ilişkili olduğu alt beceriler aktarılmıştır. Bilgi işlemsel düşünme becerisine yönelik pedagojik yaklaşımlar, yöntem ve teknikler ile değerlendirme konuları teorik ve uygulamalı olarak işlenmiştir. Eğitimde drama, scratch, stem, eğitsel oyun tasarlama, algoritma, 3D modelleme, saha gezisi gibi pek çok çalışmaya yer verilmiştir. Katılımcılara kendi etkinliklerini tasarlamak için grup çalışması yaptırılmıştır. Hazırlanan etkinlikler değerlendirildikten sonra gruplar halinde sunulması sağlanmıştır. Eğitimden sonra katılımcılara sontestler uygulanmıştır. Ölçme araçlarının öntest ile sontest sonuçları istatistiksel analizi için ilişkili grup t-testi kullanılmıştır. Verilerden elde edilen bulgulara göre uygulanan proje eğitiminin sınıf öğretmenlerinin bilgi işlemsel düşünme becerisi farkındalık düzeylerine olumlu etkisi olduğu belirlenmiştir.

Projenin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla; sınıf öğretmenlerinin kendi hazırladıkları etkinlikleri sınıflarında uygulaması, uygulama video ve fotoğraflarını projenin web sitesine ve sosyal medya ağlarına yüklenmesi sağlanmıştır. Katılımcı öğretmenlerin, öğrencileri ile Üsküdar Belediyesi Girişimcilik ve İnovasyon Merkezinde atölye çalışmaları yapmaları desteklenmiştir. Ayrıca projeye katılmayan öğretmenlerin de içerikten faydalanmasını sağlamak için, hazırlanan etkinliklerin kitap olarak yayınlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

*Bu çalışma TÜBİTAK 4005 Yenilikçi Eğitim Uygulamaları 9. Çağrı Dönemi kapsamında desteklenen 121B280 numaralı “Sınıf Öğretmenlerine Yönelik Disiplinlerarası Bilgi İşlemsel Düşünme Becerisi Farkındalık Eğitimi” adlı projeden üretilmiştir.*

**ANAHTAR KELİMELEER:** Bilgi İşleme Süreçleri, farkındalık, sınıf öğretmenleri.

<sup>86</sup> Dr., ATAŞEHİR İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, serapkr@gmail.com

## ÖĞRETMENLERE GÖRE OKULLARDA EN ÇOK KARŞILAŞILAN ETİK PROBLEMLER

GÖKHAN KAYIR<sup>87</sup>, ERSEN YOLDAÇ<sup>88</sup>, MELİH ÜNLÜER<sup>89</sup>,

### ÖZET

Bir eğitim ortamı olmanın yanı sıra okul aynı zamanda farklı paydaşların içinde profesyonel bir şekilde zaman geçirdikleri bir örgüttür. Her örgütte olduğu gibi, örgüt faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde ilerlemesi amacıyla çeşitli etik ilkeler üyelerce paylaşılmaktadır. Bu etik ilkelere uyulması okul içerisinde huzurun ve başarının anahtarları arasında kabul edilebilirken, etik ilkelere uyulmaması ise bir problem olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmanın amacı Türkiye'nin farklı bölgelerinde görev yapmakta olan öğretmenlere göre eğitim öğretim süreçlerinde en fazla karşılaşılan etik problemlerin neler olduğunun öğrenilmesidir. Araştırma yöntemi olarak betimsel tarama modelinin belirlendiği bu çalışmada veriler 2020-2021 öğretim yılında Türkiye'nin 7 bölgesinde görev yapmakta olan ve maksimum çeşitlilik yöntemi ile belirlenmiş 500 öğretmenden toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak görüşme formunun kullanıldığı bu çalışmada, rassal olarak seçilen 50 öğretmen ile yapılandırılmış görüşmeler online olarak gerçekleştirilmiştir. Veriler tematik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Öğretmenlerin karşılaştıkları etik problemlerin kendi hayatlarında doğrudan yaşadıkları süreçler olduğu gözlemlenmiştir. Etik sorunların, idare, meslektaş, öğrenci, eğitim sistemi ve veli boyutları altında toplandığı görülmüştür. Kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre, temel eğitim dönemi öğretmenlerinin branş öğretmenlerine göre ve genç öğretmenlerin yaşlı öğretmenlere göre etik sorunlardan daha çok şikayetçi olduğu görülmüştür. Görüşülen tüm öğretmenler meslek hayatları sürecinde etik sorunlarla karşılaştıklarını beyan etmişlerdir. Eğitimde yaşanan etik sorunlar ve bunların giderilmesine yönelik kapsamlı bir taramanın yapılması ve eğitim etiği konusunda bilinçlendirici çalışmaların yürütülmesi araştırma sonucunda önerilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim etiği, etik, tematik analiz, etik sorunlar, ilkeler,

<sup>87</sup> Dr., ESKİŞEHİR İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, gokhankayir@gmail.com

<sup>88</sup> Öğretmen, ESKİŞEHİR İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, yoldacersen@gmail.com

<sup>89</sup> Öğretmen, ESKİŞEHİR İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, melihunluer@hotmail.com

## **PANDEMİ SÜRECİNDE CANLI DERSİN İLK OKUMA VE YAZMA ÖĞRETİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ**

**ALİ İHSAN KÖROĞLU<sup>90</sup>, MEHMET ÖZEN<sup>91</sup>, İBRAHİM AKGÜN<sup>92</sup>, FİDAN KÖROĞLU<sup>93</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı, 2019 yılının aralık ayında Çin'in Vuhan kentinde ortaya çıkan COVID 19 Pandemi sürecindeki salgın hastalık, dünyadaki tüm ülkeleri sağlık, spor, kültür, sosyal, eğitim alanlarında değişime zorlanmıştır. 2020-2021 eğitim öğretim yılında canlı ders yoluyla öğretimin ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma ve yazma kazanımları üzerindeki etkisini açıklamaktadır. Pandemi süreci eğitimi tüm yönleriyle etkilemiştir. Ancak daha çok yüzyüze eğitimi etkilemiştir. Ülkelerin ve bölgelerin teknolojik altyapılarının yeterlilik düzeylerinin farklı olması, temel donatım cihazlarına sahiplenme oranlarının farklı olması, bilişim sektörlerinin hizmet ağlarının sürece hazırlıksız yakalanmış olması eğitimde bir fırsat eşitsizliği oluşturmuştur. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden faydalanılmıştır. Adıyaman ilinde merkez ve kırsalda 1. Sınıf okutan 172 sınıf öğretmeninden 5 li likert yöntemi ile veriler toplanmıştır. Uzaktan eğitim süreci teknolojik alt yapı, donanıma sahip olma, öğretmen, öğrenci ve velinin uzaktan eğitime bakış açısı ve algısına dair sorunlar izlenmiştir. Ayrıca merkez ilçe ile kırsal alanın kıyas edilmesi izlenmiştir. Uzaktan eğitim, canlı ders yükseköğretim ve ortaöğretimde etkili ve verimli olsada ilkokul 1. Sınıflarda okuma ve yazma öğretiminde istenilen verimliliğe ulaşamadığı, öğrenci, öğretmen ve velilerde stres oluşturdu görülmüştür. Veli desteği alan öğrenci ile alamayan öğrenci öğrenmeleri arasında özellikle yazma becerilerinde belirgin bir fark görüldüğü tespit edilmiştir. Okuma becerisine oranla yazma becerisinde istenilen düzeye ulaşamadığı öğrenci yazılarının yüzyüze eğitime göre bozuk olduğu görülmüştür. Okuma becerilerinin yüzyüze eğitime oranla canlı ders yoluyla öğretimde büyük oranda yetersizlikler görüldüğü tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Uzaktan eğitim, canlı ders, ilk okuma ve yazma, Pandemi

<sup>90</sup> Öğretmen, KAHTA HÜRRİYET İLKOKULU, koroglu0206@hotmail.com

<sup>91</sup> Öğretmen, ŞEHİT YUNUS UĞUR ANADOLU LİSESİ, sad027@hotmail.com

<sup>92</sup> Öğretmen, KAHTA HÜRRİYET İLKOKULU, ibrahimakgun15@hotmail.com

<sup>93</sup> Öğretmen, YAVUZ SELİM İLKOKULU, omelek0206@hotmail.com



### ÖZET

Günümüzde bilginin, toplumların en değerli kaynakları arasında olduğu düşünülmektedir. Bu durum okullar için de geçerlidir. Okulların kültürlerinde bilginin örgütsel anlamda yayılması, yeni bilgilerin üretilmesi ve bilginin paylaşımı hayati değerdedir. Okullar bilgi yönetim sistemleri kurarak kendi bilgi haritalarını oluşturmaktadırlar (Yiğit, 2013). Inkpen (1996), etkili bilgi yönetiminin gerçekleştirilmesine yardımcı olan faktörler arasında liderliğin de yer aldığını belirtmiştir. Liderlik, örgüt içinde çalışanların bilgi paylaşımında bulunmalarını sağlamaya yardımcı olmaktadır. Okul içerisindeki bilgi akışının şematize edilebilmesi, okul içerisindeki bilgi akışının yönünü ve şeklini görmek açısından önemlidir. Bu araştırmanın amacı okul içerisinde bilginin nasıl aktarıldığı ve ne şekilde iletildiğini ortaya koyarak asılsız bilginin önlenmesi için alınabilecek tedbirleri açıklamaktır. Bu amaç kapsamında genel tarama modelinde bir araştırma tasarlanmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2003). Araştırmada uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme araştırmacıya yakın ve erişilebilirliği kolay olan durumu göre hareket etmesine olanak sağlar (Karasar, 2003). Belirlenen bir okulda görev yapan öğretmenlere araştırmacılar tarafından geliştirilen bir anket uygulanarak okul içi bilginin, MEB haberlerinin, mevzuat değişikliklerinin, mesleki gelişim ve diğer konulardaki bilgiyi hangi kaynaktan, nasıl aldıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Böylece bilginin yönü ve aktarım şekli ortaya konulmaya çalışılmıştır. Aynı sorular okul yöneticilerine de sorularak bilginin kaynaktan çıkışı da resmedilmeye çalışılmıştır. Aynı zamanda öğretmen ve yöneticilerin görüşleri alınarak okul içerisinde dolaşan asılsız bilgiyi önlemeye yönelik tedbirler açıklanmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular kapsamında okul içerisinde bilginin akış haritası oluşturulacak ve okulun bilgi yönetimi konusundaki kabiliyeti sorgulanacaktır. Aynı zamanda okul içerisindeki asılsız bilgiyi önleme konusundaki öneriler ilgili literatüre göre tartışılarak okullara asılsız bilgiyi önleme konusundaki önleyici tedbirler yönünde önerilerde bulunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Bilgi akış şeması, bilginin yönetimi, asıl bilgiyi önleme tedbirleri

<sup>94</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, theapeiron@gmail.com

<sup>95</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, theapeiron@gmail.com

## **TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERS KİTAPLARINDAKİ HALK EDEBİYATI ÜRÜNLERİNE YÖNELİK SORULARIN İNCELENMESİ**

VAFA SAVAŞKAN<sup>96</sup>,

### **ÖZET**

2017 yılında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde yeniden yapılandırılan öğretim programlarının amaçlarından liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan bireyler olarak yetişmesi beklendiği anlaşılmaktadır. Bu kapsamda liselerde zorunlu bir ders olan Türk Dili ve Edebiyatı öğretiminde halk edebiyatı ürünleri, bu beklentileri karşılamakta işlevsel bir role sahiptir. Bu ürünlerin ders kitaplarında etkin kullanımı, ortaöğretim programlarının amaçlarına dönük olarak kullanılmasıyla mümkündür. Bu bağlamda çalışmanın amacı 9-12. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı ders kitaplarında kullanılan halk edebiyatı ürünlerini belirlemek ve bu eserlere yönelik soruları analiz ederek eserlerin kullanım durumunu belirlemektir. Araştırmanın örneklemini 2019 yılında güncellenen EBA çevrimiçi eğitim platformunda yer alan 9, 10, 11 ve 12. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı ders kitapları oluşturmaktadır. Bu örneklem kolay ulaşılabilir olduğundan çalışmada tercih edilmiştir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Veriler betimsel olarak analiz edilmiş ve tablolaştırılarak sunulmuştur. Araştırma sonucunda Türk Dili ve Edebiyatı ders kitaplarında yer alan halk edebiyatı ürünlerine yönelik soruların ağırlıklı olarak metnin anlaşılmasını içeren kavrama düzeyinde sorular olduğu görülmüştür. Sınırlı sayıda üst düzey düşünme becerilerine yönelik analiz, yaratma, değerlendirme ve duyuşsal düzeyde sorulara rastlanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Edebiyat öğretimi, Bloom taksonomisi, halk edebiyatı ürünleri.

<sup>96</sup> Doç. Dr., ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ, vefasavaskan@hotmail.com

### ÖZET

Özellikle son 10 yılda dünya genelinde ilk olarak STEM (Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik) olarak tanınan ve birçok ülkede hayata geçirilen eğitimi destekleyen programdır. Son birkaç yıl içinde STEM+A veya STEAM olarak, Arts yani Sanat alanını da kapsamaya başlamıştır. STEAM sadece bir eğitim programı değil; her öğrencinin erken yaşta eğitimini kendi ellerine alarak, hangi alanlarda istekli olduğunu keşfettikçe o alanlarda kendisini geliştirmesine destek olan bir programdır. Bu programın en iyi şekilde kullanılması için bu ortamı yaratabilecek olan ebeveynler ve öğretmenlerdir. Onların rolü, bu programın doğru işleminin en ana sebebidir. Tüm bunları anlayarakdan eTwinning platformunda STEAM -la ilgili bir proje yaptık prjemizde çocuklar için öyrancilərmizlə birgə yazdığımız hikayləri öncə proje öyrətmən üyələri ilə birgə STEAM planına taşıdık planımızda aşama -aşama hangi hədəfləri kapsamlıyor ,hangı kazanımlara ulaşacağız ,hikayəmizin problem durumu nə bu problemi nasıl çözməmiş gerekiyor, bunun için hangi bilim alanına baş vurmamız gerektiğini anlamak için ,araşdırmacı takımlar ,tasarım takımları sonüç belirleyici ve deyərləndirici takımlarıma bölündük və sonüç olaraq önce koyduğumuz hedefimize ulaşmış olduk . Projemiz eTwinning kurallarına uygun hemde STEAM eğitiminin kolayca yapıla bilçeyi çalışmlar belirledik hikaye konularımız çevresel sorunlar ,engelli bireyler ve uzay araçları nasıl yapılır deyə seçdik her üç konu hem önemli hemde problem dayalı projemizde STEAM kapsamlı etginliklerle aynı anda kodlama ve web 2.0 araçlarıdırıda kullandık bununlada teknoloji kullanımı ve 21ci yüzyil becerilerine ulaşmış olduk. Projede eytimçiler öyrenciler ve veliler birlikde projemize katkı saladılar proje online ve üz-üze olarak 3ay boyunca devam etti çocuklar engelli bireyler için güneş enerjisi ile çalışan enegelli arabası, Uzay aracının maketini hazırladılar, robot tasarladılar, akıllı çöp kutusu yaparak çevresel sorunların kolaylaşmasına katkı salmağa çalışdılar tüm bu çalışmlar zamanı atık mazameler kullanıldı ve çocukların düşünme hayal yürütme ,problem çözme uygulma becerileri gelişmiş oldu. Yaptığımız STEAM uygulamaları ile yanaşı genel eTwinning çalışmalrıda yaptık ve aynı zamanda bu çalışmlar içersindedə bir problem çözme üretme olmasını dikkata aldık .Proje sonuçlarında hedeflemiş olduğumuz tüm kriterlere ve kazanımlara ulaşmış olarak yaptığımız işden zevk aldık .

**ANAHTAR KELİMELER:** STEM, eğitim, proje, elim

<sup>97</sup> Öğretmen, STREET, nurruslanzade@gmail.com

## **YAHYA KEMAL POETİKASININ BİR İÇERMESİ OLARAK KENDİ GÖK KUBBEMİZ'DEKİ ŞİİRLERİ OKUMA ÇALIŞMASI**

TUBA KARASU<sup>98</sup>,

### **ÖZET**

Şiirin egemenliğinde gücünün kaynağını oluşturan şüphesiz ki sözcüklerdir. Sözcüklerin kullanımı belli bazı aktörlerle birleşerek şiiri ve bir bilenin şiir hakkında konuşması da poetikayı var eder. Yahya Kemal, Türk edebiyatının şiir üzerine düşünmüş ve konuşmuş belli başlı şairlerinden biri-dir. Bu konuşmalar şüphesiz ki onun poetik tercihinin dışavurumlarıdır. Yahya Kemal'in şiir anlayışının oluşmasında henüz on dokuz ya-şında iken kaçarak gittiği Paris'te geçirdiği yaklaşık on yılın rehberliği çok önemlidir. Yahya Kemal şiirinin kimliğinde Paris yıllarındayken etkilendiği Victor Hugo, Theophile Gautier, De Banville, Charles Baudelaire, Paul Verlaine, Jose Maria de Here-dia gibi isimler öne çıkar. Ancak bu isimlerle birlikte Leskofçalı Galib, Cevdet Paşa, Itri, Fuzuli, Nedim, Şeyh Galip gibi Türk kültürüne dair pek çok mihenk taşının da etkisi yadsınamaz boyuttadır. Paris süreci ona klasiğin ne olduğunu fark et-tirir. Bu da ortak dil ve kuralları kullanarak şahsi mükemmelliğe ulaşmaktır. Batı'ya ve bize ait olan klasikleri mezcederek yeni bir klasik anlayışı oluşturur. Geleneği, kendine özgü bir şiir estetiği ile yeniden yaratarak bir şiir dünyası kurar. Bu dünyanın temeli hâlis şiir, ses, beyaz lisan, mûsikî, bizim olan, derûnî ahenk, vezin, kafiye ve lirizm kavramları etrafında şekillenir. Bu çalışmada, sıralanan kavramları açıklama ve Kendi Gök Kubbemiz'deki şiirlerin belli örnekleri üzerinden gösterme şeklinde bir kurgu söz konusudur. Çalışmanın sonuna gelindiğinde şaire göre hâlis şiirin ne olduğunu sunmuş olmak, dolayısıyla şiirlerini poetikasını içerir nitelikte okumuş olmak amaçlanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Yahya Kemal, poetika, Kendi Gök Kubbemiz, halis şiir

<sup>98</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, nihawent888@gmail.com

## 2018 YILINDA YENİLENEN LİSE MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ- SİNOP İLİ ÖRNEĞİ

FATMA VİLDAN GÜLER<sup>99</sup>, DURALI AKSU<sup>100</sup>,

### ÖZET

Eğitimin genel hedefleri doğrultusunda kaliteli öğrenme çıktılarına ulaşmayı amaçlayan öğretim programları hazırlanırken tutumların bilimsel bir çalışma ve o çalışmanın sonuçları referans olarak belirlenmesi gerekmektedir. Ortaöğretim matematik dersi öğretim programı da diğer öğretim programları gibi Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından 2017 yılında gözden geçirilmiş ve düzenlenmiştir. 2018 yılında ise alınan dönütlere göre ortaöğretim matematik dersi öğretim programı tekrar güncellenmiştir. Bu bağlamda mevcut çalışmada 2018 yılında yenilenen lise matematik dersi öğretim programına yönelik öğretmen görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Sinop ilinde görev yapan ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olan kurumlarda görevli 11 matematik öğretmeni ile yarı-yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşme formu hazırlanması sürecinde soru havuzunun hazırlanması sonrası iki uzman tarafından sorular gözden geçirilerek görüşme formuna son şekli verilmiştir. Görüşmeler sırasında derinlemesine cevap alabilmek için katılımcı öğretmenlere sondajlayıcı sorular da yöneltilmiştir. Görüşmeler öğretmenlerin çalıştıkları okullarda ya da okul dışı mekânlarda gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanan veriler, betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Çalışmamızda mevcuttaki matematik programının kazanımlarına, içeriğine, eğitim durumlarına, ölçme ve değerlendirme boyutuna ilişkin öğretmenlerimizin görüşleri alınmıştır. Öğretmenlere mevcut matematik programının uygulanmasında ne gibi sıkıntılar yaşadıkları sorulmuş ve mevcut matematik programına yönelik değiştirmek istedikleri hususlar hakkında öğretmenlerden görüşleri alınmıştır. Çalışmadan elde edilen verilere göre, öğretmenler yeni öğretim programını konu yoğunluğunun azaltılması ve kazanımların yeniden düzenlenmesi konusunda olumlu bulmuşlardır. Fakat bazı önemli konu başlıklarının kaldırılması ve öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin düşüklüğü konusunda da eleştirilerini belirtmişlerdir. 11. ve 12. sınıflarda verilen temel matematik dersi öğretim programının tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Öğretim programının matematik ve geometri şeklinde ayrı dersler halinde verilmesi gerekliliği de altı çizilen hususlardan olmuştur. Ayrıca öğretmenler; yeni öğretim programına uygun kaynakların kitap olarak değil konu bazında föyler veya kitapçıklar halinde olmasını, problem ve çözümlerin günlük yaşamla ilişkilendirilmiş olmasını, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin daha yüksek olması için ilkökul, ortaokul ve liseler arasında sıkı bir iş birliği yapılmasını önermişlerdir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Matematik öğretim programı, program değerlendirme, öğretmen görüşleri

<sup>99</sup> Öğretmen, MİLLÎ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, f.vildanguler57@gmail.com

<sup>100</sup> Öğretmen, MİLLÎ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, duraliaksu53@gmail.com

## **PANDEMİ SONRASI OKULA DÖNÜŞTE LİSE SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAŞADIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

**BARIŞ KILIÇ<sup>101</sup>, AYCAN ÇİÇEK SAĞLAM<sup>102</sup>,**

### **ÖZET**

Corona virüs pandemisi nedeniyle ülkemizde 14 Mart 2020 tarinden itibaren üniversiteler ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda yüz yüze eğitime ara verilmesinden buyana yaklaşık iki yıl geride kaldı. Pandeminin seyrinde yaşanan değişimler, alınan tedbirler ve yeni normalleşme ile birlikte önce kademeli olarak ardından tamamen tekrar yüz yüze eğitime geçilmesiyle birlikte öğrencilerin okula uyum sağlama sürecinde birtakım güçlüklerle karşılaşıldı. Bu nedenle çalışmamızda, 2021-2022 öğretim yılı bahar döneminde amaçlı örnekleme yöntemlerinden durum örnekleme tekniğiyle Muğla İl'i Ula ilçesinde üç (3) resmi ortaöğretim kurumundan 12. Sınıf düzeyinde 7 şubede okuyan toplam 94 öğrencinin 70'inden yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile veriler toplandı. Toplanan bu veriler ışığında pandemi dönemi sonrası okula dönüş sürecinde yaşanan sıkıntıları belirlenmeye çalışıldı. Elde edilen bulguların analizlerine dayalı olarak da uyum sürecinin daha az sancılı geçirilmesi için çözüm önerileri sunuldu.

**ANAHTAR KELİMELER:** Pandemi, eğitim, çözüm

<sup>101</sup> Diğer, ULA İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, baris.kilic@meb.gov.tr

<sup>102</sup> Prof. Dr., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, aycancicek70@gmail.com

## ÖZEL EĞİTİM OKULLARINDA KARŞILAŞILAN SORUNLARIN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA İNCELENMESİ

ABDULVAHAP MİRZA<sup>103</sup>,

### ÖZET

Araştırmanın amacı; özel eğitim okullarında karşılaşılan sorunların öğretmen görüşleri doğrultusunda belirlenmesidir. Araştırmada; betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Küçükçemece ilçesindeki 7 özel eğitim uygulama okulunda görev yapan toplam 241 öğretmen, örneklemini ise anket sorularını cevaplayan 202 öğretmen oluşturmuştur. Veriler araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu ile çevrimiçi olarak toplanmıştır. Anketin ilk bölümünde katılımcılara ait; yaş, cinsiyet, mezun olunan fakülte-bölüm, kaçınıcı kademede ders verdikleri, özel eğitim okulundaki kıdemleri ve daha önce özel eğitime gereksinim duyan öğrenciler için herhangi bir eğitim, seminer vb. bir faaliyete katılıp katılmadıklarına ilişkin sorular bulunmaktadır. Anketin ikinci bölümünde ise özel eğitim okullarında karşılaşılan sorunların tespit edilmesi amacıyla 39 ifade yer almıştır. İfadeleri cevaplanmasında “kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum” olmak üzere 4’lü likert kullanılmıştır. Verilerin analizinde yüzde ve frekans dağılımları incelenmiştir. Anketten elde edilen bulgularda; lisansta alınan eğitimin özel eğitim öğrencileri için uygulama açısından yetersiz olduğu, farklı alanlardaki lisans mezunlarının almış oldukları kısa süreli eğitimlerinin yeterli olmadığı, bir sınıfta orta ve çok ağır düzeylerde öğrenci olduğu için sınıf yönetimi ve öğretimde sıkıntılar yaşandığı, öğrenci velilerine farkındalık, davranış, empati vb. eğitimler verilmesi gerektiği, velilerin öğrencilere vermesi gereken ilaçları zamanında vermemesinden kaynaklı sorunların dolayı olumsuz davranışların öğretimi olumsuz etkilediği, velilerin çocuklarına karşı ilgisiz oldukları ve çocuklarından beklentilerinin çok yüksek olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Aynı zamanda öğretmenlerce özel eğitim okullarının fiziki yapılarının öğrenci özelliklerine uygun olmadığı, okuldaki teknolojik alt yapının, araç-gereç sayısının yetersiz olduğu da belirtilmiştir. Eğitim-öğretim süreci ile ilgili bulgular incelendiğinde de öğretmenlerin özel eğitim öğrencileri için etkinlik bulmada zorlandıkları, ders kitaplarındaki içeriklerin öğrencilerin seviyeleri açısından yeterli olmadığı, 40 dakika ders saatinin özel eğitime gereksinim duyan öğrenciler için uzun olduğu, okullardaki güvenliğin (kamera, güvenlik görevlisi, İSG vb.) daha da güçlendirilmesi gerektiği, okullarda mutlaka bir hemşire ve psikiyatrin istihdam edilmesi gerektiği, ihtiyaç doğrultusunda okullarda ergoterapi, fizyoterapi, dil ve konuşma terapisi hizmetlerinin verilmesi gerektiği saptanmıştır. Elde edilen diğer bulgularda da öğretmenler, dinlenme saatlerinin düzenlenmesi, ücretli öğretmenlerin ek ders ücretlerinin iyileştirilmesi, sınıftaki öğrenci sayılarının öğrenci özellikleri doğrultusunda orta veya çok ağır olarak belirlenmesi, III. kademe özel eğitim okullarındaki alan/dalların teknolojik gelişmeler doğrultusunda güncellenmesi, III. kademe özel eğitim okullarında yeni alan/dalların açılması, okulunda görev yapan refakatçi, teknik, servis gibi yardımcı personelin diğer okullardaki yardımcı personele göre daha farkındalığı yüksek olanlar arasından seçilmesi, öğretmenlerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve okul binalarının kademelere göre ayrı olması gerektiğini belirtmişlerdir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Özel eğitim okulları, Öğretmen görüşleri, Sorunlar

<sup>103</sup> Öğretmen, GÜLSEREN ÖZDEMİR ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULU, a.vahapmirza@gmail.com

### ÖZET

Kültürel miras aynı toplumdaki insanların ortak geçmişlerini anlatan, tarihi birikimlerini ortaya koyan, soyut ve somut olmak üzere sadece üzerinde bulunduğu toplum ve gelecek kuşaklar için değil tüm insanlık için anlam ifade eden zenginliktir. Kültürel mirası korumak ve yaşatmak kültürel miras yönetimi konusunda temel hedeftir. Keten üretimi ve dokumalar Ayancık tarihinde köklü bir geçmişe sahiptir. Ayancık yöresinde önceki yıllarda keten bitkisi ekilmiş, ipe çevirmiş ve dokunarak kumaş üretimi gerçekleşmiştir. Yöre halkı keten kumaşını havlu, çarşaf ve giyim ihtiyaçlarını karşılamak için hayatın her alanında kullanmışlardır. Kumaş doğal keten lifinden yapıldığı için termal özellikte olup yazın serin, kışın sıcak tutma özelliğine sahiptir. Ayancık Halk Eğitim Merkezi kültürel mirası yaşatmak için projeler yürütmektedir. Bu kapsamda Ayancık'ın kendi adı ile anılan "Ayancık Keteni"nin üretilmesi, ipe dönüştürülmesi ve el tezgahlarında dokunarak kumaşa çevrilmesi aşamalarının ziyaretçiyle bulunduğu bir uygulama merkezi olan Ayancık Keten Evi kurulmuştur. Keten evi faaliyetleri görerek, izleyerek ustasından öğrenerek uygulanan faaliyetlerdir. Faaliyetler kursiyer ve öğrencilerle birlikte üç farklı atölye çalışması şeklinde yapılmaktadır. 1-Bahçıvanlık Atölyesi: Ketenin ekimi, hasatı yapılır. 2-Keten Bitkisini İpe Çevirme Atölyesi: Life dönüştürme yapılır. 3-Dokuma Atölyesi: Eğirme, motif oluşturma ve dokuma yapılır. Geleneksel el sanatları kültürünün yeniden canlandırılması kapsamında Ayancık Halk Eğitimi Merkezi Keten Evi kurularak ziyaretçiye açılmıştır. Ziyaretçiler, kursiyerler ve öğrenciler deneyim Keten Evi atölyelerine katılabilmektedirler. Ayancık Keten Evi El Sanatları Atölyesi; Keten Evi atölyeleri ziyaretçi, kursiyer ve öğrencileri yerel malzemelerle tanıştırmak, basit dokuma tekniklerini öğrenme, hayal gücünü geliştirme, motif oluşturma becerilerini kazandırmaktadır. Ayancık'ta el sanatları kültürü gelecek kuşaklara aktarılmaktadır. Ziyaretçiler, kursiyerler ve öğrenciler eğlenirken öğreniyor ve geleceğe ışık tutuyor. Kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarılmasında Halk Eğitimi Merkezlerinin önemi ve katkısı bir kez daha ortaya çıkmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Ayancık Keteni, Kültürel Miras, El Sanatları, Ayancık Keten Evi

<sup>104</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, aliarslan057@gmail.com



### ÖZET

Bu araştırmanın amacı; ortaokulda çalışan matematik öğretmenlerinin matematik öğretimindeki motivasyonlarını ölçmektir. Ayrıca amaç doğrultusunda ortaokulda çalışan matematik öğretmenlerinin öğretim motivasyonu düzeyleri öğretmenlerin yaş, cinsiyet, medeni durum, mesleki kıdem ve okulda çalışma yılı değişkenleri açısından karşılaştırılmıştır. Araştırmada nicel araştırma modellerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Bu amaçla öğretmenlerin öğretmen motivasyonlarını ölçmek için, araştırmacı tarafından 15 soruluk anket oluşturulmuştur. Anket uzmanlar tarafından incelenmiş olup uygun görülmüştür. Pandemi şartları göz önüne alındığından anket online olarak yapılmıştır. Araştırma modeli çözüm aradığı soruları çözmek veya hipotezleri ispatlamak için yaptığı iş ve işlemlerden oluşmuştur. Araştırma Batman İlinde bulunan ortaokullarda 2021-2022 eğitim öğretim yılında ortaokullarda görev yapan matematik öğretmenlerinin görüşlerine başvurularak yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini ise basit rastgele örneklem yöntemi ile ulaşılan 85 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Kişisel Bilgi Formu” ve “Anket formu” kullanılmıştır. Çalışmanın kişisel bilgiler bölümünde, sosyo-demografik özelliklere ilişkin sorular yer almaktaydı. Bu bulgular; cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, meslekteki ve kurumdaki hizmet süresidir. Araştırma kapsamında kullanılan anket ile toplanan veriler SPSS 24.0 paket programı kullanılarak yorumlanmıştır. Verilerin analizinde frekans ve ortalamalarına bakılmış, ikili gruplarda t- testi kullanılmıştır. İki den fazla gruplarda ise One- Way ANOVA (tek yönlü varyans analizi) kullanılmıştır. Testlerde  $p < 0,05$  anlamlılık düzeyi esas alınmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretim motivasyonu ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Aynı zamanda medeni durum ve eğitim durumunun da öğretmen motivasyonunu etkileyen etkenler arasında olduğu gözlemlenmemiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Motivasyon, Matematik Öğretimi, Matematik Öğretmenleri

<sup>105</sup> Dr. Öğr. Üys., İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, [kamil.kirke@izu.edu.tr](mailto:kamil.kirke@izu.edu.tr)

<sup>106</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, [ozgul.veysi@std.izu.edu.tr](mailto:ozgul.veysi@std.izu.edu.tr)

### ÖZET

Kültür her toplumsal olgu ve değer gibi dinamik bir yapıyla değişerek yenilenmektedir. Kültürel miras aynı toplumdaki insanların ortak geçmişlerini anlatan, tarihi birikimlerini ortaya koyan, soyut ve somut olmak üzere sadece üzerinde bulunduğu toplum ve gelecek kuşaklar için değil tüm insanlık için anlam ifade eden zenginliktir. Kültürel miras bir milleti diğer milletlerden ayıran kültürel özelliklerdir. Bunların toplumun gelişimi için nesilden nesile aktarılması gerekmektedir. Bu öğrenme alanında öğrencilerde milli bilincin oluşması amacıyla toplum kültürünü oluşturan temel öge ve süreçler ile kültür ve kültürel miras konuları ele alınmıştır. Kültür öğelerinin nesilden nesile aktarılması konusu üzerinde durulmuştur. Bu çalışmada geçmişte günümüze kültürel öğelerin toplanarak sergi yapılması ve gelecek nesillere aktarılması ve geçmişle günümüz arasında bağlantı kurulması hedeflenmiştir. Çalışma gurubu Ayancık İnönü Ortaokulu 6. sınıf öğrencilerinden 45 kişiden oluşmuştur. Süreçte öğrencilerimize geçmişten günümüze kültürel değerlerle ilgili ön bilgiler verilmiş ve sanal müze gezileri yaptırılmıştır. Aile ve çevredeki geçmişte kullanılan fotoğraf, eşya ve giysiler araştırılmış, bulunan kültürel değer içeren kültür varlıkları okulda toplanıp, tasnif edilmiştir. Okul salonunda kültürel miras sergisi açılmıştır. Sergi izleyicilerine geçmişten günümüze kültürel değerlerimiz hakkında verilmiştir. Araştırma yapan öğrencilerimiz ve sergi izleyicileri kültürel miras içeren nesnelerin ,toplumun gelişmesindeki önemini farketmişlerdir. Kültürel miras içeren nesne ,eşya ve giysilerin tarihteki gelişim sürecini gözlemlemişlerdir. Geçmişten günümüze nesilden nesile kültürel değerlerin aktarılmasının önemini kavramışlardır. Bu çalışma sonucunda kültürel mirasın yaşatılmasının toplumun gelişimine katkı sağlayacağı görülmüştür. Gelecek nesillere toplumun gelişim basamaklarının kültürel miras öğeleri ile anlatmanın daha yararlı olduğu söylenebilir. Toplumsal yaşamda eğitim aracılığıyla kültür öğelerine ve değerlerine karşı duyarlılık geliştirilmesi önerilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Kültür, kültürel miras, sanal müze

<sup>107</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, gonularslan057@gmail.com

## **TÜRK KÜLTÜRÜNDE RENKLER VE MOTİFLERİN SÖZSÜZ İLETİŞİM ARACI OLARAK KULLANILMASI**

BURÇİN ALTUN<sup>108</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırma dokuma ürünlerinde kullanılan Türk kültürüne ait motiflerin içerdiği anlamlara yönelik yapılan çalışmaların incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada alinyazında Türk motiflerinin kullanılmasına yönelik yapılmış çalışmalar ele alınmıştır. Çalışma sonucunda dokumada kullanılan motiflerin ve bu motiflerin renklerinin sözsüz iletişim aracı olarak kullanıldığı görülmüştür. Dokumada kullanılan motif ve motif renklerinin Türk kültüründe önemli bir yeri vardır. Bu motifler ve renkler sözsüz iletişimde duygu ve düşünceleri, dilek ve duaları ifade etmede kullanılmaktadır. Türk kültüründe el sanatlarında kullanılan motif ve renklere dair yapılmış bilimsel çalışmalar incelendi. Bu motif, desen ve renklerin bir iletişim aracı olarak ifade ettiği anlamlar tespit edildi. Alinyazında yer alan Türk kültürüne ait dokuma ürünlerinde yaygın olarak kullanılan motiflere ve renklere dair çalışmalar tarandı. Anadolu dokuma ürünlerinde kullanılan her bir motifin ve renklerin ayrı bir anlamı vardır. Bir iletişim aracı olarak kullanılan bu ürünlerde elibeline, koçboynuzu, bukağı, bereket, pıtrak, tarak, hayat ağacı, yıldız, saç bağı, su yolu, çengel, ibrik, muska, nazarlık, kuş, kartal, küpe, sandık ve kurt ağzı motifleri ile kırmızı (al), siyah (kara), mavi (gök), yeşil (yaş/yaşıl) ve sarı renklerinin yaygın olarak kullanıldığı görülmüştür. Türk topluluklarında geçmişten günümüze yaşadığı geniş coğrafi alanda renklere verilen anlamların büyük önemi bulunmaktadır. Çünkü toplumlar çeşitli renkteki giysileri ile özdeşleştirilmiş ve bayrakları ile sembolleştirilmişlerdir. Eski dini inançlara göre; su, ateş, hava ve topraktan oluşan bir inanç sistemi bulunmaktaydı ve bunların da her birinin bir sembolik rengi vardı. Su yeşilimsi bir mavi, ateş kırmızı, hava mavi ve toprak siyahtır. Türklerin dört ana yön tasavvuru bulunmaktaydı. Bu dört ana yön, renkler ile sembolize edilirdi. Bu şemada kuzeyin renk simgesi kara, güneyin kızıl, doğunun gök rengi mavi (bazen yeşil), batının rengiyse ak (beyaz ya da beyaz lekeli) idi. Merkezin, yani toprağın rengi ise sarı ya da yağız (siyah) olarak anılıyordu. Ülkemizdeki dokuma ürünlerinde, halı, kilim, çanta, heybe, gibi dokuma ürünlerinde çok sayıda geleneksel motifler ve desen bulunmaktadır. Geçmişten günümüze kadar uzanan bu desen ve motiflerin özel anlamları ve isimleri vardır. Bu desenler ve motifler dokuma türünü, toplumsal statülerini, istek, arzu, beklenti, inançlarını, evlilik, bekarlık, gibi hallerini, göç, felaket, üzüntü, sevinç, tasa, mutluluk, özlem ve beklentilerini, aşk, ayrılık, dilek ve isteklerini ifade eden semboller şeklindedir. Motifler, desenler ve kompozisyonlarla birlikte, dokuyanların ifade etmek istedikleri anlamla bir dil hâline gelmektedir. Bu nedenle motifler da tıpkı imgeler, metinler ve sözlü ifadeler gibi önemli birer tarihsel kanıt niteliğindedir. Bu sebeple kültürümüzü her yönüyle yansıtan bu değerlere ilişkin çalışmalara daha fazla yer verilmesi ve bu el sanatlarının yaygınlaştırılması gerekmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Renk, Motif, Türk Kültürü, Sözsüz İletişim

<sup>108</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, burcinerken@hotmail.com

## **1991-2021 YILLARI ARASINDA EĞİTİM YÖNETİMİ BAŞLIĞI İLE YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ**

SEVGİ ATALAY<sup>109</sup>,

### **ÖZET**

Eğitim yönetimi, eğitimin kalitesini etkileyen ve devamlı gelişmekte olan bir konudur. Bu konuda yapılmış tezlerin incelenmesi, eğitim yönetiminin yurt içinde ve yurt dışında gelişimini izlemek adına önemli bir yoldur. Bu çalışmayla, Türkiye’de 1991-2021 yılları arasında eğitim yönetimi başlığı ile yapılmış lisansüstü tezlerin bazı değişkenlere göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, YÖK Ulusal Tez Merkezinde bulunan, eğitim yönetimi başlığıyla yapılmış, yapılan araştırmanın içeriğine uygun ve erişime açık olan 77 tez çalışması değerlendirilmiştir. Yapılan tezler; yayınlanma yılı, çalışma grubu, araştırma modeli, veri toplama yöntemleri, güvenilirlik ve geçerlik bakımından doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. İncelenen verilerin frekans ve yüzde analizleri yapılmıştır. Çalışma sonucunda; incelenen tezlerde en çok nitel araştırma modelinin kullanıldığı bulunmuştur. Yapılan çalışmalarda, çalışma grubunun en çok yöneticiler ile oluşturulduğu görülmüştür. Nicel ve karma araştırma modellerinin uygulandığı araştırmalarda; güvenilirlik çalışmaları için en fazla Cronbach Alpha katsayısının, geçerlik çalışmaları için ise en fazla açılımlayıcı faktör analizlerinin kullanıldığı saptanmıştır. Doğrulayıcı faktör analiziyle yapılan çalışmaların az sayıda olduğu belirlenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim Yönetimi, Geçerlik, Güvenirlik, Lisansüstü Tezler

<sup>109</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI1, ssevgiaatalay@gmail.com

## **PROGRAMLAMA ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN ARAÇLARININ SINIFLANDIRILMASI**

---

**HALUK ŞAHİN<sup>110</sup>, OĞUZHAN ARSLANTAŞ<sup>111</sup>, VOLKAN KUKUL<sup>112</sup>,**

### **ÖZET**

Programlama özellikle yeni başlayanlar için zor olarak algılanmış ve bu algı programlama öğrenmek isteyenlerin motivasyonlarının düşmesine, başarısız olmalarına ve sonuç olarak programlamayı bırakmalarına neden olmuştur. Programlamanın zor olduğu algısının değişmesi için ortaya çıkan blok temelli programlama araçlarının yaygınlaşması ile programlama öğretiminde bakış açısı değişmiştir. Bu çalışmanın amacı yeni başlayanlara yönelik olarak geliştirilen farklı programlama araçlarının sınıflandırılmasını sağlamaktır. Böylelikle programlama öğretimi için öğretim tasarımı yapacak olan öğretmenlerin amaçlarına uygun programlama aracını kullanabileceklerdir. Bu amaç doğrultusunda 83 farklı programlama aracı incelenmiştir. Araçlar türüne göre, işlevine göre, dil desteğine göre, açık erişim olma durumuna göre sınıflandırılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Programlama, Kodlama, Blok Temelli Programlama, Metin Temelli Programlama, Robotik

---

<sup>110</sup> Öğrenci, AMASYA ÜNİVERSİTESİ, haluk.sahin97@gmail.com

<sup>111</sup> Öğrenci, AMASYA ÜNİVERSİTESİ, iamoguzhanarslantas@gmail.com

<sup>112</sup> Dr. Öğr. Üys., AMASYA ÜNİVERSİTESİ, volkankukul@hotmail.com

### ÖZET

Bu çalışmanın amacı okul öncesi dönemde uygulanan proje yaklaşımli eğitimin 4 yaş çocuklarının sosyal becerileri üzerindeki etkisini incelemektir. Çalışma 2014-2015 öğretim döneminde İzmir ilinde yer alan bir mesleki ve teknik anadolu lisesinin uygulama sınıfına devam eden çocuklarla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, deneysel modellerden tek gruplu ön test-son test desen kullanılmıştır. Deneysel grubunda 6 çocuk yer almaktadır. Çocukların sosyal becerilerini belirlemek için Avcıoğlu (2007) tarafından geliştirilen Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek deneysel uygulamadan önce ön test ve deneysel uygulamadan sonra son test olarak kullanılmıştır. Deneysel grubunda 7 hafta boyunca proje yaklaşımli eğitime uygun olarak hazırlanan etkinliklere yer verilmiştir. İstatistik teknikler ile yapılan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgulara ölçeğin alt boyutlarına göre yorumlanarak yer verilecektir.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Okul Öncesi Eğitim, Proje Yaklaşımı, Sosyal Beceriler

---

<sup>113</sup> Doç. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, duygucetingoz@gmail.com

### ÖZET

Günümüzde modern çağın getirdiği yenilikler çerçevesinde 21. Yüzyıl becerileri olarak nitelendirilen Fen, Bilim Doğa, Matematik, Mühendislik, medya okuryazarlığı vb. çalışmaların çocuklara kazandırılması, onların değişen topluma uyumunu artırdığı gibi; daha düşünen, üretken, kendini ifade eden bireyler olarak yetişmelerine de katkı sağlamaktadır. Dolayısıyla Modern hayatın getirdiği yeniliklerin erken dönemde uygulanmaya başlanması çocuklar ve eğitimciler açısından son derece yararlı olmaktadır. Çocukların gelişimini desteklerken, bilimden yararlanmak ve onları bu sürece dahil edecek etkinlikler planlamak gerekmektedir. Böylece gerçekleştirilen bu etkinlikler sayesinde, tüm dünyada kabul görmüş, yaparak ve yaşayarak öğrenme modeli ile çocukların öğrenme süreçleri kalıcı hale gelmiş olmaktadır. Çocukları çağın getirdiği modern teknolojik hayata hazırlarken, öğrenmeyi kalıcı hale getirmek ve onların doğal yaşamından yola çıkarak, çevresel uyaranlarla karşılaştırmak, istenilen davranış değişikliklerinin şekillenmesini de hızlandırmaktadır. Ancak; günümüz çocukları genellikle, ev ortamında, bilgisayar, tablet gibi materyallere maruz kaldığından dolayı, çevrelerinde var olan doğa unsurlardan uzak bir şekilde yetiştikleri gözlemlenmektedir. Bu durum çocukların fiziksel, bilişsel, psiko motor, sosyal, duygusal ve dil gelişimlerini etkilemekte ve onların çevresel etmenlerden uzak, sanal ortamda büyümelerine sebebiyet vermektedir. Toplumda beklenen ve istenen düzeyde nesillerin yetişebilmesi için, elbetteki okul öncesi eğitim kurumlarının rolü büyüktür. Bundan dolayı okul dışında zamanın büyük bir bölümünü evde geçirmek durumunda olan çocukları doğa ile buluşturmak, doğa da var olan ve yetişen bitkilerin neler olduğunu tanıtmak, bitkilerin hayatımızdaki yerini öğrenmelerine fırsat yaratarak onların doğadaki yaşamı kavramalarına olanak sağlamak amacıyla bir etwinng çalışması yapılmasına karar verilmiştir. Buna göre; Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 4-5 yaş grubu çocuklarının, yakın çevresinde hali hazırda sık sık kullandığı, gördüğü ve bildiği aynı zamanda ilaç sanayisinde kullanılan aşına olduğumuz bitkileri tanımalarına, yaparak ve yaşayarak öğrenmelerine olanak sağlamak amacıyla bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışma Ankara da 4 okul, Eskişehir ve Afyonda 1'er okul olmak üzere toplam 6 okul öncesi eğitim kurumunda, 4-5 yaş grubu çocuklarla yürütülmüştür. Çalışma okul öncesi öğretmenlerinin istişare halinde eş zamanlı başlattığı etkinliklerle devam etmiş olup, web 2 tasarım araçları, sınıf içi etkinlikler halinde devam etmiştir. Çalışma öğretmenlerin aylık toplantılarıyla sürdürülmüş olup çalışmaya uygun olarak veli, öğretmen ve çocuklara ön test ve son test uygulanmıştır. Çalışmaya doğadaki bitkileri tanıma, inceleme, deney yapma, drama, atölye çalışmaları, Öğretmen toplantıları ortak tasarım çalışmaları şeklinde devam etmiştir. Gerçekleştirilen bu proje ile birlikte çocuklarımızın; Bitkilerin nasıl ve nerede yetiştiğini, insanlara ne gibi yararlar sağladığı, bitkilerle ilgilenen kişilerin kimler olduğunu öğrenmiş, yaratıcılıkları gelişmiş, keşfetme, sorumluluk alma, aldığı sorumluluğu yerine getirme, iş birliği yapma, başladığı işi tamamlama becerilerini kazanmış, doğaya ve doğada olan olaylara farklı bakış açısı ve tutum geliştirme, dünyaya ve canlılara saygı duymayı öğrenme, akıl yürütme, problem çözme, öz disiplin ve karar verme becerileri desteklenmiş, bilim, fen-doğa, matematik-mantık ve teknoloji kullanımı becerileri geliştirme yeterliliklerine sahip olmuşlardır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Şifa, Modern çağ, Medya

<sup>114</sup> Öğretmen, CUMHURİYET ANAOKULU,

<sup>115</sup> Öğretmen, CUMHURİYET ANAOKULU, nurcinel@hotmail.com

### ÖZET

Araştırmalar kitap ile erken yaşta tanan öğrencilerin okul hayatında daha başarılı olduklarını göstermektedir. Ülkemizde çocukların büyük bir bölümü kitap ile ilk defa okula geldiğinde tanışmaktadır. Halbuki evinde kütüphane bulunan ve kitapla erken çocukluk evresinde tanışan çocukların okulda öğretmenleri ve arkadaşları ile daha başarılı ilişkiler kurdukları gözlenmektedir. Kitap ile ilk defa okulda tanışan çocuklar ise okula geldiklerinde öğretmenlerinin kendilerine verdikleri yönergeleri anlamakta ve görevleri yerine getirmekte görece daha başarısız olmaktadır. Bu durum hem akademik hem de sosyal becerilerinin gelişimini olumsuz etkilemektedir. Anasınıfından başlayarak ortaya çıkan bu fark öğretmenlerin tüm iyi niyetli çabalarına rağmen tam anlamıyla kapatılamamaktadır. Oluşan makas yıllar geçtikçe açılmakta ve telafi edilemez bir hal almaktadır. Sinop ili Ayancık ilçesinde yürütülen Benim Kütüphanem projesi söz konusu problem durumundan hareketle 3-6 yaş aralığında olup evlerinde kütüphane bulunmayan çocukların evlerine kütüphane ve seviyelerine uygun kitaplar kazandırılmasını amaçlamaktadır. Çocuklara kitaplarla birlikte 100\*50\*10 ölçülerinde dört rafı ahşap montessori kitaplık hediye edilmekte ve öğretmenlerce bizzat ev ziyaret edilerek gösterilen yere montajı sağlanmaktadır. Kütüphane hediye edilmesi ile öğrencilerin evine kitap için özel bir ortamın da taşınabileceği, kütüphane ile birlikte kitap okumak ve kitap biriktirmek için özel bir alan oluşacağı, ailenin öğrenciye kitap alması için teşvik edileceği varsayılmıştır. Projeniz hazırlık aşamasında öncelikle Ayancık ilçesinde bağlı köylerde ikamet eden 36-72 ay arası çocuklar tespit edilmiş ve ailelerle iletişime geçilerek izinleri alınmıştır. Sonrasında projenin hedef kitlesi ilçe merkezinde yer alan sosyo ekonomik açıdan dezavantajlı olarak nitelendirilen mahallerdeki çocukları ve aileleri de içine alacak şekilde genişletilmiştir. 2020-2021 Eğitim öğretim yılında başlanan proje covid 19 salgını dolayısıyla yavaş ilerlemiş olsa da 2021-2022 eğitim öğretim yılı 1. dönemi itibarı ile Ayancık köyleri ve merkezde oturan 63 çocuğun evine 63 montessori kitaplık ve yaklaşık kitaplık başına ortalama 20 kitap olmak üzere 1260 kitap hediye edilmiştir. Projede yer alan ailelerle kitaplık takıldıktan bir iki hafta sonra yapılan görüşmelerde anne ve babalar; projeyi çok anlamlı bulduklarını, çocuklarının evdeki düzenlerinin değiştiğini, kitaplığın olduğu alana çocuğun kendi özel eşyalarını taşıyarak sahiplendiklerini, yatmadan önce kitap okuma alışkanlığı edindikleri, alışverişe gittiklerinde bazı zincir marketlerde gördükleri kitapları kütüphanelerine koymak için almak istedikleri, evde bulunan daha küçük çocukların da kitaplara ilgi duyduklarını ifade etmişlerdir. Proje hayırseverlerin bağış ve destekleri ile halen devam etmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Kütüphane, Okuma, Okul öncesi

<sup>116</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ertuncaltun@gmail.com



# **DİJİTAL HİKAYE ANLATIMININ TAM, TPAB VE TEKNOLOJİ ENTEGRASYONU ÖZ YETERLİLİĞİ ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ: SINIF ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ**

**VOLKAN KUKUL<sup>117</sup>, HACER TÜRKÖĞLU<sup>118</sup>,**

## **ÖZET**

Araştırma, dijital hikaye anlatımını sınıf öğretmeni adaylarının gözünden TAM, TPAB ve Teknoloji entegrasyonu özyeterlikleri çerçevesinde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda nitel yöntemlerden biri kullanılarak araştırma gerçekleştirilmiş ve 8 sınıf öğretmeni adayı katılmıştır. Öğretmen adaylarına on adet açık uçlu soru sorulmuş ve cevaplar içerik analizi ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre dijital hikaye anlatımı öğrencilerin ilgilerini artırmakta, kalıcı öğrenmeyi sağlamakta ve yapılandırmacı yaklaşıma uygun öğrenme ortamlarının tasarlanmasına destek olmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının tamamı dijital hikaye anlatımının kullanımının kolay olduğunu düşünmekte ve ilerideki sınıflarında kullanmayı düşünmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Dijital Hikaye Anlatımı, Teknoloji Kabul Modeli, TPACK, Teknoloji Entegrasyonu, Sınıf Öğretmen Adayları

<sup>117</sup> Dr. Öğr. Üys., AMASYA ÜNİVERSİTESİ, volkankukul@hotmail.com

<sup>118</sup> Dr. Öğr. Üys., BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ, hcrturkoglu@gmail.com

### ÖZET

Günümüzde tüm dünyada dikkatleri üzerine çeken “İklim değişikliği” konusu, etkileri ve alınabilecek önlemler ile ilgili ülkelerin gündemlerinde öne çıkmaya devam eden küresel boyutta yaşadığımız bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada doğada kullanıma elverişli bir malzeme olan selülozdan elde edilen türevlerin, yapısal özellikleri ve kullanım yerlerindeki bir takım avantajları araştırılmıştır. Selüloz (C<sub>6</sub>H<sub>10</sub>O<sub>5</sub>) bitkilerde hücre yapısının büyük bir bölümünü oluşturan kâğıt, yapay ipek yapımında kullanılan bir karbonhidrattır. Bitki hücre çeperinin büyük kısmını oluşturur. Peçete, tuvalet kâğıdı gibi ürünlerin su tutma sebebi içerdikleri selülozdur. Bu çalışmanın amacı, tohum kabuklarında bulunan selülozların toprağa karıştırılmasıyla, bitkilerin sulama sıklıklarını azaltıp, daha az suyla daha uzun süre yaşayıp yaşayamayacaklarını gözlemlemektir. Öncelikle tohum kabuklarında bulunan selüloz miktarları incelendi. Daha sonra deneyin kolay ulaşılabilen ve bol miktarda selüloz içeren ay çekirdeği ile yapılmasına karar verildi. Ay çekirdeği kabukları çıkarıldı, toz hale getirildi ve toprağa karıştırıldı. Deney ve kontrol grupları oluşturuldu. Karışımın suyu tutup tutmadığını incelendi ve toprağın nem oranı gözlemlendi. Sulama işlemi deney ve kontrol gruplarında miktar ve süre olarak aynı tutuldu. Ayrıca deney ve kontrol gruplarındaki bitkiler için ortamdaki ışık, sıcaklık, basınç, toprak türü gibi tüm değişkenler sabit tutuldu. Deney ve kontrol gruplarında bitkilerin gövde uzunlukları, gövde kalınlıkları, yaprak genişlikleri karşılaştırıldı ve bitkilerin büyüme hızı gözlemlendi. Farklı bitkilerle de deney ve kontrol grupları oluşturularak deneyin benzer sonuçlar verip vermediği kontrol edildi. Deney sonuçlarına göre selüloz, toprağın nemli kalmasını sağlamıştır. Bitki sulama sıklığını azaltığımızda selüloz kullanmadığımız bitki örnekleri solma sürecine girerken denek bitkilerimiz yeşilliğini korumuştur. Ayrıca tohum kabuğu içeren örneklerdeki bitkilerin daha hızlı büyüdüğü gözlemlenmiş, bitkilerin gövde uzunluklarında gözle görülür farklılık oluşmuştur. Bitki toprağına karıştırılan, bol miktarda selüloz içeren tohum kabukları, toprağın su tutma kapasitesini arttırarak, bitkinin sulama sıklığını azaltabilmektedir. Günümüzde selülozik türevlerin azalan su kaynaklarına rağmen suyun daha verimli kullanılmasını öne çıkararak tarımsal üretim ve verimliliği olumlu etkileyeceği öngörülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Su, iklim değişikliği, selüloz, toprak, bitki, tohum kabuğu

<sup>119</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, kadirokuyucu@hotmail.com

### ÖZET

Yavru TEMA Programı 1996 yılından itibaren ilkokullarda uygulanmakta olan çevre eğitimi programıdır. Yavru TEMA Programı; doğa sevgisini yaşam ilkesi olarak benimseyen, erozyonla mücadele eden, doğal varlıkları koruyan, çevreye karşı duyarlı bireylerin yetişmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu çalışmanın amacı; çocukların doğa ile olan bağlarını güçlendirmeyi, doğada kaliteli vakit geçirmelerini sağlamayı, fiziksel, bilişsel ve sosyal gelişimlerini desteklemeyi ve doğa ile ilgili etkinlikler ve materyaller sunmayı hedeflemektedir. Çalışma gurubu 2021- 2022 eğitim ve öğretim yılında Sinop Ayancık Fatih İlkokulu ikinci sınıflarında öğrenim gören toplam 40 öğrenciden oluşturulmuş olup, TEMA yerel teşkilatı ve Ayancık Orman İşletme müdürlüğü ile işbirliği içinde yürütülmüştür. Öğrencilere ağaç yaşam döngüsü hakkında bilgilendirme etkinlikleri yapılmış akabinde doğa ortamında daha önceden tespit edilmiş alanlardan meşe ağaçları incelenmiş ve meşe palamutları toplatılmıştır. Toplanan ağaç tohumları öğrenciler tarafından saksılara dikilerek toprakla buluşturulmuştur. Öğrenciler, diktikleri meşe palamutlarının sınıf ortamında bakımını üstlenerek filizlenme aşamalarını fotoğraflarla gözlemleyerek not almışlardır. Fidan haline gelen meşe palamutları Orman işletme müdürlüğü ekiplerinin gözetiminde, belediye sınırları içerisinde belirlenen alanlara dikilerek öğrencilerimizde ağaç sevgisi ve doğaya karşı sorumluluk bilinci oluşturmuştur. Etkinlik sonucunda tohumdan fidana, fidandan ağaca kadar süreçleri kontrol ederek ağaç yetiştirilmiş, öğrencilerde gelişen ağaç ve doğa sevgisi duyarlılıklarının, etkinliğe katılamamış öğrencilere göre çok daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bulgulardan yola çıkılarak doğa eğitimi projelerinin öğrencilerde, ağaca ve ormana karşı olumlu tutumlar geliştirdiği, doğa bilincini artırdığı gözlemlenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** İlkokul, Ormana yönelik tutum, TEMA Vakfı, Doğa eğitimi, Yavru Tema, meşe palamudu.

---

<sup>120</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, nilayokuyucu@hotmail.com

# ÖĞRETMENLERİN MESLEK YAŞAMI İÇİNDE GELİŞEN KALIP YARGILARININ İNCELENMESİ

ESEN ALTUNAY<sup>121</sup>, MERAL YILMAZ<sup>122</sup>,

## ÖZET

Okulun toplum ve öğrenciler için işlevlerini gerçekleştirmesinde okul üyelerinin aralarındaki iletişim önemli rol almaktadır. Ancak okul üyelerinin kalıp yargıları ve önyargıları bireylerarası iletişimi, tutum ve davranışlarını olumsuz yönlendirebilmektedir. Kalıp yargılar ve önyargılardan kaynaklanan sorunlar eğitim kurumlarında; öğretmenlerin gruplaşmaları, yönetim-öğretmen, öğretmen-öğretmen, yönetim/öğretmen-veli arasındaki anlaşmazlıkların şikâyet ve soruşturmalarla sonuçlanmasına bazen de öğretmenlerin farklı eğitim kurumlarına tayin istemesi ile kendini göstermektedir (Aktürk, 2019). Kalıp yargıların gerçekte ilgisi olmayıp, önyargı, boş inanç, sabit fikirler olarak açıklanabilir (Karabayev ve Tutkun, 2001). Birey toplum içinde ve farkında olmadan kalıp yargıları öğrenebilir (Özdemir, 2006). Önyargıların temelinde bireyin öğrenme sonucu oluşan kalıp yargıları bulunmaktadır. Meslek yaşamı içinde gelişen kalıp yargıların neden olduğu temel problem bireylerin sınıflandırılmasına ve sosyal ya da fiziksel olarak mesafeli yaklaşılmasına neden olmaktadır. Önyargının gücü arttıkça düşmanlık ve nefret duyguları oluşarak öncelikle çatışmalara neden olmaktadır (Akbaba ve Gümüş, 2020). Bu nedenle öğretmenlerin meslekte gelişen kalıp yargıları ve önyargılarının dikkate alınması ve okul üyelerine ve okulun işleyişine yansımalarının belirlenmesi önem taşımaktadır. Öğretmenlerin meslekte gelişen kalıp yargılarına ilişkin okul yönetiminin önlemler alması okulun amaçlarına odaklanılmasına ve olumlu bir okul ikliminde işbirliğinin artmasını sağlayabilir. Bu bağlamda öğretmenlerin meslekte gelişen kalıp yargılarının yarattığı sorunların anlaşılması ve baş etmede kullanılacak yaklaşımların ortaya konması açısından bu araştırma konusunun alana katkıda bulunabileceği düşünülmektedir. Öğretmenlerinin meslek yaşamı içinde gelişen kalıp yargılarının incelenmesine yönelik gerçekleştirilen bu çalışma, olgubilim (fenomenoloji) deseninde tasarlanmıştır. Nitel (kalitatif) araştırmalar yorumsamacı yaklaşımı temel alır. Araştırmanın çalışma gurubu, amaçlı örnekleme tekniği ile seçilen öğretmenlerden oluşmuştur. Araştırmanın verilerinin toplanması için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılacaktır. Araştırmanın verilerinin analizi sonucunda bulgular sunulacaktır. Araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen sonuçlar alanyazın dikkate alınarak tartışılacak ve öneriler geliştirilecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Önyargı, Kalıp yargı, Okul kültürü, Öğretmen, Öğretmen davranışları.

<sup>121</sup> Doç. Dr., EGE ÜNİVERSİTESİ, esenaltunay@yahoo.com

<sup>122</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, celikymeral@gmail.com

## **ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN DEVAMSIZLIK NEDENLERİ: AKÇAABAT İLÇESİ ÖRNEĞİ**

**NİHAL BAYRAKTAR<sup>123</sup>,**

### **ÖZET**

Bu çalışmada ortaöğretim öğrencilerinin devamsızlık nedenleri ve devamsızlık nedenlerinin bazı demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Ortaöğretim, öğrencilerin ergenlik dönemlerine denk gelen ve yasal olarak devam etmeleri gereken zorunlu bir öğretim basamağıdır. Bu nedenle Özbaş' ında belirttiği üzere öğrencilerin bireysel özelliklerine uygun olarak, eğitim faaliyetlerinden olabilecek en üst düzeyde yararlanmalarının sağlanabilmesi için en önemli koşullardan biri okula devamların sağlanmasıdır. Bu duruma olumsuz etki eden en önemli neden ise devamsızlıktır. Bu nedenle öğrenci devamsızlıklarının nedenlerinin araştırılmasının bu sorunun azaltılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışma Trabzon ili Akçaabat ilçesi özelinde incelenmiştir. Çalışma Akçaabat' ta bulunan 3 meslek lisesinde (Akçaabat Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Akçaabat Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi ve Akçaabat İbni Sina Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi) öğrenim gören 9, 10 ve 11. sınıflardan 243 kız, 199 erkek olmak üzere toplam 421 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma Nicel araştırma yöntemi ile yapılmıştır. Veriler Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından standardize edilerek okullara gönderilen elli bir maddeli ölçek olan Devamsızlık Nedenleri 3' lü Likert ölçeği kullanılarak toplanmıştır ve SPSS.25 programından yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin devamsızlık yapmasında okul yönetimi ve öğretmenlerin önemli derecede etkili olduğu buna karşılık akademik kaygı ve çevre faktörünün öğrenci devamsızlığı konusunda daha az etkili olduğu sonucu elde edilmiştir. Ayrıca cinsiyet, sınıf düzeyi ve okul türü değişkenlerine göre öğrencilerin devamsızlık nedenlerini değerlendirmelerinde farklılık olduğu tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Devamsızlık, Devamsızlık nedenleri, Ortaöğretim

<sup>123</sup> Öğretmen, AKÇAABAT ATATÜRK MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ1, nihalayvazbayraktar@gmail.com

### ÖZET

Bu çalışma, farklı liderlik modellerinin ne ölçüde çalışıldığını, zaman içinde her modele ilişkin araştırma eğilimlerindeki değişiklikleri ortaya çıkarmak için eğitimde liderlik ilkelerinin kapsamlı bir incelemesini yapmaktadır. Eğitim araştırmalarında liderlik modelleri bir araştırma alanı olarak eğitim yönetimi söz konusu olduğunda, 1900'lerden önce okul liderliğine çok fazla odaklanılmadı. O zamanlar, okul liderliği rolleri ile öğretim işlevi arasında açık bir ayrım yoktu (Murphy, 1999). Bu süre zarfında, insanları lider olarak yetiştirme çabaları, çoğunlukla müfredat, öğretim ve etkili okul liderlerinin tanımını çevreleyen konulara odaklanmıştır (Button, 1966). Liderlik anlayışı büyük ölçüde verilerden ziyade fikirler ve salt akıl yoluyla şekillendirilmiştir (Jacobson ve Cypres, 2012). Dolayısıyla bu dönemde eğitimde belirli bir liderlik modeli gözlemlenmemiştir. 1900'lerden sonra ise daha somut liderlik teorileri ve modelleri ortaya çıkmaya başlamıştır. Eğitimde kullanılan en belirgin liderlik (öğretimsel, dönüştürücü ve dağıtıcı gibi) modellerinin detaylarına inerek, daha önceki liderlik alanlarında liderlik tartışmalarına temel oluşturan özellik, davranışsal ve durumsal teorilerinin gelişimi bu çalışmada kısaca açıklanmaya çalışılmıştır. Yönetim türleri hakkındaki tartışmalar çoğunlukla bir örgütü daha etkili kılan şeylerle ilgiliyken, liderlik tartışmaları 19. yüzyılın sonlarında ve 20. yüzyılın başlarında bir örgütün arzu edilen hedeflerine ulaşmasına yardımcı olabilecek liderlik uygulamalarını anlamaya veya tanımlamaya odaklanmıştır (Gümüş, Bellibaş, Esen, & Gümüş, S. 2018).

**ANAHTAR KELİMELEER:** Öğretimsel Liderlik, Dağıtıcı Liderlik, Dönüştürücü Liderlik

<sup>124</sup> Doç. Dr., ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ, mhcelik\_02@hotmail.com

<sup>125</sup> Öğrenci, ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ, 02mustafacelik@gmail.com

<sup>126</sup> Öğrenci, ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ, mhcelik\_02@hotmail.com

<sup>127</sup> Öğrenci, ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ, mhcelik\_02@hotmail.com

<sup>128</sup> Öğrenci, ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ, mhcelik\_02@hotmail.com

# **RESMİ İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN HİZMETİÇİ EĞİTİM PROGRAMLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ (GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ)**

YASEMİN NURİYE TÜRKDAL<sup>129</sup>, OKTAY TAKSİM<sup>130</sup>,

## **ÖZET**

Hizmetiçi eğitim meslek sahibi olan bireylerin kendini mesleğin ilk gününden son gününe kadar yetiştirdiği bir süreçtir (Öztürk& Sancak, 2007). Boydak (1995)' da Hizmetiçi eğitimin öğretmenler açısından büyük önem taşıdığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin Hizmetiçi eğitimi, hizmetteki öğretmenlerin mesleki olgunlaşmalarını sağlamak, niteliklerini geliştirmek vb. olarak sayılabilir. Bu araştırma Resmi İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenlerin Hizmetiçi eğitim programları hakkında görüşlerini belirlemek amacıyla 2021-2022 eğitim öğretim yılı içerisinde, Gaziantep ili Nurdağı ilçesinde bulunan İlköğretim okullarında yapılmıştır. Gaziantep ili Nurdağı ilçesindeki resmi ilkokul ve ortaokullarda görev yapan 15 öğretmenin hizmetiçi eğitimlere yönelik görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Veriler betimsel analiz yoluyla incelenmiştir. Verilerin incelenmesinde Maxqda 2018 programı kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre öğretmenler genel anlamda Hizmetiçi eğitimleri faydalı bulduklarını, gönüllü olarak katıldıklarını, eğitsel etkililiği olduğunu fakat hizmetiçi eğitimlerin tam anlamıyla beklentilerini karşılamadığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Yapılan bu çalışma sonucunda alana/branşa yönelik programların eklenebileceğini belirtmişlerdir. Fen-matematik materyal geliştirme, deney uygulamaları gibi eğitimler öneriler arasındadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Hizmetiçi Eğitim, Öğretmen, İlköğretim Okulları

<sup>129</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, nturkdal51@gmail.com

<sup>130</sup> Öğrenci, KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ, taksim13@gmail.com

### ÖZET

2019 kasım ayında başlayan Covid-19 salgın süreci günümüzde pandemi şartlarında devam etmektedir. Süreç tüm dünya için büyük dönüşümlerin yaşandığı bir dönem olarak hayatımızda yer almıştır. Covid-19 tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de tüm toplumsal sistemleri ve doğrudan eğitim sistemini etkilemiştir. Bu araştırmada kaos teorisi bağlamında, Covid-19 pandemisi sürecinde eğitimin nasıl yönetildiğini okul yöneticilerinin görüşleri bağlamında incelemek amaçlanmıştır. Çalışma betimsel olarak tasarlanmış ve nitel araştırma desenlerinden olgubilim desenine göre desenlenmiştir. Bu kapsamda amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılarak seçilen 24 okul yöneticisi araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. 7 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiş ve yorumlanmıştır. Kaos teorisi fizik biliminde ‘belirsizlik’ kavramıyla ortaya çıkmış ve olgunlaşmıştır. Sonrasında da sosyal bilimlerde ‘kaos’ olarak ifade edilmiştir. Kaos teorisinin sosyal bilimlerde yer alması sosyal bilimlere farklı perspektifler kazandırmıştır. Bu bakış açısı, sistemlerde görülemeyen ve dolayısıyla değerlendirilemeyen faktörlerin görülmesine ve değerlendirilmesine sebep olmuştur. XX. yüzyılın sonlarında gelişen, bilim dünyasında baskın olan determinist anlayışı kökünden değiştirme iddiası olan ve toplumsal olgulara yeni müdahale yolları açan kaos teorisi eğitim çalışmalarını da etkilemiştir. Eğitim bilimlerine uyarlanan kaos teorisi fizikteki ve matematikteki kaos teorisinden modellenerek elde edilmiştir. Kaos teorisinin eğitime sunduğu imkanlar ise mevcut şartlar için tam bir geçerlilik sunmaktadır. Yeni bir düzene açılan kapı olarak kaos ve kaos teorisi, özellikle pandemi sürecinde eğitim yönetimine uygulanması gereken bir yaklaşım olarak değerlendirilebilir. Araştırma sonucunda; okul yöneticilerinin Covid-19 pandemisi sürecini genel anlamda kaos olarak nitelendirdikleri, kaos kavramını ise genel olarak karmaşa olarak tanımladıkları tespit edilmiştir. Covid-19 pandemisi sürecinin eğitim yönetimini olumsuz etkilediğini düşündükleri, kaos teorisinin önerdiği gibi hızlı ve esnek bir yenilenme sağlandığı ve bu süreçte uzaktan eğitim yoluyla yürütülen eğitimin genel olarak başarılı yönetildiğini düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Covid-19 pandemi süreci kaos olarak nitelendirildiğinde; kaos ortamını ve kaos düzenini etkin bir şekilde yönetecek yöneticilerin de bazı temel rollere sahip olması gerektiği söylenebilir. Bu roller; değişimin yönetmek, esnek olmak, hızla yenilenme becerisine sahip olmak, durağan olmayan bir yapı kurmak, düzeni ve düzensizliği, bugünü ve yarını yönetebilmek, öğrenen organizasyonlar kurmaktır. Kaos kuramına göre kaos dengesizlikten denge ve düzen doğuran yeni bir düzene açılan kapıdır. Ancak göz ardı edilemez ki; Covid-19 pandemisi sürecinde kaostan yeni bir düzenin ortaya çıkarılmaya çalışılması bazı kesimler için olumsuz sonuçlar doğurmuştur. İnternete ve teknolojik cihazlara erişimi olmayan öğrenciler bu süreçten kazançlı çıkamamaktadır. Covid-19 pandemisi sürecinde eğitimin kaos teorisinin eğitime sunduğu; esneklik, hızlı yenilenme, durağan olmayan aktif bir yapı kurmak gibi öneriler doğrultusunda yönetildiği söylenebilmekle birlikte gerekli hazırlık ve alt yapının olmaması ve sosyo-ekonomik koşullar nedeniyle uzaktan eğitimde tam başarının yakalanamadığı söylenebilir. Kaos teorisinin gelecekte olacakların bilinmeyeceği iddiasına bağlı olarak, eğitim gibi karmaşık ve hassas bir sistemin olası kaotik durumlara hazır hale getirilmesi gerekliliği pandemi sürecinde daha da anlamlı hale gelmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Kaos, Covid-19, Eğitim Yönetimi

<sup>131</sup> Doktora Öğrencisi, KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ, gulsedakirisci@gmail.com

<sup>132</sup> Doktora Öğrencisi, KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ, muhammedkapucam@gmail.com



### ÖZET

Teknolojik gelişme, bir ülkenin insan kaynağının niteliği ve mesleki eğitimin kalitesiyle doğru orantılıdır. Türkiye’de mesleki eğitime önem verilmesi gerektiği kamuoyunda devamlı gündeme gelmekte, söylemler gelişmekte “Meslek Lisesi Memleket Meselesi” sloganı ile mesleki eğitimin önemi vurgulanmaktadır. Toplumsal olarak eğitime bakış açımızda veliler çocuklarının üniversite okuması, meslek sahibi olması gerekliliğini kabul etmişlerdir. Ara eleman yetiştirme görevini üstlenmiş meslek liseleri üniversite kazandırma oranında geri planda kaldıkları için toplumda tercih noktasında artık son tercih sıralarına hatta tercih edilmeme gibi duruma gelmiş bulunmaktadır. Bu noktada artık ülke olarak meslek liselerinde birçok anlamda eğitim olarak güncellemeye gidilmesi gerekmektedir. Ülkemizde mesleki eğitim merkezleri çırak, kalfa, usta yetiştiren kurumlardır. Buradaki öğrenci sayılarımızda 12 yıllık kesintisiz eğitimle beraber azalmalar meydana gelmiştir. Mesleki eğitim öğrenci oranlarına baktığımızda yüzde 20 ile 30 arasında bir oranda eğitim yapılmaktadır. 4 yıllık mesleki eğitim almış bir öğrenciye yüksek öğrenim eğitimi de özendirilmeli ki bilgisi ve eğitimin üzerine yeni bilgiler ve kendini geliştireceği imkânlara kavuşmalıdır. Dünyada mesleki eğitim her kademedede talep görürken, ülkemizde görünmeyen bir psikolojik etki yaratarak üniversite eğitimine sadece akademik liseler gidebilir olgusu oluşturulmaktadır. Bu yaklaşımda meslek lisesi öğrencisi için üniversite okuma hayalinden uzaklaşmasına sebep olmaktadır. Toplumsal olarak başarısız öğrenci meslek lisesine gider algısını yıkmamız gerekmedir. Ara eleman yetiştirme eğitimi mesleki eğitim merkezlerine bırakıp, meslek liseleri mühendislik fakültesi için öğrenci kaynağı olmalıdır. Bu bağlamda Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi için Zonguldak Merkez İlçede, 2 Meslek Lisesi Müdürü, 4 Meslek Lisesi müdür yardımcısı, 10 öğretmenle eğitim çalışmaları kapsamında yerel düzeyde bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştay gönüllü öğretmen ve idarecilerin katılımıyla gerçekleşmiş çalıştayda alınan tavsiye kararları ulusal düzeyde bir çalıştayda sunulmak üzere kaleme alınmış ve dosyalanmıştır. Sonuç olarak Meslek liseleri ve mesleki eğitim merkezlerine yeni misyon ve vizyonlar yüklemek zorunda olduğumuz aşikardır. Çalıştayda görülen konular neticesinde ilk olarak ortaokuldan mezun olan akademik olarak başarılı öğrencilerin desteklenerek meslek liselerine yönlendirilmesinin sağlanması gerekliliği kanaatine varılmıştır. İkinci olarak ise mesleki eğitim almış öğrencilerin mühendislik fakültelerine ya da kendi mesleki yeterlilik alanlarına yönlendirilmesinin en doğru karar olacağı önerileri ile sonuca varılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim, Mesleki Eğitim, Mesleki Eğitimin İyileştirilmesi

<sup>133</sup> Öğretmen, karamikmurat@hotmail.com

## **ÖZEL OKUL MÜDÜRLERİNİN YAŞADIKLARI ETİK İKİLEMLER VE KARAR ALMA SÜREÇLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER (NİTEL BİR ARAŞTIRMA)**

---

**NERİMAN ÖZTÜRK<sup>134</sup>,**

### **ÖZET**

Türkiye'de okulların özelleşmesi süreci son yıllarda hızlanmış ve özel okulluluk yaygınlaşmıştır. Bu yaygınlaşma bazı sorunları beraberinde getirmiştir. Bunlardan biri eğitim niteliğinde düşüş, çalışanların, öğretmenlerin özlük hakları ile ilgili yaşanan sorunlar, kurucular ve yöneticiler arasındaki çatışmalardır. Özel okullarda görev yapan okul müdürlerinin görevleri ile ilgili yaşadıkları etik ikilemler ve karar verme süreçlerini etkileyen faktörlerin incelenmesi bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden Durum Çalışması kullanılmış, İstanbul'da farklı özel okullarda görev yapan okul müdürleri ile görüşmeler yapılmıştır. Veri toplamada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Etik Karar Verme, etik ikilemler, Özel Okul, Okul Müdürü

---

<sup>134</sup> Dr., ozturk.neriman@gmail.com

# **AKÇAABAT ATATÜRK MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİNDE 2020-2021 EĞİTİM ÖĞRENİM YILINDA ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİ VE VELİLERİN FİZİK DERSİNİN YÜZYÜZE VE ONLİNE YAPILMASININ DERSİN ANLAŞILIRLIĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

SÜREYYA TAŞDEMİR<sup>135</sup>,

## **ÖZET**

Bu çalışmanın amacı; meslek lisesinde öğrenim gören öğrencilerin fizik dersinin yüz yüze ve çevrim içi işlenmesinin dersin anlaşılabilirliğine ilişkin görüşlerini öğrenmektir. Fizik dersi meslek liselerinde öğrencilerin en çok zorlandıkları ders olmakla birlikte, işlenen konuların özellikle yiyecek içecek öğrenimi gören öğrencilerin meslek yaşantılarında kendilerine önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışma nitel araştırma yöntemi ile yapılmış olup, veriler araştırmacı tarafından hazırlanan açık uçlu 2 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşmelerle elde edilen veriler betimsel analiz yapılarak çözümlenmiştir. Çalışmanın evreni Akçaabat Atatürk Mesleki ve teknik Anadolu Lisesinde 10 ve 11. sınıflarda öğrenim gören 180 öğrenci ve velilerinden oluşmaktadır. Örneklemimiz 10 ve 11. Sınıflardan rastgele seçilen 50 öğrenci ve 20 veliden oluşmaktadır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre öğrencilerin fizik dersini yüz yüze almanın bu dersin anlaşılmasında daha etkili olduğu, çevrimiçi işlenmesinin ise özellikle internet erişimi konusunda yaşanan sıkıntılar nedeniyle derse katılımı zorlaştırdığı görüşünde oldukları anlaşılmıştır. Velilerin ise özellikle online işlenen derslere evde birkaç çocuk olması ve derslerinin aynı saatlerde yapılmasından dolayı derse katılımı azalttığı, çocuklarının çakışan derslere dönüşümlü katılma imkanı bulabilme nedeni ile zorluk yaşadıkları anlaşılmıştır. Bunun da dersin anlaşılabilirliğini azalttığı tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Fizik dersi, Online öğretim, Meslek Lisesi, Veli

<sup>135</sup> Öğretmen, sureyyatasdemir.fizik@gmail.com

## **ÇOKLU ZEKA KURAMI TEMELLİ ÖĞRETİMİN İLKÖĞRETİM ALTINCI SINIF ÖĞRENİLERİNİN DOLAŞIM SİSTEMİ BAŞARILARI ÜZERİNE ETKİSİ**

SEDA HİLAL NİŞANCI<sup>136</sup>, GÜLCAN ÇETİN<sup>137</sup>,

### **ÖZET**

Bu çalışmanın amacı, çoklu zeka kuramı temelli öğretimin ilköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin dolaşım sistemi başarılarına, Fen ve Teknoloji dersine karşı tutumlarına ve çoklu zeka alanlarına etkisini incelemektir. Bu hedefler doğrultusunda öğrenmede karşılaşılan problemlerin belirlenmesi, nedenlerinin saptanması ve düzeltilmelerine yönelik yapılan çalışmalar eğitim bilimlerinin önemli konularındandır. Öğrencilerin sahip oldukları zeka alanlarından en yükseğine hitap edecek öğretim modellerinden biri Çoklu Zeka Kuramı (ÇZK) dir. ÇZK ülkemizde öncelikle ilköğretim okullarında uygulanması ve yaygınlaştırılması çok önemlidir [Köroğlu, Yeşildere, 2004]. Gardner çoklu zeka kuramı ile zekayı problem çözmeye dayalı bir dizi beceri, bireyin karşısına çıkan gerçek sorunları ya da güçlükleri çözmesi, uygun olduğunda da bir ürün ortaya koyması, yeni sorunlar bulması ve oluşturması, böylece yeni bilgiler edinmek için zemin hazırlaması şeklinde açıklamaktadır [Gardner,2004]. Bu amaç doğrultusunda fen öğretiminin, öğrencilerin gerçek hayattaki problemlerini keşfetmelerine olanak sağlayarak yürütülmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Çoklu zeka kuramının aktif öğrenme sürecinde önemli rol alan öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak yetiştirilmesi ilkesi ile paralel olan yönler üzerinde durulması hedeflenmiştir. Çalışmanın örneklemi, 2005–2006 Eğitim-Öğretim Bahar döneminde Denizli iline bağlı bir ilçede bulunan bir devlet ilköğretim okulunda görev yapan bir Fen ve Teknoloji dersi öğretmeninin iki sınıfında bulunan 52 altıncı sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Sınıflardan biri kontrol grubu olarak diğeri ise, deney grubu olarak atanmıştır. Kontrol grubunda geleneksel öğretim yöntemleri kullanılarak dolaşım sistemi konuları işlenirken; deney grubunda çoklu zeka temelli öğretim ile dersler işlenmiştir. Dolaşım Sistemi Başarı Testi (DSBT), Fen Tutum Ölçeği (FTÖ) ve Çoklu Zeka Envanteri (ÇZE) hem kontrol hem de deney grubu öğrencilerine ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Uygulama, beş haftada tamamlanmıştır. Veriler, t-testi ve iki-faktörlü varyans analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Sonuçlar, çoklu zeka kuramı temelli öğretimin ilköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin dolaşım sistemi başarılarında ve çoklu zeka alanlarında bir artışa sebep olduğunu gösterirken, öğrencilerin Fen ve Teknoloji dersine karşı tutumlarında ise bir artışa sebep olmadığını göstermektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Çoklu Zeka Kuramı, Dolaşım Sistemi, Fen Dersine karşı Tutum Ölçeği, Çoklu Zeka Envanteri.

<sup>136</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, hilalseda@hotmail.com

<sup>137</sup> Prof. Dr., BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ, gulcancetin@hotmail.com

### ÖZET

Öğretmenlerin öğretim sürecine yönelik davranışlarını kontrol etmeyi amaçlayan ve öğretmenleri yeterli ve yetersiz olarak değerlendiren geleneksel eğitim denetimi yaklaşımına yönelik eleştiriler literatürde son yıllarda daha yüksek sesle dile getirilmiştir. Bu eleştirilerin özünü, denetimlerin öğretmenlerin sınırlı bir süre içinde değerlendirilmesine dayalı biçimsel bir anlayışa sahip olmasından dolayı mesleki gelişimi yeterince destekleyememesi oluşturmaktadır. Buna karşılık olarak eğitim alanındaki denetim uygulamaları son dönemde geleneksel uygulamalardan mesleki gelişimi ve sosyal etkileşimi önceleyen farklı arayışlara yönelmiştir. Bunlar arasında mentorluk, bilişsel koçluk, meslektaş yardımı, aksiyon araştırması, portföy değerlendirmesi ve meslektaş değerlendirmesi gibi alternatif denetim yaklaşımları öne çıkmaktadır. Bu çalışmada ise söz konusu alternatif denetim yaklaşımlarının temel amaçları, uygulama süreçleri ve pratiğe yansımaları ele alınmaktadır. Çalışmanın sonuçları, alternatif denetim yaklaşımlarının öğretmenler arasında iş birliğini geliştirdiğini ve birbirlerinin mesleki deneyimlerinden karşılıklı yarar sağlamalarını teşvik ettiğini göstermektedir. Bu yönüyle alternatif denetim yaklaşımları öğretmen üzerinde çoğunlukla bir baskı unsuru olan geleneksel uygulamalardan önemli ölçüde ayrılmaktadır. Çalışma kapsamında elde edilen sonuçların, eğitim örgütlerinde alternatif denetim yaklaşımlarının teorik ve pratik sürecinin anlaşılmasına katkı sağlayacağı umulmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELE:** denetimde alternatif yaklaşımlar, denetim uygulamaları, eğitim denetimi, mesleki gelişim

---

<sup>138</sup> Dr., TÜRKİYE MAARİF VAKFI1, unaldeniz23@gmail.com

### ÖZET

Bu çalışmada ilköğretim sekizinci sınıfa devam eden çocukların meslek seçimine ilişkin tutumlarının ortaya konması amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Sinop ilindeki ortaokullarda öğrenimlerine devam eden 35 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Örneklem seçiminde evrendeki alt grupların evrendeki ağırlıkları oranında örnekleme temsil edilmeleri amaçlandığından seçkisiz örneklem yöntemlerinden tabakalı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Araştırma yöntemi olarak, nitel araştırma yaklaşımlarına yeni eklenen yöntemlerden biri olan “Temel Nitel Araştırma” modeli kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından bu çalışma için geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme için hazırlanan sorular alanyazın taramasından sonra uzman görüşleri alınarak revize edilmiştir. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik bilgileri içeren sorular, ikinci bölümde ise dört adet soru bulunmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinin doğası gereği öğrencilere bazı sondajlayıcı sorular da yöneltilmiştir. Görüşme sırasında not alma yöntemi tercih edilmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler; kodlanması, temalarının tespit edilmesi, kodların ve temaların kontrol edilmesi, bulguların işlenmesi ve yorumlanması olmak üzere dört aşamada analiz edilmişlerdir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre ortaokul sekizinci sınıf öğrencilerin meslek seçimi ve buna bağlı olarak öğrenim görecekları ortaöğretim kurumu seçiminde ebeveynlerin görüşlerinin baskın olduğu, akademik olarak nispeten düşük olan öğrencilerin Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerini tercih etmek zorunda bırakıldığı, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre meslek seçimi ve okul tercihinde daha bilinçli oldukları tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Temel eğitim, Meslek seçimi, Ortaöğretim tercih süreci

<sup>139</sup> Öğretmen, SİNOP SEYDİ ALİ REİS MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ, halukozturk57@hotmail.com

<sup>140</sup> Öğretmen, SİNOP SEYDİ ALİ REİS MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ, nihawent888@gmail.com

## **HIZLA DEĞİŞEN TOPLUM YAŞAMINDA ÖĞRENİRKEN TÜKETEN DEĞİL ÜRETEN ÇOCUK ÜRETEN OKUL**

---

AYSEL İNCE<sup>141</sup>,

### **ÖZET**

Okul öncesi kurumumuzda çocuklarla uyguladığımız projede anasınıfı beş ve altı (5/6) yaş grubu çocuklarla çalıştık. Eğitim-öğretim dönemi başında başlayan projemiz dönemin sonunda bitti. Çocukların kendilerini ve ailelerini tanımalarını, içinde bulunduğu potansiyeli fark etmelerini, var olandan hareketle olmayanı keşfetmelerini sağlıyor. Disiplinler arası ilişkilerle öğrendikleri bilgileriyle ürettikleri materyallerle (oyuncaklar vb.) gerçek hayatı keşfediyorlar. Yine bildikleri odaktan hareketle olmayanı keşfederken ortaya değerlendirilebilir materyaller ve geri dönüşüm malzemelerinden ürünler çıkarabiliyorlar ve ürünlerin gücünü görebiliyorlar. Projenin sonunda; çocuklar, sevgi, yardım etme, gerçekçi ve yaratıcı düşünme, dürüstlük, arkadaşlık, dostluk, sabır, umut, merak, iyilik, yoksulluk, sağduyu, paylaşım, bağışlayıcılık, özveri, saygı, adalet vb. gibi duygu ve değerleri yaşayıp, özgüveni gelişmiş bireyler olma yolculuğunda yol alıyorlar. Aynı zamanda tüketen, sınırsız isteklerde bulunan çocuk değil, var olan her şeyi eleştirel, yaratıcı, sanatsal düşünerek dönüştüren, üreten, kazanan çocuk, sınıf ve okul oluşturuyorlar.

**ANAHTAR KELİMELER:** Tanıyan,Düşünen,Keşfeden,Üreten,Çocuk,

---

<sup>141</sup> Öğretmen, MAVİ GÜL KREŞ VE ANAOKULU ISPARTA1, ecni\_18@hotmail.com

## VAKFIKEBİR İLÇESİNDE İLKOKUMADA TEKNOLOJİ KULLANIMININ BAŞARIYA ETKİSİ ÜZERİNE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

CEMİL KILIÇ<sup>142</sup>, ERSAN ŞAHİNOĞLU<sup>143</sup>,

### ÖZET

Bu çalışmada amacımız öğrenciler üzerinde oluşturulmak istenen bu nitelikli ve kalıcı eğitim sürecini bilişim teknolojilerinin katkı payını daha yüksek tutmaya yönelik sorun ve çözüm önerileri sunarak en verimli düzeye ulaştırmaktır. Bu çalışmada, küreselleşme kapsamında teknoloji eğitiminde son zamanlardaki eğilimlerin tanıtılması amaçlanmaktadır. Teknolojik gelişmeler tarafından yönlendirilen yenilenme sürecinin bir sonucu olarak ;sınırlar arası ekonomik, politik ve sosyo-kültürel ilişkilerin kurulması ve devam ettirilmesinde coğrafi mesafelerin daha az önemli hale geldiği bir dünyada yaşamaktayız. Mallar, hizmetler, sermaye, insan ve bilginin dolaşımının artmasıyla; modern dünyanın karşılıklı bağımlılığının ve karşılıklı bağlanmışlığının gelişmesinde, teknoloji anahtar bir rol üstlenmektedir. Devam eden bilimsel-teknik yenilikler göz önüne alındığında, eğitimin küresel kavramları ile istenilen miktarda bilgi ve becerinin aktarılması 21. Yüzyılın başında daha da önemli bir hale gelmiştir. Eğitim seviyesi, öğretim stratejileri ve sınıflarda yeni elektronik ortamların yaratıcı bir şekilde kullanılmasından etkilenmektedir. Çağdaş öğretim anlayışında, "öğretmen merkezli öğretim" ve "öğrenci merkezli Öğretim" yerini "standart öğrenci niteliği merkezli öğretim"e bırakmıştır. Bu yeni anlayışta öğrencide oluşması istenen niteliklerin belirlenen standartlar düzeyine eriştirilmesi merkeze alınmış ve öğretmene Öğrencinin öğrenmesine kılavuzluk etme görevi verilerek öğretimde denetim süreci gündeme gelmiştir. Bu kapsamda, "öğretim", "eğitim teknolojisi" ve "öğretimde denetim" kavramlarının yeni gelişmeler ışığında gözden geçirilmesi ve tanımlanması gerekmiştir. Eğitim teknolojisi alanında ortaya çıkan yeni ürünler, örgün eğitimde öğrenci başarısını arttırma, yaygın eğitimde çalışanların iş verimini yükseltme amaçlarıyla giderek yaygınlaşan biçimde uygulamaya konmaktadır. Eğitimi teknolojisi, eğitim sürecinde hem öğretmene hem öğrenciye önemli yararlar sağlar. Hızla gelişen dünyada eğitimde de teknolojiyi yakalamak ve en iyi şekilde kullanmak ülkemiz çocuklarına bir borçtur .Bu bağlamda geliştirilecek yeni yöntem ve teknikler uygulanacak yeni ders materyalleri hem eğitimin kalitesini artıracak hem de çocuğu yeni dünya düzeni içerisindeki gelişmelerin içerisinde tutacaktır. Çalışmalar devam etmekte olup henüz sonuçlanmamıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Teknoloji, öğretmen, öğrenci, gelecek

<sup>142</sup> Öğretmen, VAKFIKEBİR HALK EĞİTİMİ MERKEZİ, cakirli61@hotmail.com

<sup>143</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ersandumanoglu@hotmail.com



## OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN İDARECİLERİN PANDEMİ DÖNEMİNDE KARŞILAŞTIĞI SORUNLARIN İNCELENMESİ

SERHAT ÖZKAYA<sup>144</sup>, FİLİZ ÖZKAYA<sup>145</sup>,

### ÖZET

Okul öncesi eğitim kişinin eğitim hayatının başlangıcıdır. İlkokula başlamamış çocukların bir eğitim kurumunda aldıkları eğitime okul öncesi eğitim denilmektedir. Okul öncesi eğitim veren kurumlarda çocuklara öz bakım becerileri, psiko-motor, sosyal-duygusal, bilişsel ve dil gelişimini kazandırmak amaçlanmaktadır. Bir başka deyişle okul öncesi eğitim kurumları çocukları hayata hazırlamaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de okul öncesi eğitim kurumları 2020 yılı başında ortaya çıkan pandemi nedeniyle eğitime ara vermiş ve okul öncesi eğitim sekteye uğramıştır. Milli Eğitim Bakanlığı okul öncesi eğitim kurumlarının 1 Haziran 2020 itibariyle tekrar hizmet vermesine izin vermiştir ve COVID-19 virüsünün bulaşmasını engellemek için alınması gereken önlemleri kurumlara bildirmiştir. Okullar hızlıca gerekli hazırlıkları yapmış, MEB’in bildirdiği önlemleri hayata geçirmiş ve kapılarını eğitim için açmıştır.(İNAN, 2020, s.831) Okul öncesi eğitimlerin %30luk kısmı bağımsız anaokullarında verilmektedir. Bu anaokullarının idareciliğini de okul öncesi öğretmenlerin seçilen müdür ve müdür yardımcıları yapmaktadır. Tabii ki tüm mesleklerde olduğu gibi okul öncesi eğitim kurumlarının idarecileri de pandemi döneminde görevlerini yerine getirirken bir takım sorunlarla karşılaşmaktadır. Bu araştırmada pandemi döneminde ülkemizde okul öncesi eğitime genel bir bakış yapılmış ve okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan idarecilerin karşılaştıkları sorunlara değinilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı anaokullarında görev yapan okul idarecilerinin pandemi döneminde ne gibi problemlerle karşı karşıya kaldıklarını ortaya çıkarmak ve bu problemlerin çözümüne ilişkin önerilerde bulunabilmektir. Bu genel amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 1- Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan idarecilerin pandemi döneminde okul öncesi eğitimdeki temel sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?
- 2- Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan idarecilerin pandemi döneminde okul öncesi eğitimin daha nitelikli hale getirilebilmesi için önerileri nelerdir?
- 3- Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan idarecilerin pandemi döneminde okul öncesi öğretmenlerinden beklentileri nelerdir?
- 4- Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan idarecilerin pandemi döneminde okullarında yaşadığı malzeme ve materyal kaynaklı sorunlar nelerdir?
- 5- Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan idarecilerin pandemi döneminde okullarında yaşadığı velilerden kaynaklı sorunlar nelerdir?

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak yapılacaktır. Araştırmanın evrenini, 2020-2021 eğitim yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı, okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi eğitim kurumu idarecilerinden oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Kocaeli ilinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı 11 resmi anaokuludur.. Bu araştırmayı yapmak için bu okul öncesi eğitim kurumlarında idareci olarak görev yapan 17

<sup>144</sup> Öğretmen, KANDIRA SELMA-ORHON ATAMERİÇ ANAOKULU, eski\_87\_kepir@hotmail.com

<sup>145</sup> Öğretmen, KANDIRA HALK EĞİTİM MERKEZİ, fyankin@hotmail.com

katılımcı yer almıştır. Hazırlanan veri toplama aracıyla toplanacak verilerin analizi yapılarak ulaşılan sonuçlar ve karşılaşılan sorunların çözüm önerileri bildiride sunulacaktır

**ANAHTAR KELİMELER:** Okul Öncesi, Pandemi, İdareci, Sorunlar

### ÖZET

Yaşadığımız çağ, sosyal medya içeriklerinde, televizyonda izlediğimiz reklamlarda, sokakta gördüğümüz billboarda, kıyafetlerimizin ambleminde, içtiğimiz suyun markasına kadar her şey medyadır. Medya kavramının bu kadar önemli olması “medya okuryazarlığı” kavramının da doğmasına neden olmuştur. Bu kavram, medyanın her türlü etkisinin farkında olarak davranabilmeyi vurgulamaktadır. Medyanın bize sunduklarını bir eleştiri süzgecinden geçirerek alabilme becerisine sahip olabilmek medya okuryazarlığının temel ölçütüdür. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)“na bağlı okullarda Medya Okuryazarlığı dersini veren öğretmenlerle görüşme yoluyla veri toplamak için bir görüşme formu hazırlanmıştır. Hazırlanan formlarda yer alan sorular Samsun ilinde Medya Okuryazarlığı dersini seçen 8 okulda görev yapan 10 Sosyal Bilgiler öğretmene sorulmuştur. Toplanan verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin genel olarak Medya Okuryazarlığı kavramını önemli buldukları ve Medya Okuryazarlığı“nın ders olarak verilmesine olumlu baktıkları, öğrencilerin dersle ilgili tutumlarının olumlu ve olumsuz olarak farklılaştığı saptanmıştır. Öğretmenler 2021 yılı ders programının yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini vurgulamışlar ve programın üzerinde kazanım, beceri, değer, etkinlikler, ölçme ve değerlendirme ve ders saati bağlamında belli değişiklikler yapılması gerektiğini önermişlerdir. Öğretmenlerin Medya Okuryazarlığı dersini işlemelerinin önünde idari görev, okulun fiziki yapısının yetersizliği, öğrencilerin derse karşı ilgisiz oluşu gibi engeller olduğu saptanmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda 2021 yılı ders programının yeniden değerlendirilerek düzeltmeler yapılması, okulların fiziki donanım anlamında iyileştirilmesi, dersin daha ilgi çekici hale getirilmesi için çalışmalar yapılması gerektiği şeklinde önerilerde bulunulabilir

**ANAHTAR KELİMELEER:** Medya Okurazarlığı,Sosyal Medya,Genel Ağ, Müfredat, Eğitim

<sup>146</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, irfan\_\_celik@otmail.com

<sup>147</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, eterme55@hotmail.com

## ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİK DERSİNDE PROBLEM KURMA VE PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ

ZEYNEP SEVİM<sup>148</sup>, SİBEL AKBOĞA<sup>149</sup>,

### ÖZET

Çağımızda toplumsallaşmanın en önemli öğelerinden biri, eğitimidir. Eğitimin asıl amacı, sosyal bir varlık olan bireyleri hayata hazırlamak ve gerçek yaşamlarında başarıya ulaşmalarını sağlayacak birtakım zihinsel becerileri kazandırmaktır. Günlük yaşamda bireyler, pek çok problemle karşı karşıya gelmektedir. Bireylerin toplumda başarılı olma düzeyleri karşılaştıkları problemleri çözebilmeye becerileriyle ilişkilidir. Bu problemlere çare ararken en çok kullandığı yöntem ise matematiksel düşünce sistemidir. Ülkemizde matematik eğitimi, genellikle öğrencinin günlük hayatından bağımsız ve tamamen soyut olarak öğretildiğinden matematiğe karşı olumsuz bir tutum gelişmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı bu problemi göz önüne alarak, son yıllarda yaptığı çalışmalarla matematik programlarında bazı değişiklikler yapmıştır. Bu bağlamda 2017 yılında hazırlanan ilköğretim ve ortaöğretim matematik programının hedefleri arasına aşağıdaki maddeleri koymuştur:

1. Problem çözme sürecinde kendi düşünce ve akıl yürütmelerini rahatlıkla ifade edebilecek, başkalarının matematiksel akıl yürütmelerindeki eksiklikleri veya boşlukları görebilme.
2. Problemlere farklı açılardan bakarak problem çözme becerilerini geliştirme.
3. Hayatta karşılaştıkları bir sorunun onlar için problem olup olmadığına dair bakış açısı geliştirip belli bir bilgi düzeyine ulaşmaları amaçlanmıştır.

Genellikle öğrencilerin problem kurma becerilerinin dikkate alınmadığı görülmektedir. Oysa Problem kurma becerisi öğrencilerin, problem çözme ve muhakeme becerilerinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.

Bu çalışmanın amacında ortaokul düzeyindeki öğrencilerin değerlendirme yaklaşımına dayalı olan aşamalı puanlama ölçeği ile Polya (1997)'nin tanımlamış olduğu dört aşamadan oluşan (Problemi anlama, çözüm için plan hazırlama, planı uygulama, değerlendirme) problem çözme süreçlerini ve problem kurma becerilerini incelemektir. Bu çalışmada ortaokul öğrencilerine yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve serbest problem kurma testi uygulanmıştır. Görüşme yapılarak öğrencilerin problem kurma becerileri değerlendirilip, problem çözme becerileri incelenmiştir. Bu nedenlerden dolayı bu çalışmada nitel yöntem, araştırma deseni olarak da örnek olay çalışması kullanılmıştır. Çalışmada öğrencilerin büyük bir kısmı Polya (1977)'nin problem çözme aşamalarından özellikle ilk iki aşaması (problemi anlama ve değerlendirme) ile problem kurma aşamasında istenilen düzeyde performansı gösteremedikleri görülmüştür. Bu bağlamda, öğretmenlere, öğrencilerin hem problem çözme becerilerinin (öğrencilerin problemi anlaması ve çözümü değerlendirmesi), hem de problem kurma becerilerinin gelişimine yönelik derslerinde etkinlikler yaptırılmaları, klinik mülakat gibi yöntemlerle öğrencilerin problem çözme ve problem kurma süreçlerinde yaptıkları hataları tespit ederek bu hatalar üzerine tartışma ortamları oluşturmaları önerilebilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Matematik, problem kurma, problem çözme

<sup>148</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, zynpsevim@gmail.com

<sup>149</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, sibelimm21@gmail.com

## **ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN DİL YETERLİKLERİNİN SOSYAL UYUMA ETKİLERİ: BİR DEVLET ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

AYŞE BURCU ASLAN<sup>150</sup>, ARİFE KIZIL<sup>151</sup>,

### **ÖZET**

Dünyamızın her geçen küreselleşmesi ile uluslararası öğrenciler birçok ülkede finansal kaynak olarak ortaya çıkmaktadır. Uluslararasılaşma stratejileri çerçevesinde, uluslararası öğrenci tanımı son yıllarda ön plana çıkmakla birlikte, alt başlıklar halinde gelişmeye de devam etmektedir. Uluslararası öğrenci koordinatörlükleri, uluslararası öğrenci projeleri, uluslararası öğrenci bursları gibi alt başlıklar, özellikle yükseköğretim kurumlarında daha sık kullanılır hale gelmektedir. Dünyada uluslararası öğrencilerin ülkesel dağılımlarına bakıldığında batılı ülkelerin başı çektiği gözlemlenmektedir. Bu noktadan hareketle, uluslararası öğrencilerin tercihi noktasında, Türkiye ele alınacaktır. Öğrenim görmekte olan söz konusu bu öğrencilerin dil yeterliklerinin ve buna bağlı olarak sosyal uyumlarının akademik hayatlarına katkısı yadsınamaz durumdadır. Çalışmada odak grup olarak Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bir devlet üniversitesinde öğrenim görmekte olan uluslararası öğrencilerin dil yeterliklerinin sosyal uyuma etkileri üzerine çalışılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Uluslararası Öğrenci, Dil Yeterliği, Sosyal Uyum, Eğitim

<sup>150</sup> Doktora Öğrencisi, GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ, mihciogluburcu@gmail.com

<sup>151</sup> Doktora Öğrencisi, arifekizil@hotmail.com

## COVID-19 PANDEMİSİNDE “TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI” DERSİNDEN YANSIYANLAR

GÖZDE İNAL<sup>152</sup>, DURİYE ESRA ANGIN<sup>153</sup>,

### ÖZET

Bu araştırmada, Topluma Hizmet Uygulamaları dersi kapsamında okul öncesi öğretmen adaylarının, Covid-19 pandemi sürecinde evde ailelerin çocuklarıyla birlikte oynayabilecekleri kolay ulaşılabilir ve ekonomik materyallerin kullanıldığı hareketli oyunları planlamasına ve oyunları hedef kitleye sosyal medya ile ulaştırması sürecine dair deneyimlerinin yansıtıcı günlükler aracılığıyla incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, nitel bir olgu bilim çalışması şeklinde planlanmıştır. Araştırmanın katılımcıları, kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile belirlenen Türkiye'nin Ege bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinin, Okul Öncesi Eğitimi lisans programında eğitim almakta olan 29 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmada veriler yansıtıcı günlükler aracılığıyla toplanmıştır. Yansıtıcı günlükler aracılığıyla elde edilen verilerin betimsel analizinden ortaya çıkan bulgular; dikkat edilen, başarılı olunan ve güçlük çekilen noktalar ile bireysel ve mesleki açıdan öğrendiklerim temaları altında kodlanmıştır. Buna göre yansıtıcı günlüklerdeki notlar incelendiğinde; adayların planladıkları etkinliklerin hedef kitle olarak belirledikleri çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olmasına dikkat ettikleri belirlenmiştir. Aynı zamanda öğretmen adayları kolay ulaşılabilir ve ekonomik materyallerin kullanıldığı eğlenceli, dikkat çekici, eğitici ve özellikle ebeveynler tarafından anlaşılabilir etkinlikler hazırladıklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte öğretmen adaylarının, işbirliği içinde çalışma, sorumluluklarını yerine getirme, yaratıcı ve eğlenceli fikirler üretme, okul öncesi eğitim programında yer alan kazanım ve göstergelerin temsil edildiği öğrenme süreci planlama gibi unsurlar açısından kendilerini başarılı buldukları yansıtıcı günlüklerinde ortaya çıkmıştır. Güçlük çekilen noktalar teması ele alındığında ise öğretmen adaylarının; uzaktan eğitim ile birlikte işbirliği içinde çalışma ve iletişim kurma, teknolojik imkanlar, yaratıcı olma, farklı yaş gruplarına hitap eden etkinlik planlayabilme gibi unsurları belirttikleri görülmüştür. Bireysel açıdan öğrendiklerim teması altında öğretmen adaylarının, kendilerinin de eğlenerek öğrendikleri, pandemi çocuklar ve ebeveynlerine katkı sunabilmenin kendilerini iyi hissettirdiği ortaya çıkmıştır. Mesleki açıdan öğrendiklerim teması altında ise, Covid-19 gibi salgın hastalıklara bağlı oluşabilecek pandemi koşulları veya doğal afetler kaynaklı süreçlerden dolayı eğitim ve öğretime ara verilmesi durumlarında ebeveynleri çocuklarıyla evde nitelikli zaman geçirme konusunda yönlendirebilme becerisi edindiklerini belirtmişlerdir. Aynı zamanda çevrede bulunan materyallerin bir oyun aracı olma potansiyelini keşfetmelerinin mesleki yaşamlarını kolaylaştırıcı bir etkisinin olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Erken çocukluk dönemi, öğretmen adayı, mesleki yeterlik, yansıtıcı günlük

<sup>152</sup> Doç. Dr., AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ, ggozdeinal@gmail.com

<sup>153</sup> Dr. Öğr. Üys., AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ, esra.angin@adu.tr

## **OKUL YÖNETİCİLERİNİN OKUL YÖNETİMİ İLE İLGİLİ İNANÇLARININ İNCELENMESİ**

ESEN ALTUNAY<sup>154</sup>, KÜBRA OFLUOĞLU<sup>155</sup>,

### **ÖZET**

Eğitim örgütlerinde etkililik ve başarı için alanında yetkin ve nitelik sahibi çalışanlara ihtiyaç bulunmaktadır. Bu yüzden öğretmenlik ve okul yöneticiliği dünyada uzmanlık bilgisi gerektiren meslek alanları olarak görülmektedir. Türkiye’de ise öğretmenlik meslek alanı olarak kabul edilirken okul yöneticiliği ikinci bir görev olarak verilmektedir. Bu demektir ki eğitim yönetimi konusundaki bilimsel bilgi birikimi okul yöneticisi seçiminde dikkate alınmamakta ve okul yönetimi alanına, deneme yanılma yoluyla icra edilen bir alan olarak bakılmaktadır (Akçadağ, 2014). Bu nedenle okul yönetiminin niteliği halen uzmanlaşma ve mesleki gelişime uygun olmayan faktörlere dayalı olduğu için tartışılmaya devam edilmektedir (Erol, 2020; Meriç ve Erdem, 2013). Okul yönetiminin bir uzmanlık alanı olarak tanınmaması nedeniyle yaşanan sorunlar devam etmekte ve bu sorunlar okul yöneticilerinin ve aday okul yöneticilerinin okul yönetimine ilişkin bakış açılarını ve mesleki inançlarını biçimlendirmektedir. Mesleki inançlar kişinin bulunduğu meslek örgütü içerisindeki karar ve uygulamalarını sistemli olarak incelemek ve anlamak için oluşturduğu bilişsel yapılardır (Bayrak Özmutlu, 2018). Mesleki inançlar mesleki gelişim sürecinde bireylerin karşılaştığı durum ve olayları anlamlandırmasına temel oluşturmaktadır (Chong ve Low, 2009). Okul yönetimi ve yöneticiliğine ilişkin olumlu inançlar meslek üyelerini birleştirip standartlar oluşmasına yardım edebilirken olumsuz inançlar geliştirilmesi ise okulun hedeflerini gerçekleştirmelerine engel olup, varoluşsal nedenleri ile çelişkili davranışlar göstermelerine neden olabilmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı okul yöneticilerinin okul yönetimine ilişkin inançlarının incelenmesidir. Okul yöneticilerinin mesleki inanç olgusuna ilişkin algı, deneyim ve düşüncelerinin yansıtılmasının amaçlandığı bu çalışmanın modeli nitel araştırma desenlerinden olgubilim (fenomenoloji) desendir. Araştırmanın çalışma grubu, okul müdürü ve müdür yardımcılarında oluşmuştur. Araştırmanın verilerinin toplanması için yarı yapılandırılmış görüşme formu ve anı formu kullanılmıştır. Araştırmanın verileri içerik analizi ile analiz edilecektir. Araştırmanın verilerinin analizi sonucunda bulgular sunulacaktır. Araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen sonuçlar alan yazın dikkate alınarak tartışılacak ve öneriler geliştirilecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul yöneticileri, Okul yönetimi, Meslekleşme, Mesleki inançlar

<sup>154</sup> Doç. Dr., EGE ÜNİVERSİTESİ, esenaltunay@yahoo.com

<sup>155</sup> Öğrenci, EGE ÜNİVERSİTESİ, ofluoglukubra62@gmail.com

## **OKUL YÖNETİCİLERİNİN COVID19 PANDEMİ DÖNEMİNDE ONLINE EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

**ABDULKADİR AKDAĞ<sup>156</sup>, SACİDE GÜLEL<sup>157</sup>,**

### **ÖZET**

Son günlerde, Dünya'yı etkisine alan COVID19 pandemisi ülkeleri birçok alanda etkisi altına almıştır. Bunların başında da eğitim gelmektedir. Pandeminin etkisi altında kalan bütün ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de eğitimler uzaktan eğitim yoluyla verilmeye başlanmıştır. Bu araştırmada, COVID19 Pandemisi sürecinde uzaktan eğitimde neler yaşandığı konusunda ortaokulda görevli okul yöneticilerinin deneyimlerini derinlemesine anlamaya çalışılması amaçlanmıştır. Analiz sonucunda COVID19 pandemisi öncesinde yöneticilerin pandeminin ne olduğunu bilmedikleri ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde internet bağlantısı, öğrencilerle iletişim kurma, öğrencilerin derslere katılım oranının düşük olması ve velilerin baskısına maruz kalma gibi problemlere sahip oldukları tespit edilmiştir. Bunun yanında uzaktan eğitim sürecinde derste kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerin yanında, kullandıkları materyallerinin değiştiği, uzaktan eğitim ile öğretim programını ve laboratuvar/ atölye etkinliklerini tamamlayamama gibi kaygılara da sahip oldukları görülmüştür. Yine pandemi olayının eğitim teknolojileri kullanımını ve mesleki gelişimlerini çoğunlukla olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir. Bu süreçte okul yöneticilerinde oluşabilecek bilgi eksiklikleri nedeniyle kaygılı oldukları, uzaktan eğitim sürecinde kendilerini yetersiz hissettikleri, buna rağmen kendilerini geliştirme fırsatı yakaladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonuçları doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim, Okul Yöneticisi, Pandemi, COVID19 Pandemisi, Uzaktan eğitim

<sup>156</sup> Öğretmen, AKZİYARET İLKOKULU, kadirakdag30@gmail.com

<sup>157</sup> Öğretmen, 15 TEMMUZ ŞEHİTLERİ İLKOKULU,



## ÖNASYA BİRLİĞİNİN KURULMA OLANAKLARI

**HASAN COŞKUN<sup>158</sup>, HANDAN DİKMEN<sup>159</sup>, YILMAZ UZUNCAKÖSE<sup>160</sup>, GÜLŞAH BAYRI<sup>161</sup>, TAHA TAYFUR<sup>162</sup>, ALPER TÜRKMEN<sup>163</sup>, Ali AKYILDIZ<sup>164</sup>, Sevgi KENDÜZLER<sup>165</sup>, Mehmet AKYAZI<sup>166</sup>, Mustafa ALTUNTAŞ<sup>167</sup>, Esmâ Melek BİNOL<sup>168</sup>, Yasin YILDIRIM<sup>169</sup>, Aysun AŞKAROĞLU<sup>170</sup>, Derviş KANBEROĞLU<sup>171</sup>, Erhan BAYRI<sup>172</sup>,**

### ÖZET

Bu çalışma, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi Yüksek Lisans Programı kapsamında verilen kültürlerarası eğitim dersi bağlamında gelişti. Çalışmanın amacı, Türkiye'nin sınır köylerinde kültürlerarası eğitim olanaklarını araştırmak ve ileride Anadolu ile bitişik bölgelerde kurulabilecek bir birliğin kuruluş koşullarını tartışmaktır. Çalışmanın diğer bir amacı ise kurulacak bir birliğin düzensiz göçü ne denli engelleyeceği konusunda varsayımlarda bulunmaktır. Dünyadaki gelişmelere koşut olarak eğitim alanında da değişik eğitim yaklaşımları tartışılmaktadır. Bu yaklaşımlardan biri kültürlerarası eğitimidir. Kültürlerarası eğitimin bölgesel sorunların giderilmesinde ve özellikle birliklerin kurulmasında önemli bir işlevi olduğu düşünülmektedir. Birliklerin kurulması ile oluşacak görevdeşlik (sinerji) sonucunda bağlılık (aidiyet) duygusunun geliştiği, toplumsal sorunların azaldığı, eğitim ve çalışma olanaklarının, dolayısıyla refah düzeyinin arttığı ve bu olumlu gelişmelerin de düzensiz göçü engelleyebileceği varsayılmaktadır. Her ne kadar 16 yüksek lisans öğrencisiyle gerçekleştirilen bu çalışmanın kapsadığı alanda, Yunanistan, Türkiye, Ermenistan, Azerbaycan, Nahcivan, Irak, Suriye ve Kıbrıs ile ilgili tartışmalar devam etse de fiziki coğrafya açısından bakıldığında ülkeler arasında tarihsel süreç içinde çizilen sınırlar bulunmaktadır. Ülkeler arasındaki fiziki sınırların değiştirilmesi günümüzde kolay olmamaktadır. Son yıllarda özellikle Türkiye'de mavi vatan kavramı sık sık kullanılmaktadır. Mavi vatan kavramı her şeyden önce söz konusu ülkelerin komşu sayısını artırmakta ve ikili işbirliğini güçlendirmektedir. Buna karşın anılan çalışmada mavi vatan ve örneğin Kıbrıs, İngiltere, Japonya, Malta gibi ada ülkelerinin özel durumu ele alınmayacaktır. Konu; kültür, dil, edebiyat, sanat, müzik, folklor ve inanç açısından irdelendiğinde ise ülkeler arasında kesin fiziki sınırların çekilmesi kolay olmamaktadır. Çünkü akrabalık bağları çoğu kez fiziki sınırları aşmakta ve sosyal psikoloji ile pedagoji açısından akrabalık bağlarının fiziki sınırlardan daha güçlü olabileceği düşünülmektedir. Bunun en iyi üç örneği Türkiye - Kuzey Kıbrıs, Türkiye - Türk Cumhuriyetleri ile Türkiye-Azerbaycan arasındaki ilişkiler ve zamanla oluşan "bir millet iki devlet"

<sup>158</sup> Prof. Dr., KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ, hcoskun1952@gmail.com

<sup>159</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ikmenazra@gmail.com

<sup>160</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, 94armaz@gmail.com

<sup>161</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, gulsahbayri201600@gmail.com

<sup>162</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, tahatayfur72@gmail.com

<sup>163</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, turkmenalp1@gmail.com

<sup>164</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, akyl dz.ali@gmail.com

<sup>165</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, kenduzlersevgi@gmail.com,

<sup>166</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, akyazi18@gmail.com,

<sup>167</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, m.altuntas555555@gmail.com,

<sup>168</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, melekesma06@gmail.com,

<sup>169</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, yasihatt@gmail.com,

<sup>170</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, askaraysun0131@gmail.com,

<sup>171</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, perom336@gmail.com,

<sup>172</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, erhan55samsun@gmail.com

söylemidir. Burada ayrıca diasporanın önemi vurgulanmalıdır. Diaspora bağlamında genelde Museviler ve Ermeniler örnek olarak verilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Sınır köyleri, kültürlerarası eğitim, birlik, düzensiz göç, işlev

## **İLKOKUL YÖNETİCİLERİNİN UYGULADIKLARI YÖNETİM BİÇİMLERİNE İLİŞKİN VELİ ALGILARI**

SACİDE GÜLEL<sup>173</sup>, SEDAT ŞEN<sup>174</sup>,

### **ÖZET**

İlkokul yöneticilerinin uyguladıkları yönetim becerilerine ilişkin veli algılarının ölçülmesi amaçlanan çalışmada, okul yöneticilerinin yeterlik düzeylerinin belirlenmesinde tarama modeli kullanılmıştır. Teyfur (2011) tarafından geliştirilen anket Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ilkokullarda öğrencisi olan 130 veliye uygulanmıştır. Verilerin toplanmasında, Teyfur (2011 ) tarafından geliştirilen “İlköğretim Okul Yöneticilerinin Uyguladıkları Yönetim Biçimlerine İlişkin Algıları Ve Velilere Göre Okul Yöneticilerinin Yönetim Becerilerinin Değerlendirilmesi” ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular yüzde, frekansları ve aritmetik ortalamaları alınmış, araştırma soruları belirli kriterlere göre kategorize edilerek yorumlanmıştır. Velilerin algılarına göre ilkokul yöneticilerinin yönetim becerileri “İnsan İlişkileri ve İletişim”, “Veli ve Öğrenci Desteği”, “Öğretmen Desteği”, “Rehberlik Becerileri” ve “Örgüt Geliştirme Becerileri” olmak üzere 5 kategoride incelenmiştir. İnsan ilişkileri ve iletişim bölümünde velilerin genel çoğunluğunun yöneticileri yeterli gördükleri görülmektedir. Veli ve öğrenci desteği kısmında başarılı öğrencilere daha fazla destek olmaları gerektiği istenmektedir. Velilere destek konusu tam yeterli görülme de çokta yetersiz görülmemektedir. Rehberlik becerileri konusunda okul yöneticileri yetersiz görülmüştür. İlkokul yöneticileri rehberlik iş ve işlemlerini sınıf öğretmenlerine ve rehberlik servisine bıraktıklarından dolayı bu algı oluşmuştur. Rehberlik servislerinin yeterli görülmesi de bunu göstermektedir. Okul yöneticilerinin örgüt geliştirme becerileri kategorisinde ise yeterli görülmediği anlaşılmaktadır. Okul yöneticilerinin velileri daha çok okula çekmeleri, okul aile birliğinin güçlendirmeleri gerektiği anlaşılmaktadır. Çağımızın en önemli unsuru eğitim iken bunun ana öznesi öğrencidir. Öğrencilerin başarısının artırılması için okul yöneticileri ile velilerin işbirliği elzem taşımaktadır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Yönetim becerisi, okul yöneticisi, veli

<sup>173</sup> Öğretmen, 15 TEMMUZ ŞEHİTLERİ İLKOKULU, sacide\_63@hotmail.com

<sup>174</sup> Doç. Dr., HARRAN ÜNİVERSİTESİ, sedatsen06@gmail.com

## **YÜKLEME KURAMINA GÖRE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MÜLTECİ EĞİTİMİNDE KAPSAYICI UYGULAMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

SERKAN ÇELİK<sup>175</sup>, DİLARA SAKA<sup>176</sup>,

### **ÖZET**

Çalışmanın amacı: Bu çalışmanın amacı, Suriye uyruklu öğrencilerin bulunduğu kültürel açıdan karma sınıflarda görev alan sınıf öğretmenlerinin mesleki başarılarına ve zorluklara yönelik sahip oldukları inançların, kapsayıcı öğretim hakkındaki görüşlerine yansımalarını tespit etmektir. Araştırma Soruları: Suriye uyruklu öğrencilerin bulunduğu kültürel açıdan karma sınıflarda görev alan sınıf öğretmenlerinin;

- 1) Mesleki başarılarına ve yaşadıkları zorluklara yönelik nedensel yüklemeleri nelerdir?
- 2) Kapsayıcı öğretim pratiklerine yönelik görüşleri nelerdir?

Ulusal ve uluslar arası literatürde, kapsayıcı eğitimin ve kapsayıcı öğretmen niteliklerinin mülteci eğitimindeki önemini vurgulayan pek çok çalışma vardır. Burada dikkat çeken şey, makro düzeyde olumlu bir bakış açısıyla benimsenmesi planlanan kapsayıcı uygulamalar olmasına rağmen, gerek engellerin-zorlukların spesifik yapısı gerekse de sistem ve politikaların etkisiyle bu uygulamaların sahadaki yansımalarının sürdürülebilir, işlevsel, dönüşümsel ve önleyici müdahalelere dönüşmemiş olmasıdır. Bu bağlamda çalışmamız, mülteci eğitimindeki başarılar ve zorluklar özelinde düşünüldüğünde, öğretmenlerin nedensel yüklemelerinin, ifade edilen çelişkinin yaşanmasında etkili olduğunu savunmaktadır. Ayrıca literatürde, kapsayıcı öğretimi “yükleme teorisi” (Weiner, 1971, 1979, 1983, 1985,2000, 2010) çerçevesinde ele alan araştırmalarda dikkate değer bir boşluk vardır. Yöntem: Durum çalışması modelinde yürütülen araştırmanın çalışma grubu Ankara'nın Altındağ ilçesindeki 8 farklı okulda, 4. sınıf düzeyinde ve mülteci öğrencilerin içinde bulunduğu sınıflarda görev yapan 21 gönüllü sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Öğretmenler, araştırmacılar tarafından geliştirilen 3 kapsayıcı sosyal uyum etkinliğini 2020-2021 eğitim öğretim yılı güz döneminde uygulamışlardır. Veriler, araştırmacılar tarafından yarı yapılandırılmış sorularla hazırlanan “Mesleki Başarı Yüklemesi Formu” ve “Etkinlik Süreci Değerlendirme Formu” ile yazılı olarak toplanmıştır. Verilerin analizinde, betimsel analiz tercih edilmiştir. Sonuç ve Değerlendirme: Araştırma sonucumuz, kapsayıcı etkinliklerin mülteci eğitiminde öğretim ortamına pek çok olumlu etkisi olduğuna ve öğretmenlerin mesleki başarı durumlarına yönelik inanç sistemleri ile kapsayıcı etkinlik pratiklerinin öğretim ortamına yansımaları arasında bir bağlantı olduğuna işaret etmektedir. Öğretmenler, geçmişte yaşadıkları zorlukların ortaya çıkış nedenleri konusunda sorumluluğu çoğunlukla dil engeliyle ilintili olarak öğrencilere, sisteme ve ailelere yüklemektedir. Hatta bazı öğretmenler, uyguladıkları kapsayıcı etkinlikleri değerlendirirken de benzer sorunlara değinmişler ve kapsayıcı etkinlikler gibi ‘mikro’ düzeyde kalan öğretimsel çabalara girişmeyi zaman alıcı, müfredatı aksatan ya da sistemde karşılığı olmayan faaliyetler olarak yorumlamışlardır. Öğretmenlerin yaşadıkları sorunların kendi denetimleri dışında ve değiştirilemez olduğunu düşünmeleri, onların bu konuda sorumluluk hissetmemelerine neden olmuş olabilir. Nitekim araştırma sonucunda bazı öğretmenlerin, bir şeyleri değiştirebilme konusunda umutlarının düşük olduğu, zorluklara neden olan kuruma ya da kişiye karşı kızgınlık duydukları; bu bağlamda öğrenilmiş çaresizlik ve hatta tükenmişlik içinde

<sup>175</sup> Prof. Dr., HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ, serkancelik@hacettepe.edu.tr

<sup>176</sup> Doktora Öğrencisi, HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ, akrandilara@gmail.com

olabilecekleri tespit edilmiştir. Bu bulgular aynı zamanda öğretmenlerin, çabalarının karşılığında kendilerini başarıya ulaştırmış görmedikleri deneyimler edinip edinmedikleri ile ilgili merak uyandırıcı sorular doğurmaktadır. Ayrıca bu sonuçlar özellikle göç mağduru gruplarla çalışan öğretmenlerin kişisel iyi oluşlarının desteklenmesi gerektiğini bize göstermektedir. Öte yandan araştırma sonuçları göstermektedir ki kapsayıcılık özelindeki evrensel ve mesleki değerler, kişilik özellikleri, geçmiş yaşantılar ve kendini yenileme-geliştirme çabası bağlamında başarılı olduklarına inanan öğretmenler, genel olarak öğretim ortamında yaşanan sorunların kendi kontrolleri dâhilinde düzelebileceğini düşünmektedir. Bunun yanı sıra, öğretmenlerin kendilerini daha çok mülteci öğrencilere yaklaşım ve davranış öğretimi konusunda başarılı buldukları ancak öğretim ortamını farklılaştırmaya yönelik bir vurgu yapmadıkları görülmüştür. Araştırmanın bu sonucu dikkate alındığında, öğretmenlerin öğretim ortamlarını ve etkinlikleri mülteci öğrencileri de dikkate alarak düzenleme, çeşitlendirme ve farklılaştırma konusunda farkındalık ve beceri geliştirmeleri gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** sınıf öğretmenleri, mülteci eğitimi, kapsayıcı uygulamalar, yükleme kuramı, öğretmen inanışları

## **OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN SANAT ETKİNLİKLERİNİ PLANLAMA-UYGULAMA-DEĞERLENDİRME SÜRECİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

---

**DUYGU ÇETİNGÖZ<sup>177</sup>,**

### **ÖZET**

Bu çalışmanın amacı okul öncesi öğretmenlerinin sanat etkinliklerini planlama, uygulama ve değerlendirme sürecine ilişkin görüşlerini incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında İzmir ilinde bulunan bir bağımsız anaokulunda çalışan 5 öğretmen oluşturmaktadır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır ve verilere görüşme tekniği ile ulaşılmıştır. Nitel araştırma desenlerinden olgubilim kullanılmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Görüşme formunda okul öncesi öğretmenlerinin sanat etkinliklerini planlama, uygulama ve değerlendirme hakkındaki görüşlerini ve karşılaştıkları güçlükleri belirtmeye yönelik sorulara yer verilmiştir. Görüşmelerin sonunda toplanan verilerin açıklanmasını sağlayacak kavramlara, ilişkilere ve temalara ulaşmak için içerik analizi yapılacaktır. Araştırmadan elde edilen bulgular temalar ve kodlar başlıkları altında açıklanacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul öncesi eğitim, sanat etkinlikleri, okul öncesi öğretmenleri

---

<sup>177</sup> Doç. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, duygucepingoz@gmail.com

### ÖZET

Masallar dünya üzerinde her ülkede var olan kültürel miras öğeleridir. Nesilden nesile gerek sözlü gerekse yazılı olarak taşınmıştır. Farklı ülke masalları incelendiğinde olay ve olgular arasındaki benzerlik ve anlatım şeklindeki farklılıklar fark edilmektedir. Çocuk eğitiminde masal; hayal gücünün gelişmesine, düşünce ufğunun açılmasına yardımcı olur. Kelime hazinesini zenginleştirir ve kavram öğrenimini hızlandırır. Kişiliklerini geliştirir. Çocuklar, hayatlarındaki sevdiği ve nefret ettiği örneklerle, masalarda karşılaşır ve masal kahramanları sayesinde tecrübeler yaşayarak, iyi ve kötüyü birbirinden ayırt etmeye başlar. Olan biteni çok daha net bir şekilde algılar. Çünkü masallar aracılığıyla verilen iletiler, yerine çok daha kolay ulaşır. Masal kitaplarının renkli, görsel öğeler yönünden zengin olması ise çocuğun görsel zekasının gelişmesine yardımcı olur. Projemizde masalların evrensel ortak değer olduğu ve korunmasının önemi konusundaki farkındalığı artırmak için teknolojiyi kullanmayı hedefledik. Çünkü Halk Masallarının Modern ve Yaratıcı Şekilde Korunması geleceğimizi korumak demektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Masallar, Aktarma, Koruma, Paylaşma

---

<sup>178</sup> Öğretmen, TEV ABDULLAH NEZAHAT ERBOZ İLKOKULU, mbila@hotmail.com

# **ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA SANAT EĞİTİMİNE İLGİNİN AZALMA SEBEPLERİNİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ: ZONGULDAK İL ÖRNEĞİ**

TUĞBA ÇAKIR<sup>179</sup>,

## **ÖZET**

Sanat, çok geniş kapsamlı bir alandır. Genel manada duyguların dışı vurumu yansıtmak olarak tanımlanan sanat eğitimi Türkiye’de özellikle Cumhuriyet döneminde bir bilim dalı olarak gelişme göstermiştir. Cumhuriyet döneminde yurt dışına gönderilen sanatçılar ve yurt dışından gelen sanat eğitimcileri sayesinde önemli gelişmeler yaşanmıştır. Günümüzdeki sanat eğitimine baktığımızda ne yazık ki toplum olarak uzun yıllardır sanat dersleri hakkındaki genel kanımız “olmasa da olur” şeklindedir. Öte yandan her bireyi yakından ilgilendiren görsel sanatlar dersi nesnelere nasıl görüldüğünü, uyumlu düzen ve kuruluşun nasıl oluşturulduğunu en güzel sergileyen alandır. Bu bağlamda sanat, günlük hayatımızda en az matematik, fen bilimleri, sosyal bilimler ve diğer bilimler kadar önemlidir. Sanatı sadece yaratıcılık, yetenek olarak görmek sanata olan ilgiyi olumsuz etkilemekte, topluma ve diğer bilimlere olan katkısını örselemektedir. Günümüz eğitim politikaları ve stratejilerinde ortaöğretim kurumlarında görsel sanatlar eğitimi, çizme, boyama ve süsleme dersi olarak görülmekte, yaratıcılığın gelişimini engellemekte ve görsel sanatlar eğitimine ilginin azalmasına sebep olmaktadır. Yapılan çalışmada ortaöğretim kurumlarında sanat eğitimine ilginin azalma sebeplerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın amacı ülkemizdeki orta dereceli okullarda sanat eğitimine olan ilgisizliğin nedenlerini araştırmak ve çözüm yolları geliştirmektir. Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden “durum çalışması” kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Zonguldak ili merkez ilçesinde ortaöğretim türünde görev yapmakta olan 12 görsel sanatlar öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Bu araştırma da içerik analizi kullanılmıştır. Sanat eğitimine olan ilginin ve isteğin azalmasına sebeplerine baktığımızda durum çalışması sonucunda eğitim sisteminden kaynaklanan sebepler ilk sırada yer alırken onu Öğretmen ve öğrenciden kaynaklanan sebepler izlemekte üçüncü sırada Sosyo-Kültürel çevreden kaynaklanan sebepler ve son olarak Okul idaresinden kaynaklanan sebepler sıralanmaktadır. Araştırma sonucu elde edilen veriler yorumlanmış ve sanat eğitimine ilginin artırılması ve sanat eğitiminin geliştirilmesi için önerilerde buldukları görülmüştür. Önerilerden ön plana çıkan ders saatlerinin az oluşu artırılması gerekliliği olurken atölye ve dersliklerin olmayışı veya donanım yetersizliğinin giderilmesi ikinci öneri olmuştur. Velilerin ders konusunda bilinçlendirilmesi gerekliliği, Sanat eğitimi ile ilgili olarak sınavlarda sorular sorulması, Okul idarecilerinin yetenekli öğrencileri ödüllendirmesi, Ders içeriklerinin yeniden gözden geçirilmesi önerileri ile sonuca varılmıştır. Anahtar kelimeler: sanat, eğitim, sanat eğitimi

**ANAHTAR KELİMELER:** Sanat ,Eğitim, Sanat eğitimi

<sup>179</sup> Öğretmen, BEYCUMA ŞEHİT POLİS ÇAĞDAŞ ARSLAN ÇPAL, tubiscakir67@hotmail.com



## **OKUL YÖNETİCİLERİNİN YÖNETİMSEL SÜREÇLERDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN İNCELENMESİ**

MEHMET BARIŞ İPEK<sup>180</sup>, MEHMET AKAY<sup>181</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı okul yöneticilerinin yönetimsel süreçlerde karşılaştıkları sorunların tespit edilmesi ve bu sorunlar üzerindeki çözüm önerilerinden faydalanarak konu üzerinde değerlendirmelerde bulunmaktır. Nitel araştırma yöntemi ve fenomenoloji deseninde yürütülen bu çalışmaya, 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılı içerisinde Antalya ili Kepez ilçesindeki Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi anaokulu, ilkokul, ortaokul ve lise 'de görev yapmakta olan 20 okul yöneticisi katılmıştır. Bu katılımcıların 3'ünü anaokulu, 8'ini ilkokul, 6'sını ortaokul ve 3'ünü ise lise yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırma verileri 9 temel soru ve 18 alt araştırma sorusundan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ve kişisel bilgi formu kullanılarak elde edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre yönetim süreçleri kapsamında karar, planlama, örgütleme, iletişim, etkileme, eşgüdümleme, değerlendirme ve okul yöneticilerinin yönetimsel alandaki yeterlilik düzeylerine ait temalar oluşmuştur. Araştırma sonuçlarına göre karar sürecinin mevzuat-bürokrasi çerçevesinde şekillendiği, öğretmenlerin karara katılımı çoğunlukla toplantılar ile olduğu, velilerin ise daha çok veli toplantıları ve veli temsilcisi aracılığı ile karara katıldığı, karar sürecini sınırlayan etmenlerin daha çok isteksizlik, mevzuat, ekonomik faktörler ve zaman kısıtlılığı olduğu görülmektedir. Planlama sürecinin okul kademesine göre değişiklik gösterdiği, kısa ve uzun vadeli planlamalar yapıldığı, planların takibini okul yönetiminin yaptığı, diğer paydaşların ise kurul ve komisyonlar aracılığı ile katıldığı görülmüştür. Örgütlenme sürecinde mevzuatın temel alındığı ve kişilerin yetenek ve tecrübesine dikkat edildiği, çatışma çözümlerinde ilk olarak iletişim yolunun kullanıldığı, bu yolla çözülemeyen durumlarda yasal süreçlere başvurulduğu görülmüştür. İletişim sürecinde, formal ve informal iletişimin kullanıldığı, teknolojik araçlardan yararlanıldığı, önyargı, kişisel menfaatlerin ön plana çıktığı, karşısındakini dinlememe gibi iletişim engellerinin yaşandığı ortaya çıkmıştır. Etkileme sürecinde formal ve informal etkileme yollarının kullanıldığı ve yetki paylaşımı yapıldığı görülmektedir. Eşgüdümleme sürecinde toplantıların yapıldığı, eşgüdümü artırıcı çeşitli etkinliklerin düzenlendiği ve toplumsal değerlere önem verildiği görülmüştür. Değerlendirme sürecinde öğretmenlerin denetiminin daha çok ders denetimi ve sübjektif değerlendirme yoluyla yapıldığı, öğrencilerin ise okul türü ve kademesine göre değerlendirildiği görülmektedir. Okul yöneticilerinin yeterlilik düzeylerine ilişkin ise yöneticilerin hizmet öncesi ve sonrası almış olduğu eğitimlerin yeterli olmadığı görülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim yönetimi, okul müdürü, yönetsel sorun, çözüm önerisi

<sup>180</sup> Öğretmen, MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI, baris\_ipek2007@hotmail.com

<sup>181</sup> Öğretmen, MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI, mehmet\_akay@windowslive.com

# **TÜBİTAK 4007 GELENEKTEN GELECEĞE AÇILAN KAPI İZNİK BİLİM ŞENLİĞİNE KATILAN ÖĞRENCİLERİN BİLİM ŞENLİKLERİNE YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLENMESİ**

SERPİL KARAKİRAZ<sup>182</sup>, NİLAY ÇAKIR<sup>183</sup>,

## **ÖZET**

TÜBİTAK bilim şenlikleri, yaparak-yaşayarak öğrenmeyi, bilim kültürü ve iletişiminin toplumda yaygınlaştırılmasını, katılımcılara bilimsel bilginin ulaştırılması ve bilim - teknoloji arasındaki etkileşimin etkinlikler yoluyla aktarılmasını amaçlamaktadır. Bu çalışmanın amacı Tübitak 4007 Bilim Şenlikleri programı kapsamında Bursa'nın İznik ilçesinde gerçekleştirilmiş olan "Gelenekten Geleceğe Açılan Kapı;İznik Bilim Şenliği" projesine katılan öğrencilerin uyguladıkları etkinlikler sonucunda bilim şenliklerine yönelik tutumlarındaki değişiklikleri değerlendirmektir. Şenliğe katılan 45 öğrenciye 22 maddelik beşli likert ölçeği tipinde etkinlik öncesi ve sonrasında Bilim Şenliği tutum ölçeği uygulanmıştır. Nitel veriler içerik analizi yönteminden yararlanılarak analiz edilmiş, nicel verilerde ise betimleyici veriler sunulmuştur. Çalışma sonucunda elde edilen veriler, katılımcıların Bilim Şenliklerine yönelik olumlu bir tutuma sahip olduklarını göstermektedir

**ANAHTAR KELİMELER:** TÜBİTAK 4007, Bilim Şenliği, Fen bilimleri eğitimi, Katılımcı tutumları

<sup>182</sup> Doktora Öğrencisi, İZNİK İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, serpilkn@gmail.com

<sup>183</sup> Öğretmen, İZNİK İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, nilayceylan87@gmail.com

## ÖĞRENCİLERİN YARATICILIKLARININ GELİŞMESİ ÖNÜNDEKİ ENGELLER: BİR ARAŞTIRMA DERLEMESİ

HASAN BEYSUN<sup>184</sup>, MAHŞUK TURHAN<sup>185</sup>, MÜRSEL KABAR<sup>186</sup>, SALİM SEYFETTİN SANA<sup>187</sup>,

### ÖZET

Bu çalışmanın amacı, bilim ve teknoloji çağında rol model alınan yaratıcılık olgusuna dikkatleri çekmek, bu konuda ne tür çalışmalar yapıldığını incelemek, konunun tartışılarak canlı kalmasını sağlamak ve özellikle de yaratıcılığın gelişmesi önündeki engellerin neler olduğunu keşfetmektir. Genel olarak yaratıcı düşünme ve yaratıcılık birbirine karıştırılan iki kavram olsa da, birincisi daha çok zihinsel etkinlikleri, ikincisi ise hem zihinsel hem de performansa dayalı etkinlikleri kapsamaktadır. Çağdaş ve hızlı gelişen dünyada özelden çocuktan genelde tüm bireylerden yaratıcı olmaları veya en azından yaratıcı düşünceleri istenen ve arzu edilen bir durumdur. Bu açıdan yaratıcılık, yaratıcı düşünme, yaratıcılığı arttırmanın yolları, yaratıcılığın önündeki engeller gibi birçok bilimsel araştırma yapılmış ve hâlâ yapılmaktadır. Yapılan çalışmalarda her bireyde doğuştan potansiyel olarak var olan yaratıcılığın bir takım sebeplerden ötürü geliştirilemediği ve sekteye uğradığı açığa çıkarılmıştır. Yapılan literatür taramalarında da yaratıcılığın önünde bir çok engelin olduğu anlaşılmıştır. Alanyazın incelemesinde, bu engellerden bazıları algısal (problemin farkına varamama, kavramsal bilgi yetersizliği vb.), duygusal (hata yapma ve eleştirilme korkusu, önyargılarımız, motivasyon eksikliği vb.), kültürel (toplumsal alışkanlıklar, töreler, gelenekler vb.), öğrenilmiş (fobileri, tabular, işleve takılma vb.) ve program (müfredata bağlı kalma, konuları yetiştirme kaygısı vb.) engelleri olarak tanımlanmıştır. Bunların dışında yaratıcılığın önünde anne-baba ve eğitimcilerden kaynaklı engellerin varlığı da kabul edilmiştir. Doğuştan getirilen farklı yaratıcılık özellikleri gerek toplumsal gerek bireysel engelleri aşamadığında körelmeye, durağanlaşmaya nihayetinde sönmeye yüz tutacaktır. Bunun somut ve önemli göstergelerinden biri de bireylerin yaratıcılıklarının sergilenme düzeyinin toplumdaki topluma farklılık göstermesidir. Bu gibi nedenlerden ötürü, sözkonusu engellerin aşılması hayati bir öneme sahiptir. Bundan hareketle bu araştırmanın amacı, öğrencilerdeki yaratıcılığın önündeki engellerin kuramsal anlamda bilinmesi ve bunları aşma yollarında kullanılacak yöntemlerin tespit edilmesidir. Bunun yanı sıra, çalışmanın konu ile ilgili derinlemesine araştırma yapmak isteyenler, eğitimciler ve ebeveynler başta olmak üzere alanla ilgili olanlara öğrencilerdeki yaratıcılığın önündeki engeller hakkında önbilgi sağlayarak kaynaklık etmesi ve konuyu derinlemesine tartışmaya açarak zihinsel çözümlenmelere, özgün fikirlere kapılar aralaması hedeflenmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Yaratıcılık, yaratıcı düşünme, yaratıcılığın önündeki engeller, özgünlük, kültür

<sup>184</sup> Öğretmen, hsnbysn21@gmail.com

<sup>185</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mahsukt@gmail.com

<sup>186</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mkabar21@gmail.com

<sup>187</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, salimseyfettinsana@gmail.com

## ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMI VE UYGULAMA ÖRNEKLERİ

NUR DURMUŞ<sup>188</sup>,

### ÖZET

Teknolojik gelişmeler birçok alanda ilerlemenin önünü açmıştır. Çağımızda teknolojik gelişime uyum sağlayamayan sektörlerin varlıklarını sürdürmedikleri bir gerçektir. Eğitimde teknolojinin etkilerinin yaşandığı önemli sektörlerden biridir. İşgücü piyasası teknolojik bilgi birikimi açısından donanımlı eleman arayışına girmişken, piyasaya eleman yetiştiren eğitim kurumlarının bu açığa hizmet etmesi şarttır. Bu anlayışla eğitim kurumları içeriklerini, eğitim yöntemlerini ve amaçlarını revize etmek zorundadır. Eğitimin en temel taşıını oluşturan erken çocukluk döneminden başlayarak gelişime ayak uydurulmalıdır. Bakanlığımızın Okul Öncesi Eğitim programının esnek yapısı herhangi bir program değişikliğini beklemeksizin bu uygulamalara, yöntem ve tekniklere izin vermektedir. Bundan faydalanarak, programımızdaki amaç ve kazanımlar basit web2 araçlarıyla bu grup öğrencilerine aktarılabilir. Bu anlayıştan yola çıkarak 2020-2021/2021-2022 Eğitim Öğretim Yıllarında Kayseri’de bağımsız anaokulunda toplamda 300 öğrenciye varan 4/6 yaş gruplarında programımızda yer alan temel gelişim alanlarına yönelik bilgisayar destekli farklı etkinlikler uygulanmıştır. Bu uygulamalarda yüksek verimlilik ve uyum gözlemlenmiştir. Öğrencilerin geleneksel yöntemlerden ziyade yeni teknolojiyle içiçe yöntemleri daha çok benimsedikleri ve kalıcı öğrenme gerçekleştirdikleri, gözlem tekniğiyle ve ailelere uygulanan anket, geri bildirim formları ile anlaşılmıştır. 2 yıllık bu çalışmanın poster olarak sunulması planlanmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Erken Çocukluk Dönemi, Teknoloji, Web2 Araçları

<sup>188</sup> Uzm., KAYSERİ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, enyuarnur@gmail.com

### ÖZET

Elimi tut eTwinning projemizin amacı " Özel eğitime ihtiyaç duyan orta ve ağır zihinsel engeli bulunan öğrenciler ile normal düzeyde eğitim gören öğrencileri bir araya getirerek ortak etkinlik yapma, üretme, birlikte hareket etme duygularını geliştirerek kaynaştırma ve özel eğitim öğrencilerinin de diğer öğrenciler gibi çalışıp akranları ile birlikte aynı şartlarda verimli işler yapabileceklerini göstermektir." doğrultusunda yapılan plan programlar ve etkinlikler yaş gruplarına uygun seçilmiş olup web 2 araçları üzerinden kodlama Steam çalışmaları ile amacımız doğrultusunda plana uygun bir şekilde, Covid 19 nedeniyle uzaktan da olsa öğrencilerimizin mutlu bir şekilde severek ve isteyerek etkinlikleri tamamladıklarını ve yeni etkinlikleri merakla beklediklerini gördük. Kurucularımızın ve ortaklarımızın büyük desteği ile ilk etkinliğimiz olan "Öğretmenler Günü Puzzle etkinliğine başladığımızda benimle aynı heyecanı paylaşan öğrencilerimizin de etkinliği covid 19 önlemleri kapsamında evlerinde dışarı çıkmadan sıkılarak geçirdikleri gün ve saatleri unutturan zevk aldıkları bir elektronik puzzle etkinliği olduğunu ve çok zevk aldıklarını belirterek ikinci etkinlik nasıl olacak öğretmenim diye sormaları, ayrıca paylaşmayı, ortak hareket etmeyi, planlı şekilde etkinlikte görev almak yönergeler kapsamında öğrencilerime farklı katkı sunmuştur. Plan doğrultusunda görevli öğretmenlerimizin hazırlamış oldukları yönergelerle; 3 Aralık Dünya Engelliler Günü, Mevlana Haftası, İnsan hakları ve Demokrasi Haftası ve Yeni Yıl ile ilgili yapılan kodlama etkinliklerini severek yapan öğrencilerim bu günlere ait mesajlarını da bir bütünlük oluşturan metinlerden kendilerine düşen kısımlarını seslendirerek verdiler. Böylece akranlarıyla birlikte bir bütünü oluşturduklarını fark eden öğrencilerim bu vb. etkinliklerde daha fazla görev almak istediklerini belirttiler. Doğa, hayvan sevgisi kazandırmak, doğada aç kalan kuşlara kendi yapacakları yuvalar ile güzel bir ortam hazırlayacaklarını duyan öğrencilerim STEAM etkinliklerinin birincisi olan "Kuş Yuvası Yapımında yönerge kapsamında istedikleri renkleri kullanarak ortaya çıkardıkları ve üzerine elimi tut proje isimlerini oluşturdukları yuvaları soğuk günlerde ağaç dallarına asıp içlerine yemlerini koyarak birlikte çalışmayı, ürün oluşturmayı ve doğa ve hayvan sevgisi bilincini öğrenmiş oldular. İkinci steam etkinliğimiz olan tutumluluğu,birikimin önemini amaçlayan "Kumbara Yapımı" ve üçüncü etkinliğimiz projemizin ismi olan Elimi Tut u simgeleyen steam "El İskeleti Modeli Yapımı" ile verilen ortak yönerge uygulandı. Bu etkinliklerle de hem birlikte hareket etme, yönergelere uyararak ürünü tamamlama ve ürünün katmış olduğu anlam ve duyguyu öğrenmiş oldular. Etkinliklerimiz plan kapsamında öğrencilerimize güvenli internet kullanımı,pc,tablet vb internete bağlı bilişim araçlarının amacına uygun ve sınırlı sayıda kullanılması gerektiğini anlatan "Güvenli İnternet Günü 2021" ile öğrencilerimiz ve ailelerine bilinçlendirme çalışması yapılmış oldu. Final etkinliğimiz olan "Masal" çalışmasında ise masal komisyonunca yönerge doğrultusunda konusu, kahramanları ve kahramanların özellikleri belirtilen masalımıza giriş yapılarak metin normal eğitim gören öğrenciler tarafından masalın devamını belirli sıralama ile kendi duyguları ve hayal gücünü kullanarak tamamlandı. Aynı zamanda yaptığımız etkinlikler öğrencilerimin sosyalleşmelerine, akranları ile birlikte covid 19 kapsamında sıkıntılı günlerine neşe kattıklarını, küçük kas, büyük kas gelişmelerine, web2 araçlarını kullanmalarını ayrıca bilişsel ve psiko-motor becerilerin de geliştirilmesinde oldukça fayda sağlamıştır."Elimi Tut"

<sup>189</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, serkankrky38@gmail.com

eTwinning projemizde özel çocuklarımızla, normal düzeydeki akranlarının etkinlerde buluşup ortaya birlikte koydukları ürünlerden mutlu olmaları, kendilerine karşı güvenlerini getirmiş, sosyalleşmelerini sağlamış ayrıca her biri farklı bölgeden olan öğrencilerin bölgesel ve ekonomik imkanların ortadan kaldırarak Almanya dan-Ağrıya- Konya dan-Kayseriye kadar buluşup kaynaşmasını sağlamış oldu.

**ANAHTAR KELİMELER:** Özel Eğitim, Akran Eğitimi, Etwinning, Empati, Yardımlaşmak

## KİŞİ-İŞ UYUMUNUN PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ÖRGÜTSEL ÖZDEŞLEŞME ARACI ROLÜ

ESRA TÖRE<sup>190</sup>, EKREM ÇETİN<sup>191</sup>, GÜLSU NAİBOĞLU<sup>192</sup>,

### ÖZET

Kişi - iş uyumu kişinin bilgi, yetenek ve becerilerinin işin özellikleri ile uyumunu ifade eder. Doğru işler için doğru adayları bulma, seçme ve kurum içinde uygun pozisyonlara yerleştirme, doğru iş için doğru çalışanı istihdam edilmesi şeklinde tanımlanmaktadır. İki faktörlü bir yapıdan oluş kişi - iş uyumunun birinci boyutunda ihtiyaçlar-sağlananlar (kişinin ihtiyaçları ile çalışmasının karşılığında almış olduğu karşılık veya ödülün örtüşmesi), ikincisi boyutunda ise beceriler-gereklilikler (çalışanın sahip olduğu beceri, yetenek ve kişilik özellikleri ile işin yürütülmesi için gerekli özelliklerin örtüşmesi) yer almaktadır. Öğretmenlik mesleğinin yetiştirme ve seçim süreçleri göz önüne alındığında bu uyum durumunun göz ardı edildiği söylenebilir. Oysaki kişi-iş uyumu pek çok pozitif örgütsel davranış çıktısını olumlu etkilemektedir. Psikolojik iyi oluş, zorluklar ile yüz yüze gelindiğinde kendini gerçekleştirme ve anlamlı bir yaşam için kişinin potansiyellerini harekete geçirmesini içermektedir. Psikolojik iyi oluş, bireyin kendini olumlu olarak algılamasını ve kendisini gerçekçi olarak tanıyarak güçlü yanları ve sınırlıklarının farkında olması ve bununla birlikte kendinden memnun olmasını, özerk ve bağımsız hareket edebilmesini ve yaşamını anlamlı bulmasını kapsamaktadır. Örgütsel özdeşleşme ise hizmet veren bireyler ile örgüt arasındaki psikolojik bağı vurgulamaktadır. Örgütsel özdeşleşme, kişinin başarı ve başarısızlıklarda grupla birlik olup gruba ait olmayı algılayışıdır. Örgütün amaçları ile bireysel amaçların bütünleşerek ve uyumlu hale geldikleri süreci ifade eder. İlgili alanyazından yola çıkarak bu çalışmanın amacı, kişi-iş uyumunun psikolojik iyi oluş üzerindeki etkisinde örgütsel özdeşleşme aracı rolünü incelemektir. Araştırmada nicel araştırma modellerinden olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2021-2022 eğitim öğretim yılında İzmir ilinde çalışmakta olan ve kota örnekleme yolu ile seçilen 652 öğretmenden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak Kişi İş Uyumu Ölçeği (Koçak, 2017), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (Telef, 2013) ve Örgütsel Özdeşleşme Ölçeği (Tüzün, 2006) kullanılmıştır. Araştırma bulguları analiz aşamasında olup, bulgular ve sonuç kısmına daha sonra yer verilecektir.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Kişi-İş Uyumu, Psikolojik İyi Oluş ve Örgütsel Özdeşleşme.

<sup>190</sup> Dr. Öğr. Üys., İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, esra.tore@izu.edu.tr

<sup>191</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ekremcetin.edu@gmail.com

<sup>192</sup> Doktora Öğrencisi, İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, glstdoga@gmail.com

## ***İŞ-YAŞAM DENGESİNİN PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: SOSYAL DESTEĞİN ARACI ROLÜ***

**ESRA TÖRE<sup>193</sup>, ŞULE ÇİMEN<sup>194</sup>,**

### **ÖZET**

İş yaşam dengesi, bireyin hem işte hem de iş dışındaki aile yaşamında üstlenmiş olduğu sorumluluklar için yeterli zamanı ayırması olarak tanımlanmaktadır. Bireyin işi ve iş dışı yaşamına dair talepleri arasında uyumu sağlayabilmesi, her iki alandan da tatmin olabilmesidir. Kişinin iş ve iş dışındaki yaşamında üstlendiği roller arasındaki çatışmanın en alt düzeyde olması durumudur. İş yaşam dengesi, çalışanların iş aile yaşamı sorumluluklarının uyumunu da ifade eder. Bireyin yaşam alanları arasında kendi tercihince denge kurması, kişinin işinden beklediği öngörülerini ile kişisel yaşamından umduklarının uyum içerisinde olmasıdır. Araştırmacılar iş yaşam dengesizliğinin öğretmenlerde oldukça karşılaşılan bir durum olduğu da öne sürülmektedir. Kendilerini mesleki alanda geliştirmek, bilgilerini yenilemek, faaliyetlere katılmak, öğrencilerin sınav sonuçlarını değerlendirmek vb. işleri genellikle iş dışı yaşamına taşıyan öğretmenler için her iki alanda da zaman açısından denge kurmak oldukça güç olmaktadır. Psikolojik iyi oluş, zorluklar ile yüz yüze gelindiğinde kendini gerçekleştirme ve anlamlı bir yaşam için kişinin potansiyellerini harekete geçirmesini içermektedir. Psikolojik iyi oluş, bireyin kendini olumlu olarak algılamasını ve kendisini gerçekçi olarak tanıyarak güçlü yanları ve sınırlıklarının farkında olması ve bununla birlikte kendinden memnun olmasını, özerk ve bağımsız hareket edebilmesini ve yaşamını anlamlı bulmasını kapsamaktadır. Sosyal destek ise bireylerin kötü zamanlarında ve ihtiyaç duyduklarında başvurabilecekleri insanların bulunması ve insanların kendilerine değer vermesi, özen göstermesi, sahip oldukları ilişkilerden mutlu olması gibi bir destek mekanizmaları olarak tanımlanmaktadır. Bireylerin yaşamlarını devam ettirdikleri ortamda bulunan sosyal destek kaynaklarını bilmesi, bu kaynaklardan aldığı destek düzeyine dair farkındalığının olması üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Kişilerin ailelerinden, arkadaşlarından, meslektaşlarından, kuruluşlarından ve toplumdan aldıkları desteğin, psikolojik sağlıkları, fiziksel sağlıkları, zorluklar ve zorluklarla başa çıkma yetenekleri üzerinde derin bir etkisi vardır. İlgili alanyazından yola çıkarak bu çalışmanın amacı iş-yaşam dengesinin psikolojik iyi oluş üzerindeki etkisinde sosyal desteğin aracı rolünü incelemektir. Araştırmada nicel araştırma modellerinden olan ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2021-2022 eğitim öğretim yılında İzmir ilinde çalışmakta olan ve kota örnekleme yolu ile seçilen 590 öğretmenden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak İş Yaşam Dengesi Ölçeği (Küçükusta, 2007), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (Telef, 2013) ve Sosyal Destek Ölçeği (Çakır, 1993) kullanılmıştır. Araştırma bulguları analiz aşamasında olup, bulgular ve sonuç kısmına daha sonra yer verilecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** İş-Yaşam Dengesi, Psikolojik İyi Oluş ve Sosyal Destek.

<sup>193</sup> Dr. Öğr. Üys., İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, esra.tore@izu.edu.tr

<sup>194</sup> Öğrenci, İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, sulcimen@hotmail.com



## ÖRGÜTSEL ÖZDEŞLEŞME VE SOSYAL DESTEĞİN İŞ TATMİNİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: İŞ-YAŞAM DENGESİNİN ARACI ROLÜ

ESRA TÖRE<sup>195</sup>, ORHAN KADİR UYSAL<sup>196</sup>,

### ÖZET

İş tatmini, kişilerin işlerinde duydukları hoşnutsuzluk veya hoşnutsuzluk olarak tanımlanmakta, işin nitelikleriyle, çalışanların isteklerinin birbirine uyum gösterdiği durumlarda iş tatmininin gerçekleşebileceğini öne sürülmektedir. İş tatmini, iş şartlarının (işin kendisi, yönetimin tutumu) ya da işten elde edilen sonuçların ( ücret, iş güvenliği) kişisel bir değerlendirmedir ve bireyin normlar, değerler, beklentiler sisteminden geçerek işlenen iş ve iş koşullarına ilişkin algılamalarına karşı geliştirdiği içsel tepkilerden oluşmaktadır. Örgütsel özdeşleşme, hizmet veren bireyler ile örgüt arasındaki psikolojik bağı vurgulamaktadır. Örgütsel özdeşleşme, kişinin başarı ve başarısızlıklarda gruba birlik olup gruba ait olmayı algılayışıdır. Örgütün amaçları ile bireysel amaçların bütünleşerek ve uyumlu hale geldikleri süreci ifade eder. Sosyal destek, bireylerin kötü zamanlarında ve ihtiyaç duyduklarında başvurabilecekleri insanların bulunması ve insanların kendilerine değer vermesi, özen göstermesi, sahip oldukları ilişkilerden mutlu olması gibi bir destek mekanizmaları olarak tanımlanmaktadır. Bireylerin yaşamlarını devam ettirdikleri ortamda bulunan sosyal destek kaynaklarını bilmesi, bu kaynaklardan aldığı destek düzeyine dair farkındalığının olması üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Kişilerin ailelerinden, arkadaşlarından, meslektaşlarından, kuruluşlarından ve toplumdan aldıkları desteğin, psikolojik sağlıkları, fiziksel sağlıkları, zorluklar ve zorluklarla başa çıkma yetenekleri üzerinde derin bir etkisi vardır. İş yaşam dengesi ise, bireyin hem işte hem de iş dışındaki aile yaşamında üstlenmiş olduğu sorumluluklar için yeterli zamanı ayırması olarak tanımlanmaktadır. Bireyin işi ve iş dışı yaşamına dair talepleri arasında uyumu sağlayabilmesi, her iki alandan da tatmin olabilmesidir. Kişinin iş ve iş dışındaki yaşamında üstlendiği roller arasındaki çatışmanın en alt düzeyde olması durumudur. İş yaşam dengesi, çalışanların iş aile yaşamı sorumluluklarının uyumunu da ifade eder. Bireyin yaşam alanları arasında kendi tercihince denge kurması, kişinin işinden beklediği öngörülerini ile kişisel yaşamından umduklarının uyum içerisinde olmasıdır. Araştırmacılar iş yaşam dengesizliğinin öğretmenlerde oldukça karşılaşılan bir durum olduğu da öne sürülmektedir. Kendilerini mesleki alanda geliştirmek, bilgilerini yenilemek, faaliyetlere katılmak, öğrencilerin sınav sonuçlarını değerlendirmek vb. işleri genellikle iş dışı yaşamına taşıyan öğretmenler için her iki alanda da zaman açısından denge kurmak oldukça güç olmaktadır. İlgili alanyazından yola çıkarak bu çalışmanın amacı örgütsel özdeşleşme ve sosyal desteğin iş tatmini üzerindeki etkisinde iş-yaşam dengesinin aracı rolünü incelemektir. Araştırmada nicel araştırma modellerinden olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2021-2022 eğitim öğretim yılında İzmir ilinde çalışmakta olan ve kota örnekleme yolu ile seçilen 615 öğretmenden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak Örgütsel Özdeşleşme Ölçeği (Tüzün, 2006), Sosyal Destek Ölçeği (Çakır, 1993), İş Tatmini Ölçeği (Keser ve Bilir, 2019) ve İş Yaşam Dengesi Ölçeği (Küçükusta, 2007) kullanılmıştır. Araştırma bulguları analiz aşamasında olup, bulgular ve sonuç kısmına daha sonra yer verilecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Örgütsel Özdeşleşme, Sosyal Destek, İş Tatmini ve İş-Yaşam Dengesi.

<sup>195</sup> Dr. Öğr. Üys., İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, esra.tore@izu.edu.tr

<sup>196</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, orhankadiruysal@hotmail.com

## **KİŞİ-İŞ UYUMUNUN İŞ TATMİNİ VE İŞ PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: İÇSEL MOTİVASYONUN ARACI ROLÜ**

**ESRA TÖRE<sup>197</sup>, ORHAN KADİR UYSAL<sup>198</sup>, ZÜLFİKAR SAMUR<sup>199</sup>,**

### **ÖZET**

Kişi - iş uyumu kişinin bilgi, yetenek ve becerilerinin işin özellikleri ile uyumunu ifade eder. Doğru işler için doğru adayları bulma, seçme ve kurum içinde uygun pozisyonlara yerleştirme, doğru iş için doğru çalışana istihdam edilmesi şeklinde tanımlanmaktadır. İki faktörlü bir yapıdan oluş kişi - iş uyumunun birinci boyutunda ihtiyaçlar-sağlananlar (kişinin ihtiyaçları ile çalışmasının karşılığında almış olduğu karşılık veya ödülün örtüşmesi), ikincisi boyutunda ise beceriler-gereklilikler (çalışanın sahip olduğu beceri, yetenek ve kişilik özellikleri ile işin yürütülmesi için gerekli özelliklerin örtüşmesi) yer almaktadır. Öğretmenlik mesleğinin yetiştirme ve seçim süreçleri göz önüne alındığında bu uyum durumunun hep göz ardı edildiği söylenebilir. Oysaki kişi-iş uyumu pek çok pozitif örgütsel davranış çıktısını olumlu etkilemektedir. İş tatmini, kişilerin işlerinde duydukları hoşnutluk veya hoşnutsuzluk olarak tanımlanmakta, işin nitelikleriyle, çalışanların isteklerinin birbirine uyum gösterdiği durumlarda iş tatmininin gerçekleşebileceğini öne sürülmektedir. İş tatmini, iş şartlarının (işin kendisi, yönetimin tutumu) ya da işten elde edilen sonuçların ( ücret, iş güvenliği) kişisel bir değerlendirmesidir ve bireyin normlar, değerler, beklentiler sisteminden geçerek işlenen iş ve iş koşullarına ilişkin algılamalarına karşı geliştirdiği içsel tepkilerden oluşmaktadır. Bireyin işinin özelliklerinin, kendisi için önemli olan nitelikleri taşıması ve doldurması halinde ortaya çıkmaktadır. İş performansı, çalışanların ücret karşılığında sarf etmeleri gereken gayret olarak nitelenmektedir. Çalışanın kendine eşdeğer çalışanlara kıyasla iş ile ilgili davranış ve çıktılarının verimlilik düzeyidir. Motivasyon ise “bireylerin belirli bir amacı gerçekleştirmek üzere kendi arzu ve istekleri ile davranmaları ve çaba göstermeleri olarak da ifade edilmektedir. İçsel motivasyon işin kendisinden kaynaklanan dışardan bir ödüle ihtiyaç duyulmayan motivasyondur. İçsel olarak motivasyonda birey, ödüllere veya baskıya ihtiyaç duymadan faaliyetlerle ilgilenmekte, özgürce ve kendi iradesiyle hareket etmektedir. İçsel motivasyon araçları; ilgi çekici ve zorlayıcı iş, işte bağımsızlık, işin çalışan açısından önemi, işe katılım, sorumluluk, çeşitlilik, yaratıcılık, kişinin yeteneklerini ve becerilerini kullanma fırsatları, kişinin performansı ile ilgili tatmin edici geri bildirim gibi faktörleri içermektedir. Bu çerçevede değerlendirildiğinde içsel motivasyonun işin nitelikleri ve kişi-iş uyumu ile bağlantılı olduğu görülmektedir. İlgili alanyazından yola çıkarak bu çalışmanın amacı kişi-iş uyumunun iş tatmini ve iş performansı üzerindeki etkisinde içsel motivasyonun aracı rolünü incelemektir. Araştırmada nicel araştırma modellerinden olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2021-2022 eğitim öğretim yılında İzmir ilinde çalışmakta olan ve kota örnekleme yolu ile seçilen 536 öğretmenden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak Kişi İş Uyumu Ölçeği (Koçak, 2017), İş Tatmini Ölçeği (Keser ve Bilir, 2019), İş Performansı Ölçeği (Özkan, 2017) ve İçsel Motivasyon Ölçeği (Dündar, Özutku ve Taşpınar, 2007) kullanılmıştır. Araştırma bulguları analiz aşamasında olup, bulgular ve sonuç kısmına daha sonra yer verilecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kişi-İş Uyumu, İş Tatmini, İş Performansı, İçsel Motivasyonun,

<sup>197</sup> Dr. Öğr. Üys., İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, esra.tore@izu.edu.tr

<sup>198</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, orhankadiruysal@hotmail.com

<sup>199</sup> Uzm., MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, zulfikarsamur@hotmail.com

## ÜYELERİN İKNA EDİLME SÜRECİNDE SENDİKA YÖNETİCİLERİNİN KULLANDIĞI STRATEJİ VE ÜYELERİN SENDİKALARDAN BEKLENTİLERİ

SERHAT YILDIZ<sup>200</sup>, UĞUR KAPLAN<sup>201</sup>, TURGAY YILDIZÖZ<sup>202</sup>, NECMETTİN SARIBAŞ<sup>203</sup>,

### ÖZET

Bu çalışmada amaç; sendikacılıkta üyelerin ikna edilme sürecinde sendika yöneticilerinin kullandığı strateji ve üyelerin sendikalardan beklentilerini ortaya koymaktır. Bu araştırma nitel bir çalışma olarak ele alınmış olup nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması seçilmiştir. Diyarbakır ilinde faaliyet gösteren, üye sayısı en fazla olan üç sendikanın yöneticisiyle yüz yüze görüşme gerçekleştirilmiştir. 3 uzman görüşü alınarak hazırlanan 5 soru, katılımcılara yöneltilmiş olup cevapları kayıt cihazı aracılığıyla kayıt altına alınmıştır. Daha sonra bu kayıtlar deşifre edilerek word ortamına olduğu gibi aktarılmıştır. Cevaplar 5 kategoriye ayrılmış olup bu kategoriler kendi içerisinde alt temalara ayrılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda sendikaların özellikle geçmiş faaliyetlerini de ön plana çıkararak üyelerin özlük ve ekonomik haklarını geliştirebileceklerine olan inançla üyelerini ikna ettikleri gözlemlenmiştir. Bu bağlamda üyelerin sendikalara üye olmaya ikna olma süreçlerinde özellikle sendikaların toplumsal gücü ve politik görüşlerinin belirleyici olduğu görülmüştür. Üyelerin genel olarak sendikalardan beklentilerinin öncelikle özlük ve ekonomik hakların iyileştirilmesi ve liyakat esaslı bir yönetici atamasının ön plana çıktığı bulgulanmıştır. Ancak bazı noktalarda sendika ile üyeler arasındaki iletişim eksikliği önemli bir sorun olarak dile getirilmiştir. Sendikacılık özellikle özlük ve ekonomik hakların korunması noktasında üyelerinin talep ve isteklerini dile getirip ilgili birimlere aktardıkları için insanlar tarafından tercih sebebi olmuştur. Ancak ülkemizde özellikle son yıllarda sendikacılığın dolaylı yoldan siyasal bir zemine oturtulmasından dolayı insanlarda bir ön yargı oluşmuştur. Sendikal faaliyetlerden ziyade politik çalışmalarla ön plana çıktıkları için sendikalar son yıllarda amaçlarından kısmen de olsa sapmıştır. Sendikacılığın amacına uygun bir şekilde yapılması için sendikaların üyelerinin sosyal, mesleki ve ekonomik gelişimlerini merkeze alan bir anlayış benimsemeleri elzemdir. Bu noktada üyelerin de istekleri göz önünde bulundurularak sendikal faaliyetler yürütülmelidir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Sendika, Yönetim, Öğretmen

<sup>200</sup> Uzm., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ser\_hat021@hotmail.com

<sup>201</sup> Uzm., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ugur.kaplan.66@gmail.com

<sup>202</sup> Uzm., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, turgay19902121@gmail.com

<sup>203</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, saribas.necmettn@gmail.com

## ZOR KONULAR ÜZERİNE ÇOCUKLARLA FELSEFE YAPMAYA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

SENA NUR KUTLUBOĞA<sup>204</sup>, NİHAN AKKOCAOĞLU ÇAYIR<sup>205</sup>,

### ÖZET

Çocuklar için felsefe, bir rehber eşliğinde çocukların felsefe yapmalarına işaret eder. Öğretmen ya da kolaylaştırıcı, çeşitli uyarıcılardan yola çıkarak çocukların, bir felsefe sorusunu tartışmalarını sağlar. Bu sorular “Mutluluk nedir?”, “Özgürlük nedir?”, “Doğru davranış nedir?” gibi felsefe soruları olabilir. Öğretmen bu süreçte çocuklara sorular sorarak onların fikirlerini ifade etmelerine, farklı görüşlerin ortaya çıkmasına, çocukların çok boyutlu düşünerek sorgulamalarına rehberlik eder. Haynes ve Murriss’e (2009) göre öğretmenler, tabu olarak gördüğü ya da istenmeyen bir mesaj vereceği kaygısıyla bazı çocuk kitaplarını buna bağlı olarak bazı önemli felsefi soru ya da kavramları sınıfa getirmekten kaçınmaktadır. Ölüm, cinsellik ve aşk kaçınılan konular arasında yer alır. Çocuklar da yetişkinler gibi kimlik, hayatın anlamı ve ölümün doğası gibi soruların sebep olduğu bir dizi endişe yaşarlar. Çocukların endişelerini azaltmanın yollarından biri bu zor soruları onlarla düşünmektir. Çocukların sorgulamalarını, meraklarını ve düşünme konusundaki motivasyonlarını bırakmamaları için bu konularda onlarla felsefe yapmak önemlidir. Sorgulamalar, çocukların hayatın bu evreleriyle yüzleşmeleri ve kabullenmeleri açısından da kıymetlidir (Mohr Lone, 2017). Çocuklar, Tanrı hakkında da her fırsatta sorular sorarlar. Yetişkinlerin bu konuyu örtbas etmesi bir çözüm değildir. Çocukların felsefi sorularının kapsamını sınırlamak sadece çocuklar için felsefe programını hayata geçirmeyi değil; eleştirel düşünme ve demokrasi eğitiminin hedeflerini de baltalar. Çocukları, eleştirel düşüncelerini ve dini, ahlaki veya politik meseleler hakkında tartışmalarını engellemek, çocuklara düşünmenin doğası hakkında kafa karıştırıcı fikirler verir. “Sadece belirli konuları sorgulamak mümkündür.” algısı bunlardan biridir. Aynı zamanda, bu çocukların sorgulama süreçlerine olan ilgilerini yitirmelerine de neden olur (Gregory, 2008). Bu araştırmanın amacı, çocuklarla felsefe yapan öğretmenlerin, felsefe yapmaktan kaçındıkları kavramları ve bu kavramları sorgulama süreçlerine taşımakta zorlanmalarının nedenlerini tespit etmektir. Bu tespit çocuklar için felsefe uygulayıcılarının yaşadıkları sorunları anlamak, çocuklar için felsefenin doğru bir şekilde anlaşılması ve sınıfa aktarılmasını sağlamak açısından önemlidir. Bu araştırma çocuklar için felsefe uygulayıcısı olan öğretmenlerle yürütülmüştür. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada, devlet ya da özel okullarda görev yapan öğretmenlere zincir örnekleme ile ulaşılmıştır. Öğretmenler, 5 sorudan oluşan açık uçlu bir soru formunu yanıtlamışlardır. Cevaplar bilgisayar ortamına aktarılarak içerik analizi aracılığıyla analiz edilmiştir. Araştırmaya katılan 73 katılımcıdan %90’ının çocuklarla felsefe yaparken kaçındıkları/tabu olarak gördükleri kavramlar varken, %10’luk kısmının ise çocuklarla felsefe yapmaktan kaçındıkları herhangi bir kavram yoktur. Öğretmenler ölüm, inanç, cinsellik, şiddet, duygular gibi farklı kavramları tabu olarak gördüklerini belirtmişlerdir. İlgili kavramlar üzerine felsefe yapmak için, soruşturma topluluğunun ve kolaylaştırıcının hazırbulunuşluğunun, önem arz ettiği söylenebilir. Çocuklar için felsefe eğitmen eğitimleri zor konular üzerine felsefe yapmaya yönelik dersleri içerebilir ve bu dersler disiplinlerarası bir yaklaşımla ele alınabilir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Çocuklarla felsefe, zor konular, öğretmen

<sup>204</sup> Öğrenci, HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ, senanur.ktlu@gmail.com

<sup>205</sup> Dr. Öğr. Üys., HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ, nihanakkocaoglu@gmail.com

### ÖZET

Toplum içinde yaşayan, yaşadığı ortamda çevresi ile etkileşim halinde bulunan ve sosyal bir varlık olan insan, doğrudan veya dolaylı olarak çevresini de etkiler çevresinden de etkilenir. Bu kişi öğretici sosyal konumunda ise daha büyük bir öneme sahip olmaktadır. Eğitim işi ilk olarak ailede başlar daha sonra ise okula başlama dönemi ile birlikte daha önemli bir safhaya geçer. Bu aşamada öğretmen rolünü üstlenen kişinin yetiştirme tarzı, aile ortamı, hayata ve karşılaştığı olaylara bakış açısı, bir birey olarak kişiliği ve sahip olduğu tecrübeler gibi birçok parametre sorumlu olduğu sınıftaki öğrenciler üzerinde olumlu veya olumsuz bir etki oluşturmaktadır. Sosyal bir varlık olan öğretmen, içinde yaşadığı toplumun kendisinden beklentisi ve sahip olduğu kişisel parametrelerin etkisinde kalarak farkında olmadan genel olarak sınıfında başarılı öğrenciye daha fazla bir eğilim gösterme davranışı sergiler ve onunla daha fazla zaman harcar. Bu ilgi de doğal olarak o öğrenciyi başarıya taşır. Literatürde yerini Farley'in ve diğerlerinin çalışmaları bu tezi doğrular niteliktedir. Bu yönde yaptığımız seminerler, konferanslar, öğrenci ve öğretmenlerimiz ile gerek yüz yüze gerekse anketler aracılığı ile kriterlerin oluşması yönünde veri oluşturma çalışmaları yapılmıştır. Fakat sürekli gelişen bir varlık olan insan için kriter belirleme çalışmalarının sonu yoktur. Öğretmenlerin eğitici pozisyonundayken ailelerle sürekli iletişim içinde olan rehberlik servisleriyle belli periyotlarla bir araya gelerek, bütün öğrencilerin ayrı ayrı öğrenme özelliklerine sahip olduğunu ve bireysel farklılıklarını düşünerek davranması ve her öğrencinin hikayesini bilmesi gibi belli kriterleri göz önüne alarak hüküm vermesini sağlamak bütün öğrencilerin üstün yararına olacağı düşünülmüştür. Anahtar kelimeler: Öğrenci Başarısı, Öğretmen Beklentileri

**ANAHTAR KELİMELEER:** Öğrenci Başarısı, Öğretmen Beklentileri

<sup>206</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ahmtgul@gmail.com

<sup>207</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ilhandemiryurek@hotmail.com

## ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİLERİN MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI “EĞİTİM-ÖĞRETİM HİZMETİ VERENLER İÇİN MESLEKİ ETİK İLKELERİ” NE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

AHMET AŞKAR<sup>208</sup>, NECATİ CEMALOĞLU<sup>209</sup>,

### ÖZET

Bu araştırmanın amacı, eğitim öğretim çalışanlarının Millî Eğitim Bakanlığı “Eğitim-Öğretim Hizmeti Verenler İçin Mesleki Etik İlkeleri” ilişkin görüşlerini incelemektir. Nitel olarak tasarlanan bu çalışmada, olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilköğretim okullarında görev yapan Ankara ili Etimesgut ilçesinde 3’er okul öncesi, sınıf ve branş öğretmeni olmak üzere 9 öğretmen ile 9 yönetici ile görüşme gerçekleştirilecektir. Araştırmada “Eğitim-Öğretim Hizmeti Verenler İçin Mesleki Etik İlkelerini” içeriğinden yararlanılarak geliştirilen yapılandırılmış form kullanılacaktır. Davranışlarına rehberlik edecek bir etik kurallar olmadan hiçbir meslek gerçekten var olamaz (Campbell, 2000). Bu bağlamda bireylerde davranış değişikliğini hedefleyen eğitimde etik öncelikle ele alınması gereken bir konudur (Aydın, 2012). Önemi göz önüne alındığında yapılan çalışmalarda etik ilkelere uyma davranışının nedenlerinin yasal zorunluluk olarak görülmesi (Toprakçı, Bozpolat ve Buldur, 2010) ve meslek etik kodlarının net olarak bilinmemesi bazı kavramları kullandıkları ancak net bir bilgiye sahip olmamalar olgunun incelenmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır (Şakar, 2010; Uzun ve Elma, 2012). Kamu görevlilerinin uymaları gereken etik davranış ilkeleri belirlemek için yayınlanan 2004 tarih 5176 nolu Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Resmî Gazete, 2004) ve bu kanuna dayandırılan Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik 25785 sayılı Resmî Gazete ile 2005 yılında yayınlanmıştır. Eğitim -Öğretim Hizmeti Verenler İçin Mesleki Etik İlkeleri ise Kamu Görevlileri Etik kuru tarafından 2013 yılında belirlenmiş ve 2015/21 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı (MEB)Genelgesi ile “...her düzeydeki yönetici, öğretmen ve tüm eğitim personeline imza karşılığı duyurulması, etik ilkelerin tanıtılması, denetimlerde yöneticiler ile maarif müfettişleri tarafından izlenmesi” talebi ile duyurulmuştur. ÇALIŞMANIN AMACI Bu çalışmanın amacı eğitim öğretim çalışanlarının MEB “Eğitim-Öğretim Hizmeti Verenler İçin Mesleki Etik İlkeleri” ilişkin görüşlerini incelemektir. Bu amaca ulaşabilmek için şu sorulara cevap aranacaktır: Eğitim öğretim çalışanlarının MEB “Eğitim-Öğretim Hizmeti Verenler İçin Mesleki Etik İlkeleri” ilişkin görüşleri nelerdir? Öğretmenlerin MEB “Eğitim-Öğretim Hizmeti Verenler İçin Mesleki Etik İlkeleri” ilişkin görüşleri nelerdir? Eğitim yöneticilerinin MEB “Eğitim-Öğretim Hizmeti Verenler İçin Mesleki Etik İlkeleri” ilişkin görüşleri nelerdir? Öğretmen ve Eğitim yöneticilerinin MEB “Eğitim-Öğretim Hizmeti Verenler İçin Mesleki Etik İlkeleri” ilişkin görüşleri farklılık göstermekte midir? Mesleki etik kavramı günlük çalışma hayatımızın bir parçası farkında olduğumuz ancak ayrıntılı ve derinlemesine sahip olunmayan kişiler arası görüş farklılıklarının olduğu bir olgudur (İşgüden ve Çabuk, 2006). Bireylere yapancı olmayan tümüyle kavranmayan olguları araştırmak için olgubilim deseninin kullanılması önerilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Çalışma hayatlarında öğretmenlerin mesleki etik yaşadıkları deneyimleri açıklamak mümkün olacaktır (Sart, 2017). Kolay ulaşılabilir örnekleme yolu ile belirlenen 3’er okul öncesi, sınıf ve branş öğretmeni olmak üzere 9 öğretmen ile 3 okul müdürü ve müdür yardımcısı olmak üzere yönetici ile görüşme yapılacaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

<sup>208</sup> Doktora Öğrencisi, GAZİ ÜNİVERSİTESİ, ahmet.askar@gazi.edu.tr

<sup>209</sup> Prof. Dr., GAZİ ÜNİVERSİTESİ, necem@gazi.edu.tr necaticemaloglu@hotmail.com

Patton (2018) uygun örnekleme olarak belirtti yöntemin dezavantajları olsa da araştırmanın uygulanacağı okul sayısı artırılarak güvenilirliği ve genellenebilirliği artırılıp, çalışmaya hızlı ve zaman avantajı sağlayacaktır (Glesne, 2015; Yıldırım ve Şimşek, 2016)

**ANAHTAR KELİMELER:** MEB, etik, öğretmen, yönetici

## ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİLERİN ÖĞRENEN OKUL KAVRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

AHMET AŞKAR<sup>210</sup>, MURAT GÜRKAN GÜLCAN<sup>211</sup>,

### ÖZET

Bu araştırmanın amacı, eğitim öğretim çalışanlarının “Öğrenen Okul” a ilişkin görüşlerini incelemektir. Nitel olarak tasarlanan bu çalışmada, betimsel tarama deseni kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilköğretim okullarında görev yapan Ankara ili Etimesgut ilçesinde 3’er okul öncesi, sınıf ve branş öğretmeni olmak üzere 9 öğretmen ile 9 yönetici ile görüşme gerçekleştirilecektir. Araştırmada Senge’nin (2011) öğrenen örgüt yaklaşımının içeriğini oluşturan beş disiplin ile geliştirdiği Senge ve Cambron-McCabe, Lucas, Smith, Dutton ile Kleiner, (2012) öğrenen okul ve geliştirilen ölçeklerin içeriğinden yararlanılarak oluşturulan yapılandırılmış form kullanılacaktır. GİRİŞ Geleneksel örgütler gibi okullar da olaylara tek devreli öğrenmeyle tepki verme eğilimindedir (Argyris, 1977). Olaylardan ya da hatalardan öğrenme, geleneksel eğitimin otoriterliğinden ortaya çıkmaktadır (Revans, 2011). Argyris ve Schön’e (1978) göre hata bulma ve düzeltme süreci tek döngülü öğrenmedir; hatalar bulunur ise hedeflere ulaşma sağlanabilir. Dünyayı yeniden şekillendiren ekonomik dalgalanmalar, ekolojik kaygılar, sosyal dengesizlikler, pandemi gibi küresel gelişmeler, okul sistemini de değişime zorlamıştır (Senge, 2012). Bu değişim, hatalardan öğrenme yerine değişime uyum sağlamak isteyen her kurum için öğrenen organizasyonu önemli kılmıştır (Güçlü ve Türkoğlu, 2003). Öğrenen organizasyon, atfedildiği okula verilen bir isim ya da sıfattan ziyade (Korkmaz, 2008) en iyi kalitede hizmet sunmayı amaçlayan okulları tanımlayan yapıdır (Senge vd., 2012). Öğrenen okul artan sayıda araştırmalara konu olmuştur (Ensari, 1998; Saban, 1999; Boztepe, 2007; Korkmaz, 2008; Kış, 2009; Subaş, 2010; Bal, 2011; Yiğit, 2013; Gürfidan, 2014; Tuna, 2014; Uğurlu, Doğan ve Yiğit, 2014; Doğan, Uğurlu, Topçu ve Yiğit, 2015; Kara, 2019; Kılıççı, 2019; Şen, 2019; Uğur, 2019; Uysal, 2021). Sistemlerin ve yapıların birçoğu kronik hatalarından kurtulamadıkları için etkililiklerini kaybetmişlerdir. Günümüzde öğrenen okul, kronik hataların süreç içerisinde ortadan kaldırma yetkinliğine sahip olmaktır (Senge, 2011, 2012) ÇALIŞMANIN AMACI Bu çalışmanın amacı eğitim öğretim çalışanlarının “Öğrenen Okul” ilişkin görüşlerini incelemektir. Bu amaca ulaşabilmek için şu sorulara cevap aranacaktır: Eğitim öğretim çalışanlarının “Öğrenen Okul” ilişkin görüşleri nelerdir? Öğretmenlerin “Öğrenen Okul” ilişkin görüşleri nelerdir? Eğitim yöneticilerinin “Öğrenen Okul” ilişkin görüşleri nelerdir? Öğretmen ve eğitim yöneticilerinin “Öğrenen Okul” ilişkin görüşleri farklılık göstermekte midir? YÖNTEM Mesleki etik kavramı günlük çalışma hayatımızın bir parçası farkında olduğumuz ancak ayrıntılı ve derinlemesine sahip olunmayan kişiler arası görüş farklılıklarının olduğu bir olgudur (İşgüden ve Çabuk, 2006). Bireylere yapancı olmayan tümüyle kavranmayan olguları araştırmak için olgubilim deseninin kullanılması önerilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Çalışma hayatlarında öğretmenlerin mesleki etik yaşadıkları deneyimleri açıklamak mümkün olacaktır (Sart, 2017). Çalışma Grubu Kolay ulaşılabilir örnekleme yolu ile belirlenen 3’er okul öncesi, sınıf ve branş öğretmeni olmak üzere 9 öğretmen ile 3 okul müdürü ve müdür yardımcısı olmak üzere yönetici ile görüşme yapılacaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Patton (2018) uygun örnekleme olarak belirtti yöntemin dezavantajları olsa da araştırmanın uygulanacağı

<sup>210</sup> Doktora Öğrencisi, GAZİ ÜNİVERSİTESİ, ahmetaskar80@gmail.com

<sup>211</sup> Prof. Dr., GAZİ ÜNİVERSİTESİ, mgulcan@gazi.edu.tr



okul sayısı arttırılarak güvenilirliği ve genellenebilirliği arttırılıp, çalışmaya hızlı ve zaman avantajı sağlayacaktır (Glesne, 2015; Yıldırım ve şimşek, 2016) Veri Toplama Aracı Araştırmada “Öğrenen Okul Ölçeği” etin ve Subaş (2014) içeriğinden yararlanılarak geliştirilen tam yapılandırılmış form kullanılacak ve yanıtlar kayda alınarak kodlama yapılacaktır (Merriam, 2018). Ölçek 30 soru içermektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Öğrenen Okul, Öğretmen, Yönetici

## **BİR ÜST ÖĞRETİM KURUMU SINAVINA HAZIRLANAN SINIFLARDA (8. VE 12. SINIFLAR) ÖĞRENCİLERİN GÖRSEL SANATLAR DERSİNE YAKLAŞIMLARI VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

ŞERİFE ÖZKAYA<sup>212</sup>,

### **ÖZET**

Görsel sanatlar ve müzik dersleri öğrencilerin sanatsal becerilerini geliştirirken, duygu ve düşüncelerini farklı yollarla ifade etme imkanı da sunmaktadır. Görsel sanatlar güzellik ve zevkle ilgilenen sanatlar için kullanılabilir. Görsel sanatlar dersi ders programındaki varlığıyla aynı zamanda öğrencilerin nefes almaları, kafalarını dağıtarak rahatlamaları açısından da önem arz etmektedir. Bunun yanında farklı zamanların ve kültürlerin de estetik anlayışlarına, zevklerine ışık tutmakta, merak uyandırmaktadır. Bu çalışma 8. ve 12. Sınıf öğrencilerinin görsel sanatlar dersine karşı bakış açılarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Amaç var olan bir durumu ortaya koymak olduğundan tarama türü bir çalışmadır. Çalışmanın görüşme gurubunu Samsun ili Bafra ve Kavak ilçelerinde 8. Ve 12. Sınıfların derslerine giren 7 görsel sanatlar öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenlerin belirlenmesinde amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada öğretmenlere yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Öğretmenler çalışmaya gönüllülük esasına göre katılmışlardır. Araştırma sonucunda ilköğretimde 5. 6. 7.sınıf ve Ortaöğretim 9. 10. 11. Sınıf düzeylerinde görsel sanatlar dersine ilgi istenilen sevide olduğu gözlenirken 8. Ve 12. Sınıfta derse olan genel tavrın olumsuz yönde değiştiği gözlenmektedir. Bu çalışmada, gözlemlenen bu değişikliğin nedenleri üzerinde durulmuştur. Yapılan görüşmeler; 8. ve 12. sınıf seviyesinde öğrencilerin derse ilgilerinin azaldığını, sınav kaygısı yaşayan öğrencilerin sınav odaklı düşünerek hareket ettiklerini, görsel sanatlar gibi merkezi sınav sistemlerinde yer almayan dersleri zaman kaybı olarak gördüklerini, görsel sanatlar dersini işlemek yerine sınava hazırlık testleri çözmeyi tercih ettiklerini göstermiştir. Öğretmenler ile yapılan görüşmelerde derste test çözmek ya da diğer derslerin sınavlarına çalışmak isteyen öğrenci davranışlarının ders akışını da olumsuz etkilediği değerlendirme sürecinde de sıkıntılara yol açtığı görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELER:** Görsel Sanatlar dersi, sınava hazırlanan öğrenci

<sup>212</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, sanalserifenet@gmail.com

# GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURIYELİ ÖĞRENCİLERİN İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLARA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

MEHMET FATİH KARACABEY<sup>213</sup>, MEHMET ÖZER<sup>214</sup>,

## ÖZET

Ülkemize gelen Suriyeli mültecilerin başta geçici oldukları öngörülüyordu. Ancak ilerleyen süreçle birlikte dönüşleri yapılmadığı için ülkede kalıcı olmaya başlamalarıyla birlikte eğitime entegre edilmeleri gerekmektedir. Eğitim sistemine entegre edilmeye çalışılan Suriyeli öğrencilerin nitelikli bir eğitim almaları için öğretmenlerimizin sınıflarda karşılaştığı problemler akademik çalışmalara konu olmaktadır. Bu çalışmanın amacı da geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen görüşlerini inceleyip buna dair çözüm önerilerini sunmaktır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Şanlıurfa Haliliye İlçesinde Suriyeli öğrencilerin en yoğun olan ilk okullarında görev yapmakta olan sınıfında en az bir tane Suriyeli öğrencisi olan 30 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmanın verileri, on tane açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme form aracılığıyla elde edilmiş ve görüşmeden elde edilen veriler betimsel analiz tekniği olan içerik analizi ile elde edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlarına yönelik olarak en çok dil problemi yaşadıklarını bunu uyum, şiddet ve disiplin problemlerinin izlediği; öğretim boyutunda ise daha çok okuma-telaffuz, dil farklılığına bağlı problemlerin olduğu öğretmenlerin bunlara çözüm olarak en çok görsel, video ve somut materyallerle destekleyip akran öğretimini kullanarak Suriyeli öğrencilerle bireysel ilgilendiklerini söylemişlerdir. Öğretmen görüşlerine göre GKAS öğrencilerin ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerileriyle ilgili olarak sorunların çözümü için en çok çeviri programlarını kullandıklarını, öğrencilere yönelik hazırlık eğitimi ,dil kursu ve ana sınıf eğitimini çok önemli bulduklarını; bir kısmı ise öğrencilerin ayrı sınıfta takviye ders görmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlere yönelik tercüman gerekliliğiyle beraber hizmet içi eğitimin öğretmenlere verilmesinin önemli olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Velilere yönelik olarak ise dil eğitimi ve okuma yazma öğretiminin verilmesiyle birlikte süreç boyunca rehber öğretmenler tarafından gerekli eğitimlerinin verilerek okula uyumlarının artırılması için veli ziyaretlerinin yapılabileceği sonuçlarına ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Geçici koruma altındaki Suriyeli öğrenci, İlk okuma yazma öğretimi, Sınıf öğretmenleri

<sup>213</sup> Doç. Dr., HARRAN ÜNİVERSİTESİ1, ŞEHİT MUSTAFA ÇİFTÇİ İLKOKULU2, karacabeyakademi@gmail.com

<sup>214</sup> Öğretmen, , ozer47.mehmet63@gmail.com

## **YATILI OKULLARDA GÖREV YAPAN OKUL YÖNETİCİLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARA İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME**

**MEHMET FATİH KARACABEY<sup>215</sup>, MUHAMMET ŞIK<sup>216</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırma yatılı okullarda görev yapan okul yöneticilerinin karşılaştıkları sorunları öğrenmek ve buradan hareketle bu sorunlar üzerinde değerlendirme yapıp çözüm önerileri sunmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmada Türkiye genelinde Şanlıurfa ilinde bulunan yatılı okulların yöneticilerinin karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri, değerlendirme yapılarak analiz edilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi ile yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Konuyla ilgili alan taraması yapıldıktan sonra veriler yatılı okullarda çalışan yöneticiler ile görüşme yapılarak elde edilmiştir. Araştırmanın evreni Şanlıurfa ilinde bulunan yatılı okullarda görev yapan okul yöneticileridir. Örneklemi ise Şanlıurfa ili içerisinde seçilen farklı genel müdürlüklere bağlı yatılı okullardır. Bu kapsamda 30 yatılı okulda görev yapan okul yöneticileri ile görüşme yapılmıştır. Toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Yapılan analiz değerlendirmesi sonucunda yatılı okulların öğrenciler için avantajlı olduğu ve öğrenciler açısından eğitim ile alakalı olarak faydalı birer kurum oldukları görülmüştür. Ayrıca bu okullarda çalışan yöneticilerin çok büyük avantajının olmadığı, yatılı okulların genelde yöneticiler açısından dezavantajlı olduğu, bu okulların diğer okullara göre çeşitli sorunlarının olduğu ve bu okulların apayrı birer kurum oldukları değerlendirilmiştir. Bunun sonucunda yatılı okulların pansiyon kısmının okullarda ayrı bir birim olarak okullardan ayrılması gerektiği ortaya çıkmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Yatılı okul, pansiyon, okul yöneticisi

<sup>215</sup> Doç. Dr., HARRAN ÜNİVERSİTESİ, karacabeyakademi@gmail.com

<sup>216</sup> Öğretmen, BOZOVA KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ, mhmdsk9026333@gmail.com

## **YABANCI ÖĞRENCİLER İÇİN AZERBAIJAN DİLİ DERSLERİNDE EV ÖDEVLERİNİN ROLU**

---

**AYTAN MAMMADOVA<sup>217</sup>,**

### **ÖZET**

Ev ödevi öğrencilerin, öğretmenin iştiraki olmadan yerine yetirdikleri özel bağımsız bir çalışmadır. Ders sürecinde öğrenilen sözcüksel ve gramer konunun benimsenmesi için ev ödevi gereklidir, dersin sonunda öğretmen tarafından ilan edilmeli ve yapılmasına dair örnekler verilmelidir. Öğrenciler ise ev ödevini zamanında ve tam şekilde, kimsenin yardımı olmadan yerine getirmeliler. Ev ödevinin yapılmasına dair esas talepler şunlardır: istematiklik. Mümkünlük. Ev ödevi zorluk seviyesine göre dersde yapılanlarla eşit veya bir az daha kolay olmalı. Farklılık. Verilen ödevler tekrarlanmamalı. -Verilen ödevlerin zorluğu sürekli artmalı. Ev ödevinin içeriği ve yapıma üsulleri dersde yapılan çalışmalara uygun olmalı; Ev ödevine hazırlık dersde yapılır- ödevin amacı, nasıl yerine getirileceği öğretmen tarafından açıklanmalı.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Dil, öğretim, ödev, yabancı öğrenci

---

<sup>217</sup> Doç. Dr., SUMGAYİT DEVLET UNİVERSİTESİ- AZERBAIJAN, aytanm@rambler.ru

### ÖZET

Bilindiği gibi çocuğun yaşamında ilkokuma ve yazma önemli yer tutmaktadır. Gelecekteki yaşamını etkileyen bu süreçte kullanılacak yöntemlerin çok dikkatli belirlenmesi gerekmektedir. Cumhuriyetin ilanıyla birlikte ülkemizde eğitim alanında da pek çok yeniliğe ve değişime gidilmiştir. Eğitim birliğinin sağlanması, okul kademelerinin yeniden planlanması beraberinde yeni öğretim programlarının hazırlanması gereksinimini getirmiştir. En bütüncül ve köklü değişiklik 1948 programı ile gerçekleştirilmiştir. 1948 programı ile ilkokuma ve yazma öğretiminde tümevarım yöntemi benimsenmiş ve ses öğretiminden anlamlı okumaya doğru bir yol izlenmiştir. 1962’de pilot uygulaması başlayan ve 1968 yılında uygulamaya konan programlar yine ilkokulları kapsamına alarak köklü bir değişikliğe gidilmiştir. Bu programlarda ise ilkokuma ve yazma öğretiminde önemli bir yöntem değişikliğine gidilerek cümleden sese doğru giden tümevarım yöntemi temel alınmıştır. Son olarak ülkemizde 2005 yılında yenilenen öğretim programları ile cümle yönteminden, ses temelli cümle yöntemine geçilmiştir.

Yapılan son değişiklikle birlikte ilkokuma ve yazma öğretimi yeni bir boyut kazanmıştır. Statik öğretim yöntemleri yerini dinamik öğretim yöntemlerine bırakmıştır. Bu bağlamda yaratıcı, eğlenceli ve çocuğu öğrenmeye yönelten aktivitelerin önemi artmıştır. İlkokuma ve yazma öğretimi sembolleri seslendirme ve ses dizileri oluşturma anlayışından sıyrılarak daha anlamlı hale getirilmeye çalışılmıştır. Günümüzde de ilkokuma ve yazma eğitimini en önemli sorunlarından birini anlamlı okuma ve işlevsel yazma becerileri oluşturmaktadır. Buradan hareketle araştırma kapsamında ilkokuma ve yazma sürecini zenginleştirmek, daha anlamlı ve işlevsel hale getirebilmek için müziğin ve görsellerin etkisi ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Araştırmada deneysel yöntem kullanılmıştır. Araştırma evrenini Prof. İhsan Koz İlkokulu birinci sınıfları oluşturmaktadır. Evrende 10 şube bulunmaktadır. Örneklem evren üzerinde araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden dört şubeden oluşturulmuştur. Örneklem kapsamındaki iki şube deney grubunu, iki şubede kontrol grubunu olarak tanımlanmıştır. Deney grubu olan şubelere sesler önceden hazırlanan görsellerle müzik eşliğinde verilmiştir. Görseller sınıfın köşelerine asılmış, küçük örnekleri öğrencilere dağıtılmıştır. Görseller eşliğinde verilen sesle ilgili müzikler tüm sınıfça birlikte seslendirilmiştir. Seslerden; sözcükler ve cümleler elde edilmiş ve bu cümlelerden küçük şarkılar oluşturularak okuma-yazma etkinlikleri akıcı, eğlenceli ve işlevsel hale getirilmeye çalışılmıştır.

Kontrol grubunu oluşturan şubelerde ise; etkinlikler program ölçeğinde öngörülen görseller ve aktivitelerle gerçekleştirilmiştir. Sesler müzik eşliğinde olmadan günlük vurgu ve konuşma düzeninde verilmeye çalışılmıştır. Seslerden sözcükler ve anlamlı cümleler oluşturulmuştur. Elde edilen cümleler küçük metinlerde kullanılmış ve düz okuma yapılarak pekiştirilmeye çalışılmıştır. Deney grubu ve kontrol grubunun performansları Türkçe programı temel alınarak ilkokuma ve yazma ile ilgili kazanımlardan hareketle öncesinde hazırlanan değerlendirme ölçeği ile tespit edilmeye çalışılmıştır. Ölçek hazırlanırken alan öğretmenlerini görüşlerine de başvurulmuştur. Ölçümler bireysel ve şube geneli üzerinde yapılmıştır. Elde edilen veriler puanlara dönüştürülerek tablolar

<sup>218</sup> Öğretmen, PROF İHSAN KOZ İLKOKULU, nuranhindistan01@gmail.com

haline getirmiştir. Tüm değerlendirme sonuçları grafiklerle gösterilerek okuma ve yazma öğretiminde kat edilen yol ve yöntemler arasındaki farklılık ortaya konmaya çalışılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ışığında müzik ve görsellerle desteklenerek gerçekleştirilen okuma yazma etkinliklerinin öğretimde olumlu etkilerinin olduğu görülmüştür. 100 puan üzerinden yapılan değerlendirmelerin sonucunda deney grubu ile kontrol grubu arasında okuma becerisinde 1/3 oranında, yazma becerisinde ise 1/4 puanlık fark görülmüştür. İlkokuma ve yazma öğretiminde müzik ve görsellerin önemli ölçüde olumlu etkisinin olduğu görülmüştür. Anahtar Sözcükler: İlkokuma-yazma, ilkokuma-yazmada müzik, ilkokuma-yazmada görseller

**ANAHTAR KELİMELER:** ilkokuma yazma, ilkokuma yazmada müzik, ilkokuma yazmada görseller

### **ÖZET**

Ergonominin kelime anlamı; iş bilimi olarak tanımlanmaktadır. Diğer bir anlamı; “fiziksel çevre ile insanın uyumlaştırılma” sürecidir. Ergonominin amacı; güvenli, rahat, üretken çalışma için, insan yeteneği ile uyumlu olarak, iş performansının makine, araç, sistem, çevre tasarımları ile en yüksek seviyeye çıkarılmasını sağlamaktır. Ergonomik çalışma ortamının düzenlenmesi; fizyolojik, antropometrik, psikolojik, enformasyon ve güvenlik (İSG) tekniğine dayalı olmak üzere gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanununa göre çalışanın güvenliğini ve sağlığını korumak için, çalışma ortamında olası ergonomik risk faktörlerinin(kas-iskelet hastalıkları, iş duruş pozisyonu, etkin çalışma alanı ölçüleri, fiziki çevre şartları, ortam ısısı, aydınlatma, gürültü, araç-malzeme boyutları vb.) belirlenerek, bu risklere karşı önlemlerin alınması gerekmektedir. Ergonomik risk kontrol yöntemleri genel olarak; teknik(işyeri-çalışma ortamı plan ve donanımı, aksesuarların sağlanması, kişisel koruyucu donanımların uygulanması vb.), yönetsel(iş eğitimleri, organizasyonlar, çalışma ve mola saatlerinin düzenlenmesi vb.) ve sağlık (koruyucu hekimlik ile olası hastalıklara karşı önceden tıbbi müdahale yapılması, çalışanların işe girişte ve düzenli sağlık kontrollerinin sağlanması vb.) ana grupları ile yapılmaktadır. Bu çalışmada; iş sağlığı ve güvenliğinde ergonomi eğitiminin aşamaları araştırılmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Ergonomi, iş sağlığı ve güvenliği, güvenli çalışma, üretken çalışma

---

<sup>219</sup> Doç. Dr., ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ, oyku.bilgin@sirnak.edu.tr



## OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

TUĞBA SONGUR KARAKURT<sup>220</sup>, HAVVA GEYLAN<sup>221</sup>, BERRİN ÜSTOĞLU<sup>222</sup>, MEHMET KARAKURT<sup>223</sup>,

### ÖZET

Dünyada yaşanan hızlı değişim ve dönüşüm tüm alanları etkilediği gibi en çok da eğitim alanını etkilemektedir. Tüm dünyayı yaklaşık 2 yıldır etkisi altına alan Covid-19 salgını sürecinde de eğitim alanında uygulamaya konan uzaktan eğitim süreci, eğitimi tam anlamıyla karşılamasa da oldukça etkili olduğu görülmüştür. Eğitimin tüm kademelerinde uygulamaya konan uzaktan eğitim süreci okul öncesi eğitimde de kullanılmaya çalışılmıştır. Bu araştırmada, okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim sürecine yönelik okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden 'Olgubilim' (Fenomenoloji) deseni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden 'ölçüt örnekleme' ile seçilen; 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Ankara ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan 16 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada, veri toplama aracı olarak; 'Demografik Form' ve araştırmacı tarafından geliştirilen ve uzman görüşü alınmış olan 'Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitimde Uzaktan Eğitim Sürecine Yönelik Görüşleri' isimli yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler, nitel veri analizi yöntemlerinden betimsel analiz ve içerik analizinin bir arada kullanılmasıyla analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, katılımcıların genel olarak uzaktan eğitim sürecinin bazı yönleriyle olumlu bazı yönleriyle sınırlı olarak uygulandığı anlaşılmıştır. Katılımcıların, okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim sürecine yönelik görüşlerinde ise olumlu yönlerine göre çok daha fazla sınırlılık yaşadıklarını belirttikleri anlaşılmıştır. Katılımcıların, uzaktan eğitim sürecinde kullanılabilecek yöntemler ile ilgili görüşlerinde; teknolojik araçlar kullanılarak gerçekleştirilecek uygulamalar, yüz yüze eğitimde kullanılan materyaller ve evde ailenin katılımıyla gerçekleştirilecek etkinlikler gibi yöntemleri kullandıklarını ifade ettikleri görülmüştür. Katılımcıların en kullanışlı yöntem olarak eş zamanlı etkileşim imkanı sunan online uygulamaları gördüğü anlaşılmıştır. Katılımcıların, okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim sürecinde çocukların sosyal-duygusal gelişim alanında sınırlılıklar yaşadıkları, bilişsel gelişim alanında ise daha rahat desteklenebilecekleri noktasında ortak görüşte oldukları; görülmüştür. Dil gelişimi, motor gelişim ve özbakım becerileri açısından ise bir görüş birliğinde olmadıkları görülmüştür. Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenler; ailelerle, çocuklarla ve teknik yapı ile ilgili sorunlar yaşamışlardır. Uzaktan eğitim sürecinde aile katılımının artırılması ve verimli hale getirilmesi için öğretmenler; ailelere, çocuklara ve sistemsel yapıya ilişkin önerilerde bulunmuş, süreç içinde aktif olmuşlardır. Araştırmanın sonuçları doğrultusunda pandemi döneminde okul öncesi eğitimine verilen önemin öncelikli olması ve öğretmen ile öğrenci arasında iletişimin artırılması için destekleyici etkinliklerin üretilmesi önerilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Okul öncesi eğitim, uzaktan eğitim, pandemi

<sup>220</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, karakurt7255@gmail.com

<sup>221</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, havvageylan@hotmail.com

<sup>222</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ustogluberrin@gmail.com

<sup>223</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mkarakurt400@gmail.com

## **RUH SAĞLIĞI ÇALIŞANLARI OLARAK OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMANLARININ TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: ŞIRNAK İLİ ÖRNEĞİ**

**ESER KARAL<sup>224</sup>,**

### **ÖZET**

Bu çalışma, ruh sağlığı meslek çalışanlarından olan okul psikolojik danışmanlarının tükenmişlik düzeylerini farklı değişkenler açısından incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nedensel karşılaştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmada örneklem grubunun belirlenmesinde, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma örneklemini, 2020-2021 eğitim öğretim yılında Şırnak ili ve ilçelerinde, farklı eğitim kademelerinde ve kurumlarında görev yapan 178 okul psikolojik danışman oluşturmaktadır. Araştırmada, psikolojik danışmanların tükenmişlik düzeylerini belirlemek amacıyla Maslach ve Jackson (1981) tarafından geliştirilen ve Ergin (1992) tarafından Türkçeye uyarlanan Maslach Tükenmişlik Ölçeği ve araştırmacılar tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 23,0 paket programı kullanılmıştır. Okul psikolojik danışmanlarının tükenmişlik düzeylerinin cinsiyet, medeni durum ve mesleki kıdem değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bunun yanında psikolojik danışmanların tükenmişlik düzeyleri ile eğitim düzeyi değişkeninin duygusal tükenme alt boyutunda, çalıştıkları kurum değişkeninin duygusal tükenme alt boyutunda, kurumda çalışan psikolojik danışman sayısı değişkeninin duygusal tükenme ve kişisel başarı alt boyutlarında, mesleği seçme durumu değişkeninin kişisel başarı alt boyutunda ve okuldaki öğrenci sayısı değişkeninin kişisel başarı alt boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Mesleki tükenmişlik, psikolojik danışman, ruh sağlığı.

<sup>224</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, karaleser@hotmail.com

## **KARİYERİM İÇİN BİR DANIŞMANA İHTİYACIM VAR.**

**MÜRSEL KABAR<sup>225</sup>, SELİM SEYFETTİN SANA<sup>226</sup>, TANER ÖZBAY<sup>227</sup>,**

### **ÖZET**

Meslek seçimi bireyin sadece hangi işte çalışacağı ile değil, aynı zamanda hayatına nasıl devam edeceği ile de ilgilidir. Bu nedenle meslek seçimi kararı geleceğe yönelik verilmiş önemli bir karardır. Meslek seçimi hem birey hem de ülkenin geleceği için önemlidir. Dünyamız hızla değişiyor. Çalışmaların düzenlenmesi politik, ekonomik, sosyal, çevresel ve teknolojik değişimlere göre değişir. Kariyer gelişimi, toplumların, bireylerin ve kuruluşların bu tür değişikliklere yanıt vermelerine yardımcı olmak için kullanılır. Kariyer belirleme ve karar verme bireyin sosyal yaşamı için bir önceliktir. Kariyer Desteği, çalışma hayatlarının başlangıcında kritik öneme sahiptir. Kariyer geliştirme programı, onların öğrenmelerini, kişisel farkındalıklarını, kariyer hedeflerini planlamalarını, kariyer yollarını düzenli olarak yansıtma ve iş bulmalarını, farklı yaşam rollerini dengelemelerine ve profesyonelleşmelerine yardımcı olur. Yapılan araştırmalarda, etkinlik oranı belirlenmemiş olmakla birlikte, yetenek ve beceri gibi bireysel özelliklerle, kuvvetli ve sürekli ilgi ve isteklerin meslek tercihlerinde rol oynadıkları görülmüştür. Ekonomik düzeyi yüksek olan ve işsizlik sorununun büyük olmadığı ülkelerde, kişisel zevklerin meslek seçiminde etkili bir faktör olduğu saptanmış, ekonominin az gelişmiş olduğu ülkelerde, yüksek bir kazanç, devamlı ve güvenilir bir işe sahip olma isteğinin, meslek seçiminde birinci planda rol oynadığı belirlenmiştir. Para ve mevki hırsı, kolay ve zahmetsiz bir iş bulma arzusu, başarıya götüren en kısa yolu seçme isteği, ailesine kendini kanıtlama ihtiyacının da zaman zaman genci yönlendirdiği ortaya çıkmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kariyer, eğitim, danışmanlık,

<sup>225</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mkabar21@gmail.com

<sup>226</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, selimseyfettinsana@gmail.com

<sup>227</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ozbay\_tamer@hotmail.com

# **İLKOKUL 1.SINIFTA OKUYAN YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN OKUMA YAZMA ÖĞRENME ORANLARI VE ÖĞRENİRKEN KARŞILAŞTIKLARI PROBLEMLERİN ÖĞRETMENLER GÖZÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ**

İSMAİL YANAR<sup>228</sup>,

## **ÖZET**

Mülteciler ülkeler arası savaşlar, iç savaşlar, çatışmalar veya siyasi huzursuzluklar gibi insan yapımı krizler veya salgın hastalıklar, doğal afetler (seller, kasırgalar, kuraklık, depremler) işsizlik veya sosyal yaşamın kötüleşmesi gibi nedenlerle anavatanlarından koparılmış gruplar veya milliyetlerdir. Ülkemiz son yıllarda büyük bir mülteci göçüyle karşı karşıyadır. Karşılaştığı yoğun göçün sonucu olarak göçle gelenlerin eğitimi ve topluma entegrasyonu önemli bir konu haline gelmiştir. Ancak bakıldığında mülteciler için öncelikli olan eğitimden ziyade ekonomik ihtiyaçlardır. Göç edenlerin düzenli ve belirli bir işe sahip olamamaları onların ekonomik olarak sıkıntı ve problemler yaşamalarına sebep olmaktadır. Yaşanan bu durum çocukları da etkilemektedir. Çocuklar küçük çaplı işlerde çalışmakta, aile bütçesine katkı sağlamaktadırlar. Çocukların çalışarak aile bütçesine katkı sağlaması onların temel sorumluluklarını yerine getirmelerini ve iyi bir eğitim almalarını büyük ölçüde engellemektedir. Genel anlamda eğitim, bir insanın; duygusal, zihinsel, bedensel olarak sahip olduğu yeteneklerini belirlenen amaç doğrultusunda geliştirmesidir. Bilgi kazanmak, davranışlarını geliştirmek yolunda atılan adımların hepsi eğitimin kapsamında yer almaktadır. İsteyerek ve kasıtlı olarak sürekli değişimler geçirmek eğitimin bir parçası olarak tanımlanmaktadır. Ülkemizin Eğitim Müfredatında öğrenciler okuma-yazma becerilerini ilkökul 1. Sınıfta kazanmaktadır

Bu araştırmanın amacı, ilkökul 1.sınıfta okuyan yabancı uyruklu öğrencilerinin okuma yazma öğrenme oranlarını ve öğrenirken karşılaştıkları güçlüklerin öğretmenler gözünden değerlendirilmesidir. Araştırma var olan bir durumu var olduğu şekliyle ortaya koymayı amaçladığı için tarama türü (survey) bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Samsun ili İlkadım ilçesinde görev yapan, yabancı uyruklu öğrencisi bulunan 1. sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Okulların belirlenmesinde ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla “1. Sınıfa başlayan öğrencilerin okuma yazma öğrenme oranı ve karşılaşılan güçlükler” görüşme formu kullanılmıştır. Öğretmenler araştırmaya gönüllülük esasına göre katılmışlardır. İlkadım ilçesinde 15 okuldan 40 öğretmen araştırmaya dâhil edilmiştir. Elde edilen veriler, nitel analiz teknikleri kullanılarak çözümlenecektir. Araştırma bulgularının analiz aşaması devam etmektedir. Araştırma sonunda 1. Sınıfa başlayan yabancı uyruklu öğrencilerin Türk öğrencilere göre okuma yazma öğrenme oranı ile okuma yazma öğrenmede karşılaştıkları güçlükler ile ilgili öğretmen görüşlerine ulaşılabacaktır. Elde edilen veriler eşliğinde birtakım önerilere yer verilecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Yabancı Uyruklu Öğrenci, okuma-yazma, 1.sınıf

<sup>228</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, isoyanar60@hotmail.com

## **ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL YARDIMLARDAN YARARLANMA DURUMLARININ AKADEMİK BAŞARILARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ**

MEHMET ARSLAN<sup>229</sup>,

### **ÖZET**

Bu çalışmada, Millî Eğitim Bakanlığının yoksul ortaöğretim öğrencilerine yönelik sunduğu sosyal yardımların (Pansiyonlu/yatılı kalma, öğrenim bursu alma, taşımali eğitimden yararlanma, ücretsiz öğle yemeği ve diğer bazı sosyal yardımların) öğrencilerin akademik başarısına etkisi araştırılmıştır. Sosyal yardımlardan yararlanan ve yararlanmayan yoksul öğrencilerin akademik başarıları karşılaştırmalı olarak ele alınmış ve farklılık olup olmadığı ortaya konmuştur. Sosyal yardımların, öğrencilerin akademik başarılarına etkileri hususunda okul iç paydaşları olan yönetici (müdür, müdürü yardımcısı) ve öğretmenlerin görüşlerinin ortaya konarak araştırma derinleştirilmiştir. Bu çalışma kapsamında; nicel ve nitel araştırma yöntemlerinden oluşan «Karma Desen» kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü bünyesinde ortaöğretim kurumlarda okuyan öğrencilerden oluşmaktadır. Çalışmanın örneklemini İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı Arnavutköy ilçesinde bulunan ortaöğretim kurumlarında, 2019-2020 eğitim öğretim yılında eğitime devam eden 14-18 yaş aralığındaki 2639 ortaöğretim öğrencilerinden ve bu ortaöğretim kurumlarında çalışan ve kasıtlı (amaçlı) örnekleme yöntemiyle seçilmiş 59 eğitimciden oluşmaktadır. Yapılan çalışmada; okulun iç paydaşları olan okul müdürleri, müdür yardımcıları ve öğretmenlerin, ortaöğretim öğrencilerinin yararlandıkları sosyal yardımların (pansiyonlu kalma, öğrenim bursu, taşımali eğitim, öğle yemeği vb.) öğrencilerin akademik başarısını fayda sağladığını düşündüklerine ilişkin nitel bulgular tespit edilmiştir. Ayrıca çalışma kapsamında, bazı sosyal yardımların ortaöğretim öğrencilerinin akademik başarıları üzerinde pozitif etkisi bulunurken; bazı sosyal yardımların etkisinin olmadığı yönünde nicel bulgular saptanmıştır. Bu doktora tezi sonucunda, okul yönetici ve öğretmenlerinin çoğunluğunun, ortaöğretim öğrencilerinin yararlandıkları sosyal yardımların öğrencilerin akademik başarısını pozitif yönde etkilediğini düşündükleri saptanmıştır. Çalışmadan elde edilen diğer bir sonuç ise, yönetici ve öğretmenlerin, ortaöğretim öğrencilerinin yararlandıkları sosyal yardımların öğrencilerin akademik başarısını olumlu etkilediği yönünde ki genel ve yaygın görüşlerinin aksine, ortaöğretim öğrencilerinin sosyal yardımlardan yararlanma durumlarının akademik başarıları üzerindeki etkisinin, öğrencilere sağlanan sosyal yardım türüne göre değişiklik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sosyal Hizmet, Sosyal yardım, Akademik başarı, Ortaöğretim.

<sup>229</sup> Dr., MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI, beyazkelime@gmail.com

## **8.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SPORTİF FAALİYETLERE KATILIMI İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ VE VELİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ**

SEZER ŞENTÜRK<sup>230</sup>,

### **ÖZET**

Türk Dil Kurumu (2011) sporu, bedeni ya da zihni geliştirmek amacıyla bireysel ya da toplu olarak belli kurallara göre yapılan etkinlikler şeklinde tanımlamıştır. Spor, beden ve ruh sağlığını geliştirmekle beraber, bireyin fikir ve ruh eğitiminde de önemli bir yer tutar. Spor yorum yapma, değerlendirme, karar verme ve düşünme süreçlerini geliştirir. Günümüz eğitim anlayışı da bu anlayışa paralel olarak düşünen bireyler yetiştirmeyi amaçlamakta, düşünmeyi yalnız zihinsel bir süreç olarak değil tüm bedenin katıldığı bir süreç olarak görmektedir (Aracı, 2001). Çünkü eğitim tüm organizmayı ilgilendiren zihinsel ve bedensel ilişkiler bütünüdür. Bu sebeple eğitim hedeflerine ulaşmada öğrencinin zihinsel eğitiminin yanında fiziksel eğitimi de önem taşımaktadır (Güneş, 2003). Sportif faaliyetlere katılım çocukların bilişsel gelişimini olumlu yönde etkileyerek onlara düzenli yaşama alışkanlığı kazandırdığı bilinmektedir. Bununla birlikte sportif faaliyetlere katılım öğrencinin akademik başarısını da arttırmaktadır (Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, 2014). Sporun tüm bu olumlu etkilerine rağmen Türk eğitim sisteminde bilişsel alanın üzerinde durulup devinşsel alan hep ihmal edilmektedir (Yavuzer, 2019). Eğitim dünyasında sporun akademik başarı üzerindeki olumlu etkisi bilinse de çeşitli sebeplerle sportif faaliyetlere katılım engellenmektedir. Alanyazın incelendiğinde sportif faaliyetlere katılımın sağlık açısından faydaları üzerine araştırmalar yapılmakta, sportif faaliyetlere katılım ve akademik başarı arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmaların yeterli olmadığı görülmektedir. Bu noktadan hareketle araştırmanın amacı, 8.sınıf öğrencilerinin sportif faaliyetlere katılımı ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerine göre incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden “olgubilim (fenomonoloji)” kullanılmıştır. Araştırmaya, Trabzon ili Arsin ilçesindeki bir ortaokuldan 10 öğretmen, 10 öğrenci ve 10 veli katılmıştır. Araştırmada öğretmen, öğrenci ve velilerin sportif faaliyetlere katılım ile akademik başarı arasındaki ilişkiye yönelik görüşlerini belirlemek için öğretmen, öğrenci ve velilerle görüşmeler yapılmıştır. Araştırma sonucunda, sportif faaliyetlere katılımın öğrencilerin sosyalleşmesini sağlamak, özgüvenlerini artırmak, iletişim becerilerini kuvvetlendirmek ve stres atmalarını sağlamak gibi akademik başarı üzerinde olumlu etkileri olduğu görülmüştür. Ayrıca sportif faaliyetlere katılımın öğrencilerin hedef önceliğinin değişmesine sebep olarak akademik başarıyı ikinci plana atmak gibi olumsuz bir etkisi olduğu görülmüştür. Araştırmada elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak sportif faaliyetlere katılımın akademik başarı üzerindeki etkilerine ve daha sonra yapılacak çalışmalara yönelik öneriler getirilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sportif faaliyet, Akademik başarı.

<sup>230</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, sezer\_761@hotmail.com

## OKULLAR HAYAT OLSUN KAPSAMINDA GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARININ YAŞATILMASI PROJESİ

OSMAN YILDIZ<sup>231</sup>,

### ÖZET

Oyun, çocuklara değer kazandırmadaki en iyi yöntemlerden biridir. Çocuğu eğlendirirken farkına varmadan çocuğun toplumsal belli-başlı değerleri kazanmasına sebep olmaktadır. Günümüzde, çocuk oyunlarına duyulan ilginin kentleşmenin artmasına bağlı olarak azaldığı görülmektedir. Kentsel yaşamda çocuk oyun alanlarının gittikçe azaldığı da gözlemlenmektedir. Çocuklara ayrılan alanlar çok kısıtlı olduğundan oynayacak yer bulamayan çocuklar daha çok evlerinde oynamaktadırlar. Bununla birlikte, bilim ve teknolojideki gelişmeler çocuk oyunlarına olan ilginin azalmasına neden olmaktadır. Çocuklar, okul dışındaki vakitlerini sosyalleşmesine katkı sağlayacak kültürel faaliyetler yerine duygusal paylaşımın ve karşılıklı iletişimin olmadığı, galibiyetin sevincini, yenilginin üzüntüsünü paylaşmadığı sanal bir dünyaya bağımlı hale gelmektedirler. Günümüz oyunlarına baktığımızda televizyondaki çizgi filmler, diğer programlar ve bilgisayar oyunları; çocuğa şiddeti kolayca sunmakta ve sanal dünyanın bağımlısı haline getirerek yalnız başına düşünmesini ve hareket etmesini istemektedir. Teknolojik gelişmelerin ve değişmelerin hızla yaşandığı günümüzde özellikle bilgisayar oyunları çocukları toplumsal değerlerden uzaklaştırmaktadır. Uzun bir geçmişi olan geleneksel oyunlar, kullandıkları doğal malzeme/oyuncaklar ile toplumun mili ve manevi değerlerini içinde barındırmaktadırlar. Geleneksel çocuk oyunları, coğrafi ve kültürel olarak bazı bölgelerde farklılık gösterse de aşıladığı temel değerlerin genelde aynı olduğu gözlemlenmektedir. Geleneksel çocuk oyunlarında çocuklar, bazen açık hava diye tabir edilen dış mekânda, bazen evin veya okulun içinde arkadaşlarıyla paylaşımcı bir ruhla oyunlar oynarlar. Bu oyunlar sanal dünya ile değil de dış dünyayla bağlantılı olarak mevsimlere göre de değişmeler göstermektedir. Çocukların teknolojik bağımlılığını en aza indirmeye ve geleneksel çocuk oyunlarını yaşatma amacıyla başlatılmış olan bu projede; okulları hayat boyu öğrenme merkezi haline getirerek eğlenme ve dinlenme aktivitelerine imkân veren öğrenci ve oyun etkileşimini en üst seviyeye çıkararak öğrencilerde okuma ve okul zevkini arttırarak okulları güvenli alanlar haline dönüştürmek ve unutulmaya yüz tutmuş geleneksel çocuk oyunlarını yaygınlaştırmak amaçlanmıştır. Bu proje öğrencilere, dil gelişimini hızlandırma ve sorumluluk alma bilincini kazandırma adına olumlu katkılar sağlayacaktır. Değerlerimizi çocuklara aktarırken oyunun birleştirici gücünden yararlanılacaktır. Proje 2019-2020 eğitim-öğretim yılında başlamış olup halen devam etmektedir. Proje Elâzığ ili Arıcak ilçesi Ormanpınar İlkokulu'nda yürütülmektedir. Proje sonunda; öğrencilerde okula ve derslere karşı ilginin artacağı, daha duyarlı ve nazik bireyler olma yolunda mesafe kat edecekleri, içinde buldukları toplumu ve yaşam koşullarını daha iyi değerlendirecekleri, olumsuz davranışlarında azalma görüleceği ve geleneksel çocuk oyunlarına olan ilgilerinin artacağı düşünülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Oyun, geleneksel çocuk oyunları, paylaşma

<sup>231</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, osman\_y23@hotmail.com

### ÖZET

Kitap, çocukların bilişsel, duyuşsal, psiko-motor gelişimlerini desteklerken; dil gelişimine de doğrudan etki eden önemli bir araçtır diyebiliriz. Çocuklar okudukları kitaplar sayesinde düşünme becerileri, problem çözme, yaratıcılıklarını ve yeteneklerini geliştirme fırsatlarına sahip olurken, insanlara, doğaya, doğada gördüğü diğer canlılara ve olaylara karşı da hassas davranabilmektedir. Çocuklarda kitap okumak için herhangi bir yaş veya belirli bir zaman dilimi bulunmamaktadır. Kitap okuma eylemi, yaşa, zamana ve mekâna bağlı olmadan yapılabilen en kolay ve en eğlenceli aktivitedir. Okuma alışkanlığı; okumayı öğrenen kişilerin bu eylemi zevk alarak yapmalarını sağlamak için kazanmaları gereken önemli bir beceridir. Okuma alışkanlığı, kişinin hayatı boyunca sürekli ve düzenli biçimde gerçekleştirmesi şeklinde de tanımlanabilir. Okuma alışkanlığı kazandırmada model olma, en iyi öğretim şeklidir. Çocuğun öğretmenini, ebeveynini veya diğer aile bireylerini kitap okurken görmesi çok önemlidir. Bu düşünceyle yola çıkan bu projede öğrenci ve velilerimizi kitaplarla daha çok buluşturarak kitap okumalarını ve bilinçlenmelerini sağlamak, öğrencilere yeni bakış açıları kazandırarak empati yeteneklerini geliştirmek, bilgi birikimlerini geliştirerek kelime hazinelerini zenginleşmesini sağlamak amaçlanmıştır. Ayrıca bu proje kapsamında öğrencilere hem kitap okuma alışkanlığı hem de paylaşma ve sorumluluk bilincinin geliştirilmesi ve öğrencilerin ders aralarında askıdan kitap alıp okumaları, velilerin ise öğretmenlerle görüşmeye geldiklerinde bekleme zamanlarında istedikleri kitabı alıp okumaları amaçlanmaktadır. Projenin uygulama yöntemi şu şekilde olmaktadır. Öğrencilerle birlikte kitaplıklar oluşturulup bu kitaplıklar, okul koridorlarına, bahçesine ve okulun farklı yerlerine asılarak farkındalıklar oluşturulacaktır. Kitaplıkların üzerlerine “askıda kitap al götür oku getir”, “ortak kitaplık”, “bizim kitaplığımız”, “emanet kitaplık”, “kitap paylaşım alanı” vb. gibi dikkat ve ilgi çekici sözler yazılıp öğrencilerin motivasyonları sağlanacaktır. Günün belli saatlerinde okuma saatleri düzenlenerek velileri de sürece dahil ederek alışkanlık kazandırma süreci daha da etkili hale getirilecektir. Kitabı olmayan öğrencilere kitap desteği oluşturulacaktır. Proje sonunda öğrencilerden kitap okumayı alışkanlık haline getirmeleri, kelime dağarcıklarını geliştirmeleri ve empati yeteneklerini geliştirmeleri beklenmektedir. Öğrencilerden, kitap alıp verdikçe paylaşma duygusunun önemini kavramaları beklenmektedir. Öğrencilerin düzenli kitap okuyarak düşünme, sorgulama, merak etme, irdeleme, karar verme, anlama ve anlatma becerilerinin gelişme göstereceği düşünülmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin emanet ve sorumluluk kavramları konusunda bilinçlenmeleri beklenmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Kitap, okuma, sorumluluk, paylaşma

<sup>232</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, adem\_y23@hotmail.com



## **EĞİTİMDE ÜÇ TARZ-I ŞAHSİYET: NURETTİN TOPÇU, EROL GÜNGÖR VE CEMİL MERİÇ**

---

**AHMET KILIÇ<sup>233</sup>,**

### **ÖZET**

Türk fikir hayatında dönüm noktası olan Yusuf Akçura'nın (1876-1935) "Üç Tarz-ı Siyaset" eserinde Osmanlılık, Türkçülük ve İslamcılık fikir akımlarının benzer-farklı yönleri, olumlu-olumsuz yönleri ele alınmıştır. Bu eserde bu üç fikir akımının ortak gayesinin devletin bekâsı olduğu vurgulanır. Eserde eğitim, din, dil, vatan, milliyetçilik gibi kavramlar anahtar kavramlar niteliğindedir. Bu eserdeki analizler yıllar sonra güncelliğini korumuş ve aydınlar kendi bakış açılarıyla çalışmalarında yer vermişlerdir. 20. yy'nin en önemli eğitimcilerinden Nurettin Topçu, Erol Güngör ve Cemil Meriç de bu fikir akımlarından etkilenen aydınlar arasındadır. Bu aydınların ortak noktası ise devletin bekâsı, ülkenin modernleşmesi için Türk inanç ve kültürüne özgü "millî eğitim" in vazgeçilmez bir unsur olduğunu vurgulamalarıdır. Bu araştırmada literatür taramasıyla elde edilen veriler incelenerek Nurettin Topçu, Erol Güngör ve Cemil Meriç'in ideoloji-eğitim ilişkisine bakış açıları incelenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim, Nurettin Topçu, Erol Güngör, Cemil Meriç

---

<sup>233</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI, ahmet\_kilic\_27@hotmail.com

### ÖZET

Liderlik kavramında genelde cinsiyetçi bir tutum sergilenerek erkeklere atfedilen bir kavram olarak algılanmaktadır. Ataerkil yaşayış biçimine sahip Türk kültüründe bu anlayışın “kadın liderliği”ne de yansıdığı görülmektedir. Kadının geçmişten günümüze değişen toplumsal rolü “kadın liderliği”nin tanımını, alanını, önemini de etkilemektedir. Özellikle de eğitimim tüm kademesinde bayan öğrenci sayılarının giderek artması, üniversite yerleştirme sınavlarında bayan öğrenciler tarafından öğretmenlik mesleğinin fazla talep edilmesi, kadın eğitim yönetici sayılarının artması eğitimde kadın liderliğini gündeme taşımıştır. Bu doğrultuda yapılan bu çalışmada; eğitimde örnek şahsiyet Samiha Ayverdi'nin eğitim konusundaki fikirleri nitel araştırma yöntemi desenlerinden betimsel analiz yoluyla incelenerek eğitimde kadın liderlik konusu ele alınacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim, Liderlik, Kadın Liderlik, Samiha Ayverdi

---

<sup>234</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI, ahmet\_kilic\_27@hotmail.com

## YARATICI DRAMA VE OYUNUN YABANCI DİL KONUŞMA BECERİSİNE ETKİSİ

AYNUR TAŞÇIGİL<sup>235</sup>, ALEV ÇELİK BAYRAMOĞLU<sup>236</sup>,

### ÖZET

Dil, insanlar arasında iletişimi sağlayan en önemli araçtır. İnsanlar, eğitim, iş, seyahat gibi farklı nedenlerden dolayı yabancı dil öğrenmek isterler. Yabancı dil öğretiminde bilindiği üzere okuma, yazma, konuşma ve dinleme gibi dört temel beceri vardır. Yabancı Dil öğrenme isteğindeki ilk ve en önemli araç iletişim kurmaktır. İşte bu noktada ön plana çıkan beceri ise genellikle konuşma becerisidir. Çünkü iletişim kurmanın en hızlı yolu konuşmaktır. Ülkemizde yabancı dil öğretiminde karşılaşılan en büyük sorun dilin yıllarca öğretilmesine rağmen konuşma becerisinde istenilen başarı ve yeterliliğin kazanılamamış olmasıdır. Bu problemin yaşanmasındaki en temel etken öğreneni merkeze alan yöntem ve tekniklerin kullanılmamasıdır. Oysa dil öğretimindeki en önemli amaçlardan biri hedef dili doğru ve akıcı kullanmaktır. Bu sağlamanın en modern yolu yabancı dil derslerinde yaratıcı drama tekniğini kullanmaktır. Yaratıcı drama, doğaçlama ve rol oynama gibi tekniklerden yararlanılarak, bir grup çalışması içinde, bireylerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri, kimi zaman bir soyut kavramı ya da bir davranışı, "oyunsu" süreçlerde anlamlandırılması, canlandırılmasıdır"(San, 1991). Yaratıcı drama, iletişime verdiği önem ve yaşamla olan sıkı bağlarıyla en güncel öğretim yöntemlerinden biridir. Bu çalışmanın amacı, Yaratıcı Drama yöntemi ve oyunlaştırmanın İngilizce konuşma becerisi üzerindeki etkisi hakkında katılımcıların görüşlerinin değerlendirilmesidir. Yaratıcı drama sürecinin aşamaları, bu yöntemin sınıf ortamında kullanılmasının gerekçesi ve öğrenenlere sunduğu yararlar üzerinde durulması hedeflenmektedir. Yaratıcı drama gibi öğrenenleri aktif kılan ve onları merkeze alan yöntem ve tekniklerin yaygınlaştırmasını sağlamak amacıyla atölye çalışmasının verimli ve çok etkili olacağı düşünülmektedir. Çünkü yaratıcı drama dil öğrenenlerin iletişim becerilerini geliştirir ve sınıf ortamında onlara gerçeğe yakın durumlar ve ortamlar sunar. Öğrenenler yaratıcı drama etkinliklerinin içinde yer aldığı konuşma, düşünme, dinleme, anlama, anlatma ve karşılıklı iletişim kurabilme becerileri kazanır. Oyunun genel özelliklerinden yararlanan drama, öğrenenin aynı zamanda eğlenmesini sağlamaktır. Öğrenenlerin motive edilmesinde bu özellik önemlidir. Oyun, öğrenme ve öğretme süreçlerinin en etkilisidir. Oyun, yaratıcılık, öğrenmeye istekli ortam hazırlamaz. Bu durum oyunun bir öğretim aracı olarak görülmesine ve ders ortamında kullanılmasına yol açmıştır. Yaratıcı drama, verilen herhangi bir konuyu grubun yaşantısından yola çıkarak, doğaçlama, rol yapma gibi tekniklerden yararlanarak canlandırma yapmaktır. Oyun ise yaratıcı dramayı son derecede kapsar. Dramada oyun, kişilerin kendilerini ifade etmede en etkili yol olarak görüldüğünden Yabancı dilde konuşma becerisini geliştirmek için yaratıcı drama ve oyunun etkisinden yola çıkarak yaratıcı, etkileşimli aktiviteler uygulanacak, birçok teknik ve yöntem kullanılacaktır. İngilizce öğretmenleri yeni bir konunun sunumunda, öğrenilmiş bir konunun pekiştirilmesinde ya da derste sadece öğrenme ortamına canlılık ve çeşitlilik katmak amacıyla yaratıcı dramadan ve oyunlaştırmadan faydalanmalıdır. Çünkü yaratıcı dramanın İngilizce derslerinde etkili bir şekilde kullanımı etkili ve gerçek bir öğretim ve öğrenme sağlayacak öğrenene akıcı ve doğru bir şekilde konuşma fırsatı sunacaktır. Sonuç olarak yaratıcı drama ve oyunlaştırma sayesinde katılımcıların konuya ilişkin olarak konuşma becerilerinin artacağı düşünülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Yaratıcı Drama, Oyunlaştırma, Drama Oyun İlişkisi, Akıcı ve Doğru Konuşma Becerileri, Yabancı Dil Öğretiminde Drama

<sup>235</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, aynursuat@gmail.com

<sup>236</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, alevcelik.a@gmail.com

## **COVID-19 PANDEMİSİ SONRASINDA OKULLARIN YENİDEN AÇILMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ- SINOP İLİ ÖRNEĞİ**

DURALI AKSU<sup>237</sup>, FATMA VİLDAN GÜLER<sup>238</sup>,

### **ÖZET**

Türkiye'nin de aralarında yer aldığı pek çok ülkede COVID-19 pandemisi sebebiyle okullarda geçici olarak yüz yüze eğitim-öğretime ara verildi. Bu süreçte, eğitim öğretimin sekteye uğramaması adına uzaktan eğitim programları ile derslere devam edildi. Tüm dünyanın ansızın karşılaştığı bu pandemi sürecinde, Dünya pek çok kavramı yeniden anlamlandırmak zorunda kaldı. Ayrıca, pandemi devam etse de gelişim döngüsünün sürdürülebilmesi için normalleşme adımları atılmaya başlandı. Bu normalleşme adımları arasındaki önemli edimlerden biri de okullarda yüz yüze eğitime tekrar dönülmesi olmuştur. Bu çalışmada COVID-19 salgını sonrasında okullarda yüz yüze eğitime tekrar dönülmesine ilişkin öğretmen görüşlerine başvurulmuştur. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Sinop ilinde görev yapan ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olan kurumlarda görevli çeşitli branşlardan 19 öğretmen ile yarı-yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşme formu hazırlanması sürecinde soru havuzunun hazırlanması sonrası üç uzman tarafından sorular gözden geçirilerek görüşme formuna son şekli verilmiştir. Görüşmeler sırasında derinlemesine cevap alabilmek için sondajlayıcı sorular da yöneltilmiştir. Görüşmeler öğretmenlerin çalıştıkları okullarda ya da okul dışı mekânlarda gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanan veriler, betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Çalışmada katılımcılardan mevcut pandemi öncesinde ve sonrasında eğitim-öğretim yuvası olarak okul kavramındaki değişiklikleri değerlendirmeleri istenerek eğitim-öğretim sürecinin tüm paydaşları (öğrenci, öğretmen, veli, yönetici) açısından sağlıklı bir psikolojik, zihinsel ve sosyolojik gelişim sağlanabilmesi adına okulların yeniden açılmasındaki zamanlama ile ilgili görüşleri alınmış, COVID-19 salgını sonrasında okulların yeniden açılması ile birlikte sürdürülen eğitim- öğretim faaliyetlerini değerlendirmeleri ve katılımcılardan pandemiye önlemek adına alınan önlemlerin (maske takma, sosyal mesafe, karantina uygulaması vb.) öğrencilerin öğrenme sürecini nasıl etkilediği ile ilgili görüşleri istenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular sonucunda, pandemi öncesinde ve pandemi sonrasında öğretmenlerin sahip oldukları okul algısında kayda değer bir değişiklik olmadığı görülmüştür. Eğitim öğretimin okullarda yapılmasının önemi anlaşılmıştır. Öğretmenlerimizin birçoğu okulların yeniden açılmasındaki zamanlamada alınabilecek gerekli önlemler neticesinde geç kalındığı görüşündedirler. Ayrıca öğretmenlerimiz alınan önlemlerin yetersizliği ve mevcuttakilerin yeterince uygulanamamasının da eğitim öğretim faaliyetlerini ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini olumsuz etkilediği görüşündedirler.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Covid-19, yüz yüze eğitim, pandemi

<sup>237</sup> Öğretmen, MİLLÎ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, duraliaksu53@gmail.com

<sup>238</sup> Öğretmen, MİLLÎ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, f.vildanguler57@gmail.com

### ÖZET

Toplumsal değişim, tarihin her döneminde dolaylı veya dolaysız olarak dönemin teknolojisinin etkisi altında gerçekleşmiştir. Teknolojinin toplumla etkileşimi sanayi devrimi ile birlikte araçsal düzeyde üretimi ve tüketimi belirlerken eğitim sistemini modern dünyanın mesleki ihtiyaçlarını karşılama noktasında konumlandırmıştır. Daha sonra kendini gösteren endüstriyel değişim ise eğitim sistemini yine mesleklere yönelik ancak giderek daha sistematik ve uzmanlaşmış boyuta taşımıştır. Teknolojinin, geldiği dijitalleşme aşamasında bireyin sosyalleşme süreçlerinin yaşandığı gündelik hayatın iletişim biçim ve oranlarını belirlediği, toplumsal sistemi bilinçler düzeyinde dizayn etmeye başladığı görülmektedir. Bu yaygın etkileme gücü kendini eğitim sistemi üzerinde de belirgin biçimde hissettirmektedir. Dijital teknolojinin bir sonraki adımı hayata nüfuz etmekten öte kendi içinde bir sanal hayata (metaverse) insanları davet etmek olacaktır. Aslında son birkaç yılda bu süreç başladığı belirgin biçimde hissedilmektedir. Dolayısıyla metaverse adı altında gerçekleşen son dijital gelişmelerin dikkatle takip edilmesi ve toplumun farklı kurumları üzerinde yapabileceği etkiler analiz edilmeye başlanmalıdır. Bu anlamda gelişmelerin eğitimle olan bağlantısını erken dönemde anlayarak, sunacağı imkanları ve oluşturacağı sorunları analiz etmek değişimler karşısında eğitim sistemini avantajlı bir konuma getirmek için gerekli görünmektedir. Metaverse'ün sanal dünyası, ekonomi, toplum, kültür, siyaset, aile, din gibi toplumsal kurumlardan bağımsız gelişen bir fenomen değildir. Dijital teknoloji yirmi beş yılı aşkın bir süredir resmi ve kamusal alanda hayatın bir parçası durumuna gelmiştir. İnternet bünyesindeki süregelen etkileşimler tüm sosyal kurumlarla ilgilidir. Özellikle modern endüstriyel toplumlarda ekonomi kurumu diğer sosyal kurumlar üzerinde belirgin etkiye sahip durumdadır. Nitekim son dönemde web alt yapısının değişimi ve merkezsiz internet yapılanması blok zincir sistemiyle kendini yine ekonominin finansal ayağında göstermiştir. Açık biçimde görülmektedir ki internet sisteminin yeni aşaması olan metaverse on yıl gibi bir sürede eğitim sistemini de değişime zorlayacak bir hale gelecektir. Yeniliklerin her zaman için sorun oluşturma kapasitesi kadar imkanlar da sunduğu bilinmektedir. Dijital teknolojiye ilişkin yeni gelişmelerin eğitim için sunacağı imkanlar bilişsel gelişim sürecini, çoklu öğrenme ortamlarıyla etkileyecek gibi görünmektedir. Metaverse yazı ve okuma başat eğitim sistemine koşut tüm duyu organlarının devrede olduğu, bir eğitim ortamı sunabilme alt yapısını hızlı bir biçimde kazanmaktadır. Yıllar içinde dijital alt yapı, yazılım ve grafiksel arayüz alanlarındaki gelişmeler metaversede bir araya gelmiştir. Böylece gerçek dünya görsel, işitsel ve dokunsal bileşenler açısından çok benzeyen algı ortamları inşa edilmeye başlanmıştır. Bu büyük sanal sistem içerisinde öğretmen ve öğrencilerin dersin konusuna uygun olarak bir araya geldiği alanlar ders materyalinin mekanın kendisine dönüştüğü ortamlar oluşturulabilir. Grafikler, canlandırmalar, şemalar üç boyutlu olarak eğitime hizmet edecek biçimde planlanabilir. Sosyal ve fen bilimlerinin tüm konularına ilişkin ders materyallerinin sanal bir dünyada gerçekte olduğundan çok daha etkin biçimde sunulması mümkün hale getirilebilir. Bu ortam tüm duyu organlarının eğitime katılmasını sağlayacağı için oyun eğilimli zihin şemaları öğrenmeye yakınlaştırıcı bir unsur olarak değerlendirilebilir. Okul ortamında ve gerçek sınıflarda sunulacak sanal

<sup>239</sup> Doç. Dr., YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ, ejder.celik@bozok.edu.tr

eğitim desteği her bir öğrencinin okul yönetimi gözetiminde hazırlanan koruma altındaki dijital kopyasıyla yine resmi makamlar tarafından hazırlatılarak okullara sunulmuş sanal ders odalarına girilerek gerçekleştirilebilir. Müfredatın sanal ortamın algoritmalarına uygun biçimde arayüzlerle desteklenmiş bir karşılığının olması eğlence ve dijital ortam yüzünden derslerden giderek kopan öğrencilerle sürdürülmeye çalışılan eğitim için sosyal davranış kalıplarının yeni biimlenişiyle barışık bir eğitim sisteminin kapılarını aralayabilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Toplumsal değişim, metaverse, sanal ğretim

### ÖZET

Eğitim talebinin kamu finansman kaynaklarının yanı sıra alternatif finansman kaynakları ile de desteklenmesi ve eğitim hizmetinin özelleştirilmesi fikri, 1960'lı yıllardan itibaren kalkınma planlarında da yer almıştır. Bu kapsamda devlet tarafından kurulan okulların yanı sıra özel sektör tarafından da kurulan ve bireylerin maddi yeterlilikleri ölçüsünde faydanabildikleri özel öğretim kurumlarını ortaya çıkarmıştır. Günümüzde yaygın olarak karşılaştığımız hizmet işletmesi statüsünde bulunan zincir veya butik özel okulların yanı sıra alternatif bir okul modeli olarak kooperatif okullar da bulunmaktadır. Bu araştırmada kooperatif okul modeli şeklinde kurulmuş bir okulun kuruluş deneyimi, yönetim yapısı, finansman kaynakları, faaliyetleri, iletişim süreci, ebeveynler tarafından tercih edilme nedenleri ve alternatif bir okul modeli olarak gelişimi için neler yapılabileceği hakkında keşifte bulunulması amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yönteminin durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın amacına uygun katılımcılara ulaşılabilme için amaçlı örneklem yönteminin bir alt stratejisi olan ölçüt örneklem yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda kooperatif okul kurucuları, kooperatif okul velileri ve okul yöneticisi 9 katılımcıya ulaşılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanmış dört farklı görüşme formu ile veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler ile toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile yorumlanmıştır. Araştırma sonuçlarında alternatif bir okul modeli olarak kooperatif okulların ebeveyn iş birliği içerisinde kurulduğu, okulun hem ebeveyn hem de eğitim kadrosunun aldığı ortak kararlar ile çok paydaşlı bir yönetim anlayışla yönetildiği, ana finansman kaynağının ebeveynler tarafından karşılanan kayıt ücretleri olduğu görülmüştür. Kooperatif okul içerisinde gerçekleşen eğitim-öğretim faaliyetleri alternatif eğitim modelleriyle yürütülmektedir ve okul velileri eğitim kadrosunun kendi ile kurduğu iletişim sürecini olumlu bulmaktadır. Ancak Covid-19 salgın döneminde hem finansman kaynakları hem de iletişim süreçleri salgının etkilerinden olumsuz etkilenilmiştir. Kooperatif okulların bağlı oldukları eğitim kooperatiflerinin üyelerinin aynı zamanda okulun velileri olması, okul paydaşlarının sınırlarının belirlenmesinde zorluk yaşanmasına neden olmaktadır. Kooperatif okullar, öğrencilerin akademik ve sosyal başarıları üzerinde olumlu bir etki oluşturmakta ve velilerin okula karşı bağlılıklarını arttırmaktadır. Alternatif bir okul modeli olarak ortaya çıkan bu okulların devlet tarafından yasal ve finansal açıdan desteklenmesi ve teşvik edilmesi geliştirici olacaktır. Anahtar Kelimeler: kooperatif okullar, alternatif eğitim, alternatif okul modeli, kooperatif okul modeli.

**ANAHTAR KELİMELER:** Kooperatif okullar, alternatif eğitim, alternatif okul modeli, kooperatif okul modeli.

<sup>240</sup> Doktora Öğrencisi, MARMARA ÜNİVERSİTESİ, ilaydaa.1996@gmail.com

<sup>241</sup> Dr. Öğr. Üys., İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ, ertangorgu@gmail.com

## **EĞİTSEL DİJİTAL OYUNA YÖNELİK MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ**

SELÇUK ALKAN<sup>242</sup>, SERHAT BAHRİ KURTAY<sup>243</sup>,

### **ÖZET**

Son yıllarda dijital oyunların eğitimde kullanımıyla ilişkili birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalarda dijital oyunların öğrencilerin hem akademik hem de duyuşsal olarak geliştirdikleri gözlemlenmiştir. Bununla birlikte, etkili bir dijital oyunun bazı temel özelliklere sahip olmalıdır. Öncelikle oyun mekanikleri ile eğitim entegreli bir şekilde kullanabilmeli, dijital oyunun kullanımı kolay olmalı ayrıca oyun içi objeler ve bağlam matematiksel kavramla ilişkili olmalıdır. Ancak bu özelliklere sahip dijital oyunlar eğitim açısından etkili olabilir. Eğitsel dijital oyunların sayısı ve çeşidi gün geçtikçe artmaktadır. Bundan dolayı etkili bir dijital oyunun seçiminde en önemli görev öğretmenlere düşmektedir. Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının dijital oyunlara yönelik görüşleri ve bilgileri belirlenmelidir. Bu amaçla bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Çalışmaya 15 matematik öğretmen adayı katılmıştır. Matematik öğretmen adaylarının eğitsel dijital oyun ile ilişkili görüşlerini belirlemek için yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Öğretmen adaylarına dört soru sorulmuştur. Sorularda öğretmen adaylarının eğlence ve eğitim dijital oyunların kullanım düzeyleri, dijital oyun hakkındaki düşünceleri, eğitsel ve eğlence dijital oyunun eğitime olası katkıları hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Ayrıca matematik öğretmen adaylarına matematik eğitimi ile ilişkili bilgilerinin ortaya çıkarmak amacıyla dijital oyun senaryosu yazmaları istenmiştir. Çalışmanın sonucunda matematik öğretmen adaylarının eğitim hayatları boyunca yeterli derecede eğitsel dijital oyun kullanmadıkları ve bundan dolayı etkili eğitsel dijital oyunun nasıl olması gerektiği hakkında yeterli bilgileri olmadıkları gözlemlenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitsel dijital oyun, matematik eğitimi, matematik öğretmen adayları

<sup>242</sup> Öğr. Gör Dr., HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ, selcukal4401@hotmail.com

<sup>243</sup> Öğrenci, HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ, serhatbahrik@gmail.com



## **ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNE YÖNELİK BİR STEM ETKİNLİĞİ: KOMPOST YAPIMI**

ÜLKÜ KALE KARAASLAN<sup>244</sup>,

### **ÖZET**

STEM; fen, teknoloji, mühendislik ve matematik disiplinlerinin bütünleşik olarak uygulandığı bir eğitim yaklaşımıdır. Biyobozunurluk, doğadaki mikroorganizmalar yardımıyla biyolojik olarak parçalandıktan sonra karbondioksit ve su gibi temel maddelere dönüşerek doğadaki döngüye katılabilen maddedir. Yani, bakteri ve küf mantarı gibi mikroorganizmaların, havanın varlığında, plastiği yiyerek içindeki karbonun bir kısmını biyokütleye, bir kısmını karbondioksit'e dönüştürmesi olayıdır. Kompost, bitkisel ve hayvansal atıkların nemli-oksijenli ortamda bozunarak dönüştüğü organik gübredir. Bu çalışmada 50-65 aylık okul öncesi çocukları için yapılandırıcı yaklaşımın 5E modeline göre hazırlanan STEM etkinlikleri, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında 11 okul öncesi çocuğa uygulanmıştır. Bu çalışmada STEM eğitiminin erken çocukluk döneminde uygulanabilirliğini incelemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırma, nitel bir araştırma modeli olan durum çalışması şeklinde desenlenmiştir. Nitel araştırmaların amacı, betimleme ve anlamların derinliğini ortaya çıkarmaktır. Durum çalışmalarında veriler farklı şekilde toplanabilir. Bu çalışmada veriler gözlem, gözlem notu, video ve kamera kayıtlarından elde edilmiştir. STEM etkinlikleri sırasında Soso'nun Kompost Kitabı hikayesinden yararlanılmıştır. Etkinlikler aracılığıyla çocukların, STEM'i oluşturan disiplinlerden her birine ilişkin belli kazanımları edinmeleri amaçlanmıştır. Bu kazanımlar, fen disiplini için biyobozunurluk, toprak, bitki yetiştirme gibi kavramların anlaşılması; matematik disiplini için, sayı,miktar ve grafik kavramlarının anlaşılması; teknoloji disiplini için uygun web 2 araçlarının kullanımı ve mühendislik disiplini için tasarlanacak ürünün taslak çiziminin yapılarak tasarlanması şeklindedir. Etkinlikler esnasında çocukların 21. yüzyıl becerileri olarak adlandırılan problem çözme, işbirliği, iletişim kurma ve yaratıcı düşünme becerilerini kullandıkları gözlemlenmiştir. Ayrıca bilimsel süreç becerilerini uygulamalı olarak kullanma imkanı sağlanmıştır. Sonuç olarak erken çocukluk döneminde, çalışmada geliştirilen etkinliklerin etkili bir şekilde kullanılabileceği görüldüğünden bu dönemde STEM eğitimine yer verilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** STEM eğitimi, erken çocukluk eğitim, 5E öğrenme modeli, kompost, biyobozunurluk

<sup>244</sup> Uzm., Milli Eğitim Bakanlığı, ulkukale42@gmail.com

### ÖZET

Bu araştırma, Samsun ilinde öğrenim gören ortaokul ve lise öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik görüşlerini inceleyen bir araştırmadır. Araştırmada ayrıca, katılımcıların süreç ile ilgili yaşanan olumlu/olumsuz sorunlara önerdikleri çözümlerde tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını 68'i erkek 73'ü kadın olmak üzere ortaokul ve lise öğrencilerinden oluşan toplam 141 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacıyla sanal olarak anket kullanılmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik özelliklerde (yaş, cinsiyet) nominal ölçek kullanılmıştır. İkinci bölümde veriler yarı yapılandırılmış beş açık uçlu soru ile toplanmış ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Öğrenciler araştırmaya gönüllülük esasına göre katılmışlardır. Katılımcıların, uzaktan eğitimin kolaylıklarını/zorluklarını, öğrenci yerine öğretmen olarak eğitimin daha eğlenceli hale getirilmesine ilişkin görüşleri çözüm önerileri temaları altında sunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Uzaktan Eğitim, Durum Çalışması, Eğlenceli Eğitim

---

<sup>245</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, fatihgulayfg@hotmail.com

<sup>246</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, berrin5559@hotmail.com

### ÖZET

Ahlak ve değer kavramları toplum içinde yaşayan insanlar için vazgeçilmez unsurlardır. Bununla birlikte Türk toplumu olarak geçmişten geleceğe aktarmamız gereken, bizi biz yapan birçok kültürel, milli ve manevi değerlerimiz bulunmaktadır. Bu değerleri yeni nesillere aktarmak geleceğimize yapacağımız en önemli yatırımlardan biri olacaktır. Tarih dersleri yeni nesillere milli, manevi, kültürel, dinî ahlakî ve sosyal değerlerimizin aktarılmasında ve yeni değerlerin oluşturulmasında çok önemli bir role sahiptir. Bu bakış açısından yola çıkarak öğrencilerimizin içinde yaşadıkları topluma daha kolay uyum sağlamaları, milli manevi ve kültürel değerlerine sahip çıkan bireyler olarak yetişmeleri amacıyla geliştirdiğimiz projemiz ile ulaşmak istediğimiz diğer hedefler ise şunlardır: Milli, manevi, kültürel, dinî ahlakî ve sosyal değerlerimizin gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak Geçmişte yaşamış olan liderler ve onların başından geçen olayların inceleyerek öğrencilerde empati yeteneği kazandırmak Geçmiş ve gelecek arasında bir bağ kurarak analitik düşünme yeteneklerini geliştirmek Toplumsal sorunlarla (bencillik, yalnızlık, hayatın anlamını kaybetme, açlık ve çevre kirliliği cinayetler, uyuşturucu kullanımı) başa çıkma becerisi kazandırmak Tarih derslerini daha zevkli hale getirerek sıkıcılıktan kurtarmak. Öğrenmeleri soyuttan somuta dönüştürerek bilgilerin kalıcılığını arttırmak Öğrencilerin merak duygusunu harekete geçirerek öğrenme isteğini arttırmak. Milli Eğitim Bakanlığınca okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise müfredatında öğrencilere kazandırılması istenilen 10 kök değer şunlardır:

- Adalet
- Dostluk
- Dürüstlük
- Öz Denetim
- Sabır,
- Saygı
- Sevgi
- Sorumluluk
- Vatanseverlik
- Yardımseverlik

Bu değerlerin öğrencilerimize kavratılması ve onların hayatında önemli bir yer edinmesi amacıyla tarih derslerimizde inceleyeceğimiz örnek olaylar ve şahsiyetler üzerinden etkinlikler planlayacağız.

#### Projenin Uygulanışı:

- Değerler eğitimi uygulamalarının yapılacağı Tarih ders kazanımları ile değerler eşleştirilir.
- Öğretmen ders planını bu değerleri de içerecek şekilde oluşturur.
- Araştırmanın başında öğrencilerin çalışılacak olan on kök değere ne düzeyde sahip olduklarını belirlemek amacıyla , çalışılacak olan değerleri konu alan iki tarihi olay verilerek ve bu olaylar incelendikten sonra bu olaylarla ilgili sorular sorulacaktır.. Böylece öğrencilerin değerlere yönelik ön bilgileri toplanmış olacaktır.
- Tarih dersleri işlenirken de müfredattaki konulara uygun olan değerler ile ilgili -örnek olaylar incelenecek ve bu olaylar sınıfta tartışılacaktır.

<sup>247</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, arzuoygunbas@hotmail.com

- Böylece öğrenciler örnek olaylar vasıtasıyla her bir değeri tanımış ve analiz etmiş olacaklardır.
- Her bir değere yönelik örnek olay incelemesinden sonra öğrencilerden ilgili değere ilişkin bir çalışma yapması istenecektir.( Resim, Şiir, drama, afiş hazırlama, kısa film çekme ...vb.) Yapılan çalışmalar sadece sergi amaçlı değil bazen de var olan değeri yaşatmaya yönelik örnek bir davranış olarak da yapılabilecektir.
- Öğrencilerin yaptığı çalışmalar okulda oluşturulacak olan “ Değerler Eğitimi” panosunda veya Okul web sitesinde sergilenecektir.
- Süreç sonunda öğrencilerdeki değişimleri belirlemek amacıyla başlangıçta öğrencilere sunulan örnek tarihi olay metinleri tekrar öğrencilere sunulacak ve sorular sorulacaktır. Böylece etkinlik başında ve sonunda öğrencilerin sorulara verdikleri cevaplardaki değişimler gözlemlenecektir.
- Öğrenci velilerinden de değerler eğitimi öncesi ve sonrasında çocuklarında meydana gelen değişimleri anlatmalarına olanak tanıyan bir form vasıtasıyla görüşleri alınacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Ahlak, Etik, Milli, Manevi, Değerler, Kültür ,Örnek Olay

### ÖZET

Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; geleceğin dünyasının ihtiyaç duyduğu nitelikte insan gücü için uygun eğitim ekosistemi yaratırken bireyleri geleceğe hazırlamaktan çok kendi geleceklerini inşa etme yönünde onları destekleyen, kendilerini keşfetme yolculuğuna ortak olan, sadece akademik yönden değil, sosyal, kültürel, sanatsal, sportif bir çok alanda gelişimlerini perçinleyerek donanımlı olmalarını sağlayan, milli ve kültürel değerlerinden kopmadan, köklerinden güç alarak, geleceğe uzanacak nesillerin yetiştirilmesine katkı sağlayacak bir programdır.

Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; okullarda kısa süreli uygulanan, etki alanı uygulanan sınıf ya da uygulayan eğitimci kadar olan bir proje değildir. Bu programın başlangıç noktası; yenilikçi, gelişime açık bir okul iklimi yaratma, bir eğitim ekosistemi oluşturmaktır. Eğitimde geliştirilen bütün politikalar, projeler, yenilikler; ne kadar çok öğrencinin hayatına dokunursa, ne kadar çok eğitimcinin mesleki gelişimine katkı sağlarsa, ne kadar çok veliyi eğitim çemberine çekerse, o kadar etkilidir. Uygulandığı etki alanı kadar başarılıdır. Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; bir okulu tüm öğrencileri, tüm eğitimcileri, tüm velileri ile ele almakta ve çağımıza uygun bir okul modeli yaratmaktadır. Akademik alan yazın çalışmaları, IB program incelemeleri, 2023 Eğitim Vizyon Belgesi, akademisyen görüşmeleri gibi profesyonel bir süreç ile başlayan bu program, elde edilen veriler ışığında geleceğin okulu tanımlamasını oluşturmuştur. 7 temel alan birleşimiyle ve alt modüller ile nitelikli bir eğitim kurumunun kriterlerini çıkarılmıştır.

Program kapsamında yer alan okul etiketlerinden biri de Okuryazar Okul Etiketidir. “Okuryazar okul ” etiketinin temelinde, “Okumak ve yazmak” ilk anlamı ile yazı sembollerini kullanmak ve yine aynı yazı sembolleriyle oluşturulan anlamı çözmektir.

Okuryazarlık, yazı sembollerini seslendirme ve anlamlandırma ile başlayan, bu becerinin etkili bir şekilde kullanılması ile nesnelere, olgu ve olayları daha ayrıntılı anlama ve anladıklarına kendi özünü katarak kendini ifade etme durumudur. Bir başka boyutuyla okuryazarlık, bir etkileşim yoludur. Toplumdaki bilgileri, becerileri ve sosyal normları anlama, birbiriyle paylaşma, yorumlayabilme ve sonraki nesillere aktarma aracıdır. Okuryazarlık, okuma ve yazma faaliyetinin eşliğinde kişinin yaşadığı hayatı ve bu hayat içinde nesne ve olayları algılayışı, anlaması ve sosyal hayatındaki bütün ilişkilere bir anlam yüklemesi ile ilgili bir kavramdır. Kelimenin bu anlamı, Batı kültürü içinde oluşmuş ve bizde de yavaş yavaş kullanılmaya başlamıştır.

Günümüzde okuryazarlık, yazı sembolleri ile gerçekleştirilen bir eylem olmanın çok ötesinde, pek çok zihinsel beceriyi, dili kullanarak gerçekleştirilen iletişim becerilerini ve tutumlarını ifade eden bir eğitim terimidir.

2023 Eğitim Vizyon Belgesinde de belirtildiği gibi 21.yüzyıl becerileri arasında yer alan okuryazarlıklara ilişkin farkındalık ve beceri eğitimleri düzenlenerek, tasarım ve beceri atölyelerinden de faydalanılarak yeniçağın getirdiği problem çözme, eleştirel düşünme, üretkenlik, takım çalışması ve çoklu okuryazarlık becerilerinin kazandırılması için somut mekanlar olarak bu atölyeler düzenlenecektir.

<sup>248</sup> Öğretmen, MUSTAFA RAKIM ANADOLU LİSESİ PROJE OKULU, serefsanoglu@hotmail.com

Bu etiket çalışmasında amacımız öğrencilerimizin 21.yüzyıl becerilerine sahip, çoklu okuryazarlıklara sahip bireyler olarak yetişmesini sağlamaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Geleceğin Okulu, Akreditasyon, Okuryazar Okul

## **ORTAÖĞRETİM ÖĞRETMENLERİNİN KURUMSAL AİDİYET ALGISI VE MESLEKİ YETERLİLİK ALGISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

**YELDA ŞANOĞLU<sup>249</sup>,**

### **ÖZET**

Aidiyet bireylerin herhangi bir olguya karşı gerçekleştirmiş oldukları bağlılık olarak tanımlanmaktadır. Kurumsal aidiyet ise çalışanların çalıştıkları kurum ile ilgili bütün olgular karşı geliştirmiş oldukları bağlılığı ifade etmektedir. Mesleki yeterlilik çalışanların yaptıkları işler ile ilgili yetkinliklere ve bilgilere sahip olmayı tanımlamaktadır. Öğretmenlik alanında ise yeterlilik, öğretmenlerin sınıf içi unsurları yönetebilme ve gerekli bilgi seviyesine sahip olabilmektir. Mesleki yeterliliğin yüksek olması eğitimin kalitesini etkileyen önemli bir unsurdur. Mesleki yeterliliği etkileyen ve mesleki yeterlilikle ilişkili olduğu düşünülen aidiyet algısı çalışmanın ana konularını oluşturmaktadır. Bu çalışmada mesleki yeterlilik algısı ve kurumsal aidiyet arasındaki ilişkiler incelenecektir. Ayrıca mesleki yeterliliğin örgütsel aidiyet algısı üzerinde herhangi bir etkiye sahip midir? Sorusuna yanıt aranacaktır. Çalışmanın teorik alt yapısı, öğretmenlik mesleği ile ilgili kavramlar, aidiyet kavramı ve kurumsal aidiyet kavramları ve mesleki yeterlilik kavramları ile oluşturulmuştur. Bu amaçla yerli ve yabancı alanyazın ayrıntılı olarak incelenmiştir. Çalışmanın alan araştırması kısmında anket yöntemi kullanılarak veri toplamaya çalışılmıştır. Araştırmanın örneklemini İstanbul ili, Sultanbeyli ilçesindeki ilkokullarda çalışan öğretmenler oluşturmaktadır. 200 öğretmen ile yapılan çalışmada elde edilen veriler SPSS 22 paket programı aracılığı ile analiz edilmiştir. Tanımlayıcı istatistikler ve regresyon analizleri yapılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Mesleki yeterlilik, Örgütsel aidiyet, Öğretmen algısı, Öğretmen yeterliliği

<sup>249</sup> Öğretmen, ÜNYE ADNAN MENDERES MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ, sebil\_888@hotmail.com

## ÖĞRETMENLERİN TEKNOLOJİK YETERLİLİKLERİ İLE MESLEKİ MOTİVASYONLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

NEZAHAT GÜÇLÜ<sup>250</sup>, AYSUN YILMAZ<sup>251</sup>,

### ÖZET

Eğitim insan davranışlarını istendik yönde planlı olarak değiştirme süreci şeklinde tanımlanmaktadır. Eğitim hedeflerinin gerçekleştirilmesi için en önemli unsurlardan biri olan öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri ve mesleki motivasyonları eğitim sistemlerinin başarısını doğrudan etkilemektedir. MEB'in yayınladığı Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri belgesinde öğretmenlik meslek yeterliklerinden biri de teknoloji kullanımı olarak ifade edilmiştir. Günümüzde bilişim teknolojileri eğitim-öğretim sistemlerinin bir parçası durumundadır. Dolayısıyla eğitimin uygulayıcısı olan öğretmenlerin teknolojiye hâkim olmaları, teknolojiyi öğrenme ortamları tasarlarken kalıcı öğrenmenin bir aracı haline getirmeleri beklenmektedir. Bununla birlikte öğrencilerine de teknolojik yeterlilik kazandırmaları, öğrencinin teknoloji aracılığıyla öğrenmeyi öğrenmesini teşvik etmesi de beklenen davranışlardandır. Bu noktada öğretmenin teknolojik yeterliliği ve mesleki motivasyonu önem kazanmaktadır. Etkili ve verimli bir eğitim-öğretim süreci için öğretmenin temel mesleki yeterliliklere ve mesleki motivasyona ihtiyacı vardır. Öğretmenlerin mesleki motivasyonlarını etkileyen pek çok unsurun bulunduğu muhakkaktır. Bu unsurlardan biri de mesleki bilgi ve becerilerdir. Bu bağlamda öğretmenlerin branşları özelinde ve mesleğin genel gereklilikleri bakımından sahip oldukları becerilerin onların motivasyonlarını ne yönde etkilediği sorusu akıllara gelmektedir. Bu çalışmada da öğretmenlerin teknolojik yeterliliklerinin mesleki motivasyonlarına olan etkisi belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın amacı ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin teknolojik yeterliliklerinin mesleki motivasyonlarına etkisini belirlemektir. Bu amaca dönük olarak öğretmenlerin teknolojik yeterlilik düzeyleri, öğretmenlerin teknolojik yeterliliklerinin çeşitli değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediği, öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri, öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının çeşitli değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediği; öğretmenlerin teknolojik yeterlilikleri ile mesleki motivasyonları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma literatüre katkı sağlayacaktır, bununla birlikte öğretmen yetiştiren birimler için de yönlendirici nitelikte olacaktır. Gerek eğitim fakültelerinin programlarına gerekse de MEB'in öğretmen gelişim programları için başvurulacak bir kaynak niteliğinde olacaktır. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın evreni 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Ankara ili Altındağ, Çankaya, Etimesgut, Gölbaşı, Keçiören, Mamak, Sincan, Pursaklar ve Yenimahalle ilçelerindeki devlet ortaokullarında görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Evrende 365 ortaokul ve 12714 öğretmen bulunmaktadır. Örnekleme ise 300 öğretmen yer almaktadır. Araştırmanın verileri Kişisel Bilgi Formu, 21. Yüzyıl Öğrenmelerinde Teknoloji Yeterliliği Öz-Değerlendirme Ölçeği, İçsel, Dışsal ve Yönetmel Faktörler Bağlamında Öğretmen Motivasyon Ölçeği kullanılarak elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde parametrik testlerden Bağımsız Gruplar t-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırma sonuçları sunum esnasında paylaşılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim, teknolojik yeterlilik, motivasyon, mesleki motivasyon

<sup>250</sup> Prof. Dr., GAZİ ÜNİVERSİTESİ, nguclum@gmail.com, nguclu@gazi.edu.tr

<sup>251</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, aysunyilmaz08@gmail.com



### ÖZET

Erken çocukluk döneminde kazandırılması hedeflenen paylaşma, işbirliği kurma, aktif katılım sağlama, öğrendikleri bilgileri transfer etme, ürün oluşturma, gündelik problemlere çözüm yolları üretme vb. olumlu ve kalıcı bir etki bıraktığı düşünülen STEAM çalışmaları ile projemizde hedeflere ulaşılmıştır. 3-6 yaş grubu okulöncesi öğrencilerinin dünyamızda yaşanan problemlere yönelik çözümlerini 5E modeline uygun olarak eğitim ve öğretime entegrasyonu sağlanmış olup STEAM basamaklarının tamamı her planda yer almıştır. 2021 Eylül -2022 Nisan tarihleri arasında 8 ülkeden 24 öğretmen ve 350 öğrencinin hayata geçirdiği projede öncelikle Ekosistem tanıtımı yapılmış ve dünyamızın düzenini öğrenmeleri sağlanmıştır. Sonraki aylarda ormanlarımız, denizlerimiz-okyanuslarımız, havamız, trafik, uzay, gürültü vb. hem günlük yaşam hem de küresel problemlere değinilerek, tema başlıkları ile hedeflenen amaçlara ulaşılmıştır. Bu hedeflere ulaşılırken 21. yüzyıl becerileri göz önüne alınarak eleştirel düşünme, neden sonuç ilişkisi geliştirme, yaratıcılık ve tasarım, teknolojiyi aktif kullanma gibi önemli unsurlar her daim yol göstericilerimiz olmuştur. Proje çerçevesinde demokratik yöntemlere başvurularak öğrenciler ve onların aileleri ile anketler ve gözlemler yapılarak analizler elde edilmiştir. Hem nitel hem de nicel sonuçlar doğrultusunda proje değerlendirmesi yapılmıştır. Projemiz ile hedefimiz, çocukların Steam alanındaki bilgi ve becerilerini geliştirmek, yaparak yaşayarak öğrenmeyi desteklemek, sanatsal bir bakış açısı kazandırmak., akranları ile işbirliği yapabilmek, eleştirel düşünme becerisi kazandırmak, yaratıcılık ve tasarım alanlarında potansiyelleri ortaya çıkartmak, öğretmenlere ve ailelere Steam eğitimi hakkında kendilerini göstermelerine fırsatlar yaratma, vb. şeklinde tanımlayabiliriz.

**ANAHTAR KELİMELER:** Steam, Okulöncesi, erken çocukluk, e Twinning,

---

<sup>252</sup> Öğretmen, BOYABAT DUMLUPINAR İLKOKULU, hawakucukbas@gmail.com

## COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE TARİH ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

ESRA PARLAK<sup>253</sup>, FATİH PARLAK<sup>254</sup>,

### ÖZET

Son iki yılda tüm insanlığı etkileyen Covid-19 Pandemisi yaşam ve iş alanlarını etkilediği gibi eğitim alanını da derinden etkilemiştir. Yüz yüze yapılan eğitimlerin yerini önce uzaktan eğitim, şimdilerde ise hibrit eğitim almıştır. Bu çalışma ile Covid-19 pandemi sürecinde tarih öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Çalışma nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik (olgu bilimsel) desene dayalı olarak tasarlanmıştır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmış ve veriler 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı'nda liselerde çalışan sekiz tarih öğretmeninden toplanmıştır. Araştırma kapsamındaki veriler nitel veri toplama yöntemlerinden görüşme kullanılarak, yarı yapılandırılmış görüşme formları ile elde edilmiştir. Görüşme formunun birinci bölümü dört demografik sorudan, ikinci bölümü ise on soru ve sonda sorulardan oluşmaktadır. Araştırmadan elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi ile çözümlenmiştir. Çalışmanın bulgularına göre; tarih öğretmenleri EBA Zoom üzerinden uzaktan eğitime kolaylıkla devam edebildiklerini, teknoloji kullanımı bağlamında internet üzerinden eğitimler aldıklarını, uzaktan eğitimi yüz yüze eğitimle karşılaştırdıklarında tarih öğretiminde öğrencilerin derse katılımının az olduğunu, derse katılan öğrencilerden de geri dönüşlerin az olduğunu, öğrenciye duygu aktarımının yeterince sağlanamadığını, uzaktan eğitim sürecinde motivasyon düşüklüğü yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte öğrenci açısından uzaktan eğitimin avantajlarını öğrencilerin teknolojiye yatkın olması, zamandan ve mekandan bağımsız etkili öğretim imkanı sağlaması, öğrenci açısından dezavantajlarını uzaktan eğitime erişimde fırsat eşitliğinin sağlanamaması; öğretmen açısından uzaktan eğitimin avantajlarının tarihle ilgili bilgi ve materyallere hızlı bir şekilde ulaşılabilmesi, zamandan tasarruf sağlaması, öğretmen açısından dezavantajlarını çevrimiçi ders anlatmanın algıları azaltması, beş duyu organına hitap edememe olarak tanımlamışlardır. Ayrıca şuan olduğu gibi Covid-19 pandemi süreci sonrasında da tarih derslerinin hibrit (harmanlanmış) eğitim olarak verilebileceği, uzaktan eğitimde ders süresinin örgün eğitime göre daha kısa olabileceği, öğrencilerin uzaktan eğitime devamlılığı için gerekli önlemlerin alınması gerektiği, bilişim teknolojileri öğretmenleri vb. alan uzmanları tarafından uzaktan eğitime ilişkin eğitimler verilebileceği gibi çözüm önerileri belirtilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Uzaktan eğitim, Covid-19, tarih öğretimi.

<sup>253</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, esra.altunbilek@gmail.com

<sup>254</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, fptarih@gmail.com

### ÖZET

TÜBİTAK tarafından öğrencileri düşünmeye, gözlem yapmaya, merak etmeye, merak ettiklerini araştırmaya teşvik ederek gelecekte karşılaŐacakları problemlere çözümler üretebilen 21. Yüzyıl becerilerine sahip bireylerin yetişmesini sağlamak amacıyla projeler yürütölmektedir. Bireylerin bu sürece ayak uydurabilmesi bilimsel okuryazar olması ile mümkündür. Bu araştırma ile TÜBİTAK projelerinde görev almış öğretmenlerin görüşlerini ortaya koymak, işleyiŐte yaşanan sorunları tespit etmek ve çözüm önerileri geliştirmek amaçlanmıştır. Araştırma, 2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılında Sinop ilinde görev yapan öğretmenlerden TÜBİTAK projelerinde yürütücü veya danışman olarak görev almış 40 öğretmen ile yürütölmüştür. Yöntem olarak bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu demografik bilgiler ve araştırma soruları olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Nitel araştırmaların doğası gereği araştırma sorularına ilave olarak sondajlayıcı sorular yöneltilmıŐtir. Toplanan veriler betimsel ve içerik analizi ile yorumlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler araştırma projelerine olumlu yaklaşmaktadır. Projeler ile kendilerinin ve öğrencilerin yeni bilgiler edindiklerini ifade etmektedir. Ayrıca öğretmenler proje hazırlama için zaman sıkıntısı yaşadıklarını, istekli öğrenciler bulmada zorlandıklarını, proje hazırlamak için gereken malzemeleri temin edemediklerini, maddi olarak desteklenmediklerini belirtmişlerdir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul dışı öğrenme, proje tabanlı öğrenme, öğretmen görüşleri

<sup>255</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, engin\_bayra@hotmail.com

## **MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMDE MODERN EĞİTİME GEÇİŞ MODELİ OLARAK FABLAB (ÜRETİM LABORATUVARI): ÜRET – PAYLAŞ – ÖĞREN**

MUSTAFA ÖRGÜT<sup>256</sup>,

### **ÖZET**

Bu çalışmanın amacı Amasya İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı Mesleki ve Teknik Eğitim okullarında görev yapan öğretmenlere FABLAB (Üretim Laboratuvarı) eğitimi kapsamında uygulanan FABLAB konsepti, maker hareketi, maker araçları, modellemeye giriş, üretim aşamalarını test etme, elektronik prototipleme deneyimi, arduino studio, kodlamaya giriş, 3 boyutlu tasarım ve 3 boyutlu yazıcı kullanımı uygulamalarının öğretmenlerin FABLAB farkındalık düzeyleri ve FABLAB uygulamaları öğretmen öz yeterlilik düzeyleri üzerinde bir etkisi olup olmadığını araştırmaktır. Bu çalışmada nicel ve nitel yöntemlerin birlikte kullanıldığı karma desen kullanılmıştır. Çalışma grubunu 7 kadın, 30 erkek toplam 37 öğretmen oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak nicel veriler için Katılımcı Memnuniyet Anketi uygulanmıştır. Nitel veriler için FABLAB eğitimi, FABLAB konsepti, maker hareketi, maker araçları, modellemeye giriş, üretim aşamalarını test etme, elektronik prototipleme deneyimi, arduino studio, kodlamaya giriş, 3 boyutlu tasarım ve 3 boyutlu yazıcı kullanımı uygulamalarıyla ilgili öğretmen görüşme formu soruları kullanılmıştır. 32 saatlik teorik ve uygulamalı eğitimlerde FABLAB konsepti, maker hareketi, maker araçları, modellemeye giriş, üretim aşamalarını test etme, elektronik prototipleme deneyimi, arduino studio, kodlamaya giriş, 3 boyutlu tasarım ve 3 boyutlu yazıcı kullanımı öğretilmiştir. 32 saatlik teorik ve uygulamalı eğitimler neticesinde Arduino, APP Inventor, kendin yap (DIY), MIT uygulama örnekleri katılımcılar tarafından başarıyla gerçekleştirilmiştir. Nicel çalışmalarda, FABLAB farkındalık düzeyleri ve FABLAB uygulamaları öğretmen öz yeterlilik düzeylerini belirlemek için yapılan uygulama öncesi ve uygulama sonrası sonuçlarında olumlu yönde anlamlı bir fark çıktığı görülmektedir. Nitel çalışmalarda öğretmenlere yöneltilen FABLAB konsepti, maker hareketi, maker araçları, modellemeye giriş, üretim aşamalarını test etme, elektronik prototipleme deneyimi, arduino studio, kodlamaya giriş, 3 boyutlu tasarım ve 3 boyutlu yazıcı kullanımı uygulamaları ile ilgili öğretmen görüşme formu sorularından olumlu dönütler alınarak tablolar halinde sunulmuştur. FABLAB eğitimi kapsamında yapılan 32 saatlik teorik ve uygulamalı FABLAB konsepti, maker hareketi, maker araçları, modellemeye giriş, üretim aşamalarını test etme, elektronik prototipleme deneyimi, arduino studio, kodlamaya giriş, 3 boyutlu tasarım ve 3 boyutlu yazıcı kullanımı uygulamaları eğitimi öğretmenler üzerinde olumlu ve anlamlı bir etki bırakmıştır. Öğretmenler FABLAB eğitimi kapsamında yapılan FABLAB konsepti, maker hareketi, maker araçları, modellemeye giriş, üretim aşamalarını test etme, elektronik prototipleme deneyimi, arduino studio, kodlamaya giriş, 3 boyutlu tasarım ve 3 boyutlu yazıcı kullanımı uygulamalarının meslek derslerine olan ilgi ve tutumu artırdığı, meslek dersi konularının entegrasyonunda sıkıntı yaşanmayacağı ve bu uygulamaların ÜRET – PAYLAŞ – ÖĞREN mottosu ile öğretici, eğlenceli, yararlı olduğunu bildirmişlerdir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** FABLAB, Mesleki Eğitim, Maker, Prototipleme, Modelleme, 3D Yazıcı Uygulamaları, Arduino, APP Inventor, CNC, MIT, Kendin Yap (DIY)

<sup>256</sup> Öğretmen, AMASYA VALİLİĞİ, mustafaorgut@hotmail.com

## ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNDEKİ MADDİ MANEVİ İTİBAR KAYIPLARININ NEDENLERİ

MUSTAFA SALCAN<sup>257</sup>,

### ÖZET

Bu araştırma, Kilis Merkez ilçesinde bulunan 20 devlet okulunda görev yapan 100 öğretmenle gerçekleştirilmiş bir durum çalışmasıdır. Söz konusu okullarda öğretmenlik mesleğinin maddi ve manevi değer kaybı yaşayıp yaşamadığı, yaşıyorsa hangi konularda değer kaybı yaşadığı ve bu konular hakkındaki çözüm önerileri ile ilgili görüşmeler yapılmıştır. Hekimlik, hakimlik, savcılık, avukatlık, hemşirelik, mühendislik, polislik gibi topluma hizmet etmeyi gaye edinen meslek toplulukları toplum tarafından saygı görürler. Öğretmenlik de adı geçen bu meslek gruplarını yetiştiren ve saygıya en layık meslek topluluğudur. Yakın zamana kadar toplumda en saygı duyulan öğretmenlik mesleğinin son dönemlerde maddi ve manevi itibar kaybettiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen yıllar boyu toplumda saygın bir yerde konumlandırılmışken son yıllarda gözle görülür bir itibar kaybı gözlenmektedir. Öğretmeni incelemeyen devlet politikası, üniversitelerin eğitim fakültelerindeki niteliksiz eğitim, eğitim fakültelerine gereğinden fazla kontenjanın açılması, eğitim fakülteleri dışında da formasyon (öğretmenlik belgesi) verilmesi, öğretmen maaşlarının asgari ücrete yakın olması, sosyal medya ve basın yayın organlarının yönlendirici ifadeleri böyle bir çalışmanın gerekliliğini ortaya koymuştur. Saygın bir meslek grubu iken “atanamayan öğretmen” söylemine maruz kalmaktadır. Bu bildirinin amacı öğretmenliğin popüler meslek gruplarından biri iken nasıl bu kadar itibar kaybettiği ya da kaybettirildiği sorusuna cevap aramaktır. Araştırma, nitel araştıma modellerinden görüşme formu ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu 2021-2022 eğitim-öğretim yılı güz dönemindeki 100 öğretmenden oluşmaktadır. Veriler, öğretmenlerden elden, elektronik posta ve ses kaydı yoluyla toplanmıştır. Katılımcılara öğretmenlik mesleğinin günümüz toplumundaki, okuldaki ve basın-yayın organlarındaki itibarına yönelik fikirlerini öğrenebilmek adına açık uçlu 3 soru sorulmuştur. Veriler, içerik analizi ile incelenmiştir. Araştırmada ilk olarak “Öğretmenlik mesleğinin toplumdaki itibarı nasıldır?” olarak belirlenen alt probleme yönelik, öğretmenlerin ankete verdikleri cevapların analiz sonuçları verilmiştir. Daha sonra ikinci soru ile “Öğretmenin okuldaki itibarı üzerine düşünceleri” ve son olarak “sosyal medya basın yayın organlarının öğretmenlerini itibarı üzerindeki olumlu/olumsuz yönlendirmelerine ilişkin görüşleri” ne başvurulmuştur. Sahip olduğu saygınlığa rağmen, yıllardır izlenen yanlış politikalar yüzünden Türkiye’de öğretmenlik mesleği kolay elde edilebilir ve pek de itibarı olmayan bir meslek grubuna dönüşmüştür. Sonuç olarak ise; toplumda, okulda ve öğretmen nezdinde bir itibar kaybı olduğu gözlemlenmiştir. Ücret artışı, özlük haklarının düzenlenmesi, toplumsal farkındalık yaratma, meslek içi eğitim kurs ve seminerlerin artımı temaları üzerinde ortak görüş beyan etmişlerdir. Araştırmanın bulguları eğitim politikaları ve eğitim programları açısından önemli durumlara işaret etmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Öğretmenlik, İtibar, Meslek

<sup>257</sup> Öğretmen, KİLİS ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULU, ikincimerzekkilis@gmail.com

## **TARİHİ DİZİLERİN TOPLUMUN TARİH ALGISINA ETKİLERİ**

**ABUZER AKIN<sup>258</sup>, GÜLAY ERGENE AKIN<sup>259</sup>, HÜSEYİN GÖKHAN SARI<sup>260</sup>,**

### **ÖZET**

Problem Durumu Televizyonun en güçlü kurgusal metinleri olan dizilerin; tarihi dönem, olay ve kişilere olan ilgisinin artmasıyla tarih-toplum ilişkisinde kendini göstermektedir. Projemizde tarihi televizyon dizilerinin, tarih algısı üzerinde nasıl bir rol oynadığının araştırılması amaçlanmıştır. Tarihi dizilerin toplumun tarih bilgisi üzerindeki etkilerini incelemeye çalıştık. Televizyonda yayınlanan dizileri izleyen 100 kişilik örneklem grup üzerinden yapılan araştırma sonucunda veriler analiz edilerek bu dizilerin toplumun, dizilerden önce ve dizilerden sonra tarihe olan ilgilerinin değişip değişmediği öngörüsünde bulunmaya çalıştık. Tarih dizilerinin toplum üzerindeki etkilerini 11 soruluk bir anketle incelemeye çalıştık. Anketimizde : Tarihi konuları aktarmada tarih dizileri sizce etkili oluyor mu? Tarih dersleri için tarihi diziler katkı sağlıyor mu? Dizilerde karakterler ve dizi sahneleri sizi etkiliyor mu? Televizyondaki tarih dizilerinin tarihi olayları yansıttığını düşünüyor musunuz? Tarihi film veya tarihi dizileri izlemeden önce tarih konulu kitap okur muydunuz?

Tarihi dizileri izledikten sonra tarih konulu kitap okuma isteği oluştu mu? Tarihi film veya tarihi dizileri izledikten sonra tarih ile ilgili konularda sohbet ediyor musunuz? Tarihi dizileri izledikten sonra tarihi mekânları gezme isteğiniz oldu mu?

Araştırma Yöntemi 12 soruluk “evet”, “hayır” olarak cevaplanacak anketi en az 100 kişilik grup üzerinde uyguladık. Çıkan sonuçlara bakarak tarih dizilerinin toplum üzerinde olumlu veya olumsuz etkilerini incelemeye çalıştık. Anket sonucunda elde edilen cevaplar Likert 1-3'lü anket ölçeği ile değerlendirilmiştir. Beklenen Sonuçlar Televizyonlarda yayınlanan dizilerin toplumun tarih bilgisi, algısı ve merakı gibi alanlarda etkili olup olmadığını ortaya koymak. İnsanların hangi kanalda hangi diziyi izleyeceğini seçerken nelere dikkat ettiğini saptamaktır. Tarihi dizilerin konusu, başrol karakteri, çalınan müziklerin dizinin izlemesinde etkili olup olmadığını tespit etmektir. Anket sonuçlarına bakılarak toplumun dizi seçimi yaparken hangi kriterlere baktığını anlamaya çalıştık. Dizileri izledikten sonra tarihe olan ilginin değişip değişmediğini saptamaya çalıştık. Elde edilen sonuçlar kamuoyuyla paylaşarak daha bilinçli izleyicilerin ve daha gerçekçi dizilerin yapılmasına katkı sağlamak istedik.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Tarihi diziler, televizyon dizileri, tarih, tarih algısı, tarih bilgisi

<sup>258</sup> Öğretmen, EYUDER YOZGAT İL TEMSİLCİSİ, abuzerakin@hotmail.com

<sup>259</sup> Öğretmen, YOZGAT MEM, rosemoon.67@hotmail.com

<sup>260</sup> Öğretmen, YOZGAT MEM, huseyingokhansari@hotmail.com.tr

## 60-72 AYLIK ÇOCUKLARIN DUYGU DÜZENLEME BECERİLERİ İLE YARATICILIK BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

BİRGÜL BERNA UYSAL<sup>261</sup>, YILDIZ GÜVEN<sup>262</sup>,

### ÖZET

Bu çalışmada, İstanbul ili Güngören İlçesinde bir okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocukların duyu düzenleme becerileri ile yaratıcılık becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; 35 kız, 25 erkek çocuk olmak üzere toplamda 60 çocuk oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alacak çocuklar, 9 sınıfta öğrenim gören 162 çocuk arasından sınıf listeleri üzerinden rastgele seçilmişlerdir. Araştırmada iki veya daha fazla değişkenin arasındaki ilişkinin herhangi bir müdahalede bulunmadan incelendiği betimsel araştırmaların bir türü olan nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın verileri “Duygu Düzenleme Ölçeği” ve “Hibrit Yaratıcılık Testi” uygulanarak toplanmıştır. Betimsel analizler sonucunda verilerin normal dağılıp dağılmadığı tespit edilerek parametrik veya parametrik olmayan testlerden yararlanılmıştır. Ölçekler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde Pearson korelasyon analizi, gruplar arası farklarda ise Kruskal Wallis H testi, Bağımsız Gruplar t-Testi testi ve Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları; yaratıcılığın alt boyutları (imgeleme, akıcılık ve özgünlük) ile duyu düzenlemenin alt boyutları (olumsuzluk ve duyu düzenleme) arasında anlamlı ilişkilerin olmadığını göstermiştir. Diğer taraftan, yaratıcılıktan alınan toplam puan ile olumsuzluk arasında anlamlı bir ilişki yok iken, duyu düzenleme ile arasında orta düzeyde pozitif bir ilişki vardır. Çocukların yaratıcılık becerileri toplamda ve alt boyutlarda cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Araştırmada duyu düzenleme becerisi alt boyutlarının cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir. Olumsuzluk alt boyutunda erkek çocukların olumsuzluk puan ortalaması kızlarınkinden anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Bu bulgu erkek çocukların kızlara göre daha fazla duyu düzenleme problemlerine işaret etmektedir. Diğer taraftan, duyu düzenleme alt boyutunda kız çocukların erkeklere göre anlamlı düzeyde daha yüksek duyu düzenleme becerilerine sahip oldukları belirlenmiştir. Anne öğrenim durumunun sadece yaratıcılığın imgelem alt boyutunda, lisans ve lisans üstü öğrenim gören anneler lehine anlamlı bir fark yarattığı; babaların öğrenim durumunun ise yaratıcılık toplam ve alt boyutlarında ve duyu düzenlemenin alt boyutlarında anlamlı fark yaratmadığı görülmüştür. Bulgular alan yazın çerçevesinde tartışılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul Öncesi Dönem, Duygu Düzenleme, Yaratıcılık

<sup>261</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, bernauysal@hotmail.com

<sup>262</sup> Prof. Dr., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, yildizgvn@gmail.com

### ÖZET

Yozgat Anadolu İmam Hatip Lisesi 9.sınıf öğrencilerinin matematik dersindeki başarı durumlarına etki eden sosyo-kültürel faktörleri belirlemek.Bu çalışma 2021-2022 öğretim yılında Yozgat Anadolu İmam Hatip Lisesi 9.sınıf öğrencilerinin sosyo-kültürel özelliklerini belirleyerek bu sosyo-kültürel faktörlerin matematik dersindeki başarı durumlarına etkisini artırmak amacıyla yapılacaktır. Bu sosyo-kültürel faktörler cinsiyet, anne baba birlikte olma durumu, ailedeki toplam kişi sayısı, anne ve babanın öğrenim durumu, anne ve babanın mesleği, ailenin gelir düzeyi, öğrencilerin boş zamanlarında yaptığı etkinlikler, öğrencilerin günlük televizyon izleme süreleri, öğrencilerin evlerinde internet olma durumu, bilgisayarı kullanma amaçları, destekleme ve yetiştirme kurslarına katılma durumları, matematik dersine günlük çalışma süreleri,matematik yazılılarına çalışmaya başlama zamanı gibi faktörler olup, bu konularda hazırlayacağımız sorular röportaj şeklinde öğrencilere soru sorulacak ve röportajlar öğrencinin kendi izniyle video kayıtları altına alınacak, bu röportaj sonucunda bu sosyokültürel faktörlerin öğrencilerin matematik dersindeki başarısını ne oranda etkilediği incelenecektir. Araştırma konuyla ilgili kaynaklar taranarak matematik öğretiminin önemi, matematik dersi öğretim programları ve eğitim ile sosyo-kültürel yapı arasındaki ilişki hakkında bilgi verilecektir. Yozgat Anadolu İmam Hatip Lisesi 9.sınıf öğrencilerine, proje hazırlayan öğrenciler tarafından hazırlanan röportaj soruları sorulacaktır. Yapılan röportajlar sonucunda cinsiyetin, anne-babanın birlikte olma durumunun, ailedeki toplam kişi sayısının, anne-babanın öğrenim durumunun, anne-babanın mesleğinin, ailenin aylık gelir düzeyinin, ailenin harçlık verme durumunun, öğrencilerin mezun olmak istedikleri öğretim kademesinin, boş zamanlarında yaptıkları etkinliklerin, günlük televizyon izleme sürelerinin, okul haricinde bir işte çalışıp çalışmama durumlarının, kendilerine ait odası olması durumunun,evlerinde internet olması durumunun, bilgisayarı kullanma amaçlarının, matematiğe günlük çalışma sürelerinin, ailesinin matematik dersi çalışmalarına yardım etmesinin,destekleme ve yetiştirme kursuna gidip gitmemelerinin,sosyal ve kültürel faaliyetlere katılıp katılmama durumlarının,ailelerinin düzenli olarak ilgilenip ilgilenmeme durumlarının, velilerin öğrencilerin durumunu öğrenmek için hangi sıklıkta öğretmenleriyle görüştüğünün ve öğrencilerin matematik yazılılarına çalışmaya başlama zamanının matematik dersindeki başarı durumlarında etkili olup olmadığı incelenecektir. Ayrıca annenin çalışma durumu, öğrencinin öğrenim gören kardeş sayısı, öğrencilerin kitap okuma sıklığı, matematik dersinden özel ders alıp almama durumu, arkadaşlarıyla ders çalışıp çalışmama durumu ve ailelerin öğrencileriyle ilgili beklentileri gibi faktörlerin de matematik dersindeki başarı durumunda etkili olup olmadığı incelenecektir.

- Cinsiyet
- Anne-babanın öğrenim durumu,
- Anne-babanın mesleği,
- Ailenin gelir durumu,
- Kardeş sayısı,

<sup>263</sup> Öğretmen, YOZGAT MEM, rosemoon.67@hotmail.com

<sup>264</sup> Öğretmen, YOZGAT ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ, abuzerakin@hotmail.com



- Öğrencinin bilgisayar kullanım amacı
- Destekleme ve yetiştirme kurslarına katılıp katılmadığı
- Matematik dersinden özel ders alıp almadığı,
- Öğrencinin matematik dersine çalışma zamanı gibi sorulara yer verilecektir.

Hazırlanan röportaj soruları Yozgat Anadolu İmam Hatip Lisesi 9. sınıf öğrencilerine okulumuz idarecilerinden ve gerekli kişilerden izin alınarak yapılacaktır, 9.sınıf öğrencilerine bu uygulamanın amacı anlatılarak, onlarında bu konuda aktif rol almaları sağlanacaktır. Uygulama sonucunda elde edilen röportaj sonuçları değerlendirilerek bir özet yapılarak tablo üzerinde genel görüşler sunulacaktır. Öğrencilerle yapılan röportaj örnekleri ve tespit ettiğimiz sonuçlar bir araya getirilerek laptopta proje günü gelen ziyaretçilerimize sunulacaktır. Uygulama sonucunda elde edilen röportaj sonuçları değerlendirilerek bir özet yapılarak tablo üzerinde genel görüşler sunulmuştur. Öğrencilerle yapılan röportaj örnekleri ve tespit ettiğimiz sonuçlar bir araya getirilerek laptop ta proje günü gelen ziyaretçilerimize sunulmuştur. Yapılan röportajlar sonucu öğrencilerin matematik dersindeki başarısının, sosyal yaşam ve kültürel faaliyetlerle ilişkili olduğu görülmüştür. Her ne kadar öğrencinin, Matematik dersindeki başarısı sosyal yaşam ve kültürel faaliyetle doğru orantılı olsada öğrenci gerekli çalışma ve azmi göstererek Matematik dersindeki başarısını artırabilir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sosyal yaşam. sosyal medya, okul, öğrenci

### ÖZET

Moreno'nun ruh sağlığı üzerine çalışmalarından, Viyana bahçelerindeki gözlemlerinden ve tiyatro sahnelerinden terapi ortamına geçiş yapan psikodrama, psikoterapide sözcüklerin sınırını aşım eylemi de ekleyerek kişideki direnci çözen bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Patolojiden çok sağlıkla ilgilenen psikodramada amaç, kişinin güncel sorununun canlandırma yoluyla yakın ve uzak geçmişle bağlantılarını keşfederek, yaşantı sürecini anlamlandırma, sorunlarını somutlaştırarak yeni yaşam tercihlerini görmesine destek olup iyileşmesine yardımcı olmaktır. Bir grup psikoterapisi yöntemi olarak psikodrama grup üyelerinin eylem yoluyla yaratıcılık ve spontanılıklarının aktif hale gelmesini sağlamaktadır. Psikodrama teknikleri daha çok grup psikoterapilerinde kullanılsa da ayrıca eğitim etkinliklerinde de uzun yıllardır kullanılmaktadır. Moreno'nun kuramcısı olduğu bu yöntemden tarih, sosyal çalışmalar, kültürel konular, yabancı dil, yaşam becerileri, edebiyat, psikoloji, tıp, hemşirelik ve erişkin eğitimi alanlarında da yararlanılmıştır. Yapılan literatür taraması sonucu ülkemizde psikodrama üzerine yapılan tezler olmasına karşın kuram ve kavramların kapsamlı bir şekilde incelendiği sınırlı sayıda derleme çalışması vardır. Bu çalışmanın amacı psikodramanın bir yöntem olmaktan öte kuram ve kavramları da içine alan kapsayıcı bir gözden geçirmesini sunmaktır. Bu bağlamda psikodrama gelişimi, insan doğasına bakışı, temel kavramları, psikopatolojiye bakışı, terapötik yanları, terapistin rolü ve işlevi, unsurları ve oturum aşamaları, kullanılan terapötik yöntem ve teknikler başlıkları altında ele alınmış ardından tartışma kısmında bu başlıklardan elde edilen bilgiler ışığında katkıları ve sınırlılıkları bakımından değerlendirmeye alınmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** psikodrama, grup psikoterapisi, derleme

---

<sup>265</sup> Öğretmen, OSMAN ULUBAŞ KÖŞK ANADOLU LİSESİ, selinsengir@windowslive.com

## **GELECEĞİN OKULU AKREDİTASYON PROGRAMI; TEMİZ, SAĞLIKLI VE GÜVENLİ OKUL ETİKETİ**

OSMAN KOCAMAN<sup>266</sup>,

### **ÖZET**

Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; gelecekte dünyanın ihtiyaçları için uygun özelliklerde insan gücü ve eğitim ekosistemi oluştururken kişileri yaşama hazırlamaktan çok kendi geleceklerini oluşturma yönünde onları destekleyen, kendilerini tanıma sürecine ortak olan, sadece bilimsel yönden değil, sosyal, kültürel, sanatsal, sportif çeşitli alanlarda gelişimlerini artırarak donanımlı olmalarını sağlayan, milli ve kültürel değerlere bağlı olarak, geçmişten kuvvet alarak, geleceğe uzanacak nesillerin yetiştirilmesine katkı sağlayacak bir programdır.

Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; kurumlarda kısa zaman aralığında uygulanan, uygulama alanı sınıf ortamı ya da uygulayıcısı kadar olan bir proje değildir. Bu akreditasyonun çıkış yeri; yeniliğe açık, gelişmeye hazır bir okul ortamı oluşturma, bir eğitim döngüsü oluşturmaktır. Eğitimde oluşturulan bütün girişimler, projeler, yenilikler; ne kadar fazla bireyin yaşamına etki ederse, ne kadar fazla öğretmenin meslek hayatına katkı sağlarsa, ne kadar fazla öğrenci velisini eğitim ortamına dahil ederse, o kadar çok etkili olmuş demektir.. Kapsadığı alan kadar başarıya ulaşmış demektir.. Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; bir kurumu tüm öğrencileri, eğitimin içinde olan tüm çalışanları, tüm velileri kapsamakta ve yaşadığımız çağa uygun bir kurum şeklini ortaya çıkarmaktadır. Akademik alanda yapılan taramalar, IB program incelemeleri, 2023 Eğitim Vizyon Belgesi, akademisyenlerle yapılan mülakatlar gibi profesyonel bir süreç ile başlayan bu çalışma, ulaşılan sonuçlar rehberliğinde geleceğin okulu adını almıştır.<sup>7</sup> ana alandan oluşan çatı ve alt modüller ile nitelikli bir eğitim kurumunun unsurları oluşturulmuştur.. Program dahilinde bulunan okul etiketlerinden biri de Temiz Sağlıklı Güvenli Okul Etiketidir. Bir okul, öğrencilerin nitelikli eğitim alması, kendi özelliklerinin farkında olması ve kendini gerçekleştirme, uluslararası ve milli değerlerle yoğrulmuş, bireyin gelişmesini, mutluluğunu ve öz değerlerini temel alan bir döngüden ibaret olmalıdır. Tabi ki tüm bunlarla birlikte en özünde bir okul; temiz, sağlıklı ve güvenli bir ortam olmalıdır. Kalitenin daha da arttırıldığı bir eğitim için uygun alanlar mutlaka oluşturulmalıdır. Öğrencilerin ve eğitim çalışanlarının sağlıkları açısından temiz ortam oluşturmak, kurumun her alanını hijyen standartlarına uygun hale getirmek, birlikte yaşayan kişiler arasında hastalıkların kolayca yayılmasının önüne geçmek, kurum ortamının temizliği ve sağlığının yanı sıra kişilerin vücut sağlıklarını koruyacak ve onların sağlıklı bir bedene sahip olmasına katkı sunacak programlar ve çalışmalar yürütmek bir okulun temel görevlerindedir. Ayrıca, öğrencilerin, öğretmenlerin, okul çalışanlarının ve hatta çocuklarını emanet eden velilerin kendilerini; psikolojik, soysal ve fiziksel alanlarda iyi hissettikleri, kaygı ve korkudan uzak oldukları, güvenli ve huzurlu bir okul ortamı yaratılmalıdır. Kişilere temiz, sağlıklı ve güvenli bir alan sunulurken aynı zamanda kişilerin sağlıklı yaşamasını sağlayacak, güvenlik alanında bilinçli davranmasına katkı sunacak imkanlara da yer verilmelidir. 2023 Eğitim Vizyonu belgesine bulunan “Okul Gelişim Modeli” için ortaya konan hedef ve çerçeveye ulaşabilmek için öncelikle okullar; her yönüyle temiz, sağlıklı ve güvenli bir hale getirilmelidir. Projenin bu etiketinde; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarının temizlik ve hijyen konusunda teşvikinin sağlanması için başlatılan “Beyaz Bayrak

<sup>266</sup> Öğretmen, ATATÜRK ORTAOKULU, osmankocaman0552@gmail.com

“Uygulamasına, sağlıklı beslenme ve hareketli yaşam konularında duyarlılığın artırılmasını hedefleyen “Beslenme Dostu Okul” projelerine de yer verilmiştir. Bunun dışında Bağımlılıkla Mücadele faaliyetlerine ve İSG çalışmalarına yer verilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Geleceğin Okulu, Akreditasyon programı, Temiz Okul, Sağlıklı Okul, Güvenli Okul

# **POSTMODERN YÖNETİM PARADİGMALARI AÇISINDAN DEĞİŞEN EĞİTİM SİSTEMİ, EĞİTİM YÖNETİMİ, EĞİTİM PROGRAMI, OKUL, YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ VE VELİ KAVRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

NURSEL TURAN<sup>267</sup>,

## **ÖZET**

Ülkemizin eğitim sistemi son yıllarda önemli değişimler yaşamaktadır. Bu değişimlerin ana sebeplerinden birisi hakim olan paradigmanın değişmiş olmasıdır. Modern paradigmlar yerini postmodern paradigmaya bırakmaktadır. Postmodern paradigma yönetim alanında farklı yaklaşım tarzlarının geliştirilip hayata geçirilmesini sağlamış; bu durum eğitim sisteminin her alanında kendini gösteren değişimlere yol açmıştır. Postmodern yönetim paradigmaları geleneksel yönetim anlayışının dışına çıkılan, etkin örgütlenme ve yalın yönetim anlayışının hâkim kılınmaya çalışıldığı, yetkileri elinde toplayan ve direktifler doğrultusunda kurumları tek elden yöneten yönetim anlayışlarının tasfiye edilerek yönetimin, yetkilerin ve sorumlulukların paylaşıldığı, çalışan temelli bir yönetim anlayışı sunmaktadır. Bu doğrultuda eğitim sistemi ve eğitim yönetiminde yaşanan paradigma değişikliği okul, eğitim programı, öğretmen, veli ve öğrenci üzerine farklı bakış açılarının geliştirilmesini sağlamıştır. Hiyerarşik yapının değişmesi ve hiyerarşinin azaltılması, yetki ve sorumluluğun alt kademelere paylaştırılarak yönetimin merkeziyetçi yapısının değişmesi, yapılandırmacı kuramın öğretim programlarında temel alınması, yaparak-yaşayarak öğrenen, eleştirel, yaratıcı, problem çözümüne odaklı düşünebilen bireylerin yetiştirilmesi amacıyla hareket edilmesi, okulun yaşamın içinde, yaşamın parçası bir kurum olarak görülmesi, velinin dış paydaş olarak sisteme aktif olarak dahil edilmesi paradigma değişikliğinin etkileri arasındadır. Bildiride yaşanan paradigma değişimi ve bu değişim sonucunda eğitim sistemi, eğitim yönetimi, öğretim programı, okul, yönetici, öğretmen, öğrenci ve veli kavramlarına etkisi ele alınacaktır.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Postmodernizm, eğitim yönetimi, eğitim sistemi, eğitim programı ve eğitim sistemi paydaşları.

<sup>267</sup> Öğretmen, ANKARA ALTINDAĞ HACI BAYRAM KIZ AİH LİSESİ, nurselturan@hotmail.com

### ÖZET

Bu çalışmada değer yargılarının, kuşaktan kuşağa ve ilerleyen zaman içinde değişmesinin kaçınılmaz olduğu gerçeği, ortaya konmuş ve değerler eğitiminde aile ve öğretmenin önemi vurgulanmıştır. Toplular, çocuklarının kendi değerleri doğrultusunda iyi davranışlar sergilenmesini önemser. Örneğin; güzel ahlak, sevgi, saygı, dürüstlük, dostluk, paylaşma, dayanışma, temizlik vb, hemen her toplumda etnik ve dinî öğelerin ötesinde önemsenen insanî değerlerdir. Bu değerler hemen hemen her toplum için önemli olduğundan, bu değerlere uygun davranıldığında, dünyanın neresine giderseniz gidin yaşanılan toplum gözünde, nitelikli ve saygın olarak kabul edilirsiniz. Aile, öğretmen ve öğrenciler de eğitim ve öğretimin birbirinden ayrılmaz unsurlarıdır. Bir bütün olarak düşünüldüğünde diğer alanlarda olduğu gibi ahlâk ve değer eğitiminde ailenin rol ve fonksiyonu inkâr edilmez bir gerçektir. İnsanlar, değer yargılarına göre düşünür ve değer yargılarına göre hareket ederler. Bireyin değer sisteminin gelişimi aile yaşantısı içinde başlar ancak sosyal yaşantısının büyük bir bölümünü oluşturan okul, bu gelişimde çok büyük bir öneme sahiptir. Bazı değerlerin öğrenilmesinde okulun önemi aileye göre daha fazladır. Hoşgörü, sevgi, kendine, başkalarına ve çevreye saygı, dürüstlük, yardımseverlik, adil olma, sorumluluk vb. değerlerin kazanılmasında okul ve öğretmenlerin sorumluluk ile rolü, aileye göre daha fazladır. Öğretmenlerin meslek hayatları içerisinde kendilerini mesleki eğitimlerle yenilemeleri nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde önemli bir kuvvet olacaktır. Bu noktada yurt dışında ve ülkemizde öğretmen yeterliliklerini artırma çalışmaları dikkat çekmektedir. Türkiye’de öğretmen yeterliliklerinin tespiti ve geliştirilmesi konusunda önemli bir çalışma da Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğüne yapılmış olan "Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri" çalışmasıdır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Değerler Eğitimi, Birey, Aile, Öğretmen, Eğitim, Öğretim

<sup>268</sup> Öğretmen, ÖDEMiŞ MUSTAFA AYŞE YANBASTI OO MDR.1, semerciahmet@gmail.com

# **ÖRGÜTSEL GÜVEN VE ÖRGÜTSEL ADALET ARASINDAKİ İLİŞKİ İLE İLGİLİ EĞİTİM BİLİMLERİ ALANINDA TÜRKİYE'DE YAYINLANMIŞ LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ**

**MEHMET KORKMAZ<sup>269</sup>, HASAN ŞAHİN YILDIRIM<sup>270</sup>,**

## **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı, örgütsel güven ve örgütsel adalet arasındaki ilişkiye yönelik eğitim bilimleri alanında Türkiye'de yapılmış lisansüstü çalışmaları yöntem ve konu eğilimi bakımından incelemektir. Bu amaçla, Yök Tez Tarama merkezince taranan ve internet üzerinden erişime açık olan örgütsel güven ve örgütsel adalet arasındaki ilişki ile ilgili eğitim bilimleri alanında 6 lisansüstü tez çalışması, yöntem ve konu bakımından incelenmiştir. Bu amaçla, bu çalışmada nitel araştırma tekniklerinden literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. İncelenen çalışmalar, araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri analiz yöntemi ve araştırma konusu içerikleri açısından analiz edilmiştir. Sonuç olarak çalışmaların ağırlıklı olarak ilk, ortaöğretim düzeyinde yapıldığı ve eğitim bilimleri alanında yapılan lisansüstü çalışmalarda bu konunun diğer konulara nazaran daha az irdelendiği tespit edilmiştir. Bu çalışmanın, örgütsel güven ve örgütsel adalet arasındaki ilişki ile ilgili eğitim bilimleri alanında yapılacak olan araştırmalar hakkında bilgi vermesi ve mevcut eğilimleri göstermesi bakımından konu ile ilgili yapılacak olan araştırmalara fikir vereceği düşünülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Örgütsel güven, Örgütsel adalet

<sup>269</sup> Prof. Dr., GAZİ ÜNİVERSİTESİ, korkmaz@gazi.edu.tr

<sup>270</sup> Doktora Öğrencisi, GAZİ ÜNİVERSİTESİ, hsyildirim@munzur.edu.tr

## **ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TARİHİ METİNLERİ GÖRSELLEŞTİRME BECERİLERİ**

---

**ÖZGÜR AKTAŞ<sup>271</sup>, HASAN ASLAN<sup>272</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin okudukları tarihi metinleri nasıl görselleştirdiklerini ortaya koymaktır. Araştırma nitel yaklaşım ile ve olgubilim deseni ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, Kafkas Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesinin güzel sanatlar fakülteleri resim bölümü ile eğitim fakülteleri resim öğretmenliği bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, tarih ders kitaplarında yer alan ve araştırmacılar tarafından daha önceden hazırlanmış olan “tarihi metinler” kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler nitel araştırma analiz tekniklerinden betimsel analiz yoluyla çözümlenmiştir. Yapılan çözümlemelerden, araştırmaya katılan bazı öğrencilerin verilen tarihi metinlerden yola çıkarak soyut kavramların somutlaştırılması noktasında zorluklar yaşayabildikleri ve alakasız görselleştirmeler yaptıkları, bazı öğrencilerinde bu tarihi metinleri iyi analiz ederek metin içerisinde soyut olarak geçen şekil, sembol, kişi ve nesnelere uygun bir şekilde somutlaştırarak görselleştirdikleri sonucuna varılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Tarih, Tarih eğitimi, Üniversite öğrencileri, Görsel

---

<sup>271</sup> Prof. Dr., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, ozgurkafkas@gmail.com

<sup>272</sup> Dr. Öğr. Üys., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, hasanaslan\_25@hotmail.com



## **MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLERİ; DURUM ÇALIŞMASI**

AVNİ AYTEKİN<sup>273</sup>, EMİNE SONALCAN<sup>274</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı; Mesleki Eğitim Merkezinde görev yapmakta olan öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerini tespitini amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeli kullanılmıştır. Araştırma Muğla ili Marmaris ilçesinde çalışan 15 Meslek Eğitim Merkezi öğretmenini ölçüt örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan Uzaktan Mesleki eğitim çalışmaları” yarı yapılandırılmış görüşme formu ile veriler toplanmıştır.

Veriler içerik analizine tabi tutularak öğretmen görüşleri çerçevesinde değerlendirme ve önerilerde bulunulmuştur. “Araştırmada, öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik görüşlerinden Özellikle; Bilişim teknolojileri kullanma yeterliği düzeyine ve internet bağlantısı kopma sorunları yaşadıklarını, uzaktan eğitim tecrübesine sahip olmadıkları, Öğrencilerin teknolojik araçlara sahip olmaması ve bilişim teknolojilerini kullanma yeterliğinin her öğrencide farklılık gösterdiğini ifade etmektedirler. Ayrıca Pandemi gibi durumlarda, yüz yüze eğitim imkânının olmadığı şartlarda eğitimin aksamaması için en hızlı çözümün uzaktan eğitim olarak görülmesi gerektiği fikri ortak görüşleridir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Uzaktan Eğitim, Mesleki ve Teknik Eğitim, Öğretmen Görüşleri

<sup>273</sup> Doktora Öğrencisi, MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, avfizikci@gmail.com

<sup>274</sup> Öğretmen, SiiRT ÜNİVERSİTESİ, emine-snlcn-94@hotmail.com

## **OKUL YÖNETİCİLERİNİN YÖNETİMLE İLGİLİ KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARIN İNCELENMESİ**

---

**BÜLENT DEMİR<sup>275</sup>,**

### **ÖZET**

Çalışmanın amacı Kahramanmaraş ili Pazarcık ilçesi İlkokul ve Ortaokullarda görev yapan okul müdürlerinin karşılaştığı sorunların incelenmesidir. Araştırmanın Örneklemini 2013-2014 eğitim öğretim yılında Kahramanmaraş Pazarcık İlçesindeki ilk ve ortaokullarda görev yapan 56 okul müdürü oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacıyla Kişisel bilgi formu ve Okul Sorunları Veri toplama aracı kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS programında analiz edilmiş ve anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre Pazarcık ilçesinde görev yapan okul müdürlerine göre okullarda karşılaşılan en büyük sorunlar, ikili eğitimin yapılması, kalabalık sınıf mevcudunun bulunması, maddi anlamda yaşanan sıkıntılar yeterince maddi destek verilmemesi, veli - okul işbirliğinin yeterince sağlanamaması ve ücretli öğretmenlerin çalıştırılmasından kaynaklanan sorunlardır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul Müdürü, Okul Problemleri, Yönetim

---

<sup>275</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, bulentdiyar@hotmail.com

## **EĞİTİM ALANINDA ARTIRILMIŞ GERÇEKLIK UYGULAMALARINDAKİ EĞİLİMLER: 2013-2021 DÖNEMİ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İÇERİK ANALİZİ**

ESRA PARLAK<sup>276</sup>,

### **ÖZET**

Son on yılda teknolojiye gelişmeler eğitim ortamlarını derinden etkilemiştir. Eğitim ortamlarını zenginleştirmek üzere artırılmış gerçeklik uygulamaları etkili bir teknoloji olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda eğitim ortamlarına artırılmış gerçeklik uygulamalarının kaynaştırıldığı çalışmalara sıklıkla rastlanmaya başlamıştır. Eğitimde artırılmış gerçeklik uygulamalarının öğrencilerin performanslarını, motivasyonlarını, akademik başarılarını artırdığı, soyut konuların somutlaştırılmasına yardımcı olduğu, öğrencilerin ilgilerini çektiği ve öğretim sürecinden keyif almalarını sağladığı görülmektedir. Bu çalışmanın amacı son dokuz yıla ait eğitim alanında yapılan artırılmış gerçeklik uygulamalarındaki lisansüstü tezlerin eğilimlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda YÖK tez tarama motorunda 2013-2021 yıllarında eğitimde artırılmış gerçeklik uygulamaları bağlamında 70 yüksek lisans ve 23 doktora tezi olmak üzere toplam 93 teze ulaşılmış ve tezler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen tezler, eğitim ve öğretim alanında artırılmış gerçeklik uygulamalarındaki eğilimleri belirlemek üzere araştırmacı tarafından geliştirilen ölçüt formu ile kayıt altına alınmıştır. Ölçütler tezin yılı, tez türü, araştırma yöntemi, katılımcı grubu, örneklem seçme yöntemi, veri toplama aracı, kullanılan istatistiksel teknik, üniversiteler, anabilim dalı olmak üzere dokuz grupta sınıflandırılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre, eğitim alanında artırılmış gerçeklik uygulamaları tez türüne göre %75 oranında yüksek lisans tezi ve %25 oranında doktora tezi olarak gerçekleştirilmiştir. Eğitimde artırılmış gerçeklik uygulamalarına ilişkin lisansüstü tezler en çok Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı'nda yapılmıştır. Lisansüstü tezlerde ilk sırada karma yöntem, sonrasında nicel yöntem ve son olarak nitel yöntem tercih edilmiştir. Eğitim ve öğretim konusunda hazırlanan lisansüstü tezlerde katılımcı grubu olarak en fazla ortaokul öğrencileri ile çalışılmıştır. Çalışmanın bulguları doğrultusunda, eğitim alanında artırılmış gerçeklik uygulamaları konusunda çalışmalar yapan araştırmacılara ve uygulama geliştiricilere önerilerde bulunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Artırılmış gerçeklik, eğitim, lisansüstü tezler, içerik analizi.

<sup>276</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI1, esra.altunbilek@gmail.com

### ÖZET

Ülkelerin ve ulusların gelişiminin ve ilerlemesinin üzerine inşa edildiği aynı zamanda geleceğin planlanan ve gerekliliklere uyacak derecede oluşturulduğu eğitim kurumlarının önemi giderek artmaktadır. Eğitimin, hızla değişen ve aniden ortaya çıkan gerekliliklere cevap verebilmesi noktasında bir yapı olarak okulun toplumu yansıtan ve aynı zamanda normatif bir yapıya sahip olması gerekmektedir. Bu noktada okula hayat veren insan kaynağı ve bunun detayında öğretmen tüm işleyişin temellerini oluşturmaktadır. Öğretmen, bir kavram olarak dinamik bir yapı sergilerken anlamı ve işlevi üzerinde sürekli bir tartışma süregelmektedir. Bir birey, bir insan ve bir profesyonel meslek icracısı olarak öğretmen okula getirdikleri ve okula kattıklarıyla değerlidir. Öğretmeni sistemden ayrı düşünerek maddeleştirmek ve onun insan tarafını göz ardı etmek eğitim gibi insan yoğun bir sürecin anlamlandırılarak çözümlenmesini zorlaştırmaktadır. Bu noktada öğretmen; geçmişi, tecrübesi, bilgisi ve duygu, düşünceleriyle tam bir yapıp eden olarak vardır. Duygular öğretmenin mesleğini en iyi şekilde yaparak başarılı olmasında bir etmendir. Öğretmenin hissettiği olumlu duygular kadar olumsuz duygularda eğitim sürecini etkiler. Bu duygular arasında hayal kırıklığı beklenen, amaçlanan ve gerçekleşmesi ümit edilen bir durumun farklı sebeplerle vukuu bulmaması ve bunun kişide yarattığı üzüntü, keder ve isteksizlik olarak ifade edilebilecekken öğretmenlerin de en çok karşı karşıya kaldığı duygu durumlarından biridir. Bu sebeple, öğretmenlerin yaşadıkları hayal kırıklıklarının ortaya çıkarılarak, neler olduğunun öğrenilmesi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırmanın daha geniş bir öğretmen kitlesinin yaşamış olduğu bu duygu durumunu ortaya çıkarması maksadıyla maksimum çeşitlilik yöntemi kullanılması planlanmaktadır. Çalışmanın nitel araştırma şeklinde tasarlanması ve verilerin görüşme tekniği kullanılarak toplanması düşünülmektedir. Bu kapsamda yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulacak olup çevrimiçi görüşme programları aracılığıyla görüşmeler gerçekleştirilecektir. Çalışma için gerekli verinin toplanmasının ardından uygun nitel analiz yöntemi kullanılarak sonuçların raporlanması planlanmaktadır. Araştırma halen devam etmekte olup çalışmaya ait sonuçlar kongre sürecinde bildiri ve tam metin olarak sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Hayal kırıklığı, Öğretmen Hayal kırıklığı, Duygular

<sup>277</sup> Doç. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, semiha.sahin@deu.edu.tr

<sup>278</sup> Doktora Öğrencisi, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, zeso\_omer@windowslive.com

<sup>279</sup> Öğr. Gör., MİLLİ SAVUNMA ÜNİVERSİTESİ, yksevik@icloud.com

# İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ MATEMATİKSEL İLİŞKİLENDİRME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ: FONKSİYON KONUSU ÖRNEĞİ

ZEKİYE MORKOYUNLU<sup>280</sup>,

## ÖZET

Bu çalışmanın amacı, ilköğretim matematik öğretmen adaylarının fonksiyonlar konusu kapsamında matematiksel ilişkilendirme becerilerini García-García & Dolores-Flores (2019)'in ortaya koyduğu kavramsal çerçeve esaslarına göre inceleyip ortaya koymaktır. Bu çerçevede esas olan matematiksel ilişkilendirme bileşenleri; "1. İşlemsel: Birisi herhangi bir matematiksel görevi tamamlamak için kurallar, algoritmalar veya formüller kullandığında ortaya çıkar. 2.Farklı temsiller: Bir öğrenci aynı matematiksel kavramı alternatif veya eşdeğer temsiller kullanarak temsil ettiğinde ortaya çıkar. 3.Parça-bütün: Bir öğrenci matematiksel kavramlar arasında mantıksal ilişkiler kurduğunda ortaya çıkar: genelleme veya dahil etme. 4.Özellik: Bir öğrenci, matematiksel kavramların, onları diğerlerinden farklı veya benzer kılan bazı özelliklerini tanımladığında ortaya çıkar. 5.Tersine çevrilebilirlik: Birisi bir B kavramına ulaşmak için bir A kavramından başlayıp, B'den başlayarak A'ya dönmek için süreci tersine çevirebildiğinde ortaya çıkar." şeklinde belirlenmiştir. Çalışmanın örneklemini Orta Anadolu'da bir üniversitenin ilköğretim matematik öğretmenliği 2. Sınıfında öğrenim görmekte olan 19 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak fonksiyon konusu kapsamında 5 (beş) açık uçlu soru formu adaylara e\_mail yoluyla ulaştırılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analizden yararlanılmıştır. Elde edilen çözüm kağıtları öncelikle her bir sorunun doğru ya da yanlışlığı kontrol edilerek okunmuştur. Daha sonra her bir adayın çözümünde kullandığı matematiksel ilişkilendirme bileşeni ve açıklaması yazıya dökülmüştür. Toplam 19 adayın her bir soruya çözümü için önce doğru ve yanlış frekans tablosu yapılmıştır. Daha sonra her bir soru çözümünde kullanılan matematiksel ilişkilendirme bileşenleri için frekans tablosu hazırlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, 1. Soruda; 8 aday doğru, 10 aday yanlış ve 1 aday boş bırakmıştır. Matematiksel ilişkilendirme bileşenleri için de adayların çoğunlukla özellik ve işlemsel bileşenlerde performans gösterdiği ve bunu takiben parça-bütün ilişkisini kullandığı görülmüştür. 2. Soruda 8 aday doğru ve 11 aday yanlış cevap vermiştir. Kullanılan matematiksel ilişkilendirme bileşenleri için ise adaylar çoğunlukla özellik ve işlemsel bileşenlerde olmak üzere, bunu takiben sırasıyla parça bütün ve farklı temsiller bileşenlerinde performans gösterdiği görülmüştür. 3. Soruda; 7 aday doğru ve 12 aday yanlış cevap vermiştir. Adayların çoğunlukla özellik bileşeninde performans gösterdiği bunu takiben de işlemsel ve parça bütün ilişkisinden yararlandığı görülmüştür. 4. Soruda; 16 aday doğru ve 3 aday yanlış cevap vermiştir. Adaylar çoğunlukla farklı temsil kullanma, bunu takiben özellik ve işlemsel boyutta ve son olarak da parça bütün ilişkisi kullanmak suretiyle ilişkilendirme yapmışlardır. 5. Soruda; 11 aday doğru, 7 aday yanlış cevap verirken 1 aday soruyu boş bırakmıştır. Adaylar çoğunlukla özellik boyutunda, onu takiben işlemsel ve parça bütün boyutlarında performans gösterirken son olarak farklı temsillere yer vermişlerdir. Sonuç olarak adayların çoğunlukla özellik bileşeni kullandıkları ve işlemsel boyutta ilişkilendirme yaptıkları görülmüştür. Parça bütün ilişkisine yer veren adaylar en az farklı temsiller boyutunda ilişkilendirme yapmışlardır.

**ANAHTAR KELİMELER:** ilköğretim matematik öğretmen adayları, matematiksel ilişkilendirme, fonksiyon

<sup>280</sup> Arş. Gör. Dr., KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ, zekiye.morkoyunlu@ahievran.edu.tr

## ÖĞRETMENLERİN GENEL SINIZM VE ÖRGÜTSEL SINIZM DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

SEMİHA ŞAHİN<sup>281</sup>, YAVUZ KAMİL ŞEVİK<sup>282</sup>, ÖMER DEMİR<sup>283</sup>,

### ÖZET

Genel sinizm, bireyin hayatın tümüne karşı takınmış olduğu olumsuz duygu, düşünce, varsayım ve davranışlar olarak özetlenebilecekken örgütsel sinizm ise tüm bu hususların görev yapılan örgüte yöneltilmesi olarak açıklanabilir. Sinizm yaşayan çalışanların örgüte olan zararlarıyla ilgili oldukça zengin bir literatür yer almaktadır. Bu sebeple sinizmin nedenlerinin, etkilerinin ve sonuçlarının tüm açılardan ortaya çıkartılması oldukça önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, öğretmenler özelinde genel sinizm ve örgütsel sinizm düzeylerini belirleyerek demografik değişkenler ve ilişkiler açısından incelemesini yapmaktır. Çalışmanın örneklemini kamu ilkokullarında ve ortaokullarında çalışan öğretmenlerin oluşturması planlanmaktadır. Araştırmanın nicel ve kesitsel tarama modelinde olması öngörülmektedir. Öğretmenlerin genel sinizm ve örgütsel sinizm düzeylerinin belirlenebilmesi maksadıyla Wrightsman (1992) tarafından geliştirilen ve Türkçeye Erdost, Karacaoğlu ve Reyhanlıoğlu (2007) tarafından uyarlanan “Genel Sinizm Ölçeği”, ayrıca Brandes ve diğerleri (1999) tarafından geliştirilen ve Türkçeye Kalağan (2009) tarafından uyarlanan “Örgütsel Sinizm Ölçeği”nin çevrimiçi araçlar yoluyla uygulanması düşünülmektedir. Çalışma için gerekli verinin toplanmasının ardından uygun nicel analiz yöntemlerinin kullanılarak sonuçların raporlanması planlanmaktadır. Araştırma halen devam etmekte olup çalışmaya ait sonuçlar kongre sürecinde bildiri ve tam metin olarak sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Genel Sinizm, Örgütsel Sinizm, Öğretmen Sinizmi, Sinizm

<sup>281</sup> Doç. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, yksevik@icloud.com

<sup>282</sup> Öğr. Gör., MİLLİ SAVUNMA ÜNİVERSİTESİ, yksevik@icloud.com

<sup>283</sup> Doktora Öğrencisi, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, zeso\_omer@windowlive.com

### ÖZET

Yaşantımızın en önemli yıllarını kapsayan dönem olan okul öncesi dönem aynı zamanda çocukların tüm gelişim alanlarında büyüme ve öğrenmenin en hızlı olduğu dönemdir. Çocuklar davranışları, duygu ve düşünceleri ile gelişim özellikleri bakımından yetişkinlerden farklı, değişime ve yeniliğe açık, kendilerine özgü varlıklardır. Bunun için erken dönemde uyarıcılarla karşı kaşıya gelmeleri iyi bir eğitim, iyi bir eğitim ortamının sağlanması son derece önemlidir (Koçak, 2001). Okul öncesi eğitim sürecinde çocuğun gelişim ve öğrenmesini etkileyen bir çok faktör bulunmaktadır. Bunlardan biri de fiziksel ortamdır. Çocukların hem okulda hem de okul dışında yaşam deneyimleri, okuldaki başarıları ve sosyal yaşamları üzerinde etkilere sahiptir. Moser ve Martinsen (2010) anaokullarının dış mekan oyun alanlarının küçük çocukların öğrenmeleri ve gelişmeleri açısından önemini vurgulamaktadır. Fakat çocukların formal eğitim ortamlarında ki dış öğrenme ortamları dışında informal öğrenme ortamı olarak da park ve bahçelerin oyun alanları bulunmaktadır. İyi düzenlenmiş oyun alanları çocuklara sorumluluk alma, arkadaşlarıyla etkileşimde bulunma, grup içinde rol alma ve işbirlikçi çalışma gibi sosyal becerilerine katkı sağlar. Bu sebeple bu araştırmada Türkiye'nin farklı illerinde bulunan dış mekan oyun alanları "oyun alanı düzeni, oyun alanı güvenliği, kapsayıcılık özellikleri, oyun alanına erişim" özellikleri açısından incelenmiştir. İlgili literatürün incelenmesi sonucunda araştırmacılar tarafından 50 maddelik gözlem formu oluşturulmuştur. Gözlem formu aracılığıyla çalışma kapsamında toplam olarak 120 oyun alanı incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda incelenen oyun alanlarının çoğunun 3-12 yaş arasına uygun olduğu, daha küçük yaş grubuna yönelik alanların bulunmadığı, çocukların farklı gelişim alanlarını geliştirmeye yönelik materyallerin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** oyun, dış mekan oyun alanı, oyun materyali

<sup>284</sup> Arş. Gör., BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ, keremavci@balikesir.edu.te

<sup>285</sup> Doç. Dr., BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ, sonnurisitan@gmail.com

### ÖZET

Problem Durumu Yetişkinlerin yaşamları boyunca eğitim almaları gerektiği günümüzde genel kabul görmüş bir gerçek durumuna gelmiştir. Günümüzde bilgi hızla değişmekte ve başlangıcı ve bitişi belli olan eğitim modeli çağdaş toplumların ihtiyaçlarına cevap verememektedir. Güncel koşullarda eğitimin yalnızca formal eğitim yoluyla belirli yıllarda verilmesi ve sosyal olgunluğa veya yetişkinliğe ulaşıldığında eğitimin sona ermesi fikri kabul görmemektedir (Jarvis, 2004; Popoviç ve Koulaouzides, 2017). Daha önce yapılmış bazı araştırmalar aile eğitim durumunun çocuğunun akademik başarısıyla pozitif yönlü ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. PISA 2012 raporuna göre ailelerin eğitim düzeyi ile öğrencilerin başarısı arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır (OECD, 2014). Benzer şekilde Aslanargun, Bozkurt ve Sarioğlu'nun (2016) araştırma sonuçları anne ve babanın eğitim düzeyiyle çocuğun akademik başarısı arasında pozitif yönlü bir ilişkinin varlığını ortaya koymuştur. Benzer bir araştırmanın sonuçları da öğrencinin akademik başarısında en çok etkiye sahip olan değişkenlerin ailenin eğitim ve düzeyi olduğuna işaret etmiştir (Öksüzler ve Sürekçi, 2010). Alanyazına göre aile eğitimi öğrenci başarısını artırmanın yanı sıra öğrenme kayıplarını da engellemektedir (Sezgin, Erdoğan ve Dağ, 2020). Geçmiş araştırmalar ailenin eğitim düzeyi ile öğrencinin akademik başarısı arasında pozitif yönlü bir ilişkinin varlığını ortaya koymaktadır. Bahsi geçen araştırmalardan hareketle ailenin yetişkin eğitimi alma durumu ile çocuklarının akademik başarıları arasında da bir ilişkinin olabileceği söylenebilir. Öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen önemli faktörlerden biri olan ailenin eğitim düzeyini artırmak çok olanaklı görünmemektedir. Ancak ailelerin her an yetişkin eğitimi almaları mümkündür. Bu bağlamda yetişkin eğitiminin öğrenci başarısı üzerindeki rolünün belirlenmesinin önemli olduğu söylenebilir. Bu bağlamda bu çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır: Öğrencilerin karne not ortalamaları ailelerinin yetişkin eğitimi alma durumuna göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Öğrencilerin karne not ortalamaları ailelerinin aldıkları yetişkin eğitiminin türüne ve süresine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Yöntem Bu çalışmada öğrencilerin akademik başarıları ile ailelerinin yetişkin eğitimi alma durumları arasındaki ilişki belirlenmek istediğinden araştırma deseni ilişkisel tarama modeli olarak belirlenmiştir. Araştırmanın evrenini Ankara'nın Altındağ, Çankaya, Etimesgut, Gölbaşı, Keçiören, Mamak, Pursaklar, Sincan ve Yenimahalle ilçelerinde bulunan resmî ortaokullarda öğrencisi bulunan aileler oluşturacaktır. Araştırmada örneklemin belirlenmesinde uygun örnekleme yöntemi kullanılacaktır. Değişkenler arasında anlamlı fark olup olmadığı One Way Anova testi ile belirlenecektir. Bulgular Araştırmanın veri toplama süreci devam etmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Yetişkin eğitimi, anne yetişkin eğitimi, baba yetişkin eğitimi, akademik başarı

<sup>286</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, onurerdogan@live.com



**ÖZET**

Ülkemizin de içinde bulunduğu yerkürenin bir kesiminin nüfus artışı ve kirlenme nedeniyle ortaya çıkan su kıtlığına getirilen çözüm önerilerinden en önemlisi ve kalıcı olanı insanların eğitilmesidir. Bu amaçla okulumuz öğrencilerine, "Susadım" başlığı altında su farkındalığı yaratmak için suyu tanıma, su kirlenmesi ve su tasarrufu konularında su bilinci kazandırmak için bir eğitim verilecek. Öğrencilerimize evlerinde ve okullarında suyu tasarruflu kullanmaları konusunda önerilerde bulunarak hayatlarında bunu ne kadar kullandıkları gözlemlenecektir. Su tasarrufu önlemlerinin en etkilisi ve en kalıcı olanı su eğitimidir. Özellikle küçük yaşlardan başlayarak öğrencilerde oluşturulacak su bilinci ve farkındalığı duyarlı bir ulus olarak gelecekteki su kullanım politikalarımızı da belirleyecektir. İlköğretim çağındaki öğrencilere kazandırılacak olan su bilinci, yarının geleceği olan öğrencilerimizde kalıcı davranışlara dönüşerek suyu tanıyan, suyu etkin şekilde kullanan ve koruyan bireyler olarak yetiştirmenin kapılarını açacaktır. Çalışma kapsamında Ankara ili Yenimahalle ilçesi Şehit Harun Parlak İlkokulu 2-K sınıfında yer alan 30 öğrenci ile çalışılarak, örneklem grubunun su farkındalık düzeyini belirlemek ve su ile ilgili konularda öğrenci profilini ortaya koymak için hazırlanan sorular ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Verilen cevaplar ışığında veri analizi yapılmıştır. Çalışma sonunda da "Su Damlalarını Bulma" yarışması yapılacaktır. Ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların yayınladığı su raporları göz önünde bulundurulduğunda ülkemiz hızla "su fakiri" olma yolunda ilerlemektedir. Bu nedenle su yönetimi konusunda mevcut politikalar ve idari hususlar gözden geçirilmeli ve yeni politikalar geliştirilmelidir. Su kaynaklarının korunmasında en önemli rol su sağlayıcı kamu ve özel kuruluşlara düşmekle birlikte, eğitimin de önemli bir rolü bulunmaktadır. Özellikle küçük yaşta verilen çevre duyarlılığı eğitimleri çocuklarla beraber ebeveynlerinin de iştirakiyle daha büyük kitlelere ulaşabilmektedir. Örneğin eğitim ve farkındalık kampanyaları ile Melbourne, Avustralya'da su tüketiminin %57 oranında azaltıldığı (Bryx ve Bromberg 2009), California, A.B.D.'de ise su tüketiminde %20'ye yakın bir azalma olduğu (Zuchowicki ve Kuczynski 2008) raporlanmıştır. Çalışma sonucunda öğrencilerimize su tasarrufu için evde ve okulda önerilerimiz şu şekildedir; Dişlerimizi fırçalarken musluklarımızı açık bırakmayalım. Diş fırçalarken, el yıkarken, tıraş olurken 2 dakika açık bırakılan bir musluk 20 litre su tüketir. Oysa bunun 2 litresi kullanılır. Küvet yerine duşu tercih edelim. Musluklarımızı kullanmadığımız zaman kapatalım. Su kaçaklarını kontrol ettirelim. Şifonları gereksiz yere çekmeyelim. Balkonlarımızı ve arabalarımızı hortumla yıkamak yerine kovayla yıkayalım. Otomobil ve balkon yıkarken kova kullandığımızda 20 litre su kullanırız. Ama hortum kullandığımızda ise 100 - 150 litre su harcarız. Çamaşır ve bulaşıklarımızı birikince yıkayalım. Suyu oyun malzemesi olarak kullanmayınız. Sebze ve meyve yıkadıktan sonra arta kalan suyla çiçeklerinizi sulayabilirsiniz.

**ANAHTAR KELİMELER:** Su, Tasarruf, Çocuk, Eğitim, İlkokul

<sup>287</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, iscisaim06@gmail.com

### ÖZET

Bu proje ile öğrencilerimize: Farklı öğrenme alternatifleri sunmak, onlara kendi ayakları üzerinde durma becerisi kazandırmak, hayal güçlerini zenginleştirmek ,evde aileleri ile kaliteli zaman geçirmelerine olanak sağlamak vb.hedeflemekteyiz. Ayrıca projemiz etkinlik ve faaliyetleri ile öğrencilerimizin evindeki ve yakın çevresindeki kaynakları tasarruflu kullanma, planlı çalışma alışkanlığı kazanma, üretim faaliyetine katkıda bulunma, bilinçli bir tüketici olma, başka şehirlerde ve başka ülkelerde yaşayan akran ya da akran gruplarıyla işbirliği içinde çalışma, kendi ülkesinin ya da diğer ülkelerin çocuklarının ilgi alanlarını araştırma vb. davranış ,beceri ve yetkinlikler kazandırmak öncelikli amaçlarımızdır.Projemiz aylık faaliyetler ile ilerleyecek olup her ay öğrencilerle yapılacak webinarlarda alınacak kararlar doğrultusunda farklı bir malzeme seçilerek oyuncak tasarımı ve üretimi yapılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Teknoloji, oyuncak, alternatif, atölye, hobi

---

<sup>288</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI1, ryhnagca@gmail.com

### ÖZET

Bu gün genel olarak eğitim tarihi araştırmaları yaparken iki kutuplu bir dünya ile karşılaşyoruz, deyim yerindeyse iki uygarlık arasında mukayeseli çalışmak zorunda kalıyoruz. İlimin, kültürel zenginliğin ve aynı zamanda toplumsal değerler zengini medeniyetin beşiyi olan Doğu belli bir süreç içerisinde bu gelişmiiliği kaybetmiş oldu, Eski Helen kültürü üzerine gelişen uygarlıklar ise özellikle ilmi açıdan daha ileri boryutlara vardı. Lakin bu medeni ve ilmi gelişmeler sırf kendi iç dinamikleri ile değil eski Doğu uygarlıklarından beslenmişlerdir. Beşer tarihinde Romanın çöküşü sanki antik ilmin çöküşünü de beraberinde getirmiş olsa da ondan miras kalan değerler fırsatını bulduğu anı bekleyerek uygun bir zamanda tekrar yeşermeye başlamıştır. Doğu uygarlığının daha geniş anlam taşıdığı ve daha geniş coğrafyaya sahip olması İslamın gelişi ve onun getirdiği ilim ve medeniyet prensiplerinin yarattığı İslam uygarlığı sayesinde Doğu eğitim tarihine damga vurdu. Aynı zamanda çok geniş bir coğrafi mekana yayılarak senelerce gelişmişlik gösterdi. Artık Doğu eğitim sistemi anlayışı içerisinde İslamın yarandığı dönemden başlayan eğitim kavramları ve metotları etkileyici biçimde sirayet ederek Doğu eğitim tarihine özgü büyük anlamlar ifade eden tarzda kendinden söz ettirmeye başladı. Eğitim kurum ve uygulamalarının geçmişi ve gelişimini inceleyen eğitim tarihinde Doğu ve Batı iki büyük kontekste ayrılmağa başladı. Çünkü Orta çağ Doğu dünyası İslam dininin ilmi ve medeni etkinliklerinden faydalanarak Doğuin eğitim tarihinde önemli ve unutulmayacak izler bıraktılar. Orta çağ Doğu eğitim tarihini İslamın gelişi ile ilişkilendirsek de, Batı eğitim tarihinde Hristiyanlığın etkisinde kalan bir Batı gerçeğini orta çağ Doğusu kadar şanslı hesap edemeyiz. Din olarak Hristiyanlığın ve İslamın ilme bakışı malumdur. Yarandığı zamandan itibaren ilme açılan her kapının ve özgür düşüncenin aleyhine olmuş Hristiyanlığın ilme ve sorgulama anlayışına karşı olmalarının esas sebebi hristiyanlığın sosyal bir olay gibi formalaşmasından sonra hristiyan din adamlarının toplumda sahip oldukları makam ve mevkilerini kaybetme korkusu olmuştur. Çünkü kilise istediği gibi toplumu ve insanları idare mekanizmasını kendi elinde bulundurmaktaydı. Engeziyon – ilim adamlarına karşı mücadele ve idamlar nitekim hristiyanlığın töremesidir. Orta çağ Doğusunda eğitimin ilkin belirtileri Peygamber döneminden başlasa da sistemli şekilde medreslerin ve daha sonra ilk İslam üniversitelerinin yaranması eğitimin sistemli tarihinin Orta çağ Doğusu için VIII-IX asrlardan başladığını gösterir. Beşer tarihinde Antik uygarlıklardan sonra en parlak dönem İslamın yaranması ile başlamıştır. Bu zaman medeniyetin ve ilmin gelişme merkezi yeniden Doğuya kaymıştır. İlme verilen değer Antik filozofların da eserlerinin tercümeleleriyle Doğuya yeni bir nefes getirdi. Bu nefes ise Batı dünyasının intibahı için uygun bir zemin yarattı. Rönesans ise Batıda bir temel ayırım noktası olarak ilmin ve medeniyetin gelişmesinde dönüş noktasına çevrildi. Orta çağ Doğu eğitim tarihinin dönüş noqtası İslamın tarih sahnesine çıkışı ile başlasa da Orta çağ Batı eğitim tarihi ve genellikle ilim ve medeniyetin gelişmesi Rönesansla başladı. Eğitimi tarihçilerine göre Avrupa eğitim tarihi Rönesans öncesi ve ‘yeni öğretim’ olarak isimlendirdikleri Rönesans sonrası dönem olarak kabaca iki periyoda ayrılabilirdi. Sonuç olarak belirtebiliriz ki Orta çağ Doğu eğitim tarihi dinin etkisi ile daha da güçlendiği halde Orta çağ Batı eğitim tarihi dinin etkisinden kurtulduktan sonra gelişme merhalesine adım atmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim, Doğu, Batı, İslam kültürü, Rönesans

<sup>289</sup> Doç. Dr., BAKÜ DEVLET ÜNİVERSİTESİ, aygunxalilqizi@mail.ru

## **NASREDDİN HOCA İLE FELSEFE YOLCULUĞU: P4C UYGULAMALARINDA ODAK PROBLEMİN YÖNETİMİNDE MİZAHİ ÖĞELERİN ROLÜ**

MUSTAFA ÇELİK<sup>290</sup>,

### **ÖZET**

Okulların çocukların düşünme becerilerini yeterince geliştirmede hareket eden Matthew Lipman ve arkadaşları 1974 yılında Montclair Eyalet Üniversitesi bünyesinde Çocuklar İçin Felsefeyi Geliştirme Enstitüsünü kurmuşlardır. Columbia Üniversitesinde felsefe dersleri sırasında üniversite öğrencilerinin etkili ve doğru düşünme becerilerini yeterince sergileyemediğini fark eden Lipman, düşünme eğitiminin temellerinin erken çocukluktan itibaren kazandırılması gerektiğini savunarak P4C (Çocuklar için Felsefe) Yaklaşımına öncülük yapmıştır. Önemi giderek artan ve tüm dünyada eğitim programlarına dahil edilen P4C günümüzde Avustralya, ABD, Norveç, Avusturya gibi bir çok ülkede yaygın olarak kullanılmaya devam etmektedir. Tarihsel süreçte felsefenin çocuk yaşamındaki önemine bir çok filozofun vurgu yaptığı görülmektedir. Aydınlanma düşünürlerinden Kant; çocukların felsefeyi felsefe yapan olguyu hayata geçirdikleri, soru sorup merak içerisinde etrafında buldukları çevreyi anlamlandırmaya çalıştıklarını belirtmektedir. Eğitim Üzerine adlı eserinde Kant, erken yaşlardan itibaren çocukların özdisiplin kazanması ve yaşam süreçlerinde karar verici bireyler haline gelebilmeleri için doğru düşünmeyi öğrenmeleri gerektiğini dile getirmektedir. Tarihsel süreçlerde önemi her zaman ifade edilen bu durum, 21.yüzyılda P4C biçiminde hayat bulmuştur. Düşünmeyi öğrenme etkinliği olan P4C; eleştirel, yaratıcı, özenli ve dayanışmacı düşünme pratiklerini hayata geçirerek çocukların bir fikre yönelik argüman oluşturma, topluluk içerisinde kendini rahat bir şekilde ifade ederek farklı düşüncelere saygı duyma, duygusal esneklik ve varsayımsal düşüncenin gelişiminde önemli kazanımlar sunmaktadır. Bir çember içerisinde Sokratik sorgulamaya benzer şekilde gerçekleştirilen bu etkinliği kolaylaştırıcı rolündeki rehber yönetmektedir. Bu sorgulama eyleminde doğruluk, güzellik, hakikat, iyilik gibi felsefi olguların anlamından; dürüstlük, şiddet, zorbalık, mertlik, adil olma gibi değerlerin anlamlarına dek bir çok konu sorular eşliğinde tartışılabilmektedir. Bunların yanında P4C etkinliklerinde eşitlik, dayanışma, özgürlük gibi sosyal hayatın bir çok bileşeni irdelenebilmektedir. Özellikle de okul öncesi ve ilkökul düzeyindeki çocuklar ile gerçekleştirilen sorgulama oturumlarının nitelikli ve amaca hizmet etmesi adına bu düşünsel aktivitenin çocuk diline uyguluk gösteren akışı yakalaması ve çocuğun kendini bu ortamda rahat bir şekilde ifade edebilmesi önem taşımaktadır. Bu gerekçeler doğrultusunda sorgulama sürecinin keyifli bir ortama kavuşması ve bu ortamda çocukların özgürce fikirlerini dile getirmesinde uyaran rolü oynayacak soruların mizahi öğelerden zemin bulmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Alanyazında pozitif psikoloji ile ilgili bir kavram olan mizahın yaratıcılık, dostluk, üretkenlik ve zihinsel iyi oluş gibi bir çok psiko-sosyal duruma ilişkin olumlu etkilerinin olduğu görülmektedir. Mizahın dayanak nostasının eleştirel düşünce olduğu savunusundan hareketle Nasreddin Hoca fıkralarının kalıplaşmış yargılara, tekdüzeliğe ve toplumsal durumlara karşı yaratıcı bir sorgulama perspektifi sunduğu ortaya çıkmaktadır. Sözlü geleneğin bir unsuru olan bu fıkraların içerdiği toplumsal olay ve durumlar, mizahi bakış açısıyla eleştirel yorumalamaya tabi olmakta ve bu anlatılar Türk Milli Folklorunda Nasreddin Hoca imgesine bilgelik misyonu yüklemektedir. Nasreddin Hoca kimliğinde karşılık bulan bu bilgelik misyonu eğitsel, sosyal, sanatsal vb. disiplinlere konu edilerek mizahın

<sup>290</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, clk88mustafa@gmail.com

düşünme formu haline gelmesine yardımcı olmaktadır. Nasreddin Hoca fıkralarındaki söylem dilinin her yaş düzeyine hitap edici durumu, bu söylem pratiğinin eleştirel düşünme ve yaratıcı düşünme uygulamalarında etkili olabileceğini temellendirmektedir. Bu minvalde erken yaş grubundaki çocuklara yönelik düzenlenen P4C etkinliklerinde soruşturmaya derinlik kazandırma, sorgulama sürecini canlı tutma, toplumsal sorunlara mizaha dayalı estetik yorumlama getirmede Nasreddin Hoca fıkralarının önemli bir figür oluşturacağı düşünülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** P4C, Nasreddin Hoca, Mizah, Felsefe

### ÖZET

Öğrencilere çevre bilinci kazandırarak ekolojik sistemin nasıl çalıştığını gösterip sürdürülebilir çevre ile ilgili bilgi ve becerileri kazandırmayı hedefliyoruz. Bu kapsamda geri dönüşüm malzemelerini günlük hayatta kullanılabilir hale getirme, çeşitli deneyler yapma, gezi ve gözlem çalışmaları, mikroöğretim ve simülasyon gibi bir çok farklı yöntem ve teknikler kullanılabilir. Bu projeyle öğrencilerin, çevrenin korunması ile ilgili kişisel sorumluluk duyguları gelişecek ve okullarımız ekolojik okullar olacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sürdürülebilir çevre,geri dönüşüm,ekoloji

---

<sup>291</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, eylemyakutyildirim@gmail.com

<sup>292</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, soyyigit.tubaa@gmail.com

### ÖZET

Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; geleceğin dünyasının ihtiyaç duyduğu nitelikte insan gücü için uygun eğitim ekosistemi yaratırken bireyleri geleceğe hazırlamaktan çok kendi geleceklerini inşa etme yönünde onları destekleyen, kendilerini keşfetme yolculuğuna ortak olan, sadece akademik yönden değil, sosyal, kültürel, sanatsal, sportif bir çok alanda gelişimlerini perçinleyerek donanımlı olmalarını sağlayan, millî ve kültürel değerlerinden kopmadan, köklerinden güç alarak, geleceğe uzanacak nesillerin yetiştirilmesine katkı sağlayacak bir programdır.

Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; okullarda kısa süreli uygulanan, etki alanı uygulanan sınıf ya da uygulayan eğitimci kadar olan bir proje değildir. Bu programın başlangıç noktası; yenilikçi, gelişime açık bir okul iklimi yaratma, bir eğitim ekosistemi oluşturmaktır. Eğitimde geliştirilen bütün politikalar, projeler, yenilikler; ne kadar çok öğrencinin hayatına dokunursa, ne kadar çok eğitimcinin mesleki gelişimine katkı sağlarsa, ne kadar çok veliyi eğitim çemberine çekerse, o kadar etkilidir. Uygulandığı etki alanı kadar başarılıdır. Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; bir okulu tüm öğrencileri, tüm eğitimcileri, tüm velileri ile ele almakta ve çağımıza uygun bir okul modeli yaratmaktadır. Akademik alan yazın çalışmaları, IB program incelemeleri, 2023 Eğitim Vizyon Belgesi, akademisyen görüşmeleri gibi profesyonel bir süreç ile başlayan bu program, elde edilen veriler ışığında geleceğin okulu tanımlamasını oluşturmuştur. 7 temel alan birleşimiyle ve alt modüller ile nitelikli bir eğitim kurumunun kriterlerini çıkarılmıştır.

Program kapsamında yer alan okul etiketlerinden biri de Gelişen Okul Etiketidir. “Gelişen Okul(GO)” etiketinin temelinde, Milli Eğitim Bakanlığı 2023 Vizyon Belgesinin “Okul Gelişim Modeli” hedefi olan “çocukların öğrenmesiyle ilgili tüm aktörlerin okulu iyileştirme çalışmalarında yer alması” esastır.

Değişimin öncüsü olması gereken okullar, değişimin hızına ayak uydurmakta zorlanmaktadır. Kendi kendine değişemeyen ve gelişemeyen okullar, sık sık dış müdahalelerle değiştirilmeye çalışılmakta bu durum da sorunlara neden olmaktadır. Bu nedenlerle okulların yönetim ve eğitim süreçlerini değerlendirip, onların gelişimine kılavuzluk edecek yol haritalarına, örnek alabilecekleri gelişmeyi kendine hedef almış örnek okullara ve değerlendirme kriterlerine ihtiyacı vardır. Ayrıca bir dış değerlendirme ve akreditasyon sürecinden geçmeden kendisini başarılı ilan eden okulların kamuoyundaki kurumsal itibarı bakımından dış bir kanıt ihtiyacı duyması kaçınılmazdır. Akreditasyon; literatürde genel olarak “belirlenmiş standartlarda denklik sağlama” olarak tanımlansa da Gelişen Okul akreditasyonu hiçbir okulun diğerine denk olmaması, farklılıkta yarışması ve mükemmellik arayışında olması demektir. Gelişen Okul yalnızca yolun sonunda nereye vardığınızı ölçüp-değerlendirmez. Hedefinizin ne olduğuna ve yolculuğunuzun nasıl gittiğini de inceler. Gelişen Okul öğrencilerin öğrenme çıktılarına odaklanmasının yanı sıra öğretmenlerin ve okul çalışanlarının iş doyumunu, motivasyonu, özerklik düzeyleri, örgütsel bağlılıkları ve mesleki gelişim olanaklarını ölçüp- değerlendirilmektedir.

<sup>293</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, zarifegulbahar@hotmail.com

Bir okulun “Gelişen Okul” logosunu-Etiketini taşıma yeterliğine sahip olabilmesi için okulun amaç, yapı, kültür ve süreçlerinin GelişenOkul ölçütlerini taşıma kararlılığında ve yeterliğinde olması gerekir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Geleceğin Okulu, Akreditasyon, Gelişen Okul



# **COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE UZAKTAN EĞİTİMDE VE SONRASINDA ÖĞRETMEN OLMAK: ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ**

CANAN ÇOBAN<sup>294</sup>, AHMET MURAT ELLEZ<sup>295</sup>,

## **ÖZET**

2020'nin başında ortaya çıkan Covid19 salgını dünyayı etkisi altına almış bunun sonucunda da toplumu yakın zamanda hiç yaşanmamış bir duruma sürüklemiştir. Bu durum yaşamın akışını derinden etkilemiş ve ülkelere alışık olmadıkları bir gerçeklik yaşatmıştır. Bu sadece sağlık alanında değil birçok alanda kendisini göstermiş, bunların başında ise eğitim gelmiştir. Salgının hızlı bir şekilde yayılması sebebiyle tüm ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de gerekli önlemler alınıp bu konu ile ilgili çalışmalar yürütülmüştür. Alınan önlemler dâhilinde yüz yüze eğitim faaliyetleri durdurulmuş çevrimiçi eğitimler verilmeye başlanmıştır. Bu araştırma, Covid-19 nedeniyle ilk defa uzaktan eğitim süreciyle karşılaşan ortaokul matematik öğretmenlerinin uzaktan eğitim ve sonrasındaki deneyimlerinden elde edilen görüşleri ayrıntılı bir şekilde anlamayı ve yorumlamayı hedeflemiştir. Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni ile yürütülmüştür. Çalışmaya 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Türkiye'nin çeşitli bölgelerindeki ortaokullarda görev yapan 15 Matematik öğretmeni katılım sağlamıştır. Görüşme sağlanan öğretmenlerin tamamı COVID-19 sebebiyle mecburi yürütülen uzaktan eğitim sürecine aktif katılım sağlamışlardır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile veriler toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmakta olup analiz süreci devam etmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** COVID-19 pandemisi, Uzaktan Eğitim, Ortaokul Matematik Öğretmenleri, Matematik Eğitimi, Öğretmen Görüşleri

<sup>294</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, cananturan3435@gmail.com

<sup>295</sup> Dr. Öğr. Üys., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, murat.ellez@deu.edu.tr

### ÖZET

XIX Asır Azerbaycanda müceddidilik harıkatı etkili oldu. Bu hareket ülkenin kuzeyi boyunca yayıldı. Müceddidilik Nakşibendilik irfan hareketına bağlı gelişmedir. Halid Bağdadi ekolü ile gelişti ve Kafkasyaya kadar geldi. Siraceddin İsmail Şirvani Kürdemiri Halid Bağdadinin iczetli halifesidir. O Halid Bağdadiden icazet alarak 1817 tarihinde vatanına geldi. Burada müceddidi hareketı başlattı. Malumdur ki, irfan geleneğinde eğitime öncelik tanıyan en önde gelen bu müceddidi hareketıdır. Nakşibendilik diğer tarikatlerinden farklı oalarak medrese zemininde gelişir ve genişler. Bu tarikat Kafkasyada İsmail Siraceddin Şirvaniden sonra üç kola ayrıldı. Bu tarikatın bir kolu da Dağüstana yayıldı. Şeyh Şamil hareketının dinamizmini de bu hareket oluşturdu. Onlar arasında en büyük ekol Mahmudiyye kolu oldu. Azerbaycanın kuzey-batısına yayılan Mahmudiyye kolu burada müceddidiliği geliştirdi. Her yerde medreseler kurdular. Hatta dağ başı köylerinde bile okur yazarlar oldu. Merkez mekanlarla köylerin arasında bu açıdan fark yoktu. Alimler merkezlerden çok dağ köylerinde bulunmaktaydı. Adeta bu dönemlerde eğitimde seferberlik meydana gelmişti. Dönemin alimleri ve bu dönemde yazılan eserler bir hayli zengindir. Türk İslam kültürel tarihinin bu dönemi kaydadeğer örneklerle doludur. Burada belirtmek gerekir ki, yüz yıla damga vuran bu hareket bir ilim-irfan hareketı idi. Nakşibend prensipler üzerine gelişmekteydi. Bu harekate göre ilim ancak irfan ile olur ondan ayrı olamazdı. Alimlerin ilim hakkında söyledikleri hep bu yönde idi. Hatta alimler bu yöndeki düşüncelerini yazdıkları şiirlerinde ifade etmekteydiler. İrfan gelenekleri etrafında birleşen alimler aynı mekanı paylaşıyor, aynı medreselerde ilim öğreniyorlardı. Bu irfani gelenekler farklı mezhepleri birleştiriyordu. Aslında tasavvufun en büyük özelliği budur. Toplum hayatında sosyal problemlere melhem olur. Büyüklüğü ne olursa olsun her konuda toplumu rahatlatan prensipler geliştirir. Bölgede eğitimin bu denli gelişmesi irfani değerlere bağlı olmuştur. Bu değerleri örnekleri ile ele alacağız. Onların sosyal hayata etkilerini örnekleri ile sunacağız. Eğitimle bu değerlerin ilişkileri makalemizin esas konusu olacak.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Azerbaycan, XIX Asır, Eğitim, İrfan, Medrese, Ulema

<sup>296</sup> Dr., AZERBAJCAN İLAHİYAT ENSTİTÜSÜ,

# COVID-19 SÜRECİNDE ATANAN SÖZLEŞMELİ MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIKLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

ŞEVVAL GÖKCEN<sup>297</sup>, YAĞMUR DİLAN DEMİR<sup>298</sup>,

## ÖZET

Bu çalışmanın amacı, COVID-19 süreci ile birlikte fiilen göreve başlayan sözleşmeli matematik öğretmenlerinin örgütsel bağlılıklarının incelenmesidir. COVID-19 pandemisi Dünya’da olduğu gibi Türkiye’de de etkisini birçok alanda göstermiştir. Bu kapsamda en çok etkilenen alanlardan biri eğitim olmakla birlikte, Türk eğitim sistemi içerisinde de çeşitli değişimlere yol açmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı, geçmişte olduğu gibi bu süreç içerisinde de öğretmen atamalarına devam etmiştir. Ancak atamalar arasındaki fark, eğitimin içeriğinden ziyade eğitimin işleniş biçimi ile ilgili olmuştur. Yüz yüze eğitim faaliyetlerinden çevrimiçi eğitim faaliyetine geçiş yapılmıştır. Dolayısıyla, atanan öğretmenler öğrencileri ile karşılıklı etkileşimin yüksek olduğu sınıf ortamından uzaklaşmışlardır. Pandemi sürecinde 2 atama yapılmıştır. Yapılan bu atamalar branş bazlı incelendiğinde, ilköğretim matematik öğretmenliği kontenjanlarının genel kontenjan içinde büyük bir yüzdeye sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca matematik dersi, Liselere Geçiş Sınavı gibi merkezi sınavlarda öğrenci başarısında belirleyici rol oynayan branşlardan biri olduğundan, bu çalışmayı önemli kılmaktadır. Çalışmanın katılımcıları, uygun örnekleme yöntemi ile farklı illerde görev yapan 10 ilköğretim matematik öğretmeni olarak belirlenmiştir. Nitel araştırma yaklaşımları benimsenerek yürütülmüş olan bu çalışmada, sözleşmeli ilköğretim matematik öğretmenlerinin örgütsel bağlılığa ilişkin görüşlerini ve deneyimlerini yansıtmak amacıyla araştırma deseni olarak olgubilim (fenomenoloji) kullanılmıştır. Verilerin toplanması aşamasında öğretmenler ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yürütülmüştür. Verilerin analizinde, elde edilen öğretmenlerin görüşleri incelenerek, betimsel olarak aktarılacaktır. Veriler analiz aşamasındadır. Bulgu ve sonuçlarda, öğretmenlerin bu olağanüstü dönemde beklediklerinden farklı bir durumla karşılaşmaları ve aidiyet duygularının yetersiz olması beklenmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Örgütsel bağlılık, matematik öğretmenleri, COVID-19

<sup>297</sup> Arş. Gör., YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, sgokcen@yildiz.edu.tr

<sup>298</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, dilan\_demir05@outlook.com.tr

### ÖZET

Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; geleceğin dünyasının ihtiyaç duyduğu nitelikte insan gücü için uygun eğitim ekosistemi yaratırken bireyleri geleceğe hazırlamaktan çok kendi geleceklerini inşa etme yönünde onları destekleyen, kendilerini keşfetme yolculuğuna ortak olan, sadece akademik yönden değil, sosyal, kültürel, sanatsal, sportif bir çok alanda gelişimlerini perçinleyerek donanımlı olmalarını sağlayan, milli ve kültürel değerlerinden kopmadan, köklerinden güç alarak, geleceğe uzanacak nesillerin yetiştirilmesine katkı sağlayacak bir programdır. Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; okullarda kısa süreli uygulanan, etki alanı uygulanan sınıf ya da uygulayan eğitimci kadar olan bir proje değildir. Bu programın başlangıç noktası; yenilikçi, gelişime açık bir okul iklimi yaratma, bir eğitim ekosistemi oluşturmaktır. Eğitimde geliştirilen bütün politikalar, projeler, yenilikler; ne kadar çok öğrencinin hayatına dokunursa, ne kadar çok eğitimcinin mesleki gelişimine katkı sağlarsa, ne kadar çok veliyi eğitim çemberine çekerse, o kadar etkilidir. Uygulandığı etki alanı kadar başarılıdır. Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; bir okulu tüm öğrencileri, tüm eğitimcileri, tüm velileri ile ele almakta ve çağımıza uygun bir okul modeli yaratmaktadır. Akademik alan yazın çalışmaları, IB program incelemeleri, 2023 Eğitim Vizyon Belgesi, akademisyen görüşmeleri gibi profesyonel bir süreç ile başlayan bu program, elde edilen veriler ışığında geleceğin okulu tanımlamasını oluşturmuştur. 7 temel alan birleşimiyle ve alt modüller ile nitelikli bir eğitim kurumunun kriterlerini çıkarılmıştır. Program kapsamında yer alan okul etiketlerinden biri de Dijital Okul Etiketidir. “Dijital Okul” etiketinin temeli, Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Vizyon Belgesinin “Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik ve Beceri Destekli Dönüşüm (sayfa 71)” hedefleri olan; Hedef; 1 “Dijital içerik ve becerilerin gelişmesi için ekosistem kurulacak” Hedef; 2 “Dijital becerilerin gelişmesi için içerik geliştirilecek ve Öğretmen Eğitimi yapılacaktır” hedefleri esas alınarak oluşturulmuştur. İnsanoğlunun bugüne kadar sahip olduğu, geçmiş binlerce yıla dayanan bilimsel ve kültürel birikim, zaman içinde toplumsal gelişimlerin ışığında çok yönlü olarak gelişim göstermiştir. Aydınlanma çağının ardından sanayi devrimi ile insan ve teknoloji etkileşiminde ibrenin makineleşme yönünde ilerlediğini düşünen çok sayıda uzmanın eskiden bilim kurgu olarak değerlendirdiği senaryolar; günümüzde yaşananların sıradan, canlı ve güncel bir aktarımı şeklinde görülmektedir. Yüksek katma değerli teknolojilerin büyük bir hızla gelişim göstermesi ve çeşitliliğinin her geçen gün artması tüm sektörleri dönüşüm konusunda ciddi adımlar atmaya mecbur bırakmıştır. Sanayileşmede dördüncü büyük kırılma olarak ifade edilen bu yeni tekillik dönemi; biyolojik, dijital ve fiziksel olanı tek vücutta birleştirmek gayesindedir. Yapay zekâ konusunda süregelen çalışmalar, makinelerin insandan öğrendikleriyle, insanoğlunun öğrenme ve zekâ üzerindeki tekeli kırma aşamasına geldiği iddialarını güçlendirmektedir. 20. yy. ikinci yarısında dijital teknolojilerin hızlı gelişim göstermesi teknolojinin niteliğini ve kullanım alanının çeşitliliğini etkilemiştir. Bu kapsamda hayatın her alanında kullanılan dijital teknolojilerin eğitim öğretim sürecinde de etkin olarak kullanılması kaçınılmaz bir gerçektir. Başlangıçta dijital teknolojilerin gerek maliyet açısından oldukça yüksek olması gerekse dijital teknolojileri destekleyecek öğretim materyallerinin tam olarak ihtiyacı karşılayacak nitelikte olmaması kullanım alanlarını kısıtlaya da zamanla bu problemler aşılarak daha geniş düzlemde teknoloji kullanılmaya başlanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Geleceğin okulu, Akreditasyon, Dijital okul, Teknoloji

<sup>299</sup> Öğretmen, SAMSUN NEDİME SERAP ULUSOY MTAL, ataskin\_79@hotmail.com

# **OKUL MÜDÜRLERİNİN DAĞITIMCI LİDERLİK UYGULAMALARI İLE ÖĞRETMENLERİN İŞ BİRLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE GÜÇ MESAFESİNİN DÜZENLEYİCİLİK ROLÜ**

KÜBRA OFLUOĞLU<sup>300</sup>, NEDİM ÖZDEMİR<sup>301</sup>,

## **ÖZET**

İş birliğine dayalı bir okul ikliminin oluşturulması okul geliştirme çalışmalarında kritik öneme sahiptir. Geçmiş araştırma bulguları öğretmenlerin sınıf çalışmalarına yönelik birbirlerine yardımda bulunmasının öğrenme çıktılarına olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Öte yandan söz konusu iş birliği ortamının sağlanmasında okulların bazı güçlüklerle karşılaştığı izlenmektedir. Okul müdürlerinin liderliği, öğretmenlerin iş birliğine dayalı çalışmalarını teşvik etmede önemli bir rol oynamaktadır. Bu kapsamda değerlendirilen dağıtımci liderlik uygulamaları ile öğretmenlerin okulun amaçlarına yönelik sorumluluk almaları ve iş birliği içinde olmaları beklenmektedir. Ayrıca son dönemde ele alınan çalışmalar, kültürel bağlamın liderlik uygulamalarını şekillendirdiğini ortaya koymaktadır. Bu açıdan dağıtımci liderlik uygulamaları ile öğretmenlerin iş birliği arasındaki ilişkinin güç mesafesi algısına göre nasıl şekillendiğini belirlemek alanyazına, uygulayıcılara ve politika yapıcılara önemli bilgiler sunabilir. Bu doğrultuda, mevcut çalışmanın amacı, okul müdürünün dağıtımci liderlik uygulamaları ile öğretmenlerin iş birliği arasındaki ilişkide güç mesafesinin düzenleyicilik rolünü incelemektir. Araştırma ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışma olarak desenlenmiştir. Çalışmanın evrenini, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında İzmir il sınırları içerisinde yer alan 471 okulda görev yapan 16.995 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri iki düzeyli hiyerarşik bir yapıya sahip olduğundan bu çalışmada iki düzeyli örneklem alma yoluna gidilmiştir. Bu kapsamda ilk olarak İzmir'in Bayraklı, Bornova, Buca, Çiğli, Gaziemir, Karabağlar, Karşıyaka ve Konak ilçelerinde yer alan okullar arasında rastgele örnekleme yöntemi ile 40 okul belirlenmiştir (2. Düzey). Ardından, bu okullardaki öğretmenler çalışma kapsamına dahil edilmiştir (1. Düzey). Uygulama sonucunda 336 öğretmene ulaşılmıştır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak öğretmen iş birliği ölçeği, dağıtımci liderlik envanteri ve güç mesafesi ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca, öğretmenlere ait demografik bilgileri elde etmek amacıyla kişisel bilgi formu hazırlanmıştır. Toplanan veriler, Mplus 8.6 yazılımı kullanılarak iki düzeyli yapısal eşitlik modeli ile çözümlenmiştir. Bu kapsamda kültürel bir değişken olarak güç mesafesinin düzenleyicilik rolü test edilmiştir. Araştırma bulguları yazım aşamasındadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Dağıtımci liderlik, öğretmen iş birliği, güç mesafesi, yapısal eşitlik modellemesi, düzenleyici etki

<sup>300</sup> Öğrenci, EGE ÜNİVERSİTESİ, ofluoglukubra62@gmail.com

<sup>301</sup> Doç. Dr., EGE ÜNİVERSİTESİ, ozdemirnedim@gmail.com

# **FİZİK DERSİNDE ELEKTRİK KONULARININ WEB 2.0 TEKNOLOJİLERİ KULLANILARAK ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARI VE TUTUMLARINA ETKİSİ**

**BELGİN SÖNMEZ<sup>302</sup>, CEMİL TUNÇ<sup>303</sup>,**

## **ÖZET**

21. yüzyılda bilgi toplumuna geçiş ile birlikte kabul gören bireyler her şeyi olduğu gibi kabul eden bireyler değil, var olan bilgileri değerlendiren anlamlandırmaya çalışan sürece etkin olarak katılan bireylerdir. Buna bağlı olarak bilgi ve iletişim teknolojileri alanında yaşanan bu gelişim sürecinde bireylerden bilgi üretmeleri beklenmektedir. Teknolojinin öğretim sürecinde aktif olarak kullanılması daha verimli öğrenme ortamlarının meydana gelmesini sağlamakta, ülkelerin eğitim politikalarını, okulları, öğretmen ve öğrencileri yeni uygulama ve gelişmelere yöneltmektedir. Yaşanan bu gelişmelere paralel olarak Web 2.0 teknolojilerinin kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır. İlgili alan yazın incelendiğinde Web 2.0 teknolojileri ile ilgili çalışmaların daha çok öğretmen adayları ve öğretmenlere yönelik yapıldığı, Fizik dersine yönelik öğrenci başarıları ve tutumlarını ölçmeye çalışan herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmada, Fizik dersinde Elektrik konularının Web 2.0 teknolojileri kullanılarak öğretiminin öğrencilerin akademik başarıları ve tutumlarına etkisinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemleri, deneysel desenlerden olan Solomon Dörtlü Gruplar deseni kullanılmıştır. Araştırma evrenini 2021-2022 eğitim öğretim yılında Trabzon İli Akçaabat İlçesinde Işıklar Çok Programlı Anadolu Lisesi ve Eskişehir İli Merkez İlçesinde Gazi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde öğrenim görmekte olan 4 farklı sınıfta yer alan 10.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu araştırmanın verileri katılımcılardan “Elektrik Konusu Akademik Başarı Testi” ve “Elektrik Konusu Tutum Ölçeği” kullanılarak elde edilecektir. Araştırmada kullanılan başarı testi ile tutum ölçeğinden elde edilen verilerin analizinde SPSS 23.0 paket programı kullanılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Fizik, Elektrik, Web 2.0 Teknolojisi, Eğitimde Web 2.0 Teknolojisi

<sup>302</sup> Dr., belginsonmez81@gmail.com

<sup>303</sup> Öğretmen, AKÇAABAT IŞIKLAR ÇOK PROGRAMLI ANADOLU LİSESİ, cemiltunc90@gmail.com

### ÖZET

Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; geleceğin dünyasının ihtiyaç duyduğu nitelikte insan gücü için uygun eğitim ekosistemi yaratırken bireyleri geleceğe hazırlamaktan çok kendi geleceklerini inşa etme yönünde onları destekleyen, kendilerini keşfetme yolculuğuna ortak olan, sadece akademik yönden değil, sosyal, kültürel, sanatsal, sportif bir çok alanda gelişimlerini perçinleyerek donanımlı olmalarını sağlayan, milli ve kültürel değerlerinden kopmadan, köklerinden güç alarak, geleceğe uzanacak nesillerin yetiştirilmesine katkı sağlayacak bir programdır. Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; okullarda kısa süreli uygulanan, etki alanı uygulanan sınıf ya da uygulayan eğitimci kadar olan bir proje değildir. Bu programın başlangıç noktası; yenilikçi, gelişime açık bir okul iklimi yaratma, bir eğitim ekosistemi oluşturmaktır. Eğitimde geliştirilen bütün politikalar, projeler, yenilikler; ne kadar çok öğrencinin hayatına dokunursa, ne kadar çok eğitimcinin mesleki gelişimine katkı sağlarsa, ne kadar çok veliyi eğitim çemberine çekerse, o kadar etkilidir. Uygulandığı etki alanı kadar başarılıdır. Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; bir okulu tüm öğrencileri, tüm eğitimcileri, tüm velileri ile ele almakta ve çağımıza uygun bir okul modeli yaratmaktadır. Akademik alan yazın çalışmaları, IB program incelemeleri, 2023 Eğitim Vizyon Belgesi, akademisyen görüşmeleri gibi profesyonel bir süreç ile başlayan bu program, elde edilen veriler ışığında geleceğin okulu tanımlamasını oluşturmuştur. 7 temel alan birleşimiyle ve alt modüller ile nitelikli bir eğitim kurumunun kriterlerini çıkarılmıştır. Program kapsamında yer alan okul etiketlerinden biri de Çevre Dostu Okul Etiketidir. 2023 Eğitim Vizyonumuzda yer alan “Eğitimde başarının yegane ölçüsü ders notları, sınav sonuçları, zeka testleri ve mezuniyet sonrası edinilen mesleklerin maaşlarından ibaret olamaz.” felsefesi etrafında şekillenen “çevre Dostu Okul Etiketini” yine 2023 vizyonunda yer alan “Öğrencilerin sosyal, kültürel ve sportif etkinlikleri izlenecek” hedefini gerçekleştirme gerekçesiyle hazırlanmıştır. Öğrencilerimiz “Çevre Dostu Okul Etiketini” içeriğinde yer alan geri Dönüşüm Uygulaması, Ağaç Dikimi, Tarım Çalışmaları, kaynakların Bilinçli Kullanımı, Doğa Yürüyüşü/Kamp-İzcilik Faaliyetleri gibi modülleri gerçekleştirerek elde ettiği kazanımla 2023 Eğitim vizyonunun diğer bir hedefi olan akademik bilginin beceriye dönüşmesinin sağlanması gerçekleştirilmiş olacaktır. Çevre Dostu Etiketini ile eğitimin ana ögesi ve baş öznese olan insanda; düşünce, duygu ve eylem birleştirilmesi, kuram ve pratiğin uzlaştırılması hedeflenmektedir. Veri toplama aracı olarak jot form kullanılmış, çalışma grubundan hızlı ve çok sayıda verinin hızlı çekilmesi sağlanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Geleceğin Okulu, Akreditasyon, Çevre Dostu Okul

<sup>304</sup> Öğretmen, ÖZEL CECELİ OKULLARI, hllk44@gmail.com

### ÖZET

Çağdaş eğitimden ne anlıyoruz? Modern koşullarda eğitim hümanizma, insanlaştırma ve demokratikleşme, eğitimin etkililiğini bütünlüştürme koşulları, eğitimde eğitim, etkileşimli ve aktif eğitim yöntemleri, modern eğitim teknolojileri, modern eğitim sosyalleşmesi, eğitim ve eğitimin farklılığı entegrasyon vb. Modern eğitimde öğrenci başarısını artırmada geribildirim rolü çok büyüktür. Çünkü bugün eğitime bakışımızı yönlendiren koşullardan biri de bu. Modern eğitimde öğrencilerin eğitiminde teşvik (ödül) ve ceza kullanımının olumsuz sonuçlar doğurduğu ancak bunun yerine öğrenme sürecinde dönüt kullanmanın daha etkili olduğu belirtilmektedir. Çünkü ceza ve uygunsuz ödüller kullanıldığında, öğrenci yanlış yaptığı için cezalandırılmayı reddeder ve ödüllendirilmek için olumlu davranışlarda bulunur. Peki geribildirim nedir? Bir davranışın sonucu hakkında çevrenizdeki insanlardan alınan bilgilere geri bildirim denir. Bu bilgi, yani geribildirim, bazen davranışının sonuçlarını değerlendiren öğrencinin kendisi tarafından elde edilir. Bazen öğrenciye başkaları tarafından geri bildirim verilir. Geri bildirim yapıcı ve yıkıcı olabilir. Yıkıcı geribildirim, bir eylem veya davranıştaki hataları ve bunun olumsuz sonuçlarını vurgulamayı içerir. Yapıcı (destekleyici) geri bildirim sırasında çocuk öncelikle güçlü veya zayıf yönleri ve bunların sonuçları hakkında bilgilendirilir. Daha sonra zayıflıklar veya yanlış gerçekleştirilen faaliyetler ve bunları ortadan kaldırmanın (veya sonucun) yolları hakkında bilgi verir. Öğrencileri değerlendirmek veya karşılaştırmak yerine geri bildirim vermek, öğrenciyi görevi daha verimli bir şekilde tamamlamaya yönlendirir, bu da hem öğrenci başarısını artırır hem de daha sağlıklı bir kişilik oluşturmaya yardımcı olur. Geribildirim yapılacak işe rehberlik etmelidir. Geri bildirim yazılı veya sözlü olarak yapılabilir. Ödevler ve etkinlikler hakkında düzenli olarak destekleyici geri bildirim alan öğrenciler:

- Bir sonraki görevi veya aktiviteyi daha verimli bir şekilde nasıl gerçekleştireceklerini bilirler.
- Öğrenme başarılarını artırmanın yolunu anlarlar.
- Güçlü ve zayıf yönlerini belirlerler.
- Kendini ve başkalarını doğru değerlendirme yeteneğini geliştirir.
- Yaşam boyu öğrenenler olurlar.
- Bilgi ve becerilerini başkalarıyla değil, yalnızca önceki performanslarıyla karşılaştırırlar.

**ANAHTAR KELİMELER:** Geribildirim, eğitim, yıkıcı, yapıcı, öğrenci

<sup>305</sup> Öğretmen, AZƏRBAYCAN- KÜRDƏMİR ŞƏHƏR 3 SAYLI TAM ORTA MƏKTƏB, sunny.617@mail.ru



## UZAKTAN EĞİTİM SONRASI EĞİTİM-ÖĞRETİM ORTAMININ ÖĞRENCİLERİN GÖZÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

AHMET KUTLU<sup>306</sup>,

### ÖZET

Bu araştırmanın amacı, uzaktan eğitim sonrası lise kademesinde yapılan yüz yüze eğitim-öğretim ortamının öğrencilerin gözünden incelemektir. Araştırma 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yapılmıştır. Araştırmaya dört farklı lisede okuyan farklı kademelerden toplam 474 öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu ve Uzaktan Eğitim Sonrası Okul Ortamı Öğrenci Anketi kullanılmıştır. Araştırmada verileri analiz etmek için SPSS 15.0 analiz programı kullanılmıştır. Araştırmada veriler analizi etmek Frekans, Yüzde ve Aritmetik Ortalama kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin uzaktan eğitimi verimli bulmadıkları, en çok telefon ve T.V. ile erişim sağladıkları, öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde erişim sorunu yaşadıkları ve EBA'yı verimli bulmadıkları; öğrenciler uzaktan eğitim sonrası yüz yüze eğitimde, iletişim sorunu, ev rahatlık isteği, yorgunluk, okul kurallarına uyum sorunu, uyum problemi, psikolojik sorunlar, ders yoğunluğu, sıkılma, uykusuzluk ve odaklanma sorunu yaşadıklarını; uzaktan eğitim sonrası arkadaşlarıyla buluşunca, sosyal faaliyetlerde bulununca kendilerini özgür, heyecanlı, enerjik, iyi, güzel, mutlu, rahat hissettiklerini ve okula özlem duyduklarını; öğrenciler ders sürelerinin uzun olduğunu, psikolojik desteğe ihtiyaç duyduklarını, sosyal etkinliklerin artırılmasını istediklerini, eğitimin yüz yüze devam etmesini istediklerini ve konu eksikliklerine yönelik telafi eğitiminin artırılmasını istediklerini ifade etmişlerdir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda sınıf, okul, ilçe, il ve bakanlık bazlı önerilerde bulunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Pandemi, uzaktan eğitim, lise öğrencileri, eğitim-öğretim.

<sup>306</sup> Uzm., Milli Eğitim Bakanlığı, kutluahmetpdr@gmail.com

## **ÇOCUKLARDA SOSYAL BECERİLERİ KAZANDIRMADA “OYUN TERAPİSİ”NİN ETKİSİ**

AHMET KUTLU<sup>307</sup>,

### **ÖZET**

Bu çalışma, oyun terapisinin çocukların sosyal becerileri üzerindeki etkisini incelemek amacı ile yapılmıştır. Bu çalışmada Oyun Terapisi oyunlarının etkinliğine karar vermek için yarı deneysel, tek grup pretest-posttest araştırma modeli kullanılmıştır. 2021-2022 eğitim-öğretim yılının birinci döneminde İlçe milli eğitim müdürlüğü ve çalışmaya gönüllü katılan çocukların ailelerinden gönüllü olan ve izin alınarak 2 çocukla (1 kız & 1erkek) çalışma grubu oluşturulmuştur. Sosyal becerisi düşük olan öğrenciler ebeveyn ve öğretmen değerlendirmesi alınarak seçilmiştir. Araştırma katılan çocukların ebeveyn değerlendirmesi için oyun terapisinden önce ön test olarak Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği (4-6 yaş) ( Avcioğlu, 2007) uygulanmıştır. Ölçekten elde edilen puanlarla çocukların sosyal becerileri saptanmıştır. Araştırmada oyun terapisinin Yönlendirici Olmayan Oyun Terapisi modeli kullanılmıştır. Araştırmada çocuklara Oyun Terapisi 2 ay boyunca haftada bir oturum ve her çocuğa ayrı olacak şekilde yapılmıştır. Araştırma sonunda çocukların gelişimlerini değerlendirmek için ebeveyn değerlendirmesi için son test tekrar uygulanmıştır. Çalışmada, öğrencilerin özelliklerini belirleyen Kişisel Bilgi Formu ve Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 15.00 paket programı kullanılmıştır. Çalışmanın sonunda veriler “Wilcoxon Signed Ranks Test” ile değerlendirilmiştir. Araştırmada verilen Oyun Terapisi eğitimi sonrasında öğrencilerin sosyal beceri puan ortalamalarının anlamlı düzeyde arttığı görülmüştür. Araştırma sonucunda Oyun Terapisinin çocukların sosyal beceri düzeyleri üzerinde olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Oyun terapisi çocukların kişilerarası becerileri, kızgınlık davranışlarını kontrol etme ve değişikliklere uyum sağlama becerileri, akran baskısı ile başa çıkma becerisi, sözel açıklama becerileri, kendini kontrol etme becerileri, amaç oluşturma becerileri, dinleme becerileri, görevleri tamamlama becerileri ve sonuçları kabul etme becerilerinin gelişmesinde etkili olacaktır. Araştırmadan elde edilen bulgular ilgili alan yazın ışığında tartışılarak önerilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Oyun terapisi, çocuklar, oyunlar, sosyal beceri.

<sup>307</sup> Uzm., kutluahmetpdr@gmail.com

## “AKILLI VE MUTLU ÇOCUK NASIL YETİŞTİRİLİR?” ÜZERİNE BİR DOKÜMAN İNCELEMESİ

ALİ ELER<sup>308</sup>, BEYHAN NAZLI KOÇBEKER EİD<sup>309</sup>,

### ÖZET

Son yıllarda uluslararası eğitim sınavlarında sürekli ilklerde yer alan Finlandiya eğitim sistemi çocukların mutluluğu üzerine kurgulanmıştır. T.C. MEB 2023 mottosu “Mutlu Çocuklar Güçlü Türkiye”’dir. Beyin gelişimi en fazla kritik dönem olarak bilinen ilk 6 yaşta, sonra azalarak 20’li yaşlara kadar devam etmektedir. Çocukların bu yaş kategorilerinde sadece eğitimciler değil aynı zamanda ebeveynlerde eğitilmeli ve bilinçlendirilmelidir. Bu çalışmanın amacı; akıllı ve mutlu çocuklar yetiştirmenin gerekliliklerini belirlemeye çalışarak eğitim ve eğitim düzenleyicilerin ve ailelerin dikkatini çekmek, bu konuda ülkemiz açısından bir farkındalık oluşturmaktır. Çalışmada araştırma yöntemi olarak, nitel araştırma yöntemlerinden Doküman İnceleme Yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, araştırılması planlanan konular hakkında bilgi içeren yazılı veya sözlü materyallerin analizini kapsar. Çalışma verilerinin toplanmasında konu ile ilgili yayınlanmış kitap ve makaleler araştırılmış, ayrıca veri tabanları yoluyla da alanyazın taraması yapılmıştır. İncelenen ve analizi yapılan literatürde; beyin temelli öğrenme ve beynin kuralları ile ilgili araştırmalar ve çalışmalar üzerinde durulmuştur. İnsan beyninin gelişiminde rol oynayan genler ve psikiyatrik rahatsızlıkların genetiği ve çocukların bilişsel, hücresel ve moleküler düzeylerde bilgileri nasıl kodladığı ve işleminden geçirdiği üzerinde odaklanan araştırmalarda mutlu çocukların daha iyi öğrendiği sonucuna ulaşılmıştır. İlgili alanyazında; akıllı ve mutlu çocuk yetiştirmek için: 1-Öğrenmede stresten uzak, çocukla iletişimi sağlıklı, birbirini anlayan aile fertlerinin bulunduğu, bilimin ortaya koyduğu güncel pratik bilgileri bilen ve uygulayan yetişmiş aileler; 2- Eğitimcilerin öğrenmenin fiziksel olarak geçirildiği sınıf, okul vb. öğrenme ortamlarının çocuğun nasıl rahat, huzurlu ve mutlu hissedebileceğini bilen, beynin öğrenme ilke ve yöntemlerini tanıyan, çocuk psikolojisi eğitimi alması; 3- Eğitim düzenleyicilerin sağlık ve eğitim kurumlarıyla iş birliği içinde annenin gebeliğinden başlayarak çocuğun sağlıklı vücut ve beyin gelişiminin takip edilmesi gibi üç temel konuda gerekliliklerin yerine getirilmesinin önemli olduğu vurgulanmaktadır. Bunun yanı sıra; çocuğun anne karnındaki yaşamı, annenin bebeği etkileyen sağlığı, yaşam tarzı, mutluluğu; ebeveynlerin kendi aralarında ve çocukları ile ilişkileri; mutlu çocuk yetiştirmek için ebeveynlerinden kaynaklı ya da kontrolündeki durumlar; akıllı ve mutlu çocuk yetiştirmede çocuğun ve yakın çevresinin, ayrıca eğitimcilerin dikkat etmesi gereken ilke ve kurallar gibi gerekli bazı eğitim çalışmalarının da yapılması önerilmektedir. Çalışmada Türk eğitim sistemi için öğretmenlerin ve ailelerin mutlu çocuk yetiştirmede neler yapılabileceğine yönelik paydaşlarla işbirlikçi çalışmalar için öneriler de yer almakta ve bu çalışmaların ülkemiz açısından doğurgularının neler olabileceği de yordlanmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim, çocuk yetiştirme, beyin gelişimi, beyin temelli öğrenme

<sup>308</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, alieler5@gmail.com

<sup>309</sup> Doç. Dr., NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ, bnkocbeker@hotmail.com

## **ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ALGILANAN ANNE BABA TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ**

**GALİP BEDİR<sup>310</sup>, ZÖHRE KAYA<sup>311</sup>,**

### **ÖZET**

Bu çalışmanın amacı; ortaokul öğrencilerinin algılanan anne-baba tutumlarının bazı demografik değişkenler açısından incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Van ili merkez ilçelerinde bulunan okullardaki öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmada çalışma grubuna; “Leavun Ana-Babalık Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu” uygulanmıştır. Bu çalışma, iki ya da daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını ve derecesini incelemeyi amaçlayan ilişkisel tarama modeline dayanmaktadır. Bu çalışmanın veri analizleri sırasında SPSS paket programından yararlanılmıştır. Araştırmada; Algılanan anne davranışsal denetim alt boyut puanı ve algılanan anne tutum ölçek puanlarının sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Anne tutumunun başarı düzeyi üzerinde anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Baba tutumunun duyarlılık boyutu anlamlı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Ana Baba Tutumları, Ortaokul Öğrencileri, Demografik değişkenler

<sup>310</sup> Doktora Öğrencisi, KALECİK MAH. KALECİK TOKİ KONUTLARI K1-18/TUŞBA/VAN1, VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ2, bedirgalip\_65@hotmail.com

<sup>311</sup> Dr. Öğr. Üys., , zohrekaya@hotmail.com

## **LİSE ÖĞRENCİLERİNDE MOBİL TELEFON YOKSUNLUĞU KORKUSUNUN (NOMOFOBİ) AKADEMİK BAŞARIYA ETKİSİ**

**AYŞENUR BOZKURT<sup>312</sup>,**

### **ÖZET**

Bu çalışma ile lise öğrencilerinin Mobil Telefon Yoksunluğu Fobisinin (Nomofobi) akademik başarılarına etkisini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda araştırma sonuçları; cinsiyet, sınıf düzeyi, okul türü ve aile gelir durumu değişkenlerine göre yorumlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 Eğitim-Öğretim yılında farklı türlerdeki devlet liselerinde öğrenim görmekte olan 284 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışmada nicel araştırma tekniklerinden Korelasyonel Araştırma Yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; Nomofobi Ölçeği, kişisel bilgiler ve akademik ortalama bilgisinin yer aldığı online anket uygulanmıştır. Çalışmada öğrencilerin nomofobi skorlarını ölçmek için Yıldırım ve Correira tarafından geliştirilen ve Yıldırım ve arkadaşları tarafından Türkçe'ye uyarlanan Nomofobi Ölçeği kullanıldı. Ölçek 7'li likert tipine göre maddelenmiş olup, toplam 20 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, Bilgiye Erişememe (4 madde), Rahatlıktan Feragat Etme (5 madde), Bağlantıyı Kaybetme (5 madde), İletişime Geçememe (6 madde) olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Yıldırım ve ark. tarafından yapılan çalışmada ölçeğin güvenilirlik değeri (Cronbach Alpha) 0,92 olarak alt boyutlarının değeri ise 0,90; 0,74; 0,94 ve 0,91 olarak hesaplanmıştır. Kişilerin ölçekten alınan toplam puana göre nomofobi seviyeleri; =20 puan nomofobi yok, 21≤puan

**ANAHTAR KELİMELELER:** Nomofobi, akademik başarı, öğrenci

<sup>312</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI1, aysenurbozkurt2@hotmail.com

## **MESLEK LİSELERİ BÜNYESİNDE MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ PROGRAMI AÇILMASININ ETKİLERİ**

---

**METİN BİLA<sup>313</sup>,**

### **ÖZET**

Meslek Lisesi Mezunlarının okudukları bölümlerde işe yerleşme oranı yüzde 20 ler civarındayken Mesleki Eğitim Merkezlerinde bu oran yüzde 90 lar civarındadır. Bu açıdan ele alındığında ülke ekonomisine katkı bakımından Mesleki Eğitim Merkezlerinin işlevselliği Meslek Liselerinin yaklaşık 5 katıdır. Bu nedenle tüm Meslek Liselerinde Mesleki Eğitim Merkezi Programı açılmış olup, bunun öğrenci, öğretmen ve idareciler açısından çeşitli etkileri olmuştur. Bir Mesleki Eğitim Merkezi Müdürü olarak bu yeniliğin/açılımın etkilerini ortaya koyacağım.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Mesleki Eğitim Ustalık Kalfalık İş

---

<sup>313</sup> Öğretmen, NERİMAN İRFAN AKÇA MESEM, metinbila@hotmail.com

## ***OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERİ VE BAKIM VERENLERİNİ ETKİLEYEN COVID 19 SÜRECİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER***

---

**BAHAR KIPKIP<sup>314</sup>,**

### **ÖZET**

Bu alıŐma, otizimli bireylerin ve bakıcılarının covid 19 sürecinde ne gibi sorunlarla karşılaştıklarını ve davranış değişikliğinin nasıl üstesinden gelinebileceğini ele almayı amaçlamaktadır. Bu araştırma anketinde otizimli bireylerin ne tür sorunlarla karşılaştıklarını, ruh sağlıklarını, yeni koşullara uyumlarını ve bu değişimlerin nasıl üstesinden gelinebileceğinin yanı sıra 13 katılımcı yer almaktadır. Otizm spektrum bozukluğu olan ebeveynler, sosyal medyada paylaşılan anketi ve bunların covid sürecine etkilerini çalışıldı.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Otizimli bireyler, Covid19 süreci ,Bakım verenler ve aileler

---

<sup>314</sup> Öğretmen, YAŞAR EĞİTİM KÜLTÜR VAKFI ÖZEL EĞİTİM VE İŞ UYGULAMA OKULU, ilkbahar79@hotmail.com

### ÖZET

Erken okul terki; Eğitimin 16 yaş öncesi; onaylı, resmi bir diploma alınmadan sonlandırılması ya da zorunlu eğitim tamamlanmadan öğrencilerin okuldan ayrılması olarak tanımlanmaktadır. Geçmişten günümüze dek bu temel eğitim süreci gerek toplumsal yapıyı gerekse de toplumsal refahın kilometre taşlarından biri olduğu biliniyor. Bu eğitimin sekteye uğramasına neden olan temel faktörleri belirlemek ve buna karşı gerekli önlemlerin alınmasını sağlamak için psikoloji, sosyoloji ve ekonomi gibi farklı disiplin modelleri kullanılarak araştırmalar yapılmaktadır. Bu araştırma sonuçlarının kullanılmasıyla gerekli tedbirler için programlar oluşturuluyor. Yapılan bu araştırmalar ve hazırlanan programların sonuçlarını incelediğimizde maalesef temel eğitim sürecinde okul terklerinin sayısı hızla arttığını görüyoruz. Ve bu durum sorunların asıl kaynağına inilemediği ve çözümün yüzeysel kaldığını gösteriyor. Bu problemin giderilmesi ve daha sağlıklı çözüm yollarının bulunabilmesi için erken okul terkinin öğrenci için ani bir karar sonucu olmadığı ve bu durumun bir süreci ifade ettiğini bilmek bizi çözüme biraz daha yaklaştıracaktır. Elbette ki bu probleme doğru tanıyı koymak için problemdeki doğru parametreleri belirlemek ve olumsuz etkiye neden olacak parametrelerin ortadan kaldırılması veya minimize edilmesi ile mümkündür. Okul terki, aynı zamanda, kazanılacak olan üst bir eğitim düzeyinin tamamlanmaması anlamına gelmekle beraber ülkedeki insan kaynağı niteliğinin düşmesine neden olan halkalardan biridir. Bu halkanın bir parçası olan erken okul terki durumu, ihtiyaç duyulan düzeyde bilgi ve becerilere sahip olan mezun sayısının azalması ile erken okul terki olgusunun eğitim yatırımlarını boşa çıkardığı, üretime katılacak insan kaynağının yetişmesini engellediği ve geciktirdiği belirtilebilir. Bu da sürdürülebilir bir geleceğin tehlikede olduğu anlamına gelir. Bunu geleceğin uygun ve doğru koşullarda sağlanabilmesi için okul terkinin, üretim, ekonomik gelişim ve sosyal kalkınma üzerindeki etkileri de araştırılması ve incelenmesi gereken konular arasında önem arz etmektedir. Erken okul terki eğitiminin devamlılığı açısından da problem teşkil etmekle birlikte sadece nedenleri incelenmekle kalınmamış, sorunun yol açtığı ekonomik, eğitsel, sosyolojik ve psikolojik sonuçlar da incelenmiştir. Bu incelemede elde edilen verilerde okul terkinin özellikle ekonomik ve psikososyal sonuçları, konunun önemini daha da arttırmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Erken okul terki,lise,devamsızlık

<sup>315</sup> Öğretmen, MECİT ÇELİK KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ FSB OKULU, suzan\_1615\_@hotmail.com



# **ADOLESAN KIZLARA AKRAN EĞİTİMİ YÖNTEMİYLE UYGULANAN MENSTRUASYON SAĞLIĞI EĞİTİMİNİN BİLGİ VE DAVRANIŞLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ**

ÖZLEM KARABULUTLU<sup>316</sup>, YALÇIN KANBAY<sup>317</sup>, ÖZGÜR ASLAN<sup>318</sup>, CANAN KARADUMAN<sup>319</sup>,

## **ÖZET**

**Amaç:** Bu çalışma adolesan kızlara akran eğitimi yöntemiyle uygulanan menstruasyon sağlığı eğitiminin bilgi ve davranışlar üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır. **Materyal Metod:** Araştırma ön test-son test deneme modeli türünde bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini, Kars il merkezinde yer alan 16 devlet ortaokulunda 7. ve 8. sınıflarda öğrenim gören toplam 1200 kız öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise bu okullarda 7. ve 8. sınıflarda öğrenim gören ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan 1045 kız öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu ile Menstruasyon ve Menstrual Sağlık Bilgi Formu kullanılmıştır. Formlar akran eğitimi programı başlamadan önce tüm öğrencilere uygulanmıştır. Daha sonra basit rastgele örnekleme yöntemi ile her şubeden 2 olmak üzere toplam 64 öğrenci akran eğitici olarak seçilmiştir. Akran eğitimi programı tamamlandıktan 4 hafta sonra tüm öğrencilere Kişisel Bilgi Formunun ikinci bölümü ve Menstruasyon ve Menstrual Sağlık Bilgi Formu tekrar uygulandı. Eğitim materyali olarak yürütücü tarafından power point sunuları, afiş, el broşürü, eğitici el kitabı hazırlanarak seminer ve konferanslar şeklinde eğitimler verildi. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma) ve McNemar testi kullanılmıştır. **Bulgular:** Örneklemin %54.5'inin adet gördüğü, adet görenlerin %77'sinin düzenli şekilde adet gördüğü belirlenmiştir. Adet gören öğrencilerin %62.5'i adet öncesi şikayet yaşarken %37.5'i herhangi bir şikayet yaşamadığını belirtmektedir. Öğrencilerin adet öncesi ve sonrası adet dönemi sağlık davranışları karşılaştırıldığında eğitim öncesinde tuvalet öncesi el yıkama davranışını doğru yapanların oranı %72 iken eğitim sonrasında bu oran anlamlı bir şekilde artarak %90.7'ye yükselmiştir (p:0.000). Eğitim öncesinde tuvalet sonrası el yıkama davranışını doğru şekilde yapanların oranı %92.5 iken eğitim sonrası bu oran anlamlı bir şekilde artarak %96'ya yükselmiştir (p:0.000). Eğitim öncesinde pamuklu iç çamaşırı giyme davranışını doğru bir şekilde yapanların oranı %47.3 iken eğitim sonrası bu oran anlamlı bir şekilde artarak %82'ye yükselmiştir (p:0.000). Eğitim öncesinde doğru taharetlenenlerin oranı %58.7 iken eğitim sonrası bu oran anlamlı bir şekilde artarak %86.2'ye yükselmiştir (p:0.000). **Sonuç ve Öneriler:** Öğrencilerin önemli bir kısmı adet öncesinde ve adet sırasında karın ağrısı, sinirlilik ve bel ağrısı yaşamaktadırlar. İlk âdete tepki olarak genellikle utanma duygusu, üzüntü ve korku yoğun şekilde yaşanmaktadır. Akran eğitiminin öğrencilerin adet dönemi sağlık davranışları üzerine etkisinin olduğu belirlenmiştir. Öğrencilere ergenlik öncesi menstruasyon eğitimlerinin verilmesi ve üreme sağlığı ile konuların genellikle anneler ile paylaşılması sebebiyle menstruasyon eğitimlerine annelerin de dahil edilmesi önerilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Adolesan, Akran Eğitimi, Menstruasyon, Hijyen

<sup>316</sup> Doç. Dr., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, okarabulutlu@gmail.com

<sup>317</sup> Doç. Dr., ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ, yalcinkanbay@hotmail.com

<sup>318</sup> Öğr. Gör., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, ozgur.aslan@kafkas.edu.tr

<sup>319</sup> Diğer, TEKİRDAĞ ÇERKEZKÖY AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ, cano1yawuz@gmail.com

### ÖZET

Resim bireyin kendince düzenlemeye çalıştığı karmaşık dünyasını açıklayış biçimi, duygu ve düşüncelerin farklı bir yolla ifade edilme şeklidir. Özellikle sözel yönden sıkıntı çeken çocuklar için kendini ifade etme imkânı sağlar. 2020-2021 eğitim öğretim yılında 21 tane okul öncesi yaş grubundaki öğrencilerin yaptıkları resimler gözlemlenmiştir. Koyu renkleri sık kullanan çocuklarda aile içi sıkıntılar fark edilmiştir. Ayrıca çizimlerde siyah gibi renklerin daha az sevilen ya da hiç sevilmeyen kişilerde kullandıkları gözlenmiştir. Bu çalışmalara dayanarak sıcak renkleri seçen çocuklar genelde sevecen ve uyumludur, soğuk renkleri seçen çocuklar ise olumsuz ve uyumsuz davranışlar gösterir diyebiliriz. Çocukların çizdikleri figürlere verdikleri renkler de bir anlam ifade etmiştir. Çizimlerde ise belirgin ve belirsiz çizgiler göze çarpmıştır. Yapılan çalışmalar tek seferde değil birkaç kez tekrarlanarak doğru sonuçlara ulaşmaya çalışılmıştır. Belirsiz çizgiler genelde heyecanlı kişilerin resimlerinde görülmüş, belirli çizgiler ise güçlü ve kontrollü kişilerin çizimlerinde görülmüştür. Bastırılmış çizgiler ise saldırgan kişilerin çiziminde görülmüştür. Çocukların resimlerinde bir konu daha dikkat çekmiştir. Özellikle aile temalı resimlerde en sola ve en büyük şekilde, önem verdikleri kişiyi çizmişlerdir. Hoşlanmadıkları kişileri sayfanın en sağ tarafına çizmişlerdir. Ya da tamamen unuttuklarını belirtip hiç çizmemişlerdir. Sonuç olarak hem okul öncesi dönemde hem de diğer yaş gruplarında resimler analiz edilerek bireylerin gizli dünyası keşfedilebilir. Özellikle biz öğretmenlere bu tarz çalışmalar, öğrencilerimizi tanımamız açısından büyük kolaylık sağlayacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul öncesinde çizim, resim, resimdeki renkler, resimleri yorumlama

---

<sup>320</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, elifyenginar@gmail.com

# ***ERGENLERİN MOBİL TELEFONSUZ KALMA KORKUSU (NOMOFOBİ), BİLİNÇLİ FARKINDALIK VE BENLİK SAYGISI DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ***

MUSTAFA ATAŞ<sup>321</sup>,

## **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı ergenlerin nomofobi, bilinçli farkındalık ve benlik saygısı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu amaçla araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında Şanlıurfa ili merkez ilçelerinin çeşitli ortaokul ve lise kademelerinde ve farklı sınıf düzeylerinde öğrenimine devam eden 453'ü (%58,9) kız, 316'sı (%41,1) erkek olmak üzere toplam 769 öğrenci oluşturmuştur. Katılımcıların kişisel bilgilerini belirlemek amacıyla Kişisel Bilgi Formu, nomofobi düzeylerini belirlemek amacıyla Nomofobi Yaygınlığı Ölçeği, bilinçli farkındalık düzeylerini belirlemek amacıyla Bilinçli Farkındalık Ölçeği ve benlik saygısı düzeylerini belirlemek amacıyla da Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı ve ilgili değişkenlerin sosyo-demografik bilgiler açısından incelenmesi amacıyla T Testi ve Anova Testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre nomofobi ile bilinçli farkındalık arasında negatif yönde düşük düzeyde, nomofobi ile benlik saygısı arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı ilişkiler elde edilmiştir. Ayrıca bilinçli farkındalık ile benlik saygısı arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı ilişkiler ortaya çıkmıştır. Nomofobi düzeylerinin cinsiyet, sınıf düzeyi, okul türü, günlük ortalama telefon kullanım süresi değişkenlerine göre anlamlı şekilde farklılaştığı ancak kardeş sayısı, anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu değişkenlerine göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Ayrıca bilinçli farkındalık düzeylerinin yalnızca kardeş sayısı ve cinsiyet değişkenine göre anlamlı şekilde farklılaştığı ancak sınıf düzeyi, okul türü, anne-baba eğitim durumu ve günlük ortalama telefon kullanım süresi değişkenlerine göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Son olarak benlik saygısı düzeyinin ise cinsiyet, kardeş sayısı ve günlük ortalama telefon kullanım süresi değişkenlerine göre anlamlı şekilde farklılaştığı ancak diğer değişkenlere göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Araştırmadan elde edilen bulgular ve sonuçlar ilgili literatür ışığında tartışılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Nomofobi, bilinçli farkındalık, benlik saygısı, ergenler

<sup>321</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, pdr.mustafaatas@gmail.com

### ÖZET

İnsan ile doğa arasındaki ilişkinin kökeni çok eskilere dayanmaktadır. İlk başlarda insan ile doğa arasında bir denge varken, insanın kaynaklarla yetinmemesi, daha fazlasını isteyip almaya çalışmasıyla doğanın işleyişini değiştirmiştir. Bu değişiklik pek çok çevresel problemi de beraberinde getirmiştir. Ozon tabakasındaki bozulma, ormanların bilinçsizce yok edilmesi, su kaynaklarının kirlenmesi, çöp problemi, hava kirliliği, katı atıklar gibi birçok olgu dünyamızın en belirgin problemlerinden bazılarıdır. Günümüzün en önemli çevre sorunlarından biri de katı atıklardır. Atık; ekonomik ve çevresel açıdan incelenmesi gereken bir konudur. Katı atık birçok çeşidi olan ve hayatımızda ürünlerin tüketilmesiyle oluşan bu atıkların taşınması, toplanması, yok edilmesi ve dönüştürülmesi oldukça önemlidir. İçinde çok fazla çeşidi barındıran katı atıklar insanı, doğayı, sağlığı, çevreyi ve ekonomiyi önemli derecede etkilemektedir. Katı atıklar doğada uzun zaman bozulmadan kalabilmekte, çevre kirliliğine sebep olmakta ve insan sağlığını olumsuz manada etkilemektedir. Yeniden değerlendirilme imkânı olan atıkların çeşitli işlemlerden geçirilerek hammaddeye ya da yan ürününe dönüştürülerek tekrar üretime katılmasına geri dönüşüm denir. Katı atıkların önemli bir kısmı geri dönüştürülebilir ürünlerden meydana gelmektedir. Atık maddelerin geri dönüştürülmesi ile bu maddelerin çevre, sağlık ve ekonomiye olumsuz etkileri azaltılır. Bu noktadan hareketle bu projede ilkökul öğrencilerinin geri dönüşüm hakkında bilgilendirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca kaynakların gereksiz kullanımını önlemek, atık çöp miktarını azaltarak ve atıkları değerlendirerek ekonomiye kazandırılmasını sağlamak, çocukların kaynakları verimli kullanmada tasarruflu olmasını sağlamak ve kaynakların lüzsüz kullanımını önlemek projenin en önemli amaçlarını oluşturmaktadır. Proje sürecinde atık kaynakları kaynağından ayırma ile ayrı toplanması yani çöpe karıştırılmadan ve kirlenmesine izin vermeden toplanması hakkında öğrenci ve ailelerde bir bilinç oluşturulması amaçlanmıştır. Öğrenci ve veliler geri dönüşüm konusunda bilinçlendirilmeye çalışılacaktır. Proje sonunda çevre kirliliğinin önüne geçilerek doğal kaynakların korunması yönünde bir bilinç oluşması beklenmektedir. Katı atık miktarı azaltılarak çevre kirliliğinin önlenmesi, atıkların değerlendirilerek yeniden ekonomiye ve geri dönüşüme kazandırılması noktasında gerekli hassasiyetin oluşacağı düşünülmektedir. Atıkların kaynağında ayrıştırılarak çöp miktarının azaltılması ve çevre kirliliğinin en aza indirgenebileceği beklenmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Geri dönüşüm, Çevre, Atık

<sup>322</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, yalcinas@gmail.com

## ***BİÇİMLENDİRİCİ E-DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ İLE DİL ÖĞRENİMİ İÇİN ÖZ FARKINDALIĞI GELİŞTİRME: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI***

**FATİMA Y. AWWAD<sup>323</sup>, FATOŞ SİLMAN<sup>324</sup>, SENEM ŞANAL ERGİNEL<sup>325</sup>,**

### **ÖZET**

Çevrimiçi değerlendirme, uzunca bir süredir üniversite eğitiminde önemli bir yer edinmiştir. COVID-19 pandemisinden sonra önemi daha geniş bir ölçekte kabul edilmiştir (Rapanta ve diğerleri, 2020). Biçimlendirici değerlendirme şeklindeki e-değerlendirme, yalnızca üründen ziyade öğrenme sürecine odaklanan alternatif bir değerlendirme yöntemi olarak ortaya çıktığı için geleneksel özetleyici değerlendirme yöntemlerinden ayrılır. Bu çerçevede, biçimlendirici bir e-değerlendirme yöntemi olarak e-portfolyolar büyük ilgi görmüştür. Üstbilişsel beceriler olan öz-farkındalık ve öğrenmeyi öğrenme, 21. yüzyılın temel yetkinlikleri olarak kabul edilmektedir (Binkley vd., 2012; Eurydice, 2002). Grant ve ark. (2002) öz izleme ve öz değerlendirmenin öz düzenleme ve hedefe yönelik öğrenmenin temel bileşenleri olduğuna dikkat çekmektedir. Bu araştırma, Filistin'de Birzeit Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu'nda İngilizce eğitimi alan 30 üniversite öğrencisini, öğrenmelerini kolaylaştırmak ve teşvik etmek için e-portfolyo kullanma konusunda farkındalıklarını artırarak yetiştirmeyi amaçlayan bir eylem araştırmasıdır. Bu süreçte e-portfolyolar biçimlendirici bir değerlendirme aracı olarak kullanılacaktır. Araştırma, öğrencilerin gönüllü katılımına dayanmaktadır. Eylem araştırması süreci boyunca, sistematik görüşmeler ve düzenli elektronik günlüklerin girişlerinin yanı sıra e-portfolyoları kontrol edilerek öğrencilerin e-portfolyo kullanımlarına ilişkin algılarına odaklanılarak sistematik olarak müdahale yapılacaktır. Araştırma hala devam ettiği için bulguları paylaşamıyoruz.

**ANAHTAR KELİMELER:** Öz farkındalık, dil öğrenimi, biçimlendirici değerlendirme, çevrimiçi öğrenme, Covid pandemisi

<sup>323</sup> Doktora Öğrencisi, ULUSLARARASI KIBRIS ÜNİVERSİTESİ, fatima.q88@gmail.com

<sup>324</sup> Prof. Dr., ULUSLARARASI KIBRIS ÜNİVERSİTESİ, fsilman@ciu.edu.tr

<sup>325</sup> Dr. Öğr. Üys., ULUSLARARASI FİNAL ÜNİVERSİTESİ, senem.erginel@final.edu.tr

## ***PİSA SINAVINDA BAŞARILI OECD ÜLKELERİ VE TÜRKİYE'DE OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN KARŞILAŞTIRILMASI***

---

**MUSTAFA DAL<sup>326</sup>, SABRİ ÇELİK<sup>327</sup>,**

### **ÖZET**

Bu çalışmanın amacı son PISA sınavında başarılı olan OECD ülkeleri ile Türkiye'deki okul öncesi eğitimi karşılaştırmaktır. Araştırmada yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizinden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 38 OECD ülkesinden PISA'da başarılı olmuş 5 ülke ve Türkiye oluşturmaktadır. Bu ülkeler Japonya, Güney Kore, Finlandiya, Estonya ve Kanada'dır. Çalışma devam etmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul Öncesi Eğitim, Pisa Sınavı, OECD Ülkeleri

---

<sup>326</sup> Öğr. Gör., IĞDIR ÜNİVERSİTESİ1, GAZİ ÜNİVERSİTESİ2, mdal25@hotmail.com

<sup>327</sup> Prof. Dr., sabric@gazi.edu.tr

# ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN ETİK DEĞERLERİNİN İNŞASINDA ROL OYNAYAN ETMENLER İLE ETİK ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

FUNDA UYSAL<sup>328</sup>, NURAY KISA<sup>329</sup>,

## ÖZET

Araştırmanın amacı öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin etik değerlerinin inşasında rolü oynayan etmenler ile etik algıları arasında nasıl bir ilişki olduğunu ortaya koymaktır. Araştırmada karma yöntem desenlerinden yakınsayan paralel desen kullanılmıştır. Yakınsayan paralel desen; hem nitel hem de nicel verinin araştırma sürecinin aynı aşamasında toplandığı, analiz edildiği ve ardından da iki sonuç kümesinin tek bir yorum halinde birleştirildiği zaman ortaya çıkmaktadır. Bu araştırmada da öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin etik değerlerinin ediniminde rol oynayan etmenleri belirlemek için nitel veri; öğretmenlik mesleğine ilişkin etik algıları için nicel veri toplanmıştır ve aralarındaki ilişki ortaya konacaktır. Araştırmanın evrenini bir devlet üniversitesinin toplam 2768 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Örneklem belirlemede tabakalı örnekleme kullanılmıştır. 79 birinci, 68 ikinci, 80 üçüncü ve 112 dördüncü sınıf düzeyinde olmak üzere toplam 339 öğretmen adayı araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmada nicel veri toplama aracı olarak Gelmez-Burakgazi ve Can (2018) tarafından geliştirilen öğretmen adaylarının mesleki etik değerlerine yönelik ölçek; nitel veri toplama aracı olarak ise beş açık uçlu sorudan oluşturulan ve üç konu alanı uzmanı ile bir ölçme ve değerlendirme uzmanından görüş alınarak son hali verilen anket kullanılmıştır. Ankette öğretmen adaylarına öğretmenlik mesleğine ilişkin etik davranışları edinmelerinde lisans öncesi eğitim ve öğretmenlerinin, lisans derslerinin, lisans derslerine giren öğretim elemanlarının, lisans eğitimini beraber aldıkları arkadaşlarının rolünü açıklamaları ve varsa bu davranışları edinmelerinde rolü olan başka hususları belirtmeleri istenmiştir. Verilerin analizinde öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin etik algılarını ortaya koymak üzere aritmetik ortalama ve standart sapmadan yararlanılacaktır. Öğretmenlik mesleğine ilişkin etik algılarının sınıf düzeyi ve öğretmenlik türlerine göre değişip değişmediğini belirlemek üzere veri normal dağılım gösterdiği takdirde tek yönlü varyans analizinden (ANOVA), normal dağılım göstermezse Kruskal Wallis testinden yararlanılacaktır. Etik değerlerinin inşasında rol oynayan etmenler için içerik analizinde tema ve kodlardan faydalanılacaktır. Etik değerlerinin inşasında rol oynayan etmenlerin sınıf düzeyi ve öğretmenlik türlerine göre değişip değişmediğini belirlemek üzere kay-kare kullanılacaktır. Öğretmenlik mesleğine ilişkin etik değerlerinin inşasında rol oynayan etmenler ile etik algıları arasında nasıl bir ilişki olduğunu ortaya koymak için uyum analizinden yararlanılacaktır. Elde edilen veriler doğrultusunda öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin etik değerlerinin inşasında rolü oynayan etmenler ile etik algıları arasındaki ilişkinin nasıl olduğu ortaya konacaktır. Sonuçlar doğrultusunda ise uygulayıcı ve araştırmacılara yönelik önerilerde bulunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Öğretmenlik mesleği, meslek etiği, aday öğretmen.

<sup>328</sup> Arş. Gör. Dr., BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ, funuysal@gmail.com

<sup>329</sup> Dr. Öğr. Üys., NIĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ, nuray.ksa@gmail.com

## **SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE DİJİTAL KİTAP OKUMANIN 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ**

ÇAĞATAY ÇAKMAK<sup>330</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı, 4. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersi “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanının öğretiminde dijital kitapların kullanılmasının öğrencilerin akademik başarısına etkisini incelemektir. Araştırmada karma araştırma deseni kullanılmıştır. Nicel veriler ön test-son test kontrol gruplu desen ile toplanırken, nitel veriler ise yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Nicel verilerin analizinde ‘t testi’ kullanılmıştır. Araştırmanın nitel verilerinin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubu, 2021-2022 Eğitim-Öğretim yılında Ankara’nın Çankaya ilçesinin Yaşamkent semti ve Yenimahalle ilçesinin Çakırlar semtlerinde bulunan özel bir okulun 4. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Yapılan çalışma sonucunda deney ve kontrol gruplarının ön test/son test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Kontrol grubunun son test puanları, ön test puanlarından daha yüksektir. Deney grubunun ön test/son test puanları karşılaştırıldığında ise son test puanlarının anlamlı bir şekilde yükseldiği sonucuna ulaşılmaktadır. Yapılan yarı yapılandırılmış görüşme sonucunda, öğrenciler dijital kitap okurken kendilerini, eğlenceli, mükemmel, zevkli, iyi, sakin, şanslı, heyecanlı hissettiklerini ifade etmişlerdir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sosyal Bilgiler, Dijital Kitaplar, Dijital Hikâyeler

<sup>330</sup> Öğretmen, ŞENER ÇAKMAK EĞİTİM KURUMLARI, cakmakcagatay05@gmail.com



### **ÖZET**

Avrupa Birliği, Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen Erasmus+ Establishing of STE(A)M Classroom Concept in Preschool Education isimli, 2020-1-HR01-KA201-077710 numaralı projenin tanıtımı ve yaygınlaştırması faaliyetidir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Erasmus+, yaygınlaştırma, STEM, yenilenebilir enerji

---

<sup>331</sup> Öğretmen, erdaltnç@hotmail.com

### **ÖZET**

Eğitim teknolojilerindeki gelişmeler öğretim ortamlarında bir değişim başlatmıştır. Öğretim ortamlarının değişiminde farklı materyaller ön plana çıkmaktadır. Bunlardan biri 'Dijital Hikâyecilik'tir'. Dijital Hikâyelerin, geleneksel hikâyelerden en önemli farkı, modern teknolojiler kullanılarak geliştirilmesidir. Dijital Hikâye olarak adlandırılan eserler çoklu ortam öğelerini (görüntü, ses, yazı vb.) içermektedir. Dijital hikâyeler, temel bilgisayar bilgisi kullanılarak hazırlanabilmektedir. Bu çalışmada, ilkokullardaki derslerde dijital kitabın kullanımı konusunda öğretmen adayları bilgilendirilecektir. Katılımcılar dijital kitap tasarım süreci konusunda bilgilendirildikten sonra kendi dijital kitaplarını hazırlayacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Sosyal Bilgiler, Dijital Kitaplar, Dijital Hikâyeler

---

<sup>332</sup> Öğretmen, ŞENER ÇAKMAK EĞİTİM KURUMLARI1, cakmakcagatay05@gmail.com

### ÖZET

Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; geleceğin dünyasının ihtiyaç duyduğu nitelikte insan gücü için uygun eğitim ekosistemi yaratırken bireyleri geleceğe hazırlamaktan çok kendi geleceklerini inşaetme yönünde onları destekleyen, kendilerini keşfetme yolculuğuna ortak olan, sadece akademik yönden değil, sosyal, kültürel, sanatsal, sportif bir çok alanda gelişimlerini perçinleyerek donanımlı olmalarını sağlayan, milli ve kültürel değerlerinden kopmadan, köklerinden güç alarak, geleceğe uzanacak nesillerin yetiştirilmesine katkı sağlayacak bir programdır.

Program kapsamında yer alan okul etiketlerinden biri de Sosyal Sportif Okul Etiketidir. Okullarımızda eğitim-öğretim dönemi içerisinde okutulan derslerin yanı sıra öğrencilerle ders dışı zamanlarda yapılacak etkinliklerin; öğrencilerin hayata hazırlanmaları, bireysel yetenek ve becerileri ile sanatsal ve sportif zevklerini geliştirmeleri, özgüven kazanmaları, kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri, sosyal bir birey olmaları açısından büyük önemi vardır. Hatta bu faaliyetlerin birçok öğrencinin hayatının ve gelecek dönemdeki kariyerinin belirlenmesinde büyük etkisi olduğu da görülmektedir. Gerçekleştirilen bu faaliyetlerin kurumsallaşma, aidiyet duygusunu geliştirme ve kurumsal tanıtım yönlerinden de büyük faydası bulunmaktadır. Ayrıca bu etkinliklerde gösterilecek başarılar, hem öğrencilerimiz, hem de okullarımız açısından büyük bir farkındalık oluşturmakta ve bireyler için tercih sebebi olmaktadır.

Bilindiği üzere çocuklarımızın sağlıklı büyümeleri ve gelişmelerinde spor çok önemli bir katkı sağlamaktadır. Sadece fiziksel anlamda değil, aynı zamanda ruhsal, bilişsel, sosyal ve kişisel gelişimlerinde de önemli bir rol oynamaktadır. Sosyal-Sportif Okul etiketi de Bakanlığımızın 2023 Eğitim Vizyonu'nda feyz alarak ortaya çıkarılmış olup öğrencilerimizin başta; emek, dayanışma, güven, strateji, disiplin ve planlama gibi önemli unsurları öğrenmelerini sağlayarak öğrencilerimizi sosyal ve sportif bir birey olacak şekilde geleceğe hazırlamayı amaçlamaktadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Geleceğin Okulu, Akreditasyon, Sosyal Okul, Sportif Okul,

<sup>333</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, filizkirelif@windowslive.com

### **ÖZET**

İmam Hatip Liselerinde yoğunlukla Suriyeden göçle gelen öğrenciler, dil sorunu yaşamaktadır. Bunun sonucu olarak da lisede daha başarılı olacaklarını düşündükleri sayısal alan ile, nasıl olsa mezun oluruz diye düşündükleri dil alanını tercih etmektedirler. Bir gelecek endişesi taşıyarak sayısal tercih yapmak isteyen öğrenciler sayısal şubede, sadece lise mezunu olmak için okula gelen göçmen öğrenciler de dil şubesinde toplanmaktadır. Türk öğrenciler ise yoğunlukla Eşit ağırlık, az sayıda da sayısal tercihinde bulunmaktadırlar. Bu durum da hem okulun genel başarısına, hem de eğitimin kapsayıcılık ilkesine zarar vermektedir. Bu posterimizde konunun neden sonuç ve çözüm önerileri üzerinde durulmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Göçmen, suriye,dil,alan,metekoyuncu,

---

<sup>334</sup> Öğretmen, ŞEHİT CENNET YİĞİT KIZ AND. İMAM HATİP LİSESİ, metekoyuncu@hotmail.com

## **İLKÖĞRETİM OKULLARINDAKİ FİZİKSEL- DUYGUSAL İSTİSMAR VE İHMAL DURUMLARI**

**AYSER AYDIN<sup>335</sup>, SONGÜL ALTINIŞIK<sup>336</sup>, SERDAR YÜKSEL<sup>337</sup>,**

### **ÖZET**

Her toplum, fiziksel ve ruhsal olarak sağlıklı yetişen, iyi eğitim gören bireylerle geleceğini güvenceye almak ister, okul öncesinden başlayarak bireylerin eğitimini önemser, etkin planlamalar yapmaya çalışır. Bunun önemli bir yansıması, ilk ve orta öğretimin zorunlu olması, gelişim dönemi özellikleri nedeniyle ilköğretim çağındaki bireylerin eğitiminin sınıf öğretmenlerince yürütülmesidir. Gelişim Psikolojisine göre sevgi içeren bir ilginin çocuğun yaşamda kalma olasılığını artırmaktan çok daha kapsamlı etkileri olduğunu göstermektedir. Örneğin, etkin bir iletişim süreci sayesinde öğrencinin verdiği mesajların öğretmeni tarafından algılanarak cevaplanmasına dayanan güvenli bağlanma, çocuğun yaşamında çok önemli kazanımlara yol açmaktadır. Sürecin sağlıklı olması ayrıca önemlidir. İlkokul çağındaki öğrenciler, her gün altı, haftalık ise otuz saatlik zaman diliminde zorunlu olarak okulda bulunmakta ve neredeyse bu sürenin tamamını sınıf öğretmenleri ile geçirmektedirler. Olumlu davranış özellikleri ile ilham veren öğretmenler olabildiği gibi, akside olabilmektedir: örneğin tokat atma, sınıftan çıkarma, sızlanan öğrenciye “bebek gibi davranma”, ödevlerini yapmayan öğrenciye: “ödevlerine özen göstermiyorsun, tembelsin” şeklinde sözler söyledikleri ve belirtilen davranışlarda buldukları sonucuna ulaşmıştır. İstismar ve ihmalin ortaya çıkmasında, öğretmenlerin ve öğrencilerin kişilik özelliklerinin etkisi olmakla birlikte; öğretmenler tarafından öğrencilerin bireysel özelliklerinin dikkate alınmaması, onlara yeterince rehberlik edilememesi, iletişim sürecinde yaşanan aksaklıklar, çağımızda yaşanan hızlı değişimi doğru okuyamama, eğitimde öğretmenin değişen rollerinin algılanamaması, öğretmenin mesleki alan bilgisi eksikleri, otoriter bir sınıf yönetimi sergilenmesi gibi unsurlar da etkili olmaktadır. Okullarda bireylerin istismara maruz kalması kabul edilebilir değildir, çünkü istismara maruz kalan bireyler, bu davranışların izlerini yaşamları boyunca taşır; çoğu zaman kendileri de birer istismarcı olarak hayatlarına devam ederler. Çalışmada, İzmir’deki ilköğretim okullarında sınıf öğretmenlerince öğrencilere uygulanan istismar ve ihmal davranışları ile ilgili durumlar ortaya konmaya çalışılmış, sorunun çözümüne katkı sunulmak istenmiştir. Bu doğrultuda veri toplamak amacıyla anket oluşturulmuş, öğrencilerin konu ile ilgili algılarını yoklamak amacıyla belirlenen örneklem grubuna uygulanmıştır. Anket, demografik özellikler ile istismar ve ihmal algısını belirlemeye yönelik iki bölüm halinde tasarlanmıştır. Demografik özellikler, öğrenciye, ailesine ve okuduğu okula ait olmak üzere üç grupta ele alınmış; duygusal-fiziksel istismar ve ihmale ilişkin ikinci kısım ise otuz altı sorudan meydana gelmiştir. İzmir genelinde, dört ilçede toplam yedi dersane şubesi ve iki etüt merkezinde anket uygulaması yapılmış, üç yüz elli dört kişilik bir örneklem grubuna ulaşılmıştır. Örneklem grubundaki öğrencilerden yüz elli yedisi kız, yüz doksan yedisi erkektir. Anketi cevaplayan öğrencilerin, iki yüz seksen yedisi devlet, altmış altısı, özel okullarda öğrenim görmektedir. Toplanan veriler SPSS 15 programında analiz edilmiş olup anlamlılık düzeyi 0.05 olarak ele alınmıştır. Verilere bağımsız t, anova testleri uygulanmış, veriler, elde edilen sonuçlar bağlamında yorumlanmıştır. Değerlendirme sonucunda, istismar ve ihmalin, ilköğretim okullarında var olan bir olgu olduğu görülmüştür. Cinsiyet değişkeni açısından öğrencilerin

<sup>335</sup> Öğretmen, MENEMEN ERDİNÇ AHMET CENGİZ MTAL, ayseraydin@yahoo.com

<sup>336</sup> Prof. Dr., TODAİE EMEKLİ ÖĞRETİM ÜYESİ, songulaltinisik@yahoo.com

<sup>337</sup> Öğretmen, KIRAZ MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ, serdarykl@gmail.com

istismarı - ihmali algılama durumları analiz edildiğinde, aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir: Fiziksel istismarı: Kızlar %1.3, erkekler % 2.9; Fiziksel İhmali: Kızlar % 16.6, erkekler % 20; Duygusal İstismarı: Kızlar %39.4, erkekler % 40.4; Duygusal İhmali: Kızlar % 6.1, erkekler % 5.8 oranında algılamaktadırlar. Sonuçlardan da görüldüğü üzere, özellikle fiziksel ihmal ile duygusal istismar konusundaki oranlar dikkat çekecek şekilde yüksek bulunmuştur. Özellikle Sınıf mevcudu, öğretmenin yaşı arttıkça okullarda istismar ve ihmale ait yüzde ve ortalamaların yüksek çıktığı görülmüştür. Bu alanlarda yapılacak düzenlemelerin, istismar ve ihmalin azaltılmasında etkili olacağı düşünülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** İlköğretim okulu, sınıf öğretmeni, fiziksel istismar-ihmal, duygusal istismar-ihmal

## **REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİNDE ÇALIŞAN PSİKOLOJİK DANIŞMANLAR İLE OKULLARDA ÇALIŞAN PSİKOLOJİK DANIŞMANLARIN MESLEKİ DOYUMLARININ İNCELENMESİ**

MEHMET SİDDİK BEDİR<sup>338</sup>,

### **ÖZET**

Bu çalışmanın amacı; rehberlik ve araştırma merkezlerinde çalışan psikolojik danışmanlar ile okullarda çalışan psikolojik danışmanların mesleki doyumlarının bazı değişkenlere göre incelenmiştir. Araştırma 2021-2022 Eğitim-Öğretim yılında yürütülmektedir. Bu çalışmada, araştırma grubuna "Mesleki Doyum Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu" uygulanmıştır. Bu çalışma, iki ya da daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını ve derecesini incelemeyi amaçlayan ilişkisel tarama modeline dayanmaktadır. Bu çalışmanın veri analizleri sırasında SPSS paket programından yararlanılacaktır. Bu çalışmanın sonucunda; rehberlik ve araştırma merkezlerinde çalışan psikolojik danışmanların mesleki doyumları ile okullarda çalışan psikolojik danışmanların mesleki doyumlarını arasında anlamlı fark beklenmektedir...

**ANAHTAR KELİMELEER:** Rehberlik araştırma merkezi, Mesleki doyum, Psikolojik Danışman

<sup>338</sup> Öğretmen, VAN TUŞBA REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ, soskun23@hotmail.com

## **TÜRKİYE’DE TEKNOLOJİ DESTEKLİ EĞİTİM VE WEB 2.0, WEB 3.0 ARAÇLARININ EĞİTİMDE KULLANIMI**

**ERAY ÇAPRAZ<sup>339</sup>, ÖZGÜR BARIŞ AÇILMIŞ<sup>340</sup>,**

### **ÖZET**

Eğitim insanın dünyaya gelmesiyle birlikte üyesi olduğu aile içinde başlayıp, bilişsel yapı elverdiği sürece yaşam boyu devam eden bir süreçtir (Güngördü, 2019). Günümüzün karmaşık ve rekabetçi toplumu içinde bireylerin hayatta kalması ve varlığını sürdürebilmesi için bilgiye ulaşabilmesi ve bilgiyi kullanabilmesi daha genel bir ifade ile ihtiyaç duyduğu bilgiye sahip olması önemlidir (Akkoyunlu,1995). Bilgiye ulaşma yöntem ve teknikleri ile araç ve gereçleri kişiden kişiye değişebildiği gibi zaman içinde gelişen ve değişen teknolojiler yoluyla da değişime uğrayabilmektedir. Bilgi toplumu bireyleri için hayatın ayrılmaz ve gerekli bir parçası haline gelen bilgisayarlar ve internet, eğitim öğretim faaliyetlerinde, ortamlarında ve materyallerinde de değişime gidilmesi gerekliliğini ulusların eğitim politikalarının gündemine taşımaktadır. Resmi kayıtlara göre Aralık 2019’da başlayan ve kısa sürede dünyayı ve Türkiye’yi etkisi altına alan Covid-19 salgını ile dünyanın pek çok ülkesinde eğitim öğretim faaliyetlerinin uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesi kararı verilmiştir. Uzaktan eğitim sürecinin başlamasıyla birlikte eğitimde teknoloji kullanımının bir gereklilik olmaktan öte zorunluluk haline geldiği söylenebilir. Bu çalışma alan taraması yoluyla bilgisayar ve internetin tarihinden yola çıkarak teknolojinin kullanım amaçları, dünyada ve Türkiye’de eğitim alanında kullanılan teknoloji destekli uygulamalar, eğitimde teknoloji destekli materyal kullanımının belirlenmiş avantaj ve dezavantajları hakkında genel bir bakış açısı oluşturmayı hedeflemektedir. Türkiye’de uygulanan teknoloji tabanlı eğitim politikalarının incelenmesi, Web 2.0 ve Web 3.0 uygulamalarının eğitimde kullanımı konusunda yapılmış çalışmaların incelenmesi de bu çalışmanın kapsamı içindedir. Eğitimde kullanılan web araçlarının hangi amaçla kullanıldığı ya da eğitimin hangi aşamasında kullanılabileceği konusunda fikir sahibi olmanın, yapılan araştırmalardan yola çıkarak derslerde teknoloji kullanımının, öğretmenler ve öğrenciler açısından avantajları ve dezavantajları hakkında ön bilgiye sahip olmanın öğretmenlere yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim, Teknoloji, Web 2.0, Web 3.0

<sup>339</sup> Öğretmen, YAŞAR EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULU, eraycapraz35@gmail.com

<sup>340</sup> Öğretmen, YAŞAR EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULU, ozguracilmis@gmail.com



## **DESTEK EĞİTİMİ ODALARINA GÖREVLENDİRİLEN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN YETERLİLİKLERİ, KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

MUTEBER YANAR<sup>341</sup>,

### **ÖZET**

Eğitim sisteminde herhangi bir desteğe ihtiyaç duymadan eğitim alan birçok öğrenci olduğu gibi özel durumlarından kaynaklı, desteğe ihtiyaç duyan öğrenciler de bulunmaktadır. Özel gereksinimli bu öğrencilerin eğitim sürecine “özel eğitim” denir. Özel eğitimin temelinde, genel eğitim sınıflarındaki özel gereksinimli öğrencilerin eğitimini kapsayan kaynaştırma uygulamaları yer alır. Kaynaştırma uygulaması bu öğrencilerin her yaş düzeyinde normal çocuklarla, her durumda ve her yerde eşit şartlar ve haklar altında birlikte yaşamalarını sağlamak amacıyla birbirlerini tanımalarına, birbirleriyle iletişim ve etkileşim içinde bulunmalarına imkân veren bir eğitim biçimidir.

Okul ve kurumlarda kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin en üst düzeyde eğitimden faydalanabilmeleri için özel araç –gereçler ve eğitim materyalleri sağlanarak destek eğitim odaları açılmaktadır. Bu odalarda kaynaştırma öğrencileri belirlenen saatlerde sınıflarından alınarak öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarına göre öncelikle okulun öğretmenlerinden olmak üzere özel eğitim öğretmenleri, sınıf öğretmeni ve alan öğretmenleri ile RAM’da görevli özel eğitim öğretmenleri ya da diğer okul ve kurumlardaki öğretmenlerce destek eğitimi verilir. Bu öğretmenler destek eğitim odasında eğitim hizmeti vermeye başlamadan önce, il/ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunca gerçekleştirilecek planlama özel eğitim yöntem ve teknikleri ile gerekli diğer konuları kapsayacak eğitim seminerlerine katılırlar.

Bu araştırmanın amacı, ilkokullarda açılan Destek Eğitimi Odalarına görevlendirilen öğretmenlerinin yeterlilikleri, Destek Eğitim odalarında görev yaparken karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerinin belirlenmesidir. Araştırma var olan bir durumu var olduğu şekliyle ortaya koymayı amaçladığı için tarama türü bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Samsun ili İlkadım ve Atakum ilçelerinde, Destek Eğitim Odalarında görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Okulların belirlenmesinde ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla “Destek Eğitimi Odalarında eğitim verirken karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri” görüşme formu kullanılmıştır. Öğretmenler araştırmaya gönüllülük esasına göre katılmışlardır. İlkadım ve Atakum İlçelerinde 15 okuldan 20 öğretmen araştırmaya dâhil edilmiştir. Elde edilen veriler, nitel analiz teknikleri kullanılarak çözümlenecektir. Araştırma bulgularının analiz aşaması devam etmektedir. Araştırma sonunda destek eğitimi odalarına görevlendirilen sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri ile ilgili görüşlerine ulaşılabacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Destek Eğitimi Odası, Özel Eğitim, Kaynaştırma

<sup>341</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mutiyanar@hotmail.com

## **OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN SALGIN SÜRECİNDEKİ MESLEKİ TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

RUMEYSA BOZKURT<sup>342</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı; Uşak ilindeki okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin salgın sürecindeki mesleki tükenmişlik düzeylerini çeşitli değişkenlere göre incelemektir. Bu çalışmada; öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin bağımsız değişkenlere göre toplamda ve ölçeğin alt boyutlarında farklılık gösterip göstermediğine bakılmıştır. Uşak'ta 2020-2021 eğitim öğretim yılında resmi ve özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 145 okul öncesi öğretmenine mesleki ve kişisel bilgi formu ile birlikte "Öğretmen Mesleki Tükenmişlik Ölçeği" uygulanarak veriler toplanmıştır. Araştırmanın alt problemlerinin incelenmesinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, t-testi, anova ve çoklu karşılaştırma testleri kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin sonuçlarına göre öğretmenlerin; ölçeğin mesleğe ilişkin duygusal tükenmişlik ve başarısızlık, öğrencilere duyarsızlaşma, fiziksel ve duygusal tükenmişlik, meslektaşlarına ve yöneticilerine duyarsızlaşma alt boyutlarına ilişkin tükenmişlik düzeylerinin medeni durum ve görev yapılan okuldaki çalışma süreleri değişkenlerine göre kıyaslanması sonucu gruplar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Mesleki kıdem, sınıflardaki öğrenci sayıları, görev yapılan okulların bulunduğu yerleşim yerleri ve görev yapılan okulların bulunduğu çevrelerin sosyoekonomik düzeyleri değişkenlerine göre öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi sonucunda ise gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Araştırma genelinde alt problemlere verilen tüm yanıtlara bakıldığında Uşak'ta görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin salgın sürecindeki tükenmişlik düzeylerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Covid-19 salgını, okul öncesi eğitimi, öğretmen, tükenmişlik, öğretmen mesleki tükenmişlik ölçeği.

<sup>342</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI,

### ÖZET

Farklı şehirlerden akran çocuklar eşleştirilmiştir. Her öğrenci arkadaşı için mektup yazmış ve öğretmenleri aracılığıyla birbirlerine göndermişlerdir. İlk aşama tanışma, ikinci aşama yaşantı ve kültürleriyle ilgili bilgi alışverişinde bulunma, sonraki aşama günlük yaşantısından bahsetme, hediyeleşme şeklinde süreç devam etmiştir. Amaç; çocuklar için hedef dili kendi hayatları üzerinden kullanıp, ilgi çekici hale getirmek, kendilerini anlatabilme becerilerini geliştirmek, yeni yaşantılar ve kültürler öğrenmelerini sağlamak. Plan; Ekim-Ocak 2020 Not: (Güvenlik sebebiyle kişisel özel bilgilerin paylaşılmamasına dikkat edilmesi önemlidir.)

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kültür,dil,arkadaşlık

---

<sup>343</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, yankincisumeyye@gmail.com

## **4007 TOKAT BİLİM ŞENLİĞİNE KATILAN İLKOKUL/ORTAOKUL/LİSE ÖĞRENCİLERİNİN VE ATÖLYE LİDERLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN VERİ MADENCİLİĞİ TEKNİKLERİ İLE ANALİZ EDİLMESİ**

**MURAT URFALIOĞLU<sup>344</sup>, EMİRHAN KEFELİ<sup>345</sup>,**

### **ÖZET**

4007 bilim şenliği bilim kültürünün ve iletişiminin toplumun daha geniş kesimlerine yaygınlaştırılmasını, katılımcılara bilimsel bilginin ulaştırılmasını ve bilim - teknoloji arasındaki etkileşimin etkinlikler yoluyla kavratılmasını amaçlayan bir program türüdür. Bu kapsamda bu programa hibe almak için üniversite, belediye, kamu ve belediye iştiraklerinin işlettiği bilim merkezleri ve il/ilçe Milli Eğitim Müdürlükleri başvuru yapabilmektedir. Bu amaçla 2020-2021 başvuru döneminde tokat ile merkezinde yürütölmek üzere hibe alıp gerçekleştirilen Tokat bilim şenliği projesindeki projesi ilkokul/ortaokul/lise öğrencileri ve atölye liderlerinin görüşleri veri madenciliği tekniklerinden kümeleme yöntemi ile analiz edilmiştir. Kümeleme yönteminin, birincil amacı özelliklerine göre nesnelere gruplamak olan çok değişkenli bir analiz tekniğidir. Bu kapsamda veri toplamak için kullanılan organizasyon değerlendirme ve katılımcı değerlendirme ölçeğindeki maddeler ve faktörleri karşılaştırarak aralarındaki ilişki ortaya konulmuştur. Araştırmanın örneklem grubunu 30 Eylül 1-2 Ekim 2021 tarihlerinde Bilim Şenliğini ziyaret eden 1000 ilkokul/ortaokul/lise öğrencisi ile Bilim Şenliğinde görev yapan 33 atölye lideri oluşturmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Bilim şenliği, Veri madenciliği, Kümeleme

<sup>344</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, murat6035@gmail.com

<sup>345</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ehkefeli@gmail.com

### ÖZET

Öğrenme yaşam boyu var olan bir süreçtir ve merakla başlamaktadır. Çocuk ve bilim dendiğinde ilk olarak “merak etmek, soru sormak” akla gelmektedir. Erken çocukluk dönemindeki çocukların en doğal ilgilerinin çevreyi gözlemlemek, araştırmak ve keşfetmek olduğu söylenebilir. Bu nedenle erken çocukluk döneminde bilim, çocukların gelişimlerinin ve öğrenmelerinin doğal bir bileşeni olarak görülmelidir. Bu noktada eğitimcilerin ve ebeveynlerin çocuğun bilgi ve meraklarını fark ederek bilgiye ulaşma yollarını göstermede doğru birer rehber olmaları gerekmektedir. Çocuklara somut deneyimler ve çok iyi tasarlanmış materyallerle donatılmış bir öğrenme çevresi hazırlandığında üst düzeyde bir öğrenmenin gerçekleşeceği düşünüldükçe Elazığ ili Keban ilçesi Fevzi Çakmak İlkokulu’nda başlanmış olan bu eTwinning projesinde; 3-7 yaş grubu öğrencilerle 21. yüzyılda bilim ve çevre ile ilgili herkesin ilgisini çeken bazı sorulara cevap aramak, öğrencilerin erken çocukluk döneminde bu konuları deneyler, dramalar, geziler ve etkinliklerle işlemek amaçlanmıştır. Öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmelerine imkân vererek aktif öğrenmelerini sağlamak düşünülmektedir. Bu projede öğrencilerin görev ve sorumluluk duygusunu geliştirerek hem eğlenmesini hem de öğrenmesini sağlamak amaçlanmıştır. Öğrencilerin yaptığı gözlemleri sonucunda yaparak ve yaşayarak öğrenmelerini sağlamak, çevre dostu olmalarını sağlamak ve bilimsel bakış açıları geliştirmeleri hedeflenmiştir. Proje süreci içerisinde aylık periyotlarla öğrenci seviyelerine uygun deneyler yapılacak olup her ay dünyaca tanınan bilim insanları tanıtılacaktır. Proje sonunda öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmeleri, öğrenmenin çok boyutlu olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Projeye katılan öğrencilerin projede belirlenen dünyaca tanınan bilim insanlarının hayatlarını ve buluşlarını asgari düzeyde de olsa bilmeleri beklenmektedir. Bilimsel ve eleştirel bakış açısı gelişmiş, görev ve sorumluluk bilincine varmış, gözlem yapmayı bilen çevre duyarlılığı üst düzeyde olmaları beklenmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Merak, bilim, bilim insanı, deney

<sup>346</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI1, karakantamer@hotmail.com

## **EĞİTİM YÖNETİMİ ALANINDA DAVRANIŞSAL STRATEJİ: BİR SİSTEMATİK DERLEME ÇALIŞMASI**

**ALİ ÖZDEMİR<sup>347</sup>, DUYGU GÜL<sup>348</sup>,**

### **ÖZET**

Davranışsal Strateji hayatın her alanında varlığını gösteren bir olgudur. Bu çalışmanın amacı davranışsal stratejinin eğitim yönetimi alanında uygulanabilirliğini detaylı araştırmak, davranışsal strateji uygulamanın uzantılarını belirleyecek bir alan araştırması olması bakımından önemlidir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemi kullanılarak sistematik derleme çalışması yapılacaktır. Çalışmanın katılımcıları eğitim yönetimi ve stajyerlik yönetim, strateji geliştirme konularında deneyime sahip uzmanlardan oluşacak olup gönüllülük esas alınarak belirlenecektir. Veriler, yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan görüşme formu kullanılarak birebir görüşmelerle elde edilecektir. Elde edilen verilerin içerik analizi ve betimsel analizleri yapılarak kategori ve temalar oluşturulacaktır. Çalışmanın sonunda elde edilen bulgular temalar bazında sunularak paylaşılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Davranışsal Strateji, Eğitim Yönetimi, Strateji, Davranış

<sup>347</sup> Doç. Dr., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, aliodevler@gmail.com

<sup>348</sup> Öğretmen, MARMARA ÜNİVERSİTESİ, duygu.gul@marun.edu.tr

## **OKUL ÖNCESİ 4-5 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARA ORFF-SCHULWERK YAKLAŞIMIYLA AKILDA KALICI ŞİİR OKUMAYI ÖĞRETME ÖRNEĞİ**

---

**NİLAY YANALAK KARASU<sup>349</sup>,**

### **ÖZET**

Günümüzde okul öncesi çocuklara zaman zaman uygulanan ezbere dayalı öğretimin aksine akılda kalıcı, kişiliklerinin, özgüvenlerinin gelişmesine katkı sunan, yaratıcılıklarını geliştiren bir sistemdir Orff-Schulwerk. Çocuklar belli bir ders saatinde görsel, farklı bir ders saatinde hareket, başka bir ders saatinde dinleme vs. uygulamalarıyla karşılaşır. Oysaki Orff-Schulwerk tüm bunları bir arada uygular. Bu yaklaşıma göre okul öncesi çocukların öğrenme yöntemleri kolaylaşır. Bu çalışmada okul öncesi 4-5 yaş grubu çocuklara akılda kalıcı şiir öğretmek, topluluk önünde okuma ve toplum hayatına yansıyabilecek özgüvenli bireyler yetiştirilmek amacıyla Orff-Schulwerk yaklaşımlarından örneklere yer verilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Müzik Eğitimi, Orff-Schulwerk, Okul Öncesi Eğitimi

---

<sup>349</sup> Öğretmen,

## **YENİLİKÇİ ÖĞRENME ORTAMLARI VE MÜFREDAT GELİŞTİRME PROJELERİ: DİYARBAKIR STEM VE KOORDİNASYON MERKEZİ ÖRNEĞİ**

**BURCU BİLGİÇ UÇAK<sup>350</sup>, YAKUP TOPRAK<sup>351</sup>,**

### **ÖZET**

Çağımızın eğitim sistemleri, programlarını problem çözebilen, analitik becerileri gelişmiş, eleştirel düşünen ve üretken bireyler yetiştirmek için hazırlamaktadır. Bunun için eğitim müfredatına yeni eğitim yaklaşım ve uygulamalarına yer verilmesi kaçınılmazdır. STEM Öğrenme Yaklaşımı da günümüzde ihtiyaç duyulan beceri ve yetkinlikleri sağlamaya çalışan disiplinler arası bir öğrenme yaklaşımıdır. STEM eğitimi, bilim, teknoloji, mühendislik ve matematiğin disiplinler arası bir yöntemle öğretilmesidir (Çolakoğlu ve Günay-Gökben, 2017). Bu yaklaşım okul öncesinden yükseköğretime kadar olan tüm süreci kapsamaktadır. Mevcut disiplinlerin mühendislik ve teknoloji ile bütünleştirilerek bilginin gerçek hayatta uygulanabilirliğinin sağlanması, problem çözme tekniklerinin geliştirilmesi konusunda merak uyandırılması, araştırma ve yaratıcılığın teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Ülkeler, okullarda STEM eğitiminin uygun yaklaşımlar ve başarılı bir şekilde uygulanması için bir yarış içindedir (Thomas & Watters, 2015). Bu amaçla, Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün "STEM Eğitimi Raporu" ve TÜSİAD'ın "2023'e Doğru Türkiye'de STEM İhtiyaçları" raporlarında STEM eğitiminin gereksinimleri ortaya konmuştur. Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge birimi bu ihtiyaçlardan yola çıkarak çağın ihtiyaçlarına cevap verebilecek hazır bireyler yetiştirmek amacıyla 2019 yılında "Diyarbakır STEM ve Bilim Merkezi Fizibilite" raporunu hazırladı. Bu raporun ardından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'nin desteğiyle 2021 yılında "STEM Koordinasyon Merkezi ve Tasarım Becerileri Sınıfı" projesi hayata geçirildi. Aynı zamanda her ilçemizde Tasarım Becerileri Sınıfı kuruldu. STEM Merkezi'nin kısa ve uzun vadeli hedeflerini ve 5 yıllık eylem planını ortaya çıkarmak için bir yol haritası belirlendi ve bu alanda çalışan akademisyenlerle farklı toplantılar yapılarak pratik ve gerçekçi hedefler belirlendi. Bu çalışmaların sonunda dünya örneklerine dayalı olarak STEM Merkezi ve bağlı sınıfları için bir "2021-2025 Stratejik Planı" hazırlanmıştır. Merkezin stratejik hedeflerine ulaşmak için sürekli öğrenci eğitimi olan okullara yönelik programlar, atölye programları, öğretmen yetiştirme, ulusal/uluslararası yarışmalara hazırlık ve atölye çalışmaları yürütülmektedir. Sonuç olarak; İhtiyaca dayalı olarak ilimiz, bölgemiz, ülkemiz ve dünyadaki STEM çalışmaları ile ilgili mevcut durum analizlerinin yapıldığı il bazlı fizibilite raporu hazırlanmıştır. Bu fizibilite raporu sonucunda belirlenen uygunluk ile T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı hibesi ile STEM Merkezi ve diğer atölyeler kuruldu. Kurulan yerlerin sürdürülebilirliğini sağlamak ve model oluşturmak amacıyla yerel ortaklarımız ve alanında uzman kişilerle beş yıllık bir stratejik planlama çalışması yapılmıştır. Toplumun birçok kesimini doğrudan ilgilendiren bu çalışmalarla bilimsel bir süreç ışığında fikir aşamasından projeye ve nihayetinde sürdürülebilir bir sisteme evrilen bir kalkınma modeli ortaya konmuştur.

**ANAHTAR KELİMELEER:** STEM,Tasarım Beceri Atölyeleri,Disiplinlerarası, Müfredat,Fizibilite, Stratejik Plan

<sup>350</sup> Öğretmen, ŞEHİTLİK MAHALLESİ MEHMET AKİF ERSOY BULVARI / ESKİ EĞİTİM FAKÜLTESİ / YENİŞEHİR / DİYARBAKIR1, ŞEHİTLİK MAHALLESİ MEHMET AKİF ERSOY BULVARI / ESKİ EĞİTİM FAKÜLTESİ / YENİŞEHİR / DİYARBAKIR2, brcbilgic@gmail.com

<sup>351</sup> Öğretmen, , yakupdevran@gmail.com



## **HİZMET-İÇİ EĞİTİMİN, ÖĞRETMENLERİN PROJE TABANLI ÖĞRENME VE PROJE UYGULAMA SÜRECİNE ETKİSİ**

**NURAY GÖRKER<sup>352</sup>, SENANUR CAN<sup>353</sup>,**

### **ÖZET**

Proje tabanlı öğrenmeyle ilgili hizmet içi eğitim faaliyetlerle öğretmen ve öğrencilerin, bilimsel düşünmeye, sorgulamaya yöneldiği, analiz ve sentez yeteneklerini geliştirdikleri yapılan çalışmalarda gözlemlenmektedir. Bu görüşler doğrultusunda, 2021-2022 öğretim yılında, Eskişehir ili, OSB Mesleki ve Teknik Anadolu lisesinde, öğretmenlere uzman eğitimciler tarafından 4 aylık süreyle hizmet içi eğitim düzenlendi. Bu eğitimde, katılımcı öğretmenlere, uzman eğitimciler tarafından Proje hazırlama ve Proje Tabanlı Öğrenme Süreciyle ilgili bilgi verildi, örnek proje sunumları yapıldı. Araştırmanın ilk bölümünde, Hizmet içi Eğitim öncesi, katılımcı öğretmenlerden yarı yapılandırılmış form aracılığıyla, Proje, Proje Tabanlı Öğrenme Süreci konusunda bilgi sahibi olup olmadıklarına ilişkin açık uçlu sorular yöneltildi. Hizmet içi eğitim sonrasında, öğretmenler alanlarıyla ilgili olarak 6 proje birimine ayrıldı. Akademik takvimde, öğretmenlerin proje hazırlama ve uygulama süreci, izlendi. Araştırmanın ikinci bölümünde, Hizmet içi Eğitim (HİE) sonrası, (PTÖ) ve Proje Yürütmeye ilişkin beceri ve yetkinlik kazanıp kazanmadıklarını öğrenmek amacıyla, öğretmenlere yarı yapılandırılmış formla farklı açık uçlu sorular soruldu. Araştırmaya katılım sağlayan 36 öğretmenden toplanan verilerin analiz edilmesi sonucunda, öğretmenlerin Proje Hazırlama ve PTÖ Sürecine katılım oranında artış olduğu gözlemlendi. Araştırmanın sonunda Hizmet İçi Eğitimden sonra, katılımcı öğretmenlerde proje hazırlamaya bilincinin olduğu, proje uygulama sürecini iyi yönettikleri ve öğrencilerine rehberlik ettikleri gözlemlenmektedir. Bu çalışmayla, Mesleki ve Teknik liselerde, Proje Tabanlı eğitim çalışmalarının yaygınlaştırılması, öğretmen ve öğrencilerin bu konuda bilinçlendirmesi hedeflenmektedir. Bunun için, öncelikle Proje hazırlama ve Proje Tabanlı Eğitim konusunda, uzman eğitimcilerin nitelikli eğitim sunmasının ve proje uygulama sürecinde öğretmenlere sağlanan destek ve rehberliğin önemli olduğu görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELER:** Hizmet İçi Eğitim, Proje Tabanlı Öğrenme, Mesleki ve Teknik Liseler.

<sup>352</sup> Dr., ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ , nurayb@anadolu.edu.tr

<sup>353</sup> Dr., OSB MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ , senanurc@hotmail.com

### **ÖZET**

Projemiz ile hedefimiz öğrencilerimizi yaptıkları resimler vasıtasıyla anlayabilmek ve onlara psiko-sosyal açıdan yardımcı olabilmektir. Birçok araştırmada okul öncesi ve ilkokul çocuklarını anlamada ve onların problemlerini çözmede resim analizi yönteminin doğal ve etkili bir yöntem olduğu açıkça ortaya çıkmıştır. Çocuklar küçük yaşlarda kendini ifade etmede sözcüklerden çok, resimleri kullanmaktadır. Çocukların resimlerine bakarak iç yaşantısı ve büyüme süreci hakkında önemli bilgiler edinilir. Resim, çocuğun iç dünyasını dışarı yansıtan bir iletişim aracıdır ve dışarı yansıtamadığı duygularının dilidir. Çocuk resimleri; davranışsal, psikolojik ve fizyolojik gelişmeleri izlemek açısından önemli bir veri olarak değerlendirilmektedir. Bu ihtiyaç için öğretmenlerimizin Avrupa Standartları kalitesinde “Çocuk resimlerin analiz ve yorumlama” eğitimini alarak giderilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** resim analizi, öğrenci, dahil etme

---

<sup>354</sup> Öğretmen, ERGANİ BİLİM SANAT MERKEZİ, nurettinure@hotmail.com

<sup>355</sup> Öğretmen, KÖPRÜBAŞI İLKOKULU, ozbay\_tamer@hotmail.com

### **ÖZET**

Öz Farkındalık, Öz Yönetim, Sosyal Farkındalık, İlişki Becerileri, Sorumlu Karar Verme olarak 5 yetkinlik alanına sahip olan Sosyal ve Duygusal Öğrenme etkinlikleri ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Derslerinde sosyal ve duygusal öğrenme alanıyla ilgili konuların öğretilmesini destekleyerek öğrencilere sosyal ve duygusal yetkinlikler ile sorumlu yaşam becerileri geliştirmelerine yardımcı olmak Bahçelievler Deneme Anadolu Lisesi 9A ve 9D sınıfları ile haftada 2 ders saati olmak üzere 6 ay süreyle çalışılmıştır. 9A 39, 9D sınıfından 40 öğrenci olmak üzere toplam 79 öğrenci üzerinde çalışma yapılmıştır. Her iki sınıfa da çalışmanın başında ve sonunda 23 maddelik Likert tipi dört boyutlu bir ölçme aracı uygulanmıştır. Ölçek, dörtlü derecelendirmede 40 maddeye sahiptir. Ölçeğin alt boyutlarını; problem çözme becerileri (9 madde), iletişim becerileri (11 madde), kendilik değerini arttıran beceriler (10 madde) ve stresle başa çıkma becerileri (10 madde) oluşturmaktadır. Çalışma öncesi her iki sınıfa da ölçek uygulanmış ve sosyal ve duygusal öğrenme konusunda hazırbulunuşluklarının düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 9A sınıfında sosyal ve duygusal öğrenme amaçları açısından sorulan sorulara “Hiç Doğru Değil” maddesini işaretleyen 9 kişi iken 9D sınıfında 10 kişi işaretlemiştir. 9A sınıfına geleneksel yöntemlerle ders işlenirken 9D sınıfına sosyal ve duygusal öğrenme içerikli etkinliklerle ders işlenmiş ve çalışma sonucunda 9A ve 9D sınıflarına aynı ölçek uygulanarak sonuçlar değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda 9A sınıfında “Hiç Doğru Değil” maddesini işaretleyen 5 kişi tespit edilirken; 9D sınıfında öğrenme alanları ile ilgili “Hiç Doğru Değil” maddesini işaretleyen öğrenci olmamıştır. Yapılan çalışma sonucunda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi'nde geleneksel yöntemlerle ders işlenerek asgari düzeyde hedeflere ulaşıldığı görülürken; sosyal ve duygusal öğrenme etkinlikleri ile ezberlenmiş pratikler yerine öğrencilerin kendilerini ve çevrelerini anlamalarına ve anlamlandırmalarına olabildiğince alan açılmıştır. Sosyal ve duygusal öğrenme etkinlikleri öğrencinin yaşamla yapıcı bir ilişki kurabilme becerisinin gelişmesine yardımcı olduğu tespit edilirken öğrenciler yalnızca standart test sorularını cevaplayan değil gerçek yaşam sorunlarını da çözen bireyler haline dönüşerek kendi konfor alanlarından çıkıp birey ve toplum için sorumluluklar üstlenen öğrenci halini almıştır. Sosyal ve duygusal öğrenme etkinlikleri ile karşılaşan öğrencilerin sorunun değil çözümün bir parçası olduğu sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda sosyal ve duygusal öğrenmenin, öğrencilerin gelişimlerini destekleyerek yapıcı bir rol üstlendiğini söyleyebiliriz.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sosyal-Duygusal Öğrenme, Sosyal-duygusal öğrenme becerileri, Yaşam Becerileri, Ortaöğretim

<sup>356</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ahmetbastan@gmail.com

<sup>357</sup> Öğretmen, songulbastan@gmail.com

## ALGILANAN ÖRGÜTSEL DESTEK, ÖRGÜTSEL ADALET VE ÖĞRETMEN İYİ OLUŞU ARASINDAKİ İLİŞKİ

CİHAT TURAN<sup>358</sup>, DERYA KILIÇOĞLU<sup>359</sup>,

### ÖZET

En önemli örgütsel yapılar arasında olan eğitim kurumları, sosyal, kültürel ve eğitsel amaçların gerçekleştirilmesi çerçevesinde faaliyet göstermektedir. Eğitimden arzu edilen hedeflere ulaşabilmek için öğretmenlerin örgütsel anlamda desteklendiğini hissetmeleri ve görev yaptıkları eğitim kurumlarının adil yapıda olduğunu düşünmeleri oldukça önemlidir. Eğitim örgütlerinin en önemli üyelerinden biri olan öğretmenlerin iyi oluş düzeyleri eğitsel amaçların gerçekleşmesinde önemli bir başka etmendir.

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin örgütsel destek, örgütsel adalet ve iyi oluş algılarını tespit etmek ve bu değişkenlerin arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaktır. Öğretmenlerin örgütsel destek ve adalet algılarının iyi oluşlarını yordayıp yordamadığı ayrıca çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Çalışmada, algılanan örgütsel destek, örgütsel adalet ve öğretmen iyi oluşu arasındaki ilişkiyi tespit etmek için nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel model kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini Elazığ ili merkez ilçesinde ortaokul ve liselerde görev yapan 519 öğretmen oluşturmaktadır. Bu çalışmada veriler Warwick-Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği, Algılanan Örgütsel Destek Ölçeği ve Algılanan Örgütsel Adalet Ölçeği ile toplanmıştır.

Araştırma kapsamında yapılan korelasyon analizinde öğretmen iyi oluşu ile örgütsel destek arasında, öğretmen iyi oluşu ile örgütsel adalet arasında ve örgütsel adalet ile örgütsel destek arasında orta düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca örgütsel destek ve örgütsel adalet değişkenlerini kullanarak öğretmen iyi oluşu değişkenini yordamak amacıyla çok değişkenli doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Çoklu doğrusal regresyon sonucuna göre bağımsız değişkenler olan örgütsel destek ve örgütsel adalet bağımlı değişken olan öğretmen iyi oluşunu olumlu ve anlamlı olarak yordamaktadır.

Öğretmenlerin örgütsel destek ve örgütsel adalet algılarının yüksek olması, iyi oluş düzeylerini olumlu anlamda artırmaktadır. Dolayısıyla öğretmenlerin örgütsel destek ve örgütsel adalet anlayışının yüksek olduğu eğitim kurumlarında görev yapmaları, daha özgüvenli, geleceğe dair iyimser ve çevresine karşı daha duyarlı olmalarına katkı sağlayacaktır. Ayrıca eğitim sisteminden beklenen verimlilik ve etkililiğin artması için eğitim yöneticilerinin öğretmenlerin iyi oluşlarını yükseltebilecek örgütsel destek ve adalet ortamını oluşturmaları önerilmektedir.

**NOT:** Bu çalışma Doç. Dr. Derya KILIÇOĞLU danışmanlığında Cihat TURAN tarafından yürütülen “Algılanan Örgütsel Destek, Örgütsel Adalet ve Öğretmen İyi Oluşu Arasındaki İlişki” başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Algılanan Örgütsel Destek, Algılanan Örgütsel Adalet, Öğretmen İyi Oluşu

<sup>358</sup> Öğrenci, ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ, cihatturan.elt@gmail.com

<sup>359</sup> Doç. Dr., ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ, dderyayilmaz@gmail.com

## ÖĞRETMENLERDE MESLEKİ BAĞLILIĞIN YORDAYICILARI OLARAK MOTİVASYON VE İŞ DOYUMU

VAHİT AĞA YILDIZ<sup>360</sup>, RABİA GÜNAY<sup>361</sup>,

### ÖZET

Bu çalışmada, öğretmenlerin mesleki bağlılıklarının motivasyon ve iş doyumlarıyla ilişkisini incelemek amaçlanmıştır. Araştırma, öğretmenlere ilişkin duyuşsal özellikler arasındaki ilişkileri ele aldığından, ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırma Erzurum ilinin farklı ilçelerindeki okullarda görev yapmakta olan, farklı okul türü ve branşlardan 555 öğretmenle yürütülmüştür. Araştırmanın verileri Mesleki Bağlılık Ölçeği, İş Memnuniyeti Ölçeği ve Öğretmen Motivasyon Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Veriler, çoklu doğrusal regresyon analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonuçları bağımlı değişken (mesleki bağlılık) ve bağımsız değişkenler (iş doyum ve motivasyon alt ölçekleri) arasında anlamlı ilişkiler olduğunu göstermiştir. Ayrıca öğretmenlerin iş doyumunun ve motivasyon alt boyutları olan okul yönetimi ile mesleki doyum ve kişisel gelişimin, öğretmenlerin mesleki bağlılıklarının anlamlı birer yordayıcısı olduğunu ortaya koymuştur. Araştırma sonuçları, alanyazın ışığında tartışılmış, gelecek araştırmalara ve eğitimi planlayanlara birtakım öneriler sunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Mesleki bağlılık, motivasyon, iş doyum, öğretmen

<sup>360</sup> Dr., HİLALKENT 125. YIL İLKOKULU, vahityildiz.dr@gmail.com

<sup>361</sup> Öğretmen, ATATÜRK İLKOKULU, rabiaramazan@live.com

### ÖZET

Araştırma yönteminin seçilmesi araştırma sorusu ile doğrudan ilgilidir. Başka bir ifade ile araştırma sorusu hangi araştırma yönteminin kullanılacağını belirlemektedir. Özellikle karmaşık problemlerin çözümünde kullanımı giderek yaygınlaŐmakta olan karma yöntem araştırmaları bu atölye çalışmasının konusunu oluşturmaktadır. Karma yöntem araştırması üçüncü bir yol, üçüncü bir paradigma ve nicel ve nitel yaklaşımların bir araya gelerek oluşturdukları bir sinerji olarak ifade edilmektedir. Yine nicel ve nitel araştırmaların tek başına vadedebileceğinden daha fazlasını kazandırmayı vadeden bir araştırma geleneğİ olarak da ifade edilmektedir. Araştırmacıların nicel ve nitel araştırmalardan birini seçerek bunlara gösterdikleri bağlılıklarını ileri sürmeleri nicel araştırmalara olan ilginin azalmasına neden olmuştur. Bu durum üçüncü bir yol olarak ifade edilen karma araştırma yönteminin önünün açılmasını sağlamıştır. Bu araştırma paradigması ile farklı araştırma yaklaşımlarının karŐıtlıkları üzerinden değil bir problemin çözümünde yapacakları ortak katkı üzerinde uzlaŐılması gerektiği kabul edilmektedir. Pragmatizme dayanan karma yöntem araştırması kendi teorik kökenleri, ontolojik, epistemolojik ve aksiyolojik dayanakları bulunmaktadır. Dünyada hızlı bir şekilde yıldızı parlayan karma araştırma yöntemi ülkemizde de kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır. Ancak alan yazın incelendiğinde karma yöntem başlığı altında yapılan araştırmaların büyük bir çoğunluğunun karma yöntem araŐtırmasına uygun olmadığı ifade edilmektedir. Bu eksiklikten hareketle bu atölye çalışmasına karmaya yöntemin desenleri, yöntem ,evren, örnekleme, verilerin analizi, bulgular, tartışma ve sonuç kısımlarının nasıl yazılacağı uygulamalı olarak yürütülmesi amaçlanmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Karma Araştırma, Desen, Üçüncü Yol

---

<sup>362</sup> Öğretmen, MİLLİ EğİTİM BAKANLIğI, mustafa.ferrum@gmail.com

## **BİR OYUN TERAPİSİ YAKLAŞIMI: FİLİAL TERAPİ**

**SUZAN ÖĞMEN<sup>363</sup>, SUZAN BAYINDIR<sup>364</sup>, AYŞE İŞKAR<sup>365</sup>,**

### **ÖZET**

Oyunun çocuklar üzerindeki olumlu etkileri bilimsel olarak ispatlanmış bir gerçektir. Çocuk oyun sayesinde kendisini ifade eder, kendisini keşfeder, onu mutlu ve rahatsız eden olayları oyunlarında açığa çıkarır. Oyun çocukların en açık oldukları alan olduğu için çocuklara ulaşmanın en kolay yolu oyundan geçmektedir. Bu yüzden “Filial Terapi”, oyunu kullanarak ebeveyn çocuk ilişkisini güçlendirmeyi hedefler. Filial Terapi, anne-baba ve 3-10 yaş arasındaki çocuğa uygulanan ve çocuğu anlamak için geliştirilen psiko-eğitimsel bir yaklaşımdır. Filial Terapi’de anne ve baba, çocukları ile özel oyun saatlerini nasıl işleyeceğini öğrenir. Bu yaklaşım sayesinde anne ve baba çocuk ile terapötik oyun oynamayı, çocuğun oyununda ne anlatmak istediğini anlamayı, çocuğun iç dünyasına inmeyi, çocuğun gelişimini takip etmeyi ve çocuk ile daha iyi ilişki kurmayı öğrenirler. Çocuk ise duygularını daha iyi ifade etmeyi, problem çözme becerilerini geliştirmeyi ve kendine olan güvenini arttırmayı öğrenir. Filial terapi, oyun terapisini aile terapisi ile birleştiren özgün ve etkili bir müdahaledir. Bu derleme çalışmasında filial terapi, kuramsal arka planı bağlamında ele alınmıştır. Ayrıca modelin farklı uyarlamalarına ve etkinliğine ilişkin araştırmalara yer verilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Oyun terapisi, filial terapi

<sup>363</sup> Öğretmen, MEHMET EMİN ACAR İLKOKULU, s.ogmen@hotmail.com

<sup>364</sup> Öğretmen, MECİT ÇELİK KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ FEN VE SOSYAL PROJE OKULU, suzan\_1615\_@hotmail.com

<sup>365</sup> Öğretmen, GEMLİK REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ, ayse.iskar@gmail.com

# **MÜDÜR YETKİLİ OLARAK GÖREV YAPAN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MÜDÜRÜN GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARINI YERİNE GETİRMEKLE İLGİLİ ÖZ YETERLİK ALGILARI**

RAMAZAN AKTÜRK<sup>366</sup>,

## **ÖZET**

Varlığını binlerce yıldır içerik ve şekil değiştirerek de olsa devam ettiren okullar (Tunç, 2012), çağlar boyunca eğitimin ilk ve en önemli adresleri olmuşlardır (URL-1). Tüm vatandaşlarının eğitimlerini hukuki düzenlemelerle çeşitli süreler dâhilinde zorunlu tutan devletler (Coşkun, 2020), beşeri sermayeye katkısı ülkelerinin en ücra yerlerine kadar götürmeye gayret göstermişlerdir (Kılıç ve Abay, 2009). Tüm bu süreçler boyunca, kentsel bölgelerdeki okullar yeterince kurumsallaşabilirken, kırsal kesimlerdeki okullarsa; “nüfusun azlığı” (Öztürk, 2002: 21) “öğrenci sayısının yetersizliği” (Çınar, 2002: 21; Erdem, 2004: 15), “ekonomik imkânsızlıklar” (Erdem, 2004: 15) “coğrafi koşullar” (Doğan, 2000: 9) gibi nedenlerden dolayı, devletleri farklı çözüm yolları aramaya itmiştir. Bu çözüm arayışlarının sonucunda ortaya çıkan ve bugün dünyada pek çok ülkede uygulanmaya devam eden birleştirilmiş sınıflı okul uygulaması, ülkemizde de yıllardır sürdürülmektedir (Fidan ve Baykul, 1993; Mason ve Stimson, 1994; Brown ve Martin, 1989). Birden çok yaş grubundaki öğrencinin aynı sınıfta, tek öğretmenle ders yapması esasına dayalı olan bu uygulama (Binbaşıoğlu, 1999), avantajlarının yanı sıra bazı dezavantajlı durumları da ortaya çıkarmaktadır (Veenman, 1985; Galluzzo, 1990; Sidekli, Coşkun ve Aydın, 2015). Bu dezavantajlardan birisi de ekonomik imkânsızlıklardan ötürü (Erdem, 2004) bu okullara müdür kadrosu verilmeyişidir. Bu okullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinden birisine müdürlük görevi verilir ve normal öğretmenlik görevlerinin yanı sıra bir müdürün görev, yetki ve sorumluluklarını da üstlenirler (Akdoğan, 2007). Bu çalışmanın amacı; müdür yetkili öğretmen olarak görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin, bu uygulama çerçevesinde, müdürün görev, yetki ve sorumlulukları konularında kendilerini yeterli görüp görmediklerini, varsa yeterli görmedikleri alanları tespit etmek; ayrıca bu alanlara yönelik çözümler aramaktır. Müdür yetkili öğretmenlerin okul yönetimi sürecinde müdürün görev, yetki ve sorumluluklarını yerine getirmekteki özyeterlik algılarını araştırırken fenomenoloji deseninden yararlanılmıştır. Araştırma, karar örnekleme yöntemi kullanılarak Samsun’un bir ilçesinde görev yapan 20 müdür yetkili öğretmenle gerçekleştirilmiştir. Karar örnekleme; araştırmacının daha önceki deneyim ve bilgilerine dayanarak, evren hakkındaki çıkarımlarıyla örneklem belirlemesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Araştırmacının uzun yıllardan beri görev yaptığı yer olmasından dolayı çalışma grubundakilere kolayca ulaşabileceği, verilerin daha pratik ve güvenilir bir şekilde elde edileceği düşünüldüğü için karar örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Bu çalışmada müdür yetkili öğretmenlerin, bir müdürün görev, yetki ve sorumluluklarını yerine getirmekle ilgili öz yeterlik görüşlerini araştırmak amacıyla yarı yapılandırılmış bireysel görüşmeler yapılması planlanmıştır. Bu amaçla yarı yapılandırılmış görüşmeler hazırlanmadan önce, müdürlerin görev, yetki ve sorumluluk alanları ile özyeterlik durumları araştırılmış; sorular bu araştırmaya binaen hazırlanmıştır. Hazırlanan bu sorular sınıf eğitimi alanından bir akademisyenin görüşüne sunulmuş, akademisyenin tavsiyeleri doğrultusunda görüşme formuna son şekli verilmiştir. İki kısımda düzenlenen görüşme sorularının birinci kısmında demografik sorulara

<sup>366</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, rmznktrk@hotmail.com



yer verilmiştir. İkinci kısmındaysa, dördü müdürün görev, yetki ve sorumluluklarına dair özyeterlik algılarına yönelik olmak üzere 5 soru yer almıştır. Öz yeterlik algısı araştırması olması nedeniyle diğer çalışmalardan bir yönüyle ayrılan bu çalışmada, müdür yetkili öğretmenlerin neleri yapıp yapamadıklarından ziyade, kendilerini belirtilen alanlarda yeterli görüp görmedikleri araştırılacaktır. Görüşmeler, 2021-2022 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde, belirlenen müdür yetkili öğretmenler ile telefon görüşmesi ve görüntülü görüşme sağlayan bir program üzerinden gerçekleştirilecektir. Bu görüşmeler her bir müdür yetkili öğretmen ile ayrı ayrı planlanıp uygulanacaktır. Yapılacak görüşmelerden elde edilen veriler betimsel analiz tekniği kullanılarak analiz edilecek ve sonuçlar-öneriler sözlü bildiride sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Müdür yetkili öğretmen, birleştirilmiş sınıf, öz yeterlik

### ÖZET

Eğitim bireyin doğumu ile başlayıp ölene kadar devam eden bir süreçtir. Öğrenmenin yaşı yoktur felsefesinden yola çıkarak hazırlanan bu projede, öğrencilerimizin dışında öğrenci velilerimizin de öğrenmelerini ve kişisel gelişimlerine katkı sağlamayı amaçladık. Okul öncesi öğrencilerimin okulda öğrendiklerinin kalıcı hale gelmesi için evdeki ebeveynlerinin de doğru ve tutarlı davranışlar sergilemesi gerekmektedir. Okul öncesi öğrencilerinin duyduklarından ziyade gözlemledikleri davranışları benimsediklerini ve uyguladıklarını biliyoruz. Bu bağlamda amacımız okul dışında anne ve babaların çocuklarına iyi örnek olacak tutarlı davranışlar sergilemelerini sağlamaktır. Bunun içinde yapılması gereken anne ve babaları doğru kaynağa yönlendirerek bilgilenmesini ve eğitilmesini sağlamaktır. Uygulamış olduğumuz proje kapsamında öğrenci velilerimize okumaları için bir kitap listesi hazırladık. Her ay velilerimiz o aya ait kitabı okuyorlar. Ay sonunda velilerimizle bir araya gelerek kitap hakkında konuşuyor, kitap içerisinde dikkatimizi çeken kısımları ve deneyimleri birbirimizle paylaşıyoruz. Hedefimiz 8 ay içinde 8 kitabı velilerimize okutmak ve kişisel gelişimlerine katkı sağlayarak çocuklarına daha faydalı bireyler olmalarını sağlamaktır. Velilerimizin çocuklarını yetiştirirken karşılaştıkları problemleri okudukları kaynaklardan elde ettikleri bilgi yoluyla çözüme kavuşturmaları, problemlerin çözümünde hem daha başarılı olmalarını hem de bilimsel yollarla çözmüş olmalarını sağlayacaktır. Okuma alışkanlığı kazanan velilerimizin bundan sonraki süreçte karşılaştıkları problemleri okuyup öğrenerek kendilerinin çözmelerini beklemekteyiz.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kitap, Eğitim, Kişisel Gelişim, Aile Eğitimi

---

<sup>367</sup> Öğretmen, DR. HİKMET DEVELİ ANAOKULU, aysekaratas55@hotmail.com

## **İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN AKICI OKUMA BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE WEB 2.0 ARAÇLARININ ETKİSİ**

ÖMERCAN ŞENTÜRK<sup>368</sup>, EMEL ÇOBAN<sup>369</sup>,

### **ÖZET**

Okumanın temel amacı anlama ve anlam kurmadır. Akıcı okuma, okuduğunu anlama ve anlam kurmayı olumlu yönde etkilemektedir. Bu konuda çok sayıda akademik çalışma mevcuttur. Akıcı okumanın geliştirilmesi birbirinden farklı yöntem ve tekniklerle başyurulmaktadır. Son yıllarda teknolojiye gelişmeler eğitim sektöründe ve okuma alanında da değişim yaratmıştır. Okuma ortamları, okuryazarlık türleri, nitelikli bir okuyucudan beklentiler değişmeye başlamıştır. Dolayısıyla akıcı okuma becerilerinin geliştirilmesi için teknolojik araçların ve dijital okuma ortamlarının kullanılması kaçınılmaz olmuştur. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı, ilkokul öğrencilerinin akıcı okuma becerilerinin geliştirilmesinde Web 2.0 araçlarının etkisini ortaya koymaktır. Araştırma ön test son test kontrol gruplu deneysel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında Ordu'nun Altınordu ilçesinde bulunan bir ilkokulun 3. sınıf düzeyindeki iki şubesinde öğrenim gören 57 öğrenci oluşturmaktadır. Amaçlı örneklem yoluyla seçilen bu iki sınıfın Türkçe ders notlarının ve akıcı okuma ile ilgili ön test sonuçlarının birbirine yakın olmasına bakıldığından ölçüte dayalı yöntem kullanılmıştır. Birinci şube deney grubu, ikinci şube kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Deney grubu sınıfa 8 hafta boyunca web 2.0 araçları ile desteklenen Türkçe dersi uygulanmış, kontrol grubunda ise geleneksel yöntemle ders işlenmiştir. Veri toplama aracı olarak prozodi puan çizelgesi ve okuma hataları çizelgesi, ön test ve son test metinleri kullanılmıştır. Ön test ve son test sonuçlarına bakılarak veriler analiz edilmiştir. Ön test ve son test puanları karşılaştırıldığında; prozodi puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Aynı zamanda okuma hatalarının deney grubu öğrencilerinde anlamlı derecede azaldığı görülmektedir. Araştırmanın sonucunda, ilkokul öğrencilerinin akıcı okuma becerilerinin geliştirilmesinde web 2.0 araçlarının etkili olduğu tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Okuma, Anlama, Web2.0, İlkokul, Sınıf Öğretmenliği, Ölçme

<sup>368</sup> Uzm., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, omercansenturk3@gmail.com

<sup>369</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ocoban06@gmail.com

## **SINIFTA İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARINI ÖNLEMEDE ÖĞRETMENLERİN KULLANDIĞI YÖNTEMLER**

OSMAN SERTTAŞ<sup>370</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı, ilkokullarda görev yapan birinci sınıf öğretmenlerinin sınıfta karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarının görülme sıklığını ve bu davranışlara karşı kullandıkları başetme yöntemlerini belirlemektir. Bu doğrultuda araştırmanın evrenini, 2012-2013 eğitim öğretim yılı Denizli ili sınırlarında bulunan ilkokullarda görev yapan birinci sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu araştırmanın örneklemini; Denizli Merkez, Merkez Köy ve Kasabalarında bulunan 83 ilkokulda görev yapmakta olan, 450 1. Sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak Keskin (2002) tarafından hazırlanan ve Tolunay (2008) tarafından araştırma için yeniden düzenlenerek oluşturulan “Sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve kullandıkları başetme yolları” konulu yüksek lisans tezinde kullanılan (geçerliliği ve güvenilirliği belirlenmiş) anket formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde öncelikle elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov-Smirnov testi ile incelenmiştir. İnceleme sonuçlarına göre, elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenip, belirlenen bulgular doğrultusunda parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Ayrıca Frekans (f) yüzde (%), aritmetik ortalama, bağımsız gruplar arası “t” testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Tukey HSD (Tukey's Honestly Significant Difference Test) çoklu karşılaştırma testi hesaplarından yararlanılmıştır. Bunun sonucunda veriler .05 anlamlılık düzeyinde test edilmiştir. Verilerin analizinde ayrıca öğretmenlere verilen anketlerde “diğer” seçeneğini işaretleyip görüş bildiren katılımcı olmadığı için, “diğer” seçeneği değerlendirme dışında bırakılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre; öğretmenlerin sınıfta sırasıyla “sınıfta söz almadan konuşmak”, “sınıfa gürültüyle girmek çıkmak ve diğer öğrencileri itelemek” ve “sürekli arkadaşlarını şikayet etmek” davranışlarını gözlemledikleri, bu davranışlarla başetmek için en çok “sözle uyarma”, “ailesiyle görüşme”, “sınıf kurallarını hatırlatma” ve “öğrenciyle ders dışında konuşma” yöntemlerini kullandıkları belirlenmiştir. Bunun yanında öğretmenlerin yaş ve sınıfın sosyo-ekonomik durumuna göre istenmeyen davranışlarla karşılaşma sıklıkları arasında anlamlı bir fark olduğu yapılan analizler sonucunda bulunmuştur. Bir başka ifadeyle öğretmenlerin buldukları yerleşim yeri ile istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları başetme yöntemleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Ayrıca öğretmenlerin cinsiyetleri ile kullandıkları başetme yöntemleri arasında da anlamlı bir farkın ortaya çıktığı bulunmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** İstenmeyen Öğrenci Davranışları, Sınıf Yönetimi, Disiplin

<sup>370</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI1, osmanserttas@hotmail.com

### **ÖZET**

Bu çalışmada, insanlaşmanın olmazsa olmaz koşullarından biri olan felsefi düşünmenin önemi gösterilerek felsefi düşünmenin kazandırılmasında ve geliştirilmesinde en etkili yollardan birinin Çocuklar İçin Felsefe eğitimi olduğu ileri sürülmektedir. Üç bölüm olarak hazırlanan bu tezin birinci bölümünde, düşünmenin ne olduğu, birkaç düşünme ediminin (yaratıcı, eleştirel ve özenli düşünmenin) nitelikleri; felsefi düşünmenin ve temel niteliklerinin ne olduğu ortaya koyularak felsefi düşünmenin, yaratıcı, eleştirel ve özenli düşünme edimleriyle ortak ve ayırt edici özellikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen bilgiler ışığında, felsefi düşünmenin önemi açıkça ortaya koyulmuştur. İkinci bölümde felsefi düşünmeyi mümkün kılan ve geliştiren edimler ve etkinlikler ele alınmış, böylelikle felsefi düşünmenin yolları ana hatlarıyla çizilmiştir. Son bölümde ise Çocuklar İçin Felsefe'nin tarihsel gelişimi, amaçları, içerdiği belli başlı yöntemler, kolaylaştırıcı olarak eğitmenin rolü ve sağladığı yararlar bütün olarak ele alınmıştır. Sonuçta, felsefi düşünmenin kazandırılmasında ve geliştirilmesinde Çocuklar İçin Felsefe'nin en etkili yollardan biri olduğu ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Düşünme; Felsefi düşünme; Çocuklar İçin Felsefe

---

<sup>371</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, sezgin.erk@gmail.com

### ÖZET

Bilgi, teknoloji ve özellikle iletişimde yaşanan ani gelişmeler toplumun sosyal yapısını etkilemektedir. Açık, sosyal ve gevşek yapıli sistem olan toplumun öncü kurumu olan okullar, bu sosyal yapı içinde önemli derecede etkilenmektedir. Bu çalışmada da sosyal yapıdaki değişimler ve bu sosyal değişimlerin eğitime olan yansımaları incelenmiş, farklı araştırmalardan, konuyla ilgili görüşlerden bir senteze ulaşılmış ve bunlar arasındaki ilişkiler belirtilmeye çalışılmıştır. Özellikle, küreselleşmeyle birlikte- bu sosyal dönüşüm yüzyılındaki- sosyal değişimler ve etkileri bu bağlamda, bu değişimler sonucu ortaya çıkan yeni ihtiyaç ve beklentilere değinilmiştir. Bununla birlikte, okulların içinde bulunduğu toplumun yapısındaki büyük değişimler göz önünde bulundurularak, okulların yapı ve işleyişine temel olan geleneksel varsayımların da değişmesi gerektiği belirtilmiştir. Çalışmanın ilk bölümünde eğitim ve okul kavramları açıklanmış olup, ikinci bölümde sosyal değişimler ve bu sosyal değişimlere ait alt başlıklar incelenmiş ve son bölümde ise sosyal, toplumsal değişimlerin okullara yansımalarına değinilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim ve okul, eğitimde dönüşüm, toplumsal değişme

---

<sup>372</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, sezgin.erkana@gmail.com

## **COVID 19 SALGINI SONRASINDA ÖĞRENCİLERİN OKULA UYUMLARINDA KARŞILAŞILAN SORUNLARIN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ**

FİLİZ ÜNAL<sup>373</sup>,

### **ÖZET**

Dünyayı ve ülkemizi etkileyen salgın döneminde yaşanan birçok sorunla birlikte eğitime ara verilmesi, evde ki eğitimin okuldaki eğitimin yerini tutamaması, velilerde, eğitimcilerde endişelere sebep olmuştur. Bu durumdan en çok çocuklar etkilemiştir. Öğrencilerin arkadaşlarından, öğretmenlerinden ayrı kalması pandemi döneminde aileleriyle daha çok vakit geçirmesi onların sosyalleşme ihtiyaçlarını karşılayamamıştır (URL1). Okul öğrencilerin sosyalleşme ortamı olduğundan, okulların uzun süre kapalı kalması, öğrencilerin fiziksel, zihinsel, ruhsal durumlarını olumsuz etkilemiştir (Erol,2020).

Okulların Eylül ayında tekrar açılmasıyla hayatımıza yeni kavramlar, sorunlar, kurallar girmiştir. Öğrenciler artık okulda buldukları süre içerisinde maske, mesafe, hijyen kurallarına da uyum sağlamak durumunda kalacaklardır (URL-1). “Çocuğun hastalanması, okulun uzun bir tatile girmesi, sevdiği birinin vefat etmesi, kardeş gelmesi, öğretmen değişikliği ve göç gibi süreçlerde okula uyum sağlansa bile bu durum çocuklar üzerinde olumsuz etkiler gösterebilir.” (Üçüncü ,2019; Aktaran Dağ,2020:2). Covid-19 sonrasında okula dönüş sürecinde öğrencilerin yaşayacakları durumların belirlendiği araştırmalar da sınırlıdır. Okula uyum genel anlamda okul önesi,1.sınıf ve mülteci çocuklar için söz konusu olmuştur. Bu durumlardan farklı olarak bir buçuk sene süren pandemi sonrası öğrenciler okula tekrar döndüklerinde yeniden okula uyum sağlamak zorunda kalmışlardır. Bu amaçla yapılacak olan çalışmada Covid-19 sürecinden sonra öğrencilerin okula uyum durumlarının belirlenecek olması, karşılaşılabileceğimiz doğal afet, salgın hastalık gibi durumlarda başvurulacak çalışmaların daha iyi planlanmasına katkı sağlaması, öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemek açısından önem taşımaktadır. Sonuç olarak, bu çalışmanın amacı, literatürdeki çalışmalar ışığında Covid-19 ‘dan sonra öğrencilerin okula uyumlarında karşılaşılan sorunların öğretmenler tarafından değerlendirilmesidir. Yapılan çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseninden yararlanılmıştır. Araştırmaya Samsun ilinin bir ilçesindeki ilkokuldan 21 öğretmen dahil edilmiştir. Covid 19 salgını sonrasında öğrencilerin okula uyumlarında karşılaşılan sorunlar hakkında öğretmenlerin görüşleri alınırken amaçlı örnekleme yöntemlerinden, araştırma yapılacak olan gruba daha kolay ve hızlı ulaşılması nedeniyle uygun durum yöntemi kullanılmış, yarı yapılandırılmış açık uçlu soru formu kullanılarak veriler toplanmıştır. Bu formda öğretmenlere 5 soru sorulmuştur. Covid 19 salgını sonrasında öğrencilerin okula uyumlarında karşılaşılan sorunlar hakkında öğretmenlerin görüşleri betimsel analiz tekniğiyle analiz edilmiştir. Analizler sonucunda; öğretmenlerin, Covid 19 salgını sonrasında okulların tekrar açılmasına herhangi bir sebepten dolayı uzaktan eğitime katılamayan öğrencilerin başarısız olduğu düşüncesiyle olumlu baktığı ortaya çıkmıştır. Covid-19 pandemi sonrası okula başlayan öğrencilerin, arkadaşlarıyla uyum sağlamada, uzun süre arkadaşlarından ve öğretmenlerinden ayrı kaldıkları için arkadaşlarıyla iletişimlerinde, aynı ortamı paylaşmada sorunlar yaşadıkları, sorunlarını çözmek için özellikle erkek öğrencilerin şiddete, kaba sözlere başvurduğu görülmüştür. Bunun yanında okuldan, arkadaşlarından uzak kalan öğrencilerin birlerini özledikleri için mutlu oldukları da ortaya çıkmıştır. Covid-19 Pandemi sonrası okula başlayan

<sup>373</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI1, unal.filiz38@gmail.com

öğrencilerin, özellikle veli desteği göremeyen, uzaktan eğitime katılamayan öğrencilerin akademik uyumlarında başarısızlıklarda görülmüştür. Fakat uzaktan eğitime düzenli olarak katılan öğrencilerde akademik yönden bir uyumsuzluk görülmemiş, kısa zamanda derslere uyum sağladıkları ortaya çıkmıştır. Covid-19 Pandemi sonrası okula başlayan öğrencilerin okul kurallarına uyum sağlamada sorun yaşandığı ortaya çıkmıştır. Bunun sebebi olarak da öğrencilerin evde kaldıkları sürede okul kültürünü unutmuş olmaları, okula uyumlarını etkilediği görülmüştür. Bunun yanında bazı öğrencilerin ise okul kurallarına kısa sürede uyum sağladığı görülmüştür. Covid-19 pandemi sonrası okula başlayan öğrencilerin okula uyum sağlamalarında maske, mesafe, hijyen kurallarına uymada sorunlar yaşandığı, evde kaldıkları sürede teknolojinin fazla kullanılmasından kaynaklanan sorunlar yaşandığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin hantallaştığı, çok çabuk hastalandıkları tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Covid 19, okula uyum, uzaktan eğitim



### ÖZET

Memnuniyet, hizmet aldıktan sonra tüketici tarafından gösterilen tutum, değerlendirme ve duygusal tepki olarak tanımlanmıştır. Bir ürün veya hizmetten memnun kalmanın bir göstergesidir. Okul doğası gereği diğer örgütlerden ayrılan bir yapıdır. Bir eğitim örgütü olması dolayısıyla okullarda temel unsur her zaman insandır. Kendine özgü örgütsel yapısı nedeniyle okullarda, modern yönetim teorilerinde öne çıkan memnuniyet ögesi çok daha önemli bir konumda değerlendirilmektedir. Okul seçimi ve hükümet standartları ile karakterize edilen günümüzün rekabetçi eğitim ortamında velilerin çocuklarının okulu ile ilgili memnuniyeti eğitim kalitesini doğrudan etkileyen ve toplumsal sonuçları olan önemli bir konudur.

Özel eğitim kurumlarının sundukları eğitim hizmetlerinin kalitesini ve ne ölçüde hedeflerine uygun olduğunu ölçebilmeleri için hizmetin alıcısı olan paydaşlarının memnuniyet durumlarını belirlemesi ve takip etmesi gerekir. Bu sayede özel okullar etkili yönetsel kararlar alıp, uygulamalarda bulunarak hem eğitim kalitesini arttırabilir hem de gün geçtikçe artan rekabet ortamında varlıklarını sürdürmeye devam edebilirler.

Bu çalışma açıklayıcı sıralı desende bir karma yöntem çalışmasıdır. Araştırmanın ilk aşaması betimsel veriler içeren bir nicel araştırma niteliğindedir. Özel öğretim kurumlarına devam eden öğrenci velilerinin memnuniyet düzeylerini belirlemeyi sağlayan, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirme sürecinde betimsel tarama yönteminden faydalanılacaktır. Tarama deseninde planlanan nicel boyutta “Veli Memnuniyet Ölçeği” geliştirilecek ve uygulanacaktır. Araştırmanın nitel boyutunda ise, ölçek uygulaması sonucu elde edilen veriler incelenecek, belirgin düzeyde yüksek veya düşük olduğu saptanan memnuniyet faktörleri üzerine derinlemesine bir inceleme yapabilmek adına veliler ile bireysel görüşmeler yapılacaktır. Araştırmanın nitel boyutu olgubilim deseninde planlanmıştır. Araştırmanın örneklemini ise 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında İstanbul’da bulunan özel okullarda eğitim gören öğrenci velileri oluşturacaktır.

Araştırma sonucunda geçerliliği ve güvenilirliği kanıtlanmış “Veli Memnuniyet Ölçeği”nin, niceliksel olarak artmaya devam eden ve Türk eğitim sisteminde önemli bir yere sahip olan özel öğretim kurumlarının yöneticilerine eğitimin kalitesini ve işletmelerinin ömrünü arttırması; özel okul velilerine ise tercih ettikleri okuldan daha iyi hizmet alabilmesi ve öğrencilere ise beklentilerinin karşılandığı kaliteli bir eğitimin sunulabilmesi konusunda katkıda bulunması beklenmektedir. Ayrıca, geliştirilecek geçerli ve güvenilir “Veli Memnuniyet Ölçeği”nin gelecekte yapılacak çalışmalar için araştırmalara fayda sağlayacağı ön görülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Özel okul, veli, memnuniyet, paydaş, müşteri

<sup>374</sup> Öğrenci, MARMARA ÜNİVERSİTESİ, pelinyuce@marun.edu.tr

<sup>375</sup> Doç. Dr., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, aozdemir@marmara.edu.tr

## **SOSYAL KURUMLARIN VE GENELLİKLE AİLENİN ÇOCUKLARIN TEMEL KİŞİSEL ÖZELLİKLERİNİN OLUŞTURULMASINDAKİ ROLÜ**

**YAGUT ALİYEVA<sup>376</sup>, SEVİNC ALİYEVA<sup>377</sup>, RECEP SAĞIROĞLU<sup>378</sup>,**

### **ÖZET**

Çocukluklardaki kişilik gelişimi çeşitli sosyal kurumlardan etkilenir. Bunlar; aile, okul, kitle iletişim araçları (medya) ve sosyal çevredir. Bir çocuğun kişilik gelişiminde yaklaşık üç yaşına kadar ailenin hakimiyeti söz konusudur. Üç yaşından sonra, okul öncesi çocukluk döneminde çocukların kişilik gelişimi üzerine ailenin yanında akranlar, yetişkinler (ebeveynlere ek olarak) ve erişilebilir medya araçları ile iletişim eklenir. İlk okula gitmesi ile akranların, öğretmenlerin, çeşitli derslerin (disiplinler) ve medyanın etkisi de artar. Daha sonraki yıllarda çocuğun kişilik gelişimi kendi eğitimi ve kendini geliştirmesi ile devam eder. Bunlara ek olarak; moderneğitim öğretim ve yetiştirme olanakları, genel olarak çocukların yaşadığı sosyal çevrenin koşulları, çocukların kişiliğinin oluşumuna katkıda bulunan faktörler arasında olup bir katalizör durumundadır. Aynı zamanda bu koşullar arasında çocukların bilişsel ve sosyo-psikolojik gelişimlerini dönüştüren bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişimi de ön plana çıkarılmalıdır. Toplum ve aile sorunlarıyla bağlantılı olarak farklı yaşam standartları, küreselleşme ile bağlantılı olarak ülkelerin girdiği yeni yaşam koşulları vb. bu sorunun bu kadar önemli olmasına neden olmuştur. Konuya daha genel bakıldığında; Azerbaycan'da nüfusun belirli bir bölümünün yaşam standardında düşüş olması, olağan yaşam biçimleri içinde ahlaki ve değer yönelimlerinde değişik yaşanmaya başlanması, ahlaki ve değer yönelimlerinde bozulmaya yol açan sosyo-ekonomik dönüşümlerin görülmesi, ailedeki sosyo-psikolojik iklim, eğitim ve öğretim fırsatlarının zayıflaması, çocuklarla ilgili artan saldırganlık vb. sosyal eksikliğin büyümesine çocukların ihmal edilmesine (bakımsızlığına) ve çocukların kişilik oluşumunu olumsuz yönde etkileyen diğer sorunlara neden olan sebepler arasında sayılabilir. Çocukların ahlakının, yaşam ilkelerinin ve sosyo-psikolojik özelliklerinin şekillenmesinde baş rolü aile oynar. Aile çocuğunu ya bir kişi (şahsiyet) olarak büyütür ya da onun kişiliğini zayıflatarak onu yok eder. Çocuklarının, üyelerinin sosyal ve zihinsel sağlığını güçlendirmek ya da zayıflatmak bir yerde ailenin elindedir. Aile, bazı kişisel eğilimleri teşvik ederken, diğerlerini engeller, kişisel ihtiyaçları tatmin eder veya bastırır, onlarda güvenlik, zevk ve tatmin elde etme olanaklarını yapılandırır. Aile üyelerine kimlik sınırlarını gösterir, çocuğun kişiliğindeki "Ben" imajının ortaya çıkmasına katkıda bulunur. Ailede ilişkilerin nasıl kurulduğu, üst düzey temsilcileri tarafından hangi değerlerin ve çıkarların öne çıktığı çocuklarının nasıl büyütüleceğini gösterir. Ailenin sosyo-psikolojik iklimi tüm toplumun ahlaki iklimini ve sağlığını etkiler. Çocuklar başkalarının özellikle yetişkinlerin davranışlarına karşı çok hassastır ve aile eğitimi sürecinde gördüklerini çabucak öğrenir. Sorunlu ve işlevsiz aileler, çocukların kişiliklerinin oluşumunda olumsuz etkiye sebep olurlar. Bu tür ailelerde yetişen çocukları yeniden eğitmek neredeyse imkansızdır. Çünkü çocuk bu tip ailelerde belli kuralları öğrenmiştir ve eğitimdeki bu boşlukların bedelini ise toplum ödeyecektir. Bu nedenle, çocukların kişiliğinin oluşumunu etkileyen önemli faktörler sosyo-psikolojik ortam ve ailenin duygusal atmosferidir. Araştırmanın çeşitli aşamalarında, tümevarım, tümdengelim, sistematik yaklaşım ve disiplinler arası analiz yöntemleri ile karşılaştırma, analiz ve sentez yöntemleri dahil olmak üzere temel bilimsel bilgi yöntemleri

<sup>376</sup> Doç. Dr., BAKÜ DEVLET ÜNİVERSİTESİ, yagut\_family@mail.ru

<sup>377</sup> Dr. Öğr. Üys., BAKÜ DEVLET ÜNİVERSİTESİ, yagut.aliyeva@gmail.com

<sup>378</sup> Arş. Gör., MERSİN ÜNİVERSİTESİ, repectsagirolu@yahoo.com

kullanılmıştır. Bu problemin araştırılmasında kullanılan sosyolojik yöntemler arasında, anket, bilimsel gözlem ve belgelerin analizi yöntemleri bulunmaktadır. Bu sorunu çözenin birçok zorluğu olduğu açıktır, ancak bu arada, daha derin bilimsel ve pratik yöntemler, felsefi ve sosyolojik öğretilerin metodolojileri prizmasıyla çözülebilirler. Bunun için eğitim sisteminin yoğunlaştırılması, evrensel manevi, milli, dini değerlerin uygulanması gerekmektedir. Geleceğin toplumunun uyumlu ve etkili bir biçimde düzenlenmesi büyük ölçüde yukarıda yer verilen faktörler ve bunlar arasındaki görünür çelişkinin en uygun şekilde, koordineli bir biçimden asıl çözüleceğine bağlı olacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Çocuklar, sosyal kurum, aile, toplum, çocukların kişilik özellikleri, yetiştirme, sosyalleşme.

## TEKNOLOJİK UYGULAMALARIN KURGUSAL KULLANIMI VE GÜNCEL BİR ÖRNEĞİ: “KIYAMET PARK: BİR KAMU DAVASI 3”

RECEP SAĞIROĞLU<sup>379</sup>,

### ÖZET

Roman kurguları, okur ve yazar arasında metinler yoluyla iletişim sağlamaktadır. Kurgusal metinler yenilikçi anlatım özelliklerine yer verirken dönemin teknolojik öğelerini de edebiyat ortamına aktarmaktadırlar. Bu bakımdan roman kurgusu eksenli çalışmalar farklı açılardan değerlendirilmekle birlikte roman türünde de güncel kitle iletişim araçlarının yenilikçi biçimlerde yer bulduğu görülmektedir. Söz konusu yazarlardan biri olarak Alper Canıgüz ve Kıyamet Park: Bir Kamu Davası (2021) adlı romanı ön plana çıkarmaktadır. Alper Canıgüz tarafından daha önce kaleme alınan Oğullar ve Rencide Ruhlar ile Alper Kamu: Cehennem Çiçeği adlı romanlarının ardından Kıyamet Park: Bir Kamu Davası (2021) adlı romanı, serinin en son ve güncel bir devamı niteliğindedir. Alper Canıgüz'ün kronolojik olarak daha önce yer vermiş olduğu, yukarıda isimlerine değinilen iki romanında da görüldüğü üzere serinin son romanında yine benzer şekilde çocuk anlatıcı, polisiye içerik ve dipnotlar yoluyla metinlerin devamlılığına dikkat çekilmiştir. Öte yandan Kıyamet Park: Bir Kamu Davası 3 (2021) şeklindeki başlık tercihiyle diğer romanlarının bir seri oluşunu vurgulamış ve kurgusal devamlılığı ön plana çıkarmış görünmektedir. Bu çalışmada Alper Canıgüz'ün Kıyamet Park: Bir Kamu Davası 3 (2021) adlı romanından hareketle kitle iletişim araçlarının kurgusal olarak kullanımıyla ilgili öğelere yer verilecektir. Metnin merkezi konumunda çocuk anlatıcı kullanılarak hayata dair çeşitli eleştirel düşüncelere yer verilmesi, hayatın absürt yönüne vurgu niteliğindedir. Bu bakımdan Alper Canıgüz'ün değinilen eserindeki çocuk anlatıcının “Alper Kamu” şeklinde adlandırılması dikkate değerdir. Felsefi yaklaşımda bilmeme ve bilgelik sevgisi şeklinde özetlenebilecek hayata yaklaşım tarzının Albert Camus'nün “absürt” yaklaşımıyla ilgili olduğu görülür. Böylece her yönüyle bilinmesi imkansız olan insan hayatının bütününe dair bir yaklaşım öne sürmenin “absürt” yönü, ironi yoluyla ele alınmış olur. A. Camus'nün Sisifos Söyleni adlı eserinde yer vermiş olduğu hayatın uyumsuz, saçma ya da abesliğini tutarlı olarak vurgulamak değinilen ironik yönlerden biridir. Diğer yandan bu çalışmada güncel teknoloji kullanımına yer vermekle beraber güncel eleştiri anlayışlarından biri olan Herbert A. Simon ve Edebiyat Eleştirisi: Bilişsel Bir Yaklaşım başlıklı metninden yararlanılacaktır. Konu sınırlandırması bakımından metnin anlamlandırılma süreçleri ve teknolojik kullanımların bilişsel yaklaşımdaki yeri ön planda tutulacaktır. Böylece yapay zekâ eksenli tartışmalarda bireyin yapay zekâdan yararlanırken, yapay zekâ içerisinde metnin anlamlandırılması ve eleştirinin rolü ön plana çıkarılacaktır. Çalışmada yöntem olarak Hans Robert Jauss ve Alımlama Estetiği kullanılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Roman ve Teknoloji, Herbert A. Simon, Bilişsel Yaklaşım, Edebiyat Eleştirisi, Kıyamet Park: Bir Kamu Davası 3, Alper Canıgüz, Hans Robert Jauss, Alımlama Estetiği

<sup>379</sup> Diğer, MERSİN ÜNİVERSİTESİ, repectsagioglu@yahoo.com

## ***DİKKAT EKSİLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU ALANI İLE İLGİLİ YAPILMIŞ ÇALIŞMALARIN NİCEL YÖNTEME GÖRE İNCELENMESİ***

---

**EDA YENEN<sup>380</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı Türkiye’de özel eğitim alanında dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin nicel yöntem açısından incelenmesidir. Yüksek Öğretim Kurulu’nun (YÖK) tez tarama merkezinde 2010–2020 yılları arasında tarama yapılırken 24 tane dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu alanında nicel yöntem kullanılarak yapılmış lisansüstü teze ulaşılmıştır. 24 tane lisansüstü nicel yöntem kullanılarak yapılan tezlerden 23 tanesi yüksek lisans, 1 tanesi doktora tezidir. Tezler sıra ile incelenerek gerekli bölümlere ayrılmış ve bulgular kısmında detaylı bir şekilde sunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Lisansüstü tez, Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, Nicel Yöntem

---

<sup>380</sup> Uzm., yenen.eda@gmail.com

OSMAN ÇELİK<sup>381</sup>, AYL A ÖZTÜRK<sup>382</sup>, TUBA ŞAHİN<sup>383</sup>, SEVDA AKYOL<sup>384</sup>, NALAN BALDAN<sup>385</sup>, SİNEM UZUN<sup>386</sup>, ELİF CAN ÖZDAMAR<sup>387</sup>, GÜLŞAH KOÇAK SAĞLAM<sup>388</sup>, LÜTFİYE BURCU KAHRAMAN<sup>389</sup>,

### ÖZET

Sağlıklı Gelecek projesi, uluslararası bir eTwinning projesi kapsamında olup Türkiye ile Romanya, Makedonya, Gürcistan, Azerbaycan, Yunanistan proje ortaklarıyla gerçekleştirilmiş bir projedir. Proje, 6-11 yaş grubundaki öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Projenin dili Türkçe ve İngilizce'dir. 2020 & 2021 Eğitim-Öğretim yılı kasım ayında başlamış, şubat ayı itibariyle sonlandırılmıştır. Proje, öğretmenlerin rehberliğinde öğrenci merkezli olarak yürütülmüştür. Projedeki etkinlikler ders kazanımlarına entegre edilmiş, disiplinler arası bir yaklaşım benimsenmiştir. Proje, öğrencilerin kendi öğrenmelerinden sorumlu olduğu, motivasyonunun yüksek tutulduğu ve işbirliği içinde çalıştığı etkinliklerden oluşmuştur. Projede öğrencilere yeterli ve dengeli beslenme alışkanlığı kazandırmak, obezite ile mücadelede düzenli fiziksel aktivitelere katılımını sağlamak, temizlik kurallarını öğretmek, veli ve öğrencileri sporla tanıştırmak, sağlıklı yaşam konusunda farkındalık oluşturmak amaçlanmıştır. Böylece sağlıklı yaşam, hayat felsefesi haline getirilecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sağlık, Gelecek, Proje, eTwinning

---

<sup>381</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, osi.cel.42@gmail.com

<sup>382</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, zeytinbelli01@gmail.com

<sup>383</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, tuuba1509@gmail.com

<sup>384</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, sakyol6901@gmail.com

<sup>385</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mbaldan045@gmail.com

<sup>386</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, siiinem.uzn@gmail.com

<sup>387</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ozdamarelifcan@gmail.com

<sup>388</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, gulsahsaglam1009@gmail.com

<sup>389</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, brczdmr12@gmail.com

### ÖZET

Proje hakkında Projemizin amacı; öğrencilerimizin ihtiyaç duydukları konularda oyunlarla ve teknolojik fırsatlar yaratarak yanlarında olmaktır. Bu proje ile öğrencilerimiz hem teknolojik yeterliliklerini hem de yaratıcılık, kendini ifade etme, yorumlayabilme yeteneklerini geliştireceklerdir. Farklı öğrenme metotları ile öğrenci bilişsel gelişimini güçlendirmek, Problemleri çözmede algılama ve değerlendirme kapasitelerini geliştirmek, Çocukların olaylara farklı bakış açısı ile bakabilmesini sağlamak, Problemlerle karşılaştıklarında hızlı ve doğru karar verebilmelerini sağlamak. Projemizi 2020 Kasım ayında başlayıp Mart ayı sonunda bitireceğiz. Öğrenci gruplarımızı kuracağız ve tüm ortaklar projede bir sorumluluk alacaktır. İletişim için Twinspace kullanılacaktır.

- Akıl yürütme ve problem çözme becerisinin gelişmesi
- Konsantrasyon süre ve derinliğinin artması
- Çok yönlü/stratejik/eleştirel düşünebilme
- Sebep-sonuç ilişkisini doğru kurabilme
- Planlı hareket etme yetisi
- Hızlı düşünme ve karar verme
- Durumlar karşısında farklı çözüm yolları / Stratejileri geliştirebilme
- Ekip çalışmasına yatkınlığın artması / Sosyal başarının artması
- Akademik (sınav / ders) başarılarının artması Projemizin sonunda öğrencilerimizin çalışma videolarından oluşan bir E Kitap sunup, projemizi kalıcı hale getirip, başkalarına ilham olmasını sağlayacağız.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Oyun,teknoloji,kendini ifade etme

---

<sup>390</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, nurcancaliskan1906@gmail.com

<sup>391</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, patanozer@gmail.com

### ÖZET

XIX yüzyıllıkde Rusiya imparatorluğunda türk ve islam toplumlarının eğitim, kültür reformuna, müasirleşmeye ihtiyacı olduğunun farkına varan ilk müslüman, eslen Kırım tatarlarından olan eğitimçi, naşir, siyasetçi – İsmayıl bey Qaspiralı (1851-1914) olmuştur. Öz düşüncelerini 1883-cü yıldan 1918-ci yiladək varlığını devam ettiren “Tercüman “ adlı qezetesi ile yayan düşünür türk halklarını birlik ve hemreylie sesleyirdi. Onun şimdi de öz aktüallığını koruyan sloğanı türk halkları arasındaki birliyin istikametlerini müeyenleştirmişti. “Dilde, fikirde, işde birlik” sloğanı müasirleşmenin, avropalılaşmanın vacibliyini müdafie edirdi. O, müasirleşmek yolunun eğitim olduğunu vurgulayır ve buna inanırdı. Ona göre de öz düşüncelerinde dine esaslanan eğitim sistemini –sxolastik eğitim tarzını eleştirmiş, mövcut eğitimi tenkid ederek yeni eğitim sistemini, buna uygun tedris planının teklifinde bulunmuştur. İsmayıl bey Qaspiralı büyük düşünür, eğitimci, fikir ve mücadile adamı idi. Türk dünyasının şu dövr tarihine baktığında çoğu maarifperver şahsiyetlerin yetiştiğini görürük. Fakat, İsmayıl bey Qaspiralı Rusiya imparatorluğundaki Türklerin ve özellikle kendi vatandaşları olan Kırım tatarlarının kültürel ve entellektüel hayatlarına hiç bir diger kişiyle mukayese edilmeyecek ölçüde kuvvetle damğasını vuran kişiydi. Rusiya imparatorluğunda yaşayan Türk ve ya Müslüman halklarının tarihinde pek çok “ilk” lerin uygulayıcısı olan Qaspiralı Rusiya İmparatorluğundaki türk-müslüman milli uyanış hareketinin bir numarası öncüsü ve tartışmasız en büyük ismi olarak nitelendirsek yanılmazız. Qaspiralının içlerinde modern Türkiyenin kurucularının da yer aldığı son dönem Osmanlı aydınları üzerindeki etkileri de büyük ve kalıcı olmuştur. Onun ünlü “Dilde, fikirde, işte birlik” sloğanı bu gün dahil Türk dünyası içindeki ilişkilerin temel yapısı için yolgösterici düstur olarak her vesileyle tekrar edilmektedir. Bu makaleni yazmakta amacım vahid türk dersliğinin yazılması yolunda silsile makaleleri devam ettirmek, gelecekte ümumtürk tarihi dersliğini gerçekleştirmektir. Bu istikametde büyük düşünür İsmayıl bey Qaspiralıya hesr olunmuştur makalede XIX yüzyılın başlarında Rusyanın siyası durumu, çarlık rejiminin Rusiya müslümanları üzerindeki baskısı; İsmayıl bey Qaspiralının yetiştiyi şartlar ve bu baskıya münasibeti; fikir fatehinin aldığı eğitim; onu etkileyen olaylara dikkat çekilerek karşılaştırılmalı analiz metodu ile eğitim felsefesini de açıklamağa çalışacağız.

**ANAHTAR KELİMELER:** Qaspiralı, Rusya imparatorluğu, Kırım tatarları, sxolastik eğitim

<sup>392</sup> Doç. Dr., BAKÜ DEVLET ÜNİVERSİTESİ,



### ÖZET

Projemiz; öğrencilerimizin yaş itibarıyla ülkemizin kültür ve kahramanlarını tanınmasını, bunu sağlarken de, atalarımızın mirası olan ülkemizin kültürel emanetlerine sahip çıkmasını, yaşadığı yer ile ilgili bilgilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Projenin Amaçları ve Hedefleri çevresindeki millî kültürü yansıtan öğeleri araştırarak örnekler verir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Kültür,kültürel öge, milli kültür

---

<sup>393</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, m.fucular@gmail.com

## ÖĞRETMENİN KARARA KATILMA DÜZEYLERİ

ABDULLAH GÜNDOĞDU<sup>394</sup>, ZEYNEP ÇAKMAK<sup>395</sup>, GÖKNUR ATEŞ<sup>396</sup>,

### ÖZET

“Kişilerin, grup amaçlarına katkıda bulunmaya iten ve onlar için sorumluluk paylaşmaya motive eden bir grup ortamının içine zihinsel ve duygusal açıdan içerilmeleridir” şeklinde tanımlanmaktadır. Bu tanımda, üç önemli unsur göze çarpmaktadır. Bu unsurlardan birincisi zihinsel ve duygusal içerilmedir. Katılım yalnızca kasları ilgilendiren bir faaliyet olmaktan çok zihinsel ve duygusal bir eylemdir. Bu içerilme eylemi fiziksel olmaktan çok psikolojiktir. İkinci unsur katkıda bulunma güdüsüdür. Yani kişileri Ortaöğretim Öğretmenlerinin Okulla İlgili Kararlara Katılımı 435 Türk Eğitim Bilimleri Dergisi duruma katkıda bulunmaya güdülemesidir. Böylece, kişilere örgütün hedefine doğru kendi girişim güçlerini ve yaratıcılık kaynaklarını kullanma fırsatı verilir. Bu açıdan katılım “razı gelmek” ten ayrılır. Katılım razı etme uygulamasıdır. Razı etme uygulaması, yalnızca gruba onaylanması için fikirler getiren yöneticinin yaratıcılığını kullanır. Oysa razı gelenler katkıda bulunmaz, yalnızca onaylarlar. Üçüncü unsur, sorumluluk kabulüdür. Katılım insanları grupların faaliyetlerinde sorumluluk kabul etmeye yüreklendirmektedir (Davis, 1982:185). Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin okul yönetimine katılım durumlarını belirlemek, katılmaktan çekinme sebeplerini ortaya koymak ve okul yönetimine etkili katılımlarını sağlayacak öneriler geliştirebilmektir. Araştırmanın çalışma grubu, 2020 - 2021 eğitim öğretim yılında Trabzon ili Tonya İlçesinde resmî okullarda görevli öğretmenlerden çalışmaya gönüllü katılım sağlama iradesi ortaya koyanlar arasından random yolla belirlenen 19 öğretmeni ve aynı yolla belirlenen 6 okul yöneticisinden oluşmaktadır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseninde planlanmıştır. Araştırmanın verileri, yarı yapılandırılmış 5 açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu yardımıyla elde edilmiş ve içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre öğretmenler okul yönetimine resmî toplantılar yoluyla kısmen de olsa katılım sağlamaktadır. Yönetici ve öğretmen görüşlerine göre, öğretmenlerin okul yönetimine etkin katılımlarının olumlu etkileri olmaktadır. Ancak yöneticilerin ve öğretmenlerin olumsuz tutumları, yönetici atamalarında liyakatsizlik, öğretmenler arasındaki iletişim eksikliği, öğretmenlerin yasal düzenlemeleri bilmemesi ve yasal kısıtlamalar nedeni ile öğretmenlerin isteksiz olmaları, yönetime katılımını engelleyen ikincil unsurlar olarak ortaya konulmuştur. Öğretmenlerin büyük çoğunlukla, eğitim ortamları ve paydaşları ile ilgili sorunları ortaya koyarken çözüm önerileri sunmakta daha isteksiz ya da duyarsız oldukları ve ya çözüm önerilerini ortaya koyarken üst kademeler ve ya veliler tarafından üstlenilmesi gerek rollere vurgu yapıldığı belirlenmiştir. Buna temel etken olarak, çözüm önerilerinin öğretmenlere özellikle öneriyi ortaya koyan öğretmen merkezinde olmak üzere belirli guruplara ek iş yükü getireceği endişesiyle ( bu gurupların öğretmenlere ek iş yükü getirmesi sebebiyle meslektaşları tarafından eleştirilmeleri ve sürekli strese maruz bırakılmaları endişeleri) önemli bir detay olarak göze çarpmaktadır. Okul öğrenci gelişimini sağlayacak kararlara katılımın yeteri düzeyde olmamasının öneli sebeplerinden biri de öğretmenlerin endişelerini haklı çıkaracak şekilde yöneticilerin sürekli, sorunların farkında olan ortaya koyan ve çözüm önerilerini suna öğretmenleri bu ek çalışmalara dahil etmeleri, okulda yürütülen ekstra faaliyetleri bu belirli öğretmen gurupları üzerinde yürütmeleri

<sup>394</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, gabdullaht@gmail.com

<sup>395</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ckmkzyp84@gmail.com

<sup>396</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, gknrates@gmail.com

kısacası çalışan öğretmenlerin daha çok çalıştırıldığı, diğerlerine ise “ödüllendirilir gibi” sorumluluk verilmediğinin tüm kesimler tarafından kanıksanmış olması. Öğretmenlerin ve diğer eğitim çalışanlarının maddi manevi yollarla motive edilerek ( ekonomik iyileştirme, kariyer yükselmesi ve ya diğer ödüller yoluyla) kararlara dolayısıyla çalışmalara istekli ve etkili katılımının sağlanamaması, yani çalışan öğretmen ile çalışmayanın aynı muameleye muhatap edilmesi de kararlara katılım önünde bir engel olarak görülmektedir. Araştırma bulgularına göre, öğretmenler okul yönetimine etkili katılım sağlayamamaktadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Öğretmen, yönetim, karar alma süreçleri

### ÖZET

Duygusal zekâ, “duyguların sözlü ve sözsüz olarak değerlendirilmesini ve ifade edilmesini, insanların hem kendi duygularını hem de başkalarının duygularının düzenlenmesini ve duyguları problemleri çözmeye kullanılmasını içerir” (Mayer ve Salovey, 1993, s.433). Goleman (2019) duygusal zekâyı “öz farkındalık”, “duyguları idare edebilmek”, “motivasyon”, “empati” ve “sosyal beceriler” olmak üzere beş alt boyuttan oluştuğunu belirtmiştir. Bu araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin duygusal zekâsının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma modellerinden biri olan olgu bilim (fenomenoloji) tekniği kullanılmıştır. “Fenomenolojik araştırmalar, bireylerin yaşanmış deneyimlerini ve fenomenle ilgili nasıl hem özne hem de diğer insanlarla ortak olan nesnel deneyimlere sahip olduklarını açıklar” (Creswell, 2020, s.80). Araştırma çalışma grubunu 2021-2022 öğretim yılı İzmir ili merkez ilçelerinde devlet ve özel okullarda görev yapmakta olan öğretmenler oluşturmaktadır. Çalışmanın nitel veri toplama sürecinde amaçlı ve maksimum çeşitlilik örneklem yöntemi kullanılmıştır. “Maksimum çeşitlilik örneklemede amaç, çeşitlilik gösteren durumlar arasında herhangi ortak ya da paylaşılan olguların olup olmadığını bulmaya çalışmak ve bu çeşitliliğe göre problemin farklı boyutlarını ortaya koymaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s.119). Araştırmada veri toplama aracı olarak öğretmen görüşlerine göre okul müdürlerinin duygusal zekâsı yarı yapılandırılmış görüşme formu öğretmenlere uygulanmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, “hem sabit seçenekli cevaplamayı hem de ilgili alanda derinlemesine gidebilmeyi birleştirir” (Büyüköztürk vd., 2018, s.159). Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu ile “okul müdürlerinin duygusal zekâsına ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?” sorusuna yanıt aranmaktadır. Öğretmenlere yöneltilen araştırma sorularında Daniel Goleman’ın duygusal zekâ boyutları temel alınmıştır. Veriler tematik analiz yaklaşımı kullanılacaktır. Bu yaklaşımda “veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s.239). Araştırmanın veri toplama ve analiz süreci devam etmekte olup, kongrenin belirlediği tarihlere uygun olarak tamamlanacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Duygusal Zekâ, Öğretmen, Okul Müdürü

<sup>397</sup> Doç. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, semiha.sahin@deu.edu.tr

<sup>398</sup> Doktora Öğrencisi, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, tugcem57@hotmail.com

### ÖZET

Bu araştırmanın amacı; öğretimin farklılaştırılması eğitimi almış sınıf öğretmenlerinin, matematik derslerinde öğretimi farklılaştırma yöntem teknik ve stratejilerini nasıl kullandıklarını betimlemek ve bu kullanım ile ilgili öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarının öğrencilere yansımalarını ortaya koymaktır. Çalışma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşmeler, doküman incelemesi kullanılmıştır. Çalışma grubu ölçüt örnekleme yöntemiyle MEB tarafından hazırlanan harmanlanmış ortamlarda öğretimin farklılaştırılması eğitimine katılmış sınıf öğretmenlerinden 3 sınıf öğretmeni araştırma örnekleme olarak belirlenmiştir. Veri toplama araçları Sınıf Tanıma Formu, Öğretmen Tanıma Formu, Öğretmen görüşme formudur. Bu araştırmanın amacı; öğretimin farklılaştırılması eğitimi almış sınıf öğretmenlerinin, ilkökul derslerinde öğretimi farklılaştırma yöntem teknik ve stratejilerini nasıl kullandıklarını betimlemek ve bu kullanım ile ilgili öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarının öğrencilere yansımalarını ortaya koymaktır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıtlar aranmıştır: Sınıf öğretmenlerinin ilkökul öğretim programında öğretimin farklılaştırılmasına ilişkin uygulamaları ve deneyimleri nasıldır? İlkokul sınıf öğretmenlerinin matematik dersine yansıttıkları farklılaştırma strateji yöntem ve teknikleri nasıldır? Matematik dersinde öğretimi farklılaştırma, ilkökul sınıf öğretmenlerinin matematik öğretimine yönelik görüşlerinde nasıl bir değişikliğe sebep olmuştur? Sınıf öğretmenlerinin öğretimin farklılaştırılmasına ilgileri ölçüt olarak belirlenmiş ve MEB'in Unicef ile ortaklaşa düzenlediği ilkökulda harmanlanmış ortamlarda öğretimin farklılaştırılması eğitimine katılan sınıf öğretmenleri arasından katılımcılar belirlenmiştir. YÖNTEM Araştırmada betimsel araştırma yöntemlerinden olan gelişimci araştırma yöntemi kullanılmıştır. (Creswell, 2013). Çalışmada sınıf öğretmenlerinin sahip oldukları öğretimin farklılaştırılması bilgilerini ortaya koymak ve süreç içerisindeki değişimlerini incelemek hedeflendiği için bu model kullanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin matematik dersine yönelik uygulamalarının öğretimin farklılaştırılması eğitimi ile beraber ortaya koydukları çeşitliliğin nasıl olacağı araştırma sorusunun da sebebidir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim Eşitsizlikleri, Öğretimin Farklılaştırılması, Öğrenme Kayıpları

<sup>399</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, sevdacakir1980@gmail.com

## **OKUL YÖNETİCİLERİNİN TEKNOLOJİK LİDERLİK YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ**

**MURAT ERMİŞ<sup>400</sup>, LEVENT ERGİN<sup>401</sup>, HÜRRİYET DEĞERLİ ERMİŞ<sup>402</sup>,**

### **ÖZET**

Bu çalışmanın amacı, fikirleri doğrultusunda çalışan yöneticilerin teknolojik liderlik potansiyelini ortaya çıkarmak ve bu doğrultuda eğitim stratejileri geliştirmektir. Günümüzde hızlı teknolojik gelişmeler birçok alanda görülmüş ve teknolojinin eğitimde kullanımı insan yaşamının önemli bir parçası haline gelmiştir. Okullarda teknolojinin kullanımı ve yönetiminde birincil sorumluluk okul yöneticilerine aittir. Eğitim ve teknolojinin entegrasyonu ile okul yöneticilerinin teknoloji kullanımına ilişkin belirli niteliklere sahip olmaları beklenmektedir. Okul yöneticilerinin yeterli düzeyde teknolojik liderliğinin, teknolojik liderlik alanındaki sorumluluklarını yerine getirmelerinde önemli bir rol oynadığı düşünülmektedir. Okul Müdürlerinin Teknolojik Liderlik Davranış Ölçeği, Durnalı (2018) tarafından geliştirilmiştir ve bu çalışmada Okul Müdürlerinin Teknolojik Liderlik Davranış Ölçeği kullanılacaktır. Çalışmada İstanbul'un Maltepe ve Pendik ilçelerinde görev yapan 120 eğitim yöneticisinin teknolojik liderliğe ilişkin görüşleri alınacaktır. Verilerin analizi SPSS paket programında değerlendirilecektir. Araştırmada alt problemlerin analizi amacıyla yüzde, frekans, t-testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) gibi istatistiksel teknikler kullanılması öngörülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Liderlik, Teknoloji, Okul

<sup>400</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, muratermis54@hotmail.com

<sup>401</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, leventergin62@hotmail.com

<sup>402</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, hurriyetdegerli@gmail.com

## ÇEVRECİ ÇOCUKLAR ETWINNING PROJESİ

**GÖKÇEN BALAT<sup>403</sup>, OSMAN ÇELİK<sup>404</sup>, RABİA İRİ<sup>405</sup>, ŞENAY USTA<sup>406</sup>, NİLGÜN BENLİ<sup>407</sup>, BİRCAN YİĞİT<sup>408</sup>, Zehra TÜRKÖĞLU<sup>409</sup>, Aslıhan ASLAN<sup>410</sup>, Sıdıka BORAN<sup>411</sup>, Roman Nicoleta CAMELIA<sup>412</sup>, Emine KORUCU<sup>413</sup>, Sandra Protulipac TARABIĆ<sup>414</sup>, Natalija GRGURİĆ<sup>415</sup>, Dumitrescu Ioana MIHAELA<sup>416</sup>**

### ÖZET

Uluslararası bir eTwinning projesi olan Çevreci Çocuklar, Türkiye, Romanya ve Hırvatistan proje ortaklarıyla gerçekleştirilmiştir. Proje etkinlikleri, 4-7 yaş grubundaki öğrencilerle, 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılının, kasım-şubat aylarında uygulanmıştır. Projenin dili Türkçe ve İngilizce olup öğrenci merkezli olarak yürütülmüştür. Projede aylık planlamaya göre uygulanan etkinlikler müfredata yönelik kazanımlarına entegre edilmiş, disiplinler arası yaklaşım benimsenmiştir. Öğrenciler uygulamalarda iletişim halinde olup işbirlikçi ve ortak ürünler ile projede aktif katılım gerçekleştirmişlerdir. Projede yapılan çalışmalar ile yaşam kaynaklarımızın önemi, lüzumsuz kullanılmasının önlenmesi için neler yapılabileceği, atık miktarının nasıl azaltılabileceği, geri dönüşümün hayatımıza katkıları konularında öğrencilerde farkındalık oluşturmak ve geri dönüştürülebilir atık materyaller ile (cam, plastik, kağıt vb.) sanat etkinlikleri yaptırılarak öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirme amaçlanmıştır. Yapılan çalışmalar anketler ile değerlendirilerek öğrencilerde geri dönüşüm bilinci oluşturduğu gözlenmiş olup, bu bilinci çevrelerinde yaşayanlar ile paylaşmaları ve yaşam rutini haline getirdikleri görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Geri Dönüşüm, Çevre Koruma, Atık, Doğa Sevgisi

<sup>403</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, gokceneyupoglu@gmail.com

<sup>404</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, osi.cel.42@gmail.com

<sup>405</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, irirabia@gmail.com

<sup>406</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, senay-usta@hotmail.com

<sup>407</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, nilgunbenli16@gmail.com

<sup>408</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, yigitbircan67@gmail.com

<sup>409</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, turkogluzehra36@gmail.com,

<sup>410</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, a.yrdaer@gmail.com,

<sup>411</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, sdkaboran@gmail.com,

<sup>412</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, nicocamroman@gmail.com,

<sup>413</sup> Öğretmen, GRĂDINIŢA P.N. HĂLMĂGEL- JUDEŢ, emine.korucu4203@gmail.com,

<sup>414</sup> Öğretmen, sandra\_protulipac\_tarabic@yahoo.com,

<sup>415</sup> Öğretmen, nrgguricka@gmail.com,

<sup>416</sup> Öğretmen, dulse\_giovys85@yahoo.com

### ÖZET

Amacım, İsrail'de eğitim hakkında öğrendiğim tüm yenilikleri ve en önemlisi proje tabanlı öğrenme (LL) yöntemini öğretmenlerimize öğretmektir. Proje tabanlı öğrenme, öğrencinin öğrenmesini aktif olarak destekleyen, üst düzey bilişsel aktiviteyi destekleyen, çok çeşitli araç ve kaynakların kullanımını gerektiren ve akademik, sosyal ve yaşam becerilerini birleştiren yeni bir eğitim yaklaşımıdır. Proje Tabanlı Öğrenme sırasında öğrenciler ayrıca yüksek düzeyde araştırma becerileri geliştirirler. Bu öğrenme yöntemi öyle bir sorun teşkil ediyor ki öğrenci Google'da arama yaparak bu sorunun çözümünü kolayca bulamıyor, sorunu kendi kendine düşünüyor ve araştırıyor, hayata bağlıyor. Bu proje dersin konusu ile ilgilidir, projeye göre kriterler seçilir, öğrenciler arasında grup içinde görevler dağıtılır, bilgiler toplanır, ürünler hazırlanır ve proje sonuçları sunulur ve sonunda bir değerlendirme aşaması. Proje başarılı olursa daha fazla okulda STEAM dersleri okutulacak, öğrencilerimiz ve ilçe eğitimimiz daha da gelişecek ve yetkinliğimiz gerçekleşecektir. Projenin amacı, ilçe okullarında STEAM dersleri vermek, öğretmen ve öğrencilerin STEAM bilgisine ulaşmasını sağlamaktır. Pozisyonlar:

1. Okulların projeye çevrimiçi katılımı.
2. Proje uygulaması için gerekli ekipmanların satın alınması.
3. Çevrimiçi görüşmeler yoluyla STEAM dersleri verecek öğretmenlerin seçimi.
4. Öğretmenlerin çevrimiçi eğitim kursları almaları için koşullar oluşturulması.
5. Microsoft Teams'deki öğretmenler için çevrimiçi bir eğitim kursu düzenleme.
6. Eğitime katılan öğretmenlere pdf sertifikalarının verilmesi.

**ANAHTAR KELİMELER:** Microbit, tinkercad, PBL

---

<sup>417</sup> Öğretmen, TOVUZ RAYON HACI HƏSƏNLİ KƏND YUSİF ALİYEV ADINA TAM ORTA MƏKTƏB,  
gunelhaciyeva421@gmail.com



### ÖZET

2019 yılı sonlarında ayında Çin’de ortaya çıkan mikrobik bir virüs olan Koronavirüs, ağır soğuk algınlığı, grip ve zatürre benzeri belirtilerle etkilenen bireylerden diğerlerine hızlı yayılmasına ve yoğun can kayıplarına neden olmuştur. Dünya genelinde kısa sürede hızla yayılarak yaşamın her alanında olumsuz etkiler bırakması sebebiyle enfekte yayılımını azaltmak için yeniden düzenlemeler yapılmıştır. Önleyici tedbirler şeklinde olan bu düzenlemelerden en çok eğitim, özellikle öğretmen ile bire bir etkileşim içinde olan okulöncesi etkilenmiştir. Pandemi süreci nedeniyle Dünyada sosyal temas ve insan yoğunluğunun en fazla olduğu okullar eğitim öğretime ara vermiştir. Birleşmiş Milletler Eğitim Kültür ve Bilim Kurulu (UNESCO) verilerine göre Dünya çapında öğrenci nüfusunun %90’ı eğitim öğretim hayatı kısıtlamalardan etkilenmiştir. Dünya’da olduğu gibi ülkemizde de pandemi döneminde eğitim alanında öğrencilerin en az düzeyde olumsuz etkilenmeleri için uzaktan eğitim ve destek yayınları süreci hız kazanmıştır. Ancak okul öncesi eğitimde pandemi döneminde uzaktan eğitim ve ya destek kaynak yayın etkinliklerle eğitim öğretim faaliyetlerinin sağlıklı yürütülemeyeceği gerçeğinden hareketle diğer eğitim kurumları kapalıyken okul öncesi kurumları açık tutulmuş, bununla birlikte diğer okulların bünyesindeki anasınıfları kapalı kalmaya devam etmişlerdir. Okullar eğitim öğretime açılmasıyla bu durum bağımsız anaokulları ve okul bünyesindeki anasınıfı öğrencilerinin ilkokula başladıkları süreçte hazır bulunuşlukları açısından önemli farklılıklar ortaya koymuştur. Farklı seviyelerdeki öğrencilerin ilkokula, okuma yazma etkinliklerine uyum sağlamaları birlikte gelişim göstermemeleri nedeniyle eğitim öğretim faaliyetlerini olumsuz etkilemiştir. gerek psikomotor gelişimi gerekse özbakım becerileri açısından yeteri eğitimi alamayan öğrencilerde içe kapanma özgüven eksikliği ve başarısızlık kaygısı gibi olumsuz durumlarla karşılaşmıştır. Pandemi süreci bir kez daha ortaya koymuştur ki okulöncesi eğitimin uygun ortamlarda uzmanlar tarafından verilmesi öğrencilerin sonraki eğitim hayatında önemli katkılar sağlamaktadır. Bu çalışmada okulöncesi eğitim öğretim alanı ile sınırlı olmak üzere “pandemi sürecinde okulöncesi uzaktan eğitim ” süreçlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma nicel araştırma desenlerinden tarama çalışması kullanılmıştır. Araştırma devam etmekte olduğundan sunu esnasında paylaşılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Pandemi, okulöncesi eğitim öğretim, Koronavirüs

<sup>418</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ckmkzyp84@gmail.com

<sup>419</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, gabdullaht@gmail.com

## **SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ GELİŞİMİNDE SOSYAL MEDYA ARAÇLARININ KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

SIDIKA UÇAR<sup>420</sup>, SEDA USTN<sup>421</sup>, DEMET KAYABAŞI<sup>422</sup>,

### **ÖZET**

Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin mesleki gelişiminde sosyal medya araçlarının kullanımına ilişkin öğretmen görüşlerinin neler olduğunu ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Tarama yönteminin kullanıldığı bu araştırmaya 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Tokat Milli Eğitim Müdürlüğü devlet okullarında görev yapmakta olan 196 sınıf öğretmeni katılmıştır. Veri toplama aracı olarak öğretmenlere yönelik kişisel bilgi formları ve beşli Likert tipi “Öğretim Elemanları ve Öğrencilerin İnternetin Öğretim Amaçlı Kullanımına İlişkin Görüş ve Tutumlarının İncelenmesi” ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde “SPSS for Windows” paket programından yararlanılarak yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, T testi teknikleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre katılımcılar sosyal medya araçlarının ders ortamını zenginleştireceğini ancak öğrenci motivasyonunu artırmayacağını belirtmişlerdir. Yine erkek katılımcıların sosyal medya ve ortam araçlarının eğitimde kullanılmasına daha sıcak baktıkları söylenebilir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim, Sosyal Medya, Sosyal Medya Araçları, Sınıf Öğretmeni

<sup>420</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI1, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI2, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI3, sdkakaratas@hotmail.com

<sup>421</sup> Öğretmen, , seda\_8304@hotmail.com

<sup>422</sup> Öğretmen, , demetkayabasi@hotmail.com

### ÖZET

İslam mistisizmi olarak İslam medeniyetinin ayrılmaz bir parçası olan Tasavvuf, İslam'ın meydana gelmesinden sonra ortaya çıkmış ve İslam coğrafyası halklarının felsefesini, edebiyatını, güzel sanatını, müziğini ve yaşam tarzını etkilemiştir. Felsefe alanında Kelam, Doğu peripatetizmi, İshrakilik gibi akımların yanı sıra tasavvuf felsefesi öğretimi de öğrencilerin İslam coğrafyasında oluşan felsefi düşüncenin özünü anlamalarına yardımcı olmayı amaçlar. Bakü Devlet Üniversitesi'nde okutulan Tasavvuf Felsefesi dersinde, Orta Çağ (VIII. yüzyıldan itibaren) İslam coğrafyasının felsefi mirasında önemli bir yere sahip olan tasavvufun oluşumu, gelişim evreleri, temsilcileri ve temel kavramları öğretilir. Tasavvuf, kişisel manevi ve psikolojik deneyim yoluyla, irrasyonel bir şekilde, ilahi gerçeklerin bu dünyadaki seçilmişlere iletilmesini ve İlahi Varlık ile manevi iletişimi konu alan bir öğretilerdir. Tasavvuf bir düşünce sistemi, bir yaşam tarzı, bir eğitim yöntemidir. Tasavvufun amacı, insanları kötü ahlâktan uzaklaştırmak ve onları kâmil bir insan olarak yetiştirmektir. İnsanın kendini tanıması ve mükemmelleşmesi, insanın insanlığın değerini bilmesinin temel şartlarıdır. Tanrı'ya giden yol insanın içinde doğar, gönlünde mükemmel bir şekil alır ve kalbindeki Hakikate kavuşur. Teoriye pratiğin eşlik etmesi, Tasavvufun önemli bir özelliğidir. Tasavvuf öğretilerinde Allah'a itaat, diğer tasavvufi öğretilerde olduğu gibi herhangi bir kazanıma değil, sadece İlahi sevgiye dayanır. Tasavvuf felsefesinde Tanrı ile birlik, sufinin kendisini Mutlak'ın ayrılmaz bir parçası olarak hissettiği gnoseolojik bir eylem olarak kabul edilir. Bu mistik süreçlerin nihai amacı, sufinin belli sınırlardan haberdar olması, yeni bir nitelik kazanarak dönüşüm geçirmesidir. Tasavvuf, aynı zamanda, Orta Çağ'da İslam'ın Arap Yarımadası dışına yayılma yollarından biri olmuş ve İslam medeniyetinin oluşumunda benzersiz bir rol oynamıştır. Tasavvuf felsefesi, 10. yüzyıldan bu yana Azerbaycan felsefi ve sanatsal düşüncesi üzerinde de çok güçlü bir etki bırakmıştır. Elbette tasavvuf öğretimini esas alan yöntemler ve özel yaklaşımlar, öğrencilere bu mistik akımın inceliklerini anlatmayı amaçlamalıdır. Konunun öğretimi, analiz-sentez, sistem-yapı karmaşık yaklaşım, tarih ve mantık birliği, hermeneutik yöntemlere dayanmaktadır. Karşılaştırmalı yöntemeye dayalı Doğu ve Batı mistisizminin mukayeseli bir analizi, her iki yönde paralellikler çizmeye ve bunların özelliklerinin daha derinden anlaşılmasına odaklanır. Öncelikle öğretim sürecinde tasavvuf felsefesinin ortaya çıktığı tarih şartları, gelenek ve görenekler, manevi temelleri ve kaynakları hakkında fikir oluşturmak gerekir. Konunun öğretilmesindeki temel amaç, öğrencileri tasavvuf öğretiminin gelişim evreleri, tasavvuf tarikatları, aynı zamanda tasavvufta varlık ve idrak problemleri, estetik fikirler ve ahlaki ilkeler hakkında bilgilendirmektir. Tüm mistik akımlarda olduğu gibi, İslam mistisizmine özgü sembolik terminolojinin özünü açıklamaya özel bir dikkat gösterilmelidir. Öğretim sürecinde El-Hasan el-Basri, İbrahim ibn Ethem, Rabia el-Adaviyya, Bağdat Tasavvuf okulundan al-Haris el-Muhasibi, Sari el-Saqaati, Cüneyd el-Bağdadi, Abu Said Harraz gibi temsilcilerinin, el-Bistami ve Mansur el-Hallac, Sarrac Tusi, Abu Talib el-Makki, Abu Hamid el-Gazali, İbn el-Arabi, Şems Tebrizi, Mevlana Celaleddin Rumi, Seyyid Yahya Bakuvi ve diğer ünlü sufilerin eserlerine dayalı olarak tasavvuf felsefesinin uygulama ve teorisinin temel özellikleri ünlü sufilerin eserlerine dayanmaktadır. Tasavvuf felsefesinin öğrenilmesi,

<sup>423</sup> Doç. Dr., BAKÜ DEVLET ÜNİVERSİTESİ, kamalapanahova@mail.ru

öğrencilerin sufi eserlerini birincil kaynaklardan okuyup analiz etmelerine, tasavvuf metinleri üzerinde araştırma yapmalarına, sufi şiirsel mirasını daha derinden anlamalarına, sufi felsefesinin Türk kültür tarihindeki rolünü kavramalarına, Ortaçağ İslam coğrafyası felsefesini sistematik olarak anlamalarına yardımcı olabilir. Konunun öğretimi, öğrencilerde tasavvuf felsefesinin dünya felsefe tarihindeki yerini, çeşitli felsefi akımlar üzerindeki etkisini anlama, günümüzde kültür tarihindeki rolünü belirleme becerileri geliştirir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Tasavvuf, mistisizm, tarikat, öğretim

### ÖZET

Okullar; toplumsal, kültürel, teknolojik ve ekonomik gelişmeleri yakından izleyen, irdeleyen, genç nesillere aktaran ve toplumun gelişimine katkıda bulunan eğitim kurumlarıdır. Eğitim kurumlarından toplumun kültürünü korumaları, yaşatmaları ve kendileriyle birlikte içinde buldukları toplumu geliştirmeleri ve ayrıca dünyadaki gelişmelere katkıda bulunmaları beklenmektedir. Eğitim kurumları, bu işlevi yerine getirebilmek için hareketli ve dinamik yapılara sahip olmalıdırlar. Bu hareketlilik ve dinamizm, okullarda etkili fiziki mekânların oluşturulmasıyla mümkündür. İnsanlar tarih boyunca eğitsel etkinlikleri ve mekânları hep ilişkilendirmişler. Mekânların eğitim programlarının amacına uygun olması için söz konusu dönemdeki bilimsel gelişmeleri dikkate almaya çalışmışlar. Eğitim kurumları günümüzde halen bir öğrenme mekânı olarak tanımlanmakta ve bu kurumlardan öğrenmenin etkili bir biçimde gerçekleştirilmesi beklenmektedir. Eğitim kurumlarının, gerekli ortam ve koşullar sağlandığında, uygun bir eğitim ve öğretim hizmeti verebilecekleri varsayılmaktadır. Ayrıca eğitim kurumlarının içinde ve çevrede yapılacak iyileştirmelerle öğrenmeye katkı verebilecekleri düşünülmektedir. Bu bildirinin amacı, ünlü Alman mimarı Hans Scharoun'un 60'lı yıllarda tasarladığı, uyguladığı ve halen güncelliğini koruyan üç projesini tanıtmaktır. Bu çalışma nitel araştırma olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinde doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Analiz edilen "Hans Scharoun im Ruhrgebiet –Entwerfen und Bauen für das Leben" adlı eser Walz, Strege ve Dreier tarafından 2017 yılında yayınlandı. Bu eser Hans Scharoun'un üç mimari yapıtını içermektedir. Bunlardan ikisi okul ve biri ise kilise binasıdır. Araştırmanın konusu eğitim kurumları olduğundan kilise ile ilgili çalışmaların ayrıntısına girilmeyecektir. Scharoun'un bina tipolojisinin üç pedagojik-tasarımsal varsayımı bulunmaktadır. Alanyazın incelendiğinde, amacı uyumlu mekan oluşturmak olan Hans Scharoun'un üç belirgin özelliği ortaya çıkmaktadır. Bu üç özellik şunlardır:

1. Mekan tasarımında çocuk ve gençlerin gelişimlerdeki basamakların göz önünde bulundurulması
2. Mekanların kamu ve özel olarak gruplandırılması, prensip olarak çocuk ve gençlerin kamu mekanlarında okul yaşamında ele alınan karar süreçlerinde yer alabilecek duruma gelmeleri, bu bağlamda öğrenmenin demokratik olarak şekillendirilmesi
3. Çocuk ve gençlerin; aile, meslek ve toplumsal sorumluluk konularında söz sahibi olmaları için eğitim kurumunun arabulucu olarak dışa açılması

**ANAHTAR KELİMELEER:** Tasarım, mimarlık, eğitim kurumu, demokrasi, eğitim, başarı

<sup>424</sup> Dr., SERBEST MİMAR,

## **ÇOCUKLARIN OYUN DAVRANIŞLARI VE YÜRÜTÜCÜ İŞLEV BECERİLERİNDE AÇIK UÇLU MATERYALLERİN OLUŞTURDUĞU DEĞİŞİMİN İNCELENMESİ**

NEŞE AŞKAR<sup>425</sup>, MİNE CANAN ŞENDOĞDU<sup>426</sup>,

### **ÖZET**

Açık uçlu materyaller, hareket ettirilebilen, birleştirilebilen, yeniden tasarlanabilen, tek başına veya diğer malzemelerle birlikte birden fazla şekilde kullanılabilen, herhangi bir kullanım yönelimi olmayan, doğal veya sentetik materyallerdir (Nicholson, 1971). Yetişkinler tarafından üretilen veya satın alınan oyuncaklara göre AUM esnek yapısı ile bireysel kontrol, kendini ve diğerlerini izleme gibi öz yönetimli davranışlara izin vererek öz düzenleme becerilerini geliştirir (Stephenson, 2002). Oyun alanlarında AUM'un varlığı, çocukların kendi seçimlerini yapmalarına, kendi fikirlerini geliştirmelerine, problem çözmelerine, dünyayı keşfetmelerine, diğerleriyle ilişki kurmalarına, ırsak ve yaratıcı düşünme becerileri geliştirmelerine, bağımsız kararlar vermelerine ve kendi eylemlerinin sonuçlarını deneyimlemelerine olanak sağlar (Gibson, Cornell & Gill, 2017). Bu nedenle AUM ile yürütülen yapılandırılmamış oyunun bağımsızlığın, duygusal, bilişsel ve davranışsal öz düzenlemenin gelişimi için önemli bir bağlam sunduğu ifade edilmektedir (Gibson, Cornell & Gill, 2017). Yürütücü işlevler (Yİ), büyüme hızı ve zamanlamasında bireysel farklılıklarla erken çocukluk yıllarında hızla gelişir. Bu gelişimi olumlu yönde destekleyebilmenin anahtar seçeneklerinden birisi de öğretmenlerin oyun alanında birden fazla işlevi olan AUM bulundurmalarıdır. Bu materyaller esnek bir kullanıma sahiptir ve farklı amaçlarla kullanılabilir şekilde açık uçludur. Böylelikle çocuklar, yarattıkları hayali senaryoda kendi rollerine uygun aksesuarları icat ederler (Bodrova & Leong, 2017). AUM'un sunduğu bu esneklik, çocuklara bir şeyi birden fazla şekilde düşünebilme kapasitesi sunar. Alan yazında oyun davranışlarının sergilenmesinde AUM'un belirleyici olduğuna yönelik araştırmalara rastlanmaktadır. Ayrıca oyunun, Yİ becerilerini (Carlson, White & Davis-Unger, 2014), Yİ becerilerinin de oyun davranışlarını (Spinrad, vd., 2004) etkilediği görülmektedir. Bu bağlamsal ve sarmal ilişki üzerinden, AUM ile oyunun, oyun davranışları ve Yİ becerileri üzerinde belirleyici olabileceği düşünülmektedir. Alan yazında doğrudan AUM ile oyunun, oyun davranışları ve Yİ becerilerinde yarattığı değişimi inceleyen bir araştırmaya rastlanmamış olması bu çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Bu kapsamda araştırmanın amacı Ankara ili Etimesgut ilçesinde, bir anasınıfındaki 48-72 ay arası 24 çocuğun oyun davranışları ve Yİ becerilerini, AUM ile oynadıkları oyunun nasıl değiştirdiğini incelemektir/keşfetmektir. Araştırmanın eylem araştırması olarak desenlenmesi planlanmaktadır. Eylem araştırması problemi belirleme, veri toplama, veri analizi, eylem planı belirleme, eylemi gerçekleştirme ve alternatif bir plana karar verme süreçlerinden oluşur. Eylem araştırmasında herhangi bir durumu ispatlama çabası bulunmamaktadır. Daha ziyade belirlenen sürecin nasıl yürütüldüğünü anlamak amacıyla düzenlenmektedir (Johnson 2019). Araştırmanın durum saptama ve uygulama evresi olarak iki evrede gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Durum saptama evresinin, Aralık 2021-Ocak 2022 tarihleri arasında, uygulama evresinin ise Şubat 2022-Haziran 2022 tarihleri arasında yürütülmesi planlanmaktadır. Durum saptama sürecinde, Okul Öncesi Öz Düzenleme Ölçeği, Baş-Ayak Parmakları-Dizler-Omuzlar Görevleri, Çocuk Davranışları Değerlendirme Ölçeği, Çocukluk Dönemi Yürütücü İşlev Envanteri, Oyun Davranışları Gözlem Formu ölçekleri, oyun tercihi kayıt formu

<sup>425</sup> Doktora Öğrencisi, askarnese@gmail.com

<sup>426</sup> Doç. Dr., HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ, minenildurmusoglu@gmail.com

ve oyun gözlem formu ve araştırmacı günlüğü aracılığıyla çocukların Yİ becerileri ve oyun davranışları hakkında veri toplanacaktır. Toplanan veriler araştırmacı ve danışmanıyla beraber değerlendirilerek, eylem planı hazırlanacaktır. Uygulama sürecinde ise hazırlanan eylem planı uygulamaya konulacak, çocukların oyun davranışları ve Yİ becerilerine yönelik davranışları gözlem ve proje günlüğü yoluyla sistematik olarak kaydedilecektir. Toplanan verilerin tamamı, belirlenen takvime göre araştırmacı ve danışmanı ile tümevarım analizi yoluyla değerlendirilerek gerekli durumlarda yeni eylem planları hazırlanacaktır. Hazırlanan eylem planı, araştırmacı tarafından uygulanacak ve uygulama sürecinde toplanan veriler araştırmacı ve danışmanı ile yeniden değerlendirilerek nihai değerlendirme yapılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Oyun davranışları, Yürütücü işlev becerileri, Açık uçlu materyaller, Eylem araştırması

## **UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİ ÖDEVLERİYLE İLGİLİ İLETİŞİM TERCİHLERİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ**

**SELİM SIRRI YALÇIN<sup>427</sup>,**

### **ÖZET**

Araştırmanın amacı, uzaktan eğitim sürecinde sınıf öğretmenlerinin öğrenci ödevleriyle ilgili iletişim tercihlerinin öğrenci başarısına etkisini belirlemektir. Nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modelinin kullanıldığı araştırmanın örneklemini Ordu İlinin Altınordu İlçesinde bulunan Sınıf Öğretmenleri ve ilkokul öğrenci velileri oluşturmaktadır. Araştırmacı tarafından 5'li likert tipinde geliştirilen ölçme aracı, sınıf öğretmenlerine ve ilkokul öğrencilerinin velilerine uygulanmış ve görüşleri analiz edilmiştir. Araştırmaya göre öğretmen ve veliler; ödev verme ve toplama kanalı tercihlerinin verimli olduğu konusunda hemfikirdir. Araştırmada katılımcılar, uzaktan eğitim sürecinde verilen ev ödevlerini yapan öğrencilerin ders başarısı üzerinde olumlu etkilerinin bulunduğunu da düşünmektedirler.

**ANAHTAR KELİMELER:** Ödev, İlkokul Düzeyi, Veli, Uzaktan Eğitim, İletişim Tercihleri

---

<sup>427</sup> Öğretmen, KÖKENLİ İLKOKULU, selimsyalcin@hotmail.com



## MESLEK LİSELERİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

SUAT ZUHAL PAYAS<sup>428</sup>, AHMET FARUK LEVENT<sup>429</sup>,

### ÖZET

Meslek liseleri sanayi sektörünün nitelikli iş gücü ihtiyacını karşılamak üzere eğitim veren okullardır. Alanında uzman, bilgi, beceri ve kabiliyeti yüksek, mesleğin öngördüğü teknik donanımlara sahip, kalifiye eleman ihtiyacı meslek eğitiminin önemini ortaya çıkartmaktadır. Nitelikli işgücü ihtiyacını karşılamak amacıyla kurulan meslek liseleri günümüzde bu amacından saparak ülkemizin problemlili okulları arasında yer almaktadır. Bu araştırmanın amacı, meslek liselerinde yaşanan sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesidir. Nitel araştırma yöntemlerinden tematik durum deseni ile gerçekleştirilen bu çalışmada, amaçlı ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenmiş meslek liselerinde görevli 30 meslek dersi öğretmeni ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Katılımcı meslek dersi öğretmenlerin görüşlerine göre meslek liselerine, hiçbir ön koşul aranmadan alınan öğrenciler eğitim öğretimin faaliyetlerinin niteliğini düşürmekte yeterli bilgi ve donanıma sahip olmadan mezun olmaktadır. Katılımcı öğretmenler bu durumun asıl amacı sektöre nitelikli iş gücü yetiştirmek olan meslek liselerinin amacına hizmet etmediğini ifade etmişlerdir. Bu okullara beceri gerektiren okullar olduğundan belirli kriterlere dayalı olarak öğrenci alınması gereklidir. Öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ve bilinçli olarak yapılan tercihler bu okulların eğitim kalitesini arttıracaktır. Meslek liselerini amacına uygun eğitim verebilmek için ders çeşitliliğinde sadeleşmeye gidilerek iş başı eğitimlerin süresi uzatılmalıdır. Böylelikle öğrencilerin üst zihinsel becerileri kazanmalarına imkân sağlayacak proje ve Ar-Ge çalışmalarına yeterli zaman ayrılabilir. Meslek liselerinin güçlü yanlarından biri olan (İBE) İşletmelerde Beceri Eğitimi dersinden dolayı dış paydaşlarıdır. Bu ilişkileri güçlendirmek adına kazan- kazan düşüncesiyle her iki tarafında faydası gözetilerek protokoller yapılmalıdır. Teknolojik gelişmeler dikkate alınarak mevcut alanlar sektör ihtiyaçları gözetilerek güncellemeler yapıp istihdama katkı sunulmalıdır. Literatür incelendiğinde, Meslek liselerinin sorunları üzerine çok sayıda araştırma yapılmakla birlikte bu araştırmalar belirli bir okul türü, alan, öğretmen veya öğrenci grupları ile sınırlı tutulmuştur. Meslek liselerinin okul, öğretmen veya öğrenci açısından sınırlandırmadan daha geniş bir perspektif ile ele alınması ve sahada aktif görev yapan meslek dersi öğretmenlerin içerden bir bakış açısı ile görüşleri alınarak literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinde görev yapmakta olan öğretmen görüşleri incelenmiştir. Proje meslek liselerinde görev yapan öğretmen, öğrenci, veli ve yönetici görüşlerine göre benzer araştırmalar gerçekleştirilebilir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Meslek Liseleri, Mesleki Eğitim, Öğretmen

<sup>428</sup> Öğrenci, MARMARA ÜNİVERSİTESİ / İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, suatzuhal@hotmail.com

<sup>429</sup> Doç. Dr., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, faruk.levent@marmara.edu.tr

## ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIK, ÖRGÜTSEL SİNERJİ VE ÖRGÜTSEL MUTLULUK DÜZEYLERİ

FADİME AKSOY<sup>430</sup>, A. FARUK LEVENT<sup>431</sup>,

### ÖZET

Bu araştırma öğretmenlerin örgütsel bağlılık, örgütsel mutluluk ve örgütsel sinerji düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılarak yapılan araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim-öğretim yılında İstanbul'da görev yapan öğretmenler ve örneklemini 408 öğretmen oluşturmuştur. Örneklem grubu oluşturulurken basit seçkisiz örneklem yöntemi kullanılmıştır. Verileri toplamak için Balay (2000) tarafından hazırlanmış Örgütsel Bağlılık Ölçeği, Akpolat ve Levent (2018)'in Örgütsel Sinerji Ölçeği ve Arslan ve Polat (2018)'a ait Örgütsel Mutluluk Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Tek Yönlü ANOVA, Pearson korelasyonu, Bağımsız Gruplar t-Testi, LSD post-hoc testi ve Çok yönlü Regresyonlar yapılmıştır. Analizler sonucunda öğretmenlerin bağlılık, sinerji ve mutluluk düzeyleri yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin bağlılık düzeylerinde yaş, öğrenim durumu ve mesleki kıdem değişkenlerinin anlamlı farklılık gösterdiği fakat cinsiyet, medeni durum, çalışılan kurum ve kurumda çalışma süresinin gruplar arasında anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır. Öğretmenlerin sinerji düzeylerinde ise sadece çalışılan kurum değişkeninde, ilkökul öğretmenlerinin lehine anlamlı bir farklılık tespit edilirken, diğer değişkenlerde gruplar arası anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Öğretmenlerin mutluluk düzeylerinin çalışılan kurum ve kıdem değişkeninden etkilendiği ve sınıf öğretmenlerinin potansiyeli gerçekleştirme boyutu puanlarının yüksek olduğu ve çalıştıkları kurumda 21 yıl ve üzerinde çalışmış öğretmenlerin olumlu duygular puanlarının yüksek olduğu ancak diğer değişkenlerde gruplar arası anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bununla beraber öğretmenlerin bağlılık düzeyi ile sinerji ve örgütsel mutluluk düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler bulunmuş; okul ortamında öğretmenlerin içselleştirme ve özdeşleşme eğilimleri arttıkça örgütsel sinerji ve örgütsel mutlulukları da arttığı, olumsuz duygularının azaldığı belirlenmiş ve öğretmenlerin örgütsel bağlılığının örgütsel sinerjilerini ve örgütsel mutluluklarını anlamlı düzeyde yordadığı tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Örgütsel bağlılık, örgütsel sinerji, örgütsel mutluluk, öğretmen mutluluğu

<sup>430</sup> Öğrenci, İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, aksoyfadime@gmail.com

<sup>431</sup> Doç. Dr., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, faruk.levent@marmara.edu.tr

# **OKUL MÜDÜRLERİNİN VİZYONER LİDERLİK DAVRANIŞLARI GÖSTERME DÜZEYLERİ İLE ÖĞRETMENLERİN KURUM BAĞLILIĞI VE OKUL ETKİLİLİĞİ ÜZERİNE ETKİSİ**

SİBEL ÇİÇEKYURT<sup>432</sup>, PINAR MERT<sup>433</sup>,

## **ÖZET**

Bu araştırma; okul müdürlerinin vizyoner liderlik davranışları gösterme düzeyleri ile öğretmenlerin kurum bağlılığı ve okul etkililiği üzerine etkisinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada, ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evreni, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında İstanbul ilinde bulunan ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmen ve yöneticilerden oluşmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise basit seçkisiz örnekleme yöntemlerinden tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilen 356 öğretmen ve yöneticiden oluşmaktadır. Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu, Sabancı (2007) tarafından geliştirilen “Vizyoner Liderlik Yeterlilikleri” ölçeği, Meyer ve Allen (1990) tarafından geliştirilen, Wasti (2000) tarafından Türkçe 'ye uyarlanan “Örgütsel Bağlılık Ölçeği” ile Çobanoğlu (2008), tarafından geliştirilen, “Okul Etkililiği Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde; frekans ve yüzde, standart sapma, aritmetik ortalama, bağımsız örneklem t-testi, ANOVA testi, post-hoc testlerinden Scheffe testi, Pearson korelasyon analizi teknikleri kullanılmıştır. Ölçeklerin toplanan örneklem grubu için tutarlılığının test edilmesinde Cronbach's alpha güvenirlik kat sayısından yararlanılmıştır. Araştırma sonuçları incelendiğinde öğretmen ve yöneticilerin vizyoner liderlik ile ilgili algının 'katılıyorum' düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir. Kurum bağlılığı algıları ise “Kararsızım” düzeyinde, kurum etkililiği ile ilgili algı “Biraz/Orta” düzeyinde gerçekleşmiştir. Vizyoner liderlik algıları erkek ve bayanlara göre farklılık göstermekte olduğu, okulda çalışma süresinde de farklılık görüldüğü belirlenmiştir. Medeni durum ve görevlerine göre de farklılık görülmüştür. Öğretmen ve yöneticilerin yaş ve aynı okulda çalışma süresi ve medeni durumlarına göre kurumsal bağlılık algıları da değişmektedir. Kurum etkililiğinde de cinsiyet, yaş, aynı okulda çalışma süresi ve medeni durumlarına göre de farklılık bulunmuştur. Araştırma sonucunda ise vizyoner liderliğin kurum bağlılığını ve etkili bir kurum olma durumunu doğru orantılı olarak etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Vizyoner liderlik, Kurum bağlılığı, Okul etkililiği

<sup>432</sup> Öğrenci, İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, sibelcicekyurt@gmail.com

<sup>433</sup> Dr. Öğr. Üys., İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, pinar.mert@izu.edu.tr

### ÖZET

Araştırmanın amacı okul yöneticilerinin iletişim becerilerinin okul etkililiğine etkisini belirlemektir. Araştırmada ayrıca demografik değişkenler ile okul etkililiği ve okul yöneticilerinin iletişim becerileri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakılacaktır. Araştırmanın evreni İstanbul ili Tuzla, Pendik, Sultanbeyli, Kartal, Maltepe ve Ataşehir ilçelerindeki, MEB'e bağlı kamu okullarındaki yöneticiler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 321 yönetici oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, Owen ve Bugay (2014) tarafından geliştirilen "İletişim Becerileri Ölçeği" ve Şişman (1996) tarafından geliştirilen "Etkili Okul Ölçeği" ölçeği ile toplanmıştır. Sosyal bilimler için istatistik programı yardımıyla verilerin analizi yapılmıştır. Yöneticilerin iletişim becerileri ölçeğinden aldıkları puan ortalaması yüksektir. Yöneticilerin cinsiyeti, yaşı, mesleki kıdemi, yöneticilik deneyimi ve eğitim durumları ile iletişim becerileri puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken, yöneticilerin medeni durumu ile iletişim becerileri puan ortalaması arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucu bulunmuştur. Yöneticilerin okul etkililiği ölçeği puan ortalamalarının yüksek olduğu sonucu bulunmuştur. Yöneticilerin; cinsiyeti, medeni durumu, eğitim durumu, yaşı, mesleki kıdemi ve yöneticilik deneyimleri ile okul etkililiği ölçeği puan ortalaması arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucu bulunmuştur. Son olarak, yöneticilerin iletişim becerilerinin, okul etkililiği üzerinde pozitif yönde anlamlı bir etkisinin olduğu sonucu bulunmuştur.

**ANAHTAR KELİMELEER:** İletişim Becerileri, Okul Etkililiği, Öğrenci, Başarı Okul Yöneticileri

<sup>434</sup> Öğrenci, İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, hesmasultana@hotmail.com

<sup>435</sup> Dr. Öğr. Üys., İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, pinar.mert@izu.edu.tr

## **AZERBAJCAN'DA TIP ÖĞRENCİLERİNE ÖĞRETİLEN FELSEFE DERSİNİN ÖZELLİKLERİ**

GÜLNARE SAFAROVA<sup>436</sup>,

### **ÖZET**

Felsefeye dayanmayan tıp, güvenilir olamaz. F. Bekon

Felsefe, insanın gerçeği ve kendisini entelektüel düzeyde anlamasının en eski ve en ilginç alanlarından biridir. Sosyal bilincin bu eşsiz biçimi, doğa, toplum ve insan düşüncesi hakkındaki tüm bilgileri bütünleştirmemize ve pekiştirmemize olanak sağlar. Sadece doğayı ve yaratıcı düşüncüyü anlama metodolojisi değil, aynı zamanda hayatın etiği ve estetiği-kültürün ruhudur. Esasında tüm insanların, özellikle meslek sahiplerinin, düşünme kültürünü geliştiren, gerçek bilginin ve ahlaki değerlerin kaynağı olan felsefeye ihtiyacı vardır. İşte gerçeğin bu şekilde anlaşılması, doğanın ve toplumun yasalarına göre yaşamak için gerekli ve yeterince doğru bir bilgi sistemine sahip olmamızı sağlar. Tıp, bilim ve deneyimin insan organizmasındaki normal ve patolojik süreçlerin işleyişini incelemekle birlikte, çeşitli hastalıkları ve patolojik durumları, bunların tedavisini, sağlığının korunmasını ve güçlendirilmesini sağlayan bir bilgi sistemidir. İnsanoğlu, binlerce yıldır dünyanın en büyük gizemlerinden biri olan varlık ve yaşam olgusuna ışık tutmaya çalıştı. Felsefe ve Tıp, eski çağlardan beri bu alanın "öncüleri" oldu. Eski Hindistan'da Ayurveda, eski Çin'de "yin ve yang" teorisi, antik Yunanistan'da Hipokrat, Alkmeo, Asklepiad, Aristoteles, eski Roma'da Gale, Orta Doğu'da Maymonid, İbn Sina ve Ar-Razi, Rönesans döneminde Leonardo da Vinci, Paracelsus, Yeni Çağ'da Francis Bacon, Rene Descartes ve daha sonra Sigmund Freud ve diğerleri tıp ve felsefe üzerine yaptıkları çalışmalarda felsefe için tıbbın, tıp için felsefenin gerekliliğini defalarca vurgulamışlardır. Günümüzde felsefe tarihi, doğa felsefesi ve sosyal felsefeden oluşan Genel Felsefe dersinin tüm konularının Felsefenin kategorileri ve yasaları temelinde şu veya bu şekilde Tıp ile ilişkilendirilmesi ve Azerbaycan'da tıp eğitimi alan öğrencilerin programı bu bağlamda öğrenmesinin uygun görülmesi bir rastlantı değildir. Azerbaycan'daki tıp öğrencilerine sadece genel felsefe dersinin felsefe ile ilgili konuları değil, aynı zamanda tıp felsefesi öğretilmektedir. Bu husus, tıp felsefesi problemlerinin modüler bir şekilde açıklanması yoluyla modern felsefe biliminin ve tıbbın ahlaki meselelerinin kapsamlı entegrasyonunu yorumlamayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, "Yaşamın ontolojik durumu", "Bir dünya görüşü ve tıbbın metodolojik ilkesi olarak Antroposentrizm", "Felsefi bir problem olarak tıbbi gerçeklik", "Kültürel sistemde tıp", "Tıbbın felsefi ve etik özellikleri" gibi konuların öğrencilerle tartışılması, tıp felsefesine hakim olmada özel bir öneme sahiptir. Bu bakımdan, modern transplantoloji, tıbbi genetik ve üreme teknolojilerinin, aynı zamanda ötenazi gibi tamamen biyoetik konuların felsefi-etik analizi, öğrencilerin dikkatini yoğun olarak çeken hususlardır. Dersin öğretimi sırasında, genel bilimsel yöntemler ve biçimler temel alınır. Bunun için ilke, problem, olgu, örnek, hipotez ve teori gibi kavrama biçimlerinin yanı sıra analiz-sentez, sistem-yapısal yaklaşım, tarih ve mantık, tümevarım ve tümdengelim, karşılaştırmalı yöntem gibi metodolojilere atıfta bulunulur. Modern tıbbın gelişimindeki ana eğilimlerin sosyolojileştirme, insanlaştırma, çevreleştirme ve teknolojileştirme olduğunu dikkate alırsak, tıp ve felsefenin yanı sıra beşeri bilimlerin teorik-metodolojik ve pratik ilişkilerinin de yeni bir karaktere sahip olması gerekir. Şu anda, yeni tıp felsefesinin ve ideolojisinin oluşum süreci gerçekleşmektedir. Bu süreçte doktorun klinik düşüncesinin

<sup>436</sup> Doç. Dr., AZERBAJCAN TIP ÜNİVERSİTESİ, seferovagulnara@hotmail.com

yeni metodolojisi, ona çevre ile insan etkileşiminin sistem-karmaşık doğasının, sağlık ve hastalık süreçlerinin belirlenmesinin sosyal ve ekolojik sistem yönlerini derin bir şekilde anlamasını sağlamaktadır. Modern bir doktorun, tıbbi bilginin yanı sıra yüksek bir zekaya, geniş bir bakış açısına, yaratıcı düşünceye ve mesleğinin gerçek hümanist doğasını açıkça algılama yeteneğine sahip olması gerekir. Saydığımız tüm bu faktörler, felsefenin tıp öğrencilerine öğretilmesi konusunun güncelliğini korumasını sağlamaktadır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Felsefe, Tıp, Tıp Felsefesi, Biyoetik

### ÖZET

Almanya'da gençlerin politik tutumları araştırmalara sık sık konu olmaktadır. Shell, her beş yılda bir "Shell Gençlik Araştırması" adı altında yaptığı çalışmalarının sonuçlarını yayınlamaktadır. Nitel çalışma olarak gerçekleştirilen bu araştırmanın amacı, Shell'in yayınladığı araştırmaların sonuçlarını karşılaştırmaktır. Araştırma sürecinde doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Shell'in 2019 yılında gerçekleştirdiği araştırmanın hedef grubu 12-25 yaş arasında olan gençlerdir. Araştırmada kullanılan anket 2500'den fazla kişiye uygulanmış. "Gelecek için Cuma" çevre hareketi, gençler arasında çevre dostu, yaşam ve davranış bilincini arttırmıştır. Almanya'da her Cuma binlerce genç, taşkınlık yapmadan, tüm kentlerde çevre için gösterilere katılmaktadır. Gençlerin itirazları öncelikle siyasete ve işverenlere yöneliktir. Gençler en çok terörist saldırılardan, işsizlikten, artan yoksulluktan ve iklim değişikliğinden korkuyordu. Shell'in araştırması, ayrıca gençlerin popülist yönelimlere duyarlı olduklarını göstermektedir. Gençlerin yüzde 39'u daha kozmopolit, yüzde 33'ü daha popülist. Yabancıların reddedilmesi, yeni federal eyaletlerde Batı Almanya'daki eyaletlerden daha güçlü. Gençlerin yüzde 25'i mülteci ailelerinin yanında yaşamayı reddediyor. Özetle, gençler arasında göçmen korkusunun arttığı söylenebilir. Ancak çoğunluk yine de hoşgörülü ve açık fikirlidir. "AfD" olarak adlandırılan sağ partinin güçlenmesi, özellikle yeni eyaletlerde popülist ve göçmen korkusu olan gençlere hitap ettiğinden kaynaklanmaktadır. Almanya'da büyük partilerin üye sayısının keskin bir şekilde düşmesi önemlidir. Örneğin: SPD'nin (Sosyal Demokrat Partisi) 2010'da 530.000'den fazla üyesi vardı. Bu sayı 2019'da 500 binin altına düştü. Bu gelişme partilerden olan memnuniyetsizlikten kaynaklanmaktadır. Gençler artık siyaset alanında aktif olmak için partilere doğrudan katılmıyorlar. Gençler, "Gelecek için Cuma günleri" gibi hareketler arıyorlar. Gençler artık yeterince ciddiye alındıklarını düşünmüyorlar. Gençlerin ilgisi; bir yandan kozmopolittik, çevreye önem veren, hoşgörülü ve çoğulcu bir toplum, öte yandan güvenlik, milliyetçilik ve göçün kısıtlanmasıyla ilgilidir. Gençler, bu iki grubun artık büyük partiler tarafından yeterince temsil edilmediklerini düşünüyor. Gençler arasında tarihsel uzun bir geçmişi olan büyük partilerin yerine, "Yeşiller" ve "AfD" gibi küçük partiler önem kazanıyor.

**ANAHTAR KELİMELER:** Gençlik, tutum, siyasi partiler, toplumsal gelişmeler

<sup>437</sup> Dr., YÜKSEK HAKİM, akif.oeztuerk@berlin.de

## **SOSYAL KURUMLARIN LATENT FONKSİYONU VE DİSFONKSİYONALLIĞI: SOSYOLOJİK ANALİZ**

TAHİR AGAYEV<sup>438</sup>,

### **ÖZET**

Çalışmada incelenen problem, öncelikle toplumda istikrar ve gelişmeyi sürdürmeyi, gerekli sosyal düzeni sağlamayı amaçladığı için güncel olarak kabul edilir. Sosyal kurumların faaliyetlerinin doğrudan sonuçlarına ek olarak, beklenmedik, yani önceden planlanmış insan hedeflerinden uzak olan sonuçları da vardır. Eğer bilinen fonksiyonların gerçekleşen sonuçları önceden beyannamelerde, deklarasyonlarda, programlarda duyurulursa, latent fonksiyonların işlevlerinin sonuçları bilinmeyen bir karaktere sahiptir ve sosyal etkinliğin katılımcıları tarafından önceden anlaşılmamaktadır. Spesifik latent fonksiyonlar daha çeşitlidir. Burada her bir sosyal kurumun kendine özgü "sürprizleri" olabilir. Örneğin, eğitim sisteminin bilinen fonksiyonu, çeşitli mesleklerde nitelikli uzmanların hazırlanması her kes için bilinendir. Fakat onun başka, ilk bakışta fark edilmeyen fonksiyonları da vardır. 44 günlük İkinci Karabağ Savaşı'nda (27.09.2020-10.11.2020) Azerbaycan halkının ermeni saldırganlara karşı tarihi zaferi, yükseköğretim sisteminin bir grup genci askerlik yükümlülüğünden kurtardığını ve belirli bir ayrımcılık yarattığını gösterdi. Böylece yükseköğretimin latent fonksiyonu, vatani savunma alanında toplumsal eşitsizliğin ortaya çıkmasına neden oldu. Yöntemler: Tümevarım, tümdengelim, sosyolojik analiz. Amaç: Problemin teorik ve sosyolojik yönlerini gerçek sosyal süreçler temelinde analiz etmek. Sonuç ve Bulgular: Sosyal kurumun latent fonksiyonunun ve disfonksiyona neden olan faktörlerin sonuçlarının hesaba katma ihtiyacıdır. Modern sosyolojide, disfonksiyon veya başka bir sosyal kurumun sosyal çevre ile normatif etkileşiminin ihlali süreci olarak değerlendirilir. Sosyal kurumlar, toplumun ilgili ihtiyaçlarını karşılayamazlar, ancak ortak kültür ve sosyal normların etkisi altında faaliyetlerini sürdürürler. Bu durumda, onların faaliyetleri sosyal çevreye ve insanların yaşam koşulları üzerine olumsuz bir etki gösterir. Bu, özellikle toplumun sistemik krizi sırasında kendini belirgin biçimde göstermektedir. Örneğin, Azerbaycan'da 1980'lerin sonunda ve 1990'ların başında, çoğu sosyal kurumların disfonksiyonel olduğu dönem idi: aile ve evlilik alanında, doğum oranlarında keskin bir düşüş gözlemlenirdi, nüfuskeskin bir biçimde azalıyordu, ekonomi ve finansta artan enflasyon çoğalmakta, ülkenin altın rezervleritükenmekteydi. İşsizlikte önemli bir artış olmaktadır, mülkün yeniden dağıtılması, ekonomik suçlar, baskınlar (el koymalar), siyasi yapıların çöküşü, çok sayıda küçük partilerin ortaya çıkması, liderlerin siyasi iradelerinin olmaması, sorumsuz vaatler ve açıklamalar, hukuk alanındaki devlet ve hukuk yapılarının organize suçla birleşmesi, kitlesel yasal nihilizm ve anomi ortaya çıkıyordu. Eğitim ve kültür gibi kurumlar faaliyetleri de bakımsız durumdaydı. Sosyolojik bir bakış açısıyla bakarsak, sosyal kurumların disfonksiyonu aşağıdaki nedenlerle ortaya çıkabileceği belirtilmelidir: toplumun sistemik krizi, toplum düzeyinde yapısal değişiklikler; farklı devlet kurumları arasındaki çelişkiler; sosyal enstitünün faaliyetlerinde amaçların belirsizliği ve görevlerin anlaşılabilirliği; ahlakın çöküşü ve değerler yönündeki değişim vb. Genellikle, sosyal kurumların tam disfonksiyonsuz durumda olmazlar, çünkü her biri sürekli olarak değişir ve gelişir. Sosyal kurumun çalışma koşulları, onun sosyal çevre ile bağlantısı ve varlığının iç faktörleri değişmektedir. Sosyal kurumların başarılı bir şekilde işlemesi için disfonksiyon durumlarının önlenmesi için aşağıdaki faktörler belirtilebilir: amaçların, sosyal statülerin ve rollerin net

<sup>438</sup> Doç. Dr., BAKÜ DEVLET ÜNİVERSİTESİ, t.aqaev@mail.ru



belirlenmesi; faaliyet çeşitlerinin etkin dağılımı, doğru ve başarılı biçimde organizasyonu, aynı zamanda etkin yönetim ve kontrolü; sosyal kurumların daha geniş kurumlar sistemine mümkün olduğunca çatışmasız katılımı.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sosyal kurum, fonksiyon, disfonksiyon, sosyal, gerçeklik, latent

## HİBRİT ÖĞRENME SÜRECİNDE ÖĞRETMENLERİN UYGULADIĞI YÜZ YÜZE EĞİTİMİN İNCELENMESİ: SAMSUN İLİ ÖRNEĞİ

ZEHRA GÜL KÖYÇÜ<sup>439</sup>,

### ÖZET

31 Aralık 2019'da Çin'in Wuhan kentinde ilk defa görülen Covid-19 Sağlık Bakanlığının 11 Mart 2020'de Türkiye'de ilk kez bir korona virüs vakası görüldüğünü kamuoyuyla paylaşmasıyla hayatlarımıza girdi. Dünya Sağlık Örgütü'nün hastalığın bir "pandemi" olduğu açıklamasıyla neredeyse eşzamanlı yapılan bu açıklamayla Türkiye'de ilk kısıtlama kararları devreye girdi ve kademeli bir şekilde hayata geçen bu kısıtlamaların kapsamı zamanla genişletildi. 70'e yakın ülkeye uçuş yasağı konulmuş, tüm spor müsabakaları ertelenmiş, sokağa çıkma yasakları başlamıştır. 16 Mart'ta eğitime ara verilirken 23 Mart'tan itibaren de uzaktan eğitim sistemine geçilmiştir. 23 Mart'ta TRT'nin Eba Tv yayınlarına başlamasıyla birlikte Eba Tv'nin nitelik olarak yeterli olmadığı tartışmaları zamanla yerini Türkiye'nin dijital eşitsizliğine bırakmıştır. Evlerinde televizyonu, akıllı telefonu, bilgisayarını, tableti veya internet erişimi olmayan çocukların eğitimden geri kaldığı eleştirileri yapılırken Türkiye'de geniş kapsamlı normalleşme adımları atılsa da okullar açılmamıştır. Bunun yerine temmuz ağustos aylarında telafi eğitimi adı altında öğrencilere yaşam becerileri kazandıran eğitimler verilmeye başlanmıştır. 21 Eylül 2020'de kademeli olarak seyreltilmiş yüz yüze eğitime başlayan okullarda, öğrenciler haftanın belirli günleri okula giderken diğer günler derslerini evden takip etmek zorunda kalmıştır. Hibrit öğrenme olarak tanımlanan bu sürecin sonunda kasım ayındaki ara tatil sonrası, vaka sayılarındaki artışa da bağlı olarak, okulların kapalı kalmasına karar verilmiştir. 15 Şubat 2021'den itibaren kademeli olarak, seyreltilmiş şekilde haftada 2 gün yüz yüze eğitime tekrar geçilmiş Haziran ayına kadar dönem bu şekilde devam etmiştir. 2021- 2022 eğitim öğretim yılı ise tamamen yüz yüze eğitim ile başlamış eğitim ve öğretimdeki kayıplar telafi edilmeye başlanmıştır. Bu araştırma, Korona virüs (COVID-19) salgını sürecinde Samsun'da gerçekleştirilen yüz yüze eğitim sürecinin değerlendirilmesi amacıyla yürütülmüştür. Araştırma kapsamında yüz yüze eğitim süreci hakkındaki öğretmenlerden alınan görüşler "yüz yüze eğitime erişim ve katılım, yüz yüze eğitimin organizasyonu, yüz yüze eğitimin niteliği ve yüz yüze eğitimin geleceği" olmak üzere dört alt boyutta incelenmiştir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda odak gurup görüşmesi yapılmış, görüşmede önceden hazırlanan formlar kullanılmıştır. Amaçlı örneklem gurubu olarak belirlenen odak guruba Samsun ili Canik ilçesi Yavuz Selim ilkokulunda görev yapan 6 sınıf öğretmeni katılmıştır. Öğretmenlere hibrit eğitim sırasındaki yüz yüze eğitim uygulaması ve niteliği, pandemi öncesi ile pandemi sırasındaki yüz yüze eğitimin karşılaştırılması, pandemi sırasında yüz yüze eğitimin organizasyonu ve yüz yüze eğitimin geleceği sorulmuştur. Araştırmada elde edilen veriler betimsel içerik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma bulgularının analiz aşaması devam etmektedir. Araştırma sonunda hibrit öğrenme sürecinde öğretmenlerin uyguladığı yüz yüze eğitimin niteliği, organizasyonu, karşılaştırılması ve geleceği ile ilgili verilere ulaşılabilecektir. Elde edilen veriler eşliğinde birtakım önerilere yer verilecektir.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Hibrit eğitim, pandemide eğitim, yüz yüze eğitim

<sup>439</sup> Öğretmen, zehragulerkan@hotmail.com

## **OTANTİK LİDERLİK ÖZELLİĞİ GÖSTEREN ÖĞRETMENLERİN OLUMLU SINIF İKLİMİ OLUŞTURMA KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

**MÜNEVVER ÇETİN<sup>440</sup>, SEFFAT DUMAN<sup>441</sup>, NERMİN KARATEPE<sup>442</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırma ile ilkokullardaki otantik liderlik davranışı gösteren öğretmenlerin olumlu sınıf iklimi oluşturma konusundaki düşüncelerine yönelik öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın katılımcı grubunu 2020-2021 eğitim öğretim yılı İstanbul Ataşehir ilçesinde bulunan 6 erkek 8 kadın öğretmen oluşturmaktadır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışma deseni kullanılmıştır. Araştırma verileri açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmada “otantik öğretmen liderliği gösteren öğretmenlerin olumlu sınıf iklimi oluşturma konusundaki görüşlerin değerlendirilmesi” ile ilgili sorular yöneltilerek öğretmenlerin görüşleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Araştırma verilerinin analizi sonucunda 4 alt tema belirlenmiştir. Bu alt temalar kodlanarak bulgular elde edilmiştir. Bu değerlendirmede öğretmenlerin pozitif tavır sergiledikleri tespit edilmiştir. Takım çalışma becerileri ve uzman bilgi becerileri açısından farklı nitelikleri gerekli gördüklerini göstermektedir. Aslında bu araştırma kapsamında duydukları otantik liderlik özelliklerini incelediklerine bu özelliklerin çoğunu sınıf içinde gösterdiklerini, bir kısmını göstermediklerini ifade etmişlerdir. Eksik kalan bazı özelliklerin ise çok önemli özellikler olduğunu, bununla ilgili öğretmen eğitimlerinin düzenlenmesinin sınıf iklimine olumlu katkıları olduğunu belirtmişlerdir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Öğretmenlerde, Otantik, Liderlik

<sup>440</sup> Prof. Dr., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, mcetin@marmara.edu.tr

<sup>441</sup> Arş. Gör. Dr., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, seffat.duman@marmara.edu.tr

<sup>442</sup> Öğretmen, MARMARA ÜNİVERSİTESİ, nerminkaratepe68@gmail.com

## **DUYULAR GEZEĞENİNE YOLCULUK ETWINNING PROJESİ**

**NESRİN ÜNDÜCÜ<sup>443</sup>, GÖKÇEN EYÜPOĞLU<sup>444</sup>, ABDULLAH KAMİL SATICI<sup>445</sup>, SEVİL HİRAOĞLU<sup>446</sup>, NURSEMİN KIR<sup>447</sup>, ÖZGE ZENGİN ALAN<sup>448</sup>, Hava KIRAN<sup>449</sup>, Esra KABAŞ<sup>450</sup>, Dumitrescu Ioana MIHAELA<sup>451</sup>, Jarnea Andreea GEORGIANA<sup>452</sup>**

### **ÖZET**

Gelişen ve değişen dünyada tüm teknolojik ilerlemelere rağmen yaşanan salgın hastalık sürecinde okul öncesi dönemdeki çocuklar gözlemlendiğinde duyu bütünlüme yönelik aktiviteler temel ihtiyaç haline gelmiştir. Hareket ve duyu aktivitelerden yoksun kalan ve buna karşın yoğun ekrana maruz kalmaya başlayan okul öncesi dönem çocuklarında okulların açılmasıyla birlikte duyu bütünlüme problemleri daha sık görülmüştür. Tespit edilen sebepleri en aza indirmeye gereksinimiyle; projemizde yer vereceğimiz etkinliklerle çocuklarda merak duygusu uyandırarak, çocukların çevresini tanıyarak, gözlem yaparak duyu hareketlerinin farkına varmasını, kendini fark etmesini keşfetmesini, empati kurabilmesini, çevresine karşı duyarlı olmasını sağlamak amacıyla projemiz hayata geçirilmiştir. Çalışmamızda etkinlikler öncesinde gelişim ölçme formları, anketler, görüşme formları (yapılandırılmış-yarı yapılandırılmış); etkinlikler sonrasında değerlendirme formları, anketler, görüşme formları (yapılandırılmış-yarı yapılandırılmış); veri toplama ve analizinde betimsel yöntem kullanılmıştır. 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında 1 aylık planlama (Eylül) sonrasında 4 aylık sürede (Ekim - Ocak) uygulanan Duyular Gezegenine Yolculuk / Journey to Planet of The Senses e-Twinning proje etkinliklerine 4-6 yaş gurubundan 111 okul öncesi dönem çocuğu ve velileri katılmıştır. Türkiye 'nin Samsun ilinde görev yapan 5 okul öncesi öğretmeni ve 3 idareci, Romanya 'dan 2 Okul öncesi öğretmeni katılmıştır. Projeye katılan öğrenciler ve aileleri, pandemi sürecinin getirdiği atalet halinin dağıtılmasında oldukça etkili olmuş, yeni dönemde karşımıza çıkan dijital dönüşüm sürecine "doğru" bir şekilde geçişe katkı sağlamıştır. Yapılan proje sonu değerlendirme anketleri sonucunda, projenin başlangıcından sonuna geçen süre zarfında çocuklarda görülen duyu bütünlüme problemlerinde azalma görülmüş olup, duyu farkındalık, kendini, doğayı, bedenini, çevresini tanımada artış görülmüştür. Yapılan materyalli – materyalsiz – açık hava – aile katılımlı ve on-line etkinlikler ile çocuklarda hedeflenen davranışlara ulaşılmıştır. Yapılan bir çalışmanın diğer çalışmalara temel oluşturduğu, her ay çocukların bir önceki aya göre duyu anlamda farkındalıklarının daha yukarıda olduğu gözlenmiştir. Bu projenin sadece küçük yaş grubunda değil, gerekli uyarlamalar yapılarak diğer kademelerde de uygulanması önerilerimizdendir. Proje süresinin daha uzun tutulması ve duyu materyallerinin kalıcı bir şekilde bir duyu merkezi oluşturularak eğitim sürecimize entegre edilmesi önerilerimizdendir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Duyusal Bütünlüme, Duyu organlarımız, Doğa, Eyfor, Vücutumuz

<sup>443</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, nesrinunducu1975@gmail.com

<sup>444</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, gokceneyupoglu@gmail.com

<sup>445</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, abduhahkamsatici@gmail.com

<sup>446</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, sevilhiraoglu@gmail.com

<sup>447</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, nurseminkir55@gmail.com

<sup>448</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, zenginalanozge@gmail.com

<sup>449</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, havakiran@hotmail.com,

<sup>450</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ekabas571@gmail.com,

<sup>451</sup> Öğretmen, GRĂDINIŢA STEP BY STEP CU P.P ŞI P.N LICURICI PLOIEŞTI, ioanadumitrescu29@yahoo.com,

<sup>452</sup> Öğretmen, geojarnea@gmail.com

## **COVID-19 VE UZAKTAN EĞİTİMİN MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI İLKÖĞRETİM KURUMLARI ÖĞRENCİLERİNE ETKİSİ**

**HAKAN KARIŞMAZ<sup>453</sup>,**

### **ÖZET**

2019'un sonlarında Çin Halk Cumhuriyeti'ne bağlı Wuhan'da, insandan insana bulaşan, yeni bir bulaşıcı hastalık tespit edildi. Bu hastalık Covid-19 olarak adlandırıldı. 11 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü Covid-19'u küresel bir hastalık olarak ilan etti. Covid-19'un dünyanın her yerine yayılmasının engellemek için Türkiye'nin de aralarında bulunduğu birçok ülke benzeri görülmemiş sosyal sınırlama önlemleri aldı. Bu önlemler arasında, en önemlilerinden biri, eğitim kurumlarının kapatılmasıydı. MEB mart ayındaki tam kapanmanın ardından 2019-2020 eğitim öğretim yılını uzaktan eğitime geçerek tamamlamak zorunda kaldı. Bakanlık ve eğitime ait diğer bileşenler bu ani geçişe uyum sağlayacak uygulama ve ekipmanlara hızlı bir şekilde yöneldi. Bu çalışmanın amacı bu hızlı geçişin öğrencileri nasıl etkilediğini araştırmak, akademik olarak öğrencilerin yaşadıkları zorlukları belirlemek ve öğrencilerin uzaktan eğitime bakış açılarını irdelemektir. Ek olarak uzaktan eğitimin getirilerine ait veri toplamaktır. Ayrıca bu verilere dayalı olarak, eğitimi etkileyen "öngörülemeyen durumlar" sırasında uygulanabilecek adımları belirlemektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Uzaktan Eğitim, Covid-19, MEB, Öğrenci

<sup>453</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, hkarismaz@gmail.com

### ÖZET

Öğretmenlerin öğretim görevlerini yerine getirirken uymaları beklenen birtakım etik ilkeler bulunmaktadır. Öğretmenlerin mesleki açıdan uymaları gereken söz konusu etik ilkeler; profesyonellik, hizmette sorumluluk, adalet, eşitlik, sağlıklı ve güvenli bir ortamın sağlanması, yolsuzluk yapmama, dürüstlük, doğruluk ve güven, tarafsızlık, mesleki bağlılık, sürekli gelişme, saygı ve kaynakların etkili kullanımı olarak sıralanabilir. Öğrenci ve topluma rol model olan öğretmen davranışlarının belirli etik ilkeler çevreğinde olması gerektiği söylenebilir. Öğretmenlerden beklenen etik davranışlar, sadece eğitim genelinde değil; aynı zamanda öğretim özelinde de incelenebilir. Bu noktada akademik etik, mesleki etiğin öğretimsel boyutu olarak değerlendirilebilir. Alanyazında mesleki etiğe ilişkin çalışmaların bulunduğu; buna rağmen öğretmenlerin akademik etik algılarına ilişkin çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu çalışmada öğretmenlerin akademik etiğe ilişkin algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim ile desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunu kamu ortaokul ve liselerinde görev yapmakta olan öğretmenler oluşturmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanarak tümdengelim yöntemi ile analiz edilmiştir. Öğretmenlerin akademik etiğe ilişkin algıları; derse hazırlık bağlamında akademik etik, ders esnası bağlamında akademik etik, değerlendirme bağlamında akademik etik, akademik etiğe aykırı davranışların nedenleri, akademik etiğe aykırı davranışların sonuçları, akademik etiğe aykırı davranışları azaltma yöntemleri ve öğretmenlik meslek etiği dersi olmak üzere 7 kategori etrafında değerlendirilmiştir. Kategorilere ilişkin öğretmen görüşleri irdelenerek elde edilen bulgular ışığında öneriler sunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Etik, Öğretmenlik ve Etik, Mesleki Etik, Akademik Etik.

<sup>454</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, belis\_4853@hotmail.com

<sup>455</sup> Prof. Dr., ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ, nejatira@comu.edu.tr

### ÖZET

Bu çalışmada eğitim yönetimindeki liderlik alanında yapılan araştırmaların incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nicel bir çalışmadır ve bibliyometrik analiz kullanılarak var olan çalışmaların sayısal verilerle ifadesi ve karşılaştırılması amaçlanmıştır. Buna yönelik olarak tablo ve grafikler okunmuş ve incelenmiştir. Bradford yasası ve Lotka yasası kullanılarak liderlik kavramının tarihsel süreci, ülkelerdeki yapılan çalışmalar ve yapılan çalışmaların yoğunluğu, eğitim üzerindeki etkisi incelenmiştir. Yapılan bibliyometrik analiz sonucunda batı ülkelerinde liderlik üzerine yapılan yayınların yıllara göre arttığı görülmekle beraber gelişmişlik düzeyi az olan ülkelerde ise beklenen sayıda olmadığı görülmüştür. ABD ve Birleşik Krallık' ta bilimsel üretimin ve alınan atfın diğer ülkelere oranla daha fazla olduğu görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Liderlik, eğitim yönetimi, bibliyometrik analiz

---

<sup>456</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, denizgomec@gmail.com

<sup>457</sup> Dr., ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ, kbozkus@artvin.edu.tr

### **ÖZET**

Temel sanat eğitimi, estetik kişilik eğitimini sağlayan, doğadaki biçimleri plastik öğelerle görünür kılan özel bir eğitimidir. Temel sanat eğitimi'nin amaçları Kişinin yaratıcılığını geliştirmektir, .Düşüncelerine, imgelerine estetik değer kazandırmaktır .Estetik duyarlılığı, kişinin çalışmalarına yansıtmasını sağlamaktır.Bu etkinlikte sanat yoluyla çocukların kendilerini, toplumsal çevreyi ve doğayı keşfetmelerini sağlamaya dönük etkinlikler sürdürülebilirlik temelinde geliştirilmiş ve geliştirilen etkinliklerin çocuklara katkısını incelemek amaçlanmıştır. Ortaokul görsel sanatlar dersi müfredat programına, öğrencilerin çevre sorunlarıyla baş kurabilmesini sağlayacak, onlara tüketim, çevre kirliliği, doğa sevgisi gibi konularda farkındalıklarını arttırabilecek konuların konulması gerektiğine dikkat çekilerek; resimde atık malzeme kullanımının, 11-12 yaş grubu öğrencilerinin çevre bilincine ve yaratıcılık düzeylerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Etkinlik bulguları sürdürülebilir gelişim temelli sanat etkinliklerinin; sanat ve bilim, sanat ve doğa arasındaki karşılıklı etkileşimi anlama, atık malzemelerin yeniden ve estetik bir biçimde değerlendirilmesi ve çevresel bozulmaya dair farkındalığı artırdığını göstermiştir. Etkinlik sonunda sürdürülebilir sanat etkinliklerinin çevre üzerine yeni fikirlerin ve değerlerin keşfedilmesi konusunda öğrencilere katkı sağladığı görülmüştür. Sanat ve doğa birbirinin içinde gizli iki kavram olarak düşünülebilir. Tarih boyunca sanatçılar doğadan etkilenmişlerdir. Hatta sanatçıların ilham kaynağı çoğunlukla doğa olmuştur denebilir. Doğadan tasvire en uzak sanatçılar bile doğadan bir şekilde etkilenerek sanata ilk adımlarını atmışlardır. Böylece sanat bir anlamda doğayı taklitten doğar. Doğanın kendisi de bir sanat eseridir: Doğada var olan sürekli ve canlı sanat en güzel sanat örneğidir. Sanat bir bilim gibi doğayı inceler. Doğadaki sınırsız şekil ve form örneği bulunabilir. Doğa sürekliliği olan bir öğretmendir ve yaşam boyu öğrenmeyi sağlar. Sanat eğitimcisi doğayı bir görsel sanatlar müzesi gibi görmeli ve öğrencileri bu müzenin farkına varmaya yönlendirmeli. Görsel sanatlar dersinin kazanımları öğretmenleri ve öğrencileri doğaya yönlendirmeli ve doğayı incelenmesi gereken görsel zenginlikler bütünü olarak sunmalıdır. Etkinlik öncesi öğrencilere tasarım eleman ve ilkeleri (çizgi, renk, ritim, hareket, bütünlük, denge) uygulamalı olarak verildi. İlk ders okul bahçemizde öğrencilerle beraber doğadaki atık malzemeleri topladık .Doğaya ve doğal unsurlara olan hassasiyeti arttırmak amacı ile taş,yaprak,kozalak gibi birçok doğal malzemenin kullanılması hedeflendi.Topladığımız malzemeleri sınıf ortamında renklendirdik .İkinci hafta sınıfımız okul bahçesi oldu .Etkinliğimiz çevre temizliği ile başladı. Grup çalışması olarak gerçekleştirdiğimiz etkinlikte her grup kendi tasarımına uygun alanları belirledi .Hazırladıkları malzemelerle etkinliklerini tasarım ilke ve elemanlarını kullanarak uygulama aşamasına geçtiler. Renk,denge,tekrar,bütünlük gibi kavramlar üzerine çalışmalarını iki ders saati süresinde tamamladılar.Doğa Sanatı çerçevesinde üretilen eserler, süreç içerisinde tekrar doğaya dönerek, doğanın bir parçası haline gelmekte ve doğanın döngüselliğine göndermede bulunurken ekolojik sisteme de dahil olmaktadır. Böylece uzun zaman önce kopan insan doğa bağı tekrar kurulmakta ve insan-doğa birliği bu işbirliği eylemleri sayesinde sağlanmaktadır. Bu etkinlikte atık ve artık materyallerin tasarım çalışmalarında kullanımının öğrenciler tarafından sevilip benimsendiği görülmüştür. Atık ve artık materyalleri tanıma, gruplandırma, çalışmalarına uygun materyal seçimi,

<sup>458</sup> Öğretmen, AKÇEŞME ORTAOKULU, gamze\_ata4064@hotmail.com



uygun renk seçimi, doğaya dost malzemeler hakkında bilgilenme, görsel materyaller kullanma ve ürün çalışmalarında neler tasarlayabileceklerini kavramaları konusunda farkındalık kazandıkları görülmüştür. Öğrencilerde çevre bilinci oluşturmada etkin rol oynadığı ve olumlu yönde davranış değişikliği gözlenmiştir. Görsel sanatlar eğitimi dersi bireylere; doğaya, güzele, estetik olana saygı duymayı, doğal olanı korumayı, olduğu gibi kabul etme bilinci kazandırabilmektedir. Öğrencilerin, görsel sanatlar eğitimi dersi sürecinde çevre bilinçleri düzeyinde olumlu değişiklikler gösterdiği görülmüştür. Doğayı sevme, ona saygı duyma, çevresindeki doğal varlıkları koruma bilinçlerinde artış olduğu görülmüştür

**ANAHTAR KELİMELER:** Çevre, Doğa, Eğitim, Sanat, Tasarım

### ÖZET

Her geçen gün insanlar düşüncelerini, hislerini, tutumlarını sosyal medya platformlarından paylaşır hale gelmiştir. Sosyal medya platformlarından en popüler olanlardan birisi de Twitter'dır. Kökeni 1992 yılında parazit adlı bir romana dayanan Metaverse kavramı 2021 yılında hayatımızda yerini hızlı bir şekilde almıştır. Dijital dönüşüm ile gelen birçok teknolojiyi Metaverse evreninde kullanıyor olacağız. Metaverse evreninde eğitimin nasıl olacağı merak edilen konulardan biridir. Bu çalışmada Metaverse ve eğitim alanının insanlar tarafından nasıl algılandığını ölçmek için duygu analizi çalışması yapılacaktır. Bunun için Twitter platformundan #metaverse, #eğitim, #arttırılmış gerçeklik, #sanal gerçeklik, #büyük veri kavramları tweet olarak çekilecek ve R programlama ile analiz edilecektir. Eğitim kavramının Metaverse kavramı ile bağdaştırılmasının insanlarda oluşturduğu duygu durumun tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Metaverse, Eğitim, Sanal Gerçeklik, Twitter, R Programlama

---

<sup>459</sup> Dr. Öğr. Üys., BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ1, nurkuban.akdemir@bilecik.edu.tr

## **“SIFIR ATIK YÜZDE YÜZ GELECEK“ PROJESİNİN ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ**

**BİROL KILIÇ<sup>460</sup>,**

### **ÖZET**

Okul öncesi eğitim çocuğun doğumundan ilkokula başlayıncaya kadar olan tüm yaşantılarını içeren bir eğitim sürecidir. Bu dönem çocuğun gelişmesinin en hızlı olduğu ve öğrenme kapasitesinin en yüksek olduğu dönemdir. Öyleyse bu dönemde, çocuğa verilenlerle çeşitli nedenlerle verilemeyenlerin onun ilerdeki gelişmesi açısından etkisinin büyük olduğu söylenebilir. Çocukların bu dönemde gelişim özellikleri dikkate alındığında verilecek çevre eğitimi, çocukların bilişsel gelişimlerine katkıda bulunurken, okul öncesi dönemdeki fen eğitimine yönelik olumlu tutum geliştirmelerine olanak sağlayacaktır. Okul öncesi dönemde çocuklara sağlanamayan canlı-merkezli çevre eğitimi ileri yaşlarda verilse dahi olumlu çevre tutumu geliştirmede beklenen etkiyi yaratmayabilir. Çocukların çevrelerine karşı olumlu tutum ve davranışlar kazanmaları ve bunların gelecekteki yaşantılarına temel oluşturması bakımından okul öncesi dönem kritik bir öneme sahiptir. Okul öncesi dönemde verilecek çevre eğitimi çocukların çevresel farkındalık ve tutumları üzerinde etkilidir. Çevre eğitiminin önemli bileşenlerinden biri geri dönüşümdür. Okul öncesi eğitim almış olan çocukların çevresel farkındalık ve tutumlarının okul öncesi eğitim almayan çocuklara göre daha fazla olduğu söylenebilir. Bu nedenle bu dönemde verilecek eğitim, çevre sorunlarını önlemede kilit rol oynayan değerleri, tutumları, becerileri ve davranışları geliştirme konusunda önemli bir potansiyele sahiptir. Geri dönüşüm konusunda okul öncesi dönemde yapılan çalışmalar son yıllarda artış göstermiştir; ancak bu çalışmalar diğer yaş grupları ile yapılan çalışmalara kıyasla oldukça sınırlıdır. Bu çalışmaların birinde Palmer (1995) yaptığı bir araştırmada, 4-6 yaş grubundaki çocukların geri dönüşüm kavramının ne anlama geldiğini bildiklerini, atık toplama ve yönetimini anlayabildiklerini keşfetmiştir. “Sıfır Atık”; israfın önlenmesini, kaynakların daha verimli kullanılmasını, atık oluşum sebeplerinin gözden geçirilerek atık oluşumunun engellenmesi veya minimize edilmesi, atığın oluşması durumunda ise kaynağında ayrı toplanması ve geri kazanımının sağlanmasını kapsayan atık yönetim felsefesi olarak tanımlanan bir hedeftir. Bu çalışma okul öncesi dönemdeki çocukların atık malzemeleri çöpe atmayarak geri dönüşüm kutuları aracılığıyla geri kazandırılması konusundaki farkındalıklarının artmasını sağlamayı hedefleyen bir proje çalışmasıdır. Çalışma Ordu İli Fatsa İlçesi Fatsa Anaokulunda 2020-2021 Eğitim Öğretim yılından itibaren uygulanmaya devam etmektedir. Çalışma 4 yaş ve 5 yaş okul öncesi öğrencileri ile birlikte yürütülmektedir. Projede; okulun belirli bölümlerine atık kutuları (pil, plastik, kağıt, yağ kutuları) konulmuş, bu atıkların her biri için ayrı ayrı slogan çalışmaları ve proje görselleri yapılarak sosyal medya ve web sitesi aracılığıyla öğrenci velileri ve çevre halkına duyuru yapılarak öğrenciler ile birlikte toplanan atıklar geri dönüşüme kazandırılmıştır. Proje ile ilgili slogan çalışmalarına Google Form üzerinden anket çalışması yapılmış, ankete okul öğretmenleri ve veliler katılmış olup en çok oy alan sloganlar afişlerde yer almıştır. Proje ile birlikte okulumuz Temel Seviye Atık Belgesi sahibi olmuştur. “Sıfır Atık Yüzde Yüz Gelecek” projesi ile okulda yürütülen diğer projeler (Eko Okul, Okullarda Orman, Minik Tema) birbirlerini destekleyerek öğrenciler ve öğretmenler tarafından yürütülmeye devam etmektedir. Proje çalışması ve etkinlikleri sonucunda öğrencilerimizin iklim değişikliği hakkında bilgi sahibi olmaları, çevreyi

<sup>460</sup> Öğretmen, FATSA ANAOKULU, kilic\_biol@hotmail.com

koruma bilinci kazanmaları, çözümler üreten bireyler olarak doğayı korumaları, sorumluluk bilinci kazanarak yaşam tarzı haline getirdiği önlemleri alabilen ve örnek teşkil ederek çevresini de etkileyen bireyler olmaları hedeflenmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sıfır Atık, Erken Çocukluk, Geri Dönüşüm, Okul Öncesi, Çevre Bilinci

### **ÖZET**

Günümüzde birçok firma elektrikli otomobiller ve yapay zeka ile çalışan sürücüsüz, otonom araçlar üzerine yoğun çalışmalar yürütmektedir. Bu çalışmamda Volkswagen, Skoda, Porsche ve Audi marka elektrikli otomobillerin yapısı Almanya Berlin’de üretim alanlarında bizzat incelenmiştir. Ayrıca Volkswagen Group sürücüsüz otonom araçların şehirdeki kullanımı ve üretim aşamaları gözlemlenerek, gelecekteki otomobil teknolojileri üzerine araştırma yapılmıştır. Yapılan araştırmalar ve teknik incelemeler sonunda, günümüzün en ünlü araç firmalarının elektrikli otomobillerindeki teknolojiler tespit edilmiştir. Bu araçlarda sürüş menzilinın arttırılması için yapılan, pil teknolojileri, şarj istasyonları, çeviriciler, elektrikli otomobil motorları ve tüm ekipmanlar ayrıntılı araştırılmıştır. Geleceğin otomobilleri olan sürücüsüz otonom araçlar da test edilmiş ve yapıları araştırılmıştır. Araştırma sonuçları kongrede ayrıntılı şekilde sunulacaktır. Elektrikli otomobillerin ve otonom araçları günümüzde yollarımızda artarak görmeye devam edeceğiz. Bu nedenle bu çalışma gelecekteki otomobil teknolojilerine ışık tutacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Elektrikli Otomobiller, Otonom Araçlar, Yapay zeka

---

<sup>461</sup> Öğretmen, EDİRNE MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ, tamerkarakus22@hotmail.com

## ÖĞRETMENLERİN UZAKTAN EĞİTİME OLAN TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

LEVENT ERGİN<sup>462</sup>, MURAT ERMİŞ<sup>463</sup>, HÜRRİYET DEĞERLİ ERMİŞ<sup>464</sup>,

### ÖZET

Eğitimin önemli bir parçası olan açık öğretim ve uzaktan eğitim, geleneksel eğitime göre daha esnek olarak tanımlanmakta ve bireysel durumlara uygulanarak kişilerin kendi kendilerine öğrenmelerine olanak sağlamaktadır. Bu tanımlamadan hareketle öğretmenin esnek ve uyumlu olması gerektiği söylenebilir. Teknolojinin eğitime girmesiyle birlikte çeşitli iletişim araçlarının açık ve uzaktan öğrenmede kullanımı büyük ölçüde gerçek dünyanın kullanımı haline gelmiştir, dolayısıyla öğretmenin derste kullanabileceği ve uygulayabileceği özelliklere sahip olması gerekmektedir. Açık ve uzaktan öğrenmede öğretmenin konudan çok müfredata yardımcı olan ve destekleyen bir kolaylaştırıcı konumunda olduğu söylenebilir. Çalışmanın amacı İstanbul ili Maltepe ve Pendik ilçelerinde görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının belirlenmesidir. Araştırmanın örneklemini 2022 yılında İstanbul ili Maltepe ve Pendik ilçelerinde görev yapan 120 öğretmen oluşturacaktır. Çalışmada öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarına ilişkin veriler Ağır (2007) tarafından geliştirilen “Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği” aracılığı ile toplanacaktır. Ölçek iki alt boyuta (uzaktan eğitimin avantajları, uzaktan eğitimin sınırlılıkları) sahiptir. Öğretmenlerden toplanan veriler SPSS 20 istatistik paket programı aracılığı ile analiz edilecektir. Araştırmada alt problemlerin analizi amacıyla yüzde, frekans, t-testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) gibi istatistiksel teknikler kullanılması öngörülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Uzaktan Eğitim, Teknoloji, Okul

<sup>462</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, leventergin62@hotmail.com

<sup>463</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, muratermis54@hotmail.com

<sup>464</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, hurriyetdegerli@gmail.com

## **FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN STEM UYGULAMALARINA YÖNELİK ANLAYIŞLARININ İNCELENMESİ**

**TUĞÇE DELİGÖZ<sup>465</sup>, ÇİĞDEM HAN TOSUNOĞLU<sup>466</sup>,**

### **ÖZET**

Gelişmiş, uygar ve refah düzeyi yüksek bir toplum seviyesine erişmenin yanında küreselleşen ekonomide lider ülkeler konumunda bulunmak da günümüz koşullarında oldukça önemlidir. Uluslararası alanda ülkelerin öne çıkmalarını sağlamak için bireylerin içinde bulunduğumuz 21. yüzyılın becerileriyle donatılması ve farklı gelişimsel becerilere sahip olması gerekmektedir. Bunu yapabilmenin en önemli ve etkili adımlarından biri ise çağa uygun yeni yöntem ve yaklaşımların eğitim sistemi içinde kullanılmasıdır. Sorgulayan, araştırmacı, eleştirel düşünebilen, yaratıcı, ekip çalışmalarına dahil olabilmek gibi 21. yüzyıl becerilerine sahip bireylerin yetiştirilmesini için kullanılacak en etkili eğitim modellerden biri ise fen bilimleri, teknoloji, mühendislik ve matematik gibi farklı disiplinlerin bir arada öğretimini sağlayan STEM eğitimidir. STEM eğitimindeki en büyük ve önemli amaç yeni bilimsel, teknolojik ve eğitim gelişmeleri ışığında çağın gerektirdiklerine uygun bireyler yetiştirmektir. Bu bağlamda STEM eğitimi ile yetiştirilen bireyler gelişen teknolojilere uyum sağlamakla birlikte ülkelerinin de bu gelişimlere uygun hale gelmesi, uluslararası rekabette ve ekonomik alanda önder olmalarını sağlayacaklardır. STEM eğitiminin pek çok ülkede küresel rekabette geride kalmayarak iş gücü oluşturabilmek amacıyla öğretim müfredatlarına dahil edilerek kullanılmakta olduğu görülmektedir. Ancak yapılan araştırmaların sonuçlarına göre STEM eğitiminin müfredatlara dahil edilmesine rağmen hem ulusal hem de uluslararası alanda öğretmenlerin STEM eğitimi konusunda yeterli olmadıkları görülmüştür. Özellikle ilk ve ortaokul düzeyinde eğitim veren fen bilgisi öğretmenlerinin STEM uygulamaları hakkındaki görüşleri literatürde geniş yer tutarken lise kademesinde eğitim veren öğretmenlerin STEM eğitime ilişkin görüşlerine ait çalışmalar oldukça kısıtlıdır. Oysaki öğretmenler çağın gerektirdiği gelişmeler ışığında hem kendi alanlarında bilgi, beceri ve davranışlarını geliştirme isteği içerisinde olmalı hem de gerekli öğretmen yeterliliğine sahip konumda bulunmalıdır. Bu konuda literatürde yapılmış araştırmaların azlığı yapılan çalışmanın önemini göstermektedir. Çalışmada araştırılan konu hakkında kişilerin görüşlerinin derinlemesine incelenebilmesi ve bu görüşlerinin oluşmasına neden olan durumların ortaya çıkarılmasını sağlayan nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Bir durum çalışması örneği olan bu çalışmaya Türkiye’de farklı okullarda görev yapmakta olan toplamda 100 biyoloji, fizik, kimya ve fen bilgisi öğretmeni katılmıştır. Elde edilen verilerin içerik analizi yaklaşımı ile analiz edilmiştir. Çalışmanın sonuçları, öğretmenlerin STEM eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını, STEM eğitime sahip öğretmenlerin ise uygulama noktasında müfredat, zaman, mekan ve materyal açısından sorun yaşadığını, özellikle devlet okullarında sınıf başına düşen öğrenci sayısını fazla olmasından kaynaklı olarak STEM uygulamalarının etkin yapılamayacağını, ölçme değerlendirmenin proje bazlı olması gerektiği için süreç boyunca öğrencinin gelişiminin izlenmesinin çok kolay olmadığını göstermektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** STEM, fen bilimleri öğretmenleri, nitel araştırma

<sup>465</sup> Öğrenci, MARMARA ÜNİVERSİTESİ, tugcedeligoz@gmail.com

<sup>466</sup> Dr. Öğr. Üys., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, cigdem.han@marmara.edu.tr

### ÖZET

Dil ve kültür arasındaki bağlantıyı görmek, dilin canlılığını çeşitliliğini göstermek, geçmişle bağ kurmak. Projenin yapılmasında kullanılan/kullanılacak materyaller/malzemeler: Ses kayıt cihazı, fotoğraf makinası, bilgisayar... Projenin gerçekleştirme süreci: Öğrencilerin yapacakları saha çalışmaları ve kaynak taramaları aracılığıyla yöresel kelimeler ortaya çıkarılacak. Bu kelimelerden oluşan bir sözlük/derleme çalışması yapılacak. Yapılan çalışma kitap olarak basılacak ve çalışmayla ilgili görseller hazırlanacak.

Proje çalışmasının özet kısmında verdiğim genel bilgilerin açıklaması: Dil, bir toplumun var olmasını sağlayan en önemli etkenlerden biridir. Dile önem verilmesi gerektiği ise herkes tarafından bilinen bir gerçek. Bu çalışma aracılığıyla Türk dilinin zenginliğine, çeşitliliğine, toplumdaki dil farklılıklarına dikkat çekmek amaçlanmaktadır. Ayrıca unutulmaya yüz tutmuş sözcüklerin canlandırılması da amaçlanmaktadır. Bu projem çalışmasının insanlığa, bilime, ülkeme, okuluma, çevreme öğrencilerime ne katıyor veya ne katması amaçlanıyor: Öğrenciler saha çalışması yaparak projenin ilk adımını atmış olacak. Bu vesileyle aileleri ve yakın çevreleriyle iletişime geçecekler. Daha önce duymadıkları sözcüklerle tanışacaklar. Bu sözcüklerin yer aldığı atasözleri, şiir, türkü vb. örnekler derleyecekler ve kültürlerine bir adım daha yaklaşmış olacaklar. Türk dilinin yaşatılmasına katkı sağlamış olacaklar. Ayrıca süreç içerisinde keşfederek öğrenme gerçekleştirmiş olacaklar. Proje çalışması fikrinin ortaya çıkışı: Standart dil dışında Türk dilinin zenginliğini ifade eden ağız özellikleri pek çok insanın dikkatini çekmektedir. İnsanlar toplumsal hayatta kullandıkları dilin yanında yakın çevrelerinde yöresel sözcükleri de sıkça kullanmaktadır. Ailelerimizle, akrabalarımızla bir araya geldiğimizde yöresel sözcükleri kullanma eğilimimiz artmaktadır. Öğrencilerimizin de çeşitli yörelerden geldiklerini göz önünde bulundurarak bu dil zenginliği birlikte ortaya çıkarmak temel amaçtır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kültür, Dil Bilim, Kültürel Miras

<sup>467</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, yeliz.ozar@hotmail.com

<sup>468</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, leventergin62@hotmail.com



### ÖZET

Son yıllarda öğretmen ve öğrenci sayısındaki artış, okullarda ve sınıflarda uygulanmakta olan kuralların değişimi, mesleki davranışlar konusunda doğru-yanlış kavramının ortaya çıkması, eğitim ortamlarına anne-baba ve toplum katılımının artması, mesleki etiğin sorunlarının anlaşılması ve etik çerçevenin yeniden çizilmeye başlanması eğitim etiği ve meslek etiğine karşı ilgiyi artırmıştır. Etik liderlik davranışının sağlıklı okul kültürü ve ikliminin oluşmasında etkili olduğu yapılan bir çok araştırma sonucunda ortaya çıkmıştır. Etik liderlik günümüz yönetim anlayışının odağında yer almaktadır. Bunun nedeni ise etik olmayan davranışlar örgütler de işbirliğini, iletişimi, yaratıcılığı, huzur ve güveni yok etmektedir. Eğitim ortamındaki etik havanın kurulmasında en önemli belirleyici okul yöneticisidir. Etik bir örgüt havası, yalnızca ilkeler veya yasalarla değil, eylemlerin sorumlulukla örüldüğü, dikkatli bir tutumla sağlanabilir. Eğitim örgütleri, kural ve politikalarını belirlerken olumlu bir etik iklim oluşturmak için kararlar almalı, bu süreçte kararların uygulayıcısı olan öğretmenlerin görüşlerine de başvurmalıdır. Katı ve sert kurallar oluşturmak yerine olumlu ortak algılamaları destekleyecek görüş alışverişlerine yer verilmelidir. Olumlu bir örgütsel etik iklim oluşturmak için öğretmenlerin etik davranışları pekiştirilmeli, etik dışı davranışlarına ise tolerans gösterilmemelidir. Etik dışı davranışlara herhangi bir yaptırım uygulanmayan kurumlarda bu davranışların artış göstermesi kaçınılmazdır. Etik dışı davranışların sık görülmesi olumlu bir etik iklimin oluşumu üzerinde de olumsuz bir etkiye sahiptir. Olumlu bir okul iklimi oluşturmak için dürüstlük, adalet, eşitlik, güven gibi temel kavramların okul ortamına yansması gerekmektedir. Okul yöneticilerinin etik ilkelere uymaları, etik ilkeler doğrultusunda karar vermeleri, etik ilkelerin okulda uygulanması noktasında tüm personele liderlik etmeleri, etik ilkelerin yalnızca bilgi basamağında kalmayıp içselleştirilerek uygulanması ve okul yöneticilerince benimsenmesi gerekmektedir. Okul yöneticisinin davranışının ana amacı okul çalışanlarının faaliyetlerini olumlu yönde etkilemektir. Faaliyetlerin olumlu yönde etkilenmesi, okul çalışanlarının davranışlarına yansiyarak okulun hedeflerine ulaşmasını sağlayacaktır. Bu açıdan okul yöneticilerinin etik liderlik davranışları sergilemesi okulda etik bir iklimin meydana gelmesini sağlayacak böylece okulun tüm paydaşlarının eğitimden beklenen sonuçlara ulaşması sağlanacaktır. Okuldaki uygulamaların, etik karar alma süreçlerinin, etik çıkmazların çözüm şeklinin; etik iklimi olumlu veya olumsuz etkileyebileceği göz ardı edilmemelidir. Okul yöneticilerinin görevlerini yerine getirirken etik liderlik davranışlarını ve mesleki etik ilkelerini göz önünde bulundurmaları beklenmektedir. Aynı şekilde okul yöneticilerinin değer sistemlerinin, davranışlarının ve uygulamalarının etik değerlerden oluşması gerekmektedir. Okul yöneticisi, çalışanlarını desteklemeli, geliştirmeli, öğrenmelerini sağlayacak okul iklimini yaratmalı, okul kültürü oluşturup bunu tüm paydaşlara aktarmalıdır. Bu amaçlara ulaşmak için öncelikle okulda etik iklim ortamı yaratılmalıdır. Okul yöneticisi uygulamalarının etik ilkeler doğrultusunda şekillenmesi, hem okul içi hem de okul dışı ilişkilerin niteliğini olumlu yönde etkileyecektir. Okul yöneticilerinde olması gereken etik değerler; bütün kararlarda öğrencilerin iyiliğini temel alma, eğitim politikası ve uygulamalarında hiçbir bireyi yada grubu dezavantajlı duruma sokmama, konumu sayesinde kişisel çıkar sağlamama,

<sup>469</sup> Öğretmen, Fatsa Hatice Bahaettin Şener İlkokulu, gurhanonder1979@gmail.com

<sup>470</sup> Doç. Dr., ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ, yusufbahri.gundogdu@omu.edu.tr

sürekli mesleki gelişme olanakları sunma ve tarafların mutabık kaldığı yazılı ve sözlü sözleşmelere uyma yer almaktadır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Okul Yöneticisi, Etik İlkeler, Okul İklimi

### ÖZET

Projemiz ülkemizden 10 ortak ile ağustos ayında başladı, ocak ayında tamamlandı. Projemize katılan öğrenci, öğretmen ve veli süreçten doğrudan etkilenmiştir. Öğrencilerin evde geçirdikleri süreyi etkili ve kaliteli şekilde kullandıkları, aile iletişimde olumlu duygular geliştirdikleri, dışarıda olmadan ve ekransız geçirilen sürelerde de çok güzel vakit geçirebildikleri gözlenmiştir. Projemiz uzaktan ve yüz yüze dönemlerde öğrencilerimizin evde rahatlıkla yapabilecekleri 30 farklı etkinlik ile haftada 2 defa gerçekleştirilmiştir. Yapılan etkinliklerle öğrencilerimiz aile içinde karar alma sürecine katılabilen bireyler olmuşlardır. Kısacası hayatı eve taşıyıp bilgi, beceri ve mutluluk zirveye çıkmıştır. Öğrencilerim 3. sınıf öğrencileridir ve 9 yaş grubudur. 29 öğrencimi twinspace'e kaydettim ve tamamı projemize aktif şekilde katılım sağladılar. Öğrencilerimiz yaptığımız bu proje ile öncelikli olarak evde geçirilen zamanın kalitesi artırmış oldu. Ev ekonomisi konusunda kumbarası, bütçesi ile ailesine ciddi destek sağladı. Aile bireyleriyle birlikte kaliteli zaman geçirdiler. Aile içi dayanışma konularında birlik beraberlik içerisinde oldular. Ev işleri konusunda çok fazla deneyim kazdılar. Herhangi bir konuda araştırma yaparken nasıl yol izlemek gerektiğini bildiler. Telefon, televizyonsuz bir günün nasıl geçirileceğini de bildiler, web 2.0 araçları kullanarak neler yapabileceklerinin de farkına vardılar. Projenin tamamı öğrenci merkezli olmuştur. Öğrencilerimizin oluşturdukları logo ve afişler ve aynı zamanda seçimde verdikleri oylarla katılımları hep kendileri yapmışlardır. Öğrenci ekipleri kurarak öğrencilerin liderlik, aidiyet duygularını geliştirdik. Aynı zamanda ortak ürünümüz olan ve karma takımlarla yapılan takvim için kendi çizimlerinden oluşturmaları bunun kanıtı oldu. Yine öğrencilerimizin sağlıklı olmak için, sevdiklerimiz için, geleceğimiz için, mutlu olmak için, kurallara uy, dışarı çıkma, mesafeni kuru, maskeni kuru, evde kal, evde hayat var mesajları projemizin tamamen öğrenci merkezli olduğunu ve biz öğretmenlerin rehber olduğunu göstermiştir. Projemizde belirlenen hedeflere tüm etkinlikleri zamanında ve eksiksiz olarak uygulayarak ulaştık. Öğrencilerimiz artık ifade-dil becerileri yüksek, aile içi etkileşimde öz güvenli, evde geçirilen zamanlarda verimli zaman kullanmaya dikkat eden bireyler haline geldiler. Öğretmen ve evin anne babası oldukları dönemlerde kendilerine verilen sorumluluğun bilincinde hareket ettiler. Hayvanlarla alakalı yapılan etkinliklerde sevgi ve değer vermeyi göstermiş oldular. Bilimsel okuryazarlık becerilerine sahip öğrenciler olduk. Projemizin sonunda değerlendirme anketlerimizi öğrenci, veli ve öğretmenler olarak yaptık. Ön test ve son test sonuçlarından anlaşılan önceki olumsuz düşüncelerin yerini olumlu düşüncelere bırakması oldu.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Evde hayat var, mutlu çocuk, mutlu aile

<sup>471</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, combojoy@gmail.com

### ÖZET

Dünya çapında 54 ülkede 40.202 eğitim ve aktivite programlarında yer alan Dizilim Sporu, Türkiye’de Öğretmen ve öğrenciler ile tanışıyor. 12 özel tasarımı bardaktan oluşan Dizilim Sporu’ da amaç; bardakların 3-3-3, 3-6-3, 1-10-1 ve (Döngü) kategorilerinde en kısa sürede üst üste dizilip toplanmasıdır. 1980’ li yıllarda ilk olarak Amerika’ da ortaya çıkan ve 1995 yılından sonra popüleritesini arttıran Dizilim Sporu, 2000’ li yıllarda yapılan araştırmalar sonucunda sağladığı faydalardan sonra okullardaki en önemli aktivitelerden biri haline aldı. Amerika’ da yapılan araştırmalar Dizilim Sporu uygulamasının, iki elin aynı anda kullanılmasında, el-göz koordinasyonunun sağlanmasında, beynin sağ-sol kısımlarının aynı anda kullanılmasında ve motor becerilerinin gelişmesinde olumlu katkılarda bulunduğu kanıtlanmıştır. Sağlamış olduğu yararların yanı sıra çocuklara hoşça vakit geçirtmesi, Dizilim Sporu önemli aktivitelerden biri haline gelmiştir. Dizilim Sporu Faydaları

- El-göz koordinasyonunu sağlaması
- Beynin sağ ve sol kısımlarının aynı anda kullanılmasını sağlaması
- Motor becerileri geliştirmesi
- Her iki eli aynı anda kullanılmasını sağlaması
- Çabukluğu sağlaması
- Odaklanmayı geliştirmesi
- İki yönlü beceriyi geliştirmesi
- Özgüven gelişmelerini desteklemesi
- Dikkat ve konsantrasyon sağlaması
- Hızlı ve dengeli hareket etmeyi sağlaması
- Kaygıları azaltması

Teknoloji çağında bireyler birbirinden uzaklaşmakta olup, bireylerin birlikte vakit geçirebilecekleri paylaşımlar hızla azalmaktadır. Aynı problem çocuklarda ve ebeveynlerde de gözlenmektedir. Bu nedenle dizilim sporu yaş, cinsiyet gözetmeden her kesime çok cazip gelen daha kaliteli, eğlenceli vakit geçirmeniz için bir fırsattır.

Bu bağlamda atölyemizde öncelikle Dizilim sporunun kısa bir tanıtımı yapılarak kuralları açıklanıp eğitimcilerimizle nasıl dizildiği uygulamalı olarak gösterilecektir.

HEDEFLER: Teknolojinin etkilerini giderek attığı günümüzde, çocukların ekranlardan uzaklaşıp arkadaşları ve kendisi ile yarışmasını sağlamak. El göz vücut koordinasyonunu geliştirmesini yardımcı olmak..

KATILIMCILARDA ARANAN ÖZELLİKLER: Merak eden her kişi atölyemize katılabilir. Dizilim sporunu deneyerek yeteneklerini geliştirmek isteyenler.

YETERLİLİK: Okulumuzda açılan çocuk üniversitesi kapsamında 2 yıldır öğrencilerimize Etkin düşünme becerileri dersinde Resfebe ve Dizilim sporu yaptırıyorum. Saygın&Saygın Eğitim den Öğrenci koçluğu eğitimi aldım. 2018-2019 Eğitim-öğretim döneminde Manisa ilinde Çocuk

<sup>472</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, idriskinay@gmail.com

<sup>473</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, vpsolmaz@hotmail.com

üniversitesi projesi kapsamında etkin düşünme becerileri koordinatörü olarak 120 öğretmene Resfebe ve Dizilim sporu atölyesinde eğitim verdim.

**ANAHTAR KELİMELER:** Dizilim sporu ,Oyun, El göz koordinasyonu, Eğlence, Yarış

### ÖZET

“Herkes için WEB 2.0” projesi, 5 Şubat 2021 tarihinde başlamış bir eTwinning projesidir. Çalışmanın amacı, özel eğitim ve kaynaştırma öğrencilerine de diğer akranları ile birlikte, kendi seviyelerinde WEB 2.0 araçlarını öğretmektir. Böylece hem diğer akranları ile fırsat eşitliği sağlanmış olacak, hem de teknolojiden azami seviyede yararlanılmış olunacaktır. Bilindiği üzere genel olarak projelerde ve eTwinning projelerinde sınıfın en başarılı ve parlak öğrencilerine görev verilmektedir. Bu durum ise özel eğitim öğrencilerini zaten çarkın dışına atarken, kaynaştırma öğrencileri projenin dışında kalmaktadır. Biz bu proje ile bu durumu tam tersine çevirdik. Projemize özellikle özel eğitim öğrencilerini ve sınıfında kaynaştırma öğrencileri olan öğretmenleri davet ettik. Böylece hem özel eğitim ve kaynaştırma sınıfı öğrencileri, hem öğretmenleri, hem de sınıftaki diğer öğrenciler aynı WEB 2.0 araçlarını kendi seviyelerine uygun olarak öğrenmiş olacaklardır. Ayrıca uzaktan eğitim süreci de göz önüne alınarak öğrenci velilerine de WEB 2.0 araçları ile ilgili bilgi verilmiş, onların da konuya hakim olması sağlanmıştır. Velilere medya okur yazarlığı ve dezenformasyon konularında da bilgi verilecek ve medyayı hem kendilerinin, hem de çocuklarının doğru kullanması için öncülük edilecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Özel eğitim, web 2.0 araçları, eTwinning

---

<sup>474</sup> Öğretmen, KARAMANOĞLU MEHMET BEY İLKOKULU, raziyepetek@gmail.com

<sup>475</sup> Öğrenci, İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ, elvaanberil@gmail.com

<sup>476</sup> Öğretmen, MEDİNE VE YAŞAR EVCEN ANAOKULU, nurcanozcelik70@hotmail

# TÜRKİYE'DEKİ EĞİTİM POLİTİKALARININ EĞİTİM ÇALIŞANLARININ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ

MEVLÜT PURTAŞ<sup>477</sup>, RAMAZAN YİRCİ<sup>478</sup>,

## ÖZET

Bu araştırmanın amacı; Türkiye’de uygulanan eğitim politikaları hakkında, eğitim çalışanlarının görüşlerini tespit etmektir. Araştırma nicel çalışma olarak tasarlanmış, betimsel tarama modelinde desenlemiştir. Araştırmanın evrenini 2020-2021 eğitim-öğretim yılı Kahramanmaraş merkez ilçelerindeki (Dulkadiroğlu, Onikişubat) ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan eğitim çalışanları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilen 424 eğitim çalışanı oluşturmaktadır. Araştırmada kullanılan veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen “Eğitim Politikaları Görüşleri Ölçeği” ve kişisel bilgi formundan elde edilmiştir. Eğitim politikaları görüşleri ölçeği; eğitim politikalarının özellikleri, eğitim politikalarına etki eden uluslararası kuruluşlar, eğitim politikalarına etki eden yurt içi faktörler, eğitim politikalarının uygulamasını etkileyen faktörler, eğitim politikalarının etkisi ve eğitim politikalarının uygulanabilirliği olmak üzere altı alt boyut ve 25 maddeden oluşmaktadır. Geliştirilen ölçeğin Cronbach alfa değeri 0.934 olarak bulunmuştur. Ölçeğin yapı geçerliliğini tespiti için faktör analizine ve boyutlar arasındaki korelasyona bakılmıştır. Verilerin analizi için SPSS 22.0 analiz programının kullanıldığı çalışmada, eğitim çalışanlarının eğitim politikalarıyla ilgili görüşlerini tespit etmek amacıyla betimsel istatistik ve yüzdelerden yararlanılmıştır. Ayrıca eğitim çalışanlarının eğitim politikaları hakkındaki görüşleri demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek amacıyla, Bağımsız Gruplar için T-testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve hochberg’GT2 testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; Eğitim çalışanlarının eğitim politikalarıyla ilgili görüşlerinin ( $\bar{x}=3.08$ ) kısmen katılıyorum düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında, Eğitim politikaları görüşleri ölçeğinde en yüksek puanı eğitim politikalarını etkileyen uluslararası kuruluşlar (EPEUK) alt boyutu almıştır. Eğitim çalışanlarının eğitim politikalarına ilişkin görüşleri cinsiyet ve görev durumu değişkenine göre farklılık gösterdiği; sendika, çalışılan kurum, eğitim durumu ve çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Politika, Eğitim Politikası, Politika geliştirme, öğretmen görüşleri

<sup>477</sup> Öğretmen, MUALLİM HAYRULLAH EFENDİ ORTAOKULU, mevlutpdr@gmail.com

<sup>478</sup> Doç. Dr., KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ, ryirci@gmail.com

### ÖZET

Kök hücreler; bazı dokularda bulunan ve gereksinim halinde pek çok hücreyi oluşturarak yaşamın devamlılığını sağlayan sınırsız çoğalabilme, kendilerini yenileyebilme, kendilerinden başka hücrelere farklılaşabilme, hasarlı dokuya verildiğinde dokuyu onarabilme özellikleri ile tanımlanan hücre tipidir (Yılmaz Güven ve Ark. 2020). Biz de okul olarak bu bilgilerden hareketle, okulumuzun kan bağış gününde velilerimize kök hücre bağışının önemini anlattık. Bağış günümüzün öncesinde Kızılay görevlisi ve dini boyutunu anlatması için Müftülük görevlisi okula davet edildi. Kendileri kök hücre bağışı ile ilgili olarak öğretmenlerimizi bilgilendirdi. Projemizi duyurmak amacıyla afiş hazırlandı, velilere davetiye gönderildi. Daha sonra ön test uygulanarak, bütün öğretmen- öğrenci ve velilerin kök hücre bağışı hakkındaki eksiklikleri tespit edildi. Bu bilgiler doğrultusunda öncesinde ve bağış günü tek tek bilgilendirme yapılarak toplam kırk kişi kök hücre bağışçısı olmaya gönüllü oldu. Velilere günün anlam ve önemini hatırlamaları ve projenin devamlılığı için teşekkür belgesi hazırlanıp verildi.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kök hücre, bağış, kan bağışı, kan hastalıkları

---

<sup>479</sup> Öğretmen, KARAMANOĞLU MEHMET BEY İLKOKULU, raziypetek@gmail.com

<sup>480</sup> Öğrenci, İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ, elvaanberil@gmail.com



### ÖZET

Türkiye'de özel eğitim gerektiren öğrencilere yönelik okul sayısının azlığı ve özel eğitim gerektiren öğrenci sayısının fazlalığı ilköğretim okullarında kaynaştırma eğitiminin önemini arttırmaktadır. Bu çalışmanın amacı kaynaştırma öğrencilerinin ilkokullarda almış oldukları kaynaştırma eğitiminin niteliğine yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerini belirlemektir. Çalışmanın amacını ortaya koyabilmek açısından araştırmanın yöntemi nitel bir çalışma olarak belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini Samsun ili Kavak ilçesinde eğitim-öğretim hizmeti sürdürmekte olan 3 okulda görev yapmakta olan 51 öğretmenden 20 öğretmen oluşturmaktadır. Okulların seçiminde kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Öğretmenlerin belirlenmesinde kaynaştırma öğrencisi bulunması ve ya geçmiş yıllarda bulunmuş olması öncelenmiştir. Dolayısıyla öğretmenlerin seçiminde amaçsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan 7 soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme form soruları katılımcılara birebir görüşme yöntemi ile uygulanmıştır. Elde edilen yanıtların analizinde Strauss ve Corbin'in içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre mesleki kıdemi 0-10 yıl aralığında olan öğretmenlerin kaynaştırma uygulamasında kendilerini daha yeterli gördükleri ve bu uygulamanın çocuklar açısından önemli olduğunu belirtirken, mesleki kıdemleri 15-25 arası olan öğretmenler bu uygulamanın anlam taşımadığını belirtmişlerdir. Tüm katılımcılar kendilerini bu konuda yetersiz görmüşlerdir. Fakat katılımcıların sadece 8'i; bu öğrencilere yönelik yöntem, teknik ve strateji anlamında hizmetiçi eğitim talebinde bulunmuşlardır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kaynaştırma eğitimi, özel eğitim, sınıf öğretmenliği

<sup>481</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, hamideyaseminakyar@gmail.com

# **PANDEMİ SÜRECİNDE KIRSALDA GÖREV YAPAN 1.SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KARMA EĞİTİM MODELİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ**

FETHİYE ŞENER<sup>482</sup>,

## **ÖZET**

2019 yılında Covid-19 salgını bütün dünyayı etkilemeye başlamıştır. Salgınla birlikte, sağlıktan, ekonomiye, eğitimden sosyal yaşama tüm alanlarda etkilenmeler olmuştur. Bu etkilerin en çok hissedildiği sektörlerin başında eğitim vardır (Can, 2020). Dünya genelinde ilkokuldan üniversiteye kadar tüm seviyelerde, okullar kapanmıştır. İlk vakanın görülmesiyle ülkemizde de, sosyal mesafeyi korumak ve bulaşma riskini en aza indirmek amacıyla uzaktan eğitime geçilmiştir (MEB, 2020a).2020-2021 eğitim öğretim yılı vakaların durumu ve bakanlığın kararına göre karma(hibrit) sistemle tamamlanmıştır. Bu araştırmanın temel amacı; kırsalda görev yapan 1.sınıf öğretmenlerinin 2020-2021 eğitim öğretim yılında uygulanan hibrit öğretim sürecinde yaşadıkları zorlukları ortaya koymak ve süreçle ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup, tarama modeliyle desenlenmiştir. “Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır” ( Karasar, 2012). Bu çalışma kırsalda görev yapan 1.sınıf öğretmenlerinin 2020-2021 eğitim öğretim yılında uygulanan karma model hakkındaki görüşleri, yaşadıkları sorunlar betimlenmeye çalışılmıştır. Çalışma grubunu amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen, Türkiye’nin farklı illerinde kırsalda görev yapan 10 1. sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Yüzyüze ve çevrimiçi yollar ile katılımcılara ulaşılmıştır. Veriler yarı-yapılandırılmış görüşme tekniğiyle toplanmıştır. Görüşme için 10 sorudan oluşan yarı-yapılandırılmış görüşme formu geliştirilmiştir. Yarı-yapılandırılmış görüşme formundaki soruların geçerlik, güvenilirliği belirlemek için, alanında uzman kişi görüşlerine başvurulmuştur. Uzmanlardan gelen dönütler çerçevesinde formdaki sorularda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Görüşmelerin dört tanesi yüz yüze, altısı ise Covid-19 salgın süreci devam etmesinden dolayı çevrim içi ortamda yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmeler yaklaşık 15-30 dakika sürmüştür. Verilerin değerlendirilmesinde betimsel analiz tercih edilmiştir. Yıldırım ve Şimşek (2018)’ e göre; betimsel analiz önceden belirlenmiş bir çerçeveye bağlı olarak nitel verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve tanımlanan bulguların yorumlanması adımlarını içeren analiz yaklaşımıdır. Bu araştırmada elde edilen bilgiler; karma modelin etkililiğini hakkında öğretmenlerin görüşleri, modelin etkililiği, öğretmenlerin modele hazırbulunuşlukları, öğretmenlerin yaşadıkları zorluklar, kırsal kesimin rolü, derslerdeki akademik durum, izlenen yol ve çalışmalar doğrultusunda bulgular düzenlenmiş ve tanımlanmıştır. Daha sonra bu betimlemelerden yola çıkılarak yorumlar yapılmıştır. Araştırmayla tespit edilen, kırsalda görev yapan 1.sınıf öğretmenlerinin 2020-2021 eğitim öğretim yılında uygulanan hibrit eğitim modelinde yaşadıkları zorluklarla ilgili sonuçlar ve çözüm önerileri sözlü bildiride sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kırsal, 1.sınıf, sınıf öğretmenleri, karma eğitim, pandemi süreci

<sup>482</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, fethiye-88@hotmail.com

## **ORTAOKUL KADEMESİNDE AKILLI TAHTALARIN SINIF HÂKİMİYETİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.**

ENGİN GÖKYILDIZ<sup>483</sup>,

### **ÖZET**

Milli Eğitim Bakanlığı, 2011 yılından itibaren fatih projesi kapsamında sınıflara akıllı tahtaları yaygın bir şekilde kurmaya başlamıştır. Fatih projesi kapsamında kullanılmaya başlayan Akıllı tahtalar öğretmenleri için vaz geçilmez bir hale gelmiştir. Değişen sosyoloji ile öğretmenlerin sınıf içi hâkimiyeti gittikçe zorlaştığı görülmektedir Eğitim amaçlarının gerçekleştirilebilmesi için sınıf hâkimiyeti en etkili ögesi öğretmendir. Öğretmenin, verdiği ders kadar sınıf hâkimiyeti, öğrenci başarısını etkilemektedir. Sınıfta öğrenme ortamının ve faaliyetlerinin düzenlenmesi ve yönetilmesi, öğretmenlerin sorumluluğundadır. Bu durum, öğretmenin sınıf motivasyonu ve dikkatin ders üzerine toplaması, öğrencilerle etkili iletişim kurabilmesi, ders içi etkinlikleri yapabilmesini, sınıf içerisinde akran zorbalığını önleyebilmesi gibi sorunlarla doğru yol ve yöntemlerle başa çıkmasını gerektirmektedir. Bu çalışmanın amacı ortaokul kademesinde öğretmenlerin ders işlerken kullandıkları Akıllı tahtaların sınıf hakimiyetleri üzerinde etkisi anlamak ve değerlendirmektir. Çalışma grubu seçiminde nitel araştırmalar için kullanılan örneklem yöntemlerinden olan ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın veri tabanını oluşturan görüşme, gözlem ve dokümanların analizi için nitel veri analizi teknikleri dikkate alınmıştır. Çalışma gurubu olarak İstanbul Bağcılar ilçesindeki Ortaokullarda 2020-2021 eğitim – öğretim yılında görev yapan 50 öğretmene anket çalışması, yine bu okullarda çalışan 20 öğretmenle yarı yapılandırılmış görüşme formu ve açık uçlu sorular ile elde edilen veriler değerlendirilecektir. Araştırma ve değerlendirme sonucunda, sınıflarda akıllı tahta kullanımının öğretmenin sınıf hâkimiyeti üzerinde etkisini değerlendirmek hedeflenmektedir. Öğretmenler akıllı tahtalarda çoğunlukla konu anlatımı, sunum gösterme, soru çözme, video izletme gibi etkinlikler yapmaktadır. Akıllı tahtaların öğretmenlerin ders işlerken, zamandan tasarruf sağladığı, konu ve ders içeriğini çeşitlendirdiğini, öğrencinin farklı bir çok duyusuna hitap ettiği, sınıf atmosferini olumlu yönde etkilendiği ve bu nedenlerden dolayı öğrencilerin daha fazla güdülendiği bilinmektedir. Akıllı tahta kullanımının öğretmenin sınıf hâkimiyeti üzerindeki etkisini, sonuçlarını anlamak ve değerlendirmektir Değerlendirme süreci devam ettiğinden yapılan çalışmalar sonucunda elde edilenler sonuçlar analiz edilerek, sonuçlar ve öneriler bildiri esnasında paylaşılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Akıllı tahta, Sınıf Hâkimiyet, Öğretmen, Bilişim Teknolojileri.

<sup>483</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI1, engokyildiz@gmail.com

## **KÜLTÜREL ZEKA VE ÇOK KÜLTÜRLÜ EĞİTİME YÖNELİK TUTUM: KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIĞIN ARACI ROLÜ**

MÜNEVVER BAŞMAN<sup>484</sup>, DİLAN BAYRAM<sup>485</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin kültürel zeka ve çok kültürlü eğitime yönelik tutum arasındaki ilişkide kültürlerarası duyarlılığın aracı rolünü incelemektir. Araştırmanın modeli ilişkiyel tarama modelinde yordayıcı korelasyonel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinin çeşitli lisans programlarına devam eden 287 öğretmen adayı oluşturmuştur. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Kültürel Zeka Ölçeği, Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği ve Çok kültürlü Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği ile toplanmıştır. Kültürel zeka ile çok kültürlü eğitime yönelik tutum değişkeni arasındaki ilişkide kültürlerarası duyarlılığın aracı rolünü ortaya koymak amacıyla oluşturulan kuramsal model yol analizi yardımıyla sınanmıştır. Bulgular, kültürel zeka değişkeninin kültürlerarası duyarlılığı, kültürlerarası duyarlılığın ise çok kültürlü eğitime yönelik tutumları anlamlı düzeyde yordadığını göstermiştir. Diğer taraftan, kültürel zekanın çokkültürlü eğitime yönelik tutumu anlamlı düzeyde yordamadığı görülmektedir. Sonuç olarak, kültürel zeka ile çok kültürlü eğitime yönelik tutum arasındaki ilişkinin tamamen kültürlerarası duyarlılığın aracılık ettiği ifade edilebilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Çok kültürlü eğitim, kültürel zeka, kültürlerarası duyarlılık

<sup>484</sup> Dr., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, munevver.kaya@marmara.edu.tr

<sup>485</sup> Arş. Gör., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, dilan.bayram@marmara.edu.tr

## **UZAKTAN EĞİTİM DÖNEMİNDE UYGULANAN TRT EBA ANAOKULU HAKKINDA ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ (İSTANBUL İLİ ÖRNEĞİ)**

**YELİZ DEMİRKALEM<sup>486</sup>,**

### **ÖZET**

COVID-19 virüsünün sebep olduğu pandemi sebebiyle 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılında beklemediğimiz şeyler olduğu gözlemlenmiştir. Bütün dünyada olduğu gibi Türkiye’de de acil durum politikalarını hayata geçirmemizle birlikte tüm alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da sıra dışı şeyler yaşanmıştır. Ülkemizde de uzaktan eğitim sistemi araçları Eğitim Bilim Ağı (EBA), EBA-TV, Youtube, Zoom üzerinden yapılan yayınlarla mağduriyetler önlemeye çalışılmıştır (Dikmen ve Bahçeci, 2020). Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) ile protokol imzalayarak TRT alt yapı imkanlarını kullanarak ilkokul, ortaokul ve lise kademesinde TRT EBA TV kanalları kurulmuş olup öğrencilerimizin eğitim öğretimden kopmaması için pandeminin başlarında çalışmalarına başlanmıştır. Türkiye’de ülke genelinde anaokullarından lise son sınıfa kadar 18 milyon öğrencimiz bulunmaktadır ve bunların 4 milyona yakını erken çocukluk dönemindeki çocuklardan oluşmaktadır. Özellikle erken çocukluk döneminde çocukların daha somut öğrenmelerle yüz yüze iletişime ihtiyaç duydukları bilinen bir gerçektir. Ancak uzaktan da olsa erken çocukluk dönemindeki öğrencilerimizin acil olarak öğrenme gereksinimlerinin karşılanabilmesi için uzmanların yeni modeller üzerinde çalışması gerekmektedir. Bu çalışmalar ışığında pandemi sürecinin yaşanmaya başlaması ile birlikte “okul öncesi eğitime erişim problemi yaşayan tüm öğrenciler için evde eğitim” amacıyla çeşitli çalışmalar yapılması planlanmıştır. Bu çalışmalardan biri olarak televizyon ile daha fazla yere ve kişiye ulaşmak mümkün olduğu için öğrencilere bu şekilde ulaşmanın daha mümkün olduğu belirlenmiş olup bunun sonucunda da TRT EBA Anaokulu ortaya çıkmıştır. TRT EBA Anaokulu bu sürece Ekim 2020 yılında dâhil olmuştur. Bu çalışmada uzaktan eğitim döneminde TRT EBA Anaokulunu izleyen öğretmenlerin görüşleri incelenmiştir. Araştırma nicel araştırma tekniklerinden anket yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kullanmak için 15 soruluk anket oluşturulmuş ve araştırmaya katılan öğretmenlerin cevaplama sağlanmıştır. Yapılan araştırma sonuçlarının değerlendirilmesi devam etmekte olup elde edilen bulgular ve sonuçlar kongrede sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Erken Çocukluk, Uzaktan Eğitim, TRT EBA, Covid- 19, Pandemi

<sup>486</sup> Öğretmen, MAHMUT ERSEVEN İLKOKULU, yelizdemirkalem@gmail.com

### ÖZET

2018 – 2021 yılları arasında tamamladığımız Portekiz, Polonya, Letonya ve Türkiye ortaklı “You and Me Through Art to a Better Future” isimli Erasmus + projemizin tanıtımını poster sunumuyla yapacağız. Projemizin koordinatörü Polonya’dır. Projemizin amacı öğrencilerin daha keyifli ve verimli öğrenmelerini sağlamak amacıyla sanatsal faaliyetleri ders etkinlikleriyle birleştirerek aktiviteler planlamak ve ortak ülkelerle bu aktiviteleri paylaşmaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Erasmus, yaygınlaştırma, sanat, AB projeleri

---

<sup>487</sup> Öğretmen, GERMENCİK HİMMET ÇONDUR CUMHURİYET ORTAOKULU, serapgurel09@gmail.com

### **ÖZET**

Projemiz; Türkiye,Polonya,İtalya ve Azerbaycan'ın katılımıyla gerçekleşen yabancı dil öğretme ve teknolojiyi derse entegre etme ile ilgili 26 ortaklı bir projedir.Amacımız; İngilizce dersini daha eğlenceli,ilgi çekici ve farklı aktivitelerle zenginleştirerek sıradışı dersler işlemektir.Tüm öğrencilerin farklı öğrenme yöntemlerine hitap ederek onların derste aktif rol almalarını sağlamaktır.Başka bir hedefimiz de;web2 araçlarından yararlanarak,öğrencilerimizi bu yönde de kendilerini geliştirmelerine imkan vermektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** eTwinning, yaygınlaştırma, web2 araçları, sıradışı ol, işbirliği

---

<sup>488</sup> Öğretmen, GERMENCİK HİMMET ÇONDUR CUMHURİYET ORTAOKULU, sultanustunluk@gmail.com

## **OKUL LİDERLİĞİNİN OKUL DÜZEYİ DEĞİŞKENLER YOLUYLA ÖĞRENCİ AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ**

MEHMET TUFAN YALÇIN<sup>489</sup>, ÖMÜR ÇOBAN<sup>490</sup>,

### **ÖZET**

Bu çalışmanın amacı, okul liderliğinin öğrenci akademik başarısına etkisini Leithwood tarafından belirtilen yol değişkenleri (ailesel yol, örgütsel yol ve rasyonel yol) üzerinden incelemektir. Bu amaçla ortaokullarda görev yapan öğretmenlere, okul liderliği, öğretmen işbirliği, sınıf içi öğretim ve aile katılımı ölçekleri uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini Karaman iline bağlı ilçelerde resmi-özel ortaokullar ve burada görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Bu kapsamda, 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Karaman'da 30 ortaokuldan 1925 öğrenci ve 616 öğretmen çalışmaya dahil edilmiştir. Okul müdürlerinin okul liderlik düzeyi, öğretmen işbirliği, sınıf-içi öğretim ve aile katılımı düzeyini saptamak üzere öğretmen algılarına başvurulmuştur. Bunun yanında, araştırmanın bağımlı değişkeni olan akademik başarı puanları için 2021 yılına ait Liselere Geçiş Sistemi (LGS) sınavı sonuçları kullanılmıştır. Araştırmada yer alan değişkenler arasındaki ilişkiler iki düzeyli yapısal eşitlik modellemesi temel alınarak incelenmiştir. Araştırma sonuçları, okul müdürünün okul liderlik davranışlarının öğrenci başarısı üzerinde öğretmen işbirliği, sınıf-içi öğretim ve aile katılımı değişkenleri aracılığıyla dolaylı bir etkiye sahip olduğunu göstermiştir. Ayrıca, çalışma, müdürlerin, rasyonel, örgütsel ve aile yollarındaki değişkenleri iyileştirerek öğrenci başarısını artırmada çok önemli bir role sahip olduğunu göstermektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Okul liderliği, öğrenci başarısı, öğretmen işbirliği, sınıf içi öğretim, aile katılımı

<sup>489</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, tufan.yalcin@hotmail.com

<sup>490</sup> Doç. Dr., KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ, cobanomur@gmail.com



## **ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BESİN TÜKETİMİNDEKİ BİLİNÇ SEVİYELERİ VE VERİLMESİ GEREKEN EĞİTİM**

**HİCRAN ALKAN<sup>491</sup>, ALİ KEMAL YILMAZ<sup>492</sup>, NURAY BÜYÜK<sup>493</sup>, MUZAFFER ALKAN<sup>494</sup>,**

### **ÖZET**

Günlük yaşamımızda beslenme bilinci giderek önemini artırmaktadır. Bireyler zaman içerisinde doğal besinleri tercih etmeye başlamış, satın alınan ürünlerin son kullanma tarihlerine, ambalajlarına ve tazeliğine dikkat eder duruma gelmiştir. Ancak bu çabaya rağmen her gün besin zehirlenmelerine ilişkin haberler ve satılan besinlerdeki sahte içerik halen gündemini muhafaza etmektedir. Bu nedenle besin tüketimini daha sağlam temeller üzerine oturtmak ve en azından okul çağından sonra bu bilinci çocuklara kavratmak önemli bir hamle olacaktır. Bu çalışmada besinlerin tüketiminde esas alınması gereken özellikler belirlenerek ortaokul öğrencilerine sunulmuş ve hangi düzeyde bunun sağlanabildiğinin tespiti amaçlanmıştır. Bu belirleme sonrasında verilmesi gereken besin tüketimi eğitimi de tali amaç olarak gündeme getirilmiştir. Çalışmada Kars İli Merkezinde yer alan ortaokullarda seçilen 59 öğrenci çalışmanın örneklemini teşkil etmektedir. Öğrencilerin seçiminde random (gelişigüzel) seçim gerçekleştirilmiş ve objektiflik sağlanmaya çalışılmıştır. Çalışma için kullanılan 5'li Likert Tipi ölçeğin Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0,829 olarak belirlenmiştir. Demografik değişken olarak ise sadece cinsiyet değişkeni irdelenmiştir. Verilerin hesaplanmasında SPSS 18 paket programı kullanılmış, ayrıca frekans tabloları halinde durumun detaylı analiz yapılmıştır. Elde edilen veriler değerlendirildiğinde cinsiyet değişkeninin besin tüketiminde anlamlı bir farklılık ortaya koymadığı tespit edilmiştir. Ancak frekans tablolarına bakıldığında besin tüketimi bilincinin çok yeterli olmadığı ve bir eğitimin verilmesinin önemli bir ihtiyaç olduğu ortaya çıkmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Besin tüketimi, ortaokul, bilinç, eğitim

<sup>491</sup> Dr., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, hicran61alkan@gmail.com

<sup>492</sup> Öğr. Gör., TRABZON ÜNİVERSİTESİ, yilmaz\_alikemal@hotmail.com

<sup>493</sup> Öğrenci, KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, nuraybuyuk178@gmail.com

<sup>494</sup> Prof. Dr., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, muzafferalkan61@gmail.com

# ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HİJYENİK YAŞAMA BAKIŞ AÇISI VE HİJYEN EĞİTİMİ

MUHAMMED CESUR<sup>495</sup>, MUZAFFER ALKAN<sup>496</sup>, HİCRAN ALKAN<sup>497</sup>,

## ÖZET

Tarihi sürece bakıldığında dini bir yaklaşım olarak ortaya çıkan hijyenin daha sonra sosyal yaşamın ayrılmaz bir bileşeni olduğu görülmektedir. Tercih edilebilirliğin en önemli bileşenlerinden olan hijyen için farklı yöntemlerin ortaya çıkması ve her geçen gün yeni yöntemlerin gündeme gelmesi modern toplumlarca önemsenmektedir. Sağlıklı yaşamak için yiyecek ve sosyal alanlardaki hijyen önemini hiç kaybetmeyecek gibi durmaktadır. Bu taleplere bağlı olarak ortaya çıkan ambalajlama seçeneklerinde de ciddi gelişmeler gözlenmektedir. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin hijyen açısından ilgi düzeyleri ve bilişsel farkındalıklarının tespiti amaçlanmıştır. Çalışmanın evrenini eğitim fakültesi öğrencileri teşkil etmektedir. Örneklemin olarak seçilen 58 öğrenci farklı bölümlerden ve random (gelişigüzel) olarak seçilmiştir. Verilerin hesaplanmasında SPSS 18 paket programı kullanılmıştır. Hazırlanan 5'li Likert Tipi derecelendirme ölçeğinin Cronbach alfa güvenirlik katsayısı 0,857 olarak hesaplanmıştır. Çalışmanın demografik değişkenleri olarak ise cinsiyet, bölüm ve aile gelir düzeyi seçilmiştir. Bunun yanı sıra veriler frekans tabloları halinde sunulmuş ve detaylı inceleme yapılmıştır.

Toplanan verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde kadın veya erkeklerin hijyene bakış açısı bakımından anlamlı fark oluşturduğu hesaplanmıştır. Diğer yandan bölüm değişkeninin normal dağılım gösterdiği ve gruplar arasında anlamlı farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Aynı şekilde aile gelir düzeyine göre yapılan hesaplamada dağılımı normal çıktığı ve gruplar arasında anlamlı bir farklılığın elde edilmediği belirlenmiştir. Frekans tablolarından elde edilen verilere göre alınması gerek bir eğitimi mutlak olduğu sonucuna varılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Hijyen, üniversite öğrencileri, bakış açısı, eğitim

<sup>495</sup> Öğrenci, KAFKAS ÜNİVERSİTESİ 1, KAFKAS ÜNİVERSİTESİ 2, KAFKAS ÜNİVERSİTESİ 3, mhmdcsr2@gmail.com

<sup>496</sup> Prof. Dr., , muzafferalkan61@gmail.com

<sup>497</sup> Dr., , hicran61alkan@gmail.com

## **ORTAOKUL ÇOCUKLARININ BESLENME ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ VE BESLENME EĞİTİMİ**

**ALİ KEMAL YILMAZ<sup>498</sup>, HİCRAN ALKAN<sup>499</sup>, MUZAFFER ALKAN<sup>500</sup>,**

### **ÖZET**

Beslenme özellikle çocukların yaşamlarında önemli bir parametre olarak yer almaktadır. Okul çocuklarında beslenmenin bir program dahilinde yapılmaması daha sonraki yaşantılarını önemli düzeyde etkilemektedir. Olumsuz etki olarak beslenme alışkanlıklarındaki problemler olabileceği gibi sağlık alanındaki problemler de ortaya çıkabilmektedir. Özellikle okul kantinlerinde satılan fast food tarzı yiyeceklerin veya katkı maddesini çokça içeren gıdaların meydana getirdiği obezite geleceğin sağlık sorunu olarak gündemde yer alacaktır. Bunun yanı sıra spora ilişkin çalışmaların göz ardı edilmesi bu riski daha da ileri seviyelere taşıma eğilimindedir. Bu aşamada mevcut durumu belirleyerek çözüm önerilerini sunulması beslenme eğitiminin temel aşaması olmalıdır. Bu çalışmanın amacı, ortaokul çağındaki çocukların rutin beslenme niteliklerinin incelenmesidir. Araştırmada Kars Merkezinde yer alan farklı ortaokullardan 50 öğrenci seçilerek 5'li Likert Tipi ölçek uygulaması yapılmış, demografik özellikler olarak cinsiyet ve aile gelir düzeyi dikkate alınmıştır. Verilerin istatistiksel hesaplamasında SPSS 18 paket programı kullanılmış ve ayrıca frekans tabloları üzerinden de değerlendirmeler yapılmıştır. Hazırlanan ölçeğin Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0,746 olarak hesaplanmıştır.

Toplam puanlar üzerinden yapılan istatistiksel değerlendirme sonuçlarına göre cinsiyet değişkeninin beslenmede anlamlı bir farklılık ortaya koymadığı tespit edilmiştir. Ailelerin gelir durumlarına göre bakıldığında ise verilerin dağılımının normal dağılım gösterdiği belirlenmiş ve gruplar arası anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Ortaokul, beslenme, obezite, sağlık eğitimi

<sup>498</sup> Öğr. Gör., TRABZON ÜNİVERSİTESİ, yilmaz\_alikemal@hotmail.com

<sup>499</sup> Dr., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, hicran61alkan@gmail.com

<sup>500</sup> Prof. Dr., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, muzafferalkan61@gmail.com

## ÖĞRETMEN ADAYLARININ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE YATKINLIĞI VE TAKİBİ

MURAT TOLGA KAYALAR<sup>501</sup>, MUHAMMED CESUR<sup>502</sup>, NURAY BÜYÜK<sup>503</sup>,

### ÖZET

Teknolojik gelişmeleri takip etmekte zorlandığımız bu dönemlerde özellikle çocuklar ve gençler bu gelişmelere daha ilgili olmakta ve sosyalleşmelerini teknoloji kullanımı ile özdeşleştirmektedir. Özellikle televizyon, cep telefonu ve internet bileşenleri bu amaca yönelik olarak sıklıkla kullanılmaktadır. Bu çalışmanın amacı; öğretmen adaylarının günlük yaşantılarına teknolojik iletişim araçlarının nasıl müdahale ettiğinin araştırılmasıdır. Çalışmanın örneklemini, Kafkas Üniversitesi Dede Korkut Eğitim Fakültesinin beş farklı anabilim dalında okumakta olan 65 öğrenci teşkil etmektedir. Veri toplama aracı olarak kullanılan beşli Likert Tipi ölçekte 22 madde bulunmaktadır. Araştırma grubu tarafından hazırlanan “İletişim Teknolojiler Kullanım” ölçeğinin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0,764 olarak hesaplanmıştır. Verilerin hesaplanmasında SPSS 18 paket programı kullanılmıştır. Çalışmada demografik değişkenler olarak, öğretmen adaylarının okuduğu anabilim dalı, aile gelir düzeyleri ve cinsiyet gibi özellikler incelenmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre erkek öğretmen adayları ile kadın öğretmen adayların arasında teknoloji kullanımına yönelik anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bölüm bazında yapılan incelemede değerlerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Yapılan istatistiksel hesaplamada bölümler arasındaki teknolojik kullanım açısından anlamlı bir farklılık elde edilememiştir. Ailelerin gelir düzeyleri ile teknoloji kullanımı arasındaki ilişkiyi konu alan istatistiksel hesaplamada ise gelir düzeyi ile teknoloji kullanımı arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. İstatistik analizlerin yanı sıra yapılan frekans hesaplamalarında ise grubun tamamına ait oransal hesaplamalar tablo olarak değerlendirilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Öğretmen adayı, iletişim, teknoloji kullanımı, yatkınlık, takip

<sup>501</sup> Dr. Öğr. Üys., ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ, mtkayalar@erzincan.edu.tr

<sup>502</sup> Öğrenci, KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, mhmdcsr2@gmail.com

<sup>503</sup> Öğrenci, KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, nuraybuyuk178@gmail.com

## **MESLEKİ EĞİTİMDEKİ POLİTİKA DEĞİŞİKLİKLERİNİN REHBER ÖĞRETMENLERİN MESLEK LİSESİ ALGISINA ETKİSİ**

**MUHAMMET OĞUR<sup>504</sup>,**

### **ÖZET**

Türkiye'de son 20-25 yıllık süreçte mesleki eğitime yönelik yıkıcı etkileri olan katsayı uygulaması, SBS, TEOG ve LGS gibi sınavların meslek liselerine yönelik algılar üzerinde yıkıcı etkisi olmuştur. Mesleki eğitimde uzun zamandır iş piyasalarının talep ettiği nitelikli iş gücü eksikliğinden kaynaklı şikâyetler bulunmaktaydı. Pandemi süreci bu durumu tersine çeviren bir etkiye sahip oldu. Bu süreçte üretime büyük oranda dahil olan meslek liseleri, müthiş bir dönüşüme uğradı. Türkiye'deki meslek liselerinin, eğitime ağırlık veren yaklaşımı mı istihdama ağırlık veren yaklaşımı mı benimsedikleri belirsiz bir durumdur. Bugüne kadar “Mesleki Eğitim Merkezi” istihdam odaklı kurumlar olarak hizmet verirken, “Anadolu Meslek Lisesi” kısmen eğitim, kısmen de istihdam odaklıdır. “Anadolu Teknik Lisesi” ise eğitim odaklı meslek liseleridir. Daha sonra bu iki kurum birleşmiş, “Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi” (MTAL) adını alarak mesleki eğitimdeki belirsizlik artmıştır. Bu durumda Türkiye'deki meslek liselerinde eğitim odaklı ve üniversite hedefli bir sistem de iş alanlarının beklentilerine uygun üretim ve istihdam odaklı bir sistem de oluşturulamamıştır. Buna karşılık Türkiye, son iki yılda uygulamaya konulan mesleki eğitim politikaları ile önemli gelişmeler sağlamıştır. Bunlar sektörlerle iş birliklerinin artırılması, alan ve dal eğitiminde sadeleşme, mesleki eğitim mezunlarına lise diploması verme, 9, 10, 11. sınıf mesem öğrencilerine asgari ücretin 1/3'ü kadar, 12. Sınıf öğrencilerine asgari ücretin yarısı kadar devlet desteği verilmesi, akademik yönü kuvvetli meslek lisesi öğrencilerinin son sınıfta staja gitmek yerine okulda akademik ders görmesi sağlanmıştır. Öğrencilerin iş kazalarına ve meslek hastalıklarına karşı sigortaları yapılmıştır. Mesleki eğitimin iyileşmesiyle birlikte mezunların daha kısa sürede ve daha yüksek ücretli işlerde çalışması sağlanacak, istihdam edilebilecekleri pozisyonların zenginleşmesi mümkün olacak ve işe giren bireylerin farklı mesleki beceriler edinebilmesi ile iş tatminlerinde büyük ilerlemeler sağlanacaktır. İş sektörleri mesleki eğitimle yetişen insan kaynağını kullanarak iş süreçlerini daha da iyileştirebilecek, müşteri memnuniyetini ve rekabet edebilirliklerini artıracaklardır. Ülke olarak ekonomik kalkınma gerçekleşecek, toplumsal refahın artmasıyla birlikte mutlu insanların sayısında artış meydana gelecektir. Okullarda görev yapan rehber öğretmenler öğrencilerin kendini tanıyan, kendisine sunulan eğitsel ve mesleki fırsatları değerlendirebilen, sorumluluk alabilen bireyler olarak yetiştirilmesini ve bireylerin toplum içinde sağlıklı bir şekilde yaşamlarını sürdürebilmeleri için sosyal, duygusal, akademik ve kariyer gelişimlerini desteklemek için görev yaparlar. Rehberlik çalışmaları ile öğrenciler ilgi, yetenek, değer ve kişilik özelliklerini tanırlar. Mesleklerin gerektirdiği nitelikler ile kişisel özellikler arasında bağ kurması sağlanır. Öğrencilerin mesleklere yönelik olumlu tutum geliştirmesi, kariyer farkındalığı kazanması, iş yaşamı ile eğitim arasındaki ilişkiyi ve yaşam boyu öğrenmenin kariyer gelişimi açısından önemini fark etmesi sağlanır. Mesleki eğitim politikalarındaki değişikliklerin öğrencilerin akademik ve mesleki gelişimlerini inceleyen ve okullarda görev yapan rehber öğretmenler tarafından nasıl yorumlandığı merak konusudur. Yapılacak nitel çalışma ile mesleki eğitimin bugünü ve geleceği ortaya konulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Mesleki Eğitim, Rehber Öğretmen, Algı.

<sup>504</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, muhammet80@gmail.com

### ÖZET

Geçmişten günümüze aktarılan, bizim kültürümüzü yansıtan, somut olmayan kültürel miraslarımızdan biri olan Anadolu masallarını okul öncesi çocuklarla tanıştırmak; çocuklar masalın kahramanlarını kendileri tasarlasın, görünür kılsın ve masallar canlansın istedik. Proje ortamlarımızla ortak bir masal halısı oluşturduk, bu hali bütün ortamlarımızın okulunda sergilendi. Ortaya çıkan ürünlerle de okul içerisinde, bir Masal Müzesi oluşturduk .

**ANAHTAR KELİMELEER:** Anadolu masalları, eTwinning, Okul öncesi eğitim, değerlerimiz, eğitimde masallar

---

<sup>505</sup> Öğretmen, ADANA ECZACI ODASI ANAOKULU, meleknihal79@hotmail.com

# **TÜRKİYE’DE 2000-2019 YILLARI ARASINDA EĞİTİM GÖSTERGELERİNDEKİ DEĞİŞİMİN İNCELENMESİ**

**OSMAN FERDA BEYTEKİN<sup>506</sup>, AHMET BULUT<sup>507</sup>,**

## **ÖZET**

21.yüzyılda yaşanan teknolojik gelişmeler ve dijitalleşmeyle birlikte her alanda olduğu gibi eğitimde de değişim ve yenileşme çabaları hızla sürmektedir. Bu değişim ve gelişme bilginin hazır olarak alınıp ezberlenmesini değil, bilgiye kolay, hızlı ve verimli bir şekilde ulaşmayı, gerçek yaşamda kullanmayı, her alanda rekabet edebilmeyi gerekli kılmaktadır. Bu özelliklere sahip olabilmek hayat boyu nitelikli eğitim ile mümkündür. Son yıllarda ülkemizde de bilgi ve nüfus artışına bağlı olarak eğitim unsurları ve göstergelerinde de önemli artış ve değişimler meydana gelmiştir. Bu kapsamda Milli Eğitim Bakanlığı, eğitimde değişim göstergelerini içeren Türkiye’de Eğitimin 20 Yılı isimli raporu yayımlanmıştır. Bu raporda Türkiye’de 2000 ile 2019 yılları arasında eğitimde yaşanan dönüşüm, eğitim göstergeleri üzerinden değerlendirilmiştir. Rapor kapsamında eğitime erişim göstergeleri, yatırıma dayalı göstergeler ve eğitim performans göstergeleri nicel veriler ile ifade edilmektedir. Türkiye’ de eğitime erişim ve eğitimin niteliğinde artışlar olduğu ancak birçok göstergede OECD ülkeleri ortalaması yakalanamadığı gözlemlenmiştir. Örneğin OECD ülkelerinde olduğu gibi Türkiye’de de okullaşma oranlarında ve eğitimde geçirilen sürelerde tutarlı bir artış görülmektedir. Ancak yine de OECD ortalamasında eğitime tam katılım aralığı 4-17 yaşlarında iken; Türkiye’de ise bu aralık 6-15 yaşa (10 yıl) karşılık gelmekte ve zorunlu eğitim süresinin altında kalmaktadır (OECD, 2020). Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de nicel göstergelerdeki artışlar eğitimin niteliğine gerektiği kadar yansımadağı biçiminde değerlendirilebilir. Bu durum, doğal olarak eğitim sisteminin ve uygulamalarının sürekli sorgulanmasına ve değiştirilmesine yönelik girişimleri beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda son 20 yılda Türkiye’de eğitimde yaşanan değişim göstergeleri; eğitime erişim göstergeleri, yatırıma dayalı göstergeler ve eğitim performans göstergeleri doküman analizi yönteminde incelenecektir.

Bu araştırmada, nitel araştırma desenlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmaktadır. Nitel araştırmanın seçilmesinin nedeni Türkiye’de Eğitimin 20 Yılı isimli raporu bütüncül olarak irdelemektir. Çünkü nitel araştırmalar, algıları ve olayları doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya koyar ve toplanan verilerden yola çıkarak daha önceden fark edilmeyen sonuçları birbiriyle ilişkili bir şekilde açıklar (Yıldırım ve Şimşek, 2005: 39). Doküman incelemesi ise araştırılması hedeflenen kavram veya olguların, konu hakkında bilgi içeren yazılı belgelerden elde edilen verilerle incelenmesini ifade etmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2005).

Bu araştırmada Türkiye’de Eğitimin 20 Yılı isimli raporu çalışma dokümanı olarak kullanılmaktadır.

Araştırmada Türkiye’de Eğitimin 20 Yılı isimli raporu dokümanından elde edilen veriler; eğitime erişim göstergeleri, yatırıma dayalı göstergeler, eğitim performans göstergeleri kapsamında tablolaştırılıp yorumlanarak değerlendirilecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitimde değişim, eğitime erişim göstergeleri, yatırıma dayalı göstergeler, eğitim performans göstergeleri.

<sup>506</sup> Doç. Dr., EGE ÜNİVERSİTESİ, ferda.beytekin@ege.edu.tr

<sup>507</sup> Öğrenci, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ahmetbulut.1907.ab@gmail.com

## **GÜÇLENDİRİCİ LİDERLİK, DESTEKLEYİCİ ÇALIŞMA ORTAMI VE ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

---

**AYŞE AKDENİZ<sup>508</sup>, MEHMET KORKMAZ<sup>509</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerin güçlendirici liderlik stilleri ve destekleyici çalışma ortamı ile öğretmenlerin örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın evrenini Ankara ilinde merkez ilçelerde görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklemeye veri toplama aracını gönüllü ve yönergeye uygun biçimde yanıtlayan 220 öğretmen alınmıştır. Değişkenler arası ilişkilere yönelik oluşturulan denencelerin analiz süreci devam etmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Güçlendirici Liderlik, Öğretmen Liderliği Kültürü, Örgütsel Bağlılık, Öğretmen

---

<sup>508</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI 1, GAZİ ÜNİVERSİTESİ2, ayseakdeniz26@gmail.com

<sup>509</sup> Prof. Dr., , korkmaz@gazi.edu.tr



## YEREL TARİH EĞİTİMİNE YÖNELİK TÜRKİYE’DE YAPILAN LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

MİRAC BAKKALOĞLU<sup>510</sup>, TANER ALTUN<sup>511</sup>,

### ÖZET

Öğretimin temel ilkelerinden biri yakından uzağa ilkesidir. Bu ilkeye göre öğretilecek bilgiler, öğrencilerin en yakın çevresinden başlayarak en uzak çevresine doğru sıralanmalıdır. Böylece öğrenciler kendi içinde buldukları durumu başka durumlarla ilişkilendirerek olaylar hakkında daha iyi değerlendirmeler yapabilir. Yerel tarih kavramı da tarihin diğer geleneksel formlarından farklı olmamakla birlikte ulusal tarihten daha küçük, bireysel tarihten daha büyük konuları kapsamakta, aynı zamanda küçük toplulukların tarihini ifade etmek için de kullanılmaktadır. Bu bağlamda yerel tarih kavramı ile ilkokul 4. sınıftan itibaren karşılaşılmakta ve bu kavran Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı yerel tarih kavramı ile ilgili Türkiye’de yapılan lisansüstü çalışmaların incelenmesidir. Çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan veriler ulusal tez merkezi arama motorunda “yerel tarih” araması yapıldıktan sonra eğitim öğretimle ilgili yayımlanmış olan tüm yüksek lisans ve doktora tezlerinden elde edilmiştir. Bu araştırmaların 20’si yüksek lisans düzeyinde, 1’i ise doktora düzeyinde olup 3’ü ilkokul, 14’ü ortaokul ve 4’ü lisede yürütülmüş araştırmalardır. Bu çalışmada 10’u nitel, 8’i nicel, 2’si karma ve 1’i de eleştirel kuram yaklaşımı olmak üzere 21 araştırma yer almakta; araştırmalar arasında en çok kullanılan yöntem olarak tarama, durum ve yarı deneysel yöntemler ön plana çıkmaktadır. En çok kullanılan veri toplama araçları ise yarı yapılandırılmış görüşme, açık uçlu anket ve anket formlarıdır. Araştırmalardan elde edilen sonuçlara göre yerel tarihle yapılan etkinliklerde öğrencilerin eğlenirken öğrendiği, yerel tarihin derse olan ilgiyi, tutumu ve motivasyonu artırarak kalıcı öğrenmeyi, milli bilinç ve milli kültür duygularını artırdığı görülmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin bir bölümü derslerinde maddi imkansızlık, zaman yetersizliği ve müfredat yoğunluğu gibi nedenlerle yerel tarih etkinliklerine yer veremediği de görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin yerel tarih etkinliklerini tam olarak nasıl uygulayacaklarını bilmedikleri, öğrencilerin ise derslerde daha fazla yerel tarih etkinlikleri görmek istedikleri ulaşılan diğer sonuçlardır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Yerel tarih, ilkokul, sosyal bilgiler

<sup>510</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, miracbakkaloglu@gmail.com

<sup>511</sup> Prof. Dr., TRABZON ÜNİVERSİTESİ, taneraltun@gmail.com

### ÖZET

Yaşanan salgın hastalıkla beraber hayatımızda bir çok değişiklik oldu. Örneğin evde daha çok zaman geçirmek durumunda kaldık; eğitim faaliyetlerimizi uzaktan yürüttük; kendimizi tanıma fırsatı bulduk. Yine bu süreçte duygularımız ve tepkilerimizde anormal değişiklikler olmaya başladı. Özellikle anne baba ve çocuk arasındaki ilişkilerde dalgalanmalar yaşandı. Duygusal durumumuzdaki değişiklikler “psikolojik sağlamlığımız”ı da yakından etkiledi. Amacımız; çocukların duygularını tanımaları, onları kabul etmeleri ve belli durumlar karşısında uygun tepkiler geliştirip pozitif duygular yansıtabilmeleridir. Çünkü yapılan araştırmalarda duygularını bastırmayıp onların farkında olan kişilerin, psikolojik sağlamlıklarının da yüksek olduğu görülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Pandemide,Duygularım,Ben

---

<sup>512</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI,

### ÖZET

Her birey yetişkinlik sürecinde hayatını devam ettirebilmek için çalışmak zorundadır. Bunun için mutlaka bir meslek edinmesi gerekir. Örgün eğitimde Meslek edindirme kurumlarının başında Mesleki ve Teknik Eğitim kurumları gelmektedir. Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde 12. Sınıf okuyan öğrenciler, okul da 3 yıl boyunca teorik olarak öğrendikleri meslek eğitimini, pratik olarak öğrenebilmek için 12. Sınıfta haftada 3 gün işletmelerde eğitime giderek Beceri Eğitim adı altında uygulamalı eğitim görmektedirler. Beceri eğitimini tamamlayan öğrenciler Endüstri Stajından muaf tutulurlar.

Beceri Eğitimi (Mesleki eğitim ); öğrencilerin hem mesleğe, hem de hayata hazırlanması amacıyla milli eğitim ve sektör işbirliği ile yapılan eğitim planlanma, uygulanma, izlenme ve değerlendirilmesi şeklindedir. Beceri Eğitimi, gelişmiş ülkelerde gereken önemi görmekte ve desteklenmektedir. Böylece yetişmiş iş gücü ve insan sermayesi elde edilerek üretimde kalite ve nitelikli üretim sağlanmaktadır. Bu çalışmada, Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri'nde öğrenim gören 12. Sınıf öğrencilerin beceri eğitiminde karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların çözüm yolları araştırılmıştır. Araştırma; 2020–2021 Eğitim-Öğretim yılı Trabzon ili Akçaabat ilçesindeki 3 ayrı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde öğrenim gören 12. Sınıf ve beceri eğitimine giden 120 öğrenci ile nitel araştırma yöntemi kapsamında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak araştırma yapılmıştır. Beceri eğitiminde karşılaştıkları sorunlar ve beceri eğitimi sırasında uygulama yaptıkları iş verenlerin bakış açılarının nasıl olduğu sorularına katılımcıların verdiği cevaplar gruplandırılarak analiz edilmiştir. Bulgular ışığında, öğrencilerin işletmelerde beceri eğitiminde karşılaştıkları sorunların başında iş yeri sahiplerinin beceri eğitimine gelen öğrencilerin, öğrenci olduklarını göz ardı edip, her konuda yeterli olduklarını düşünüp öğrencilerden iş konusunda fazla beklenti içerisinde olmaları, çalışma saatleri günlük 8 saat olmasına rağmen öğrencilerden daha fazla çalışmalarını beklemeleri ve 8 saatten fazla çalışmaya zorlamaları, iş yerleri çalıştırdıkları öğrenci sayısına devlet desteği almasına rağmen öğrencilere ücret öderken mevzuatta belirtilen kadar ücret yatırmamaları veya öğrenci ücretlerini geç ödemeleri, Öğrencilerle konuşurken Argo cümleler kullanmaları, iş kurallarının işletme tarafından öğrenciye uygulama başlamadan önce bildirilmemesi konularında yoğunluk kazandığı görülmüştür. Çalışmada özellikle iş yerlerinin beklentilerinden kaynaklanan sorunların oldukça fazla olduğu sonuçlarına varılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Mesleki eğitim, beceri eğitimi, öğrenciler, işletme

<sup>513</sup> Öğretmen, AKÇAABAT IŞIKLAR ÇOK PROGRAMLI ANADOLU LİSESİ, abdulcadirbaycelebi61@gmail.com

### ÖZET

Atıkları çeşitli işlemlerden geçirerek üretim sürecine dahil etmek yeniden değerlendirmek çağımızın en önemli ihtiyaçlarındandır. Amaç öğrencilerin küçük yaşlardan itibaren bilinçlenerek kaynakları gereksiz kullanmasını önlemek ve atık çöp miktarının yaşanabilir bir doğa için bilinçsiz tüketimin önüne geçmektir. Cam, kağıt, ahşap, kompozit, plastik ve pil gibi maddeleri geri dönüştürerek tekrar kullanılabilir hale getirerek ekonomiye destek olmak, doğayı korumaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Geri, Dönüşüm, Muhteşem, Olacak

---

<sup>514</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, yagmur\_0706@hotmail.com

## ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KÜRESEL ISINMAYA YÖNELİK AKADEMİK BAŞARILARININ VE TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

MUSTAFA ÜREY<sup>515</sup>, MUHAMMET BALTÜRK<sup>516</sup>,

### ÖZET

Son yıllarda dünyanın en belirgin çevre sorunu küresel ısınma olmuştur. Bilimsel çalışmalar, küresel ısınmanın doğal çevre ve canlılar üzerinde sayısız olumsuz etkilere neden olduğunu ortaya koymuştur. Bu olumsuz etkilerin ortadan kaldırılması veya azaltılması için bireylere gerekli eğitim ve öğretim verilerek bu tehdide karşı bilinçlendirilmelidir. Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin sosyoekonomik düzeyleri ile küresel ısınma konusundaki çevresel tutumları ve akademik başarıları arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Araştırmada betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, Ankara'da farklı üniversitelerde öğrenim gören ve tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen 320 üniversite öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin demografik düzeylerini belirlemek için Demografik Bilgi Anketi, çevreye yönelik tutumlarını belirlemek için Çevresel Tutum Anketi ve küresel ısınma konusundaki akademik başarılarını belirlemek için Küresel Isınma Başarı Testi kullanılmıştır. Öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri, dört farklı faktör (annenin eğitim durumu, babanın eğitim durumu, ailenin aylık net geliri, aile üyelerinin sayısı) dikkate alınarak düşük, orta ve yüksek şeklinde gruplandırılmıştır. Öğrencilerin küresel ısınma konusundaki çevresel tutum puanları ve akademik başarı puanları dikkate alınarak gruplar arasındaki anlamlılık ve korelasyon incelenmiştir. Araştırma sonunda, çevresel tutum puanı açısından sosyoekonomik olarak orta düzeydeki öğrenciler lehinde anlamlı bir farklılık tespit edilirken, küresel ısınmaya yönelik akademik başarıları açısından yüksek düzeydeki öğrenciler lehinde anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Üniversite öğrencileri, küresel ısınma, akademik başarı, tutum

<sup>515</sup> Doç. Dr., TRABZON ÜNİVERSİTESİ, murey01@gmail.com

<sup>516</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, murey01@gmail.com

### ÖZET

Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; geleceğin dünyasının ihtiyaç duyduğu nitelikte insan gücü için uygun eğitim ekosistemi yaratırken bireyleri geleceğe hazırlamaktan çok kendi geleceklerini inşa etme yönünde onları destekleyen, kendilerini keşfetme yolculuğuna ortak olan, sadece akademik yönden değil, sosyal, kültürel, sanatsal, sportif bir çok alanda gelişimlerini perçinleyerek donanımlı olmalarını sağlayan, milli ve kültürel değerlerinden kopmadan, köklerinden güç alarak, geleceğe uzanacak nesillerin yetiştirilmesine katkı sağlayacak bir programdır. Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; okullarda kısa süreli uygulanan, etki alanı uygulanan sınıf ya da uygulayan eğitimci kadar olan bir proje değildir. Bu programın başlangıç noktası; yenilikçi, gelişime açık bir okul iklimi yaratma, bir eğitim ekosistemi oluşturmaktır. Eğitimde geliştirilen bütün politikalar, projeler, yenilikler; ne kadar çok öğrencinin hayatına dokunursa, ne kadar çok eğitimcinin mesleki gelişimine katkı sağlarsa, ne kadar çok veliyi eğitim çemberine çekerse, o kadar etkilidir. Uygulandığı etki alanı kadar başarılıdır. Geleceğin Okulu Akreditasyon Programı; bir okulu tüm öğrencileri, tüm eğitimcileri, tüm velileri ile ele almakta ve çağımıza uygun bir okul modeli yaratmaktadır. Akademik alan yazın çalışmaları, IB program incelemeleri, 2023 Eğitim Vizyon Belgesi, akademisyen görüşmeleri gibi profesyonel bir süreç ile başlayan bu program, elde edilen veriler ışığında geleceğin okulu tanımlamasını oluşturmuştur. 7 temel alan birleşimiyle ve alt modüller ile nitelikli bir eğitim kurumunun kriterlerini çıkarılmıştır. Program kapsamında yer alan okul etiketlerinden biri de Yardımsever Okul Etiketidir. Yardımseverlik, önemli ve yaygın bir toplumsal değerdir. Toplumsal hayatta karşılaşılan ve çözümünde zorlanılan problemler, yardımlaşma yoluyla kolaylıkla çözülür. İnsanlar çok farklı konularda birilerine yardım edebilirler. Yardımseverlik sosyal hayatta sağlıklı iletişim kurmak ve ortak sorunlara çözüm bulmak açısından hayli önemli. Diğer taraftan her insanın kişiliğinde var olan bencillik dürtüsü zaman zaman yardımsever olmamızı engelleyebiliyor. Bazılarımız bu dürtüyü bir şekilde dizginleyip yardımseverliği daha fazla ön plana çıkarabiliyor. Peki, kimler bunu başarabiliyor? Yardımseverlik birdenbire mi oluşuyor, yoksa iyilik yapmak için biraz düşünmemiz mi gerekiyor? İhtiyaç sahibinin ihtiyacını giderme biçiminde açığa çıkan yardımlaşma, uygulama olarak toplumsal yaşamda çok farklı biçimlerde oluşup-gelişebilir: Bilmeyene öğretmek, yol bilmeyene göstermek, karnını doyuracak imkandan mahrum olanı doyurmak, hastayı tedavi etmek/ettirmek...vb. Yardımlaşmanın toplumsal yaşamda en yaygın biçimi, yaşamını sürdürmek için zorunlu şeylere sahip olmayan ve bunları karşılayacak güç veya imkandan da yoksun olan kişilerin ihtiyacını karşılama biçiminde açığa çıkmaktadır. 2023 Eğitim Vizyonunda da belirtildiği gibi “Eğitim sistemi evrensel değerler ile harmanlanır. Millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerimizi çocukların yaşantılarında inşa etmelerini sağlamayı bu yaklaşımımızın özü olarak değerlendiriyoruz” denilmektedir. Bu evrensel değerlerinde başında yardımseverlik gelmektedir. Yardımsever Okul etiketi de öğrencilerin bu evrensel değeri içselleştirmesine katkı sağlaması amacıyla ortaya çıkarılmıştır. Her öğrenci bu etikette belirtilen modüllerin en az birinde görev aldığı sürece insanların birbirlerinin sevmelerini, merhamet ve kardeşlik duygularının artması, insanlar arasındaki

<sup>517</sup> Öğretmen, M.E.B. KONYA KARATAY AYKENT M.T.A.L., sulenursel.duman1@gmail.com

eşitsizliklerin ortadan kalkması vb... bir çok faydasının olduğunu görerek yardımseverliğin aslında içselleştirilmesi gereken bir değer olduğunu kavrayacaklardır

**ANAHTAR KELİMELER:** Geleceğin Okulu, Akreditasyon, Yardımsever Okul

### ÖZET

Bu çalışma; şiirin eğitimde özellikle ilkökul öğrencileri üzerinde eğitime dokunuşuna yönelik yapılmıştır. Şiir duygularla düşünceleri dizelerde buluşturan büyük ve eşsiz bir anlatım tarzıdır. Şiir bazen gökyüzünü anlatan bir yağmur tanesi, bazen de bir romanı özetleyen samimi duyguların öznesi ve edebiyatta eşsiz bir gül kokusudur. Şiir çocukların algı dünyasında bebeklikten itibaren dinledikleri ninnilerin akımının devamıdır. Şiir kısa ve uyumlu olmasıyla birlikte bünyesinde ritim ve ahenk barındırması yönü ile çocuğu nesirden daha farklı olarak etkiler. Dolayısıyla çocuklar şiiri en etkili ve eğlenceli bir anlatım biçimi olarak dünyalarına almaktadırlar. Ders kitaplarında yer alan metinlere oranla şiirleri büyük bir arzu ve istekle okunmakla birlikte belleklerine kazıtmaktadırlar. Öğrenciler şiirle harmanlanırken estetik duyguları gelişir. Okuduklarını anlama, yorumlama ile birlikte sözcük dağarcıkları zenginlik yönüyle diğer yazım türlerinden daha ön plandadır. Şiir çocukların dil becerilerini geliştirilmesinde, sözcüklerin büyüsunü ve dilin matematiğini kavramalarında önemli bir araçtır. Şiir vasıtasıyla dilin gücünden yararlanabilen çocuk, yaratıcı düşüncesini de geliştirir. Şiirin okuma ve yazma öğrenimindeki rolü birçok araştırmacı tarafından ele alınmış ve ne kadar etkin olduğu ortaya konmuştur. Eğitime bunca katkısına rağmen; şiire derslerde çok az yer verilmekte, şiiri, önemli gün ve haftalarda yılsonu etkinliklerinde kullanılmasının ötesine gelinmediği bilinmektedir. Bu çalışmada şiire karşı olumsuz algının kilidini kırmak çocukların şiirin dilini benimseyip sevmelerini, şiiri okuyup kendilerinin de birer şair olabilecekleri inanç haritası doğrultusunda Akçaabat 100. Yıl İlkokulu 4. Sınıfları araştırmamın evrenini oluşturmuştur. Şiir konulu çalışmada dördüncü sınıf öğrencileriyle çalışıp "Toprağında Filizlen Mısralarım" adlı şiir kitabı öğrencilerle ve diğer okurlar buluşturuldu. Çalışma sonucunda; çocuklar şiirle ders kitaplarında kısıtlı düzeyde buluşurlarken hemen hemen her gün şiir okuyup dinleme olanağını yakaladıklarında mutluluk ve heyecanla kendileri de birer küçük yazar olma şansının sıcaklığıyla daha çok şiir okuyup yazma eğiliminde oldukları gözlenmiş olup düşünme sorgulama becerileri geliştiği, olaylar arasında bağlantı kurarak neden sonuç ilişkisini fark ettikleri izlenmiş, anlama ve anlatımda yorumlamada daha etkin rol aldıkları görülmüştür. Buradan hareketle Şiirin Temel eğitimde; başta Türkçe dersi olmak üzere sözel ders müfredatlarında ve içeriklerinde daha fazla yer alması gerektiği önerilebilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Şiir, eğitim, öğrenci, çocuk

<sup>518</sup> Öğretmen, AKÇAABAT 100. YIL İLKOKULU, sair.gg72@gmail.com



## **SINIF ÖĞRETMENLERİNİN EV ÖDEVLERİNDE WEB 2.0 ARAÇLARINI KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ (VEZİRKÖPRÜ ÖRNEĞİ)**

DERVİŞ KANBEROĞLU<sup>519</sup>,

### **ÖZET**

Geçmişte günümüze eğitim alanında yapılan yenilikler ve gelişmeler sonucunda değişimin kaçınılmaz olduğunu ve bu değişimin sadece eğitim programları dahilinde veya öğrenci merkezli olmadığını göstermektedir. Eğitimin vazgeçilmez unsuru olan öğretmenlerin, teknolojik değişimin getirdiği nimetlerden faydalanması isteğe bağlılıktan çıkmış artık zaruriyet gerektirecek bir hal almaya başlamıştır. Günümüz eğitim ortamlarında müfredatın gerektirdiği teorik bilgilerle beraber uygun eğitim teknolojilerinin de sürece entegre edilmesi gerekmektedir. Teknoloji uygulamalar çerçevesinde ön plana çıkan Web 2.0 araçları, farklı eğitim programlarında ve seviyelerinde kazanım ve bireysel ayrılıklar baz alınarak görsel, yapılandırıcı ve anında dönüt özellikleri ile ön plana çıkmaktadır. Üretilen bilginin kullanılabilirdiği, paylaşıldığı ve kişiye özgü fikirlerle yeniden şekillendirilebilirdiği için Web 2.0 araçları, üst düzeyde teknolojik okur yazarlık bilgisi edinilmesine ihtiyaç duyulmadan kullanılabilen araçlardır. Covid-19 salgını ile hayatımıza giren uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin verimliliğini belirleyen en önemli unsur uzaktan eğitime olan algı ve görüşleriydi. Özellikle öğretmenlerin internet kullanımına yönelik bilgi ve becerilerinin artmasıyla uzaktan eğitim sürecine daha anlamlı ve olumlu bir bakış açısı oluşturmaya başladıklarını düşünülmektedir. Verilen bu uzaktan eğitim çalışmalarının, sınıf ortamına göre bariz eksik kalan tarafı geri dönüt alınabilecek ders dışı etkinliklerin yüz yüze eğitim ortamındaki gibi yapılamamasıdır. Bu durum öğretmenlerin, öğrenme sürecinde kazanımların gerçekleşip gerçekleşmediği hususunda ölçüm yapamaması sorununu doğurmaktadır. Öğreten açısından bir öğretim, öğrenen açısından ise öğrenim şekli hali olarak tanımlanan ev ödevleri kazanım değerlendirilmesi açısından eğitim sürecindeki yeri yadsınamayacak önemdedir. Değerlendirme sürecinin sağlıklı ve etkili verimlilikle sürdürülebilmesi için kullanılacak araç-gereçlerinde bir o kadar önemi vardır. Bu amaçla ele alınan Web 2.0 uygulama ve araçları, kullanıcılarına zorluk yaşamadan içerik üretip paylaşabilmelerine, internetin sosyal iletişim ve potansiyellerinden faydalanma imkanı sunmaktadır. Öğrencilerin var olan bilgilere bağlı kalmadan bireysel olarak öğrenmelerine teşvik edilerek, öğrenme sürecinde aktif katılımları süreklilik kazanacaktır. Bu amaçla sınıf öğretmenlerinin ev ödevlerinde Web 2.0 araçlarını kullanımına ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılacaktır. Yapılan çalışmada nitel araştırma desenlerinden "durum çalışması" kullanılacak. Çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Vezirköprü ilçesinde bulunan farklı ilkokullarda görev yapmakta olan ve daha önce derslerinde veya ödevlendirmelerinde Web 2.0 araçlarını kullanmış 10 sınıf öğretmeni oluşturacaktır. Çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen veriler "içerik analizi" tekniği ile analiz edilecektir. Bulgular ve sonuçlar değerlendirme aşamasında olduğundan bulgu ve sonuçlar kongrede sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Sınıf Öğretmeni, Web 2.0 Aracı, Ev Ödevi

<sup>519</sup> Öğretmen, ZEKİ CEVHER İLKOKULU, perom\_24@hotmail.com

### ÖZET

Duygu bireyin yaşamında bir canlanma hareketlenme anlamına gelmektedir. Bireyin iç ve dış dünyadan etkilenmesi sonucunda gösterdiği tepkilerdir. Erken çocukluk döneminde duyguları ifade etme becerilerinin kazanılması için farklı yöntem ve teknikler kullanılabilir. Bunlardan birisi de masallardır. Masallar aracılığıyla olağanüstü bir mekânda ve zamanda günlük yaşamda karşılaşılabilecek zorlukların nasıl üstesinden gelinebileceği anlatılmaktadır. Masalın sonunda genellikle iyilerin kazanması, doğru olanın ödüllendirilmesi okuyucusunu/dinleyicisini rahatlatmaktadır. Toplumun kolektif şuurlarının yansıması olan masal metinleri; toplumu oluşturan bireylerin psikolojisini düzeltmede, onları rehabilite etmede, sosyal becerilerini geliştirmede yardımcı olan yaratımlardır. Masallar insanın her şeyi yapabilecek kudrette olduğunu insana her zaman hatırlatmaktadır. Bu çalışma, okul öncesi yaş grubu çocuklarının duygularını ifade etme becerileri için masalların kullanımına yönelik olarak yapılan uygulama ve değerlendirmeleri kapsamaktadır. Duyguların ifade etmede yaşanan sorunların tespiti ve bu problemlerin ortadan kaldırılmasına yönelik bir örnek olay çalışmasıdır. Çalışmada öncelikli olarak çocukların duygularını ifade etme becerilerini geliştirmede için masalların kullanımının önemi ortaya konulmuştur. Erken çocuklukta en sık karşılaşılan kardeş kıskançlığı ile ilgili oluşturulan masal üzerinde çocukların kendilerini ifade ederek duygu sağaltımını sağlaması, yaşadığı duygu için suçluluk duymamasının gerekliliğinin üzerinde durulmuştur. Masalın uygun ortam oluşturarak anlatılmasının ardından, duygu sağaltım çalışması ile duygularını tanıma ve ifade etmelerine olanak sağlanacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Masal, duygu, sağaltım, erken çocukluk

---

<sup>520</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, yusufkaraaslan@gmail.com

<sup>521</sup> Uzm., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ulkukale42@gmail.com

# İLKOKUL 1. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÖDEV KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ İNCELENMESİ

ÖZGE ERDOĞAN<sup>522</sup>, DERYA KELLEÇİ<sup>523</sup>, DEMET ŞENER<sup>524</sup>,

## ÖZET

Araştırmanın amacı, ilkokul öğrencilerinin “ödev” kavramına ilişkin sahip oldukları metaforların tespit edilmesiyle, nasıl bir eğitim öğretim sürecini hayal ettiklerine ilişkin algılarının ortaya çıkarılmasıdır. Araştırmada nitel araştırma modeli kapsamında olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 20 ilkokul 1. Sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veriler, soruları araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle toplanmıştır. Görüşmede öğrencilere “ödev kavramı” na ilişkin sahip oldukları metaforların tespit edilmesi amacıyla “Ödevi bir şeye benzetmeni isteseler neye benzetirsin” sorusu sorulmuştur. Araştırma sonunda ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin ödev kavramıyla ilgili toplam 13 çeşit metafor belirttikleri ve bunun için 20 görüş ifade ettikleri tespit edilmiştir. Oluşturulan metaforlar ortak özelliklerine göre kategorilere ayrıldığında toplam 5 kategori oluşmuş olup en çok metafor üretilen kategori olumsuzluk kategorisidir. Bu sonuçlardan yola çıkılarak İlkokulun ilk üç sınıfında verilecek ev ödevleri, öğrenciye çalışma alışkanlıklarını kazandıracak ve okula karşı olumlu tutum kazandıracak ölçüde az miktarda olmalıdır. Verilecek ev ödevlerinin miktarı ve niteliğine ilişkin olarak Milli Eğitim Bakanlığının bir ev ödevi politikasının olması ve bu politikanın öğretmenlere hizmet içi eğitimle verilmesi uygun olabilir şeklinde önerilerde bulunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELEER:** İlkokul öğrencileri, ödev, olgubilim

<sup>522</sup> Doç. Dr., TRABZON ÜNİVERSİTESİ, erdoganozge.edu@gmail.com

<sup>523</sup> Öğr. Gör., GİRESUN ÜNİVERSİTESİ, deryakelleci33@gmail.com

<sup>524</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, demetsener1@gmail.com

## **EĞİTİMDE GELİŞEN TEKNOLOJİLERİN ETKİSİ OLARAK E-ÖĞRENME: İKİ ÖNE ÇIKAN E-ÖĞRENME PLATFORMUN İNCELENMESİ**

**TOLGA TORUN<sup>525</sup>, NUR KUBAN TORUN<sup>526</sup>,**

### **ÖZET**

İnternet teknolojilerinin gelişmesi ve daha taşınabilir bir hal alması ile birlikte mobil cep telefonları ve diğer akıllı cihazlar her alanda hayatın parçası olarak karşımıza çıkmaya başlamıştır. Ticaret, e-ticaret halini alarak tüketicilerin her saat diliminde her yerden alışveriş yapmalarına olanak sağlaması gibi, eğitim alanında da benzer değişimler yaşanarak karşımıza e-öğrenme (e-learning) kavramı çıkmış ve eğitimin günün her saatinde herkes için ulaşılır olması sağlanmıştır. Özellikle internet ile bağıntılı bir şekilde dil kursları online platformlarda yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu platformlarda öne çıkan bir kaç uygulamadan iki tanesi Cambly ve de Busuu uygulamalarıdır. Bu çalışmada iki uygulamaya tüketicilerinin bakış açılarının değerlendirilmesi amacıyla geribildirimler şeklinde Google Play'de yer alan yorumlar çekilerek R Studio programı ile analiz edilmiştir. Çıkan sonuçlar ele alınarak detaylı bir şekilde yorumlanmış ve e-öğrenme platformlarının etkinliğinin ölçülmesi açısından değerlendirmelerde bulunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** e-öğrenme, İnternet, dil kursları, R programlama

<sup>525</sup> Doç. Dr., BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ, tolga.torun@bilecik.edu.tr

<sup>526</sup> Dr. Öğr. Üys., BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ, nurkubanakdemir@bilecik.edu.tr

## **SOSYO – EKONOMİK VE KÜLTÜREL DÜZEYİ DÜŞÜK BÖLGELERDE OKULÖNCESİ KÜLTÜREL EĞİTİM MODELİNDE AİLE EĞİTİMİ VE KATILIMIN ÖNEMİ**

SEYHAN BAKIR<sup>527</sup>,

### **ÖZET**

Okulöncesi eğitiminin, çocuğun evdeki yaşantısıyla desteklendiğinde daha etkili ve kalıcı olması beklenir. Çocuğun öğrenme ve olumlu davranış kazandırma yolculuğunda okul ev, aile güçlü bağ kurulması aile eğitimine yönelik rehberlik yönlendirme çalışmaları kapsamında Okulöncesi dönemde erken müdahalenin önemi fark edilmiş ve iyileştirici çalışmalarla hizmet verilmiştir. Her ailede yaşanan tutum ve davranışların özel ve her çocuğun biricik olduğu bilinciyle gereksinimleri farklı aileler, çocuklar incelenmiştir. farklı çalışmalar planlanır projeler uygulanmıştır.(Neslihan Bay Salahattin Turan Eğitimde Kültürel modeller 2019 .Ailelerin hem okulda hem de evde aktif rol alarak etkinliklere katıldığı bu süreç çocuğun bilişsel, sosyal ve akademik başarısını olumlu etkilemektedir. Bu durum, sosyoekonomik ve sosyokültürel düzeyi düşük bölgelerde yaşayan dezavantajlı çocukların eğitimi bakımından, hem çocuğun hem ailelerin ihtiyaçlarının farklı olması hasebiyle, bir kat daha önem arz etmektedir (Aktaş ve Arnas, 2013; Adabacı, 2014; Bolatve Özgün 2013; Ünal 2014).Bu bağlamda çocuğun öğrenme ve olumlu davranış edinme yolculuğunda okul ve aile arasında güçlü bağ kurulmasına yönelik olarak aile rehberlik yönlendirme çalışmaları, okulöncesi dönemde erken müdahale, önleyici çalışmalar, iyileştirici çalışmalar ve aile katılımını teşvik edici farklı program (örn. Neils) ve projeler geliştirilmiş, bu tür program ve projelerin önemi farklı çalışmalarda zikredilmiştir (Guralnick, Deniz, 2009; Esler vd., 1998). Çocukluk döneminde erken müdahale ve aile katılımıyla çocuğun aileye ve topluma sosyal ve ekonomik yönden faydalı olması hedeflenmektedir (Karoly, 2005). Bu çalışma, yukarıdaki bilgiler ışığında, Ankara'nın Etimesgut ilçesinde,görece sosyoekonomik düzeyi düşük olan bölgelerde, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı 5 ilkokul bünyesindeki anasınıflarında 8 şube ve 150 öğrenci velisi ile gerçekleştirilen uygulamaya dayanmaktadır. Dezavantajlı çocukların eğitiminde aileleri eğitimin bir parçası olarak kabul eden bu uygulama çerçevesinde veli ve çocukları bir araya getiren sınıf içi ve dışı etkinlikler, atölye çalışmaları, ev ziyaretleri, görüşmeler ve diğer uygulamalı çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Uygulama neticesinde ailelerinin eğitim sürecine aktif olarak katıldığı dezavantajlı çocukların eğitiminde daha olumlu sonuçlar elde edildiği ve velilerin de kendi eksikliklerini fark ederek çocukların eğitimine katkı sunmak adına çaba sarf ettiği gözlemlenmiştir. Böylece okulöncesi dezavantajlı çocuk eğitiminde aile katılımı ile çocukların gelişimi ve bilişsel başarıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul öncesi Kültürel Eğitim, Aile Eğitimi, Aile Katılımı, Erken Müdahale

<sup>527</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, seyhannbakir@gmail.com

## 7N1K TEKNİĞİNİN 7.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUĞUNU ANLAMA DÜZEYİNE ETKİSİ

UMMUHAN AKKEYİK<sup>528</sup>, SELMA YILMAZ<sup>529</sup>,

### ÖZET

Bireyin kendisi başta olmak üzere, çevresini, yaşadığı toplumun değerlerini, kültürünü ve gelişen teknoloji ile giderek birbirine yaklaşan sosyal dünyayı tanımada okumanın rolü yadsınamaz bir gerçektir. İçinde bulunduğumuz 21.yüzyıl dünyası okuduğunu anlamayı zorunlu kılmaktadır. 21. Yüzyıl becerilerinden olan okuryazarlık becerisi öğrencilere kazandırılması gereken en elzem yaklaşımlardan biridir. Öğrencilere üst düzey düşünce becerilerinin kazandırılması ve kazandırılan becerilerin gerçek yaşama aktarılması okuduğunu anlama becerisinin gelişmesi ile mümkün olmaktadır. Günümüz eğitim sistemi dikkate alındığında gerek ülkemizde uygulanan yeni nesil soru yaklaşımları gerekse pisa tarzı sorular karşısında öğrencilerimiz yetersiz kalmakta ve bunun sonucunda da kendilerini özgüvensiz hissetmektedir. Okuduğunu anlama ve yorumlamaya dayalı yeni nesil sorular ve pisa tarzı soruların çözümünde okuduğunu anlama becerisi yatmaktadır. Okuduğunu seri bir şekilde anlayan ve uygulayan öğrenciler bir adım öne geçmektedir. Bu nedenle öğrencilerimize okuduğunu seri olarak anlama ve anladığını da yaşama aktarabilme becerisi kazandırma son derece önemlidir. Sosyal Bilgiler ve Türkçe alanında 7N1K tekniğinin okuduğunu anlama becerisi üzerindeki etkisini inceleyen bu araştırma bu alanda ilk çalışmalardan olması açısından da önem taşımaktadır. Bu çalışmamızın amacı yeni bir sorgulayıcı teknik olan 7N1K tekniğinin 7.sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlam düzeyi üzerinde etkisinin olup olmadığını belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın uygulanması, verilerin toplanması, elde edilen verilerin analizi ve yorumlanmasında nicel araştırma yöntemlerinden biri olan ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırma Uşak Sivaslı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Cumhuriyet Ortaokulunun öğrenim gören 50 7.sınıf öğrencisi ile birlikte gerçekleştirilmiştir. Çalışma grupları araştırmacılar tarafından geliştirilen Okuma alışkanlığı anketi ve okuduğunu anlama başarı testi kullanılarak ön bilgilerinin tespit edilmesi sonucu aynı bilgi düzeyine sahip iki farklı grup olarak oluşturulmuştur. 25 deney grubu(7B), 25 kontrol grubu(7A) olmak üzere toplamda 50 öğrenci ile çalışılmıştır. Bu çalışma 2021-2022 eğitim öğretim yılının birinci döneminin 04.10.2021-20.12.2021 tarihleri arasında kapsayan 10 haftalık süreç boyunca uygulanmıştır. Araştırma, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Derslerinde hem deney hem de kontrol grubunda kendi öğretmenleri tarafından yürütülmüştür. Deney grubundaki dersler 7N1K tekniği çerçevesinde kontrol grubunda ise Türkçe ve Sosyal Bilgiler öğretim programlarının gerektirdiği süreçler takip edilerek işlenmiştir. Araştırmanın veri toplama araçları olarak Okuduğunu Anlama Başarı Testi (ön test, son test, kalıcılık testi), Okuma Alışkanlığına Yönelik Anket kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizi SPSS programı ile analiz edilmiştir Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler (frekans, ortalama) ile birlikte bağımsız grupların arasındaki farkın analizlerinde t-testi kullanılmıştır. 10 hafta süren araştırma sonucunda elde edilen sonuç değerlendirildiğinde 7N1K tekniğinin yorumlamaya dayalı derslerde kullanılmasının okuduğunu anlama üzerinde etkisinin olduğu ve deney grubu lehine bir fark oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçla birlikte 7N1K tekniğinin diğer dersler üzerinde de etkisinin incelenmesinin faydalı olacağı önerilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** 7N1K, Okuduğunu anlama, Sosyal Bilgiler, Türkçe

<sup>528</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ummuhan.akkeyik@gmail.com

<sup>529</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, selmasimsekiyilmaz1980@gmail.com

### ÖZET

Ergenlik Döneminde Öfke Kontrolüne Yönelik Deneysel Bir Çalışma Ergenlik döneminde bireylerin çok çabuk öfkelenedikleri tepkide buldukları gözlenmektedir. Ortaokul çağındaki öğrenciler ergenlikle beraber duygusal, bedensel, psikolojik ve sosyal değişimler yaşamaktadırlar. Okul ve aileyle iletişimleri ve de son yıllarda teknolojinin kullanılmasının yayılması sonucu bireylerin öfkelerini kontrol etmekte güçlük çektikleri, ne yapacaklarını bilemedikleri ve aklına gelen ilk tepkiyi verdikleri gözlenmektedir. Bunun sonunda problemler de gittikçe artmaktadır. Bu çalışmanın amacı: öğrencilerin öfkelerini yönetme becerilerini arttırmaya yardımcı olabilecek bir oyun geliştirmek, oyunun etkisini ölçmek ve oyunun çocukların öfke kontrolü üzerindeki davranış değişikliklerini incelemektir. Öğrencilerin öfkelerini yönetme becerilerini arttırmaya yardımcı olabilecek bir oyun geliştirmek ve bu oyunun etkisini ölçmektir. Bu amaca ulaşmak için Öfke Kontrol Çarkı Oyunu geliştirilmiştir. Öfke Kontrol Çarkı Oyununun etkisini araştırmak amacıyla ortaya konan çalışmanın örneklem grubunda 44'ü kız 44'ü erkek 88 ortaokul öğrencisi bulunmaktadır. Öğrencilere öncelikle Anlık Öfke Tespit Formu ve oyun sonundaysa Oyun Değerlendirme Formu uygulanmıştır.. Öfke kontrol çarkı oyunu ile öfke kontrolüne ait çözüm seçenekleri de görmüşlerdir. Öfke kontrolüne dair bilgilendirme oyun yoluyla gerçekleştirilmiştir. Özellikle öfke kontrolünde zorlanan bireylere ve sınıflara uygulanabilir. Ayrıca öğrencilerin öfkelerini tanıma ve kontrol etme açısından küçük yaşlardan itibaren uygulanabilir. Aile içi iletişimde de bu çalışma kullanılarak aile içi iletişim artırılabilir. Ayrıca şiddet olayları azaltılabilir. Öğrencilerin öfkelerini yönetme becerilerini arttırmaya yardımcı olabilecek bir oyun geliştirilerek bu oyunun etkisini ölçmek amacıyla öğrencilerin kendilerinin tasarladığı Öfke Kontrol Çarkı Oyunu anlık öfke kontrolünü öğrenmede, öfke kontrol seçeneklerini görmede ve öğrencilerin öfke durumunda oluşan duygularını tanımada faydalı olmuştur. Öfke Kontrol Çarkı Oyunu materyal geliştirilerek oyunun etkisi gözlenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Öfke, Seçenek, Öğrenme

<sup>530</sup> Öğretmen, HACI MUSTAFA MÜDÜROĞLU ORTAOKULU, minebunsuz@gmail.com

# **ÖĞRETMENLERİN İŞ DOYUMU DÜZEYLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İKİLİ (BİNARY) LOJİSTİK REGRESYON ANALİZİYLE İNCELENMESİ**

MEHMET SABİR ÇEVİK<sup>531</sup>,

## **ÖZET**

Araştırmanın amacı, öğretmenlerin iş doyumunu düzeylerini etkileyen faktörleri belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda örgütsel özdeşleşme, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, okul müdürüyle çalışma süresi, yaş ve okuldaki öğretmen sayısının öğretmenlerin iş doyumlarının yeterli düzeyde olma olasılığını anlamlı bir şekilde yordayıp yordamadığı ikili (binary) lojistik regresyon modeli kullanılarak tepit edilmiştir. Siirt il merkezindeki ilkokullarda 2021-2022 eğitim-öğretim yılında görev yapan ve basit tesadüfi (random) örnekleme yöntemiyle seçilen 322 öğretmen araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırmada örgütsel özdeşleşme ve yaş sürekli (kesiksiz) değişken; cinsiyet, medeni durum, öğrenim durumu, öğretim kademesi, okuldaki öğretmen sayısı, iş doyumunu düzeyiyle ilgili değişken ise kategorik (kesikli) değişken olarak analize dâhil edilmiştir. Katılımcıların örgütsel özdeşleşme düzeyi “Örgütsel Özdeşleşme Ölçeği” kullanılarak ölçülmüştür. Araştırma sonucuna göre yordayıcı değişkenlerden örgütsel özdeşleşme, cinsiyet, eğitim durumu ve öğretmen sayısı değişkenlerinin öğretmenlerin iş doyumunu düzeylerinin yeterli gruba girme olasılığını anlamlı bir şekilde yordadığı; geri kalan değişkenlerin (medeni durum, okul müdürüyle çalışma süresi ve yaş) ise anlamlı etkilerinin olmadığı saptanmıştır. Araştırma modelinde regresyon katsayılarının anlamlılığı açısından yordayıcı değişkenlerin büyükten küçüğe doğru önem sırasının örgütsel özdeşleşme, cinsiyet, öğretmen sayısı ve eğitim durumu şeklinde olduğu belirlenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** İş doyumunu, örgütsel özdeşleşme, ikili (binary) lojistik regrasyon

<sup>531</sup> Dr., YUNUS EMRE İLKOKULU, sahici1980@gmail.com



### ÖZET

Evrensel dil: Matematik! adlı projemizin ana amacı; öğrencilerin kendi şehirlerinin ve milletlerinin ötesinde, çevredeki sosyo-kültürel bağlamın farkında olmalarını sağlamak için oluşturulmuş uluslararası bir proje olmasıdır. Bu projede, öğrencilerin problemleri akıl, içgörü ve yaratıcılıkla tanımlama ve çözme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmak ve böylece sorgulamaya dayalı bir öğrenme-öğretme sınıf ortamına teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Öğrencilere, matematiğin gerçek hayatla sıkı sıkıya bağlı olduğunu göstererek, derslere karşı motive edici ve teşvik edici bir şekilde farklı bakış açılarından bakmaları sağlanmıştır. Bu olağanüstü ve faydalı deneyimi kazandıktan sonra, öğrencilerimiz ve öğretmenlerimiz daha sonra yaşamlarında ve profesyonel yaşamlarında kendilerine yardımcı olacak özgüvenlerini ve öz saygılarını geliştireceklerdir. Tecrübe yoluyla ve belirli bir konuya bağlı somut ve pratik şeyler yaparak kazanılan bilginin daha kalıcı ve daha uygun olduğu yaygın olarak kabul edilmektedir. Sorgulama ve problem çözmeye dayalı bir sınıf ortamında öğrencilerin motivelerini arttırıcı etkinliklerle öğrencilerin matematiğin hayatımızın her alanında var olduğunu keşfetmeleri sağlanmış, teknolojinin ders ortamında kolaylıkla kullanılmasını sağlayacak web 2.0 araçlarının kullanılmasına öncelik verilmiştir. Projemiz öğrenci merkezli çeşitli etkinliklerden oluşmuş olup öğrencilerin projede aktif olmalarını sağlayıp sıkılmadan etkinlikleri tamamlamalarına olanak tanımıştır. Projede öğrencilerin işbirlikli çalışmalarının yanısıra bireysel çalışmalarına da fırsatlar verip öğrencilerin kendilerini geliştirmeleri sağlanmıştır.. Aynı zamanda bu etkinliklerde verilen farklı görevlerle grup çalışmaları yapmış diğer ortaklarımızla ortak ürünler ortaya çıkararak iletişim ve işbirliği sağlamayı öğrenmişlerdir. Projemizin logo seçiminde, kodlama yarışmasındaki seçimlerde ve yapılan anketlerde öğrencilerimiz görüşlerini bildirerek karar almamızı sağlamışlardır. Öğrencilerimiz webinarlarda iletişim becerilerini geliştirip kültürlerarası etkileşimde de bulunmuşlar ve dil becerilerini geliştirmişlerdir. İşbirlikçi çalışmalarda parçadan bütün, tümevarım kavramlarını öğrenmişler,. Matematik ve Sanat etkinliklerinde matematiğin resim ve müzik ile nasıl uyumlu olduklarını öğrenip sosyal açıdan gelişimlerini sağlamışlardır. Projede yapılan etkinlikler ile öğrencilerin; işbirlikçi,problem çözen,sorumluluk sahibi ve iletişimi güçlü bireyler olmalarına olanak sağlanmıştır

**ANAHTAR KELİMELEER:** Matematik, eğlence, evrensel dil

---

<sup>532</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, celalgur85@gmail.com

#### ÖZET

Zeka oyunları kişilerin hızlı karar verme, çözüm odaklı ve mantıksal düşünme yeteneklerini artırır; beyin jimnastiği yaptırarak zihni sürekli çalıştırıp bireylerin daha başarılı olmasını sağlar. Zeka oyunlarının çoğu siyah beyaz zemin üzerinde karışık sayıların verilmesiyle oynanan oyunlardır. Bundan dolayı bazı öğrencilerin zeka oyunlarına karşı ön yargılı oldukları ve oyunları sıkıcı buldukları bilinmektedir. Buradan yola çıkarak öğrencilere küçük yaştan itibaren zeka oyunlarını tanıtmak ve öğretmek amacıyla 3 boyutlu zeka oyunları kitabı oluşturulmuştur. Öncelikle öğrencilerin zeka oyunları hakkında bilgi sahibi olup olmadıklarını öğrenmek amacıyla zeka oyunları hakkında sorular içeren ön test uygulanmıştır. Çıkan sonuçlar analiz edildiğinde öğrencilerin zeka oyunları hakkında çok fazla bilgi sahibi olmadığı ortaya çıkmıştır. Öğrencilere zeka oyunlarını sevdirmek, bilgi sahibi yapmak ve zeka oyunlarını daha zevkli hale getirmek için 3 boyutlu zeka oyunları kitabı hazırlanmıştır. Bu kitabın yapımında keçe, çıtçıt, cırt cırt, silikon, eva, renkli kalem, vb. malzemeler kullanılmıştır. Tasarlanan kitapta oyunların nasıl oynanacağını gösteren yönergeler de yer verilmiştir. Kitabın içeriğinde İşlem Karesi, Hanoi kuleleri, Apartmanlar, Zeka Çöpü, Yumurta Tangram, 3 taş gibi zeka oyunları yer almaktadır. Bu kitap görsellikten yola çıkarak öğrencilerin matematiksel hafızasını geliştirmek için yapılmıştır. Bu kitapta sıkıcı sorular yerine öğrencilerin yer değiştirerek oynayacağı oyunlar vardır. Böylece öğrencilerin algılama ve kavrama yeteneği gelişeceği gibi, kitaptaki soruları çözerken hızlı düşünme ve işlem yapma yetenekleri de gelişecektir. Kitabın zekâ oyunlarını öğretme üzerindeki etkisini görmek amacıyla uygulanan ön test ve son test analizleri sonunda 3 boyutlu kitabın öğrencilerin zekâ oyunlarına karşı tutumları ve bu oyunlar hakkındaki bilgilerine olumlu katkı sağladığı görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Matematik, zeka, zihin, eğlence

---

<sup>533</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ddenizgur32@gmail.com

## **VELİLERE ÇOCUKLARININ BİRİNCİ SINIF ÖĞRETMENİNİ SEÇME HAKKI TANINMASI KONUSUNDA ÖĞRETMEN, VELİ VE YÖNETİCİLERİN GÖRÜŞLERİ**

MEVLİDE YILDIRIM<sup>534</sup>,

### **ÖZET**

İlkokul eğitiminin ve sınıf öğretmenin önemi herkes tarafından bilinmektedir. Öğrencinin hayatı boyunca alacağı eğitim ve öğretimin temellerinin atıldığı; okula, öğretmene, eğitim ve öğretime karşı geliştireceği olumlu ya da olumsuz duyguların oluştuğu kritik bir dönem olan ilkokul yıllarında en önemli unsur öğretmendir. Çünkü öğrencinin alacağı eğitimin kalitesi, eğitimi verecek olan öğretmenin niteliğine bağlıdır. Öğretmenin ve eğitim kurumlarının yanı sıra çocuğun eğitiminde aile de oldukça önemli rol oynar. Çocuğun başarısı için aile ve öğretmenin iletişim ve iş birliği içerisinde olması gerekir. Velilerin öğretmenlerle ve okulla ilgili düşünceleri ve yargıları çocuğun okul hayatını etkileyebilecek düzeyde olduğundan çok önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle her yıl ilkokul birinci sınıfa kayıt yaptırıldığı dönemde velilerin öğretmen seçme ile ilgili yoğun bir şekilde talepleri olduğu bilinmektedir. Ancak ülkemizde velilere, öğretmen seçebilmesi hususunda yasal bir hak verilmemiştir. Bu çalışmada velilere çocuklarının birinci sınıf öğretmenini seçme hakkı tanınması konusunda öğretmen, yönetici ve velilerin görüşlerinin belirlenmesi, incelenmesi ve karşılaştırılması başka bir deyişle konuya çoklu bir pencereden bakılması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik araştırma deseni kullanılmıştır. Çalışmada bu yöntemin kullanılmasının sebebi, velilere öğretmen seçme hakkının tanınması konusunda öğretmenlerin, yöneticilerin, velilerin algılarını derinlemesine incelemek ve bu algıları analiz ederek betimlemek istenmesidir. Bu nedenle 2021-2022 eğitim öğretim yılında yapılan bu çalışmada katılımcılar 10 öğretmen, 10 veli, 10 yöneticiden oluşmaktadır. Katılımcıların belirlenmesinde “maksimum çeşitlilik örnekleme” deseni kullanılmıştır. Bu doğrultuda, çalışmaya katılanların her biri farklı illerden olup, katılımcı velilerin ise eğitim durumu, cinsiyeti, mesleği gibi değişkenlerin farklı olmasına özen gösterilmiştir. Katılımcı öğretmen ve yöneticiler ise yeterli deneyim ve tecrübede olup gerçekçi görüşlere sahip olacakları düşünülerek en az beş yıl mesleki deneyime sahip olanlar seçilmiştir. Araştırma verileri araştırmacı tarafından yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler ile elde edilmiş olup, betimsel analiz yöntemi kullanılarak analiz edilerek bulgular, sonuçlar ve öneriler sözlü bildiri şeklinde sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** İlkokul birinci sınıf, öğretmen seçimi, seçme hakkı, sınıf öğretmeni

<sup>534</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mevlideyildirim@hotmail.com

# SAĞLIKLI VE DENGELİ BESLENME KONUSUNDAKİ VELİ EĞİTİMİNİN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BESLENMELERİNE YANSIMALARININ İNCELENMESİ

SEMİRA GÜVERÇİNCİ<sup>535</sup>,

## ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Sağlıklı ve dengeli beslenme konusundaki veli eğitiminin ilkokul öğrencilerinin beslenmelerine yansımalarını incelemektir. Bu anlamda görüşleri detaylı sunmak amacıyla nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan “ Durum Çalışması” yöntemi kullanılmıştır. Durum çalışması, bir sınıf veya örgüt gibi doğal bir çevre içinde yapılır ve çalışmaya konu olan olay ve ortamları bütüncül bir yaklaşımla ele almayı hedefler (Hartley,1995;Akt: Yıldırım ve Şimşek, 2005). Durum çalışmaları, gerçek ortamda birçok unsuru ve bu unsurların birbirleriyle olan etkileşimlerini ele alarak var olan durumu ortaya koyduğu için eğitim araştırmalarında çokça kullanılmaktadır. Öğretim uygulamalarında var olan konular veya problemlerin durum çalışmaları ile tanımlanması ve açıklanmasıyla elde edilen sonuçlar eğitim araştırmacılarına yeni araştırmalara ve eğitimcilere uygulamaya yönelik bilgiler sunar, durum ile ilgili nedenselliğe ilişkin bütüncül bakış açısının geliştirilmesine imkân verir. Böylece var olan durumun sebep ve sonuç ilişkileri ortaya konularak programların değerlendirilmesi, yeniliklerin araştırılması, ilgili eğitsel politikaların geliştirilmesi sağlanır (Ozan Leylum, Odabaşı & Yurdakul, 2017). Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması Araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanmıştır. Belirlenen araştırma sorularına yanıt bulmada kullanılacak en uygun veri toplama tekniğinin görüşme ve gözlem olduğuna karar verilmiştir. Çünkü görüşme tekniği kişilerin tecrübelerine,, fikirlerine, şikâyetlerine, duygularına ve inançlarına ilişkin bilgi elde etmede oldukça etkilidir (Briggs 1986; akt. Yıldırım ve Şimşek 2011). Görüşmeler bu araştırma kapsamında geliştirilen bir adet görüşme formu kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Hazırlanan görüşme formu Hatay Devlet Eğitim ve Araştırma Hastanesinde görev yapan Diyetisyen ile Hatay Özel Ekin Kolejinde görev yapan diyetisyenin görüşlerine sunulmuştur. Alınan dönütler doğrultusunda düzenlenen formlar ile deneme görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Bağımsız iki veli ile deneme görüşmeleri yapılmıştır. Deneme görüşmelerinde elde edilen görüş ve öneriler doğrultusunda düzenlemeler yapılarak görüşme formuna son şekli verilmiştir. Bu form ebeveynlerin beslenme alışkanlıklarını tercihlerini, önceliklerini belirlemek sonrasında sağlıklı beslenme konusunda farkındalıklarını artırmak amacıyla bilgilendirilmelerine yönelik çalışmalar belirlemek için oluşturulmuştur. Veri toplama sürecinde her bir katılımcı ile ortalama 10 dakika süren görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler katılımcıların formdaki soruların cevaplarını kendi yazdıklarıyla ulaşılmıştır. Çalışma, Hatay iline bağlı devlet okulunun 4.sınıfın 22 velisiyle gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmada; ebeveyn Beslenme Görüş Formu 'nda yer alan 20 soruya verilen yanıtlar, betimsel analiz yöntemiyle katılımcıların eğitim düzeyleri, beslenme konusundaki bilgi yeterlilikleri, ekonomik düzeyleri ve sosyal medyadan etkilenme biçimleri üzerinden değerlendirilip sonuçlar ve bulgular sözlü bildiride sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Beslenme, Beslenme bilgisi, Beslenme eğitimi

<sup>535</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, semiraguvercinci@hotmail.com

### ÖZET

Projemizin amacı 21. Yüzyılda dijitalleşen dünyada çocuklarımıza teknolojiyi aktif olarak kullanarak özgün ürünler üretmesi için imkan sağlamaktır. Teknolojiyi tüketmek yerine üretmeyi öğrenmeleri için deneyim ortamı oluşturmak ve özgüvenlerini geliştirebilmektir. Sadece teknolojik cihazları izleyen ya da oynayan edilgen bireyler yerine; etken kendi yapan kod üreten, işlem basamaklarını tanıyan bireyler olması için destekleyen bir eğitim sürecini hedefliyoruz.

**ANAHTAR KELİMELER:** eTwinning, Okul öncesi eğitim, kodlama

---

<sup>536</sup> Öğretmen, KAZİME ÖZLER İLKOKULU, missyuksel@hotmail.com

### ÖZET

Bu çalışmada; nitelikli eğitime erişimin, okul çağında bulunan her çocuğun yasal hakkı olmasına rağmen pek çoğunun bu haktan farklı sebeplerle mahrum kalması probleminin çözümüne yönelik öneriler sunulmuştur. Sosyoekonomik düzey, öğrencinin yaşadığı veya okulunun bulunduğu bölgenin koşulları bu mahrumiyet sebeplerinin başında yer almaktadır. Kırsal bölgelerdeki öğrenciler okula erişim ve kariyer planlama noktasında hâlâ pek çok açıdan dezavantajlı konumdadır. Öncelikle kırsal alandaki öğrencilerin; ulaşım, barınma, beslenme, güvenlik gibi temel ihtiyaçlarının tespiti sağlanarak devletin ilgili kurum ve kuruluşlarının harekete geçirilmesi hedeflenmiştir. Eğiticisi bulunduğu OBB İkizce Anadolu İmam Hatip Lisesi öğretmenlerince bir komisyon oluşturularak alan taraması yapılmış, verilerle bire bir görüşme sağlanmıştır. Bu görüşmelerde; gelir dağılımında yaşanan eşitsizliğin, doğrudan eğitim alanında da "fırsat eşitsizliği" başlığı ile karşımıza çıktığını görmekteyiz. Eğitim koşulları arasındaki farkı asgari düzeye indirme gayreti ile yürütülen bu projenin ilk adımı olan alan taramasında, mahalli idarelerin de desteği ile, gereksinimler tespit edilip ilgili makamlara sunulmak üzere görseller ve notlar alınmıştır. Bu veriler doğrultusunda ilgili kurum ve kuruluşlar, tespit edilen ailelere ulaşıp, mağduriyetlerin giderilmesi noktasında da harekete geçmişlerdir. Tespit ve tamamlama çalışmaları periyodik aralıklarla komisyonumuz tarafınca halen yürütülmektedir. Yaşam koşullarının iyileştirilmesinin okul başarısına olumlu etkilerinin takibi de tarafımızca sürdürülmektedir. Eğitim hakkının, kişinin en temel hakları arasında yer aldığı bilincinden hareketle, kişiyi eğitim hakkından yoksun kılabilecek yetersizlikleri ortadan kaldırmaya yönelik bu proje aynı zamanda toplumsal kutuplaşmayı önleme hedefini de taşımaktadır. Bu hedefler doğrultusunda yürüttüğümüz çalışmalar görselleri ve veri analizleri ile poster sunusu olarak sergilenecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim, Eşitlik, Hak, Ekonomi,

<sup>537</sup> Öğretmen, OBB İKİZCE İMAM HATİP LİSESİ, cemilmuslu22@gmail.com

### ÖZET

BİR YAŞAM BİLEŞENİ OLARAK MÜZİK VE EĞİTİME ETKİLERİ 1Cemile Yılmaz, 1Hüsna Civelek, 1Havva Naz Kol, 1Yeşim Çolak 1 Milli Eğitim Bakanlığı İMKB Ortaokulu-Beşirli/TRABZON ÖZET Geçmişten günümüze kadar farklı algıları ortaya çıkaran müzik, bazılarında göre beyni hareketli tutmak gibi önemli bir görevi üstlenirken, bazılarında göre ise insan ruhu ve sağlığını iyileştirme potansiyeline sahip görülmüştür. Psikolojik çöküntü ya da aksine sevinç durumunda tercih edilebilen bir parametre olması müziğin önemini daha da artırmaktadır. Birisinde göre moral kaynağı, bir diğere göre ise sakinleşme aracı olması çağdaş terapilerde müziği kullanma eğilimini artırmıştır. Bu özgün özelliği nedeniyle müziği eğitimde kullanma fikri yaygınlaşmış ve olumlu sonuçlar alınmıştır. Ama bu tür araştırmalarda okullardaki sosyal faaliyetlerin öğrenci başarısını düşürdüğünü savunan görüşler de yok değildir. Mevcut ikilem içerisinde müziğin etkisini incelemek ve bu sayede hakkını teslim etmek önemli bir bulgu olacaktır. Bu çalışmanın amacı, müzik eğitiminin akademik başarıya katkısının farklı açılardan incelenmesidir. Çalışmanın örneğini Trabzon İli Merkezinde yer alan İMKB ortaokulundaki öğrenciler oluşturmaktadır. Yapılan araştırma 2014-2018 yılları arasındaki çok sesli koroya katılan öğrenciler ile sınırlıdır. Belirtilen süreç zarfında çok sesli koroya katılan öğrencilerin liselere yerleşim puanları incelenmiş, frekans tabloları halinde değerlendirmeleri yapılmış ve elde edilen verilerin raporlaştırılması ve grafiksel gösterimi sağlanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Müzik, Akademik Başarı, Pozitif Katkı

<sup>538</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, cemileyilma061@gmail.com

## **ÖRGÜTSEL YAPI ÖLÇEĞİ-ÜNİVERSİTE VERSİYONUNUN OKULLARA UYARLANMASI**

**MEHMET NEZİR ÇEVİK<sup>539</sup>, MURAT GÜRKAN GÜLCAN<sup>540</sup>,**

### **ÖZET**

Betimsel tarama modelindeki bu araştırma “Örgütsel Yapı-Üniversite” versiyonu ölçeğinin okullara uyarlanmasını amaçlamaktadır. Araştırmanın evreni 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Siirt il merkezinde resmi ortaöğretim kurumlarında görev yapan 584 öğretmen ve 95 yöneticiden; örnekleme ise seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 294 öğretmen ve 36 yöneticiden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Örgütsel Yapı Ölçeği Üniversite Versiyonu” ölçeğinin araştırmacılar tarafından okullara uyarlanmış hâli kullanılmıştır. Örgütsel yapı ölçeğinin okullarda da aynı yapıya sahip olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen uyum iyilik değerlerinin istatistiksel açıdan uygun olduğu saptanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Örgütsel yapı, mekanik örgütler, organik örgütler,

<sup>539</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, nezircevik@gmail.com

<sup>540</sup> Prof. Dr., GAZİ ÜNİVERSİTESİ, mgulcan@gazi.edu.tr



## **SALMAN KHAN'IN DÜNYA OKULU KİTABI KAPSAMINDA “EĞİTİMİ YENİDEN DÜŞÜNMEK”**

**AYHAN KILIÇ<sup>541</sup>, SONGÜL ALTINIŞIK<sup>542</sup>, AZİZE ASLIHAN KILIÇ<sup>543</sup>,**

### **ÖZET**

Eğitim, toplumun en geniş ve çok yönlü faaliyet alanlarından birisidir ki toplumlar, vatandaşlarını kendi kültür kodlarına uygun olarak kendilerine özgü bir eğitim süreci içerisinde yetiştirirler. O halde eğitimin iki işlevinden söz etmek gerekmektedir. Eğitimin ilk işlevi; bireylerin ilgi ve merakı başta olmak üzere diğer istidat ve kabiliyetlerinin farkına varmalarını sağlamak ve zihinsel beceriler başta olmak üzere onlara 21.yüzyıl becerileri kapsamında yeni maharetler kazandırmaktır. Eğitimin diğer işlevi ise bireylerin; kendilerini gerçekleştirmelerine yardımcı olmak, toplumu ve insanlığı geliştirmek üzere çağın bilgi anlayışı ile önceki dönemlerden gelen birikimin doğru olanlarıyla etkileşime girmelerini temin etmek ve çağımıza uygun üretim yapma yollarını öğrenmelerini sağlamaktır. Bu araştırmada, Salman Khan tarafından yazılan ve dünyada oldukça ilgi uyandıran “Dünya Okulu” adlı kitabın, özellikle gelecekteki eğitimin planlanması adına bir analizi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle çalışmada, yazılı belgelerin veri kaynağı olarak titizlikle ve sistematik olarak incelenmesinde nitel araştırma yöntemlerinden “doküman analizi” yöntemi benimsenmiştir. Veri toplamak için ise araştırma konusu hakkında yazılı materyallerin çözümlenmesini içeren “doküman incelemesi” yani “içerik analizi” tekniği kullanılmıştır. Araştırmada; çocuğun doğal merakını yeni şeyler öğrenerek keşfetmeye ve üretmeye yönelten, çocukların yaratıcılığını ortaya çıkaran, sezgisel öğrenmeyi ön plana alan, eğitim planlamasını kişisel öğrenme hızına göre ayarlayan ve eğitimde fırsat eşitliği ilkesi dâhilinde çevrimiçi temelli bir “Dünya Okulu” fikrinin, tüm olumsuzluklara rağmen gerçekleştirilebileceği sonucuna varılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitimde Fırsat Eşitliği, Salman Khan, Khan Akademi, Dünya Okulu

<sup>541</sup> Doktora Öğrencisi, MEB HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, ayhankilic1980@gmail.com

<sup>542</sup> Prof. Dr., TODAİE (TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜ), songulaltinisik@yahoo.com

<sup>543</sup> Diğer, PURSAKLAR ANAOKULU, azize041454@gmail.com

### ÖZET

Eğitimde teknoloji kullanımı hiç kuşkusuz ki artık yadsınamaz bir gerekliliktir. Teknoloji, hayat kalitemizi artırmak amacıyla; Temel ve uygulamalı bilimlerin verilerinin yaratıcı süreçler içerisinde üretime dönüştürülmesini, kullanımını ve toplumsal etkilerinin çözümlenmesini kapsayan bir süreçtir. Bilim, sanat, mühendislik ile zekânın ortaklaşa çalışmasıyla oluşturulan bir sarmaldır. Tasarım ise teknolojinin beynimizde şekillenmiş biçimidir. Tasarımda düşünsel süreçler akıl yürütme, yaratıcı düşünme ve eleştirel düşünmenin tasarım da büyük bir yeri vardır. Teknoloji ve Tasarımın Temel Amacı : Teknoloji ve Tasarımın İki temel amacı vardır. 1. Öğrenen ve öğrendiğini uygulayabilen, teknolojik tasarımı hem kendisi hem de yaşadığı toplum yararına kullanabilen nesiller yetiştirmek; 2. Teknoloji ve tasarım sürecini kavrayabilen, yorumlayabilen, değerlendirebilen ve yönetebilen teknoloji ve tasarım okuryazarı nesiller yetiştirmektir. Ayrıca teknolojik tasarım sonucundaki çıktıların öğrencilerin bilgi birikiminin; toplum, ekonomi ve doğal kaynaklara ilişkin sürdürülebilir kalkınma konularındaki etkisinin farkına varmaları açısından da büyük önem taşımaktadır. Sonuç olarak, asıl amaç; eğitimde, öğrenen ve öğrendiğini uygulayabilen, teknolojik tasarımı hem kendisi hem de yaşadığı toplum yararına kullanabilen nesiller yetiştirmektir. Bunun yanı sıra öğrencilerin teknolojik tasarım çıktılarının, her aşamasında edindikleri bilgi birikimlerinin; toplum, ekonomi ve doğal kaynaklara ilişkin sürdürülebilir kalkınma konularındaki etkisinin farkına varmalarını da sağlamaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim, Teknoloji, Tasarım, İnovasyon, Sürdürülebilirlik

---

<sup>544</sup> Öğr. Gör., HALIÇ ÜNİVERSİTESİ, ajdaarda@halic.edu.tr

### ÖZET

Son yıllarda; çölleşme, biyolojik çeşitliliğin azalması, ozon tabakasının tahribatı, hava, su, toprak kirliliği, tehlikeli atıklar, doğal kaynakların tükenmesi, deniz ve okyanus kirliliği küresel bir sorun haline gelmiştir. Proje ile öğrencilerimize, yaşamın devamı için doğal dengenin korunmasının önemini anlama, doğaya karşı olumlu tutum geliştirme, doğa sevgisi kazandırma, buldukları çevreyi tanıma, temiz tutma, doğa ile duygusal bağ kurabilme becerilerini geliştirmek amaçlanmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELER:** eTwinning, ekoloji, sürdürülebilirlik

---

<sup>545</sup> Öğretmen, CENK YAKIN ORTAOKULU, yelizkorkmaz@yahoo.com

## ***SANAL EVREN METAVERSE İLE EĞİTİM PARADİGMALARINDAKİ BAĞLANTI TEMELLİ YAKLAŞIMA YÖNELİM.***

ENVER TÜRKSOY<sup>546</sup>, RIDVAN KARABULUT<sup>547</sup>,

### **ÖZET**

Tarihsel zamanın özellikleri eğitim dünyasında yansımaları görülmektedir. Özellikle teknolojideki gelişmeler eğitim felsefesini etkilemektedir. 1991 yılında ilk web sayfasının yayına başlamasıyla evrensel bilgi ağı kurulmuştur. web 1.0 olarak isimlendirilen internet sayfaları wikiler ve bloglar üzerine kurulup yalnızca bilgi aktarma odaklıyken artık web 3.0 araçlarıyla düşüncelerini ifade etme bilgileri yorumlarıyla destekleme yada çürütme fırsatı sunmaktadır. internet üzerindeki anonim olma durumu günümüzde internet kimliğinin gerekliliği olarak karşımıza çıkmaktadır. teknolojik gelişim eğitim paradigmlarında da yansıması olmuştur. Gerçek bilginin var olduğuna inanan pozitivist davranışçı yaklaşımdan, pragmatik yapılandırmacı yaklaşıma yönelim günümüzde gelişerek bağlantı temelli öğrenme yaklaşımına dönüşmüştür. web 3.0 ile Metaverse altyapısı erişilebilir bir hal almıştır. metaverse kavramı ya da "sanal evren" ile insanlar kendi avaturları ile fiziksel dünya kurallarının neredeyse tamamen geçerli olduğu bir dünya meydana gelmiştir. oluşan metaverse evreni ulaşım, iletişim ve zaman konularında insanlara büyük kolaylık sağlamaktadır. bu çalışma ile metaverse kavramının eğitim paradigmları üzerine yansımalarının nasıl olacağı konusunda alan yazın taraması yapılarak sunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim teknolojisi, metaverse, Web 3.0, Connecticism

<sup>546</sup> Dr. Öğr. Üys., AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ, enverturksoy@gmail.com

<sup>547</sup> Doç. Dr. KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ, ridvan\_karabulut@yahoo.com

## **STREAM LİDERLİĞİNE YÖNELİK BİR DURUM ÇALIŞMASI: ÖTEKİLEŞTİRMEYEN MASALLAR DESTEKLİ DEĞERLER EĞİTİMİ**

**SEVAL ORAK<sup>548</sup>, İSMAİL ÖZDEN<sup>549</sup>, HALİL İBRAHİM KILIÇ<sup>550</sup>, KÜBRA FIRAT<sup>551</sup>, EMRE ORHAN<sup>552</sup>,**

### **ÖZET**

Günümüzde STEAM eğitim yaklaşımıyla, öğrencilerden karşılaştıkları problemleri çözmelerinin yanı sıra milli, manevi, evrensel değerleri göz önünde bulundurmaları, aynı zamanda çalışma grubuna liderlik yapabilmeleri de beklenmektedir. Bu amaçla araştırmacılar tarafından yapılandırıcılık kuramı göz önünde bulundurularak, STREAM eğitim yaklaşımıyla, ötekileştirmeyen masallarla liderlik özelliklerinin birleştirildiği öğretmenlere yönelik olarak STREAM Liderliği” modeli geliştirilmiştir. Modelin değerler edinimi aşamasında yaş grubu özellikleri göz önünde bulundurularak ötekileştirmeyen masallar araç olarak kullanılmıştır. Model geliştirme ve bulguların yorumlanması süreçlerinde alanın uzmanlarından görüşler alınmıştır. Öğretmenlerin derslerinde sıkça kullandığı evrensel ve Anadolu masalları tespit edilmiş, araştırmacılar tarafından çocukların duygusal, fiziksel ve ruhsal durumlarına uygun olmayan; yoksul- zengin gibi sosyoekonomik indirgemecilikten, güzel- çirkin gibi görünüşçülükten, beden ve boy gibi ayrımcılıklardan arındırılmıştır. Ötekileştirmeyen masallarda geçen değerleri içeren kavramların ilişkilendirildiği ve STEAM eğitim yaklaşımının içinde ele alındığı bir çalışmaya alan yazında rastlanmamıştır. Araştırmanın amacı araştırmacılar tarafından tasarlanan “STREAM Liderliği” modelinin ilkokulda ve okul öncesinde görev yapan öğretmenlere ve yöneticilere uygulanması ve uygulamaya ilişkin katılımcı görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma deseni olarak nitel araştırma desenlerinden durum araştırması deseni kullanılmıştır. Araştırma kapsamında katılımcı öğretmenlere 5 haftada toplamda 20 saat boyunca araştırmacılar tarafından tasarlanmış “STREAM Liderliği” modeli uygulanmıştır. Eğitim kapsamında, STEAM, STREAM, Liderlik, Değerler Eğitimi, Sorgulamaya Dayalı Öğrenme, James Finner tarafından yazılan Ötekileştirmeyen Masalların örnek olarak incelenmesi, modül eğitimleri uygulanmış, şiir dinletileri yapılmış ve öğretmenlerin kendi öğrencilerine uygulayabilecekleri ders planlarını oluşturmaları istenmiştir. Her bir katılımcıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla nitel veriler toplanmıştır. Nitel verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. STREAM Liderliği” modeli neticesi edindiklerini düşündükleri değer temelli liderlik özelliklerine ilişkin görüşlerini içeren bulgular üç tema altında toplanmıştır: (1) Ötekileştirilmeyen masallardaki değerlerin farkına varma, (2) evrensel değerler açısından değer temelli lider özelliklerindeki gelişimi fark etme (3) Değerleri gerçek yaşam problemlerinin çözümünde günlük yaşamda “Değer Temelli STREAM Lideri” olarak kullanabilme. Öğretmen ve yöneticilerin katıldığı “STREAM Liderliği” modeli neticesi edindiklerini düşündükleri değer temelli liderlik özelliklerine ilişkin görüşlerini içeren bulgular doğrultusunda STREAM liderliği yapan öğretmenler uygulama sırasında edindikleri değer temelli liderlik becerileri ile liderlik özelliklerini geliştirdiklerini ifade etmişlerdir. Bu araştırmadan elde edilen bulguların, alan yazında değer destekli STREAM konusunda yapılan araştırma bulgularınca desteklendiği görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Liderlik, STREAM, STEM, Değer Temelli Liderlik, Ötekileştirmeyen Masallar

<sup>548</sup> Uzm., ATAYURT OKULLARI, eyuderarge@gmail.com

<sup>549</sup> Diğer, ATAYURT OKULLARI, eyuderarge@gmail.com

<sup>550</sup> Diğer, YAŞAR GAZİ İLKOKULU, eyuderarge@gmail.com

<sup>551</sup> Öğretmen, ŞEHİT PİYADE ÇAVUŞ SUAT ÇAĞLAR İLKOKULU, kfirat544@gmail.com

<sup>552</sup> Diğer, GİRNE KOLEJİ, kfirat544@gmail.com

### ÖZET

Bilim, özellikle de fen bilimleri eğitimi konusunda asli unsur meraklı, azimli, araştırma yapmaktan ve başarısızlıktan yılmayan öğrenciler yetiştirmektir. Fen bilimleri alanında donanımlı bireyler yetiştirmek için araştırma yöntemleri doğru öğretilmelidir. Araştırma yöntemlerinin en önemlilerinden biri deney yapmaktır, çünkü bilimsel bilginin temel özelliği deneyle ispat edilebilir oluşudur. Fen eğitiminde laboratuvarı kullanmanın faydaları burada ortaya çıkmaktadır. Fen bilimlerinde ezberci öğrenme yerine kavrayarak öğrenmeyi sağlamanın esas metodu deney yaparak öğretmedir. Aynı zamanda öğretilenlerin kalıcılaşması için deney şarttır. Deney sayesinde derste verilen teorik bilgiler pratiğe döküldüğünden bilimsel ilkeler ispatlanmakta, dersin kalıcı olarak öğrenilmesi kolaylaşmakta ve psiko-motor becerileri geliştirmektedir. Fen eğitiminde laboratuvar kullanmak öğrencilere analitik düşünebilme ve yorumlayarak öğrenme yetisi kazandırmaktadır. Öğrenciye fen bilimlerini çekici hale getirme, bilimselliğin ne olduğunu öğretme noktasında da deneylerin mutlaka faydası olmaktadır. Deneyi öğretmenlerin yapması yerine deney şekli hakkında bilgi vererek öğrencilerin deney yaptırmasıyla fen eğitiminde laboratuvarı kullanmanın faydaları maksimum düzeye ulaşmaktadır. Çünkü en iyi öğrenme biçimi yaparak/yaşayarak öğrenmedir. Bu araştırmada öğrenciler okulda işlem basamakları anlatılan deneyleri evde aileleri ile birlikte yaparak videoya çekecekler evi laboratuvar olarak görecekler, hayatın içindeki fen olaylarının farkına varacaklardır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Deney Yapararak, Yaşayarak Öğrenme, Fen Bilimleri

---

<sup>553</sup> Öğretmen, MERKEZ ŞEHİT İLHAN KUŞAN OARTAOKULU, eterme55@hotmail.com

## **1981-2022 TÜRK MİLLİ EĞİTİM ŞURA KARARLARININ EĞİTİMDE KÜLTÜR YÖNETİMİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ**

---

**SEZEN TOFUR<sup>554</sup>,**

### **ÖZET**

Bu çalışmada 1981-2022 Türk eğitim politikalarında eğitimde kültür yönetiminin Milli Eğitim Şuraları kararlarından yola çıkılarak incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın yöntemi niteldir. Verilerin analizi betimsel analiz yaklaşımı yolu ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma 1981-2022 yılları arasında kapsamaktadır. Yapılan Millî Eğitim Şuraları eğitimde kültür yönetimi bağlamında analiz edilmiştir. Yapılan incelemeler neticesinde eğitimde kültür yönetimi ile ilgili öne çıkan başlıklar sıralanacaktır. Yapılan analizlerin incelenmesi ve yorumlanması devam etmektedir. Çalışma sonuçlarının eğitim politikalarının kültür yönetimi ile ilgili yapılandırılmasında ve geliştirilmesinde yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim Politikaları, Milli Eğitim Şuraları, Eğitim Yönetimi, Kültür, Kültür Yönetimi.

---

<sup>554</sup> Dr. Öğr. Üys., MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ, sezentofur@gmail.com

## **NİTEL ARAŞTIRMA VERİLERİNİN TOPLANMASINDA FARKLI GÖRÜŞME TEKNİKLERİ VE KULLANIMI**

**HATİCE DERYA KARAKURT<sup>555</sup>, ALİ ÖZDEMİR<sup>556</sup>,**

### **ÖZET**

Nitel araştırmaların geleneksel veri toplama tekniklerinin; gözlem, görüşme ve yazılı belge incelemesi olduğu bilinmektedir. Görüşme tekniği, kişilerin görüşlerini, duygularını, algılarını ve değerlerini ortaya çıkarmak açısından oldukça güçlü öznel bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. Nitel araştırmalarda daha sık tercih edilen yapılandırılmış görüşmeler, belli bir sistematığe göre önceden hazırlanmış sorularla karşılaştırmalı bilgilerin elde edilmesi açısından araştırmacılara esneklik sağlamaktadır.

Nitel araştırmaların klasik görüşme tekniklerinin yanında konunun amacına bağlı olarak uygulanan; Basamaklama (Laddering), Repertuar Ağ Tekniği (Reperatory Grid), Delphi ve Wignette gibi farklı görüşme teknikleri de bulunmaktadır.

Nitel araştırmaların geleneksel görüşme tekniklerinden hareket ederek, bu çalışmada amaçlanan; bahsedilen farklı görüşme tekniklerinin uygulama süreçlerini ve sonuçlarını çeşitli örneklerle ortaya koyarak, bu tekniklerin ne tür araştırma problemlerinde kullanılabileceğine ilişkin ileriki araştırmalara katkı sağlamaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Nitel Araştırma, Basamaklama, Repertuar Ağ Tekniği, Delphi ve Wignette Görüşme Teknikleri

<sup>555</sup> Doktora Öğrencisi, deryakarakurt@marun.edu.tr

<sup>556</sup> Doç. Dr., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, aliozdmr@gmail.com



### ÖZET

Geleneksel Türk Ebru Sanatında Uygulamalar Ebru sanatının geleneksel uygulama alanında günümüzdeki durumu ve kullanım alanları, günümüzde yapılmış olan ebrularla geçmiştekiler arasındaki uygulama şekli olarak büyük bir değişiklik olmadığı görülmektedir. Zira uygulama şekli olarak, ebru yapımında kullanılan gereçlerin değiştirilmesi sonucunda ortaya çıkan ürünler, klasik ebru olarak dikkate alınmamaktadır. Bu bağlamda günümüzde ebruların uygulama alanları esas alındığında iki çeşit uygulama bulunmaktadır. Bunlar; 1-Klasik tarz uygulamalar. 2-Klasik dışı (modern) uygulamalar.

Etkinliğin amacı ilk kullanımı çok eskilere dayanan ebru sanatının alışılmışın dışında ( klasik dışı (modern) uygulama) ile yeniden yorumlanarak farklı zemin üzerinde ( çalışarak okulöncesi çocuklarının merak ve duyularını canlı tutup süs ve süsleme becerileri ile estetik duygularını geliştirmektir.

Geçmişte kullanılan ve günümüzde de halen kullanılmakta olan su kabaklarının (çalgı aleti, süsleme ve mutfak eşyası olarak) çocuklar tarafından incelenmesi sağlanmıştır. Etkinlik aşamasında çocukların su kabaklarını ağaç tutkalına bulamaları daha sonra kaplardaki irmiklerle kaplamaları sağlandı, kurumaları için bir gün bekletildi. Kuruyan su kabakları hazırlanan ebru teknelerine çocukların sıra ile istedikleri renkleri kullanarak ve verdikleri şekilleri oluşturdukları teknelere su kabaklarını batırmaları sağlandı. Ardından kabaklar kurumaya bırakıldı. Son aşama olarak ebru ile buluşan su kabakları renkli boncuklar, ipler, keten kumaşlar ile süslendi.

Heyecan ve zevkle yaptıkları bu çalışmalar sonucunda çocuklar; geçmişe dayalı kültürel mirasımız olan ebru sanatını uygulayarak öğrendiler. Bu çalışma çocukların; renkleri ve karışımları tanımalarını, el becerilerini ve farklı düşünebilme yetilerini geliştirmelerini sağladı.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Ebru, su kabağı, kültür, keten,

<sup>557</sup> Öğretmen, SİLİFKE ZÜBEYDE HANIM ANAOKULU, haticeserin33900@hotmail.com

### ÖZET

Öğrencilerin yenilenen Eğitim Teknolojilerini daha iyi benimsemeleri uyum sağlamları amacıyla Okulöncesi düzeyde,Kodlama yaparak çağı yakalamalarını sağlamaktır.Beebot adlı kodlama robotu ile önceden tasarlanmış haritalar üzerinde,öğrencilerimizin belirlenen hedeflere,verilen yönergeler doğrultusunda ulaşmaları planlanmaktadır.Bu sayede öğrencilerde problem çözme,örüntü kurma,yön kavramları gibi gelişim özelliklerini geliştirmek amaçlanmaktadır.Proje 3-6 yaş öğrenciler için oluşturulmuş olup ,4 ayrı şehirden ve 5 Okulöncesi Eğitim kurumu ile ortaklaşa yürütülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kod,oyun,okulöncesi

---

<sup>558</sup> Öğretmen, SERPİL ŞAHİNOĞLU ANAOKULU, kilicaslankenan@hotmail.com

## **MASALLARIN VE HİKAYELERİN OKURYAZARLIK VE DİL BECERİLERİ ÜZERİNDEKİ GÜCÜ**

---

**TUFAN ARICA<sup>559</sup>,**

### **ÖZET**

Proje Ortakları: Türkiye, İsveç, Romanya, Sırbistan, Slovenya 2018 Yılı, Avrupa Kültürel Miras Yılıydı ve bu çerçevede amacımız,farklı Avrupa ülkelerindeki 9-13 yaş aralığındaki çocuklar arasında Avrupa boyutunun yayılmasına önemli bir katkı sağlamanın yanı sıra, Avrupa'nın kültürel farkındalığının ve tanıtımının teşvik edilmesi. Proje beş Avrupa okulunu içeriyor ve iki yıllık süre için planlanmış, bu projenin amaçlar arasında öğrencilerin okuryazarlık becerilerini geliştirmek, her katılımcının sosyal katılımını vurgulamak, dijital okuryazarlığı geliştirmek var. Son yıllarda öğrenciler arasında dil becerileri, kültürel çeşitlilik ve geleceğin düşünürlerinin yetiştirilmesi açılarından gerileme olduğunun farkındayız.Katılan her okulun SWOT anketlerini ve karşılaştırdığımız kurumsal ilerleme planlarını takiben,öğrencilerin, onları anlamalarına yardımcı olmanın bir yolu olarak hayali dünyaları bulmaya motive olmaları gerektiği sonucuna varılmıştır. Neil Fleming 'in öğrencilerin farklı öğrenme stillerini içeren, kapsayan (görsel, işitsel, okuyan/yazan, kinestetik, hikayeler, hikaye anlatıcıları) bir proje hazırladık.

**ANAHTAR KELİMELER:** Masal, Okuma Becerisi, Dil Becerisi

---

<sup>559</sup> Öğretmen, HASAN TAN İLKOKULU, aricatufan@hotmail.com

### ÖZET

Sorgulamaya dayalı öğretimin bir parçası olan P4C (philosophy for children) uygulamaları çocukların düşünme ve sorgulama becerilerinin gelişmesini sağlamak amacıyla yapılan etkinliklerdir. Problem çözmenin önemli bir adımı olan sorunların tespiti için sorgulamak, düşünmek ve düşündüklerini kolayca ifade edebilmek önemlidir. Çağımızın hızla gelişimine bağlı olarak eleştirel bakış açısı sağlayacak öğretim yöntem ve tekniklerine duyulan ihtiyaçla doğru orantılı olarak çocuklar için felsefe etkinlikleri de hızla yaygınlaşmaktadır.

Tüm derslerin kazanımlarında uygulanması mümkün olan ve öğrencilerde merak duygusunu, hayal gücünü geliştiren farklı bakış açısı sunan P4C etkinliklerinin uygulanmasını ele alınacağı çalışmanın amacı çocuklarla felsefe etkinliklerinin yer alacağı yöntem ve teknikleri incelemek ve öğretmenlere farklı bir bakış açısı sunmaktır. Nitel yaklaşım esas alınarak desenlenen araştırmada durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. 2021-2022 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında gerçekleştirilen araştırmanın çalışma grubunu Bilim ve Sanat merkezinde öğrenim gören 3 ve 4. Sınıf ilkokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında öğrencilerle birtakım P4C etkinlikleri yapılması planlanmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak gözlem ve görüşmeden faydalanılacaktır. Araştırmada elde edilen veriler ise içerik analiziyle çözümlenecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Çocuklar için felsefe, P4C, ilkokul, BİLSEM.

---

<sup>560</sup> Uzm., KASTAMONU BİLİM VE SANAT MERKEZİ1, betulakdeniz84@hotmail.com

### ÖZET

Taşımali Eğitim Sistemi; nüfusu az olan ve yerleşim olarak birbirinden ayrı ve uzak yerlerdeki öğrencilerin merkezdeki okullara taşınmasıyla oluşan bir sistem olarak tanımlanmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilk olarak 1989 yılında pilot uygulama şeklinde Kırıkkale ve Kocaeli'nin bazı ilçelerinde başlattığı Taşımali Eğitim Sistemine, 1991 yılında tüm yurttan tam olarak geçilmiştir. Mutlaka her yeni sistemin insanlar üzerinde olumlu ya da olumsuz etkileri olmuştur. Bu çalışmanın amacı, taşımali eğitim sisteminin ilkokullarda öğrenim gören öğrenciler üzerindeki etkilerini belirlemeye çalışmaktır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu ölçüt örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Çalışmanın veri tabanını oluşturan görüşme, gözlem ve dokümanların analizi için nitel veri analizi teknikleri dikkate alınmıştır. Çalışma gurubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Samsun ili Yakakent ilçesi Erdoğan Cebeci İlkokulunda öğrenim gören taşımali eğitim sistemi kapsamındaki 105 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada, örneklem kapsamındaki okulda öğrenim gören öğrenciden elde edilen veriler betimsel içerik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma ve değerlendirme sonucunda Taşımali Eğitim Sisteminin İlkokul öğrencileri üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini tespit edip, olumsuz etkileri ortadan kaldırmaya çalışmak, böylece taşımali eğitim sisteminin en büyük paydaşı olan öğrencileri mutlu etmek hedeflenmektedir. Değerlendirme süreci devam ettiğinden yapılan çalışmalar sonucunda elde edilen veriler analiz edilerek, sonuçlar ve öneriler bildiri olarak paylaşılacaktır

**ANAHTAR KELİMELEER:** İlkokul, taşımali eğitim

<sup>561</sup> Öğretmen, ERDOĞAN CEBECİ İLKOKULU, mesutonay1975@gmail.com

### ÖZET

Bilgi ve iletişim kaynaklarının çok hızlı şekilde gelişmesi ve günümüzde hemen her alanda kullanılıyor olması geleneksel okuryazarlık kavramından ziyade farklı okuryazarlık kavramlarının çoğalmasına neden olmaktadır. Dolayısıyla bahsi geçen bu türlerden biri de dijital okuryazarlıktır. 2019 yılında başlayan ve tüm dünyayı etkisi altına alan covid-19 salgını ile dijitalleşmenin ve dijital okuryazarlığın önemi de artmıştır. Dijital dönüşüm kapsamında gerçekleştirilen teknolojik alt yapı ve teknik yatırımlar bu anlamda önemli bir gelişimi göstermektedir. Ancak dijital dönüşümün yanında dijital okuryazar bireylerin yetiştirilmesi daha önemli ve uzun süre isteyen bir konu olarak karşımıza çıkmıştır. Bu araştırmada, eğitim yönetimi ve dijital okuryazarlık bağlamında literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda ulaşılan bazı sonuçlar şu şekildedir: 1. Eğitim yöneticilerinin dijital okuryazarlıklarının tespitine yönelik geniş katımlı bir bilimsel araştırmanın olmadığı literatür taraması sonucunda tespit edilmiştir. Bu anlamda eğitim yöneticilerinin dijital okuryazarlık düzeylerinin tespit edilmesi için geniş kapsamlı bir araştırma gerçekleştirilebilir. Bu araştırma sonucu referans alınarak mesleki gelişim projeleri geliştirilebilir. 2. Literatürde bazı proje ve uygulamaların öğretmen veya eğitim yöneticilerinin dijital okuryazarlık düzeylerine etkisini içeren bilimsel araştırmalar yer almaktadır. Bu araştırmaların çoğunluğunun sonucunda olumlu etkilerin olduğu bulgulara rastlanmaktadır. Dolayısıyla bu araştırmaların öğretmen ve yöneticilerle paylaşılarak etki ağının artırılması sağlanabilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Yönetim, Eğitim Yönetimi, Dijital Okuryazarlık, Dijital Liderlik, 21. Yüzyıl Becerileri

<sup>562</sup> Öğretmen, KAYSERİ MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, ahmetyalvac38@gmail.com

## **YARATICI YAZMA ETKİNLİKLERİNİN KULLANIMININ İNCELENMESİ: BİLSEM ÖRNEĞİ**

**BETÜL AKDENİZ<sup>563</sup>, ZÜLFÜ ALIMTERİN<sup>564</sup>,**

### **ÖZET**

Yazmak insanların duygularını, düşüncelerini, hayallerini, yaşadıklarını, bilgilerini diğer insanlara aktarabilmenin en kalıcı silinmeyen halidir. Düşünceler, duygular, bilgiler, hayaller sözlü olarak ifade edilir fakat yazıya geçirilmezse kuşaktan kuşağa aktarımını eksiksiz yapmak zorlaşır. Yazılı anlatımın güçlenmesi yaratıcı yazma etkinliklerinin kullanımı ile geliştirilmesine bağlıdır. Yaratıcı yazma daha farklı bakış açısına sahip, daha pratik, hayal gücü ve yaratıcılığı gelişen bireylerin yetişmesi için geliştirilmesi gereken bir beceridir.

Bu araştırmanın amacı yaratıcı yazma becerisini geliştirecek teknik ve yöntemleri inceleyerek eğitimcilere bakış açısı sunmaktır. Türkçe dersinde yaratıcı yazma etkinliklerinin nasıl kullanılabileceğine yönelik bir bakış açısı geliştirmektir. Nitel yaklaşım esas alınarak desenlenen araştırmada durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. 2021-2022 eğitim öğretim yılı, güz ve bahar yarıyılında gerçekleştirilen araştırmanın çalışma grubunu farklı illerden Bilim ve Sanat merkezinde öğrenim gören 3 ve 4. Sınıf ilkokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında araştırmacılar tarafından geliştirilecek olan çalışma yapıları aracılığıyla öğrencilerle birtakım etkinlikler yapılması planlanmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak gözlem ve görüşmeden faydalanılacaktır. Araştırmada elde edilen veriler ise içerik analiziyle çözümlenecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** ilkokul, Türkçe, yaratıcı yazma, Bilsem

<sup>563</sup> Uzm., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI KASTAMONU BİLİM VE SANAT MERKEZİ1, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI BURSA YILDIRIM BİLİM VE SANAT MERKEZİ2, betulakdeniz84@hotmail.com

<sup>564</sup> Uzm., , zalimterin@hotmail.com

## ÖĞRETMENLERİN OKUL YÖNETİCİLERİNİN DEMOKRATİK TUTUM VE DAVRANIŞLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

BAHRİ KASIMOĞLU<sup>565</sup>,

### ÖZET

Bu araştırmada Manisa ili Yunusemre ilçesi merkez ve mahallelerinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görevli öğretmenlerin okul yöneticilerinin demokratik tutum ve davranışına ilişkin görüşleri incelenmiştir. Bu amaçla yöneticilerin demokratik tutum ve davranışlarının öğretmenler ve okul iklimi üzerinde etkisini belirlemeye yönelik bir görüşme formu geliştirilmiş ve geliştirilen görüşme formunun Yunusemre ilçe merkezi ve mahallelerinde görev yapan değişik kademedeki öğretmenlere uygulanması sonucu elde edilen veriler, açıklanmaya çalışılmıştır. Araştırmaya çeşitli türdeki okullarda görev yapan 17 öğretmen katılmıştır. Görüşme formunun öğretmenlere uygulanmasında okullara bizzat gidilerek öğretmenlerle görüşme yapılmış ve gerekli yerlerde öğretmenlere açıklamalarda bulunulmuştur. Öğretmenlere uygulanan açık uçlu görüşme formu 6 sorudan oluşmaktadır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin okul içerisinde performanslarının ve katılımlarının yüksek olmasında okul yöneticisinin demokratik tutum ve davranışlarının büyük bir rolü olduğu, demokratik bir okul ikliminin oluşmasında yöneticilerin yönetim tarzı etkili olduğu, öğretmenlerin bugüne kadar çalışmış oldukları okullarda yöneticilerinin demokratik davranışlarının öğretmenlik mesleğine gelişim bağlamında büyük katkılar sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Demokrasi, okul iklimi, okul yöneticileri

<sup>565</sup> Öğretmen, ŞEHADELER İLKOKULU, bahrikasimoglu1@gmail.com



### ÖZET

Kuruluşlardaki tüm bireyler, çevrelerinde sosyal ilişkiler ve etkileşimler ağlarına dahil edilmiştir. Günümüz kuruluşlarında, bireyler arasındaki etkileşim ve ilişkiler çeşitlendirmeye ve daha karmaşık hale gelmeye başlamıştır. Bireyler ile organizasyonlar üzerindeki etkileri arasındaki bu ilişkileri anlamada araştırma da artmaktadır (Öztaş ve Acar, 2004). Çalışma hayatındaki son derece gizli ve karmaşık bir durumdaki uygulamaların ana kaynağı olan insanın özünün sıradan nicel analizlerle ortaya çıkarılamayacağı bir gerçektir. Özellikle, öğretmen ağlarını ve öğretmenlerin mesleki gelişim süreçlerini ve çalışma ortamlarını incelemede sosyal ağ analizi kullanımı sağlıklı ve değerli veriler sağlayabilir. Sosyal ağ analizi, okullardaki sosyal ağlardaki ilişkileri inceleyerek öğretmen davranışına ilişkin eğitim araştırmalarına ve politikalarına önemli bilgiler sağlamak için büyük bir kapasiteye sahiptir. Elgendy ve Elragal'e (2014) göre, okulları sosyal ağ analiziyle incelemek önemli parametrelere sahiptir. Bu bağlamda sosyal ağların nasıl ortaya çıktığını ve okulları etkileyen değişkenlerin birey, grup, örgütsel ve eğitim sistemi düzeyinde incelenmesi son derece önemlidir. Okullarda yalnızlaşan ve izole edilmiş bireylerin tespiti ve bu bireylerin bu durumların sebep ve sonuçlarının tespit edilmesi hem örgütsel yaşam anlamında hem de yönetsel akıl anlamında önemli veriler sağlayacaktır. Bu sebeple bu çalışmada okullarda yalnızlaşmış öğretmenlerin sosyal ağ analizi tespit edilip, bu durumlarının sebep ve sonuçlarıyla incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışma nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseninde tasarlanmıştır. Bir nitel araştırma yöntemi olan fenomenoloji yöntemi farkında olup ayrıntılı bilgiye sahip olmadığımız durumlarda kullanılan bir desendir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Araştırmanın Modeli Bu çalışma, karma yöntem desenlerinden biri olan iç içe (gömülü) desen ile tasarlanmıştır. İç içe (gömülü) desende; Nitel ve kantitatif yöntemlerden birinin kullanımı, diğerinin kullanımından daha yüksektir. Bu yöntem, birçok yöntemle elde edilen verileri desteklemek, genelleştirmek veya açıklamak için kullanılır (Karagöz, 2017). Bu tür araştırmalarda, nicel yöntemler temel tasarımı yaratır, ancak nitel bir boyutun eklenmesi araştırmayı yerleşik bir tasarım araştırması yapar (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Çalışma Grubu Araştırmanın nicel kısmında çalışma gurubunu amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilen 10 okuldan 302 öğretmen ve yönetici oluşturmaktadır. Nitel kısmında ise okullarda izole kalmış bireylerden gönüllü olmuş 3 birey ve bu bireylerin görev yaptığı okullarda yine gönüllü olan 12 öğretmen ve yönetici araştırma gurubunu oluşturmaktadır. Veri Toplama Aracı ve Uygulama Süresi Okuldaki ilişkiyi ve etkileşim modellerini incelemek için katılımcılara sosyal ağ soruları soruldu. Eğitim bilimleri alanında yapılan sosyal ağ analiz çalışmalarında, Ibarra (1993) tarafından önerilen ve literatürde kabul edilen iki sosyal ağ sorusu genellikle kişilerarası mesleki ağları ve arkadaşlık ağlarını belirlemek için kullanılır (ER, 2017). Bu bağlamda, Ibarra'nın bu çalışmada önerisi, "Profesyonel sorunlar hakkında fikir alışverişinde bulunmak için daha fazlasına kime danışıyorsunuz?" ve "Kişisel meseleler hakkında daha fazla danışma yapıyorsunuz?" İki sosyal ağ sorusu kullanıldı. Nitel kısmının verileri ise görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Görüşmede katılımcılara araştırmacı tarafından hazırlanan açık uçlu sorular sorulmuştur.

<sup>566</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, karazeybekli@hotmail.com

Verilerin Analizi; UCINET 6. Programı yardımıyla sosyal ağ haritaları, merkezilik, yapısal boşluk ve etki büyüklüğü analiz edilerek okullardaki izole aktörler belirlenmiştir. Daha sonra araştırmanın nitel kısmı, belirlenen izole aktörler ve çalışma arkadaşları aracılığıyla yürütülmüş ve elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi yöntemleriyle çözümlenecektir.

Araştırmanın veri analiz süreci devam etmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sosyal ağ, öğretmen ağları, izole çalışanlar

### ÖZET

Bu araştırmada Rize'nin Fındıklı ilçesinde milli eğitim bakanlığına bağlı okullarda görev yapmakta olan öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesi amaçlandığından araştırmada Nicel araştırma desenleri arasında yer alan kesit alma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Fındıklı ilçesinde okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapmakta olan 230 öğretmen oluşturmaktadır. Evren içinde örneklem almak yoluna gidilmemiş evreninin bütününe ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmada kullanılan anket iki kısımdan oluşmaktadır. Demografik değişkenlere ait bilgilerin yer aldığı birinci bölüm araştırmacı tarafında hazırlanmıştır. İkinci kısımda ise Maslach ve Jackson tarafında geliştirilmiş tükenmişlik ölçeği kullanılmıştır. Ölçek sırasıyla "Duygusal Tükenmişlik" (9 madde), "Duyarsızlaşma" (5 madde) ve "Kişisel Başarının Azalması" (8 madde) olmak üzere toplam 3 alt boyut ve 22 maddeden oluşmaktadır. Araştırmanın gerçekleştirilmesi için ilk olarak Fındıklı ilçe milli eğitim müdürlüğünden izin alınmıştır. Ülkemizde yaşanan Covid 19 süreci nedeniyle anket Google anket şeklinde hazırlanmış ve gönüllülük esaslı göz önüne alınarak öğretmenlere Whatsap üzerinden gönderilmiştir. Yine Google anket üzerinde öğretmenlere araştırmaya katılmak zorunda olmadıklarını anketi doldurmanın gönüllülük esaslı ile olduğu belirtilmiş ve anketi doldurma sürecinde kendilerini rahatsız eden bir soru olması halinde soruyu boş bırakabilecekleri ya da araştırmadan çekilebilecekleri belirtilmiştir. Araştırma süreci devam ettiğinden analiz ve bulgular kısmı ilerleyen süreçlerde tamamlanacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Duygusal Tükenmişlik, Duyarsızlaşma, Kişisel Başarının Azalması, Öğretmen.

<sup>567</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, rabiakilic684@hotmail.com

<sup>568</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mustafa.ferrum@gmail.com

## **PANDEMİ DÖNEMİNDE OKUL YÖNETİCİLERİNİN TEKNOLOJİ LİDERLİĞİ ALANINDAKİ DURUMLARI**

HALİL ERSOY<sup>569</sup>, DUYGU DAYSAL ERSOY<sup>570</sup>,

### **ÖZET**

Yirmi birinci yüzyılda değişimin hızlı yaşanması, teknoloji kullanımına da beraberinde getirmiştir. Teknolojik gelişmeler, insan hayatını kolaylaştırırken entegre olma sorunu ortaya çıkmaktadır. Covid 19 salgının yarattığı Pandemi neticesinde ülke çapında okulların kapatılması kararı veren ülkelerden biri de Türkiye olmuştur. 23 Mart 2020 den itibaren K12 de yer alan 16 milyon öğrenci ve 800 bin öğretmen Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından düzenlenen ve uygulanan çevrimiçi eğitime geçmiştir. Bu eğitimler devlet okullarında daha çok EBA üzerinden devam ederken özel okullar farklı portallar üzerinden online eğitimlere devam etmiştir. Bu süreçte okul yöneticilerinden yeni duruma uyum sağlama, önderlik etme, süreci destekleme, iletişim beklenmiştir. Alan yazına göre teknolojiyi tanıyıp benimsemek, okul yöneticisinin teknolojik yeterliği ile ilişkilidir. Öte taraftan okul yöneticilerinin teknoloji yeterliliğiyle ilgili yapılan araştırmaların büyük çoğunluğunun pandemi öncesinde yer aldığı, pandemi sürecinde daha az sayıda olan bu görüşlerin incelenmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bu araştırmada okul yöneticilerinin pandemi sürecince teknoloji yeterlilikleri ve bu yeterlilikler ile pandemi süreciyle nasıl baş ettikleri incelenmek istenmektedir. Bu amaçla aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmaya çalışılmıştır: Okul yöneticisinin teknoloji liderliği düzeyi nedir? Okul yöneticisinin teknoloji liderliği pandemi sürecinde ne düzeyde yeterli olmuştur? Bu sorulara yanıt bulabilmek için alanda yapılmış çalışmalar incelenecek ve sonuçlar tartışılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Okul yöneticisi, teknolojik liderlik, pandemi.

<sup>569</sup> Dr. Öğr. Üys., BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ, hersoy@baskent.edu.tr

<sup>570</sup> Öğretmen, İPUCU KOLEJİ, duygudaysal@yahoo.com

# **HAREZMİ EĞİTİM MODELİ UYGULAMA ÖĞRETMENLERİNİN WEB 2.0 ARAÇLARIYLA İÇERİK GELİŞTİRME EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: OSMANİYE ÖRNEĞİ**

FATMA ALACA<sup>571</sup>,

## **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı; Harezmi Eğitim Modeli uygulama öğretmenlerinin Web 2.0 araçlarıyla içerik geliştirme eğitim sürecine ilişkin görüşlerinin tespitini amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeli kullanılmıştır. Araştırmada Osmaniye ili Merkez ilçesinde çalışan 15 öğretmen amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak odak grup görüşmesi, anket ve ön test- son test ile veriler toplanmıştır. Veriler içerik analizine tabi tutularak öğretmen görüşleri, anketler ve testler sonucunda değerlendirme ve önerilerde bulunulmuştur. Araştırmada, öğretmenlerin Web 2.0 araçlarını kullanarak içerik geliştirme hizmetiçi eğitimine yönelik odak grup görüşlerinde; meslekte 15 yıl ve üzerinde çalışıyor olmalarına ve uzaktan eğitimde çok başarılı olduklarını fakat bu aldıkları eğitimlerin hiçbirini daha önceden bilmediklerini, bu tarz etkinlikleri internet ortamlarında hep merak ettiklerini fakat nasıl yapıldığına dair hep bir merak duygusu içerisinde olduklarını vurgularken, eğitim sürecine çocuklarını getiren katılımcıların onlardan daha hızlı ve daha çok eğlenerek süreci geçirdiklerini görmelerinin almış oldukları eğitimin ileride işlerine çok yarayacağı konusunda görüş birliğine varmışlardır. Ayrıca; öğretmenlere hizmetiçi eğitimin akademisyen tarafından verilmesi ayrıca dikkat çekici olmuştur. Bu tarz eğitimlerden duydukları memnuniyet ve devamının talebi ileriki çalışmalar için önem arz etmiştir. Bu çalışmada ortaya çıkan veriler ışığında; öğretmenlere Web 2.0 araçları içerik geliştirme bilgi desteği bazında uygulanacak hizmetiçi kursların akademisyenlerce ve sistematik olarak uygulanması gerektiğini, Okul yöneticilerinin de öğretmenlerinin bu tarz eğitimlere katılımında desteklenmeleri ve kolaylaştırıcı olarak rol alması gerektiği, Harezmi Eğitim Modeli uygulama eğitimlerinin ve Web 2.0 araçları içerik geliştirme eğitimlerinin sürelerini daha uzun olması gerektiği ve bunların dışında 21.yy becerilerinde web 3.0 desteğinin de öğretmenlere ve öğrencilere atölye çalışmaları ile sunulması ve uygulama konularında desteklenmeleri önerilebilir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Harezmi Eğitim Modeli, Web 2.0 Araçları, Öğretmen Görüşleri

<sup>571</sup> Doktora Öğrencisi, OSMANİYE İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, falaca85@gmail.com

## MİZAH DESTEKLİ STEAM' E YÖNELİK EYLEM ARAŞTIRMASI

SEVAL ORAK<sup>572</sup>, ADEM ÇİLEK<sup>573</sup>, SELÇUK ŞAHİNGÖZ<sup>574</sup>, YASEMİN EREN<sup>575</sup>, ÖZGÜR UYGUN AYDIN<sup>576</sup>, İSMAİL HAKKI GÜVEN<sup>577</sup>, Gülay EMİRHANOĞLU<sup>578</sup>, Ömercan ŞENTÜRK<sup>579</sup>, Murat KOÇALI<sup>580</sup>

### ÖZET

Geleceğin sınıfları, ister çevrimiçi ister yüz yüze olsun, sayısız uyararı olan bir dünyaya doğmuş öğrencilerden oluşacaktır. Mizah, öğrencilerin eğitim sürecine katılmalarını sağlayarak odaklanmalarına yardımcı olabilir. Mizahın öğrenme üzerinde olumlu bir etkisi olduğu birçok kez gösterilmiştir. Öğrencilerin eğitim içeriğini akıllarında tutmalarına yardımcı olur, daha derin sınıf değerlendirmelerine yol açar. Öğrenci ve öğretmen arasında güven oluşturur ve sınıf kaygısını azaltır. Ayrıca, öğretmenle eğlenceli bir şekilde ders yapabilmek için kullanılabilir ve kaygıyı azaltarak öğrencinin öğrenmesini başarılı bir şekilde değerlendirir. Belirli yetişkin öğrenme durumlarında, öğrencilerin konfor düzeyini önemli ölçüde arttırdığı gösterilmiştir. STEM, bilim, teknoloji, mühendislik ve matematiği temsil eder. STEAM, STEM'e entegre ederek, beşeri bilimler, dil sanatları, dans, drama, müzik, görsel sanatlar, tasarım, yeni medya .. vb sanatları içerir. STEM ve STEAM arasındaki temel fark, STEM'in açıkça bilimsel kavramlara odaklanmasıdır. STEAM doğası gereğince mizahın sunduğu yaratıcılık ve hayal gücünden beslenmektedir. Günlük hayata uyarlanabilirliği ile mizah STEAM eğitiminde öğrencilere eğlenceli bir ortam sunmaktadır. Yoğun bir içeriğe sahip olan STEAM müfredatının öğrencinin aşına olduğu mizahi unsurlarla ilişkilendirilmesi öğrencilerin STEAM'e karşı olumlu bir tutum geliştirmelerinde onlara yardımcı olmaktadır. Mizaha dayalı STEAM etkinlikleri öğrencilerin dikkatini arttırarak kavram öğrenme süreçlerindeki kalıcılığı olumlu yönde etkilemektedir. Eylem araştırması, örgütsel, akademik veya öğretimsel sorunları veya zayıflıkları teşhis etmek ve eğitimcilerin bunları hızlı ve verimli bir şekilde ele alarak pratik çözümler geliştirmelerine yardımcı olmak için tasarlanmış çok çeşitli analitik araştırma yöntemlerine atıfta bulunur. Genel amaç, okullar, öğretmenler veya programlar için giderek daha iyi sonuçlara yol açan basit, pratik, sürdürülebilir öğrenme, değerlendirme ve iyileştirme süreci yaratmaktır. Bu çalışmada Mizah Destekli STEAM aracılığıyla sınıflardaki durağan ve sıkıcı öğrenme sürecini eğlenceli öğrenme süreçlerine dönüştürmek hedeflendiği için nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması tercih edilmiştir. Araştırma 8 hafta boyunca haftada 2 saat olmak üzere uygulanmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bulgular 3 tema altında toplanmıştır:

- 1) Derslerde yaşanan sorunlar
- 2) STEAM' e yönelik öğretmen yeterliliği
- 3) Mizah destekli STEAM teori ve uygulamalarının faydaları.

<sup>572</sup> Uzm., ATAYURT OKULLARI ESKİŞEHİR, 7, 8, 9, eyuderarge@gmail.com

<sup>573</sup> Dr., ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ, aacilek@gmail.com

<sup>574</sup> Dr. Öğr. Üys., KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ, eyuderarge@gmail.com

<sup>575</sup> Doktora Öğrencisi, HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ, eyuderarge@gmail.com

<sup>576</sup> Diğer, SADIK UYGUN YAYINLARI, eyuderarge@gmail.com

<sup>577</sup> Diğer, GİRESUN EYNESİL İLÇE MİLLİ EĞİTİM, eyuderarge@gmail.com

<sup>578</sup> Öğretmen, EYUDER, eyuderarge@gmail.com

<sup>579</sup> Öğretmen, ORDU ÖĞRETMENEVİ, eyuderarge@gmail.com

<sup>580</sup> Öğretmen, YENİMAHALLE ŞEHİT MEHMET ŞENGÜL MTAL, muratkocali@gmail.com

Çalışma grubu altısı erkek sekizi kadın olmak üzere toplam on dört ilkokul ve ortaokul Fen Bilimleri derslerine giren öğretmenlerden oluşmaktadır. Elde edilen bulgulara göre derslerde yaşanan problemlerin çoğunun öğrencilerin derslerde sıkılmasından kaynaklandığı, Çalışma grubunun STEM' e yönelik yeterliliklerinin olduğu, Mizah destekli STEAM teori ve uygulamaların dersleri daha eğlenceli hale getireceği görüşleri ifade edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** STEM, Mizah, Eylem Araştırması

### ÖZET

Tarihimizin son 500 yıllık döneminde çok önemli bir yeri olan Rumeli coğrafyasıyla, tarihi olaylarıyla, kültürel varlıklarıyla ve dolayısıyla türküleri ile bu dönemde inşa edilmiş. Buna rağmen Rumeli türkülerinin yeterince tanıtılmadığı ya da farklı tanıtıldığı aşikârdır. Her türlü duyguyu, düşünceyi, tarihi ve coğrafi bilgileri de içerisinde barındıran Rumeli Türküleri gelecek kuşaklara da sağlıklı bir şekilde aktarılmadığından yeni nesil bu kültürü öğrenmekten ve yaşatmaktan uzak kalmaktadır. Hâlbuki kültürel mirasın en güçlü öğelerinden olan türkülerimiz toplumun moral değerlerini, hassasiyetlerini, inanç ve tutumlarını, yaşam felsefesini aktarmakta, milli bir bilinç oluşturarak daha güçlü bağları olan bir toplumu meydana getirmektedir. Günümüzde gerek ritimsel bakımdan, gerekse ezgisel bakımdan Rumeli Türküleri adı altında sunulan bazı ezgiler Rumeli Türkülerinin özünü anlamaktan uzak kalmaktadır. TRT arşivinde notaya alınmış 356 adet Rumeli Türküleri ritimsel yapılarına göre tasnif edildiğinde Aksak (9/8 lik) usulde 167 türkünün varlığı görülmektedir. Bu yapıdaki türkülerin diğer usullerdeki türkülere göre fazla oluşu sadece bu usulde türküler var olduğu algısına sebep olmaktadır. Savaşların, göçlerin, ayrılıkların, özlemlerin aslında hiç bitmediği Rumeli’de kahramanlık türküleri başta olmak üzere her bir yaşamdan kesitler sunan türküler bulmak mevcuttur. Rumeli Türküleri Usuller Bakımından İncelendiğinde,

USULADET	USUL	ADET
Aksak	9/8	167
Curcuna	10/8	2
Sofyan	4/4	55
Evfer	9/8	2
Devr-i Hindi	7/8	33
Oynak	9/8	2
Düyek	8/8	27
Ağır Aksak	9/4	1
Nim Sofyan	2/4	17
Semai	3/4	1
Devr-i Turan	7/8	15
Tek Vuruş	11/8	1
Türk Aksağı	5/8	9
Nim Berefşan	16/8	1
Raks Ayağı	9/8	5
Devr-i Revan	14/8	1
Aksak Semai	10/8	3
Darb-ı Türki	18/8	1
Devr-i Hindi	7/4	3

Bu verilerden de anlaşılacağı gibi Rumeli Türküleri algılandığı gibi sadece eğlence türküleri olmayıp çeşitli usullerde icra edilen türküler de mevcuttur. Bazı usullerdeki türkülerin azlığı ya da

<sup>581</sup> Öğretmen, LALAPAŞA HALK EĞİTİMİ MERKEZİ, erkannn74@hotmail.com



icrasının zor olmasından mütevellit yerel müzisyenler tarafından da daha kolay çalınıp söylenilebilen türküler icra edildiğinden Rumeli Türkülerinin gerçek yüzü ve özü eksik kalmakta, unutulmaya yüz tutmaktadır.

Yukarıda bahsedilen nedenlerden dolayı Rumeli Türkülerinin yapısının daha iyi anlaşılabilmesi açısından “ Rumeli Türkülerindeki Ritimsel Kalıplar “adlı atölye çalışması türkülerin ruhunu daha iyi anlaşılmasına fırsat sunacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Rumeli, türküler, usuller

## ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNDE ETİK DIŞI DAVRANIŞLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

İLKUR KAŞIKCI YAVUZ<sup>582</sup>, NEJAT İRA<sup>583</sup>,

### ÖZET

Eğitim ve öğretim, yeni nesillerin yetiştirilmesinde, toplumların sağlıklı bir yapıya sahip olup gelişmesinde insanlığın başlangıcından bu yana çok önemli ve gerekli bir faaliyet olmuştur. Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin iyi yapılması, toplumların, ülkelerin gelişmişlik düzeyinin de bir göstergesi ve kanıtıdır. Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin baş aktörü olan öğretmenler bu noktada kilit rol oynamaktadırlar. Bir öğretmen ne kadar adil, ne kadar dürüst, ne kadar kendini geliştirmişse o kadar da öğrencilerine faydalı ve iyi örnek olabilecektir. Bu noktada devreye etik girmektedir. Zaman, mekan, durum ve olaylar değişse de, etik ilke ve kuralları benimsemiş bir öğretmen her zaman doğru ve iyiyi yapmayı başarabilecektir. Gelecek nesilleri yetiştiren ve onlara rol model olan, etik ilke ve kuralları benimsemiş bir öğretmen demek, etik ilke ve kurallarla donatılmış bir toplum demek olduğu düşünülmektedir. Bu düşünceden yola çıkarak, bu çalışmada ortaokul öğretmenlerinin görüşleri ışığında öğretmenlik mesleğinde etik dışı davranışlara ilişkin öğretmen görüşleri ortaya konmaya çalışılmıştır.

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğinde etik dışı davranışlara ilişkin görüşlerinin tespitini yapmak ve öğretmenlerin etik dışı davranışlara ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu çalışmada, öğretmenlerin etik dışı davranışlarına ilişkin gerek yurt içinde gerekse yurt dışında yapılan çalışmalar incelenmiştir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseninde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitleme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubu, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Fen Bilimleri, İngilizce, Matematik, Müzik, Sosyal Bilgiler, Rehberlik, Beden Eğitimi ve Türkçe öğretmenlerinden her alandan en az bir öğretmen olacak şekilde Çanakkale merkez ilçede MEB'e bağlı ortaokullarda görev yapmakta olan toplam 10 ortaokul öğretmeninden oluşmaktadır. Veriler yarı-yapılandırılmış görüşmeler aracılığı ile katılımcılarla yüz yüze görüşülerek toplanmış ve betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda öğretmenlerin etik dışı davranışları mesleğin statüsünü zedeleyen, etkili öğretmenlik yapabilmeyi engelleyen bir öge olarak gördükleri ortaya çıkmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Etik, Öğretmenlik Meslek Etiği, Öğretmenlikte Etik Dışı Davranışlar, Öğretmen Görüşleri.

<sup>582</sup> Öğrenci, ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ, ilknurky78@gmail.com

<sup>583</sup> Prof. Dr., ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ, nejat.ira@gmail.com

## 20. MİLLİ EĞİTİM ŞURA KARARLARINA ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ AÇISINDAN BİR BAKIŞ

MÜRÜVVET KARTAL BAŞ<sup>584</sup>,

### ÖZET

Erken çocukluk eğitimi bebeğin anne karnından itibaren 8 yaşına kadar olan yılları içine alan, bu yaş grubundaki çocukların bireysel özelliklerine ve gelişim düzeylerine uygun tüm gelişim alanlarını desteklemeye yönelik çocuklara zengin çevre olanağı sunmayı amaçlayan, onları toplumun değer yargılarına, sistemine ve kültürel yapısına göre yönlendiren, bir sonraki eğitim basamağına hazırlayan temel eğitimin bir bütün içerisinde yerini alan sistemli ve bilinçli bir süreç olarak tanımlanabilir. Erken çocukluk eğitimi ve bakımının amacı 0-8 yaş aralığındaki çocukların bakımına bütüncül bir bakış açısıyla gelişimsel desteği sağlamaktır. Alanyazına bakıldığında dünya ülkelerinde erken çocukluk eğitimi ve bakımına yapılan yatırımların ileriki dönemde getirilerinin çok büyük olduğu sonucu görülmektedir. Kaytaz 2015'te erken çocukluk eğitiminin fayda-maliyet analizlerinde yapılan her 1 TL'lik yatırımın gelecekte 7 TL olarak geri döndüğünü göstermiştir. 2000 yılında ekonomi alanında Nobel Ödülü kazanan James Heckman da yine erken çocukluk eğitiminin önemini toplumsal bir yaklaşımla şu cümlelerle açıklamıştır: "Okul öncesi eğitim beceri kazanımına olumlu bir etki yapıyor mu? Evet. Beceri inşası doğumda başlıyor ve her beceri diğer beceriler için bir temel sağlıyor. Erken dönemdeki başarı ya da başarısızlık, daha sonraki yıllarda okulda yaşanacakların temellerini atıyor; hatta okul sonrası hayatı da etkiliyor. Kişinin yaşamında birçok farklı görevi yerine getirebilmesi için sosyo duygusal özelliklerin çok büyük etkisi var. Bu özellikleri de özellikle küçük yaşlarda kazandırmak çok daha kolay. Dürtü kontrolü, sebat, dayanıklılık, öz-bilinç ve sosyallik çok erken yaştan başlayarak okul hayatı boyunca öğretilmeli. Çünkü bu beceriler okulda başarı, üretkenlik, tam zamanlı istihdam, daha yüksek maaş, sağlıklı yaşam, suça daha az meyilli olma ve topluma katılmaya önyak olan motivasyonun artması için en önemli araçlardır." Eğitim sistemleri içinde erken çocukluk eğitime önem veren, bütçe ayıran, yaygınlaştırılan ve sürdürülebilir eğitimi tercih eden toplumların gelecekle de bir o kadar sağlıklı ve güvenli olacaktır. Milli Eğitim Şuraları, Milli Eğitim Bakanlığı'nın Türk eğitim sistemine rehberlik etmek amacıyla görüş ve önerilerin sunulup tartışıldığı, eğitimin niteliğini arttırmanın amaçlandığı, öneri niteliğinde kararlar alınan en yüksek danışma kuruludur. Bu önem ışığında bu çalışmanın amacı Türkiye'de 20. Milli Eğitim Şurası'nda alınan kararları erken çocukluk eğitimi bağlamında incelemek, yaşanan gelişmeleri değerlendirmektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında 1. Milli Eğitim Şurası'ndan itibaren tüm şura kararlarında erken çocukluk eğitimi ya da okul öncesi eğitim alanları incelenmiş, 20. Şura kararlarıyla birlikte değerlendirilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Milli Eğitim Şurası, Erken Çocukluk Eğitimi, Okul Öncesi Eğitim

<sup>584</sup> MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, kartalmtvvt09@gmail.com

### ÖZET

Eğitim örgütlerinin başarısında okul yöneticilerinin sahip olduğu niteliklerin belirleyici rol oynadığı birçok araştırmacı tarafından dile getirilmektedir(Tonbul, Y. Ve S. Sağıroğlu 2012). Nitekim son 20 yıl içinde yapılan çalışmalar, okullarda başarının anahtarının okul müdürlerinde olduğunu ortaya çıkarmıştır(Karip, E. ve K. Köksal 1999). Bu durum okul müdürlerinin idari davranışlarını önemli hale getirmektedir. Okul başarısının istenen düzeye gelmesinde okul müdürlerinin idari davranışlarının klasik veya çağdaş olup olmamasına bağlı olduğu kabul edilmektedir.

MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde okul yöneticileri için “öğretmenlere, öğrencilere, velilere ve çevreye eğitim/öğretimde liderlik yapar” denilmektedir(Mad. 77). Çağdaş okul müdürünün kuralların uygulayıcısı değil, okuldaki işlerin kolaylaştırıcı olması, öğretmenin de memur değil, sınıfın lideri olarak çalışması beklenmektedir(Özden 1999: 29). Okullarda yöneticinin asıl işi, öğretim sürecine liderlik etmektir (Özdemir ve Sezgin 2002). Bu da okul müdürünün idari davranışlarının çağdaş yönetim davranışlarına uygun olmasına bağlıdır. Etkili okul olarak nitelendirilen okullarda okul müdürleri, öğretimsel konularda güçlü liderlik davranışı sergiler(Özdemir ve Sezgin 2002). Yirmi birinci yüzyıla girerken okul yöneticilerinin rolleri, görevleri ve yöneticilerden beklentiler giderek daha karmaşık hal almaktadır(Karip ve Köksal 1999). Eğitim örgütünün başındaki yöneticinin etkili liderliği, okulu başarıya ulaştıran en önemli unsurların başına gelmektedir(Bursalıoğlu 1991:156). okul müdürlerinin idari davranışlarının liderce olmasının önemi büyüktür. Okul müdürü okuldaki başarıdan, disiplinden ve öğrenmeden sorumlu olduğu için iyi bir okul lideri olmalıdır(Can 2014). Lider yöneticinin mevzuatın verdiği yetkiyi kullanırken, mütecaviz olmadan, zafiyet göstermeden gerektiği dozda iş yaptırmasını emredebilen yönetici olduğu akıldan çıkarılmamalıdır(MEB 1990: 90). Başarılı bir okul müdürlüğü için eğitim-öğretim ve yönetim alanlarında bazı yeterliklere sahip olunması gerekir. Okulda yapılan işlerin doğasına bağlı olarak okul müdürünün eğitim-öğretim, insani ve teknik konularla ilgili bazı bilgilere sahip olması gereklidir (Şişman, M. ve S. Turan 2004: 110). Bu bilgi ve becerilen çağdaş yönetim biliminin gerektirdiği davranışları somutlaştıran bilgiler olması zorunludur. Bu durum okul müdürlerinin idari davranışlarının klasik davranışlardan farklılaşmasını ve liderce davranışlar biçiminde ortaya konmasını zorunlu kılar. Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatında “Okulu müdür yönetir” ilkesi vardır. Bu da okul müdürlerinin idari davranışlarını önemli hale getirmektedir. İyi bir yönetici, modern sevk ve idarede, çağdaş teknik ve yöntemleri çağdaş bir üslup içinde uygulayabilendir(MEB 1990:27). Okul müdürlerinin idari davranışlarının klasik davranışlara değil çağdaş davranışlara uyacak biçimde ortaya konması okulun liderce yönetilmesi için şarttır.

### Amaç

Bu çalışma okul müdürlerinin yönetim tarzlarını belirlemek ve yirmi yıl öncesine kıyasla okul müdürlerinin idari davranışlarının nasıl bir değişim geçirdiğini ortaya koymaktır. Bu amaçla şu sorulara cevap aranmıştır:

1-Okul müdürlerinin idari davranışları nasıldır?

2-Okul müdürlerinin idari davranışlarında yirmi yıl öncesine kıyasla nasıl bir değişim ortaya çıkmıştır?

### Yöntem

<sup>585</sup> Doç. Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, drokutanensar@hotmail.com

Araştırma, araştırmacı tarafından 2003 yılında geliştirilen anket aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Anket, klasik ve modern (ağdaş) yöneticilik davranışlarını betimleyen 15 sorudan oluşmaktadır. Anket, 4 seçenekli derecelemeye uygun olarak hazırlanmıştır.

#### Bulgular

Araştırmada elde edilen en önemli sonuç, 20 yıl öncesine göre günümüzde okul müdürlerinin idari davranışlarının önemli bir değişim göstermediğini ortaya koymaktadır. Okul müdürlerinin idari davranışlarının 20 yıl öncesine göre önemli bir değişiklik göstermemiş olması okul müdürlüğünün meslekleşmemesi ile ilgili olduğu düşünülmektedir.

#### neriler

Okul müdürlerinin idari davranışlarını daha büyük bir ğretmen kütlesine yaygınlaştırılarak tekrar edilmesi alana önemli bir katkı yapabilir. Bu konunun karma yöntem kullanılarak araştırılmasının okul müdürlüğü ile ilgili daha gerçekçi bilimsel bilgilere ulaşılmasına katkı yapabilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul Müdürü

### ÖZET

Bambu; Japonlar için dürüstlüğü, Çinliler için uzun ömrü, Hintliler için ise dostluğu simgelemektedir. Mistik bir bitki olan bambu; güç, esneklik ve dayanıklılığı da temsil etmektedir. Çin felsefesinde motivasyonun sembolü olan Bambu Ağacı inanmanın, sabrın, emeğin ve sevginin bizlere yansımasıdır. Bu ağacının bize hayat dersi veren bir hikayesi vardır. Bambu ağacı yetiştirmenin, gösterilen büyük sabrın ve emeğin muhteşem bir sonuçla tamamlandığını görmek insanı adete şaşkına çevirir. Başarı büyük bir sabrın sonunda gelmektedir. Çalışmanın Amacı: Bu projenin amacı; öğrencilerimize sevgi, sabır, emek, başarı ve kararlılık gibi olumlu değerleri verip bu değerlerle yeni davranışlar kazandırmaktır. Değerler eğitimi ile öğrencilerimize kendilerini tanıtmaya, yardımlaşma, paylaşım, işbirliği kazandırırken, drama, hikaye yazma, video ve sunu oluşturma, fikirlerini özgürce ifade etme ve empati kurma becerilerini geliştirecek etkinliklerle eğlenceli bir öğretim ortamı sağlamaktır. Öğrenci merkezli proje tabanlı öğrenme yönteminin kullanılacağı projede, hedefler multidisipliner yaklaşımla verilmesidir. Proje konuları 6-12 yaş arası öğrencileri kapsayacak edecek şekilde seçilmiştir. Projeye dahil olan yurtiçi ve yurt dışı okullar şunlardır: Toki İlkokulu, Mamak, Türkiye Shkolla "Muhamet Shehu", Fier, Arnavutluk Yunus Emre İlkokulu, Merkez, Türkiye Gradinita cu program prelungit Nr.3, Vaslui, Romanya Zekiye Has Ortaokulu, Kocasinan, Türkiye Pötürge İmam Hatip Ortaokulu, Pötürge, Türkiye Selahaddin Eyyubi İlkokulu, Merkez, Türkiye King Abdullah II for Excellence, Madaba, Ürdün İrenoğulları Şehit Atilla Nizam İlkokulu, Kepez, Türkiye İncesu Ortaokulu, Merkez, Türkiye Hedefler 21. yüzyıl becerileri kazandırma Problemlerle başa çıkma becerilerini geliştirme Oynayarak öğrenme çalışmalarına katılma Disiplinler arası bir öğrenme etkinliklerine katılma Yaratıcılığı teknoloji kullanarak ifade etme Toplumsal değerlerimizi ortak okullar ile işbirliği yaparak kazandırma Web araçları kullanımında, üreten öğretmen olmak. Yaratıcı yazma becerisini geliştirmek. Çevrimiçi araçlar kullanabilme becerisini geliştirme Algoritma mantığını kavramalarını sağlama Akranları ile iletişime geçebilme ve paylaşımında bulunma becerilerini geliştirme Yardımlaşma, paylaşma, iyilik yapma duyarlılığı kazanma Çalışma Süreci Proje faaliyetlerimiz 4 ay boyunca 4 tema üzerinden yürütülecektir. OCAK - İlk olarak proje tanışma etkinlikleri yapılacak - Proje tanıtımı için afiş ve logo çalışmaları yapılacaktır. - Öğrenci-öğretmen-veli ön testler uygulanacaktır. ŞUBAT - Her tema için farklı web-2 araçları kullanılarak - Web-2 araçlarının tanıtımı yapılacaktır. MART - Karışık okul takımları oluşturularak - Ortak ürünler ortaya konacaktır. NİSAN -Proje son testi uygulandıktan sonra oluşturulan ürünlerden sergi düzenlenecektir. Beklenen Sonuçlar Öğrenciler proje sonunda işbirlikçi öğrenme yöntemi ile etkinlikler yerine getirmeyi öğrenecekler. Bambu ağacı felsefesine uygun olarak, İnanma, sabır, emek ve sevgi duyarlılığı kazanacaklar. Teknolojik araçları eğitim için daha yararlı kullanabilmeyi öğrenecekler. Kendini ifade etme, sanatsal yönlerini keşfetme, sorumluluklarını yerine getirme becerilerini arttıracaklar. Öğrencilerimiz, proje sonunda eTwinning i tanıyacak, web2 araçlarını kullanmayı öğrenecek.

**ANAHTAR KELİMELER:** Bambu Ağacı, Multidisipliner Yaklaşımı, Toplumsal Değerler

<sup>586</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, emelhalis06@gmail.com

<sup>587</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, halis.serdar@gmail.com

# **ROBOTLARLA UZAKTAN EĞİTİM DENETİMİ MÜMKÜN MÜ? PANDEMİ SONRASI SÜREÇTE UZAKTAN EĞİTİM DENETİMİ UYGULAMALARI VE DİJİTAL REHBERLİK TEKNOLOJİLERİNİN GELİŞİMİ**

KÖKSAL BANOĞLU<sup>588</sup>,

## **ÖZET**

2011 yılında yayımlanan “Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği”nden bu yana defaatle değiştirilen eğitim denetimi mevzuat sistemi, pandemi öncesi dönemde “ders denetimi” olarak anılan rehberlik işlevini 2011-2018 yılları arasındaki merkezileşme eğilimi ile büyük oranda askıya almıştır (Gönülaçar, 2018). Sonraki süreçte mevzuatta daha adem-i merkezietçi bir düzenlemeye gidilmiş olsa da yerellerdeki kadro eksikliğinden ve yönetmeliklerdeki boşluklardan dolayı öğretmen rehberliği neredeyse uygulanamaz hale getirmiştir (Kel ve Akın, 2021). Eğitim denetimi alanında yaşanan bu “yönsüzlük” pratik anlamda bir kontrol sorunudur (Coldwell, 2022). Eğitim politikalarındaki merkezileşme-yerelleşme geriliminin doğal bir tezahürüdür ve sadece ülkemize mahsus değildir (Tian, 2021). Oysa teorik planda eğitim denetiminin öğretim sürecini ve öğretmenleri geliştirmeye yönelik rehberlik işlevi önemini korumaya devam etmektedir (Zepeda, 2017). Söz konusu yapısal sorunlara ek olarak, Covid-19 pandemisiyle birlikte tüm dünyada online eğitime geçilmesi sorunu ile pandemi öncesi dönemden devreden sınırlı denetmen kadrosu/bütçe sorunu birleşmiştir. İşte tam olarak bu şartlar altında dijital denetim ve denetim teknolojileri araştırma alanları tüm dünyada daha fazla ilgi görmeye başlamıştır (Ahumada-Newhart ve Olson, 2019; Burbank vd. 2021; Rosenberg ve Huntington, 2021). Bu teknolojileri asenkron çevrimiçi denetim teknolojileri, senkron görüntü ve ses iletişimine dayanan öğretmen rehberlik teknolojileri, ve uzaktan denetim robotları olmak üzere üç grupta toplamak mümkündür. İlk gruptaki teknolojiler (e.g. BloomBoard, eCOVE, eWalk, iObservation, Observe4success) pandemi öncesi dönemde de yurt dışındaki pek çok okul tarafından kullanılmakta olan çevrimiçi okul ve ders denetimi sistemleridir (Berry vs., 2016). İkinci grupta yer alan senkron iletişim temelli teknolojileri (e.g. bug-in-ear) denetmen/mentör-öğretmen/mentee arasında görüntülü ve/veya sesli iletişime izin veren ve işbaşında (aday) öğretmen eğitimine olanak sağlayan görece daha yeni teknolojilerdir (Rock vd., 2011; Rosenberg ve Huntington, 2021). Üçüncü gruptaki robot teknolojiler (e.g. PEBBLES robotu) denetmen/mentöre sınıf içinde hareket ederek gözlemde bulunma ve çoklu veri kaynaklarından yararlanarak rehberlik sağlama özelliklerine sahiptir (Ahumada-Newhart & Olson, 2019). EYFOR 13'te sunulacak bildiri ile söz konusu denetim teknolojiler katılımcılara detaylı olarak tanıtılacaktır. Bu teknolojilerin eğitim denetimine ve öğretmen/okul geliştirme süreçlerine getireceği olumlu katkıların yanı sıra, özellikle Hazi (2013) tarafından geliştirilen eleştirel bakış açısıyla “dijital yargı” tehlikesi tartışmaya açılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim denetimi, denetim teknolojileri, öğretmen rehberliği, okul geliştirme

<sup>588</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, koksal\_banoglu@hotmail.com

## **MEVLANA'NIN EĞİTİMDE İNSAN YETİŞTİRME VE DİSİPLİN ANLAYIŞINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA: OKUL YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

MÜNİRE GÜRKAN<sup>589</sup>,

### **ÖZET**

Mevlana, XII. yüz yılda yaşamış önemli bir düşündürdür. Çok yönlü kişiliği ile farklı konularda görüşler ortaya koyan, çok sayıda eseri olan Mevlana, aynı zamanda önemli bir eğitimcidir. Mevlana, hayatını yetişme ve insan yetiştirme ile geçirmiş, medreselerde yaptığı öğretim faaliyetleri ile İslam tasavvufunun zirvelerinden biri olmuştur. Bu bağlamda, Mevlana'nın eğitimde insan yetiştirme ve disiplin anlayışına yönelik okul yönetici ve öğretmen görüşlerini tespit ederek; eğitim sistemine, eğitimci ve yöneticilere ışık tutmak, yol göstermek amaçlanmıştır. Çalışma, nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni kullanılarak hazırlanmıştır. Çalışma verileri, okul yöneticileri ve öğretmenlerine uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Çalışma grubunu Gaziantep'te görev yapan, yüksek lisansını tamamlamış 60 okul yöneticisi ile öğretmen oluşturmaktadır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile incelenmiş ve bulgulara yönelik gelecek odaklı önerilerde bulunulmuştur. Genel olarak okul yöneticileri ve öğretmenlerin, bireysel farklılıkların önemsenmediği, eğitimcinin rolünün değiştiği, teorikte öğrenci merkezli sistemin olduğu ama pratikte uygulanmadığı, Mevlana'nın evrensel bir alim olduğu, sistemde disiplin olmadığı-olmadığı ve günümüz eğitim amaçlarının, olgunluğa erişmiş, bütüncül ve ileriye dönük insan yetiştirmekten uzak olduğu yönünde bulgulara ulaşılmıştır. Bu bulgulara göre, Mevlana'nın eğitim felsefesinin ve eserlerinin, eğitim fakültelerinde ders olarak okutulabilmesi, Mevlana'nın eğitim hedeflerine göre müfredat hazırlanması, Mevlana'nın eğitim anlayışını temel alan hizmet içi eğitimler verilmesi, Mevlana'nın disiplin eğitimi, yöntem ve teknikleri üzerinde çalışılması ve bu araştırmanın öğretmen adayları, okul yöneticileri ve öğretmenlerle ayrı ayrı çalışılması gibi önerilerde bulunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim, Felsefe, İnsan yetiştirme, Mevlana, Mevlana'nın eğitim ve disiplin anlayışı.

<sup>589</sup> Öğretmen, NURAY TUNCAY KARA BİLİM VE SANAT MERKEZİ, mungur\_83@hotmail.com



### ÖZET

STEM'le Kültür ve Sanat eTwinning projesi, ülkemizin farklı illerinden 10 Türk ve Azerbaycan ve Arnavutluk'tan 2 olmak üzere toplam 12 ortak ile yürütülmüş olan uluslararası bir projedir. Okul öncesi dönemdeki 5-6 yaş öğrencilerimizle, 2020 -2021 eğitim öğretim yılında devam etmiştir. 4 C proje tabanlı öğrenim ön planda tutularak, Okul öncesi müfredatında yer alan kazanımlarımızla uyumlu olarak, 5 E STEM yaklaşımına göre eğitim durumlarının düzenlenmesiyle, öğrencilerimizde anlamlı öğrenme sağlamak ve öğrendiklerini yeni durumlara transfer etme becerilerini pekiştirmek hedeflenmiştir. Proje planında yer alan aylık çalışmalar dahilinde her ortağın bölge ve yöresine yönelik kültürel öğe ve ürün tanıtımları gerçekleştirilmiş, tüm öğrencilerin farklı kültürleri tanımaları, öğrenmeleri ve kültürüne sahip çıkma duygusunu kazanmaları sağlanmıştır. Aynı zamanda kültürel faktörlerin tanıtımında resim, dans, müzik gibi sanatsal figürler de kullanılıp, bütünleşik plan uygulamalarıyla etkili öğrenme ortamları oluşturulmuştur. Proje ortak ürünü olarak ortaya çıkardığımız, ortak hikayemiz, takvim etkinliğimiz ve e Twinning günü ortak deney çalışmalarımızda teknoloji desteği alınmış ve eğitimde teknolojinin verimli bir şekilde kullanılması ve yaygınlaştırılması sağlanmıştır. Özellikle ülkemizde pandemiden kaynaklı bazen yüz yüze ,bazen uzaktan eğitim planlarıyla yürüttüğümüz çalışmalarda teknoloji destekli etkinlikler ve paylaşımlarla zenginleştirilmiş bir eğitim uygulanmıştır. Proje sonunda yapılan anketler ve değerlendirmelerden de anlaşıldığı üzere proje planında ele alınan hedeflere ulaşıldığı, MEB 2023 Eğitim vizyonunda yer alan 21.yy. becerileriyle bağdaştığı anlaşılmaktadır. STEM yaklaşımı ile öğretme öğrenme sürecinin sonunda elde edilen kazanımlarla hayal edip tasarlayarak, doğaç yapma süreç döngüsünü kullanarak öğrencilerin bir ürün ortaya çıkarmaları hedefi gerçekleştirilmiştir.MEB Öğretim programlarındaki kazanımlar doğrultusunda hazırlanan örnek uygulama planlarında; fen, matematik, mühendislik ve 21. yüzyıl becerileri de kullanılarak öğrencilerin bir ürün ortaya çıkarmaları, bu şekilde yapılan bir öğretim süreci sonucunda elde edilen bilgi ve becerilerin daha kalıcı iz bırakması sağlanmıştır.As it can be understood from the surveys and evaluations made at the end of the project, the goals discussed in the project plan have been achieved, and the 21st century in the MEB 2023 Education vision. appears to be compatible with his skills. With the STEM approach, the goal was achieved for students to create a product by using the improvisation process cycle by imagining and designing with the achievements obtained at the end of the teaching-learning process. By using science, mathematics, engineering and 21st century skills, students were able to create a product, and the knowledge and skills obtained as a result of such a teaching process left a more permanent mark.

**ANAHTAR KELİMELER:** STEM, Sanat, Kültür, Etwinning

<sup>590</sup> Öğretmen, HASAN VELİ ÜĞÜR ANAOKULU, ebruozturk\_20@hotmail.com

## **HEDEF DİLDE ALT YAZILI OTANTİK VİDEOLARIN YABANCI DİL EĞİTİMİ BAĞLAMINDA EŞ DİZİMLİ SÖZCÜK ÖĞRENİMİ VE İÇERİK KAVRAMAYA ETKİSİ**

SEVGİ GÜLÇİN GÜLER<sup>591</sup>, KAĞAN BÜYÜKKARCI<sup>592</sup>,

### **ÖZET**

Bu çalışma, hedef dilde altyazılı otantik videoların yabancı dil eğitimi bağlamında eş dizimli sözcük öğrenimi ve video içeriğini kavrama üzerindeki etkisini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Çalışmanın katılımcıları, Isparta, Türkiye’deki 41 ortaokul yedinci sınıf devlet okulu öğrencisinden oluşmaktadır. Katılımcılar daha önce okul yönetimi tarafından belirlenen kendi sınıflarına göre deney ve kontrol olarak gruplandırılmışlardır. Bu deneysel çalışmada hem nicel hem de nitel araştırma teknikleri uygulanmıştır. Nicel araştırma için, her iki grubun da eş dizimli sözcük bilgilerini saptamak için VKS’ye dayalı bir ön test yapılmıştır. Ön test sonuçları aynı zamanda grupların homojenliğini de doğrulamış ve katılımcılar yedi hafta boyunca video izleme oturumlarına maruz bırakılmışlardır. Deney grubu, videoları hedef dilde alt yazılı olarak, kontrol grubu ise alt yazısız olarak izlediler. Altı haftalık video izleme sürecini tamamladıktan sonra, her bir gruba daha önce ön test olarak yararlanılmış olan son test uygulandı. Nicel araştırma sürecinin son aşaması olarak, her bir grup yedinci videoyu kendi gruplarına göre farklı sunum biçimleriyle izlemiştir. Katılımcılara videoyu izledikten hemen sonra bir video içeriği anlama testi yapılmıştır. Ön test, son test ve video içerik anlama testi ile toplanan veriler SPSS programı ile analiz edildi. T-test aracı ile elde edilen sonuçlara göre, deney grubu hem eş dizimli sözcük öğrenme hem de video içerik anlama testinde kontrol grubundan daha iyi performans göstermiştir. Bununla birlikte, grupların puanları arasındaki fark, ne eş dizimli sözcük öğrenimi ne de içerik anlama alanlarında istatistiksel olarak anlamlı çıkmamıştır. Araştırma probleminin bütünsel bir resme sahip olması amacıyla, araştırmanın nitel araştırma tasarımı için deney ve kontrol gruplarından rastgele seçilen on katılımcı arasında yarı yapılandırılmış bir görüşme yapılmıştır. Nitel araştırmanın bulguları, altyazılı otantik videoları izlemenin deney grubunun katılımcıları üzerinde olumlu tutumlar oluşturduğunu ortaya koydu. Diğer taraftan, kontrol grubunun katılımcıları otantik videoları altyazısız izleme süreci ile ilgili çoğunlukla olumsuz duygular ifade etmişlerdir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Hedef dilde altyazı, Otantik videolar, Eş dizimli sözcükler, İletişimsel dil öğretimi, Bilgi ve iletişim teknolojisi.

<sup>591</sup> Öğretmen, ISPARTA KAMİLE GÜRKAN ORTAOKULU, s\_gulcinguler@hotmail.com

<sup>592</sup> Dr. Öğr. Üys., SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ, kaganbuyukkarci@sdu.edu.tr

**ÖZET**

Etwinningi tanımak ve mesleki gelişim açısından web2.0 araçlarını tanımak için yapılmış bir projedir.etwinning projelrinin nasıl yapılabileceğini öğrenirken web2.0 araçlarını tanıdık.119 farklı okul ile iş birliği içinde proje yürütülmüştür.Öğrencilerin ve velilerimizin okula uyum kültürü geliştirmesi sağlanmıştır.Öğrencilerin akran ilişkilerini olumlu yönde geliştirmiştir.Öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı sağlamıştır.Web 2.0 araçları öğretmenler ve öğrenciler tarafından tanınmış ve öğrenilmiştir. Öğrencilerimiz proje süresince aktif olarak etkinliklere katılmış,web 2.0 araçlarını kullanmış ve ailelerin sürece dahil edilmesi sağlanmıştır.Proje süresince öğrenciler jigsaw,canva,kahoot,padlet v.s.web araçlarını tanımış ve kullanmıştır. Ayrıca kuş yemlikleri yapma,kuş evleri tasarlama ve yapma,sebze yetiştirme ve bakımın yapma,ağaç dikme ve bakımını yapma gibi faaliyetler yapılmıştır.Proje Mayıs 2021 yılında son anket değerlendirmesi yapılmış;velilerin okula karşı olumlu yönde tutumlarının attığı ,sorumluluk alarak okulu sahiplendikleri ve öğrencilerin "biz " şuuru ile hem arkadaşlarını hem okulu daha değerli yaptıklar gözlenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Etwinning,ubuntu,meslekigelişim,beceri

---

<sup>593</sup> Öğretmen, CEVDETİYE İLKOKULU, gullugulebenzer2@gmail.com

<sup>594</sup> Öğretmen, MEHMET İLGÜ İLKOKULU, tortugakayseri@gmail.com

## **OKUL YÖNETİCİLERİNİN SERGİLEDİKLERİ LİDERLİK STİLLERİ İLE İLETİŞİM BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

**BAYRAM BOZKURT<sup>595</sup>, ABDULKADİR KAYA<sup>596</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmada devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin sergiledikleri liderlik stilleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma ilişki tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın örneklemini Kahramanmaraş merkez ilçelerinde 2021-2022 eğitim öğretim yılında görev yapan, basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile belirlenen 447 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma verileri Akan, Yıldırım ve Yalçın (2014) tarafından geliştirilen “Liderlik Stilleri Ölçeği” ve Şimşek (2003) tarafından geliştirilen “İletişim Becerileri Ölçeği” aracılığı ile toplanmıştır. Veriler analiz edilirken aritmetik ortalama, standart sapma, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı analizi ve çoklu regresyon analizi yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda okul müdürlerinin dönüşümcü liderlik davranışlarının yüksek düzeyde, sürdürümcü liderlik davranışlarının orta düzeyde, serbest bırakıcı liderlik davranışlarının düşük düzeyde şeklinde belirlenmiştir. Okul müdürlerinin dönüşümcü liderlik stilleri ile iletişim becerileri arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki olduğu araştırmanın bir diğer sonucudur. Dönüşümcü liderlik stiline iletişim becerilerini anlamlı ve olumlu şekilde yordadığı ancak sürdürümcü liderlik stili ve serbest bırakıcı liderlik stili değişkenlerinin ise iletişim becerilerini anlamlı şekilde yordamadığı görülmüştür. Bu doğrultuda okul müdürlerinin kurumlarında etkili bir değişim ve dönüşüm süreci gerçekleştirebilmesi için iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik çabalarının artırılması gerektiği önerilebilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul, yönetici, liderlik, iletişim, beceri

<sup>595</sup> Dr., GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ, byrmbzkrt02@gmail.com

<sup>596</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, kaya.abdulkadir@gmail.com

# ÖĞRETMENLERİN VE OKUL YÖNETİCİLERİNİN ALGILARINA GÖRE ÖRGÜTSEL DEMOKRASİ İLE ÖRGÜTSEL MUHALEFET ARASINDAKİ İLİŞKİ

AYDIN TAVŞANCIOĞLU<sup>597</sup>,

## ÖZET

Bu araştırma, resmi ilköğretim okullarında çalışan öğretmenler ve okul yöneticilerinin algılarına göre örgütsel demokrasi ile örgütsel muhalefet arasındaki ilişkiyi araştırmayı amaçlamaktadır. Belirtilen amaç doğrultusunda, araştırmada örgütsel demokrasi ile örgütsel muhalefet arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu kapsamda örgütsel muhalefet, örgütsel demokrasinin önemli bir açıklayıcısı mıdır ve örgütsel demokrasi algısındaki artış veya azalış farklı muhalefet stratejilerinin gösterilme sıklığını ne şekilde etkilemektedir gibi sorulara yanıt aranmıştır. Araştırmanın modeli, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modelidir. Araştırmada veri toplamak için anket tekniğinden yararlanılmıştır. Anket formu örgütsel demokrasi ölçeği, örgütsel muhalefet ölçeği ve bir de demografik yapıyı öğrenmek amacıyla kullanılan “Kişisel Bilgiler Soru Formu” olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Örgütsel demokrasi algısının ölçümü için Geçgil ve Tikici (2015) tarafından geliştirilen “Örgütsel Demokrasi Ölçeği”; örgütsel muhalefet algısının ölçümü için ise Özdemir (2010) tarafından geliştirilen “Örgütsel Muhalefet Ölçeğinin” “Muhalef Davranışlar” alt bölümü kullanılmıştır. Anketler Ekim 2019 ile Mart 2020 tarihleri arasında yaklaşık beş aylık bir süreçte uygulanmıştır. İzmir ili Buca ve Gaziemir ilçelerinde görev yapan yönetici ve öğretmenler araştırma evrenini oluşturmuşlardır. Araştırma tabakalı küme örnekleme yöntemi kullanılarak 477 kişi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre örgütsel muhalefet ölçeği boyutlarının birbiri ile pozitif, anlamlı, orta düzeye yakın bir değere sahip olduğu görülmüştür. Örgütsel demokrasi boyutlarının birbiri ile olan ilişkileri incelendiğinde ise eşitlik boyutunun şeffaflık ve adalet boyutu ile pozitif anlamlı ve orta düzeyde diğer tüm boyutların ise kendi aralarında pozitif, anlamlı ve yüksek ilişkiler barındırdığı sonucu elde edilmiştir. Örgütsel demokrasi ve örgütsel muhalefet arasındaki ilişki incelendiğinde ise var olan ilişkinin anlamlı olmasına rağmen düşük ve ters yönlü olduğu görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELE:** Demokrasi, Örgütsel Demokrasi, Muhalefet, Örgütsel Muhalefet

<sup>597</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI1, atavsancioglu@gmail.com

# **BİRLEŞTİRİLMİŞ SINIFLARDA ÖĞRENCİLERİN TEKNOLOJİ OKURYAZARLIĞI BECERİLERİNİN EYLEM ARAŞTIRMASI İLE GELİŞTİRİLMESİ**

ELİF YİĞİT<sup>598</sup>, TANER ALTUN<sup>599</sup>,

## **ÖZET**

Teknolojinin eğitim mecralarında kullanılmaya başlamasıyla öğrencilerin de kendi becerilerini farklılaştırmasına ve geliştirmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Merkezi okullara kıyasla imkanları kısıtlı olan öğrenciler teknolojinin avantajları ile bu eşitsizliği giderebilirler. Bu çalışmada birleştirilmiş sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin teknoloji okuryazarlıkları bir eylem araştırmasıyla geliştirmek amaçlanmaktadır. Araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılı içerisinde Kars ilinin Kağızman ilçesindeki birleştirilmiş sınıflı bir devlet okulunda bulunan öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada eleştirel kuram yaklaşımı içerisinde kullanılan yöntemlerden biri olan eylem araştırması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada birleştirilmiş olarak 3. ve 4. Sınıf düzeyinde öğrenim gören 10 öğrenci ile çalışılmış ve güz dönemini kapsayan bir uygulama yapılmıştır. Bu çalışmada veriler öğretmenin tuttuğu günlükler, öğrenci gözlem formu ve başarı testi ile toplanmıştır. Veri toplama araçlarından başarı testinin hazırlanmasında alanyazın taranmış, oluşturulan testin kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuş, öneri ve eleştiriler doğrultusunda başarı testi tekrar düzenlenmiştir. Kars Kağızman ilçesinde 68 öğrenci ile pilot uygulaması yapılarak teste son hali verilmiştir. Test öğrencilere uygulanacak olan eğitim sürecine başlanmadan uygulanmış ve eğitim sonrasında öğrencilere tekrar uygulanarak öğrencilerin gelişimleri gözlenmek istenmiştir. Verilerin analizi tamamlanmamakla birlikte başarı testinin 2. kısmında arama motorlarından en çok bilinen 4 (Google, Yandex, Yahoo, Bing) tanesi sorulmuştur. İncelenen veriler ışığında çalışma sonunda arama motorlarını duyan ve kullanan öğrenci sayısı artmıştır. Başarı testinin 3. bölümünde sosyal medya uygulamalarının (Facebook, Twitter, Instagram, Whatsapp, Telegram, Bip, Youtube) 7 tanesi sorulmuştur. İlk uygulamada facebook uygulamasını duyan 8, bilmeyen 2, twitter uygulamasını duyan 5, bilmeyen 5, instagram uygulamasını duyan 6, bilmeyen 4, whatsapp uygulamasını kullanan 9, duyan 1, telegram uygulamasını kullanan 1, duyan 4, bilmeyen 5, bip uygulamasını duyan 8, bilmeyen 2 ve youtube uygulamasını kullanan 7, duyan 3 öğrenci vardır. Testin son uygulamasında facebook uygulamasını kullanan 3, duyan 7, twitter uygulamasını duyan 8 bilmeyen 2, instagram uygulamasını kullanan 2, duyan 6, bilmeyen 2, whatsapp uygulamasını kullanan 10, telegram uygulamasını kullanan 4, duyan 4, bilmeyen 2, bip uygulamasını kullanan 5, duyan 5 ve youtube uygulamasını kullanan 10 öğrenci vardır. Bu veriler ışığında sosyal medya uygulamalarını duyan ve kullanan öğrenci sayısı artmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Birleştirilmiş Sınıf, Teknoloji Okuryazarlığı, Eylem Araştırması

<sup>598</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, elif72425261@gmail.com

<sup>599</sup> Prof. Dr., TRABZON ÜNİVERSİTESİ, taneraltun@gmail.com

# **OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARDA YAPILANDIRILMIŞ ÖĞRETİM STRATEJİSİNİN GÖREV DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

**ZEHRANUR CİCİ<sup>600</sup>,**

## **ÖZET**

Bu araştırmada amaç, OSB olan çocuklarda yapılandırılmış öğretim stratejisinin görev davranışı üzerinde etkisini belirlemektir. Bununla beraber araştırmaya katılan çocukların aileleri ve öğretmenlerinin görev davranışların yapılandırılmış öğretim yöntemi ile öğretilmesinin uygulanabilir öneme sahip olduğuna dair fikirleri alınmıştır. Bu araştırmanın bağımlı değişkeni görev davranışların öğretilmesi; bağımsız değişkeni ise, yapılandırılmış öğretim stratejisine dayalı hazırlanan öğretim programıdır. Tek-denekli araştırma yöntemlerinden denekler arası yoklama evreli çoklu yoklama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın uygulama ve yoklama oturumları ARMEL eğitim merkezinde gerçekleştirilmiştir. Yapılandırılmış öğretim stratejisinin OSB olan bireylerin görev davranış kazanmalarında etkililiği ve uygulama oturumları sona erdikten sonra da izleme oturumlarında bu davranışların kalıcılığını sağladıkları; kazanılan davranış farklı araç gereçlerle genelleyebildikleri görülmüştür. Araştırmanın sosyal geçerlik bulgularında deneklerin aileleri ve öğretmenleri bu davranışların hızlı, etkin ve kalıcı şekilde öğrendiklerini belirtmiş ve yapılandırılmış öğretim stratejisinin görev davranışların öğretimi için uygun bir yöntem olduğu görüşünde birleşmişlerdir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Görev Davranış, Otizm, Yapılandırılmış Öğretim Stratejisi.

<sup>600</sup> Uzm., KKTC ARMEL ÖZEL EĞİTİM MERKEZİ,

### ÖZET

Geçmişten günümüze ekonomileri güçlü ülkeler nitelikli insan gücü yetiştirmede, mesleki eğitime önem vermişlerdir. Bu kurumların bilinmesi, öğrenci kapasitelerinin niteliğinin artırılması, mesleki eğitim çıktılarının kalitesi, mesleki eğitimin öneminin anlaşılması, ülkemizin ekonomisinin güçlenmesi ve nitelikli insan gücü yetiştirilmesi açısından faydalıdır. Mesleki eğitime ülkemiz açısından bakıldığında; bir dönem üniversitelere kabuldeki katsayı durumu yüzünden bu kurumlara ilgi azalmıştır. Sonraki yıllarda katsayının kaldırılması, alanlarına göre sanayi, hizmet vb. sektörlerle liseler arasında protokoller imzalanması meslek liselerine talebi arttırmıştır. Buna rağmen veli ve öğrenciler mesleki eğitimin sağladığı olanaklardan haberdar olamamış, meslek liseleri akademik başarısı yeterli olmayan bireylerin gittiği kurumlar olmuştur. Mesleki eğitimin önemini ortaya koyan etkinlikler, mesleki eğitimin gerekliliği ve sağlayacağı faydaları tanıtmak, velilerin mesleki eğitim kurumlarına olan ilgisini arttırmak, alanında uzmanlaşmak isteyen yeteneği, becerisi bu yönde olan öğrencilerin mesleki eğitimi tercih etmeleri açısından yarar sağlayacaktır. Bu doğrultuda mesleki eğitimin görünürlüğü, topluma yararlı çalışmalarının veli ve öğrencilere tanıtılması, bu kurumlara karşı olumlu tutum geliştirilebilmesi amacıyla; nitel araştırma yöntemi kullanılarak 11 ulusal 4 uluslararası mesleki eğitim merkezinden 93 öğrenci ve velilerinin katılımıyla yürütülen araştırmada veli ve öğrencilere aynı yapılandırılmış sorulardan oluşan ön ve son test uygulanmıştır. Mesleki eğitim hakkında görüşleri çalışma öncesi ve sonrası verilerle karşılaştırılmış ve bulgulara ulaşılmıştır. “Meslek İçin Gelecek, Mesleki Eğitimle Gelecek” sloganıyla yola çıkılarak, mesleki eğitim kurumlarına, alanlarına göre üretimler yapılarak, öğrencilerin teknolojiyi güvenli kullanması, alanlarıyla ilgili bilgiye kendilerinin erişmesi, bu sayede öğrenmenin kalıcı hale getirilmesine yönelik etkinlikler yapılmış, gerçekleştirilen etkinliklerle elde edilen ürünler tanıtılmış, etkinlikler iletişim araçları kullanılarak kitlelere ulaştırılmış, mesleki eğitimin görünürlüğü ve topluma yararı vurgulanarak velilerin ve öğrencilerin mesleki eğitimle ilgili bakış açılarının farklılaşması için çalışılmıştır. Çalışma öncesi ve sonrasında katılımcı öğrenciler ve velilerine yöneltilen; “Mesleki eğitimin gerekliliğine inanıyor musunuz?, Öğrenciniz/Kendiniz mesleki eğitim kurumunu isteyerek mi tercih etti?, Mesleki eğitim kurumundaki verilen eğitimden memnun musunuz?, Bu eğitim kurumundan mezun olurken yeterli donanımına sahip olacağınıza inanıyor musunuz?, Bu kurumdan mezun olunduktan sonra bu kurumda edinilen bilgi ve becerilerin kullanabileceğini düşünüyor musunuz? sorularına verilen yanıtlarla toplanan bulgular değerlendirilmiş, çalışma öncesi ve sonrası katılımcıların görüşleri karşılaştırılarak yorumlanmış ve sonuca ulaşılmıştır. Katılımcıların çoğunluğu çalışma öncesi, mesleki eğitimin gerekliliğine inanmadıklarını, merkezi yerleştirmede mecbur kaldıklarını, burada aldıkları eğitimin yeterli olacağını düşünmediklerini, bu kurumlarda verilen eğitimle mesleki yeterliliğe sahip olunamayacağını, mezun olduktan sonra ise bu eğitimin işe yaramayacağını düşündüklerini belirtirken, velilerin bir kısmı en azından bir ustanın yanına vererek meslek edindirmek için çocuklarını meslek eğitime yönlendirdiklerini amaçlarının sadece diploma almalarını sağlamak olduğunu belirtmiştir. Çalışma sonrasında ise, tüm katılımcılar isteyerek bu kurumlarda eğitim almamalarına rağmen, mesleki eğitimin gerekli olduğunu düşündüklerini, çok verimli ve etkili

<sup>601</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI1, samiyekaykc@gmail.com



alışmalar yapıldığını, mesleki yeterliliğe sahip olacaklarına inandıklarını, burada edinilen bilgi ve becerilerin bundan sonraki yaşamda işlerine yarayacağını dūřundüklerini belirtmişlerdir. Bu verilerden yola çıkılarak; yapılan çalışmalar sonunda öğrenci ve velilerin mesleki eğitimin amacı ve yaptığı çalışmaları yakından takip ederek, bu kurumların topluma yararlı çalışmalarının veli ve öğrenciler tarafından fark edildiği, bu kurumlara karşı olumlu tutum geliştirilmesine katkı sağlandığı, kurumların tanınması yönünde toplumsal farkındalığa katkı sağlanabildiği söylenebilmektedir. Bu sonuçtan yola çıkarak, mesleki eğitim kurumlarının öğrenci ve velileri daha çok iřin içine katacakları etkinliklerle çalışmalarını sergilemeleri ve tanıtım yapmalarının mesleki eğitime olumlu toplumsal algı sağlayacağı önerisi sunulabilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Meslek, mesleki farkındalık, mesleki eğitim

# ÖĞRETMENLERİN DUYGUSAL EMEK ALGILARI VE MESLEKİ ADANMIŞLIKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

RAMAZAN ERTÜRK<sup>602</sup>,

## ÖZET

İstendik yönde davranış değiştirme süreci olarak tanımlanmakta olan eğitim sürecinde istendik yönde davranış değişikliğini meydana getirmek, önemli ölçüde öğretme-öğrenme etkinliklerinin niteliğine bağlıdır. Öğretim hizmetinin niteliğinin artırılmasında öğretmen önemli bir rol üstlenmektedir ve öğretimin niteliğini büyük ölçüde öğretmen davranışları belirlemektedir. Öğrencilere sunulan eğitim öğretim hizmetlerinin nitelikli olmasında öğretmenler ve öğrenciler arasındaki etkileşim ve bu etkileşim esnasında öğretmenlerin sergilediği duygusal emek davranışları ön plana çıkmaktadır. Duygusal emek, öğretmenlerin öğrencileri ile etkileşimde beklenen duygusal davranışları sergilemesi olarak ifade edilmektedir. Öğrencilerle sürekli iletişim halinde olan öğretmenlerin işlerine duygularını yansıtmaları ve duygularını yönetebilmeleri onların mesleki adanmışlıklarını da etkileyecektir. Dolayısıyla bu araştırmada öğretmenlerin duygusal emek algıları ve mesleki adanmışlıkları arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılmasının hem literatüre sağlayacağı katkı hem de uygulayıcılara rehberlik etmesi bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı öğretmenlerin duygusal emek algıları ve mesleki adanmışlıkları arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır: 1- Öğretmenlerin duygusal emek algıları ve mesleki adanmışlıkları ne düzeydedir? 2- Öğretmenlerin duygusal emek algıları ve mesleki adanmışlıkları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır? 3- Öğretmenlerin duygusal emek algıları mesleki adanmışlıklarının anlamlı bir yordayıcısı mıdır? Nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modelinin kullanıldığı araştırmanın çalışma evrenini, Bolu il merkezinde bulunan ilkokullarda görev yapan görev yapan toplam 420 öğretmen oluşturmuş olup araştırmada çalışma evreninin tamamına ulaşılması hedeflendiğinden örneklem alınmamıştır. Çalışmaya gönüllü olarak katılımı kabul eden 316 öğretmenden geçerli veri sağlanmış değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmada; "Duygusal Emek Ölçeği" ve "Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin normalliği için çarpıklık ve basıklık (Skewness and Kurtosis) katsayılarına bakılmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiği için verilerin analizinde parametrik testler uygulanmıştır. Araştırma sonucuna göre; öğretmenlerin duygusal emek algıları, ölçek geneli ile derinden rol yapma ve doğal duygular boyutlarında yüksek düzeyde, yüzeysel rol yapma boyutunda düşük düzeydedir. Bu sonuçlar öğretmenlerin eğitim öğretim hizmeti sunarken öğrenciler ile etkileşim kurarken derinden rol yapma ve doğal duygular boyutlarında yüksek düzeyde duygusal emek davranışı sergilediklerini göstermektedir. Bu durum ise sunulan hizmetin niteliğinin artması bakımından önemli bir sonuçtur. Öğretmenlerin mesleki adanmışlıkları ölçek geneli ile mesleğe bağlılık, öğrencilere adanma ve özverili çalışma olmak üzere tüm boyutlarda yüksek düzeydedir. Öğretmenlerin duygusal emek algıları ve mesleki adanmışlıkları arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki vardır. Öğretmenlerin duygusal emek davranışları mesleki adanmışlıklarının anlamlı bir yordayıcısıdır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Duygusal emek, adanmışlık, mesleki adanmışlık, öğretmen.

<sup>602</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, koroglu522@hotmail.com

## **EĞİTİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN KADIN YÖNETİCİLERE YÖNELİK ARAŞTIRMALARA GENEL BİR BAKIŞ**

**ESRA KAYA ATICI<sup>603</sup>, ASLI YILDIZ YALÇIN<sup>604</sup>, MUHAMMED TURHAN<sup>605</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de eğitim kurumlarında görev yapan kadın yöneticilere yönelik yapılan çalışmaları çeşitli yönleriyle incelemek ve gelecekte yapılacak olan araştırmalar için öneriler geliştirmektir. Doküman analizine dayalı nitel bir çalışma olan araştırmada, eğitim yönetiminde kadın yöneticiler konusunda yapılmış 73 çalışma incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda; Türkiye’de eğitim yönetimi alanında kadın yöneticileri kapsayan araştırmaların, özellikle 2010 ve sonrası yıllarda yoğunlaştığı, araştırmaların büyük çoğunluğunun yüksek lisans tezi olarak hazırlandığı veya makale olarak yayımlandığı belirlenmiştir. Ayrıca araştırmacıların kendilerinin geliştirdikleri ölçekleri kullanmayı daha çok tercih ettikleri, hazırlanan ölçeklerde geçerlik ve güvenirlik çalışmalarına önem verildiği, yürütülen çalışmaların devlet okullarında yoğunlaştığı, araştırmaların örneklem çeşitlemesi konusunda sınırlı kaldığı, nitel olarak desenlenen çalışmalara daha fazla yer verildiği görülmüştür. Bu sonuçlara dayalı olarak, gelecekte yapılacak eğitim yönetimi alanında kadın yöneticiler ile ilgili araştırmalarına yönelik bazı öneriler geliştirilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim Yönetimi, Kadın Yöneticiler, Cam Tavan Sendromu, Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği

<sup>603</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, esrakyatc@gmail.com

<sup>604</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, yildizasli13@gmail.com

<sup>605</sup> Prof. Dr., FIRAT ÜNİVERSİTESİ, muhammedturhan66@gmail.com

## **“YARATICI DRAMA” KAVRAMI İLE İLGİLİ METAFORİK ALGILARIN İNCELENMESİ**

BÜŞRA FAYETÖRBAY<sup>606</sup>, OKTAY YAĞIZ<sup>607</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı, İngilizce öğretmenlerinin "yaratıcı drama" ile ilgili algılarının yaratıcı dramanın genel özelliklerini yansıtır yansıtmadığını araştırmak için metafor yöntemi kullanarak belirlemektir. Araştırmanın doğası gereği nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile desenlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 'yaratıcı drama' kavramına yönelik algılarını belirlemek amacıyla veri toplama aracı olarak 'metafor formu' kullanılmıştır. Formda “Yaratıcı drama..... . Çünkü ..... .” cümlesi yer almaktadır. Ek olarak yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılacaktır. Araştırmanın çalışma grubunu, amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenen İngilizce öğretmenleri oluşturacaktır. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenecektir. Araştırma sonuçlarına göre; “yaratıcı drama” kavramına yönelik metaforlar, yapılan görüşmelerle desteklenerek kategoriler ortaya konulacak ve direkt alıntılarla sonuçlar desteklenecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Yaratıcı drama, İngilizce öğretmeni, kavram, metafor.

<sup>606</sup> Öğr. Gör., ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ, busra.fayetorbay@atauni.edu.tr

<sup>607</sup> Doç. Dr., ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ, yoktay@atauni.edu.tr

## 3-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARINA YÖNELİK RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARININ ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

BÜŞRA FAYETÖRBAY<sup>608</sup>, OKTAY YAĞIZ<sup>609</sup>,

### ÖZET

Kitaplar, çocukların gerçek dünya ile bağ kurmasını sağlayan araçlardan birisidir. İyi kurgulanmış, uygun görsellerle bezenmiş, kaliteli resimli çocuk kitapları, çocukların sadece eğlenceli zaman geçirmesini sağlamakla kalmayıp tüm gelişim alanlarının da olumlu yönde desteklemektedir. Bu önemle araştırma, 3-6 yaş grubuna yönelik resimli çocuk kitaplarının çeşitli özellikler açısından incelenmesi amacıyla yapılacaktır. Araştırma bir devlet üniversitesinin çocuk gelişimi bölümünde, bahar yarıyılında verilen "Çocuk Edebiyatı ve Medya" dersi kapsamında fiziksel, resimleme ve içerik boyutlarıyla rastgele seçilerek incelenen 200 kitap üzerinden yürütülecektir. Doküman analizine dayalı nitel bir araştırma olan bu çalışmanın verileri, kitapların biçimsel ve içerik olarak özellikleri tanımlayıcı "Kitap Kayıt Formu" ile toplanacak ve gerekli analizler yapılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Çocuk kitabı, resimleme, kitap içerikleri.

<sup>608</sup> Öğr. Gör., ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ, busra.fayetorbay@atauni.edu.tr

<sup>609</sup> Doç. Dr., ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ, o.yagiz@atauni.edu.tr

## **KİŞİ-ÖRGÜT UYUMUNUN ÖRGÜTSEL ÇEVİKLİK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ÖRGÜTSEL MUTLULUĞUN ARACI ROLÜ**

GÜLSU NAİBOĞLU<sup>610</sup>, MUSTAFA ÖZGENEL<sup>611</sup>,

### **ÖZET**

Günümüzde, değişim ve yeniliklerin hızına yetişmenin zor olduğu ve kurumlar arası rekabetin arttığı görülmektedir. Bu hızlı değişim içinde yerini korumak isteyen örgütler hızlı uyum sağlamaya çalışmaktadır. Bu bağlamda ortaya çıkan “örgütsel çeviklik” kavramı, örgütün meydana gelen değişimlere karşı hızlı uyum sağlayabilme, beklenmedik değişimlerde ani/çabuk tepkiler verebilme, yeniden düzenlemelere karşı esnek olabilme, gelişime açık olabilme, uyumluluk ve değişimlerle baş etme yeteneklerini içermektedir. Bireylerin örgütün dış çevresi ile olduğu kadar kendi içinde de uyum içinde olması ve aynı hedefler, değerler, beklentiler içerisinde bir bütünlük sağlaması, bu bütünlük ile de örgütün başarısı ve devamlılığının kazanılması önemlidir. Bireyin ve örgütün özelliklerinin benzerliğini vurgulayan “kişi-örgüt uyumu” kavramı en temelde kişi ile örgütün değerleri ile arasındaki uyumu ve bu uyum dahilinde karşılıklı hedefler, kişilik, tutumlar, yetenek ve becerilerle uyumlu ve ahenkli olmayı içerir. Bireyin özünde iyi ve keyifli hissetme hali diyebileceğimiz mutluluk aynı zamanda bireyler arası etkileşimde de örgüt içerisinde “örgütsel mutluluk” olarak ele alınmaktadır. Örgütsel mutluluk, bireylerdeki motivasyonu, performansını arttırmada ve sahip olduğu potansiyeli ortaya çıkarmada ve kurumların verimliliğini arttırmada pozitif yönde etkili olduğu söylenebilir. “Kişi-örgüt uyumu”, “örgütsel çeviklik” ve “örgütsel mutluluk” kavramlarından yola çıkarak bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin kişi-örgüt uyumunun örgütsel çeviklik üzerindeki etkisinde örgütsel mutluluğun aracı rolünü incelemektir. Araştırmada nicel araştırma modellerinden olan ilişkisel tarama modeli kullanılacaktır. Araştırmanın örneklemini 2021-2022 eğitim öğretim yılında İstanbul ilinde çalışmakta olan öğretmenler oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Kişi-Örgüt Uyumu Ölçeği, Örgütsel Çeviklik Ölçeği ve Örgütsel Mutluluk Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma, veri toplama sürecinde olup, bulgular ve sonuç sunum esnasında verilecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Kişi-örgüt uyumu, örgütsel çeviklik, örgütsel mutluluk

<sup>610</sup> Uzm., İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, glstdoga@gmail.com

<sup>611</sup> Doç. Dr., İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, mustafa.ozgenel@izu.edu.tr

### ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Türk atasözleri ve deyimlerinde yer alan pedagojik ifade ve anlamların belirlenmesi ve çağdaş pedagoji kuramlarıyla karşılaştırılarak kültür temelli bir yaklaşım önerisinin geliştirilebilmesidir. Atasözleri, geçmiş nesillerden diğer bir deyişle atalardan olduğu kabul edilen, anonim olan, toplumların asırlar boyunca edindiği tecrübeler ve gözlemleri belirten kısa, kalıplaşmış, özlü sözlerdir. Deyimler ise genellikle kendine özgü bir anlam içeren kalıplaşmış söz öbekleridir. Hem atasözleri hem de deyimler tecrübeye dayalı oluşmuş anonim sözlerdir ve hayatın yaşanmış gerçeklerini ifade ederler. Zamanın ve tecrübenin süzgecinden geçmiş durumların kısa cümlelerle ifadesi olan atasözleri ve deyimler görünüşünden daha geniş ve daha derin anlamlar taşımaktadır. Genel olarak eğitim-öğretim olarak da anlamlandırılabilen pedagoji bilimi yönetimden programa, iletişimden tutuma insanın öğrenmesini, öğrenmeye dayalı düşünme ve davranışlarını konu edinmektedir. Özellikle bu çalışmada atasözleri ve deyimlerdeki pedagojik anlam ve ifadeler analiz edilmiş ve gruplandırılarak ele alınmıştır. Bu çalışma bir proje kapsamında yürütülmektedir ve henüz sonuçlandırılmamıştır. Bu sebeple örneklendirmelerle konu ele alınmıştır. Proje bitiminde bütünsel olarak yayına dönüştürülecektir. İnfomal ve gizil öğrenmenin daha etkili ve daha kalıcı olduğu bilinmektedir. Üzerinde ayrıca zihinsel çaba sarf etmeye gerek kalmaksızın doğrudan sözel, duygusal ya da psiko-motor davranış olarak ortaya çıkabilen davranışların kaynaklarından birisi de atasözleri ve deyimlerden aile ortamından başlayarak çevresel etkileşimle öğrenilenler davranışlarımızın temel referanslarındandır. Türk Dil Kurumu onaylı Atasözleri ve Deyimler sözlüğü taranmış ve pedagojik kavramlar ve anlamlar analiz edilmiştir. Doküman incelemesi ve içerik analizi tekniğiyle analiz edilen atasözü ve deyimlerde yer alan pedagojik ifade ve anlamlar belirlenmiş, bu ifade ve anlamlardan eğitim bilimleri alanında genel kabul gören anabilim dalları birer tema olarak kabul edilmiştir. Her ana bilim dalına ilişkin anlam ve ifadeler ilgili alandaki bilgilerle ilişkilendirilmiş ve yorumlanmıştır. Örneğin “Üzüm üzüme baka baka kararır” atasözü analiz edildiğinde öğrencilerin akran gruplarından etkilenmeleri, birlikte öğrenmeleri, modelden öğrenmeleri, etkileşimle öğrenmeleri, rol modelin önemi durumuna vurgu yapıldığı görülmektedir. Buna göre bu atasözü “Sosyal Öğrenme Kuramı” çerçevesinde ele alınabilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Atasözleri, Pedagoji, Kuramlar, Uygulamalar

<sup>612</sup> Doç. Dr., İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, bilal.yildirim@izu.edu.tr

<sup>613</sup> Doktora Öğrencisi, DÜZCE ÜNİVERSİTESİ, nhillydrn@gmail.com

### ÖZET

Bu araştırmada resmi okullarda çalışan öğretmenlerin mesleki profesyonellikleri ve alt boyutlarına ilişkin algıları ve bu algılarının öğretmenlerin kişisel özelliklerine göre değişiklik gösterip göstermediği araştırılmıştır. Çalışma tarama modelinde yapılmıştır. Araştırmanın evreni 2021–2022 eğitim yılında Pamukkale ilçesinde resmi okullarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklem “Seçkisiz örnekleme” yöntemiyle seçilen 382 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı; “Kişisel Bilgiler” ve “Mesleki Profesyonellik Ölçeği”dir. Öğretmenlerin mesleki profesyonellikleriyle ilgili en yüksek ortalama “Kuruma Katkı” boyutunda iken bunu sıralı olarak “Mesleki duyarlılık”, “Duygusal emek” ve “Kişisel gelişim” boyutları izlemiştir. Mesleki profesyonellelikle ilgili genel ortalama yüksektir. Öğretmenlerin mesleki profesyonellik alt boyutları algılarının yaş, medeni durum, çevre sosyo-ekonomik düzey ile okul öğrenci sayısına göre farklılık göstermez iken cinsiyet, kıdem, öğrenim düzeyi, katıldığı hizmetiçi eğitim sayısı ve kendini profesyonel görme düzeyi, okuldaki öğretmen sayısına göre farklılık gösterdiği saptanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Öğretmen, meslek, profesyonel, Pamukkale

---

<sup>614</sup> Öğretmen, SERVERGAZİ ANADOLU LİSESİ, sinandemircan77@hotmail.com



# COVID-19 SALGINI SÜRECİNDE OKUL YÖNETİCİSİ OLMAK: BİR OLGUBİLİM ARAŞTIRMASI

REYHAN ŞANCI<sup>615</sup>, SOMAYYEH SOYSAL<sup>616</sup>,

## ÖZET

Bu çalışma, Covid-19 Salgını sürecinde okul yöneticilerinin yaşamış oldukları stres kaynakları ve yönetim stratejilerinin okul iklimine ilişkin görüşlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni ile yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2021-2022 eğitim öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı farklı okul türlerinde görev yapan 10 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin seçilmesi farklı şehir ve ilçelerde, farklı okul türlerinde çalışmaları ölçüt alınmıştır. Bu çalışmada veriler araştırmacı tarafından geliştirilen yarı-yapılandırılmış bir görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve araştırma analizinde içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. Analiz sonucuna göre 4 tema, 14 kategori ve 36 koda ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre katılımcıların görüşlerinde Covid-19 Salgını sürecinden kaynaklı yaşamış oldukları stres kaynaklarının en başta Covid olma korkusu, resmi yazılardaki belirsizlikler, karantina süreçlerinin uzun olması ve iletişim sorunları olduğu görülmektedir. Katılımcıların Covid-19 Salgını sürecinde hem stres kaynakları hem de stres yönetim stratejilerinin okul iklimine ilişkin görüşlerinin olumsuz yönü olumlu yönünden daha fazla olduğu dikkat çekmektedir. Araştırma bulgularına dayanılarak stres yönetim stratejilerinin daha verimli olabilmesi için Covid-19 Salgınına yönelik Danışa Kurulu, telafi dersleri ve karma eğitime yönelik ek ders programları gibi öneriler sunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Covid-19, Okul Yöneticileri, Stres Kaynakları, Stres Yönetimi, Okul İklimi

<sup>615</sup> Öğretmen, İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ, reyhansanci@stu.aydin.edu.tr

<sup>616</sup> Diğer, İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ, reyhansanci@yahoo.com

### ÖZET

Resmi okullarda çalışan okul yöneticilerinin sinerjik iklim algıları ve bunun yöneticilerin kişisel özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Araştırmanın evrenini 2021-2022 Eğitim yılında Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde çalışan okul yöneticileri oluşturmaktadır. Araştırma tarama modelinde ve nicel olarak yapılmıştır. Uygun örnekleme ile 348 yöneticiden veriler toplanmıştır. Veri toplamak için kişisel bilgiler ve sinerjik iklim ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS analiz programı kullanılarak t testi ve anova analizleri yapılmıştır. Okul yöneticilerinin sinerjik iklim ve alt boyutlarıyla ilgili en yüksek ortalama “Grup Dinamiği – Vizyon-Dayanışma Boyutu”nda olmuştur. En düşük ortalama “Amaç Birliği- Uyum Boyutu”ndadır. Genel ortalama iyi düzeydedir. Okul yöneticilerinin sinerjik iklime yönelik algılarının cinsiyet, ilçe, yaş, medeni hal ve öğrenim düzeyine göre farklılık göstermez iken kıdem ve okul türüne göre farklılık göstermektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Okul, sinerji, öğretmen, eğitim, iklim

---

<sup>617</sup> Öğretmen, SERVERGAZİ ANADOLU LİSESİ, sinandemircan77@hotmail.com

<sup>618</sup> Öğretmen, AHMET GÖKŞİN İLKOKULU, nalandemircan@hotmail.com

# KAMU ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL ADALET HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

BEYZA EYÜPOĞLU<sup>619</sup>, ALİ RIZA ERDEM<sup>620</sup>,

## ÖZET

Bu çalışmada kamu ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin örgütsel adalet arasındaki ilişkiyi araştırılmıştır. Araştırma nicel araştırma şeklinde desenlenmiş olup, araştırma tarama modeliyle yapılmıştır. Araştırmanın çalışma evreni 2020-2021 eğitim- öğretim yılında Aydın ilindeki kamu ortaöğretim okullarında görevli öğretmenler oluşturmaktadır. Aydın ili Efeler ilçesindeki kamu ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmen sayısı 1219 dur. Çalışma evreninin tamamına erişmek mümkün olmadığından çalışma evreninden küme örnekleme yöntemiyle ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerden 320 örneklem alınmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak; Niehoff ve Moorman (1993) tarafından geliştirilen, Polat tarafından 2007 yılında Türkçeye uyarlanmış “Örgütsel Adalet Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan formların çalışma grubu tarafından online doldurulması istenmiştir. Araştırmanın sonucunda; kamu ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenler örgütsel adaletin ( $\bar{x}=3,43$ ) aritmetik ortalamayla “yüksek” düzeyde olduğunu belirtmiştir. Kamu ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenler örgütsel adalet ölçeğindeki “dağıtımsal adalet” boyutunun ( $\bar{x}=3,39$ ) aritmetik ortalamayla “orta” düzeyde olduğu görüşündedir. Kamu ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenler örgütsel adalet ölçeğindeki “işlemsel adalet” boyutunun ( $\bar{x}=3,50$ ) aritmetik ortalamayla “yüksek” düzeyde olduğu görüşündedir. Kamu ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenler örgütsel adalet ölçeğindeki “etkileşimsel adalet” boyutunun ( $\bar{x}=3,34$ ) aritmetik ortalamayla “orta” düzeyde olduğu görüşündedir. Kamu ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin örgütsel adaletle ilişkin görüşleri arasında cinsiyete göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Kamu ortaöğretim okullarında görev yapan erkek öğretmenler örgütsel adaletin tüm alt boyutlarda “yüksek” düzeyde, kadın öğretmenler ise “orta” düzeyde olduğu görüşündedir. Kamu ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin örgütsel adaletle ilişkin görüşleri arasında mesleki kıdeme göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Kamu ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin örgütsel adaletle ilişkin görüşleri arasında okuldaki çalışma süresine göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Kamu ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerden okuldaki çalışma süresi 0-10 arasında olanlar örgütsel adaletin “dağıtımsal adalet” boyutunun “yüksek” düzeyde, 11-20 yıl ile 21 yıl ve üzeri olanlar “orta” düzeyde olduğu görüşündedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Ortaöğretim öğretmeni, örgütsel adalet, dağıtımsal adalet, işlemsel adalet, etkileşimsel adalet.

<sup>619</sup> Öğretmen, UMURLU ÇOK PROGRAMLI ANADOLU LİSESİ , byz1766@gmail.com

<sup>620</sup> Prof. Dr., ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ, arerdem@adu.edu.tr

# EĞİTİM FELSEFESİ AKIMLARI HAKKINDA FARKINDALIĞIN, ÖĞRENCİLERİN ÖZGÜN KARİKATÜRLERİ YOLU İLE GELİŞTİRİLMESİ

BİRCAN GÜLÇİN DELİKAYA<sup>621</sup>, MEHMET EKİCİ<sup>622</sup>, MEHTAP ÖZKAN<sup>623</sup>,

## ÖZET

Felsefenin en önemli dallarından biri; eğitim felsefesidir. Eğitim felsefesi, eğitimi felsefi tutumlar ve yöntemlerle ele alan, eğitimin ne olduğunu anlamaya, eğitimi oluşturan kavramları bulmaya çalışan bir felsefe disiplini. Antik Yunan'da Sokrates ve Platon'la başlamış, 20.yy da Dewey'e kadar farklı filozoflar tarafından ele alınmıştır. Eğitim felsefesinin epistemolojik, ontolojik, etik ve politik boyutları bulunmaktadır. Öğrenci ve öğretmen varlıkları ve kurdukları ilişki ile eğitim felsefesinin ontolojik boyutunu, Eğitim faaliyetleri sırasında bilgi ile ilgili tüm konular, eğitim felsefesinin epistemolojik boyutunu, Eğitim faaliyetlerini ideoloji aktarmaktan ve empoze etmekten ayıran yönü eğitim felsefesinin etik boyutunu, Eğitim faaliyetlerinin hedeflenen geleceğe ulaştıracak stratejileri uygulamak için kullanılması eğitim felsefesinin politik boyutunu oluşturur. Eğitim felsefesinin bütünlendirici boyutu, Klasik Eğitim Felsefesinde görülür. Yapacağımız çalışma Eğitim Felsefesi Akımları hakkında özgün karikatürler oluşturmak şeklinde disiplinler arası bir çalışma olacaktır. Kayseri'de bulunan bir anadolu lisesinde resim eğitimi almış gönüllü lise öğrencilerine felsefe öğretmenleri tarafından 'Eğitim Felsefesi Akımları' hakkında eğitim verilecek, konu hakkında düşünceleri ve gözlem yapmaları istenecektir. Sonrasında ise bu felsefi akımları eleştiren, açıklayan, destekleyen, karşılaştıran, zayıf ve güçlü yanlarını, avantajlı ve dezavantajlı yanlarını ortaya koyan, özgün karikatürler çizmeleri istenecektir. Bu akımları geçmiş/gelecek ya da içinde bulunulan zaman açısından ele almaları, karikatür yerine anime kullanmaları, dijital ortamda hazırlamaları tamamen öğrencilerin kendi inisiyatiflerine bırakılacak, çizim ya da düşüncelerine herhangi bir sınırlama getirilmeyecektir. Öğrencilerin ürünleri kendi adlarına tescillendirilecektir. Daha sonra öğrenci karikatürlerinin eğitim felsefesi akımlarını anlamaya ve anlatıma olan etkisi incelenecektir. Veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi kullanılacaktır. Çalışmadan beklenen yarar, mizah ve çizim yolu ile daha kolay ve zevkli bir öğrenme / farkına varma gerçekleştirilmesi ve karikatürleri inceleyenlerin eğitimle ilgili felsefi akımlardan hangilerini benimsediklerinin / neleri ihmal ettiklerinin farkına varmalarıdır. Eğitim felsefesi akımlarının daha çok paydaş tarafından bilinmesi, eğitim ile ilgili yapılanların etkili değerlendirilmesini ve hedefe giden yolun daha sağlıklı planlanmasını sağlayabilecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim, Felsefe, Akım, Karikatür

<sup>621</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, gulcindelikaya@hotmail.com

<sup>622</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mehmetekici1981@hotmail.com

<sup>623</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mehtapozkan@hotmail.com

## DOĞU AVRUPA'DA YÜKSEK EĞİTİM KURUMLARINDA V GELECEĞİN ÖĞRETMENLERİNİN YABANCI DİL EĞİTİMİ KONULARI

LİNA SMİRNOVA<sup>624</sup>, SVİTLANA SHANDRUK<sup>625</sup>,

### ÖZET

Makalede bilimsel literatür ve eğitim belgeleri sistematik olarak analiz edilmiştir. Çeşitli alanlarda ekonomik ve bilimsel ilişkilerle birbirine bağlanan bu modern küresel dünyada, uzmanlar arasında İngilizce dil yeterliliğinin öneminin arttığı fikri vurgulanmaktadır. XXI yüzyılın bir işareti haline gelen bu tür küreselleşme ve entegrasyon süreçleri koşullarında, Ukrayna'daki orta ve yüksek öğretim sisteminde yabancı dil eğitiminin kalitesinin önemli ölçüde iyileştirilmesi görevleri yerine getirilmektedir. Ukrayna eğitim reformu, modern toplumun rekabetçi ortamında dünyanın insan adaptasyonu deneyimini kullanarak ders alıyor. Geleceğin öğretmenlerinin yetiştirilmesi alanında Ukrayna'da pedagojik eğitimin gelişiminin stratejik eğilimlerini belirlemek için önemli bir kaynak, yurtdışındaki benzer deneyimlerin incelenmesi ve analizidir. Doğu Avrupa'daki eğitim sistemlerinin gelişimi, bu ülkelerdeki endüstriyel uygarlıktan post-endüstriyel uygarlığa geçiş bağlamında modern pedagojik bilimin incelenmesi ile ilgilidir.

Doğu Avrupa'da sürekli mesleki eğitim sistemindeki en iyi uygulamaların analizi ve uygulanması, Ukrayna'da öğretmen eğitimine yönelik yeni yaklaşımların belirlenmesine ve değerlendirilmesine yardımcı olacaktır. Analiz, geleceğin öğretmenlerinin yabancı dil eğitiminin gelişiminin bir dizi faktörden etkilendiğini gösterdi: sosyo-ekonomik (işgücü piyasası ihtiyaçlarına odaklanma, uluslararası alana entegrasyon, bilimsel ve teknolojik ilerleme); eğitim (eğitim alanındaki yasal belgelerin güncellenmesi, eğitim içeriğinin standartlaştırılması, profesyonel odaklı becerilerin oluşturulması için yöntemlerin geliştirilmesi). Araştırma sonucunda, yükseköğretim alanında şu eğilimler belirlenmiştir: paradigmatik (küreselleşme zorunluluğunun dil ve geleceğin öğretmenlerinin mesleki eğitiminde gerçekleştirilmesi; yapısal-egitimsel (yaşam boyu öğrenme ile tanımlanan modern bir müfredata göre hazırlık), öğrenci başarısı, dijital el becerisi, kariyer hazırlığı ve yeni öğrenme paradigmaları, önde gelenler olarak iletişim becerilerinin ve yumuşak becerilerin geliştirilmesi); semantik (yabancı dil eğitimi ve çok kültürlü eğitimin entegrasyonu); araçsal ve metodolojik (yenilikçi yöntem ve teknolojinin kullanımı, marka -yeni ders kitapları, birinci sınıf teknikler) Pedagojik araştırmaları işlerken, ülkelerin ekonomik kalkınmasının büyük ölçüde vatandaşlarının yabancı dilde, özellikle İngilizce'deki eğitim düzeyine bağlı olduğu tespit edilmiştir. Yükseköğretimin geliştirilmesindeki temel sorun bu bakımdan sosyo-ekonomik kalkınma için uzun vadeli bir stratejinin olmamasıdır. Ülkenin geleceğinin hedeflerine uygun bir yüksek öğrenim modelinin oluşturulmasını zorlaştıran Ukrayna'nın pmenti. Ukrayna eğitim reformunda yüksek öncelikli yönlerden biri, geleceğin öğretmenlerinin yabancı dil eğitimi güçlendirmektir, çünkü eğitim sürecinin kalitesi, genç uzmanların mesleki seçimleri olsun ya da olmasın, daha fazla kendini geliştirme ve mesleki kendini onaylamada ne kadar başarılı olacağını belirler. hızlı sosyo-ekonomik değişim koşullarında işgücü piyasasında profesyonel hareketliliğe, rekabete hazır olup olmadıkları bir başarıdır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Yüksek öğrenim, geleceğin öğretmenleri, yabancı dil eğitimi, sürekli mesleki eğitim, mesleki hareketlilik

<sup>624</sup> Doç. Dr., VOLODYMYR VYNNYCHENKO CENTRAL UKRAİNİAN STATE PEDAGOGİCAL UNİVERSİTY, rusli1995@ukr.net

<sup>625</sup> Prof. Dr., VOLODYMYR VYNNYCHENKO CENTRAL UKRAİNİAN STATE PEDAGOGİCAL UNİVERSİTY, sishandruk@ukr.net

# **COVID-19 SALGIN SÜRECİNDE MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TARAFINDAN ÇIKARILAN GENELGE VE YAPILAN YÖNETMELİK DEĞİŞİKLİKLERİNİN OKUL YÖNETİCİLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

ERDEM GÜLER<sup>626</sup>, SÜLEYMAN KARATAŞ<sup>627</sup>,

## **ÖZET**

Bu çalışma, Türkiye’de Covid-19 salgın döneminde, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan genelge ve yapılan yönetmelik değişikliklerinin okul yöneticileri tarafından değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Nitel araştırma yöntemiyle desenlenen çalışmanın katılımcılarını Antalya ili Finike ilçesinde bulunan ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında görev yapan okul yöneticileri oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında doküman inceleme ile kavramsal çerçeveye ve uzman görüşlerine dayanarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Doküman inceleme yöntemiyle toplanan veriler, uzaktan eğitim, ölçme değerlendirme uygulamaları ve personel özlük hakları olmak üzere üç temaya ayrılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda ise her temaya ilişkin bir problem katılımcılara yöneltilmiş, gelen yanıtlar betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilerek veri çeşitlendirmesi yapılmıştır. Okul yöneticileri, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Covid-19 salgın döneminde yapılan yönetmelik değişikliklerinin ve yürürlüğe konulan genelgeleri, alandaki sorunları çözmediğini, ölçme değerlendirme uygulamalarında birlikteliğin sağlanamadığını belirtmişlerdir. Personel özlük hakları temasında ise Bakanlığın yaptığı değişikliklerin olumlu olduğunu ifade etmişlerdir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Salgın, Covid-19, Okul yönetimi, Yönetmelik, Genelge, Ölçme Değerlendirme, özlük hakları.

<sup>626</sup> Öğretmen, MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI, erdemguler19@gmail.com

<sup>627</sup> Doç. Dr., AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ, skaratas07@gmail.com

**ÖZET**

Yapay zeka imalatçısı, güneş enerjisi teknisyeni, yazılım geliştiricileri, veri analistleri Pazar araştırmacı analistlerinin hızla önü açılıyor. Tasarım ve ürün geliştirme süreçleri önem kazanıyor. Artık yukarıdaki STEM tanımında özellikle altını çizdiğimiz gibi ürün değil de süreç odaklı bir eğitime ihtiyacımız var. Şimdi şöyle bir örnekleme yapalım; çocuğumuzu bir kodlama kursuna verdik. Hemen bir robotu takla attırmasını yeterli görüyoruz. Halbuki ise kalıp bir eğitimle elindeki programda kendine verilen algoritmaları kodlayarak bu eğitimi tamamladığını düşündüğümüz çocuğumuzun aldığı eğitim süreciyle ne kadar alakalıyız? Burada önemli olan süreci sorgulamak. Robota taklayı attırdık. Sonra? Bunu hayatına nasıl formatlayacak? Ona; yani çocuğumuza nasıl bir beceri kazandıracak? Üretim ve yeni durumlara çözüm odaklı yaklaşım adına ne kazandırdık bu eğitimle? Oysa STEM’de belli mühendislik becerisi kazanacak zorluklar ortaya koyarak geçtiği eğitimle gerçek hayatta karşılaştığı problemlere çözüm odaklı yaklaşım becerisi sergileyecek süreci ortaya koymalıyız Peki bu süreç nasıl işlemeli? Öğrencilerin etkinliklere bağlanmasına yardımcı olacak motive edici ve ilgi çekici bir bağlam sağlamalıyız. Öğrencilerin bir mühendislik tasarım zorluğuna katılarak problem çözme, yaratıcılık ve eleştirel düşünmeye kendilerini ilişkilendirebilmeliler. Öğrencilerimiz yeniden tasarım yoluyla başarısızlıklarından ders almalıdırlar. Dersin amaçları Matematik, Fen Bilgisi veya Mühendislik içeriğini geliştiren her ikisini de içermelidir. Öğrenmeyi teşvik etmek için öğrenci merkezli pedagojiler kullanılmalıdır. Tüm bunları ortaya koyarken biz eğitimciler de bize emanet edilen öğrencilerimizden teknolojik olarak geri kalmamalıyız. Örnek olay; Öğretmen hazırladığı sunuyu sınıfta açamaz veya yapacağı bir etkinlikle ilgili bir programı çalıştıramaz da öğrenci sorunu bilip de çok kısa sürede problemi çözerse öğretmenim yapamıyor, herkesin bildiği çok kolay programı kuramıyor/çalıştıramıyor diye düşünürse bizimle ne kadar samimi işbirlikleri geliştirebilir? Kendisinden geri olduğunu düşündüğü öğretmenini ne kadar samimiyetle dinleyebilir? Bu duruma düşmemek ve yaratıcı işbirlikleri geliştirmek adına vizyonumuzu sürekli geliştirmeli, sürekli öğrenci ve işbirlikçi yapılar kurmamız. Burada da proje tabanlı eğitim ihtiyacı ortaya çıkıyor. Geleceği kuracak olan biz eğitimcilerin samimi bir öz değerlendirme yapmaları lazım. Karmaşık problem çözümü, kritik düşünme becerileri, yaratıcılık, koordinasyon, karar verme becerisi temelli yaklaşımların trendlerinin yükseldiğinin farkına varmalıyız. Bu becerileri biz önce kazanmalı ve kazandırmalıyız. Çağa yön veren, lider karakterde kişilikler kazanmak için eğitimce STEM yaklaşımlarını doğru anlamalı, özgürlüklerimizi başkalarına kaptırmamak adına yenilikçi yaklaşımları benimsemeliyiz. Zaman çabuk akıyor. Değişimler hızla geliyor. Bizler bu değişimi yakalamak süreci yönetmek zorundayız. Rol model konumundaki biz eğitimciler bu gerçeği görmek zorundayız.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Bilim insanı, sanatçı, boyacı, arkeolog

<sup>628</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ahmetyakut.mmm@gmail.com

## **ETİK DEĞERLER BAĞLAMINDA EĞİTİM-DİN KURUMU İLİŞKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

CANAN ÜNSAL YILDIRIM<sup>629</sup>,

### **ÖZET**

Toplumsal alanda eğitim-din kurumlarının ilişkisi tartışma alanlarından birisidir. Tarihsel süreç içerisinde dinin toplumsal yapıdaki etkisi zaman zaman artmış, zaman zaman azalmış olsa da din-eğitim ilişkisi her daim üzerinde durulan ve varlığını devam ettiren bir ilişki olmuştur. Bireyin toplumsal kimlik ve kişilik kazanması büyük ölçüde eğitimin etkisi ile gerçekleşir; bireyin toplumsal bir özne olarak ortaya çıkışı eğitim ile gerçekleşir. Devletler, bütünlüklü olarak siyasal ve toplumsal yapının korunup devamlılığının sağlanması için vatandaşlarına eğitimi şart koşarlar. Çünkü eğitim yalnızca bir bilgilendirme değil; bir biçimlendirme, yapılandırma sürecidir. Bu süreçte toplumun diğer kurumlarında olduğu gibi din kurumu da eğitim üzerinde etkilidir. Kültürel yapının şekillenmesindeki başlıca unsurlar arasında yer alan din, kültürün aktarım aracı olan eğitimi de belirlemiş ve şekillendirmiş olmaktadır. İnsan yetiştirme iddiası ve amacı olan eğitim ve din kurumlarının bu noktada kesiştikleri görülmektedir. Eğitim kurumunun kazandırması beklenen özellikler arasında etik değerler bulunmaktadır. Toplumun eğitim kurumuna yüklediği başlıca sorumluluklardan birisi olan değerler eğitimi, pek çok toplumda din temelli olarak sürdürülmektedir. Değerlerin dini temeller üzerine yerleştirilmesi din ile eğitim kurumu arasındaki ilişkiyi bu bağlamda da görmemizi sağlamaktadır. Bu çalışmada eğitim ve din kurumunun etkileşim ve kesişim alanlarındaki ilişkilerinin nitelikleri, etik değerlerin bu ilişki neticesinde bireye ve topluma nasıl kazandırıldığı konuları değerlendirilecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim, Eğitim Kurumu, Din, Din Kurumu, Etik, Etik Değerler.

<sup>629</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, cananunsal@hotmail.com



# İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ İSTATİSTİK KAYGI VE AKADEMİK ÖZ-YETERLİK ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

NUREDDİN BAŞARAN<sup>630</sup>, HALİL COŞKUN ÇELİK<sup>631</sup>, AYŞE ERDOĞAN<sup>632</sup>,

## ÖZET

Kaygı, öğrencilerin akademik performansı üzerinde dinamik bir rol oynamaktadır; normal bir kaygı düzeyi öğrencileri uygun ve başarılı bir gelecekle sonuçlanan sıkı bir çalışma için motive eder onlara faydalar sağlar, ancak yüksek düzeyde kaygı, öğrenme süreçlerini kötü etkiler. İstatistiğe yönelik kaygının özellikle üniversite öğrencilerinin öğrenmeleri, ders başarıları ve davranışları üzerinde olumsuz etkileri olabilmektedir. Öğrencilerin istatistiği öğrenmelerinde kaygının yanı sıra akademik öz-yeterlik algısı da önemli bir faktör olarak düşünülmektedir. Çünkü akademik öz-yeterliği yüksek öğrencilerin bir derse yönelik başarılarının da yüksek olması ve kaygılarının düşük olması beklenir. Bu bağlamda mevcut araştırma, ilköğretim matematik öğretmen adaylarının istatistik kaygıları ve akademik öz-yeterlik algılarının belirlenmesi ve aralarındaki ilişkinin ortaya konması amacıyla yapılmıştır. İlişkisel tarama yönteminde modellenen çalışma, bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde 3. ve 4. Sınıflarda okuyan istatistik dersi alan 124 (70 kadın 54 erkek) öğretmen adayı üzerinde yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak istatistik kaygı ölçeği ve akademik öz-yeterlik ölçeği online olarak öğretmen adaylarına uygulanmıştır. İstatistik kaygı ve akademik öz-yeterlik algı düzeylerinin belirlenmesi için ortalama ve standart sapma gibi bazı betimsel istatistikler hesaplanmış, istatistik kaygı ve akademik öz-yeterlik arasında ilişki olup olmadığı Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ile analiz edilmiştir. Öğretmen adaylarının istatistik kaygı ortalaması 2,97 (SS=0,68), akademik öz-yeterlik algı ortalaması 2,23 (SS=0,45) olarak hesaplanmıştır. İstatistik kaygısı ile akademik öz-yeterlik puan ortalamaları arasındaki korelasyon katsayısı ise 0,25 olarak bulunmuştur. Buna göre öğretmen adaylarının istatistik kaygısı ve akademik öz-yeterlik algılarının yüksek düzeyde olduğu, istatistik kaygısı ile akademik öz-yeterlikleri arasında pozitif anlamlı (p

**ANAHTAR KELİMELEER:** Başarı, İstatistik Kaygısı, Öz-Yeterlik, Öğretmen Adayları

<sup>630</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, nureddinbasaran1977@gmail.com

<sup>631</sup> Doç. Dr., SİİRT ÜNİVERSİTESİ, hcokun.celik@gmail.com

<sup>632</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ayserdgnn@gmail.com

### ÖZET

Araştırmanın amacı, öğretmenlerin iletişim becerilerini incelemektir. Bu genel amaca bağlı olarak, bu becerinin mesleki kıdem, cinsiyet, branş, mezun olunan okul türü, herhangi bir kişisel eğitime katılıp katılmaması, görev yapılan yerleşim yeri, doğduğu ve büyüdüğü yer ve sosyal medya takip düzeyi değişkenlerine bağlı olarak değişip değişmediğini belirlemektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama ve ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Afyonkarahisar’ da görev yapan Fen Bilgisi, İngilizce, Sosyal Bilgiler, İlköğretim Matematik, Türkçe ve Sınıf öğretmenlerinden oluşan 279 öğretmen oluşturmaktadır. Örneklem, seçkisiz örneklem yöntemlerinden basit (rastgele) seçkisiz örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Öğretmenlerin iletişim becerileri ölçeğinde yer alan maddeleri uygun buldukları söylenebilir. Öğretmenlerin “Biriyle konuşurken kendimi onun yerine koymaya çalışırım” maddesini tamamen uygun, “Bazı zamanlarda insanların davranışlarına anlam veremiyorum” maddesini ise uygun değil şeklinde cevapladıkları görülmektedir. Öğretmenlerin iletişim becerilerinin; mesleki kıdem, cinsiyet, branş, mezun olunan okul türü, herhangi bir kişisel eğitime katılıp katılmaması, görev yapılan yerleşim yeri değişkenlerine göre farklılaşmadığı görülmektedir. Bu değişkenlerle, öğretmenlerin iletişim becerileri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Öğretmenlerin doğup büyüdüğü yerleşim yeri ve sosyal medya takip düzeyi değişkenleri ile iletişim becerileri arasında ise anlamlı bir fark bulunmaktadır. Farkın ilçede doğup büyüyen öğretmenler ile il merkezinde doğup büyüyen öğretmenler arasında olduğu görülmüştür. Sosyal medya takip düzeyine göre ise anlamlı farkın, sürekli sosyal medyayı takip eden öğretmenler ile ara sıra sosyal medyayı takip eden öğretmenler arasında olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin, İletişim Becerileri Ölçeği sonuçlarının dağılımına bakıldığında ölçekte yer alan maddelere ilişkin görüşlerinin “Oldukça Uygun” düzeyinde olduğu görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin yeterli iletişim becerilerine sahip oldukları sonucunu göstermektedir. Öğretmenlerin iletişim becerileri ile sosyal medya takip düzeyleri ve doğup büyüdüğü yer değişkenleri arasında anlamlı bir fark vardır. Sosyal medyayı takip eden öğretmenlerin iletişim becerilerinin, ara sıra sosyal medyayı takip eden öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin doğup büyüdüğü yer ile iletişim becerileri arasında ise ilçe merkezinde doğup büyüyen öğretmenler lehine anlamlı bir fark vardır. Bu bulguya göre ilçe merkezinde doğup büyüyen öğretmenlerin iletişim becerilerinin, il merkezinde doğup büyüyen öğretmenlere göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Mesleki kıdem, cinsiyet, branş, mezun olunan okul türü, herhangi bir kişisel eğitime katılıp katılmaması, görev yapılan yerleşim yeri değişkenleri ile öğretmenlerin iletişim becerileri arasında ise anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Öğretmen, iletişim, beceri

<sup>633</sup> Öğretmen, KÖPRÜLÜ İLKOKULU, nailemihoglu@windowslive.com

<sup>634</sup> Öğretmen, ERKMEN TOKİ NURULLAH OYMAK İLKOKULU, mustafakutlu@windowslive.com

### ÖZET

Ülkemizin testlerle dolu bir eğitim sürecinin sonunda öğrencilerin yazma yeteneğinin olması, çok iyi bildiği konuyu bile özetleyerek yazamaması ,kendini ifade edememesi bir sorun.Bu sorun ilerleyen yıllarda kendine güvensiz, iletişim becerisi olmayan, kendini ifade edemeyen gençlerin olması demek.Herkes iyi bir yazar olmayabilir ama en azından kendini ifade edebilmeli, çok iyi bildiği bir konuyu özetleyebilmeli.Eğitim sistemimizde erken yaşlarda bunlara önem verilecek, süreklilik arz edecek bir ders planlaması yapılmalı.Anasınıfında henüz okuma yazma dönemi öncesi Devamını Sen Anlat ,Zincirleme Hikaye Anlatma, Helikopter Tekniği, dramalaştırma gibi yöntemlerle, öğrencilerde varolan hayal gücünü besleyerek onları hikaye yazmaya teşvik edebilir, motivasyon sağlayabiliriz.Bu tekniklerle erken yaşta iletişim becerilerini geliştir,hayal gücü gelişir, ilerleyen yaşta kitap okumayı severler,kendi hikayelerini oluşturmakta öz güvenleri artar. İlkokul birinci sınıftan itibaren de bu çalışmaların sınıf seviyesine göre devam edilmesi ve sürekliliği çok önemlidir.Birinci sınıfta henüz okuma yazmaya başlamadan önce hikaye yazma etkinlikleri, okuma ve yazma sürecinde de oldukça motivasyon sağlar. Okuma yazmanın öğrenilmesiyle birlikte hikaye yazma aşamalarının öğretilmesi. Hikayedeki karakter, mekan, zaman, olay öğelerini kavratan eğlenceli çalışmaların yapılması ,yazdıkları hikayelerine çarpıcı bir başlık koymaları ve bu hikayeyi sınıfta okumaları son derece önemlidir. Hikayesini okuduktan sonra kendi öz değerlendirmesini yapabilmesi, kendini geliştirmesine olanak sağlayacaktır. Bunun yanı sıra kitap okumak da yazma yeteneğinin gelişmesine fayda sağlayacaktır. Seviyeye göre seçilen bir kitap tüm sınıfla beraber okunması, kitap içindeki bilinmeyen sözcüklerin araştırılması ve günlük hayatta kelimenin kullanılmaya teşvik edilmesi ,okunan kitabın analizi ve çeşitli görsel etkinliklerle pekiştirilmesi kitap okuma alışkanlığı kazandırmasının yanı sıra yazmasını ve ifade becerisini de geliştirecektir. Son olarak öğrenciler, anne, baba ve öğretmenlerini örnek alırlar. Kitap okuyan, yazı yazan bir anne baba ve öğretmenin bu beceriyi kazandırması çok daha kolay olacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kalem,yazar,iletişim,güven,konsantrasyon

<sup>635</sup> Öğretmen, ESKİCESME MAH. DEĞİRMENLER SOK. 7/2 BODRUM MUĞLA1, anseyyalee@gmail.com

### ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Çanakkale ili merkez ilçesinde bir kamu ortaokulunda bulunan göçmen öğrencilerin yaşadıkları eğitsel sorunları belirlemek ve sorunlara yönelik çözüm önerileri sunmaktır. Araştırmada, derinlemesine bilgi edinmek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, fenomenolojik desende tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 1 öğrenci Kırgızistan, 2 öğrenci İran, 2 öğrenci Suriye ve 24 öğrenci Afganistan'dan gelen toplam 29 göçmen ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Göçmen öğrencilerin soruları tam anlamaları, doğru ve içten cevap vermeleri için bütün olanaklar kullanılmıştır. Bu nedenle aynı dili bilen farklı bir tercüman öğrenci ile sorular anlaşılır hale getirilmiştir. Verilerin geçerliliği ve güvenilirliği için alan yazın taraması yapılarak görüşme soruları oluşturulmuştur. Ayrıca, katılımcı öğrencilerin görüşlerine yer verilmiştir. Araştırma verilerinin analizi, içerik analizi tekniği ile yapılmıştır. Araştırmanın sonuçları olarak göçmen öğrencilerin yaşadıkları eğitsel sorunlar en çoktan en aza göre; dil ve iletişim problemleri (Türkçe bilmemek, konuşamamak, anlayamamak), akademik problemler (dersleri anlamamak, ödevleri yapamamak, derslerde başarısız olmak) ve sosyal problemler (arkadaş davranışları, öğretmen davranışları, veli toplantılarına velilerin katılım gösterememesi) olarak karşımıza çıkmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Göç, savaş, göçmen-sığınmacı-mülteci-ilticacı, eğitimsel sorunlar, iletişim, yasak, disiplin.

<sup>636</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, umutmuratakdemir@gmail.com

<sup>637</sup> Prof. Dr., ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ, egartek2021@gmail.com

## **BAĞLANMA STİLLERİ VE GÖRSEL ALGI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: 7-11 YAŞ ÖRNEĞİ**

AYŞEGÜL SARIKAYA<sup>638</sup>,

### **ÖZET**

Görsel alıcı bileşenler, çevreden gördüklerinden bilgi çıkarma, bu bilgiyi düzenleme ile ilgilenir. Görsel-bilişsel bileşenler ise anlam verme ve uyarıyı düzenleme kapasitesi sağlar (Case-Smith ve O' Brien, 2010). Görsel algı, görsel-uzaysal algı, şekil-zemin farklılaşması, sabitlik ve dış nesnelerin yeterli yansımasını sağlayan görsel-motor koordinasyon bileşenlerini içerir (Pakhomova, 2000; Frostig, 1966). Bağlanma, kişiliğin gelişiminde oldukça etkili olan ve belirli insanlarla derin ve duygusal bir bağ kurmayı tanımlayan bir terimdir (Ardenghi, Rampoldi, Bani ve Strepparava, 2020). İlk olarak Bowlby (1980) tarafından ortaya atılan bağlanma kuramı, bebek ile bebeğe bakan birincil bakıcı arasında ortaya çıkan ve geliştirilen ilişkilere dayanmaktadır. Bağlanma kişinin doğumundan ölümüne kadar devam ettiği kabul edilir ve kişinin duygusal deneyimlerini ve ilişkilerini belirler (Bowlby, 1982). Bireysel bağlanma, bireylerin çalıştıkları işte nasıl işlev gördüklerini ve nasıl bir potansiyel ortaya koyduklarını açıklayabilir (Manning, 2003).

Araştırma genel tarama modelinde tasarlanmış olup, örneklemi 7-11 yaş aralığında, normal gelişim gösteren 138 kız, 123 erkek olmak üzere toplam 261 çocuktan oluşmaktadır. Çalışmaya katılan çocuklara bireysel olarak Frostig Gelişimsel Görsel Algı Testi-II ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II-Orta Çocukluk Ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 19 paket programı kullanılarak Pearson Korelasyon Katsayısı ve Basit Regresyon Yöntemi ile analiz edilmiştir.

Yapılan analizler analizler sonucunda kaçınılmaz bağlanma altboyutu ile görsel algı toplam puanı arasında pozitif yönde anlamlı ( $r=.17$ ,  $p=.00$ )

**ANAHTAR KELİMELER:** Görsel Algı, Bağlanma, Çocuk Gelişimi

<sup>638</sup> Öğr. Gör Dr., SELCUK ÜNİVERSİTESİ, artegull@gmail.com

### ÖZET

Okul yöneticilerinin örgüt iklimine ilişkin algıları ve bunun kişisel özelliklerine göre değişip değişmediğinin araştırıldığı ve bu çalışma 2021-2022 eğitim yılında Denizli ili Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde resmi okul ve kurumlarda çalışan okul müdür ve müdür yardımcılarında çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Tarama modelinde olan çalışmada uygun örnekleme yöntemiyle ulaşılan 347 okul yöneticisinden veriler toplanmıştır. Toplanan veriler SPSS istatistik programı kullanılarak ve parametrik testlerden t testi ve varyans analizi (Anova) kullanılarak analiz edilmiştir. Okul yöneticilerinin örgüt ikliminde en yüksek ortalamanın “İşbirlikçi” boyutundadır. Bunu “Destekleyici” boyut, “Samimi” boyut, “Kısıtlayıcı” boyut, “Emredici” boyut ve “Umursamaz” boyut izlemektedir. Okul yöneticilerinin örgüt iklimi ve alt boyutlarına yönelik algıları medeni durum ve öğrenim düzeylerine göre farklılık göstermez iken okul yöneticilerinin cinsiyet, yaş, kıdem, öğretmen ve öğrenci sayılarına göre farklılık gösterdiği saptanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Okul, yöneticiler, iklim, örgüt

---

<sup>639</sup> Öğretmen, SAKARYA ORTAOKULU, ozgurozguray@hotmail.com

## **OKUL YÖNETİCİLERİNİN STRATEJİK PLANLAMA VE UYGULAMA SÜREÇLERİNE YÖNELİK ALGILARI**

---

**ÖZGÜR ÖZGÜRAY<sup>640</sup>,**

### **ÖZET**

Okul yöneticilerinin stratejik planlama ve uygulama süreçlerine ilişkin algıları ve bunun kişisel değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğinin araştırıldığı bu çalışma tarama modelinde yapılmıştır. Araştırma evrenini 2021–2022 eğitim yılında Denizli ili Pamukkale ve Merkez efendi ilçelerinde resmi okullarda çalışan okul yöneticileri oluşturmaktadır. Örneklem “Seçkisiz örnekleme” yöntemiyle seçilen ve 322 okul yöneticisinden veriler toplanmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı “Kişisel Bilgiler”, “Okullarda Stratejik Planlama Uygulamalarını Değerlendirme Ölçeği”dir. Okul yöneticileri stratejik planlama yeterliklerini hem alt boyutlar hem de genel ortalamada “Orta” düzeyde görmektedir. Okul yöneticilerinin stratejik planlama uygulamaları ve alt boyutlarına yönelik algılarının öğrenim düzeylerine göre farklılık göstermez iken cinsiyet, yaş, medeni durum, branş, ilçe ve stratejik planlama ve uygulamalarıyla ilgili eğitim almaya göre farklılık göstermektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Yönetici, stratejik plan, uygulama, okul

---

<sup>640</sup> Öğretmen, SAKARYA ORTAOKULU, ozgurozguray@hotmail.com

## OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ÇOCUKLARIN KIYAFETLERİNDEKİ RENK SEÇİMLERİNDE AKRANLARIN ROLÜ

SEVİL PEKDEMİR BAYLAN<sup>641</sup>, RUMEYSA ŞEN<sup>642</sup>, ÖZTÜRK ONURSAL<sup>643</sup>,

### ÖZET

Erken çocukluk eğitimi döneminde (3-6 yaş) çocuklarda bedeninin bir bölümünü veya tamamını kaplayan, vücudu doğa şartlarına karşı koruyan, her türlü giysi ve aksesuar olarak bilinen kıyafet, sözel olmayan iletişimin farklı bir şeklidir. Bu dönemde sosyalleşmeye başlayan çocuklar için aile bireyleri, arkadaş grupları, öğretmenleri ve çevresinde yer alan diğer kişiler tarafından beğenilmek çok önemlidir. Çocuklarda yaşın büyümesine paralel olarak giysilerde özgün olma, tarzını yansıtma, hoşlandıklarını ifade etme gibi özelliklerinde geliştiği görülür. Özellikle çocukların geleceğe yönelik birey ve tüketici olarak sosyalleşmelerinde, okula-çevreye uyumlarında giysiler bir araçtır. Ailenin, çevrenin, akranların ,televizyonun, sosyal medyanın, etkisiyle çocuklar genç birer tüketici olarak büyümektedirler. Bu çalışmada, erken çocukluk eğitimi döneminde kız çocuklarının kıyafet seçimine etki eden faktörlerin ebeveyn görüşleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, erken çocukluk eğitimi döneminde kız çocuklarının kıyafet seçimine etki eden faktörler, ebeveyn görüşleri açısından araştırılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Kocaeli ili İzmit ilçesi Erken Çocukluk Eğitimi Döneminde (3-6 yaş) olan 24 kız çocuğunun ebeveynleri oluşturmaktadır. Araştırmada, araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunun geliştirilmesi aşamasında ilgili literatürler taranarak bilgi edinilmiş, 3-6 yaş grubu çocuğu olan ebeveynlerden konuyla ilgili görüşler alınmıştır. Bu araştırmalardan elde edilen bilgiler soru haline dönüştürülmüştür. Veriler soru haline dönüştürülürken 3 uzman tarafından değerlendirilmiştir. 15 sorudan oluşan bir görüşme formu ortaya çıkmıştır. Araştırmada veriler görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Çalışmada elde edilen verilerin analizi sonucunda, erken çocukluk eğitimi dönemindeki (3-6 yaş grubu) kız çocuklarında feminen (kadınsı-dişi) giyimin, ebeveynler açısından doğru bulunmadığı, giyim tarzının genellikle arkadaşlar, medya ve aile ile şekillendiği, giyim seçimini belirleyen faktörlerin çocuğun kıyafet seçimi, renk uyumu gibi olumlu etkilerinin yanı sıra kıyafet konusunda aile ile çatışma, yaşça büyük giyim tarzı, alışveriş yapma arzusu gibi olumsuz etkilerinde görüldüğü, okula giderken ve günlük hayatında genellikle rahat edebilecekleri yaşına uygun kıyafet seçiminin doğru olduğu, çocukların farklı giyindiği zamanların genellikle doğum günleri, oyun vakitleri ve özel günler olduğu ve bu zamanlarda en çok süslü, simli, tütülü kıyafetler tercih ettikleri, belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda, erken çocukluk eğitimi döneminde ebeveynlerin kız çocuklarına, yerinde, zamanında ve yaşına uygun kıyafet seçmeleri konusunda bilgi vermeleri gerektiği, ebeveynlerin alternatif giyim seçenekleri sunarak seçimi onlara bırakmaları, özel günlerde kıyafet seçimini yapabilecekleri ortam hazırlamaları, kız çocuklarını, feminen giyim tarzına teşvik eden içeriklerden (tv, sosyal medya, dergi vb.) uzak tutmaları gerektiği saptanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Erken Çocukluk Eğitimi Dönemi, Kız Çocukları, Kıyafet, Ebeveyn Görüşleri

<sup>641</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, sevilpekdemir@hotmail.com

<sup>642</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, efsun\_1982@hotmail.com

<sup>643</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, onurrsal@gmail.com



## **BİRLEŞTİRİLMİŞ SINIF UYGULAMASINA YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALARIN LİTERATÜR İNCELEMESİ**

**ABDULKERİM ŞAVLIĞ<sup>644</sup>, ELİF YİĞİT<sup>645</sup>,**

### **ÖZET**

Birleştirilmiş sınıflarda öğretim en az iki sınıfın birlikte öğrenim görmesidir. Birleştirilmiş sınıfların oluşumunda birçok farklı neden olabilmekle birlikte en belirgin nedenleri öğrenci sayısının azlığı, derslik sayısının yetersizliği ve öğretmen sayısının yetersizliğidir. Birleştirilmiş sınıf kavramı sadece ülkemizde değil birçok farklı ülkede görülmektedir. Birleştirilmiş sınıf uygulamasının dezavantajları olduğu gibi avantajları da vardır. Örneğin öğrencilerin farklı yaş grubu ve farklı bilgi düzeyindeki öğrencilerin birlikte öğrenim görmelerini sağlar. Akran öğrenimi birleştirilmiş sınıflarda uygun ortam sağlanırsa daha fazla gerçekleşebilir. Her köye 4 derslikli okul yerine 2 derslikli okul yapılarak ekonomik olarak tasarruf sağlar. Dezavantajlarından bazıları ise öğretmenlerin sorumluluklarının artması, sınıf yönetimini sağlamada zorlanma, materyal ve teknolojik aletlerin eksikleri, ödevli ders yapan öğrencilerle karşılaşılacak sorunlar ve okullarda temizlik görevlilerinin bulunmaması gibi birçok nedeni olabilir. Bu çalışmanın amacı birleştirilmiş sınıflar ile ilgili Türkiye’de yapılan lisansüstü çalışmaların incelenmesidir. Bu çalışmada tarama yöntemi kullanılmış ve veri toplama aracı olarak doküman analizi yapılmıştır. Çalışmada kullanılan veriler ulusal tez merkezi arama motorunda “birleştirilmiş sınıf” araması ile 2012- 2022 yılları arasındaki tüm yüksek lisans ve doktora tezlerinden elde edilmiştir. Yapılan çalışmalar araştırma deseni, örneklem, veri toplama araçları şeklinde kategorilere ayrılmış ve bunların analizi yapılmıştır. İncelenen araştırmaların 37’si yüksek lisans düzeyinde, 1 doktora düzeyindedir. Bu çalışmada 16’sı nitel, 12’si tarama, 7’si karma, 3’ü nicel ve 2’si literatür taraması şeklinde toplam 38 çalışma yer almaktadır. En çok kullanılan veri toplama araçları kişisel bilgi formu, görüşme formu, ölçek ve anket kullanılmıştır. Çalışmalarda en çok birleştirilmiş sınıf öğretmenleri ve birleştirilmiş sınıf öğrencileri ile çalışılmıştır. Araştırmalardan elde edilen bazı sonuçlara göre birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin birleştirilmiş sınıflarda öğretim teknikleri ve okul yönetimi hakkında yeterli donanıma sahip olmadıkları ve birleştirilmiş sınıf eğitim programlarının öğretmen ve genellikle köyde yaşayan öğrenciler için ağır olduğu anlaşılmıştır. Bu çalışma doğrultusunda eğitim fakültesinde verilen eğitimin birleştirilmiş sınıf ve sınıf yönetimi ders saatlerinin artırılması önerilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Birleştirilmiş Sınıf, Literatür İncelemesi, Köy Okulu

<sup>644</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, elif72425261@gmail.com

<sup>645</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, elif72425261@gmail.com

## **COVID VE POSTCOVID SÜRECİNDE 2. SINIF ÖĞRETMENLERİNİN AİLE KATILIMI KONUSUNDAKİ ALGILARI VE UYGULAMALARI NELERDİR?**

YURDANUR AY<sup>646</sup>,

### **ÖZET**

Bu çalışmanın genel amacı, farklı sosyo-ekonomik statüdeki ilkokulların ikinci sınıfında öğretim yapan sınıf öğretmenlerinin aile katılımı konusundaki algıları ve uygulamalarını incelemektir. Araştırma, Aydın ili genelinde farklı sosyo-ekonomik statüdeki ilkokulların 2. Sınıf düzeyinde öğretim yapan toplam 30 sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Verileri analiz etmede betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, alt ve orta gruplarda aile katılımının yetersiz olduğu; üst grupta ise hedeflenen düzeyde olduğu belirlenmiştir. Covid-19 pandemisi ile uzaktan eğitim sürecinde, alt ve orta sosyo-ekonomik statüde yer alan okullarda büyük oranda online gerçekleşen aile katılımı çalışmalarında, öğrencilerin 1.sınıf düzeyinde beklenen iş birliğini tam olarak gerçekleştirmediklerini; üst set grubunda ise herhangi bir sorun yaşanmadığı rapor edilmiştir. Alt sosyo-ekonomik statüde bulunan okullarda, akademik başarı ve sosyal beceriler açısından geride bulunan çocukların, Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim sürecinde yeterince desteklenmedikleri, aile katılımının sağlanamadığı, orta sosyo-ekonomik statüde bulunan okullarda ise katılımın daha üst düzeyde sağlanabildiği, üst sosyo-ekonomik statüde ise katılımın sürekli kılındığı ve beklenen düzeye ulaşıldığı ifade edilmiştir. Aile katılımı konusundaki yaygın sorunların nedenleri ise, ailelerin eğitime bakış açıları, ekonomik yetersizlikler, ailenin okul hayatına ilişkin geçmişi ve çocuğa bakış açısı olarak dört ana tema altında toplanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** ilkokul, aile, katılım, pandemi, uygulamalar

<sup>646</sup> Öğrenci, ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ, theyudu09@gmail.com

### ÖZET

Proje hakkında Tarihleri yüzyıllar öncesine dayanan efsaneler anonim folklor ürünlerimizden sadece biridir. Efsanelerin temelinde olan olay, halkın hayalinde şekil değiştirerek ağızdan ağıza, nesilden nesile aktarmaktır. Bu projedeki hedefimiz öğrencilerimize Türkiye Cumhuriyeti topraklarında hayat bulan efsanelerimizi web 2 araçları ile zenginleştirerek aktarmaktır. Ayrıca öğrencilere pandemi sürecinde kendilerini geliştirmelerine ve boş zamanlarını etkili kullanabilmelerine imkan sağlayacak uygun etkinlikler sunabilmektir.

### HEDEFLER

1. Proje öğretmen ortakları tarafından yapılan anket sonucunda belirlenen 7 efsaneyi, efsanenin gerçekleştiği şehirleri ve bölgeleri tanıtmak
2. Efsaneleri anlatırken web2 araçlarının kullanmak
3. Öğrenciler ve öğretmenler arasında, sözlü ve yazılı iletişim becerilerini kuvvetlendirmek
4. Bir gruba ait olma ve gruba birlikte iş yapabilme becerilerini kuvvetlendirmek
5. Öğrencilerin hayal güçlerini geliştirmek ,soyut düşünme becerilerini arttırmak

**ÇALIŞMA SÜRECİ** Proje çalışma sürecinde ortak okullarla iletişim içerisinde olunarak çalışma süreci birlikte belirlenecektir.Çalışma süresi 5 ay olarak belirlenmiştir. (Ocak-mayıs) Ocak ayında proje ortakları belirlenecek, proje hazırlık çalışmaları yapılacaktır. Detaylı çalışma takvimi ortaklarla düzenlenecektir Şubatta öğrenci tanışma webinarı yapılacaktır. Yapılan anket sonucunda görev dağılımı yapılarak ortaklarca belirlenen efsaneler proje öğretmenleri tarafından isteğe bağlı olarak paylaşılacak projenin hedeflerine göre seçilen 1 efsane öğrencilere aktarılacaktır. Mart ayında belirlenen 2 efsane, öğrencilere tanıtılacak, öğrenci takımları belirlenecektir. Süreç değerlendirme analizi yapılacaktır. Nisan ayında seçilen 2 efsane öğrencilere tanıtılacaktır. Öğrenci takımları ürünlerini oluşturacaklardır. Mayıs ayında belirlenen 2 efsane öğrencilere aktarılacaktır. En az bir ortak ürün oluşturulacaktır. 7 BÖLGEMİZDEN 7 EFSANE öğrencilere aktarılmış olup son değerlendirmelerle sonlandırılacaktır

**BEKLENEN SONUÇLAR** 1.Öğrencilerimize kültürümüzün bir parçası olan özenle seçilmiş 7 efsaneyi öğretirken asıl amacımız efsanelere ilgilerini çekmek ve arttırmak ve kültürümüzü tanımasını için bir kapı aralamak ve bunları yaparken bir ortak ürün ortaya çıkarmaktır. 2. Öğrencilerin yaratıcılığa özendirme, öğrenme becerilerini zenginleştirme, kendilerine güvenlerini arttırma, teknolojiyi iyi kullanma becerisi kazandırma ve ilgi, eğilim gelişimine katkıda bulunarak yaşam boyu öğrenmelerini sağlamaktır. 3.Günümüzün tehlikesi gibi görülen teknolojinin doğru ve etkili şekilde de kullanılabileceğini göstermek ve öğretmektir. 4. Pandemi döneminde öğrencilerimizin kaliteli zaman geçirmeleri de birbeklediğimiz sonuçtur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Bölge, Efsane, Çocuk

<sup>647</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, huseyinmert052011@gmail.com

### ÖZET

Çalışmamız, özel gereksinimli öğrencilerle, normal gelişim gösteren anasınıfı öğrencilerinin aynı eğitim ortamını paylaşmaları, çeşitli etkinlikleri birlikte gerçekleştirmeleri ve her iki guruba ait bireylerin gelişimlerinin desteklenmesi üzerine kurgulanmış ve faaliyetlerimiz bu şekilde planlanmıştır. Atakum Şehit Demet Sezen Özel Eğitim Anaokulu öğrencileri ve okulumuz Fahrettin Ulusoy İlkokulu anasınıfı öğrencileri, haftanın belli günlerinde belli bir zaman dilimini birlikte geçirerek aynı etkinlikleri birarada ve birlikte gerçekleştirmişlerdir. Bu süreçte kritik yaş gurubunda bulunan çocukların etkileşim ve iletişim becerilerinin desteklenmesi, erken yaşta farkındalık duygusu geliştirmeleri ve toplumsal bütünleşmeye yolunda ilerleme kaydedilmesi amaçlanmıştır. Uygulama süresince özel öğrenciler, diğer okulun anasınıfı programına ve etkinliklerine uyum sağlamışlardır. Hazırlık ve planlama 1 ay, uygulama 6 ay sürmüştür. Çalışmamız tüm katılımcı öğrencilerin çocukların sosyal gelişimlerinin desteklenmesi adına bir fırsat niteliğindedir. Etkinliklerimiz yerel projeler kapsamında Kaymakamlık ve Milli Eğitim Müdürlüğü onayıyla uygulanmıştır. Her iki okul yönetiminin de hazır bulunduğu, çay partisi şeklide düzenlenen tanışma organizasyonunda sosyal kabulün ilk aşaması gerçekleştirilmiş ve öğretmenler karşılıklı fikir alışverişinde bulunmuşlardır. Çalışmamızda betimsel yöntem kullanılmıştır. Etkinlikler öncesinde öğrencilere bir performans tesbit ölçeği uygulanmış, veriler alınmış, öğretmen ve ailelerle de yapılandırılmış-yarı yapılandırılmış formlarla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilerek bulgu ve sonuçlara ulaşılmıştır. Katılımcı öğrencilerimiz beraber başarıya ve mutluluk duygusunu tatmışlar ve toplumun yakın ve uzak geleceğine taşınacak bir farkındalığın ilk basamağını gerçekleştirmişlerdir. Araştırma bulgularına göre en dikkat çeken kısım erken yaşlardaki çocukların, zihin yetersizliği olan arkadaşlarını ve akranlarını ne kadar kolay kabullendikleridir. Projenin daha fazla öğrenci gurubuyla, farklı kademelerde ve daha farklı engel guruplarıyla, daha farklı ortamlarda (sinema, tiyatro vb. sosyal etkinliklerde) ve daha çeşitli etkinliklerle (örneğin birlikte oryantiring günü) uygulanması önerilerimizdendir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Özel eğitim, erken çocukluk, farkındalık, katılım ve erişim, özel gereksinimli birey, gelişim alanlarının desteklenmesi

<sup>648</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, abduhahkamil@hotmail.com

<sup>649</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, abduhahkamilsatici@gmail.com

# **DİKKAT VE ODAKLANMA GELİŞTİRİCİ ETKİNLİKLERLE DESTEKLENMİŞ FEN DERSLERİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ : BİR EYLEM ARAŞTIRMASI ÖRNEĞİ**

**ZİYA KART<sup>650</sup>, ZÜBEYDE KART<sup>651</sup>,**

## **ÖZET**

Dikkat ve odaklanma geliştirici etkinliklerle desteklenmiş fen derslerine ilişkin katılımcı öğretmen görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma yöntemi olarak nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini kolay ulaşılabilir durum örneklemini ile Nevşehir ili merkez ilçesindeki bir devlet okulundaki 8 kadın 6 erkek olmak üzere toplam 14 branş öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında katılımcı öğretmenlere 4 haftada toplam 16 saat boyunca araştırmacılar tarafından tasarlanmış “Fen derslerinde dikkat ve odaklama süresi değişimine katkı sunan ders içi uygulama örneğine(60 saniye mola) ilişkin “ders içi dikkat odaklanmayı artırıcı ve dersin öğrenilmesini anlaşılabilirliğini kolaylaştıran uygulama örneklerine ait eğitimler planlanmış ve uygulanmıştır. Eğitim kapsamında örnek ders planı, öğretim yöntem ve teknikleri eğitimleri uygulanmış ve öğretmenlerin kendi öğrencilerine uygulayabilecekleri ders planlarını oluşturması istenmiştir. Çalışmaya katılan öğretmenler; fen derslerinde kazanım ve kavram yoğunluğuna dersin önemli aşamalarının belirlemeleri, o aşamaya geldiklerini düşündükleri veya sınıfın sıkıldığını farkettiği anda tüm sınıfa 60 saniye mola demeleri istenmiştir. Mola anında konuşmanın serbest, isteyen öğrencinin istediği arkadaşının yanına gidip sohbet edebileceği, sınıf içinde yürüyebileceği, koşabileceği kısacası istediği gibi davranabileceği bir süre olduğunu belirtecektir. Hiçbir öğrenciye kızılmayacak, 60 saniye sürenin birlikte tamamlanacağı vurgulanmıştır. Öğretmenler öğrencilerine süre bitiminde alkış ile evet süremiz tamamlandı, herkes yerine geçebilir dedikten sonra, kazanım ve kavram ile ilgili planına göre detaylandırma ve ders işlemeye devam edecektir. Ders bitiminde hem öğretmenin öğrencilerin dikkat ve odaklanmaya ait gözlemleri ve öğrencilerin bu uygulama hakkında fikirlerini özellikle kendi söylemleri ile ifade etmelerinin beklendiği vurgulanmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu her katılımcıya uygulanmıştır. Nitel verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Ortaokul branş öğretmenlerinin katıldığı “Fen derslerinde dikkat ve odaklama süresi değişimine katkı sunan ders içi uygulama örneğine (60 saniye mola) ilişkin katılımcı öğretmen görüşlerine ait bulgular aşağıda belirtilmiştir. Katılımcılar; yapılan uygulama neticesinde 60 saniye mola uygulama örneğinin eğitim öğretim süreçlerinde öğrencilerin çok mutlu oldukları, aradaki serbestliğin doğal bir ortam oluşturduğu, mola süresi bitiminde öğrencilerin öğrenmeye karşı isteklerinin arttığı, ders işleme arasında 60 saniye molanın diğer derslerde de olmasını istediklerini belirtmişlerdir. Fen derslerinde 60 saniye molanın hem eğlendirici hem de kalıcı öğrenmeyi pekiştirdiğini, dikkat veya odaklanması azalan veya dağılan öğrencilere yeni bir fırsat, yeniden derse katılım imkanı sunduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar; öğrencilerin sınıfta uygulanması neticesiyle fen bilimlerine karşı ilgileri, istekleri ve mutluluklarının belirgin bir şekilde arttığını gözlemlediğini” vurgulanmıştır. Yapılan çalışma farklı öğretmenlerin eğitim ve öğretimde süreçlerinde farklı uygulama üretebilmelerini, kaybedilecek bir öğrencimiz dahi olmasını önlemeye katkı sunacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Dikkat, Odaklanma, Fen Bilimleri, Öğretim yöntem ve teknikleri

<sup>650</sup> Öğretmen, YAVUZ SULTAN SELİM HAN ORTAOKULU, ziyabahadir0150@gmail.com

<sup>651</sup> Öğretmen, YAVUZ SULTAN SELİM HAN ORTAOKULU, zer.50ziya@gmail.com

## **COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE KUZAY KIBRIS'TAKİ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVİRİMİÇİ EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

YEŞİM ÜSTÜN AKSOY<sup>652</sup>, MEHMET ÇAĞLAR<sup>653</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırmada Covid-19 pandemi sürecinde Kuzey Kıbrıs'taki üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin belirlenmesi temelinde nitel araştırma desenlerinden biri olan "durum çalışması" modeli kullanılmıştır. Bu araştırmanın evrenini Kuzey Kıbrıs'ta Lefkoşa, Mağusa, Girne ve Lefke ilçelerinde yüksek öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini olarak da nitelendirilebilecek olan çalışma grubu, araştırmaya hız, pratiklik ve ekonomiklik katmak amacı ile bir kolay ulaşılabilir durum örnekleme olan 'amaçlı örneklem' kullanılmış ve çalışma grubunda 20 öğrenci ile çalışılmıştır. Bu araştırmada veri toplama aracı olarak, Covid-19 pandemi sürecinde Kuzey Kıbrıs'ta yükseköğrenim gören öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerine yönelik araştırmacılar tarafından geliştirilen ve toplam 6 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu sorular; pandemi döneminde çevrimiçi eğitimin avantaj ve dezavantajları, öğrencilerin çevrimiçi dersleri senkron ve asenkron olarak takip etme sebepleri, öğrencilerin bundan sonraki eğitim hayatlarında derslerde yüz yüze eğitim, çevrimiçi eğitim veya karma eğitimi tercih etmelerinin nedenleri, teorik ve uygulamalı dersler açısından çevrimiçi eğitimin avantajları ve dezavantajları, çevrimiçi eğitimde derslerde sunulan materyallerin yeterlik ve verimliliği, öğrencilerin çevrimiçi eğitim sistemini kullanırken yaşadıkları zorluklar ve sistemin kullanılabilirliği gibi başlıklarla ilgilidir. Araştırmada verilerin değerlendirilmesinde "içerik analizi"nden yararlanılmış, toplanan veriler temalar ve kavramlar çerçevesinde düzenlenmiş ve bulgularda sunulmuştur. Araştırmanın sonuçlarına göre, pandemi sürecinde derslerin çevrimiçi eğitim ile işlenmesinin çeşitli avantaj ve dezavantajlara sahip olduğu, öğrencilerin çevrimiçi eğitim sistemini kullanırken birtakım zorluklar yaşadıkları belirlenmiş, dezavantajların ve zorlukların ortadan kaldırılarak sistemin daha kullanılabilir hale gelebilmesi için bazı öneriler geliştirilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Çevrimiçi eğitim, harmanlanmış eğitim, covid-19 pandemisi, senkron ve asenkron eğitim

<sup>652</sup> Dr. Öğr. Üys., YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ, yesim.ustunaksoy@neu.edu.tr

<sup>653</sup> Prof. Dr., LEFKE AVRUPA ÜNİVERSİTESİ, mcaglar-lau@eul.edu.tr

### ÖZET

Öğrenme yaşam boyu var olan bir süreçtir ve merakla başlar. Özellikle hayata dair temel bilgi ve becerilerin oluşturulduğu okul öncesi dönemde çocuğun yaşadığı çevreyi anlayıp yorumlama, bu karmaşık çevrede bir düzen arama ihtiyacı vardır. Bu noktada eğitimcilerin ve annelerin çocuğun bilgi ve meraklarını fark ederek bilgiye ulaşma yollarını göstermede doğru birer rehber olmaları gereklidir. Çocuklar, matematik ve bilimsel kavramlar dâhil birçok kavramı okul öncesi dönemde kazanmaya başlarlar. Çocukların bu şekildeki keşif arzuları bilimsel duyarlılığı geliştirmek için bir temeldir ve tüm eğitim yaşamı boyunca öğrenme için en önemli güçtür. Çocuğun bu ilk yaşlardaki doğal davranışları ileride bilim dünyasına olan ilgilerini artırır. Fen eğitiminde ulaşılması zor olan kavramların görselleştirilmesi önem teşkil eder. Bu çalışmada kavramların görselleştirilmesi ile hazırlanan materyalin öğrenci başarısına etkisi ortaya konmuştur. Çocuklarda uzaya ilginin artırılması ve uzay kavramının soyuttan somuta dönüştürülmesi amacıyla Uzay Odası oluşturulmuş ve çeşitli etkinliklerle edinilen temel bilgiler geliştirilmiştir. Yapılan çalışmada ağırlıklı olarak drama, demonstrasyon, yaparak yaşayarak öğrenme ve modelleme yöntem ve teknikleri kullanılmıştır. Kullanılan materyaller tamamen atık malzemelerden ve öğrencilerin kendi üretimleri olan ve yapılan uzay odası; gökyüzü, dünya, ay, güneş, yıldızlar, gezegenler vb. ile ilgili modellerin gerçeğine uygun bir şekilde ve karanlık bir ortamda yer aldığı mekandır. Gerçeğe yakın bir uzay ortamı oluşturulması amacıyla yerel imkanlar ile astronot kıyafeti hazırlanmış, uzayda yer çekimi olmadığını kavratılması amacıyla odanın üst kısmına monte edilen bir vinç ve buna bağlı oluşturulan aparatlar sayesinde öğrencilerin uzay boşluğunda dolaşma hissini kavramaları sağlanmıştır. Uzay odası okuldaki tüm öğrencilerin ziyaretine açılmış ve belirli aralıklarla dönüşümlü olarak ziyaret etmeleri sağlanarak, o havayı solumaları sağlanmış, uçuş aparatı ile gerçeğe yakınlık en üst seviyeye çıkmıştır. Bu süreçte tüm öğrenciler tarafından gezegen sistemi modelleri farklı materyallerle oluşturulmuş bilgilendirme kısa filmleri izletilmiş, arttırılmış gerçeklik uygulamaları kullanılmış ve sanal gerçeklik gözlüğüyle gözlemler yaptırılmıştır. Bu çalışmalardan sonra uygulama aşamasının ikinci boyutu gerçekleştirilerek teleskopla gece ve gündüz gözlemleri yapılmaya başlanmıştır. Böylece bilinmezliğe bir adım daha yaklaşılarak özellikle uzay bilimine ilgisi olan çocuklarla uzay sohbetleri, şarkıları ve gösterileri oluşturulmaya başlanmıştır. Bu çalışmanın temel amacı öğrencilerin bu odada zaman zaman uzayla ilgili meraklarını uyandırarak çeşitli konularda düşünmelerini ve soru sormalarını sağlamaktır. Uzayın bilinmezliğini ve ulaşılmazlığını uzay odası ile çocuklarımızın gözlerinin önüne sererek uzayla ilgili temel bilgiler kazandırılmaya çalışılmıştır. Uzay odasının bir parçası olarak alınan teleskop sayesinde Öğrencilerin uzayı gözlemlemeye çalışmaları, uzay içerisindeki ay ve gezegenleri kendi gözleri ile gözlemlemeleri böylece soyut olan uzay kavramının somut bir bilgi haline gelmesi sağlanmıştır. Uygulama sonunda öğrenciler uzay ve gezegenler ile ilgili temel bilgileri edinmiş olup araştırma inceleme yapma konusunda cesaretlenmişlerdir. Gözlem yapma, gözlem defteri tutma, bilgilerini aktarma yetisi ve en önemlisi bilimsel düşünebilme ve bu sürece girebilme yetisi bu projenin en önemli çıktılarından biri olmuştur.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Uzay, Çocuk, Gezegen, Merak

<sup>654</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, seymagur23@hotmail.com

## EĞİTİMCİNİN, TOPLUMSAL AHLAK DEJENERASYONUNA KARŞI VAZİFELERİ ÜZERİNE

CENGİZ ZEYBEK<sup>655</sup>,

### ÖZET

Toplum hayatında ahlak eğitimi; Tarihi, felsefi, dini, sosyolojik, pedagojik hangi bakış açısı esas alınarak planlanmış olursa olsun, vazgeçilemez bir mecburiyettir. Bununla birlikte, Dünyanın süratle değişen şartlarına bağlı olarak gerek küresel gerekse lokal ölçekte, her geçen gün artan miktarda ahlak sorunlarıyla yüzleşiyor olduğumuz, maalesef ki yadsınamaz bir gerçek. Başta küreselleşme sonucu Dünyanın küçülmesi, her tür bilgiye erişim kolaylığı ve dijital bağımlılıklar olmak üzere, bunu tetikleyen pek çok sebep mevcut. Değerler üzerinden büyük bir dejenerasyon ve ahlaki çöküntü oluşmakta. Bu dejenerasyonun, aynı hızla sürmesi halinde, gelecek nesiller üzerinde telafisi imkansız hale gelebilecek düzeyde bir tahribat oluşturmasıysa, neredeyse kaçınılmaz gözükmemekte. Bu alanda en büyük vazifelerden biri, yine eğitime düşmekte. Zira ahlaki dejenerasyonla hedeflerine gereğince güdülenemeyen ve kendilerinden yeterince istifade edilemeyen genç nüfus nedeniyle, ne yazık ki zaman, yetişmiş insan gücü ve enerji israfı yaşanmakta. Bu konu üzerinde farklı düşünce ve yaklaşımlara sahip birçok güç merkezi tarafından, eğitimde özellikle ahlaki yozlaşmanın neden olduğu çöküntü onarılmaya çalışılmakta. Farklı bakış açılarını benimsemiş her kanaat sahibi yada güç merkezi, ahlaki yozlaşmayı baz alarak, eğitim faaliyetlerini kendi düşünce ve politikaları doğrultusunda şekillendirmeye ve eğitim çağındaki nesilleri kendi ahlaki normlarına, gelecekle ilgili kendi hedef ve projeksiyonlarına göre biçimlendirmeye çalışmakta. Genç jenerasyon ise güç merkezlerindeki değişime göre her seferinde yeniden konumlanmaya çalışmakta, bu konuda isteksiz, başarısız ve yeterince hızlı olamayanlarsa yalnızlaşıp daha da marjinalleşmekte. Bu marjinalleşmenin tek sorumlusu, genç jenerasyon mudur? Toplumlara yukarıdan aşağıya doğru kendi anlayışlarına göre biçimlendirme uğraşısı, ahlaki yozlaşmayı ne ölçüde durdurabilecektir? Bu soruların cevapları, konu ile ilgili farklı bakış açılarını dile getiren alan uzmanların görüşlerini yansıtan kaynaklar üzerinde tarama yapılarak, mesleğin içerisinden bir bakışla aranmaya çalışılmıştır. Ahlak ve ahlak eğitiminin nasıl verilmesi gerektiği ile ilgili, Immanuel Kant, Jean Jacques Rousseau, Jules PAYOT, İmam GAZALİ, Kınalı zade Ali, Ziya Gökalp, Nurettin Topçu, Mümtaz TURHAN, Erol GÜNGÖR, Yahya AKYÜZ, Ahmet Bekir PALAZOĞLU, Bedii Ziya Egemen ve daha pek çok alan uzmanı tarafından kaleme alınmış kitap ve bilimsel makaleler incelenip karşılaştırılarak, doküman analizi yapılmıştır.

Ahlak anlayışı zamana, mekana, bölgeye, şartlara ve kişiye göre değişim göstermektedir. Dolayısıyla ahlak, bakılan açığa göre biçim kazanan, göreceli bir kavramdır. Toplumsal farklılıkları aynı potada eriterek bir "ahlaki ortalama" oluşturmak şarttır.

Göreceliliği sebebiyle, genel geçer olanlar dışında, ahlaki genç kuşaklara "dayatma" yoluyla aşlamaya çalışmak, doğru bir metodoloji değildir. Bu yaklaşım, ters tepme veya çocukları/gençleri büsbütün ahlaksızlık mecrasına sevk etme riski taşıyabilir. Bunun yerine, beklediğimiz tüm ahlaklı davranışları öncelikle bizzat kendimiz yapıp göstererek "rol model" olmak, daha doğru bir yaklaşım şeklidir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Ahlaki erozyon, Kültür transferi, Ahlaki ortalama, Milli bilinç, Eğitim sosyetes

<sup>655</sup> Öğretmen, BORSA İSTANBUL MEHMET AKİF ERSOY MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ, sflczx@gmail.com



## **SAĞLIK ÇALIŞANLARI ÇOCUKLARININ COVID-19 SÜRECİ KORKU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

**TÜRKAN SAATÇİ<sup>656</sup>, RIDVAN KARABULUT<sup>657</sup>,**

### **ÖZET**

Küresel bir sorun haline gelen Covid-19 salgını her yönden hayatımıza etki etmiştir. Etkiyi en çok hisseden sektörlerden biri de sağlık sektörü olmuştur. Sağlık çalışanlarının iş yüküyle beraber bulaş riski ailelerinden uzak kalmalarına ve korku düzeylerinin artmasına sebep olmuştur. Sağlık çalışanlarının kaygıları çocuklarına da yansımıştır. Bu araştırmanın amacı Covid-19 sürecinde sağlık çalışanlarının 4-6 yaş grubu çocuklarının korku düzeylerini ebeveyn görüşleri doğrultusunda incelemektir. Bu amaç doğrultusunda sağlık çalışanları ebeveynlerin düşünce ve görüşleri alınarak korku düzeyi ile ilgili elde edilen bilgilerin analizi yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Kırşehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi sağlık çalışanları oluşturmaktadır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni üzerine oluşturulmuştur. Araştırmada, durum çalışması çeşitlerinden iç içe geçmiş tek durum deseni kullanılmıştır. Araştırma katılımcıları amaçlı örneklem yöntemlerinden olan kartopu örneklem yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırmacı tarafından ilgili kurumdan izin alındıktan sonra ebeveynler belirlenerek, görüşmeler yapılmıştır. Daha sonra görüşme yapılan katılımcıların referans olduğu katılımcılar ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen verilerde tekrara düşüldüğü için çalışma grubu 18 ebeveynde bırakılmıştır. Yapılan 18 yüz yüze görüşme sonucunda elde edilen ses kayıtları ve notlar MAXQDA programı ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre sağlık çalışanları çocuklarının Covid-19 sürecinde ebeveynlerinin sağlık çalışanı olması ve ayrı kalmaları nedeni ile çeşitli korkular yaşadıkları görülmüştür. Her çocuğun en az bir tane korku çeşidi yaşadığı görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Covid-19, Çocukluk korkuları, Korku, Pandemi, Sağlık çalışanı.

<sup>656</sup> Öğrenci, SELÇUK ÜNİVERSİTESİ, trknsaatci05@gmail.com

<sup>657</sup> Doç. Dr., KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ, ridvan\_karabulut@yahoo.com

## **BİYEP YÜZYÜZE TEKNİK EĞİTİMLER ETKİ ANALİZİ: BİR KARMA YÖNTEMLER ARAŞTIRMASI**

**MEHTAP NAİLLİOĞLU KAYMAK<sup>658</sup>, NURDAN BAŞDOĞAN<sup>659</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı, BİYEP projesi kapsamında gerçekleştirilen yüzyüze teknik eğitimlerin, Biyomedikal cihaz teknolojileri alanı teknik insan kaynaklarının mesleki teknik kazanımları üzerinde etki düzeylerinin ortaya konulmasıdır. Araştırma modeli bir karma yöntemler araştırması olarak tasarlanmıştır. Araştırmada veriler sıralı olarak toplanmıştır. Öncelikle nicel ön test verileri, sonrasında nicel son test verileri ve son test ile eş zamanlı olarak nitel görüşme verileri toplanmıştır. Ağırlıklı olarak nicel veriler toplanmıştır. Çalışmada öncelikle, teknik insan kaynaklarının mesleki teknik kazanımlarının katıldıkları yüzyüze teknik eğitimler sonrasında hangi düzeyde etkilendiğinin nicel bir çalışma ile analiz edilmesi hedeflenmektedir. Bunun yanında söz konusu etkinin nitel bir çalışma ile, nicel örneklem grubu içinden seçilmiş bir çalışma grubu tarafından, mesleki ve sektörel gelişimleri açısından ne şekilde ifade edildiğinin ortaya konulmasına yönelik bütüncül bir analiz yapılması hedeflenmiştir. Araştırmanın bütüncül olarak birleştirilen verilerinin analizinde ve yorumlanmasında veri çeşitlemesi (triangulation) ve tamamlayıcılık yaklaşımları gözetilecektir. Veri çeşitlemesi ile nicel verilerle ortaya konan etki değerlerinin derecesinin, nitel verilerle benzerlik ve farklılıklarının ortaya konulması hedeflenmiştir. Araştırma aynı zamanda tamamlayıcılık yaklaşımı ile nitel verilerden elde edilen sonuçların, nicel verilerden elde edilen sonuçları açıklığa kavuşturmasını, detaylandırmasını ve güçlendirmesini de hedeflemektedir. Sıralı nicel, nitel desende planlanan karma araştırmalar modelinde öncelikle nicel çalışmada ön test ve son test zayıf deneysel desen kullanılmıştır. Araştırma, değişkenleri inceleme biçimine göre “ilişkisel (bağıntısal) araştırma” türünden ve ön-deneysel araştırma deseninin “tek gruplu ön test son test” türünden faydalanılarak gerçekleştirilmiştir. 3 seviyeli mesleki teknik eğitim kazanımları için 1. ve 3. seviyede 11 maddelik, 2. seviyede 13 maddelik kazanım değerlendirme ölçekleri kullanılmıştır. Nitel çalışmada, tekli durum deseninde 2 adet yarı yapılandırılmış soru ile katılımcıların görüşleri yazılı olarak toplanmıştır. Araştırmanın nicel çalışma grubu, Ankara Kalkınma Ajansı tarafından desteklenen (Biyomedikalde Yeni Ufuklar Projesi) BİYEP kapsamında gerçekleştirilen yüzyüze teknik eğitimlere katılan MEB Mesleki ve Teknik Öğretim Genel Müdürlüğünde teknik öğretmen olarak görev yapan öğretmenler ve mühendisler ile biyomedikal alanı sektör çalışanları, yeni mezunlar ve öğrencilerden oluşmaktadır. Nitel çalışma grubu, nicel grup içinde yüksek ve düşük düzeyli kazanım düzeyi etki değerlerine sahip bireyler ile, maksimum çeşitlilik örnekleme sağlayacak şekilde farklı cinsiyet yaş ve görevlere sahip bireyler arasından seçilmişlerdir. Etik kurul iznine sahip çalışmanın tüm verileri toplanmış, nicel veriler analiz edilmiştir ve nitel veriler analiz edilmeye başlanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Etki Analizi, hizmet içi eğitim, mesleki teknik kazanımlar, karma yöntemler araştırması.

<sup>658</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mnkaymak1@gmail.com

<sup>659</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, nurdanbasdogan@gmail.com

## **OKUL YÖNETİCİLERİNİN DESTEK EĞİTİM ODASI İLE İLGİLİ ALGILARININ METAFORLAR YOLUYLA BELİRLENMESİ:SİNOP İLİ ÖRNEĞİ**

HAKAN SÜZGÜN<sup>660</sup>,

### **ÖZET**

Bu çalışmanın amacı, okul yöneticilerinin destek eğitim odasına ilişkin metaforik algılarını ortaya koymaktır. 24.01.2022 ve 605.01-41961666 Sayılı Valilik Oluru ile araştırma izni alınmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılı içerisinde Sinop İli ve ilçelerinde görev yapmakta olan ilkokul, ortaokul ve lise yöneticileri oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak; yöneticilerin “Destek Eğitim Odası” kavramına ilişkin algılarını metaforlarla belirlemek amacıyla yarı yapılandırılmış form kullanılacak olup, “Destek Eğitim Odası ..... gibidir/benzer. Çünkü.....” şeklindeki ifadenin tamamlanması istenecektir. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Destek Eğitim Odası, yönetici, metafor.

<sup>660</sup> Öğretmen, shakan57@hotmail.com

## **DESTEKLEME VE YETİŞTİRME KURSLARINDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÖĞRETMEN TEMELİNDE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

**EMİN ŞEN<sup>661</sup>, MEHMET YAPICI<sup>662</sup>,**

### **ÖZET**

Ülkemiz eğitim sisteminde müfredatı destekleyecek ve sınavlara hazırlanmaya yönelik öğretim kurslarına ihtiyaç vardır. Bu çalışmada da MEB tarafından 2015 yılında uygulamaya konan Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının yürütülmesi, milli eğitimin amaçlarına ulaşma düzeyi, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerini öğretmen görüşleri temelinde ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni tercih edilmiştir. Çalışma grubu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Trabzon'un Beşikdüzü ilçesinde Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında görev alan kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemiyle farklı okullardan seçilmiş değişik branşlarda 21 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanmıştır. Toplanan veriler betimsel ve içerik analizi yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Öğretmenler kurslarda görev alma sebeplerini ekonomik katkı, hizmet puanından yararlanmak, öğrenilmeyen konulara yoğunlaşmak, öğrencileri üst eğitime yönelik sınavlara hazırlamak, maddi durumu dezavantajlı öğrencilere sınavlara hazırlanmada fırsat eşitliği yaratmak olarak belirtmişlerdir. Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında görev alan öğretmenlere sağlanan özlük ve maddi kazanımların haksız bir durum yaratmadığını ifade eden katılımcılar bu kursların çalışma saatlerinin dışında özveriye dayalı olduğunu vurgulamışlardır. Katılımcılar milli eğitimin amaçlarına ulaşma düzeyi açısından konuların pekiştirilmesi ve sınavlara hazırlık dışında başka bir katkısının olmadığı görüşündedirler. Kurslarda en fazla yaşanan sorunlar; devamsızlık, kaynak eksikliği, öğretmen ve öğrenci ilişkisinin sınav başarısına bağlı olması, hafta içi derslerden sonra yapılan kursların verimsiz olması, cumartesi ve pazar günü yapılan kursların öğrencinin kendisine zaman ayırmasına engel olması şeklindedir. Öğretmenlere göre destekleme ve yetiştirme kurslarının daha etkili ve verimli bir şekilde devam etmesi için; veli ve öğrencilere rehberlik yapılmalı, kursa yönelik kaynaklar sağlanmalı, aylık kazanım sınavları yapılmalı, öğretmenler yeni yöntem ve teknikleri kullanmalıdır. Bulgular doğrultusunda öneriler geliştirilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Destekleme ve Yetiştirme Kursları, Öğretmen, Sınavlara Hazırlık

<sup>661</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, eminsen6128@gmail.com

<sup>662</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ysmypici@hotmail.com

## ÇOCUKLARIN ZARARLI İNTERNET KULLANIMLARINDA AİLE ÖZELLİKLERİNİN VE MÜDAHALESİNİN ETKİSİ

HÜSEYİN SİHAT<sup>663</sup>,

### ÖZET

İnternet, çocuklarının çevrimiçi kaynaklardan faydalanmasını isteyen ancak aynı zamanda çocuklarını zararlı içeriklerden korumak isteyen ebeveynler için zorluklar doğurmaktadır. İnternetin topluma olan tüm faydalarına rağmen, bireylere ve topluma önemli zararlarla da ilişkilendirilebileceği giderek daha fazla kabul görmektedir. Zararlı internet kullanımı dünya sağlık örgütü tarafından belirlenen bağımlılık sınıflandırmalarında yer almıştır. Bireyler internet ortamına değil, çevrimiçi olarak katıldıkları ilgili etkinliğe bağımlı hale gelmektedirler. Bağımlılık yaratan internet kullanımıyla yaygın olarak ilişkilendirilen faaliyetler, oyun oynama, sosyal medya kullanımı ve pornografik içeriklere erişim olarak yer almaktadır. Çocukların zararlı internet kullanımlarına yönelik yapılan araştırmalar yaygın olarak gerçekleştirilmektedir fakat genellikle internet kullanım verileri, aktif internet kullanımına yönelik tehditler/fırsatlar üzerinde araştırmalar yapılmaktadır. Zararlı internet kullanımında özellikle çocuklara yönelik olarak velilerin mevcut özellikleri ve müdahale yöntemleri konusunun yer aldığı bu araştırma internet kullanımına neden olan aile davranışlarını ortaya çıkartacaktır. Bu çalışma Gaziantep Nurdağı ilçesinde okul öncesi, ilkököl, ortaokul ve lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin ailelerinden oluşan 860 kişiden elde edilen verilerle yürütülmektedir. Araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ve Eşgi(2014) tarafından geliştirilen "Aile-Çocuk İnternet Bağımlılık Ölçeği" kullanılmıştır. Çevrimiçi olarak ilçe genelinde yer alan velilere ulaştırılmıştır. Ölçekte yirmi madde yer almakta, kişisel bilgiler sorularında ise anne ve babanın eğitim durumları, öğrenci sınıf ve yaşı, ailenin ekonomik geliri, aile üyelerinin bulunduğu yaş, aile bireyleri hakkında genel bilgiler ve evdeki internet erişim aracı bilgisi yer almaktadır. Bunun yanında ailelerin internet güvenlik uygulaması kullanım durumları, internet kullanımına yönelik sınırlayıcı davranışlar ve öğrenci başarısı bağımsız değişken olarak değerlendirilmektedir. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden istatistiksel olarak bağımsız örneklem t testi veya tek yönlü anova uygulanması beklenmektedir. Verilerin toplanma süreci sona ermiş fakat nicel araştırmak teknikleri henüz tamamlanmadığı için bulgular ve tartışma gerçekleştirilememiştir. Ayrıntılı bilgiler sunum sırasında paylaşılması sağlanacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Zararlı internet kullanımı, internet kullanımlarında aile davranışları, çocukların internet kullanım alışkanlıkları

<sup>663</sup> Öğretmen, NURDAĞI İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, huseyinsihat@gmail.com

### ÖZET

Günümüzde rekabet koşulları giderek zorlaşmakta ve dinamik çevrelerdeki değişimler gün geçtikçe hızlanmaktadır. Örgütler bu hızlı değişimlere ayak uydurabilmek, rekabetle baş edebilmek ve ayakta kalabilmek için sürekli bir gelişme içinde olma çabası göstermekte; bu durumda da çalışanların performanslarını arttırabilmek ve performans kayıplarını engelleyebilmek her zamankinden daha fazla önem kazanmaktadır. Örgütler çalışanların performanslarını arttırabilmek ve performans düşüşlerini önleyebilmek adına, gerek yeni çalışanların seçiminde, gerekse mevcut çalışanlarını yönlendirmede farklı arayışlar içine girmektedirler. Çalışmanın amacına yönelik yapılan literatür araştırmasında, sosyal kaytarmaya ilişkin genel literatürün oldukça az sayıda ve çoğunlukla sosyal psikoloji alanındaki çalışmalarla sınırlı olduğu dikkat çekmiştir. Dolayısıyla, bu çalışmanın sosyal kaytarmaya dair teorik bilgilerin detaylı bir şekilde, düzenle sunulması ve sosyal kaytarmanın diğer örgütsel davranışlarla ilişkilerini özetlemesi açısından bir bilgi kaynağı ve derleme olması umulmaktadır. Bu çalışma, Tekirdağ ili Malkara ilçesinde her tür ve derecedeki resmi okullarda görev yapan öğretmenlerin sosyal kaytarma algılarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma Yöntemi ve Veri Analizi: Bu araştırma var olan durumu ortaya koymayı amaçladığından betimsel bir araştırmadır. Verilerin toplanmasında nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın amacına uygun olarak, öğretmenlerin sosyal kaytarma algılarını belirlemek amacıyla kesitsel tarama türü kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2021 - 2022 Öğretim yılında Tekirdağ ilinin Malkara ilçesinde her tür ve derecedeki okullarda görev yapan 216 öğretmen oluşturmaktadır. Evrene göre örneklem büyüklüğü hesaplanmış ve %5 hata oranı ve %95 güven düzeyine göre örneklem büyüklüğü 211 olarak tespit edilmiştir. Araştırmaya 256 öğretmen katılmış ve 216 öğretmenin verileri sağlıklı olarak değerlendirilmiştir. Bu araştırmada basit rastgele örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veriler doküman inceleme ve “Sosyal Kaytarma Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Toplanan nicel veriler betimsel istatistik yoluyla analiz edilmiştir. Bulgular ve Sonuçlar: Katılımcıların sosyal kaytarma algılarının genel olarak orta düzeyde olduğu, öğretmenlerin sosyal kaytarmaya ilişkin algılarında cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, görev, kurum türü değişkenine göre anlamlı bir fark görülmemiştir. Yanıtların aritmetik ortalaması incelendiğinde; çalışanların işlerin sadece kendi üzerlerine düşen kısımlarını yaptıkları, kendilerine verilen işleri başkalarına bıraktıklarını, işleri istenilen kalitede ve zamanında yapmanın öncelikli hedefleri olmadığı, ekip içinde bir işi yapmak için ellerinden geleni en iyi şekilde yapmadıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Sosyal Kaytarma, Öğretmen, Algı

<sup>664</sup> Öğretmen, TEKİRDAĞ MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ, ibrahimcakal59@gmail.com

<sup>665</sup> Doktora Öğrencisi, ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ, gizem.aktas.cakal@gmail.com

### ÖZET

Sanat tarih öncesi dönemden günümüze kadar bir iletişim biçimi olarak kullanılmıştır. Özellikle okuma yazma bilmeyenlere mesaj verme, bilgi aktarma veya kültürel hikayeler anlatmada sanat önemli bir araçtır. Sanat eseri yapmak duyguları anlamının ve iletmenin bir yoludur. Sanat insanların dünyayı anlamasına katkıda bulunabilmekte ya da başkalarını anlamaya yardım etmektedir. Mülteci çocuklar birçok psikolojik sorun geliştirme riski yüksek bir grubu oluşturmaktadırlar. Günümüzde çocuklara yapılan müdahaleler psikofarmakolojik tedaviler, oyun terapisi, bilişsel davranışçı terapi, psikolojik bilgilendirme ve anlatı maruziyet terapisi (Catani, Jacob, Schauer, Kahila ve Neuner, 2008). Savaşta etkilenen çocuklara yönelik müdahalelerin gözden geçirilmesi, psiko-sosyal, yaratıcı-ifade edici ve rekreasyonel müdahale programlarının daha çok kullanıldığını göstermiştir. Sanat terapisi dinamik bir terapidir. Sanat eseri aracılığıyla, kendi tedavisine katılır. Terapötik sanat yapımı, çocukların duygularını ve düşüncelerini kişisel bir şekilde ifade etmelerini sağlar. Bazen olayları kelimelerle tanımlamak zordur; ancak sanat yapmak insanları başka yollarla ifade etmeye teşvik eder. Sanat materyallerini ve yaratıcı süreci kullanmak, çocukların duygusal çatışmaları uzlaştırmasına, öz farkındalığı artırmasına, sosyal becerileri geliştirmesine, başa çıkma mekanizmalarını geliştirmesine, özsaygıyı artırmasına, kaygıyı azaltmasına ve yaratıcı düşüncelerini, problem çözme becerilerini geliştirmelerini sağlar. Fitzpatrick (2002), sanat terapisinin mülteci çocukların kontrol ve yapı hissini hissetmelerini sağladığını ve kimliklerini yeniden iddia etmelerine ve kayıplarını dengelemelerine yardımcı olduklarını destekledi. Mohlen, Parzer, Resch ve Brunner (2005). Şu anda Türkiye'de yaşayan 1.490.034 Suriyeli mülteci çocuk var (UNCHR, 2016). Hem psikolojik sorunları azaltmak hem de sahip oldukları dayanıklılığı güçlendirmek için psikolojik ihtiyaçları hakkında bilgi sahibi olmak ve etkili müdahale programları tasarlamak önemlidir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Göçmen, Mülteci, Suriye, Entegrasyon, Çocuk

<sup>666</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, [elmiralinda2003@gmail.com](mailto:elmiralinda2003@gmail.com)

## VELİLERİN ÖZEL OKUL TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER ( BURSA İLİ ÖRNEĞİ)

DİLEK KUMRU<sup>667</sup>,

### ÖZET

Sürekli değişen ve gelişen dünyamızda yeniliklere ayak uydurabilmenin, çağdaşlaşmanın, kalkınmış ve mutlu bir toplum olmanın yolu eğitimden geçmektedir. Eğitim, emeğe nitelik kazandırma süreci olarak, kalkınma araçlarından en önemli olanıdır. Eğitim hayatın vazgeçilmez bir parçasıdır. Geleceğimizin teminatı çocuklarımızın eğitimi ise biz büyükler için büyük kaygı sebebidir. İlköğretim; çocuk için öğrenme, sosyal ve duygusal birçok alanda temellerin atıldığı çok önemli bir dönemdir. Bu döneme özgü en önemli karar, çocuğun gideceği okulun seçilmesi aşamasında verilecek karardır. Çocuklarımızın iyi bir eğitim alması için araştırma süreci başlatırız. Okul seçiminde önemli olan okulun özelliklerinin, çocuğun ve ailenin beklentilerine ve özelliklerine uygunluğudur. Her aile doğal olarak, çocuğunun en nitelikli ve en ideal okul imkânlarından yararlanmasını istemektedir. Ülkemizde özel okullardaki öğrenci sayısının devlet okullarındaki öğrenci sayısına oranı %2'dir. Bu oran; Tunus'ta %12, Almanya'da %13, İngiltere'de %15, Fransa'da %24, Hollanda'da %68'dir (Morgil, 1997, s. 12). Türkiye'de 1983-1990 yılları arasında özel okul sayısının %100 arttığı ve öğrenci sayısındaki artışın da buna paralel olduğu, ancak 1990-1996 yılları arasında da özel okul sayısının %100 oranında artarak kapasitenin 400.000'e çıkmasına karşılık bu altı yıllık dönemde öğrenci sayısında %29'luk bir azalma olduğu belirtilmektedir (Uğur, 1997, s. 18). Bireysel getirisinin önemi hissedildikçe insanlar aldıkları eğitim hizmetinin daha kaliteli olması için, bütçelerini zorlayarak hizmeti daha iyi verdiğini düşündüğü kurumlara yönelmektedir. Bu durum veliler için tercih sorununu özel okullar için ise rekabet ve pazarlama sorununu beraberinde getirmektedir. Okul tercihinde velilerin seçiciliği ve seçeneklerin sayısı arttıkça özel okulların müşteri profillerini geliştirmek ve pazardan daha fazla pay alabilmek için eğitim yönetimi ile eğitim ekonomisi alanlarındaki yeni bilgileri pratiğe aktararak hızlı bir değişme yaşamak zorunda kalacakları kaçınılmazdır. aştırmanın Amacı Araştırmanın amacı, ailelerin devlet ya da özel okulları tercihlerinde etkili olan faktörlerin neler olduğunu ve bu faktörlerin okul tercihlerini nasıl ve hangi yönde etkilediğini belirlemektir. Araştırmanın örneklemini Bursa ili merkezindeki özel okulda okumakta olan öğrencilerin aileleri oluşturmaktadır. Araştırma sonuçları kongrede sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Özel Okul, Aile, Eğitim

<sup>667</sup> Öğretmen, ÖZEL BAĞÇEŞEHİR KOLEJİ, dileksengulkumru@gmail.com



## **KAMUDA GÖREV YAPAN OKUL YÖNETİCİLERİNİN YÖNETİM BECERİ DÜZEYLERİNİN VE LİDERLİK ÖZELLİKLERİNİN KURUMDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERE AKTARILMASI**

MUSTAFA HİLMİ DİŞBIDAK<sup>668</sup>, ASLI ESRA KAPLAN<sup>669</sup>, OZAN ERZİNCAN<sup>670</sup>,

### **ÖZET**

Eğitimde verimin istenilen şekilde sağlanabilmesi için görev yapan öğretmenlerin morali olması önemlidir. Morali yükseltmek için alınması gereken önlemlerin başında, eğitim kurumu yöneticilerinin öğretmenler için iyi örnek olmaları, bilinçli bir şekilde çalışanlarda hizmet ettiği ve onlarla birlikte oldukları duygusunu uyandırmaları gerekmektedir. Kurumlar içinde bireyin moralinin, yaptığı iş ve iş arkadaşlarıyla olan ilişkisi, kişiliğine değer verilmesi, statüsü ve yöneticisinin davranışları ile yakından ilgilidir ve işleyişin insan üzerine kurulduğu durumlarda bu normaldir. Bununla birlikte bireyi sürekli mutlu kılan bir doyum noktası da yoktur. Bir gereksinimin bittiği yerde başka bir gereksinim başlar ve motivasyon her defasında aynı yolu izler. İnsanları motive eden gereksinimlerin neler olduğu ne kadar iyi anlaşılırsa, insanlar o derece etkin şekilde motive edilebilirler. Motivasyonunun esas gereksinimlerin karşılanmasıdır. Motivasyon konusu genel olarak bireylerin beklenti ve gereksinimlerini, amaçlarını, davranışlarını kapsamaktadır. Motivasyon sözcüğünün karşılığı olarak dilimizde güdülenme, isteklendirme, teşvik etme gibi kavramlar kullanılmaktadır. Motivasyon, bireylerdeki içsel enerjinin belirli hedeflere yönlendirilmesi için hareketlendirilmesi, aktive edilmesidir. Akat'a göre motivasyon ise; ferdi veya fertleri belirli bir yöne doğru devamlı şekilde harekete geçirmek için gösterilen çabaların toplamıdır. "Okul yöneticileri okulun geleceğine yönelik bir vizyona sahip olmalı ve sürekli olarak bu vizyona ulaşmaya yönelik çaba harcamaları gerekir. Okul müdürlerinin rehberliğinde okul personeli tarafından ortaklaşa geliştirilmiş yazılı bir vizyon ifadesi olması gerekir. Böylece okulun nereye gittiği hakkında okul çapında bir uzlaşma sağlanmış olur ve okul müdürleri hedefe ulaşmaya yardım etmeye çalışır. İş doyumunu kavramı örgüt çalışanlarının işlerine karşı gösterdikleri içsel bir tepkiyle ilgilidir. İş doyumunu çeşitli şekillerde ifade edilmektedir. Çetinkanat'ın Locke'den aktarımına göre iş doyumunu; "bir bireyin işini ya da iş ile ilgili yaşantısını, memnuniyet verici veya olumlu bir duygu ile sonuçlanan bir durum olarak takdir etmesidir" İş doyumunu iş durumuna duygusal bir tepkidir. Bu nedenle görülmez, ancak anlaşılır. İş doyumunu genellikle çıktılarının beklentileri ne kadar karşıladığı veya aştığına göre belirlenir. Eğitim örgütlerinde verim makine ile değil insanla gerçekleştirilmektedir. Bu verimin yaratılmasında insanların duygusu, coşkusu, heyecanı büyük önem taşımaktadır. Yorgun, kırgın, küskün insanlar verimli olamazlar. Duyarsız ve çoğunlukla da yetersiz olarak nitelendirilen yöneticilerin, öğretmenlerin de bireysel gereksinimlerinin olabileceğini anlamakta güçlük çektikleri bilinmektedir. İnsanlar yaptıkları faaliyetlerle ilgili takdir edilmekten ve beğenilmekten hoşlanırlar. Her normal insan da bunu ister. İnsanların kendilerine duydukları güven ve saygının gelişmesi buna bağlıdır. Bu etkiler gelecek için güçlü motivasyon faktörleridir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim, moral, eğitim kurumu, yönetici, motivasyon

<sup>668</sup> Öğretmen, İZMİR NAMIK KEMAL LİSESİ, mustafadisbudak@gmail.com

<sup>669</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, asliesrakaplan@hotmail.com

<sup>670</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ozanertzincan@gmail.com

### ÖZET

Her türlü mikrobu bulaştıran araç yeteri kadar yıkanmayan ellerdir. Birçok mikroorganizma eller vasıtasıyla yayıldığı için salgın hastalıkların önlenmesinde doğru el yıkama büyük önem taşımaktadır. Çocuklar birçok mekanda yüzeyler ve kendileri arasındaki bu bağlantıyı kırmanın en etkili yolu sık ve doğru el yıkamadır. Ellerin su ve sabunla 20-30 sn parmak araları ve el bileği de dahil edilerek yıkanması ve yıkandıktan sonra kağıt peçete ile kurulanması gerekmektedir. Yapılan çalışmalar mikropların kişiden kişiye taşınabildiğini ortaya koymaktadır. Sınıfta yapılan silgi, kalem gibi eşyaların alışverişinde bile bu eşyalara bulaşan mikroplar eller aracılığıyla vücuda alınmaktadır. Çocukların vücut direnci daha zayıftır ve hastalıklara kolay teslim olurlar. İşte biz bu projemizde doğru ve gereken zamanda el yıkama ve çevre hijyeni konusunda gerekli ve doğru bilgileri verip farkındalığı artırmak ve ELLERİ YIKA, COVID-19 ELVEDA demek istiyoruz.

**ANAHTAR KELİMELEER:** El Yıkama,Hijyen,Covid19

---

<sup>671</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, soyyigit.tubaa@gmail.com

<sup>672</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mbila@hotmail.com

## **ORTAOKUL 5. SINIF BİYOLOJİ –FİZİK- KİMYA ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIMLARININ 21. YÜZYIL BECERİLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ**

**NEŞE DÖNE AKKURT<sup>673</sup>, BURCU BABAOĞLAN ÖZDEMİR<sup>674</sup>, BAŞAK BABAOĞLAN<sup>675</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmada amaç; 2018 yılı 5. Sınıf Fen Bilimleri öğretim programında yer alan kazanımları P21 Becerileri çerçevesinde incelemektir. Araştırma doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada 2018 yılı Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programında yer alan 5. Sınıf kazanımları veri kaynağı olarak kullanılmıştır. Veri analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırma konusuyla ilgili 5. Sınıf Fen Bilimleri öğretim programında yer alan kazanımlarının 21. Yüzyıl becerileri açısından incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu yönüyle yürütülecek olan bu araştırmanın literatürdeki bu boşluğu dolduracağı düşünülmektedir. Ayrıca 2018 FBDÖP’lerde vurgu yapılan karar verme, analitik düşünme, takım çalışması, yaratıcı düşünme, iletişim kurma ve girişimcilik becerilerinin öğretim programı kazanımlarına ne ölçüde yansıtıldığının belirlenmesi, öğretim programının gelecek yıllarda iyileştirilmesi sürecinde önem arz edecektir. Bu nedenle araştırmanın amacı; 2018 yılı 5. Sınıf Fen Bilimleri öğretim programında yer alan kazanımları P21 Becerileri çerçevesinde incelemek şeklinde belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda aşağıda belirtilen sorulara yanıt aranmıştır:

1. 2018 yılı FBDÖP’de yer alan 5. Sınıf kazanımlarının 21. yüzyıl becerilerine genel dağılımı nasıldır?
2. 2018 yılı FBDÖP’de yer alan 5. Sınıf kazanımlarının 21. yüzyıl becerilerine dağılımı ünitelere göre nasıldır?
3. 2018 yılı FBDÖP’de yer alan 5. Sınıf kazanımlarının 21. yüzyıl becerilerine dağılımı konu alanlarına göre nasıldır?

2018 yılı 5. Sınıf Fen Bilimleri öğretim programında yer alan kazanımları P21 Becerileri çerçevesinde incelendiği bu araştırma nitel araştırma yöntemi olan doküman incelemesiyle gerçekleştirilmiştir. Doküman incelemesinde araştırma konusu olan olay ve olgulara ilişkin bilgileri bulduran yazılı kaynaklardan yararlanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu araştırmada da FBDÖP incelendiği için doküman incelenmesi kapsamında değerlendirilmiştir. Araştırmanın verilerini Fen Bilimleri öğretim programında yer alan beşinci sınıf kazanımları oluşturmaktadır. Programda yer alan toplam 36 kazanım incelenmiştir. İlgili kazanımlar, literatürde kabul gören P21(2019a) tarafından sunulan 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmiştir. Ünitelere göre dağılım incelendiğinde beşinci sınıf düzeyinde yer alan tüm ünitelerde iletişim ve bilgi okuryazarlığı becerilerine yönelik kazanımlara yer verildiği belirlenmiştir. En az ünite içerisinde yer verilen becerinin Bilgi, İletişim Teknolojileri Okuryazarlığı olduğu tespit edilmiştir. 21. yüzyıl becerilerinin konu alanlarına göre dağılımına bakıldığında beşinci sınıf düzeyinde yer alan Dünya ve Evren, Fiziksel Olaylar Canlılar ve Yaşam konu alanlarında Yaratıcı Düşünme, Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme becerilerini geliştirmeye yönelik kazanımlar içerdikleri belirlenmiştir. Bunların yanı sıra programda yer alan kazanımların bir kısmının birden fazla beceriyi kapsadığı belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda

<sup>673</sup> Dr., NURAY TUNCAY KARA BİLİM VE SANAT MERKEZİ, neseakkurt@gmail.com

<sup>674</sup> Öğretmen, NİZİP BİLİM VE SANAT MERKEZİ, BURCU-8980@hotmail.com

<sup>675</sup> Öğretmen, PROF.DR.AZİZ SANCAR BİLİM VE SANAT MERKEZİ, basak\_babaoglan@hotmail.com

öğretim programında 21. yüzyıl becerilerinden bilgi okuryazarlığının ön plana çıktığı, kısmen iletişim, eleştirel düşünme ve problem çözme ve yaratıcı düşünme becerilerine yer verildiği söylenebilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** 21. Yüzyıl Becerileri, Biyoloji, Fenbilimleri, Kazanım

### ÖZET

Bireylerin çağdaş toplumun işlevsel bir üyesi olabilmesi, kendi iş ve yaşam koşullarını düzenleyebilmesi; özgür, bağımsız ve katılımcı bir kişilik oluşturabilmesi; hepsinden de öte çağdaş bir bakış açısı kazanabilmesi okuryazarlık becerilerini geliştirebilmelerine bağlıdır. Bu çalışmanın amacı öğrencilerin duygularını, düşüncelerini, izlenimlerini yazılı ve sözlü olarak düzgün bir şekilde ifade edebilmeleri, anlamlı ve düzgün cümle kurmaları, anlamsal ve yapısal bütünlük taşıyan paragraflar, noktalama ve imlâ kurallarını uygulayabilmeleridir. Böylece ilkokul seviyesindeki öğrencilerin okuduğunu anlama gücü ile yazılı anlatım becerilerini yeterli seviyede geliştirebilmek hedeflenmiştir. Çalışma Milli Eğitim Bakanlığının “Telafide Ben de Varım Projesi” kapsamında, Türkiye’nin farklı şehirlerinden 7-11 yaş grubundaki 18 öğrenci ve 3 gönüllü öğretmenin yürütmüş olduğu “Küçük Yazarların Büyük Hikâyeleri” adlı projede, gönüllü öğretmenler tarafından öğrencilere uzaktan eğitim yoluyla üç ay boyunca hikâye yazma atölyeleri yapılarak yürütülmüştür. Öğrenciler editör öğretmenlere dağıtılarak çalışmalar devam etmiştir. Hikâye yazabilmeleri için gerekli olan yer, zaman, karakter ve olay belirleme, giriş gelişme ve sonuç bölümlerinde nelere dikkat edilmesi gerektiği konusunda öğrencilere rehberlik yapılmıştır. Yazma aşamasında öğrencilere değerler eğitimi konuları dağıtılarak bu konularda birer olay örgüsü kurmalarına fırsat verilmiştir. Yazılan hikâyeler editör öğretmenler tarafından çevrimiçi toplantılarla incelenerek değerlendirilerek geri dönütler sağlanmıştır. Düzeltme yapılması gereken yerler konusunda karşılıklı olarak istişarede bulunularak gerekli düzeltmeler yapılarak; noktalama ve imla kurallarında görülen yanlışlıklar, hikâye üzerinde gösterilerek, noktalama ve imla kurallarının doğru kullanımını pekiştirilmesine destek olunmuştur. Ayrıca öğrencilerin görsel okuryazarlığı ve yaratıcılık becerilerine destek olmak amacıyla hikâyeleri resmettirilmiştir. Bu çizimler ressam tarafından illüstrasyon yöntemiyle tekrar aslına uygun olarak resmedilerek; ortaya çıkan hikâyeler bir kitapta birleştirilerek, illüstrasyon resimlerle birlikte basılmıştır. Bu çalışmanın yaygınlaştırılması için gerek yerel basında gerekse TRT Haber ve FoxTv gibi ulusal basında yayınlanması sağlanmıştır. Ayrıca öğrencilerin buldukları şehirlerdeki vali, kaymakam, milletvekilleri, milli eğitim müdürü gibi bürokratlara kitaplarını imzalayarak hediye etmeleri sağlanmıştır. Okullarında tören yapılarak okul müdürleri tarafından ödüllendirilmişlerdir. Çalışmanın amacına uygun, söyleşi ve imza günleri gerçekleştirilmiştir. Yapılan bu çalışma sonucunda öğrencilerin kendilerine olan özgüvenlerinde bir artış olduğu, duygularını, düşüncelerini, izlenimlerini yazılı ve sözlü olarak düzgün bir şekilde ifade edebildikleri, anlamlı ve düzgün cümle kurmaya özen göstermeye başladıkları, anlamsal ve yapısal bütünlük taşıyan paragraf oluşturarak, noktalama ve imlâ kurallarını doğru ve yerinde kullanmayı öğrendikleri tespit edilmiştir. Bu çalışmanın daha geniş kitlelere ve öğrenciye ulaşması için geniş çaplı bir proje olarak tasarlanıp; yabancı ortaklarla Avrupa Birliği Projesi kapsamında tekrar yapılması için çalışmalara başlanmıştır. Böyle bir proje sayesinde farklı kültürler ve ülkelerdeki çocuklardan oluşan bir grupta yapılacak çalışma sonucunda basılacak olan kitaptaki hikâyelerin, ortak ülkelerde kullanılan dillere çevrilerek basılması, projenin çok daha büyük kitleye ulaşmasını sağlayacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** 21.yy Becerileri, okuryazarlık, yaratıcılık

<sup>676</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, m\_uyaroglu@hotmail.com

# NEOLİBERAL EĞİTİM POLİTİKALAR GÖLGESİNDE ULUSLARARASI SINAVLAR VE TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ

RAMAZAN YİRCİ<sup>677</sup>, GÜLSEDA KİRİŞÇİ<sup>678</sup>,

## ÖZET

Geçmişten günümüze devletlerin ekonomi politikalarına yön veren çeşitli görüşler olmuştur. Son zamanlarda ise küreselleşmenin de etkisiyle liberal ve neoliberal ekonomi politikalarının yaygınlık kazandığı görülmektedir. Neoliberal ekonomi politik anlamda; devletin elini piyasadan çekmesini istemekte, serbest pazar ekonomisini ve özelleştirmeyi savunmaktadır. Bu politik söylemin temeli devletin çekildiği alanları özel sektöre devretmesi yani özelleştirmesi olarak açıklanmaktadır. Böylece eğitim parayla satın alınan bir hizmet olmaya başlamıştır. Eğitim günümüzde ekonomi ile bağlantılı OECD ve Dünya Bankası gibi oluşumlar tarafından reforma yönlendirilmektedir. PISA, TIMMS ve PIRLS gibi uluslararası sınavların sonuç raporlarında fırsat ve imkân eşitliğinin sağlanması, okulların nitelik farkının azaltılmasına ilişkin tavsiyeler yer almaktadır. Bu araştırmanın amacı PISA, TIMMS ve PIRLS sınavlarını neoliberal eğitim politikaları bağlamında incelemek ve Türk eğitim sistemini mevcut veriler ışığında analiz etmektir. Bu amaç çerçevesinde literatür taraması yapılmış, özellikle 2000 yılı itibariyle konu hakkında yapılmış çalışmalar, MEB, ERG ve TEDMEM raporları incelenmiştir. “Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı”, (PISA) OECD tarafından bilgi ve becerilerin günlük yaşamda kullanılabilirliğini ölçmek amacıyla matematik, fen okuryazarlığı ve okuma becerileri alanlarından birini her 3 yıllık periyotlarda ağırlıklı alan olarak belirlemektedir. Türkiye’nin ilk katıldığı yıl olan 2003’ten 2018’e tüm alanlarda bir yükselişte olduğu gözlenmektedir. Sosyo-ekonomik düzey ve akademik başarı arasındaki ilişkinin gücünü azalttığı görülmektedir. Olumlu gelişmelere rağmen kaliteli eğitim ve erişim eşitsizliğine yol açan gelir düzeyi, program ve okul türü ve coğrafi bölge gibi değişkenlerin başarıdaki etkilerinin daha da çok azaltılması önem taşımaktadır. “Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması”, (TIMMS) IEA tarafından öğrencilerin matematik ve fen alanındaki başarılarını değerlendirmek amacıyla yapılan bir tarama araştırmasıdır. TIMMS sonuçlarına göre öğrencilerin başarı durumları ile okul müdürlerine uygulanan anketler ile elde edilen sosyo-ekonomik düzey arasında bir ilişki olduğu görülmektedir. Avantajlı ve dezavantajlı okullarda eğitim alan öğrencilerin puan ortalamalarında ciddi farklar göze çarpmaktadır. Eğitimde eşitlik ve kaynaklara ulaşılabilirlik konusunda yapılacak iyileştirmelerin bölgesel ve sosyo-ekonomik düzeylere dayalı farkları ortadan kaldıracığı düşünülmektedir. Ancak Covid-19 pandemisinde uygulanan uzaktan eğitim sosyo-ekonomik farklılıkları daha da belirginleştirmiştir. “Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi” (PIRLS) IEA tarafından 9-10 yaş grubundaki ilköğretim öğrencilerine uygulanan bir okuma testidir. PIRLS 2001 değerlendirmesinin sonuçları da sosyo-ekonomik düzey farklılıklarına, okuma alışkanlıklarına, öğretmen niteliklerine dikkat çekmektedir. Okuma alışkanlığının erken yaşta kazandırılmasının ve okul öncesi eğitimin önemi göze çarpmaktadır. PIRLS 2001 değerlendirmesinin üzerinden geçen yirmi yılda 2021 döngüsüne katılan Türkiye’nin eğitimde belirli bir yol kat ettiği düşünülmektedir. Okul öncesi eğitimin yaygınlaşması, yılda kişi başına düşen kitap sayısının, kütüphanelerin ve basılan kitap sayısının artması gibi faktörlerin öğrenci başarısına katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Sayısal veriler dünyanın en büyük ekonomilerine sahip G20 ülkeleri içinde yer alan

<sup>677</sup> Doç. Dr., KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ, ryirci@gmail.com

<sup>678</sup> Doktora Öğrencisi, KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ, gulsedakirisci@gmail.com

Türkiye'nin, ekonomi teşkilatları tarafından düzenlenen uluslararası sınavlarda başarısının yükselişte olmasına rağmen hala OECD ortalamasının altında olduğunu göstermektedir. Türkiye'nin bölgesel farklılıklar, okul türü farklılıkları ve sosyo-ekonomik düzey farklılıkları gibi parametrelerin bu sınavlardaki başarıyı olumsuz olarak etkilediği düşünülmektedir. Çalışmada ulaşılabilecek sonuçlara göre Türkiye'nin uluslararası sınavlardaki başarısını artırmaya yönelik önerilerde bulunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Uluslararası Sınavlar, Küreselleşme, Neoliberal Eğitim, Türk Eğitim Sistemi

# **TEKRARLANABİLİRLİK KRİZİ, GEÇERLİLİK KRİZİ VE TEORİ KRİZİNİN KISKACINDAKİ PSİKOLOJİ VE SOSYAL BİLİMLERDE KRİZDEN ÇIKIŞ İÇİN ÖNE ÇIKAN İKİ TREND: “YENİ İSTATİSTİK” VE “BAYESYEN YÖNTEMLER”**

ERGÜN KARA<sup>679</sup>, HACI BAYRAM YILMAZ<sup>680</sup>,

## **ÖZET**

Başta psikoloji olmak üzere sosyal bilimlerde başlayan tekrarlanabilirlik ve P-değeri krizleri son 10 yılda damgasını vurmuştur (Baker, 2015). Son yapılan çalışmalar tekrar edilebilirlik krizinin sosyal bilimlerde olduğu gibi temel bilimlerde de vahim boyutta olduğunu göstermiştir (Errington, vd. 2014; Nosek & Errington, 2017). Bütün bunlara ek olarak psikoloji temelli başlayan ama sosyal bilimlere de sirayet eden teori ve geçerlilik krizi tartışmaları başladı (Schimmack, 2021; Muthukrishna ve Henrich 2019). Bütün bu tartışmalar genel olarak tüm bilim alanlarında özel olarak sosyal bilimlerde yöntem, uygulanan istatistiksel analizler, örnekleme ve araştırma pratikleri alanında zornulu reformu dayatmıştır. Bu çalışma kapsamında bu krizlerin sebepleri ve krizden çıkışın yolları tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur. Bu bağlamda bu kısa sürede veri analizinde iki tarihi geçiş yaşanmaya başlamıştır. Birincisi klasik hipotez testinde etki büyüklüğü, güven aralığı ve meta-analizin belirsizlik tahminlemede kullanılması bu trend “yeni istatistik” (the New Statistics) olarak adlandırılmıştır (Cumming, 2014). İkincisi ise klasik istatistikten bayesyen istatistiğe geçiştir (Kruschke & Liddell, 2015). Sonuç olarak açık bilimi tercih etmek, araştırmalarda şeffaf olmak, yeni yöntem ve istatistiğin sunduğu fırsatları değerlendirmek, bu krizden çıkışa ve daha sağlıklı bilimsel bilginin üretimine katkı sağlayacaktır. Klasik yöntemlerden Bayesyen yöntemlere geçmek genel olarak büyük örneklem oluşturmanın zor olduğu, kategorik ve kayıp verinin yaygın olduğu ve çok değişkenli normalliği sağlamanın oldukça zor olduğu sosyal bilimlerde Bayesyen yaklaşım özellikle önsel bilgiyi kullanarak sonsal dağılımlar elde etmesi ve küçük örnekleme de daha doğru sonuçlar vermesinin etkisi ile bu krizin istatistik boyutuna büyük bir yenilik ve fayda getirecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Tekrarlanabilirlik Krizi, Bayesyen İstatistik, Psikoloji, Sosyal Bilim, Yeni İstatistik

<sup>679</sup> Arş. Gör., ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ1, ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ2, ergunpdr@hotmail.com

<sup>680</sup> Dr., , bayram.yilmaz@alanya.edu.tr



### ÖZET

Çocukların günlük hayatta gerçekleşen yağmur, rüzgar, bitki yetiştirme gibi doğa olaylarını, anlaması ve öğrenmesi için yapılan bir etkinliktir. Bu etkinlikler sayesinde çocuklar günlük yaşamda gerçekleşen olayları, mevsimleri, doğadaki hareketleri, neden- sonuçlarını, olaylar arasındaki bağları daha kolay öğrenirler. Genelde deneyler yapılarak gerçekleşen etkinlikleri, çocuklar çok severler.

- Deney sırasında deneyimleyerek öğrenen çocukta merak duygusu, soru sorma, öğrenme ve keşfetme isteği artar.
- Fen ve doğa etkinlikleri sayesinde çocuklar çevreye ve doğaya karşı daha duyarlı olur.
- Sorumluluk duyguları artar.
- Deneyerek, yaparak öğrenmesi kolaylaşır.
- Gözlem yeteneği gelişir.
- Problem çözme becerileri gelişir.
- Günlük yaşamlarıyla ilgili araç-gereç ve malzemeleri tanırlar.
- Merak duygusu desteklenir.
- Sorulara kendi de cevap arayıp bulmayı öğrenir.
- Konuyla ilgili yeni kavramları öğrenmesini kolaylaştırır.
- Mantık yürütme becerilerinin gelişimine yardımcı olur.
- Yaratıcı düşünme becerilerini geliştirir.

Bu dönemde çocukların bilgi toplama yöntemi soru sormaktır. Onların bu merakları mümkün olduğunca giderilmelidir. Bu sayede çocuk daha fazlasını sorup öğrenme konusunda motive olur. Çocuklara çeşitli konu ve durumlarla ilgili soru sorma, deneme, yanılma, tahmin etme, gözlem yapma, problem çözme, inceleyip araştırma fırsatları vermeniz önemlidir. Çocuğun sorduğu sorulara cevap verirken, mümkün olan konu ve durumlarda, öncelikle kendisinin deneyimleyerek keşfetmesi, konuyla ilgili mantık yürütüp cevabı bulmaya çalışması konularında onu teşvik edebilirsiniz. Cevabı daha rahat bulabilmesi için siz de ona sorular sorabilirsiniz. Cevabını bilmediğiniz bir soru olduğunda, bilmiyorum demekten de çekinmeyin. Onun için cevabı öğrenmeye çalışacağınızı söyleyebilir, mümkünse birlikte bulmaya çalışabilirsiniz. Böylece bazı şeyleri bilmemenin kötü bir şey olmadığını, gerektiğinde araştırılıp öğrenilebileceğini görecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Keşfetmek, deney, çocuk

<sup>681</sup> Öğretmen, KAVACIK BORSA İSTANBUL İLKOKULU1,

## **ÇOCUKLARDA SOMATİK İFADELERİN (BEDENSEL İFADELERİN) DIŞAVURUMU: KURABIYE ADAM TEKNİĞİ UYGULAMASI**

---

**AYŞE ALPTEKİN<sup>682</sup>,**

### **ÖZET**

Kurabiye adam tekniği (Tarçınlı Ekmek Adam) bir kurabiye adam çizerek bunun üzerinden çocukların bedenlerinin farklı yerlerinde nasıl hissettiklerini göstermek için renk kodları ile oluşturulan bir tekniktir. Bu teknik beynin sezgisel sağ tarafını çalıştırarak duyguların yatıştırılmasına yardım eder. Bu teknik çocuğu sarsan durum ve hangi duygulara şefkat verilmesi ve hangi duyguların dinlenmesi gerektiği hakkında bilgi verir. (Levine & Kline, 2021). Bireysel olarak uygulanabilir. Boşanma, kaza, medikal müdahale, istismar, kayıp-ölüm gibi olaylar yaşayan çocuklar ile kullanılabilir. Bu teknik uygulanırken çocuğa kağıt üzerinde kurabiye adam resmi yaptırılır ya da çizili olarak verilir. renkler ile duyguların kodlaması yapılır ve vücudunun hangi bölgesinde hangi renk olduğu ile ilgili boyama,çizim ve konuşmalar yapılır. Çocuğu etkileyen olaylar hakkında bilgi sahibi olurken aynı zamanda çocukta davranış bozukluğu yaratan duygulara da ulaşım sağlanmış olur.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Duygusal Dışavurum, Erken Çocukluk, Kurabiye Adam Tekniği

---

<sup>682</sup> Dr. Öğr. Üys., SELÇUK ÜNİVERSİTESİ, elmaliayse@hotmail.com

## ÖZEL EĞİTİM SINIFLARI VE ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK OKUL YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ: BURSA İLİ ÖRNEĞİ

ERKAN TÖLE<sup>683</sup>,

### ÖZET

Geleceğimizin teminatı olan çocuklardır.Çocuklarımızın gelişen dünyaya ayak uydurmaları ve kendilerini en iyi şekilde geliştirmeleri en büyük önceliğimizdir.Bu noktada eğitim olmazsa olmaz diyebileceğimiz önemli bir unsurdur.Eğitim her bireyin hakkıdır. Eğitim; “Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme, meydana getirme sürecidir.” (Ertürk,1972; Demirel, 2002).Her çocuk özeldir ve kendine özgüdür.Her çocuğun öğrenme düzeyi ve yöntemi aynı değildir. (Akçamete, Kargın, Batu ve Uysal, 2009). Bunun sonucunda eğitimler de farklılık göstermektedir. Toplumun gelecekteki teminatı olan çocukların eğitim yeri okulların temel işlevi, gelişen dünyaya ayak uydurarak onların kendi potansiyellerini geliştirmektir. İnsan gelişimi itibariyle birbirinden farklılık gösterebilmektedir. Bu farklılıklar her birey için kendine özgü ve özeldir. Her bireyin eğitimde fırsat eşitliğinden yararlanma hakkı olduğunu göz önünde bulundurulduğunda bu bireylere özgü eğitim ortamlarının da düzenlenmesi elzemdir. Meb özel eğitim sınıflarını “Okul ve kurumlarda, durumları ayrı bir sınıfta eğitim görmeyi gerektiren özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için yetersizlik türü, eğitim performansları ve özellikleri göz önünde bulundularak, özel araç-gereçler ile eğitim materyalleri sağlanarak oluşturulmuş sınıflardır.” Olarak tanımlamaktadır. Her bireyin öğrenme yetisine sahip olduğu, hiçbir bireyin fiziksel ya da zihinsel engelleri nedeniyle eğitim hakkından yoksun bırakılmayacağı hem uluslar arası platformlarda hem de ülkelerin yasal düzenlemeleri ile teminat altına alınmıştır. Ülkelerin eğitim sistemlerinin niteliğinin göstergelerinden biri de özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilere sunulan olanaklardır. Bu olanakların bir kısmı okul yöneticilerinin kontrolü altında iken bir kısmı da etki ve müdahale alanı dışındadır. Bu çalışma, Bursa ilinde bulunan normal eğitim veren okullarda açılan özel alt sınıflar ile ilgili okul yöneticilerinin görüşlerini incelemektir. Literatür taramasında kaynaştırma eğitimi ya da özel eğitim okullarına ilişkin çok sayıda araştırma bulunmasına rağmen normal gelişim düzeyde eğitim veren okullarda açılan özel alt sınıflara ilişkin yeterli sayıda araştırma olmadığı görülmektedir. Bu çalışma; okullarında özel eğitim sınıfı bulunan okul yöneticilerine yönelik olarak hazırlanmıştır. Okul yöneticilerimizin özel eğitim sınıflarına bakış açısını ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla planlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Bursa İl Merkezinde görev yapan ve bünyesinde özel eğitim sınıfı bulunan okul yöneticileri oluşturmaktadır. Çalışma grubu ile gönüllülük esas alınarak görüşme yapılacaktır. Araştırma verilerinin analizi için nitel araştırma teknikleri kullanılacaktır. Çalışmadaki bulgular ve sonuç sunu esnasında paylaşılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Özel Eğitim, Özel Gereksinimli Bireyler, Okul Yöneticileri

<sup>683</sup> Öğretmen, erkantole@gmail.com

## KENT YOKSULLUĞU PROFİL ARAŞTIRMASI (MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ)

ORHAN KAHYA<sup>684</sup>, MİRACE KARACA EVREN<sup>685</sup>, SERGENDER SEZER<sup>686</sup>, TUĞBA HOŞGÖRÜR<sup>687</sup>,  
MİNE KİZİR<sup>688</sup>, PERİHAN KORKUT KOCAMAN<sup>689</sup>, Kasım YILDIRIM<sup>690</sup>, Eda YEŞİL<sup>691</sup>, Vural  
HOŞGÖRÜR<sup>692</sup>

### ÖZET

Kent yoksulluğu sosyolojik ve politik bağlamda özellikle son yıllarda sıkça araştırılan konulardan biri olmuştur. Yoksulluğun sebepleri, sonuçları ve yoksulluğa ilişkin çözüm önerilerinin kent yoksulluğuyla birlikte yeni bir ilgi ve araştırma yönelimini ortaya çıkardığı söylenebilir. Birçok ülkede kentleşmenin hızlanması ile birlikte kentte yaşayanların profillerinin ortaya konması önemli hale gelmektedir. Bu profiller kentteki eksikliklerin daha iyi anlaşılmasına olanak sağlamaktadır. Yaklaşık 20 yıldır “yoksulluğun kentleşmesi” üzerine gittikçe büyüyen önemli tartışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu tartışmalarda kentleşme ile birlikte genel olarak yoksulluğun azaldığı ancak kentin kendi içinde paylaştığı yoksulluğun arttığı belirtilmektedir. Örneğin Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Programı verilerine göre gelişmekte olan ülkelerdeki kentte yaşayan insanların %30’u, yaklaşık olarak 881 milyonu, çok kötü şartlarda yaşamaktadırlar. Bu oranın 2050’ye kadar %60’a çıkması, yani 3 milyar insana ulaşması beklenmektedir. Bu bağlamda kent yoksulluğuna ilişkin profil çalışmaları, yoksullukla ilişkili problemlerin çözüme ulaştırılması için gerekli çabaların gösterilmesine katkı sağlamaktadır. Bu araştırma Muğla ili Menteşe ilçesinde kent yoksulluğunun profilini ortaya koymak ve kent yoksulu ailelerdeki çocukların eğitim yaşantılarına ışık tutmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma nicel araştırma yönteminde desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Muğla İli Menteşe Merkez İlçesi’ndeki dezavantajlı mahallelerde bulunan 207 hanede yaşayan bireyler oluşturmaktadır. Araştırma verileri kent yoksulluğu profilini ortaya koymak amacıyla kullanılan anket aracılığıyla toplanmıştır. Kent yoksulluğunun eğitime yansımalarına yönelik yürütülen bir TÜBİTAK 1001 projesi kapsamında gerçekleştirilen bu çalışmanın sonuçları, diğer paydaşlardan toplanan veriler ile birlikte çözüme yönelik çeşitli müdahale programları geliştirilmesinde kullanılacaktır. Araştırmanın bulguları iki temel başlık altında ele alınmaktadır. İlk olarak kent yoksulu bölgelerin panoraması, çevre ve bölgeye ilişkin verilerle hanelere ilişkin bulgular yer almaktadır. İkinci bölümde ise kent yoksulu bu bölgelerde yaşayan ailelerde çocukların genel yaşam koşulları, eğitim hayatları ve çocuk ebeveyn ilişkisine dair bulgulara yer verilmektedir. Çalışmanın kent yoksulluğu konusunda farkındalık gelişimine katkı sağlaması, kent yoksulu ailelerin problemlerini görünür hale getirmesi ve kent yoksulluğuyla ilişkili problemlerin çözümüne yönelik politikalar geliştirilip uygulanmasına fayda sağlaması ümit edilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Yoksulluk, Kent yoksulluğu, Yoksulluk profili, Dezavantajlı çocuklar

<sup>684</sup> Arş. Gör., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, okahya1@gmail.com

<sup>685</sup> Arş. Gör., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, miracekaraca@hotmail.com

<sup>686</sup> Dr. Öğr. Üys., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, sergender@mu.edu.tr

<sup>687</sup> Doç. Dr., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, t.hosgorur@gmail.com

<sup>688</sup> Dr. Öğr. Üys., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, minekizir@gmail.com

<sup>689</sup> Doç. Dr., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, pkocaman@mu.edu.tr

<sup>690</sup> Prof. Dr., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, kasimyildirim@mu.edu.tr,

<sup>691</sup> Uzm., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, edaayesil@outlook.com,

<sup>692</sup> Prof. Dr., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, vuralhosgorur@mu.edu.tr,

### ÖZET

Bu araştırmanın amacı okul yöneticilerinin farklılıkların yönetimine ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması deseniyle yürütülen bu çalışmanın verileri, yüz yüze görüşme yoluyla yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu belirlemek üzere amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında 2021-2022 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili ilçesindeki resmi ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan 17 okul yöneticisi ile görüşülmüştür. Görüşmeler sonucunda elde edilen veriler, benzer temaların belirlenmesi ve kodlanmasını içeren içerik analizine tabi tutulmuştur. Elde edilen bulgulara göre katılımcılar; mizaç, konuşulan dil, sahip olunan kültür, olaylara yaklaşım tarzları, sosyal özellikler, ders işleme ve öğrenciye yaklaşım biçimleri gibi unsurları farklılık olarak değerlendirmişlerdir. Katılımcılar farklılıkların yönetimine ilişkin olarak “herkese eşit fırsat tanıma”, “hoşgörülü olma”, “empatik yaklaşım”, “adaletli davranma” ve “insani değerleri ön plana çıkarma” gibi politikaları izlediklerini belirtmişlerdir. Bununla birlikte katılımcı okul yöneticileri, farklılıkların yönetiminde “insani değerleri”, “hoşgörüyü”, “eşitlik ve adalet anlayışını” ve “işbirliğine dayalı okul kültürünü ve iklimini” kendileri için itici güç olarak gördüklerini ifade etmişlerdir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Farklılıklar, farklılıkların yönetimi, okul yöneticisi

<sup>693</sup> Doktora Öğrencisi, MARMARA ÜNİVERSİTESİ, snck\_tuby\_44@hotmail.com

<sup>694</sup> Doç. Dr., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, faruk.levent@marmara.edu.tr

## **ÇOCUK EDEBİYATI ESERLERİNDE MITİK GÖRÜNÜM: “YEŞİM TAŞI EFSANESİ GİZEMLİ KİTAP” ÖRNEĞİ**

FUNDA BULUT<sup>695</sup>, ŞAHİN ŞİMŞEK<sup>696</sup>,

### **ÖZET**

Erken dönemde hem evrenin kökenini, geçmişini hem de insanoğlunun yeryüzündeki serüvenini tanımlamaya, anlamaya ve yorumlamaya çalışan mitler, zamansız bir yaratılış öyküsüdür. Hayatın temel konularını tanımlayan mitler, insan doğasını açıklamaya çalışırken insanlığın kendi dünyasını nasıl gördüğünü ortaya çıkarır. İnsanoğlunun ortak kaderini, inançlarını, uygulamalarını anlamasına doğanın güçlerini keşfetmesine yardım ederek insan olarak kimliğimizi ve hayatın anlamı gibi temel sorulara cevap arayan mitler, birkaç farklı amaca hizmet eder. Bunu gerçekleştirirken dünya üzerinde her kültür, mitolojide aynı temel temaları işlese de her millet kendi kültürüne özgü isimler ve açıklamalar kullanır. Bu zihinsel üretimin kavranmasında edebiyat, geniş imkânlar sağlar. Çocuk için mitler, hem hayal güçlerini besleyerek kendi köklerini anlamalarına yardım eden hem de yaşadıkları sorunlara farklı çözüm önerileri getirerek gelişmelerini destekleyen bir disiplindir. Dünyayı doğrusal olmayan terimlerle algılayan çocuğun bakış açısından ele alındığında mitik unsurlarla örülme bir yazın, çocuğun kültürel değerlerini tanıyarak kendi köklerini kavramasına katkıda bulunur. Bu yönüyle mitik öğeler açısından oldukça zengin içeriğe sahip eserlerden biri de Ömer Ünal'ın Yeşim Taşı Efsanesi- Gizemli Kitap adlı eseridir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış, araştırmanın verileri doküman analizi tekniği ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizine göre tasnif edilmiş ve yorumlanmıştır. Çalışmada önce serinin ilk eseri olan Yeşim Taşı Efsanesi - Karanlık Dünyaya Yolculuk ve çalışmanın esas konusu olan Yeşim Taşı Efsanesi –Gizemli Kitap tanıtılmış, ardından mitik öğelerin kurgu dünyasındaki işlevi ve anlamı üzerinde durulmuştur. Mitik öğelerin esere yansıyan görünümü sınıflandırıldıktan sonra mitik öğelerin anlamları ve sanat eserindeki fonksiyonları ortaya konmaya çalışılmıştır. Türk mitolojisine ait birçok ögenin, Türk kültürüyle ilgili karakterler ve olaylarla anlatıldığı eserde kültürümüzdeki inanç ve ritüeller sembolik bir dille verilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Mit, Türk Mitolojisi, Çocuk edebiyatı, Yeşim Taşı Efsanesi Gizemli Kitap.

<sup>695</sup> Dr., KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ, fbulut@kastamonu.edu.tr

<sup>696</sup> Dr., KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ, ssimsek@kastamonu.edu.tr

## **PANDEMİ SÜRECİNDE 10. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ**

**SEDA HİLAL NİŞANCI<sup>697</sup>, SİBEL SAVÇI<sup>698</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmada, COVID-19 pandemi sürecinde uygulanan uzaktan eğitim hakkında ortaöğretim öğrencilerinin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması desenine göre tasarlanan araştırmanın katılımcılarını Denizli ilinde öğrenimine devam eden 60 10. sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan “yarı yapılandırılmış görüşme formu” aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi aracılığıyla analiz edilmiştir. Araştırmanın verileri iki tema altında incelenmiştir. Araştırma sonucunda; katılımcıların öğrenme/öğretme ortamı ve disiplin, ders süresi, duyuşsal özellikler ve geri dönütler bakımından uzaktan eğitim sürecine ilişkin olumlu ve olumsuz görüşlerinin olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde öğrenci-öğretmen iletişimi, uzaktan eğitimin birçok derse uygunluğu ve uzaktan eğitim sürecinde görev ve sorumluluklarının değişimine ilişkin olumlu ve olumsuz görüşlerinin olduğu belirlenmiştir. Ayrıca araştırmada, katılımcıların uzaktan eğitim sürecinin etkin ve verimle gerçekleştirebilmesi için daha çok soru çözümü, detaylı anlatım, ders saati ve zaman ayarlaması ve hizmet içi eğitimlerin yapılmasına yönelik öneride buldukları tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Uzaktan eğitim, COVID-19 Pandemi,

<sup>697</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, hilalseda@hotmail.com

<sup>698</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, sibelsavci@gmail.com

### ÖZET

Erken çocukluk dönemi dediğimiz 0-6 yaş süreci insan gelişimin çoğunun tamamlandığı bir dönemdir. Okul öncesi dönem, çocukların zihinsel ve ruhsal gelişimindeki en önemli evredir. Okul öncesi eğitim de çocuğun bilişsel, psikososyal, psikomotor gelişim gibi farklı gelişim alanlarını destekleyerek; yetişkinlik dönemlerinde kendi farkındalığını ortaya koyan daha üretken ve verimli bireyler olmasına katkı sağlar.

Sabiha Gökçen Anaokulu öğretmenleri tarafından geliştirilen ve uygulanan “Güçlü Kadınlar Güçlü Yarınlar” projesi ile öğrencilerimizin öncelikle okulumuza adı verilen Sabiha Gökçen ve beraberinde tarihte yer edinen önemli Türk kadın büyüklerini tanınması ve kendilerine rol model olarak benimsemesi hedeflenmiştir. Sosyal Öğrenme Kuramı temelli bu projede öğrenmenin sosyal bağlamda etkileşim, gözlem ve taklit yoluyla gerçekleşmesi düşünülmektedir. Projenin ana hedefleri; çocukların tarihimize ve kültürel mirasımıza olan farkındalığını arttırmak, değerler eğitimi ile birleştirilerek saygılı, vefalı bireyler olmalarına katkı sağlamak, projenin kültür salonunda sunumuyla iletişim becerilerini geliştirmek, özgüvenlerini desteklemek, sosyalleşmelerine katkı sağlamak, sunumda kullanılacak uçak maketlerinin hazırlığı aşamasında işbirliği yapabilme, el-göz koordinasyonu sağlanması, hayal gücü ve yaratıcılıklarının geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Projeye tüm yaş kademelerinden her sınıftan bir öğrenci seçilmiştir. Tanıtılacak Türk kadın büyükleri de belirlenerek her öğrenci bir Türk kadın büyüğünü canlandıracak şekilde hazırlanmıştır. Öğrencilerden evde ailelerinin yardımıyla bir hava aracı tasarımları istenmiştir. Okulumuzdaki öğretmenler de ortak bir çaba işbirliği ile büyük bir uçak maketi hazırlayacaktır. Projenin sunumu için bir gün belirlenerek ilçemizdeki Kültür Salonunda Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın katılımıyla çocuklar tarafından yapılan maketlerin sergilenmesi, geçmişten günümüze uçak modellerinin tanıtımı, Sabiha Gökçen ve diğer Türk kadın büyükleri ile ilgili öğrenciler tarafından hazırlanan canlandırmaların sunumu, Halk Oyunu ve step gösterileri ile tüm öğrenci ve öğretmenlerimizin aktif katılımlarının sağlandığı bir gösteri planlanmıştır. Anahtar Kelimeler: Sosyal Öğrenme(Rol Model), kültürel miras, saygı, vefa

**ANAHTAR KELİMELER:** Sosyal Öğrenme(Rol Model), kültürel miras, saygı, vefa

<sup>699</sup> Öğretmen, BALIKESİR SABIHA GÖKÇEN ANAOKULU, miran3001@hotmail.com

<sup>700</sup> Öğretmen, BALIKESİR SABIHA GÖKÇEN ANAOKULU, gorguluberrat@gmail.com



### ÖZET

Okul gelişimi alanyazını okul müdürünün tek başına istenilen değişimi ve gelişimi sağlayamayacağını ön plana çıkarmaktadır. Bu doğrultuda okullarda iş birliğine dönük yapıların önemi gittikçe artmaktadır. Son yıllarda politika yapıcıların klasik örgüt yönetimine dayalı olarak “solo” liderlik uygulamaları yerine liderliğin öğretmenler arasında dağıtılması teşvik eden reformları gündeme geldiği izlenmektedir. Öte yandan öğretmenlerin kendi liderlik uygulamalarını nasıl değerlendirdikleri halen araştırma konusudur. Bu kapsamda mevcut çalışmanın amacı dezavantajlı bölgelerde görev yapan öğretmenlerin öğretmen liderliğine dönük görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması deseni ile yürütülmüştür. Bu doğrultuda çalışma grubunu Zonguldak ilinde dezavantajlı ortaokullarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Bu formun geliştirilmesi için öncelikle alanyazın taranmış, ardından yedi soru hazırlanmıştır. Bu sorular eğitim yönetimi alanında çalışan üç akademisyenin görüşüne sunulmuştur. Alınan görüşler sonrasında yarı yapılandırılmış görüşme formunun dört sorudan oluşmasına karar verilmiştir. Bu sorulardan birine örnek olarak “Görev yaptığını okulu düşündüğünüzde öğretmen liderliği size neleri çağrıştırıyor?” sorusu gösterilebilir. Bu görüşme formu kullanılarak iki öğretmenle ön uygulama yapılmıştır. Bu ön uygulamadan çıkan sonuçlar çevrim içi panelde iki akademisyen ve bir yüksek lisans öğrencisi ile değerlendirilmiştir. Ardından nihai uygulamaya geçilmiştir. Araştırma kapsamında toplanan veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Bu süreçte, ilk olarak sesli kayıtlar bilgisayar ortamında yazılı hale getirilmiş; sonrasında iki araştırmacı tarafından kodlama yapılmıştır. Kodlama sürecinde iki araştırmacının çıkardığı kodların uyumuna bakılmıştır. Kodlar çıkarılırken hibrit kodlama yöntemi kullanılmıştır. Literatüre dayalı çıkarılan kodlara analiz esnasında yeni kodlar eklenmiştir. Kodlar gruplanarak temalar oluşturulmuştur. Örneğin, birinci soruya ilişkin temalar: Öğretimsel liderlik, dönüşümcü liderlik ve dağıtımçı liderlik şeklindedir. Araştırmanın raporlama süreci devam etmektedir ve sonuçlar kongrede paylaşılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Dezavantajlı okullar, öğretmen liderliği, öğretimsel liderlik, dönüşümcü liderlik, dağıtımçı liderlik

<sup>701</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, gurezisil@gmail.com

<sup>702</sup> Dr. Öğr. Üys., ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ, selcukturan25@gmail.com

## **OKUL MÜDÜRLERİNİN PATERNALİST LİDERLİK DAVRANIŞLARI İLE ÖĞRETMENLERİN SOSYAL KAYTARMA DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ**

**TURGAY YILDIZÖZ<sup>703</sup>, UĞUR KAPLAN<sup>704</sup>, SERHAT YILDIZ<sup>705</sup>, NECMETTİN SARIBAŞ<sup>706</sup>,**

### **ÖZET**

Bu çalışmamızın amacı okul müdürlerinin paternalist liderlik davranışları ile öğretmenlerin sosyal kaytarma davranışları arasındaki ilişki incelenmektedir. Dünyayı etkileyen covid 19 salgınından sonra ülkemizde eğitim ve öğretim yaklaşık olarak 3 dönemin ardından tekrardan yüz yüze eğitime geçmekte ve bu süreçte okul müdürlerine büyük bir sorumluluk düşmektedir. Okul müdürlerin paternalist (babacan) liderlik davranışları sergilemeleri, okulda çalışan öğretmenlerin covid 19 salgını sonrası okula alışma süreci ve bu sürecin çalışma hayatına yaptığı etki kaçınılmaz bir hal almıştır. Bu durum öğretmenlerin sosyal kaytarma davranışlarını da etkilemiştir. Latince “pater” (baba) kelimesinden türetilen paternalizm anlam olarak devletin kişileri koruması ve onlara yardım etmesi şeklinde ifade edilebilir (Aycan, 2006). Literatürde paternalizm kavramı tanımlanırken bir aile benzetmesi yapılır. Bu benzetmeye göre işveren çalışanlarına tıpkı bir baba gibi yaklaşır, çalışanları ve ailelerini koruyup onlara yardımcı olur. Ancak baba ile lider arasında bir fark vardır; baba çocuklarına eşit davranırken lider çalışanları arasında seçim yapar ve bu eşitliği genelde bozar. Yine de paternalist lider çalışanlara hem cömert davranışlar hem de çeşitli fırsatlar sunmaktadır (Aycan, 2001b; Börekçi, 2009a). Sosyal kaytarma, kişinin tek başına yaptığı işteki çalışma isteği ile grup içinde yaptığı çalışma isteğinin değişkenlik göstermesi olarak tanımlanmaktadır. Daha açık bir ifade ile sosyal kaytarma davranışını, insanların kişisel olarak gösterdikleri çabanın, grup çalışmasında azalma eğilimi olarak tanımlamak mümkündür (Brickner vd., 1986; Earley, 1989; Harcum ve Badura, 1990; Hoigaard vd., 2010; Kanten ve Ülker, 2013; Karau ve Williams, 1993; Latane vd, 1979; Shiue vd, 2010). Sosyal kaytarma davranışı, daha az çaba sarf etme, grup bağlılığının azalması, işi benimsememe, önemsememe, tükenmişlik, iş doyumsuzluğu, sinizm, verimliliğin düşmesi ve işten ayrılma gibi olumsuz örgütsel sonuçlara yol açabilmektedir (Güçer vd., 2017; Mulvey ve Klein, 1998). Murphy vd. (2003), sosyal kaytarmanın, çalışanların iş arkadaşlarından veya yöneticilerinden hissettiği adaletsizlik duygularına karşı verdikleri tepki olarak ortaya çıktığını ifade etmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Paternalist, sosyal kaytarma, liderlik

<sup>703</sup> Uzm., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, turgay19902121@gmail.com

<sup>704</sup> Uzm. Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ugur.kaplan.66@gmail.com

<sup>705</sup> Uzm., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ser\_hat021@hotmail.com

<sup>706</sup> Öğrenci, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, saribas.necmettn@gmail.com

### ÖZET

A/r/tografi, Rita L. Irwin ve British Columbia Üniversitesindeki bir grup araştırmacı tarafından 2000’li yılların başında kuramsallaştırılan sanat temelli araştırmalardan biridir. Diğer sanat temelli araştırmalar gibi a/r/tografi de uygulama temelli, deneyime ve ilişkiselliğe dayalı bir yöntemdir. Diğer sanat temelli araştırmalardan ayrılan en önemli yönü a/r/tografi kelimesinin ilk üç harfi ile temsil edilen kimliklerdir. Bu üç kimlik sanatçı (Artist), araştırmacı (Researcher) ve öğretmen/öğrenen (Teacher) kimlikleridir. A/r/tografide bu üç kimlik araştırmacının sahip olduğu kimliklerdir ve araştırmacı bu kimliklerin birini ya da birkaçını, araştırmanın ihtiyacına göre kullanabilmektedir. A/r/tografi’de deneyim, yaşam yazma, oluş, ilişkiisel estetik, rizomatik analiz gibi kavramlar önemli yer tutar. A/r/tografi araştırma yöntemi bireysel ya da bir topluluk araştırması olarak yapılandırılabilir. Alan yazına bakıldığında Amerika ve Kanada ağırlıklı olmak üzere yurtdışı kaynaklarında bir toplulukla birlikte yapılan a/r/tografi araştırmaları sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Bu araştırmalar yerel halk, her kademedeki öğrenci grupları, sanat terapistleri, sanatçı toplulukları ya da araştırmacı, sanatçı, öğrenci, gibi çoklu kimliklerin bir arada bulunduğu topluluklarla gerçekleştirilebilmektedir. Bu tür çok katımlı a/r/tografi araştırmalarında farklı kimliklerin bir aradığından doğan yeni yapılanmalar görmek mümkündür. Çok katımlı araştırmaların, a/r/tografinin ilişkisellik ve ilişkiisel estetik kuramı ile olan derin bağını da güçlü biçimde ortaya koyduğunu söylemek mümkündür. Bu bağlamda Türkiye’deki alan yazına bakıldığında ise yapılan sınırlı sayıdaki a/r/tografik araştırmanın genel olarak bireysel araştırmalar şeklinde yapılandırıldığı, topluluk halinde yapılan a/r/tografi araştırmalarının oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı topluluk halinde yapılan a/r/tografi araştırmalarının nasıl yapılandırıldığını incelemek ve Türkiye’de yapılacak topluluk temelli ya da çok katımlı a/r/tografi araştırmaları için kaynak teşkil etmektir. Araştırmada yöntem olarak literatür taraması kullanılmıştır. Araştırma kapsamında topluluk halinde yapılan a/r/tografi araştırmalarına örnek teşkil edebilecek üç örnek incelenmiştir. Bunlar; Rita Irwin ve arkadaşlarının Çinli göçmenlerle yaptıkları “The City of Richgate” projesi, Marin-Viadel, Arias-Camison, Varea’nın öğrencilerle yaptıkları “Katılımcı Bir Sosyal A/r/tografi: Tegucigalpa’daki Okullardan Liverpool Tate Değişim Etkinliğine Dönüşen Bedenler ve Evler” projesi ve Nurhayat Güneş’in, 2018 yılında tamamladığı “Sanat eğitimcisi yetiştirmede alternatif bir yöntem: resim atölye dersinde A/r/tografi” isimli doktora tezidir. İncelenen örneklerde a/r/tografinin bünyesinde bulundurduğu farklı kimliklerin ve bu kimliklere sahip farklı insanların bir proje ya da araştırma kapsamında bir araya gelerek araştırmaya çoklu perspektifler katıp, yapılan araştırmaları derinleştirdikleri görülmüştür. Buna ek olarak a/r/tografide önemli bir yere sahip olan ilişkisellik, topluluk hasinde yapılan araştırmalarda daha net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Ancak incelenen örneklerde ağırlıklı olarak araştırmaların pedagojik yönleri üzerinde durulduğu görülmüştür. Ayrıca Türkiye ve yurtdışındaki alan yazında yer alan a/r/tografik çalışmaların çoğunlukla eğitim bilimleri alanında yapıldığı görülmektedir. Bu nedenle güzel sanatlar alanında yapılacak olan çok katımlı a/r/tografi araştırmalarında alan yazındaki örnekler göz önünde bulundurularak a/r/tografinin güzel sanatlar alanına entegrasyonunun nasıl olacağı konusunda daha çok araştırmanın yapılmasına ihtiyaç duyulduğunu söylemek mümkündür.

**ANAHTAR KELİMELER:** a/r/tografi, sanat temelli araştırma, deneyim, çok katımlı araştırma

<sup>707</sup> Arş. Gör., ERCİYES ÜNİVERSİTESİ, denizay@erciyes.edu.tr

# İLKÖĞRETİM OKULLARINDAKİ ÖZEL EĞİTİM ALT SINIFINDA YER ALAN ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARIN SOSYAL UYUM KISITLAMALARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

DERYA DOĞAN<sup>708</sup>,

## ÖZET

Bu çalışmanın amacı Kilis Merkez ilçesindeki üç devlet okulu bünyesinde bulunan özel eğitim alt sınıfları içerisindeki özel gereksinimli çocukların üzerindeki etkilerini incelemektir. İnsan, sosyal bir varlık olarak birlikte yaşama eğilimindedir ve birlikte yaşamı sürdürmenin gerekliliği bireyler arası başarılı etkileşim kurmakla gerçekleşmektedir. Sosyal uyum becerileri kendiliğinden gelişmediği gibi birtakım öğrenme yaşantıları aracılığıyla kazanılır. Bu nedenle özel gereksinimli bireylerin yakın çevresinden başlayıp, çevresindeki bireyleri gözlemleyip, model alarak öğrendiği okul ortamında, bireyin eğitimde bulunduğu çevresiyle olumlu ilişkiler kurması, kurduğu bu ilişkilerin sürdürülebilmesi, olumlu ve olumsuz duygularını uygun bir şekilde ifade edebilmesi, başkalarının duygularını anlayabilmesi, iletişim kurabilmesi, kişisel haklarını öğrenebilmesi, gerektiğinde nasıl ve nereden yardım isteyebilmesini öğrenebilmesi, karşılıklı sosyal ilişkilerde uzlaşma becerisine sahip olabilmesi, toplum içerisinde problem yaratan durumları çözebilmesi sosyal uyum becerilerinin kazanılmasına bağlıdır. Bu çalışmanın amacı özel gereksinimli çocukların akranlarıyla aynı eğitim çatısı altında sosyal uyum becerilerinde neden geri kaldığı ve bu süreçte uyum kısıtlamalarının etkilerine, bu etkilerin yarattığı sonuçları ele alıp incelemektir. Araştırma nicel araştırma yönteminden nedensel-karşılaştırma araştırma yöntemi kullanılıp, veri toplama aracı ve çözümleme sürecinde nitel araştırma yöntemlerinden gözlem aracı kullanılmıştır. Gözlem süresi 4 hafta olup 20 saatlik süreyle üç okulda 14 öğrencinin anektod(olay) kayıtları tutularak incelenmiştir. Sonuç olarak okul, öğrenciler arasındaki sosyal uyumun yüksek olduğu bir mekandır. Bu mekanda kültür farklılıkları, dil/din farklılıkları, zihin farklılıklarına bakılmaksızın ortak bir ortamı sağlayan sosyal bir çevredir. Bu çevrenin oluşumu özel gereksinimli bireylerin dahil olduğu sınıfı, bu sınıfın doğal yapısı, teneffüs zamanlarının farklılığı, branş derslerine branş hocalarının girmemesi, beslenme saatlerinin akranlarına göre farklı bir zaman ve mekanda yapılması, ulaşımda akranlarından farklı servislerle okula gelmeleri, özel eğitimde donanımlı ve bu alanın eğitiminden sorumlu idarecilerin olmaması, sınıf içinde uygun araç-gereçlerin olmaması sosyal uyum sorunlarının olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Bu araştırmadan hareketle okul hem eğitim/öğretim verilen bir bilgi yuvası hem de bireylerin etkileşimde bulunduğu sosyal bir kurumdur. Özel gereksinimli bireylerde okul ortamını etkili bir şekilde kullanamamasını, toplumsal kurallara uymanın önemi kavrayamamasını, boş zamanları iyi kullanabilmeleri için fırsat verilmemesi sosyal uyum kısıtlamalarını beraberinde getirmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sosyal uyum, özel eğitim alt sınıfı, özel gereksinimli birey

<sup>708</sup> Öğretmen, KİLİS ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULU, dgnderyaaa@gmail.com

### ÖZET

Günümüzde farklı düşünen, eleştiren, merak eden, araştıran, sorgulayan ve üreten bireylere ihtiyaç duyulmaktadır. Toplumun yaratıcı birey ihtiyacını karşılamak için de öğretim programlarının ve öğretmenlerin, kullanılacak teknik ve uygulamalarla öğrencilerin yaratıcılığını ortaya çıkarması gerekmektedir. Yaratıcı okuma teknikleri de öğrencilerin öğrendiklerini kalıcı hale getirmeleri, okuduklarını anlamaları ve anladıklarını zihinlerinde kendi düşünceleriyle harmanlayıp yeni kavram ve düşünce üretmeleri adına önemlidir. Yaratıcı okuma, Türkçe dersi kapsamında geliştirilmesi beklenen becerilerden olsa da Türkçe Dersi Öğretim Programında (2019) yaratıcı okuma kavramına “temalar” başlığı haricinde yer verilmemiştir. Bu durum da okuma uygulamalarında özgün tekniklere yer verilmediği ve öğretmenler tarafından da okumaya ilişkin yeni yaklaşımların uygulanmadığı problemini karşımıza çıkarmaktadır. Bu araştırmanın amacı, yaratıcı okumada özgün bir teknik olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen ve birçok disiplini içerisinde barındıran “Hikâye Ağacı”nı alan yazına kazandırmaktır. Hikâye Ağacı tekniği ile bireye okuma alışkanlığı kazandırmak, okuma sürecini verimli hale getirmek, bireyin okuduklarından hareketle yaratıcı görseller üretmesini sağlamak ve disiplinler arası uygulamalarla bireyin hayal dünyasına hitap etmek amaçlanmaktadır. Bu teknik, kitap okuma süreci ile ilgili var olan algıyı (okuma sonrası klasik yöntemler: özet çıkarma, soru-cevap vb.) yeni bir boyuta taşıyarak bireyin yorumlama sürecini aktif hale getirip yazar-kitap-okur ilişkisini keyifli ve renkli bir sürece dönüştürmektedir. Çalışma, yaratıcılığı önemseyen, görsel ve zihinsel unsurlara aynı anda hitap eden özgün bir teknik ortaya koymasından önemlidir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Türkçe Eğitimi, Yaratıcılık, Yaratıcı Okuma, Yaratıcı Okuma Tekniği, Hikâye Ağacı

<sup>709</sup> Arş. Gör. Dr., FIRAT ÜNİVERSİTESİ, r.sena\_ak@hotmail.com

<sup>710</sup> Öğretmen, SIVRİCE İMAM HATİP ORTAOKULU, davuteser.346@gmail.com

# **ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLERİN VELİLERİ, ÖĞRETMENLERİ VE OKUL İDARESİ ARASINDA OLUŞAN İŞBİRLİĞİNİN EĞİTİM ÖĞRETİM FAALİYETLERİNE KATKISI**

GÖRKEM AKSOY<sup>711</sup>,

## **ÖZET**

Bu çalışmada özel gereksinimli öğrenci velilerinin okul idaresi ve öğretmenler ile işbirliği sonucunda eğitim öğretim faaliyetlerinin gelişimine katkılarının tespiti amaçlanmıştır. Eğitim öğretim etkinliklerinin en önemli amacı bir ülkenin geleceği olan çocukları iyi insan ve iyi vatandaşlar olarak yetiştirmektir. Çocukların eğitiminde de okul, aile, çevre ve öğretmen gibi etkenler önemli rol oynamaktadır. Aile, toplumun en küçük yapı birimi olmakla beraber her çocuk için de alacakları ilk eğitimin merkezi olmuştur. Ailenin öğrenci etrafında kurulan okul idaresi ve öğretmenler gibi farklı disiplinlere yönelik tutumları ve bu tutumlar ile doğru orantılı yaklaşımlar özel eğitim gibi öğrenci merkezli eğitim faaliyetlerinde önemli bir yer etmektedir. Aile, daha önceki dönemlerde çocuğun eğitiminden birinci derece sorumlu iken, bilim ve teknolojinin etkisi altında ortaya çıkan hızlı toplumsal değişimler, ailenin sorumluluklarını okul gibi başka toplumsal kurumlarla paylaşmasına neden olmuştur. Bu sebeple aile eğitim kurumlarında bulunan idareci ve öğretmenlerle işbirliği içerisinde hareket etmiştir. Sonuç olarak okul, çocuğun yaşamındaki en önemli toplumsal kurumlardan biri haline gelmiştir. Okul idaresi ve öğretmenler çocuğa yaşamında gerekli olacak değerleri ve bilgileri kazandırırken topluma uyum sağlaması için gerekli sosyalleşme becerilerini de kazandırmaktadır. Okul, öğrenci, öğretmen, yönetici, veliler, yakın çevre ve eğitimle ilgili sivil toplum örgütleriyle bir bütün oluşturur ve var olan bütün unsurlar birbirleriyle etkileşim içindedir. Okulun belirlenen amaçlara ulaşabilmesi için öğrencinin toplumsallaşmasında okulun ve ailenin birbirlerini bütünlemesi ve tutarlılık göstermeleri sağlanmalıdır. Bununla birlikte okul, öğretmen, aile gibi disiplinler arası işbirliği ile oluşturulan özel gereksinimli öğrencilerimizin eğitim planlamaları ve programlamaları uygun ve doğru eğitim öğretim ortam ve faaliyetlerini de beraberinde getirmektedir. Bu çalışma nitel araştırma modellerinden görüşme formu ile oluşturulmuştur. Çalışma grubu 2021-2022 eğitim öğretim yılı içerisinde Kilis Özel Eğitim Uygulama Okulu 1. ve 2. kademesinde görev yapan 10 öğretmen, öğretmenlere bağlı sınıflardaki 10 veli ve 2 okul idaresinin katılımıyla gerçekleşmiştir. Katılımcılara 5 adet açık uçlu soru sorulmuş ve veriler yüz yüze yapılan görüşme sonucunda elden toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile incelenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Özel Gereksinimli Öğrenci, Veli, Öğretmen, İşbirliği

<sup>711</sup> Öğretmen, KİLİS ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULU1, aksoy1416@gmail.com

### ÖZET

Son yıllarda hızla yaşanan teknolojik gelişmelerle birlikte öğrenenlerin, öğrenme ortamlarının ve öğretme yöntemlerinin değişmesi beklenen bir süreç olarak görülmektedir. Öğrenme çıktılarına hızlı bir şekilde ulaşılmasını, öğrenme etkinliğinin daha verimli ve öğrenen odaklı geçmesini sağlayan, son yıllarda farklı bir çok alanda kullanımı artan, eğitimde de kullanılmaya başlayan yaklaşımlardan biri oyunlaştırmadır. Bu doğrultuda oyunlaştırma, gerçek hayattaki motivasyonel problemleri oyun tasarım teknikleri ile katılımcılarda(öğrenenlerde) uzun vadeli davranış değişikliği hedefleyerek çözen yaklaşımdır. Oyunlaştırma ile eğitim sürecindeki öğrenenlerin motivasyonlarını artırabilir; çeşitli oyun mekanikleri ile ilerlemesini sağlayabilir, süreçlerin sürdürülebilir olmasına yönelik tasarımlar yapabiliriz. Bu kapsamda bu çalışma eğitimde oyunlaştırma yaklaşımını ele almakta, oyunlaştırmanın tanımı, uygulama alanlarını, oyunlaştırma modellerine yönelik açıklamalarda bulunmaktadır. Nitel bir araştırma olan bu çalışma ilgili alan yazında yer alan bulgular oyunlaştırmayı eğitim süreçlerinde kullanmak isteyen araştırmacı ve uygulamacılara öneriler sunmaktadır. Oyunlaştırma ile öğrenme süreç ve araçlarını daha ilgi çekici ve eğlenceli hale getirerek öğrenme deneyimleri oluşturmalarına imkan sağlamak, motivasyonu artırmak mümkündür.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim, motivasyon, oyun, oyunlaştırma, oyun tasarımı.

---

<sup>712</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, seda\_8304@hotmail.com

<sup>713</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, demetkayabasi@hotmail.com

<sup>714</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, n\_ozdenoglu@hotmail.com

# **İLKOKUL 4.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN EKOLOJİK OKUR YAZARLIK VE GERİ DÖNÜŞÜM BİLİNCİ DÜZEYLERİNE DAİR İNCELEME: SAKARYA ADAPAZARI İLÇESİ ÖRNEĞİ**

TUĞBA TUNAR<sup>715</sup>,

## **ÖZET**

Ekolojik okuryazarlık kavramı; yeryüzünde hayatı mümkün kılan doğal süreçleri anlama ya da doğaya yönelik bilgi, beceri, tutum, değer ve anlayış sergileme olarak tanımlanmıştır. (TEMA Vakfı; 2013) Ekolojik okuryazarlık ve çevre eğitimi gerçek yaşam deneyimleri ile birlikte bilişsel ve duyuşsal anlamda bir çok kazanımı ifade etse de aynı zamanda saygı, sorumluluk, özdenetim gibi kişilik özelliklerinin gelişmesine sağladığı katkı yönünden okul eğitiminin önemli bir parçası haline gelmiştir. Toprakla temas eden, çevreye duyarlı çocukların özgüvenlerinin ve akademik becerilerinin daha yüksek olduğu mutlu çocuklar oldukları yönünde bilimsel araştırmalar mevcuttur. Özellikle pandemi sürecinde dünyadaki sınırlı kaynakların etkin kullanılması, geri dönüşümün önemi gibi konuların daha çok gündeme gelmesi eğitsel süreçlerde ekolojik faaliyetlere yer verilmesi gerektiği ihtiyacını doğurmuştur. Bu çalışma İlkokul 4.sınıf düzeyindeki öğrencilerin çevreye duyarlılıklarını, ekolojik okur yazarlıklarını ve geri dönüşüm bilinçlerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırmada tarama modellerinden betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya Sakarya İli Adapazarı İlçesinde bulunan ve eko okul çalışmaları yürüten 4 ilkokul ve eko okul çalışmaları yürütmeyen 4 ilkokuldan toplam 550 4.sınıf öğrencisi katılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Ekoloji, Çevre, Geri Dönüşüm

<sup>715</sup> Öğretmen, OSMANBEY İLKOKULU, tugbatunar@gmail.com



## **DUVARSIZ SINIF UYGULAMASININ ÖĞRENME ORTAMLARINI GELİŞTİRME VE YAYGINLAŞTIRILMASININ ÖĞRENCİLERİN ÖĞRENME MOTİVASYONLARINI ARTIRMADAKİ KATKISI**

ÖZCAN TURAN<sup>716</sup>, DİLEK YILDIZ<sup>717</sup>,

### **ÖZET**

Açık hava okullarında eğitim 1970'lere kadar popülerliğini korudu. Antibiyotiklerin hayatımıza girmesi ve evdeki sosyal şartların gelişmesiyle, İkinci Dünya Savaşından sonra açık hava okullarına giderek daha az ihtiyaç duyulmaya başlandı ve bu okullar yavaş yavaş yok oldu. Günümüzde Covid-19 salgınından kaynaklanan pandemi, 20. Yüzyılda yaşanan bu hastalığın toplum üzerindeki yansımalarının farklı bir göstergesi şeklinde olup, o dönemde yapılmış olan açık hava sınıflarının tekrardan gündeme alınmasını destekler niteliktedir. Hal böyle olunca günümüz şartları açık hava sınıflarının gerekliliğini tekrar ortaya çıkarmıştır. Özellikle büyük şehirde yaşayan çocuklar doğa ile daha az temas etmektedir. Bu durum onları teknolojiye daha bağımlı hale getirerek sosyal ve fiziksel yönden geri kalmalarına, gelişim sürecinde sorunlar yaşamalarına sebep olmaktadır. Açık hava sınıfları çocukların hareket etme ihtiyaçlarını da karşılayacaktır. Çocukların birbirleriyle olan ilişkilerini artırarak sosyalleşmelerini sağlarken, kendini ifade etme becerilerini de geliştirecektir. Öğrencilerin sınıf ortamının stresinden kurtulup daha rahat ve huzurlu olarak derse odaklanmalarını neticesinde, derse katılım ve ilgilerinin artmasını sağlayacaktır. Tüm duyu organlarına hitap ettiği için çok yönlü öğrenme sağlayacaktır. Hem fiziksel hem de zihinsel olarak daha aktif ve dinamik hale gelmelerine destek olacaktır. Proje ile ülke genelinde yaygınlaştırılarak, öğrencilerin doğa ile iç içe olmanın getirdiği tüm faydalardan en üst düzeyde yararlanmaları, okul bahçesine yapılan / yapılacak olan açık hava sınıfları ile öğrencilerde olumlu davranış gelişimi ve kalıcı öğrenme hedeflenmektedir. Açık hava sınıfları ile sadece öğrencilerin akademik başarıları değil sosyal ve toplumsal becerileri de artırılabilecektir. Açık hava sınıflarının eğitim ve öğretime sağlayacağı yararların yanında toplumsal olarak da katkıları olacaktır. Bu mekanlar deprem, sel, yangın, pandemi gibi doğal afetlerde bir toplanma ve geçici barınma alanı olarak da kullanılabilir. Eğitim, bireylerin yaşantı ve doğrudan deneyimleri yoluyla elde ettikleri bilgi ve beceriler bütünüdür (Dewey, 1938). Bireylere verilen eğitimin en büyük amacı, insanların başarılı ve üretken yaşamlar edinmelerine olanak sağlayacak ve toplum içerisinde sorumlu vatandaşlar olarak yer bulacakları bilgi ve becerilerle donatmaktır (Roth, 1992). Eğitim süreci bireylerin öğrenme süreçlerine dayanır. Bu süreçler, bireylere birtakım bilgi ve becerilerin planlı, programlı, sistemli ve kontrollü şekilde verilmeye çalışıldığı formal öğrenme; bireylerin çevreleriyle etkileşimleri yoluyla yaşam içinde kendiliğinden gerçekleşen informal öğrenme olarak iki şekilde ele alınmaktadır . Bu açıklamalardan anlaşılacağı gibi okulda zorunlu ders saatlerinde gerçekleşen öğrenme formal öğrenmeye; okul dışında, günlük yaşamda, sokakta ve oyun esnasında gerçekleşen öğrenme ise informal öğrenmeye örnektir (Şen ve diğ. 2011). Son yıllarda yapılan araştırmalar çocukların doğada vakit geçirdiklerinde pek çok yarar elde ettiklerini göstermektedir. Sınıf ortamında yapılan etkinlikler zamanla öğrencileri monotonluğa ve motivasyon düşüklüğüne sevk etmektedir. Doğada vakit geçirmek öğrencilerin dikkat düzeylerini artırmaktadır. Hayal güçlerini ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmektedir. Dış ortamlar çocukların bağımsızlıklarının ve özerkliklerinin

<sup>716</sup> Öğretmen, 1, GÖKTÜRK İLKOKULU KÜÇÜKÇEKMECE İSTANBUL2, ozcanturan2000@yahoo.com

<sup>717</sup> Öğretmen, , dilekyilmaz06@gmail.com

gelişimi için önemlidir (Bartlett 1996). Açık hava sınıfları sayesinde eğitim ve öğretim sınıfın duvarları arasına hapsedilmekten kurtarılarak daha özgür ortamda sürdürülebilecektir. Bu sayede öğrencilerde yaparak-yaşayarak ve daha kalıcı bir öğrenme gerçekleşecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Duvarsız sınıf, pandemi, okul, öğrenme, motivasyon, başarı, tasarım

## **OKUL YÖNETİCİLERİNİN VE ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL BELİRSİZLİK VE YÖNETİMİ KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİ**

**PELİN IŞIK<sup>718</sup>, İLKNUR MAYA<sup>719</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı okul yöneticisi ve öğretmenlerinin okullarda karşılaştıkları belirsizlik ve yönetimi konusundaki görüşlerini belirlemektir. Araştırmada, görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, Çanakkale ili Çan ilçesinde devlet okullarında görev yapan toplamda 16 okul yöneticisi ve 16 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada farklı kademelerden okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin yer almasına dikkat edilmiştir. Bu nedenle araştırmanın örnekleme, çoklu çeşitleme örneklemidir. Görüşmeler sonucu elde edilen veriler nitel araştırma yöntemleri doğrultusunda on ana kategoride uygun temalar altında incelenmiş ve içerik analizi yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda, okul yöneticisi ve öğretmenlerinin örgütsel belirsizlik ve yönetimi konusundaki görüşleri alınarakalt problemler doğrultusunda oluşturulan kategorilerdeokulda yaşanan belirsizliklerin nedenleri,belirsizlik durumlarında süreci nasıl yönettikleri, belirsizlik durumlarında risk alıp almama durumları ve nedenleri,belirsizlik durumlarında ne sıklıkta kararsızlık yaşadıkları, kararsızlık durumlarında başa çıkma yöntemleri, değişimlerle birlikte gelen belirsizliklerin kendilerine ve içinde buldukları örgüte yansımaları, belirsizlik durumları karşısında yöneticilerin ve öğretmenlerin birbirlerinden karşılıklı olarak beklentileri, mevcut eğitim sistemimizin belirsizlik durumlarında karar verme sürecine etkisi, belirsizlik durumlarından nasıl fayda sağlanabileceği ve belirsizlik durumlarını yönetirken lider ve yönetici arasında fark oluşup oluşmama durumu çerçevesinde temalara ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Örgütsel Belirsizlik, Okul Yöneticisi, Öğretmen

<sup>718</sup> Öğrenci, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, peline1717@gmail.com

<sup>719</sup> Prof. Dr., ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ, mayailknur@gmail.com

## ***AİLELERİN ÖZEL EĞİTİME İHTİYACI OLAN BİREYLER ÜZERİNDEKİ OLUMLU VE OLUMSUZ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ***

NEBİL DÖNER<sup>720</sup>,

### **ÖZET**

Normal ve özel gelişim gösteren çocuklar üzerinde temel becerilerin, günlük yaşam becerilerinin ve özbakım becerilerinin öğrenilip kolay bir şekilde genellendiği yer ailedir. Bunun yanında çocukların bağımsız bir şekilde yaşamlarını sürdürebilmelerini sağlayan ve kendilerine yetebilen bireyler olabilmeleri için gerekli becerilerin ilk olarak öğretildiği kurum da ailedir. Ailelerin özellikle özel gereksinimli çocuklar üzerinde yaşadığı temel sıkıntıların ele alınıp değerlendirildiği bu çalışmamızda yetersizlik durumuna göre aile eğitimi almış ailenin özel gereksinimli bireylerin üzerindeki olumlu etkileri ve çocuğunun yetersizlik durumuna göre aile eğitimi almayan ailelerin özel gereksinimli çocukları üzerinde bıraktığı olumsuz etkileri amaç edinip incelenmiştir. Asıl amaç aile eğitiminde ailenin çocuğunun yetersizlik durumuna uygun aile eğitimi almak ve temel becerilerin öğretiminde çocuğa öğretilecek becerinin nasıl öğretileceğine dair öğretim yöntemini bilip uygulanmasında destek sunacak ve hedefe götüreceği şekilde bilmesini sağlamaktır. Bu bildiri aile eğitiminin etkilerine dair verilerin toplanması görüşme formları ve sınıf öğrencilerinin gözlemlenmesi ile toplanmıştır. Görüşme formları dört öğrencinin aileleri ile yapılmış olup gözlem ise öncelikle sistematik aile eğitimi almamış ailelerin çocuklarına destek sunmadan ele alınmış ve sistematik aile eğitimi almış ailelerin çocuklarına sunduğu destekten sonra ise toplanan veriler karşılaştırılmış ve belirlenen beceriler üzerindeki öğrenme hızı, öğrenme kalıcılığı ve öğrenme genellemesi gözlemlenmiştir. Nitel araştırma tekniğine dayalı yaptığımız araştırmalara göre sınıfımızda bulunan öğrencilerin ailelerinin aile eğitimi aldıktan sonraki süreçte çocuklarının daha hızlı öğrendiği, öğrenilen becerilerin kalıcılıklarının daha uzun süre olduğu ve bu öğrendiklerini daha hızlı genelleyebildikleri araştırma sonucunda ulaşılmıştır. Bu araştırmanın bir diğer sonucu ise aile eğitimi almış ailelerin çocuklarıyla daha kaliteli vakit geçirdikleri ve bu vakit içerisinde ise kısa zaman içinde daha etkili sonuçlar aldıklarını görüp yeni beceri öğretiminde daha istekli olduklarına da ulaşılmıştır. Aile eğitiminin özel gereksinimli çocuklar üzerinde bıraktığı olumlu ve olumsuz etkiler göz önünde bulundurularak ailelere verilecek sistematik aile eğitiminin gerekliliğini ortaya koymuş ve bu olanaklarının çalışmalara yansiyarak süregelen bir biçimde devam ettirilmesinin de desteklenmesi gerektiği araştırma sonuçlarında ortaya çıkmıştır. Araştırmanın ortaya koyduğu bulguları incelediğimizde olumlu etkilerin olumsuz etkilerden daha fazla olduğu dört velimizle yaptığımız görüşmelerde de ulaşılmış ve aile eğitiminin gerekliliği bulgularla desteklenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Aile, Özel Eğitim, Özel Eğitimde Aile Eğitimi

<sup>720</sup> Öğretmen, KİLİS ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULU, nebilbahri97@gmail.com

### ÖZET

Sözlü geleneğin sevilen türlerinden olan masallar; kültürlerin, değerlerin, gelenek ve göreneklerin, dil gibi bir toplumun ortak ürünü olankıymetli eserlerdir. Masallar, toplumların kültür birikimleri olduğu için kulaktan kulağa aktararak günümüze kadar ulaşmıştır. Toplumların kültürel ve ahlaki kuralları, hayal unsurları kullanılarak olağanüstü kahramanlarla dinleyiciye ulaşır. Bu bağlamda masallar, kültürel aktarımda çok güçlü bir araç olmuştur. Toplumsal kuralları hatırlatmak, geçmiş ve gelecek arasında bağ kurmak, toplumu her anlamda ayakta tutabilmek için geçmişten bu yana masallar anlatılır. Masalları kadim zamanlardan günümüze kadar ulaştıran da anlatıcılardır. Masal anlatıcıları ile ilgili farklı dönemlerde birçok sınıflandırma yapılmıştır: vaizler, meddahlar, masal dedeler, masal nineler, masalcı şairler... Geçmişten günümüze süregelen ve her dönem az ya da çok önemini koruyan masal anlatıcılığı özellikle şimdilerde oldukça ilgi gören bir alana dönüşmüştür. Çocukların gelişimlerine, kültürel aktarıma, eğitim ve öğretime katkı sağlamak isteyen masal anlatıcıları, zaman içerisinde farklı yöntem ve teknikler kullanmaya başlamışlardır. Masalın gerek çocuk gelişimine olan katkısı gerekse toplumlara sağladığı sosyal, kültürel faydalardan ötürü masal anlatıcısının kullandığı yöntem ve teknik de zaman içerisinde önem kazanmıştır. Masal anlatıcıları, kullandıkları yöntem ve tekniklerle masalın etkisini artıran temel etkenlerdendir. “Masal anlatıcısı nasıl olmalıdır? Masal anlatıcısı masal anlatırken hangi tekniği kullanmalıdır? Geleneksel anlatım mı yoksa modern anlatım mı daha etkilidir? Masalın dinleyicide bıraktığı etki nasıl artırılır?” gibi sorular günümüzde sıkça sorulur olmuştur. Araştırmamız da bu sorulardan sonra ortaya çıkmıştır. Bu araştırmada çoğunlukla ninelerimiz ve dedelerimizin kullandığı sükûn anlatı ile şiirsel yani daha ritmik ve hareketin olduğu şiir tadında masallar tekniği ele alınmıştır. Bu teknikler kullanılarak masalın dinleme ve anlama becerileri olan katkısı değerlendirilmiştir. Kahramanları çoğunlukla olağanüstü varlıklardan oluşan, hayal dünyasını geliştiren, kendine has şiirsel yapı barındıran şiir tadında masallar, çocukların anlama ve dinleme becerilerinin gelişimine büyük katkı sağlamıştır. Bu çalışmada şiir tadında masalların, 6-10 yaş grubu çocukların anlama ve dinleme becerilerine olan katkısı incelenmiştir. Araştırma ilişkisel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 6-10 yaş grubundan farklı cinsiyet ve başarı düzeylerinden toplam yirmi öğrenci katılmıştır. Verilerin analiz edilmesinde ANOVA kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre şiir tadında masallar dinleyen çocukların dinlediğini anlama becerisinde pozitif yönlü ve yüksek düzey ilişkiler bulunmuştur. Bu sonuçlara göre geleneksel bir şekilde sükûn anlatı tekniğiyle masal dinleyen çocuklar ile şiirsel masal dinleyen çocuklar karşılaştırıldığında şiirsel masal dinleyenlerin anlama düzeylerine ilişkin puanları daha yüksek çıkmıştır. Nitel veriler analiz edildiğinde ise çocukların şiirsel masallardan daha çok hoşlandığı sonucuna varılmıştır. Araştırma sonuçları şiirsel bir dille anlatılan masalları dinleyen çocukların dinleme ve anlama becerilerinde olumlu değişimler olduğunu ortaya koymaktadır. Anahtar kelimeler: masal anlatıcılığı, şiir, masal, şiirsel dil, anlama ve dinleme

**ANAHTAR KELİMELER:** Masal anlatıcılığı, şiir tadında masallar, masal, dinleme, anlama

<sup>721</sup> Öğretmen, ALTINDAĞ İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, sultandoksoz@hotmail.com

## İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DEVAMSIZLIK NEDENLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER

DEMET KAYABAŞI<sup>722</sup>, SIDIKA UÇAR<sup>723</sup>, NİHAL ÖZDENOĞLU<sup>724</sup>,

### ÖZET

Eğitim-öğretim etkinliklerinin yürütüldüğü eğitim kurumlarının amacına uygun olarak varlığını sürdürebilmesi için öğrencilerin okula devamı önemlidir. Bu nedenle bu araştırmada öğrencilerin devamsızlık nedenlerini ve öğrencilerin sürekli devamsızlık durumuna düşmemeleri için uygulanabilecek bir programın temellerini belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseninden yararlanılmıştır. Bu araştırma ile ilkokul öğrencilerinin devamsızlık etme nedenlerinin neler olduğunu belirlemek amacıyla Sivas İli Merkez ilçesi Vakıfbank İlkokulu'nda on gün ve üzeri devamsızlık yapan öğrencilerin devamsızlık nedenlerinin tespiti çalışmasında öğrenciler, velileri ve öğretmenleriyle yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Araştırmada kullanılan veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak oluşturulmuştur. Görüşme formunda okula devam etmeyen öğrencilerin okula neden gönderilmediklerini belirlemeyi amaçlayan açık uçlu soru velilere ve öğretmenlere sorulmuştur. Elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin okula devam etme nedenlerinin tek bir nedene bağlı olmadığı, ailenin sosyo-ekonomik durumu ve eğitime bakış açısı, sağlık, öğretmen, arkadaş, kültür-çevre etkisi, il dışı seyahatler (memlekete gitme, cenaze, düğün, umre ziyaretleri vb.) gibi faktörlerin önemli olduğu, en önemli faktörün de çocuğun sağlık problemlerinden dolayı okula gönderilmediği görülmüştür. Okula devamsızlığa sebep olan etmenlerin tek tek ve birbirinden bağımsız olmadığı da gözlemlenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** İlkokul eğitimi, devamsızlık nedenleri, çocuk (6-10 yaş)

<sup>722</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, demetkayabasi@hotmail.com

<sup>723</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, sdkakaratas@hotmail.com

<sup>724</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, n\_ozdenoglu@hotmail.com

## **CİNSİYETİN MESLEK SEÇİMİNE OLAN ETKİSİNİN İNCELENMESİ (ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ)**

**NİHAL ÖZDENOĞLU<sup>725</sup>, SIDIKA UÇAR<sup>726</sup>, AHMET TURAN KANGAL<sup>727</sup>,**

### **ÖZET**

Toplumsal cinsiyet eşitliği, temel bir insan hakkı olarak en temel uluslararası belgeler, sözleşmeler ve taahhütnamelerde yer almaktadır. Kız ve erkek çocuklara, dünyaya gelmeleri ile beraber yaşadıkları toplum tarafından bir takım roller biçilmektedir. Biçilen bu rollerin eşitlikçi olmadığı gözlenmektedir. Bu roller bireyin giydiği kıyafetten, yediği yemekten, gideceği okul ve seçeceği meslek gibi birçok yaşamsal faaliyetini etkilemektedir. Bu araştırmada, eğitimde cinsiyete dayalı ayrımcılığın, bireylerin meslek seçimine olan etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden, olgu-bilim deseni kullanılmıştır. Katılımcılara aile içerisinde kadına ve erkeğe ait roller, kadına ve erkeğe uygun mesleklerin ortaya çıkarılmasına ilişkin sorulardan oluşan görüşme formu uygulanmıştır. Katılımcı olan lise öğrencilerinin, cinsiyet ayrımcılığı konusundaki algılarının meslek seçimindeki yansımalarına bakılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Cinsiyet (biyolojik), Toplumsal Cinsiyet, Cinsiyet Roller, Cinsiyetin Toplumsallaşması

<sup>725</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, n\_ozdenoglu@hotmail.com

<sup>726</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, sdkakaratas@hotmail.com

<sup>727</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ahmetkangal.58@gmail.com

# OKUL MÜDÜRLERİNİN GÜÇLENDİRİCİ LİDERLİKLERİNİN ÖĞRETMENLERİN PSİKOLOJİK SAHİPLENME VE İŞE ADANMIŞLIKLARINA ETKİSİ

ESRA TÖRE<sup>728</sup>, BURAK UZUN<sup>729</sup>,

## ÖZET

Güçlendirici liderlik, kökeni personel güçlendirmeye dayanan ve kurumda çalışan personelin benlik algısını yükselten, onları karar alma ve verme süreçlerine dahil ederek etkin katılımını sağlayan, personelin güçsüz hissetmesini engellemeye çalışan, onların karar alma ve uygulama süreçlerinde risk almasını teşvik eden, gelişimlerine katkı sağlayan bir liderlik türüdür. Personel güçlendirme kavramı personelin hem davranışsal hem de psikolojik boyutta güçlendirilmesini anlatmaktadır. Psikolojik sahiplenme, personelin bağlı olduğu kuruma karşı gösterdiği duygudur. Sahiplenme kavramı yasal sınırlar içerisinde mülkiyet sahibi olmanın yanı sıra insanın aitlik duygusunun bir yansımasıdır. Bu durum bir mal ya da mülk sahibi olmanın yanı sıra bir kulübe ya da kişiye bağlılık olarak da açıklanabilir. Bu kapsam altında psikolojik sahiplenme, personelin sahip olmadığı ama üyesi olduğu kuruma karşı hissettiği aitlik duygusudur. Psikolojik sahiplenme duygusu yüksek olan personelerde işe bağlılık, yüksek performans gibi durumların arttığı, devamsızlık ve işten ayrılma niyetlerinde ise azalma gösterdiği görülmüştür. İşe adanmışlık, alan yazında tükenmişlik kavramının tersi olarak nitelendirilen, çalışanın fiziksel, bilişsel ve duygusal olarak kendini görevine vermesini ifade eden bir kavramdır. Çalışanın işine ne kadar değer verdiği, çevresiyle ilişkisi işe adanmışlık açısından önemlidir. İşe adanmışlık duygusu yüksek olan personeller, kurumun amaçlarını gerçekleştirmek ve geliştirmek için çok çaba gösterirler. İşe adanmışlık kavramı personelin işe adanmasının yanı sıra personelin tüm benliğiyle ne kadar orada olduğunu, kendisini ne kadar işe kattığını ifade etmektedir. Güçlendirici liderler, kurumda bulunan öğretmenlerini destekleyerek onların güdülenmesini artırır ve öz yeterliliklerinin gelişmesini sağlar. Öz yeterlilikleri gelişen öğretmenlerin sahiplenme duygusu artarak kuruma bağlılıkları gelişir. Kurumu benimseyip, sahip olma duygusu geliştiren öğretmen uhdesinde bulunan görevleri daha büyük bir istek ve özveriyle yaparak kendisini işine adayacaktır. Bu personel okulun hedeflerinin ve amaçlarının yerine getirilmesinde büyük rol oynayacaktır. Bu çalışmanın amacı, teorik olarak birbirini destekleyen fakat bir arada kullanılmayan bu terimlerin birlikte kullanıldığı ilk çalışma olarak literatüre katkı sağlaması, okul müdürlerinin güçlendirici liderliklerinin öğretmenlerin psikolojik sahiplenme ve işe adanmışlıklarına etkisinin belirlenmesidir. Araştırma nicel yöntemlerle yapılacak olup araştırmanın örneklemini 2021-2022 eğitim öğretim yılında İstanbul ilinde görev yapan ve rastgele seçilen 450 öğretmen oluşturacaktır. Veri toplama aracı olarak Güçlendirici Liderlik Ölçeği (Aras, 2013), Psikolojik Sahiplenme Ölçeği (Uçar, 2018) ve İşe Adanmışlık Ölçeği (Turgut, 2011) kullanılacaktır. Araştırma bulguları toplanmakta olup bulgular ve sonuç kısmına daha sonra yer verilecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Güçlendirici Liderlik, İşe Adanmışlık, Psikolojik Sahiplenme

<sup>728</sup> Dr., İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, esra.tore@izu.edu.tr

<sup>729</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, brkznnn@gmail.com



# **“OKULLA UYUMLUYUM ÇOCUĞUMLA MUTLUYUM” PROJESİNE KATILAN VELİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE ÖĞRENCİLERİN OKULA UYUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ**

SEMİHA ŞAHİN<sup>730</sup>, ÖZGE DÖNMEZ<sup>731</sup>,

## **ÖZET**

Okul çağındaki bir çocuğun eğitimini bütüncül bir gözle değerlendirmenin gerekliliği dikkate alındığında, çocuğun eğitimini etkileyen informal kaynaklar akla gelmektedir. Bu informal kaynakların içerisinde de aile faktörü ön plana çıkmaktadır. Bu anlamda ailenin, çocuğun eğitiminde etkisi bulunan en önemli informal kaynak olduğu söylenebilir (Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2010). Bu araştırmada, Ayvalık İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde üç eğitim-öğretim yılı süresince ilçedeki anaokulu, ilkokul 1. sınıf, ortaokul 5. sınıf ile lise 9. sınıf velilerine yönelik uygulanan “Okulla Uyumluym Çocuğumla Mutluym” projesinin aile, çocuk ve okul arasındaki ilişkilere etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmaların temel amacı algı ve deneyimlerin açığa çıkarılmasını sağlamaktır. Farklı yaklaşımların kullanıldığı nitel araştırmalar her geçen gün yaygınlaşmaktadır. Bu yöntemlerden birisi olan fenomenolojinin amacı da yaşanan deneyimin anlamlandırılmasıdır (Tekindal ve Uğuz Arsu, 2020). Araştırmanın çalışma grubunu Balıkesir Valiliği koordinasyonunda il genelinde uygulanmakta olan “Başarıyı İzleme ve Geliştirme Projesi (BİGEP)” kapsamında üç eğitim-öğretim yılı süresince ilçedeki anaokulu, ilkokul 1. sınıf, ortaokul 5. sınıf ile lise 9. sınıf velilerine yönelik uygulanan “Okulla Uyumluym Çocuğumla Mutluym” projesinde eğitimlere 2021-2022 öğretim yılı başında katılan 20 veli oluşturacaktır. Proje kapsamında öğretim yılı başında rehber öğretmeni bulunmayan okullar ve dezavantajlı okullara rehber öğretmen görevlendirilerek adı geçen sınıflarda çocuğu okula başlayan velilere eğitim verilmektedir. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış “Okula Uyum Veli Görüşme Formu” isimli görüşme formu velilere uygulanacaktır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği; sahip olduğu belirli düzeyde standartlık ve aynı zamanda esneklik nedeniyle araştırmalarda kolaylık sağlamaktadır (Türnüklü, 2000). Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu ile “Okulla uyumluym çocuğumla mutluym projesinin aile, çocuk ve okul arasındaki ilişkilere etkisine dair velilerin görüşleri nelerdir?” sorusuna yanıt aranacaktır. Yarı yapılandırılmış görüşme soruları hazırlanırken okula uyum sürecine dair, doğru ebeveyn tutumları, okul olgunluğu, aile eğitimi, çevrimiçi seminerler, okul-aile ilişkileri hedef alınacaktır. Verilerin değerlendirilmesinde tematik analiz yaklaşımı kullanılacaktır. Tematik analiz, verilerdeki örüntüleri (temaları) belirleme, analiz etme ve raporlama için kullanılan bir yöntemdir. Tematik analiz, veri setini en küçük boyutlarda düzenleme ve derinlemesine betimleme sağlar (Boyatzis, 1998). Araştırmanın veri toplama ve analiz süreci devam etmekte olup, kongrenin belirlediği tarihlere uygun olarak tamamlanacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** İletişim, aile, öğretmen, ilkokul, oryantasyon

<sup>730</sup> Doç. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, semiha.sahin@deu.edu.tr

<sup>731</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, donmezoze86@gmail.com

### ÖZET

Mutlu olmanın en önemli yollarından birinin yeni şeyler keşfetmek olduğu saptanmıştır. Çocukların öğrenmekten ve dünyayı keşfetmekten büyük keyif aldıkları ve bunun sonucu olarak mutlu oldukları sonucundan yola çıkılarak projemizi planladık. Oyun Tabanlı Öğrenme: Oyun-tabanlı ortamlar öğrencilerin aktif olarak ilgilenip faaliyetlerini bireysel sürdürebilecekleri bir araç olmaları yanında, yaparak-yaşayarak öğrenmelerine fırsat tanıyan ortamlar sunar. Projedeki ortaklar ile etkinlikler işbirliği içerisinde yapılacak öğrenciler oyunlarını öğrenirken dersleri oyunlarla tekrar edecektir. Öğrencilerin yaratıcı oyunlarla etkinliklere katılım, derslerin web 2.0 araçları ile eğlenceli hale gelmesi, öğrenciler arasında işbirliği ve paylaşımların artması, zamanı verimli kullanmak, dersleri severek öğrenmesi projemizin amaçları olarak belirlenmiştir. Projenin başlama aşamaları; Ortak plan hazırlanması, öğrenci ve öğretmenlere projenin sunulması, proje ile ilgili ön test hazırlanması, Ebeveynlerin izin belgeleri alınması. Öğrencilerin projeye kaydedilme süreci. Proje ile ilgili tanıtım broşürleri hazırlanacak ve sergilenmesi. Öğretmenler kendilerini, öğrencilerini, okullarını ve ülkelerini tanıtmaları, (Video sunumları, padlet, fotoğraflar vb. Oluşturma). Blog paylaşılması ve üyelerin katılımının sağlanması. İletişim ve yaygınlaştırma için facebook ve whatsapp grupları oluşturulması. Öğrenci ve öğretmen afiş tasarımlarının yapılması. Web 2.0 araçları kullanarak ortak etkinlikler planlanması. Etkinliklerin okul panolarında sergilenmesi. Ortak çalışmaların paylaşılması. Proje bitimi ve eksiklerin tamamlanması olarak belirlenmiştir. Proje sonunda ortak ürün olarak, müfredat kapsamında işlediğimiz oyunlardan ortak dijital kitap hazırlanacak. Dijital beceri geliştirmelerinde web 2.0 araçlarının artan kullanımı ile projemizi pekiştirilmesi, öğrencilerde motivasyonda artış, farklı kültürlerle ve oyunlarına ilgi artması, Web 2.0 araçlarının tanınması, okullar arasındaki işbirliğinin artması, öğrencilerimizin yabancı dil becerilerinin gelişmesi projemizin olumlu katkısı olarak hedeflenmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Oyun, paylaşım, öğrenme

<sup>732</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI1, nijeryonca@gmail.com

# **SINIF ÖĞRETMENLERİNİN COVID-19 PSİKOLOJİK SIKINTI DÜZEYİ İLE İŞE BAĞLI DUYGUSAL TÜKENMİŞLİK DÜZEYİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

HARUN TÜYSÜZ<sup>733</sup>, UĞUR KAYA<sup>734</sup>, SELİM YİĞİT<sup>735</sup>,

## **ÖZET**

Ülkemizde ve dünya genelinde 2019 yılından bu yana insan yaşamını etki altına alan bir salgın süreci yaşanmaktadır. Yaygın biçimiyle Covid 19 pandemisi olarak tanımlanan bu süreç, bir dönem eve kapanma ve izolasyon zorunluluğunu da beraberinde getirerek üretimden tüketim alışkanlıklarına, aile içi ilişkilerden, eğitimsel süreçlere ve hizmet verme biçimlerine kadar birçok şey üzerinde etkili olmuştur. İnsanlar yaşamsal alışkanlıklarını belli bir süre değiştirmek durumunda kalmışlardır. Bu salgın sürecinin en çok etkilediği kesimlerden biri de öğrenci ve öğretmenlerdir. Öğretmenliğin yüz yüze iletişim ve insan odaklı bir hizmet mesleği olması yönüyle bir yandan bu sürece uyum sağlamaya çalışırken bir yandan da duygusal, sosyal ve mesleki anlamda çeşitli alanlarda salgından önemli derecede etkilenen bir kesim olacağı açıktır. Bu araştırma sınıf öğretmenlerinin Covid 19 psikolojik sıkıntı düzeyiyle işe bağlı duygusal tükenmişlikleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır, bu amaçla Günay (2021) tarafından geliştirilen 6 maddeden oluşan "İşe Bağlı Duygusal Tükenmişlik Ölçeği", Ay, Oruç ve Özdoğru (2021) tarafından geliştirilen 12 maddelik "Covid 19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği" kullanılmıştır. "Covid 19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği" korku, kaygı ve şüphe boyutları olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Araştırmanın evrenini İstanbul İli Kartal İlçesinde görev yapmakta olan 771 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklemini ise, 183' ü ( % 73,5) kadın, 66' sı (%26,5) erkek olmak üzere 249 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen veriler, SPSS 22.0 paket programından yararlanılarak analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz, bağımsız grup T testi, Anova ve ilişkisel analiz yöntemleri kullanılmıştır. Ölçekten elde edilen ortalama puanlar, sınıf öğretmenlerinde covid 19 psikolojik sıkıntı düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir (40.21 ±9.29). Kaygı ve korku alt boyutu ortalama puanlarının, şüphe alt boyutu puanlarından yüksek olduğu saptanmıştır (18.84±4.13). Covid 19 psikolojik sıkıntı düzeyi ve işe bağlı duygusal tükenmişlik düzeyinde, cinsiyet, medeni durum ve covid geçirme durumu lehine anlamlı bir farklılaşma saptanmamıştır. Ancak Covid 19 psikolojik sıkıntı düzeyi açısından mesleki çalışma yılı değişkeni lehine anlamlı farklılaşma gözlemlenmiştir. İşe bağlı duygusal tükenmişlik düzeyi, yaş ve mesleki kıdem değişkenlerine göre anlamlı farklılaşmalar göstermiştir. İlişkisel analiz sonucuna göre, Covid 19 psikolojik sıkıntı düzeyi ile işe bağlı duygusal tükenmişlik arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Covid 19, İşe Bağlı Duygusal Tükenmişlik, Pandemi, Sınıf Öğretmenliği

<sup>733</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, harun\_54@hotmail.com

<sup>734</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, 19ugur.kaya78@gmail.com

<sup>735</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, selimyigitu@gmail.com

## **KARŞILAŞTIRMALI EĞİTİM BAĞLAMINDA JAPONYA VE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNDE AFET EĞİTİMİ UYGULAMALARI**

**SİMGE GÜZEL<sup>736</sup>, İLKNUR MAYA<sup>737</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırma, karşılaştırmalı eğitim bağlamında Japonya ve Amerika Birleşik Devletleri'nde mevcut olan afet eğitimi uygulamalarını karşılaştırmayı ve Türk eğitim sistemine öneriler getirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada kullanılan yöntem, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesidir. Araştırmanın çalışma grubunu, Japonya ve ABD oluşturmaktadır. Araştırmada güncel istatistiksel verilere ulaşılmak amaçlandığı için UNESCO (2009, 2012 ve 2017), UNICEF (2009, 2012 ve 2015) ve UNISDR (2005, 2015) yılı verilerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonuçları şu şekildedir: 1. Japonya'nın afet eğitimi uygulamaları, afetlerde risk azaltma eğitimi (DRR), Sendai çerçevesinde afet riskini azaltma (SFDRR), çevre ve afet riski azaltma eğitimi (EDM), afet önleme projesi (yaşamının sevinci), sürdürülebilir kalkınma ve afet eğitimleri (ESD) programları çerçevesinde yürütülmektedir. 2. Amerika Birleşik Devletlerinde ise, afet eğitimi uygulamaları kamuyu bilinçlendirme amaçlı televizyon yayınları, acil durum ve afet yönetimi lisans ve lisansüstü eğitim programlarındaki gelişmeler dikkat çekmektedir. Her iki ülkede, afet eğitimi hazırlık, zarar azaltma, müdahale ve iyileştirme aşamalarının tümünü içerecek şekilde planlanıp uygulanmaktadır. Afet riski yüksek olan Türkiye'de de afete dirençli bir toplum yetiştirmek amacıyla bireylere erken yaşlardan itibaren bütünsel yaklaşımla afet eğitimi verilmelidir. Bu çerçevede, Türkiye'de afet eğitimleri okul öncesi, ilk, orta ve lise eğitim programlarına öğrenci seviyelerine uygun ve onların etkin katılımını sağlayamaya fırsat verecek şekilde verilmelidir.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Afet eğitimi, Çevre Eğitimi, Risk azaltma, Japonya, ABD

<sup>736</sup> Öğrenci, ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ, simgeguzell@gmail.com

<sup>737</sup> Prof. Dr., ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ, mayailknur@gmail.com

# **PANDEMİ ÖNCESİ VE SONRASI LİSE ÖĞRENCİLERİNİN DERS ÇALIŞMA ALIŞKANLIKLARI ARASINDAKİ FARKIN İNCELENMESİ**

**MURAT ŞEYHOĞLU<sup>738</sup>,**

## **ÖZET**

COVID-19 pandemi süreci tüm dünyada hiç beklenmedik bir şekilde çıktığı için insanları her alanda çeşitli tedbirler almaya mecbur bırakan bir süreç olarak vuku bulmuş ve insanların bir çok alışkanlığını değiştirmiştir. Yaşanan bu süreçlerde insanların gündelik yaşantılarında internet ve elektronik platformlar daha fazla yer tutmaya başlamıştır. Bu yeni durum neticesinde hayatın bir çok alanındaki ihtiyaçlar; iletişim, alışveriş, eğitim, oyun, araştırma vb. internet ortamı üzerinden giderilmeye başlanmıştır. Projenin amacı, Pandemi öncesi ve sonrası, lise öğrencilerinin ders çalışma alışkanlıkları arasındaki fark'ı ortaya koyabilmektir. Pandemi süreci ve sonrasında öğrencilerin çalışma düzeni, ilgi ve derslere yönelik algı ve tutumlarında değişiklikler olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin süreci genellikle uygulamalı dersler açısından olumsuz algıladıkları, teorik dersler açısından ise olumlu değerlendirdiği belirlenmiştir. Öğrencilerin ders çalışma alışkanlıkları arasındaki farkın pandemi öncesi ve sonrası süreçlerde ne şekilde değiştiğinin belirlenmesi amacıyla geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış bir ölçekle belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Google Formlar'da hazırlanmış ölçek ifadeleriyle anket farklı türlerde eğitim veren okullarda online olarak uygulanmış ve cevaplar gönüllülük ilkesine bağlı olarak alınmıştır. Uygulama linki anket uygulama izni alınan okullarla whatsapp web aracılığıyla paylaşılmış ve anket uygulaması verileri online olarak toplanmıştır. Araştırmanın örneklemini Bursa ilinde yer alan farklı türlerde eğitim veren lise ve dengi okullar oluşturmaktadır. Araştırma yöntemi olarak, Nicel Araştırma yöntemi kullanılacak ve hipotezlerin doğruluğunun araştırılmasında Spss programından yararlanılmıştır. Verilerin analiz ve yorumlanmasında, iki grubun ortalamalarını karşılaştırmak için Tek Yönlü Varyans Analizi kullanılmıştır. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda, pandemi öncesi ve sonrası ders çalışma alışkanlıkları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Lise öğrencilerinin pandemi sonrası ders çalışma alışkanlıklarının, pandemi öncesi ders çalışma alışkanlıklarına göre farklı olup olmadığı görülmüştür. Ders çalışma alışkanlıklarının pandemi öncesi ve sonrası cinsiyet, sınıf düzeyi, sosyo-ekonomik düzey, annenin eğitim düzeyi, babanın eğitim düzeyi, annenin bir işte çalışıp çalışmama durumu ve babanın bir işte çalışıp çalışmama durumuna göre farklılık gösterip göstermediği sonuçları incelenmiştir. Çalışma sonucunda uygulayıcılara ve araştırmacılara yönelik çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim, pandemi, ders çalışma alışkanlıkları, lise

<sup>738</sup> Öğretmen, BURSA ERKEK LİSESİ, muratseyh@gmail.com

### ÖZET

Değişimin kaçınılmaz olduğu ve bilginin sürekli değişim gösterdiği 21. yüzyıl, öğrenci davranışının temellerinin atıldığı eğitim kurumlarını da dönüşüme ve rekabete zorlamaktadır. Eğitim kurumlarının yeniliklere uyum sağlanması fiziksel şartların yanı sıra, başarılı çalışmaları ile ön plana çıkan lider öğretmenlerin eseridir. Her sektörde olduğu gibi eğitim sektöründe de rakiplerle mücadele edebilmek, kurumun pazarda farklı konumlanma çabası, görsel kültürü yansıtan imajı ön plana çıkarması, hedef kitleyi gözetmesi, ortak beklentisi olan paydaşları ile bağ kurmayı, olumlu bir algı oluşturabilmeyi ve bu olumlu algıyı doğru yönetmeyi gerekli kılmaktadır. Okulların kamuoyunda olumlu ve güçlü bir imaja sahip olması ve bu iyi imajın sürdürülebilmesinde; okuldaki değişim sürecini başlatacak, iletişim ve işbirliği ile dış çevreye yol gösterecek öğretmenlerin liderlik rolünün ön planda olduğu düşünülmektedir. Okul imajı, okulun değerlerini göz önünde bulundurarak hitap ettiği kitle olan öğrenci, öğretmen, velinin dahil olduğu tüm çevrenin, paydaşların, diğer okulların gözünde oluşan resimdir. Öğretmen liderliği ise öğretmenin sınıftaki ve okuldaki faaliyetlerde işbirliği yapması, yönetim gücünü paylaşılması, öğretim vizyonu geliştirilmesi ve resmi görevler yanında farklı roller üstlenilmesidir. İlgili alan yazından yola çıkarak bu çalışmanın amacı, okul imajı ile öğretmen liderliği arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmada nicel araştırma modellerinden olan ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi 2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı içerisinde İstanbul Kartal ilçesinde görev yapan ve basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilecek olan 450 öğretmenden oluşacaktır. Veri toplama aracı olarak Kazoleas ve diğerlerinin (2001) geliştirdiği, Polat ve diğerlerinin (Polat, Abat ve Tezyürek, 2010) Türkçeye uyarlandığı Okul İmajı Ölçeği ile Wang ve Xia (2020) tarafından geliştirilen ve Akyürek ve Özdemir (Akyürek ve Özdemir, 2021) tarafından Türkçeye uyarlanan Öğretmen Liderliği Ölçeği kullanılacaktır. Araştırma bulgularına sunumda yer verilmeyecek olup araştırma sadece öneri olarak sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Okul imajı, Öğretmen liderliği

<sup>739</sup> Dr. Öğr. Üys., SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, esra.tore@izu.edu.tr

<sup>740</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, rukiyekesti@gmail.com

## **KENT YOKSULU EBEVEYNLERİN GÖZÜNDEN YOKSULLUĞUN EĞİTİME YANSIMALARI**

**TUĞBA HOŞGÖRÜR<sup>741</sup>, MİRACE KARACA EVREN<sup>742</sup>, ORHAN KAHYA<sup>743</sup>, SERGENDER SEZER<sup>744</sup>,  
MİNE KİZİR<sup>745</sup>, PERİHAN KORKUT<sup>746</sup>, KASIM YILDIRIM<sup>747</sup>, VURAL HOŞGÖRÜR<sup>748</sup>**

### **ÖZET**

Kent yoksulluğu bugün tüm ülkelerin gündeminde olan en önemli insan hakları sorunlarından biridir. Coğrafyadan ya da ülkenin gelişmişlik düzeyinden bağımsız olarak bu durumdan en çok etkilenenler, kadınlar ve özellikle de çocuklardır. Bireylerin içinde buldukları yoksulluktan kurtulabilmeleri ise ancak nitelikli bir eğitim sürecinden geçebilmeleri ile mümkün olabilmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin ekonomik anlamdaki yoksullukları, çoğunlukla sosyal ve kültürel sermaye anlamındaki yoksulluğu da beraberinde getirmektedir ve bunların tümü birlikte bireylerin eğitim süreçlerinde önemli dezavantajlar/engeller oluşturmaktadır. Bu dezavantajlara, devam ettikleri okulların olanaklarına ve kapsayıcılığına yönelik sorunlar da eklendiğinde, mevcut eşitsizlikler katlanarak artmaktadır. Kent yoksulu öğrencilerin sorunlarının kapsamı ve derinliğinin ortaya konması, çözüm üretme çalışmalarının daha etkili olmasına katkı sağlayabilecektir. Bu çalışma, kent yoksulu ebeveynlerin görüşlerine dayanarak, yoksulluğun öğrencilerin eğitim süreçlerine yansımaları belirlemek amacıyla taşımaktadır. Çalışmanın verileri, Muğla İli Mentеше Merkez İlçesi'ndeki kent yoksulluğunu ve eğitime yansımalarını görünür hale getirerek, çözümler üretmek amacıyla geliştirilen "Yoksulluğun Yeni Yüzü: Kent Yoksulluğunun Eğitime Yansımalarına Yönelik Bir Eylem Araştırması" başlıklı TÜBİTAK projesi kapsamında toplanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile desenlenen araştırmanın çalışma grubunu, Muğla İli Mentеше Merkez İlçesi'ndeki dezavantajlı mahallelerde yaşayan 23 kent yoksulu ebeveyn oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulmuş yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak, ebeveynlerle yapılan yüz yüze görüşmeler yoluyla elde edilmiştir. Toplanan veriler tümevarım analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları, kent yoksulluğunun öğrencilerin eğitim süreçlerinde, ekonomik ve sosyokültürel kaynaklı yansımaları olduğunu göstermiştir. Sonuçlara dayanarak uygulayıcılar ve ileri araştırmalara yönelik öneriler geliştirilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Yoksulluk, kent yoksulluğu, eğitim

<sup>741</sup> Doç. Dr., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, t.hosgorur@gmail.com

<sup>742</sup> Arş. Gör., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, miracekaraca@hotmail.com

<sup>743</sup> Arş. Gör., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, orhankahya@mu.edu.tr

<sup>744</sup> Dr. Öğr. Üys., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, sergender@mu.edu.tr

<sup>745</sup> Dr. Öğr. Üys., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, minekizir@gmail.com

<sup>746</sup> Doç. Dr., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, pkocaman@mu.edu.tr

<sup>747</sup> Prof. Dr., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, kasimyildirim@mu.edu.tr,

<sup>748</sup> Prof. Dr., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, vuralhosgorur@mu.edu.tr

# ÖĞRETMEN ALGILARINA GÖRE OKUL YÖNETİCİLERİNİN TEKNOLOJİK LİDERLİK DAVRANIŞLARIYLA BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER ARASINDAKİ İLİŞKİ- KARAMAN İLİ ÖRNEĞİ

ÖMÜR ÇOBAN<sup>749</sup>, ABDULKADİR KARAGÖZ<sup>750</sup>, DEMET GÜLEÇ<sup>751</sup>, DÖNDÜ SAĞLAM<sup>752</sup>,

## ÖZET

Teknoloji ve bilgi, bir toplumun her alanında, bireysel ve örgütsel düzeyde önemli bir yere sahiptir. Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle birlikte birçok alanda değişimler meydana gelmiştir ve insan çıktısı olan eğitim kurumları da bu değişimlerden en fazla etkilenen kurumlar arasında yer almıştır. Ortaya çıkan Covid 19 salgını nedeniyle teknolojideki gelişmelerin eğitime entegrasyonu ivme kazanmıştır. Bu nedenle okul müdürlerinin teknolojik liderlik özellikleri ile “Dijital dönüşüm” sürecinde okul müdürlerinin teknolojik liderlik rollerini sergilemeleri büyük önem taşımaktadır. Bu araştırmada; öğretmenlerin görüşlerine göre, öğretmenlerin teknoloji kullanımında okul müdürlerinin sergilediği motivasyon, yönlendirme, altyapı, hukuk ve teknolojik liderlik davranışları toplamının düzeyleri ile öğretmenlerin görüşlerine göre, bilginin elde edilmesi, bilginin paylaşılması, bilginin kullanılması, bilginin depolanması ve bilgi yönetimi toplamının gerçekleşme düzeylerini tespit etmek amaçlanmıştır. Bu düzeylerde, öğretmenlerin cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, öğrenim durumu, okuldaki görev süresi ve okul müdürüyle çalışma süresi değişkenleri alt grupları arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık olup olmadığını da tespit etmek amaçlanmıştır. Bu amaçla öğretmenlere, teknolojik liderlik ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini Karaman iline bağlı ilçelerde resmi-özel okullar ve burada görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Bu kapsamda, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Karaman’da görev yapan 264 öğretmen çalışmaya dâhil edilmiştir. Araştırmada yer alan değişkenler arasındaki ilişkiler, ilişkiyel tarama modeli kullanılarak incelenmiştir. Araştırma, okul müdürlerinin teknolojik liderlik davranışlarının öğretmenlerin cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, öğrenim durumu, okuldaki görev süresi ve okul müdürüyle çalışma süresi değişkenleri alt grupları arasında farklılıklar olduğunu göstermektedir. Araştırmanın verileri analiz aşamasındadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Teknoloji, teknolojik liderlik, okul müdürü, öğretmen, dijital dönüşüm

<sup>749</sup> Doç. Dr., KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ, cobanomur@gmail.com

<sup>750</sup> Öğretmen, KILBAŞAN 75. YIL ORTAOKULU, mser2003@gmail.com

<sup>751</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, gulecgulec@gmail.com

<sup>752</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI,



# **HİBRİT EĞİTİM SÜRECİNİN İLKOKUMA-YAZMA ÖĞRETİMİNE YANSIMALARINA İLİŞKİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

SELMİN DEDELİ<sup>753</sup>,

## **ÖZET**

İlkokuma-yazma öğretimi, öğrencinin hayatı boyunca tüm öğrenmeleri için temel oluşturabilecek önemli bir süreçtir. Covid19 ile birlikte dünyada ve ülkemizde ortaya çıkan pandemi süreci öğrencileri ve öğretmenleri yüz yüze eğitimden koparmış, öncelikle online eğitim ve sonrasında da hibrit eğitim süreci yaşantıya geçirilmiştir. Bu araştırmanın amacı, ilkokul öğretmenlerinin hibrit eğitim sürecinin ilkokuma-yazma öğretimine yansımalarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi ve bu görüşler doğrultusunda değerlendirme yapmaktır. Araştırma çalışmaları; İzmir ili evreninde Güzelbahçe, Konak, Buca ilçelerinde 2020/2021 eğitim öğretim yılında kamuda görev yapan 3 okuldaki 24 sınıf öğretmeninden oluşan çalışma grubu ile yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak yapılmıştır. Araştırmada nitel veri toplama teknikleri benimsenmiştir. Veri toplama aracı olarak yapılandırılmış görüşme formu, birebir olarak yapılan görüşmede elde edilen veriler araştırmacı tarafından yazılıp kayıt altına alınmıştır. Araştırma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin, özellikle öğrencinin yaşına bağlı gelişim özelliklerinden, planlamada yaşanan aksaklıklardan ve teknolojik yetersizliklerden kaynaklı sorunlar yaşadıklarına dair görüşlerinin ağırlık kazandığı görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin, bildirdikleri sorunlarla ilgili çözüm önerileri ise; aileden destek alınması, bireysel farklılıklara önem verilmesi, ek çalışma ve doküman hazırlama, teknolojik alt yapının güçlendirilmesi, hizmet içi eğitimlerin artırılması ve eğitim programının düzenlenmesi olarak tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim, ilkokul (sınıf) öğretmeni, ilkokuma-yazma öğretimi, hibrit eğitim

<sup>753</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI1, selmindedeli@windowslive.com

#### ÖZET

Günümüzde teknoloji ile birlikte doğadan kopmakta olan çocukların, doğa bilinciyle kendilerini geliştirmelerine imkan sağlamayı hedefliyoruz. İklim değişikliği konusunda farkındalık yaratıp doğanın önemini keşfetmelerini sağlayacağız. Okuldaki yeşil alanları, eğitim öğretime katkı sağlayacak şekilde düzenleyerek öğrencileri bu süreçte etkin kılacağız. Kendi gelişimlerine katkı sağlayan öğrencilerimiz aynı zamanda doğaya da katkı sağlayacaklar ve yaş seviyelerine uygun kazanımları edinecekler.

İklim değişikliği, küresel ısınma, çevre kirliliği ve teknolojinin doğaya olan olumsuz etkileri yönünden öğrencilere farkındalık kazandırmak, Öğrencilerde çevre bilincini geliştirmek Öğrencilere doğada yaşam becerisi kazandırmak Öğrencilerin çevre ile ilgili faaliyetlere katılımı sağlamak Öğrencilerin müfredattaki kazanımlarının doğada sergilemesine imkan sağlamak Doğal bir ortamda, uygulamalı öğrenme yoluyla öğrencilere özgüven kazandırmak Öğrencilerin yıl boyunca doğaya erişebilmelerini sağlayacak bir " doğa okulu" oluşturmaktır.

OCAK 2020: Proje tanıtımı Okul ve öğrencilerin belirlenmesi Okulların tanıtımı Velilere proje tanıtımı Logo yarışması Afiş ve pano hazırlama ŞUBAT 2020: Doğa bilinciyle ilgili ön test hazırlanması, uygulanması ve beyin fırtınasıyla öğrenci görüşlerinin alınması Doğanın önemi konulu video izletme Öğrencilerle doğa kavanozu etkinliği yapımı Okuldaki yeşil alanların öğrencilerle birlikte eğitim ortamlarına uygun olarak düzenlenmesi MART 2020-NİSAN 2020: Yerli tohumdan fidelerin üretilmesi Elde edilen fidelerin hobi bahçesine ekilmesi Elde edilen ürünlerden yiyecek hazırlanması ve okulca sunulması Okul genelinde doğa konulu resim, şiir ve kompozisyon yarışması düzenleme Her okulun doğa konulu bir şarkı ya da marş hazırlaması MAYIS 2020 : Hazırlanan marş ya da şarkıyla doğa yürüyüşü yapılması İmkanlar dahilinde okullar arası ziyaretler yapılarak düzenlenen doğa ortamlarının gezilmesi HAZİRAN 2020: Doğa etkinlikleri ile ilgili e - kitap hazırlanması Anketlerle projenin değerlendirilmesi

Projemiz sayesinde öğrencilere çevre bilinci kazandırılmıştır. Öğrenciler doğayı koruma konusunda bilinçlendirilmiştir. Okul ortamı daha eğlenceli hale gelecek ve eğitim dört duvar arasından çıkıp öğrencilerin üretebildiği bir ortama dönüşmüştür. Öğrencilerde, işbirliği, paylaşma ve takım ruhu geliştirilmiştir. Öğrencilerin doğal çevreye erişimleri sağlanacak, öğrenme becerileri ve sosyal ve duygusal refahları geliştirilmiştir. Proje, kalite etiketi almıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Doğa, eğitim, çevre, teknoloji, iklim

<sup>754</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, hurriyetdegerli@gmail.com

### ÖZET

Sorun: Şu anda koronavirüs pandemisinin ve en bulaşıcı Omikron varyantının tüm dünyayı kasıp kavurduğu bir dönemde yaşıyoruz. İnsan sağlığının ön planda olduğu artan sosyal izolasyon, yalnızlık, sağlık endişeleri, stres ve ekonomik gerileme insan sağlığına güçlü zarar kaynaklarıdır. Virüs neden olur şiddetli ve akut solunum sendromu, yorgunluk, ateş, artan kan pıhtılaşması, tromboz ve diğer semptomlar. İnsanların ruh sağlığını hissetmek, sinir sistemini etkiler, bağışıklık sistemini zayıflatır. Amaç: Yeni tip pnömoni COVID-19 koronavirüs pandemisini önlemek için Sağlık Bakanlığı tarafından geliştirilen protokolü gözden geçirmek için hastalığın genetiğini inceledik. Önerilen yöntem: Araştırmamıza dayanarak, hastalığın üstesinden gelebilecek bitkilerin bileşimini inceledik ve eski damıtma yoluyla birkaç bitki özü elde ettik. Bu bitkiler en güçlü antiviral etkiye sahip multivitaminler, mineraller, organik asitler açısından zengindir. Profilaktik amaçlar için, hastalığın erken evrelerinde virüse karşı korunmanın yollarını araştırmaya ve uygulamaya başladık. Sonuç: Antiviral bitki özlerini özel bir programla, sağlıklı beslenmeyi tercih ederek (paketli ürünlerden kaçınma vb.) karmaşık bir şekilde kullanmaya başladık ve virüsün tehlikesinden kendimizi korumayı başardık. Yakınıımızdaki insanlar üzerinde test ettik, olumlu ve sevindirici sonuçlar aldık. Projemizin Avantajları: Aldığımız bitki özlerinin avantajları: İlbahar ve yaz aylarında taze hasat edilmiş bitki yapraklarının bileşimi, yapraklar mineraller ve vitaminler açısından daha zengindir ve daha güçlü bir etkiye sahiptir. Ekstraksiyondan sonra kalitesini kaybetmez, 1-2 yıl etkisini korur. Kurutulmuş bitki yapraklarını infüzyon şeklinde kullanmaktan daha kalitelidir. Ucuzdur, hazırlık süresi fazla zaman almaz. Tüm bu faydalar, sunduğumuz bitki özlerinin koronavirüs bazlı bir şekilde kullanılmasını daha etkili hale getiriyor.

**ANAHTAR KELİMELER:** COVID-19 korona virüs omikron

<sup>755</sup> Öğretmen, AZERBAJCAN ŞEKİ ŞEHİRİ- 11 NUMARALI ORTA OKUL., xatireshabeddinova@gmail.com

## ***BİYOLOJİ ÖĞRETMENLERİNİN BİYOLOJİ ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLER-SİNOP İLİ ÖRNEĞİ***

GÜNSELİ AKSU<sup>756</sup>, FATMA VİLDAN GÜLER<sup>757</sup>,

### **ÖZET**

Biyoloji alanında yaşanan gelişmeler yeni bilgilerin ortaya çıkmasına neden olmakta ve bu gelişmeler yeni teknolojilerle birlikte günlük yaşamımıza girmektedir. Bilim ve teknolojide ortaya çıkan yenilikler ise biyoloji öğretiminin geliştirilmesini zorunlu hale getirmektedir. Bu bağlamda mevcut çalışmada ortaöğretim kurumlarında görev yapan biyoloji öğretmenlerinin biyoloji öğretimi sırasında karşılaştıkları güçlükleri belirlemek ve çözüm önerileri sunmak amaçlanmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Sinop ilinde görev yapan ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olan kurumlarda görevli 8 biyoloji öğretmeni ile yarı-yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşme formu hazırlanması sürecinde soru havuzunun hazırlanması sonrası iki uzman tarafından sorular gözden geçirilerek görüşme formuna son şekli verilmiştir. Görüşmeler sırasında derinlemesine cevap alabilmek için katılımcı öğretmenlere sondajlayıcı sorular da yöneltilmiştir. Görüşmeler öğretmenlerin çalıştıkları okullarda ya da okul dışı mekânlarda gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanan veriler, betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Değerlendirmeler sonucu öğretmenlerin biyoloji öğretim programının hedef ve içerik yönünden gözden geçirilerek güncelleştirilmesini ve ders saatlerinin yeniden düzenlenmesini istedikleri tespit edilmiştir. Programın uygulanışında karşılaşılan problemler içinde okulun fiziki koşullarının yetersizliğinin ön sırada yer aldığı, bunu öğrencilerin ilköğretimden yetersiz bilgiye sahip olarak gelmelerinin, öğrencilerin biyoloji dersine karşı olumsuz tutumlarının ve öğrenci seçme sınavının olumsuz etkisinin izlediği saptanmıştır. Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin daha yüksek olması için ilkokul, ortaokul ve liseler arasında sıkı bir iş birliği yapılmasını önermişlerdir. Ders kitaplarında bilimsel açıdan bazı eksikliklerinin bulunduğu ve ders kitaplarının içerik, işleniş özellikleri ve öğretime yardımcı unsurlar açısından tekrar gözden geçirilmesini istedikleri tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Biyoloji öğretimi, öğretmen beklentileri, öğretim programı

<sup>756</sup> Öğretmen, MİLLÎ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, aksugunseli@gmail.com

<sup>757</sup> Öğretmen, MİLLÎ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, f.vildanguler57@gmail.com

## EĞİTİM YÖNETİMİNDE TEKNOLOJİK OKURYAZARLIK: BİR OLGUBİLİM ÇALIŞMASI

AYŞE GÜL DOĞRU<sup>758</sup>, HATİCE NECLA KELEŞ<sup>759</sup>,

### ÖZET

Bu araştırmanın amacı, eğitim yönetiminde eğitim yöneticilerinin teknoloji okuryazarlığının ne düzeyde olduğu ve teknoloji kullanım durumunun yöneticileri mesleki anlamda nasıl etkilediği ve de bu olgunun eğitim yönetimi alanına ne tür fayda sağladığı konusunu araştırmaktır. Araştırmanın çalışma grubu, 2021-2022 Eğitim-Öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında aktif olarak görev yapan toplam 10 kişi olmak üzere; ilkokul, ortaokul, imam hatip ortaokulu, meslek lisesi ve Anadolu Lisesinde görevli eğitim yöneticilerinden oluşmaktadır. Eğitim yöneticilerinin meslekteki kıdemleri, mesleki mezuniyet alanları, yaşları, cinsiyet özellikleri göz önünde bulundurulmaksızın görüşmeler yapılmış ve veriler toplanmıştır. Çalışma başlığına uygun bir şekilde görüşme soruları yapılandırılmış sorulardan oluşturularak formun içeriği hazırlanmıştır. Eğitim yöneticilerinin teknoloji algısı, teknoloji okuryazarlık algısı, eğitimde teknolojik yaklaşımlar hakkındaki algıları ve teknoloji kullanım durumunun yöneticileri mesleki anlamda nasıl etkilediği ve bu bağlamda eğitim yönetimi alanına ne tür fayda sağladığı konusunda görüşleri ele alınmıştır. Bu görüşler betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Eğitim yöneticileriyle yapılandırılmış görüşme formu hazırlanarak konunun ayrıntılarına girilmiş ve çalışmanın planlanmasına yön verilmiştir. Eğitim yöneticilerinin teknolojik okuryazarlık algılarının eğitim yönetimine olan katkılarına ilişkin derinlemesine veri elde etmek için eğitim yöneticilerinin görüşlerini belirlemek üzere görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada nitel veriler, içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Eğitim yöneticileriyle yapılan görüşmeler sonucunda yöneticilerin teknolojik okuryazarlık algılarının eğitim yönetiminde olumlu yönde değişiklikler oluşturduğu kanısına varılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Teknolojik Okuryazarlık, Eğitim Teknolojileri, Eğitim Yönetimi, Eğitim Yöneticisi.

<sup>758</sup> Öğretmen, BEŞİKTAŞ GAZİ OSMANPAŞA ORTAOKULU, aysegl.dogru@gmail.com

<sup>759</sup> Prof. Dr., BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ, necla.keles@es.bau.edu.tr

## **STEM EĞİTİM YAKLAŞIMINA YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

ŞENOL KAYA<sup>760</sup>,

### **ÖZET**

Günümüzde gelişen teknolojiye bağlı olarak öğretim yöntem ve tekniklerinin de bu gelişmelerden etkilendiği gözlemlenmiştir. Geleneksel öğretim yöntem teknikleri, geleneksel anlayış tamamen bırakılmasa da ilerleyen bilim ve teknolojinin gereği yeni modern öğretim yöntem ve teknikler geliştirilmiştir. 21. yy becerilerinin öğrencilere kazandırılması için yeni eğitim yaklaşımlarına ihtiyaç duymamıza sebep olmaktadır. STEM Eğitim yaklaşımı, 21. yy becerilerinin kazandırılabilmesi için en iyi yaklaşım olarak tanımlanabilmektedir. 21. yy becerileri arasında yer alan eleştirel düşünme, problem çözme, yeni farklı bakış açıları geliştirme geleneksel eğitim yaklaşımlarının yetersiz kaldığını ve ihtiyaç analizleri sonucunda 21. yy becerilerine uygun eğitim yaklaşımlarına gerek duyulduğunu ortaya koymuştur. Bu ihtiyaç analizine göre dünya eğitim örnekleri arasında yer alan ve son zamanlarda Türkiye eğitiminde de yerini alan STEM Eğitim Yaklaşımı büyük önem arz etmektedir. STEM; bilim (fen), mühendislik, teknoloji, mühendislik ve matematiğin entegre edilerek (bütünleştirilerek) okul öncesi eğitimden yaşam boyu öğrenme sürecinde bireylerin problemler karşısında disiplinler arası çözümler üretmelerini sağlayan eğitim yaklaşımıdır. Araştırmanın amacı, STEM Eğitim yaklaşımının temel eğitim öğretmenlerinin bir kısmını oluşturan sınıf öğretmenlerinin ne derece kullandıklarına, derslerinde hangi düzeyde işe koyduklarına ve STEM Eğitim Yaklaşımına dair görüşlerinin ortaya konulmasına kıdem, cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyi açısından etkilerinin ortaya konulması hedeflenmektedir. Araştırmanın önemi sınıf öğretmenlerinin STEM Eğitime yönelik farkındalık oluşturacağından alan yazına katkı sağlayacağı bağlamında önemlidir. Araştırma sürecinde gerekli alan yazın taraması yapılmış olup STEM Eğitiminin Türkiye Eğitiminde yeri ve önemi de vurgulanmıştır. Araştırma konusuna yönelik sınıf öğretmenlerinin STEM Eğitim Yaklaşımına ilişkin bakış açılarını belirlemek ve ne düzeyde STEM Eğitim Yaklaşımını kullandıklarını belirleyebilmek için nicel araştırma yönteminden faydalanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Elazığ ilinde görev yapmakta olan 100 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya yönelik verilerin elde edilmesinde tarafımızca geliştirilen 5'li likert tipi ölçek uygulanacak olup veriler SPSS Paket Programıyla okunup yorumlanacaktır.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Sınıf Öğretmeni, Eğitim Yaklaşımı, STEM Eğitimi

<sup>760</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, senolkaya.1119@gmail.com

### ÖZET

Hafif yürüme kusurları nitelikli fizik tedavi süreçleri sonunda ortadan kaldırılabilecek veya düzeyi azaltılabilecek ortopedik bozukluklardır. Bu tür yürüme kusurları olan kişilerin ayna karşısında yürüme ve kendilerini izlemeleri sağlansa, yürüyüşlerindeki aksaklığın daha fazla farkına varır ve bunu düzeltmek için çaba sarf etmeye başlardı. Bu tür uygulamalara Biyo-Geribildirim (ing. Biofeedback) adı verilmektedir. Fizik tedavide ve rehabilitasyon süreçlerinde Biyo-Geribildirim 1960'lı yıllardan beri yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir. Özellikle inme rehabilitasyonu, periferik sinir yaralanmaları, omurilik yaralanmaları, serebral palsi, denge bozukluğu ve benzeri hastalıklarda Biyo-Geribildirim yöntemleri yaygın olarak kullanılmaktadır. Çoğu uygulamada EKG (Elektrokardiyogram), EMG (Elektromiyogram) gibi elektrofizyolojik ölçmelerin sonucu olarak hastaya uyarılar verilirken, hastayı ayna karşısında yürüterek veya hareket ettirerek görsel olarak da geri bildirim verilebilmektedir. Hastanelerin diğer pek çok biriminden farklı olarak fizik tedavi birimlerinde emek yoğun uygulamalar yapılmaktadır. Özellikle hekimlerin çalışması sebebiyle bu birimlerin temel gideri olarak personel giderleri dikkat çekmektedir. Bu çalışmada hafif yürüme kusuru bulunan bireyler hedeflenmiştir. Bu tür hafif yürüme kusurları göz önüne alındığında ilk olarak akla; serebral palsili bireyler, ortopedik kusurlu bireyler ve inme sonucu yürüme kusuru gelişmiş bireyler gelmektedir. Bunun yanında pek çok hastalığın sonucu olarak ortaya çıkan hafif yürüme kusurlarında da bu çalışmada önerilen ürünün kullanılabilmesi değerlendirilmektedir. Bu çalışma kapsamında geliştirilmiş olan elektronik destekli ve rehabilitasyon maksatlı ayakkabı ile tedavi sürecini günlük yaşamsal aktivitelerini de içerisine alınması hedeflenmektedir. Çalışmada geliştirilen ayakkabı ile tedavi ve rehabilitasyon sürecinin bir kısmı kişinin günlük hayatına yayılacaktır. Böylelikle hastane fizik tedavi birimlerinin hasta ziyaret sayılarında azalma ve sağlık birimlerinin genel maliyetlerinde düşüş beklenebilir. Tasarlanan ayakkabının ayak tabanında üç tane flex ağırlık sensörü ve yan yüzeylerde üç titreşim motoru bulunmaktadır. Mikrodenetleyici sensörlerden aldığı ağırlık verilerini işlemektedir ve yorumlamaktadır. Bu yorumlama sonunda eğer ayağın yere düzgün basmadığı değerlendirilirse dengesizlik algılanıp ayakkabı tarafından baskının az olduğu sensöre yakın noktadan ayağa hafif bir titreşim verilmektedir. Böylece kullanıcıların yanlış yürüdüklerinin farkına varmaları ve bu durumu düzeltmek için çaba göstermeleri umulmaktadır. Ayakkabı yürüme hatalarını titreşim ile verdiği için günlük hayat içerisinde fark edilmeden kullanılabilmesiyle ve düşük maliyetiyle öne çıkmaktadır. Ayrıca ucuz malzemeler ile gerçekleştirilecek olan ayakkabının yaygın olarak ulaşılabilir olması ve yazılım parametrelerindeki değişiklikler ile kişisel ihtiyaçlara uygun olarak adapte edilebilir olması hedeflenmiştir. Ayakkabının baskı düzeyleri ve titreşimlerin profillerine dair detaylar klinisyenin kararları doğrultusunda belirlenerek bu ayakkabı ve benzerleri fizik tedavi süreçlerinin birer parçası haline gelebilirler. Çalışma kapsamında gerçekleştirilecek ürün ile ilgili olarak literatür ve benzer ürünler üzerinde taramalar gerçekleştirildi. Bu tür sistemlerin çoğunlukla kişinin yürüyüşü ve postürü ile ilgili olarak veri toplama hedefli oldukları görüldü. Birçok çalışmada ise geri bildirim akıllı telefonlar veya kulaklıklar gibi aygıtlar ile hastaya verilmesi önerilmiştir. Bu tür sistemler zaman zaman da bir sensor ağının bir parçası olarak önerilmiş ve sistem daha kompleks bir sistemin parçası

<sup>761</sup> Öğretmen, TEKİRDAĞ TİCARET VE SANAYİ ODASI İLKOKULU, sbilici53@msn.com

<sup>762</sup> Öğretmen, TEKİRDAĞ TİCARET VE SANAYİ ODASI İLKOKULU, ahmetfaruk59@gmail.com

olarak sunulmuş ve değerlendirilmiştir. Literatürde ağırlık sensörleri ve titreşim motorları kullanarak yapılmış ve önerilmiş, bu çalışmaya özdeş, basit ve efektif donanım olmadığı görölmüştür.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Yürüme Kusuru, Akıllı Ayakkabı, İnsanlık Yararına Teknoloji



## **OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMAYA YÖNELİK FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ**

**GÜZİN ÖZYILMAZ<sup>763</sup>, R. GÜNSELİ YILDIRIM<sup>764</sup>, TUĞÇE ÖZCAN<sup>765</sup>, DİDEM ÇETİNKAYA<sup>766</sup>,  
DAMLANUR EYİMAYA<sup>767</sup>,**

### **ÖZET**

Sürdürülebilir kalkınma, ileride yerimize gelecek olan nesillerin kaynaklarını tüketmeden ve zarar vermeden, yaşanan günün ihtiyaçlarının giderilmesi anlamına gelmektedir (WCED, Brundtland Report, 1987). Özellikle son yıllarda Dünya üzerindeki doğal kaynakların hızlı bir biçimde tükendiği bilinen bir gerçektir. İnsanların; yerel, bölgesel ve küresel ortamları etkileyen sorunların yanında sosyal ve ekonomik kalkınmayla iç içe geçmiş konularla ilgili sürdürülemez yaşam tarzları veya eylemlerini etkileyen "zihinsel çerçeveleri" ile ilgili olarak düşünceleri, kararları ve eylemleri üzerinde belli düzenlemeler yapmaları gerekli görülmektedir (Alıcı, 2018). Sürdürülebilir kalkınma politikalarının sosyo-kültürel, ekonomik ve çevresel boyutlarla ele alınarak geliştirilmesinin önemli olduğu bilinmektedir (Venkataraman, 2009; Årlemalm-Hagsér ve Davis, 2014). Sürdürülebilir kalkınmanın hedeflerinin gerçekleşmesi için sürdürülebilir kalkınma farkındalığına sahip bireylerin yetiştirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle sürdürülebilir kalkınma becerilerinin bireylere kazandırılmasına erken çocukluk yıllarında başlanmalıdır. Erken çocukluk dönemi, sadece gelişim bağlamında değil, sürdürülebilirlik bağlamında, yaşam boyunca öğrenilen değerler, tutumlar ve temel becerilerin kazanılmasında kritik bir dönemdir (Earnst vd., 2021). Sürdürülebilirlik için erken çocukluk eğitimi, küçük çocukların sürdürülebilirlik konularına ilişkin farkındalıklarının ve bunlarla ilişki kurma yeteneklerinin tanınmasına dayanır. Bu becerilerin erken çocukluk yıllarında kazandırılması için okul öncesi öğretmenlerine büyük görev düşmektedir. Sürdürülebilir kalkınma bilincine sahip ve bu davranışları hayatının her döneminde sergileyen öğretmenler kendileri gibi öğrenciler yetiştirebilirler. Bu nedenle öncelikli olarak okul öncesi öğretmenlerinin sürdürülebilir kalkınma farkındalığına sahip öğretmenler olması gerekmektedir. Bu araştırma ile okul öncesi öğretmen adaylarının sürdürülebilirliğe yönelik farkındalıklarını belirlemek amaçlanmaktadır. Araştırma grubunu Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi Anabilim dalı 1., 2. 3. ve 4. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Okul öncesi öğretmen adaylarının sürdürülebilirliğe yönelik farkındalıkları Atmaca (2018) tarafından geliştirilmiş olan üç faktörlü 37 maddelik bir ölçek olan Sürdürülebilirlik Farkındalık Ölçeği ile belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmen adaylarına uygulanan Sürdürülebilirlik Farkındalık Ölçeğinden alınan puanlar üzerinde SPSS 25. Paket programı kullanılarak aritmetik ortalamalar, standart sapma puanları hesaplanmış ve öğretmen adaylarının sürdürülebilirlik farkındalıkları cinsiyet, sosyoekonomik düzey, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi, mezun olunan lise türü ve liseden mezun olunan alan gibi çeşitli değişkenlerle karşılaştırılmıştır. Araştırmadaki verilerin analizi devam ettiği için bulgular ve yorumlara tam metinde yer verilecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Sürdürülebilir kalkınma, sürdürülebilirliğe yönelik farkındalık, okul öncesi öğretmen adayları

<sup>763</sup> Doç. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, guzin.ozyilmaz@deu.edu.tr

<sup>764</sup> Prof. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, gunseli.girgin@deu.edu.tr

<sup>765</sup> Öğrenci, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, tugceoozcann@gmail.com

<sup>766</sup> Öğrenci, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, cetinkaya.didem@hotmail.com

<sup>767</sup> Öğrenci, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, eyimayadamlanur@gmail.com

### ÖZET

Matematik öğrenciler tarafından genelde sevilmeyen ve zorlanılan bir ders olarak görülmektedir. Bu düşünceden yola çıkarak bu çalışmamızda, öğrencilerin matematiğe karşı olumsuz tutumlarını yok etmek amacıyla bazı ünlü matematikçilerin ilginç hayat hikayelerini, çalışmalarını araştırmak ve bulguları küçük bir kitapçıkta toplayarak öğrencilerde matematik ile ilgili farkındalık yaratılmak istenmiştir. Ünlü matematikçilerden Arşimed, Descartes, Newton, Gauss ve Cahit Arf' in, matematik hayatlarına nasıl adım attıkları ve yaşamlarının son anlarına kadar sayılarla çalışmış olmaları bu konuyu ilgi çekici hale getirmiştir. Bu araştırma ile aslında matematiğin onların, farklı hikayelerle hayatlarına girip aynı hikayede buluşmalarını sağladığı görülmüştür. Ortak hikayelerden çıkarılan asıl sonuç onların matematik sevdalarıdır. Bu çalışmada karma yöntemler kullanılmıştır. Öğrencilere anket çalışması yapılarak öğrencilerin bu Matematikçiler hakkında ne kadar bilgi sahibi oldukları tespit edilmiştir. Daha sonra Matematik hayatlarıyla öğrencileri teşvik edici hikayeleri olan ünlü bilim adamları araştırılmıştır. Edilen veriler doküman inceleme ve tarama yöntemiyle toplanıp kitapçık haline getirilmiştir. Kitapçık öğrencilere sunulmuş, böylece öğrencilerde farkındalık oluşturulması hedeflenmiştir. Matematiğin farklı şekillerde öğrencilerin hayatlarında yer edinebileceği gösterilmek istenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Hikaye, matematik, teşvik

---

<sup>768</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ahsengur45@hotmail.com

## ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÜNLÜKLERİNE GÖRE FEN ÖĞRETİMİ ORYANTASYONLARI

IŞIK SALİHA KARAL EYÜBOĞLU<sup>769</sup>, MUSTAFA AKARAS<sup>770</sup>,

### ÖZET

Magnusson vd. (1999) tarafından ‘belli bir sınıf seviyesindeki fen öğretimine ilişkin hedeflerle ilgili bilgi ve inançlar ile fen öğretimine ilişkin genel düşünce şekilleri’ olarak tanımlanan fen öğretimi oryantasyonları diğer bileşenleri şekillendirdiği için pedagojik alan bilgisinin merkezi bileşeni olarak görülmektedir. Öğretim uygulamaları üzerinde etkisi olduğu iddia edilen oryantasyonlara yönelik çalışmalar özellikle reformlar doğrultusundaki fen bilimleri öğretim programlarını uygulaması beklenen öğretmen adayları üzerinde yoğunlaşmaktadır. Ülkemizdeki güncel fen öğretim programı öğretmenlerden öğrencinin öğrenme sürecine aktif katılımının sağlandığı araştırma-sorgulama ve bilginin transferine dayalı öğrenme stratejilerini kullanmalarını gerektirmektedir (MEB, 2018). Bu gereklilikleri yerine getirecek öğretmenlerin yetiştirilmesi öğretmen eğitimi programlarından beklenmektedir. Öğretmen adaylarının öğretmen yetiştirme programının son yılında sahip oldukları oryantasyonların belirlenmesinin, öğretim programı ve öğretmen eğitimiyle ilgili reformların başarısı hakkında görüş kazandıracağı düşünülmektedir. Bu çalışma ile bir devlet üniversitesinin öğretmen eğitimi programının son sınıfında Okul Deneyimi Dersine kayıtlı 6 öğretmen adayının fen öğretimi oryantasyonları incelenmiştir. Özel durum çalışması yönteminin benimsendiği çalışmada veri toplama aracı olarak günlükler kullanılmış ve veriler tümünden gelimli içerik analizi ile çözümlenmiştir. Öğretmen adayları bu ders kapsamında iki uygulama öğretmenini 14 hafta boyunca gözlemlemiş, öğretmenlerin kullandıkları öğretim yöntem, teknik ve metotlar ile sınıf uygulamalarını günlüklerine kaydederek değerlendirmiş ve öğretmenin yerinde kendilerinin olmaları durumunda hangi strateji, yöntem ve teknikleri kullanacaklarını gerekçeleri ile açıklamışlardır. Bulgular, tüm adayların keşif, didaktik, proje tabanlı ve sorgulama hariç birden fazla oryantasyona sahip olduklarını göstermiştir. Baskın oryantasyonlar akademik hassasiyet, rehberlikle sorgulama, etkinliğe dayalı öğretim iken, kavramsal değişim nadiren karşılaşılan oryantasyon olmuştur. Oryantasyonlar konuya göre değişebileceğinden uzun süreli gözlemlerin farklı oryantasyonları açığa çıkarmada etkili olduğu düşünülmektedir. Öğrenci merkezli oryantasyonlar ağırlıklı olmakla birlikte, alan bilgisinin öğrenilmesi/öğretilmesine odaklı öğretmen merkezli akademik hassasiyet oryantasyonunun da yaygın olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının reformların gerektirdiği öğrenci merkezli oryantasyonlara sahip oldukları belirlense de, bu sonuç adayların düşünce ve ifadelerine dayalı olduğundan Öğretmenlik Uygulaması dersinde sergilenecek oryantasyonlarda değişiklik olması olası görünmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Fen, öğretim oryantasyonu, öğretmen adayı, günlük.

<sup>769</sup> Doç. Dr., GİRESUN ÜNİVERSİTESİ, i\_sa\_kar@hotmail.com

<sup>770</sup> Öğrenci, GİRESUN ÜNİVERSİTESİ, akarasmustafa@gmail.com

### ÖZET

Ülkelerin en önemli sermayesinin başında iyi yetişmiş insan gücü gelmektedir. Sanayi toplumunda ve öncesinde bu insan gücü, fiziksel açıdan sağlıklı ve güçlü bireyler iken bilgi toplumunda ise bilgiyi iyi yapılandırabilen ve üretebilen insandır. Bu dönüşümle birlikte eğitim, özellikle yüksek öğretim, önem kazanmıştır. Çünkü yüksek öğretim ülkenin ihtiyaç duyduğu insan sermayesinin yetişmesini sağlayan en önemli kurumdur. Ülke için sağladığı yarara ek olarak bireysel açıdan da dikey hareketliliği sağlayabilen önemli bir güçtür. Bu nedenle yüksek öğretime verilen önem hem ülkeler açısından hem de birey açısından artmaktadır ve bu önem uluslararası öğrenci hareketliliğinin en çok yüksek öğretimde görülmesini sağlamıştır. Uluslararası öğrenci, vatandaşı olduğu ülkenin dışında eğitiminin bir kısmını ya da tamamını sürdüren öğrencidir. Dikkate değer sayıda öğrenci kendi ülkesi dışında özellikle yüksek öğretim seviyesinde eğitim almak amacıyla hareket etmektedir. Bu hareketlilik ülkelere göre farklılık göstermekle birlikte her geçen yıl artmaktadır. Küreselleşmenin de etkisiyle uluslararası öğrenci sayıları hızlı bir ivme kazanmıştır. Bu çalışmanın amacı yüksek öğretimde uluslararası öğrenci hareketliliğini, ülkelere katkılarını ve küresel eğilimleri OECD, UNESCO, KAM ve DEİK raporları doğrultusunda ortaya koymaktır. İyi yetişmiş insan gücü ülkelerin uluslararası arenada söz sahibi olabilmesi için gerekli bir unsurdur. Nitekim insan sermayesi ülkelerin teknolojisinin gelişmesini sağlar. Böylece ülkeler hem ekonomik hem de askerî açıdan güçlenebilir. Bu nedenle stratejik alanlarda ülkelerin öğrencilerini eğitim alması için farklı ülkelere göndermesi kaçınılmazdır. Ayrıca bu hareketliliği oluşturan en büyük oranı, öğretimin bireysel faydasının bir sonucu olarak, daha iyi bir eğitim imkânı, yabancı dil öğrenme, mesleki eğitim ve kariyer gibi nedenlerle ülkelerinin sağladığı burstan bağımsız bir şekilde tercih eden öğrenciler oluşturmaktadır. Her iki durumda da uluslararası öğrenci alan ülkeler ekonomik, sosyal, kültürel ve daha birçok bağlamda kazanç sağlamaktadır. Bu nedenle ülkeler daha fazla öğrenci çekmeye yönelik politikalar sergilemektedir. Vize kolaylığı, kalacak yer gibi birçok imkân sunarak öğrencileri kendi ülkelerine çekmeye çalışmaktadır. Bu politikalar yüksek öğretimde öğrenci hareketliliğini ve küresel eğilimleri etkilemektedir. Uluslararası öğrenci hareketliliğinden en yüksek payı Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Krallık ve Avusturalya almaktadır. Türkiye de son yıllarda sergilediği politikalarla ilk on ülke arasına girmeyi başarmıştır. Ancak Suriye’de yaşanan savaş sonucu mülteci konumunda bulunan öğrenciler bu sayıyı arttırmıştır. Ayrıca Türkiye’ye en fazla öğrenci Asya’dan gelmektedir. Avrupa ülkelerinden gelen öğrenci sayıları oldukça düşüktür. Bu noktada Türkiye yüksek öğretimde akreditasyon süreçlerinin tüm üniversitelerde uygulanmasını sağlayarak, alınacak olan diploma için dış güvence oluşturması, bu hareketliliği olumlu etkileyebilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Uluslararası Öğrenci, Yüksek Öğretim, Öğrenci Hareketliliği, Uluslararası Hareketlilik

<sup>771</sup> Doç. Dr., KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ,

<sup>772</sup> Doktora Öğrencisi, KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ, serin.sakine@gmail.com

### ÖZET

Zeka oyunları, zekayı aktif tutarak, problem çözme, çok yönlü düşünme becerilerini geliştirir. Zeka oyunlarından “Apartmanlar”, kavraması zor olan bir oyundur. Bu oyununun kavranmasındaki güçlüklerden yola çıkılarak; 3 boyutlu apartmanlar oyunu tasarlayıp, bu oyunun daha iyi kavranması, somut bir hale getirilip daha kolay ve eğlenceli bir oyuna dönüştürülmesi amaçlanmaktadır. Özellikle küçük yaş grubundaki öğrencilerin soyut terimleri anlamadaki güçlüklerinden yola çıkılarak oyunun nasıl somut bir hale getirilebileceği üzerine araştırmalar yapıldı. Prototip oluşturularak oyunun nasıl oynanabileceği üzerine düşünüldü. 4x4 lük bir apartmanlar oyununun kağıt üzerinde çizilip zarların üst üste konularak oyunun daha kolay kavranıp oynanabileceği keşfedildi. Daha sonra kağıt üzerinde çeşitli ölçümler yapıp tasarlanarak, maket bıçağı silikon tabancası ve mukavva kartonlar ile 4 farklı boyda 16 adet kare prizma yapıldı. Bu prizmalar ile 4x4 lük bir apartmanlar oyunu tasarımı yapıldı. Daha sonra öğrencilere Apartmanlar zeka oyunu anlatılıp 3 boyutlu oynamaları sağlandı.

**ANAHTAR KELİMELER:** Somut, matematik, oyun

---

<sup>773</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, dincer-26@hotmail.com

## **MATTHEW LİPMAN'A GÖRE ÇOCUKLAR İÇİN FELSEFE EĞİTİMİNDE ÖĞRETMENİN BELİRLEYİCİ ROLÜ**

---

**AYTEN ÜNAL<sup>774</sup>,**

### **ÖZET**

Çocuklar için Felsefe, felsefenin ve felsefi düşünmenin işlevi göz önüne alındığında, toplumsal sorunlara bir çıkış yolu olarak görünmektedir. Çocuklara erken yaşlarda felsefi düşünmeyi kazandırmak, dünyanın pek çok probleminden kurtulmasına büyük ölçüde yardımcı olabilir. Bu çözüm yolunun, zor ve uzun olmasına rağmen etkili olduğunu söylemek mümkündür. Çünkü değişim, önce kişide başlar ve sonra toplum hayatına yayılır. Bu bağlamda çocuklarla felsefe yapmak toplumların değişmesinde ve dönüşmesinde çok etkili bir yöntemdir. İlk olarak 1970'lerde Matthew Lipman tarafından geliştirilen Çocuklar için Felsefe (P4C) yöntemi, çocukların düşüncelerini geliştirme amacıyla hazırlanmıştır. Son zamanlarda ülkemizde de oldukça popüler olan çocuklar için felsefe eğitimi çocukların eleştirel, yaratıcı, özenli ve çok yönlü düşüncelerine yardımcı olan bir programdır. Bu programın hedefine etkili ve verimli bir şekilde ulaşabilmesi için eğitim sürecinin uygulayıcısı olarak öğretmenler kritik bir öneme sahiptir. Öğretmen ve öğrenci etkileşimine dayalı bu programda öğrencilerin felsefi düşünme becerisini kazanması için öğretmenlerin diğer öğretmenlerden farklı bir donanıma sahip olması gerekmektedir. Bu çalışmada Lipman bağlamında çocuklar için felsefe eğitiminde öğretmenin etkin rolü ve sahip olması gereken nitelikler ele alınacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Çocuklar için felsefe, felsefi düşünme, öğretmen, eğitim.

---

<sup>774</sup> Doktora Öğrencisi, SİNOP BİLİM VE SANAT MERKEZİ1, ayten\_nal@yahoo.com

# OKUL MÜDÜRLERİNİN TEKNOLOJİK LİDERLİK YETERLİKLERİ İLE ÖĞRETMENLERİN KOLEKTİF YETERLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

OZAN ONUR DALTABAN<sup>775</sup>, NEDİM ÖZDEMİR<sup>776</sup>,

## ÖZET

Kolektif yeterlik, öğretmen performansının artırılmasında önemli role sahiptir. Bu kapsamda söz konusu değişkenin etkili okul ve etkili öğrenme ortamlarının oluşturulmasıyla ilgili yapılan çalışmalarda odak noktası hâline geldiği gözlenmektedir. Özellikle son yıllarda yürütülen araştırmalar, kolektif yeterlik ile iş doyumu, program liderliği, okul kültürü, liderlik stilleri, okul etkililiği ve öğrenci başarısı arasında olumlu bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Öte yandan okullarda bu yeterliğin nasıl oluşturulacağına yönelik tartışmalar güncelliğini korumaktadır. Bünyesindeki olanaklarla ve bir açıdan da yöneticilerinin yetenekleri oranında etkin olabileceği vurgulanan eğitim kurumlarının, teknolojiyi kullanma ve onu yaşam etkeni haline getirmede işlevi ve görevi bulunmaktadır. Dolayısıyla eğitim kurumu yöneticisinin teknolojik liderliğiyle şekillenen eğitim ortamının, gelişimlere ve değişimlere ayak uydurma noktasında belirleyici bir unsur olabileceği düşünülmektedir. Bu açıdan, COVID-19 pandemisi ile önemi bir kez daha yinelenen okul müdürünün teknolojik liderlik yeterliği ile öğretmenlerin kolektif yeterliği arasındaki ilişkinin incelenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenlerden dolayı araştırmada, öğretmenlerin teknolojinin etkin kullanımı konusunda yaşayabilecekleri yetersizliğin, yöneticilerinin teknoloji liderlik yeterliğiyle ilintili olabileceği; öğretmenlerdeki herhangi bir yetersizlik duygusunun da kolektif öğretmen yeterliğine etki edebileceği düşünüldüğünden, okul müdürlerinin teknoloji liderlik yeterlikleri ile öğretmenlerin kolektif yeterlikleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının araştırılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2020-2021 eğitim-öğretim yılında İzmir ili Foça ilçesinde farklı eğitim kurumlarında görev yapan 177 öğretmenden veri toplanmıştır. İlişkisel tarama modelinde, betimsel olarak desenlenen araştırmada veri toplama aracı olarak “Teknoloji Liderliği Öz Yeterliği (TELÖY)” ölçeği ile “Kolektif Öğretmen Yeterliği Ölçeği” kullanılmıştır. Analiz sürecinde okul müdürlerinin teknoloji liderlik yeterlikleri ile öğretmenlerin kolektif yeterlik düzeyleri, aritmetik ortalama ve standart sapma testleriyle; çeşitli değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmama durumları ise Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis H analizleriyle çözümlenmiştir. Bağımsız ve bağımlı değişken arasındaki ilişki için Pearson momentler çarpımı korelasyon analizinden yararlanılırken, bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerindeki yordama düzeyini belirlemek için Regresyon analizinden yararlanılmıştır. Okul müdürlerinin teknoloji liderlik yeterliklerinin orta düzeyde, kolektif öğretmen yeterliğinin ise yüksek düzeyde olduğunun belirlendiği araştırmada, teknoloji liderlik alt boyutlarından sistematik gelişim boyutunun, boyutlar arasında en az ortalamaya sahip olduğu; okul müdürlerinin teknoloji liderlik yeterliklerinin öğretmenlerin cinsiyet, eğitim durumu, mesleki kıdem yılı ve görev yaptıkları okul türüne göre farklılaşmadığı ancak kolektif öğretmen yeterliğinin cinsiyet ve okul türü değişkenlerinde anlamlı olarak farklılaştığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca bağımlı ve bağımsız değişken arasında pozitif yönlü ve düşük seviyede bir ilişkinin olduğu; bağımsız değişkenin bağımlı değişkeni %7 oranında yordadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Bulgular ışığında geliştirilen önerilerden iki durum öne çıkmaktadır:

<sup>775</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, daltaban.ozan.onur@gmail.com

<sup>776</sup> Doç. Dr., EGE ÜNİVERSİTESİ, ozdemirnedim@gmail.com

(1) Kolektif öğretmen yeterliğinin önemi dolayısıyla ilişkili olduğu belirlenen değişkenler ile derinlemesine nitel çalışmalar yapılabilir.

(2) Okul müdürlerinin teknoloji liderlik yeterliklerinin geliştirilmesi için ulusal boyutta ihtiyaç analizi yapılarak çeşitli hizmet içi eğitimler planlanabilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Teknoloji liderlik yeterliği, kolektif öğretmen yeterliği, okul müdürü



## **OKUL YÖNETİCİLERİN TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ VE EĞİTİMDEN BEKLENTİLERİ**

**BİLAL YILDIRIM<sup>777</sup>, YAĞMUR BAYAR<sup>778</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı okul yöneticilerinin Türk Eğitim Sistemine ilişkin görüşleriyle eğitimden beklentilerinin belirlenebilmesidir. Okul yöneticileri kavramı okul müdürü ve okul müdür yardımcılarını tanımlamaktadır. Okul yöneticileri okulun eğitim-öğretim ve bunları destekleyen eğitimsel içerikli her türlü faaliyetlerin yürütülmesinden ve koordinasyonundan sorumlu ve yetkilidir. Eğitim sistemli bir faaliyetler bütünüdür. Türk Eğitim Sisteminin temel alt sistemi okullardır. Okullar eğitim sisteminin üretim alt sistemidir ve diğer alt sistemlerin etkililiği de büyük ölçüde bu alt sistemin etkililiğine bağlıdır. Üretim alt sisteminin işletilmesinden de birinci derecede okul yöneticileri sorumludurlar. İnsanların bir iş, eylem ve uygulamadaki başarısında, ilgili kişilerin o iş ve eylemlere ilişkin algılama ve değerlendirmeleri çok önemlidir. Bu sebeple okul yöneticilerinin Türk Eğitim Sistemine ilişkin algılamaları okulun, yani eğitimin üretim alt sisteminin işleyişine büyük ölçüde etki etmektedir. Ayrıca bireylerin belirli bir duruma, yapıya, uygulamaya ilişkin beklentileri algılamalarını ve buna dayalı motivasyonlarını da etkilemektedir. Bu çalışmada Türk Eğitim Sistemine ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri, değerlendirmeleri ve eğitim sisteminden beklentileri önemli görülmektedir. Bu amaçla okul müdürü ve okul müdür yardımcılarının Türk Eğitim Sistemine ilişkin görüşleriyle eğitimden beklentileri yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmaktadır. Bu özelliği açısından bu çalışma betimsel tarama modelinde tematik fenomenolojik nitel bir çalışmadır. Okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan 50 okul yöneticisinden veri toplanması kararlaştırılmıştır ve süreç devam etmektedir. Toplanan veriler tematik içerik analiziyle analiz edilmektedir. Eğitim kademeleri ve yöneticilerinin yönetici unvanları bazında karşılaştırmalı olarak analiz edilecek ve tablolaştırılarak yorumlanacaktır. Araştırma süreci devam etmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Türk Eğitim Sistemi, Okul yöneticisi, Eğitimden Beklenti

<sup>777</sup> Doç. Dr., İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, bilal.yildirim@izu.edu.tr

<sup>778</sup> Öğretmen, İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, bayaryagmur41@gmail.com

### ÖZET

Son illər dünyanın bir çox ölkələrində elm təhsilinin inkişafı diqqətə layiqdir. Orta məktəbdə təhsil sahəsində davamlılıq problemi həmişə aktualdır. İndiki mərhələdə davamlılıq problemini uğurla həll etmək üçün işə mümkün qədər tez başlamaq lazımdır". Elmin öyrədilməsi insan inkişafı üçün vacibdir." Bu günün ən aktiv əsas problemlərdən birinə - təbiət elmlərinə, xüsusən də kimyaya maraq azdır. Bu problem təkcə Azərbaycanda deyil, bütün dünyada keçərlidir. Bir çox başqa tədqiqatların nəticələri son illərdə təhsil sisteminin bütün pillələrində, xüsusən də ibtidai siniflərdə elm təhsilinin təkmilləşdirilməsinə ehtiyac olduğunu göstərir. İbtidai siniflərdə təbiət elmlərinin öyrənilməsinin əsas vəzifəsi şagirdləri ətraf aləmlə tanış etməkdir. Onlara, bütün mürəkkəb əlaqələri ilə dünyanın vahid mənzərəsini formalaşdırmaq, bununla da uşaq bağçasında ayrı-ayrı fənlərin öyrənilməsinə gedərək elm dövrü. Təbiət elmləri fənləri uşağın ümumi insan mədəniyyətinin tərkib hissəsi olan biliyini inkişaf etdirir. İbtidai siniflərin uşağın təbiətşünaslıq savadının əsasını qoyması, bu sahədə bilik və bacarıqların daha da inkişafına töhfə verməsi də vacibdir. Lakin ibtidai siniflərdə təbiət elmləri ilə tanışlıq günün tələblərinə cavab vermir. İbtidai məktəbdə təbiətşünaslıq tədris prosesinin əsas istiqaməti müxtəlif tədqiqatlar və təcrübələr olmalıdır. Aydın ki, kimyanın tədrisi əsas diqqəti məhsuldar, praktiki, yaradıcı fəaliyyətin təşkilinə yönəltməlidir. Tədris prosesinin təşkilinə klassik yanaşma ondan ibarətdir ki, bu, yalnız tələbələrin möhkəm təməl biliyə malik olması ilə mümkündür. Kimya təhsilinin birinci kursunda nəzərə alınan əsas kimyəvi anlayışlar, qanunlar, faktlar. Ali məktəb. Kimyanın tədrisinin ilkin mərhələsində fənnin məzmunu, bir qayda olaraq, tələbələr üçün çətin başa düşülən çoxlu nəzəri materialdan ibarətdir. Nəticə---Kimya məktəbdə ən sevilməyən və ən çətin fəndir. Digər yanaşma kimyəvi biliklərin ibtidai sinif təhsilinin məzmununa səmərəli inteqrasiyasını təklif edir. İbtidai siniflərdə kimya komponentinin gücləndirilməsi nə üçün zəruridir? Bu mövzu kifayət qədər mürəkkəbdir və fəal müzakirə tələb edir. İbtidai sinif şagirdləri arasında kimyaya maraq daha qabarıq şəkildə özünü göstərir. Səkkizinci sinif şagirdlərindən daha çox məlumatı alırlar. İbtidai sinifdəki uşaqlar müəllimin sadə kimyəvi təcrübələr göstərəcəyi dərslərə maraq göstərəcəklər. Bu, prinsipcə, ibtidai sinif şagirdlərinin kimyəvi bilik elementləri (məsələn, maddələrin təsnifatı, müxtəlif kimyəvi birləşmələr və s.) ilə artıq tanış ola bilməsi deməkdir. İbtidai siniflərdə təbiətşünaslıq təhsilinin mühüm istiqaməti şagirdlərə təbiət hadisələrini müşahidə etməyə, təbiəti öyrənməyə şərait yaratmaq, onlara fakt və hadisələrin fərqi dərək etməyi, ətraf aləmin vəhdətini hiss etməyi öyrətməkdən ibarətdir. Uşaqlar təkcə bu cür fəaliyyətlərə maraq göstərmirlər, həm də öz fəaliyyətləri onlarda təbiətə və ətraf mühitə marağı stimullaşdırır. Təbiət elmlərinin öyrənilməsinə adi müşahidələr və həyatdan nümunələrlə başlamaq çox vacibdir. Bununla belə, vurğulamaq lazımdır ki, ibtidai təhsildə inteqrasiya olunmuş təhsilin tədris məzmununda kimya komponentinə az diqqət yetirilir. Eyni zamanda, kimya komponenti təhsilin bu mərhələsində elm təhsilinin daha səmərəli inteqrasiyasına öz töhfəsini verəcəkdir. Nəticədə uşağın mürəkkəb fənlər üzrə biliyə marağı artacaq və gələcəkdə onun bu fənləri mənimsəməsi asanlaşacaq.

**ANAHTAR KELİMELER:** Kimya, Doğa Bilimleri, Süreç

<sup>779</sup> Öğretmen, AZERBAJCAN- BAKU- 219 NO OKUL, shixmamedovagulcin@gmail.com

<sup>780</sup> Öğretmen, AZERBAJCAN- GÖYÇAY- 3 NO OKUL, aytanqarayeva77@gmail.com

### **ÖZET**

Samsun ilinin Üniversite Sınavlarında başarısını arttırmak için 2017 yılı kasım ve aralık ayında Samsun ili İlkadım ilçesinde Sınav Motivasyonu Seminerleri için Mili Eğitim Müdürlüğü tarafından görevlendirildim. 12.sınıf öğrencilerine, Üniversite sınavı için motivasyon seminerleri düzenlendi. 17 Lisede 1250' i öğrenciye seminer verildi. Motivasyon seminerinin süresi 45-50 dk arasında sınırlandı. Seminer sonunda öğrencilere 10 soruluk anket uygulandı. Anket 3 bölümden oluşmakta. 1. bölüm seminer öncesi, 2. bölüm seminer sonrası ve 3. bölüm sunum etkileri. Bu öğrencilerden 1245'i anket çalışmasına katıldı. Sonuç: Sınava hazırlamak için gerekli motivasyonuna %84-86 arasında olumlu katkı sağladığı ortaya çıkmıştır. Diğer detaylar sunumda belirtilecektir. Samsun ilinin Üniversite Sınavlarında başarısını arttırmak için 2017 yılı kasım ve aralık ayında Samsun ili İlkadım ilçesinde Sınav Motivasyonu Seminerleri için Mili Eğitim Müdürlüğü tarafından görevlendirildim. 12.sınıf öğrencilerine, Üniversite sınavı için motivasyon seminerleri düzenlendi. 17 Lisede 1250' i öğrenciye seminer verildi. Motivasyon seminerinin süresi 45-50 dk arasında sınırlandı. Seminer sonunda öğrencilere 10 soruluk anket uygulandı. Anket 3 bölümden oluşmakta. 1. bölüm seminer öncesi, 2. bölüm seminer sonrası ve 3. bölüm sunum etkileri. Bu öğrencilerden 1245'i anket çalışmasına katıldı. Sonuç: Sınava hazırlamak için gerekli motivasyonuna %84-86 arasında olumlu katkı sağladığı ortaya çıkmıştır. Diğer detaylar sunumda belirtilecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sınav, Motivasyon, Seminer

---

<sup>781</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, bilsen\_ts@hotmail.com

## **ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİ ÇOCUKLARININ CİNSİYETE DAİR KALIP YARGILARININ İNCELENMESİ**

**R. GÜNSELİ YILDIRIM<sup>782</sup>, GÜZİN ÖZYILMAZ<sup>783</sup>, AVNİYE HİLAL GÜREL<sup>784</sup>, FEYZA ALTAN<sup>785</sup>, GİZEM İŞİK<sup>786</sup>,**

### **ÖZET**

Toplumsal cinsiyet, kadın ve erkeklerin davranışlarını, değerlerini, inançlarını, beklentilerini ve imajlarını tanımlayan bir sosyal yapılandırmadır (Drupal, 2012). Toplumsallaşma süreci ile edinilen kadın ve erkek olmaya dair özellikler toplumsal cinsiyet olarak ifade edilmektedir (Altınova ve Duyan, 2013). Toplumsal cinsiyet, kültürel bir içeriği karşılamakta ve genellikle bireylerin biyolojik yapısı ile alakalı olan psikolojik özellikleri de içermektedir (Dökmen, 2012) Toplumsal cinsiyet, biyolojik cinsiyete uyumlu olarak toplum içerisinde şekillenir ve kültüre, toplumdan topluma, çağa göre değişkenlik gösterebilir (Yağan Güder, 2014). İnsanlar dişi ve erkek cinsiyeti ile doğarlar fakat yetiştikleri toplumun cinsiyetlerine özgü beklediği roller kapsamında kız veya erkek çocuk olmayı öğrenerek büyürler. Çocuk öncelikle ilk toplumsallaşma ortamı olan ailede toplumsal cinsiyete yönelik rolleri içselleştirmekte ve zamanla bu rolleri kazanmaktadır (Terzioğlu ve Taşkın, 2008). Erken çocukluk döneminde çocuklar, oyunlarını, oyuncaklarını, etkinliklerini, mesleki rollerini, davranışlarını toplumun cinsiyet algısına göre şekillendirirler. Toplumsal cinsiyetin kavramsal olarak gelişimi ile beraber bu kavrama ilişkin kalıp yargılar da oluşmaya başlamıştır. Kalıp yargılar çeşitli davranışların kadın ve erkeğe uygunluğuna dair inançlar olarak tanımlanabilir (Güney, 2012). Çocuklar, kalıp yargıları aile ve çevreleriyle olan ilişkilerinden öğrenirler ve öğrendikleri cinsiyet rollerine uygun davranırlar (Cüceloğlu, 2006: 393) Yapılan araştırmalar toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin kalıp yargıların yıllar içinde değişim gösterdiğini belirtmektedir. Bu araştırmada erken çocukluk döneminde 3-6 yaş grubundaki çocukların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin algıları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada veri toplamada uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme (conformity sampling) yönteminde, örnekleme girecek birey ve objeleri, araştırmacının (uygulayıcının) çevresinde, yakınında bulunan tanıdığı, bildiği çevreden çekmesidir (Aziz, 1994). Araştırma grubunun farklı illerde yaşıyor olmaları nedeniyle ulaşabilecekleri öğrencilerin (Van, Adapazarı, İzmir, Diyarbakır, Iğdır, Batman, İstanbul, Tokat, Mardin) illerinden toplam 100 çocuğa ulaşılmıştır. Araştırmada çocukların kalıp yargılarını belirlemek için Williams, Best ve Bennett'in (1975) geliştirip, Best ve arkadaşları tarafından son şekli verilmiş olan Cinsiyet Kalıpyargı Ölçeği (Sex Stereotype Measurement II), Şirvanlı tarafından Türkçe'ye uyarlanmış (Şirvanlı, 1992) olan ölçek kullanılmıştır. Cinsiyet Kalıpyargı Ölçeği, cinsiyet kalıp yargıları temsil eden sıfatların 32 küçük hikayesinden oluşmaktadır. Her öykü için çocuğun verdiği cevap araştırmada bulunan kayıt ve puanlama kağıdı üzerine işaretlenir. Çocuklarla yapılan görüşmelerin analizi devam ettiği için bulgular ve yorumlara tam metinde yer verilecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Toplumsal cinsiyet rolleri, kalıp yargılar, erken çocukluk dönemi

<sup>782</sup> Prof. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, gunseli.girgin@deu.edu.tr

<sup>783</sup> Doç. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, guzin.ozyilmaz@deu.edu.tr

<sup>784</sup> Öğrenci, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, hilalgurel35@gmail.com

<sup>785</sup> Öğretmen, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, feyzaaltan21@gmail.com

<sup>786</sup> Öğrenci, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, gizem.1255.275@gmail.com

### ÖZET

Okul öncesi eğitim, ilkokul çağına gelmemiş çocukların ilerideki yaşamlarına yön verecek zihinsel, bedensel ve duygusal vb. gelişimlerine katkı sağlayacak eğitimi ifade eder. Doğumdan sonraki ilk 6 yıl çocukların gelişimi açısından çok önemlidir. Çocuklar doğumdan itibaren çok hızlı bir şekilde etraflarındaki tüm uyaranları hafızalarına kaydederler. Yapılan araştırmalar göstermiştir ki beynin %80'lik bölümü 0-6 yaş dönemde tamamlanmaktadır. Bu değerli yıllar çocuğun beslenmesi, bakımı, sevgi görmesi uygun çevre koşulları içinde yaşaması, içinde yaşadığı topluma adapte olacak şekilde eğitim görmesi adına oldukça önemlidir. Okul öncesi bir eğitim kurumunda eğitim gören çocukların bilişsel ve bedensel gelişimlerinin okul öncesi bir eğitim kurumuna hiç gitmeyen çocuklara göre daha ileride oldukları bilinmektedir. Özellikle okul öncesi eğitim alan çocukların motor becerilerinin gelişimini olumlu yönde etkilediği için bu dönemdeki çocukların kalem tutmayı, makas kullanmayı daha rahat yapabildikleri ve bu çocukların ilkokul başında hazır bulunuşluk düzeylerinin de yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sebeple okul öncesi dönemdeki bu eğitimin kaliteli olabilmesi için uygun eğitim ortamının sağlanması gereklidir. Anaokulları yapısal olarak çocuğun tüm gelişim alanlarını destekleyecek fiziki şartlara ve donanıma sahip olması okul öncesi dönemdeki çocukların daha iyi ve daha kaliteli bir eğitim alabilmesi için oldukça gerekli ve önemlidir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul öncesi, eğitim

---

<sup>787</sup> Öğretmen, DENİZLİ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, yagmur\_3586@hotmail.com

<sup>788</sup> Öğretmen, DENİZLİ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, ahmtgul@gmail.com

### ÖZET

Çevrimiçi öğrenme olarak adlandırılan uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrencilerin fiziksel olarak ayrılmasını ve öğrenci-öğretmen ve öğrenci-öğrenci iletişimini kolaylaştırmak için çeşitli teknolojilerin kullanılmasını kapsayan bir eğitim şeklidir. Günümüzde uzaktan eğitim genellikle e-öğrenme, çevrimiçi eğitim ve sanal sınıflar gibi terimlerle eş anlamlıdır. Ancak, bu tamamen doğru değil. E-öğrenme veya çevrimiçi öğrenme bir uzaktan eğitim biçimi olmasına rağmen, aynı zamanda daha kesin materyalin postayla gönderildiği eski tarz yazışma kurslarını da içerir. Britannica Ansiklopedisine göre, kullanılan model ne olursa olsun, uzaktan eğitimin dört temel özelliği vardır:

- Akademik olmayan bağımsız eğitimden farklı olarak kurumlar tarafından yürütülür.
- Öğretmenler, öğrenciler ve kaynaklardan oluşan bir öğrenme grubunun oluşturulması ile karakterize edilir.
- Öğrenciler ve öğretmenler arasındaki belirgin coğrafi farklılıklar.
- Çalışma grubundaki kişiler telekomünikasyon yoluyla iletişim kurar.

Birçok öğrenme (ve öğretme) seçeneği olmasına rağmen, mevcut sistemler ve yerleşik pedagojiler tarafından iyi desteklenen birkaç tür vardır. Video konferans Senkron öğrenme Eşzamansız öğrenme Açık program çevrimiçi kursları Sabit zamanlı çevrimiçi kurslar Bilgisayar tabanlı uzaktan eğitim Hibrit öğrenme Artık eğitim sistemi öğretmekten çok öğrenmeye odaklanıyor. Öğrenme teorisinin odak noktası öğrenme stillerine ve algılara kaymıştır. Bilgi, öğrenenleri içeren etkinlikler, iletişim ve düşünme yoluyla sosyal olarak inşa edildi. Amerikalı psikolog John B. Watson ve daha sonra BF Skinner tarafından yönetilen davranışsal, yapıcı yaklaşım, Amerikalı filozof John Dewey tarafından öne sürülen ilerici eğitim fikirlerinden ilham aldı. Entelektüel, fiziksel ve duygusal gelişimi sağlamak için “bütün çocuğun” eğitimine vurgu yapmışlar ve öğrenmenin, çocukların gerçekleri ezberlemekten çok görevleri tamamlamasıyla yapıldığını savunmuşlardır. Fransız kalkınma psikoloğu Jean Piaget tarafından yönetilen yapılandırmacılık, öğrenmenin deneyime dayalı zihinsel modeller oluşturmaktan kaynaklandığını iddia etti. Bu teoriler, öğrenci davranışlarını değiştirmeye odaklanan davranışlar ve süreç ve deneyime dayalı öğrenmeye odaklanan yapılandırmacılık ile sınıfta medyayı kullanmanın çeşitli yollarına yol açmıştır. Karşılıklı bağımlılık, mesafe ve etkileşim, öğrencilerin ve öğretmenlerin rolleriyle etkileşime girer. Uzaktan eğitimde üç tür etkileşim vardır: 1. Öğrenci-içerik etkileşimi 2. Öğrenci-öğretmen etkileşimi 3. Öğrenci-öğrenci etkileşimi Bu üç tür etkileşim, uzaktan eğitimde kilit bir rol oynamaktadır. Yüz yüze iletişimde olduğu gibi çeşitli araçlar kullanarak iletişim kurarlar. Farklı araçların uygulanması uzaktan eğitimin öne çıkan özelliklerinden biridir. Uzaktan eğitim araçları, öğretmenler tarafından dijital sınıfta kullanılan yazılım ürünleridir. Buna ses, video veya dijital metin dahildir. Bu araçlar, İnternet üzerinden her zaman, her yerde öğrenmenizi sağlar. Eğitimde teknolojiyi tanımlarken ve kullanırken Bates'in 12 altın kuralını bilmek faydalı olabilir [Samari Sh.M. 2009, c. 86]:

- İyi öğretim çok şey ifade eder.
- Her teknolojinin avantajları vardır.

<sup>789</sup> Öğretmen, BAKI Ş.219Nə-Lİ EVDƏ TAM ORTA MƏKTƏB(TƏHSİL NAZİRLİYİ)1, BAKI Ş.219Nə-Lİ EVDƏ TAM ORTA MƏKTƏB(TƏHSİL NAZİRLİYİ)2, taranaibrahimova1977@gmail.com

<sup>790</sup> Öğretmen, , valiyevamaral@gmail.com

- Eğitim teknolojileri esnektir.
- Süper teknoloji yok.
- Tüm araçları öğretmenler için erişilebilir hale getirin.
- Farkı esas olarak ekonomiye bağlayın.
- Etkileşim gereklidir.
- Öğrenci sayısı kritik bir unsurdur.
- Modern teknoloji eskisi kadar iyi değil.
- Öğretmenlerin teknolojiyi etkin bir şekilde kullanabilmeleri için eğitime ihtiyaçları vardır.
- Ekip üyesi olmak önemlidir.
- Teknoloji bir soru değildir.

Uzaktan eğitimin avantajları: Çeviklik Kolay giriş Daha az maliyet Engelli çocuklar için birlikte çalışma fırsatı yeni teknolojilerin geliştirilmesi; eğitim sürecinin hareketliliği ve verimliliği; kendi kendine eğitim ve kendi kendine eğitim gelişimi. Değişimin hızı, yaşam boyu öğrenme ihtiyacı ve azalan eğitim bütçeleri, eğitim kurumlarını uzaktan eğitim yoluyla alternatif ve etkili öğrenme yolları oluşturmaya zorlamaktadır.

**ANAHTAR KELİMELER:** e-learning, senkron öğrenme, yapıcı yaklaşım, çevrimiçi öğrenme

# ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETMEN LİDERLİĞİ DAVRANIŞLARI İLE ÖRGÜTSEL MUTLULUKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

ESRA TÖRE<sup>791</sup>, BURÇİN DUMAN ŞAKA<sup>792</sup>,

## ÖZET

Öğretmenlik mesleğinin algılanışı ve pratikleri, dünya çapında meydana gelen gelişmelere paralel olarak evrilmiştir. Liderlik alanındaki araştırmalar ve öğretmenlik mesleğinin çerçevesinin zamanla değişmesi öğretmen liderliğini hem önemli hem gerekli kılmıştır. Öğretmen liderliği kavramı; öğretmenlerin, öğretme ve öğrenme süreçlerinin temeli olmanın yanı sıra okulların işleyiş şekillerinde birincil öneme sahip olduğunu öne sürer. Bu kavram, eğitimin çatısı olan okulların gelişimi ve yenilenmesi sürecinde anahtar rolü oynamaktadır. Öğretmen liderliği, öğrenci kazanımlarını da olumlu yönde etkilemektedir. Öğretmenlerin bireysel liderlik özelliklerinin farkına varmaları için kendi öznel duygulanım durumlarının nasıl olduğunun bilincinde olmaları gerekir. Öğretmen liderliğinin tanımını yapan öğretmenler, örgütsel mutluluk kavramını da bu çerçevede değerlendirmektedir. Motive olmuş ve yüksek vasıflı çalışanlar örgütün yapı taşlarını oluşturmaktadır. Bu tür çalışanlar için mutluluk esastır. Kavram olarak örgütsel mutluluk, bireylerin var olduğu örgüt içerisinde olumsuz duygulardan uzak olduğunu açıklamaktadır. Örgütlerin mutluluğu tecrübe etmesi, örgüt üyelerinin bireysel refah ve iyi oluş durumlarına bağlıdır. Kavram olarak mutluluk, bireyler ve toplum açısından ne kadar önem taşıyorsa okullar açısından da o kadar önem taşımaktadır. Örgütsel mutluluk kavramı; öğretmen, öğrenci ve birçok değerlerin bir arada bulunduğu bir örgüt olan okullarda faaliyetlerin verimlilikle yerine getirilmesi açısından değerli görülmektedir. Öğretmenin örgüt içerisindeki mutluluğu, öğrencinin tutum ve motivasyonu ile pozitif bağlantılıdır. İlgili alanyazından yola çıkarak bu çalışmanın amacı, ortaokul öğretmenlerinin öğretmen liderliği davranışları ile örgütsel mutlulukları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmada nicel araştırma modellerinden olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2021-2022 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Bakırköy ilçesinde çalışmakta olan ve random yöntem ile seçilen 540 öğretmenden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak Öğretmen Liderliği Ölçeği (Akyürek ve Özdemir, 2021) ve Örgütsel Mutluluk Ölçeği (Arslan ve Polat, 2018) kullanılmıştır. Araştırma bulgularına sunumda yer verilmeyecek olup araştırma sadece öneri olarak sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Öğretmen liderliği, örgütsel mutluluk

<sup>791</sup> Dr. Öğr. Üys., İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, esra.tore@izu.edu.tr

<sup>792</sup> Öğretmen, ATAKÖY ATATÜRK ORTAOKULU, burchinduman@gmail.com



## **ÖĞRETMENLERİN DEMOGRAFİK YAPILARI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ**

**DUYGU AKDEMİR SIHAT<sup>793</sup>,**

### **ÖZET**

Çevre, insanların, bitkilerin, hayvanların ve diğer birçok canlının yaşamı boyunca karşılıklı etkileşimde buldukları doğal ortamdır. Bu doğal ortamda özellikle sanayinin gelişmesi, nüfus artışıyla çevre, hava, su kirliliği gibi sorunlar ortaya çıkmaktadır. 1987 Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu raporlarından sonra sürdürülebilirlik çevre eğitimleri önem kazanarak farkındalık oluşturma sağlanarak doğal ortamımız çevreyi koruyarak gelecek nesillerin de güzel bir şekilde yaşamlarına devamlılığını sağlamaktır. Araştırmada amacımız öğretmenlerimizin sürdürülebilir çevre ile ilgili tutumlarının demografik yapıları (kişisel bilgi formu) ile karşılaştırarak yorumlamaktır. Bu amaçla Gaziantep ilinde görev yapmakta olan farklı branştaki öğretmenlerimize demografik sorular ve 5'li likert tipinde 27 sorudan oluşan Afacan, Güler (2011) tarafından geliştirilen "Sürdürülebilir Çevre Eğitimi Kapsamında Tutum Ölçeği" uygulanacaktır. Verilerin analizi SPSS 22'de kongre zamanına kadar analiz edilerek yorumlanacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Çevre, Sürdürülebilir Çevre, Tutum.

<sup>793</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, duyguakdemirgazi@gmail.com

## **OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN FETEMM EĞİTİMİNE YÖNELİK FARKINDALIKLARI**

**GÜZİN ÖZYILMAZ<sup>794</sup>, R. GÜNSELİ YILDIRIM<sup>795</sup>, BÜŞRA BAKIRCI<sup>796</sup>, ELİF ALANYÜZ<sup>797</sup>, ÖMER KONUR<sup>798</sup>,**

### **ÖZET**

Gelişen ve değişen dünyaya uyum sağlayacak, değişime öncülük edecek bireylerin yetiştirilmesi son derece önemlidir. Bu bağlamda yetiştirdiğimiz insan gücünün farklı niteliklere sahip olması öngörülmektedir. Geleneksel bakış açısının aksine yaratıcı, yenilikçi, problem çözme becerisi gelişmiş, eleştirel düşünme becerilerine sahip bireylerin yetiştirilmesinde FeTeMM (STEM) eğitimi ön plana çıkmaktadır. Bilim(science), teknoloji (technology), mühendislik (engineering) ve matematik (mathematics) alanlarını günlük yaşamla ilişkilendiren FeTeMM eğitimi (Tsupros, Kohler ve Hallinen, 2009) yaratıcılık, bilimsel iletişim, sorumluluk, yaşam boyu öğrenme, girişimcilik, eleştirel düşünme gibi 21. yüzyıl becerilerinin geliştirilmesinde önemli katkılar sağlamaktadır. Çocukların FeTeMM etkinlikleri ile tanışması, bu etkinlikler yoluyla sözü edilen becerileri geliştirilebilmelerinde erken çocukluk döneminde karşılaştıkları eğitimin rolü büyüktür. Okul öncesi öğretmenlerinin bu öğrenme ortamlarını oluşturabilmeleri, çocuklarda bu becerileri geliştirmeleri kendilerinin de FeTeMM eğitimine yönelik farkındalıkları ile mümkündür. Bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin FeTeMM eğitimine yönelik farkındalıklarını belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaçla Çevik (2017) tarafından geliştirilmiş olan 'FeTeMM Farkındalık Ölçeği' kullanılmıştır. 15 madde ve 3 alt boyuttan oluşan ölçek beşli likert tipindedir. Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı ölçeğin bütünü için .82; alt boyutları için sırasıyla .81, .71 ve .70 olarak saptanmıştır. Öğretmenlere uygulanan FeTeMM farkındalık ölçeğinden alınan puanlar spss 25. paket programı kullanılarak aritmetik ortalamalar standart sapma puanları hesaplanmış ve çeşitli değişkenler açısından karşılaştırılmıştır. Öğretmenlerin FeTeMM farkındalıkları cinsiyet, yaş, mezun olunan lise türü ve liseden mezun olunan alan, bu konuda hizmetiçi ve hizmet öncesi eğitim alma durumları açısından karşılaştırılmıştır. Araştırmada verilerin analizi devam ettiği için bulgular ve yorumlara tam metinde yer verilecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** FeTeMM eğitimi, okul öncesi eğitimi, okul öncesi öğretmeni, farkındalık

<sup>794</sup> Doç. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, guzin.ozyilmaz@deu.edu.tr

<sup>795</sup> Prof. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, gunseli.girgin@deu.edu.tr

<sup>796</sup> Öğrenci, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, busrabkrc97@gmail.com

<sup>797</sup> Öğretmen, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, ealnyz35@gmail.com

<sup>798</sup> Öğrenci, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, omerkonur3535@gmail.com

### ÖZET

Modern okulda, öğretmen artık sadece hazır bilgi ve sosyal deneyimin "ileticisi" değil, sınıfta her öğrencinin yeteneğini benzersiz bir şekilde ortaya koyduğu yaratıcı platformların yaratıcısıdır. Bana göre modern bir okul üç birimi birleştirmeli: teori, yaratıcılık ve uygulama. Sadece komplekste herhangi bir sonuç elde edilebilir. Dijital laboratuvar programlarının kullanımı, eğitimin ana ilkelerinden birini sağlar - görünürlük. Dijital laboratuvarlar, eğitim sürecinin aktif bir biçimi olarak okul laboratuvar çalışmalarının etkinliğini önemli ölçüde artırmakta, proje faaliyetleri için yeni fırsatlar yaratmakta ve aynı zamanda STEM projelerinin geliştirilmesinde çeşitli araştırmaların yapılmasına yardımcı olmaktadır. Dijital (bilgisayar) laboratuvarı (CL) - arayüzün bir bilgisayarla iletişim kurmasını ve çeşitli fiziksel niceliklerin değerlerini kaydetmesini sağlayan bir ölçüm birimi de dahil olmak üzere bir dizi öğretim ekipmanı: sıcaklık, sulu çözeltinin pH'ı, elektriksel iletkenlik, basınç, nem vb. içerir. Bu laboratuvarlar fizik, kimya, biyoloji ve coğrafya alanlarında kullanılabilir. Doğa bilimleri derslerinde uygulamalı dersler ve laboratuvar deneyleri yapmak, araştırma seminerleri, eğitim araştırma projeleri düzenlemek için öğretim sürecinde dijital laboratuvarlar kullanılır. Dijital laboratuvar, öğrencilerin araştırma faaliyetlerini mümkün olduğunca erişilebilir hale getirmelerine olanak tanır. Otomatik veri toplama ve işleme sağlarlar, deneyin ilerlemesini grafikler, tablolar, cihaz okumaları şeklinde göstermenize izin verir ve 100 Hz'e kadar frekanslarda hızla değişen miktarları ölçebilir. Deney sonuçları gerçek zamanlı olarak saklanabilir ve video kayıtları ile eşzamanlı olarak okunabilir. Labdiskin GPS harita koordinatları, Google Haritalar kullanılarak keşfedilebilir. Pil ömrü 150 saattir. Bu geziler ve yürüyüşler için çok yararlıdır. Öğretim sürecinin yeni bilgi teknolojileri ve BİT altyapısı, daha doğrusu, öğrencilerin öğretim ve araştırma faaliyetlerinin organizasyonu için tasarlanan Labdisk cihazı ve buna bağlı sensör ekipman, nesne ve araçlar sistemi, mesleki faaliyetine başarıyla dahil edilmiştir. Dijital laboratuvarların geleneksel okul deneyleri yürütme yöntemlerine göre bir takım avantajları vardır: deney sonuçlarının grafikler, diyagramlar ve tablolar şeklinde görsel temsili; dijital laboratuvar, büyük veri akışlarını kolayca algılanan görsel biçimlere dönüştürür; deneysel sonuçların, ölçüm verilerinin depolanması ve bilgisayarla işlenmesi; farklı deneyler sırasında elde edilen verilerin karşılaştırılması; deneyimi tekrarlama olasılığı; incelenen olayın dinamiklerinin izlenmesi; hızlı süreç öğreniminin mevcudiyeti; deneme süresinin azaltılması; sonuç alma hızı; her öğrencinin psikolojik ve pedagojik özelliklerini dikkate alarak eğitimin bireyselleştirilmesi; öğrencilerin ortak yaratıcılığının organizasyonu; öğrencilerin öğrenmeye olan ilgilerini artırmak.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim, dijital, laboratuvar, öğrenci

<sup>799</sup> Öğretmen, BAKÜ ŞEHİRİ- LİSE NUMARASI 193, kemalesuleymanova@gmail.com

<sup>800</sup> Öğretmen, BAKÜ ŞEHİRİ- LİSE NUMARASI 193, vefazeynalova34@gmail.com

## **BAŞLANGIÇ FLÜT METOTLARININ İLK SES VE TUTUŞ POZİSYONU SEÇİMLERİNE YÖNELİK ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

YUCAN EKE<sup>801</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırma, flüt eğitiminde sıklıkla kullanılan başlangıç metotlarının tercih ettikleri ilk ses ve tutuş pozisyonuna yönelik olarak bu metotlardan faydalanan öğrencilerin kendi tercihlerini içeren görüşlerine yer vermek üzere yapılmıştır. Flüt eğitiminde kullanılan söz konusu metotlar başlangıç sesi olarak çeşitlilik göstermektedir. Flüt çalmanın ilk ve temel adımlarından olan ses üretmede ilk ses ve ilk sese bağlı olarak tutuş pozisyonu tercihlerinin zorluk derecesi her çalan kişi bakımından farklılık göstermektedir ancak belirli oktav ve notalarda ses üretirken ve flüt hakimiyeti sağlarken ortak zorluklarla karşılaşıldığı belirlenmiştir. Öğrenci, öğretmen ve öğretim elemanlarından oluşan katılımcıların görüşleri sonrasında belirlenen ortak zorluklar ve bu zorluklara yönelik olarak kendi tercih ettikleri başlangıç sesleri, tutuş pozisyonları; flüt eğitiminde öğrenim kolaylığı, ilerleme hızı, motivasyon ve tutuş dolayısı ile el- kol kaslarının zorlanmaması açısından önem arz etmektedir. Araştırma betimsel bir çalışma olup tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Araştırma evrenini eğitim fakülteleri, güzel sanatlar fakülteleri ve güzel sanatlar liselerinde okuyan/ders veren öğrenci ve öğretmenler, örneklemini ise bu kurumlarda okuyan/ders veren öğrenci, öğretmen ve öğretim elemanlarından oluşan 50 kişilik grup temsil etmektedir. Veri toplama ve analiz aşamasında uzman görüşlerine başvurulmuş, veriler anket tekniği ile toplanmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda; incelenen metotlarının başlangıç aşamasında katılımcıların zorlandıkları konular ve buna karşılık olarak kendi tecrübeleri sonrası tercih ettikleri nota, oktav, tutuş pozisyonları belirlenmiş ve yüzdelerle oranlarla belirtilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Flüt, flüt eğitimi, başlangıç metotları, başlangıç sesleri

<sup>801</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, yucaneke@gmail.com

## **SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ŞEKİL ÖRÜNTÜLERİNİ GENELLEME STRATEJİLERİ: LİNEER VE LİNEER OLMAYAN ÖRÜNTÜLER**

HACER TÜRKÖĞLU<sup>802</sup>, SILA ACUN<sup>803</sup>, SELİN DEMİRAY<sup>804</sup>,

### **ÖZET**

Genelleme cebirin, örüntüler ise genellemenin temelidir. Örüntüler yolu ile genellemenin cebirsel düşünme üzerine etkisi oldukça büyüktür. Bu nedenle okul öncesi dönemden itibaren örüntüler içerisindeki ilişkilerin bulunması ve eğitimin ileriki kademelerinde örüntülerin genellenmesi yolu ile cebirsel düşünmenin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Eğitimin ilk aşamasında örüntüler ile karşılaşan öğrencilerin cebirsel düşünme süreçlerini yapılandırarak sınıf öğretmenlerinin genelleme becerilerinin de olgunlaşmış olması önemlidir. Bu nedenle sınıf eğitimine önem verilmeli ve mevcut problemin tespitinin yapıp, iyileştirmeye yönelik çalışmalar planlanmalıdır. Bu çalışmada, sınıf öğretmeni adaylarının lineer ve lineer olmayan şekil örüntülerini genelleme stratejileri amaçlanmıştır. Araştırmanın katılımcılarını toplam 51 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarına bir lineer ve lineer olmayan şekil örüntüsü olmak üzere iki soru sorulmuştur. Veriler nitel olarak analiz edilmiştir. Genellemede kullanılan görsel stratejilerin analizinde Tanışlı ve Köse (2011) tarafından ortaya konulan kuramsal çerçeve, sayısal stratejilerin analizinde alan yazından derlenerek oluşturulan çerçeve kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmen adaylarının lineer ve lineer olmayan şekil örüntülerinin genel kuralını fonksiyonel olarak genellemekte zorlandıkları ancak lineer olmayanlarda daha da zorlandıkları görülmektedir. Lineer ve lineer olmayan şekil örüntülerini genellerken öğretmen adaylarının bazılarının sayısal bazılarının görsel stratejileri benimsedikleri görülmektedir. Sayısal yaklaşımı benimseyenler, şekil örüntüsünü yakın terimden uzak terime devam ettirirken daha çok yinelemeli stratejileri kullanmışlardır. Fonksiyonel strateji kullanmayanlar uzak terimleri birçoğu bulamamış ya da hatalı bulmuştur. Şekil örüntülerini genellemede görsel stratejileri benimseyen öğretmen adayı, sayısal stratejileri benimseyenlere göre daha azdır. Bu çalışmadan elde edilen bulgulara göre, sınıf eğitiminde, programda yer alan matematik alan ve matematik alan öğretimi derslerinde örüntülere ayrılacak zaman ve konu ağırlığının artırılması ve daha detaylı verilmesi gerektiği önerilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Örüntüler, genelleme, sınıf öğretmeni adayları

<sup>802</sup> Dr. Öğr. Üys., BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ, hturkoglu@baskent.edu.tr

<sup>803</sup> Arş. Gör., BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ, silaacun0@gmail.com

<sup>804</sup> Arş. Gör., BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ, selindemiray99@gmail.com

### ÖZET

Projemiz 5 farklı ülkeden okul öncesi düzeyindeki 17 öğretmen 350 öğrenci ile uygulanmıştır. Projemizde Montessori eğitimi almış, sınıflarını bu araçlarla donatmış öğretmenler seçilmiştir. Projemiz Montessori metodlarından Kozmik eğitimi bütüncül olarak ele almayı amaçlamıştır. Projemizi evren, gezegenler, dünya, hayvan çeşitliliği, bitki türleri, insanın rolü , tarihi, medeniyetleri, kültürleri kapsamaktadır. Projemizde belirlenen amaçlara ulaşılma düzeyinin belirlenmesinde Montessori metoduna uygun özel bir ölçek oluşturulmuştur.. Bu ölçekte çocuğun geliştirilen araçlara çalışırken öğretmenin sunumu tekrarı, alıştırılması, uzmanlaşması kriterleri baz alınmıştır ve sonucunda bir ürün ortaya çıkararak o amaçla ilgili veri analizi sağlanmıştır. 21. yüzyıl çocukları; bilim ve teknoloji alanındaki yeni gelişmelerin, iklim değişimlerin giderek arttığı küreselleşen dünyada yaşıyor. Bu becerilerinden geri kalmak istemeyen ülkeler çareyi fen bilimleri, matematik ,çevre eğitimi gibi alanlara önem vermekte ve bu önem doğrultusunda eğitim öğretimi geliştirmekte bulmuşlardır. Geleneksel yöntemlerle teknolojinin içine doğmuş bugünün çocuklarının ilgisini çekmek zorlaşmıştır. Bizler bu projede Montessori metodunda kozmik yaşamı ele alan akademik bir program hazırladık. Montessori metodu disiplinler arasıdır ve coğrafya, biyoloji, fizik, kimya ile bütünleştirir. Bu derslerle çocuklar tüm canlıların birbirleriyle olan bağlantılarını keşfederler. Coğrafya ve tarih ile medeniyetler ve ülkelerin özelliklerini öğrenirler. Tarih ile takvim, zaman çizelgeleri insanların çeşitli temel ihtiyaçları keşfedilir. Bir medeniyet araştırmasıyla başlayarak, öğrenciler tarihin katkılarını ve sorumlu bir vatandaş olmanın ne demek olduğunu ve dünyayı daha iyi ve daha huzurlu bir yer haline getirmenin yollarını araştırırlar..Kozmik Eğitim, çocukların dünyanın birliği ve nihailiğine dair, bir anlam ve amaç duygusu veren bir vizyon edinmelerine yardımcı olmuştur. Kozmik Eğitim çocuklarımıza küreselliği içinde değil, aynı zamanda karmaşıklığı içinde evreni keşfetme, inceleme ve bilgi edinme fırsatı ve özgürlüğü tanımış; çeşitli kozmik güçlerin, doğa yasalarını izleyerek nasıl çalıştığını ve etkileştiğini takdir etmeyi öğretmiştir.. Projemiz AMS eğitimcilerinden Betül Kamer Gün ile instagram yayınlarıyla ulusal platformlarda geniş kitlelere ulaşmıştır. Sonuçlar Çalışmalarımız sayesinde eleştirel düşünme ve problem çözme, iletişim ve işbirliği, esneklik ve uyum ,girişimcilik, sözlü ve yazılı iletişim ,bilgiye erişebilme ve analiz edebilme, merak ve yaratıcılık gibi 21. Yüzyıl becerileri geliştirilmiştir.Kozmik eğitimin temel amacı doğanın sitemine ve sistemdeki tüm varlıklara karşı gösterilmesi gereken saygı ve düzendir. Kozmik eğitim ile doğanın önemi çocuklara öğretilerek doğayı sevmeleri sağlanmıştır. Böylece çocukların evren içinde kendilerini bir yere ait hissetmelerine yardımcı olmaya çalışılmıştır. Montessori kozmik eğitim çalışmaları içerisinde evren,, gezegenler, dünyamız, canlı türleri, hayvan ve bitki ve insanı ele alır ve bunların arasındaki bağlantıyı gösterir. 1.Yaygınlaştırma ile ilgili edinimleriniz. Ortaklarımızın davetleri ile birçok öğretmene ulaşmasını kolaylaştıran sosyal medya hesaplarında talep gören etkinliklerin uygulama videoları paylaşılmış, tüm ortaklara online eğitim düzenlenmiştir. Etkinliklerden sonra değerlendirme faaliyetleri gerçekleştirilmiş ve çeşitli anketler uygulanmıştır. Görünürlükle ilgili edinimleriniz. Aylık gerçekleştirilen çalışmalar ortak ve işbirlikçi ürün olarak tüm ortakların görev aldığı proje kitabı çıkarılmıştır. Ortaklar okullarında kitapda bulunan sunumları poster sunum olarak

<sup>805</sup> Öğretmen, SAMSUN DEMİRCİ İLKOKULU ORTAOKULU, tugba\_uzun86@hotmail.com

<sup>806</sup> Öğretmen, TOKAT ZÜBEYDE HANIM MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ, gamzegurdiskrc@hotmail.com

okul eTwinning panolarında sergilemişlerdir. Mesleki gelişim; Ortakların Montessori eğitmeni olması sebebiyle aylık eğitim programları oluşturulmuştur. Çalışmalar için özel araçlar tasarlanmış bu araçlar proje sonunda Montessori Kültür Sandığı adı altında Erken Çocukluk Daire Başkanlığına gönderilecektir. Öneriler; Montessori eğitim yaklaşımı için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmış net ve kesin bir uygulama rehberi bulunmamaktadır. Montessori eğitim yaklaşımının benimsendiği sınıflar için bu projede yürütülen çalışmalarının örnek uygulama niteliğinde fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Montessori, kozmik yaşam

## ***BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDE GÖREVLİ OKUL MÜDÜRLERİNİN SOSYAL GİRİŞİMCİLİK BECERİLERİ İLE KARAR VERME STİLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ***

---

**AYŞE AKDENİZ<sup>807</sup>, MEHMET KORKMAZ<sup>808</sup>,**

### **ÖZET**

Bu çalışmanın temel amacı Bilim ve Sanat Merkezlerinde görevli okul müdürlerinin sosyal girişimcilik becerileri ile karar verme stilleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın evrenini Türkiye genelinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Bilim ve Sanat Merkezinde görevli okul müdürleri oluşturmaktadır. Örneklemeye ise araştırmaya katılmaya gönüllü 102 okul müdürü alınmıştır. Araştırmanın değişkenlerine yönelik geliştirilen denencelerin analiz süreci devam etmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Sosyal Girişimcilik, Karar Verme, Okul Müdürü

---

<sup>807</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ayseakdeniz26@gmail.com

<sup>808</sup> Prof. Dr., GAZİ ÜNİVERSİTESİ, korkmaz@gazi.edu.tr



## **PANDEMİ SÜRECİNDE OKULA DÖNÜŞ SONRASINDA ORTAOKUL YÖNETİCİLERİNİN KARŞILAŞTIĞI SORUNLAR**

---

**MURAT YEŞİLTAŞ<sup>809</sup>,**

### **ÖZET**

2020 yılının son aylarında Çin'de başlayarak çok kısa bir sürede tüm dünyayı etkisi altına alan Covid 19 pandemisi tüm yaşamımızı olduğu gibi eğitim öğretimi, dolayısıyla okul yönetimini de derinden etkilemiştir. Bu araştırmanın amacı COVID-19 pandemisi sürecinde yüz yüze eğitime verilen aradan sonra okula dönüşle birlikte ortaokul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları sorunları ve bu sorunları aşmak için gösterdikleri çaba ve girişimleri incelemektir. Araştırmanın çalışma grubu olarak Ordu'nun Ünye ilçesinde görevli 15 ortaokul müdürü seçilmiş, araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni kullanılmasına karar verilmiştir. Veri toplama aracı olarak da yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak bilgilerin toplanması ve araştırma verilerinin içerik analizi tekniğine uygun olarak çözümlenmesi planlanmıştır. Çözümlemeden sonra hazırlanacak rapor daha sonra sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Yönetici, Pandemi, Sorun

---

<sup>809</sup> Öğretmen, yesiltasalesi@hotmail.com

# UZUN DÖNEMLİ COVID ETKİSİ BAĞLAMINDA ARAŞTIRMA GÖREVLİLERİNİN YAŞADIĞI SORUNLARIN YÖNETİM SÜREÇLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

ZEHRA KESER ÖZMANTAR<sup>810</sup>, AYŞE DANIŞ<sup>811</sup>,

## ÖZET

Covid-19 salgını sürecinde tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de başta sağlık hizmetleri olmak üzere bir çok alanda değişikliklere gidilmiştir. Eğitim hizmetleri de bu dönemde değişmiş ve acil uzaktan eğitim modeline geçilmiştir. MEB ve YÖK’e bağlı tüm eğitim kurumları salgının hemen başında uzaktan eğitim kararı almıştır. Ancak kurumların büyük bir çoğunluğu bu çapta bir değişikliği karşılayacak teknik altyapıya sahip değildi. Teknik altyapıdan kaynaklanan bu eksiklikler insan kaynağının üstün gayretleriyle giderilmeye çalışılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında çalışan araştırma görevlileri salgının başından itibaren derslerin aksamaması için kilit öneme sahip işlere imza atmışlardır. Hala etkisi devam eden salgın sürecinde araştırma görevlilerinin iş yükleri artmış, akademik ve idari alanda değişimler olmuştur. Bu çalışmada araştırma görevlilerinin Covid-19 salgını sırasında başlayan ve hala devam eden sorunlarının yönetim süreçleri bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) araştırmasından yararlanılmıştır. İnsanların bireysel özelliklerine ve doğasına odaklanan nitel araştırma incelediği probleme ilişkin sorgulayıcı, yorumlayıcı ve problemin doğal ortamındaki biçimini anlama uğraşı içinde olan bir yöntemdir (Guba ve Lincoln, 1994). Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 ve 2021-2022 akademik yılında Gaziantep Eğitim fakültesinde görev yapmakta olan 10 araştırma görevlisi oluşturmuştur. Çalışmanın amacına ulaşmak için en doğru bilginin kimden elde dileceğinin belirlendiği amaçlı örnekleme yönteminin türlerinden birisi olan tipik durum örnekleme kullanılmıştır (Teddlie ve Tashakkori, 2009: 211). Araştırma verilerinin toplanmasında nitel araştırma tekniklerinden birisi olan görüşme yöntemi kullanılmıştır. Görüşme bireylerin düşüncelerini, duygularını, görüşlerin ve yaşadıkları deneyimleri ayrıntılı bir şekilde incelenmesine yardımcı olan bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Fenomenoloji yönteminde görüşme soruları yapılandırılmamış veya yarı yapılandırılmış görüşme formu teknikleri kullanılarak açık uçlu ve genel bir şekilde hazırlanmalıdır (Baker vd., 1992). Araştırma görevlilerinin sorunlarının belirlenmesi için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu asıl soruların belli olduğu ama görüşme anında farklı soruların da sorulabildiği görüşme tekniğidir (Şen ve Yıldırım, 2019). Görüşme formunun hazırlanma sürecinde iki araştırma görevlisi ile görüşülmüş bu görüşmedeki sorunlar ve görüşler çerçevesinde sorular hazırlanmış, formun geçerliliği konusunda uzman görüşüne başvurulmuş bu görüşler çerçevesinde düzenlemeler yapılarak 2 araştırma görevlisi ile pilot görüşme yapılmıştır. Bu çalışmada veriler Gaziantep Eğitim Fakültesi’nde görev yapmakta olan araştırma görevlilerinden görüşme yöntemi ile toplanacaktır. Görüşmeleri 30-45 dakika sürmesi planlanmaktadır. Görüşmeler ses kayıt cihazı kullanılarak kaydedilecektir. Görüşmeler araştırmacının çalışma odasında gerçekleştirilecektir. Verilerin analizde nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılacaktır. Analiz çerçevesi olarak veriler yönetim süreçleri bağlamında değerlendirilecektir. Çalışma bulguları aracılığıyla araştırma görevlilerinin Covid-19 salgını sırasında başlayan ve hala devam eden sorunlarının yönetim süreçleri bağlamında değerlendirilmesi ve uzun vadeli çözümleri için öneriler sunulması planlanmıştır. Araştırmanın yaşanması muhtemel yeni kriz dönemlerinde atılması gereken adımlar açısından yol gösterici olması beklenmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Araştırma görevlileri, sorun, yönetim süreçleri

<sup>810</sup> Doç. Dr., zehrakeser@hotmail.com

<sup>811</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, aysedanis0541@gmail.com

### **ÖZET**

Bilim, çağlar boyunca kümülatif bir birikimin sonucu olarak ilerlemiştir. Her bilimsel buluş ve teknolojik gelişme, insanlığı daha iyi bir yaşama kavuşturma idealini bünyesinde taşımıştır. Ancak bu her zaman böyle olmamıştır. Bilimsel devrimler, nükleer fizik deneyiminden bilineceği üzere, bazen de milyonlarca insanın öldürülmesiyle sonuçlanan savaşlarda kullanılmıştır. Hatta bilimin en yüksek düzeyde gelişme kaydettiği dönemlerin hep savaş dönemleri olduğu ileri sürülmektedir. Bilimsel ve teknolojik devrimlerin 20. Yüzyıldaki gelişimi, fizik temelli teknolojilerin öncülüğünde gerçekleşmiş ve Yakınsama 1.0 (Convergence 1.0) olarak ele alınmıştır. Yakınsama 1.0, fizik biliminin mühendislikle kurduğu işbirliğini ifade etmektedir. Bugün insan yaşamıyla bütünleşen televizyon, radyo, uçak, radar, bilgisayarlar, lazerler, roketler, uydular bu türden teknolojilerdir. Yirmi birinci yüzyıldaki teknolojik evrimin biyoloji temelli teknolojilerin öncülüğünde gerçekleştirileceği belirtilmekte ve bu teknolojiler de Yakınsama 2.0 (Convergence 2.0) olarak adlandırılmaktadır. Yakınsama 2.0 ise biyolojinin fizik ve mühendislikle kurduğu iş birliklerini içermektedir. Modern dünyanın sorunlarına çare üretmede büyük vaatleri bulunan kanser savaşçısı nanopartiküller, enerji üretiminde kullanılan virüsler, su filtrelemede kullanılan proteinler, beyin sinyalleriyle çalışan protezler de Yakınsama 2.0 teknolojilerinin örnekleridir. Ancak bütün bu yakınsamalar, teknolojik buluşlar, insanlığın modern dünyada yüz yüze kaldığı salgın hastalıklar, doğal afetler, çevre felaketleri, bölüşüm sorunları, savaşlar, yoksulluk ve eşitsizlikleri önlemede tek başına yeterli olamayacaktır. Dijital sonrası (Postdijital) teori, kendine has kavram ve analizleriyle bütün bu yakınsamaları felsefe ve sosyal bilimlerle de buluşturan bir büyük yakınsama öngörüsünde bulunmaktadır. Bilim ve teknoloji üretiminin başlı başına bir amaç değil; insanlık onuru ve insanın yüksek yararı için bir araç olmasını sağlayacak olanakların ortaya konulması, bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Dijital sonrası teori, yakınsama teknolojileri, bilim, teknoloji.

<sup>812</sup> Dr. Öğr. Üys., ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT Ü. , ulutas.birgul@gmail.com

## ÖĞRENCİ, ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİLERİN COVID-19 İLE DEĞİŞEN METAFORİK OKUL ALGISI

SABAHAT ÖCAL<sup>813</sup>, UMUT ALPER<sup>814</sup>, FERİDE GÖREGEN<sup>815</sup>, SAFİYE ÇİĞDEM GÖREN<sup>816</sup>,

### ÖZET

Bu araştırmada öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin salgından önce, uzaktan eğitim sürecinde ve yüz yüze eğitim başladıktan sonra okul algılarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin okul algılarındaki değişimi metaforlar aracılığıyla belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik (olgubilim) desen kullanılmıştır. Araştırma küçük bir çalışma grubu olarak 50 öğrenci, 30 öğretmen, 12 okul yöneticisi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular özet olarak şu şekildedir:

Öğrencilerin salgından önceki okul algısı güzel ve eğlenceli bir yer ile bilgi ve kazanım yeri, kategorilerinde yoğunlaşmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde ise kategoriler öğrenciler için farklılaşmış olup okulu daha çok teknolojik/sanal bir yer, sevilmeyen/ceza yeri ve sıkıcı bir yer olarak algılamakta oldukları görülmüştür. Yüz yüze eğitim başladıktan sonra öğrencilerin okul algısı salgından önceki metaforlarla benzerlik görülmüştür. Öğretmenler salgından önce okulu daha çok sevgi ve güven ortamı, uyum/ahenk/düzenin olduğu bir yer olarak algılamaktadır. Uzaktan eğitim sürecinde ise salgından önceki okul algısı farklılaşmış olup anlamını yitirmiş bir yer, teknolojik/sanal bir yer ve işlevini yitirmiş bir mekân kategorilerinde metaforlar daha sık tekrar edilmiştir. Öğretmenler yüz yüze eğitim başladıktan sonra ise okulu özlenen ve kavuşulan bir yer ve vazgeçilmez bir unsur olarak algılamaktadır. Yöneticilerin büyük çoğunluğu salgından önce okulu bilgi ve kazanım yeri ve çalışma yeri olarak algılamaktadır. Uzaktan eğitim sürecinde ise kategoriler yöneticiler için farklılaşmış olup, okulu anlamını yitirmiş bir yer ve teknolojik/sanal bir yer olarak ifade etmişlerdir. Yöneticilerin yüz yüze eğitim tekrar başladıktan sonra metaforik okul algıları sağlığını yitirmiş bir yer ile sevgi ve güven ortamı kategorilerinde yoğunlaşmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Metafor, Okul Algısı, Uzaktan Eğitim, Covid 19 Salgını

<sup>813</sup> Öğretmen, ANKARA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, sabahatocal84@gmail.com

<sup>814</sup> Dr., ANKARA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, umutgr@yahoo.com

<sup>815</sup> Doktora Öğrencisi, ANKARA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, feridegoregen@gmail.com

<sup>816</sup> Dr. Öğr. Üys., AMASYA ÜNİVERSİTESİ, scgoren@hotmail.com

## **ORTAÖĞRETİM MATEMATİK DERS KİTAPLARININ DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ**

**DİLEK TEKER<sup>817</sup>, AHMET MURAT ELLEZ<sup>818</sup>,**

### **ÖZET**

Toplumsal uyumun önemli bir ögesi olan değerler birey tarafından çeşitli ortamlarda bilinçli ya da bilinçsiz olarak kazanılmaktadır. Değer, insan davranışlarının kabul edilebilir ya da kabul edilemez oluşunu belirleyen soyut bir ölçüdür (Göldağ, 2015). Sahip olduğumuz değerler karşılaştığımız sorunlarla başa çıkarken harekete geçmemizi sağlayan gücün kaynağıdır (MEB, 2018). Değerler birey tarafından ailede, okulda, arkadaş çevresinde, iş ortamında kazanılabilir. Değerlerin kazandırılmasında önemli bir işlevi olan okullar, bu işlevini örtük olarak ya da doğrudan gerçekleştirmektedir. Bu bağlamda 2018 yılında uygulamaya konan “ortaöğretim matematik dersi öğretim programı” sadece bilgi aktarımı yapan bir program olarak değil beceri ve değer kazandırma hedefli olarak hazırlanmıştır (MEB, 2018). Eğitim sisteminin amacı sadece akademik bilgi vermek değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek eğitim sisteminin asli görevlerindedir (MEB, 2018). Eğitim sisteminin kazandırmayı amaçladığı değerler 2018 ortaöğretim matematik dersi öğretim programında yer alan on adet kök değer ile ifade edilmiştir. Bu değerler: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverliktir. Bu değerlerin öğretmenler tarafından değerler eğitimi yoluyla aktarması beklenmektedir. Değerler eğitiminde kazandırılması beklenen değerlerin öğretmenin tercihine bırakılmayıp öğretim programında yer alması önemli görülmektedir (Elbir, Bağcı, 2013). Matematik dersinin amaçlarından birisi de öğretim programında yer alan değerlerin kazandırılmasıdır. Genellikle sosyal bilgiler, coğrafya, din kültürü ve ahlak bilgisi, tarih gibi derslerde karşımıza çıkan değerler eğitiminin matematik dersi ile de ilişkilendirilmesi öğretim programının bir gereğidir. Toplumsal düzenin korunmasına ve sürdürülmesine yönelik değerlerin aktarılmasında ders kitapları önemli bir rol oynamaktadır (Yılar, 2016). Bu doğrultuda ders kitaplarında kök değerlere yer verilmesi süreçte öğretmene yol gösterecektir. Matematik kitaplarında yer alan örnekler, problem durumları ve etkinlikler yardımıyla değerler öğrencilere kazandırılabilir (Durmuş, 2010). Ders kitaplarında gerçek yaşam durumlarının matematik ile ilişkisine yer verilmesi soyut matematik konularının somutlaştırılmasına ve programda yer alan değerlerin kazandırılmasına katkı sağlayabilir (Öncül, 2021). Bu çalışmanın amacı 2021 – 2022 yıllarında ders kitabı olarak okutulan ortaöğretim matematik dersi kitaplarının değerler eğitimi açısından incelenmesidir. Bu amaçla Anadolu Liseleri, İmam Hatip Liseleri ve Meslek Liselerinde 9, 10, 11 ve 12. sınıflarda resmi olarak okutulmakta olan 4 matematik ders kitabı içerdiği değerler açısından incelenmiştir. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Toplanan veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmektedir. Analizler devam ettiği için bulgular ve sonuçlar kongrede sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Değerler Eğitimi, Matematik Ders Kitapları

<sup>817</sup> Öğrenci, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, dlkteker@gmail.com

<sup>818</sup> Öğr. Gör Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, muratellez@gmail.com

## 21.YÜZYIL BECERİLERİ EKSENİNDE NİTELİKSEL EĞİTİMİN GELECEĞİ

RİDVAN ÇALIŞIR<sup>819</sup>, HAKAN ÇALIŞIR<sup>820</sup>,

### ÖZET

21.yüzyılda eğitimde kalitenin nasıl sağlanacağı ve eğitimin en önemli aktörleri olan eğitimcilerin bu doğrultuda aldığı aksiyonlar konusunda birçok görüş bulunmaktadır. Türkiye’de eğitim sektöründeki gelişmelere ilişkin nicesel verilere ulaşmak mümkün iken niteliksel değerlendirmeler geri planda kalabilmektedir. Eğitim anlayışının sadece formal ortamlarla ve örgün eğitim sistemi ile sınırlandırılması hayat boyu öğrenimin önemini elimine etmektedir. Bu çalışma; eğitimde niteliğin varlığını 21.yüzyıl becerileri ekseninde eğitimci ve öğrenci gözünden ele almaktadır. Eğitimin geleceği adına yapılacak çalışmaların temelinde eğitimcilerin zihinsel reformuna ihtiyaç duyulmaktadır. Niteliği arttırmanın en önemli faktörü yenilikçi bir bakış açısıyla bir rehber vazifesi üstlenen öğretmenlerin varlığı ve bu doğrultuda 21.yüzyıl becerilerini hayatına entegre edebilmiş bireyler yetiştirmektir. Öğrencilere salt içerik naklinin yapılmasından ziyade 21.yy yetkinliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar eğitimin niteliğinin arttırılmasına dair bir basamak teşkil etmektedir. Bu durum öğrencileri hayata hazırlayacak becerilerden beslenen bir model ihtiyacını gerekli kılmaktadır. Bu modelde eleştirel düşünme, işbirliği, yenilik, problem çözme, sorumluluk alma, girişimcilik, liderlik, değişen koşullara adapte olabilmek yetkinlikleri önem arz etmektedir. Bu beceriler sosyal ve iletişimsel becerilerle yakından ilişkilidir. Bu yüzyılın beklentilerini karşılayabilmek ve yetkinlikleri geliştirebilmek için gerçek dünya deneyimlerinden beslenerek teoriden pratiğe geçiş yapılan bir eğitim modelinin gerekliliği nitel araştırma modellerinden faydalanılarak açıklanmıştır. Veri toplama aracı olarak ikili görüşmeler, anketler ve fotoğraflar kullanılmış ve içerik analizi yapılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** 21.yüzyıl becerileri, eğitim, gelecek, nitelik

<sup>819</sup> Uzm., WİNGOBEE EDUCATION CO., ridvan\_calisir@hotmail.com

<sup>820</sup> Öğretmen, RENKLİ YETENEK ANAOKULU, calisirhakan@hotmail.com

## **AR-GE MERKEZİ OLAN MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİNE REKABETİN YANSIMASI: FENOMENOLOJİK BİR ÇALIŞMA**

**HASAN HÜSEYİN ASLANCAN<sup>821</sup>, SEDA ESKİCİÖZ<sup>822</sup>, ALİ ÖZDEMİR<sup>823</sup>,**

### **ÖZET**

Rekabet iş dünyasının her alanında varlığını gösteren bir olgudur. Rekabet, aynı faaliyeti gerçekleştiren kişi veya kurumların birbirleriyle yarış içinde daha iyi standartlara ulaşma, birbirlerine üstünlük sağlama çabası olarak tanımlanabilir. Özel sektörde varlığını belirgin şekilde gösteren rekabet kavramı, kamu kurumlarında da kendini göstermektedir. Özellikle eğitim alanında büyük bir öneme sahip olan mesleki ve teknik eğitimde bir rekabet söz konusu olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Ar-Ge merkezi olarak seçilen Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerine rekabetin yansımalarının nasıl olduğunu keşfetmektir. Bu çalışma, Ar-Ge merkezi olarak seçilen Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde yaşanan rekabetin diğer okullara yansımalarını görmekle birlikte var olan eksikliklerin giderilmesine katkı sağlaması bakımından önemlidir. Çalışmada, nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji kullanılmıştır. Çalışma grubu, gönüllülük esas alınarak, Ar-Ge merkezi olarak seçilen Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi yöneticileri, alan veya atölye şefi olan öğretmenler ve teknik öğretmenlerden amaçlı örnekleme türlerinden biri olan maksimum çeşitlilik örnekleme ile belirlenmiştir. Çalışmada, veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış; görüşmelerden toplanan verilerin çözümlenmesinde içerik analizi ve betimsel analiz kullanılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Mesleki ve Teknik Eğitim, Ar-Ge, Rekabet

<sup>821</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, huseyinaslancan@marun.edu.tr

<sup>822</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, sedaeskicioz@marun.edu.tr

<sup>823</sup> Doç. Dr., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, aozdemir@marmara.edu.tr

### ÖZET

STEM Nedir? STEM eğitimi, fen (science), teknoloji (technology), mühendislik (engineering) ve matematik (mathematics) gibi dört önemli disiplinin bir araya getirilmesiyle oluşturulan bir öğretim modelidir. Tüm bu alanlarda yetkin bireyler yetiştirmeyi amaçlayan STEM, öğrencilere günlük yaşamda problemlerle başa çıkmanın da bir matematiği olduğunu anlatıp, farklı düşüncelerini ve çeşitli süreçlere yeni çözümler arama kabiliyetlerini artırmalarını sağlayacak bir yaklaşım. Literatürdeki tanımına göre, okul öncesi çağdan lisansüstü öğrenim çağına kadar, gerek müfredat dahilinde, gerekse müfredat dışı şekilde uygulanabilecek de bir metot. Hikayeler ise çocukların hem hoş vakit geçirimelerini sağlar hemde hikaye ve masalların çocukların gelişimleri üzerinde çok olumlu etkileri vardır. Hayal güçleri gelişir, kendi dünyalarında karşılaştıkları güçlükleri çözmeye yardımcı olup muhakeme, mantık, neden-sonuç ilişkisi kurma becerileri artar. Bu çalışmalar ile hikaye ve stem çalışmalarını birleştirerek arasındaki etki gücünü ortaya koymaya çalıştık. Ayrıca bu çalışma ile erken çocukluk dönemindeki okul öncesi öğrencilerinin dijital hikayeler ile tanışmasını ve bu yönde alışkanlık kazanması farkındalığı yarattık.

Stem çalışmalarının nitelik kazanabilmesi için problem durumunun, öğrenci tarafından tam olarak anlaşılması gerekir. Çalışmanın çıkış noktası tam da bu olmuştur. Okul öncesi dönemde hikayeler vazgeçilmez bir unsur ve olayları en iyi kavrama araçlarıdır. Bu çalışma kapsamında yazılan Stem hikayeleriyle problem durumları öğrenciye tam olarak hissettirilmiş, ardından da 5'e Stem planları ile probleme çözümler aranmıştır. Çalışmaya 210 öğrenci katılmıştır. Yapılan çalışmalarla hikayeler yardımı ile stem çalışmaları arasındaki etki gücü incelenmiştir. Özellikle erken çocukluk döneminde ki çocukların somut işlemler döneminde olması hikayeler yardımı ile stem çalışmalarına etkisi ölçülmeye çalışılmıştır.

Araştırma Modeli: Bu çalışma okul öncesi dönemdeki öğrencilerin hikayeler yoluyla stem çalışmalarına katılım durumunu öğrenmeyi amaçladığından ilişkisel tarama türünde betimsel bir araştırmadır. Çalışmada araştırma amacına ve araştırma sorularına bağlı olarak nicel ve nitel metodolojiden yararlanılmıştır. Öğrencilere sorulan anket sorularının cevabı nicel analizler aracılığıyla incelenirken, stem çalışmalarına katılımındaki istek ve etkileri nitel verilere dayalı olarak elde edilmiştir. Çalışmanın evrenini, 2020-2021 öğretim yılında Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde eğitim gören okul öncesi öğrencilerinden oluşmaktadır. Adı geçen öğretim yılında 'çalışmalara katılan ve araştırma için gerekli izinlerin alındığı okul öncesi gönüllü öğrenciler ise örneklem grubu olarak seçilmiştir. Örneklem dahilinde, adı geçen okul öncesi öğrencileri sabahcı ve öğlenci grup olması ile toplamda 13 şube şube araştırmaya dahil edilmiştir. Bu yolla oluşturulan örneklem 111 kız ve 99 erkek olmak üzere toplam 210 okul öncesi öğrencisinden oluşmaktadır.

Sonuçlar daha sonra paylaşılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Stem, Hikayeler, erken çocukluk

<sup>824</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ecemus-@hotmail.com



# CENGİZ AYTMATOV'UN İLK ÖĞRETMEN ESERİNDEKİ İDEALİST ÖĞRETMEN OLGUSUNUN İNCELENMESİ

HANDAN BOZKURT<sup>825</sup>,

## ÖZET

Eserlerinde aşka, hüzne, hasrete, mücadeleye kısacası insanı ve insanlığa dair temel meselelere yer veren Cengiz Aytmatov evrensel anlamda büyük romancılardan biri olmayı başarmıştır. Eserlerinden birisi olan “İlk Öğretmen” adlı hikâyesinde eğitim çatısı altında öğretmen ve öğrenci mücadelesine yer vermiştir. Uzun hikâye türünde yazılan “İlk Öğretmen” eserini diğer eserlerinde olduğu gibi gerçek hayattan esinlenerek yazmıştır. Eser dünyanın çeşitli dillerine çevrilmiş olup 1965 yılında beyaz perdeye aktarılmıştır. Bu araştırmanın amacı Cengiz Aytmatov ‘un “İlk Öğretmen” adlı eserinde idealist öğretmen olgusunu derinlemesine incelemektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir ve araştırmanın nitel deseni “Anlatı Araştırması” modelidir. Araştırmada veri toplama araçlarından olan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır ve veriler betimsel analiz yardımıyla analiz edilmiştir. İncelenen eserde eğitime dair problemler ve önerilen çözüm önerileri ile ilgili konura yer verildiği tespit edilmiştir. Eserde kurguya dayalı dille mahalli olarak anlatılan sorunların aslında evrensel sorunlar olduğu söylenebilir. Yapılan çalışmada eğitime dayalı sorunlar çerçevesinde idealist öğretmenin sabır, ümit, bilinç ve azim ile gelecek nesillere ışık tutabileceği sonucuna varılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim, Öğrenci, İdealist Öğretmen.

<sup>825</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, handanbozkurt77@hotmail.com

## **SINIF İÇİ ÖĞRETİM UYGULAMALARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN VE OKUL PROFİLLERİ: DAĞITIMCI LİDERLİK VE ÖĞRETMEN İŞ BİRLİĞİNİN ROLÜ**

**NEDİM ÖZDEMİR<sup>826</sup>, ALİ ÇAĞATAY KILINÇ<sup>827</sup>, MAHMUT POLATCAN<sup>828</sup>, MEHMET ŞÜKRÜ BELLİBAŞ<sup>829</sup>, SELÇUK TURAN<sup>830</sup>,**

### **ÖZET**

Okul liderliği ile sınıftaki öğretim uygulamaları arasındaki ilişki birçok çalışmaya konu olmaktadır. Söz konusu çalışmaların büyük bir çoğunluğu öğretim uygulamalarını sürekli değişken olarak ele almaktadır. Öte yandan, örtük profil analizine göre öğretmenlerin sınıf içi öğretim uygulamaları süresiz değişken özelliği gösterebilmektedir. Mevcut çalışmanın amacı, (i) öğretimin açık ve anlaşılır olması, (ii) sınıf yönetimi ve (iii) bilişsel etkinleştirme olmak üzere sınıf içi öğretime yönelik üç değişken kapsamında öğretmen ve okul düzeyinde oluşan profilleri ortaya koymaktır. Ayrıca, bu çalışma ile dağıtımci liderlik ve öğretmen iş birliğinin bu profillerin oluşumunda nasıl rol oynadığını incelenmektedir. Araştırma için, TALIS 2018 kapsamında Türkiye örnekleminde toplanan veri seti kullanılmıştır. Bu doğrultuda 192 ortaokuldan toplam 3223 öğretmenin algılarına dayalı olarak çok düzeyli örtük profil analizi (MLPA) yapılmıştır. Analizler için Mplus 8.7 yazılımı kullanılmıştır. Araştırma bulguları, (i) öğretimin açık ve anlaşılır olması, (ii) sınıf yönetimi ve (iii) bilişsel etkinleştirme kapsamında dört öğretmen profilinin ve iki okul profilinin oluştuğunu göstermektedir. Öğretmene ait profiller, (1) bırakın yapsınlar, (2) tipik, (3) kontrol eden ve (4) çok yönlü olarak isimlendirilmiştir. Okul profilleri ise (1) yüksek-kontrollü ve (2) yüksek-bırakın yapsınlar şeklindedir. Bulgular, dağıtılmış liderliğin öğretmenler arasındaki iş birliğini desteklediğini ve bunun da öğretmenlerin örtük profillerini belirlemede kritik bir rol oynayabileceğini göstermektedir. Bu çalışma, sınıf öğretiminin doğasını anlamak için pratik katkılar sağlamakta ve gelecekteki çalışmaların tek bir öğretim yapısı yerine öğretimsel uygulama profillerini kullanması gerektiğini öne sürmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Dağıtımci liderlik, iş birliği, öğretim uygulamaları, çok düzeyli örtük profil analizi

<sup>826</sup> Doç. Dr., EGE ÜNİVERSİTESİ, ozdemirnedim@gmail.com

<sup>827</sup> Prof. Dr., KARABÜK ÜNİVERSİTESİ, cagataykilinc@karabuk.edu.tr

<sup>828</sup> Doç. Dr., KARABÜK ÜNİVERSİTESİ, mahmutpolatcan78@gmail.com

<sup>829</sup> Doç. Dr., ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ, msbellibas@gmail.com

<sup>830</sup> Dr. Öğr. Üys., ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ, selcukturan25@gmail.com

### **ÖZET**

Bu çalışma, okulların dijital yönetim kapasitelerini ölçmek için bir aracın geliştirilmesi amacıyla yürütülmektedir. İçinde bulunduğumuz dijital çağda insanlar gibi kurumların da dijital yeniliklere kayıtsız kalması ve teknolojinin getirdiği kolaylıklardan yararlanmaması söz konusu olamaz. Dijital yenilikler, yeni teknolojiler ve verilerle çalışmada gelişmiş yöntemler, kurum ve kuruluşların iş yapma şeklini neredeyse tamamen şekillendirmekte ve değiştirmektedir. Dolayısıyla dijital çağda okul yönetimi de, eğitimsel değişimlerin yönetimidir ve bu alanda bir ölçme aracının geliştirilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Dijital Yönetim Ölçeği (DYÖ) geliştirme amacıyla öncelikle keşfedici araştırma yoluyla alan araştırılması yapılmıştır. Bu kapsamda ilgili literatür konusu dijital yönetim olarak belirlenmiş, bu konuda yayınlanmış kitap, tez, ve makaleler taranmış, okunmuş ve elde edilen bilgiler özetlenerek sentezlenmiştir. Daha sonra elde edilen bilgilere dayalı olarak madde havuzu oluşturulmuş olup, uzman onayına sunulmak üzere hazır bulunmaktadır. Çalışma, deneme uygulaması için ölçme aracının hazırlanma süreci ile devam edecektir. Deneme uygulaması örneklemini Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesi okul müdürleri oluşturacaktır. İlk pilot uygulama yapıldıktan sonra SPSS programı yardımıyla maddelerin madde-toplam korelasyonları ve ölçeğin tamamı için Cronbach alfa katsayısı hesaplanacak olup, bu aşamada varsa problemlili bulunan maddeler uzman görüşüne sunulduktan sonra ölçekten çıkartılacaktır. Deneme uygulaması sonrası yapılan analiz sonuçları ve uzman görüşleri dikkate alınarak ölçek maddelerine, ölçek yönergesine, ölçekleme yöntemine ve ölçek süresine karar verilerek ölçeğin nihai hali verilecektir. Ölçeğin son hali esas uygulama için Tekirdağ ili genelinde görev yapmakta olan okul müdürleri örneklem olarak alınacaktır. Esas uygulama sonrası, madde analizleri, geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılarak ölçeğe son halinin verilmesi suretiyle ölçek geliştirme çalışmasının tamamlanması hedeflenmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Dijitalleşme, yönetim, dijital yönetim, okul yönetimi

<sup>831</sup> Doktora Öğrencisi, ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ, gizem.aktas.cakal@gmail.com

<sup>832</sup> Prof. Dr., ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ, arslan.phd@gmail.com

## **“TALES AS TALL AS TREES” (“AĞAÇLAR KADAR UZUN HİKAYELER”) ULUSLARARASI ETWINNING PROJESİ**

VESİLE USLU<sup>833</sup>,

### **ÖZET**

Proje Kurucuları:Suha Rawajfeh, Vesile Uslu

Proje Üyeleri:Asude Örnekler,Ayşe Şanlı Appak,Esra Şimşek, Fatma Boztepe, Oksana Turchyn, Patrizia Carotenuto,Violeta Cristea,Yasemin Boyracı

Öğretmen Sayısı : 10

Öğrenci Sayısı: 154

İlgili Ülkeler: Türkiye, Ürdün, Ukrayna, Romanya ve İtalya

Yaş grubu:10-17

Süre: Bir akademik yıl 2020/2021

Ödüller: Ulusal ve Avrupa Kalite Etiketleri “Tales as Tall as Trees” (“Ağaçlar Kadar Uzun Hikayeler”) uluslararası eTwinning projesi, çeşitli ülkelerden öğretmenleri ve öğrencileri bir araya getiren,işbirlikçi çalışmaya dayalı farklı ülkelerin kendi ağaçları, çiçekleri ve bitkilerini tanıtılmasını amaçlayan bir projedir. Ayrıca bilgi ve bilişim teknolojilerinin kullanımını geliştirmek, diğer uluslardan çalışma grupları ile işbirliği içinde çalışmayı öğrenmek, 21.yy becerilerini geliştirmek ve İngilizce iletişim becerilerini artırmak amaçlanmıştır. Proje beş sahneden oluşmaktadır ve her sahnede ulusal çiçekler, ağaçlar ve bitkiler ve bunlarla ilgili festivaller ve efsaneler öğrenciler tarafından araştırılarak, proje hedeflerine yönelik çeşitli etkinlikler yapılmıştır.Tüm etkinliklerde öğrenci merkezli,proje tabanlı öğrenme metodu kullanılmıştır. Projede bazı pedagojik yaklaşımlar kullanılmıştır.

- 1- İşbirlikçi Öğrenme: Grup çalışması ve karma uluslararası ekipler ile öğrenciler birbirleriyle işbirliği yaptılar.
- 2- Sorgulama Temelli Öğrenme: Öğrenciler, Ulusal çiçekler ve ağaçlar hakkında farklı kaynaklardan veri ve bilgi topladılar.
- 3- Oyun Tabanlı Öğrenme :Öğrenciler proje hakkında çevrimiçi yapbozlar ve oyunlar hazırladılar.
- 4- Deneyimsel öğrenme: Öğrenciler ulusal çiçek ve ağaçları, ağaçlar veya çiçeklerle ilgili efsaneleri, çiçek ve ağaç festivallerini ve bitki bilimi ile ilgili araştırma yaparak, araştırmacı oldular.

Kış ve ilkbahar mevsimlerinde kendi ülkelerindeki ağaçların resmini çekerek,fotoğrafçı oldular.Ulusal çiçekler ile ilgili çizgi roman oluşturarak çizgi roman sanatçısı ve proje için logo hazırlayarak logo tasarımcısı oldular. Uluslararası Hikayeler görevi için öğrenciler ortaklaşa hikaye yazıp, seslendirerek yazar ve sunucu oldular.Gönüllü öğrenciler yapılan çevrimiçi toplantıda hikayelerini sundular.Yapılan oylama sonucu en iyi hikaye oylamayla seçilmiş, ayrıca sunuculara sertifika verilmiştir. Proje ortakları arasında görev paylaşımı yapılarak,proje planı paralel ya da karışık ülkelerden oluşan takımlar ile işbirliği içerisinde uygulanmış, ulusal ve uluslararası anlamda okullar arası takım ruhu ve işbirliği sağlanmıştır.Pandemi sürecinde iletişim araçlarını kullanarak ve çevrimiçi toplantılar yapılarak öğrenciler ile proje çalışmaları gerçekleştirilmiştir.Öğrenciler projede Yaratıcılık, Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme, İletişim ve İşbirliği, Dijital Okuryazarlık gibi 21.yüzyıl

<sup>833</sup> Öğretmen, TES-İŞ ADAPAZARI ANADOLU LİSESİ, vesileuslu@hotmail.com

becerilerini geliştiren etkinliklerde yer almışlardır. Ayrıca iekler ve ağaçlar hakkında hikayeler yazarak İngilizce becerilerini, hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını geliştirmişlerdir. Proje boyunca öğrencilere sorumluluk, hoşgörü, saygı, dostluk gibi değerler de kazandırılmıştır. Proje n ve son anketler ile değerlendirilmiş ve projenin hedeflerine ulaştığı görülmüştür. Proje İngilizce, Biyoloji, Coğrafya, Resim, Bilgi ve İletilim Teknolojisi ve Edebiyat dersleri müfredatlarının bazı kazanımlarını kapsamakta olup disiplinler arası yaklaşımla,projenin farklı disiplinlerle entegrasyonu sağlanmıştır. Öğrenciler, web2.0 araçlarını kullanarak teknoloji alanında ilerleme kaydetmişlerdir. Öğrencilerin evrimii güvenliğini sağlamak için tüm görevlerde e-güvenlik kurallarına uyulmuştur. Bu proje ile öğrenciler grup çalışması, işbirliği, eleştirel düşünme, problem çözme, teknolojiyi kullanma ve uluslararasılaşma konularında önemli ilerlemeler kaydettiler. Öğrenciler, beş sahnenin tüm etkinliklerini tamamlayarak ve ortak ürünler oluşturarak hedeflerine ulaştılar. En önemlisi, öğrenciler ulusal çiçekler, ağaçlar ve bitkiler ve bunlarla ilgili festivaller ve efsaneleri ile ilgili ,eğlenerek ve araştırarak bilgi sahibi olmuş ve bu sayede doğal ve kültürel değerleri korumanın önemini fark etmişlerdir. <https://talesastallastrees.blogspot.com/>

**ANAHTAR KELİMELEER:** Botanik, Festivaller, Efsaneler, Hikayeler, Ulusal iekler

## **OKUL ÖNCESİ VE İLKÖĞRETİM ÖĞRETMENLERİNE YÖNELİK BİR MENTORLUK UYGULAMA ÖRNEĞİ; DEĞER BENİM KÜLTÜR BENİM ETWINNING PROJESİ**

SONARAY KÖSE<sup>834</sup>,

### **ÖZET**

Bu çalışma daha önce eTwinning projesi hazırlamamış olan farklı illerdeki okul öğretmenlerine eTwinning projesi hazırlama konusunda mentorluk etmek amacıyla hayata geçirilen “Değer Benim Kültür Benim eTwinning Projesi”ni konu almaktadır. Örgütsel eğitime katkı oluşturmak işlevi taşıyan Değer Benim Kültür Benim eTwinning Projesi bu işlevini farklı illerde daha önce eTwinning projesi uygulamamış okullardaki öğretmenlerle proje süreci boyunca bilgi paylaşımı ve yönlendirmelere dayalı işbirliği ile gerçekleştirmiştir. Yozgat, Mardin, Antakya Adana, İstanbul ve Adana illerinden ilk öğretim ve okul öncesi kademelerine ait toplam 10 okulun katıldığı “Değer Benim Kültür Benim eTwinning Projesi”ne, kurucu öğretmenler dışında 8 öğretmen proje ortağı olmuştur. Projede ana amaç proje ortağı öğretmenlerin bundan sonra hayata geçirecekleri yeni eTwinning projelerine ışık tutmak olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte proje etkinliklerini planlamak ve hayata geçirme sürecinde öğretmenlerin okullarındaki mevcut imkanları en optimum şekilde değerlendirmeleri gözetilmiştir. Projenin, mentorluk yönündeki ana amacı dışında, projenin alt amacı da söz konusu okullardaki katılımcı öğrencilerde toplumsal değerler ve kültürel miras konusunda da farkındalık oluşturmaktır. Projede toplumsal değerler ve kültürel miras kavramlarının önemine ve her ikisi arasındaki karşılıklı ilişkiye dikkat çekecek şekilde yaparak yaşayarak öğrenme dayalı etkinliklerle hayata geçirilmiştir. Belirlenen temaya bağlı olarak “Değer Benim Kültür Benim”adını alan bu proje, katılımcı öğrencilerin toplumsal değerlerine ve kültürel mirasına sahip çıkmaya istekli bireyler olmaları yönünde farkındalık oluşturmak hedeflenmiştir. Proje süreci boyunca katılımcı öğrencilerde olduğu gibi, proje ortağı öğretmenlerin de yaparak yaşayarak öğrenmeye dayalı süreçler içinde kalması sağlanmış ve öğretmenler bu yolla bir eTwinning projesinin hayata geçirilmesine yönelik süreçler hakkında bilgi edinerek, bu bilgileri periyodik toplantılar yolu ile proje paydaşı diğer öğretmenlerle paylaşmışlardır. Böylece projenin hem teknolojiyi etkin kullanmak hem de örgütsel öğrenmeye katkı sağlamak gibi önemli bir katkısı daha ortaya çıkmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** eTwinning, mentorluk, kültürel miras, toplumsal değerler

<sup>834</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, snry-kose@hotmail.com

# **ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE GÖÇMEN VE MÜLTECİLERİN SOSYAL KAPSAYICILIĞININ DESTEKLENMESİNDE KAPSAYICI TEKNOLOJİLERİN KULLANIMI: ÇOKULUSLU BİR DURUM ÇALIŞMASI**

**SİNEM GÜÇHAN ÖZGÜL<sup>835</sup>, NAZLI RUYA BEDİZEL<sup>836</sup>, ZEYNEL ABİDİN MİSİRLİ<sup>837</sup>, GÖZDE AKYÜZ<sup>838</sup>, GÜLİZ ŞAHİN<sup>839</sup>,**

## **ÖZET**

Bu çalışma, Erasmus+ KA2 Yükseköğretim Alanında Stratejik Ortaklıklar Projeleri kapsamında Portekiz koordinatörlüğünde yürütülmekte olan “Erken Çocukluk Eğitiminde Göçmenlerin ve Mültecilerin Sosyal Kapsayıcılığı İçin Öğretmen Yeterlilikleri [Teachers Competencies for Social Inclusion for Migrants and Refugees in Early Childhood Education (2019-1-PT01-KA203-060683)]” projesinde ele alınan yedi ana temadan (kapsayıcı eğitimde temel kavramlar, çocukların ihtiyaçları ve refahları, okul-aile işbirliği, öğrenme ortamı, kültürlerarası yeterlilik, kapsayıcı öğretim ve kapsayıcı teknolojiler) biri olan kapsayıcı teknolojilerin erken çocukluk döneminde bulunan göçmen ve mülteci çocukların sosyal kapsayıcılığının desteklenmesinde kullanımına ilişkin mevcut durumları ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla projede yer alan yedi ülkede (Türkiye, Portekiz, İngiltere, Hollanda, Belçika, İspanya ve Litvanya) okul öncesi ve ilkokul öğretmenleri, göçmen/mülteci çocukların aileleri ve diğer paydaşlar ile kapsayıcı teknolojiler anlamında karşılaşılan güçlüklerin ve iyi örneklerin tespit edilmesi için odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Odak grup görüşmeleri Kasım 2019- Şubat 2020 tarihleri arasında iki grup (öğretmenler/diğer paydaşlar ve aileler) katılımcı ile yürütülmüştür. Okul öncesi, ilkokul öğretmenleri ve diğer paydaşlar ile yürütülen birinci grup görüşmeler toplam 57 katılımcı ile, ailelerle yürütülen görüşmeler ise toplam 38 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Odak görüşmelerde öğretmenlere altı adet demografik, altı adet eğitim ortamında kapsayıcı teknoloji kullanımlarını ortaya çıkarmaya yönelik, ailelere ise iki adet demografik, beş adet öğretmenlerin eğitim ortamında kapsayıcı teknoloji kullanımlarına yönelik soru yöneltilmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler ilgili ülkelerdeki araştırmacılar tarafından nitel analiz yöntemlerinden içerik analizi ve betimsel analiz kullanılarak çözümlenmiştir. Analiz sonuçlarına göre öğretmenler genellikle çok fazla materyal hazırladıklarını ve öğretim yöntemlerini kendilerinin oluşturduğunu belirtmişlerdir. Görsel kaynaklar, sınıflarda kullanılan en önemli materyaller olarak adlandırılmış, ancak bazı öğretmenler bilgisayar ve akıllı tahta gibi materyalleri sadece mülteci/göçmen öğrenciler için değil, tüm sınıf için kullandıklarını belirtmişlerdir. Dijital tercüme araçları kullanımının, başlangıçta en önemli sorun olarak görülen dil engelini aşmak için faydalı bir teknoloji desteği olduğu belirtilmiştir. Öğretmenler tarafından öğrencilerin katılımını teşvik etmenin birçok yolu ortaya konmakla birlikte, en çok vurgulananların sanat dalları ile ilgili olduğu göze çarpmaktadır. Katılımcılar, eğitim sürecinde müzik ve tiyatro kullanımının birçok olumlu sonucunu gördüklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlere göçmen ve mülteci çocuklar için kullandıkları özel teknolojiler sorulduğunda farklı ülkelerden çeşitli yanıtlar alınmıştır. Buna göre Türk öğretmenler uyarlanmış eğitsel platformlardan bahsederken Hollandalı öğretmenler farklılaştırılmış araçlar

<sup>835</sup> Arş. Gör. Dr., BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ, sinem@balikesir.edu.tr

<sup>836</sup> Arş. Gör. Dr., BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ, nazliruya@balikesir.edu.tr

<sup>837</sup> Dr. Öğr. Üys., BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ, abidin@balikesir.edu.tr

<sup>838</sup> Prof. Dr., BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ, akyuzgozde@gmail.com

<sup>839</sup> Dr. Öğr. Üys., BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ, guliz@balikesir.edu.tr

kullanmadıklarını, Litvanyalı öğretmenler ise iyi görselleştirilmiş ve çift dilli kitaplara ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Aile üyeleri öğretmenlerin çeşitli işaretler ve görseller kullandıklarını belirtirken, sadece Türkiye ve Litvanya da bulunan katılımcılar göçmen ve mültecilere özel işaret ve semboller bulunmadığını, bulunanların ise tüm çocuklara yönelik olduğunu ifade etmişlerdir. Benzer şekilde, Türkiye ve Litvanya'da, mülteci öğrencilerin daha iyi adaptasyonu için özel teknolojilerin olmadığı, sınıftaki tüm teknolojilerin (akıllı tahta, projeksiyon v.b.) sınıftaki tüm öğrenciler için olduğu belirtilmiştir. İletişim için kullanılan teknolojilere yönelik ise Tapestry ve Dojo gibi uygulamaların kullanıldığı ülkeler olduğu tespit edilmiştir. Yerleşilen ülkenin resmi dilini öğretmeye yönelik ise okul öncesi ve ilkokul ortamlarında farklılaşan yöntem ve uygulamalardan bahsedilmiştir. Aile üyeleri öğretmenlerin teknolojiyi daha etkili şekilde kullanmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Bu araştırmanın bulgularına dayanarak farklı ülkelerde kapsayıcı teknolojilerin kullanımına yönelik farklı paydaşların görüşleri ortaya konulmuştur. Göçmen ve mültecilerin eğitsel ortamlara sosyal kapsayıcılığının desteklenmesi için bu çalışmada ortaya konan zorlukların ve iyi uygulamaların eğitsel karar ve politikalarda göz önünde bulundurulması önerilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Göçmen, mülteci, kapsayıcı eğitim, erken çocukluk eğitimi, kapsayıcı teknolojiler



### ÖZET

Hepimiz uygulama geliştirmek adına bazı araştırmalar yapıyoruz. Bu uygulama ile web sitenizi kolayca mobil uygulamaya dönüştürebilirsiniz. Fakat bu sadece androidler için bir uygulamadır. Platformumuzun adı Kodular.IO.Buradan ulaşabilirsiniz. Kodular ile uygulama geliştirmek için herhangi bir kodlama bilmenize gerek yok. Kod bilmeden mobil uygulama yapmak yazımızda sürükle-bırak tekniğini kullanacağız. Kodular.IO'nun çalışma prensibi sürükle-bırak tekniğine dayanıyor. Öncelikle siteye gidiyoruz ve basit bir şekilde kaydoluyoruz. Daha sonra buradan uygulama geliştirme sayfasına gidiyoruz. İlk adımda "CREATE PROJECT" butonuna tıklıyoruz. "Project name" yazan yere uygulamamızın adını yazıyoruz ve "Next" butonuna tıklıyoruz.Kodular platformunun "CREATOR" kısmında 3 adet çalışabileceğimiz ekran bulunmakta. Bu ekranlar; assets, designer, blocks ekranları. Assets: Bu ekranla uygulama içerisinde kullanacağımız medyaları yükleyebilir ve kullanmak istediğimizde çağırabiliriz. Designer: Buekranda uygulamamızda kullanabileceğimiz elementler, sahneler vs var. Yani burası kullanıcının görebileceği tümelemanları içeriyor. Blocks: Bu ekranda iseuygulamamızda ki elementlerin, sahnelerin hangi olaykarşısında nasıl davranması gerektiğini ayarlayabiliyoruz. Bu ekranda kullanıcının gördüğü kısımların nasıl işleyeceğini ayarlayan, ayarlayabileceğimiz ekran. Bu ekranda sol kısımda uygulamada kullanabileceğimiz elementler bulunuyor. Orta kısımda bir telefon resmi var burada elementlerin uygulamada nasıl görüneceğini görebiliyoruz. Sağ kısımda da elementlerin, sahnelerin, uygulamamızın özelliklerini değiştirebileceğimiz bir bölüm bulunuyor.Üst kısımdaki menüde projemizin çıktısını alabiliyoruz, test edebiliyoruz ve diğer projelerimizin arasında gezinebiliyoruz. Kodular bizlere uygulamamızı test etmek için biryazılımda geliştirmiş. Bu yazılımın adı "KodularCompanion" buraya tıklayarak uygulamayı indirebilirsiniz. Test butonuna tıklayıp connect tocompanion seceneğine tıklarsak bizlere 2 seçenek sunuyor. Birincisi bizlere QR Kod veriyor, diğeri ise bir pin. QR kodu taratarak ve pini girerek uygulamayı test edebiliyoruz. Export butonu ile uygulamanın çıktısını alıp cihazımıza kurabiliyoruz.

**ANAHTAR KELİMELER:** Kodular i.o, mobil, android, uygulama

<sup>840</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI-EDİRNE İLHAMİ ERTEM ANADOLU LİSESİ1, semakarakus22@hotmail.com

### ÖZET

Geçmişten günümüze hızla değişen koşullar ve küreselleşmeyle birlikte tüm sektörler için rekabet kavramı önemli bir unsur olmuştur. Devlet okullarının yanı sıra yıllar geçtikçe sayıları artan ve eğitim sistemimizde etkin bir rol oynayan özel okullar bu rekabet olgusunu en şiddetli yaşayan kurumlardır. Bir işletme gibi kâr amacı güden ve ayrıca eğitim-öğretim faaliyetlerini en iyi şekilde pazarlamaya çalışan özel okullar, artan talebe karşılık verebilmek için rakipleriyle kıyasıya rekabet etmektedir. Rakiplerinden avantajlı bir konumda olmak isteyen özel öğretim kurumları uyguladıkları stratejilerle bunu gerçekleştirebilir. Bir rekabet stratejisi oluşturulması ise; kurumun doğru bir rakip analizi yapması, misyonu ve vizyonu doğrultusunda gerçekleştirmek istediği faaliyet ve politikaları formüle edip uygulamasından geçmektedir. Özel okulların rekabette ayakta kalabilmesi için; sundukları kaliteli eğitim hizmetleriyle taklit edilemeyen eğitim-öğretim kurumları olması önemli bir husustur. Tüm bu bilgiler doğrultusunda bu çalışmanın amacı; özel okullarda uygulanmakta olan rekabet stratejilerinin belirlenmesidir. İşletmelerde uygulanan rekabet stratejileriyle adından söz ettiren Porter'ın söz konusu stratejilerinin özel öğretim kurumlarına nasıl yansıdığını görmek araştırmanın diğer amaçlarından biridir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden olan olgu bilim deseni ile gerçekleştirilmiştir. Rekabet kavramı özel okullarda karşılaştığımız bir olgu olmasına rağmen; rekabet olgusu ve rekabet stratejilerine yeterince hâkîm olmadığımız düşünüldüğünden ayrıntılı bilgi edinilmesi için bu desen uygun görülmüştür. Olgu bilim deseni (fenomenoloji); farkında olduğumuz ancak derinlemesine bilgi sahibi olmadığımız konulara odaklanmamızı sağlayan bir nitel yöntem desendir. Araştırmanın çalışma grubu; amaçlı örnekleme yöntemlerinden olan maksimum çeşitlilik tekniği dikkate alınarak İstanbul'daki farklı özel okullardan seçilmiş 10 özel okul yöneticisinden oluşmaktadır. Verilerin toplanmasında görüşme yöntemlerinden olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırma ve veri analiz süreci devam etmekte olup araştırma verilerinin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılacaktır. Analiz sonucunda özel okulların rekabet stratejileri kategoriler ve temalar bazında değerlendirilecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Rekabet Stratejisi, Özel Öğretim Kurumları, Özel Okul

<sup>841</sup> Öğretmen, MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI, nhs.93.nk@gmail.com

<sup>842</sup> Doç. Dr., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, aliozdemir32@gmail.com

### ÖZET

İnsanlar hayata başladıkları çağın özelliklerine ve yaşadıkları ortak olayların niteliğine göre kuşaklara ayrılır. İnsanı ele alan çalışmalarda ait olduğu kuşağın özelliklerini bilmek kolaylık sağlamaktadır. Günümüz okul öncesi dönem çocuklarını kapsayan kuşak, Z kuşağı olarak adlandırılmaktadır. Bu kuşağın en ayırt edici özelliği teknolojinin hayatlarının ayrılmaz bir parçası olarak görmeleridir. Erken çocukluk dönemiyle beraber dijital kaynaklarla karşılaşan kuşağın eğitim-öğretim sürecine teknolojiyi dahil etmek ilgi ve motivasyonlarına olumlu etki etmektedir. Gittikçe yaygınlaşan akıllı uygulamaların öğrencinin okula ve eğitim öğretime yönelik tutumuna olumlu yönde etkisi bunu kanıtlamaktadır. Ancak söz konusu teknolojilerden verimli şekilde istifade edebilmek için bilginin kaynağını ve doğruluğunu kontrol edebilme becerisine sahip olmak gerekmektedir. 21.yy. ın gerekli becerilerinden görülen dijital okuryazarlık kısaca “dijital çağda hayatta kalma becerisi” olarak tanımlanmaktadır (Eshet-Alkalai, 2004). Elbette çocukların, dijital kaynakları bilinçli bir şekilde kullanabilmeleri ve olumsuzluklarla karşı karşıya kaldığında büyüklerinden yardım alabilmeleri önem arz etmektedir (Acar, 2015). Yeşildal (2018)’a göre Dijital Okuryazarlık, bireylerin dijital araçları ve kaynakları tanımlamak, erişebilmek, uygun şekilde kullanmaları için farkındalık tutum ve yetenekleri olup, aynı zamanda dijital kaynakları yönetmek, değerlendirmek, analiz etmek, yeni bilgi oluşturmak, yapıcı sosyal eylemi mümkün kılmak, belirli yaşam durumları bağlamında diğerleriyle iletişim kurma süreçlerinin tamamıdır. Geniş bir kapsam alanı olan dijital okuryazarlık, günümüz eğitim-öğretim ortamında çocukların ilgi ve motivasyonunu sağlamak için oldukça önemlidir. Dijital okuryazarlığın yeterli olmaması durumunda öğretmenlerin, çocukların ilgisini çekme ve uygulama yapma konusunda zorlanmaları muhtemeldir. Bunun yanında veliler de çocukların güvenli internet ortamında kalmasını sağlama aşamasında sorun yaşayabilmektedirler. Bu sebepler doğrultusunda çocukların, dijital kaynakların olumsuz yönlerinden etkilenme olasılıkları artmaktadır. Çocukların kendini söz konusu olasılıklardan koruması ve kendilerini doğru şekilde yönlendirebilmeleri için dijital okuryazar olmaları önemlidir. Okul öncesi dönemde dijital okuryazar olabilmeleri için gerekli ortamı sağlayacak her bireyin, bu konuda kendini geliştirmesi elzemdir. Çocukların dijital okuryazar olmaları için gerekli ortamı sağlamak amacıyla Mardin ili Midyat İlçesi Doğançay İlkokulu anasınıfında günlük eğitim akışında alınan kazanım-göstergeye ve kavrama yönelik etkileşimli içerikler hazırlandı. Hazırlanan içerikler EBA platformuna yüklendi ve velilerle paylaşıldı. Çocuklardan yüklenen etkileşimli içerikleri kendi başlarına yapmaları beklendi. Çocukların özellikle EBA ya giriş yaparken ve içeriğe ulaşırken zorluk yaşadığı görüldü. Velilerden bu aşamaları yapmaları istenip çocuklar etkileşimli içerikleri gerçekleştirirken yönergeler dışında yardım etmemeleri istendi. Haftada 2 kere gerçekleştirilen etkileşimli içeriklere katılan çocukların öğrenmelerinin daha kalıcı hale geldiği görüldü. Bazı ebeveynlerin yönergeler dışında çocuklara yardım ettiği fark edildiği için velilerle görüşmeler sağlandı. Yapılan görüşmelerde içerikleri nasıl kullanacakları ve çocuklara ne kadar yardım edecekleri hakkında bilgi verildi. Görüşmelerden sonra çocuklarla sınıf içinde de içerikler denendi. Çocukların geri dönütlere çok ilgi duyduğu gözlemlendi. Geri dönütleri daha renkli hale getirmek için geri

<sup>843</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, batuhancelikmeb@gmail.com

dönütlere yıldızlı ve sesli içerikler eklendi. 6 hafta süren çalışma boyunca çocukların evde EBA platformu üzerinden paylaşılan etkileşimli içerikleri takip etmesi istendi. Çalışma sonunda takip eden ve etmeyen çocuklar arasında yapılan gözlemler sonucunda etkileşimli içerikleri uygulayan çocukların kalıcı öğrenme sağladıkları fark edildi. Çocukların özellikle şekil, renk, mekanda konum ve sayı kavramlarını öğrenmede daha başarılı oldukları saptandı. Etkileşimli içeriklerle desteklenen eğitim öğretim ortamında öğrencilerin dijital okuryazarlık becerisini aktif bir şekilde kazanmaktadır. Okul öncesi dönem çocukları dahil olmak üzere öğrencilerin öğrenmelerini desteklerken EBA platformu üzerinden paylaşılan etkileşimli içeriklerin dijital okuryazarlık düzeylerini geliştirmekte önemlidir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Dijital okuryazarlık, etkileşimli içerik, okul öncesi dönem

### ÖZET

Etkileşim; birbirleriyle ilişki içinde olan gruplar veya bireyler arasındaki karşılıklı etki ve değişim olarak tanımlanmaktadır. Etkileşim kavramı eğitim alanının her noktasında bulunmaktadır. Çocuk, hem bulunduğu ortamdaki eğitimci ve akranları hem de ortamdaki materyal ile sürekli etkileşim halindedir. Öğrenme ortamında bir eğitimci veya rehberin pasif olduğu ya da bulunmadığı durumlarda da çocukların aktif olabilmesi, materyal ile çocuk arasında direkt ilişki kurulabilmesi için ise etkileşimli içerikler devreye girmektedir. Etkileşimli içerik; online mecra da yer alan yazı, fotoğraf, video, grafik gibi tüm unsurları kapsayan dijital verilerdir. Ancak dijital alanda üretilen, kullanılan her içerik, etkileşimli içerik olarak adlandırılmamaktadır. Bir içeriğin etkileşimli olarak kabul görmesi için öğrenen ile materyal arasında bilgi verme, geri bildirimde bulunma gibi bazı temel süreçler gerekmektedir. Etkileşimli içeriklerin, erken çocuklukta eğitime entegrasyonu; etkileşimli kitaplar, interaktif oyunlar, etkileşimli videolar, animasyonlar gibi dijital ürünler aracılığıyla yapılmaktadır. Bu döneme ait tüm gelişim alanlarına dair etkileşimli içerik hazırlanabilmektedir. Hem öğretim hem de tekrar ve ödevlendirme aşamasında kullanılabilen bu içerikler sadece okul ortamında ve öğretmen rehberliğinde değil, aile desteğiyle veya bireysel olarak okul ortamı dışında da uygulanabilmektedir. Özellikle içinde bulunulan pandemi döneminde okul öncesi eğitim alan çocukların, uzaktan eğitim çerçevesinde Zoom, EBA gibi platformlar aracılığıyla yapılan online derslere katılımını zorlaştırıcı sebeplerin varlığı, etkileşimli içeriği bir alternatif haline getirmektedir. Uzaktan eğitim sürecinde etkileşimli içeriklerin kullanımı çocuklar açısından olumlu sonuçlar sağlamaktadır. Bu içerikler sağladığı ulaşım kolaylığının yanı sıra herhangi bir zaman dilimine sınıtılmadığından, çocuğa zaman planlaması ve yönetimi gibi karar mekanizmalarını geliştirme şansı vermektedir. Ayrıca çocuk tarafından rehber ihtiyacı duyulmadan da kullanılabilen bu içerikler, bağımsız öğrenme becerileri de desteklemektedir. Etkileşimli içerik uygulamalarının avantajlarını çocuklarla tanıştırmayı ve onlara alternatif bir öğrenme alanı açmayı hedefleyen, farklı şehirlerde görev yapan ve öğrenci potansiyelleri farklı olan bir öğretmen grubu tarafından etkinliklerin hazırlandığı ve uygulamaya açıldığı bir internet sitesi oluşturuldu. EBA platformu ile ilgili yaşanan şifre belirleme, belirlenen şifreyi muhafaza etme ve erişilebilirlik gibi problemlere karşı bir seçenek oluşturan bu internet sitesi aracılığıyla bugüne dek 140 öğrenciye uygulama yapma fırsatı sağlandı. Öğretilmek istenen konularla ilgili her gün siteye içerik yüklendi ve gruptaki tüm öğretmenler tarafından sınıflarında uygulandı. Yüklenen içerikler, kavramı destekleyici videolarla başlatıldı. Videolar seçilirken, içeriklerin hazırlandığı programa uygunluğu sebebiyle Youtube platformundan yararlanıldı. İçerisinde öğretilmek istenen onuyla ilgili çizgi film, şarkı, hikaye gibi içerikler bulunan bu video sayesinde, internet ortamında yararlı bilgiye ulaşma ve dijital seçicilik becerileri çocuklara kazandırılmaya başlandığı fark edildi. İçerikler online uygulamanın yanında indirilebilir özelliğe de sahip olduğundan, sınırlı internet erişimi olan öğrencilere çevrimdışı ortamda da uygulama yapma seçeneği sunuldu. İçerikler çocuklara kolay kullanım imkanı sağladığı ve anında dönüt şansı verdiği için çocukların bağımsız öğrenme becerisi ve özgüveni artırıldı, bunun yanında metabilşsel düşünme yeteneği desteklendi. İçerisinde etkileşimli içerik uygulamalarını barındıran bu internet sitesinin çocuklar açısından incelenen avantajlarının

<sup>844</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mualla93@gmail.com

yanında, içerik üreticisi konumunda olan öğretmen grubuna ve velilere de oldukça önemli katkılarının olduğu gözlemlendi. Dijital anlamda öğretmenlerin mesleki verimliliğini artırdığı, işbirliği ve grup çalışması yeterliliklerini desteklediği, kullanım kolaylığı sayesinde her anlamda ekonomiklik ilkesini devreye soktuğu belirlendi. Velilerden alınan geri dönütlerde ise, çocuk ile velinin kaliteli zaman geçirme süresini yükselttiği, evde yapılan uygulamalarda dijital bir rehber haline gelen velinin çocukla arasındaki ilişkiyi güçlendirdiği görüldü.

**ANAHTAR KELİMELER:** Etkileşimli içerik, erken çocukluk, uzaktan eğitim

# **BİLİM VE SANAT MERKEZİ MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ ÖZGÜVEN ALGILARININ İNCELENMESİ**

TUĞBA BAĞDAT KILIÇ<sup>845</sup>,

## **ÖZET**

Genel kültür bilgisi, öğretmenin genel kültüre ilişkin yeterliliklerini; alan bilgisi, öğretim yapılacak alanın gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve değerlerin yeterliliğini; öğretmenlik meslek bilgisi ya da pedagojik formasyon ise, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yeterliliği kapsamaktadır. Yapılan çeşitli araştırmalar (Shulman, 1986; Grossman, 1990) öğretmenlerin bu yeterliliklerin yanında pedagojik alan bilgisine de (PAB) sahip olmaları gerektiği üzerinde yoğunlaşmaktadır. Son yıllarda araştırmacılar, Shulman'ın (1987, 1986) "pedagojik alan bilgisi" tanımına ek olarak, öğretmenlerin sahip olması gereken yeterliklerine teknolojik pedagojik alan bilgisini de eklemiştir. Teknolojik pedagojik alan bilgisi (TPAB), öğretmenin, bir konu için planlama, düzenleme, eleştirme ve özetleme yapmada, öğrenci ihtiyaçlarını, sınıf koşullarını belirleyerek öğrencilerin öğrenmesini desteklemek için 21. yüzyıl teknolojilerini öğretim ortamında kullanmasıdır (Niess, 2008). Teknolojinin tüm derslere entegre edilmesinin önemi tartışılmaz fakat tüm öğrencilerin zorluk çektikleri, daha çok soyut konuların yer aldığı matematik dersinde teknolojinin kullanımı büyük önem taşımaktadır. Ayrıca son yıllarda matematik eğitimi üzerinde gerçekleştirilen reform hareketleri yeni talepleri de beraberinde getirmiştir. Bu talepler arasında yeni teknolojilerin öğretimde kullanılması, öğrencilere anlamlı etkinlikler sunulması ve bilgileri paylaşma fırsatının verilmesi yer almaktadır (NCTM, 2000). Bu bağlamda eğitimde teknoloji entegrasyonu bir gereklilik haline gelmiştir (Liao, 2007). Bu noktada özel yetenekli öğrencilerin eğitim gördükleri Bilim ve Sanat Merkezi matematik öğretmenlerinin her anlamda donanımlı olmalarının gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Özellikle özel yetenekli çocukların sahip oldukları hızlı ve farklı öğrenme özelliklerinin desteklenmesi ve çocukların yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmesi ülkenin siyasi, ekonomik, askeri ve teknolojik gelişmelerine yön verebilmesi için önem taşımaktadır. Özel yetenekli çocuklarla çalışmak ilgi çekici, heyecanlı ve zevkli bir uğraş olmakla birlikte, bu çocuklarla çalışacak öğretmenlerin mesleki formasyonları yönünden güçlü donanıma sahip olması ve belli kişilik özelliklerini taşıması gerekmektedir. Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB) kuramsal çerçevesi hem ülkemizde hem de dünyada öğretmen eğitimi programlarının yeniden yapılandırılmasında gittikçe önem kazanan bir rol oynamaktadır. Son yıllarda TPAB alanındaki çalışmaların hızlı bir artış göstermesi ile özellikle ülkemiz içinde büyük önem taşıyan BİLSEM matematik öğretmenlerinin Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB) öz güven algılarının incelenmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı ülke genelinde Bilim ve Sanat Merkezleri'nde çalışan matematik öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgilerine (TPAB) yönelik özgüvenlerini (TPAB) incelemektir. Çalışmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunu Bilim ve Sanat Merkezlerinde çalışan 67 matematik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada Graham, Burgoyne, Cantrell, Smith, ve Harris (2009) tarafından geliştirilen, Timur ve Taşar (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Öz-Güven Ölçeği (TPABÖGÖ)" nin Övez ve Akyüz (2013) tarafından sadece Matematik dersi için uyarlanan ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 29 madde ve 4 alt boyut içermektedir. Ölçeğin birinci boyutu Teknolojik Bilgisi boyutu, ikinci boyutu; Matematik Bilgisi boyutu, üçüncü boyutu; Matematik Öğretim Bilgisi ve dördüncü boyutu; Matematik

<sup>845</sup> Öğretmen, ÇORUM BİLİM VE SANAT MERKEZİ, tugbagdat@hotmail.com

Öğretimi Teknoloji Entegrasyonu Bilgisi boyutudur. Ölçeği kullanmak için gerekli izinler ölçek sahiplerinden alınmıştır. Ölçekten elde edilen verilerin analizi SPSS programı ile yapılmıştır. Elde edilen verilere göre BİLSEM matematik öğretmenlerinin TPAB öz güvenlerine ilişkin algılarının yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca çalışmada, BİLSEM matematik öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi öz güven ölçeği puanlarının Teknoloji Bilgisi ve Matematik Öğretimi Teknoloji Entegrasyonu Bilgisi alt boyutlarının orta düzeyde çıktığı tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları ve önerileri ışığında eğitimciler ve eğitim araştırmacıları öğretmenlerin teknoloji entegrasyonu bilgilerini geliştirebilecekleri programlar geliştirebilir ya da var olan programları iyileştirebilirler.

**ANAHTAR KELİMELER:** Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi, Özgüven Algısı, Matematik



## **HAYAT BİLGİSİ DERS KAZANIMLARININ STEM ENTEGRASYONU AÇISINDAN ANALİZİ**

EMEL AYDIN<sup>846</sup>,

### **ÖZET**

Araştırmanın amacı, Hayat Bilgisi ders kazanımlarının STEM entegrasyonu açısından analizinin yapılmasını sağlamaktır. 4. Sanayi Devrimi sonrasında hayal gücü kuvvetli, bilimsel düşünme becerisine sahip, teknoloji kullanan ve üreten, öz güveni yüksek, yenilikçi ve girişimci bireylere ihtiyaç duyulmaya başlanmış ve sormak, sorgulamak, araştırmak, merak etmek, yaratıcı olmak, problem çözmek gibi 21. yüzyıl yetkinliklerini destekleyici eğitim modelleri geliştirilmiştir. Bu eğitim modellerinden en güncel olan STEM(bilim, teknoloji, mühendislik, matematik) eğitimi modeli çerçevesinde bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik alanları içinde disiplinler arası bir bakış açısıyla, bütüncül bir eğitim anlayışına dayalı etkinlikler uygulanmaya başlanmıştır. Araştırma sonuçlarına, basılmış kitaplara ve eğitimlere bakıldığında STEM eğitiminin daha çok fen bilimleri alanındaki dersler ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Ancak STEM eğitiminin bağlamını oluşturmak ve günlük yaşam problemlerinin belirlenmesinde tüm bilim alanlarından faydalanılabilir. Bu çalışmada 1., 2. ve 3. Sınıf Hayat Bilgisi ders kazanımları betimsel araştırma boyutu ile incelenmiştir. Veriler içerik analizine göre analiz edilmiştir. Kazanımların STEM eğitime uygunluğu incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda, Hayat Bilgisi Ders Kazanımlarının STEM entegrasyonu için uygun olduğu tespit edilmiştir. Eğitimciler, Sosyal Bilimler alan derslerini de STEM entegrasyonu, bağlam oluşturma ve günlük yaşam problemi belirlemek amaçlı kullanabilir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Hayat Bilgisi, STEM

<sup>846</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, emelayofficial@gmail.com

### ÖZET

Okul öncesi dönem, çocukların gelişiminin birçok yönden desteklendiği bir dönemdir. Bu dönemin gelişim hedeflerinin en önemli unsurlarından biri, çocuğun özgüvenini geliştirmek ve onu kendine güvenen, bağımsız bir birey olmaya hazırlamaktır. Balıkesir ili Karesi ilçesinde görev yapan okul öncesi öğretmenleri tarafından geliştirilen ve uygulanan “BEN DE VARIM” E twinning projemiz ile öncelikle çocuklarımızı özgüveni yüksek, bağımsız bir birey olarak hayata hazırlamak amaçlanmıştır. Ailelere; çocuklara özgüven kazandırmanın önemi kavratılarak, etkinliklerle aile-çocuk etkileşimi arttırılmıştır. Yapılan çalışmalarla (kendini ifade etme, tasarlama, sunum yapma vb.) çocuklarımızın özgüveni artacak ve çocuklarımız başarıma duygusunun farkına vararak, kendini değerli hissetmiştir. Bu çalışma ile çocukların kendine has yetenekleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca projede ana hedefler öğrencilerin özsaygı gelişimlerini desteklemek, iletişim becerilerini geliştirmek, drama canlandırma yoluyla özgüvenlerinin gelişmesini sağlamak, problem çözme becerilerinin geliştirilmesi, sorumluluk bilinci geliştirmek olmuştur. Projeye gönüllü öğrenciler alınmış olup, proje süresince her ay düzenli olarak toplantılar yapılmıştır. Öğrenciler sorumluluklarla ilgili kısa oyun oluşturmuş; oluşturulan oyunun kahramanlarını tasarlayarak, drama ve canlandırmalar ile oyunu sunmuşlardır. Proje sonunda blok sayfası oluşturulmuştur. Hikâye ve drama çalışması yapılarak e-book oluşturulmuş ve proje şarkısı hazırlanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kendine güven, iletişim, sorumluluk

---

<sup>847</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, nef3562@gmail.com

### ÖZET

Öğrencilerin çoklu zeka kuramına uygun şekilde eğitim almalarına zemin hazırlamak amacını taşımaktadır. Proje kapsamında her ay belirlenen bir alana yönelik olarak öğrencilerimizin uygulama yapması ve bu alanda araştırmalar yapmaları sağlanacaktır. Böylece ilgi ve yeteneklerini keşfetmeleri beklenmektedir. Yeteneklerini keşfeden öğrenci öğrenme yolculuğunun ilk basamağına adım atmış olacaktır. Nasıl ve ne şekilde öğreneceğini bilmek çocukta özgüven duygusunun gelişmesine katkı sağlayacak, yapabildiğini gördükçe öğrenme arzusu artacaktır. Meslekleri tanıyarak yaptığı çalışmalar zihninde daha anlamlı hale gelecek ve kavramları birleştirecektir. 6 ay sürecek olan proje serüvenimizde ilk olarak "KENDİME BİR ADIM " başlığı altında öğrencilerin kendilerini tanımaları için çeşitli çalışmalar yapacağız. Daha sonra sanat, spor, kültür, ekoloji ve değerli adımlar başlığı altında farklı uygulamalar yapmalarına, çevrimiçi sohbetlerle önemli kişilerle buluşup sohbet etmelerine olanak sağlayacağız. Her ay belirlenen konuya yönelik kitap önerileri sunup, kitaplarla buluşmalarını-okumalarını ve kitap hakkında fikir alış-verişini yapmalarını sağlayacağız. Tüm bu faaliyetler içerisinde belirli gün ve haftaların da en etkili şekilde işlenmesine özen göstereceğiz.

**ANAHTAR KELİMELER:** Çoklu Zeka, Bireysel Farklılıklar

---

<sup>848</sup> Öğretmen, ATATÜRK ORTAOKULU, hulyasogut@windowlive.com

### ÖZET

Mobbing, örgütte belirli kişileri hedef alan sistematik bir dizi duygusal saldırı ve yıpratma hareketidir. Yıldırma, haksız yere suçlama, ima, kinaye, dedikodu yoluyla itibarı sarsma, aşağılama ve taciz uygulayarak, işgöreni, örgütün dışına çıkmaya zorlayan kötü niyetli bir girişimdir. İş yerinde psikolojik taciz, tek bir sebebe bağlanmayacak kadar karışıktır. Meta analiz belirli bir konuda birden çok yapılmış bilimsel çalışmayı ele alarak sonuçları birleştirerek yapılır. Bu sonuçlar birleştirildikten sonra da ortaya tek bir araştırma bulgusu çıkar. Bu araştırma bulgusu da analiz edilir. Analizi yapılan yöntemler de istatistik olarak rapor haline dönüştürülür. Bu çalışmada ilk olarak yazın taraması ile çeşitli anahtar kelimeler doğrultusunda yönetim ve organizasyon alanında çalışmaların yer aldığı 14 veri tabanı kapsamında detaylı aramalar gerçekleştirilmiştir. Mobbing değişkenini konu alan çalışmalar; kavramsal, nitel ve nicel olarak kategorize edilmiştir. Bu kategorizasyonun ardından meta analiz çalışmasında kullanıma uygun olan mobbing ile korelasyon ilişkisine yer vermiş çalışmalar tespit edilmiştir. Yönetim ve organizasyon yazınında iş yerinde mobbing değişkeninin ilişkilendirildiği değişkenleri tespit etmek araştırmanın birincil amacını; bu değişkenlerden mobbing ile ilişkisi en çok çalışılanların sistematik analizleri sonucu ulaşılan bulguların ortaya konulması ikincil amacını oluşturmaktadır. İlk olarak mobbing ve mobbing ile ilişkisi olan nicel veri içeren çalışmalar meta analiz çalışması kapsamında değerlendirilmek üzere araştırmaya dahil edilmiştir. İnceleme neticesinde korelasyon verisi içeren 578 çalışma kapsamında mobbing ile ilişkilendirilen 1141 değişken olduğu saptanmıştır. Çalışmalar bazında mitingle ilişkilendirilen değişkenlerin hangi sıklıkla çalışıldıkları listelenmiştir. Böylece mobbing kavramıyla ilişkisi en çok çalışılan değişkenler tespit edilmiştir. Bu aşamaya kadar yapılan çalışma doğrultusunda mobbing ile ilişkisi en çok çalışılan kavramların “işten ayrılma niyeti, iş tatmini, tükenmişlik ve örgütsel bağlılık” olduğu saptanmıştır. Sürecin devamında meta analiz çalışması için mobbing ile ilişkisi 40’ın üzerinde çalışılmış olan (en sık çalışılan ilk dört değişken işten ayrılma niyeti, iş tatmini, tükenmişlik ve örgütsel bağlılık) değişkenler arasındaki ilişkiyi korelasyon verisi ile ortaya koyan çalışmalar irdelenmiştir. Bu aşamaya kadar geçilen aşamalar sonucunda mobbing ve işten ayrılma niyeti arasındaki ilişkiyi korelasyon analizi ile inceleyen 60 çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan 14’ü boyut bazında ilişki sonuçlarını içermesi, iki değişken arasındaki genel korelasyon değeri verisini içermemesi sebebi ile 3’ü de aynı çalışmanın farklı zamanlarda ve kaynaklarda tekrar yayınlanması sebebiyle elenmiştir. Meta-analize dayalı sonuçlar sözlü bildiride sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Mobbing, meta-analiz, yıldırma

<sup>849</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, zarifegulbahar@hotmail.com

## LİDERLİK VE LİDERLİĞİN TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ ÜZERİNE KAVRAMSAL BİR DERLEME ÇALIŞMASI

MEHMET BEŞİR GÖK<sup>850</sup>,

### ÖZET

Liderlik, takipçilerin ortak hedeflere ulaştırılması, örgüt içi motivasyonlarının artırılması ve üyelerin birbiriyle etkili iletişim kurmaları bakımından örgüt başarısını etkileyen en önemli faktörlerden biridir. Lider, örgütünün gelecek vizyonu belirler, takipçilerini bir arada tutarak örgütün devamlılığını sağlar ve üyelerine birçok yönden destek sunarak hedefe varmaları sağlar. Lider bu yönüyle örgütsel başarının en önemli mihenk taşlarından biri olması bakımında oldukça önemlidir. Çağın koşulları veya liderlik üzerine yapılan çalışmalarla liderliğe ilişkin önceki bilgilerin üzerine yeni bilgilerin eklenmesi yoluyla yeni teoriler geliştirilmektedir. Bu yönüyle liderliğe ait gelişmelerin birikimli olarak ilerlediğini söylenebilir. Bugüne kadar tarih sahnesinden sayısızca liderin gelip geçtiği düşünüldüğünde derin izler bırakarak birçok toplumda herkes tarafından tanınma imkânına sahip liderler var olduğunu söylenebilir. Liderleri tarih sahnesine bu denli unutulmaz hale getiren veya onları bu denli etkili kılan özelliklerin neler olduğu konusu uzun yıllardan beridir araştırılan ve bilim insanlarının ilgisini çeken konuların başında gelmektedir. Aynı şekilde çağlardan beridir bilim dünyasının ilgisini çeken liderlik, kültürel, teknolojik gelişmeler, çağlı gelişmeler ve öngörülemeyen nedenlerden ötürü net bir liderlik tanımının yapıldığı söylenemez. Liderlik devletler, örgütler, toplumlar hatta ilkel kabilelerde bile örgütün varlığını devam ettirebilmesi temel bir rol görevi görmüştür. Bu gruplara seçilen lider, kurallara ve bu kuralları da uygulamak için bir güce ihtiyaç duymuştur. Bu güç kimi kez liderin özünde var olan güçlerden oluşurken kimi kez lidere örgütü tarafından verilen yetkililerdir. Örgütler, bu yetkiyi lidere verirler ve kendi örgütün uyumu ve varlığı için lideri kural uygulayıcı olarak seçerler. Günümüzde örgütlerin yönetiminde yönetici ve lider kavramları çok kullanılmaktadır. Liderlik ve yöneticilik kavramı birbirinden temel olarak farklı özelliklere sahip olsalar da ikisinde temel görevi örgütlerinin başarısıdır. Yönetici bağlı bulunduğu örgüt tarafından kendine verilmiş bu görev ve yetkileri uygularken lider ise örgütü için yeni amaçlar ve yeni planlar geliştirir. Örgüt içinde lider yöneticiden daha bağımsız hareket etme özgürlüğüne sahiptir. Bu yönüyle liderlik ve yöneticilik kavramlarına yüklenen anlam, görev ve beklentinin değişebilir olduğu söylenebilir. Lider kendi örgütü tarafından kabul görülmesi ve benimsenmesi gerekirken yönetici ise örgüt tarafından kabul görölme gibi bir gayesi yoktur. Liderliğin ne olduğu ve ne gibi özelliklere sahip olması gerektiği, dayandığı temel varsayımlar ve ideal lider kim olduğu gibi konular üzerine bilim insanları tarafından uzunca bir süredir tartışma ve araştırmalar yapılmıştır. Araştırmalar sonucunda bilim insanları tarafından liderliğin doğası üzerine bazı teoriler geliştirilmiştir. Bu teorilerden bazıları; özellikler teorisi, davranışsal teori, stil teorisi, acil durum teorisi, yol amaç teorisi olarak sıralanabilir. Bu teorilerin gelişmesi ve ortaya çıkmasıyla birçok liderlik stili ortaya atılmış bu liderlik stilleri yapılan bilimsel araştırmalarla kavramsallaştırılarak literatüre kazandırılmış ve kazandırılmaya devam etmektedir. Nitel araştırma deseninde yapılan bu çalışmada sistematik derleme yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışma liderliğin doğası, tarihsel gelişim süreci ve liderliğe ilişkin teorilerle liderliğe ilişkin detaylı bir kavramsal çerçeve sunması amaçlanmaktadır

**ANAHTAR KELİMELER:** Liderlik, Lider, liderliğin tarihi, liderlik teoriler, liderliğin doğası

<sup>850</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, besirgok@gmail.com

## **DÖNÜŞÜMCÜ LİDERLİK ÖZELLİKLERİ DESTEKLİ FARKINDALIK UYGULAMALARINA YÖNELİK BİR EYLEM ARAŞTIRMASI**

**SEVAL ORAK<sup>851</sup>, CANAN ÖZER<sup>852</sup>, AHMET AYDIN<sup>853</sup>, NURAY GÜÇER<sup>854</sup>, GÖKHAN GÜÇER<sup>855</sup>,  
SELÇUK ŞAHİNGÖZ<sup>856</sup>, Adile ÖZÇELİK<sup>857</sup>, Nermin KARATEPE<sup>858</sup>, Özgül KARCI<sup>859</sup>, Aysel  
ŞENER<sup>860</sup>, Serap YILDIZ BİLGİÇ<sup>861</sup>, Kübra FIRAT<sup>862</sup>, Gülbahar Dilek ÖRENLİLİ<sup>863</sup>, Cengiz  
KIYAK<sup>864</sup>, Neslihan AMBARCI<sup>865</sup>**

### **ÖZET**

21.yy. becerilerini geliştirmek ve desteklemek amacıyla STEAM eğitim yaklaşımıyla, eğitim ve öğretim ortamı zengin hale getirilirken, öğrencilerin üst düzey zihinsel becerilerinin gelişimi ile birlikte çalışma gruplarında dönüşümcü liderlik yapabilmeleri de beklenmektedir. Dönüşümcü liderlik, insanlık tarihinin en eski zamanlarından bu yana var olan, çağın gerekleri ışığında gelişerek, değişime ilham veren liderliği ve ortak bir bilinçle hareket edebilmeyi sağlayan iletişim becerisidir. Dönüşümcü lider, ekibinde yer alan her bireyin şahsiyetini, emek, kabiliyet ve fikirlerini önemseyen, ihtiyaçlarının farkında olan ve sahip oldukları tutumları örgütün değerlerine uygun olarak değiştirip geliştirebilen, ortaya koyduğu ideali içselleştirmelerini sağlayıp ve nihayetinde onlara rol model olan kişidir. Farkındalık, ön yargısız olarak duygu, düşünce, deneyim ve inançları kabul edebilme, gerektiğinde bu konuda kendini eğitebilme becerisidir. İlkokul öğrencilerinde farkındalığın gelişmesi öğrencilerin üst bilişsel düşünme becerilerine katkı sağlamasının yanında yaşam becerilerinin gelişmesinde önemli bir yere sahiptir. Öğrencilerin sahip olduklarının bilincinde ve olabileceklerinin tahayyül edilmesinde etkilidir. Bu amaçla araştırmacılar tarafından Dönüşümcü Liderlik Özellikleri Destekli Farkındalık Uygulamaları birleştirilerek bir modül oluşturulmuştur. Değişim ve dönüşümün kaçınılmaz olduğu günümüzde dönüşümcü liderlik özelliklerinin gerekliliği salgın hastalıklar gibi olumsuz koşulların küresel dünyada sıklıkla yaşanmış olmasından dolayı da duyuşsal olarak iyiliği göz önünde bulunduran, önemseyen farkındalık stratejileri gerekliliği düşünülerek bu ikisi birleştirilerek modül oluşturulmuştur. Öğretmenlere 8 haftada toplamda 20 saat boyunca araştırmacılar tarafından tasarlanmış “Dönüşümcü Liderlik Özellikleri Destekli Farkındalık Uygulamaları” modülü uygulanmıştır. Eğitim kapsamında, Dönüşümcü Liderlik Özellikleri Destekli Farkındalık Uygulamaları, STEAM, Değerler Eğitimi, Sorgulamaya Dayalı Öğrenme, Dönüşümcü Liderlik ile ilgili alan yazınların örnek olarak incelenmesi, modül eğitimleri uygulanmış ve öğretmenlerin kendi öğrencilerine

<sup>851</sup> Uzm., ATAYURT OKULLARI, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI7, MİLLİ EĞİT, eyuderarge@gmail.com

<sup>852</sup> Öğretmen, ANKARA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ AR-GE, cananozerarge06@gmail.com

<sup>853</sup> Öğretmen, BRAİN MODIFY YAYINEVİ, eyuderarge@gmail.com

<sup>854</sup> Öğretmen, ŞAHİN YILMAZ İLKOKULU, nuraygucer@hotmail.com

<sup>855</sup> Öğretmen, LÜTFİ BANUŞOĞLU İLKOKULU, gokhangucer@hotmail.com

<sup>856</sup> Dr. Öğr. Üys., KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ, eyuderarge@gmail.com

<sup>857</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, eyuderarge@gmail.com

<sup>858</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, eyuderarge@gmail.com

<sup>859</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, eyuderarge@gmail.com

<sup>860</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, eyuderarge@gmail.com

<sup>861</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, eyuderarge@gmail.com

<sup>862</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, eyuderarge@gmail.com

<sup>863</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, eyuderarge@gmail.com

<sup>864</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, eyuderarge@gmail.com

<sup>865</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, eyuderarge@gmail.com

uygulayabilecekleri ders planlarını oluşturmaları istenmiştir. Araştırmanın amacı araştırmacılar tarafından tasarlanan “Dönüşümcü Liderlik Özellikleri Destekli Farkındalık Uygulamaları” modülünün ilkokulda ve okul öncesinde görev yapan öğretmenlere ve yöneticilere uygulanması ve uygulamaya ilişkin katılımcı görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma deseni olarak nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması deseni kullanılmıştır. Araştırma kapsamında katılımcı öğretmenlere yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla nitel veriler toplanmıştır. Nitel verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Dönüşümcü Liderlik Özellikleri Destekli Farkındalık Uygulamaları modülü neticesi edindiklerini düşündükleri değer temelli liderlik özelliklerine ilişkin görüşlerini içeren bulgular beş tema altında toplanmıştır: (1) Grubundaki bireylerin yetenek ve özelliklerinin farkına varma ve grup özelliklerine uygun strateji geliştirme (2) aniden gelişen durumlar karşısında durum analizini hızlı bir şekilde yaparak öncelikleri belirleme yeteneğini geliştirme (3) Dönüşümcü Liderlik özelliğini gerçek yaşam problemlerinin çözümünde kullanabilme. (4) 21.yy becerileri açısından Dönüşümcü lider özelliklerindeki gelişimi fark etme. (5) Dönüşümcü liderliğe bağlı olarak grup dinamiği oluşturma ve grubun gelişimini destekleme. Öğretmen ve yöneticilerin katıldığı “Dönüşümcü Liderlik Özellikleri Destekli Farkındalık Uygulamaları” modülü neticesi edindiklerini düşündükleri değer temelli liderlik özelliklerine ilişkin görüşlerini içeren bulgular doğrultusunda Dönüşümcü liderliği yapan öğretmenler uygulama sırasında edindikleri değer temelli liderlik becerileri ile liderlik özelliklerini geliştirdiklerini ifade etmişlerdir. Bu araştırmadan elde edilen bulguların, alan yazında değer destekli dönüşümcü liderlik konusunda yapılan araştırma bulgularınca desteklendiği görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Dönüşümcü Liderlik Özellikleri Destekli Farkındalık Uygulamaları, Liderlik, STEAM, Dönüşümcü Liderlik, Değer Temelli Liderlik

### ÖZET

Araştırma, 5-9 yaş arası boşanmış aile çocukları ile ailesiyle birlikte yaşayan çocukların aile temasıyla anne, babalarını ve kendilerini nasıl konumlandıkları ve duygu durumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2021-2022 eğitim öğretim yılında Muğla ili Dalaman ilçesine bağlı bir köy okulunda öğrenim gören 12 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmada, “Çocuk Bilgi Formu(ÇBF)” ve “Aile Bilgi Formu(ABF)” çocukların duygularını ve içinde buldukları durumu daha iyi anlamak için “Bir İnsan Çiz Testi(BİÇT)” kullanılmıştır. Elde edilen bulgular çocuk resim analizindeki temel ilkeler ve insan resimlerindeki ayrıntılar şeklinde gruplandırılarak kağıtta konumlandırma, çizim temposu, çizgilerin boyutları alt kodlarına ayrılmıştır. Çalışma sonucunda boşanmış aile çocuklarının kendilerini resme dahil etmedikleri görülmüştür. Çocukların ‘aile resmi çiz’ yönergesiyle çizdikleri resimlere kendilerini dahil etmemeleri Malchiodi (2005)’e göre ait olma bilincinin yerleşemediğini göstermektedir. Çocuk resim aracılığıyla bir aileye ait hissedemediğini dolayısıyla toplumda da kimlik bulmakta zorlandığını yansıtmaktadır. Bunun yanı sıra anne babasıyla birlikte yaşamayan çocukların figürleri küçük çizerken kağıdın alt kısmını kullandıkları ve doğa detaylarına yer verdikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Öte yandan aile bütünlüğü bozulmadan birlikte yaşayan çocukların resimlerinde figürler kağıdın ortasına konumlandırılırken çizgiler kalın ve büyüktür. Bununla birlikte aile üyelerine ağız, burun, göz, el, parmak detaylarına da verdikleri görülmüştür. Elde edilen nitel araştırma bulgularına göre aile bütünlüğü parçalanmış çocukların daha içe dönük ya da saldırgan tutum sergiledikleri, aile içi ilişkilerinin çocuk tarafından özümşenerek topluma yansıttıkları görülürken aileleriyle birlikte yaşayan çocukların kardeş kıskançlığı ve otorite endişesi yaşadıkları saptanmıştır. Araştırma bulguları literatür ışığında tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Resim analizi, aile ve çocuk, çocuk resimleri

<sup>866</sup> Uzm., Milli Eğitim Bakanlığı, goltassedef@gmail.com



## **BAĞIMSIZ ANAOKULLARINDA GÖREVLİ ÖĞRETİM HİZMETİ DIŞINDAKİ DESTEK İŞGÖRENLERİNİN İŞ ARKADAŞLIK İLİŞKİLERİ**

HATİCE TİLTAY<sup>867</sup>, MUSTAFA AYDIN BAŞAR<sup>868</sup>,

### **ÖZET**

21. yüzyılda okul öncesi eğitimi veren kurumların önemi bütün kesimler açısından kabul edilmiştir. Bununla birlikte okul öncesi eğitimin kalite derecesini de belirleyen en önemli unsurlardan biri çocuklarla etkileşim içinde olan öğretmen dışındaki personeldir. Anaokullarının işleyiş yapısı ve eğitim sistemindeki önemine bakıldığında destek hizmeti veren işgörenleri, bu kurumların önemli bir ögesidir. Çocukların yemek ve öz bakım becerileri bu personel tarafından desteklendiği gibi okulun genel temizlik ve işleyişinde de işgören ana elemandır. Bu kurumlarda çalışan işgörenlerin yakınlarından daha fazla iş arkadaşları ile zaman geçirdiği göz önünde bulundurulursa kurulan sosyal ve duygusal ilişkilerin son derece önemli olduğu anlaşılabilmektedir. İşgörenin çalışma yaşantısında oldukça önemli yere sahip olan arkadaşlık ilişkilerinin, bireyin sosyal etkileşim ihtiyacına ve buna bağlı olarak da performansının artmasında etkisi yüksektir. İş arkadaşlık ilişkilerinin düzeyi; işgörenlerin işlerine ve buldukları ortama adapte olma süreçlerini hızlandırmada, iş stresi ile başa çıkmada, belirsizlikleri giderme ve işgörenden istenen performans hedeflerine etkili bir şekilde varmada faydalır. Ancak bu personelin okullara yönelik mesleki kültürlerinin olmayışı zaman zaman başka yönlerin öne çıkmasına sebep olmaktadır. Bunlardan en önemlisi ise iş arkadaşlık ilişkisidir. Okul kültürü olmayan kişilerin iş arkadaşlık ilişki düzeyleri hem kurumun işleyişini hem de performansını etkilemektedir. Bu çalışmanın amacı, bağımsız anaokullarında görev yapan öğretim hizmetleri dışındaki destek hizmetleri işgörenlerinin iş arkadaşlık ilişki düzeylerini ortaya koymaktır. Destek hizmetleri işgörenlerinin iş arkadaşlık ilişkileri düzeylerinin; yaş, öğrenim düzeyi, genel çalışma süresi, okuldaki çalışma süresi, çalışılan yaş grubuna ve çalışılan öğrenci sayısına göre farklılık oluşturup oluşturmadığına bakılmıştır. Yapılan bu çalışma; tarama modeli esas alınarak desenlenmiş, Çanakkale ilindeki merkez ve ilçelerde bulunan dokuz farklı resmi anaokulunda çalışan destek hizmetleri işgören personeli örneklem grubunu oluşturmuştur. Araştırmanın amaçlarına uygun olarak, işgörenlerin iş yeri arkadaşlık algısını ölçmek üzere, Neilsen, Jex ve Adams (2000) tarafından geliştirilen ve Türkçeye Kırıl (2016) tarafından uyarlanan “İş Yeri Arkadaşlık Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler istatistik programında değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgulara göre; iş arkadaşlık ilişkisi yüksektir. Bu işgörenlerin “arkadaşlık fırsatı” boyutuyla ilgili ortalamaları anlamlı bir fark oluşturmamakla birlikte “egemen olan arkadaşlığa” göre daha yüksektir. Alt problemlerde ele alınan değişkenler bakımından işgörenlerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır. Çalışmanın sonunda, işgörenlerin iş arkadaşlık ilişkilerinin geliştirilmesi amacıyla bir kısım eğitim çalışmalarının yapılmasının yarar sağlayacağı vurgulanmıştır. Ayrıca çalışmanın farklı eğitim kademelerinde ve farklı değişkenlerle ilişkilendirilerek yapılması önerilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Bağımsız anaokulu, destek hizmetleri işgörenleri, iş arkadaşlık ilişkisi

<sup>867</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, hytiltay@gmail.com

<sup>868</sup> Dr. Öğr. Üys., ÇANAKKALE 18 MART ÜNİVERSİTESİ2, hytiltay@gmail.com

## **EĞİTİMDE DURUM BELİRLEME TERCİHLERİ ÜZERİNE ALANYAZIN İNCELEMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ**

AYLİN KAHRAMAN<sup>869</sup>,

### **ÖZET**

Yirmi birinci yüzyıl eğitim-öğretim sürecinde değişen programlarla birlikte, bilgiye ulaşma ve bilgiyi üretme yollarının yanı sıra, ölçme ve değerlendirme uygulamaları da değişikliğe uğramıştır. Amaca uygun olarak ölçme araçlarını seçmek doğru verilere ulaşmada önem taşımaktadır. Akademik başarının değerlendirilmesinde tercihlerin ortaya konması doğru verilerin elde edilmesine katkı sağlamakta, öğrencileri sürecin bir parçası yaparak aktif hale getirmektedir. Çalışmada ülkemizdeki Durum Belirleme Tercihleri konusunda yapılan çalışmaların metodolojik açıdan incelenerek gelecekteki çalışmalara yol gösterecek bir derleme çalışması yapılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda “Ülkemizde Durum Belirleme Tercihleri kapsamında yapılan araştırmalar hangi bağlamlarda ne tür yöntemler (araştırma yöntemi, örneklem, veri toplama araçları) kullanılarak gerçekleştirilmiştir? ve Ülkemizdeki Durum Belirleme Tercihleri alanyazınında gereksinim duyulan araştırma konuları nelerdir?” sorularına cevap aranacaktır. Sistematik derleme yönteminin kullanılacağı bu çalışmada, Ulakbim, Ulusal Tez Tarama Merkezi ve Google Akademik erişim sistemleri üzerinden Türkiye bağlamında Durum Belirleme Tercihleri konusunda yayımlanmış çalışmalar derlenecektir. Araştırma soruları doğrultusunda araştırma konusu, araştırma yöntemi, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri analizi yöntemleri, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları ve temel sonuçlar açılarından değerlendirilerek Durum Belirleme Tercihlerinin Türkiye alanyazınındaki durumunun ortaya çıkarılması ve bu alanda yapılacak çalışmalara ışık tutma hedeflenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Durum Belirleme Tercihleri, Ölçme ve Değerlendirme, Alanyazın Taraması

<sup>869</sup> Öğretmen, ANKARA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, aylngnr@gmail.com

# **PSİKOLOJİK İKLİM İLE İŞ TATMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE PSİKOLOJİK GÜÇLENDİRMENİN ARACILIK ROLÜ: ÖĞRETMENLER ÜZERİNE BİR İNCELEME**

DERYA TEKBAŞ<sup>870</sup>, PINAR MERT<sup>871</sup>,

## **ÖZET**

Eğitim sisteminin temeli olan okullarda hedef kitle, öğrenci gibi görülse de veliler ve tüm toplum, bu hedef kitleye dahildir. Eğitim sistemi temelinde büyük rolü olan öğretmenler, görevlerini ifa ederken hedef kitle olan öğrenciler ile birlikte tüm paydaşlarla sürekli etkileşim içerisinde. Bu etkileşim sürecinde öğretmenin kendisine özgü, okul kültürü ve iklimi ile ilgili bilişsel ve öznel yorumları ve farkındalıkları oluşmaktadır. Bununla birlikte öğretmenlerin okullardaki işleyiş düzeni, yönetim ve öğretmenlik görevini algılayış şekline karşı geliştirdikleri duygu, tutum ve davranışlar, mesleklerini icra ettikleri süreçte olumlu ya da olumsuz bir algı oluşturmalarına ve duygu durumu içerisinde olmalarına sebep olmaktadır. Psikolojik iklim, bireylerin çalıştıkları ortamın önemini ve anlamını değerlendirirken oluşan bireysel algıdır. Bununla birlikte örgütsel çevrenin çalışanları tarafından anlamlı ve güvenli bulunması ile beraber, nasıl algılanıp yorumlandığı ve çalışanların işlerine, meslektaşlarına, liderlerine, ücretlerine, performans beklentilerine, terfi fırsatlarına, muamele eşitliklerine yükledikleri anlamlardır. Eğitimin temel yapı taşlarından olan öğretmenlerin görev yaptıkları okulda, okul kültürü ve iklimini yorumlayıp içselleştirmeleri sonucunda hissettikleri duygular, eğitim örgütlerinde yapılacak her çeşit yapısal değişimler ve uygulamalar doğrudan ya da dolaylı bir şekilde öğretmeni etkilemektedir. Öğretmenlerin okulda buldukları ruh halleri, mutlulukları, çevreyi olumlu ya da olumsuz yorumlama ve algılama durumları yani psikolojik iklimleri, onların görevleri ve örgütleri ile ilgili davranışlarının psikolojik alt yapısını oluşturmaktadır. İş tatmini, bireyin mesleğine karşı tutumu ve memnuniyeti, bir örgüt çalışanının işine yönelik beklentileri ile kendisine sunulan arasındaki ilişki, çalışanın işinde çalışmaları sonucu elde ettiği maddi kazanç ve beraberinde birlikte çalıştığı yönetici ve arkadaşları ile birlikte bir eser ortaya koyması sonucundaki mutluluk, çalışanın ihtiyaç ve istek hazzından doğan işle ilgili genel tutumu, psikolojik algılama derecesini yansıtmaları şeklinde tanımlanmaktadır. Okuldaki yönetim tarzı, iş arkadaşları ve örgütteki değişkenlerle ilişkiler, çalışma şartları, çalışma sonucunda alınan ücret, takdir edilme, ödüllendirilme, mesleğin etik değerlerine ulaşma gibi psikolojik güçlendirmenin temelini oluşturabilecek etkenlerle birlikte bireyin değerler, beklentiler ve normlar sisteminden geçerek iş ve iş koşullarıyla ilgili duygusal tepkileri bireyin iş tatmini-tatminsizlik düzeylerini etkilemektedir. Küreselleşen ve gelişen dünyada değişimi yakalamak için örgütlerin önemli uygulamalarından biri de çalışanlarına yönelik güçlendirmedir. Koçel, güçlendirmeyi, “çalışanların kendilerini motive olmuş hissettikleri, uzmanlık ve bilgilerine karşı olan güvenlerinin arttığı, inisiyatif kullanarak harekete geçme arzusu duydukları, olayları kontrol edebileceklerine inandıkları ve organizasyonun amaçları doğrultusunda anlamlı ve uygun buldukları işleri yapmalarını sağlayan uygulama ve koşullar olarak” ifade etmektedir. Eğitim ile ilgili araştırma yapanların görüşleri incelendiğinde mesleki açıdan gelişim ve yeterliliklerinin artırılmasının eğitim açısından çok önemli olduğu ortak görüşüne varılmıştır. Öğretmen güçlendirme; okul örgütünün gelişen ve değişen eğitim sürecindeki kararlara ortak olması, görevleri sürecinde yeterli mesleki gelişim ve bilgiye sahip olarak karar vermeye erişim ve statülerinin artırılmasıdır. Bu

<sup>870</sup> Öğretmen, deryad.tekbash@gmail.com

<sup>871</sup> Dr. Öğr. Üys., İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, pinar.mert@izu.edu.tr

bağlamda çalışmanın amacı, öğretmenlerin görev yaptıkları okullarda psikolojik iklimin öğretmen üzerindeki etkileri ile iş doyumunu arasındaki ilişkide personel güçlendirmenin aracılık rolü incelenecektir. Araştırma bulgularına sunumda yer verilmeyecek olup araştırma sadece öneri olarak sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Psikolojik iklim, iş tatmini, psikolojik güçlendirme,

## **UYUN TERAPİSİ UYGULAMALARININ ÇOCUKLUK ÇAĞI SORUNLARINA ETKİSİ: SİSTEMATİK DERLEME**

**AYŞE İŞKAR<sup>872</sup>, SUZAN ÖĞMEN<sup>873</sup>,**

### **ÖZET**

Çocuklar için yaşamın temel kaynağı olan oyun çocuğun işi, oyuncak ise en önemli aracıdır. Yetişkinler gibi geniş kelime dağarcığına sahip olmayan çocuklar kendilerine oyun yoluyla ifade edebilmektedir. Oyun Terapisi çocuğun yaşadığı çocukluk çağı sorunlarına müdahale etmede kullanılabilir en verimli uygulamalarındandır. Bununla birlikte dünya üzerinde kullanılan birçok oyun terapisi ekolü olduğundan geniş bir sahaya sahiptir. Ülkemizdeki kullanım yaygınlığı son yıllarda artmış olsa da çocukla birebir çalışma sahası bulunan bazı hizmet alanlarında sınırlı bir yer alabilmiştir. Öte yandan Oyun Terapileri çocukların psiko-sosyal problemlerinin oyunun iyileştirici gücü kullanılarak tedavi edildiği bir terapi yöntemi olarak tanımlanmaktadır. Yapılan bu çalışma ile oyun terapisi uygulamalarının çocukluk çağı sorunlarına etkisine yönelik bir derleme çalışması yapılmıştır. Derleme çalışmalarında ele alınan konuya ilişkin literatürde yer alan çalışmalar ayrıştırılır ve konuya ait güncel durum özetlenir. Bu doğrultuda yapılan bu çalışmada yazar tarafından konuya ilişkin taramalar yapılarak elde edilen bilgiler aktarılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Oyun, Oyun Terapisi, Çocuk, Çocukluk Çağı

<sup>872</sup> Öğretmen, ayse.iskar@gmail.com

<sup>873</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, s.ogmen@hotmail.com

## **UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE BİRİNCİ SINIF ÖĞRETMENİ OLMAK: BİR METAFOR ANALİZİ ÇALIŞMASI**

**EMİNE ÖNDER<sup>874</sup>, YURDAGÜL ÖNDER ÖZ<sup>875</sup>,**

### **ÖZET**

Pandemide aniden ve topyekûn uzaktan eğitime geçilmesi öğretmeninden öğrencisine, yöneticisinden velisine kadar eğitim sisteminin tüm paydaşları için daha önce deneyimlemedikleri yeni bir süreci başlatmıştır. Bu süreç öğrenci-öğretmen etkileşimini, öğretme ve öğrenme yollarını değiştirdiğinden hem öğretenleri hem de öğrenenleri çeşitli sorun ve zorlukla karşı karşıya bırakmıştır. Yaşları, gelişim özellikleri ve konu içeriklerigöz önünde bulundurulduğunda birinci sınıf öğrencilerinin ve öğretmenlerininuzaktan eğitim sürecinde daha çok problem ile mücadele etmek durumunda kaldıkları öngörülebilir. Çünkü birinci sınıf, gösterme veya düzeltme gibi yakın teması gerekli kılan temel becerinin kazanıldığı, öğrenciliğin gereklerinin öğrenildiği kritik bir dönemdir.Bu araştırma ile öğretmenlerin pandemide uzaktan eğitim sürecinde birinci sınıf öğretmeni olmaya nasıl bir anlam yüklediklerini metaforlar yoluyla belirlemek amaçlanmıştır. Çalışma, Burdur ili merkez ilçede görev yapan pandemi sürecinde uzaktan eğitim veren 63 birinci sınıf öğretmenin katılımıyla yürütülmüştür.Araştırmanın verileri “Uzaktan eğitim sürecinde birinci sınıf öğretmeni olmak..... gibidir. Çünkü.....” ifadesinin yazılı olduğu yarı yapılandırılmış metafor formu ile Google form aracılığıyla çevrimiçi olarak toplanmıştır. Araştırmada veriler betimsel ve içerik analizi yöntemleri ile deşifre edilecektir. Sonrasında ise bulgular ve bulgulara dayalı olarak öneriler sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Pandemi, uzaktan eğitim, birinci sınıf öğretmeni, metafor.

<sup>874</sup> Doç. Dr., BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ, eonder@mehmetakif.edu.tr

<sup>875</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, yonde81@gmail.com

## OKUL YÖNETİCİLERİNİN OKULLARDAKİ İNFORMAL GRUPLARIN YÖNETİLMESİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

NAİLE ERİTİR<sup>876</sup>, NURAY KISA<sup>877</sup>,

### ÖZET

İnformal gruplar, üyelerinin formal örgütten karşılayamadığı ihtiyaçlarının karşılanması için kendiliğinden oluşan, gönüllülük esasına dayalı, görev ve rollerin zaman içinde olduğu gruplardır. Bu araştırmanın amacı, okul yöneticilerinin okullardaki informal grupların yönetilmesine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desene göre yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu Kayseri ili Talas ilçesinde görev yapan 13 ortaokul yöneticisi oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen; demografik bilgiler ve konu ile ilgili altı sorudan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Toplanan veri, betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Veri, araştırmacı tarafından alt tema ve kodlara ayrılmıştır. Ardından bir uzmanla birlikte görüşülerek alt tema ve kodların kontrolü sağlanmıştır. Araştırmanın geçerliliğini sağlamak için katılımcıların ifadelerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre yöneticiler, informal grupları oluşturan faktörlerle ilgili alt temalardan en sık hayat görüşü ve sosyal ortaklığa vurgu yapmışlardır. İnformal grupları tanımak için yapılabileceklerle ilgili sıklıkla iletişim kurma ve sosyal aktiviteler planlamaya dikkat çekmişlerdir. Yöneticilerin görüşlerine göre informal grupların örgüte olumlu katkılarında etkilemeyi kolaylaştırması; olumsuz etkilerinde ise olaylara bireysel olarak değil grup olarak tepki gösterilmesi ön plana çıkmıştır. Katılımcılar, okullarındaki informal gruplarla etkileşimlerini çoğunlukla olumlu ve objektif olarak değerlendirmişlerdir. Yöneticiler ayrıca informal grupları yönetime katmak için görev ve sorumluluk verme, fikir alış-veriş yapma gibi yöntemleri tercih ettiklerini ifade etmişlerdir.

*“Bu çalışma Naile ERİTİR’e ait “Okul Yöneticilerinin Okullardaki İnformal Grupların Yönetilmesine İlişkin Görüşleri” başlıklı tezsiz yüksekisans projesinden üretilmiştir.”*

**ANAHTAR KELİMELEER:** İnformal gruplar, okul yöneticileri, ortaokul

<sup>876</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mathhh.38.06@gmail.com

<sup>877</sup> Dr. Öğr. Üys., NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ, nuray.ksa@gmail.com

## **MATEMATİK UYGULAMA STANDARTLARI İLE KESİRLER ALT ÖĞRENME ALANINA BAKIŞ**

**HANİFE MERVE ERDOĞAN<sup>878</sup>, GÜLER TULUK<sup>879</sup>,**

### **ÖZET**

Uluslararası alanda matematik eğitiminin belirli standartlara sahip olması, niteliğinin artırılması için çalışmalar yürütülmektedir. Çalışmalar arasında okul öncesinden lise öğrenimi sonuna kadar her öğrencinin kapsamlı ve tutarlı bir eğitim alabilmesi için ilke ve standartların belirlenmesi de yer almaktadır. Son yıllarda bu ilke ve standartlar arasında yer bulan matematik uygulama standartları, bu çalışmanın odağına alınmıştır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasına uygun olarak yürütülmüştür. İlkokuldan itibaren matematik öğretim programında “Sayılar ve İşlemler” öğrenme alanı altında yer bulmaya başlayan ve birçok öğrenme alanına temel teşkil eden “Kesirler” alt öğrenme alanı ile matematik uygulama standartlarının ilişkisi incelenmiştir. Çalışmanın amacı, kesirler alt öğrenme alanına ilişkin yürütülen öğrenme faaliyetlerinin sonunda öğrencilerden sahip olması beklenen yeterliklerin, hangi uygulama adımları ile sağlanabileceğini incelemektir. Çalışma, beşinci sınıf ile sınırlandırılmıştır. Veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesine başvuru çalışmada, eba.gov.tr üzerinden 5.sınıf öğrencileri için kesirler alt öğrenme alanının içinde bulunduğu 2.üniteye ilişkin materyaller ele alınmıştır. Materyallerde yer alan soruların matematik uygulama standartları ile nasıl bir ilişkisi olduğu betimsel analiz ile ortaya konmuştur. Araştırma ile kesirler öğrenme alanında, öğrencilerin sahip olması beklenen yeterliklerin matematik uygulama standartlarına uygun olarak ele alınan sorular ile nasıl sağlanabileceğine ilişkin sonuçlara ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Matematik uygulama standartları, kesirler, nitel, beşinci sınıf, EBA

<sup>878</sup> Uzm., h.merverdogan@gmail.com

<sup>879</sup> Prof. Dr., EĞİTİM FAKÜLTESİ KASTAMONU, gtuluk@gmail.com



### ÖZET

Sürdürülebilir sağlıklı bir yaşam, sürdürülebilir bir dünya için ön koşuldur. DSÖ Sağlık ve Çevre Komisyonu kalkınma kavramını 'İnsan yaşamında kaliteyi iyileştirme süreci' olarak tanımlamaktadır (WHO, 1992). Ekonomik, sosyal veya sağlık alanındaki gelişmeler birbirinden farklı olarak değerlendirilse de, birbirleriyle etkileşim halinde oldukları için bir bütünün parçaları olarak görülmelidirler. Yeni kurumsalcılar, örgüt-çevre ilişkileriyle daha derin ve daha geniş bir şekilde ilgilenirler. (Crowson, Boyd ve Mawhinney, 1996) Onlar hem örgütün hem de çevrenin birbirini düzenlediğini savunurlar. (Scott ve Meyer, 1991) Bu kapsamda organizasyonel analiz sonuçlarına göre; STEM ve BİT odaklı sağlık eğitimi ile okul ve kurumların aşağıdaki ihtiyaçları karşılanacaktır:

- Öğrencilerle klasik öğretim yerine yenilikçi öğrenme teknikleriyle kalıcı öğrenme sağlama
- Öğrencilerin ilgisini çekerek stem ve bit kaynaklarını kullanmak,
- Öğrenciler için motivasyon stratejileri geliştirmek, öğrencilerin sürdürülebilir bir yaşam inşa etmeleri için sürdürülebilir yaşam becerilerini geliştirmek
- Bireylerde istendik davranış değişikliği için, dijital beceriler ile

STEM odaklı sağlıklı yaşam becerilerinin harmanlanması STEM ve BİT uygulamalarının entegrasyonu ile öğrencilere analitik, çözüm odaklı düşünme, sağlık okuryazarlığı, medya okuryazarlığı ve dijital okuryazarlık gibi becerilerin kazandırılması ve bunları kendi rehberliğinde sürdürülebilir sağlıklı yaşam aktiviteleri için her türlü alanda kullanmaları hedeflenmektedir. Çıktılar:

1. Sağlıklı Yaşam için Animasyonlar Programı (IO1), STEM odaklı bu dijital programlar, LTFT'de Avrupalı öğretmenlerle oluşturulan okul derslerine entegre edilecektir.
2. Sağlıklı Beslenme Dijital Rehberi (IO2), STEM odaklı beslenme ile ilgili çalışmaların yer alacağı kitap, mevsiminde organik beslenme ve Akdeniz tipi beslenme konusunda bir rehber olacak.

Elde edilecek sonuçlar:

- Kaliteli bir ortamda sağlıklı hayatta kalma becerileri ile STEM odaklı bir yaklaşım arasındaki bağlantıyı anlamak,
- Sağlıkla ilgili edindiği bilgi ve becerilerle sağlık okuryazarlığı becerilerini kazandırmak,
- BİT ve web2.0 araçlarını yaparak ve kullanarak dijital okuryazarlık kazandırmak, - Sürdürülebilir sağlıklı bir yaşam için gerekli olan, sağlıklı beslenme ve egzersiz becerilerinin kazanılması
- Eğitimcilerin sağlıklı yaşam becerileri için yenilikçi materyaller geliştirme yetkinliği kazanması,
- Eğitimcilerin STEM odaklı ve BİT destekli ders içerikleri hazırlayabilecek yetkinliğe ulaşması,
- Sağlık eğitiminde çocuklar, gençler ve eğitimciler için girişimci ve yenilikçi kapasitelerinin geliştirilmesi

<sup>880</sup> Öğretmen, SÖKE İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, savas\_eroglu66@hotmail.com

- Dijital, eleştirel ve medya okuryazarlığı becerileri kazandırmak karşılaştırmalı öğretim yöntemleri geliştirmek
- Sağlıkla ilgili ders içerikleri için dijital materyaller (animasyon, kitap, video vb.) üretebilme becerisinin geliştirilmesi,

AB Gençlik Stratejisi 2021-2027'nin dijital dönüşüm, kapsayıcılık, çeşitlilik, çevre ve iklim değişikliği ile mücadele (organik beslenme-iyi tarım uygulamaları, sürdürülebilir kalkınmaya yönelik hareket etmek, sağlıklı ve çevre dostu ürünler tüketmek...) maddesi desteklenmesi

**ANAHTAR KELİMELEER:** İklim değişikliği ile mücadele, sürdürülebilir yaşam becerileri, dijital dönüşüm, 21.yy becerileri

## ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİ ÖĞRETMEN İÇİN İŞ STRESİ KAYNAĞI MIDIR?

MUHAMMET SALMAN<sup>881</sup>, EMİNE ÖNDER<sup>882</sup>, YURDAGÜL ÖNDER ÖZ<sup>883</sup>,

### ÖZET

Her meslekte belirli düzeyde işten kaynaklı stres yaşanır. Ancak öğretmenlik, en stresli mesleklerden biri olarak kabul edilmektedir. Birçok etkene bağlı olarak öğretmenlerin iş stresi yaşayabildikleri belirtilmektedir. Öğretmen için çeşitli zorluklara neden olduğu hesaba katıldığında sınıfta özel gereksinimli öğrencinin olması bir iş stresi kaynağı olarak düşünülebilir. Bu düşünceden hareketle araştırmada, sınıfta özel gereksinimli öğrenci olması ilkökul öğretmeni için bir stres kaynağı mıdır; bu durum, öğretmenlerde hangi açılardan iş stresi kaynağı oluşturmaktadır; bu stres kaynakları öğretmenlerin performansını ne derece etkilemektedir ve öğretmenler yaşadıkları stres ile nasıl başa çıkmaktadırlar sorularına cevap bulmak amaçlanmıştır. Nitel araştırma yaklaşımının kullanıldığı araştırma olgu bilimi desenindedir. Araştırma, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Burdur ili Bucak ilçesinde görev yapan 36 ilkökul öğretmeni üzerinde yürütülmüştür. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafında geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada çalışma grubunu tanımlamak için yüzde ve frekans analizleri yapılacaktır. Sınıfta özel gereksinimli öğrenci olmasının hangi açılardan iş stresi kaynağı olduğuna ilişkin öğretmen görüşleri ise betimsel analiz ile incelenecek ve bulgular sunulacaktır. Sonrasında ise bulgulara dayalı olarak öneriler sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** İş stresi, özel gereksinimli öğrenci, ilkökul öğretmeni.

<sup>881</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, muhammetsalman\_15@hotmail.com

<sup>882</sup> Doç. Dr., BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ, eonder@mehmetakif.edu.tr

<sup>883</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, yonde81@gmail.com

## ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK UYARLAMALARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

HANİFE ECE UĞURLU AKBAY<sup>884</sup>, FÜSUN ÜNAL<sup>885</sup>, NİSANUR KAMALAK<sup>886</sup>, MEHMET  
YILDIRIM<sup>887</sup>, HAYRETTİN GÜLEN<sup>888</sup>, SAFİYE SUNAY YILDIRIM DOĞRU<sup>889</sup>

### ÖZET

Üniversitelerde öğrenim görmekte olan özel gereksinimli öğrenci sayıları yıldan yıla artış göstermektedir (Yükseköğretim Kurulu, 2017). Bu doğrultuda, üniversitelerin en önemli gündemlerinden biri özel gereksinimli öğrenciler için erişilebilir, engelsiz üniversiteler oluşturmaktır. Bu çalışmanın amacı özel gereksinimli öğrencilerin buldukları üniversitelerin akademik alanda erişilebilirlik sağlamak adına gerçekleştirdikleri düzenlemelere ilişkin görüşlerini değerlendirmektir. Bu amaçla, Türkiye'nin farklı bölgelerindeki devlet üniversitelerinde eğitimine devam eden özel gereksinimli öğrencilerle nitel bir çalışma planlanmıştır. Araştırmanın 20 katılımcı ile yürütülmesi planlanmıştır. Araştırma verilerinin, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanması hedeflenmektedir. Araştırmada elde edilen verilerin nitel araştırma modellerinden betimsel analiz tekniği kullanılarak analiz edilmesi amaçlanmaktadır. Araştırma verilerinin yüz yüze ve çevrimiçi yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanması hedeflenmektedir. Uygulamalar devam etmekte olup, özel gereksinimli öğrencilerin buldukları üniversitelerin akademik alanlarda yapılan düzenlemelerine ilişkin görüşleri ve yapılan uyarlamaların yeterliliklerine ilişkin sonuçlar kongrede tartışılacaktır. Yapılan çalışmanın üniversitelerin özel gereksinimli öğrencilere sunacağı akademik uyarlamalara yol göstermesi ve yapılacak diğer çalışmalara kaynak olması hedeflenmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Akademik uyarlama, yüksek öğretim, özel gereksinim, engelsiz üniversite, erişilebilirlik.

<sup>884</sup> Öğr. Gör., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, eceugurlu@hotmail.com

<sup>885</sup> Dr. Öğr. Üys., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, fusun.unal@deu.edu.tr

<sup>886</sup> Öğrenci, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, nisanurkamalak46@gmail.com

<sup>887</sup> Öğrenci, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, mehmetmehmmetq@gmail.com

<sup>888</sup> Öğrenci, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, hayrettinglen@gmail.com

<sup>889</sup> Prof. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, sunay.dogru@deu.edu.tr

### ÖZET

Durum çalışması ile yürütülen çalışmada ortaokullarda görev yapmakta olan öğretmenlerin kariyer basamaklarına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda kariyer basamaklarında aday öğretmenlikten sonra öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olmak üzere üç kariyer basamağı ön görülmektedir. Öğretmenlerin kariyer basamakları ve kariyer basamaklarına yükselmek için yapılacak olan sınav hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi için aday öğretmen, öğretmen, uzman öğretmen ve baş öğretmenlerden oluşan 8 kişi ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılacaktır. Görüşmelerde ses kayıt cihazı kullanılacaktır. Görüşmeler sırasında ses kayıt cihazının dışında alan notları alınacaktır. Görüşme sorularının hazırlanmasında alan uzmanları ve nitel araştırmalar konusunda çalışmakta olan 4 akademisyenden görüş alınarak görüşme soruları oluşturulacaktır. Öğretmen görüşlerini derinleştirmek için sonda sorulara yer verilecektir. Mülakat soruları hazırlandıktan sonra okunabilirliği için görüşme yapılacak öğretmenler dışında iki öğretmene sunularak okunabilirliği kontrol edilecektir. Araştırma sorularına son şekli verildikten sonra çalışma grubu dışında bir kişi ile görüşme yapılarak kullanılan mülakat soruların araştırma sorularına cevap verecek düzeyde olup olmadığı kontrol edilecektir. Görüşmeler bittikten sonra her görüşme transkript edilecek Word ortamına aktarılacaktır. Verilerin analizinde MAXQDA 20,0 programı kullanılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Kariyer Sistemi, Öğretmen, Değerlendirme

<sup>890</sup> Öğretmen, aykutsav@yahoo.com

<sup>891</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mustafa.ferrum@gmail.com

## ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUN TEKLİFİ İLE İLGİLİ YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ: BURDUR İLİ ÖRNEĞİ

NACİYE BARBAROS<sup>892</sup>,

### ÖZET

Eğitim ve öğretim hizmetlerini yürüten öğretmenleri kapsayan ve öğretmenliği -eğitim ve öğretim ile bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği- olarak tanımlayan Öğretmenlik Meslek Kanunu, öğretmenliği kariyer mesleği olarak tanımlamasının yanında kariyer mesleği haline getirilmesiyle ilgili yapılacak çalışmaları açıklayan, öğretmenlerin mesleklerinde kariyer ve liyakat esaslarına uygun olarak ilerlemelerini sağlamak üzere öğretmenliği adaylık döneminden sonra; 'öğretmen', 'uzman öğretmen' ve 'başöğretmen' olarak üç kariyer basamağına ayıran, öğretmenlerin mesleki gelişim sağlamalarını ve bunlara bağlı olarak özlük haklarının iyileştirilmesini amaçlayan kanun teklifi olarak tanımlanabilir. Öğretmenlik Meslek Kanun teklifi gündeme gelmesiyle birlikte ihtiyacı ve beklentiyi karşılayıp karşılamayacağı ile ilgili birçok tartışmayı da beraberinde getirdi. Bu tartışmalardan yola çıkarak bu çalışmada; 11.12.2021 tarihinde Milli Eğitim Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda kabul edilen Öğretmenlik Meslek Kanunu teklifinin ne getireceği, öğretmenlerin/ yöneticilerin beklentilerini karşılayıp karşılamayacağı sorunsalı üzerinde durulacaktır. Araştırmanın amacı; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda kabul edilen teklifin öğretmenlerin özellikle yöneticilerin beklentilerini karşılayıp karşılamadığını, artıları ve eksilerini Burdur ili örneği üzerinden ortaya koymaktır. Uzun süredir çıkması beklenen "Öğretmenlik Meslek Kanunu" hakkında yönetici görüşleri bilinirse teklifin yasallaşması aşamasında daha gerçekçi, daha ihtiyaca cevap veren adımlar atılabilir. Alan yazın taramasının amacı, konu hakkında daha önce ne tür bilimsel bilgi biriminin olduğunu belirlemek ve araştırmayı bu bilgi birikiminin üzerinde yapılandırmaktır. Bu doğrultuda kanun teklifi 'doküman analizi' tekniği kullanılarak ayrıntılı olarak incelenerek görüşme formu buna göre yapılandırılmıştır. Araştırma sonuçları teklifin geliştirilmesi ve kanunlaştırılması sürecine ışık tutacaktır. Araştırmamızın kısıtlılıkları; araştırma Burdur ilinde görev yapan okul yöneticileri ile gerçekleştirilecektir. Araştırma konusuyla ilgili olarak yöneticilerin mevcut duruma ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacı ile nitel araştırma yöntemlerinden araştırmacı tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alınarak kısmen yüz yüze kısmen de Google Form yöntemi ile örneklem olarak seçilen farklı okul türlerinde görev yapan 15 okul yöneticisine uygulanmış olup analiz süreci devam ettiği için bulgular ve sonuçlar kongrede yayınlanacaktır.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Burdur, Meslek Kanunu, Öğretmenlik, Taslak, Yönetici

<sup>892</sup> Öğretmen, 75. YIL ÇELTİKÇİ ORTAOKULU ÇELTİKÇİ, naciyebarbaros@gmail.com

## **PANDEMİ SÜRECİNDE OKULA DÖNÜŞ SONRASINDA İLKOKUL YÖNETİCİLERİNİN KARŞILAŞTIĞI SORUNLAR**

---

**AHMET KABACI<sup>893</sup>,**

### **ÖZET**

2020 yılının son aylarında Çin'de başlayarak çok kısa bir sürede tüm dünyayı etkisi altına alan Covid 19 pandemisi tüm yaşamımızı olduğu gibi eğitim öğretimi, dolayısıyla okul yönetimini de derinden etkilemiştir. Bu araştırmanın amacı COVID-19 pandemisi sürecinde yüz yüze eğitime verilen aradan sonra okula dönüşle birlikte ilkökul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları sorunları ve bu sorunları aşmak için gösterdikleri çaba ve girişimleri incelemektir. Araştırmanın çalışma grubu olarak Ordu'nun Fatsa ilçesinde görevli 15 ilkökul müdürü seçilmiş, araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni kullanılmasına karar verilmiştir. Veri toplama aracı olarak da yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak bilgilerin toplanması ve araştırma verilerinin içerik analizi tekniğine uygun olarak çözümlenmesi planlanmıştır. Çözümlemeden sonra hazırlanacak rapor daha sonra sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul yönetimi, COVID-19, okul müdürü, sorun

---

<sup>893</sup> Uzm., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ahmetkabaci52@gmail.com

# OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÇATIŞMA YÖNETİM TARZLARI İLE ÖĞRETMENLERİN İŞE YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

BARIŞ SEMİH YAZICI<sup>894</sup>,

## ÖZET

Küreselleşme olgusu, iş yaşamının daha da karmaşıklaşmasına neden olmakta, bu durum ise, örgütsel davranışın konularından birisi olan çatışma kavramının bireysel ve örgütsel düzeydeki etkilerini artırmaktadır. Bu nedenle günümüz işletmeleri, iş yaşamında daha verimli ve etkili olabilmek için başta yöneticiler olmak üzere bütün çalışanlarından çatışma sürecinin yönetilmesine ilişkin yetenek ve becerilere sahip olmasını beklemektedir. Çatışmalar, her ne kadar bireysel düzeyden örgütsel düzeye kadar farklı seviyelerde meydana gelse de, bu sürecin odağında bireyin, başka bir ifadeyle, insanın yer aldığı görülmektedir. Her yöneticinin çatışma yönetim tarzı farklılık gösterebilir ve bu tarz çalışanların işe yönelik tutumlarını etkileyebilir. Bu araştırma; öğretmenlerin okul yöneticilerinin çatışma yönetim tarzına ilişkin görüşleri ile işe yönelik tutumları arasındaki ilişkileri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Anket sonuçları bilgisayar ortamında SPSS istatistik programında analiz edilmiştir. Ölçeklerin güvenilirliğinin belirlenmesinde Cronbach's Alfa katsayısından, öğretmenlerin demografik özelliklerinin belirlenmesinde frekans yüzde tanımsal istatistiklerinden, öğretmenlerin okul yöneticilerinin çatışmayı yönetim tarzlarına ilişkin görüşlerinin ve işe yönelik tutum düzeylerinin belirlenmesinde minimum maksimum, standart sapma, ortalama istatistiklerinden, öğretmenlerin okul yöneticilerinin çatışmayı yönetim tarzlarına ilişkin görüşlerinin ve işe yönelik tutum düzeyleri ile demografik özellikleri arasındaki ilişkilerin belirlenmesinde T testi ve Tukey testinden, öğretmenlerin okul yöneticilerinin çatışmayı yönetim tarzlarına ilişkin görüşlerinin ile işe yönelik tutum düzeyleri arasındaki ilişkilerin belirlenmesinde ise korelasyon analizinden faydalanılmıştır. Araştırma sonucunda; öğretmenlerin okul yöneticilerinin çatışmayı yönetme tarzlarına ilişkin görüşleri ile işe yönelik tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişkiler saptanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Çatışma, Çatışma Yönetme Tarzı, İşe Yönelik Tutum, Örgütsel Bağlılık, Motivasyon, İşe Bütünleşme

<sup>894</sup> Öğretmen, 1, fatsahem@gmail.com



## **TÜRKİYE’DE İLKOKUL DÜZEYİNDEKİ SURIYELİ ÇOCUKLARIN DİL PROBLEMİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

SEVGİ KENDÜZLER<sup>895</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı Suriyeli mülteci çocukların, Türkiye’ de ilkokullarda yaşadıkları dil probleminin nedenlerini araştırmak ve çözüm önerileri sunmaktır. Türkiye’de Suriye’den göçle gelen çocuklar, ilkokuldan itibaren dil problemi yaşamakta ve bu sıkıntı okuma-yazma öğrenmelerine rağmen ileriki sınıflarda da devam etmektedir. Suriyeli çocukların eğitimde yaşadıkları sıkıntılar birçok araştırmaya konu olurken, dil problemi her kademedeki Suriyeli öğrencilerin genel problemi olmakla birlikte halen çözüme kavuşturulamamıştır. Alan yazında, Suriyeli mülteci çocukların Türkiye’de yaşadıkları sorunlarla ilgili birçok araştırma mevcuttur. Araştırmanın, Türkiye’de ilkokula devam eden Suriyeli mülteci çocukların, ilkokulda yaşadıkları birçok problemin temelini teşkil eden dil sorununu inceleyerek, ilk kez ilkokul çağında iken problemin nedenlerini bulmayı ve çözüm üretmeyi, öneriler sunması itibariyle alana katkı sağlaması hedeflenmektedir. Araştırma kapsamında Bursa ili Yıldırım ilçesinde görev yapan 20 sınıf öğretmeni ile görüşme yapılacak olup, görüşme yapılan sınıf öğretmenleri seçilirken özellikle sınıfında en az bir tane Suriyeli öğrencisi bulunan sınıf öğretmenlerinden seçilecektir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılacaktır. Veriler analiz edilirken, nitel araştırma yöntemlerinden betimleme yöntemi kullanılacaktır. Çalışmanın analiz süreci devam etmekte olup kongre öncesinde çalışma tamamlanarak detaylı bilgiler sözlü bildiri olarak sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Suriyeli mülteci çocuklar, dil problemi, eğitim

<sup>895</sup> Öğrenci, ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ, kenduzlersevgi@gmail.com

### ÖZET

Eğitimde drama bir kavramı, bir davranışı, bir fikri tiyatro teknikleri kullanarak canlandırma sürecidir. İlköğretimde eğitim sürecine dahil edilecek drama öğrencinin öğrendiklerini pekiştirmelerini ve hayatına geçirmelerini sağlar. Dil ve İletişim becerilerini geliştirir. Öğrenci edilgen bir dinleyici olmaktan çıkarak etkin bir katılımcı olur, kendini bir gruba ait hisseder.

**ANAHTAR KELİMELER:** Drama, yaratıcı düşünme, imgelem gücü

---

<sup>896</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, munteha\_14@hotmail.com

<sup>897</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, eylemyakutyildirim@gmail.com

## **OKUL MÜDÜRLERİNİN KRİZ YÖNETİM BECERİLERİ VE ÖĞRETMENLERİN PSİKOLOJİK SERMAYE İLİŞKİSİ**

**GÖKHAN YALÇIN<sup>898</sup>, NEJAT İRA<sup>899</sup>,**

### **ÖZET**

Bu çalışmadaki amaç, okulları yöneten okul müdürlerinin kriz yönetim becerileri ve öğretmenlerin psikolojik sermayeleri arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Okul müdürlerinin kriz yönetim becerileriyle öğretmenlerin psikolojik sermaye düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmada, Aksu ile Deveci adlı kişilerin 2009 yılında geliştirdiği “İlköğretim Okulu Müdürlerinin Kriz Yönetim Becerileri Ölçeği (İOMKYBÖ)”, Öztekin Bayır adlı kişinin 2018 doktora tezinden alınan Türkçeye uyarlamış olduğu “Psikolojik Sermaye Ölçeği (PSÖ)” ve “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim öğretim yılında Çanakkale il merkezindeki, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi 15’i ilkököl ve 19’u ortaokul olmak üzere toplamda 34 okulda görev yapan, 396 ilkököl öğretmeni ve 543 ortaokul öğretmeninden oluşan 939 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, Çanakkale il merkezinde yer alan ilkököl ve ortaokullarda çalışan 274 öğretmen oluşturmuştur. Veri sonuçları SPSS 22.0 programında analiz edilmiştir. Araştırmada öğretmenlerin algı düzeylerine göre, okul müdürlerinin kriz yönetim becerileri ile öğretmenlerin cinsiyet, okuldaki çalışma yılı ve branş değişkenleri arasındaki ilişki incelendiğinde farklılığın anlamlı düzeyde olmadığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin psikolojik sermayeleri ile okul müdürlerinin kriz yönetim becerileri arasındaki ilişki incelendiğinde, öz yeterlilik ile krizden önceki dönem, kriz sırası dönem ve krizden sonraki dönem arasında pozitif yönlü olarak, orta seviyede bir ilişki belirlenmiş olup, öz yeterliliğin kriz yönetim becerilerinin pozitif yönde bir yordayıcısı olduğu söylenebilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kriz Yönetim Becerileri, Psikolojik Sermaye, Öğretmen, Okul Müdürü

<sup>898</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, gkhan\_ylcn2239@hotmail.com

<sup>899</sup> Prof. Dr., ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ, nejat.ira@gmail.com

### ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Kilis ili Merkez ilçesinde bulunan sınıf öğretmenlerinin tamamı Suriye uyruklu olan yabancı öğrencilere Türkçe öğretiminde kullandıkları yöntem ve teknikleri, velilerle kurdukları iletişimdeki sorunları çözmek için başvurdukları yolları tespit etmektir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji yaklaşımına göre hazırlanmıştır. Araştırmanın verileri yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Araştırmanın örneklemini Kilis ili içinde farklı okullarda görev yapmakta olan 20 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Bu öğretmenler seçilirken sınıf öğrenci mevcudunun en az yarısı veya yarıdan fazlası Suriyeli öğrencilerden oluşan sınıf öğretmenleri seçilmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Sonuç olarak, öğretmenler okuma yazma öğretiminde en fazla görsel materyallerden yararlandıklarını belirtmişlerdir. Gösterdikleri görsel materyallerin Türkçe karşılığını söyleyerek daha kalıcı bir öğrenme sağladıklarını ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra sesli tekrar ve sesli okuma yaptırmanın etkili olduğunu vurgulamışlardır. Sınıfta sürekli sesli okuma yaptırarak okuyan öğrencinin dışında diğer öğrencilerin sesi duyarak unuttukları sesleri tekrardan hatırlamalarını sağladıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu Suriye uyruklu öğrencileri Türkçeye maruz bıraktıklarını belirtmişlerdir. Sınıfta Arapça konuşmayı bir müddet sonra yaskladıklarını böylece çocukların kendilerini Türkçe ifade etmedeki gayretlerinin okuma yazma öğrenmelerinde daha etkili olduğunu vurgulamışlardır. Öğretmenlerin önemli bir bölümü Suriye uyruklu öğrencilerin Türkçe dilini anlamaları için Türk öğrencilerle iletişim kurmasının gerekliliğinden bahsetmiştir. Sınıfta öğrencileri bir Türk bir Suriyeli oturarak hem daha fazla iletişim kurmalarını hem de akran öğrenmesi sağladıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca Türkçe hikayeleri okuma ve anlatma çalışmaları da cümlelerin altında yatan anlamları öğrenmeleri sağladığını söylemişlerdir. Bu sayede okuduğunu anlamlandırdıkça sonraki süreçte öğrenmelerin daha da hızlandığını belirtmişlerdir. Suriye uyruklu öğrencilerin velileri ile iletişim kurmanın çok zor olduğunu ifade etmişlerdir. Hiç Türkçe bilmeyen velilerin çocuklarının okuma yazma öğrenme hızının ailesi az da olsa Türkçe bilen çocuklara göre daha yavaş olduğunu tespit ettiklerini söylemişlerdir. Bu durumun kendilerini de iletişim açısından olumsuz etkilediğini; öğrencilerle ilgili bilgi alışverişinde bulunmanın çok zorlaştığını ifade etmişlerdir. Bunun yanında Türkçe bilen velilerle iletişimin bir nebze daha kolay olduğu ve bunun hem kendileri hem de çocuklar için olumlu etki sağladığını dile getirmişlerdir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Suriye uyruklu öğrenciler, okuma-yazma öğretimi, sınıf öğretmenleri

<sup>900</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, erdoganacikel@hotmail.com

### **ÖZET**

bu eğitim modeli önerisi, farklı kurum ve kuruluşlarca birbirinden bağımsız şekilde yapılan kültür sanat eğitimlerini, kamunun kaynaklarını etkin ve verimli kullanmak amacıyla eşgüdüm halinde amaca yönelik,planlı,ölçülebilir eğitim faaliyetleri haline getirebilmek için düşüncesiyle geliştirilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kültür, sanat, eğitim, resim, müzik

---

<sup>901</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, hakanozturk34@yahoo.com

### ÖZET

Yabancı dil öğrenmek yaşadığımız yüzyılda artık bir farklılık değil, gereklilik haline gelmiştir. Global dünyada artık dil bilmek bir adım önde olmaktır. Tekerlemeler kelime dağarcığını zenginleştirir, hafızayı güçlendirir ve dili doğru, düzgün konuşmayı sağlar. “Tekerlemeler” adlı eTwinning projesi, Alman kültürünü tanıma ve bilişim araçlarını etkin kullanmaya yönelik uluslararası bir projedir. Projenin ortak amacı; A1 düzeyinde Almanca öğrenen, 13-17 yaş arasındaki öğrencilerin, tekerlemeler ile görsel-işitsel öğrenmelerini gerçekleştirmek, kelime hazinelerini ve dil öğrenmede en zorlanılan konu olan telaffuz becerilerini geliştirmektir. Proje öğrenci merkezlidir. Proje iş takvimine uygun etkinlikler planlanmış, uygulanan öğrenci anketleriyle etkinliklerde kullanılacak web araçlarının kararı öğrenciler tarafından verilmiştir. Dijital literatürde bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, bilgi teknolojileri becerilerini geliştirme, Almanca dil becerilerinin geliştirme, görsel-işitsel ve telaffuz becerilerini geliştirme, ikinci yabancı dil olarak öğretilen Almancanın tanınmasının sağlamak, kültürler arasındaki farklılıkları anlamak, empatiyi geliştirmek, Avrupa'da öğretmenler arasında işbirliğini teşvik etmektir. Bu projede Hırvatistan ve Slovakya ve Türkiye'den 3 ortak okul olmak üzere 5 öğretmen, 67 öğrenci yer aldı. Öğrenciler 2.yabancı dil Almanca eğitimi alan lise seviyesinden 9. ve 12.sınıflardan karma seçilmiştir. Proje öğrencileri süreç başında güvenli internet kullanımı konusunda bilgilendirilmiştir. Projede güvenli internet kullanımı kurallarına dikkat edilmiştir. Öğrenciler tanışıyor etkinliği ile 9.sınıf Almanca dersi müfredat kazanımı olan kendini ve başkasını tanıtır kazanımı gerçekleştirilmiştir. Hazırlanan oyunlar, Quizler ile tekerlemeleri öğrenmek dil gelişimine eğlenceli bir bakış açısı katmıştır. Tekerleme telaffuzunu amaçlayan video( kısa film) etkinlikleri ile de yaparak yaşayarak öğrenme gerçekleşmiş ve özgüven duygusu geliştirilmiştir. Öğrencilerin proje süresince özel gün ve bayram kutlama etkinlikleri ile kültürel farklılıkları anlama ve görme, hoşgörü ile yaklaşma, empati kurma gibi önemli becerileri kazanmaları sağlanmıştır. Karışık ülke takımları oluşturularak ortak ürün çalışması yapılmıştır. Bu çalışmayla öğrencilerin işbirliği içinde çalışmaları, iletişim kurup kaynaşmaları, yeni dostluklar kurmaları, yaratıcı ve yenilikçi beceriler geliştirmeleri sağlanmıştır. Projedeki etkinlikler Almanca dersi kazanımlarını paraleldir. Aynı zamanda edebiyat, görsel sanatlar, bilişim teknolojileri dersinin kazanımlarıyla da uyumludur. Yapılan ön anket ve son anket karşılaştırmaları, öğrenciler arasında yapılan canlı sohbet, bilgi alışverişi sonucunda kültürün bir parçası olan tekerlemeleri öğrenmek, Alman dil kültürüne eğlenceli bir bakış açısı getirmiş ve böylece öğrencileri Almanca dilini öğrenmeye motive etmiştir. Tüm katılımcılar yeni dijital uygulamalar ve güvenli internet kullanımı kurallarını öğrenmişlerdir. eTwinning projelerinin online platform üzerinden yürütülen projeler olması teknolojinin kolaylaştırıcı ve zorlaştırıcı yönünü ortaya çıkarmıştır. Kolaylaştırıcı yönü çeşitli dijital araçlarla kolaylıkla etkinlikler zaman ve mekan sıkıntısı olmadan yürütülebilmesini sağlamıştır. Zorlaştırıcı yönü ise internet kullanımı risklerini taşımasıdır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Almanca, dil öğrenimi, kültürler arası aktarım, tekerlemeler, telaffuz

<sup>902</sup> Öğretmen, TES-İŞ ADAPAZARI ADAPAZARI ANADOLU LİSESİ, sennursaka@hotmail.com

<sup>903</sup> Öğretmen, CENGİZ AYTMATOV SOSYAL BİLİMLER LİSESİ, fetwinning@gmail.com

### ÖZET

Bu çalışmanın amacı son yıllarda en sık duyduğumuz birden fazla disiplinin bir arada kullanıldığı STEM uygulamaları incelenerek öğrenci görüşlerini tespit etmektir. Böylece STEM uygulamaları üzerine önerilerde bulunarak etkili ve verimli etkinlikler gerçekleştirmektir. STEM eğitim sistemi teknik olarak ülkemizde ilkokul çağından beridir uygulanmaktadır. Ancak 2011 yılından itibaren ABD'den yayılan popüler bir eğitim sistemi olarak ismi STEM olarak devşirilmiş olup, dünya'da birçok okulda (ülkemizde'de aynı isimle eğitim sistemini uygulayan okullar mevcuttur) uygulanmaya başlamış bir eğitim sistemidir. Bu sistem sayesinde, öğrencilere Fen bilimleri, Matematik gibi dersleri ezber sisteminden çıkartıp, bilgilerin gerçek yaşamda uygulanabilirliği ve problem çözme tekniklerinin metotlarının geliştirilmesi, merak, araştırma ve yaratıcılık özelliklerinin öne çıkartılmasını hedef alınmaktadır. Bu çalışmada STEM yönteminin kullanıldığı etkinlikler aracılığıyla hedef kitemizin yaparak yaşayarak bilgiye ulaşmalarını sağlamak; disiplinler arası etkileşimle uygulamalar gerçekleştirerek bilimsel süreç becerilerini desteklemek, bilginin görselleştirerek gerçek anlamda uygulanabilirliğini özgün tasarımlarla ortaya koymak, STEM alanlarına karşı ilgilerini arttırarak öğrencilerin bu alanda olumlu tutum geliştirmelerini sağlamaktır. Aynı zamanda elde ettikleri kazanım ve tutumlarını geliştirerek günümüz teknolojisine uyum sağlayabilen fertlerin yetişmesi en önemli hedefidir Projenin hedef kitlesi ise, yaygınlık etkisine de bakıldığı zaman ilimizdeki tüm ilkokul düzeyindeki öğrencilerdir. Projedeki etkinlikler çeşitli yayın organlarıyla tüm öğretmen, öğrenci ve velilere duyurularak disiplinler arası etkileşimlerle bilginin uygulanabilirliği ve görselleştirilmesi konusunda farkındalık kazandırması ve olumlu tutum geliştirerek benzeri çalışmalara özendirilmesi hedeflenmektedir. Araştırmanın çalışma grubunu ise Kilis ili Merkez ilçesi içerisinde farklı okullarda kız veya erkek karışık olarak sadece 4. sınıfta öğrenim görmekte olan 60 öğrenci oluşturmaktadır. Durum çalışma deseni olarak yürütülen çalışmada 2020-2021 eğitim öğretim yılında 20 hafta boyunca haftada 4 saat uygulanarak STEM etkinlikleri tamamlanmıştır. Çalışma kapsamında veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Analizler sonucunda öğrencilerin anlamlı öğrenmelerine somut katkı sağladığı ve 21. yüzyıl becerilerini geliştirdiği görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELER:** STEM, Eğitim, ilkokul, Bilim, Kilis.

<sup>904</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, neslihanakirisci\_@hotmail.com

## **DENİZLİ İLİNDE ÇOCUKLARI ANAOKULUNA DEVAM EDEN VELİLERİN BEKLENTİLERİ**

FEYZA PINAR ÜNAL<sup>905</sup>,

### **ÖZET**

Anaokulu eğitim zorunlu olarak eğitim çağı olan 72 ay sonrası eğitim öncesindeki dilimi kapsamaktadır. 36-72 ay arasındaki çocukların ilk eğitim ve öğretimlerinin verilmesini sağlamaya yönelik olarak kurulmaktadır. Anasınıfları bağımsız ve ilkokul kademelerinde alt sınıf olarak bünyesinde kurulmaktadır (Poyraz, 2001). 20 Kasım 1986 yılında yapılan Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi'nde maddeler incelendiğinde 7. Maddesinde “ Çocuk eğitimle aynı amaçlara yönelik oyun ve eğlenme konusunda tüm olanaklarla donatılır, toplum ve kamu mekânları çocuğun bu haktan yararlanma olanaklarını arttırmaya çaba gösterir” olarak belirtilmiştir (Tuğrul, 2005). Okul öncesi eğitimin temel amacı çocukların bilişsel, fiziksel ve sosyal olarak geliştirilerek üst öğrenim kurumuna hazırlanması olarak görülmektedir. Bu araştırma, Denizli il merkezinde bulunan 8 farklı bağımsız anaokuluna çocukları devam eden 200 veli oluşturmaktadır. Çocukları devam eden velilerin beklentilerini belirlemek, çalışan annelerin ve çalışmayan annelerin beklentileri arasında farklılık olup olmadığını ortaya çıkarmak ve elde edilen verilere göre öneriler geliştirmek amacıyla yapıldı. Bunun için çocukları anaokuluna giden anne babalara demografik bilgileri içeren 6 soru ile birlikte, gelişim alanlarını ve kurumsal beklentilerini tespit etmek amacıyla 40 ifadenin yer aldığı anket uygulandı. Araştırmada “tarama modeli” kullanılmıştır. Bu araştırmada veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan Likert tipi bir ölçekle toplanmıştır. 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Denizli il merkezinde bulunan Mili Eğitim Bakanlığına bağlı, bağımsız anaokullarına devam eden öğrencilerin velileri bu araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde, okul öncesi eğitim ve anaokulunun tanımı ve önemi üzerinde durularak problem durumu, alt problemler, varsayımlar ve sınırlılıklar üzerinde durulmuştur. Çalışmanın ikinci bölümünde konuyla ilgili yapılan çalışmalara yer verilmiştir. Üçüncü bölümde araştırmanın yönteminden, dördüncü bölümde ise bulgulardan ve yorumlardan bahsedilmiştir. Araştırmada SPSS 16.0 paket programı kullanılmıştır. Veli beklentilerini belirlemek amacıyla yüzde ve frekanslarına bakılıp, annenin çalışması durumunda değişkenlik olup olmadığını tespit etmek içinse, bağımsız gruplar t-testi, Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ise çalışan annelerin çalışmayan annelere göre beklentilerinde farklılıklar görülmüştür. Hem çalışan hem de çalışmayan anneler anaokullarının çocuklarına sorumluluk duygusu kazandırmaları ve arkadaşlarıyla iyi ilişkiler kurmak gibi özellikler kazandırması konusunda aynı beklentide birleşmektedirler. Annelerin çocuklarının sosyal gelişimini destekleme konusunda anaokullarını önemsedikleri söylenebilir

**ANAHTAR KELİMELEER:** Anaokulu, Veli Beklentisi, Okul Öncesi

<sup>905</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, feyzapinar@gmail.com



### **ÖZET**

Bu çalışmanın amacı spor eğitim modelini geliştirilmeye yöneliktir. Bu çalışmanın amaçları farklı kurum ve kuruluşlarca yapılan spor eğitim faaliyetlerini daha etkin ve verimli hale getirmektir. Bu çalışmada spor eğitim modelini uygulamaya koymak üzere kurumlar arası eşgüdüm çalışmaları yapılacaktır. Bu çalışmanın hedefi ise kamu kaynaklarının daha etkin ve verimli kullanıldığı bir spor eğitimi modeli sayesinde öğrencilerin sportif gelişimlerini artırmaktır. Bu çalışma sonucunda spor eğitiminin kalitesinin artışının görülmesi hedeflenmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Spor, eğitim, müsabaka, sporcu, antrenör

---

<sup>906</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, aysun\_ozturk@yahoo.com

### ÖZET

Yaratıcı yazarlık; pratik olarak var olmayan ancak olması muhtemel bir durum ya da olay üzerine, tamamen özgün ve kurgusal bir yapı ile yazma anlamına gelmektedir. Bir başka deyişle dilin bütün olanaklarından yararlanarak yeni metinler inşa etme sanatıdır. Duygu düşünce ve yaşantıları ifade etmenin bir yolu olan yazma eylemi aynı zamanda bu duygu düşünce ve yaşantıları kalıcı kılar geleceğe ulaştırmaya olanak sağlar. Bunun yanı sıra kelime dağarcığının zenginleşmesi ve daha etkili cümlelerle daha iyi iletişim kurulması yönüyle de sosyal açıdan faydalıdır. Yazı yazarken; insan zihni, analitik düşünür ve olaylara daha geniş çerçeveden bakar ve tüm bunlara bağlı olarak mantıksal açı gelişir, öğrenme kolaylaşır. Özgün metinler oluşturmak için zengin bir kelime dağarcığı ve hayal gücünün gerekliliği kuşkusuz bir gerçektir. Metni oluştururken anlamsal ve dilsel bütünlük de göz önünde bulundurulmalıdır. Bunlara bağlı olarak yazan kişinin iyi bir okur ve dikkatli bir gözlemci olması da gereklilikler arasında yer alır. Çünkü metin oluşturken klasik yöntemlerin yanında keşif, buluş ve çarpıcılık ön plana çıkar. Yazmak diğer dil becerilerine göre karmaşıktır ve kişileri zorlamaktadır. Bu güçlüğün altında yatan sorunları belirleyerek asgari düzeye indirmek amacıyla eğitimler ve uygulama atölyeleri düzenlenmektedir. Yaratıcı düşünce ve yazmayı geliştirmeyi amaçlayan bu çalışmada; dış dünya ile ilgili yapılan gözlemler sonucunda elde edilen tüm bilgilerin, diğer kişilerden farklı bir biçimde ortaya konması ve yaratıcı düşüncelerin; öykü, şiir karikatür gibi yazın türleri aracılığı ile yazıya dökülmesi hedeflenmektedir. Atölye çalışmasında yazı yazmanın zihinsel, ruhsal, bilişsel faydalarından söz edilen sözlü sunum yapılacak, dramatik oyunlar ve yaratıcı yazarlık etkinlikleri yapılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Yazarlık, metin, özgürlük,

<sup>907</sup> Öğretmen, NEVŞEHİR YAVUZ SULTAN SELİM HAN ORTAOKULU, ayseselenge@gmail.com

<sup>908</sup> Öğretmen, FATSA HALK EĞİTİMİ MERKEZİ, lvnygzlgns@gmail.com

### **ÖZET**

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersine İlişkin Yeterlikleri Erken çocukluk döneminde başlayarak çocukluk döneminde de devam eden müzik eğitimi neredeyse gelişimin tüm alanlarını etkilemektedir. Müzik eğitimi ile zihinsel gelişimde; çocuğun yaratıcılığı ve dikkati gelişir. Duygusal ve sosyal gelişimde; sınıfta yapılan müzik etkinliklerinde birlikte hareket etme ve birlikte yaşama alışkanlığı ile sosyal uyum kazanılır. Çocuk, müzik etkinlikleri vasıtasıyla kendisini rahat bir şekilde ifade edebilir, duygusal yönden rahatlar ve çekingenlik, korku gibi olumsuz duygu ve davranışlar olumlu duygu ve davranışlara dönüşebilir. Müzik derslerindeki dinleme ve söyleme etkinlikleriyle kendi kültürünü, gelenek ve göreneklerini tanıyarak, vatan, millet, ulus duyguları kazanır. Bedensel ve psiko-motor gelişimde ise çocuğun müzik eşliğinde hareket ederken, el-kol-göz-beden koordinasyonu ile büyük ve küçük kasları gelişir ve çocuk ritim duygusu kazanır. İlkokulda çocuklara müzik eğitimi genellikle sınıf öğretmeni tarafından verilir. Sınıf öğretmenin ise müzik dahil birçok konuda eğitim fakültelerinde ilgili derslerde eğitim aldığı düşünülür. Sınıf öğretmeni çocukları iyi tanıdığı için müzik etkinliklerini sınıfın ve öğrencilerin özelliklerine uygun olarak düzenleyebilir ve diğer derslerle bağlantı kurarak bütünleştirebilir. Ancak sınıf öğretmeni yeterli birikime sahip değilse, çocukların müzik dersinin gerekliliklerini öğrenmemesi hatta yanlış öğrenmesi de söz konusu olabilir. Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenleri görüşlerine göre, ilkokul müzik derslerinde sınıf öğretmenlerinin yeterliklerini belirlemektir. Araştırma betimsel tarama modelinde olup; araştırmanın evrenini Türkiye'deki sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada; sınıf öğretmenlerinin şarkı söyletme, çalgı çaldırma, nota öğretimi gibi boyutlarda müzik dersi işlerken yeterlikleri tespit edilecektir.(Veri toplama aşaması devam etmektedir.) Elde edilen veriler, araştırmanın amaçlarına uygun istatistiksel yöntemler kullanılarak değerlendirilecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Müzik eğitimi, sınıf öğretmenliği, sanat eğitimi.

<sup>909</sup> Dr., ANKARA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, deryaselcuk@gmail.com

# OKUL YÖNETİCİLERİNİN DÖNÜŞÜMCÜ LİDERLİK DAVRANIŞLARI VE ÖĞRETMEN BAĞLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ

AYÇA MARIK<sup>910</sup>, NEDİM ÖZDEMİR<sup>911</sup>,

## ÖZET

Bu araştırmanın amacı ilkökul kurumlarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin algılarına göre, okul yöneticilerinin dönüşümcü liderlik davranışları ile öğretmenlerin örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma, ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim-öğretim yılında birinci döneminde İzmir ili Gazimir ilçesinde gören yapan 256 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Verilerin toplanması için ,95 güvenirlik ve ,05 sapma değerine göre 154 öğretmen çalışma örnekleme olarak belirlenmiş ve uygulama sonucunda 155 sınıf öğretmenine ulaşılmıştır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak dönüşümcü liderlik ölçeği (DLÖ) ve örgütsel bağlılık ölçeği (ÖBÖ) kullanılmıştır. Uygulanan ölçeklere sınıf öğretmenlerin demografik bilgilerini elde etmek amacıyla kişisel bilgi formu eklenmiştir. Veriler toplandıktan sonra yapılan analizler sonucunda alt gruplar arasında verilerin normal dağılmadığı görülmüştür. Bu kapsamda, cinsiyet, mesleki kıdem ve norm durumu değişkenlerinin, okul yöneticilerinin dönüşümcü liderlik özelliklerine yönelik öğretmen algılarında ve öğretmenlerin okula bağlılıkları üzerinde anlamlı farklılıklara sebep olup olmadığını belirlemek amacıyla Mann-Whitnet U testi uygulanmıştır. Yine eğitim düzeyi ve çalışma süresi değişkenlerinin anlamlı farklılıklara sebep olup olmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Daha sonra dönüşümcü liderlik özellikleri ile örgütsel bağlılık arasındaki ilişki düzeylerini belirlemek amacıyla Pearson momentler çarpını korelasyon analizi yapılmıştır. Son olarak okul yöneticilerinin dönüşümcü liderlik özelliklerinin, öğretmenlerin okula bağlılıklarının anlamlı bir yordayıcısı olup olmadığını belirlemeye yönelik, basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, erkek ve kadın öğretmenlerin okula bağlılık düzeylerinin benzer olduğu görülmüştür. Okuldaki çalışma süresi değişkenine göre anlamlı farklılıklar incelendiğinde, 4-6 yıl arası çalışan öğretmenlerin dönüşümcü liderlik davranışları algılarının 7 yıl ve üzeri olan öğretmenlere göre daha düşük olduğu görülmüştür. Norm durumu değişkenine göre anlamlı farklılıklar incelendiğinde ise öğretmenlerin örgütsel bağlılık algılarının norm kadroda çalışan öğretmenlerin norm fazlası öğretmenlere göre yüksek olduğu görülmüştür. Okulda çalışma süresi ve eğitim düzeyi değişkenlerinin ise anlamlı farklılıklara sebep olmadığı belirlenmiştir. Bunun yanında dönüşümcü liderlik özellikleri ve örgütsel bağlılık arasında yüksek düzeyde ve pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Son olarak, dönüşümcü liderlik özelliklerinin örgütsel bağlılığın %60'ını yordadığı görülmüştür. Elde edilen bulgulara göre, okul yöneticilerinin dönüşümcü liderlik özellikleri göstermelerinin, öğretmenlerin okula bağlılıklarının artmasında önemli bir yeri olduğu söylenebilir. Bunun yanında politika yapıcıların, okul yöneticilerini berilerken dönüşümcü liderlik özelliklerini göz önünde bulundurmaları, öğretmenlerin okula bağlılıkları konusunda önem arz etmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Lider, dönüşümcü liderlik, okul yöneticisi, örgütsel bağlılık

<sup>910</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, aycamarik@gmail.com

<sup>911</sup> Doç. Dr., EGE ÜNİVERSİTESİ, ozdemirnedim@gmail.com

## **DEZAVANTAJLI BÖLGELERDE GÖREV YAPAN OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN FEN ETKİNLİKLERİNİ UYGULAMA SIRASINDA KARŞILAŞTIKLARI PROBLEMLER**

SÜMEYYE ÇAKICI<sup>912</sup>,

### **ÖZET**

Gelişim yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Bu sürecin verimli geçirilebilmesi için okul öncesi dönem çağında bazı temellerin atılması gerekmektedir. Çocuklar bu dönemde çevresini gözlemleyerek, merak ve keşfetme duygusuyla hareket ederler. Çocukların merak duygularının köreltilmemesi, gözlem yapma becerilerinin geliştirilmesi, çevrelerine karşı ilgili ve duyarlı bir birey olabilmeleri için okul öncesi dönemde verilen fen eğitimi oldukça önemlidir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, dezavantajlı bölgelerde görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin fen etkinliklerini uygulama sırasında karşılaştıkları problemlerin incelenmesidir. Bu çalışmada nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın nicel bölümünde tarama modeli kullanılmıştır. Bu bölümde araştırmanın evrenini Türkiye'nin çeşitli illerinde görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise bu illerde görev yapan öğretmenlerden kolay ulaşılabilir örneklem yöntemiyle seçilmiş 15 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verileri, araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak oluşturulmuş anket ile toplanmıştır. Toplanan veriler SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın nitel bölümünde ise durum çalışması kullanılmıştır. Çalışma grubunu kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle seçilen 15 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verileri, araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır ve içerik analizi tekniğiyle analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada katılımcıların birçoğu fen eğitimi almış olmasına rağmen okullarında fen laboratuvarı bulunmamaktadır. Katılımcıların fen eğitiminin önemine vurgu yaptıkları fakat okullarındaki fen merkezini yetersiz gördükleri ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda yapılan fen etkinliklerinin çocukların yaratıcılıklarını geliştirdiği, problem çözme ve bilimsel süreç becerilerine yönelik çocukları olumlu yönde etkilediği düşünüldüğünden öğretmenler sınıf dışı ortamlara yönelmişlerdir. Ayrıca çalışmada okul öncesi dönemde fen etkinliklerine yönelik okul idaresinin olumsuz tutum sergilemesi, okul öncesi program içeriğinden habersiz olması ve idare ve velinin bilinçsiz yaklaşımı sonuçları ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda okul öncesi öğretmenlerinin fen eğitimine yönelik yapılan çalışmalar konusundaki görüşleri dikkate alındığında araç-gereç, materyal ve fiziki ortamın yetersizliği giderilmeli, çocukların yaratıcılıklarını geliştirecek farklı materyaller ve sınıf ortamıyla ortam zenginleştirilmelidir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Okul öncesi eğitim, fen eğitimi, öğretmen görüşü.

<sup>912</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, sumeyyck@hotmail.com

# **AÇIK REHBERLİ SORGULAMAYA DAYALI LABORATUVAR ETKİNLİKLERİNİN FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ**

IŞIK SALİHA KARAL EYÜBOĞLU<sup>913</sup>,

## **ÖZET**

Öğrencilerin araştırma ve sorgulamaya dayalı aktivitelerle uğraşmalarını gerektiren fen eğitimi reformları okul laboratuvarlarında deney tasarlama, veri toplama ve kaydetme gibi etkinlikler yoluyla fenin anlaşılmasını amaçlamaktadır. Reformlar doğrultusundaki yeni öğretim programlarına karşın okullardaki laboratuvar çalışmalarının doğrulayıcı tarzda devam ettiği ve öğretmenlerin uygulamalarının son yüzyılda değişmediği ifade edilmektedir. Bunun nedenlerinden biri laboratuvar etkinlikleri için belirlenen hedeflerin öğretmenlerin bireysel laboratuvar çalışmalarıyla tamamlanamayacak kadar fazla ve kapsamlı olmasıdır. Bu nedenle sorgulamaya dayalı fen laboratuvarlarında yapılacak etkinliklerin öğretilecek kavramlar bağlamında belirli öğrenme hedefleri ile sınırlandırılması gerekmektedir. Bu çalışmanın yürütüldüğü öğretmen yetiştirme programında laboratuvar çalışmaları öğretim elemanı, zaman, materyal veya kalabalık sınıflar gibi sınırlılıklar nedeniyle çoğunlukla doğrulama amaçlı geleneksel yaklaşımlarla yürütülmüştür. Öğretmen yetiştirme programlarına öğrenci alımında yapılan değişiklikler nedeniyle öğretmen adayı sayısında meydana gelen azalma, laboratuvar etkinliklerinin sorgulamaya dayalı yaklaşımlarla yapılmasına olanak sunmuştur. Bu çalışmada basit elektrik devreleri konusundaki belirli öğrenme hedefleri çerçevesinde açık rehberli sorgulama yaklaşımına dayalı olarak laboratuvar etkinlikleri yürütülmüş ve öğretmen adaylarının akademik başarılarına etkisi incelenmiştir. Fizik 2 dersi kapsamında gerçekleştirilen ve 5 hafta devam eden laboratuvar etkinlikleri 24 öğretmen adayı ile tamamlanmıştır. Açık rehberli sorgulama kapsamında öğrencilere araştırma sorusu verilmiş, nadiren deneysel kurulum aşamasında rehberlik yapılmıştır. Adayların bireysel olarak yaptığı etkinlikler tek, seri ve paralel bağlı dirençlerden oluşan elektrik devreleri kurma ve bu devrelerde akım ve potansiyel fark ölçme, kaydetme ve yorumlamayı kapsamıştır. Etkinliklerin akademik başarıya etkisini ölçmek için Şen ve Eryılmaz (2011) tarafından basit elektrik devreleri konusunda geliştirilen, güvenilirlik katsayısı Cronbach  $\alpha = 0.896$  olan ve 30 sorudan oluşan bir başarı testi veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. 5 soru belirlenen öğrenme hedefleri ile doğrudan ilişkili olmadığından testten çıkarılmış ve yeni güvenilirlik katsayısı Cronbach  $\alpha = 0.71$  olarak hesaplanmıştır. Örneklem sayısı 30'un altında olduğundan non-parametrik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ön ve son test puanlarını karşılaştırmada kullanılmış ve son test lehine anlamlı bir fark ( $z = -2.88$ ,  $p$

**ANAHTAR KELİMELEER:** Açık rehberli sorgulama, laboratuvar, fen, öğretmen adayı.

<sup>913</sup> Doç. Dr., GİRESUN ÜNİVERSİTESİ, i\_sa\_kar\_@hotmail.com

### ÖZET

Eğirdir için çal ibrahim ersen gönendi ülkemizin üçüncü büyük gölü olan ısparta ili eğirdir ilçesinde bulunan eğirdir gölündeki kuraklık sonucunda gölde yaşayan canlıların hayatlarının tehlikeye girmesinden dolayı farkındalık yaratmak ve bu durumu tüm dünyaya duyurabilmek amacı ile ' eğirdir için çal' isimli projemizi yaptık. Proje kapsamında eğirdir ilçemize ait bir yöresel türkünün düzenlemelerini yaparak stüdyo kayıtlarını tamamladık ve bu türkümüze eğirdir'in turistik mekanlarından kesitler alarak video klip hazırladık. Sosyal medya üzerinden belli platformlarda paylaşımlar yaparak eğirdir ilçemizdeki kuraklık sorunu ile ilgili farkındalık yarattık. Ayrıca eğirdir ilçemizin turizmi içinde katkıda bulunduk.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kuraklık, Göl, Turizm, Müzik, Klip

---

<sup>914</sup> Öğretmen, EĞİRDİR HALK EĞİTİMİ MERKEZİ, ersengonendi@outlook.com

### ÖZET

Küreselleşen dünyada sosyal etkileşim en önemli faktörler arasında yer almaktadır. Bir toplumun bireyleri sadece kendi toplumlarının değil ayrıca diğer toplumlarında bir parçası olmak zorundadır. Bu durumda hem kendi hemde Avrupa toplumunun bir parçası olmamızın gerekliliği kaçınılmazdır. Bu nedenle bireylerin hangi topluma ait olduğuna zihinsel ve bedensel yeterliliklerine bakılmaksızın bir arada aktif rol alabilmesi; gerek kendi toplumumuz için gerekse Avrupa toplumu için önem arz etmektedir. Erasmus+ okul eğitimi stratejik ortaklıklar projeleri kapsamında ;bridging difference through music isimli projemizde farklılıkları tıpkı bir köprünün uzun yolları kolayca birleştirebildiği gibi müzik yoluyla farklı yetenekteki bireyleri bir araya getirerek etkileşim yaşamalarını sağladığımız projemizi ülkemiz adına Isparta ŞPMK Bilsem ve proje ortağımız olan 4 Avrupa ülkesi (İspanya, İtalya, Romanya, Polonya) ile birlikte başarılı bir şekilde tamamladık.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Müzik, İnsan, Farklılık

---

<sup>915</sup> Öğretmen, Ş.P.M.K. BİLİM SANAT MERKEZİ, eraygonendi@outlook.com



## **HIZLI VE ETKİLİ” OKUMAYA VAR MISIN? ANLAYARAK HIZLI OKUMA VE HAFIZA TEKNİKLERİ ATÖLYESİ**

**ERCAN UÇAK<sup>916</sup>, DİNÇER BEKTAŞ<sup>917</sup>, VELİ AY<sup>918</sup>,**

### **ÖZET**

Anlayarak hızlı okuma; adından da anlaşıldığı gibi okuyucunun okuduklarını normal süreden daha hızlı ancak, daha iyi anlayarak okumasıdır. Bu tekniği kullanarak herhangi bir içeriği normal insanlardan daha hızlı okumak mümkün olduğu gibi, anlamak da fazlasıyla mümkündür. Göz ile beyin arasındaki iletişim farkı, okuma hızında belirleyici rol oynamaktadır. Sürekli beynin farklı şeyler kurgulaması ve gördüklerini algılayarak tüm sisteme mesaj göndermesi, beynimizin çok daha hızlı bir şekilde çalışması gerektiğini ortaya koyar. Gözler ise beynin çalışma hızına göre, daha yavaş bir hızda çalışmaktadır. Bu yüzden hızlı okumaktan ziyade, okunan yani görülen yazının beynin tam olarak anlayacağı şekilde beyni iletilmesi biraz daha zor olmaktadır. Hızlı okuma ve hafıza teknikleri eğitimi, beyin ile göz arasındaki çalışma ve algılama hızını, biraz daha dengeye koymaktadır. Yani aslında bu teknikler hızlı çalışan bir beyne, gözlerin yavaş kalması sebebiyle iletilecek mesajın çok daha hızlı iletilerek ikisi arasındaki çalışma hızını birbirine yaklaştırmayı ve okunanları hafızada tutmayı sağlar. Bu teknikler aynı zamanda beynin, okunanı şeyleri hızlı algılama yeteneğini önemli ölçüde artırmaktadır. Hızlı okumanın en önemli faydalarından biri de, kişinin normal sürede daha fazla okumasını sağlayarak genel bilgi haznesine yeni bilgiler katılmasına imkan vermesidir. Çok okuyan kişiler daima çevresindeki olaylara farklı bir bakış açısıyla yaklaşık, aynı zamanda hızlı karar verebilme yeteneğine sahip olurlar. Hızlı okuma ve anlama konusunda başarı elde etmek için, bilinen bazı alışkanlıklardan kurtulmak da gerekebilir. Kitap okurken farklı alışkanlıklar kazanmak, sesli kitap okumak ve kitap okurken dikkat dağıtıcı objeleri ortadan kaldırmak, hızlı okumak ve anlamak için gereklidir. Okunanı parmakla takip etmek belirli oranda fayda sağlasa da, hızlı okumak için sağladığı faydayı anlamak için sağlamadığını görmekteyiz. Bu nedenle bu tip alışkanlıklardan uzak durmak da, hızlı okuma ve anlama teknikleri arasında önemli bir yer tutmaktadır. Hızlı Okuma ve Hafıza Teknikleri Atölye çalışmasına 25 eğitimci kabul edilecektir. Atölyeye katılacak eğitimcilerden sadece istekli olarak atölyeye gelmeleri beklenmektedir. Atölye çalışmasında “okuma, hızlı okuma, hızlı okuma teknikleri, hafıza, hafıza teknikleri, anlama ve anlayarak hızlı okuma” başlıklarında bilgi verildikten sonra anlayarak hızlı okuma egzersizleri ve hafızada tutma çalışmaları uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir. Atölye çalışması, bir eğitici eğitimi olmayıp atölye katılımcısı eğitimcilerimizin “Anlayarak Hızlı Okuma ve Hafıza Teknikleri” alanında bilgi sahibi olmalarını, bu uygulamaları kendi üzerlerinde uygulayabilecek seviyeye gelerek “Hızlı ve Etkili” birer okuyucu olmalarına destek vermeyi hedeflemektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Hızlı Okuma, Hafıza, Etkili Okuma

<sup>916</sup> Uzm., albatros7652@hotmail.com

<sup>917</sup> Doktora Öğrencisi, ULUSLARARASI DİL EĞİTİMCİLERİ DERNEĞİ, dincerbektas@gmail.com

<sup>918</sup> Uzm., qvayvay@gmail.com

## **ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN BİREYLERE EV İÇİ GÜVENLİK BECERİLERİNİN ÖĞRETİMİNDE SABİT BEKLEME SÜRELİ ÖĞRETİM YÖNTEMİNİN ETKİLİLİĞİ**

**İMGE YURDABAKAN<sup>919</sup>, FÜSUN ÜNAL<sup>920</sup>, HANİFE ECE UĞURLU AKBAY<sup>921</sup>, EMİNE ARVAS<sup>922</sup>,**

### **ÖZET**

Özel gereksinimli bireyler gelişimsel farklılıkları sebebiyle günlük yaşamları sırasında tehlikeli durumları fark etmede ve önlem almada tipik gelişim gösteren akranlarına kıyasla daha fazla risk altındadırlar. Güvenlikle ilgili beceriler kapsamında ele alınan ev-içi güvenlik becerileri özel gereksinimli çocukların bağımsızlık kazanmaları için öğrenmeleri gereken en önemli beceriler arasında değerlendirilmektedir. Bu araştırmada özel gereksinimli bireylere ev-içi güvenlik becerilerinin öğretiminde sabit bekleme süreli öğretim yönteminin etkililiğini araştırmak amaçlanmıştır. Araştırma, Aydın ilinde bulunan, zihinsel yetersizlik tanısı almış, 5-11 yaşları arasında, ev-içi güvenlik becerilerinde güçlük yaşayan üç öğrenciyle yürütülmektedir. Araştırmada tek-denekli araştırma yöntemlerinden denekler arası yoklama evrelili çoklu yoklama modeli kullanılmıştır. Zihinsel yetersizliği olan bireylere ev-içi güvenlik becerilerinin öğretiminde sabit bekleme süreli öğretim yönteminin etkililiği, araştırmacılar tarafından hazırlanan başlama düzeyi, günlük yoklama, izleme ve genelleme oturumu veri toplama formları aracılığıyla değerlendirilmektedir. Araştırmanın sosyal geçerliliği ise zihinsel yetersizliği olan bireylerin öğretmenlerinin ve annelerinin görüşleri alınarak değerlendirilecektir. Araştırma verileri grafiksel analiz yöntemiyle analiz edilecektir. Araştırma süreci veri toplama aşamasında olduğu için bulgulara kongre sırasında yer verilecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sabit bekleme süreli öğretim, ev-içi güvenlik becerileri, zihinsel yetersizlik.

<sup>919</sup> Arş. Gör., BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ, iyurdabakan@mehmetakif.edu.tr

<sup>920</sup> Dr. Öğr. Üys., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, fusun.unal@deu.edu.tr

<sup>921</sup> Öğr. Gör Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, hanifece.ugurluakbay@deu.edu.tr

<sup>922</sup> Öğretmen, HACI HÜSEYİN ASLAN ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULU, eminec991@gmail.com

### ÖZET

BİR DÜZİNE ÇINAR BİN DÜZİNE FİDAN' Sloganı ile yola çıktığımız projemde öğrencilerimle birlikte Türk müziğinin farklı türlerinde eserler vermiş olan 12 büyük müzik insanını besteleri ve diğer yönleri ile faaliyet yapacağımız yerlerdeki hedef kitlemize (dezavantajlı öğrenci grupları ve o bölgenin yöre halkı) tanıtmak, eserlerinden örnekler sunmak ve böylece bu ustaları birer kültürel miras olarak yeni nesillere sevdirmektir. 12 büyük ustanın (Aşık Veysel Şatıroğlu, Neşet Ertaş, Aşık Mahsuni Şerif, Zeki Müren, Kayahan, Barış Manço, Erkin Koray, Cem Karaca, Sezen Aksu, Cahit Berkay, Orhan Gencebay, Zülfü Livaneli) eserlerinden ve Türk müziğine yaptıkları katkılardan oluşan konser etkinliklerimiz ulaşmayı amaçladığımız hedef kitleler tarafından büyük bir ilgi ve beğeniyle karşılanmış kültürel müzik mirasımız gençler tarafından daha iyi benimsenmiş ve sevilmiştir,

**ANAHTAR KELİMELEER:** Müzik, Kültür, Gençlik

---

<sup>923</sup> Öğretmen, ISPARTA BİLSEM, turelm825@gmail.com

### ÖZET

Bu araştırmada Küresel Salgın döneminde sanat yapıtlarında bellek okumaları üzerinde durulacaktır. Pandemi döneminde üretilen sanat yapıtları o dönemin bir belleğinin de temsili olduğu için sanat yapıtları bellek okumaları etrafında incelenecektir. Bellek kavramı birçok alanı ilgilendiren bir konudur ancak bu araştırmada sanat yapıtları incelenirken daha çok bireysel ve toplumsal bellek kavramları üzerinde durulacaktır. Günümüz sanatında bellek kavramı, birçok farklı teknik, malzeme ve stratejilerle ele alınsa da, çoğunlukla sanatçıların belleğin taşıyıcısı olarak çok çeşitli hazır nesnelere başvurduğu dikkat çekmektedir. Postmodern dönemde, çağdaş sanatta, hazır nesne bellekte imgelerin canlanmasına yarayan, adeta belleği harekete geçiren bir araç olarak kullanılmıştır. Birçok sanatçı, fotoğraflar, eski eşyalar, yazılar vb. kullanarak, bu nesnelere tekrar bağlamsallaştırarak bellek kavramını incelemektedirler. Araştırmanın amacı, küresel salgın döneminde üretilen sanat yapıtlarının bellek okumasını yapmak ve sanat yapıtlarında, salgın belleğinin nasıl ve hangi bağlamlarda ortaya çıktığını belirlemektir. Bu çalışma literatür taraması yapılarak oluşturulmuştur. Sanat yapıtlarının incelenmesinde ise göstergebilimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda, araştırmada ilk olarak bellek kavramı tanımlanmıştır. Belleğin günümüzde imge ve hazır nesne ile olan ilişkisi açıklanmıştır. Ardından salgın hastalıkların geçmişten günümüze sanatta nasıl ve ne şekilde yer bulduğu incelenmiş ve Covid-19 Pandemisi'nin günümüz sanatını nasıl etkilediği, dönüştürdüğü üzerinde durulmuştur. Ai Weiwei, Terry Braunstein, Volker Hermes, Duyi Han ve Yan Pei-Ming'in çalışmaları üzerinden Covid-19 salgınının sanat yapıtlarında nasıl karşımıza çıktığı ele alınmıştır. Geçmişten günümüze salgın hastalıkların toplumun her alanını olduğu gibi sanatı da derinden etkilediği ve dönüştürdüğü bilinmektedir. İncelenen yapıtlarda salgın hastalığı konu alan ya da o dönemde üretilen sanat eserleri ve yapıtlarında, ölüm, kaygı, kaos ve izole olma gibi konuların sıkça ele alındığı saptanmıştır. Covid-19 Pandemisi'nin etkileri daha çok sanatın, kurumsal yönüyle yani sanat yönetimi açısından büyük bir dönüşüme yol açsa da, uzun vadede sanatçıların işlerine daha çok yansıtacağı ve bir dönemin, toplumsal belleğini aktaran sanat yapıtlarının oluşacağı sonucuna varılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Salgın, Bellek, Pandemi, Çağdaş Sanat

<sup>924</sup> Arş. Gör., ERCİYES ÜNİVERSİTESİ1, aydilan95@gmail.com

### ÖZET

Çağdaş insan, kendi kanatları ile uçmayı sağlayacak nesnel, özgür ve eleştirel bir düşünce tarzına sahip olmalıdır. Okuma alışkanlığı, kişilerin okumayı öğrendikten sonra bu eylemi zevkle yapmalarını sağlamak için kazanmaları gereken önemli bir beceridir. Erken dönemde okuma alışkanlığı kazanan çocukların kelime hazinesi ve düşünme yeteneği artmakta buna bağlı olarak yaratıcı zekâ, dinleme ve konuşma yeteneği de gelişmektedir. Çocukluğun ilk yıllarında kitapla tanışma, onun gelecekteki tüm yıllarını etkiler. Ebeveynler ve öğretmenler, çocuğun okuma alışkanlığını kazanmasında öncü ve rehber olmalıdırlar. Pandemi süreci ve sokağa çıkma yasaklarından, toplumun her kesimi farklı şekillerde etkilenmiştir. Kısıtlamalar ve uzaktan eğitime geçme süreci, doğrudan ve dolaylı bir şekilde çocukların teknolojik araç kullanım sürelerinde de değişikliklere yol açmıştır. Teknolojik araçların kullanım süreleri, amaçları, insan sağlığı ve çocuk gelişimi üzerindeki etkileri son yıllarda dikkat çeken ve sıklıkla çalışılan konular arasındadır. Teknolojik araç kullanımının çocuklar üzerinde fiziksel, sosyal, duygusal, dil gelişimi ve bilişsel etkileri bulunmaktadır(Muslu ve Bolışık, 2009). Bu nedenle 21.yy becerileri olan kendini ifade etme, aktif katılım sağlayabilme, kendi özelliklerini fark edebilme, çevresine duyarlı, ödev ve sorumluluklarını bilen, eleştirel düşünme becerileri kazanmış, karşılaştıkları problemleri çözebilen ve kitap okuma alışkanlığı kazanmış bireyler yetiştirebilmek için kitap seçimine de dikkat edilerek projemizde kitap okuma alışkanlığının erken yaşlarda kazandırılmasını hedeflenmiştir. Çalışmamız 5 yaş grubu öğrencilerle çocuklara kitapokuma alışkanlıkları kazandırmak amacıyla Ankara ili Gümüşdere Anaokulunda 10 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Ayrıca çalışmamız 10 Türk, 2 İspanyol ve 1 Romanyalı öğretmen ile ortaklaşarak yapılmıştır. Ortaklarımızla birlikte Projemiz süresinde her ay belirlenen temalara uygun ikisi önceden belirlenmiş, biri öğretmen seçimine bırakılmış, biri de yazarını tanımaya yönelik toplamda 4 hikaye kitabı okumayı ve içeriğin etkinliklerle zenginleştirilerek müfredata uyumunu, çocukların sosyalleşmesine ve gelişim alanlarına katkı sağlamak için ortaklarımızla işbirliği içinde e-book çalışmalarını, web2 araçları ile oyunları, karma ülke takımları ile yaptığımız çalışmaları ve sanal sergimiz ile projemizi planladık. Kitapların seçiminde ve etkinliklerin planlanmasında; seçilen kitaplar ve yaptığımız bireysel ve grup etkinliklerimiz işbirlikçi, öğrenci merkezli, beyin fırtınası, problem çözme, tartışma, yaratıcı düşünme etkinlikleri ile de desteklendi. Etkinliklerimizi grubumuzdaki 10 çocukla uygularken gelişimsel farklılıklara dikkat edilerek özel gereksinimli çocuğumuzun da aktif katılımını sağlanmıştır. Velilerimizin desteği ile uyguladığımız ön test ve son test ile çocuklarımızın kitaplar ile ilgili düşünceleri hakkında fikir edinilmiştir. Web 2 araçları ile eşleştirme oyunları, puzzle, kelime bulutu ve avatar etkinlikleri yapılmıştır. Ortaklarımızla “Maya’nın Dileği” e-book kitabını hazırlanmıştır. Yazarla tanışılma etkinliklerimizde Türk ve yabancı yazarla da tanışma etkinliği düzenlenmiş ve diğer okullardaki çocuklarla iletişime geçilip, çocuklarda özgüven duygusunun oluşması hedeflenmiştir. Projemizin içerik ve teknoloji kullanımı açısından zengin olması, ortak ürünleri, pedagojik açıdan çeşitlilik ve yenilik katmıştır. Çalışmamızın sonucuna göre okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 5 yaş grubu öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarının geliştiği, işbirlikçi, öğrenci merkezli, beyin fırtınası, problem çözme, tartışma, yaratıcı düşünme becerileri

<sup>925</sup> Öğretmen, GÜMÜŞDERE ANAOKULU, anaokulugumusdere@gmail.com

kazandıkları, yazarla tanışalım etkinliği sonrasında okudukları kitapların yazarları ile ilgili daha fazla merak içerisinde oldukları ve bazı öğrencilerde kitap yazma girişimi içerisinde oldukları görülmüştür. Etkinliklerdeki web 2.0 araçları ile çocukların teknolojiyi doğru kullanarak sadece oyun için değil, öğrenme amacıyla kullanılabileceğinin de farkındalığı yaratılmıştır. Sonuç olarak teknolojik araçlarla geçirilen sürenin kısaldığı ve teknolojinin verimli kullanıldığı gözlemlenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Kitap, okul öncesi, e-twinning

## DEĞERLER EĞİTİMİNİN KAZANDIRILMASINDA DİJİTAL HİKÂYELERİN KULLANIMI: 4. SINIF ÖRNEĞİ

EMİNE KANDİN<sup>926</sup>, ASLIHAN KOCAMAN KAROĞLU<sup>927</sup>,

### ÖZET

Öğretim süreçlerinde öğrencilere kazandırılmak istenen bilgi, beceri ve değerlerin teknolojiye uygun materyallerle desteklenmesi, eğitimde etkililik ve verimliliğin artması bakımından önemli görülmektedir. Dijital hikâyeler “medya kullanımı açısından zengin hikâyeler anlatmak, paylaşmak ve korumak için dijital medyayla beraber hikâye anlatmanın antik sanat anlayışının birleştirilmesi” olarak tanımlanmaktadır (Kocaman-Karoğlu, 2016). Dijital hikâyeler, öğretimin somutlaştırılması ve materyallerle desteklenmesi açısından önemlidir. Yapılan çalışmalar öğretmenlerin, duyuşsal beceriler içerisinde soyut kavramlar olarak yer alan “sevgi-saygı, hoşgörü, sorumluluk, misafirperverlik, yardımseverlik-dayanışma” gibi değerlerin öğrencilere kazandırılması amacıyla hazırlanan materyallerin görsel-işitsel olması gerektiğini ifade ettikleri görülmektedir. Bu doğrultuda bu çalışmada ilkököl 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde yer alan “Birey ve Toplum” öğrenme alanındaki “sevgi-saygı, hoşgörü, sorumluluk, misafirperverlik, yardımseverlik-dayanışma” değerlerinin kazandırılmasına yönelik eğitim materyalleri tasarlanarak, öğretim süreçlerindeki etkisini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaçla öncelikle uygulamada seçilen değerlere yönelik Scratch programı kullanılarak dijital hikâyeler oluşturulacaktır. Oluşturulan bu dijital hikâyeler seçilen öğrenci gruplarına haftalık temalar şeklinde izletilerek değerleri kazanmaları planlanmıştır. Çalışma grubunu Samsun ili Kavak ilçesinde devlete bağlı bir ilköğretim okulunda okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmada hem nicel hem de nitel veriler toplanacaktır. Nicel veriler “İlköğretim 4.Sınıf Sosyal Bilgiler Değerler Eğitimi Ölçeği” yoluyla, nitel veriler ise öğrencilerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanacaktır. Çalışma sonuçları detaylandırılarak sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Değerler, Değerler Eğitimi, Dijital Hikâye, Dijital Hikâyeleme

<sup>926</sup> Doktora Öğrencisi, eminekandin@windowslive.com

<sup>927</sup> Doç. Dr., GAZİ ÜNİVERSİTESİ, a.kocamankaroglu@gmail.com

### ÖZET

Öğretmenlik mesleği ve etik, sık sık yan yana gelen ve aralarında sıkı bir ilişki olan kavramlardır. Öğretmenliğin, eğitim öğretim içerisinde genel olarak bireyleri doğruya, iyiye yönlendirme ve onlara örnek olma gibi misyonları var. Etik ise mesleğin misyonunu gerçekleştirirken belirli ilkelere bağlı kalmasını sağlayan kılavuzdur. Hayatın her alanında etik kavramı kendini göstermektedir. Yaşamımızı düzenleyen toplumsal ve yasal kurallara uyulması tek başına toplumsal düzenliliği sağlamamaktadır. Bunun yanı sıra kurallara hangi bakış açısıyla uyulduğu da önemlidir. Zira hem meslek hem de sosyal yaşamda karşılaşılan problemler kurallar vasıtasıyla çözülemediği bu yüzden çeşitli alanlarda etik kavramının geliştirildiği ve kurallara uyumun etik ilkeler çerçevesinde yapılması gerektiğinin üzerinde durulmaktadır. Alanda yapılan çalışmalar bir adım daha öteye götürülerek bu ilkelerin hangi bakış açısıyla uygulanması gerektiği ile ilgili görüşler ortaya atılmıştır. En çok tartışılan konuların başında etik ilkelerin hangi kıstaslara göre iyileştirileceği konusudur (Aydın, 2016). Etik ilkelerin geliştirilmesinde yaklaşımlar ise; yararcı, hak, iyilik ve adalet yaklaşımı, herkesin iyiliği yaklaşımı ve değer yaklaşımıdır (Santa Clara University, 2015). Bu kapsamda alanda dört önemli etik sistemi öne çıkmaktadır. Bunlar kural etiği (Mill, J. S. ), kişisel etik (Kant, İ.), amaçlanan sonuç etiği (Rousseau, J. J.) ve toplumsal sonuç etiğidir (Buber, M.). Öğretmenlik mesleği ise toplum içerisindeki işlevi düşünüldüğünde alanda yaşanan gelişmelerin merkezinde yer almaktadır. Geçmişten günümüze öğretmen andıyla başlayan ve 2015 yılında yayınlanan mesleki etik ilkeler genelgesi ile devam eden mesleğin etik değerler çerçevesinde yerine getirilmesi ile ilgili yapılan çalışmalar konunun yasa yapıcılar tarafından da önemsendiğini göstermektedir. Fakat öğretmenlerin bu ilkeleri algılayıp sahada nasıl bir yaklaşımla uyguladığı da önemlidir. Bu çalışmada öğretmenlerin mesleğini icra ederken etik sistemleri ile ilgili algılarını ortaya çıkarmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu Çanakkale merkez ilçede görev yapmakta olan 6 öğretmen oluşturmaktadır. Veriler yarı-yapılandırılmış görüşmeler aracılığı ile toplanmış ve tümdengelim yöntemi ile içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışma sonucunda öğretmenlerin etik ilkelere genel olarak uyduğu fakat hangi yaklaşımla bunu gerçekleştirdikleri konusunda farkındalıklarının olmadığı saptanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Öğretmenlik Mesleği, Etik İlkeler, Etik Sistemler

<sup>928</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, erhn.bozdemir@gmail.com

<sup>929</sup> Prof. Dr., ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ, nejatira@yahoo.com



### ÖZET

Başarı; kişinin eylemlerinin olumlu bir ürünü olarak tanımlanabilir. Başarı için bir işi istenilen biçimde bitirmek, elde etmek gibi kavramlarda kullanılabilir. Bu kavramlardan yola çıktığımızda başarının sadece akademik alanda olmadığını sanatta, sporda, iş yaşamında, sosyal ilişkilerde ve yaşantının tüm alanlarında başarının varlığından söz edilebilir. Diğer taraftan ise başarıdan söz edebilmek için bir amaçtan yola çıkmış olunması gerekir. Amaca ne kadar yaklaştığı başarı oranını verir. Liselere giriş sınavını dikkate aldığında öncelikle sınav sonucunda neye ulaşmak isteniyor? Ulaşmak istenen hedef/amaç gelecekteki beklentileri karşılayacak mı? Sorularına da cevap bulunması gerekir. Çünkü bir işe başlamadan önce amacını görünür hale dönüştürmek ve bu amacı isteme gücünü tam olarak belirlemiş olmak bu sürecin daha iyi yönetilmesini sağlayacaktır. Akran öğrenmesi; öğrencilerin birbirlerine yardım etmesi, bilgi ve tecrübelerini birbirlerine aktarması biçiminde uygulanan bir öğretim yöntemi olarak tanımlanabilir. Bu yöntemde öğrenciler öğreterek öğrenirler. Akran öğrenmesinde gönüllülük esastır. Arkadaşlarına destek olacak öğrenciler mutlaka gönüllüler arasından seçilmelidir. Akran öğrenmesinin çıkış noktası çocukların ya da gençlerin akranlarıyla daha iyi iletişim kurdukları düşüncesidir. Öğrencilerin, birbirleriyle eşit statüde olması, benzer tutum ve davranışlara sahip olması ve yetişkinlere oranla akranlarıyla çok daha sosyal etkileşim kurabilmeleri öğrenme süreci için olumlu katkı sağlamakta ve süreci hızlandırmaktadır. Öğretici konumundaki öğrenciler akranlarının sorunlarını daha iyi anlayabilirler ve buna ek olarak onlar için daha iyi birer model olabilirler. Akran öğrenmesinin yalnızca öğrenen konumdaki öğrenciler için değil öğretici konumdaki öğrenciler için de oldukça avantajlı bir öğretim yöntemi olduğu söylenebilir. Çünkü, öğretici konumdaki öğrenci hali hazırda var olan bilgi ve tecrübelerini arkadaşlarına aktardığı sırada tekrar etme ve pekiştirme fırsatı bulur. Bu çalışmanın amacı; bir önceki yıllarda liselere geçiş sürecini yaşayan ve hedefledikleri ortaöğretim kurumlarına yerleşen öğrencilerimizin bu süreçte izledikleri yöntem ve çalışma stratejilerini paylaşarak, ortaöğretime geçiş sınavlarına yönelik çalışma programlarına katkı sunmak ve planlamalarında fikir oluşturmaktır. Çalışma Bursa ili Merkez ilçesi 8. Sınıf veli ve öğrenci grubundan oluşmaktadır. Veriler nitel araştırma teknikleri kullanılarak yarı yapılandırılmış form aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma ile ilgili son test çalışmaları devam etmekte olup sonuçları kongrede paylaşılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** LGS, başarı, akran öğrenme, lise tercihi, öğrenci,

<sup>930</sup> Öğretmen, SAKARYA ORTAOKULU, gokhangucer@hotmail.com

### ÖZET

STEAM, S (Bilim) T (Teknoloji) E (Mühendislik) A (Sanat) M (Matematik) kelimelerinin bir araya gelmesiyle oluşan disiplinler arası uygulamalardan oluşan bir programdır. Zihinsel gelişimin %80'inin 0-6 yaş aralığında geliştiğini düşündüğümüzde, okul öncesi dönem çocuğun zihinsel gelişimi açısından altın çağdır. Bu dönemden en iyi şekilde yararlanılabilmesi, çocuk için zengin uyaranlara sahip eğitim ortamları hazırlamak, içinde bulunduğu çevreyi anlaması ve tanınması için sürekli değişen ve gelişen teknolojinin kullanımını sağlamakla mümkündür. Projede, henüz matematik fobisi gelişmemiş, hayal gücü ve yaratıcılığı sınırlanmamış okul öncesi çocuğunu üretmenin ve keşfetmenin verdiği hazzın yanı sıra, tüm merak ve keşfetme arzusunun başladığı bu dönemi en iyi şekilde değerlendirirken, işbirliği yapma, sorgulama, araştırma, gözlemlenme, sonuçları karşılaştırma ve eleştirme, empati kurma, hataları kabul etme ve hataları düzeltmek için kendini kabul etme becerilerinin kazandırılması amaçlanmıştır. Projede Türkiye (4), Romanya(2), Slovenya, Polonya, Sırbistan, Litvanya ve İtalya'da görev yapmakta olan 11 okul öncesi öğretmeni ile 200 okul öncesi çocuğu aktif olarak çalışmıştır. Öğrenci odaklı yapılan bu çalışmada, tüm etkinlikler çocuklar tarafından ve eş zamanlı olarak uygulanmıştır. Uygulamalar öncesinde öğretmenlere öntest yapılarak, hazırbulunuşluk seviyeleri ölçülmüştür. Değerlerimizden, Hayvanları koruma, Engelliler ile empati kurabilme, Yenilenebilir enerji kaynaklarını tanıma ve bunları gündelik hayatta kullanılabilir hale getirmeye yönelik çalışmalara yer verilmiştir. Ayrıca çocuklarda, kodlama, hikaye yazma, çözüm odaklı düşünme ve ürün oluşturma becerilerinin kazandırılmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Araştırmada Nitel araştırma tekniği kullanılmıştır. Projenin başında ve sonunda öğretmenlerin yapılandırılmış görüşme formu ile alınan cevaplar betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmede, proje süresince okul öncesi öğretmenlerden STEAM yaklaşımını sınıfta öğrencileri ile uygulayanların gözle görülür bir gelişim sağladıkları, teknolojiyi derste öğrenmeyi desteklemek amacı ile kullandıklarında derslerini daha anlaşılır ve eğlenceli hale getirdikleri, çocukların iletişim becerilerinde olumlu bir artış gözlemledikleri ve STEAM yaklaşımını derslerine entegre edebilme becerisini kazandıkları saptanmıştır. Çocuklara yönelik bulgular kazanım değerlendirme ve gözlem formları aracılığı ile toplanarak betimsel olarak analiz edilmiştir. Sonuç olarak çocuklarda, üst düzey düşünme becerilerinin geliştiği, özgüven duygusunun geliştiği, empati kurma ve farklılıklara saygı duyma gibi daha soyut olan kazanımların çocukların ifadelerinden yola çıkılarak kazandırıldığı tüm öğretmenler tarafından ifade edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** STEAM, kodlama, teknoloji, empati, üst düzey düşünme becerisi.

<sup>931</sup> Öğretmen, ŞAHİN YILMAZ İLKOKULU, nuraygucer@hotmail.com

## ÖĞRETİM ELEMANLARININ PERSPEKTİFİNDEN ÖĞRETİM ELEMANLARININ BİLİMSEL TUTUMLARI: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

HALİL GÜÇER<sup>932</sup>, NECLA ŞAHİN FIRAT<sup>933</sup>,

### ÖZET

Gardner (1995: 284) “bilimsel tutumun akılcılık, meraklılık, açık fikirlilik ve batıl inançları reddetme gibi boyutları” bulunduğunu belirtmektedir. Başaran (2005: 442) “bilimsel tutumu, insanın sorunlarını çözerken, duygularından sıyrılıp, gerçekleri kullanması” olarak tanımlayıp bilimsel tutumun “araştırmaya, elde bulunan bilgileri eleştirmeye, sorgulamaya, önyargıdan, dogmatik ve duygusal inançlardan kurtulmaya eğilim” olduğunu ifade etmektedir. Fives, Huebner, Birnbaum ve Nicolich’e göre (2014: 555) bilimsel tutum “bilgi ve beceriyi bilimsel süreçlere dönüştürme isteğidir”. Kaur (2013: 25) “açık fikirli olma, meraklılık ve eleştirel düşünme” özelliklerine “sebe-sonuç ilişkilerini test etmeye ve doğrulamaya hazır olma, alınan kararları tekrar gözden geçirebilme, batıl ve yanlış inançları dikkate almama, doğruluğu aramayı alışkanlık haline getirme, yapılan hesaplama ve gözlemleri şeffaflıkla paylaşma” gibi davranışsal nitelikleri de bilimsel tutum kavramının niteliklerine dahil etmektedir. Bilimsel tutum “meraklı olmak, akılcı düşünmek, yargıları sorgulamaya istekli olmak, açık fikirli olmak, eleştirel düşünmek, tarafsız olmak, dürüst ve alçak gönüllü olmak” (Pitafi ve Farooq, 2012: 383) şeklinde de ifade edilmiştir. Öte yandan Güçer (2021) bilimsel tutum kavramının öğrenciler ve belirli bir dersle sınırlandırılarak çalışılmasına karşın öğretim elemanlarının bilimsel tutum düzeyleri hakkında bir araştırmaya rastlanılmadığını belirtmektedir. Güçer (2021) “Öğretim Elemanlarının Bilimsel Tutum Ölçeğini” geliştirerek öğretim elemanlarının bilimsel tutum düzeylerini farklı değişkenlere göre ve nicel yöntemle değerlendirmiştir. Bu çalışmada getirilen yenilik ise öğretim elemanlarının bilimsel tutumlarının nitel araştırma yöntemi kullanılarak çalışılmasıdır. Bu sayede öğretim elemanlarının bilimsel tutumları üzerine daha ayrıntılı fikir sahibi olunabilecektir. Bu araştırmayla öğretim elemanlarının bilimsel tutum kapsamına yeni özellikler dahil edilebileceği ve/veya alanyazında daha önce bilimsel tutum kapsamında olduğu varsayılan kimi özelliklerin hala bu kapsamda değerlendirilip değerlendirilmeyecekleri görülebilecektir. Bu çalışmada öğretim elemanlarının gözüyle yine öğretim elemanlarının bilimsel tutumlarının derinlemesine incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla şu araştırma sorularına yanıt aranacaktır: Öğretim elemanlarına göre bilimsel tutumun özellikleri nelerdir? Öğretim elemanları, görev yaptıkları kurumda öğretim elemanlarının bilimsel tutum düzeyini nasıl görmektedirler? Öğretim elemanlarının görev yaptıkları kurumda öğretim elemanlarının bilimsel tutuma en çok uyan durumlara ilişkin görüşleri nasıldır? Öğretim elemanlarının görev yaptıkları kurumda öğretim elemanlarının bilimsel tutuma aykırı durumlara ilişkin görüşleri nasıldır? Öğretim elemanlarının bilimsel tutuma ilişkin görüşleri araştırmacılarca geliştirilecek olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilecektir. Araştırmada Dokuz Eylül Üniversitesinin farklı fakülte ve yüksekokullarında görev yapmakta olan ve maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemiyle seçilecek olan 20 öğretim elemanından görüş istenmesi planlanmaktadır. Elde edilen veriler iki araştırmacı tarafından içerik analiziyle analiz edilip sunulacaktır. Ulaşılan bulgular tartışıldıktan sonra bu bulgulara dayalı olarak öneriler geliştirilecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Bilim, Bilimsel tutum, Öğretim elemanları, Üniversite

<sup>932</sup> Öğr. Gör Dr., halil.gucer@deu.edu.tr

<sup>933</sup> Doç. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, necla.sahin@deu.edu.tr

## TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE ZEKA OYUNLARIYLA KELİME ÖĞRETİMİ

DİNÇER BEKTAŞ<sup>934</sup>,

### ÖZET

Eğitsel oyunlar; öğrenilen bilgilerin eğlenceli bir ortamda pekiştirilmesini sağlayan zihinsel, dilsel etkinliklerdir (Kalfa, 2014, s.87). Dilin gelişim sürecinde de oyunlar, birçok açıdan bireye fayda sağlamaktadır. Eğitsel oyunlar, dil öğretiminde kelime hazinesini zenginleştirmek için de önemli bir tekniktir. Sözcüklerin öğretilmesi için uzun bir süreç gerekir. İlk duyulduğunda kısa süreli belleğe alınan sözcükler, uzun süreli belleğe aktarılmazlarsa çabuk unutulurlar” (Çetinkaya, 2005). Öğretilmesi hedeflenen kelimeler ne kadar farklı etkinliklerle öğrencilere kavratılırsa öğrenme de o kadar kalıcı olacaktır. Yabancı dil öğretiminde oyunlarla her yaş grubundaki bireylere kelime öğretilir ancak farklı yaş grupları için farklı yöntemler kullanılmalıdır. Genel olarak bu oyunlar telaffuz ve sözcük bilgisini daha iyi pekiştirmek için sınıf içinde uygulanan etkinliklerdir (Demirel, 2008). Uzun bir sürede öğretililecek bir kelimeyi oyunla daha kısa bir zamanda ve meraklandırarak öğretmek mümkündür. Oyun etkinlikleriyle yabancı dil öğrenenler kelimeleri farkında olmadan edinirler. Ayrıca; dil becerisi gerektiren oyunlar sayesinde kelime hazinesi zenginleşir, cümleler daha düzgün hale gelir ve kişi kendini daha iyi ifade edebilir seviyeye ulaşır. Kara(2010)’ya göre Türkçenin yabancı bir dil olarak öğretiminde eğitsel oyunların kullanımı, öğrenci merkezli ve aktif bir öğretim metodu olmasından dolayı gittikçe yaygınlaşmaktadır. Yabancı dil öğretiminde eğitsel oyunların kullanımı her seviyede, tüm yaş grupları öğrencileri için gerekli ve faydalıdır. Eğitsel oyun bağlamında önemli potansiyele sahip oyun türlerinden biri de zekâ oyunlarıdır. Zekâ oyunlarında bireylerin görsel, sayısal, sözel, uzamsal ve sosyal zekâ alanları ile bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim alanlarını geliştirecek oyunlar yer almaktadır. Zekâ oyunları genel olarak geometrik-mekanik, strateji, görsel dikkat, akıl yürütme-işlem, sözel oyunlar olarak gruplandırılmıştır. MEB ise zekâ oyunlarını; işlem oyunları, hafıza oyunları, kelime oyunları, strateji oyunları, geometrik mekanik oyunlar ve zekâ soruları şeklinde sınıflandırmaktadır (MEB, 2015). Bu araştırma bağlamında herhangi bir eğitsel içerik sunmak amacı olmayan zekâ oyunları eğitsel içeriklerle bütünleştirilerek oyun temelli öğrenme etkinlikleri olan zekâ oyunları tasarlanacaktır. Mevcut zekâ oyunlarının yeniden düzenlenmesiyle ve öğrenme kazanımlarıyla ilişkilendirilmesiyle geliştirilen etkinliklerin öğretmenler için bir kaynak teşkil edeceği ve gelecekte öğretmenlerin derslerine uygun yeni zekâ oyunları tasarımları için de örnek olacağı düşünülmektedir. Betimsel araştırma modeli kullanılan bu çalışmada, Türkçe öğrenen yabancıların temel seviyede (A1-A2) öğrenmeleri gereken kelime ve kelime gruplarını daha kolay, kalıcı ve eğlenceli olarak öğrenmelerine yardımcı olacak zeka oyunu tasarımları sunulmuştur. Bu oyunlar, Avrupa Dil Gelişim Dosyası dikkate alınarak hedef sözcüklerin kazandırılmasına yönelik olarak seçilmiş ve düzenlenmiştir. Çalışmada yöntem olarak literatür taraması seçilmiş, dil öğretiminde eğitsel oyunlar ve zeka oyunlarının kullanımıyla ilgili yerli ve yabancı kaynaklar incelenmiştir. Oyunlar; Avrupa Dil Gelişim Dosyası’ndaki yeterliklere uygun bir şekilde, A1-A2 düzeyinde öğrenilmesi gereken sözcük ve sözcük gruplarının öğretimine yönelik olarak, uzman görüşleri de alınarak uyarlanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Türkçe Öğretimi, Zeka Oyunları, Yabancı Dil

<sup>934</sup> Doktora Öğrencisi, ULUSLARARASI DİL EĞİTİMCİLERİ DERNEĞİ, dincerbektas@gmail.com

## **BİLİM SANAT MERKEZİ ÖĞRETMENLERİNİN KOÇLUK DAVRANIŞLARINI SERGİLEME DÜZEYLERİ**

**BERNA ARAS ÇAKAR<sup>935</sup>, MUSTAFA AYDIN BAŞAR<sup>936</sup>,**

### **ÖZET**

Öğrenci koçluğu; birbirinden farklı amaçları olan, zihinsel becerileri, bilgi, yetenekleri farklı insanları belirli hedeflere ulaştırmaya yönelik bir destek hizmettir. Bu destek ilişkisinde esas olan, öğrencinin var olan potansiyeli kullanarak kendisini başarıya götüren ilkeleri benimsemesini sağlamaktır. Özellikle yaşlarına göre daha hızlı öğrenen; yaratıcılık, sanat, liderliğe ilişkin kapasitede önde olan, özel akademik yeteneğe sahip, soyut fikirleri anlayabilen, ilgi alanlarında bağımsız hareket etmeyi seven ve yüksek düzeyde performans gösteren üstün yetenekli öğrenciler için koçluk temelli destek daha bir önem kazanmaktadır. Gelişmiş eğitim sistemlerinde olduğu gibi Türkiye’de de üstün yeteneklilerin eğitimini desteklemek amacıyla, 1995 yılında, MEB Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü’ne bağlı olarak Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM) kurulmuştur. BİLSEM’ler, Okul öncesi eğitim, ilkokul, ortaokul ve lise çağındaki üstün yetenekli öğrencilerin okul saatleri dışında, bireyselleştirilmiş ve zenginleştirilmiş eğitim programlarıyla çeşitli yetenek alanlarında kendilerini geliştirmeleri amaçlı destek eğitimi sunmaktadır. BİLSEM’in işleyişi ve buradan hizmet alan öğrencilerin özellikleri, bu merkezlerdeki öğretmen çalışmalarının koçluk temelli öğretmenlik anlayışına dayanması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu çalışmanın amacı, BİLSEM’lerde görev yapan öğretmenlerinin öğrencilere yönelik koçluk yeterliliklerini ortaya koymaktır. BİLSEM öğretmenlerin öğrenci koçluk yeterlilikleri; cinsiyet, kıdem ve branş değişkenleri açısından irdelenmiştir. Çalışma, genel tarama modelinde desenlenmiş ve veriler anket tekniği ile toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen “BİLSEM Öğretmenlerinin Koçluk Yeterlilikleri” anketi, altı farklı ildeki BİLSEM öğretmenlerine uygulanmış ve istatistiksel analizler doğrultusunda elde edilen bulgulara ortaya konulmuştur. Bulgulara dayalı olarak sonuçlar, tartışma ve önerilerin geliştirilmesi çalışmaları sürdürülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Öğrenci koçluğu, BİLSEM, öğretmen yeterlilikleri.

<sup>935</sup> Öğretmen, ÇANAKKALE BİLİM VE SANAT MERKEZİ, arasberna@hotmail.com

<sup>936</sup> Dr. Öğr. Üys., ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ, mbasar.comu.edu.tr

### ÖZET

Oyun; belirli bir hedefi olsun ya da olmasın, çocuğun kendi isteği ile deneyimleyerek bireysel öğrenimini sağlayan, eğlenmek amacıyla ve içgüdüsel olarak harekete geçilen, bazen kuralları belirlenmiş ve bilinen, bazen de kendiliğinden gelişen; mutluluk, coşku, heyecan, merak duygularını da içinde barındıran davranışlardan oluşan bir etkinlik olup; fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişim açısından da destekleyici bir eylemdir. Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğüne göre ise oyun: “Yetenek ve zeka geliştirici, belli kuralları olan, iyi vakit geçirmeye yarayan eğlence” olarak açıklanmaktadır. Çağlar boyu çocuğun olduğu her ortamda oyun yerini almıştır. Savaş sırasında bombalar altında bile bir köşede oyun oynayan çocukların varlığı, her türlü zorlu yaşam olayında çocukların oyun ile hayata tutunduklarının en güzel kanıtıdır. Oyun, çocukların gelişiminde önemli yer alan bir etkinliktir ve çocukların en temel haklarından biridir. Çocuk, kendi kendine veya arkadaşları ile her alanda oyun oynamanın ve sosyalleşmenin bir yolunu bulur. Oynadığı oyunlarla sorumluluk alır, toplumsal kuralları öğrenir. Düşünce, duygu ve ilişkilerinde oyun yoluyla kontrol kazanır. Özetle oyun çocuğun dilidir. Yetişkinlerin açısından ise içindeki çocuğu ortaya çıkarmanın bir yoludur. Çocuk ile olan en etkili ve eğlenceli ortak dildir. Çocuklarla iletişim kurmanın ve onların dünyasını paylaşmanın en doğal yoludur ve en sağlıklı sonuç veren yöntemidir. Yalnızca biz yetişkinler çocuklara bir şeyleri öğretmiyoruz, onlar da bizlere çok şey öğretiyor. Üstelik çocuklar için eğlenceli, zevkli, güzel, ciddi olmayan, gönüllü yapılan yani kimse zorlamadan yapılan bir aktivitedir. Deneyimlenirken özgür olunan spontane bir süreçtir. Oyun sayesinde çocuklar kuralları, ahlakı, empatiyi, grup ruhunu ve birlikte başarmayı deneyimler. Unutmayalım makineler (teknoloji) ahlak ve değer kazandırmıyor. İnsana insan olmanın değerlerini kazandıracak olan yine insanın kendisidir. Yani eğitimin kalbi olan öğretmenlerimizdir. Bunda dolayı, siz sevgili öğretmenlerim oyun oynatın, oyun dostu olun. “Oyuna kim doyar ki?” diyerek oyun çemberimizi oluşturuyoruz. Gelin birlikte yeni oyunlar öğrenelim, yeni oyunlar oynayalım ve bu öğrendiğimiz oyunları sınıflarımızda çocuklarımızla oynayalım. İnteraktif oyunlar için sizi çembere davet ediyorum gelin her ilde kendi oyun çemberlerimizi oluşturalım.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Yaratıcı drama, oyun, çocuk, öğretmen

<sup>937</sup> Öğretmen, FATSA HALK EĞİTİMİ MERKEZİ, sahinnaile770@gmail.com

## 2015-2018 TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMLARININ DİL BİLGİSİ KAZANIMLARI AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

VELİ AY<sup>938</sup>,

### ÖZET

Dil eğitimi, kişilerin düşünme ve iletişim becerilerini geliştirmeyi amaçlar. Dil yoluyla iletişimin bir yönünü anlatma, öteki yönünü de anlama oluşturur. Bu yüzden bütün ülkelerin eğitim sistemlerinde dil eğitimine, özellikle ve öncelikle ana dili eğitime büyük önem verilir (Kavcar 1998: 12). Ana dili eğitiminin önemli boyutlarından birini de dil bilgisi öğretimi oluşturur. Dil bilgisi, kısaca bir dili ses, şekil ve cümle yapıları bakımından inceleyip bunlarla ilgili kuralları tespit eden bir bilim dalı olarak tarif edilebilir. Dil bilgisi öğretimi ise dilin ses, şekil ve cümle yapılarını birtakım yöntemler kullanarak öğrencilere sezdirme ve bu yolla onların dili etkili, doğru ve düzgün kullanmalarını sağlamaya yönelik etkinlikler yapma sürecidir. Cumhuriyetten günümüze 1981, 2006,2015 ve 2018 Türkçe öğretim programları incelendiğinde, dil bilgisi kazanımları farklı şekillerde ele alınmıştır. 1981 programında daha çok davranışçı yaklaşımla, 2015 programı öğrenci merkezli yaklaşımla, 2006 ve 2018 programları yapılandırıcı yaklaşımla hazırlanmıştır. Yaklaşımlarla beraber dil bilgisi öğretimi de farklı yöntemler ile öğrencilere aktarma yoluna gidilmiştir. Bu araştırmada 2015 ve 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programlarının dil bilgisi kazanımlarının karşılaştırılarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada veriler, nitel araştırmada veri toplama yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi yoluyla toplanmış ve içerik analizi ile analiz edilmiştir. 2015 Türkçe Dersi Programı'nda Türkçe Dersi kazanımları sınıf sınıf verilmiş ve dil bilgisi kazanımları okuma alanı içerisinde verilmiştir. 2018 programında ise dil bilgisi kuralları öğrencinin gelişimiyle bağlantılı olarak artan bir yoğunlukla aşamalı bir şekilde öğrenciye vermek amaçlanmıştır. Ayrıca programda dil bilgisi konuları ilköğretim bölümünden çıkarılmıştır. Programda kazanımlar için tek bir yaklaşım benimsenmeyip farklı yöntem ve yaklaşımlar dengeli bir şekilde kullanılması istenmektedir. Yapılan araştırma sonucunda ilköğretim Türkçe (5, 6, 7. ve 8. Sınıflar) 2015 ve 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programlarındaki dil bilgisi kazanımlarının karşılaştırmalı olarak incelendiği çalışma sonucunda; 2015 Programında öğrenci merkezli yaklaşım ile birlikte dil bilgisi konuları okuma alanının içinde verilmiştir.2018 Programında ise yapılandırmacı yaklaşımla birlikte, dil bilgisi kuralları öğrencinin gelişimiyle bağlantılı olarak aşamalı bir şekilde öğrenciye verildiği saptanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Türkçe, öğretim programı, dil bilgisi

<sup>938</sup> Uzm., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, qvayvay@gmail.com

# **PANDEMİ DÖNEMİNDE ÖĞRENCİLERE DAĞITILAN TABLET BİLGİSAYARLARIN EĞİTSEL AMAÇLI KULLANIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİN İNCELENMESİ**

**İLYAS YAŞAR<sup>939</sup>, METİN ÖZKAN<sup>940</sup>,**

## **ÖZET**

Kovit-19 (Koronavirüs) 2019 yılının Aralık ayından itibaren ülkeleri etkilemiş ve ülkelerin bütün alt kurumlarında etkisini hissettirmiştir. Kovit-19 salgını, ortaya çıktığı günden beri insanların yaşam alışkanlıklarını değiştirmiştir. Bu değişimlerin insanın merkezde olduğu örgütler ve sistemlerde de doğal olarak yaşandığı gözlenmektedir. Pandeminin oluşturduğu kriz dönemine verilmesi gereken hızlı tepki, eğitimde uzaktan eğitime geçmektir. Hızla uzaktan eğitime geçilince de öğrencilerin teknolojiye erişim sorunları hızla gündeme geldi. Bu nedenle maddi imkansızlıklardan dolayı uzaktan eğitimde çevrimiçi derslere erişemeyen öğrencilere tablet bilgisayar dağıtma kararı alınmıştır. Bu çalışma, tablet bilgisayar dağıtma sürecinde öğrenci, öğretmen ve okul idarecilerinin yaşadıklarını anlama ihtiyacından doğmuştur. Araştırmada Kovit-19 sürecinde Milli Eğitim Bakanlığınca dağıtılan tablet bilgisayarların eğitimde kullanımına yönelik öğrenci, öğretmen ve yönetici görüşleri nelerdir? problemine yanıt aranmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Bu çalışmada çoklu bilgi kaynaklarını bir okulda çalışan okul müdürü, müdür yardımcıları, öğretmenler ve öğrenciler oluşturmaktadır. Şanlıurfa'nın bir ilçesinde sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı bir konumda olan ve MEB'in dağıttığı tablet bilgisayarlardan yararlanan öğrencilerin okuduğu bir ortaokul seçilmiştir. Çalışma grubu, ortaya çıkarılmaya çalışılan duruma farklı çerçevelerden bakacak katılımcıların görüşlerini belirlemek amacıyla amaçlı örnekleme yöntemlerinden olan maksimum çeşitlilik örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Ele alınan problem durumuyla ilgili geniş çerçevede ve derinlemesine bilgi elde etmek amacıyla bu okulda okuyan 16 sekizinci sınıf öğrencisi, farklı branşlarda ders okutmak koşuluyla okulda tablet bilgisayar alan öğrencilerin en çok olduğu ilk 8 sınıf rehber öğretmeni, okul müdürü ve müdür yardımcılarının görüşleri alınmıştır. Gizliliği korumak amacıyla katılımcılar, kendilerinin belirleyeceği kod isimlerle belirtilmiştir. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini artırmak için şu aşamalar izlenmiştir: Araştırmanın yapıldığı okulun tablet bilgisayar dağıtımının yoğun olarak yapıldığı bir okul olmasına dikkat edilmiştir. Hazırlanan görüşme soruları, uzman görüşü için alanda çalışmalar yapmış araştırmacılara gönderilmiş, gelen yanıtlara göre görüşme sorularında değişiklikler yapılmıştır. Ardından pilot görüşme yapılarak görüşme sorularına son şekli verilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, tablet bilgisayar dağıtılan öğrencilerin memnun olduğu; geri kalan öğrencilerin de hayal kırıklığı yaşadığı belirlenmiştir. Öğrenciler, tablet bilgisayarların derslere yönelik ilgilerini artırdığını ifade etmiştir. Öğretmen ve yöneticiler, tablet bilgisayar dağıtım sürecinde velilerden baskı gördüklerini ifade etmişlerdir. Öğretmen ve yöneticilerin görüşlerine göre tablet bilgisayarlar, öğrencilerin çevrimiçi derslere katılımında etkili olmamıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Uzaktan eğitim, tablet bilgisayar, KOVİT-19

<sup>939</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ilyasyasar2010@hotmail.com

<sup>940</sup> Doç. Dr., GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ, ozkan.metin@gmail.com



### ÖZET

Hızla değişen dünyada eğitim birçok ülkede büyük bir sorun haline gelmiş gibi görünüyor. Öğrencilerimizi, değişimlere entegre olmalarına ve hızlı bir şekilde adapte olmalarına yardımcı olabilecek yetkinlikler ile güçlendirerek öğretim sürecini yeniden ayarlamak gerekiyor. Bu çerçevede, sosyal içermeyi bu yumuşak becerileri geliştirmek için bir başlangıç noktası olarak belirledik. Projemiz aracılığıyla öğrencilerimize, toplumu bir arada tutan şeyin aktif vatandaşlık olduğunu anlamalarını sağlamayı amaçlıyoruz.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sorumlu vatandaşlık, Eğitim, öğrenme

---

<sup>941</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, y\_celiksoy@hotmail.com

<sup>942</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, turuncu\_025@hotmail.com

## **ORTAOKULLARDA MALİ KAYNAK GEREKTİREN İHTİYAÇLAR VE KARŞILAMA YOLLARININ OKUL MÜDÜRLERİNİN GÖRÜŞLERİ İLE İNCELENMESİ**

MESUT GÜREL<sup>943</sup>,

### **ÖZET**

Eğitim, kişilerin ve devletlerin gelişmesinde çok önemli rolü olan, devletlerin ekonomik kalkınmasını etkileyen, toplumların sahip oldukları kültürel mirasları ve değerleri koruyarak gelişmesini sağlayan ve gelecek kuşaklara aktaran, vazgeçilemeyen ve önceliği değiştirilemeyen bir süreçtir. Toplumlar için bu denli öneme sahip olan bir sürecin, çok dikkatli bir şekilde ele alınıp incelenmesi ve sağlıklı bir şekilde yönetilmesi hayati bir öneme sahiptir. Toplumlar nezdinde bu denli öneme sahip bir sürecin yürütülmesinde sahadaki uygulayıcısı olan okulların yöneticilerinin önemini tartışmasız üst düzeyde olduğu aşikardır. Öğretmenlik mesleğinin yanında Valilik makamı onayı ile ek görev olarak yapılan Okul Müdürlüğü görevinin çalışma şartları, zorlukları herkes tarafından bilinmektedir. Kurumsal liderlik, eğitim-öğretim işlerinin planlı ve düzenli yürütülmesinin yanısıra okulun maddi ihtiyaçlarının karşılanması, eksikliklerin giderilmesi ve düzenin sağlanması da müdürlük mesleğinin önemli bir kısmını teşkil etmektedir. Yapılan araştırmanın temel amacı, ortaokullarda görevli okul müdürlerinin görüşleri alınarak ortaokulların mali kaynak gerektiren ihtiyaçlarını belirlemek, bu ihtiyaçlarının giderilmesi için gerekli olan mali kaynakların nasıl elde edildiğini tespit etmek ve okulların mali ihtiyaçlarının karşılanmasında okul müdürlerinin çözüm önerilerini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu 20 ortaokul müdürü oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen “yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmıştır. Görüşme formunda yer alan soruların, görüşme amacına uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla, uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlardan gelen öneriler ve eleştiriler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırma verileri incelendiğinde elde edilen bulgular doğrultusunda ortaokullarda mali kaynak gerektiren ihtiyaçlar sekiz ana başlıkta toplanmıştır. Bu ihtiyaçlardan en çok bakım ve onarım ihtiyaçları belirtilmiştir. Okul müdürlerinin mali kaynak gerektiren ihtiyaçları giderme yolları da dört ana başlıkta toplanmış en çok velilerden gelen bağışlar belirlenmiştir. Ortaokullarda elde edilen mali kaynakların okulun ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Okul müdürleri tarafından velilerin okullara bakış açısını değiştirmek, okul aile birliği çalışmalarında özverili çalışmalar ile okula katkıda bulunmak, okulların sosyal çevresi ile olan ilişkilerinde daha fazla etkileşimde bulunmak ve bakanlık tarafından ortaokullara ödenek verilmesi gibi önerilerde bulunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Ortaokul, Okul müdürü, Mali kaynak

<sup>943</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mesut.gurel@hotmail.com

## **OKUL İDARECİLERİNİN OKUL REHBERLİK SERVİSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

**ÇİĞDEM ÖZKAN<sup>944</sup>,**

### **ÖZET**

Okullarda yapılacak olan rehberlik faaliyetleri, bireysel çabalar ile ilerleyebilecek bir etkinlik grubu değildir. Bu faaliyetlerin etkili ve başarılı bir şekilde yürütülebilmesi için, okul idarecilerinin işbirliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu işbirliğin oluşmasından sorumlu kişi ise okul idarecidir. Bu sebeple araştırmanın temel amacı, okul idarecilerinin okullarda faaliyet gösteren okul rehberlik servislerine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Sakarya ilinde bulunan ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan 60 okul müdürü ve müdür yardımcısı oluşturmaktadır. Araştırmada veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen “yarı yapılandırılmış görüşme formu” ile toplanmıştır. Görüşme formunda yer alan soruların, görüşme amacına uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla, uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlardan gelen öneriler ve eleştiriler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. İçerisinde bulunulan salgın sürecinden dolayı araştırmada idareciler ile yapılan görüşmeler e-posta yoluyla yapılmış, elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırma verileri incelendiğinde elde edilen bulgular doğrultusunda; okul idarecilerine göre rehberlik servisinin okullar için gerekli olduğu, öğrencilerin akademik başarıları üzerinde olumlu etkisi olduğu, sorunlara müdahale ederken genellikle önleyici ve iyileştirici şekilde önlem aldıkları ve psikolojik danışmanların öğrencilere yönelik yaptıkları çalışmaların en çok bireyi tanıma ve yönlendirme çalışmaları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Rehberlik, Okul, Rehberlik servisi, Okul yöneticisi

<sup>944</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, cigdemozkan54@hotmail.com

## STEM'İN KODU HİKAYENDE SAKLI E TWINNING ÇALIŞMA ÖRNEĞİ

KEMAL OĞUZ<sup>945</sup>, BURCU AKBAŞ<sup>946</sup>, ÖZNUR AKSAN<sup>947</sup>,

### ÖZET

Yaratıcı düşünmenin gelişiminin hayatın ilk yıllarında, bireyin erken çocukluk evresinde başladığı bilinmektedir. Okul öncesi dönemde çocuklar oyuncak askerleri için kale, bebekleri için evler veya yataklar, hayvanları için barınaklar veya arabaları için garaj inşa etmekte ve çeşitli araç ve materyalleri kendi amaçları doğrultusunda kullanarak bir şeyler tasarlamaktadır. Bu dönemdeki çocukların tasarım uygulamalarına karşı bu doğal meraklarından dolayı okulda veya okul dışında oynadığı oyunların birçoğunun tasarım aktivitesi özelliği taşıdığı görülmektedir. Çocuklar bu tür tasarıma dayalı eğitsel oyunlarda yaşadıkları deneyimler ve yaptıkları gözlemler sayesinde bilim ile mühendisliği birleştirir, kendilerinin oluşturdukları bilgiler ve yaptıkları açıklamalar ile etraflarındaki fiziksel dünyayı anlamaya ve açıklamaya çalışır. Yaptıkları bu açıklamalar genellikle bilimsel olarak (uzun bina yapmak için uzun blokları kullanmamız gerekir) doğru olmamasına rağmen merak ve deneyimin sürekliliği sayesinde fen ile mühendisliği birleştirme anlayışını geliştirir. Bu tasarım etkinlikleri çocuklara sadece fen, matematiksel düşünme ve mühendislik (STEM) alanlarında anlamlı tecrübeler sağlamakla kalmamakta, aynı zamanda çocukların motor becerilerini ve yaratıcı becerilerini geliştirmekte ve gerçek bir mühendisliğin iskeletini (temelini) oluşturmaktadır. STEM eğitimi çerçevesinde mühendislik tasarımı, STEM eğitim yaklaşımı için gerçek yaşam bağlamı sağlayarak anlamlı öğrenmenin gerçekleştirilmesine imkân tanıyan ve fen, matematik eğitimi bağlamında diğer STEM disiplinlerinin entegrasyonunu sağlayan pedagojik bir araçtır. Mühendislik tasarım sürecinin yer aldığı STEM etkinliklerinde bireyler bir ürün tasarlamakla birlikte problemi anlayıp çözmeye çalışmakta, birden fazla çözüm önerisi sunmakta, problemi içselleştirdiği için beklenmedik zorluk ve problemler ile başa çıkması konusunda yetkinlik kazandırmakta ve olası çözüm önerilerini sunarken yaratıcılıklarını kullanmaktadır. Bu bağlamda Ankara ili Osman Hamdi Bey Ortaokulunda 20 anasınıfı öğrencisi ile öğrencilerin fen, matematik, teknoloji, mühendislik gibi disiplinlerdeki bilgileri seçme, kodlama etkinlikleri ile algoritmik değerlendirmeyi geliştirme, anlatılan hikayeler ile oluşturulan problemlerin somutlaştırılmasının sağlanması ve öğrencilere 21.yy becerilerinin kazandırılması hedeflediğimiz projemizde 1 Bulgaristan, 1 Polonya ve 16 Türk ortak ile çalıştık. Projemizin hedefleri arasında öğrencilerimize bir ihtiyaç/problem yaratıp, ihtiyaç ve problemlerini çözmeye becerileri kazandırmak yer almaktadır. Bu doğrultuda projemizde geri dönüşüm malzemelerinin doğada kendiliğinden kaybolmadığını gözlem yaparak deneyimledik. Geri dönüşüm malzemeleri ile kostümler, kendi oyuncuğumuz olan özgün robotlar, robotik kodlama etkinlikleri ve güneş enerji paneli ile çalışan arabalar tasarladık. Bu sayede günlük hayatta karşılaşılabileceğimiz sorunlar ile başa çıkma kabiliyetine ulaşmayı hedefledik. Bunun sonucunda öğrencilerimizde teknoloji ve teknolojik aletlere karşı ilgi duyan ve araştıran, 21.yy becerilerinin gelişmesine katkıda bulunan, grupta çalışma becerisine sahip, kendini ifade eden ve iletişim kurabilen, görev ve sorumluluklarının farkında olan, gözlem ve problem çözme yeteneği gelişmiş öğrenciler olduğu gözlemlenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** e Twinning, STEM, Hikaye

<sup>945</sup> Öğretmen, SEVGİ ANAOKULU, kemal\_oguz32@hotmail.com

<sup>946</sup> Öğretmen, SEVGİ ANAOKULU, sevgidekont@gmail.com

<sup>947</sup> Öğretmen, OSMAN HAMDİ BEY ORTAOKULU, oznuraksan06@gmail.com

## **BİRİNCİ KADEME OKUMA YAZMA KURSIYERLERİNİN YAŞANTILARINDAN OKUMAZ YAZMAZLIK DENEYİMLERİ: FENOMENOLOJİK BİR ANALİZ**

ŞENNUR GÜNAY<sup>948</sup>, BİRGÜL ULUTAŞ<sup>949</sup>,

### **ÖZET**

Demokrasilerin yaygınlaştırılması, ülkelerin kalkınması ve geçmişle gelecek arasında bağ kurabilmek için eğitilmiş bireylere ihtiyaç vardır. Bunun yolu da okuma yazma bilmekten geçer. Türkiye’de okumaz yazmazlık sorunu zaman geçtikçe derinleşerek her dönemde gündem olmuştur. Yetişkinlerin temel eğitimi de bu sorunun bir boyutunu oluşturmaktadır. Bu araştırmada yetişkin bireylerin okuma yazma öğrenmeleri için Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmış olan birinci kademe okuma yazma programına katılan kursiyerlerinin, okumaz yazmazlığa dair yaşantıları ile okuma yazma öğrenme süreçlerindeki olumlu ve olumsuz deneyimlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Yapılan çalışmada nitel araştırma desenlerinden “fenomenoloji” yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Zonguldak Fatih Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüğü’nde farklı tarihlerde açılmış olan Birinci Kademe Okuma-Yazma kursunu tamamlamış olan 10 yetişkin kursiyerden oluşmaktadır. Çalışmada verilerin toplanması amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler “betimsel analiz” yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırma esnasında elde edilen bulgulardan bazıları ayrıca incelemeye değer türdendir. Araştırmada elde edilen bulgulardan bir tanesi, yüksek gelire sahip, sosyal çevresinin çok olduğunu, herkesle görüştüğünü ve arkadaşlarının okur yazar olmadığı hakkında bilgilerinin olmadığını belirten bir katılımcı; “hiç kimse bilmiyordu, (okuma yazma bilmediğimi) söylemedim”. İfadesini kullanmıştır. Bazı katılımcılar; okuma yazma öğrenme isteğiyle evdeki düzenlerinin değişmemesi için kendilerinden fedakarlık yaparak ev düzenlerini kurslarının gün ve saatlerine göre düzenlediklerini”. İfade etmişlerdir. Resmi işlerde yazılı bir belgeyi okumak, anlamak ve yazılı kısımları kabul ettiğine dair imza atmak okuma yazmanın önemini artırmaktadır. Bu durumu yaşayan bir katılımcı “Eşim cezaevine girdiğinde kapıma sürekli evraklar geliyordu. Okuyordum imza atmıyordum. Çünkü biliyordum imza atınca başım belaya girecekti. Haciz kağıdıydı başıma iş açılacaktı. Onun için okuma yazmanın ne kadar önemli olduğunu anladım” ifadesi okuma yazmaya duyulan ihtiyacı açıklamaktadır. Araştırmada elde edilen sonuca göre, kursiyerlerin okuma yazma öğrendikten sonra bağımsız hareket etme becerisi kazandıkları görülmüştür. Ayrıca sınıf ortamında öğretmenleri ve arkadaşlarıyla kurdukları iletişim ile okuma yazma öğrenirken sosyalleştikleri gözlemlenmiştir. Yetişkin kursiyerlerin birçok zorluğa rağmen okuma yazma öğrenmeleri kendilerinde özgüven artışı sağlamıştır. Yaşam Standartları, yüksek sosyo ekonomik düzeyde olan bireylerin, ekonomik gücün getirdiği refah seviyesiyle günlük ihtiyaçlarını gidermede güçlük çekmeden çözüme ulaşabilmeleri nedeniyle okuma yazma öğrendikten sonra hayatlarında değişen bir şeyin olmadığı görülmüştür. Bu durumun tersine sosyo ekonomik düzeyi asgari ücretin altı olan katılımcıların okuma yazma öğrendikten sonra hayatlarında olumlu değişimlerin olduğu görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Halk Eğitim, yetişkin eğitimi, okuma-yazma, kursiyer, deneyimler.

<sup>948</sup> Öğretmen, ZONGULDAK FATİH HALK EĞİTİMİ MERKEZİ, sennurgunay1967@gmail.com

<sup>949</sup> Dr. Öğr. Üys., ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ, ulutas.birgul@gmail.com

# **TÜRKİYE’DE UZAKTAN EĞİTİM TEMALİ COVID-19 SALGINI SÜRECİNDE YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

**MEHMET SENA ATAŞ<sup>950</sup>,**

## **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim temalı yapılan lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelemesidir. Araştırmada uzaktan eğitim ile ilgili YÖK (Ulusal Tez Merkezi) veri tabanında kayıtlı 34 yüksek lisans doktora ve Tıpta uzmanlık tezi incelenmiştir. Bu tezlerden 25 tanesi yüksek lisans, 8 tanesi doktora ve 1 tanesi Tıpta uzmanlık tezidir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden doküman (belge) analizi yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda Covid-19 döneminde yapılan tezlerden en çok 2020 yılında lisansüstü tezler yapıldığı ve bu tezler incelendiğinde de en çok yüksek lisans alanında tezlerin yapıldığı daha sonra doktora tezinin yapıldığı görülmüştür. 2020 yılında uzaktan eğitim ile ilgili yapılan tezler ele alındığında yüksek lisans tezlerinin 14 tane ve doktora tezlerinin de 6 tane olduğu görülmüştür. Covid-19 döneminde hem yüksek lisans hem de doktora tezleri en çok 2020 yılında yapılmıştır. 2021 yılında ise 11 yüksek lisans ile en çok tezin yüksek lisans alanında yapıldığı daha sonra 2 adet doktora tezi ve 1 adet tıpta uzmanlık alanında tezlerin yapıldığı görülmüştür. 2020-2021 yılları arasında yapılan çalışmalar incelendiğinde Tıpta uzmanlık alanında sadece 1 çalışmanın olduğu ve doktora tezlerinin yüksek lisans tezlerinden daha az olduğu sonucuna varılmıştır. Yapılan tezlerin yöntem kısmı incelendiğinde en çok bilimsel araştırma desenlerinden nicel araştırmanın yapıldığı daha sonra nitel araştırmanın yapıldığı görülmüştür. Bu tezlere en çok Gazi üniversitesi, Ankara ve Hacettepe üniversitelerinin öncülük ettiği görülmüştür. Araştırmaların örneklemlerinde en çok ortaokul öğrencilerin örnekleme oluşturduğu ve örneklem olarak en çok amaçsal örneklem oluşturduğu görülmüştür. Yapılan çalışmalar konu olarak ele alındığında, genel olarak uzaktan eğitim ile ilgili öğretmen ve öğrencilerin tutum ve görüşlerine ağırlık verildiği tespit edilmiştir. Yapılan tezlerin kaynakçalarına bakıldığında ise daha çok yerli kaynaklara öncelik verildiği doktora ve yüksek lisanslar karşılaştırıldığında ise ikisinin de yerli ve yabancı kaynak kullanımında benzer sonuçlar görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELER:** Doktora Tezi, Yüksek Lisans Tezi, Uzaktan Eğitim.

<sup>950</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mehmetseenaatas@hotmail.com

### ÖZET

Öğretmen adaylarının genel olarak iyi bir matematik öğretimine ve mesleklerine ilişkin nasıl bir algıya sahip olduklarının belirlenmesi, geleceğin öğretmenleri olmaları bağlamında önem arz etmektedir. Bu araştırmada da öğretmen adaylarının iyi bir matematik öğretimi ve öğretmenine yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Tarama araştırması niteliğindeki araştırmada öğretmen adaylarının matematiği öğretmede öğretmenin rollerinin neler olduğuna ve iyi bir matematik öğretiminin gerçekleşeceği sınıfın neleri içereceğine ilişkin görüşleri betimlenmeye çalışılacaktır. Çalışma grubunda bir yükseköğretim kurumunda öğrenim gören ve amaçlı örnekleme yoluyla belirlenen toplam 108 ilköğretim matematik öğretmen adayı bulunmaktadır. Bir anket veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Bu anket açık uçlu iki sorudan oluşmaktadır. Kapsam geçerliliği için iki alan uzmanı ve bir ölçme değerlendirme uzmanının görüşü alınmıştır. Bir dil uzmanına da başvurulmuştur. Öğretmen adaylarından iyi bir matematik öğretiminin gerçekleşeceği sınıfın neleri içereceğini belirtmeleri istenmiştir. Ayrıca bir öğretmenin matematiği öğretmede başarılı olabilmesi için ne gibi rollerinin olması gerektiğini belirtmeleri beklenmiştir. Veriler microsoft excel belgesine girilmiştir. Veriler doğrultusunda içerik analizi gerçekleştirilecektir. Böylece kategoriler elde edilecektir. Bu kategorilerin ortaya konmasında frekanstan yararlanılacaktır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik önerilere yer verilecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Matematik öğretimi, matematik öğretmeni, hizmet öncesi öğretmen yetiştirme.

---

<sup>951</sup> Arş. Gör. Dr., BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ,

### ÖZET

Görsel kültür mağara duvarlarından, tuale, “camera obscura” icadıyla fotoğrafa, oradan analog görüntüye ve oradan da dijital imajlara evrilerek insanın gerçeklik algısını sadece temsiliyet bakımından değil kültürel bakımdan da dönüştürmüştür. Teknolojinin belirleyici olduğu bu tür dönüşümler çevremizle ilişkimizi yeniden tanımlarken kültürel alana yönelik farklı söylemler ve tartışmaları da beraberinde getirmektedir. İnternetin icadı ve sonrasındaki gelişmeler toplumlara kendine has ve yeni bir “dijital dünya kültürü” yaratmıştır. Bu kültürü hızla kabullenen toplumlar teknoloji temelli bir yaşam düzenini benimsemiş gözükmekte, kültürler arası bir entegrasyon ile farklı bir dünyaya adapte olmaya başladıkları gözlemlenmektedir. Bu durumda günümüzde teknoloji olgusunun, toplumsal değişim ve gelişmenin öncüsü konumuna geldiği anlaşılmaktadır. Geleneksel medya araçlarının yerini yeni medya araçlarına bıraktığı son dönemde internet ve ona bağlı olarak gelişen dijital temelli meta-verse gibi siber dünyalar artırılmış gerçeklik ortamlarını günümüzün en önemli keşiflerden biri haline getirmektedir. Kısaca günümüzde meta-dünyalar (meta-verse) adıyla anılan bu olası yaşam alanları siber alanda sadece tasarımsal, yazılımsal ve bilgiye ulaşım bakımından bilme, görme ve seçme edimine yönelik değildir. Doğası itibarıyla bu meta kültürel alan duyuşsal, bilişsel ve psiko-motor becerileri bütünlük içinde işleterek bireyin olası çevresini oluşturması, onu olası varoluşsal süreçlerde deneyimlemesi hatta onunla olası kültürel ilişkisini yeniden biçimlendirmesi bakımından görsel kültür üretim araçlarının deneyimle bağlamını farklı bir konuma taşımaktadır. Bu durumda toplumu yeniden tanımlayan bir deneyim alanı oluşturma farkıyla meta-verse kültürel alanda toplumsal olan ne varsa onu yeniden tanımlamaya ve oluşturmaya yönelik bir çaba olarak görülebilir. Bu açıdan meta verse bireyden topluma her alanda alışılmışın dışında farklı bir kültürel alan yaratmaktadır. Bu bağlamda Meta verse özne-nesne ilişkisi yönünden sadece fark yaratan eğlence amaçlı bir gerçeklik algısı olarak görülmemelidir. Meta verse “bir tür farklılığın fark yaratması” diyebileceğimiz bir buluş olarak siber algı ve meta estetik çağını da başlatmış olabilir. Bu makalenin amacı doğadan temsile, temsilden gerçekliğe ve oradan gösterge ve işarete doğru ilerleyen ve teknolojik gelişmelerle toplumsal bilincimiz üzerinde etkisi güçlenen görsel kültür alanındaki teknolojik dönüşümlerin izlerini takip ederek dijital kültür ve siber çağın özelliklerini keşfederek meta-verse olarak adlandırılan bu ortamın estetik bilincimize dolayısıyla, kültürel alını belirlemedeki rolü tartışılmaktadır. Araştırma bulgularına betimsel tarama yöntemiyle ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Görsel Kültür, Dijital Çağ, Görme Kültürü, meta-verse

<sup>952</sup> Prof. Dr., ERCİYES ÜNİVERSİTESİ, aygul.aykut@gmail.com



## OKUL YÖNETİCİLERİNİN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİNE YÖNELİK TUTUMLARI: BİR ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

İSMAİL YILMAZ<sup>953</sup>, METİN ÖZKAN<sup>954</sup>,

### ÖZET

Okul rehberlik hizmetleri, bireylerin kendini tanıması, problemlerini çözebilme yetileri kazanması, kendiyile ilgili gerçekçi kararlar alması, yeteneklerini en üst düzeyde geliştirmesi ve nihayetinde kendini gerçekleştirme için alan uzmanları tarafından bireye sunulan psikolojik yardımlardır. Bireylerin sosyal-duygusal, akademik ve kariyer gelişimlerini sağlamak amacıyla rehberlik hizmetlerinin, eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçası olduğu kabul edilmektedir. Okul rehberlik hizmetlerinin işlevselliği ise okul personelinin ortak anlayış birliğine ve takım olarak hareket etmesine bağlıdır. Okul rehberlik hizmetlerinin hedeflenen etkinlikte sunulmasında okul yöneticilerinin sürece katılımları vazgeçilmez bir faktördür. Okul yöneticileri davranışları ile sorumlusu olduğu okulun atmosferini etkileyebilmektedir. Buradan hareketle okul rehberlik hizmetlerinin başarısında incelenmesi gereken önemli bir değişkenin okul yöneticilerinin rehberlik hizmetlerine yönelik tutumları olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle araştırmada, okul yöneticilerinin okul psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine yönelik tutumunu ortaya koymak amacıyla bir ölçme aracı geliştirmek amaçlanmıştır. Ölçek geliştirme sürecinde, aşağıdaki kontrol listesinden yararlanılmakta olup izlenen ve izlenecek olan aşamalar şu şekilde olacaktır;

- Konu ile ilgili alanyazın taraması yapılmıştır.
- Madde havuzu oluşturulma aşamasında alanyazından yararlanılmıştır.
- Madde havuzu oluşturulma aşamasında hedef gruba kompozisyon yazdırılmış ve görüşmeler yapılmıştır.
- Madde havuzu oluşturulurken hedeflenen madde sayısının iki ya da üç katı madde yazılmıştır.
- Madde havuzu oluşturulma aşamasında alan uzmanlarından yararlanılmıştır.
- Madde havuzu oluşturulma aşamasında ölçme uzmanlarından yararlanılmıştır.
- Madde havuzunda uzmanlardan gelen geribildirimler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Ölçek madde havuzu bu aşamada 82 maddeden oluşmaktadır. Bu aşamadan sonra:

- Ölçeğin uygulama yönergesi hazırlanacaktır.
- Hedef grubun (örneklem) dışındaki daha küçük bir gruba anlaşılabilirlik açısından değerlendirilmek üzere maddelerin ön deneme uygulaması yapılacaktır.
- Madde havuzunda ön uygulama sonrasında gerekli düzeltmeler yapılacaktır.
- Hedef grup büyüklüğü 300 ve üstü olarak belirlenecektir ancak madde sayısı da dikkate alınacaktır.
- Madde analizleri yapılacaktır.
- Geçerlik çalışmalarında açılımlayıcı faktör analizi (AFA) yapılacaktır.
- AFA sonrası yapının doğruluğunu test etmek için tekrar veri toplamak için ölçek sayısı ile orantılı örnekleme ulaşılarak doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılacaktır.

<sup>953</sup> Öğrenci, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI1, GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ2, pdr.ismailyilmaz@gmail.com

<sup>954</sup> Doç. Dr., , ozkan.metin@gmail.com

- Kapsam geçerliliği kanıtları sunulacaktır.
- Ölçüt geçerliliği için uygun bir değişkenle yapılan test sonuçları paylaşılacaktır.
- Güvenirlik analizleri eşdeğer yarılar ve Cronbach Alfa yöntemiyle gerçekleştirilecektir.

Sonuç olarak, rehberlik servislerinin işlevini yerine getirmesinde belirleyici olan okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine yönelik okul yöneticisi tutumlarını belirleyecek olan geçerliliği yüksek bir ölçme aracı elde edilecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul yöneticisi, rehberlik hizmetleri, psikolojik danışma hizmetleri

## **KADINLARIN İSTİHDAMINDA HAYAT BOYU ÖĞRENME KURUMLARININ ROLÜ: DENİZLİ/ÇAL ÖRNEĞİ**

**YASİN TEMEL<sup>955</sup>, MEHMET DENİZLİ<sup>956</sup>,**

### **ÖZET**

Ekonomide sürdürülebilir büyüme ve kalkınmanın sağlanmasında, üretim kaynaklarının etkin bir şekilde kullanılmasında emek önemli bir role sahiptir. Kadınların iktisadi hayata ve istihdam imkanlarına sahip olması toplumsal gelişim ve refah düzeyini artırmaktadır. Ülkelerin refah düzeylerini güçlü bir hale getirebilmek için toplumda farklı dezavantajlara sahip insanlara sürdürülebilir fırsatlar sunmak gerekmektedir. Bu nedendir ki ülkeler ve kurumları bu hususları hükümet programlarında, kalkınma planlarında ve stratejik planlarında hedefler ve ilan ederler. Ülkemizde de beş yılda bir ilan edilen kalkınma planlarında geliştirilmesi açısından belirlenen öncelikli konular, hedefler, politikalar açıklanmaktadır. 11. Kalkınma Planı'nda yer alan "2.3.Nitelikli İnsan Güçlü Toplum" başlığı altında eğitimin öneminden, toplumun eşit biçimde eğitime hakkından ve bunun sağlanması, 542. maddesinde "Güçlü toplumun inşası kadınların güçlenmesiyle mümkün olacaktır. Bu bağlamda, kız çocuklarının ve kadınların eğitim ve öğrenime erişimi ile sosyal ve ekonomik hayata katılımının artırılması, kaynaklara erişimin kolaylaştırılması, kadının toplum içindeki statüsünün geliştirilmesi için farkındalığın artırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır" ve 573.1. maddesinde "Gençlerin, kadınların ve sosyal yardım alanların işgücü piyasasına katılımını sağlamaya yönelik hedef grup, sektör, bölge odaklı aktif işgücü programlarının uygulanması ve kursiyerler ile katılımcıların programlar sonrasında istihdam edilmelerini kolaylaştırmaya yönelik beceriler kazanmaları sağlanacaktır." maddeleri bu araştırmada yer verilen fark yaratan iyi uygulama çalışması için çıkış noktası olmuştur. Çalışma 2020 yılının başında, Denizli/Çal İlçesinde Halk Eğitimi Merkezi'nin kapalı köy okullarını atölye haline getirerek yöredeki kadınlara eğitimler ve uygulamalarla daha donanımlı bireyler haline getirilmelerini, işgücü alanında rol almaları, ev ekonomilerine katkı sunmaları, edindikleri bilgi ve becerilerle yeni iş alanlarını açmak ve refah düzeylerini yükseltmek hedefleriyle başlamıştır. Kapalı köy okullarındaki atölyelerle maske üretimi, şapka üretimi, çanta üretimi, geleneksel el sanatları ürünleri üretimi, tarımsal üretim, gıda işleme ve paketlenme işleri yapılmakta ve döner sermaye işletmesi aracılığıyla ürünler satılmaktadır. İlçede zor koşullarda ekonomik sıkıntılar yaşayan kadınlara öncelik verilerek başlanan kısmi zamanlı bu istihdamlar aracılığıyla yöre kadınlarına özgüvenlerinin sağlanması, aile ekonomilerine katkıda bulunmaları, iş bulabilme ya da işini kurabilme tecrübeleri kazanmaları ve girişimcilik alanlarında fırsatlar sunarak desteklenmeleri sağlanmıştır. Hayat boyu öğrenme süreçlerinde kadın istihdamına yönelik fark yaratan bu ve benzer çalışmaların kalkınma planları ve hedeflerine ulaşmada, toplumsal refah ve gelişim düzeylerinin artmasında önemli bir katma değer rolü bulunmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kadın, İstihdam, Hayat Boyu Öğrenme, Refah

<sup>955</sup> Doktora Öğrencisi, DENİZLİ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, yasin.temel@meb.gov.tr

<sup>956</sup> Öğretmen, DENİZLİ ÇAL HALK EĞİTİMİ MERKEZİ, mhmtndzl@hotmail.com

## **YARATICI DRAMA ÖNEMİ VE YARARLARINA İLİŞKİN FARKLI KADEMELERDEKİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

**GAMZEGÜL ENGİN<sup>957</sup>, SEZGİ ÇAVUŞOĞLU BAYRAM<sup>958</sup>, NAGİHAN IŞIK<sup>959</sup>, BELGİN KURAL ÖZMEN<sup>960</sup>, ESİN AKIL<sup>961</sup>,**

### **ÖZET**

Okul öncesi dönem ve ilköğretimin ilk yılları ile başlayan okul çağı çocukların evden uzaklaşarak sosyalleşmeye, aile dışındaki insanlarla iletişime geçmeye başladıkları dönem olup okul yılları ilköğretim ve ortaöğretim öğrenimleri ile zorunlu eğitim çağı olarak devam eder. Bu çağlarda edinilen kazanımlar, bireylerin kişiliklerini şekillendirerek tüm hayatları boyunca etkili olmaktadır. Okul ortamındaki kazanımlar hem bilişsel hem duygusal hem de sosyal gelişim adına önem taşımaktadır. Çocukluktan yetişkinliğe her birey kendini kolay ifade edebileceği, rahat ve güvende hissedeceği etkinliklerle enerjisini boşaltabileceği ortamlara daha hızlı uyum sağlayarak kendini gerçekleştirebilir. Yaratıcı drama etkinlikleri bu uyum ve kazanımlar için önemli rol oynar. Yaratıcı drama ile, bilgiye yaparak yaşayarak, gözlemleyerek ulaşılmış olur, aktif katılımcı olarak edinilen bilginin ise daha kalıcı olduğu bilimsel olarak yapılan çalışmalarla ortaya konulmuştur. Tüm bunlardan yola çıkarak; “yaratıcı drama”nın okul öncesi eğitim döneminden ortaöğretime kadar farklı öğretim kademelerinde kullanımının önemi ve sağladığı yararların neler olduğunu okul öncesi, ilköğretim, ortaokul ve ortaöğretim öğretmenlerinin yaratıcı dramanın derslerde kullanımı ile ilgili görüşlerini ve öğrenim kademeleri arasındaki görüş farklılıklarını ortaya koyabilmek amacı ile bu çalışma yapılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış, veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. 10 okul öncesi, 10 ilköğretim, 10 ortaokul Türkçe ve 10 ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olmak üzere toplamda 40 katılımcıya yarı yapılandırılmış 4 adet soru yöneltilerek (Okul sürecinde öğrencilere hangi özelliklerin kazandırılması gerektiğini düşünüyorsunuz? Ders içi etkinliklerinizde yaratıcı drama çalışmalarına yer verir misiniz/neden? Yaratıcı Drama çalışmalarının önemi ile ilgili görüşleriniz nelerdir? Yaratıcı Drama'nın ders içi etkinliklerde sağladığı yararlar sizce nelerdir?) veriler toplanmış, veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Sonuç olarak; çalışmaya katılan okul öncesi, ilköğretim, ortaokul Türkçe ve ortaöğretim Türk Dili öğretmenlerinin, yaratıcı dramanın tüm eğitim kademelerinde bireylere, kendine güven, kendini açık net ifade edebilme, duygusal gelişim, koordinasyon, bağımsız düşünme ve karar verme yaratıcı düşünme, estetik bakış açısı, çok yönlü düşünme, iş birliğine açık olma, etkinliklere aktif katılım, empati, saygı, hoşgörü, eleştirel bakış açısı, yorumlama yeteneği, çatışma yönetme, çözüm üretebilme yeteneği kazandırılması gerektiğini ifade etmiştir. Çalışmaya katılan okul öncesi öğretmenlerin tamamı, ilköğretim öğretmenlerinin tamamı yakını, ortaokul Türkçe öğretmenlerinin yarıya yakını, ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin dörtte biri derslerinde yaratıcı drama çalışmalarına yer verdiklerini, katılımcı öğrenimin gerçekleşmesi için yaratıcı dramanın etkili bir yöntem olduğunu düşündüklerini ifade etmişlerdir. Derslerinde yer vermeyen öğretmenler de yaratıcı dramanın etkili olduğunu düşündüklerini ancak zaman yetersizliği, kaynak ve ortam yetersizliği ile sınav hazırlıkları yüzünden

<sup>957</sup> Uzm., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, gamzegulengin@gmail.com

<sup>958</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, sezgibayram@gmail.com

<sup>959</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, isiknagihan56@gmail.com

<sup>960</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, kuralozmen@gmail.com

<sup>961</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, esinakil@gmail.com

yeterli zaman ayıramadıklarını ifade etmişlerdir. Katılan tüm öğretmenler yaratıcı dramının çok önemli olduğunu hem bilişsel hem sosyal hem duygusal hem de psiko motor gelişim açısından gerekli olduğunu ifade ederken yaratıcı drama ile, empati, hoşgörü, saygı, hayal gücü, yaratıcılık, güven, kendini ve çevreyi tanıma, toplumsal farkındalık, olaylara duyarlılık, eleştirel düşünme, estetik bakış açısı, iletişim ve dil becerilerinin geliştiği ifade etmiştir. Tüm bu sonuçlardan yola çıkarak, yaratıcı dramının her kademe için önemli olduğunu, okul öncesi ve ilkokul kademelerinde ders içi etkinliklerde yoğun olarak yaratıcı dramının kullanıldığının, ortaokul Türkçe ve ortaöğretim Türk Dili Edebiyatı seviyesindeki öğretmenlerce zaman, mekan gibi sınırlılıkları ile sınav hazırlık kaygıları nedeniyle yaratıcı drama çalışmalarına fazla zaman ve yer verilemediği söylenebilir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Yaratıcı Drama, Okul Öncesi, İlköğretim, Ortaöğretim

### ÖZET

projemiz 6 ortaklı bir e-twinning projesidir. projemizin adı değerimi biliyorumdur. amacımız öğrencilerimizin değerlerini fark etmelerini sağlayıp, yaşatmaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** e-twinning, yaygınlaştırma, değerler eğitimi

---

<sup>962</sup> Öğretmen, BAŞÇAYIR ORTAOKULU, hafize\_zencirci@hotmail.com

### ÖZET

LearNEASYFun-JOBS isimli projemiz 10 ortakla yürütülmektedir. Projemizin amacı 4-11 yaşlar arasındaki çocuklara farklı özellikler gösteren mesleklerin eğlenerek öğretilmesidir.

**ANAHTAR KELİMELER:** e-twinning, yaygınlaştırma, ingilizce

---

<sup>963</sup> Öğretmen, AYDIN KÖŞK BAŞÇAYIR ORTAOKULU, t3289@hotmail.com

# MEB YÖNETİCİ ATAMA VE YER DEĞİŞTİRME YÖNETMELİĞİ KAPSAMINDA BRANŞA DAYALI YÖNETİCİ ATAMA UYGULAMASININ ÇOK BOYUTLU ANALİZİ

AHMET ALTUNBAŞ<sup>964</sup>,

## ÖZET

MEB bünyesindeki tüm kademelerdeki okullara yönetici seçerken, yönetim bilimi bağlamında kriter olarak uygulanacak kriterler vardır. Yürürlükte olan MEB yönetici atama ve yer değiştirme yönetmeliği ve daha önce yayınlanan farklı yönetmeliklerde okullara yönetici atamada bağlayıcı bir unsur olan; atandığı okulda kendi alanında okutabileceği dersi olması şartı, toplanan veriler ışığında çok boyutlu olarak analiz edilecektir.

Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup; son 5 adet atama ve yer değiştirme yönetmeliği incelenmiştir. Son yayınlanan ve yürürlükte olan yönetmeliği değerlendirmek üzere 7 soruluk bir görüşme formu hazırlanmış ve 33 okul müdürü-22 okul müdür yardımcısına uygulanmıştır. Ayrıca çalışmanın geçerlilik ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla 20 okul müdürüyle yüz yüze görüşme yapılmıştır. Gönüllü 7 okul müdürüyle gurup çalışması yapılarak odak gurup çalışması yapılmış; 55 adet görüşme formu karşılaştırılıp değerlendirilmiştir. Sorulara verilen yanıtlar, benzer ve farklı yönleriyle kendi içinde değerlendirilmiştir.

Yürürlükteki MEB yönetici atama ve yer değiştirme yönetmeliğindeki; yönetici olarak atanacağı okulda kendi branşında ders vereceği dersini olması şartı; eğitim yöneticisi beceri ve bilgisine sahip bir çok yönetici adayını, atanabilme kapsamı dışında bırakmaktadır. Görüşme formu ve grup çalışmalarından elde edilen verilere göre, branş konusunda bağlayıcı olan bu uygulamanın, nitelikli yönetici seçme ve atama konusunda faydalı olmadığı görüşü ön plana çıkmaktadır. Alandan alınan veriler ve görüşmeler bağlamında, atanma şartlarından olan branş şartının kaldırılması ya da değiştirilmesinin daha yararlı olacağı düşüncesi ortaya çıkmaktadır.

Yönetici olduğu okulda, kendi branşında ders vereceği ders olan yöneticilerin yönetim becerileri; yönetici olduğu okulda ders vereceği dersi olmayan yöneticilerden farklılık göstermekte midir? Bu durum cinsiyet, yaş, kıdem, medeni durum ve branşa göre farklılık göstermekte midir? Eğitim yönetimi ile öğretmen branşları arasında bir ilişki var mıdır? Yönetici olduğu okulda kendi branşında ders vereceği dersi olan yöneticilerin yönetim becerileri ile cinsiyet, yaş, kıdem, medeni durum ve branşları arasında bir ilişki var mıdır?

Okullara yönetici atamada, atanın yöneticinin okul kademesinde kendi branşında uygun verebileceği bir ders olması şartından bağımsız bir yaklaşımla, liyakat ve yönetim becerisi başta olmak üzere belli kriterler esas alınarak yönetici atanmanın daha faydalı olacağı düşüncesi öne çıkmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim Yöneticisi, Liyakat, Yönetim Becerisi, Öğretmenlik Alan Becerisi

<sup>964</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, aaltunbas@hotmail.com



## **OKUL YÖNETİCİLERİNİN KRİZ YÖNETİM YETERLİKLERİ COVID-19 DÖNEMİ, TOKAT ÖRNEĞİ**

**ŞÜKRAN AĞANBAŞ<sup>965</sup>,**

### **ÖZET**

Bu çalışmanın amacı, okullarımızda eğitim yöneticileri tarafından kriz ortamı olan Covid-19 Pandemi sürecinde okul yöneticilerinin kriz yönetimi becerileri ve yöneticilerimizin krize karşı geliştirdikleri çözüm yollarını ortaya koymaktır. Kriz, örgütsel organizasyonlarda, güvenilir ve doğru bilginin tam olarak sağlanamamasından kaynaklı, örgüt içi ilişkilerin bozulması sonucu organizasyonun yönetsel ve örgütsel faaliyetlerinin yeterince yerine getirilememesi durumu olarak tanımlanabilir (Tutar, 2000; 17). Başka bir deyişle kriz, örgütün yaşamını ve örgüt işleyişini tehlikeye sokan, acil önlem alınmasını gerekli kılan bir kaos ortamıdır (Can 1997: 312). Örgütlerde ve organizasyonlarda kriz ortamları yöneticilik becerisinin en yüksek olduğu ve kriz ortamlarının örgüt yönetimleri tarafından yönetilmesi gereken acil durumlardır( Demirtaş, 2000; 355). Liderler organizasyonlarda örgütün geleceği için akılcı ve mantıklı hamlelerle örgütün vizyon ve hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik tedbirlerle insan kaynaklarını organize etmekle sorumludur (Şişman ve Turan, 2002; 49). Buna Bağlı olarak Kriz yönetimi, herhangi bir zamanda ani gelişen olumsuz durumlara karşı bu olumsuzluğun giderilinceye kadar geçirilen süreye bağlı olarak yaşanan süreç içerisindeki ekip yönetimi ile doğrudan ilişkilidir. İçinde yaşadığımız Covid-19 Pandemi Dönemi Türkiye’de ve dünyada yeni tanışılmış bir kriz ortamıdır. Covid-19 Pandemi ile birlikte eğitim-öğretim sistemi de yeni bir boyuta geçmiştir. Her eğitim kurumu kriz yönetimi mekanizmalarını kullanarak eğitim öğretime devam etmektedir. Yöneticilerin Pandemi döneminde sürecin doğru ve etkin yönetilmesinde okul yöneticilerine çok büyük görevler düşmektedir. Okul yöneticisi tarafından krizin yönetilmesinde okulun en alt biriminden, en üst birimine kadar her kademenin kriz anında ve sonrasında nasıl davranacağına yönelik gerekli süreç yönetiminin iyi yapılması ve gerekli tedbirleri alınması, krizin yönetilmesinde büyük öneme sahiptir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt boyutlardaki sorulara cevap aranacaktır.

1. Tokat ilinde anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan okul yöneticilerinin Covid-19 Pandemi sürecinde kriz yönetiminde kriz yönetimi alt boyutları olan politika ve liderlik, kriz yönetim ekibi, kriz yönetim planı, iletişim, eğitim ve hizmetler boyutlarına göre kriz yönetimi yeterlikleri ne düzeydedir?
2. Tokat ilinde anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan okul yöneticilerinin, cinsiyet, eğitim düzeyi, hizmet yılı, görev yapılan eğitim kademesi, branş gibi demografik değişkenlere göre Covid-19 Pandemi sürecinde kriz yönetim yeterliklerinde farklılık var mıdır?

Araştırma 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında, Tokat ilinde anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan okul müdür ve müdür yardımcılarında oluşmaktadır. Araştırmada nitel analiz yöntemi kullanılacaktır. Okul yöneticilerine araştırmacı tarafından hazırlanan 7 nitel soru görüşme tekniği ile sorularak cevaplar alınacaktır. Veriler iki bölümden oluşan cinsiyet, eğitim düzeyi, hizmet yılı, görev yapılan eğitim kademesi ve branş bilgilerinden oluşan demografik bilgiler ile kriz yönetiminin alt boyutlarını içeren sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak

<sup>965</sup> Öğretmen, TOKAT MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ AR-GE BİRİMİ, sukranaganbas@yahoo.com

toplanacaktır. Araştırmanın alışma gurubunu anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapmakta olan 15 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde amaçlı örneklem türlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Bu tür örnekleme yönteminde, problemle ilgili farklı durumların örnekleme alınması nedeniyle evren değerleri hakkında önemli ipuçları vereceği söylenebilir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2008)

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kriz, Kriz Yönetimi, Yönetici, Pandemi,

# MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN GELİŞTİRDİĞİ ETKİNLİKLERİN TÜRLERİNİN İNCELENMESİ

HİLAL YILDIZ<sup>966</sup>,

## ÖZET

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı gelişmeler matematik eğitimini de etkileyerek öğretim programları başta olmak üzere birçok alanda yeniden yapılanma sürecini başlatmıştır. Matematik dersi öğretim programında, öğrencilerin yeni matematiksel kavramları daha önce öğrendikleri kavramlar üzerine inşa etmelerine olanak sağlayan etkinliklerin kullanılmasına önem verildiği görülmektedir (MEB, 2018). Alan yazın incelendiğinde matematik etkinlikleriyle ilgili farklı sınıflamaların olduğu görülmektedir. Özmantar ve Bingölbalı (2014) etkinliklerin tasarlanma amacına göre dört türü olduğunu belirtmektedir. Bunlar yeni bir öğrenme gerçekleştirmek üzere, öğrenilen kavramların pekiştirilmesi, öğrenci zorluk ve yanılgılarının aşılması ve alanın epistemolojik yapısına dair farkındalık oluşturmak amacıyla tasarlanan etkinliklerdir. Stein ve arkadaşları (2000) matematik etkinliklerini bilişsel istem düzeyi bakımından düşük ve yüksek düzey olarak ikiye ayırmıştır. Düşük düzeydeki etkinlikler ezberleme ve bağlantısız yöntemler, yüksek düzeydeki etkinlikler ise bağlantılı yöntemler ve matematik yapma olarak sınıflandırılmıştır. Uğurel ve Bukova-Güzel (2010) ürün belirteci boyutuna göre matematiksel öğrenme etkinliklerini eş biçimli, izdüşümsel, doğrusal ve bileşke etkinlik olarak 4 kategoriye ayırmıştır. Öğretim programları ve ders kitaplarında matematik eğitiminde etkinlik kullanımına yer verilmesi amacını hayata geçirecek ana unsur öğretmenlerdir. Öğretmenler amaçları doğrultusunda etkinlikleri kendileri tasarlayabilir, var olan etkinlikler arasından seçebilir veya adapte edebilir (Tunç-Pekkan ve Esmer, 2020). Bu araştırmanın amacı matematik öğretmenlerinin geliştirdiği etkinliklerin amacına, bilişsel düzeyine ve ürün belirteci boyutuna göre incelenmesidir. Çalışma bir devlet üniversitesinde yüksek lisans yapan 2'si kadın, 2'si erkek 4 ortaokul matematik öğretmeniyle gerçekleştirilmiştir. Etkinlik tasarımına ilişkin ön bilgiye sahip olan ortaokul matematik öğretmenleri tasarım ilkelerini göz önünde bulundurarak 3'er etkinlik geliştirmişlerdir. Nitel araştırma yaklaşımının benimsendiği çalışmada, öğretmenlerin geliştirdiği 12 etkinliğin amacına, bilişsel istem düzeyine ve ürün belirteci boyutuna göre hangi etkinlik türünde olduğunu belirlemek için doküman analizi yapılmaktadır. Kodlama güvenilirliği için ikinci bir araştırmacı tarafından da dokümanlar kodlanmaktadır. Araştırmada veri analizi süreci devam etmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Etkinlik, Matematik Etkinliği, Matematik Öğretmeni.

<sup>966</sup> Dr. Öğr. Üys., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, hilalaslanbas@hotmail.com

## **KARADENİZ KEMENÇESİ İLE KLASİK KEMENÇENİN ÇALGISAL FORM VE AKORT DÜZENİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMALI İNCELENMESİ**

SERENAY İREÇ<sup>967</sup>, EMRE PINARBAŞI<sup>968</sup>,

### **ÖZET**

Bu çalışmada halk müziği sazlarımızdan biri olan Karadeniz Kemençesi ile sanat müziği sazlarından Klasik Kemençenin gerek eğitim açısından gerekse sosyal açıdan isimlerinin karıştırılması nedenini gözetilerek birbirlerinin yapısal ve kültürel-sosyal olarak karşılaştırmalı incelenmesi amaçlanmaktadır. Yapılan bu çalışmada farklılıkları ortaya çıkartmak için karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır. Kitap, makale vb. yazılı kaynaklardan derlenip karşılaştırılan bilgilere göre belirgin özellikleri ile birbirinden ayrılan bu iki kemençenin farklılıkları ve benzerliklerinin ortaya konması hedeflenmiştir. Müzik yapmak amacıyla kullanılan ve ses çıkaran nesnelere şeklinde tarif edilebilen çalgılar, toplumların gelenek ve kültürlerini temsil eden önemli öğelerdir. Bu temsili özellikleri aynı aileye mensup veya aynı özelliklere sahip çalgıların farklı kültür ve coğrafyalarda, farklı işlevlerle çalınmasına sebep olmuştur. Kemençe; Farsça bir sözcük olup keman ve -çe küçültme ekinin birleşmesiyle oluşur ve küçük keman anlamını taşır. Diz üzerinde icra edilen sazdır kemençe, biri Osmanlı dönemi müziğinde, diğeri Karadeniz yöresi Türk halk müziğinde icra edilen iki ayrı yaylı çalgının ortak adıdır. Ülkemizde de birden fazla kemençe türü bulunmaktadır. Klasik kemençe için 20.Yy ortalarına kadar kullanılan "armudî kemençe", "fasıl kemençesi" gibi adlar, artık yerini "klasik kemençe" adına bırakmış gibi görünmektedir. Bir halk çalgısı olan ikincisi ise, "Karadeniz kemençesi" olarak anılır. Karadeniz kemençesi yaygın olarak bilinenidir. Yapılan bu çalışmada da Karadeniz kemençesi ve klasik kemençe örnekleri incelenmiştir. Fiziksel, çalgısal ve akort düzeni olarak birbirinden farklı olan bu iki çalgının benzerlik ve farklılıkları üstünde durulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Klasik Kemençe, Türk Müziği, Müzik Kültürü, Karadeniz Kemençe

<sup>967</sup> Öğrenci, ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ, serenayyirec@gmail.com

<sup>968</sup> Doç. Dr., ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ, emrepinarbasi@gmail.com

### ÖZET

Birleşmiş Milletler ile Dünya Meteoroloji Örgütü'ne üye ülkelerden oluşan "İklim Değişikliği Hükümetlerarası Paneli (IPCC)'nin "İklim Değişikliği, Etkileri ve Uyum 2014: Sentez Raporu" ve "İklim Değişikliği 2021 Değerlendirme Raporu" gibi çalışmalarını incelediğimizde iklim sisteminde değişikliklere neden olan küresel ısınmanın etkilerinin ne kadar ciddi boyutlarda olduğunu ve içinde bulunduğumuz pandeminin de etkisiyle her geçen gün dünyayı ekonomik, politik ve sosyo-kültürel birçok açıdan zora soktuğunu görmekteyiz. Uluslararası kuruluşların ülke bazlı raporlarına ve Türkiye'nin İklim Değişikliği Uyum Stratejisi ve Eylem Planına(2011-2023) bakıldığında ise Türkiye'nin de iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinden etkilenebilirliğinin yüksek olduğu; bunlarla ilintili olarak azalan su kaynakları, orman yangınları, kuraklık, çölleşme ve ekolojik bozulma gibi etkiler iklim değişikliğinin Türkiye'de apaçık görülen etkileri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu açıdan çevre sorunları ve iklim değişikliği ile mücadele stratejileri, 21. yüzyıl dünyasının ekonomi ve siyaset alanlarını egemenliği altına alan önemli konular haline gelirken, eğitim sektörünü de içine alacak şekilde küresel iklim diplomasisine uyum sağlamak, eğitim kurumlarının iklim değişikliğine adaptasyonu güçlendirici stratejiler oluşturmak ve eğitim ekosistemini çerçeveleyecek önlemsel ve yeni politikalar geliştirmek büyük önem arz etmektedir. Ülkemiz bu anlayışla "BM 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi, Avrupa Birliği (AB) İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi, Avrupa Komisyonunun Yeşil Mutabakatı ve T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı 11. Kalkınma Planı'na doğrultusunda tüm kamu kurum ve kuruluşlarının iklim değişikliğine uyum hususunda üzerine düşen görev ve sorumlulukları hassasiyetle yerine getirmesini öngören 16 Temmuz 2021 tarihli ve 31543 sayılı T.C. Cumhurbaşkanlığı Yeşil Mutabakat Eylem Planı Genelgesini yayımlanmıştır. Bu genelgeye göre eğitim kurumlarında da çevre bilincini artırmak, sürdürülebilir kalkınma ve iklim değişikliği ile küresel mücadeleyi desteklemek daha kilit bir öneme sahip olmuştur. Bu ulusal ve uluslararası üst politika belgelerinin ve MEB 2023 Vizyonu doğrultusunda eğitim kurumlarında iklim değişikliğinin etkilerine yönelik farkındalık ve eğitim kurumlarının iklim değişikliğine adaptasyon kapasitesini tespit etme gerekliliği bu araştırmanın çıkış noktası olmuştur. Bu gereklilik çerçevesinde, betimsel tarama modeli ile "Eğitim Kurumlarında İklim Değişikliği Adaptasyonu Araştırması" isimli bir araştırma kapsamında okullarımızdaki iklim değişikliği ve etkilerine yönelik farkındalık incelenmiştir. "Dünyayı Kurtarmak Okulda Başlar" anlayışı ve "7'den 70'e Akıllı Şehirlerden Akıllı Okullara" yaklaşımı doğrultusunda; araştırmanın evrenini 2020-2021 eğitim-öğretim yılında tüm eğitim kademelerindeki öğrenci, veli ve öğretmenleri ile yükseköğretim kurumu öğrencileri ve akademik personeli oluştururken, araştırmanın örneklemini Türkiye ve Yunanistan olmak üzere 2 ülke, Ankara, İstanbul ve Bursa olmak üzere 4 şehir ve bu şehirlerdeki farklı 20 pilot bölge, 90 okul ve Gazi, Hacettepe ve Ortadoğu Teknik Üniversiteleri olmak üzere 3 üniversite oluşturmaktadır. Çalışmamıza bütüncül bir anlayışla 7 ve 70 yaş aralığında gönüllü olarak 2381 kişi katılmıştır. Yapılan karşılaştırmalı nicel ve nitel veri analizlerine göre küresel iklim değişikliğinin çevre, insan sağlığı ve ekonomi üzerine etkileri hakkında farkındalık düzeyi %31 olarak saptanırken, eğitim kurumlarının tamamına yakınında iklim değişikliği adaptasyonuna yönelik çalışmaya rastlanmamıştır. Sonuç olarak, ülkemizdeki örneklem

<sup>969</sup> Öğretmen, FETHİYE İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ- ARGE, haceraksungur@gmail.com

grubundaki farkındalık düzeyi Avrupa Komisyonunun akıllı şehir olarak belirlediği bir şehirdeki örneklem grubuna göre daha düşük olduğu ve eğitim kurumlarının iklim değişikliğine adaptasyon kapasitesinin geliştirilmesi gerektiği belirlenmiştir. Bu bulgular ışığında araştırma örneklem grubunu temsil eden hedef kitlenin farkındalığının ve eğitim kurumlarının iklim değişikliğine adaptasyon kapasitesinin farklı düzey ve seviyelerden kurumların dâhil olduğu stratejik bir ortaklık zemininde artırılmasına yönelik somut önerilerde bulunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Çevre, Çevre ve eğitim, İklim değişikliği, eğitim kurumlarının iklim değişikliğine uyumu

## **ÇOCUKLUK VE ERGENLİK DÖNEMLERİNDE ÖNYARGI GELİŞİMİ: BİR DERLEME ÇALIŞMASI**

**ÖZGE (KARABULUT) ENGİN<sup>970</sup>, TÜLİN ŞENER KILINÇ<sup>971</sup>,**

### **ÖZET**

Bu makalede, çocukluk ve ergenlik dönemlerinde önyargı gelişimini ele alan teori ve araştırmaların bir araya getirilmesi ve ortak bir anlayış çerçevesinde konuya açıklık getirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, alanyazında çok az sayıda araştırmaya konu olan ve önyargı gelişimine yönelik çalışmayı planlayan araştırmacılara yol gösterecek önemli noktalara değinilmiştir. Araştırmacılara, önyargının bilişsel yeterlilik temelinde oluştuğundan hareketle, çalışmalarında genel olarak 7-9 yaş ve üzeri grubu örneklem olarak belirlemeleri gerektiği önerilmiştir. Alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde; 7-9 yaş ve altındaki çocuklar için önyargı gelişiminin, iç gruba yönelik olumlu tutumlar ile dış gruba yönelik olumsuz tutumların bir arada ve tek boyutlu bir şekilde ele alındığı çalışmalarla ortaya konduğu görülmektedir. İç grup ve dış grup değerlendirmelerinin iki farklı boyut üzerinden ele almaları gerektiği vurgusuyla birlikte, alanyazındaki bu çalışmaların sorgulanması gerektiği açıktır. 7-9 yaş altındaki çocuklar için önyargı gelişiminin ele alınabilmesi için, aşinalık ve önyargıyı ayırt eden ölçüm yöntemlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, önyargının kişilik özelliği olarak mı tutum olarak mı ele alınacağına belirlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Çocuklar ve ergenlik dönemindeki bireyler için önyargı gelişimi, özellikle saygı ve hoşgörü gibi ahlaki değerlerin gelişimiyle birlikte ele alınabilir; çünkü bu değişkenler hemen hemen aynı yaşam dönemlerinde gelişim göstermektedir. Ek olarak, sosyal etkinin önyargı üzerindeki rolünün anlaşılması ve önyargıyı azaltmaya yönelik geliştirilen eğitim ve programların ortaya koyduğu sosyal fayda ve önemli bilgilerin, hem akademik alanda hem de uygulama alanında katkı sunacağına düşünülmesinden hareketle, ele alınması gerektiği belirtilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Önyargı, gelişim, önyargı gelişimi, sosyal etki, ergenlik

<sup>970</sup> Doktora Öğrencisi, ANKARA ÜNİVERSİTESİ, ozgenqin@yandex.com

<sup>971</sup> Doç. Dr., ANKARA ÜNİVERSİTESİ, tsener@ankara.edu.tr

## **ÇOCUK OYUNLARININ ÇOCUK EĞİTİMİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ ÜZERİNE BİR ÖRNEK: BIBİLİK GEZDİRME**

---

**EMRE DAĞAŞAN<sup>972</sup>,**

### **ÖZET**

İnsanoğlu tarihin ilk dönemlerinden günümüze kadar benzer ya da farklı şekillerde oyunlar oynamış ve oynamaktadır. Oyun oynamak toplumlarda zevk almak, zaman geçirmek, eğlenmek, öğrenmek ve öğretmek gibi farklı amaçlarla gerçekleştirilen bir etkinliktir. Genellikle çocukların kısmen de büyüklerin eğlenme yolu ile dinlenmelerini ve öğrenmelerini sağlayan eylemler olarak kabul edilen oyunlarda toplumların gelenek ve göreneklerinden, inançlarından, yaşam biçimlerinden bol miktarda izlere rastlarız. Çocuklarda oyun; beslenme, sığınma gibi temel ihtiyaçlardan biridir. Bu çalışmada tarafımızdan derlenen “Bıbilik Gezdirme” isimli oyundan hareketle çocuk oyunlarının çocuk eğitimindeki yeri ve önemi üzerinde durulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Çocuk Oyunları, Bıbilik Gezdirme

---

<sup>972</sup> Dr. Öğr. Üys., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ 1, emredagasan\_25@hotmail.com



### ÖZET

STEM eğitim yaklaşımı, 1990'lı yıllarda Amerika Ulusal Bilim Vakfı (NSF) 'n da bilim, teknoloji, mühendislik ve matematiğin disiplinlerinin isimlerinin kısaltması olarak ortaya çıkmıştır. STEM eğitimi, disiplinleri bir araya getiren etkili ve kaliteli öğrenmeyi sağlayan, günlük yaşamla ilgili deneyimler sağlayan ve üst düzey düşünmeyi içeren bir yaklaşımdır diyebiliriz. STEM' in en önemli kavramları, merak, yaratıcılık, iş birliği ve eleştirel düşüncedir denebilir. Bu nedenle STEM eğitiminin okul öncesi döneminde başlaması gerektiği savunulmaktadır. Literatürdeki birçok araştırmada, okul öncesi dönemde çocuklara STEM deneyimi kazandırılması, gelecekte karşılaşılan karmaşık problemlere yenilikçi çözümler üretecek, ekonomik anlamda gelişmelere katkı sağlayacak bireylerin yetiştirilmesinde önemli katkı sağlayacağı belirtilmektedir. Bu dayanaklardan hareketle başlamış olan projede, içinde bulunulan çağın hızlı gelişimi, ilerleyen teknolojileri ve dijitalleşen dünyada kullanılan sistemleri analiz etmek ve üretebilmek için STEM eğitimi kapsamında çocukların geleceğin mesleklerine kolay adapte olmasını amaçlanmaktadır. Ayrıca öğrencileri 21. yy şartlarına ayak uyduran, teknolojik tasarımlar yaparken aynı zamanda çevreye de duyarlı bireyler olarak yetiştirmek istememiz nedeniyle için artık materyaller kullanmalarına dikkat çekmektedir. Fen bilimleri, matematik gibi dersleri ezber sisteminden çıkartıp, bilgilerin gerçek yaşamda uygulanabilirliği, problem çözme becerisi edinme, merak eden, araştıran, sorgulayan, tüketen değil üreten bir nesil yetiştirmeyi ve geleceğin mesleklerine daha kolay adapte olmaları için kazanımlar edinilmesini sağlıyoruz. Projede analiz, sözlü anlatım, tartışma, senaryo, soru-cevap, problem çözme, beyin fırtınası, merak uyandırma gibi yöntem ve teknikler kullanılmıştır. Projede öğrencilere 5 haftalık süreçte farklı problem durumları hikâye ya da drama ile sunularak STEM adımları içeren çözüm yolları üretmelerini sağlamak ve özellikle atık materyaller kullanarak geri dönüşüme destek olmak amacıyla tasarlanmıştır. Fen bilimleri, Matematik gibi dersleri ezber sisteminden çıkarıp, bilgilerin gerçek yaşamda uygulanabilirliği, problem çözme becerisi edinme, merak eden, araştıran, sorgulayan, tüketen değil üreten bir nesil yetiştirmeyi ve geleceğin mesleklerine daha kolay adapte olmaları için kazanımlar edinmelerine destek olması planlanmaktadır. Projemiz 2023 eğitim vizyonumuzun belirlediği çift kanatlı eğitim sistemini desteklemekte, bireyleri bütüncül olarak geliştirmeye yönelik çalışmaları kapsamaktadır. Yaparak yaşayarak öğrenme, Yaratıcılık, Eleştirel Düşünme, İletişim becerilerinin teknolojiyle aktif olarak kullanılmasına fırsat veren STEM eğitime temel oluşturan Kodlama ve Robotik okur yazarlığı eğitimiyle çocuklar, öğretmenler ve ebeveynler kendilerini ve çevrelerini yakından tanıyıp birlikte gelişme fırsatı bulacaklardır. Proje sonunda öğrencilerde bir problem karşısında akıl yürütme ve çözüm bulma becerilerini geliştirmeleri beklenmektedir. Projede yer alan (devamında da yer alacak) öğretmenlerin, farklı eğitim programlarını, eğitim-öğretim materyallerini uygulama fırsatı bularak öğrenme-öğretme becerilerinin geliştirmesi ve çeşitlendirmesi sağlanacaktır. Projede kullanılacak atık materyallerin geri dönüşüme ve sürdürülebilir gelecek eğitime katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** STEM, Merak, Yaratıcılık

<sup>973</sup> Öğretmen, MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI, sinanpolat23@gmail.com

<sup>974</sup> Öğretmen, MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI, mgclcpolat@gmail.com.tr

### ÖZET

Kelile ve Dimne yaşadığı zaman hakkında değişik görüşler bulunan Beydeba tarafından yazılan iç içe geçmiş hikâyelerden oluşan bir eserdir. Kaynaklarda, eserin M.Ö. III. yüzyılda yazıldığına dair bilgiler vardır. Beydeba bu eserini Hint hükümdarı Depşelem'e sunmuştur. Kelile ve Dimne'nin orijinal yanlarından biri de fabl türünün ilk örneklerini içermesidir. İlk iki bölümde yer alan Kelile ve Dimne adlı iki çakal, eserin adını oluşturmuştur. Bunlardan Kelile, doğrunun; Dimne ise yalanın sembolüdür. Kelile ve Dimne aynı zamanda bir değerler eğitimi kitabı olma özelliği de taşımaktadır. Hikâyelerde değerler işlenirken farklı anlatım yollarına başvurulmuştur. Bu çalışmamızda eserdeki anlatım yollarına dair bir inceleme yapılacaktır. Kelile ve Dimne'deki hikâyelerde yer alan değerler üç şekilde ortaya konulmuştur. Bunların ilkinde "değer" doğrudan verilirken, bazı hikâyelerde ise "değer", dolaylı yoldan verilir. Yazarın kullandığı üçüncü yol ise verilmek istenen "değer" in zıddını gösteren bir olayla verilmesidir. Yani yanlış bir davranış anlatılarak okuyucuyu doğru değere yönlendirme durumu söz konusu edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Kelile ve Dimne, hayvan hikâyeleri, değerler eğitimi.

---

<sup>975</sup> Doktora Öğrencisi, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, yamanbahar35@hotmail.com

<sup>976</sup> Doç. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, sacagin@hotmail.com

## ÖĞRETİM ELEMANLARININ ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRETME VE ÖĞRENMEYE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

ZEYNEL ABİDİN MİSİRLİ<sup>977</sup>, NAZLI RUYA BEDİZEL<sup>978</sup>, SİNEM GÜÇHAN ÖZGÜL<sup>979</sup>,

### ÖZET

Covid-19 pandemisi ile birlikte geleneksel sınıflarda gerçekleşen yüz yüze öğrenmeden uzaktan eğitime ani ve zorunlu geçiş sonrası uzaktan eğitim ortamlarının yaygınlaşması ile birlikte çevrimiçi öğrenme ve öğretme bir seçenek olmaktan çıkıp gereklilik haline gelmiş, birçok zorluğun yanında sayısız fırsatı da beraberinde getirmiştir. Pandemi süreci kısıtlamaları ile milyonlarca gence meslek edindirme misyonuna sahip olan yüksek öğretim kurumları, eğitim ve öğretim faaliyetlerine çevrimiçi olarak devam etmek zorunda kalmışlardır. Yüksek öğretim kurumları öğretim elemanları daha önce deneyimlemedikleri veya çok kısıtlı şekilde deneyimledikleri çevrimiçi öğretme ve öğrenme etkinlikleri ile karşı karşıya kalmışlardır. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, “Öğretim Elemanları için Çevrimiçi Öğretme ve Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği” nden elde edilen sonuçların geçerlilik ve güvenilirlik analizlerini yaparak ölçeği Türk alanyazınına kazandırmaktır. Ölçme aracının Türk kültürüne uyarlanması sürecinde ilk olarak ölçeği geliştiren araştırmacılara ulaşılarak kullanma izni alınmıştır. Sonrasında ise İngilizce olarak geliştirilen ölçek İngiliz diline hakim üç araştırmacı tarafından Türkçe’ye çevrilmiştir. Ölçülecek olan yapının, karşılaştırılacak olan kültürde aynı anlama gelip gelmediği sorgulanarak maddelere son hali verilmiştir. Bu amaç doğrultusunda Balıkesir Üniversite’sinde görev yapan akademisyenlere “Öğretim Elemanları için Çevrimiçi Öğretme ve Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği” uygulanacaktır. Tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilecek çalışmada, yöntem olarak, araştırılan konu hakkında bilgi veren birey ve durumların seçildiği, amaçlı örneklem yöntemi kullanılacaktır. Bu kapsamda Balıkesir Üniversite’sinde görev yapmakta olan yaklaşık 400 öğretim elemanına Türkçe’ ye çevrilmiş olan ölçek uygulanarak doğrulayıcı faktör analizi yapılacaktır. Kullanılacak ölçme aracı 5’li likert tipinde 30 maddeden oluşan ve öğretim elemanlarının çevrimiçi öğretme ve öğrenmeye yönelik tutumlarını belirlemeye yönelik ifadeler içeren bir ölçektir. Ölçme aracı öğretim elemanlarına Google formlar yardımıyla uygulanacaktır. Doğrulayıcı faktör analizi LISREL paket programı kullanarak yapılacak ve SPSS ile betimleyici istatistikler ve ölçekten elde edilecek verilerin güvenilirliği (Cronbach Alpha) hesaplanacaktır. Yapılan analizler sonucunda ise öğretim elemanlarının COVID-19 küresel salgını dönemindeki acil durum uzaktan eğitim deneyimleri ile ilgili olarak elde edilen bulgular yorumlanacaktır. Yapılan çalışmanın uzaktan eğitimi uygulamayı düşünen veya zorunlu nedenlerden dolayı kendini uzaktan eğitim uygulamaları içinde bulan ve uzaktan eğitim uygulamalarının etkililiğini artırmayı düşünen öğretim elemanlarına yönelik faydalı bilgiler vereceği, eğitim kurumları için yol gösterici olacağı, uzaktan eğitim alanındaki araştırmalara katkıda bulunacağı ve Türk kültüründe de kullanılabilecek yeni bir ölçme aracı sağlayacağı düşünülmektedir. Türkçe’ye uyarlanan ölçme aracından elde edilecek sonuçlar yüz yüze öğretimden çevrimiçi öğretime geçişte yüksek öğretim kurumlarının ve öğretim elemanlarının nasıl tepkiler verdiğine ilişkin açıklamalar sağlayacak olsa da bu konu ile ilgili daha fazla araştırma yapılması önerilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Çevrimiçi öğrenme, öğretim elemanları, ölçek uyarlama.

<sup>977</sup> Dr. Öğr. Üys., BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ, abidin@balikesir.edu.tr

<sup>978</sup> Arş. Gör. Dr., BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ, nazliruya@balikesir.edu.tr

<sup>979</sup> Arş. Gör. Dr., BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ, sinem@balikesir.edu.tr

## ÖĞRETMENLERDE GÖRÜLEN POLİTİK DAVRANIŞ İLE İŞ BECERİKLİLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

EVİRİM EROL<sup>980</sup>,

### ÖZET

Politik davranış, çalışanların kendi çıkarları veya temsil ettikleri grubun çıkarları doğrultusunda gerçekleştirdikleri etkileme davranışlarıdır. İş becerikliliği ise çalışanların bir görevi yerine getirirken yürüttüğü faaliyetlerin şeklini değiştirmek için işin özellikleri ile kendi tercih ve yetenekleri arasında uyum sağlayıcı proaktif davranışlar sergilemesidir. Bu bağlamda araştırmada, öğretmenlerin aynı kurumda çalışan meslektaşlarının politik davranışlarına yönelik algıları ile kendilerine yönelik iş becerikliliği algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 463 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada, öğretmenlerin uyguladıkları politik davranışları ölçmek için İslamoğlu ve Börü (2007) tarafından geliştirilen 37 maddelik ölçek; iş becerikliliğini ölçmek için ise Tims ve arkadaşları (2012) tarafından geliştirilip, Akın ve arkadaşları (2014) tarafından uyarlanan 21 maddelik ölçek kullanılmıştır. Öğretmenlerin meslektaşlarının politik davranışlarına ve kendilerinin iş becerikliliklerine yönelik algılarını belirlenmesi için ölçek boyutlarından aldıkları ortalama puanlar ve standart sapmalar incelenmiştir. Araştırma değişkenleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için ise Pearson Korelasyon testi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler meslektaşlarının orta-düşük (nadiren) seviyede politik davranışlar sergilediklerini düşünmektedirler. Bununla birlikte okullarda kullanılan politik davranışlar sıralandığında en çok “koalisyon oluşturma”, en az ise “tavizci ve iki yüzlü davranma” davranışlarının gösterildiği belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenler kendilerini iş becerikliliği konusunda orta-yüksek (sıklıkla) seviyesinde görmektedirler. Bu bağlamda öğretmenler kendilerini en çok “yapısal iş kaynaklarını arttırma”, en az da “zorlayıcı iş gerekliliklerini artırma” boyutlarında becerikli hissetmektedirler. Araştırmanın bir başka ana sonucuna göre öğretmenlerinin meslektaşlarının davranışlarını politik olarak görmeleri ile kendilerini iş becerikliliği açısından değerlendirmeleri arasında istatistiksel açıdan her hangi bir ilişkiye rastlanılmamıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** İş Becerikliliği, Öğretmen, Politik Davranış

<sup>980</sup> Dr. Öğr. Üys., KÜTAHYA DÜMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ, evrim.erol@dpu.edu.tr

## **TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN PANDEMİ DÖNEMİ UZAKTAN EĞİTİM FAALİYETLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ (ÇORUM İLİ ÖRNEĞİ)**

ALİ KILIÇ<sup>981</sup>,

### **ÖZET**

Bu çalışma, Türkçe öğretmenlerinin görüşleri aracılığıyla pandemi döneminde Türkçe eğitim faaliyetlerine ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla yürütülmüştür. Bu amaçla nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile yürütülen araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmaya Çorum merkez ortaokullarından 10 Türkçe öğretmeni katılmıştır. Türkiye’de sık sık doğal afetler yaşanmaktadır. Depremler, salgın hastalıklar ve çeşitli doğal afetlerin yaşandığı dönemlerde okulların tatil edilmesi, eğitime ara verilmesi gerektiği durumlarda eğitim sistemimizin durumunun test edilebilmesi, bu tür durumlarda yaşanabilecek aksaklıkların ve sorunların tespit edilerek uzaktan eğitim süreçlerinin daha sağlıklı yürütülebilmesi adına bu çalışmada tespit edilen sonuçların önemli olduğu düşünülmektedir. Toplanan veriler içerik analizi yapılarak tema ve kodlara ayrılmıştır. Araştırma bulgularında dijital materyallerin kaliteli fakat öğrencilerin dijital materyallere ulaşabilecek yeterlilikte olmasından dolayı eğitim materyallerinin yetersiz olduğu, öğretmenlerin öğrenci başarısını tespit etmede ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanmada başarılı oldukları, öğretmenlerin öğrencilerden geri bildirim alınamadığı için konuşma, okuma ve yazma becerilerinin gelişiminde zorlandıkları, salgın sürecinin uzaması durumunda öğrenci başarısında gerileme olacağı, Türkçe dersinin uzaktan eğitimle yürütülmeye uygun olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca araştırma bulguları sonucunda Türkçe öğretmenlerinin salgın sürecinde yürütülen eğitim faaliyetlerini olumsuzluklara rağmen imkanlar dahilinde başarılı buldukları sonucuna ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Türkçe eğitimi, uzaktan eğitim, pandemi

<sup>981</sup> Öğretmen, ÇORUM SULTAN ABDÜLHAMİT HAN ORTAOKULU, seffahcabbar@gmail.com

### ÖZET

Yüzyıllar boyunca matematik, dünyanın tüm ülkelerinde genel eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçası olmuştur. Bu, kişiliğin oluşumunda bir konu olarak matematiğin eşsiz önemi ile açıklanmaktadır. Matematiğin eğitim ve gelişim potansiyeli muazzamdır. Kapsamlı bir düşünce ögesi mantıktır. Modern insanda, kendini tanıma ve başkalarıyla iletişimde kullanılan düşüncenin tam gelişimi, yargıların seyri ve düşünme örnekleri ile tanışma, bilinen bir mantıksal kültür oluşmadan imkansızdır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Matematik, öğrenci, kişilik, öğretim, eğitim

---

<sup>982</sup> Öğretmen, AZƏRBAYVAM-İLÇE TOVUZ-N.TUSİ ADİNA OKUL-LİSE, vsc.umid@gmail.com

## ÖĞRETMEN EĞİTİMİNDE ETKİLİ GERİ BİLDİRİM: ÖĞRETMEN ADAYLARI NASIL DEĞERLENDİRİLMEK İSTİYOR?

YEŞİM ÖZER ÖZKAN<sup>983</sup>, MELTEM ACAR GÜVENDİR<sup>984</sup>,

### ÖZET

Değerlendirme amacıyla yapılan geri bildirim, öğrencilerin öğrenme süreçlerini iyileştirme kararlarını vermelerinde ve nihayetinde öğrenme çıktılarını iyileştirmede önemli bir role sahiptir. Geri bildirim öğrenme üzerindeki önemine rağmen, özellikle yüksek öğretimde genellikle yeterince kullanılmamaktadır. Öğrenme süreçlerinin iyileştirilmesinin yanında öğretmen adaylarının, gelecekte kendi sınıf içi uygulamalarında kullanabilecekleri yaşantı zenginliğine ancak hizmet öncesi eğitimleri sırasında yani yükseköğrenimlerinde etkili geri bildirimler olarak ulaşabilecekleri belirtilebilir. Diğer bir anlatımla, eğitim sisteminin en önemli nitelik göstergesi olan öğretmenlerin etkili geri bildirimler olarak yetiştirilmeleri ve gelecekte kendi öğretim yöntemlerinde kullanmaları önemli görülmektedir. Geri bildirim konusunda son yıllarda farkındalık düzeyi giderek artmaktadır. Geribildirim anlayışlarının öğrencilere 'verilen' bir şeyden, öğrencilerin aktif bir rol oynadığı bir süreç olarak geri bildirime doğru hareket etmesiyle birlikte, geri bildirim literatürde nasıl konumlandığına dair bir değişim başlamıştır. Bu araştırmada öğretmen adayları nasıl değerlendirilmek istiyor soruna cevap aranarak öğretmen eğitiminde etkili geri bildirim nasıl olabileceğinin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Araştırma betimsel bir çalışma özelliği taşımaktadır. Araştırmanın verileri açık uçlu sorulardan oluşan sormaca (anket) ile toplanmıştır. Veri toplama aracı araştırmacılar tarafından geliştirilmiş beş yapılandırılmış maddeden oluşmaktadır. Maddeler geri bildirim nasıl olması gerektiği, hangi geri bildirim yönteminin daha yararlı olduğu, süreç ve sonuç odaklı geri bildirime ilişkin görüşleri belirlemeye yönelik hazırlanmıştır. Araştırmanın katılımcıları iki farklı devlet üniversitesi eğitim fakültesi ikinci ve üçüncü sınıf 264 öğrenciden oluşmaktadır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Öğretmen adayları, öğretim üyelerinin kendilerine bireysel geri bildirimlerde bulunmalarını tercih ettiklerini; bu geri bildirimlerde zengin sözel iletilerinin, ayrıntılı betimlemelerin yapılmasını istediklerini belirtmektedirler. Sonuç odaklı değerlendirme yerine süreç odaklı değerlendirmeyi tercih ettiklerini, ancak genel olarak uygulamada sonuç odaklı değerlendirme ile karşılaştıklarını belirtmektedirler. Bu durumun da öğrenme çıktıları üzerine katkısının sınırlı olacağı ortaya konulmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Etkili geribildirim, değerlendirme geribildirimi, geribildirim tasarımı, geribildirim kültürü

<sup>983</sup> Doç. Dr., GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ, yozer80@gmail.com

<sup>984</sup> Doç. Dr., TRAKYA ÜNİVERSİTESİ, meltemacar@gmail.com

## **RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARINDA ÇEVRE EĞİTİMİ: HAYAT BİLGİSİ DERSİ BAĞLAMINDA BİR İNCELEME**

**NURHAN AKTAŞ<sup>985</sup>, TUĞBA TAFLI<sup>986</sup>,**

### **ÖZET**

Çevre eğitimi, ilkokul döneminde hayat bilgisi dersi öğretim müfredatında yer alan konular arasındadır. Eğitim materyallerinden biri olarak kullanılan resimli çocuk kitapları, çocukların çevreyi tanımalarına, farkındalık kazanmalarına ve çevre problemlerinin neler olduğu üzerinde düşünmelerine imkân sağlamaktadır. Çevre konularının çocuklara anlatılması esnasında resimli çocuk kitaplarını kullanmak, çocukları öğrenmeye motive etmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda araştırmanın amacı, çevre eğitimi konu edinen resimli çocuk kitaplarının hayat bilgisi dersinde çevre konularının öğretiminde nasıl kullanılabileceği ve hayat bilgisi dersi kazanımlarında yer alan konu ve kavramların bu kitaplarda nasıl sunulduğunu incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiş 20 resimli çocuk kitabı oluşturmaktadır. Resimli çocuk kitapları seçilirken, 1. 2. ve 3. sınıf hayat bilgisinde “doğada hayat” ünitesinde yer alan kazanımlar ölçüt olarak alınmıştır. Kazanımlar doğrultusunda her üç sınıfta ortak olan konular “bitkiler, hayvanlar, doğa ve çevre, geri dönüşüm, mevsimler, doğa olayları, doğal afetler, meyveler ve sebzeler” şeklinde sekiz başlık olarak sınıflandırılmıştır. Her başlıkla ilgili Türkiye’de çocuk kitapları yaygın olan yayınevleri incelenmiş ve belirlenen ölçütler doğrultusunda ulaşılabilen kitaplar seçilmiştir. Bu kitaplar nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemi ile incelenmekte ve içerik analizine göre çözümlenmektedir. Araştırmanın veri analiz süreci devam etmektedir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar ışığında öneriler geliştirilecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Resimli Çocuk Kitapları, Çevre Eğitimi, İlkokul, Hayat Bilgisi

<sup>985</sup> Dr. Öğr. Üys., SELÇUK ÜNİVERSİTESİ, nurhan.aktas@selcuk.edu.tr

<sup>986</sup> Arş. Gör. Dr., SELÇUK ÜNİVERSİTESİ, tugbatafli@gmail.com



## **OKUL ÖNCESİNDE AİLE KATILIMI İÇİN BİR UYGULAMA ÖNERİSİ- SİNOP'TA ANNELER 23 NİSAN'I KUTLUYOR**

**BEDİA KİREN<sup>987</sup>, DİLEK ERTUĞRAL<sup>988</sup>,**

### **ÖZET**

Aile katılımı; anne-babaların ve diğer aile üyelerinin, çocukların eğitimi ve gelişimlerine katkıda bulunmaları için erken çocukluk eğitimi programına katıldıkları bir süreçtir. Okul öncesi eğitiminde aile katılımı ile varılmak istenen nokta; okul ile ev arasındaki koordinasyonu sağlayarak çocukların gelişimlerinde ve eğitimlerinde birlikte hareket etmeyi sağlamak ve bu sayede bu süreci desteklemektir. Bu bağlamda mevcut çalışmada okul öncesinde aile katılımı için bir uygulama önerisi geliştirilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Sinop- Atatürk İlkokulu'nda görev yapan 3 anasınıfı öğretmeni 2 yönetici ve 5-6 yaş anasınıfında eğitim gören 15 öğrenci velisi ile görüşmeler yapılmıştır. Öğretmenler, müdür ve velilerle birlikte halk oyunu ekibi kurularak çalışmanın ilk basamağı hazırlanmıştır. Paydaş kurumlardan fikir ve destek alarak 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı il protokolünde sergilenmek üzere halk oyunu çalışmaları yapılmaya başlanmıştır. Halk oyunu çalışmalarının haftada 2 saat olmak üzere 3 aylık bir süreçte tamamlanması planlanmıştır. Bu uygulamanın okul, öğretmen ve aile iş birliğini geliştirmesi, okul öğretmen ve veliler arasında daha olumlu bir ilişki gelişmesine katkı sunması gerekmektedir. Aileleri sadece sınıf içi değil resmî tören kutlamaları başta olmak üzere okuldaki tüm etkinliklere katılımının sağlanması daha etkili şekilde aile katılımını sağlamak için önemli görülmektedir. Öğretmenlerin ve velilerin aile katılım sürecini anlaması adına ve katılım yaşantılarının zenginleştirilmesine yönelik çalışmalarda etkili bir örnek olabileceğini göstermektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul-aile iş birliği, aile katılımı, her yaşta eğitim

<sup>987</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, bediakiren@gmail.com

<sup>988</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİMİ BAKANLIĞI, dilek\_cilingir@hotmail.com

# ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN BİLİM VE TEKNOLOJİ KAVRAMLARINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

CEM GÜLTEKİN<sup>989</sup>, YASEMİN SAYAN<sup>990</sup>,

## ÖZET

Bu çalışma, Çocuk Gelişimi Programı öğrencilerinin Bilim ve Teknoloji kavramlarına ilişkin metaforik algılarını ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Çalışmaya 2021-2022 bahar döneminde bir devlet üniversitesine bağlı meslek yüksekokulunun çocuk gelişimi programında öğrenim görmekte olan 49' u kız, 2' si erkek olmak üzere toplam 51 1. Sınıf öğrencisi katılmıştır. Çalışmanın verilerine mecazlar yoluyla nitel veri toplama yöntemiyle ulaşılmıştır. Bu amaçla öğrencilere “Bilim.....gibidir/benzer. Çünkü.....” ve “Teknoloji.....gibidir/benzer. Çünkü.....” şeklinde 2 açık uçlu soru yöneltilmiştir. Öğrencilerin kurdukları benzerlik ve ortaklıklara dayalı vermiş oldukları cevaplar içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Öğrencilerin tespit edilen metaforları kategorilere ayrılmış ve alanında uzman iki öğretim görevlisi doktor ile incelenerek Miles ve Huberman' ın (1994) güvenilirlik formülü Görüş Birliği ve Görüş Ayrılığı olan maddeler belirlenmiştir. Buna göre %98 oranında bir güvenilirlik hesaplanmıştır. Bu kategorilere bakıldığında “Bilim” kavramının ağaç, okyanus, insan, su, bukalemun, dost, oyun hamuru, telefon, matruşka, problem, uzay, kitap, çocuk ve dünya metaforlarıyla, “Teknoloji” kavramının ise saat, evren, korku, merdiven, bitki, yassı solucan, insan, su, kitap, çita, alışkanlık, ağaç kökü, hayat, çarklı makine ve güneş metaforlarıyla ifade edildiği tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Metafor, Bilim, Teknoloji, Çocuk Gelişimi.

<sup>989</sup> Öğr. Gör Dr., BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ, cem.gultekin@balikesir.edu.tr

<sup>990</sup> Öğr. Gör Dr., BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ, yasemin.sayan@balikesir.edu.tr

## **YARATICI DANS VE HAREKET EĞİTİMİNİN ORFF SCHULWERK PRENSİBİNDE FARKLI DİSİPLİNLERDE KULLANIMASI**

**HÜLYA AYKUTLU ADALI<sup>991</sup>,**

### **ÖZET**

Yaratıcı dans ve hareket eğitimi, farklı disiplinler açısından eğitim ortamında var olan bir uygulama alanıdır. Müzik ve ritim ile doğrudan ilişkilidir ancak uzmanlık alanı güzel sanatlar gibi görünse de hayatın her alanından ve tüm uzmanlık alanlarından insanlarla birlikte uygulandığında bireylerin dünyayı keşfetmelerine olumlu katkılar sağlayan bir alan olduğu görülmektedir. Yaratıcı dans, mekanda yer alarak duygularımızı, düşüncelerimizi, duygularımızı, mekandayken bilinçli veya bilinçsizce estetik açıdan değer verdiğimiz duruşlarımızı, hareket eğitiminin temelini içerir ve kendi içinde detaylandırılmış bir literatürü vardır. Bir dans figürünün anlatımı sadece tek bir görsel imgeyle değil, tüm hareketle var olur. Mekanda konumlanırken seviye farklılıkları, statik veya akıcı hareket, robotik hareket, aralıklı veya devam eden hareketler, doğrusal veya dairesel hareketler de dahil olmak üzere konumu bir bütün olarak mekana entegre eden bir alandır. Orff Schulwerk ilkesinde hareket ve yaratıcı dans eğitimi aktif olarak yer alır. Bunun nedeni ritim, müzik, yaratıcı drama gibi alanların dans ve yaratıcı hareket eğitiminden beslenmesidir. Anlatım biçimimiz aktarımımızı etkiler, sonuç ve öğrenme süreci zenginleşir; sanatla iç içe geçerek karşılıklı etkileşimler sağlanır. Bazen eşli, grup olarak ya da bireysel olarak gerçekleşen yaratıcı dans; düzenli adımların keskin sınırlarla belirgin olduğu danslardan farklı olduğu bir gerçektir. Doğaçlama içeren, dünyada kabul gören yeni yaklaşımlarla örtüşen ve önemi her geçen gün anlaşılan bir alandır. Farklı gelişime sahip, farklı yaş gruplarındaki bireyler arasında ya da ebeveyn-çocuk katılımı gibi farklı uygulama alanlarında yapılabilecek uygulamaların ve çalıştay şeklinde yaşanacak uygulamaların genel bir bakışını içeren bir oturum planlanmaktadır. Mekanda özgürce hareket edebilmek ve rahat kıyafetlerle katılmak esastır. Müzik yayını ve mekandaki hareket için uygun ortamın seçilmesi sağlanmalıdır. Tüm branşlardan eğitimciler ve ilgilenen herkes katılabilir. 1 saatlik uygulama ile dansın unsurları, yaratıcı dansın tanımı, önemi ve literatürü, orff schulwerk ile yaratıcı dans ve hareket eğitimi arasında bağlantı kurulması, farklı disiplinlerde yeni yaklaşımların ve yaratıcı dansın kullanılması ve deneyimlenmesi; katılımcıların keyif alacakları ve katılım gösterecekleri bir oturum olacağı düşünülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Orff Schulwerk, yaratıcı dans, hareket eğitimi, müzik, ritim,

<sup>991</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, hulyaaykutlu@gmail.com

# LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN HİBRİT EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

ASLI YILDIZ YALÇIN<sup>992</sup>, ESRA KAYA ATICI<sup>993</sup>, RABİA SENA ESER<sup>994</sup>,

## ÖZET

2019 yılında ortaya çıkan Covid-19 salgını ile dünya toplumu sosyolojik ve psikolojik açıdan birçok farklılığı deneyimlemek zorunda kalmıştır. Uluslararası yaşanan bu önemli gelişme eğitim ve öğretim sürecini beklenmedik yönde etkilemiştir. Ülkemizde salgına karşı önlem olarak eğitime ara verilmiş; gerekli alt yapının sağlanmasıyla uzaktan eğitim kararı verilmiştir (Korucu ve Kabak, 2020). Okulların ve yükseköğretim kurumlarının eğitim ve öğretimi, teknoloji destekli hibrit eğitim ile devam etmektedir. Harmanlanmış öğrenme, karma öğrenme ve karışık öğrenme şeklinde de ifade edilen hibrit eğitim, yüz yüze ve online eğitimin bir arada verilmesidir (Ünsal,2010). Hibrit eğitimin, zaman ve mekan gibi oluşumların paylaşımı yönü ile birçok zengin ders içeriği sunması ve esnek olması özelliği ile eğitime katkı sağladığı düşünülmektedir (Koç Akran, 2021). Bu bakış açısı ile araştırma, geleneksel ve hibrit eğitimi deneyimleyen lisans öğrencilerinin hibrit eğitime yönelik düşüncelerinin keşfedilmesini amaçlamaktadır. Araştırmada nitel veri desenlerinden fenomenoloji (olgubilim) deseni kullanılmıştır. Fenomoloji, bir ya da daha fazla kişinin olgu ve olayları nasıl anlamlandırdıklarını çözmeye çalışan araştırma yöntemidir (Jhanson & Christensen, 2014). Araştırma amacı kapsamında yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenin gören 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Öğrencilerin hibrit eğitimi, ekonomik ve esnek olması yönüyle avantajlı gördükleri ancak okul ortamından uzak oldukları için sosyalleşme ve iletişim yönüyle olumsuz yönlerinin de olduğunu düşünmeleri araştırma bulgularından bazılarıdır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Hibrit Eğitim, Uzaktan Eğitim, Geleneksel Eğitim

<sup>992</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, yildizasli13@gmail.com

<sup>993</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, esrakyatc@gmail.com

<sup>994</sup> Arş. Gör. Dr., FIRAT ÜNİVERSİTESİ, r.sena\_ak@hotmail.com

## ÖĞRENCİLERİN OLUMSUZ DAVRANIŞLARINA KARŞI ÖĞRETMENLERİN TUTUMLARI

ERKAN KÜÇÜK<sup>995</sup>, SİNAN ÇELEBİ<sup>996</sup>, ABUZER AKIN<sup>997</sup>,

### ÖZET

Problem Durumu; Okullarımızın sınıfları ve çeşitli bölümleri eğitim sisteminin alt bölümlerini oluşturmaktadır. Eğitimin en önemli kısmı sınıflarda geçmektedir. Eğitim sisteminde öğretmenlerden beklenen davranış ise öğrencilere olumlu davranışlar kazandırmak ve olumsuz davranışlarda da iyiye yönelik değişim meydana getirmektir. Öğretmenlerin öğrencilerine olumlu örnek olmaları için öncelikle öğrencilerini iyi tanımaları, öğrencilerinin ilgi alanlarını, öğrenme ihtiyaçlarını belirleyip öğrencilere rehber olmak ve iyi bir sınıf yönetimine sahip olmaları gerekmektedir. Sınıf yönetimi öğrenci davranışları üzerinde en etkili ortamlardan biridir. Eğitim etkinlikleri sırasında öğrencilerin derse katılımlarının sağlanması, dikkatlerinin aktif kalması yönünde sınıf yönetimi en önemli husus olmaktadır. Öğretmenlerin eğitim etkinlikleri sırasında olumsuz öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları tutumlar (olumlu veya olumsuz) kişilerin gelişimine katkıda bulunur. Sınıfta öğrencilerin olumsuz davranışları diğer öğrencilerin de etkilenmesine neden olabilmektedir. Sınıfta oluşan olumsuz davranışlar beraberinde toplumsal bozulmalara da sebebiyet vermektedir. Yapılan araştırmalarda genel olarak öğrencilerin olumsuz davranışlarına öğretmenlerin uygun tepkiler veremedikleri görülmektedir. Öğretmen davranışlarının bilinmesi öğretmen yetiştirmede bazı stratejilerin geliştirilmesini sağlayabilir. Amaç ve Yöntem; Bu çalışmada öğrencilerin olumsuz davranışlarına karşı öğretmenlerin tutumlarını belirlemeyi amaçlanmaktadır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden durum analizi (case study) olarak tasarlanmıştır. Örneklem grup olarak Yozgat Merkez ilçede farklı okullarda görev yapan öğretmenlerden seçilmiştir. Veriler, görüşme formu aracılığı ile toplandı. Form hazırlanmadan önce gerekli araştırmalar yapılarak toplanan bilgilerden; cinsiyet, okul türü, branş, meslekteki süresi dışında 10 soruluk anket hazırlandı. Hazırlanan form Yozgat Merkez ilçede çeşitli okullarda farklı branşlarda öğretmenlere uygulandı. Sonuç ve Öneriler Öğretmen yetiştiren yükseköğretim okullarında sınıf yönetimi dersinin öğretmenlik uygulamaları ile bağlantısının oluşturulması ve etkili uygulamalı sınıf yönetiminin verilmesi gerekmektedir.

- Öğretmenlerin sınıf liderliği, iletişim ve etkileme güçlerini artırmaya yönelik hizmet içi eğitimler verilmelidir.
- Öğretmenlerin öğrencileri ile daha fazla sosyal aktivite içinde bulunmaları için gerekli ortamlar hazırlanmalıdır.
- Öğretim müfredatlarına öğretmen-öğrenci spor organizasyonlarının düzenlenmesine zaman ayıracak şekilde hazırlanmalıdır.
- Okul ve sınıf kuralları konusunda öğrenci ve velilere duyarlık eğitimleri verilmelidir.
- Öğretmenlerin etkili bir iletişim dili kullanmaları özendirilmelidir.
- Derslerden kopmaları önlemek için öğrenci aktif yöntemlerin kullanılması, istenmeyen davranışlara yönelmeyi önleyebilir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Olumsuz öğrenci davranışları, okul, öğretmen tutumları, sınıf yönetimi

<sup>995</sup> Öğretmen, YOZGAT MEM, kucuke19@gmail.com

<sup>996</sup> Öğretmen, YOZGAT MEM, sinanncelebi@gmail.com

<sup>997</sup> Öğretmen, EYUDER YOZGAT İL TEMSİLCİSİ, abuzerakin@hotmail.com

## **ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MEDYA OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ**

**SALİH SARIŞIK<sup>998</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmanın temel amacı, ortaokul öğrencilerinin medya okuryazarlık düzeylerini etkileyen faktörleri belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu ortaokul 7. ve 8. sınıflarda öğrenim gören 40 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme soruları hazırlanırken uzmanlardan görüş alınmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde ise betimsel analiz yöntemi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler incelendiğinde; öğrencilerin en güvendiği medya aracının televizyon olduğu, öğrencilere göre medyanın gerçekleri yansıtmadığı, öğrencilerin medyada günlük 1 ile 5 saat arasında zaman geçirdiği, medya okuryazarlığı dersinin öğrencileri medya hakkında olumlu yönde etkilediği ve öğrencilerin ailelerinin sosyal medyada zaman geçirmelerine olumsuz yönde etki etmediği bulgularına ulaşılmıştır. Konu ile ilgili olarak araştırmacı öğrenciler, medya okuryazarlığı ile ilgili olarak önerilerde bulunmuşlardır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Ortaokul, medya, medya okuryazarlığı, sosyal medya.

<sup>998</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, slh040@gmail.com

### ÖZET

Öğretmen olmak aslında bir hayatın mimarı. Ne kadar güzel söylemiş ünlü psikolog Dogan Cüceloğlu : Hangi eğitim sistemi içinde olursa olsun, teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin, öğretmenin öğrenciyle göz göze geldiği bir an vardır, öğretmenin öğrenciyle göz göze geldiği bu anın çok önemli bir potansiyel gücü var. Öğretmenin küçük yaşda öğrenciye etkisi daha da büyük oluyorsa, üniversite çağındaki öğrencinin hayatına bile yön veren öğretmenler var. Bir öğretmen dışarda ne yaşarsa yaşasın sınıf kapısı kapandığında, bir başka dünya başlamıştır. Öğretmenin bir dakika önceden tüm yaşadıkları artık geride kalmıştır. Bir öğretmen Sevgi, Sorumluluk, Güven, Teşekkür, Şükür duygusu, Empati, Dürüstlük, İşbirliği, Denge, Adil olmak, İç huzuru gibi değerlere sahip olmalı ki, sevgi ile öyretsin .

**ANAHTAR KELİMELER:** Psikoloji, Öğretmen, Öğrenci, Sevgi, Hayat

---

<sup>999</sup> Öğretmen, ŞEMKİR, ulker.ceferova93@mail.ru

# YÜKSEKÖĞRETİMDE AKREDİTASYON: EĞİTİM FAKÜLTELERİNDEKİ UYGULAMA DENEYİMLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA

MERAL TOPAL<sup>1000</sup>,

## ÖZET

Dünya genelinde yükseköğretimdeki genişlemeyle birlikte eğitim talebinde bulunacak kişiler açısından kurumların kalitesini algılamak ve sistemsal açıdan küresel yükseköğretim sektörü içerisinde edinilen becerilerin transfer edilebilirliğini sağlamak önemli bir sorun haline gelmiştir. Bu minvalde yükseköğretim kurumlarının kalite güvencesi sunması temel bir beklenti haline gelmiştir. Çalışmada yükseköğretim kurumlarından eğitim fakültelerindeki akreditasyon süreçleri konu edilmektedir. Bu kapsamda öğretim üyelerinin akreditasyon süreçlerine ilişkin genel algıları, yaşadıkları sorunlar, sürecin olumlu tarafları ve süreçle ilgili önerilerin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Araştırma yöntemi olarak, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni benimsenmiştir. Akreditasyon çalışmalarında yer alma ölçütü kullanılarak çalışma grubu oluşturulmuş, çeşitliliği sağlamak adına hem vakıf hem devlet üniversitelerinde çalışan, idari görevi olan ve olmayan öğretim üyeleri ile görüşülmüştür. 7'si İstanbul ilinde, 2'si Zonguldak ve 3'ü ise Eskişehir illerinde yer alan eğitim fakültelerinde görev yapan toplam 12 öğretim üyesi çalışma grubunda yer almıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler neticesinde elde edilen veriler, içerik analizi tekniği kullanılarak çözümlenmiş ve yorumlanmıştır. Görüşmeler sonucunda veriler üç ana tema başlığı altında toplanmıştır. Bu temalar, öğretim üyelerinin akreditasyon sürecinde karşılaştığı sorunlar, sürecin olumlu yanları ve süreçle ilgili öneriler şeklindedir. Sırasıyla temalara ait olarak en yüksek frekansa sahip, ekstra evrak ve iş yükü sorunu, eğitim içeriğine olumlu katkı, deneyimli kurumlarla iletişim önerisi kodları ortaya çıkmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Yükseköğretim, Eğitim Fakültesi, Akreditasyon, Kalite Güvencesi

<sup>1000</sup> Doktora Öğrencisi, MARMARA ÜNİVERSİTESİ, meraltpl@gmail.com



# **SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ İLKOKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNE YÖNELİK TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ DURUMLARININ İNCELENMESİ**

**EZGİ ÇETİNKAYA ÖZDEMİR<sup>1001</sup>, MÜKREMİN DURMUŞ<sup>1002</sup>,**

## **ÖZET**

Son yüzyılda yaşanan teknolojik gelişmelerle beraber teknoloji gündelik hayatın ayrılmaz bir parçası haline geldi. Gündelik yaşantının her alanında yer alan teknoloji eğitim ortamlarına da girmiştir. Pandemi süreciyle beraber eğitimde teknoloji kullanımı belirli bir süre de olsa zorunlu hale gelmiş ve eğitim hemen hemen her kademedede çevrim-içi olarak sürdürülmüştür. Bu zorunlu durumdan ötürü, belirli bir süre sonra eğitim ortamlarına daha da çok dahil olacağı düşünülen teknoloji, hızlı bir şekilde eğitimin sürdürüldüğü bir ortam haline gelmiştir. Bu gelişmeler çerçevesinde, öğretmenlerin teknolojiyi iyi bir şekilde kullanabilmeleri ve bu teknolojileri uygun bir şekilde eğitim ortamına dahil edebilmeleri gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu yeterlilik ise Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB) olarak adlandırılır. TPAB, öğretime uygun yöntem ve teknikler kullanılarak, teknolojinin öğrenme-öğretme sürecine dahil edilmesi ve etkin bir biçimde kullanılması olarak tanımlanmaktadır. Alanyazın incelendiğinde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının eğitime teknolojiyi bütünleştirme ve etkin bir biçimde kullanma konusunda sıkıntı yaşadıkları görülmektedir. Bu noktadan hareketle bu çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının ilkökuma ve yazma öğretimine yönelik olarak Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi durumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 4. Sınıf, onbir sınıf öğretmeni adayı ile yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak video kaydı ve öğretmen adaylarının hazırlamış olduğu ders planları incelenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen adayları hazırlamış oldukları ders planlarında TPAB'ne yer vermemişlerdir. Teknoloji kullanımı konusunda ise öğretmen adaylarının dört tanesi sınırlı bir şekilde sadece sunu aracı olarak kullanacaklarını belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının ders sunumlarına ait videolarda TPAB'ne ilişkin bir bulguya rastlanılmamıştır. Öğretmen adaylarından dört tanesi ders planında teknoloji kullanımından bahsetmiş olmasına rağmen altı tanesi sınırlı bir şekilde sadece sunu aracı olarak kullanmıştır. Ders planları ve derslere ait videolardan elde edilen sonuçlardan hareketle çalışmaya katılan öğretmen adaylarının ilkökuma ve yazma öğretimine yönelik olarak Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi konusunda ve teknolojiyi eğitimde etkin bir şekilde kullanma konusunda yetersiz olduğu sonucu çıkarılabilir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sınıf öğretmeni, ilkökuma yazma, Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi, Teknoloji

<sup>1001</sup> Dr. Öğr. Üys., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ1, KAFKAS ÜNİVERSİTESİ2, ezgicetinkaya1990@gmail.com

<sup>1002</sup> Arş. Gör., , mukremindurmus@hotmail.com

# **COVID-19 SÜRECİNDE İLKOKUL 1. SINIF DERSLERİNE GİREN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

NURAY GÜN<sup>1003</sup>, MEHMET SENA ATAŞ<sup>1004</sup>,

## **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı covid 19 sürecinde uzaktan eğitim yoluyla eğitim veren sınıf öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın örnekleme olarak amaçlı örnekleme yönteminden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ölçüt ise bir devlet ilkokulda görev yapan ve 1. Sınıf derslerine giren sınıf öğretmeni olmak ve uzaktan eğitim yoluyla 1. Sınıf öğrencilerine eğitim vermiş olmasıdır. Araştırmanın katılımcıları olarak covid -19 sürecinde ilkokul 1. Sınıf derslerine giren devlet okulundaki 12 sınıf öğretmeni oluşturulmuştur. Araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışmasıdır. Araştırmaya katılan 12 sınıf öğretmeninden toplanan yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yoluyla analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucu olarak, elde edilen verilerden 1. Sınıf öğrencilerinin yüz yüze eğitim kadar etkili faydalanamadıkları, öğretmenlerin yüz yüze eğitimde öğrencilere hem okuma hem yazmada daha etkili oldukları, öğrencilerin uzaktan eğitimde çok aktif olmadıkları için sosyalleşme ve iletişim kurmada istenilen başarıyı sağlayamadıkları, öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde daha geç okuma ve yazmaya geçtikleri sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlardan hareketle bazı önerilere yer verilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Covid-19 pandemi dönemi, sınıf öğretmeni, uzaktan eğitim

<sup>1003</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, sogin35@hotmail.com

<sup>1004</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, mehmetseenaatas@hotmail.com

## **MANGALA’NIN, ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEM ÇOCUKLARININ PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNE ETKİSİ**

ARZU ARSLAN<sup>1005</sup>,

### **ÖZET**

Çocuğun doğuştan getirmiş olduğu potansiyeli en üst düzeye çıkarabilmek, onun bedensel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimini olumlu yönde destekleyebilmek, ona nitelikli ve yeterli deneyimlerle elde edilen temel bilgi ve beceriler kazandırabilmek ve çocuğu her yönüyle gelecek hayatına hazırlayabilmek için erken yasta verilen eğitimin önemi büyüktür. Bu eğitimin ilk basamağı ise okul öncesi eğitimidir. Okul öncesi eğitim, çocuğun duygularının gelişimini ve algılama gücünü artırır. Akıl yürütme sürecinde ona yardımcı olur. Bu yaş grubu çocukları anlamının, onlarla iletişim kurmanın, onların dünyasını paylaşmanın pek çok yolu vardır. Oyun, bu yolların en sık kullanılanı, en doğal olanı ve en sağlıklı sonuç verenidir. Çünkü oyun sırasında çocuk, gelişiminin her yönü ile ilgili yaşantılar kazanır. Desteklenen bu gelişim alanlarından birisi de zihinsel gelişimdir ve yakın tarihimize baktığımızda “Mangala” oyununun zihinsel gelişimi artırmak amacıyla kullanıldığı görülür. Tarihi araştırmalar Mangala Oyunu'nun Sakalar, Hunlar ve Göktürkler döneminde oynandığını göstermektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı Mangala Oyununun, Anadolu kültürünün köklü bir başlığı olduğunu, oyunun genç kuşaklara tanıtılmasının, yaygınlaştırılmasının yararlı olacağını, kültürel ve turistik alanlarda Türkiye'nin tanıtımına katkı sağlayacağını bildirmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Mangala Oyunu'nun okullarımızda oynatılması uygun bulunmuştur. Çocukların zihinsel faaliyetlerini en üst düzeye çıkarabilmek için farklı oyunları oynamaları büyük öneme sahiptir. Araştırmanın bu alandaki öneminden dolayı, mangalanın erken çocukluk dönem çocuklarının problem çözme becerilerine etkisi incelenmiştir. Araştırmanın yöntemini, nicel ve nitel yöntemlerin ortak kullanıldığı karma model şeklinde oluşturulmuştur. İstanbul ili Zeytinburnu ilçesi araştırmanın evrenini oluştururken, örnekleme için aynı ilçeye bağlı bağımsız anaokullarına devam eden 5 yaş grubu öğrenciler seçilmiştir. Verilerin toplanmasında, okul öncesi dönem için geliştirilen problem çözme ölçeğinden ön test ve son test olarak alınan veriler spss ile analiz edilirken, öğretmen gözlemleri ise nitel yolla analiz edilmiştir. Araştırmanın bulguları incelendiğinde, beş aylık süre boyunca mangala eğitimi verilen grubun, problem çözme becerileri ölçeğinden aldıkları puanların ve öğretmen gözlemlerinin, mangala eğitimi almayan çocuklardan anlamlı derecede farklı olduğu ortaya çıkmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Erken çocukluk eğitimi, Problem Çözme Becerisi, Strateji

<sup>1005</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, arzuaslann@hotmail.com

# **BİRİNCİ DERECEDEKİ BİR BİLİNMEYENLİ DENKLEMLER KONUSUNDA ÖĞRENCİLERİN YAPABİLECEKLERİ HATALARLA İLGİLİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

**ESRA ALTINTAŞ<sup>1006</sup>, ŞÜKRÜ İLGÜN<sup>1007</sup>, CEYHUN YÜKSEK<sup>1008</sup>,**

## **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı, ortaokulda görev yapmakta olan matematik öğretmenlerinin birinci dereceden bir bilinmeyenli denklemler konusunda öğrencilerin yapabilecekleri hatalarla ilgili görüşlerinin alınmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu Ardahan ilinde görev yapmakta olan 15 matematik öğretmeni oluşturmakta olup, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracını ortaokul matematik öğretim programında yer alan eşitlik ve denklem konusundaki alt kazanımlara uygun olarak hazırlanmış 12 soruluk bilgi testi oluşturmaktadır. Matematik öğretmenlerine uygulanan bilgi testi kapsamında ilgili kazanıma ilişkin sorulan sorularda öğrencilerin yapabilecekleri hatalarla ilgili ortaokul matematik öğretmenlerinin görüşleri alınmıştır. Matematik öğretmenlerinin verdikleri cevaplar araştırmacılar tarafından analiz edilerek matematik öğretmenlerinin eşitlik ve denklem konusunda öğrencilerin yapabilecekleri hatalarla ilgili görüşleri kodlanarak tablolastırılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Cebir, Denklem, Eşitlik, Hata, Matematik Öğretmenleri

<sup>1006</sup> Doç. Dr., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, esra.altintas@kafkas.edu.tr

<sup>1007</sup> Doç. Dr., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, mat.ilgun@hotmail.com

<sup>1008</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, yuksekceyhun@gmail.com

# ÖĞRETMENLERİN OKULLARDA ÖRGÜTSEL DEMOKRASİ VE ÖRGÜTSEL ÖZDEŞLEŞME ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

RAMAZAN ERTÜRK<sup>1009</sup>,

## ÖZET

Örgütsel amaçların gerçekleştirilmesinde örgüt çalışanlarının kendilerini örgüte ait hissetmeleri oldukça önem taşımaktadır. Fakat çalışanların örgütleriyle özdeşleşmelerinde birçok faktör etkili olabilmektedir. Bunlardan biri de örgütlerde demokratik bir ortamın varlığıdır. Eşitlik, adalet ve katılımın önemsendiği hesapverebilir örgütlerde çalışanlar örgütleriyle daha fazla özdeşleşecekler ve dolayısıyla daha fazla performans göstereceklerdir. Okullarda da eğitim öğretim hizmetlerinin başarıya ulaştırılmasında öğretmenlere önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir. Öğretmenlerin bu görev ve sorumlulukları en iyi şekilde yerine getirmelerinde bağlılık, aidiyet ve özdeşleşme algılarının yüksek düzeyde olmasında okullardaki demokratik uygulamaların oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla bu araştırmanın amacı öğretmenlerin okullarda örgütsel demokrasi ve örgütsel özdeşleşme algıları arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1- Öğretmenlerin okullarda örgütsel demokrasi ve örgütsel özdeşleşme algıları ne düzeydedir?
- 2- Öğretmenlerin okullarda örgütsel demokrasi ve örgütsel özdeşleşme algıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- 3- Öğretmen algılarına göre okullarda örgütsel demokrasi örgütsel özdeşleşmenin anlamlı bir yordayıcısı mıdır?

Nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modelinin kullanıldığı araştırmanın çalışma evrenini, Bolu il merkezinde bulunan ortaokullarda görev yapan görev yapan toplam 625 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmada çalışma evreninin tamamına ulaşılması hedeflendiğinden örneklem alınmamış olup 321 öğretmenden geçerli veri sağlanmış değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmada "Okullarda Örgütsel Demokrasi Ölçeği" ve "Örgütsel Özdeşleşme Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin normalliği çarpıklık ve basıklık (Skewness and Kurtosis) katsayıları ile Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri ile incelenmiş ve bu testlerin sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiş ve dolayısıyla verilerin analizinde parametrik testler uygulanmıştır. Araştırma sonucuna göre; öğretmenlerin örgütsel demokrasi algıları, ölçek genelinde, katılım, eşitlik ve adalet boyutlarında yüksek düzeyde iken, hesapverebilirlik boyutunda orta düzeydedir. Öğretmenlerin örgütsel özdeşleşme algıları yüksek düzeydedir. Öğretmenlerin okullarda örgütsel demokrasi ve örgütsel özdeşleşme algıları arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki vardır. Öğretmen algılarına göre örgütsel demokrasi örgütsel özdeşleşmenin anlamlı bir yordayıcısıdır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Örgütsel demokrasi, özdeşleşme, örgütsel özdeşleşme, öğretmen.

<sup>1009</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, koroglu522@hotmail.com

### ÖZET

Kadın Okul Yöneticilerinin Liderlik Rollerini Sanayi İnkılabı ile çalışma hayatına giren kadınlar cumhuriyetin ilanı ile Türkiye’de çalışma hayatının devamlılığını sağlamış, özellikle 2000’li yıllarda ise yönetim birimlerinde aktif rol oynamaya başlamışlardır. Türk Milli Eğitim sisteminde de kadınlar sayıca fazla olmasına karşın yönetimdeki rolleri erkeklere oranla çok azdır. Okullarda görev yapan öğretmenlerin kadın yöneticilere bakış açısının ve kadın yöneticileri lider olarak görüp görmemelerinin, kadın öğretmenlerin yöneticiliğe yönelmelerini, bu kademlerde yer almalarını ve ilerlemelerini doğrudan etkilediği düşünülmektedir. Bu araştırmada, öğretmenlerin eğitim kurumlarındaki kadın yöneticilere yönelik algıladıkları liderlik davranışları, öğretmenlerin cinsiyet, yaş, kıdem, öğrenim düzeyi, branş, medeni durum, mezun olduğu okul, öğretmenin kadın yöneticisiyle çalıştığı süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmektedir. Araştırma evrenini, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Konya ili ve merkez ilçelerinde MEB’e bağlı 350 okul öncesi, ilköğretim, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, kadın yöneticinin görev yaptığı 35 okul ile bu okullarda görevli 256 kadın öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada Liderlik Davranışları Ölçeği kullanılmaktadır. Ayrıca kişisel bilgi formu ile öğretmenlerin istenilen demografik özellikleri tespit edilmeye çalışılmaktadır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS 17.0 paket programı kullanılarak demografik özelliklerin frekans ve yüzde değerleri incelenecek olup, ölçeklerden alınan puanların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanıp, fark testlerinde t testi, varyans analizi (One- Way ANOVA), Kruskal Wallis-H testi yapılacaktır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin kadın yöneticilerde algıladıkları liderlik davranışları çeşitli faktörlerden ne derecede etkilendiği tespit edilmesi planlanmaktadır. Çalışma henüz araştırma aşamasında olup elde edilen bulgular kongrede sunulup analizler değerlendirilecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Lider, Kadın, Kadın Yöneticiler, Kadın Lider

<sup>1010</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, nslhnaydn42@gmail.com

### ÖZET

Çocuklar için Felsefe (Philosophy for Children [P4C])/Çocuklarla Felsefe (Philosophy with Children [PwC]) ilk olarak ABD’de Matthew Lipman tarafından geliştirilmiştir. Lipman çocukların doğal filozoflar olduğunu öne sürerek P4C programı geliştirmiştir. P4C/PwC programlarında; çocuklar sorgulamaya, düşünmeye, muhakeme etmeye ve soyut felsefi kavramları somut deneyimlere bağlamaya teşvik edilir (Cassidy & Christie, 2012). P4C/PwC; çocukların bu konuda eğitim almış bir yetişkin/kolaylaştırıcı rehberliğinde birtakım uyarıcılardan (kısa film, resim, şiir, öykü, görsel vb.) yola çıkarak belirli kavramlar ve sorunlar üzerinde düşünmesi, konu üzerinde sorular sorması, tartışması, mantıklı gerekçeler sunabilmesi gibi etkinlikleri içerir (Erdoğan, 2018). Bu kısa bilgiler ışığında, bir atölye çalışması yapılacak olup bu atölyenin amacı; bir grup gönüllü katılımcıya (maksimum 20-25 kişi) iki adet P4C/PwC etkinliği uygulayarak bu konuya ilişkin ilgi uyandırmaktır. Planlanan atölyenin uygulayıcısı/kolaylaştırıcısı PwC alanında üç adet uluslararası sertifika sahibidir. Atölye çalışmasının birinci etkinliğinde uyarıcı olarak bir plastik çiçek ve A4 kâğıdına yazılmış 2 rakamı kullanarak ontolojik bir tartışma (Gerçek nedir? Bir şeyi gerçek yapan özellikler/kriterler nelerdir? Gerçek bilinebilir mi? vb.) yapmak planlanmaktadır. İkinci etkinlikte ise 2+2=5 adlı bir kısa film, uyarıcı olarak kullanılacaktır. Ardından katılımcıların kısa filmin çağrıştırdığı birtakım kavramlar (otorite, itaat, başkaldırı, disiplin vb.) üzerine soru üretip tartışması istenecektir. Etkinlikler bittikten sonra, katılımcılarla birlikte süreci yansıtan bir özetleme yaparak atölye çalışması tamamlanacaktır.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Philosophy for Children, Philosophy with Children, P4C, PwC

<sup>1011</sup> Doç. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, necla.sahin@deu.edu.tr

### ÖZET

Günümüz gelişen teknolojinin iyi yönlerinin yanı sıra kötü yönleri de bulunmaktadır. Özellikle 3-22 yaş arası çocuk ve gençlerimizin teknoloji bağımlılığı ciddi oranda artmakta bu durum hareketsizliğe, sosyalleşmekten uzaklaşmaya, psikolojik sorunlara, kişilik karmaşalarına neden olmaktadır. Bu bağımlılığı ortadan kaldırma güzel zaman geçirmelerini sağlamak bedensel, zeka gelişimine katkıda bulunmak için eski oyunlarımızı oynatmak. Kadim oyunlarımız çocuk ve gençlerimizi teknolojik cihazlara bağımlılıktan kurtarıp başta kas gelişimi olmak üzere zeka gelişimine büyük katkı sağlamaktadır. Ellerdeki ince kasların gelişimi için beştaş oyunu zeka ve bedensel gelişim için koşu, yerden yüksek, saklambaç ve seksek oyunu bedensel gelişimin yanında akranlar arasında grup birinciliği geliştirip iletişimi güçlendiren yedi taş oyunu adil bir rekabet ortamı yaratacak yakan top oyunu kişiler ve engelleri konusunda eşitliği yaratıp engellilerle empati kurmalarını sağlayan kör ebe oyunlarını öğretip bunlar için güvenli oyun alanları hazırlayıp velileri de bu işin içine katmak ,okulumuzun bahçesinde bu oyun alanı oluşturmak. Çocuklar ve gençlerin hem eğlenecekleri hem de gelişimlerine katkı sağlayacak oyunlar öğrenecek, teknolojik aletlerle sanal alemin oyunlarını bırakıp yaparak yaşayarak gerçek manada kazanarak oyunlar oynayacaklar. Bu oyunlar sayesinde çocuklar ve gençler arasında iletişim artacağından arkadaşlık, dostluk, kardeşlik gibi değerlerimizde anlam kazanacaktır. Teknolojinin toplum üzerinde olumsuz etkileri azalacaktır. Radyasyona maruz kalan gençler ve çocukların radyasyon sonucu oluşabilecek hastalıklara daha az maruz kalacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Oyun, çocukluk, kadim oyunlar

---

<sup>1012</sup> Öğretmen, BİSMİL MECİT ÇELİK KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ FEN VE SOSYAL BİLİMLER PROJE OKULU, ayse.yksn.49@gmail.com



# ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL SINIZM İLE İŞE BAĞLI DUYGUSAL TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

AYÇA KAYA<sup>1013</sup>, ÜMİT DİLEKÇİ<sup>1014</sup>, İBRAHİM LİMON<sup>1015</sup>,

## ÖZET

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin örgütsel sinizm ile işe bağlı duygusal tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Nicel desende kurgulanan araştırma ilişkisel tarama modelini esas almıştır. Araştırmanın örneklemini 2021-2022 öğretim yılında Batman ilinde görevli 208 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 113'ü kadın (%54,3), 95'i erkek (%45,7); 166'sı lisans (%79,8), 42'si lisansüstü (%20,2) mezunudur. Katılımcıların 13'ü okul öncesinde (%6,3), 27'si ilkokulda (%13,0), 137'si ortaokulda (%65,9) ve 31'i lisede (%14,9) görev yapmaktadır. Son olarak, araştırmaya katılan öğretmenlerin 21'i 1-5 yıl (%10,1), 39'u 6-10 yıl (%18,8), 33'ü 11-15 yıl (%15,9), 61'i 16-20 yıl (%29,3) ve 54'ü 21 yıl ve üzeri (%26,0) kıdeme sahiptir. Veri toplama aracı olarak "İşe Bağlı Duygusal Tükenmişlik Ölçeği" (Günay, 2021) ve "Örgütsel Sinizm Ölçeği" (Kalağan, 2009) kullanılmıştır. Tükenmişlik ölçeği tek boyutlu iken; örgütsel sinizm ölçeği bilişsel, duyuşsal ve davranışsal sinizm olmak üzere üç boyutludur. Veri analizinden önce ölçeklerin Cronbach's Alpha güvenirlik katsayıları hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular ilgili değerler  $\alpha=,86$  (işe bağlı duygusal tükenmişlik) ile  $\alpha=,95$  (duyuşsal sinizm) aralığında olduğunu göstermiştir. Bu bulgulara dayanarak, güvenirlik ölçütünün karşılandığı ifade edilebilir. Öte yandan, veri setinin dağılımı basıklık-çarpıklık değerleri aracılığı ile test edilmiştir. İlgili değerlerin ( $\pm$ ) 1,96 aralığında olduğu ve normal dağılım varsayımının karşılandığı görülmüştür. Verinin normal dağılım varsayımını karşılaması nedeniyle parametrik testler yürütülmüştür. Çoklu regresyon analizi varsayımları bağlamında ise VIF, tolerans ve koşul indeks (CI) değerleri incelenmiş ve ilgili değerler bilişsel sinizm boyutunda (VIF=1,94; Tolerans=,52; CI=6,33), duyuşsal sinizm boyutunda (VIF=2,19; Tolerans=,46; CI=9,01) ve davranışsal sinizm boyutunda (VIF=1,70; Tolerans=,59; CI=10,21) olarak hesaplanmıştır. Söz konusu bulgular verinin çoklu regresyon analizine uygunluğuna işaret etmektedir. Araştırmada elde edilen bulgular ise şu şekilde özetlenebilir. Betimsel istatistiklere göre öğretmenlerin işe bağlı tükenmişlik düzeyleri ( $\bar{x}=1,45$ ;  $SS=,85$ ); bilişsel sinizm düzeyleri ( $\bar{x}=2,59$ ;  $SS=,96$ ); duyuşsal sinizm düzeyleri ( $\bar{x}=1,91$ ;  $SS=,89$ ); davranışsal sinizm düzeyleri ( $\bar{x}=2,58$ ;  $SS=,82$ ) ve genel olarak sinizm düzeyleri ( $\bar{x}=2,37$ ;  $SS=,77$ ) şeklindedir. Öte yandan, öğretmenlerin işe bağlı duygusal tükenmişlikleri ile bilişsel sinizm ( $r=,36$ ;  $p<,001$ ), duyuşsal sinizm ( $r=,50$ ;  $p<,001$ ), davranışsal sinizm ( $r=,45$ ;  $p<,001$ ) ve genel olarak örgütsel sinizm ( $r=,50$ ;  $p<,001$ ) düzeyleri arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler mevcuttur. Örgütsel sinizm boyutlarının öğretmenlerin işe bağlı duygusal tükenmişliklerini yordama düzeyini belirlemek amacıyla çoklu doğrusal regresyon analizi yürütülmüştür. Elde edilen bulgular modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğunu ( $R^2=,28$ ;  $F=26,97$ ;  $p=,000$ ) olduğunu ve sinizm boyutlarının birlikte öğretmenlerin işe bağlı tükenmişliklerindeki varyansın %28'ini açıkladığını göstermiştir. Standardize regresyon katsayılarına göre bilişsel sinizm tükenmişliği anlamlı bir biçimde yordamazken ( $\beta=-,10$ ;  $p=,90$ ), duyuşsal sinizm ( $\beta=,36$ ;  $p=,00$ ) ve davranışsal sinizm ( $\beta=,23$ ;  $p=,00$ ) ise tükenmişliği istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde yordamaktadır. Elde edilen bulgulara dayanarak duyuşsal ve davranışsal sinizmin öğretmenleri işleriyle ilgili tükenmişliklerine katkı sunduğu ifade edilebilir. Bu

<sup>1013</sup> Dr. Öğr. Üys., HALIÇ ÜNİVERSİTESİ, aycabagmenkaya@halic.edu.tr

<sup>1014</sup> Doç. Dr., BATMAN ÜNİVERSİTESİ, umit.dilekci@batman.edu.tr

<sup>1015</sup> Dr., SAKARYA MİTHATPAŞA ANADOLU LİSESİ, ibomon@gmail.com

bağlamda, duyuşsal ve davranışsal olarak okula yönelik sinizm deneyimleyen öğretmenlerin bu olumsuz tutumlarının altında yatan sebepler okul yöneticileri tarafından dikkatlice irdelenmeli ve ortadan kaldırılması için gerekli önlemler alınmalıdır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** rgtsel sinizm, duygusal tükenmişlik, ğretmen

# **AKUSTİK ÖĞRENME ORTAMININ OLUŞTURMASI VE AKUSTİK ORTAMIN ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI**

İNANÇ FERİDUN ÇANCI<sup>1016</sup>, ÖZGÜR OZAN ATMACA<sup>1017</sup>,

## **ÖZET**

Bu araştırmada okullardaki gürültünün öğrencilerin derse adapte olma ve anlayabilmeleri üzerinde önemli etkiye sahip olması durumu ele alınmıştır. Öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal beceriler kazandığı sınıf ortamlarında, öğrenme etkinliklerinin %60.00-75.00'i öğretmen ve diğer öğrencilerle sözel iletişime geçmeyi gerektirmektedir (American National Standards Institute [ANSI], 2002; The Institute for Enhanced Classroom Hearing [IECH], 2018). Bu bağlamda eğitim ortamının akustik niteliği, öğrenme ve öğretim sürecinin kalitesini belirleyen önemli öğelerden biri olarak düşünülmesi doğrultusunda süreç yürütülmüştür. Bu araştırmada öğrenme ortamı olarak sınıfların akustik düzenlerinin öğrencilerin dinleme ve algılama etkinliklerine etkisi incelenmiştir. Bunun için bu araştırmanın temel amacı olan akustik düzenlemelerin herhangi bir profesyonel destek almadan alternatif olarak öğrencilerin ellerinde mevcut olan çantaları yardımıyla veya kendi yapabilecekleri (örneğin pet şişe) akustik difüzörlerle öğrenme ortamını akustik olarak daha verimli hale getirebilme durumlarından yola çıkılmıştır. Araştırma deseni deneysel desendir. Deneysel süreç Maltepe Kadir Has Bilim ve Sanat Merkezi sınıf ortamında gerçekleştirilmiştir. Ses kayıtlarının gerçekleştirildiği sınıf ve öğrenciler seçkisiz olarak atanmıştır. Akustik çalışma yapılmayan ve yapılan ortamda ders anlatılarak ölçüm yapılmıştır. Sınıftaki öğrencilerin akustik çalışmalar doğrultusundaki dinleme ve algı etkinlikleri yarı yapılandırılmış görüşme formu yardımıyla incelenmiştir. Bu doğrultuda basit malzemelerle akustik ortamın oluşturulabildiği ve akustik ortamın öğrenci dinleme ve algı etkinliğini etkilediği sonucu tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Akustik, Dinleme, Algı, Öğrenme Ortamları

<sup>1016</sup> Öğretmen, YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, inancferiduncanci@gmail.com

<sup>1017</sup> Öğrenci, YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, contact@ozguratmacaaudio.com

### ÖZET

Ebru sanatı Osmanlıdan günümüze kadar gelen, su ve boya kullanılarak yapılan bir kâğıt sanatıdır. Amacımız bu sanatı tekrardan canlandırmak ve farklı bir açıdan değerlendirmek. Aynı zamanda sanatı hayatın içine katmak: Öncelikle kendi ölçülerimizle hazırladığımız ebru teknesine uygun miktarda hazırladığımız kitreli sudan dolduruyoruz. Daha sonra fırça yardımı ile aldığımız boyaları katmanlar halinde tekneye serpererek, çalışmaya başlıyoruz. Çeşitli alet ve fırçalardan faydalanılarak yapılan desenler hayal gücümüze göre şekilleniyor. Bu desenleri uygun ölçülerdeki eşarp kumaşına aktaracağız. Ve böylelikle her bir arkadaşımızın kendi tasarımı bir eşarbu olacak. Böylelikle arkadaşlarımız ve öğretmenlerimiz kendi tasarımları olan eşarpları kullanacaklar. Günümüzde etkisini kaybetmiş olan ebru sanatı yeniden canlanmış olacak ve yeni alanlarda değerlendirilmiş olacak. Hayal gücümüzle tasarladığımız kendimize özgü bir eşyamız olacak. Uyguladığımız bu yöntem başka alanlarda da kullanılabilir hale gelecek ve diğer insanlara fikir olacak. Ve böylelikle yaratıcılığımız gelişecek ve özgün sanatlar yapmakta ilerleyeceğiz.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Ebru, eşarp, güzel sanatlar

---

<sup>1018</sup> Öğretmen, BİSMİL MECİT ÇELİK KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ FEN VE SOSYAL BİLİMLER PROJE OKULU, mzyn.trh@gmail.com

<sup>1019</sup> Öğretmen, BİSMİL MECİT ÇELİK KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ FEN VE SOSYAL BİLİMLER PROJE OKULU, ayse.yksn.49@gmail.com

<sup>1020</sup> Öğretmen, BİSMİL MECİT ÇELİK KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ FEN VE SOSYAL BİLİMLER PROJE OKULU, suzan\_1615\_@hotmail.com

## **ETKİLİ VE DOĞRU ANLAYARAK HIZLI OKUMANIN OKUL BAŞARISI ÜZERİNE ETKİLERİ**

**MURADIYE AKCAN<sup>1021</sup>,**

### **ÖZET**

Günümüzde bilgi ve bilgiye ulaşmanın önemi daha fazla artmıştır. Hergun yeni yeni bilgiler ortaya çıkmakta, var olanlar yenileri ile yer degistirmektedir. Güncel kalabilmek, zamana ayak uydurabilmek için bu bilgiye zamanında ulasmaliyiz. Yoğun iş hayatı ve koşturmaca içerisinde okumaya ve araştırmaya zaman ayırmak gerekmektedir. Ancak bizler bu zamanı bulamadığımızdan yakınmaktayız. Sadece iş hayatında değil eğitim hayatında da okumanın önemi büyüktür. Öğrenciler bilginin %80'ine okuyarak ulaşmaktadır. Geleceklerini belirleyecek liseye, ordan üniversiteye yerledebilmeleri yine sınavda soruları çözerken gösterecekleri başarıya bağlıdır. Ancak öğretmen ve velilerin en çok yakındıkları konulardan birisi öğrencilerin okuma ve okuduğunu anlama konusunda eksiklikleri olduğu yönündedir. Özellikle yaşanan pandemi sonrasında eve kapanan çocuklar daha fazla tablet ve telefona yönelmiş, kitapların yerini bilgisayar oyunları doldurmaya başlamıştır. Bu durum çocuklarda ciddi dikkat dağınıklığı, okurken odaklanamama ve okuduğunu anlayamama sorunlarını beraberinde getirmiştir. Kitap okumayan çocukların okuma hızları gelişmemektedir. Yapılan araştırmalar okuma hızı düşük olan öğrencilerin ders çalışma ve kitap okuma konusunda daha isteksiz olduklarını, uzun paragraf sorularından çabuk sıkıldıklarını bize göstermektedir. Okuma hızı arttıkça anlama oranının da arttığı, öğrencilerin ders çalışma ve kitap okuma konusunda daha hevesli hale geldiği bilinmektedir. Okuma hızı ve okuduğunu anlama oranını bilimsel egzersizler yardımı ile arttırmak mümkündür. Etkili ve Doğru Anlayarak Hızlı okuma eğitimi tüm bu sorunlarda öğrenciyi destek olmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okumak, Anlamak, okul başarısı, Yeni nesil sorular

<sup>1021</sup> Uzm., TRAKYA KARİYER HIZLI OKUMA KURSU, trakyakariyer@hotmail.com

### ÖZET

Eğitim, öğretim ve okul kavramlarının doğasında insanı iyiye, doğruya ulaştırmayı hedef aldığı için etik bir çaba yatmaktadır. Eğitim her zaman iyilikleri besleyen, dünyanın daha iyi bir yer olmasına katkı sunan bir faaliyet alanı olarak görülmüştür (Aydın, 2021, s. 3). Etik sözcüğü gün geçtikçe yaşamımızda daha fazla yer almaktadır. Yaşamın her alanında büyük bir değişim içinde olduğumuz bilgi teknolojisi çağında, yaşam tarzımızı da doğrudan etkileyecek yeni ekonomik, sosyal ve kültürel biçimlenmeler söz konusudur. Bununla beraber, insan olmanın ve insanca yaşamının bir gereği olan “etik” her geçen gün yaşantımızda yer etmekte ve önem kazanmaktadır (Özmen ve Güngör, 2008). Etik, insana ne yapması ya da ne yapmamasını öneren bir dizi değerler bütünüdür. Bu değerleri ödevler, erdemler, ilkeler ve toplumun çıkarları olarak dört kümede incelemek mümkündür. Ödev, kişinin işgal ettiği rolden beklenen davranışlardır. Erdem, iyi bir insanı tanımlayan özelliklerin tümüdür. İlke, davranışları biçimlendiren temel doğrulardır. Toplumun çıkarı ise toplumun genelinin yararına olan her türlü eylemdir (Svara, 2007). Yönetim etiği, 1970’li yıllardan sonra üzerinde önemle durulan ve çalışılan konulardan biri haline gelmiştir. Yönetimsel etik, yönetimsel eylemlerde uyulması gereken ilkeler veya davranış kuralları olarak tanımlanır (Erdem, 2015). Yönetimde etik, astları ya da hizmet sunduğu kişilerle ilişkilerinde sahip olduğu gücü etik değer, ilke ve kurallara uygun şekilde kullanmak; iyi ve kötüyü, doğru ile yanlış ayırarak davranmaktır (Aydın, 2021, s. 129). Son yıllarda yapılan çalışmalara bakıldığında yönetim etiği konusunda çalışmaların artmakta olduğu gözlemlenmektedir. Bu çalışmada da eğitim kurumu yöneticilerinin, buldukları kurumları yönetirken etik ilkeler ile ilgili algılarını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Manisa ili Yunussemre ilçesinde görev yapan 5 okul müdürü oluşturmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış ve tümdengelim yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda okul yöneticilerinin etik ilkelerin uygulanması ile ilgili olarak bilgi ve farkındalıklarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ancak okul yöneticilerinin, eğitim kurumlarını yönetirken, kurumlarındaki diğer personellerin etik ilke ve kurallara daha fazla özen göstermeleri konusunda beklentilerinin yüksek olduğu anlaşılmış, bazı durumlarda ise bu beklentilerini karşılayamadıkları saptanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim, Yönetim, Etik

<sup>1022</sup> Doktora Öğrencisi, ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ, gizemkaya91@outlook.com

<sup>1023</sup> Prof. Dr., ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ, nejatira@comu.edu.tr

# İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 VE UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

ELİF BESTE VEYSeller<sup>1024</sup>,

## ÖZET

COVID-19 salgınıyla birlikte özellikle çağımız ilkökul öğrencilerinin daha önce çok aşına olmadıkları salgın durumunun neticeleri sonucunda büyük çoğunluğunun ilk kez tecrübe ettiği bir uzaktan eğitim sürecine gidilmiştir. Bu sürecin öğrencilerde yarattığı değişikliklere ve bu değişikliklerin sonuçlarının eğitim öğretime etkisinin tespit edilmesinin önem arz ettiği düşünülmektedir. Bu nedenle bu araştırmada, ilkökul ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin Covid-19 salgını sürecinde “covid-19” ve “uzaktan eğitim” kavramlarına yönelik sahip oldukları algılarının metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu amaçlara ulaşabilmek için nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır ve çalışma nitel araştırma desenlerinden biri olan olgu bilim deseni ile örülmüştür. Araştırmanın çalışması grubunu ise, İstanbul ilinde özel ilköğretim okullarında eğitim gören öğrenciler arasından seçilmiş 96 ilkökul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, ortaokul öğrencilerinin “Covid-19 .... gibidir, çünkü....” “Uzaktan eğitim .... gibidir, çünkü....” ve cümlelerinin tamamlamasıyla elde edilmiştir. Elde edilen verilere içerik analizi yapılmıştır. Araştırma bulguları doğrultusunda, öğrenciler tarafından Covid-19 kavramına ilişkin 34, uzaktan eğitim kavramına yönelik ise 28 farklı metafor üretilmiştir. Öğrenciler Covid-19’a yönelik benzeşimler yaparken en çok “mikrop”, “yeşil varlık”, “yarasa”, “canavar”, “slime” metaforlarını kullanırken; uzaktan eğitime yönelik benzeşimler yaparken ise en çok “hapishane”, “sıkıcı oyun”, “sessizlik”, “yetersiz”, “sonsuzluk” metaforlarını kullanmışlardır. Ortaya çıkan metaforlar neticesinde öğrencilerin Covid-19 ve uzaktan eğitim kavramlarını genellik olumsuz olarak algıladıkları görülmüştür. Tekrar bir salgın durumunda benzer olumsuz algıların oluşmaması ve oluşan bu olumsuz algıların değişmesi için eğitimcilerin öğretim yöntem ve teknikleri ile kullandıkları araçları çeşitlendirmeleri ve pdr biriminin öğrencilerle daha fazla uygulama yapmaları önerilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Salgın, metafor, covid, uzaktan eğitim

<sup>1024</sup> Uzm., CEVİZLİBAĞ DOĞA KOLEJİ, elifbestveyseller@gmail.com

### ÖZET

Dikkat, bireyin zihnini belli bir şeyin üzerinde yoğunlaştırabilmesidir. Birey, nesne veya konuya dikkatini veremediğinde o şey hakkında herhangi bir öğrenme gerçekleşmemekte ve öğrenme güçlükleri yaşanabilmektedir. Sonuç olarak da dikkat eksikliği ortaya çıkmaktadır. Dikkat zekâ geliştiren çalışmalar, çocuklarımızın dikkatini güçlendirmek amacıyla hazırlanmış olup, bu çalışmalarımızla öğrenmeye en açık oldukları "Okul Öncesi ve İlkokul" yıllarında başarıyı tatmaları, tattıkça da öğrenmeye karşı motive olmaları hedeflenmiştir. Benim Dikkatli Yavrum Dikkat geliştirme projesi ile 60 okulda, anasınıfı ve ilkokul birinci sınıf öğrencilerin annelerine eğitimler verilmiştir. Proje ile birlikte 4000 anne çocuklarda dikkat geliştirme seminerlerinden yararlanmıştır. Eğitim sonrası 4000 anne, çocuğu ile birlikte dikkat geliştirme etkinlikleri uygulamıştır. Dikkat Geliştirme seminerlerinde annelere çocuklarıyla yapacakları etkinlik uygulamaları hakkında bazı tavsiyelerde bulunulmuştur. "Çocuklarımızın ilk öğrenme ortamı önce ailede, daha sonra ise okulda şekillenir. Çocuklarımız ile etkinlik çalışırken öncelikle yönergeyi okuyunuz. Çocuğun yönerge doğrultusunda görme alanını aktif kullanabilmesi ve dikkatini yoğunlaştırabilmesi için yönergelere görme alanının üst kısmında yer verdik. Yönergeleri sırayla okuyunuz ve her bir yönerge üzerinde düşünmesi ve doğru bilgiye ulaşabilmesi için ona zaman tanıyınız. Dikkat ve zekâ becerilerini artırmaya yönelik hazırlanan etkinlik sayfalarında yer alan resimlerin yoğun ve karmaşık bir kompozisyondan ziyade çocuğun odaklanabileceği nesne veya canlı resimleri tercih ettik. Resimlerle yönergelerin uyumlu olmasına özen gösterdik. Yönergelerde çoklu zekâ kuramını dikkate alarak çocuklarımızın birden fazla duyu organını öğrenmeye katabilmesini hedefledik. Bu doğrultuda uygulama gerektiren yönergeleri dikkatlice okuyunuz. Çocuğumuzu başarması yönünde motive ediniz ve başardığı hususlarda takdir etmeyi unutmayınız." Dikkat geliştirme etkinlikleri ilkokula hazırlıkta çocuklarda temel olan becerilerin gelişimini desteklemeye yöneliktir. Bu sebeple annelerin çocuklarıyla uyguladığı etkinliklerde basitten karmaşığa doğru bir uygulama benimsenerek ilkokul düzeyinde çalışmalara da yer verilmiştir. Çocuklarımızın dikkat ve zekâ becerilerinin gelişimi desteklenirken, çalışmalar üzerinde doğru olanı bulup geçmek yerine; resim, nesne, olay ve konu üzerinde düşünmelerini sağlamak amaçlanmıştır. Dikkatini uzun süre devam ettirme, dikkat ve hafıza çalışmaları olarak; benzerlikleri ve farklılıkları bulma, akılda tutma, hatırlama, eşleştirme gibi etkinliklere yer verilmiştir. Ayrıca Okul öncesi eğitim programı kitabındaki kavram listesinde bulunan ve gerekli görülen kavramlar ile ilgili çalışmalar, problem çözme, tahmin, mantıksal ilişki kurabilme, grafik çalışmaları, kalem kullanma ve el becerisi çalışmaları (kalemi doğru tutabilme, kalem kontrolü ve doğru kullanabilme, çizme, boyama vb.) da yapılmıştır. Sunulan bu etkinlikler sayesinde de çocuklar, görme alanını aktif kullanmasını öğreneceklerdir

**ANAHTAR KELİMELER:** Dikkat, Çocuk, Başarı

<sup>1025</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, zekeryaguter@gmail.com



### ÖZET

Lider “yön göstermek, yol göstermek, kılavuzluk etmek, öncülük etmek, rehberlik yapmak anlamına gelmektedir. İnsanlar grup halinde yaşayan sosyal nitelikli canlılar oldukları kadar oluşturdukları grupları yönetecek ve hedeflerine götürecek liderlere de gereksinim duyan varlıklardır. Birey kendi arzu ve ihtiyaçlarından bir kısmını gerçekleştirmek, kişisel hedeflerine erişebilmek için bir gruba gereksinim duyar ve grup halinde hareket etme zorunluluğunu hissetmektedirler (Semiz, 2011:12). Belirli amaç ve hedeflere yönelmiş insan gruplarının oluşturulması ve harekete geçirilmesi her insanda bulunmayan ayrı bir beceri ve ikna etme yeteneğini gerektirmektedir (Kul, 2010:1). Genel olarak liderler bir organizasyonun başarı ve başarısızlığından sorumlu olarak kabul edilirler (Tekin ve Zorba, 2001:34). Motivasyon kavramının temelinde çalışanların sahip olduğu bilgi ve yeteneği işine tam olarak verebilmesi için, işletme tarafından uygun ortam ve koşulların oluşturulması konusu vardır. Motivasyon bir veya birden çok insanı, belirli bir amaca doğru devamlı şekilde harekete geçirmek için yapılan çabaların toplamıdır. Birey davranışları genellikle bir nedene dayanır. Bu nedenler ise ihtiyaçlar, istekler, inançlar ve dürtüler gibi konulardan oluşur. Motivasyonu kişilerin belirli bir amacı gerçekleştirmek üzere kendi arzu ve istekleri doğrultusunda davranmaları şeklinde tanımlamak da mümkündür (Koçel, 2005: 633). Yöneticinin temel amaçlarından birisi, ihtiyaçları karşılanmayan bireylerin yaşadığı dengesizlikleri keşfetmek ve gidermektir. Aksi durumda ise, bireyin yaşadığı bu dengesizlik, onun davranışlarına, iş verimine, moraline, ilişkilerine olumsuz etki de bulunacaktır. Başka bir ifadeyle, bireyde iş verimsizliği, performans düşüşü, iş tatminsizliği gibi sonuçlar ortaya çıkabilecektir. Bu yüzden yönetim, çalışanın sahip olduğu enerjiyi ve aktiviteyi harekete geçirerek kurumun amaçlarının başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesini ve çalışanın işinde etkili ve verimli olmasını sağlamalıdır. Motivasyon çalışanları, işverenleri, yöneticileri ve liderleri ilgilendiren bir konudur. Çünkü insan ilişkilerine yön veren en önemli olgulardan biri olarak kabul edilmektedir. Bunun doğal sonucu olarak insanların örgütlü olarak yaşamaya başlamalarından itibaren daha etkin ve daha verimli örgütler oluşturabilmenin yolları aranmış ve çalışanların bu süreçte daha fazla nasıl motive olabileceği konuları üzerinde durulmuştur. Bu araştırmalar neticesinde Klasik, Neo-Klasik ve Modern Yönetim Kuramları geliştirilmiştir. Çalışmanın amacı liderlik yaklaşımlarının motivasyona olan etkisini gözlemlemektir. Çalışma Bursa ili merkez ilçelerinde ki devlet okullarında görev yapan okul müdürlerinden oluşmaktadır. Nitel araştırma teknikleri kullanılacaktır. Mülakat yolu ile veriler toplanacaktır. Toplanan veriler kongrede sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Liderlik, Motivasyon, Yaklaşımlar

<sup>1026</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, baym16@gmail.com

## **ORTAOKUL 7. VE 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİK DERSİNE İLİŞKİN YENİ NESİL SORULARLA İLGİLİ GÖRÜŞLERİ**

**ESRA ALTINTAŞ<sup>1027</sup>, ŞÜKRÜ İLGÜN<sup>1028</sup>, CEYHUN YÜKSEK<sup>1029</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırma, ortaokul 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin yeni nesil problemlerle ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2020 – 2021 eğitim-öğretim yılı Ardahan ilinde kırsal bölgede bulunan bir devlet okulunun 7. sınıfında öğrenim gören on dört, 8. sınıfında öğrenim gören on iki öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden bir olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde katılımcıların yeni nesil problemlerle ilgili görüşlerini almak amacıyla sekiz adet açık uçlu soru sorulmuştur. Öğrencilerden toplanan veriler araştırmacılar tarafından analiz edilerek kodlanmış ve araştırmanın sonucunda, ortaokul 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin matematikte yeni nesil sorularla ilgili öğrenci görüşleri ortaya konmuş ve bulgular tablolandırılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Yeni nesi sorular, öğrenci görüşleri, matematik dersi

<sup>1027</sup> Doç. Dr., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, esra.altintas@kafkas.edu.tr

<sup>1028</sup> Doç. Dr., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, mat.ilgun@hotmail.com

<sup>1029</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, yuksekceyhun@gmail.com

# **OKUL MÜDÜRLERİNİN SAĞLADIĞI DÖNÜTLERİN ÖĞRETİME ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

**MEHMET ŞÜKRÜ BELLİBAŞ<sup>1030</sup>,**

## **ÖZET**

2014'te Milli Eğitim Bakanlığı bir politika değişikliğine giderek daha önce merkezden atadığı müfettişler ile gerçekleştirilen ders denetimlerini okul müdürlerine bırakmıştır. Uluslararası uygulamalarla da paralel olan bu politika değişikliği ile teftişin temel odağı denetimden rehberliğe kaydırılmıştır. İlgili değişime dair çok sayıda araştırma yapılmış olmasına rağmen araştırmalar mevcut politikaya dair öğretmen ve yönetici görüşlerinin alınmasının ötesine geçememiştir. Özellikle politikanın sınıf uygulamalarına etkisine dair nicel araştırmalar henüz gerçekleştirilmemiştir. Bu problemden hareketle bu çalışmada amaç okul müdürlerinin sınıf gözlemleri sonunda sağladıkları geribildirimlerin öğretmenlerin öğretim becerilerine etkisini incelemektir. 2018 yılında OECD tarafından toplanan TALIS verilerine dayalı olarak yapılan bu çalışma nicel yönetime dayanmaktadır. Araştırmada yönetici gözlemlerinin öğretmenlerin öğretim becerileri üzerindeki etkisi incelenirken öğretmenlerin öz yeterlikleri de aracı değişken olarak kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre, müdür dönütlerinin öğretmenlerin öğretimlerini dolaylı olarak etkilediği görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELER:** Müdür, dönüt, öğretim, TALIS

<sup>1030</sup> Doç. Dr., ADIYAMAN UNİVERSİTESİ, msbellibas@gmail.com

# ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUNUN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİ VE ÖZLÜK HAKLARI BAKIMINDAN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

ENGİN ASLANARGUN<sup>1031</sup>, NEVZAT ÖZTÜRK<sup>1032</sup>, HASAN YALILI<sup>1033</sup>, RECEP ALİ ÖRTEN<sup>1034</sup>,

## ÖZET

Bu araştırmanın amacı, eğitim ve öğretim hizmetlerini yürütmekle görevli öğretmenlerin atamaları ve mesleki gelişimleri ile kariyer basamaklarında ilerlemelerini düzenleyen Öğretmenlik Meslek Kanununun öğretmenlerin görüşleri üzerinden değerlendirmektir. Öğretmenlik, eğitim ve öğretim ile bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini, Türk Millî Eğitiminin amaçları ve temel ilkeleri ile öğretmenlik mesleği etik ilkelerine uygun olarak ifa etmekle mükelleftirler. Öğretmenlik Meslek Kanunu, öğretmenliğe atanma, mesleki gelişimleri, kariyer basamakları, öğretmenlerin çalışma şartları belirlemenin yanında eğitimde kalitenin yükseltilmesi için belirlenen amaçları gerçekleştirmek üzere istihdam edilen öğretmenlerin özlük haklarında bazı iyileştirmeleri de beraberinde getirmektedir. Araştırmada ortaya çıkan bulgular yeni düzenlemedeki eksikliklerin tespit edilmesi yönünden önem arz etmektedir. Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmada katılımcılar; amaçlı örnekleme yöntemlerinden homojen örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Araştırma Düzce ili devlet okullarında 2021/2022 eğitim öğretim yılında çalışan öğretmenler ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu 13'ü erkek 13'ü bayan olmak üzere 26 kişiden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanmıştır. Veriler, içerik analizi ile çözümlenmiştir. Öğretmenler Öğretmenlik Meslek Kanunu ile ilgili görüşlerini; "Aday Öğretmenlik ve Yetiştirme, Öğretmenlik Kariyer Basamakları, Özlük Hakları" temaları ile açıklamışlardır (Araştırma devam etmektedir, bulgular ve sonuçlar araştırma tamamlandığında paylaşılacaktır). Elde edilen bulgulara ilişkin sonuçlar, alan yazındaki benzer çalışmaların sonuçları ile tartışılmış ve araştırma sonucunda çeşitli öneriler ifade edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Öğretmenlik, Mesleki Gelişim, İhtisas Mesleği, Kariyer, Özlük Hakkı

<sup>1031</sup> Prof. Dr., DÜZCE ÜNİVERSİTESİ, enginaslanargun@duzce.edu.tr

<sup>1032</sup> Diğer, DÜZCE İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, nevzati52@gmail.com

<sup>1033</sup> Öğretmen, AKÇAKOCA SÜHA GÜVEN MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ, hyalili6781@gmail.com

<sup>1034</sup> Diğer, DÜZCE İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, raliorten@hotmail.com

### ÖZET

Projemizin amacı, her ülkenin kendi coğrafyasında yüzyıllar önce yaşamış, ulusal ve evrensel anlamda iz bırakmış şahsiyetleri bilimsel, kültürel ve sanatsal çalışmalarla tanımak ve yeni nesillere tanıtmaktır.

**ANAHTAR KELİMELE R:** Kültür, Tarih, e twinning, ulus, edebiyat, Web 2.0

---

<sup>1035</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI,

## ***DİJİTAL EĞİTSEL OYUNLARIN İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİLERİNE ETKİSİ***

---

**MAHMUT AYAZ<sup>1036</sup>, SERHAT ŞİHMAN<sup>1037</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı dijital eğitsel oyunların ilkokul 4.sınıf öğrencilerinin eleştirel düşünme becerilerine etkisi belirlenmeyi amaçlamaktadır. Çalışma Van merkezde bir ilkokul 4.sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Deney grubunda 17 öğrenci kontrol grubunda 20 öğrenci katılmıştır. Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Deney grubunda fen bilimleri dersi besinler ünitesi dijital eğitsel oyunlar kullanılarak gerçekleştirilmiş, kontrol grubunda ise mevcut öğretim programı uygulanarak besinler ünitesi işlenmiştir. Araştırmada t-testi, karışık desenler için iki faktörlü ANOVA testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, dijital eğitsel oyunların ilkokul 4.sınıf öğrencilerinin eleştirel düşünme becerilerine olumlu etkilediği sonucuna varılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Erasmus+, Dijital Bölünme, Dijital Göçmenler, Dijital Yetkinlik, Toolkit

---

<sup>1036</sup> Dr., ERCİYES ÜNİVERSİTESİ, mahmutzaya@hotmail.com

<sup>1037</sup> Öğretmen, ERCİYES ÜNİVERSİTESİ, masallahsihman65@gmail.com

# OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİYLE BİR OLGUBİLİM ÇALIŞMASI: OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA YAŞANAN YÖNETSEL SORUNLAR

PINAR AKGÜL<sup>1038</sup>,

## ÖZET

Okul öncesi eğitim kurumları, bilinçli, aktif, katılımcı ve haklara saygılı, topluma yararlı bireylerin yetiştirilmesi için atılan adımların ilk basamağı olması nedeniyle önemlidir. Çocukların geleceğini belirleyecek olan bireysel ve toplumsal gelişimleri, yaşamın ilk yıllarında başlar. Temel bilgi ve beceriler bu dönemde kazanılır. Bu nedenle okul öncesinin etkili bir eğitim süreci olarak gerçekleşmesi önemlidir. Okul öncesi eğitim kurumlarının etkililiği, sorunların asgari düzeyde yaşandığı okul örgütlerinin ve yönetim süreçlerinin varlığına bağlıdır. Bu çalışma, okul öncesi eğitimde etkililiğin etkili yönetim süreçleri ile sağlanabileceğine inanmakta ve yönetsel sorunların saptanmasını bu bağlamda önemli bulmaktadır. Bu noktadan hareketle araştırmanın genel amacı; Ankara ili Çankaya ilçesinde MEB'e bağlı anaokullarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerin yaşadıkları yönetsel sorunları kendi görüşleri doğrultusunda ortaya koyarak, tespit etmektir. Çalışma da nitel araştırma deseni olan fenomenoloji (olgubilim) deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Ankara ili Çankaya ilçesindeki MEB'e bağlı anaokullarında görev yapan 28 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmaya hız ve pratiklik kazandırmak için; çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden "kolay ulaşılabilir durum örnekleme" kullanılmıştır. Araştırmaya gönüllü olarak katılan 28 okul öncesi öğretmenin 26'sı kadın, 2'si erkektir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak yapılan görüşmeler ortalama 70 dakika sürmüştür. Araştırma verilerini analiz edebilmek amacıyla nitel araştırma analiz tekniği olan içerik ve betimsel analiz yöntemi birlikte kullanılarak, veriler çözümlenmiş ve yorumlanmıştır. Araştırmada görüş bildiren okul öncesi öğretmenlerin belirttiği görüşlerin analizinden elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin olumlu ve olumsuz yönde düşüncelerinin olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenler; eğitim programının esnek olmasının yaratıcılıklarını artırdığını ve programın uygulanma yönünün daha çok olduğunu, öğrenme merkezlerini oluştururken kendi fikrinin alınmış olmasının mesleki becerisine olumlu yansıdığını belirtmiştir. Öğretmenler; ait olma, takdir edilme, okul sorunlarına katılım isteğinin olumsuz karşılanması, motivasyon olmaması, okul öncesi eğitim programının güncellenmemesi ve yönetim tarafından önemsenmemesi, okul öncesi eğitimin isteğe bağlı olmasının katılım düzeyini olumsuz etkilemesi ve tutarlılık olmaması, yeterli rehberlik yapılmaması ve objektif değerlendirme olmaması, aile katılımında aksaklık yaşanması ve gerektiği zamanlarda özellikle veli karşısında mesleki yüceltme yerine bakıcı kimliğinin oluşumuna yönelik olumsuz tutum ve davranışlar sergilenmesi, öğretmenin istek ve görüşlerine karşın velilerin isteklerinin öne alınması ve eğitimden uzaklaşılması, rehber öğretmen olmaması, kişisel ve mesleki gelişime ulaşım olanakları, yardımcı personel eksikliği ve nitelik yönünden sorunlar olması, kaynaştırma öğrencisi olduğu durumlarda öğretmenin tek kalması, fiziksel ortam ve sınıflarda materyal eksikliği, sınıf demirbaşlarının yenilenmemesi ve teknolojik eksiklikler, teneffüs olmaması yönünde görüş bildirmişlerdir. Araştırma bulgularına göre, okul öncesi eğitimde sorunların çözümü için okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmalı, okulların fizikî koşulları iyileştirilmeli, ihtiyaçlar dikkate alınarak eğitim programları güncellenmeli, yönetici, öğretmen ve personel eğitilmeli, aileler bilinçlendirilmelidir. Okul öncesi eğitimdeki mevcut rehberlik

<sup>1038</sup> Uzm., ANITTEPE JANDARMA LOJMANLARI ANAOKULU, pinarakgl06@gmail.com

ve denetim sistemi öğretmen görüşlerine geliştirilmeli, yöneticilerin denetim uzmanlığı sağlanmalıdır. Okul öncesi eğitim kurumlarında alan mezunu kişilerin yönetici olması sağlanmalı, okul öncesi eğitim öğretmenlerinin yönetimde yer almaları teşvik edilmelidir. Okul öncesi eğitim uygulamalarında yeterli sayıda ve nitelikte yardımcı personel desteği sağlanmalıdır. Okul öncesi eğitim öğretmenlerini görüş ve ihtiyaçları alınarak ders süreleri ve teneffüs sürelerine yönelik düzenlemeler yapılmalıdır. Okul öncesi eğitimde tüm kurumlarda uygulama birliği sağlayabilmek için program başta olmak üzere ortak standartlar belirlenmeli ve uygulanmalıdır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul Öncesi Eğitim, Öğretmen, Yönetici, Anaokulu, Yönetmelik Sorun



# UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİ SONRASINDA ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE GÖZLEMLENEN OLUMSUZ DAVRANIŞLAR KONUSUNDA ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞLERİ

NEVZAT ÖZTÜRK<sup>1039</sup>, MEHMET İSMETOĞLU<sup>1040</sup>,

## ÖZET

Bu çalışmanın amacı; uzaktan eğitim sürecinin sona ermesi ve yüz yüze eğitime geçilmesi ile ortaokul öğrencilerinde gözlemlenen olumsuz öğrenci davranışlarını incelemek, davranışların sebeplerinin neler olduğuna ilişkin öğretmen görüşlerini araştırmak ve ortaya çıkacak veriler üzerinden bir değerlendirme yapmaktır. Bu amaç doğrultusunda, araştırma tarama modelinde yürütülmüş olup nitel veri toplama yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; 2021/2022 eğitim öğreti yılında Düzce merkezindeki Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaokullarda görev yapan 25 branş öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmacı tarafından oluşturulan ve danışman desteğiyle geliştirilen görüşme formu, bu çalışma grubuna uygulanarak gerekli veriler toplanmıştır. Elde edilen verilerin betimsel analizleri yapılarak, tema başlıkları ve kodlar oluşturulmuş ve bulgular yorumlanarak sonuca ulaşılmıştır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanmıştır. Veriler, içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma kapsamında ulaşılan sonuçlara göre; öğrencilerde argo konuşmaların ve dijital bağımlılığın yaygınlaştığı, öğrencilerin cinsel içerikli site, video izleme eğilimlerinin arttığı, iletişim sıkıntısı yaşadıkları, soyut düşünemedikleri, okuduklarını anlamada, yazma becerilerinde ve akademik başarıda düşüş, derse odaklanamayan öğrencilerin derse katılmadıkları ve başka şeyler uğraştıkları, disiplin sorunlarında artış yaşandığını, arkadaşlarıyla iletişim kurma, çeşitli sosyal aktivitelere katılma oranlarının düştüğünü öğretmen görüşleri çerçevesinde söyleyebiliriz.

**ANAHTAR KELİMELER:** Ortaokul, Pandemi, Uzaktan Eğitim, Yüzyüze Eğitim, Olumsuz Davranış

<sup>1039</sup> Diğer, DÜZCE İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, nevzati52@gmail.com

<sup>1040</sup> Öğretmen, AKÇAKOCA ANADOLU LİSESİ, mehmetismetoglu74@gmail.com

# ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRE VE ÇEVRE SORUNLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

YASEMİN SAYAN<sup>1041</sup>, CEM GÜLTEKİN<sup>1042</sup>,

## ÖZET

Bu çalışma, Çocuk Gelişimi Programı öğrencilerinin Çevre ve çevre sorunlarına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmaya 2021-2022 bahar döneminde bir devlet üniversitesine bağlı meslek yüksekokulunun çocuk gelişimi programında öğrenim görmekte olan aynı zamanda Çocuk ve Çevre dersini alan 26 kız 1 erkek olmak üzere toplam 27 öğrenci katılmıştır. Çalışmanın verileri, Açık uçlu sorulardan oluşan Çevre ve Çevre Sorunları anketi ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Öncelikli olarak tüm öğrencilere anket uygulanmış daha sonra tesadüfi olarak seçilen 10 öğrenci ile görüşmeler yapılmıştır. Anket ve görüşme formunun kapsam geçerliği, dil ve alana uygunluğunu belirlemek amacıyla; alan uzmanlarından onay alınmıştır. Veri analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Burada veriler birbirine benzer tema ve alt temalar altında bir araya getirilerek düzenlenmiştir. Kaydedilen veriler araştırmacılar tarafından yazıya geçirilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla veriler farklı bir kişi tarafından da yazıya geçirilmiştir. Aradaki tutarlılığa bakılmıştır. Aradaki uyum yüzdesi 0.93 'tür. Sonuç olarak; çevrenin insanlar dahil olmak üzere tüm canlılar için çok önemli olduğu öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Çevre hayat, gelecek, devamlılık gibi kavramlarla ifade edilmiştir. Aynı zamanda öğrenciler çevre kirliliğinin en önemli sebebinin olarak da insan faktörünü belirtmişlerdir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Çevre, Çevre kirliliği, Çocuk Gelişimi

<sup>1041</sup> Öğr. Gör Dr., BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ, yasemin.sayan@balikesir.edu.tr

<sup>1042</sup> Öğr. Gör Dr., BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ, cem.gultekin@balikesir.edu.tr

### ÖZET

Yüksek puanlı ve başarılı proje okullarına yönetici ve öğretmen atama sistemi 2014'te yapılan bir düzenlemeyle Milli Eğitim Bakanı'nın onayına bırakılmış, 1 Eylül 2016'da bu yönetmelik değişikliği Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bu atama sistemine göre öğretmen atamalarına bir kriter koyulmadığı görülmektedir. Bir nevi "şampiyonlar ligi" olarak adlandırılan, geleceğin bilim insanı, doktoru, siyasetçisi başta olmak üzere ülkenin ilerlemesini sağlayacak sistemin lokomotifini olacak öğrencileri yetiştiren proje okullarına atanan öğretmenlerin, kendilerini mesleki anlamda keşfetme yolculuğuna çıkacakları aşikârdır. Bu araştırmada hedef, öğretmenlerin bu yolculukta hızla yol aldıkları ya da tökezledikleri mevcut durumları tespit edip ortaya koymak, sonrasında da kendilerine, öğrencilerine, okul kültür ve çevresine yabancılaşmalarına engel olmak için bir yol haritası çıkarmalarına yardımcı olmak ve karşılaştıkları sorunları çözmek için yeni nesile hitap edecek çözüm önerileri sunmaktır. Proje okullarının başarısı sadece bu okullarda öğrenim gören öğrencilerin zeki ve başarılı olmaları ile sınırlı değildir. Başarı çok boyutlu bir sacayağıdır ve öğretmen de bu sacayağının birleşim noktasıdır. Proje okullarındaki öğretmenlerin görev yaptıkları okullara mesleki ve psikolojik uyumlarının başarıyı tetikleyeceği ve böylelikle "Proje Okulları" projesini de başarıya taşıyacağı açıktır. Bu araştırmanın temel amacı, fen liselerine yeni atanan öğretmenlerin yaşadıkları öğretmen-okul, öğretmen-yönetici, öğretmen-öğrenci, öğretmen-iş ve öğretmen-meslektaş uyum problemlerinin tespit edilmesidir. Tespit edilen sorunların eğitim öğretime yansımalarını ortaya koymak ve bu sorunlara yönelik güncel önerilerde bulunabilmektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan yarı yapılandırılmış mülakat yöntemi kullanılmıştır. Genellikle açık uçlu sorular hazırlanarak bir devlet fen lisesine yeni atanan öğretmenlerden daha detaylı bilgi vermesi istenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Formda toplam 10 soru yer almaktadır ancak demografik sorular da eklenmesi planlanmaktadır. Verilerin elde edileceği görüşmeleri içerik çözümlemesi (Holsti, 1969, Luborsky, 1994) yapılacaktır. Öncelikle farklı alanlardaki öğretmenlerden yüz yüze görüşme yapılarak veri toplanması hedeflenmektedir. Bu konuda zümrelerdeki öğretmen dağılımı ve sayıları da dikkate alınacaktır. Ancak, salgının seyrine göre ilgili zümrelere çevrimiçi platformdan ulaşılabileceği de planlanmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Öğretmen uyumu, Fen Lisesi, örgüte uyum, öğretmenlik mesleği

<sup>1043</sup> Dr. Öğr. Üys., PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ, seheriscan@gmail.com

<sup>1044</sup> Öğr. Gör Dr., HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ, secil.dayioglu@gmail.com

## UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK GERÇEKLEŞTİRİLEN AKADEMİK ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ (2011-2021)

TOLGA SAKA<sup>1045</sup>, EBRU SAKA<sup>1046</sup>,

### ÖZET

Her geçen gün bilgi ve teknolojiadaki gelişmeler birçok alanı etkilediği gibi ülkelerin eğitim sistemlerini de etkileyerek uzaktan eğitim gibi yeni öğretim modellerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Roberts, 2015). Uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrencinin farklı yerlerde bulunduğu, eğitim ve öğretimin bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığı ile sanal ortamda birçok duyu organına hitap ederek yürütülen planlı bir eğitim modelidir (Clark,2020; Doğan ve Doğan, 2021). Bu model genellikle geleneksel öğretim modellerinin yetersiz kaldığı durumlarda bireylerin öğretim hayatına devam etmesini sağlamak için kullanılmaktadır (Arçay Koyuncu, 2022). Literatür incelendiğinde uzaktan eğitim modelinin geleneksel eğitim modellerine göre, farklı mekânlardaki büyük kitlelere farklı zamanlarda eğitim öğretim faaliyetleri gerçekleştirebilmesi ve bu eğitim öğretim faaliyetleri sürecinde öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak birçok duyu organına hitap eden materyaller kullanılabilmesi bakımından üstün olduğu ön plana çıkmıştır (Sayan, 2020). 2019 yılında Çin’de ortaya çıkan koronavirüs hastalığı çok kısa zamanda bütün dünyada etkisini göstermiş ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi ilan edilmiştir (WHO, 2020). Birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de özellikle eğitim alanında önemli etkilere neden olan bu salgın nedeniyle, yüz yüze eğitime ara verilerek, uzaktan eğitime geçilmiştir (Arçay Koyuncu, 2022). Literatür incelendiğinde, eğitim araştırmacıları tarafından uzaktan eğitim ile ilgili gerçekleştirilen derslerin öğrenci başarısına etkisi, öğretmenlerin uygulayabilme durumları gibi birçok etkiyi inceledikleri araştırmaların olduğu görülmüştür. Bu bağlamda Uzaktan eğitime yönelik yapılan akademik çalışmaların incelenmesinin bu konuda yeni çalışmalara başlayacak araştırmacılar için yol gösterici nitelikte olacağı söylenebilir. Bu çalışmada, uzaktan eğitime yönelik son on yıldaki (2011-2021) akademik çalışmaların bibliyometrik analizinin yapılması amaçlanmıştır. Çalışmanın amacına ulaşmak için betimsel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Betimsel araştırma yöntemi, herhangi bir durumu, olayı, olguyu veya problemi mevcut veriler ışığında yorumlayarak ve irdeleyerek anlamlı hale getiren bir yöntemdir (Christensen, Johnson and Turner, 2014). Çalışma kapsamında, Web of Science (WoS) veri tabanına anahtar kelime olarak “Distance Education”, “Physics Education”, “Chemistry Education”, “Biology Education” ve “Science Education” ifadeleri yazılarak arama yapılmıştır. 2011-2021 yılları arasında “Distance Education” kelimesine yönelik 1343, “Physics Education” kelimesine yönelik 10, “Chemistry Education” kelimesine yönelik 5, “Biology Education” kelimesine yönelik 7, “Math Education” kelimesine yönelik 3 ve “Science Education” kelimesine yönelik 125 akademik çalışmaya ulaşılmış ve elde edilen bu çalışmalara bibliyometrik analiz uygulanmıştır. Bu analiz yaklaşımı belirli bir alandaki araştırmaların bazı özelliklerini ölçerek ve karşılaştırarak bu alanın genel görünümünü ve önde gelen araştırmalarını ortaya çıkarmaktadır (Bjork, Offer and Soderberg, 2014). Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, uzaktan eğitime yönelik yapılan çalışmaların 2019 yılından sonra artışa geçtiği ön plana çıkmıştır. Ayrıca, fizik eğitimi, kimya eğitimi ve matematik eğitimi alanlarında bu öğretime yönelik çok az sayıda akademik çalışmanın yapıldığı sonucuna varılmıştır. Uzaktan eğitime ilişkin en

<sup>1045</sup> Dr. Öğr. Üys., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, tsaka61@gmail.com

<sup>1046</sup> Dr. Öğr. Üys., KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, ebrudmirci@gmail.com

çok atıf alan dergi “International Review Of Research in Open and Distributed Learning” ve en çok atıf alan çalışma “Three Generations of Distance Education Pedagogy” isimli makaledir. Ayrıca uzaktan eğitime yönelik en çok çalışma “Turkish online journal of distance education” isimli dergide yayınlanmıştır. Bunların yanında çalışma kapsamında, uzaktan eğitime yönelik yapılan çalışmaların genellikle İngilizce yazıldığı sonucuna da varılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Uzaktan Eğitim, Bibliyometrik Analiz, Web of Science

### ÖZET

Eğitim bir milletin geleceğidir. Bu nedenle eğitim kurumları sadece öğretmekle kalmamalı, aynı zamanda genç neslin uyumlu bir kişilik olarak oluşmasında da önemli rol oynamalıdır. Bu nedenle, son zamanlarda eğitime yaklaşım değişti. Tüm eğitim kurumları bilgi sahibi bir kişi değil, aynı zamanda gelişmiş fiziksel ve zihinsel yeteneklere sahip, mantıklı bir kişiliğe sahip bir kişidir. Evet, mantıklı bir kişilik. .. Bildiğimiz gibi, son zamanlarda çok alakalı hale geldi. Şirketlere, kamu hizmetine ve yüksek lisansa kabul için bir mantık sınavının varlığının ilgisini artırdığı herkes için açıktır. Bu görüşten hareketle, öğrencilerde mantıksal düşünmeyi oluşturma ve bilişsel aktiviteyi artırmanın matematik öğretmenlerinin görevi olduğunu eklemek isterim. Ne yazık ki, zaman açısından bu görevle baş etmek imkansızdır. Sanat ve meslek ayrımı yapmaksızın herkesin mantık bilimine aşina olması gerektiğini düşünüyorum. Bu nedenle tüm eğitim kurumlarında mantık öğretilmelidir. Lisede mantığın temel kavram ve yasalarına aşina olmalıdırlar. Mantık, hem sözlü hem de yazılı konuşmada ortaya çıkan bir düşünme kültürüdür. Bu kültürü vatandaşlarımıza aşılama için onlara eğitimin her kademesinde mantık ilminin sınırlarını öğretmeliyiz. Ağırlıklı olarak 4-5 yaşından 13 yaşına kadar. .. Böylece bir kişinin zihinsel yeteneği bu yaşa kadar aktif olarak gelişiyor. Mantık, bilimsel matematik konusuyla doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle, öğrencilerde yüksek oranda mantıksal düşünme, yukarıda bahsettiğim gibi matematik öğretmenlerinin sorumluluğundadır. Öğrencilerimizde kapsamlı mantıksal düşünme geliştirerek, onlara her sıradan ve matematiksel konuşmanın mantıklı olması gerektiğini aşılmalıyız. Mantığın ana görevi her zaman aynı olmuştur: Sonuç çıkarmak için mümkün olan her şeyi incelemek ve analiz etmek. Bununla birlikte, sonucun nesnenin içeriğine değil, uygulama yöntemlerine bağlı olduğuna inanılmaktadır. Bu nedenle, araştırma yöntemlerinin çeşitliliği ve öznel görüşlerin bolluğu arzu edilir. Mantığın belirli alanları tarih boyunca yavaş yavaş değişti. Tarihsel olarak, mantık felsefenin bir parçası olarak incelenmiştir. Artık bağımsız bir bilim olarak kabul edilmektedir. Sembolik mantık, matematik ve bilgisayar biliminin bir parçası olarak da incelenir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim, zihinsel, fiziksel

<sup>1047</sup> Öğretmen, ŞƏKİ ŞƏHƏR 14 NÖMRƏLİ TAM ORTA MƏKTƏB, asimansuleymanov090@gmail.com

<sup>1048</sup> Öğretmen, İMİ.Lİ RAYON? XANÇOBANLI KƏND TAM ORTA MƏKTƏB, cotuziki@mail.ru

<sup>1049</sup> Öğretmen, İMİ.Lİ RAYON OTUZİKİ KƏND TAM ORTA MƏKTƏB, cebrayilshir333@gmail.com

### ÖZET

Çevre sorunları tüm dünyada her geçen gün giderek artmaktadır. Nüfus artış, sanayileşme ile gelen gelişmelerin yanısıra ,teknolojik gelişmeler ve insanların doğaya karşı duyarsız davranması bu sorunun oluşmasına sebep olmaktadır. Bu sorunların büyüklüğü ülkelere göre değişirken, çeşitlilik anlamında benzerlikler vardır. Toprak kayması verimli ile arazilerin yok olması birçok ortak ülkelerin sorunlarından biridir. Toprak insanlık tarihi için ne kadar önemli ise insanların toprak üzerindeki etkileri de önemlidir. Toprağı aynı zamanda doğayı korumanın etkili yollarından biri de erken çocukluk döneminde olan çocuklara verilen eğitimlerdir. Çevre eğitimlerinin yanı sıra, Doğa ve toprak eğitimlerinin erken çocukluk döneminde verilmesinin gerekliliklerinden biri o dönemde bulunan çocukların özellikle pandomim döneminde evde kalma sürelerinin artması elektronik cihazlarla daha uzun süre vakit geçirmeleri, şehir hayatının getirdiği olumsuzluklar, sosyal hayattan ve doğadan uzak kalmaları bu şekilde büyümeleri gereklilik sebeplerini desteklemektedir. Bu çalışma ile erken çocukluk döneminde bulunan çocukların doğaya ve çevreye karşı bilinçlenmeleri. Doğa dostu olmaları, sürdürülebilir bir gelişimin adımlarının atılması sağlanmıştır. Arkadaşım toprak proje çalışmasıyla öğrenciler öncelikle doğal atıkların geri dönüştürülebilir olduğunu keşfetmek için bir süre boyunca gıda atıklarını farklı alanlarda stoklamış ve toprakla bütünleştirilebilecek türde olanları okullarının ve bahçelerinin elverdiği ölçüde oluşturdukları küçük hobi bahçelerinde toprak ile bütünleştirmiş ve doğal gübre elde etmiştir. Birçok yetişkinin dahi çöp olarak algıladıkları gıda atıklarını sürdürülebilir ve geri dönüşümsel şekilde kullanmış, yaptıkları bahçede yetiştirdikleri sebzeleri yemişlerdir. Bu sayede kendinde ve ailesinde farkındalık oluşumu sağlanmıştır. Alanında uzman bir çok kişi tarafından doğa eğitimleri almış toprak ve doğa temalı çalışmalarda yer almışlar. Hatta doğada bulunan elementler hakkında yaş gurupları ölçüsünde Avrupa ve Türk öğrencilerle hikayeler oluşturmuşlardır. Çalışmanın içeriğinde çalışmaya katılan 100 öğrenci ile buldukları ülkelerde kök salmak ve doğaya katkı sağlamak istercesine seferberlik uygulanmış ve birçok kentte ağaç bitimine sebep olmuşlardır? Bu çalışma tüm gelişim alanlarının en hızlı olduğu ve ben merkezilik sürecinin yoğun yaşandığı erken çocukluk döneminde doğrudan etkileşim kurularak, öğrencilerin en iyi öğrenme yöntemlerinden biri olan deneyime dayalı ve yapısalcı öğrenme yaklaşımı uygulanmış. Doğal ortamlarında, gözlemleyerek, inceleyerek ve sürece katılarak etkili bir öğrenme şekliyle gerçekleşmiştir. Yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda çocukların eğitimleri ve birlikte yaşadıkları ebeveynleri rehberliğinde aktif katılımı deneyim kazandıları bir süreci kapsayarak insanlık ve doğa için geri dönüşümsel ve sürdürülebilir bir eğitimin adımı atılıp farkındalık kazandırılmıştır

**ANAHTAR KELİMELEER:** Toprak, doğa sevgisi, erken çocukluk eğitiminde doğa eğitimi, okulöncesi,

<sup>1050</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, hcrsng145@gmail.com

## **TEMEL EĞİTİM İLKOKUL ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA AHLAK KAVRAMININ ELE ALINMASI VE YETERLİLİK DURUMU**

**EMİN REŞİT DEMİREL<sup>1051</sup>,**

### **ÖZET**

İnsanın kişiliğini tamamlayan en önemli unsurlardan birinin ahlak olduğu görülmektedir. Eğitimin ahlaki gelişimi sağlama görevi olduğuna mevzuat ve öğretim programlarında yer verilmektedir. Bu çalışmada mevzuatta ve öğretim programlarında ahlak kavramının yeri ve yeterliliği ele alınmıştır. Türk Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ahlak kavramı yetiştirilecek fertlerin nitelikleri arasında sayıldığı görülmüştür. Temel Eğitim (İlköğretim) İlkokul Öğretim Programlarında ahlak kavramı, Öğretim Programlarının Amaçları bölümünde, Değerlerimiz bölümünde, Derslerin Özel amaçlarında, açıklama ve kazanımlarda yer aldığı görülmüştür. Türk Milli Eğitim Temel kanununda konulan nihai hedeflere ulaşmak için öğretim programları düzenlenmiştir. Bu programların uygulanması ile hedeflere ulaşılacaktır. Ahlak kavramının sadece Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde ele alınması nihai hedefe ulaşmada yeterli olmadığı görülmektedir. Eğitimin ahlaki yönünü gerçekleştirmek için öğretim programlarında bu alana daha açık, net ve somut açıklamalarla kazanımlara yer verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Ahlak, eğitim, program, hedef

<sup>1051</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, e\_r\_demirel@hotmail.com



## **TARİHTE MEYDANA GELEN BİLİMSEL GELİŞMELERİN TARİH DERSLERİNE VE TARİH DERS KİTAPLARINA YANSIMALARI**

**KAMURAN ÖZDEMİR<sup>1052</sup>,**

### **ÖZET**

İnsanların beraber yaşamaya başladığı ilk anlardan günümüze, insanlar günlük hayatlarını kolaylaştırmak için çeşitli buluşlar meydana getirmeye başlamışlardır. İşte bundan dolayıdır ki günümüzdeki pek çok teknolojik ve bilimsel çalışmanın köklerine tarih içinde rastlamak mümkündür. Günümüzde de her alanda akademik eğitime başlarken önce tarihçesinden başlanmaktadır. İçinde yaşadığımız bilginin hızlı bir şekilde tüketildiği, bilimin ve bilimsel gelişmelerin önemli olduğu bilgi çağında yeni nesil öğreneni yönlendirmek, bilimsel çalışmaların başlangıcı ve gelişiminden haberdar edip, yapacakları çalışmalara rehberlik yapabilmek için tarihte meydana gelen bilimsel çalışmalara derslerde yer vermek gerekir. İşte bu noktadan hareketle bu çalışma tarihte meydana gelen bilimsel gelişmelerin tarih ders kazanımları içinde ve tarih ders kitaplarındaki yansımalarını saptamak amacıyla yapılmıştır. Nitel araştırma tekniklerinden doküman analiziyle yapılan bu çalışmada, ortaöğretim 9., 10., 11. Ve 12. sınıf tarih ders kitaplarından tesadüfi yöntemle seçilen birer tanesi örneklem olarak kullanılmıştır. Ortaöğretim tarih dersi öğretim programı içinde bilimsel çalışmalara ne kadar yer verildiğinin de saptanacağı ve ders kitaplarıyla uyumunun inceleneceği bu çalışma sonrasında elde edilen bulgular, bilimsel araştırma yöntemlerine uygun bir şekilde raporlaştırılacaktır. Disiplinler arası eğitimin tartışıldığı günümüzde, bilimsel çalışmaların tarih eğitiminin içerisindeki yerine vurgu yapılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Tarih Eğitimi, Tarih Ders Kitapları, Tarihteki Bilimsel Gelişmeler.

<sup>1052</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, kamur\_77@hotmail.com

## **SÖZ VARLIĞI AÇISINDAN LİSANS SINAVININ ANALİZİ TYT TÜRKÇE NE SÖYLÜYOR**

**AHMET USLU<sup>1053</sup>,**

### **ÖZET**

Bu çalışmada, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan ve öğrencilerin liseden lisansa geçişte önemli geçiş noktası olan Temel Yeterlilik Sınavı (TYT) kelime hazinesinin, çeşitli program ve araçlarla analizi yapılacaktır. Kelime sıklığıyla ilgili yapılan çok sayıda çalışma, Türk öğrencilerinin yeterli kelime hazinesi sahip olmadıkları yönündedir. Nitekim 40 sorudan oluşan ve ortalama net sayısının ortalama 16'larda kaldığı TYT sınavı ve dil becerilerinin ölçüldüğü uluslararası sınavlar, öğrencilerin bu alanlarda sorunları olduğunu göstermektedir. Çalışmada, lisansa yerleşmek isteyen bütün öğrencilerin girdiği TYT Türkçe söz varlığının tespiti, kelime sıklığı ve metinlerin hangi bilim dalı ve metin türüne ait olduğu ortaya konmuştur. Çalışmada betimsel bir modelle doküman incelemesi yapılmıştır. Metinlerin incelenmesinde internette yer alan akademisyenlerin ve bilgisayar programcılarının hazırladığı çeşitli araçlar kullanılmıştır. Bulgularda TYT Türkçe metinlerinde kullanılan kelimelerin yıllara göre ve genel olarak kelime sıklığı, metinlerin türleri verilmiştir. Sonuçlarda bulgularda elde edilen metin türleri ve kelime sıklıkları tartışılmıştır. Sonuçlar, TYT Türkçe sınavının hem en sık kullanılan kelimeleri gözettiği hem de öğrencileri sürekli farklı kelimelerle buluşturduğu görülmüştür. Öğrencilere klasik metin okuma tavsiyesinin aslında çok da doğru bir önerme olmadığı, metinler daha çok öğretici/bilimsel metinlerden geldiği ortaya konmuştur. Bu çalışmada ortaya konan TYT kelime serveti, kelimelerin sıklığı, kullanılan metinlerin türü sınava giren öğrencilerin sınavı daha yakından tanımalarını ve bu sayede ortalama netlerin yukarıya çekilmesini sağlayabilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** TYT Türkçe, kelime hazinesi, metin türleri, kelime sıklığı, ÖSYM

<sup>1053</sup> Doktora Öğrencisi, ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ/KÜTAHYA AYSEL SELAHATTİN ERKASAP SOSYAL BİLİMLER LİSESİ, ahmetuslu1@hotmail.com

## DÜNYANIN DÖRT BİR YANINDAN ŞAŞIRTICI GELENEKLER VE GÖRENEKLER

CENGİZ KIYAK<sup>1054</sup>, SENEM SÖNMEZ<sup>1055</sup>, NİZAMETTİN ÇETİNKAYA<sup>1056</sup>,

### ÖZET

Gelenek bir toplumda çok eskilerden kalmış olmaları dolayısıyla saygın tutulup kuşaktan kuşağa aktarılan, yaptırım gücü olan kültürel kalıntılar, bilgi, töre ve davranışlardır. Görenek insanların birbirlerine bakarak yaptıkları şey, adet, usul, alışılmış tarz ve harekettir. Günümüzde gençlerin kültürel mirasları ve farklı kültürler hakkında bilgi sahibi olması önem taşımaktadır. Proje süresince öğrencilerin kendi kültürlerini tanıtırken diğer kültürler hakkında bilgi sahibi olması, ulusal ve uluslararası gruplarla işbirliği içinde çalışarak iletişimsel-dilsel ve dijital becerilerini geliştirmesi amaçlanmıştır. “Dünyanın Dört Bir Yanından Şaşırtıcı Görenekler ve Gelenekler” adlı eTwinning projesi, öğrencilerin kültürel mirasları hakkında bilgi sahibi olup, diğer kültürlerle ortak /farklı değerlerini eğlenceli bir yolla keşfetmesini amaçlayan uluslararası kültürel bir projedir. 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı’nda gerçekleştirmiş olduğumuz projede 14 ülke, 20 öğretmen, 200 lise seviyesinde öğrenci yer almıştır. Gelenek ve göreneklere eskilere dayanan ortaklar seçilmiştir. Tes İş Adapazarı Anadolu Lisesi de 2 İngilizce öğretmenin rehberliğinde 2 grupta yürütülen projede öğrenciler her ay belirlenen temalara göre çalışmalarını yapıp twinspace platformunda paylaşmıştır. Grup çalışmalarıyla işbirliği, sorumluluk alma, liderlik, paylaşma, sevgi, eleştirel düşünme gibi kavramlar pekiştirilmeye çalışılmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde olduğumuz bir dönemde yürütmüş olduğumuz projede, bu kavramlar işbirlikçi dijital uygulamalar ve twinspace platformu üzerinden gerçekleştirilmiştir. Projedeki etkinlikler İngilizce, edebiyat, tarih, görsel sanatlar, bilişim teknolojileri, müzik dersi kazanımlarıyla uyumlu olmasına dikkat edilmiştir. Twinspace platformunda gelenek ve göreneklerimiz anlatan grup çalışmalarının yanı sıra bulmaca, sunum, kolaj hazırlama gibi çeşitli etkinlikler de yapılmıştır. Logo ve poster çalışmaları ile öğrenciler farklılıklarını yansıtmaya çalıştı. Farklı ülke öğrencileri ile karışık takımlar kurularak geleneksel farklılıklar analiz edilerek ortak dijital ortamda yeni yıl kartları çalışması yapıldı. Farklı coğrafyalarda yaşayan öğrenciler geleneksel bahar kutlamalarını, evlilik törenlerini, hikayelerini, yemeklerini ve oyunlarını birbirleri ile paylaştılar. Yapılan ön anket ve son anket karşılaştırmaları, öğretmen görüşme formları ve ders kazanımları sonucunda yapılan bu etkinlikler sayesinde öğrencilere kendilerini geliştirebilecekleri anlamlı ve güvenli bir iletişim ortamı sunulmuştur. Twinspace platformunda öğrencilerin diğer okul öğrencileri ile iletişimde bulunma şansı yakalamışlardır. Proje sonunda ortak ürünler ortaya çıkarılarak birbirleri ile etkileşimde bulunmuşlardır. Öğrenciler ve öğretmenler farklı ülkelere ait gelenek, görenek ve kültürel değerler hakkında yeni bilgilere sahip olmuşlardır. Araştırma/inceleme becerileri, eleştirel düşünme, analiz, kendini ifade edebilme, yaratıcılığını kullanabilme becerileri gelişmiştir. Proje sayesinde katılımcılar sanat, dil, iletişim, işbirliği, dijital beceriler gibi günlük yaşamlarında her zaman işlerine yarayacak alanlarda kendilerini geliştirme imkanı bulmuşlardır. Çalışmalar dijital ortamda yapıldığı için iletişimsel-dilsel ve dijital becerilerin gelişmesine büyük katkı sağlanmıştır. Final ürünleri sayesinde öğrencilerin, başlangıç dönemine göre programları daha rahat kullanmaya başladıkları, işbirliği ve paylaşmadan keyif aldıkları gözlemlenmiştir. Proje sonunda öğrenciler ve öğretmenler yeni uygulamalar, web2 araçları öğrenmiştir. Öğrencilerin teknolojiyi faydalı bir şekilde kullanması sağlanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kültür, gelenekler, görenekler, kültürel miras, kültürel farkındalık

<sup>1054</sup> Öğretmen, TES-İŞ ADAPAZARI ANADOLU LİSESİ, cengizkiyak@gmail.com

<sup>1055</sup> Öğretmen, TES-İŞ ADAPAZARI ANADOLU LİSESİ, sonmezsnm@gmail.com

<sup>1056</sup> Diğer, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, cetinkayanizamettin@hotmail.com

## **REŞAT NURİ GÜNTEKİN'İN “ACIMAK” ROMANINDA İDEALİZMİ ÖRSELEYEN UNSURLARIN İNCELENMESİ**

ÜMİT ÖZŞERBETÇİ<sup>1057</sup>,

### **ÖZET**

Cumhuriyet döneminin büyük ustalarından olan ve öğretmenler romancısı olarak tanınan, Reşat Nuri Güntekin'in "Acımak" adlı eseri, yazarın bireysel ve sosyal sorunları eğitim çatısı altında ele aldığı romandır. Öğretmenlik tecrübesi olan Reşat Nuri Güntekin'in eserlerinde yarattığı kahramanların olağanüstü olmayan ve gerçek hayattan soyutlanmayan kahramanlar olduğunu söylemek mümkündür. Eserlerinde yarattığı kahramanların gerçekliği yansıtması yazarın sanat anlayışını ifade etmektedir. "Acımak" romanının başkışısı Zehra öğretmen karakteri için de yazarın yarattığı canlı kahramanlardan birisi olduğu söylenebilir. Eserde Zehra öğretmen idealist yönleriyle yüceltilmiştir ve olumsuz yönleri eleştirilmiştir. Bu araştırma Reşat Nuri Güntekin'in "Acımak" romanında idealizmi örseleyen unsurları incelemeyi amaçlayan nitel bir çalışmadır. Araştırmanın istenilen doygunluğa ulaşması için eserin yazıldığı döneme ait idealist öğretmen teması ve eğitim sorunları belge tarama yöntemiyle tespit edilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak yorumlanmıştır. Yapılan çalışmada halktan, bürokrasiden ve ebeveynlerden kaynaklanan sorunların idealizmi örseleyen başlıca unsurlar olduğu sonucuna varılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim, İdealizm, Öğretmen, Roman

<sup>1057</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, umitozserbetci@gmail.com

### ÖZET

Ülkemizde ortaokul mezunları 8. sınıfın sonunda Liselere girebilmek için LGS sınavına girerler. Bu sınavın sonrasında yapılan sıralama ile sıralamalarına göre tercihte bulunurlar. Tercihlerinde sınavla öğrenci alan okullarda birine yerleşememesi durumunda mahallesinde bulunan bir ortaöğretim kurumuna yine kendi tercihleri doğrultusunda yerleşirler. Sınavla öğrenci alan okul kontenjanı öğrencinin bulunduğu ilin 8. Sınıfı bitiren öğrencilerin sayısının %10 una denk gelmektedir. Bizim okulumuzda da bu sıralama %0,97 lik dilimde 120 öğrenci 9. Sınıfa kayıt hakkı kazanmaktadır. Fen lisesinde aldığı 4 yıllık eğitim sonrasında üniversite sınavına giren 12. Sınıf öğrencilerinin başarı oranlarına bakıldığında bazı öğrencilerin okula girişte gösterdiği başarıyı sürdüremediği gözlemlenmesi ve yapılan ihtiyaç analizi sonrasında Sümer Akademik Destek Çalışması doğmuştur. Sümer Akademik Destek ile öğrencilerimizin Tam öğrenme modeli ile bir üst sınıftaki hazır bulunuşluğunu geliştirmek amaçlanmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sümerfen,SAD,akademik

---

<sup>1058</sup> Öğretmen, SÜMER FEN LİSESİ MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, yusufozkara38@gmail.com

# **NÜFUS COĞRAFYASI VE ULUSLARARASI GÖÇLER: İSTANBUL'DA GEÇİCİ KORUMA ALTINDA BULUNAN YABANCI UYRUKLULARIN EĞİTİME ENTEGRASYONU**

ERCAN KAZEL<sup>1059</sup>,

## **ÖZET**

Türkiye, sahip olduğu coğrafi konum ve çevresindeki jeopolitik gelişmeler sonucunda yoğun göç akınına maruz kalmaktadır. Göç rotası üzerinde bulunan Türkiye'ye bilhassa Orta Doğu, Asya ve Afrika ülkelerinden göçler yaşanmaktadır. Bu durum bölgedeki ülkeler arasında nüfusun dağılışı değişkenliğini artırmıştır. Bölgesindeki gelişmelerle doğrudan temas halinde olup milyonlarca yabancı uyruklu ev sahipliği yapan Türkiye, sosyal, ekonomik ve eğitim açısından çeşitli sorunlar yaşamaktadır. Göçle gelen öğrencilerin eğitime entegrasyonu da bu sorunlardan birisidir. Türkiye her ne kadar devlet desteğiyle göç yoluyla gelenlere iyimser politikalar uygulasa da, bu kişilerin ülkeye entegrasyonu noktasında henüz istenen ideal koşullara erişildiğini söylemek zordur. Belirtilen problemin kimleri kapsadığı ve toptan bakış yerine detaylara inilerek analizler yapılmasına imkân vermek için terminolojik olarak bazı ayrımların yapılmasında yarar vardır. Örneğin kavramsal ve hukuksal açıdan birbirinden ayrı olan; geçici koruma altındaki yabancı uyruklular, göçmenler, mülteciler ve sığınmacılar gibi terimlerin doğru kullanılması konunun anlaşılması ve problemlerin tasnif edilmesi için gerekli görülmektedir. Göçmen, ülkesinden daha uygun bir yaşama erişmek için kendi isteğiyle ayrılırken, mülteci veya sığınmacı ise ülkesini zorunlu olarak terk etmek durumunda kalan kişilerdir. Bu araştırmada İstanbul'da yaşayan ve zorunlu olarak Suriye'den Türkiye'ye girip bir daha geri dönemeyen "geçici koruma altındaki yabancı uyruklular" olarak yasal bir dayanakla isimlendirilen kişiler üzerinde durulmuştur. Günümüzde dünyada 20 milyonun üzerinde mülteci ve sığınmacı bulunmakta ve bu kişilere en çok Türkiye ev sahipliği yapmaktadır. Örneğin Türkiye'de 3.754.591 (Mart 2022) geçici koruma altında yaşayan Suriyeli vardır. Bunların yaşadığı illerin başında 540,186 kişi ile İstanbul gelmektedir. Dolayısıyla böylesine büyük bir nüfus kitlesinin topluma entegrasyonu konusunda temel başlıklardan birisi şüphesiz eğitimidir. Araştırmada geçici koruma altındaki yabancı uyruklular ve eğitime entegrasyonu süreci İstanbul ili örneğinde ele alınmıştır. Çalışmada çeşitli bulgulara ulaşmak için literatür tarama, kurum ve kuruluşlardan veri temini, saha gözlemleri ve toplanan verilerin yorumlanması şeklinde bir süreç izlenmiştir. İstanbul ili Türkiye'de büyük nüfus kitlelerini barındıran önemli bir metropoldür. İstanbul, sağladığı ekonomik, sosyal ve eğitim avantajları nedeniyle geçici koruma altındaki yabancı uyrukluların hedef noktası haline gelmiştir. Yüksek miktarda nüfusu barındırması ve bunlar içinde geçici koruma altındakilerin fazlalığı dolayısıyla İstanbul'daki eğitim süreçlerinde yoğunluklar yaşanmaktadır. Bu durum geçici koruma altındaki yabancı uyrukluların eğitime entegrasyonunu zorlaştırmaktadır. Denklik belgeleriyle ve yeni kayıtlarla temel eğitim, ortaöğretim ve yükseköğretime kayıt yaptırabilen yabancı uyruklular için eğitim süreçleri hakkında kapsamlı araştırmalar yapılmasına ihtiyaç vardır. Bu incelemede İstanbul'da yaşayan geçici koruma altındaki 5-17 yaş arası yabancı uyrukluların yarısından fazlasının (%69) eğitim öğretime kayıt yaptırdığı tespit edilmiştir. Ancak sahada yapılan incelemelerde kayıtlı öğrencilerin bir kısmının devamsızlık yaparak okullarına entegre olamadıkları anlaşılmıştır. Ayrıca geçici koruma altındaki yabancı uyrukluların Türkçe öğreniminde aksaklıklar yaşandığı görülmüş ve bunun yanında

<sup>1059</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ercankazel@hotmail.com

maddi sorunlar nedeniyle kültürel ve toplumsal entegrasyonun önünde çeşitli engeller olduğu anlaşılmıştır. İstanbul'daki yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye ve İstanbul algılarının olumlu olduğu söylenebilir. Ancak bu öğrencilerin toplumsal farkındalıklarının yükselip ülke hassasiyetleriyle uyumlu hale gelmesi ve resmi statülerinin netleştirilmesi için yeni ve çeşitli uygulamalar gerekmektedir. Örneğin işçi ve işveren prosedürleri her iki taraf için de sorun oluşturmayacak yasal bir zemine oturtulmalıdır. Göç uyum çalışmalarının sürdürülebilir şekilde yeniden dizayn edilmesi gerekmektedir. Sosyal haklar konusunda kök sorunları çözecek daha temel uygulamalar yapılmalıdır. Bunun yanında göçle gelen kişiler için dışlayıcı ve kutuplaştırıcı söylemlerden kaçınılmalıdır. Eğitim konusunda Türkiye'de uygulanan PİKTES gibi projelerin önemli kazanımlar sağladığı görüldüğünden bu uygulamaların sürdürülebilir şekilde devam etmesi sağlanmalıdır. Ayrıca nitelikli insanların ülkede tutulup önemli işlere yönlendirilmesi birçok açıdan faydalı olacaktır. Bu doğrultuda bakıldığında geçici koruma altındaki yabancı uyrukluların eğitime entegrasyonu için birçok ilde olduğu gibi İstanbul'da da Uyum sınıfları, Suriyeli Çocukların Eğitim Sistemine Entegrasyonu olarak bilinen PİKTES Projesi ve birçok uygulama yürütülmektedir. Ancak yürütülen çalışmalara rağmen bu öğrencilerin eğitime ve topluma entegrasyonunun henüz istenildiği şekilde ideal seviyeye ulaştığını söylemek zordur. Sonuç olarak eğitim süreçlerine tabi olan yabancı uyruklu öğrencilerin toplumsal entegrasyonunun daha kolay hale geldiği söylenebilir. Bundan dolayı eğitime entegrasyon için daha somut ekonomik ve sosyal uygulamalara ihtiyaç olduğu ifade edilebilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Nüfus, Göç, İstanbul, Eğitim, Entegrasyon

### ÖZET

Tüm dünyada ve ülkemizde erken çocukluk eğitiminde temel amaç, kaliteli bir eğitim programının hazırlanması ve uygulanmasıdır. Hangi düzeyde ve nerede olursa olsun, eğitimde, çocuğun durumunu, ilgi ve ihtiyaçlarını, yeteneklerini ve içinde bulunduğu çevre koşullarını bilmek ve karşılaştığı problemler hakkında fikir sahibi olmak gerekir. Ancak bu durumda kaliteli bir eğitimden söz edilebilir. Çağdaş ve demokratik toplumun gerektirdiği, duygu ve düşüncelerini özgürce ifade edebilen, girişimci ve araştırmacı, öz denetimini sağlayabilen, kendisinin ve başkalarının haklarına saygılı, yeteneklerini kullanma becerisine ve kültür değerlerine sahip, ruhsal ve bedensel özellikler yönünden sağlıklı bireyler yetiştirmek, ancak eğitime gereken önemi vermekle mümkündür. Erken çocukluk döneminde, çocukların herhangi bir kurum eğitiminden geçmesi değil, “kaliteli” eğitim hizmetlerinin verildiği bir kurum eğitiminden yararlanmaları önemlidir. Kaliteli eğitim için gerekli olan 21.yy anahtar yetkinlikleridir. 21. yy becerileri yaratıcılık ve yenilikçilik, problem çözme ve eleştirel düşünmedir. 21. yüzyıl becerileri, yalnız başına ne beceriyi ne de bilgiyi kapsar. 21.yüzyıl becerileri; anlamayı ve performansı içerir. Başka bir deyişle bilgi ile becerinin harmanlandığı bir kavramdır (Dede, 2010). Bu becerileri geliştirebilmek için erken yaşta felsefe eğitiminin çocukların, meraklarını açığa çıkarmaya yönelik pratik, kullanışlı ve heyecan verici bir teşvik etme yolu sunma olduğu, 21. yy becerilerini de ortaya çıkardığı sonucuna ulaşılmıştır.P4C eğitiminin kurucusu olan Matthew Lipman, çocukların doğasından gelen merak ve keşfetme arzusunun felsefe ile birleştirildiğinde, çocukları gelecekte daha esnek ve etkin düşünen yetişkinler haline getireceğine inanmaktadır. Bu bağlamda, P4C'yi küçük çocuklara tanıtmamızın amacı, bağımsız düşünmenin norm olduğu bir iklim yaratmaktır(Boyacı,Karadağ,Gülenç;2018). UNESCO P4C yaklaşımının amaçları arasında bağımsız düşünebilme, özenli yurttaş olabilme, kişisel gelişimi destekleme, dil ile konuşma ve tartışma becerilerini geliştirme, felsefeyi kavramsallaştırma, çocuklara özel bir öğretim yöntemi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yapılan araştırma sonucunda felsefenin; Bireysel ve toplumsal yaşamı uyumlaştırmak, bilgileri biriktirmek yerine, tecrübeleri herkesin iyiliği adına kullanma amaçları sayesinde öğrencilerimizin uluslararasılaşmasında büyük bir adım olduğu düşünülmektedir. Felsefenin diğer yararlarına bakacak olursak; felsefe sayesinde kendimizi ve doğayı tanıyabileceğimizi görmekteyiz. Bu sebepler ve amaçlar doğrultusunda Çocuklar İçin Felsefe(P4C) Eğitimi temalı Erasmus projesini gerçekleştirdik. Öğretmenlerimizi Finlandiya Helsinki şehrinde yapılandırılmış kursa katıldılar. Okulumuzda dijital kütüphane oluşturuldu ve her katılımcı Çocuklar İçin Felsefe Oturma planı hazırladı. Poster sunumunda projenin kazanımları ve örnek planlar sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** P4C, Felsefe, Erken çocukluk

<sup>1060</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, sevilayulubeli@gmail.com



# ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ÇOCUKLUK ÇAĞI DUYGUSAL TRAVMA VE BAĞLANMA STİLLERİ İLİŞKİSİ VE SOSYODEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE FARKLILIKLARININ İNCELENMESİ: MERSİN İLİ ÖRNEĞİ

AYŞE ERDOĞAN<sup>1061</sup>, PELİN YEŞİLOT<sup>1062</sup>, NUREDDİN BAŞARAN<sup>1063</sup>,

## ÖZET

Bu araştırmada erken erişkinlik döneminde olan üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı duygusal travma düzeyleri ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin ve çocukluk dönemi sosyodemografik özelliklere göre farklılıklarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini üniversitede öğrenim gören 18-25 yaş aralığındagençler arasından rastgele seçilen 101 kadın ve 124 erkek olmak üzere toplam 225 bireyden oluşturulmuştur. Araştırma verileri katılımcılara Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri, Çocukluk Çağı Duygusal Travma Ölçeği ve Demografik Bilgi Formu uygulanarak elde edilmiştir. Verilerin analizi için SPSS 23.0 istatistik programı kullanılmıştır. Gönüllülük esasına göre belirlenen katılımcıların onamları alınmıştır. Araştırmada sonucunda kaygılı bağlanma puanları babanın almış olduğu eğitim düzeylerine göre istatistiki olarak farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Kaygılı bağlanma puanı ile duygusal istismar alt boyut puanları arasında pozitif yönde, düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmuştur. Kaygılı bağlanma ile duygusal ihmal alt boyut puanları arasında pozitif yönde, düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı ilişki belirlenmiştir. Bu verilere göre çocukluk çağı duygusal ihmal ve duygusal istismardüzeyleri ile kaygılı bağlanma arasında pozitif yönde anlamlı ilişki belirlenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Erken erişkinlik, çocukluk çağı, duygusal travma, bağlanma stilleri

<sup>1061</sup> Öğretmen, MiLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, Ayserdgnn@gmail.com

<sup>1062</sup> Öğretmen, MiLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, Pelinyslt@gmail.com

<sup>1063</sup> Öğretmen, MiLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, Nureddinbasaran1977@gmail.com

## ORTAOKULDA ÇOCUK RESİMLERİNDEKİ İNSAN FİGÜRLERİNİN HAREKETSİZ OLUŞUNUN NEDENLERİ VE ÇÖZÜMLERİ

ERSAN ŞAHİNOĞLU<sup>1064</sup>,

### ÖZET

Bu çalışma, ortaokul öğrencilerinin yapmış olduğu resim çalışmalarındaki insan figürlerinin hareketsiz, yani durağan oluşunu çözümlenmeye yönelik yapılmıştır. Çocukların hem ince motor, hem de zihinsel gelişimlerine paralel olarak, çizimlerinin de yaşlarının büyümesiyle beraber, daha ayrıntılı, orantılı ve gerçekçi olarak belirtilmektedir. (Haltmov 2018) Bu gelişim ve ilerleme zaman zaman dursa da yine de yerini bir sonra ki gelişime bırakmak üzere ilerler. Normal süreçte çocuk resimlerinde hareketli insan figürleri ve proporsiyon (oran/orantı) şematik dönem dediğimiz (7-9 yaş) ta şekillenmeye başlar. Ancak son birkaç yıldır bu sürecin ortaokul yaş seviyesini bulduğu gözlemlenmiştir ki bu durum çocuğun sanatsal gelişimi açısından oldukça endişe vericidir. Üç yıl boyunca Beşirli Borsa İstanbul Ortaokulunda 1042 öğrencinin yapmış olduğu (desen, peysaj, imgesel, resim) gibi içerisinde insan figürü olan bir çok resim çalışmaları üzerinde gözlem yapılmış ve aynı sonuca varılmıştır. Araştırma kapsamında ortaokul beşinci sınıf öğrencilerinin görsel sanat çalışmalarında insan figürlerine hareketlilik kazandırılması hedeflenmiştir. Çocuğun sanatsal gelişiminde insan figürü önemli rol oynamaktadır. Çocuğun yaşı ilerledikçe çevreleri de genişlemektedir. Buna paralel olarak çizdiği insan figürleri de farklılaşıp değişmekle beraber el becerilerinde de gelişme görülür. Resimlerde oluşturdukları figürler yeni şemalarda çoğalmaktadır. Bazı çocuklarda zengin şemalar oluştururken bazılarında bu zenginlik azalır (Kırıçoğlu 2002) Şekil kavramının geliştiği bu dönemde bir çok faktörden bahsetmek mümkündür. Bu dönemde çocuk resimlerine bakıldığında, en çok insan figürünün konu olduğu söylenmektedir. (Luguet 1913). Daha sonra ev ve hayvan figürlerinin de işlendiği, bunun yanısıra ağaç resimlerinin de olduğu söylenmektedir. Loguet tarafından 'Görsel Gerçekçilik' olarak tanımlanan bu dönem de çocuk sürekli gerçekçiliği aramaktadır. Her ne kadar el kasları gelişmiş olsa da yansıtmak istediği gerçeklikleri tam olarak ifade etmede güçlük çekiyorlar. (Gürtuna 2003, Abacı 2014) (Yavuzer 2001) e göre çocuk artık kendini yaşadığı yerin merkezinde görür. Daha da önemlisi çocuk artık kendine daha az yönelerek, çevresine karşı daha objektif davranır, insan figürü anatomisi ve proporsiyon (oran/orantı) çocuğun sanatsal gelişimini belirlemede önemli rol oynar. Öğrenciler, insan figürünü bütünsel olarak gördüğünde, hareket ettirmede güçlük çeker. Bu bağlamda yaratıcı, eğlenceli ve çocuğu öğrenmeye yönelten aktiviteler ve teknikler önem kazanır. Çocuk resimlerinde proporsiyon anatomiyi sanatsal olarak ifade etmede; insan bedenini çözümlenebilme ve bunları belli bir kompozisyonda çizebilme becerilerini sağlamak için çeşitli yöntem ve teknikler geliştirmiştir. Eklemler; vücutta bulunan kemiklerin bir arada durmasını ve kemiklerin hareket etmesini sağlayan yapılardır. Bağlantı noktaları olan bu yapılar insanların yürümesini, koşmasını, eğilmeyi, hizalanmayı, uzuvların kıvrılmasını sağlar. Çocuk; resimlerinde bütünsel yaklaşımdan sıyrılarak, eklemleri insan figüründe anatominin bir parçası haline getirerek hareketi de sağlamış olur. Sanatsal anatominin öğrencilerde özgürlük, yaratıcılık, ifade gücü ve teknik düzeyde yenilikçi olmada farkındalık yarattığı tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Sanatsal Anatomi, Figür, Eklemler, Hareket Anatomisi

<sup>1064</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, ersandumanoğlu@hotmail.com

## OKUL KÜTÜPHANELERİNİN ÖĞRENCİLER GÖZÜ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

GAMZEGÜL ENGİN<sup>1065</sup>, HÜSEYİN BURAK FETTAHOĞLU<sup>1066</sup>,

### ÖZET

Okul kütüphaneleri okulların olmazsa olmaz birimlerinden, araştıran, sorgulayan, özgüven sahibi, inisiyatif alan, motivasyonu yüksek, çözüm üreten, bilgi okuryazarı, dijital yurttaşların yetişmesine vesile olacak eğitimin de temel unsurlarından biri olan okul kütüphaneleri, çok yönlü, ufku açık, kendine sunulan bilginin ötesinde yeni farklı bilgilere nasıl ve nereden ulaşabileceği ile ilgili farkındalık sağlayabilmiş nesiller yetiştirebilmesi ve okuma alışkanlığının kazandırılabilmesi için önemli alanlardır. Dijital dönüşümün yaşandığı çağımızda okul kütüphaneleri bir müddet ilgisini kaybetmiş görünse de kütüphanelerin yaşam alanları haline dönüştürüldüğü dijital ve farklı zengin ortamlarla, etkili çalışmalarla her kademe, yaş ve gruba yönelik etkinliklerle ilgiyi tekrar üzerine toplamaya başlamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından başlatılan “Kütüphanesiz Okul Kalmayacak” projesi ile 81 ilde birçok okula ulaşılmış, kütüphanesi olmayan okullara yeni kütüphaneler kazandırılmış, kütüphanesi olan okulların da kütüphaneleri yenilenmiştir. Bu kapsamda Trabzon ilinde de toplam 625 okula kütüphane kazandırılmış, öğrenciler 750.000 kitapla buluşturulmuştur. Okulların kütüphane ile buluşturulmasının öğrenciler üzerinde nasıl bir algı oluşturduğu, kütüphanelerin öğrenciler tarafından kullanılıp kullanılmadığı ve kitap okuma alışkanlığını etkileyip etkilemediğini ortaya koyabilmek amacıyla Trabzon ilinde proje kapsamında kütüphane kazandırılan okullardan random olarak seçilen 500 öğrenciye ulaşılarak nitel araştırma modelinde ve fenomenolojik desende yürütülen araştırmada veriler araştırmacılar tarafından alan yazın ve uzman görüşlerine dayalı olarak geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanmıştır. Okulunuzda kütüphanenin olmasından memnun musunuz?, Kitap okumak için okulunuzda kütüphane olmasına gerek var mıydı?, Okulunuzda kütüphane olması sizin okula ve kitaplara bakışınız açısından nasıl bir algı yaratmıştır?, Okul kütüphanenizi kullanıyor musunuz?, Okulunuzda kütüphane olması kitap okumanız açısından bir etki yarattı mı?/Ne gibi etkiler yazınız? Ulaşılan veriler tümevarımsal içerik analizi ve betimsel analiz teknikleri ile analiz edilmiştir. İçerik analizi sonucunda, ana temalar, kategoriler ve kodlar belirlenmiş, bulgulara ulaşılmıştır. Öğrencilerin tamama yakını, okullarında kütüphane olmasına çok memnun olduklarını, kütüphanelerin onları mutlu ettiğini, heyecanlandıklarını, kendilerinin zevkle ve istekle okula geldiklerini, kütüphaneyi kullanmaktan ve kitap okumaktan zevk aldıklarını, teneffüslerde ve boş zamanlarında fırsat buldukça kütüphanede vakit geçirdiklerini ve bundan zevk alıklarını, bu sayede telefonu unuttuklarını daha çok kitap okuduklarını, kitaplara karşı olumlu algılarının geliştiğini, daha önce sadece dijital ortamlarda okumanın yeteceğini düşünmelerine karşın şimdi kitaplardan bilgi edinmenin daha zevkli olduğu kanısına vardıklarını, okuma alışkanlıklarının değiştiğini daha çok kitap okumak istediklerini dile getirmişlerdir. Bir kısım öğrenci de zaten kitap okuduğunu kütüphane olmasa da okuyacağını söylemiş, okullarında kütüphane olmasından memnun olduklarını ancak okul çıkışında hemen eve gitmeleri gerektiği için ders dışında kütüphaneyi kullanacak vakitleri olmadığını bildirmişlerdir. Sonuç olarak öğrencilerin görüşleri ile ortaya konulan bulgular ışığında, kütüphanelerin öğrenciler üzerinde olumlu algı geliştirdiği, öğrencilerin büyük çoğunluğunun kütüphaneleri kullandığı, kütüphanelerin okuma zevkini geliştirdiği, kütüphanede vakit geçirmekten memnun oldukları söylenebilir.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Kütüphane, Kütüphanesiz Okul Kalmayacak

<sup>1065</sup> Uzm., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, gamzegulengin@gmail.com

<sup>1066</sup> Diğer, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, burakfettahoglu@gmail.com

# İLKOKUL MÜDÜRLERİNİN ÖĞRETİMSEL LİDERLİK DAVRANIŞLARI İLE ÖĞRETMENLERİN YARATICILIK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

HAKAN ORAN<sup>1067</sup>, AHMET AKBABA<sup>1068</sup>,

## ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ilkokullarda görevli öğretmenlerin algılarına göre, ilkokul müdürlerinin öğretimsel liderlik davranışları ile öğretmenlerin yaratıcılık düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Bu araştırma, ilkokul müdürlerinin öğretimsel liderlik davranışları ile öğretmenlerin yaratıcılık algı düzeylerinin bazı demografik özellikleri çerçevesinde anlamlılık düzeylerinin ortaya çıkarılması, aralarındaki ilişki düzeylerinin belirlenmesi ve öğretimsel liderliğin öğretmenlerin yaratıcılık algısı üzerindeki etkisinin açıklanmasına yönelik desenlenmiştir. Bu yönüyle araştırma tarama modellerinden biri olan ilişkisel tarama modelinde yapılandırılmış betimsel bir çalışma özelliği göstermektedir. Araştırma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Muş il merkezinde bulunan ilkokullarda görevli 235 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, okul müdürlerinin öğretimsel liderlik davranışları düzeyini belirlemek için Şişman (2014) tarafından geliştirilen "Öğretimsel Liderlik Davranışları" ölçeği ile öğretmenlerin yaratıcılık düzeylerini belirlemek için ise Uçar (2015) tarafından geliştirilen "Öğretmen Yaratıcılığı" ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, ilkokul müdürlerinin öğretimsel liderlik davranışlarını öğretmenlerin algılarına göre çoğu zaman yerine getirdikleri belirlenmiştir. İlkokul müdürlerinin öğretimsel liderlik davranışlarında yaş değişkenine göre anlamlı farklılık belirlenirken cinsiyet, medeni durum, mesleki kıdem ve okuldaki çalışma süresi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Öğretmenlerin yaratıcılık düzeylerinin çoğu zaman seviyesinde olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin yaratıcılık düzeyleri ile cinsiyet, medeni durum, yaş, mesleki kıdem ve okuldaki çalışma süresi arasında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir. Öğretmen algılarına göre ilkokul müdürlerinin öğretimsel liderlik davranışları ile öğretmenlerin yaratıcılık düzeyleri arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki belirlenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Öğretimsel Liderlik, Okul Yöneticiliği, Yaratıcılık, İlkokul, Öğretmen.

<sup>1067</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, hakan6549@gmail.com

<sup>1068</sup> Doç. Dr., YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ, ahmetakbaba13@gmail.com

### ÖZET

Beslenme tarih boyunca olduğu gibi bugün ve gelecekte de insanoğlunun en temel ihtiyacı olmaya devam edecektir. Bu nedenle, tarımsal üretimde dünya var oldukça önemi azalmayan bir faaliyet olacaktır. Günümüz dünyasında sanayileşme, hızlı nüfus artışı ve şehirleşme doğal çevre ve tarımsal ürünlerdeki risklerin artmasına neden olmuş, gıda güvenliği, gıda güvencesi, sürdürülebilir çevre, sağlıklı yaşam gibi kavramlar ön plana çıkmıştır. Ayrıca, artan teknolojik gelişme ve değişen yaşam koşulları da yeni nesillerin toprak ve tarımdan uzak bir şekilde tohumu, fideyi, fidanı bilmeden ve görmeden büyümelerine yol açmıştır. Doğadan kopma sürecine giren yeni nesiller hayatlarını daha sedenter ve teknolojik araçlara büyük anlam yükleyerek sosyal beceriler bağlamında da sorunlar yaşamaya başlamışlardır. Teknoloji alanındaki gelişmeler sanayileşme ve değişen dünya ile üretmekten hızlı bir şekilde tüketmeye geçip bireyselleşen, doğadan tarımdan uzaklaşan bu kuşağa doğa ile baş başa olup; sosyalleşebilecekleri, gözlem yapacakları, çözümler üretip doğa ve diğer tüm zeka alanlarını aktif şekilde kullanabilecekleri ve öğrenmekten zevk alacakları ortamlar yaratmaya ihtiyaç duyulmuştur...

**ANAHTAR KELİMELER:** Çiftçi, toprak, tarım

---

<sup>1069</sup> Öğretmen, BEKİR SITKI DURGUN İLKOKULU, cemalyamak61@hotmail.com

<sup>1070</sup> Öğretmen, BEKİR SITKI DURGUN İLKOKULU, osmangurgenc@hotmail.com

<sup>1071</sup> Öğretmen, BEKİR SITKI DURGUN İLKOKULU, fatihtunga4416@hotmail.com

# İSTANBUL YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE DERS KİTABINDA YER ALAN KADIN VE ERKEK FİGÜRLERİNE YÜKLENEN ROLLERİN İNCELENMESİ

DUYGU VELİOĞLU<sup>1072</sup>,

## ÖZET

Ders kitapları toplumsal kalıp ve yargıları öğretmek için önemli bir ders materyalidir. Bu eğitim materyali bu açıdan oldukça güçlüdür. Ders kitapları ile birlikte gerçekleştirilen kültür aktarımı ve ders kazanımları yanı sıra kalıp yargılar oluşur. Örneğin, kadınları hep ev içi rollerde gösteren ders kitapları, kadınlar hakkında kalıp yargı oluşturur. Bu kalıp yargı da toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığın temelini oluşturur, yani farklı niteliklere sahip olsalar da kadınlar sadece kadın oldukları için belirli meslekleri yapma konusunda engellerle karşılaşabilirler. Gelişen ve değişen dünya düzenine ayak uydurmak ve bu düzende yer bulabilmek adına bir an evvel cinsiyetçi kalıplardan uzaklaşmak gerekmektedir. Tüm bunlara rağmen toplumsal cinsiyet duyarlılığıyla gerçekleştirilecek yeni politikaların ve ders materyallerinin hazırlanması, cinsiyetçi kalıpların ayıklanması henüz gerçekleşmemiştir. Bu projede yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki edebi metinler sayısal olarak belirlenmiş; bu metinlerde yer alan kadın ve erkek figürü incelenmiştir. Bu çalışmayı yaparken nitel araştırma yöntemi, kullanılmıştır. Doküman incelemesi (tarama modeli) yapılmıştır. İçerik analizi olarak İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı A1, A2, B1, B2 ders kitaplarındaki yazınsal metinler incelenmiş; özellikle metinlerde kadın ve erkeklerin; metinlerde yer alma sıklıkları, aile içi ve aile dışı rol dağılımları, meslekleri, ev içi ve dışı işleri, söylemleri ele alınmıştır. Veri analizinde betimleme çalışmalarına yer verilerek konu derinlemesine incelenmeye çalışılmıştır. Bu ders kitaplarında yer alan yazınsal metinler tek tek incelenmiş; sayıları listeler oluşturularak tablolaştırılmış, bu tablolardan yola çıkılarak değerlendirmeler yapılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELE:** Kadın-Erkek Figürü, Ders kitaplarında Cinsiyetçilik, Yabancılar Türkçe Öğretimi

<sup>1072</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, duygu.velioglu@hotmail.com

# ÖZEL GEREKSİNİMİ OLAN ÖĞRENCİLERİN BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMLARININ KALİTELERİNİN İNCELENMESİ

MAHMUT ORHAN DURUM<sup>1073</sup>,

## ÖZET

Bu araştırmada devlet okullarında öğrenim gören özel gereksinimi olan (ÖGO) öğrencilerin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) dosyalarının niteliksel bağlamda incelenmesi amaçlanmıştır. Bireyin eğitim aldığı disiplin alanlarında, bireyin öğrenim göreceği eğitim kurumu ve sınıflarından ve bireye sunulacak destek hizmetlerden en üst seviyede yararlanmasını amaçlayan yazılı doküman olan BEP'lerin kalitelerinin ortaya konulması bağlamında alanyazında yeteri kadar Türkçe kaynak bulunmaması araştırmanın gereksinimini oluşturmaktadır. Araştırmada Alan (2019) tarafından geliştirilen geçerliği ve güvenilirliği kanıtlanmış Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı Kalite Değerlendirme Ölçeği (BEPKDÖ) kullanılarak 41 BEP'in kaliteleri incelenmiştir. Yapılan çalışma sonucunda BEP kalite ortalamalarının düşük olduğu, hazırlanan BEP'lerde çok sayıda amaca yer verildiği, bazı okullarda BEP dosyası tutulmadığı ve bazı okullarda BEP'e ilişkin bölümlerin bir kısmının eksik tutulduğu görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELEER:** BEP, Kalite, Kaynaştırma, Bütünleştirme, Bireyselleştirme

<sup>1073</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Orhandurum@gmail.com

## UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNE BAĞLI OLARAK ÖĞRENCİLERDE GÖRÜLEN SOSYAL BECERİ VE UYUM SORUNLARI: BİR KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI

ŞENOL SEZER<sup>1074</sup>, GAMZEGÜL ENGİN<sup>1075</sup>,

### ÖZET

Giriş: 2019 yılında beliren Covid-19 salgını, bazı öğrenciler için eğitime erişememe sorunlarına neden olurken, öğrencilerin asosyal bir kişilik yapısı geliştirmelerine neden olduğu söylenebilir. Yüz-yüze sürdürülen eğitim, öğrencilerin akademik öğrenmelerini sağlama yanında akran sosyalleşmesi aracılığıyla sosyal öğrenme ve sosyal beceriler geliştirmelerine de zemin hazırlamaktadır. Sosyal beceri, bireylerarası ilişkilerde kişinin kendisi dahil insanların duygu, düşünce ve davranışlarını anlama ve bu anlayışa uygun davranma becerisi olarak tanımlanmaktadır. Sosyal beceri, başkalarının olumlu tepkiler vermesine yol açabilecek ve olumsuz tepkileri önleyebilecek becerilere sahip olma, sosyal açıdan kabul edilebilir davranışlara yönelmeyi sağlayan becerilerdir (Meriç, 2007). Başka bir deyişle sosyal beceri, bireyin çevresiyle etkileşim yeterliği, kişilerarası ilişkileri başlatma ve sürdürme yeteneğidir (Little, Swangler ve Akin-Little, 2017). Trower (1980), belli bir amaçla uygun sosyal davranışın sergilenmesini sosyal beceri; insanların günlük yaşamdaki etkileşimlerinde selamlaşma, dinleme, konuşmayı başlatma, konuşmayı sürdürme, soru sorma, iletişimde lütfen ve teşekkür ederim gibi sözcükleri kullanma, kendini tanıtmaya, başkalarını tanıtmaya vb. normatif davranış ya da eylemlerin sosyal beceriler olduğunu savunmaktadır. Benzer şekilde, Elliott ve Gresham (1987) sosyal beceriyi, birey ve sosyal çevresi arasındaki ilişki, bireylerarası etkileşimi başlatma ve sürdürmede kullanılan beceri olarak tanımlanmaktadır. Sosyal beceri eksikliği olan bireylerin sosyal ve duygusal ilişkiler kurma, ilişkilerini sürdürme ve karşılaştıkları sorunlarla baş etmede güçlük çektikleri bilinmektedir. Sosyal beceri eksikliği, bireyin sosyal uyumunu güçleştirir (Kabasakal ve Çelik, 2010). Sosyal uyum, belirli toplumun üyeleri arasındaki yatay ve dikey etkileşimlerle ilgili güven, katılım, yardım ve aidiyet duygularını kapsayan bir dizi tutum ve davranışları içeren bir durum olarak tanımlanmaktadır (Chan vd., 2006). Genel anlamda bireyin içinde yaşadığı topluma uyum sağlamak için davranışlarında değişiklik yapmasını içeren sosyal uyum, bireyin yaşam başarısı açısından da oldukça önemlidir (Chan, 2003). Sosyal uyum becerisi geliştirme, kişilik gelişiminin önemli bir yönüdür ve özellikle ebeveynler, akranlar ve öğretmenlerle kurulan sağlıklı ilişkiler yoluyla edinilir. Bu anlamda sosyal uyum becerisi, bireyin kendisi ve başkalarıyla uyumu, sosyal gelişimini değerlendirme ölçütü, bireyin içinde bulunduğu topluluğun norm ve değerlerine uymayı öğrenmesi ve bu değerler düzenini içselleştirmesidir (Alp ve Çamlıyer, 2015). Pandemi sürecinin, okulun sosyal ortamından uzak kalan öğrencilerin akranlarıyla birlikte sosyalleşmelerini engellediği ve öğrencilerde sosyal beceri eksikliğine neden olduğu düşünülmektedir. Bu anlamda, bu araştırmanın bulgu ve sonuçlarının öğrenciler, öğretmen ve velilerin yüz-yüze eğitime geçiş sürecini yönetmelerinde yararlı olması ve alanyazına önemli bir katkı sağlaması beklenmektedir. Araştırmadan elde edilecek bulguların eğitim planlamacılarına, uygulamacılara ve bu alanda çalışma yapacak araştırmalara deneysel veriler sağlayacağı öngörülmektedir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır: Öğretmenlerin öğrencilerde görülen sosyal beceri ve uyum sorunlarına ilişkin algıları nelerdir? Öğretmenlerin görüşleri cinsiyet, meslek kıdemi, okul türü ve yerleşim yeri değişkenleri açısından değişmekte midir?

<sup>1074</sup> Doç. Dr., ORDU ÜNİVERSİTESİ, senolsezer.28@gmail.com

<sup>1075</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, gamzegulengin@gmail.com



Öğretmenlerin öğrencilerde görülen sosyal beceri ve uyum sorunlarının çözümüne ilişkin önerileri nelerdir? Yöntem: Bu araştırma, karma yöntem araştırma desenindedir. Araştırmanın nicel verileri Sosyal Beceri ve Uyum Ölçeği ile nitel verileri ise araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Nicel veriler, ortaokul ve liselerde görev yapan 195 öğretmenin görüşlerinden oluşmaktadır. Nitel veriler ise nicel örneklem içinden gönüllülük esasına göre belirlenen 25 öğretmenin görüşlerinden elde edilmiştir. Veriler, IBM 25 SPSS nicel veri analizi ve tümevarımsal içerik analizi tekniği ile analiz edilecektir. Veri analizi süreci devam etmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sosyal Beceri, Sosyal Uyum, Uzaktan Eğitim, Covid-19

### ÖZET

Genelde güzel sanatlar, özel de ise müzik insan ruhunu besler güzelleştirir. Kişiliğin gelişmesine etki eder. Çok yönlü bakış açısı, estetik duygusu, empati, duyarlılık ve özgüven geliştiren, ruhun gıdası müzik her eğitim kademesinde okullarda ders olarak okutulmaktadır. Ortaokul öğretim programlarında da yerini alan Müzik programı haftada 1 saat zorunlu dersler kapsamında okutulmaktadır. Araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin müzik dersine yönelik görüşlerinden yola çıkarak, bu dersin önemi, gerekliliği ve ders saatinin yeterliliğini Trabzon ili örneği üzerinden ortaya koyabilmek ve bu görüşler doğrultusunda öğrencilerin mevcut müzik derslerine yönelik tutumlarını ortaya koymak ve etkili bir müzik dersi için öneriler geliştirmektir. Araştırma nitel araştırma yöntemi kullanılarak Trabzon ili Akçaabat ilçesinde bulunan 5 farklı ilk ve ortaokulda öğrenim gören 570 öğrenci ile yapılmıştır. Bu öğrencilerden, uzman görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından geliştirilen yapılandırılmamış görüşme formu ile görüşleri alınmıştır. Elde edilen nitel verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular yorumlanarak sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrenciler Müzik dersini sevdiklerini, bu derste eğlendiklerini, dinlendikleri ve rahatladıklarını ifade etmişlerdir. Bu derste farklı enstrümanları çalmayı öğrenmek istediklerini, mevcut Müzik dersi saatinin yeterli bulmadıklarını, bu dersi önemli bulduklarını, daha fazla zaman ayrılması gerektiği görüşünde olduklarını dile getirmişlerdir. Bu sonuçlardan yola çıkarak öğrencilerin eğlenip keyif aldığı, rahatladığı Müzik derslerinin içeriklerinin zenginleştirilerek ders saatinin arttırılması önerilerinde bulunulabilir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Müzik, ortaokul

<sup>1076</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, nurcankrn@hotmail.com

<sup>1077</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, esinakil@gmail.com

### ÖZET

Bir dilin var olması, korunması ve gelecek nesillere aktarılmasında o dilin kelime hazinesinin korunması çok önemlidir. Gerek sosyal medya gerekse farklı kültürlere duyulan özen bazı yabancı kelimelerin Türkçe karşılıkları olmasına rağmen günlük konuşma dilinde kullanılmasına sebep olmakta bu da Türkçenin öz varlığının korunmasını etkilemektedir. Özellikle ortaokul çağındaki öğrencilerinin yabancı kelimeleri günlük konuşma dilinde sıkça kullanması, yerleşik bir dil bilincine sahip olmaları ve kendilerini yeterince ifade edememelerine sebep olmaktadır. Dilin korunması amacıyla Türkçe karşılıkları varken yabancı kelimelerin tercih edilmemesi, günlük konuşma dilinde Türkçe kelimeler kullanılmasının özendirilmesinden yola çıkarak ana dili korumak ve sevdirmek adına öğrencilerin günlük konuşma dilinde kendilerini ifade ederken yabancı kelimeler yerine bu kelimelerin Türkçe karşılıklarını kullanmasının özendirilmesi açısından farkındalık kazandırabilmek amacı ile nitel araştırma yöntemiyle aynı ortaokula devam eden 85 öğrencileri üzerinde yapılan bu çalışma ile günlük hayatta Türkçesinden çok yabancı kullanılan 10 sözcükten oluşan ön test verilmiş, bu kelimelerin Türkçelerini bilip bilmedikleri sorulmuştur. Ön testin verileri analiz edilmiştir. Daha sonra bir ay boyunca tüm derslerde bu sözcüklerin Türkçesinin kullanımını özendirmek için tüm öğretmenlerce Türkçe kullanımına özen gösterilmiş okulun belli bölümlerinde panolar oluşturularak "Türkçesi Varken Türkçesini Kullan" sloganı ile bu kelimeler öğrencilere görsel olarak tanıtılmış bu konu ile ilgili videolar izletilmiş öğrencilerin gelişimleri kayıt altına alınmıştır. Bir ay sonunda son test yapılarak öğrencilerin bu kelimelerin Türkçelerini ne kadar bildikleri ölçülmüştür. Veriler analiz edilmiş, bulgular değerlendirildiğinde öğrencilerin günlük dilde yabancı kullanılan sözcüklerin Türkçe karşılığını çalışma öncesinde bilmezken çalışma sonrası sözcüklerin Türkçelerini öğrendikleri ortaya konulmuştur. Bir ay boyunca tutulan kayıtlar öğretmen ve öğrencilerin görüşleri ışığında da günlük hayatta sıklıkla yabancı kullanılan sözcüklerin artık Türkçesini kullandıkları görülmüştür. Tüm bu bulgular ışığında yapılan araştırmalar ile öğrencilerin günlük hayatta yabancı kullanılan sözcüklerin Türkçelerini öğrendikleri ve günlük hayatta kullandıkları, çevrelerindeki kişileri bu sözcüklerin kullanılması ile ilgili uyardıkları ve farkında sonucuna varılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Türkçe, Ortaokul

<sup>1078</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, esradrsn01.01@gmail.com

### ÖZET

Günümüz insanların en büyük sorunlarından biri parayı doğru kullanamama, tasarruf tedbirlerini uygulayamama olduğunu düşünüyoruz. 3-6 yaş grubunda ki çocuklarımıza parayı tanıma, kullanma ve tasarruf tedbirlerinin kalıcı hale gelmesini hedeflediğimiz için bu proje uygulanmıştır. Çalışmanın özeti: “Benim Param Değerli” projemiz 3 ana bölümden oluşmaktadır. 1-Paranın tanıtımı 2-Paranın kullanım şekli 3-Paranın harcanması ve tasarruf bölümlerinden oluşmaktadır.

35x50 cm büyüklüğünde 1,5,10tl'lik paralar çoğaltıldı. Bankalardan paranın tanıtımıyla ilgili afişler toplatılarak okulun belirli bölümlerini asıldı. Velilerimize 10 sorudan oluşan anket hazırlandı. Ailelerden çocuklarına Cüzdan ve Kumbara olarak okula göndermeleri istendi.

Öğretmenler sınıflarda çocuklara insanların para olmadan önce nasıl alışveriş yaptıklarını resimler göstererek anlattılar. 1,5,10 YTL'lik örnek paraları çocuklara tanıttılar. Cüzdanları nasıl kullanmaları gerektiğini, paranın cüzdanlarda temiz ve düzgün kullanımını anlattılar. Daha sonra okulda hazırlanmış olansinevizyonda paranın tanıtımı, kullanım şekli, müsriflik ve tasarruf örnekleri resimlerle gösterilip anlatılarak konunun pekiştirilmesi sağlandı. Okulumuzun salonunda dükkanlarımız, bankamız ve yardım kuruluşlarının örnekleri (unicef) oluşturularak bir semt canlandırıldı. Cüzdanlarına birer 1t den oluşan toplam 10 t'lik örnek paralar konuldu. Çocuklara çarşı tanıtılarak paralarını istedikleri gibi kullanma olanağı sunuldu. İsteyen çocuklar alışveriş yaptı, isteyenler paralarını yardım kuruluşlarına bağışlama imkanı sağlandı, isteyen çocuklarda biraz alışveriş yapıp kalan paralarını bankaya yatırma olanağı sunuldu. Öğretmenler her çocuğun parayı nasıl kullandığını gösteren bir bütçe hazırlayıp velilere gönderdi. En iyi bütçe ayarlayan çocuk sınıfta ödüllendirildi.(tüm çocuklar) Kumbaralar ve cüzdanlar velilere geri gönderilerek, çocukların düzenli cüzdan kullanma, kumbaraya teşvik sağlanmış oldu. Velilerimizden çocuklarını bir bankaya götürerek küçük de olsa bir hesap açtırılması tavsiyesinde bulunuldu.

**ANAHTAR KELİMELER:** Tasarruf, parayı tanıma ve kullanma

<sup>1079</sup> Öğretmen, ADAPAZARI ATATÜRK İLKOKULU, rubulut@hotmail.com

### ÖZET

Edirne'nin en önemli el sanatı ürünü olan mis sabunu, Osmanlı'dan günümüze kadar gelebilmiş Geleneksel unutulmaya yüz tutmuş nadir el sanatları arasındadır. Mis sabunu, 16. yüzyıla kadar uzanan bir geçmişe sahip. 17. yüzyılda Osmanlı'da gül, misk ve amber kokuları katılan sabunlara meyve şekilleri verilmesi ile ortaya çıkmıştır. Edirne'de yaşayan kadınlar evlerinde sabunları hamur kıvamına getirerek çeşitli kokularla karıştırır ve meyve şekilleri verirlermiş. Osmanlı'da kısa sürede üne kavuşan bu özel sabunlar, padişahlara, sultanlara, yerli ve yabancı devlet erkânına sunulan hediyelik eşya haline gelmiş. Tarihte Topkapı Sarayı için çok üretildiğinden "saray sabunu" denirmiş. Saraylarda hediye olarak sunulduğu için "padişah sabunu" da denmiş. Padişahlar yurtiçi ve yurtdışına gönderdikleri hediye sandıklarının içine mutlaka meyve sabunu koyarlarmış ki mis kokuları hediyeleri sarsın diye... Bu dönemde temizlik için de kullanılmış. Padişah kızları veya saraydaki kadınlar, cariyelere odalarına ve çeyiz sandıklarına koyarlarmış. Cariyeler banyo yapmak için bu kokulu sabunları kullanırmış. 19. yüzyılın başlarından itibaren Edirne halkı için gelir kaynağı ve el sanatı olmuş. O dönemde Edirne'de yaklaşık 30 mis sabunu dükkânı varmış. 1980'li yıllara kadar Edirne halkının geçim kaynağı olarak varlığını sürdürmüştü. Ancak 1990'lı yıllara gelmeden bu gelenek unutulmaya yüz tutmuş, dükkânlar kapanmış, üretim çok sınırlı kalmış. 2000'li yılların başında dönemin Edirne Valisi Fahri Yücel'in girişimleri ile yeniden canlandırılan mis sabunu sanatı, Halk Eğitimi Merkezi'nde açılan kurslarla yeniden ilgi odağı olmaya başlamış. Zamanla birçok kadın tekrar meyve sabununa sarılmış, evlerini atölyeye çevirmiş. Günümüzde ise yurtiçi ve yurtdışına ihraç edilen nadide el sanatı ürünü olarak saltanatını sürdürüyor. Edirne'deki her hanede mis sabunu aranjmanlarına ve sepetlerine rastlamak mümkün. Son yıllarda talebin ve üretimin artması sebebiyle mis sabunlarının nitelik ve niceliğinde olumsuz değişimler yaşanıyor. Anlamsız ve garip kokulu mis sabunlar piyasaya sürülüyor. Bu durum mis sabununun geleceği açısından önemli bir sorun olarak üreticileri ve yetkilileri düşündürüyor. Bu sanatta artık makineleşmeye gitmiş özelliğini kaybeder duruma gelmiştir. Edirne Halk Eğitimi Merkezi olarak unutulmaya yüz tutmuş geleneksel sanatlarımızın da arasına giren mis sabunu canlandırmak, ev hanımlarına da bir gelir kapısı haline getirmek için geleneksel ve tarihi bir el sanatı olmasının yanında ilin geçim kaynaklarından biri haline gelen meyve sabununu anlatmak, makineleşerek kalıplaşan mis sabunu orijinal olarak rağbet görmesini sağlamak, Edirne Halk Eğitimi Merkezi bünyesinde Mis Sabun kurslarına katılan kursiyer sayısını da artırmak için çalışmalara başlandı. Bu çalışmalarda 2 yılda toplam 16 kurs açarak 224 kursiyere hem mis sabunu eğitimi verildi hem de yapılan ürünlerin pazarlaması da sağlanarak aile geçimlerine katkıda bulunmaları sağlandı. "Emek Bizden Katkı Sizden" sloganıyla yola çıkılan projede öncelikle kursiyerlerin üreteceklere malzemelere pazar arayışı bulundu ve siparişler alındı. Usta öğreticilerin yaptığı toplantılarda mis sabununun yaygınlaşması için otel odalarında tek kullanımlık mis sabunlar tasarlandı. Daha sonra sosyal medya, web sitesi ve afişler hazırlanarak yeni kursiyerlere ulaşmaya çalışıldı. Mis sabunu artık kursiyerlerin önemli bir gelir kaynağı oldu. Kurslarda eğitim alıp mis sabunu hazırlayarak hane ekonomisine katkı sağlayan birçok ev kadını mevcut. Evinde ve kurs merkezlerimizde mis sabunu yaparak ayda asgari ücretin birkaç katı gelir elde eden ev hanımları var.

<sup>1080</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

<sup>1081</sup> Öğretmen, TRAKYA ÜNİVERSİTESİ, cavidanyalcin@gmail.com

Artık Edirne'nin birçok otelin banyosunda mis sabunlar kullanılmakta ve talepler yurt içindeki otellerden de gelmekte. Böylelikle unutulmuş geleneklerimiz tekrardan tanıtılmaya başlandı.

**ANAHTAR KELİMELER:** Mis Sabun, saray sabunu, Ekonomiye katkı, ev hanımları

# **HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİNCE YÜRÜTÜLEN YETİŞKİNLER OKUMA-YAZMA ÖĞRETİMİ VE TEMEL EĞİTİM PROGRAMININ ETKİLİLİĞİNİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ**

OSMAN GÜRGENÇ<sup>1082</sup>, SÜMEYYE GÜRGENÇ<sup>1083</sup>,

## **ÖZET**

Bu araştırma 2019–2020 eğitim-öğretim yılında Halk Eğitimi Merkezlerince sürdürülen Yetişkinler Okuma-Yazma Öğretimi ve Temel Eğitim Programı'nın (I. kademe) etkililiğini, öğretmen görüşlerinden yararlanarak değerlendirmek için yapılan betimsel nitelikli bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini, İstanbul Halk Eğitimi Merkezlerince yürütülen, Yetişkinler Okuma-Yazma Öğretimi ve Temel Eğitim Programı'nı (I. kademe) uygulayan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise İstanbul'un değişik ilçelerinden seçilmiş 18 Halk Eğitimi Merkezinde I. Kademe Okuma-Yazma Öğretimi Programını uygulayan sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Uygulamaya 119 sınıf öğretmeni katılmıştır. Bu çalışmada Öğretmen Kişisel Bilgi Formu (ÖKBF) ve Yetişkinler Okuma-Yazma Öğretimi ve Temel Eğitim Programı (I. kademe) Değerlendirme Anketi'nden yararlanılmıştır. Her iki ölçme aracı Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'nce hazırlanan I. Kademe Okuma-Yazma Öğretimi Programı temel alınarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Veri toplama aracı 2 bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde on altı maddeden oluşan öğretmenlerin kişisel bilgilerine ait değişkenler yer almış, ikinci bölümde ise Yetişkinler Okuma-Yazma Öğretimi ve Temel Eğitim Programına (I. kademe) ilişkin "Yöntem, Kazanım, İçerik, Değerlendirme ve Uygulamada Karşılaşılan Güçlükler" boyutları ile ilgili "Tamamen Katılıyorum", "Katılıyorum", "Kararsızım", "Katılmıyorum" ve "Hiç Katılmıyorum" seçeneklerinden oluşan 60 maddelik program değerlendirme (5'li likert) anketine yer verilmiştir. Dolayısıyla öğretmenler için hazırlanan, öğretmen kişisel bilgi formu ve program değerlendirme anketi toplam 76 maddeden oluşmuştur. Araştırmada, verilerin çözümlenmesi amacıyla, Aritmetik ortalama, Standart sapma, Frekans ve yüzde, t-Testi, ANOVA analizi istatistiksel teknikler kullanılmıştır. Her birinin kullanıldığı yerler ilgili bulgular kısmında açıklanmıştır. Araştırmanın sonunda, öğretmenlerin genel itibarıyla program ile ilgili ifadeleri olumlu buldukları görülmüştür. Ancak Programın karşılaşılan güçlükler boyutuyla ilgili yetişkinlerin, önceden edindikleri yanlış öğrenmelerin okuma-yazma sürecini olumsuz etkilediği, uygulamada seslerin birbirleriyle karıştırılma sorunu olduğu, yetişkinlerin, okuduklarını anlama konusunda sorunlar yaşadığı, ses temelli cümle yöntemine göre hazırlanan kitaplardaki görsellerin ve etkinliklerin yeterli düzeyde olmadığı, Türkçenin hece yapısına uygun olmayan islenişlerin (el-e, ar-a) yer aldığı, kursiyerlerin, açık heceleri okumakta zorlandıkları (-ka, -le, -no gibi), kapalı heceye ses getirilerek oluşturulan sözcükleri okurken yanlış heceleme yaptıkları (el-e, ar-a), kapalı heceden sonra açık hece elde etme aşamasında hece bölmede güçlük çektikleri (el,e-le vb.) sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca okuma-yazma ile ilgili yetişkin eğitimi almış uzman öğretmenler ya da müfettişlerin danışmanlık görevi yapmaları gerektiği, okuma-yazma eğitimini verecek sınıf öğretmenlerin, yetişkin eğitimi ve yetişkinlere okuma-yazma konusunda seminer, kurs veya hizmet içi eğitim almaları gerektiği, yetişkinler okuma-yazma öğretimi ve temel eğitim programının ise süresinin yeterli olmadığına ilişkin bulgular elde edilmiştir. Bu çalışmanın bu sorunların giderilmesine yönelik bazı öneriler getirilmeye çalışılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Yetişkin, Yetişkin Eğitimi, Halk Eğitimi, Okur-Yazar, Okumaz-Yazmaz

<sup>1082</sup> Öğretmen, BEKİR SITKI DURGUN İLKOKULU, osmangurgenc@hotmail.com

<sup>1083</sup> Öğretmen, MUAZZEZ SABRİ GÜNDOĞAR ORTAOKULU, smyscn@hotmail.com

# **EĞİTİMDE YARATICI DRAMA TEKNİĞİNİN FEN BİLİMLERİ DERSİ VÜCÜDUMUZUN BİLMECESİNİ ÇÖZELİM KONUSUNA ENTEGRE EDİLEREK UYGULANMASI**

**DİLAN GÜL<sup>1084</sup>,**

## **ÖZET**

Günümüz eğitim sisteminde eleştiren, sorgulayabilen, düşünebilen, düşündüren gelişmelere uyum sağlayabilen, yaratıcı niteliklere sahip, problem çözme yeteneği gelişmiş bireyler yetişmesi beklenmektedir. Bu şekilde bireyler; günlük aktivitelerini gerçekleştirebilecek, karşılaştığı problemlere çözüm bulabilecek, değişen dünyaya ayak uydurabilecek ve yaşam standartlarına uygun bir şekilde hayatlarını sürdürebileceklerdir. Bu bağlamda bireylerin zorluklarla başa çıkabilmeleri ve yaşadıkları toplumu daha iyi düzeylere getirmede itici güç oluşturmaları hedefleniyorsa, bireylerin yaratıcılık, kendine güven, bağımsız düşünebilme, özdenetim ve sorun çözme potansiyellerine sahip olmaları gerekmektedir. Birey davranışlarındaki değişiklikleri kalıcılaştırmak, çağın beklentilerine cevap veren araştıran ve sorgulayan, özgüven duygusu yüksek bireyler yetiştirmek ancak eğitim ile mümkündür. Yaratıcı ve eleştirel düşünebilen bilgi toplumu bireylerinin yetiştirilmesinde ise aktif öğrenmeye öğrenenin kendi öğrenmesi üzerine vurgu yapan modellerin katkı sağlayabileceği söylenebilir Eğitim-öğretim sisteminde yer alan dersler özellikle Fen Bilimleri dersleri öğrencilerin araştıran, eleştirel düşünen, yaratıcı üst düzey düşünme becerilerine sahip bireyler olmalarını hedeflemektedir. Fen ve teknoloji dersi hayattaki olayları ele alıp incelediği için öğrenciler yaparak ve yaşayarak öğrenmekte (Sağırılı ve Gürdal, 2002a) ve düşünen, merak eden, araştıran, bilgiye ulaşabilen, kişiler olarak yetiştirmektir (Yalım, 2003). Dramanın bir eğitim aracı olarak kullanılması eğitimin sıkıcı kalıplarını kırarak, çağdaş eğitim sistemiyle bütünleştirilebilmektedir. Drama eğlendirirken eğiten bir tekniktir. Ayrıca drama tüm çocukların ilgisini çekecek süreç odaklı doğaçlama deneyimlerini zihinsel ve fiziksel aktivitelerle birleştirmektedir. Drama çalışmaları, belli kuralları ve belli kurallar içinde sonsuz özgürlükleri içermektedir. Drama yöntemi farklı öğrenme ortamları oluşturmakta ve farklı yaştaki öğrencilere hitap edebilmektedir. Sağırılı ve Gürdal (2002)'in belirttiği gibi drama sayesinde görsel, işitsel ve duygusal olarak ders ortamı oluşturularak öğrenme sağlanmaktadır. Ayrıca çocukların psikolojik, sosyal, duygusal ve zihinsel gelişimine destek olarak onları okul hayatına uyum sağlamada yardımcı olmaktadır. Drama rol alma ve problem çözme yolu ile öğrenme sağlarken aynı zamanda iletişim becerileri, konsantrasyon ve grup etkileşimi içerir. Drama yönteminde katılımcılar; fikirlerini, değerlerini ve görüşlerini ifade ederken iletişim ve işbirliği becerileri gelişmekte ve drama onlara güçlü bir motivasyon sağlamaktadır İlköğretim Fen ve Teknoloji dersi öğretiminde yer alan, soyut kavramların öğretilmesi aşamasında öğretmenler büyük zorluk yaşamaktadır. Çünkü ilköğretim öğrencileri bilişsel gelişim açısından somut kavramları daha iyi anlamaya odaklıdır. Özellikle yaparak yaşayarak öğrendikleri bilgiler sadece dinleyerek öğrenmeye çalıştıkları bilgilerden büyük oranda daha kalıcı olmaktadır. Bu bağlamda yaratıcı dramanın eğitimde kullanılması oyunsu süreçlerle zenginleştirilmiş olması açısından dersleri daha eğlenceli hale getirebilmektedir. Eğlenirken öğrenen çocuklar, derste daha aktif rol oynarlar, kalıcı öğrenmeler gerçekleştirebilirler. Bu nedenle yaratıcı dramanın, Fen Bilimleri öğretiminde kullanılması yapılacak çalışmaların daha etkili yürütülmesi için, uygun bir yöntem olduğu öngörülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Yaratıcı Drama, Fen ve Teknoloji, kalıcı öğrenmeler, yöntem, eğitim

<sup>1084</sup> Öğretmen, dilanyildiz0611@gmail.com



### ÖZET

Her ülke, çok sayıda turisti çeken manzaralar açısından zengindir. Bazıları insanlar tarafından oluşturulmuşken, diğerleri doğal yollarla meydana gelmiştir. Bu ilgi çekici yerler genellikle doğal rezerv olarak kaydedilir ve kanunlarla korunur. Ancak çok az insan onları bilmekte ve sonuç olarak doğanın harikalarını tahrip etmekte veya yok etmektedir. Bu projenin amacı bu yerleri tanımlamak, kökenlerini öğrenmek, öğrencilere onları korumanın yollarını sunmak ve öğrencilerde gezi kültürünü yaygınlaştırmaktır. Proje bir eTwinning projesidir. Ana dersler olarak Coğrafya, Tarih, Biyoloji dersleri seçilmiş ve sonuçları sunmak için BT araçlarından yararlanılmıştır. Projede Türkiye, Ukrayna, Romanya, İtalya, Yunanistan ve Gürcistan katılımcı ülkeler olarak yer almaktadır. Projenin hedef grubunu 12-16 yaş aralığındaki ortaokul ve lise öğrencileri oluşturmaktadır. Proje 2017 Mart-Haziran aylarında uygulanmıştır. Öğrencilerle birlikte yapılacak faaliyetlerin planlanması yapılmıştır. Bu faaliyetlerin listesi oluşturulmuştur. Tüm faaliyet için kullanılacak ICT araçları kararlaştırılmıştır. Her ortak ülke kendi ülkesindeki 5 doğa harikasını içeren bir MindMeister (kavram haritası) haritası oluşturmuştur. Ortak ülkeler, kendi ülkelerini ve çalışma ekiplerini tanıtmak için motive edici kısa videolar hazırlamışlardır. Öğrenciler önceden belirlenen bilişim araçlarını kullanarak seçtikleri doğal harikalarla ilgili sunumlar ve diğer ortak ülke öğrencileri için mini sınavlar hazırlamışlardır. Öğrencilerin bu doğal harikaları görebilmeleri için çevrimiçi geziler ve videolar hazırlanmıştır. Değerlendirme yapabilmek için ortak ülkelerle video konferanslar düzenlenmiştir. Tanıtılan doğal harikaların ortak etkileşimli haritaları tamamlanmıştır ve bu yerlerin Tarih, Coğrafya, Kültür vb. alanlardaki ortak noktaları bulunmuştur. Bu doğal harikaların ders materyali olarak kullanılabilmesi için öğrencilerin hazırlamış olduğu videolarla bir YouTube kanalı oluşturulmuştur. Proje süresince yapılan değerlendirmeler sonucunda öğrencilerin eğlendikleri ve sürece etkin olarak dahil oldukları gözlemlenmiştir. Proje süresince öğrenciler araştırmak, analiz etmek, sıralamak, karşılaştırmak, bilgiyi farklı şekillerde sunmak ve elbette yeni bilgilerini paylaşma imkanı bulmuşlardır. Bu proje, öğrenciler için her ülkenin bir doğa harikası olarak benzersizliğinin farkına vardıkları bir süreç olmuştur.. Projenin sonunda somut çıktıları ve ürünleri paylaşmak ve projeyi yaygınlaştırmak için herkesin erişim sağlayabileceği bir Twinspace sayfası oluşturulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Doğal harikalar, Tarihi yerler, Doğa

<sup>1085</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, orhan630@yandex.com

### ÖZET

Haftanın Mucitleri projesi okul öncesi ve ilköğretim öğrencilerini kapsamaktadır. Okul öncesi ve ilköğretim öğrencilerinin merak ve araştırmacı yönlerini, yaparak yaşayarak öğrenme metoduyla kalıcı öğrenme sağlanmasını, bilim ve bilim insanlarını tanıtıp bilime karşı istek ve sevgiyi aşılama amaçlamaktadır. Bu yaş grubu öğrencilerin hayran olma, rol model aldıklarının, kişilik özelliklerinden, mesleki başarılarından, manevi değerlerine bağlı oluşlarından, gayret, azim ve hedeflerine ulaşmış olmalarından ve zorluklarla mücadele edişlerinden etkilenmekte; onlar gibi olmak için, kendilerine rehber almakta, taklit etmekte ve kendilerini geliştirmeye çalışmaktadır. (kaynak) Bu bağlamda Haftanın Mucitleri projesi ; bilim insanlarını tanıtmayı onlara örnek hayatlar ve başarılar sunmayı hedeflemektedir. Haftanın Mucitleri projesine İzmir, Ankara, Eskişehir, Gaziantep illerinden 4 okul öncesi 6 ilköğretim öğretmeni eşlik etmektedir. Projemiz her hafta bir bilim insanını ele alıyor.

- Aziz SANCAR
- Uğur Özlem TÜRECI
- Albert ENİSTEİN
- Marie CURİE
- Nicola TESLA
- Louis PASTEUR
- Alexander GRAHAMBELL
- Galileo GALİLEO
- Isaac NEWTON
- Ibn-i SİNA

Çocuklarımız yukarıda belirtilen bilim insanları hakkında araştırmalar yapıyor ve elde ettikleri bilgileri sınıfta arkadaşları ile paylaşmaları sağlanıyor. Böylece kendilerini ve bilgilerini doğru ifade etmeleri ve özgüvenlerinin artmasına katkı sağlıyor. Yapılan araştırmalar sınıflarımızda ya da okul alanlarımızın bir bölümünde oluşturulan Haftanın Mucitleri köşesinde sergileniyor. Bilim insanlarını tanıırken bilim adına da buluşlar, deneyler üzerine deneyimler kazanmalarını sağlıyoruz. Proje de planladığımız okulöncesi ve ilköğretim müfredatları ile uyumlu deneylerimizi her hafta öğrencilerimizin gerçekleştirmelerine fırsat veriyoruz. Farklı araç- gereçleri kullanmalarını, el becerilerinin ve el- göz koordinasyonunun geliştirmelerini, yaparak yaşayarak öğrenmelerini, kalıcı ve somut öğrenmeyi gerçekleştirmelerini, keşfetme ve merak duygularını ortaya çıkarmalarını, deney ve gözlem yaparak verileri toplama ve sonuçlandırma becerilerini kazanmalarına

**ANAHTAR KELİMELER:** Bilim insanları, deney, sunum, okul öncesi, ilköğretim.

---

<sup>1086</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, ftmglmz@hotmail.com

### ÖZET

Eğitimin temel amacı çocuğu hayata hazırlamaktır. Bu konuda ilk yol gösterici ailedir. Bu noktadan hareketle veli profilimizde yaptığımız inceleme neticesinde buldukları sosyal çevre, ekonomik düzey, eğitim durumu, eğitime karşı bakış açısı gibi ana etmenlerde eksiklikler ve olumsuzluklar belirledik. Tüm bu eksiklik ve olumsuzlukları çocuk odaklı eğitim sayesinde giderebilmeyi amaçladık. Geleceğinde; mutlu, kendine güvenen, sorumluluklarını bilen ve zorluklar karşısında mücadele etmeyi başaran bir kişilik kazanır. Aile ile geçirilen kaliteli zamanlar neticesinde eğitim ve öğretime olumlu bakış ve kalıcı öğrenme sağlar. Eğitimi sınıf ortamından çıkararak yaparak yaşayarak ve eğlenerek öğrenir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim, aile, işbirliği, veli, öğrenme

---

<sup>1087</sup> Öğretmen, BEKİR SITKI DURGUN İLKOKULU, fatihtunga4416@hotmail.com

## **KAYGI TEDAVİSİ İÇİN İNTERNET TABANLI TEK OTURUMLUK TERAPİ: SİSTEMATİK BİR DERLEME**

SEVİL MOMEMİ SHABANI<sup>1088</sup>,

### **ÖZET**

Ruh sağlığı sorunları toplumlarda en sık görülen olgulardan biridir. Danışmanlık hizmetlerinin kapsamının artmasında tek oturumluk terapiler umut verici bir gelecek gösterse de, Covid-19 hastalığı ve ilgili türleri internet tabanlı danışmanlık hizmetlerini kaçınılmaz kılmaktadır. Bu sistematik derleme, kaygı proplemi için İnternet tabanlı tek oturumluk (SST) tedavisinin etkinliğine ilişkin kanıtları incelemektedir.

İlgili makaleler için PubMed, Scopus ve Google Akademik veritabanları seçildi ve her çalışmanın kalitesini değerlendirmek için CONSORT kontrol listesi kullanıldı.

Dahil edilme kriterlerine göre toplam 1349 çalışma belirlendi ve End Note yazılımında saklandı. İnternet tabanlı SST tedavisi, tedavi olmamaya karşı kaygı semptomlarında bir azalma gösterdi.

İnternet tabanlı SST, sağlık hizmetlerine ve danışmanlığa erişimi artırmanın umut verici bir yoldur ve ruh sağlığının çeşitli alanlarında çalışılmıştır.

İnternet tabanlı SST, kaygı problemlerinin tedavisinde etkilidir, ancak kesin olarak önerilmesi için bu alanda daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Tek oturumluk terapi, Kaygı, İnternet tabanlı müdahale

<sup>1088</sup> Dr. Öğr. Üys., İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ, s.shabani@iku.edu.tr

## **OKULLARDA SIFIR ATIK ÇALIŞMALARI VE TOPRAĞIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNE KATKILARI**

**D. ARZU YÜZÜGÜLEÇ ÖZDEMİR<sup>1089</sup>, AYŞEGÜL TAŞKIN<sup>1090</sup>,**

### **ÖZET**

Toprak, gerek fiziki yapısı gerekse kimyasal içerikleri açısından canlıların yaşamında hayati bir öneme sahip doğal kaynaklarımızdan biridir. Dünya nüfusunun hızla artması, tarım, hayvancılık, madencilik, endüstri gibi yoğun insan aktiviteleri neticesinde, yeryüzünde toprağın kimyasal içerikleri zengin niteliklerini kaybetmekte ve giderek besleyiciliğini yitirmektedir. Bu aktiviteler sonucunda oluşan atıklar içerisinde evsel organik atıklar, genellikle kaynağını topraktan alan, ancak hiçbir şekilde toprağa geri dönmeyen içeriklere sahiptir. Bunlar belediyeler tarafından yeterli düzeyde geri dönüştürülememekte ve bu anlamda toprağın sürdürülebilirliği zarar görmektedir. Organik artıkların havalı şartlarda mikrobiyal parçalanmaya tabi tutularak, bitki besin elementleri ihtiva eden organik madde bakımından zengin, sağlık yönünden zararsız olan, humus görünümünde stabil haldeki son ürününe kompost denmektedir. Evsel atıkların ayrıştırılarak kompost uygulaması yapılması ve tarım alanlarında, parklarda, bahçelerde organik gübre olarak kullanılması toprağımızın fakirleşmesinin önüne geçecektir. Buradan yola çıkarak okul yemekhane atıklarının, ilgili devlet kurumlarınca belirlenen standart kompost gübre içeriklerine uyumluluğu ölçülerek, okullarımızda topraktan alınan toprağa iade etmek, doğal kaynaklarımızdan biri olan toprağın korunmasına katkı sunmak hedeflenmiştir. Bu araştırmada öncelikle okul yemekhanesinin organik atıkları kompost oluşturma yöntemlerine göre planlı bir şekilde ayrılmıştır. Kompost oluşturma süreci boyunca, Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği' nin yayınladığı Sağlıklı Toprak ve Sağlıklı Bitkiler İçin Kompost Rehberi kitapçığında yer alan kompost uygulama yöntemleri uygulanmıştır. Okul yemekhanesinde yemek hazırlığı esnasında oluşan işlenmemiş organik atıklar ayrılarak hazırlanan düzenekte toplanmıştır. Atıklar düzenli olarak karıştırılmıştır ve nemi kontrol altında tutularak kompostlaşma sağlanmıştır. Elde edilen kompost toprağa karıştırılarak deney ve kontrol alanları oluşturulmuştur. Bu topraklar Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü' nde analiz ettirilerek pH, organik madde, C/N oranı gibi parametreleri, devlet kurumlarınca belirlenen standart kompost parametreleri ile karşılaştırılmıştır. Veriler Microsoft Excel, Google E-tablolar programlarında tablolaştırılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda okul yemekhanelerinin atıklarının çeşitliliği sınırlı olmasına rağmen, kompostlaştırıldığı anda resmî kurumların belirlediği standart kompost niteliklerini sağlayacak yeterli içeriği oluşturduğu tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Sıfır atık, kompost, okul yemekhaneleri, sürdürülebilirlik

<sup>1089</sup> Öğretmen, NEDİME SERAP ULUSOY MTAL, d.arzu@windowslive.com

<sup>1090</sup> Öğretmen, NEDİME SERAP ULUSOY MTAL, ataskin\_79@hotmail.com

## 21. YÜZYILDA DEĞİŞEN EĞİTİM İHTİYAÇLARI DOĞRULTUSUNDA SANAT EĞİTİMİNİN GELECEĞİ VE STEAM UYGULAMALARI

MÜTELLİM MÜTELLİMOV<sup>1091</sup>,

### ÖZET

Günümüzde bilginin artış hızı katlanarak artmıştır. Öyle ki birkaç günde elde edilen bilgi insanlık tarihinin geçmişten günümüze kadar elde ettiği bilgiden daha fazla olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla 'Büyük Veri' (Big Data) olarak adlandırılan bu sürece hakim olabilecek bireylerin yetiştirilmesi sürecinde geleneksel eğitim yöntemleri yerine daha yeni öğrenme tekniklerinin işe koşulması toplumların gelecekleri için büyük önem taşımaktadır. Bunu gerçekleştirebilmek için bilgiyi yorumlayan, estetik bilince sahip, teknoloji yardımıyla yaratıcı düşüncelerini yeni tasarımlar yaparak ortaya koyabilme bilgi ve becerisine sahip bireylerin yetiştirilmesi ön plana çıkmaktadır. Bu araştırmanın amacı, 21. yüzyıl becerilerine sahip bireylerin yetiştirilmesi amacıyla gerçekleştirilen STEAM (Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Matematik ve Sanat) uygulamalarında sanat eğitiminin rolünü vurgulamaktır. Bu amaç doğrultusunda ilgili literatür taraması yapılarak STEAM uygulamalarına ilişkin örnekler ele alınmış bu süreç içerisinde önemli bir rolü olduğu düşünülen sanat eğitiminin gerekliliği vurgulanmıştır. Temel bilimlerin ortaya koyduğu kuramsal bilgiler, teknoloji ve mühendislik eğitimi ile harmanlandığı bu sürece tasarım ilke ve yöntemlerinin de katılmasının önemi üzerinde durulmuştur. İlgili literatür taramasında ayrıca Türk-İslam bilim tarihinde bugünkü STEAM uygulamalarının öncüsü olan ve yüzyıllar öncesinde dönemin şartları göz önünde tutulduğunda oldukça ileri ve yenilikçi icatlar gerçekleştiren El Cezerî gibi bilim adamlarına da yer verilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** STEAM, Sanat Eğitimi, Yenilikçi, Steam uygulaması

<sup>1091</sup> Öğretmen, m.mutellim@gmail.com

## **PSİKOLOJİK DANIŞMAN ADAYLARININ İÇERİK OLUŞTURMA VE SUNUM BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEK: EYLEM ARAŞTIRMASI**

**EKREM ÇETİN<sup>1092</sup>, HATİCE AKYÜZ<sup>1093</sup>, ÜMMÜGÜLSÜM YILMAZ<sup>1094</sup>, RABİA SARICAOĞLU<sup>1095</sup>,**

### **ÖZET**

Etkili iletişim kurmak ve sunum yapmak 21 yüzyılda aranan mesleki yeterliliklerin başında gelmektedir. Üniversitelerin ders programlarında teorik olarak bu becerilerin öğretildiği dersler yer alırken, uygulamada süpervizyon eşliğinde beceri geliştiren programların yetersiz kaldığı görülmektedir. Hedeflenen eğitim içeriğinin hazırlanması ve sunum becerisinin geliştirilmesi, eğitmenin etkili değerlendirmeleri, zamanında verilen geribildirimler ve özveri gerektiren bir süreç içerisinde mümkün olabilir. Sözel iletişim dilinin yanı sıra beden dilinin gelişebilmesi de zamanla gerçekleşir. Endüstriden eğitime, sosyal hizmetlerden sağlık sektörüne kadar pek çok alanda istihdamı mümkün olan psikolojik danışman adaylarının, çalıştıkları alanlarda etkili sunum hazırlayabilmeleri ve sunabilmeleri bir gereksinim olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu ihtiyaçtan yola çıkarak bu çalışmanın amacı, psikolojik danışman adaylarına verilecek aşamalı eğitim yolu ile onların içerik oluşturma ve sunum becerilerini geliştirmek, verilen eğitimin etkililiğini test etmektir. Araştırma karma desen kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın nicel kısmında ölçek uygulanmış, nitel kısmında ise yapılandırılmış gözlem formu doldurulmuştur. Çalışma grubu 2021- 2022 akademik yılında İstanbul ilindeki üniversitelerde okuyan 3. sınıf psikolojik danışman adaylarından oluşmaktadır. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yolu ile belirlenmiştir. Araştırmada veri toplamak amacıyla "Hazırlıklı Konuşmaları Değerlendirme Ölçeği" (Temizkan ve Atasoy, 2016), demografik bilgi formu ve araştırmacılar tarafından hazırlanan gözlem formu kullanılmıştır. Çalışma grubuna içerik oluşturma ve sunum becerileri eğitimi verilmiş, verilen eğitimin etkililiği deney ve kontrol grubunda ölçümler yapılarak sınanmıştır. Verilen eğitimin etkililiğinin sınanması için kullanılan bir diğer yöntem ise yapılandırılmış gözlemdir. Araştırmacıların önceden hazırladığı gözlem formu ile eğitim sonrası gerçekleşecek sunumlar izlenmiş ve değerlendirilmiştir. Araştırma bulguları analiz aşamasında olup, bulgular ve sonuç kısmına daha sonra yer verilecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** İçerik Oluşturma, Sunum Becerisi Geliştirme, Psikolojik Danışman Adayı, Karma Desen ve Eylem Araştırması

<sup>1092</sup> Doktora Öğrencisi, İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, ekrembhy@gmail.com

<sup>1093</sup> Öğrenci, İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, akyuzhatice98@gmail.com

<sup>1094</sup> Öğrenci, İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, mglsmyilmaz123@gmail.com

<sup>1095</sup> Öğrenci, İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, rabia.srcoglu@gmail.com

## **PSİKOLOJİK DANIŞMAN ADAYLARININ İÇERİK GELİŞTİRME İHTİYAÇLARININ BELİRLENMESİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA**

**EKREM ÇETİN<sup>1096</sup>, MELİKENUR BAYRAKÇI<sup>1097</sup>, S. BÜŞRA YILMAZ<sup>1098</sup>, İLKNUR ULAŞ<sup>1099</sup>,**

### **ÖZET**

Psikolojik danışman ile danışan arasında yer alan ilişkinin etkililiği, psikolojik danışma sürecinin başarısını belirleyen en önemli öğedir. Bu nedenle, sürecin başarılı olabilmesi, psikolojik danışmanın kişilik özelliklerinin yanı sıra teknik ve kuramsal bilgisinin yeterliliğine de bağlıdır. Günümüzde yaşanan teknolojik gelişmeler ve demokratikleşme eğilimi grup rehberliği, grupla psikolojik danışma süreçlerinde ve sunumlarda geleneksel yöntemlerin kullanımının azaltmıştır. Alanyazında öğretmen adaylarının web 2.0 araçları başta olmak üzere içerik geliştirme süreçlerini inceleyen araştırmalara rastlanılmışken, psikolojik danışman adaylarının içerik geliştirme ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Psikolojik danışman adaylarının becerilerinin geliştirilmesine yönelik yapılan çalışmaların ise grup rehberliği ya grupla psikolojik danışma yerine bireyle psikolojik danışma süreçlerine odaklandığı dikkati çekmektedir. Grup rehberliği alanında etkili dersin ise 8. dönemde alınan RPD semineri dersi olduğu görülmektedir. Dersin çeşitli üniversitelerdeki izlenceleri incelendiğinde içerik oluşturmaktan ziyade sunum becerisinin geliştirilmesi üzerine odaklanıldığı görülmektedir. Bu gerekçelerle bu çalışmanın amacı, psikolojik danışman adaylarının içerik geliştirme ihtiyaçlarının belirlenmesidir. Araştırmada ana amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Psikolojik danışman adaylarının içerik geliştirmeye yönelik deneyimleri nelerdir?
2. Psikolojik danışman adayları içerik geliştirme sürecinde hangi araçları ve kaynakları kullanmaktadır?
3. Psikolojik danışman adaylarının içerik geliştirme sürecinde karşılaştıkları zorluklar nelerdir?
4. Psikolojik danışman adayları içerik geliştirme sürecinde hangi bilgi, öğrenme, araç vb. ne ihtiyaç duymaktadır?

Araştırma nitel araştırma modellerinden olgubilim/fenomenoloji deseni kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 akademik yılında İstanbul ilinde eğitim görmekte olan 3. sınıf rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma bulguları analiz aşamasında olup, bulgular ve sonuç kısmına daha sonra yer verilecektir.

**ANAHTAR KELİMELER:** İçerik Geliştirme, İhtiyaç Analizi, Psikolojik Danışman Adayı, Nitel Çalışma

<sup>1096</sup> Doktora Öğrencisi, İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, ekrembhy@gmail.com

<sup>1097</sup> Öğrenci, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, melikenurbayrakci@gmail.com

<sup>1098</sup> Öğrenci, İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, sabusra.y@gmail.com

<sup>1099</sup> Öğrenci, İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, ilknur.ulas.1999@gmail.com



## ZEA MAYS ÖZÜTLERİNİN ESCHERİCHİA COLİ ÜZERİNE ETKİLERİ.

GÜNER EVREN<sup>1100</sup>, MEDİHA NUR EVREN<sup>1101</sup>,

### ÖZET

Bu araştırmada ilimizin farklı bölgelerinde yetişen iki farklı mısır türünün püsküllerinin (Zea mays indentata Sturt – Zea mays saccharata Sturt) 3 farklı çözücü (etil alkol - saf su - ETOH + HCl karışımı) ile özütleri çıkarıldı. Özütler çıkarılırken mısır püskülleri üzerinde 2 farklı yöntem (soxhlet cihazı ile ekstraksiyon ve demleme yöntemi) uygulanarak özüt eldesi sağlandı. Yapılan bu işlemler sonucunda Zea mays indentata Sturt türüne ait püskülden en verimli özütün etil alkol ve hidroklorik asit (EtOH+HCl) çözücüsü içinde manyetik karıştırıcıda demleme yöntemi ile elde edilen özüt olduğu, Zea mays saccharata Sturt için ise en verimli özütün etil alkol içinde soxhlet cihazında ekstraksiyon yöntemi ile elde edilen özüt olduğu tespit edildi. Ardından elde edilen özütlerin bağırsaklarda yaşayan E. coli bakterisi üzerine etkisi incelenmek için sıvı mikrodilüsyon yöntemi ile MİK (Minimum İnhibitör Konsantrasyonu) tespiti yapıldı. Saf su ile çıkarılan özütlerin E. coli bakterisinin üremesi üzerinde herhangi bir etkisi görülmezken diğer 4 özütün farklı konsantrasyonlarının bakterilerin üremesini engellediği gözlemlendi.

**ANAHTAR KELİMELER:** Zea mays, Özüt, Ekstraksiyon, E. coli, MİK.

<sup>1100</sup> Öğretmen, TEKİRDAĞ BİLİM VE SANAT MERKEZİ, gunterevren13@gmail.com

<sup>1101</sup> Öğretmen, TEKİRDAĞ BİLİM VE SANAT MERKEZİ, mnurevren@gmail.com

## **SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ALGILARINA GÖRE, İLKOKULLARDA YETİŞTİRME PROGRAMININ (İYEP) ANALİZİ (BATMAN İLİ ÖRNEĞİ)**

EVREN ARI<sup>1102</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı, Batman il merkezinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin algılarına göre ilkokullarda yetiştirme programının (İYEP) analizini yapmaktır. Sınıf öğretmenlerinin algılarına göre ilkokullarda yetiştirme programının (İYEP) öğretmen, okul yöneticisi boyutları açısından değerlendirmesini yapmaktır. Çalışma nitel bir yaklaşımla gerçekleştirilen durum çalışması modelinin kullanıldığı bir araştırmadır. Çalışma grubu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Batman İli Merkez İlçesindeki resmi ilkokullarda görev yapan gönüllü sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Veri toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış form uygulanmıştır. Katılımcıların yanıtlarından elde edilen bulguların analizi yapılmıştır. Sonuçlar ve öneriler sözlü bildiride sunulacaktır. Bu araştırmanın amacı, Batman il merkezinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin algılarına göre ilkokullarda yetiştirme programının (İYEP) analizini yapmaktır. Sınıf öğretmenlerinin algılarına göre ilkokullarda yetiştirme programının (İYEP) öğretmen, okul yöneticisi boyutları açısından değerlendirmesini yapmaktır. Çalışma nitel bir yaklaşımla gerçekleştirilen durum çalışması modelinin kullanıldığı bir araştırmadır. Çalışma grubu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Batman İli Merkez İlçesindeki resmi ilkokullarda görev yapan gönüllü sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Veri toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış form uygulanmıştır. Katılımcıların yanıtlarından elde edilen bulguların analizi yapılmıştır. Sonuçlar ve öneriler sözlü bildiride sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** İyep, Batman, Sınıf, Öğretmen

<sup>1102</sup> Öğretmen, BATMAN İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, evrenari072@gmail.com

## **BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDE MÜZİK EĞİTİMİ ALANINDA RADYO PROGRAMI ÇALIŞMALARI.**

GÜNER EVREN<sup>1103</sup>, MEDİHA NUR EVREN<sup>1104</sup>,

### **ÖZET**

Üstün yetenekli bireyler dünyada ve Türkiye de tarihsel süreçlerde her zaman önem arz etmiştir. Bu bireyler, Türkiye de Milli Eğitim Bakanlığının Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne ait Özel Yeteneklilerin Geliştirilmesi Daire Başkanlığı tarafından eğitimleri planlanmakta ve uygulamalarla desteklenmektedir. Bilim ve sanat merkezleri şuanki yönetmeliklere göre müzik, resim ve genel yetenek olmak üzere 3 alandan ülkemizde öğrenci almaktadır (Bilsem Yönergesi, 2021). 2021-2022 Eğitim ve öğretim yılında yeni bir Bilsemlere öğrenci alımı sürecine girmiş bulunmaktadır (Bilsem yönergesi, 2021). Tekirdağ Bilim ve Sanat Merkezi, pandemi sürecinde insiyatif olarak, projelendirerek Bilsemlerin Müzik alanı öğrencileri, kurum yöneticileri ve müzik öğretmenleri ile Radyobilsem adını tescillendirerek, bakanlıktan izin alarak uzaktan eğitim sürecine her hafta, içerik olarak farklı iki akşam program yapmışlardır. Cumhurbaşkanlığının sanatçıları öncelikli olarak haftanın bir gecesinde programları medya aracılığı ile görsel afişlerini kullanarak ve bant kayıtlarını radyobilsemden yayınlamışlardır. Bu şekilde öğrenciler, öğretmenler ve sanatçılar bilsem kurumlarıyla birlikte programlar bilsem öğrenci ve velilerine içerik olarak ülkemizden ve ülkemiz dışından sanatçı ve mezunlarımızla buluşturulma macını gerçekleştirmiştir. Merkezimizde kurulan Radyobilsem pandemi sürecinde uzaktan eğitim alanı için kullanımı yaygınlaştırmayı amaçlamış ve süreci başarmıştır. Radyobilsem bant kayıtlarından eğitime devam etmekte olup 2021-2022 eğitim öğretim yılında uzaktan eğitimlere iyi örnekler konusunda planlamlarla ve programlarla devam edecek ve süreç büyüyerek devam edecektir. (<https://www.radyobilsem.com/videogaleri.html>). Bu çalışmada amacımız bilsem öğrencilerini, velilerini ve Türkiyedeki Bilsemleri müzik alanında birleştirmek ve tanıtımını yapmak, bireylere özgüven sağlamak, Bilsemlerin sesi olmaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Radyo, Sanat, Müzik, Bilim ve Sanat Merkezi.

<sup>1103</sup> Öğretmen, TEKİRDAĞ BİLİM VE SANAT MERKEZİ, gunterevren13@gmail.com

<sup>1104</sup> Öğretmen, TEKİRDAĞ BİLİM VE SANAT MERKEZİ, mnurevren@gmail.com

## ÖĞRETMENLERDE AKADEMİK KÜLTÜRÜN OLUŞMASINDA LİSANSÜSTÜ EĞİTİMİN ÖNEMİ- BİLSEM ÖRNEĞİ

FİLİZ SEÇKİN<sup>1105</sup>, MÜNEVVER ÇETİN<sup>1106</sup>,

### ÖZET

Kültür kavramı, toplumu bir araya getirici, bireyler arasında uzlaşma sağlayıp ortak değerleri gelecek kuşaklara aktarıcı niteliktedir. Kültür kavramı Latince kökenli bir kavram olup TDK'ya göre bir topluluğa özgü tüm sanatsal eserler, düşünceler, inançlar ve değerlerin bütününe karşılık gelmektedir. Hoy ve Miskel (2010)'a göre değerlerin özelliği o topluluğun tamamına ait olmasının yanı sıra yansıtma özelliği de taşımaktadır. Kurum kültürü paylaşılan ve ortak olan tutumlar, inançlar, semboller, kurallar gibi kavramların tamamıdır. Malinowski (1990)' a göre örgüt kavramsal olarak bazı ortak gayeler değerler amacı ile ortaya konulan birliktelik ve amacı ifade etmektedir. Schein (1984)'deki çalışmasında örgüt kültürünü dışarıda yer alan çevre adaptasyon sağlama ve içerde ise bütünleşme oluşturulmaya çalışılırken yaratılan, geliştirilen yeni katılan üyelere en doğru biçimde hissetme, düşünme, algılama olarak aktarılan en temeldeki varsayımlar modelidir. Küreselleşmenin sonuçlarından biri olarak rekabetin hızla artması eğitim dünyasında da yerini bulmuş ve yükseköğretimdeki yansımalarından biri olarak akademik kültür ile lisansüstü eğitime olan önemi arttırmıştır. Eğitim, çıktısı insan olan uzak vadeli bir yatırımdır ve sonuçları paha biçilmezdir. Eğitime dair gelişmelerin ve yeniliklerin kazandırılma gayreti içerisinde akademik kültürün önemi ortaya çıkmaktadır. Lisansüstü eğitim bir üniversitenin tüm boyutlarını kapsayarak üniversiteye kimlik kazandıran bir dizi inanç ve tutumların oluşturduğu akademik kültüre katkı sağlayan ve kaliteyi arttıran bir eğitimidir. Bireyin lisans eğitiminden sonra kendi merak ettiği ve ilgi duyduğu konulara dair akademik araştırma yapabildiği bir süreci içerir. Lisansüstü eğitim ile bu eğitimin getirilerinin faydaya dönüşmesi akademik kültürü besleyen bir öğedir. Üstün yetenekli bireylerin birbirinden farklı yetenek alanları ve gelişim özellikleri bulunmaktadır bu nedenle bu konuda gelişebilmeleri için farklılaştırılmış ya da zenginleştirilmiş eğitim almaları gerekmektedir. Sahip oldukları potansiyeli açığa çıkarmak; duyuşsal, bilişsel sosyal alanlarda çok yönlü gelişimlerini desteklemek, üst düzey düşünme becerilerini geliştirmek alacakları eğitim ile mümkün olacaktır. Bu nedenle özel yetenekli birey özel eğitim ihtiyacı açısından gerekli tüm eğitim hizmetlerinden yetenekleri doğrultusunda faydalanması gerekmektedir. Ülkemizde sadece özel yetenekli bireylerin eğitim ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla faaliyet gösteren BİLSEM' ler bulunmaktadır. Öğrenci ve öğretmen alım süreci farklılık gösteren bu kurumlarda eğitim faaliyetleri proje tabanlı olarak gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmanın amacı Öğretmenlerde Akademik Kültürün Oluşmasında Lisansüstü Eğitimin Öneminin ortaya konulabilmesidir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup veri toplamak için yarı yapılandırılmış görüşme sorularından faydalanılmıştır. Görüşmeler İstanbul ilinde yer alan BİLSEM 'ler de en az beş yıl görev yapmış olan öğretmenlerden gönüllülük esasına dayanılarak yapılmıştır. Bu amaç ile çalışma süreci öğretmenlerde akademik kültürün oluşmasında lisansüstü eğitimin ne derece önemli olduğu, öğretmenlerde akademik kültür oluşturmak için neler yapılması gerektiği konularında alan yazının da sistematik inceleme ve derleme yapılarak araştırılmıştır. Elde edilen bilgiler ışığında hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorular İstanbul ilinde yer almakta olan BİLSEM

<sup>1105</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, filiz.seckin567@gmail.com

<sup>1106</sup> Prof. Dr., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, mctetin@marmara.edu.tr

öğretmenlerinden en az beş yıl deneyimli olanlar ile gönüllülük esasına dayanılarak görüşmeler yapılmış elde edilen bulgular analiz edilmiştir. Bu çalışma araştırılan konunun nitel araştırma boyutunda detaylı olarak incelenmesi süreçlerini kapsamaktadır. Bu alanda yapılmış çalışmalar incelenmiş ve benzer bir konuya rastlanılmamış olup konu alanında kaynak teşkil edeceği ve alan yazına katkı sağlayacağı kanısına varılmaktadır. Yapılması planlanan çalışmanın, gelecekte eğitim ve bu alanda yapılabilecek çalışmalara, araştırmacılara yardımcı olabileceği ve alan yazınına katkı sunabileceği düşünülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kültür, Örgüt Kültürü, Akademik Kültür, Lisansüstü Eğitim, BİLSEM  
(Bilim ve Sanat Merkezi)

# **TÜRKİYE’DE EĞİTİMDE TEKNOLOJİ VE TASARIM ARAŞTIRMALARINA YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ**

---

**AHSEN FİLİZ<sup>1107</sup>,**

## **ÖZET**

2019 yılının son zamanlarında ortaya çıkan, dünya çapında etkisi hızla yayılmakta olan COVID-19 salgını ülkemizde önemli bir problem olmuş ve teknolojiyi daha önemli bir noktaya taşımıştır. Bu süreçte teknolojik gelişmelerin önemi giderek artmıştır. Bu amaç doğrultusunda, Türkiye’de 2012-2022 yılları arasında eğitimde teknoloji ve tasarım alanında yapılan çalışmalar içerik analiz yöntemi ile incelenerek değerlendirilmiştir. Araştırmada, eğitimde teknoloji ve tasarım alanında yapılmış olan çalışmaların yayın yılı, yayın türü, araştırma yöntemi, katılımcı büyüklüğü, katılımcı grup türü, veri toplama araçları ve veri analiz yöntemi dikkate alınarak analiz edilmiştir. Araştırma, 2012-2022 yılları arasında eğitimde teknoloji ve tasarım kavramı TR Dizin ve YÖK Tez Merkezi’nde yer alan makale ve tezleri kapsamaktadır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Teknoloji, eğitimde teknoloji ve tasarım, içerik analizi,

---

<sup>1107</sup> Dr., BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ, ahsenayanayan@gmail.com

# **COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE EĞİTİM BİLİŞİM AĞI (EBA) ÜZERİNDEN YÜRÜTÜLEN MATEMATİK DERSLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER: AKSIYON ARAŞTIRMASI**

**ZEKERİYA DEMETGÜL<sup>1108</sup>,**

## **ÖZET**

Çin'in Wuhan kentinde 2019 yılının aralık ayında ortaya çıkan ve tüm dünyaya yayılan Koronavirüs salgını hayatımızın her alanını etkilemiştir. Bu alanlardan biride eğitimidir. Pandemi sürecinde insanlığın sağlığını tehdit eden koronavirüsün yayılmasında etkin rol oynadığı düşünülen eğitimin tüm kademelerinde kısıtlamalar getirilmiştir Bu süreçte MEB eğitimin devamlılığını sağlamak için alternatif eğitim uygulamaları ortaya koyma ihtiyacı duymuştur. Pandemi sürecinde teması azaltmak ve eğitimin devamı için uzaktan eğitim faaliyetlerine geçilmiştir. Tüm Türkiye'de eğitim faaliyetleri 2020 Haziran sonuna kadar EBA ve TRT kanalları üzerinden devam etmiştir. Dolayısıyla evde eğitimin (home schooling) ve etkileşimli sanal/online eğitimin önümüzdeki yıllarda çok daha fazla yaygınlaşacağını göstermektedir (Arkan, 2020). Koronavirüsün ortaya çıkmasıyla hızlı şekilde tüm dünyaya yayılmasından sonra pandemi sürecinde eğitimin uzaktan olması öğrenci başarılarının değerlendirilmesi sorunu eğitim otoritelerini ciddi biçimde meşgul etmiştir. Bu durum özellikle öğretmenlerin uzaktan eğitim konusunda yeterli donanıma sahip olmaması ve öğrencilerin başarıların nasıl ölçüleceği konusunda eğitim otoritelerini tedirgin etmiştir. Bu durumda hem tereddütleri izale etmek hem de eğitimde kaliteyi artırmak adına çeşitli uzaktan erişim yollarıyla, deneyimler, görüşler ve tutumlar paylaşarak ilgililer rahatlatılmaya çalışılmıştır (Talidong & Toquero 2020). Salgın sürecinde matematik derslerinde sürdürülen uzaktan eğitim uygulamalarında öğrencilerin dersleri öğrenmelerindeki durumlarını değerlendirilmesine ilişkin öğrenci görüşlerine ihtiyaç duyulmuştur. Bu çalışma bu ihtiyacı karşılamak amacıyla desenlenmiştir.

Bu araştırma nitel bir çalışmadır. Nitel çalışma yöntemlerinden yapılandırılmış mülakat metodu kullanılmıştır. Nitel araştırmalar gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel verilerin toplanmasında sıklıkla tercih edilen yöntemlerinin kullanıldığı; algıların ve olayların doğal ortamında gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulabilmesi adına sürecin tarafsız biçimde izlendiği araştırmalar olarak tanımlanabilir (Yıldırım ve Şimşek,2008).

Bu çalışmada, Koronavirüs (COVID-19) pandemisinin Ordu ilinde bir ortaöğretim kademesinde yürütülmekte olan uzaktan eğitim uygulamalarının matematik dersi üzerindeki etkilerinin araştırılması ve pandemi süreci ile sonrasında yapılması planlanan uygulamalar için önerilerde bulunulması amaçlanmıştır. Bu kapsamda öğrenci görüşlerinin alınabileceği mülakat formları oluşturulmuştur. Bu formlar 4 tane açık uçlu sorudan oluşmuştur. Bu sorular alanında uzman olan akademisyenlerin görüşleri alınarak hazırlanmıştır. Lise son sınıfta okuyan 26 kişilik bir sınıfta dersler işlenmiştir. Mülakat formları çevrimiçi olarak bu öğrenciler tarafından yanıtlanmıştır. Elde edilen veriler istatistikî yöntemlerle yorumlanacak ve sonuçlar tartışılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Matematik, Pandemi, Uzaktan Eğitim, EBA

<sup>1108</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, zekeriyaemetgul@gmail.com

# **OKUL ETKİLİLİĞİ, OKUL İMAJİ, ÖĞRETMEN PERFORMANSI VE AKADEMİK BAŞARI ARASINDAKİ İLİŞKİLER ÖRÜNTÜSÜ**

KAYAHAN DALBUDAK<sup>1109</sup>, MUSTAFA ÖZGENEL<sup>1110</sup>,

## **ÖZET**

Bu çalışmanın amacı, okul etkililiği, okul imajı, öğretmenlerin performansları ve öğrencilerin akademik başarıları arasındaki ilişki örüntüsünün incelenmesidir. Araştırma nicel araştırma yöntemine ve ilişkisel tarama modeline göre gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini İstanbul/Maltepe İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ortaokullarda görev yapan, küme örnekleme yöntemi ile seçilen 471 öğretmen oluşturmaktadır. Veriler, Bilgi Formu, “Etkili Okul Ölçeği”, “Kurumsal İmaj Ölçeği” ve “Bireysel Performans Ölçeği” kullanılarak elde edilmiştir. Veriler normal dağılım gösterdiği için parametrik analizlerden t testi, korelasyon ve regresyon analizleri yapılmıştır. Analiz sonucunda Maltepe ilçesi LGS sınavı ortalama puanının üzerindeki okullarda görev yapan öğretmenlerin okul etkililiği ve okul imajı algıları ile performansları, LGS sınavı ortalama puanının altındaki okullarda görev yapan öğretmenlerin algılarından anlamlı olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin okul etkililiği ile okul imajı algıları arasında yüksek düzeyde ve pozitif yönde; okul etkililiği ile öğretmen performansı arasında orta düzeyde ve pozitif yönde; okul etkililiği ile akademik başarı arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde; okul imajı ile öğretmen performansı arasında orta düzeyde ve pozitif yönde; okul imajı ile akademik başarı arasında zayıf düzeyde ve pozitif yönde; öğretmen performansı ile öğrencilerin akademik başarıları arasında çok düşük düzeyde ve pozitif yönde anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Ayrıca son olarak okul etkililiği ve imajı ile öğretmen performansının birlikte, akademik başarıyı yordayıp yordadığı değerlendirildiğinde, sadece okul imajının akademik başarıyı anlamlı bir yordadığı, okul imajının öğrencilerin akademik başarılarını yordayan güçlü bir faktör olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Etkili Okul, Okul İmajı, Öğretmen Performansı Akademik Başarı.

<sup>1109</sup> Öğrenci, SABAHATTİN ZAIM ÜNİVERSİTESİ, kayahand80@gmail.com

<sup>1110</sup> Doç. Dr., SABAHATTİN ZAIM ÜNİVERSİTESİ, mustafa.ozgenel@izu.edu.tr



### ÖZET

Eğlendirmek ve hoşça vakit geçirmek için kullanılan masalların eğitici yönlerinin olduğu bilinmektedir. Bu açıdan masal, “terbiye ve ahlâka faydalı, yararlı hikâye” şeklinde tanımlanmaktadır. Masallar en acı dersi bile tatlandırarak verdiği için, örnek davranışların insan bilincine aktarılıp yerleştirilmesinde yardımcı olacak eğitim aracı olarak görülmektedir. Özellikle sonu mutlu biten masalların çocukların gelişmesinde, kendilerini keşfetmelerinde, dünyaya umutla bakmalarında, onlara iyi ve doğru değerlerin öğretilmesinde önemi büyüktür. Dürüstlük, sabır, adalet, eşitlik, bağlılık gibi evrensel değerler en güzel kendilerini masallarda dile getirirler. Bu yönleriyle masallar yüzlerce yıllık deneyimlerden süzülüp gelen eşsiz eğitimci olarak görülmektedir. Bu nedenle masalların çocuklar, gençler hatta yetişkinlerin eğitimindeki etkileri daha 1400’lü yıllarda keşfedilmiştir. Genellikle kolektif şuur taşıyan masalların içinde eski kültürlerin, dinlerin, törenlerin başlangıcını bulmak mümkündür. Masallarda çoğunlukla iyilik-kötülük, adalet-zülüm, doğruluk-haksızlık, alçakgönüllülük-kibir gibi zıt durumların temsilcisi olan kişilerin mücadelesinden ya da insanların, ulaşılması güç hedef ve gayelere varma isteğinden doğan hayaller işlenir. Bunlar belli bir topluma mal olabilecek özellikler olmayıp, herhangi bir toplumca kolaylıkla benimsenebilecek kalıp haline gelmiş temalardır, denebilir. Çalışma konumuz, gittikçe kendine yabancılaşan çocuklarımıza öz benliklerini binlerce yıllık kültür birikimimiz olan masallarımızla hatırlatmaktır. Bu bağlamda çocuklarımız masallarımızın içine ustaca yerleştirilmiş olan anadilimizin inceliklerini, söz varlığımızı ve renkleri, halkımızın geçmişi, duygu ve davranış biçimlerini, düşünce zenginliğini, terbiye ve edebi, inancı, direnci, gelenek ve törelerimizi öğrenmesi, içselleştirerek kendine tekrar merhaba demesi ve haklarının bilincinde olan çocuklar yetiştirmek amaçlanmaktadır. Bu bağlamda Anadolu, Mezopotamya ve bütün Türk Yurtlarının kadim masallarından oluşan KARDEŞ MASALLAR PROJESİ’nin alt başlığı olan, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinde yer alan ve çocukların mutlaka bilmesi gereken haklarının ÇOCUKLAR HAKLI başlığı ile çocuklara aktarılarak öğretilmesini hedeflenen, Masal Dede Yücel Feyzioğlu’nun Masallarla Çocuk Hakları isimli kitabındaki maddeler ve masallar kullanılarak gönüllülük esasına dayalı olarak yürütüle ve Türkiye’nin her yerinde masalcılar, masal anlatıcıları, eğitimci, drama liderleri, öğretmenler tarafından öğrencilerimize ulaştırılmıştır. O tarihe kadar, projeye katılan gönüllülere KARDEŞ MASALLAR PROJESİ de anlatılacak, kullanılacak kitaptaki çocuk hakları maddeleri ve her bir madde için verilmiş masal örnekleri tanıtılmıştır. Böylelikle gittikçe kendine yabancılaşan çocuklarımıza öz benliklerini binlerce yıllık kültür birikimimiz olan masallarımızla hatırlatılmakta ve çocuklarımız masallarımızın içine ustaca yerleştirilmiş olan anadilimizin inceliklerini, söz varlığımızı ve renkleri, halkımızın geçmişi, duygu ve davranış biçimlerini, düşünce zenginliğini, terbiye ve edebi, inancı, direnci, gelenek ve törelerimizi öğrenmesi, içselleştirerek kendine tekrar merhaba demesi ve haklarının bilincinde olan çocuklar yetiştirmek amaçlanmaktadır. Masallar toplumu eğiten temel öğelerden biri olarak görülmektedir. İnsanoğlu, kendi yaşam gerçeğini, çözüm önerilerini, beklentilerini, masal olaylarına ve masal kahramanlarına yükleyerek anlatmış ve yüzyıllar boyu, bu yolla gelecek kuşakları uyarmaya, eğitmeye, yaşamın zorluklarına karşı onları donatmaya çalışmıştır<sup>9</sup>. Edebî bir tür olarak değerlendirilen masal, yalnızca

<sup>1111</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, actzetmht@gmail.com

çocuklar için üretilmiş olmamakla beraber günümüzde çocuk yazını kapsamında ele alınmaktadır. Masalın çocuklar için bir eğitim aracı olduğu artık bilinen bir gerçektir. Masallar özellikle okul öncesi ve okula yeni başlayan bütün çocukların büyük ölçüde ilgisini çekmektedir. Gizemli havası, serüven dolu fantastik olaylar içermesi, çoğunlukla iyilerin kazanıp kötülerin yenilgiye uğratılması masalları çocuklar için ilginç kılmaktadır. Başka bir deyişle masal, çocuğun dünyasına yakın bir dünya sunmaktadır. Evrensel bir anlatım türü olan masal "hayalî hikâye" olarak da tanımlanmaktadır. Masalı masal yapan da bu olağanüstülükler ve hayalî unsurlardır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Masal, Kültür, Toplum, Kardeş Masallar, Masallarla Çocuk Hakları

## OKUL TERK RİSKİ VE DEĞİŞKENLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN YORDANMASI

ADEM ÇİLEK<sup>1112</sup>, MUSTAFA DEMİR<sup>1113</sup>, MURAT KOÇALI<sup>1114</sup>, SERCAN VARKAN<sup>1115</sup>, NAZİRE ÇİĞDEM MUTLU<sup>1116</sup>,

### ÖZET

Bilimin ve teknolojinin ön plana çıktığı bu çağda ülkelerin gelişmişlik düzeylerini belirleyen kriterlerin başında eğitim gelmektedir. Bilim ve teknoloji çağında eğitime katılan öğrenci sayıları mezuniyetleri ile karşılaştırıldığında okul terklerinin küçümsenmeyecek oranda artış gösterdiği araştırmalarda ön plana çıkmaktadır. UNICEF ve MEB işbirliğinde yapılan araştırmada eğitime katılma oranları, okul terki açısından önemli göstergelerdendir. Buna göre 15-17 yaş ortaöğretim düzeyinde 2011 yılı verilerine göre AB ülkeleri ortalaması %96 iken eğitime katılmayanların oranı %3,7'dir. Türkiye'de ise bu yaş grubunda eğitime katılanların oranı %71,8, katılmayanların oranı %28,2'dir. (UNICEF-MEB, 2013). Bir başka kaynakta ise 2003-2004 ve 2004-2005 dönemlerinde okulu terk eden öğrenci sayıları sırasıyla 213.336 ve 186.625 olarak belirtilmiştir (Eurydice, 2007). Birçok ülkede okul terki ve devamsızlıklar üzerine nedenleri araştırılırken sonuçları bakımından nelere sebep oldukları da araştırılmıştır. Örneğin, ABD'de bulunan yedi eyalette yapılan incelemelerde, 25-34 yaşları arasında olup lise düzeyinde okulu terk eden bireylerden elde edilecek vergilerin kaybının 944 milyar doları bulabileceği (Thorstensen, 2004) tahmin edilmiştir. Amerikan devlet hapisanelerindeki mahkûmların % 75'i; eyalet mahkemelerindeki mahkûmların ise % 59'u liseyi terk etmiştir (Harlow, 2003) Yapılan çalışmada lise öğrencilerinin okul terki davranışları, buna sebep olan değişkenlerin neler olduğu araştırılmıştır. Bu nedenle öğrencinin sosyoekonomik durumu, aile ve arkadaş ortamları, özgüvenleri gibi değişkenlerin anlamlı biçimde ilişkilerinin olup olmadığı incelenmiştir. Bu araştırmada nicel veriler kullanılmıştır. Anket çalışmasında ilk aşamada öğrencilerin demografik bilgileri ile birlikte 5'li Likert (1= tamamen katılmıyorum- 5= tamamen katılıyorum) Derecelendirme ye sahip Zuhâl SÜTÇÜ tarafından geliştirilen "Okul Terk Riski Ölçeği" kullanılmıştır. Ankara ilinde lise kademesinde öğrenim gören 1159 öğrenciye uygulanan anket sonuçları SPSS programında analiz edilerek yukarıda belirtilen değişkenler arasında mantıksal bir ilişkinin varlığı araştırılmıştır. Verilerin analizini sonucunda düşük sosyo ekonomik düzey, okul tekrarı, okul değiştirme, disiplin cezası alma, anne baba ile beraber kalma vb değişkenlere göre öğrencilerin devamsızlıkları arasında bir ilişki olduğu ileri sürülebilir. Bu verilerden hareketle sosyo ekonomik düzeyi düşük, anne baba ile bir arada olmayan, disiplin cezası olan, düşük not ortalamasına sahip öğrencilerin okul terkine daha yatkın oldukları ileri sürülebilir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Okul terki, devamsızlık, sosyo ekonomik yapı, özbenlik

<sup>1112</sup> Dr. Öğr. Üys., ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ, aacilek@gmail.com

<sup>1113</sup> Öğretmen, , mustafa.ferrum@gmail.com

<sup>1114</sup> Öğretmen, YENİMAHALLE ŞEHİT MEHMET ŞENGÜL MTAL, muratkocali@gmail.com

<sup>1115</sup> Uzm., EYUDER, sercanvarkan@gmail.com

<sup>1116</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, cigdos\_01@hotmail.com

### ÖZET

Teknolojik aletler ile fırça kullanmadan yapılan sanat olarak tanımlanan dijital sanat, resim bilgisini, bakışını ve bilincini teknolojik araçlar kullanarak ürünler ortaya koymak ve geliştirmektir. Bir çok sanatsal tekniği de bir arada kullanmaya imkan sağlayan dijital sanat, yapılan çalışmaların tekrar tekrar düzenlenmesine insanın çevresiyle, bilgiyle, teknolojiyle, estetikle olan etkileşimini sorgulamaktadır. Dijital sanat, her yeni gelişen sanat biçiminde olduğu gibi geniş bir bağlamda ve çoklu bakışı tercih eden uzun süreli çalışmalarla tanımlanmaya ve sınıflandırılmaya çalışılmaktadır. 1990'lardan günümüze dek olan gelişimin incelendiği bu makale de, dijital sanatın karakteristikleri ve kategorizasyonu ele alınmaktadır. Bu bağlamda dijital sanatın kavramsal ve kuramsal olarak nasıl anlamlandırılabilirdiği incelenmektedir. Basılı fotoğraf, televizyon, video görüntüsü, projeksiyon yansıması, digital fotoğraf, neon ışıklar, led aydınlatmalar, 3D görüntüleme, simülasyon, hologram, nano teknolojik boyalar gibi teknolojik gelişmeler başta resim sanatı olmak üzere diğer sanat disiplinlerini de dönüştüren en önemli üretim araçları halini almıştır. Bu araştırma yakın gelecekte ihtimaller doğrultusunda karşılaşıcağımız teknolojik gelişmeler ve değişimlerin tahminlerini 20. Y.y. sanatına bakarak sanat adına bizleri nelerin beklediği ve yapıtın biçimsel varlığının yanı sıra sunuşunun da nasıl bir alt yapı ve zemin üzerinde yükselebileceği düşüncesiyle sanata nasıl etki edeceğini, eldeki verilerin ışığında tespit etmeye çalışmaktadır. Bu bağlamda varılmak istenen sonuç 21. YY. sanatının nasıl bir alanı ve görüngüsü olabileceği ihtimalleridir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Sanat, Toplum, Dijital sanat, Teknoloji

<sup>1117</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, aysecoban983@gmail.com

<sup>1118</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, iremsoyer61@gmail.com

## **UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE 8. SINIF SINAV GRUBU ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK DURUMLARINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

**BERNA ERAKIN<sup>1119</sup>, NECLA ŞAHİN FIRAT<sup>1120</sup>,**

### **ÖZET**

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de Covid-19 salgınıyla beraber uzaktan eğitime geçilmiştir. Bu çalışmada 2020-2021 öğretim yılında 8. sınıf sınav grubu öğrencilerinin ve öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları durumlara ve bu durumların öğrencilerin akademik başarılarını nasıl etkilediğine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Covid-19 salgını sürecinin eğitime etkisine ilişkin pek çok araştırma olmakla birlikte, sınav grubu öğrencileri ile öğretmen görüşlerine dayanarak salgın sürecinde ne gibi durumlar yaşandığının ve bu yaşananların öğrenci başarısına etkisinin araştırıldığı araştırmalara rastlanmamıştır. Bu nedenle bu araştırmanın sonuçlarının hem alanyazındaki boşluğu dolduracağı hem de eğitim politikacıları ve uygulayıcıları için önemli bir veri oluşturacağı düşünülmektedir. Araştırmanın problem cümlesi; “8. sınıf sınav grubu öğrencilerinin ve öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları durumlara ve bu durumların öğrencilerin akademik başarılarını nasıl etkilediğine ilişkin görüşleri nasıldır?” olarak belirlenmiştir. Araştırmanın alt problemleri ise şöyledir? Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları olumlu-olumsuz durumlara ilişkin görüşleri nasıldır? 8. sınıf sınav grubu öğrencilerinin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları olumlu-olumsuz durumlara ilişkin görüşleri nasıldır? Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları olumlu-olumsuz durumların 8. sınıf sınav grubu öğrencilerinin akademik başarılarına etkisine ilişkin görüşleri nasıldır? 8. sınıf sınav grubu öğrencilerinin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları olumlu-olumsuz durumların kendi akademik başarılarına etkisine ilişkin görüşleri nasıldır? Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeli kullanılacaktır. İzmir ili, Gaziemir ilçesindeki iki özel ve iki devlet ortaokulunda 2020-2021 öğretim yılında görev yapan farklı branşlardan 8 öğretmen ile bu okulların 8. sınıflarında öğrenim görmüş olan 8 öğrenciden veri toplanacaktır. Veriler araştırmacılarca geliştirilecek olan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilecektir. Elde edilen veriler iki araştırmacı tarafından içerik analiziyle analiz edilip sunulacaktır. Ulaşılan bulgular tartışıldıktan sonra bu bulgulara dayalı olarak öneriler geliştirilecektir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Covid-19, Uzaktan eğitim, Öğrenci, Öğretmen, Ortaokul

<sup>1119</sup> Öğretmen, UĞUR OKULLARI, berna\_erakin@hotmail.com

<sup>1120</sup> Doç. Dr., DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, necla.sahin@deu.edu.tr

### ÖZET

Her formal örgüt belli bir amacı gerçekleştirmek için kurulur ve bu amacını gerçekleştirdiği sürece varlığını sürdürür. İnsan yetiştiren büyük bir işletme olarak değerlendirilen eğitim kurumlarının amacı ise, toplumsal gereksinimler doğrultusunda insan davranışlarının değiştirilmesi ve geliştirilmesidir. Toplumdaki bireylere istedik davranışlar kazandırma amacından dolayı eğitim sistemindeki tüm etkinliklerin bu amacı gerçekleştirebilecek şekilde düzenlenmesi gerekir. Eğitim kurumlarının örgütsel bir nitelik kazanması sonucu, bu kurumlarda çeşitli nitelik ve nicelik de personelin istihdamı, araç-gereç ve binaların sağlanması ve inşası gerekmeğe başlamıştır. Bunun sonucu eğitim kurumlarının yönetimi ve denetimi ortaya çıkarak, denetim konusu önemli bir süreç haline gelmeye başlamıştır. Eğitim sistemlerinde okulların, öğretmenlerin, öğrenme-öğretme sürecinin denetimi konularındaki sorumluluğun verildiği birimler açısından ülkeler arasında farklılıklar gözlemlenmektedir. Bazı ülkelerde, denetim etkinlikleri merkezi yönetim örgütüne bağlı denetim kurullarınca yürütülmekte iken, bazı ülkelerde ise denetimsel sorumluluk merkezi yönetim tarafından bağımsız denetim birimlerine devredilmiştir. Denetimde kullanılan yöntem, kurumların ve öğretim sürecinin değerlendirilmesine verilen önem, uygulamalar ve kullanılan değerlendirme araçları açısından da ülkeler arasında farklılıklar gözlemlenmektedir. Bu araştırmanın temel amacı, Türkiye ve İngiltere Eğitim Denetimi Sistemlerini karşılaştırarak incelemek ve her iki ülke arasındaki benzerlik ve farklılıkları ortaya koymaktır. Bu çalışmada literatür tarama yöntemi kullanılmıştır. Literatür incelemesi yaklaşımına uygun olarak, alan yazında Türkiye ve İngiltere Eğitim Denetimi Sistemleri ile ilgili olan kaynaklar incelenmiş, gerekli karşılaştırmalar yapılarak iki ülkenin eğitim denetimi sistemleri arasındaki benzerlik ve farklılıklar ortaya konmuştur. Bu çalışmada Türkiye ve İngiltere'nin eğitim denetimi, geçmişten günümüze kadar geçirmiş olduğu aşamalarla ele alınmış ve günümüzde bu iki ülkenin eğitim denetimi sistemlerinin tarihsel gelişimi, yasal dayanakları, yapı ve işleyişi arasındaki benzerlik ve farklılıklar saptanmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda Türkiye Eğitim Denetimi Sistemine yönelik öneriler getirilmiştir. Araştırmanın literatür yöntemine ait evrenini, Türkiye ve İngiltere Eğitim Denetimi Sistemleri ile ilgili alan yazındaki bütün çalışmalar ve yasal belgeler oluştururken; örneklem ise, Türkiye ve İngiltere Eğitim Denetimi Sistemleri ile ilgili araştırmacının ulaşabildiği dokümanlar olarak belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçların bazıları şu şekildedir: Türk eğitim sistemi Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde merkeziyetçi bir örgüt yapısına sahiptir, İngiltere Eğitim Sistemi ise merkeziyetçilik Türkiye'den daha düşük düzeyde olup, yerel yapılanmaya ağırlık verilmiştir. Türkiye'de eğitim sisteminin yapılanmasında hiyerarşik bir yapı söz konusu iken İngiltere eğitim sisteminde hiyerarşik bir yapılanma yoktur. İngiltere'de yıllardan beri sadece yoğun bir biçimde okul denetimi gerçekleştirilirken, ülkemizde yeni yoğun okul denetimi uygulamalarına geçilmiştir. Türkiye'de denetim, maarif müfettişleri tarafından, kurum genel denetimi, rehberlik, iş başında yetiştirme, personel denetimi, incelemeler, araştırmalar, soruşturmalar sınav denetimi ve kurs-seminer denetimi şeklinde çeşitlilik göstermektedir. İngiltere'de ise teftiş majestelerinin müfettişleri tarafından okul denetimi olarak bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmektedir. Her iki ülke'de de denetim ile ilgili yasal düzenlemelerin tarihi geçmişinin çok eskiye dayanmadığı görülmektedir.

<sup>1121</sup> Öğretmen, MUAZZEZ SABRİ GÜNDOĞAR ORTAOKULU, smyscn@hotmail.com

<sup>1122</sup> Öğretmen, BEKİR SITKI DURGUN İLKOKULU, osmangurgenc@hotmail.com

Türkiye’de ilk yasal düzenleme 1924 yılında İngiltere’de 1944 yılında gerçekleştirilmiştir. Ancak daha sonra yapılan düzenlemelerde farklılıklar göze çarpmaktadır. İngiltere’de yapılan yasal düzenlemeler kanun niteliğinde olup, Türkiye’de yönetmelik ve tüzükler daha dikkat çekicidir. İngiltere’de yapılan yasalar ile eğitim sisteminde yeniliğe gidilirken, Türkiye’de yapılan yasal düzenlemeler mevcut mevzuatın eksiklerini gidermeye yönelik olduğu dikkat çekmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Denetim, Eğitim, Denetim Sistemi, Eğitim Denetimi

## **YETERSİZLİĞİ OLAN YETİŞKİN BİREYLERLE YAPILAN CİNSEL EĞİTİM ARAŞTIRMALARININ İNCELENMESİ**

**EMİNE ERATAY<sup>1123</sup>,**

### **ÖZET**

Türkiye’de yetersizliği olan bireylere yönelik kapsamlı cinsellik eğitim uygulamaları oldukça sınırlıdır. Bu araştırmanın amacı özel eğitim alanyazınındaki yetersizliği olan yetişkin bireylere yönelik cinsel eğitim çalışmalarını incelemektir. Niteliksel araştırmalardan doküman incelemesiyle planlanan araştırmada özel gereksinimli bireylerle gerçekleştirilmiş olan özel eğitimdeki cinsel eğitim uygulamaları ve etkileri değerlendirilmeye çalışılmıştır. 1990-2021 yılları arasında hakemli dergilerde yayınlanan makaleler ve Ulusal Tez Merkezinde yer alan tezler “cinsel eğitim, cinsellik, yetişkin yetersizliği olan bireyler ,özel eğitimde cinsel eğitim” anahtar kelimeleriyle taranmıştır. Araştırmacı ve hem özel eğitim hem de cinsel eğitim alanında uzmanlar tarafından makaleler incelenerek araştırmada yer alacak makalelere ilişkin; cinsel eğitimin yöntem veya teknik olarak kullanılması, araştırmanın özel gereksinimli bireylerle yapılmış olması, makaleye erişim izni olması gibi dâhil edilme ve dışlama kriterleri belirlenmiştir. Araştırmacı ve uzman araştırmaları inceledikten sonra değişkenler açısından kodlamışlar ve gözlemciler arası güvenilirlik % 95 olarak bulunmuştur. Taramalar sonucunda ulaşılan makalelerden 89’u, Ulusal Tez Merkezinde cinsel eğitimle ilgili tezlerden 9 ‘u araştırmaya dâhil edilmiştir. Yetersizlik gruplarındaki cinsel eğitim uygulamalarına yönelik bu bireylerin cinsel sorunları ve çözüm önerileri, cinsel mağduriyetleri, istismarları ve önlenmesi, suçlu olmaları, doğum hikayeleri, başarılı programlar, yasal öneriler olmak üzere farklı kategorilerde veriler toplanmıştır. Araştırma sonucunda en fazla zihin yetersizliği ve otizm spektrum bozukluğu olan yetişkin bireylerle özel eğitimde cinsel eğitim çalışmalarının gerçekleştirildiği; tek denekli, nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin daha fazla kullanıldığı görülmüştür. Araştırma sonuçlarının Türkiye’de özel gereksinimli yetersizliği olan yetişkin bireylerle cinsel eğitim uygulamaları planlayan araştırmalara yol göstermesi beklenmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Özel Eğitim, Yetişkin yetersizliği olan bireyler, cinsellik, cinsel eğitim, özel eğitimde cinsel eğitim

<sup>1123</sup> Prof. Dr., BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ, emineeratay@gmail.com



## **SANAL ORTAMDA HASTA ÇOCUKLARA YÖNELİK HİKAYE ANLATICILIĞI DENEYİMİ**

**EMİNE ERATAY<sup>1124</sup>,**

### **ÖZET**

Hastanede yatan hasta çocuklara yönelik çalışmalar genellikle yüz yüze uygulamalar şeklindedir. Ancak pandemi koşulları döneminde gerek eğitim gerekse hastane ortamlarında farklı düzenlemeler gündeme gelmiştir. Özel eğitimin bir grubu olan hasta çocuklara yönelik araştırmalarda sanal ortama yönelik uygulamalar sınırlılık göstermektedir. Bu amaçla bu araştırma 2021-2022 bahar döneminde Özel Eğitim ve Kaynaştırma dersini ortak olarak alan Resim -İş Öğretmenliği ve Bilgisayar Teknoloji Eğitimi Bölümü öğretmen adaylarıyla hasta çocuklara yönelik sanal bir uygulama olarak planlanmıştır. Planlama öncesinde hastane başhekim ve çocuk cerrahisi servisi doktorlarından gerekli izinler ve öneriler alınmıştır. Dersin öğretim üyesi ve öğretmen adaylarıyla birlikte hikayeler seçilmiştir. Hikayelerin hasta çocuklara uygunluğu ve uyarlanması konusunda hem oyun terapisi ,klinik psikolog ve hikaye anlatıcılığı uzmanlarından, hem de Türkçe bölümü öğretim üyesinden uzman görüşleri alınarak ;bir hikaye seçilmiş ve uyarlamalarla son şekli verilmiştir. Daha sonra dersi alan öğretmen adayları öykünün maskalarını hazırlamışlar ve hikaye anlatıcılığı ve drama liderliği eğitimi almış dersin öğretim üyesi tarafından hikaye anlatılmış ve dersi alan öğrenciler maskalarıyla canlandırmışlar ve kayda alınmıştır. Daha sonra kayıtları izleyen hem öğretmen adayları ve hem de hastanedeki görevli başhekim, doktor ve hastane görevlilerinin görüşleri alınmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adayları çalışmayı çok severek yaptıklarını, bu deneyimi yaşamaktan mutlu olduklarını, ileriki meslek yaşamlarında hasta çocuklarla çalışmak istediklerini ve onlara sanatı sevdirmenin yararlı olabileceğini düşündüklerini,sınıf arkadaşlarıyla bir ekip çalışması ve işbirliği gerçekleştirdiklerini, hasta çocuklara yönelik böyle bir hediye verilmesinin çok yerinde olduğunu belirtmişlerdir. Hastane görevlileri ise çocukların kaydı izlerken mutlu olduklarını ancak biraz ilgilerinin dağıldığını, bazı maskaların onların çok ilgisini çektiğini ve özellikle hastane ortamındaki hem çocuklar hem de daha farklı servis ve farklı yaş grupları için uygulamalar beklediklerini belirtmişlerdir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Hastane ortamı, hasta çocuklar, hikaye anlatıcılığı, sanal ortam, masklar

<sup>1124</sup> Prof. Dr., BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ, emineeratay@gmail.com

## VELİLERİN ÖĞRENCİ BAŞARILARINDA BİLSEM'LERDEN BEKLENTİLERİNİN ARAŞTIRILMASI

AYŞE BURÇAK ÇELİK<sup>1125</sup>, ÜMİT ÖZŞERBETÇİ<sup>1126</sup>,

### ÖZET

Üstün yetenekli çocukların eğitimleri ayrı değerlendirilmesi gereken bir durumdur. Çünkü bu çocukların eğitimlerinde ve zekalarının gelişiminde aile, okul, öğretmen ve arkadaş çevresi gibi bir çok faktör devreye girmektedir. Üstün yetenekli çocuğun, eğitimleri konusundaki mevcut bilgi ve yeteneklerin artırılması konusunda özel eğitime ihtiyaç duymaktadırlar Ülkemizde bu amaçla BİLSEM adı altında kurumlar açılmıştır. Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM); okul öncesi eğitim, ilkokul, ortaokul ve lise çağındaki özel yetenekli öğrencilerin (resim, müzik ve genel zihinsel yetenek) örgün eğitim kurumlarındaki eğitimlerini aksatmayacak şekilde bireysel yeteneklerinin farkında olmalarını ve kapasitelerini geliştirerek en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak amacıyla açılmış olan bağımsız özel eğitim kurumlarıdır (MEB, 2017a, s.6). Bu kurumlara öğrenciler iki aşamalı sınavla yeteneklerine göre seçilmektedirler. Üstün yetenekli çocukların mevcut eğitim ortamı dışında gittikleri bu kurumlar çocuğun mevcut yetenek ve düşünme becerilerinin kaybolmaması ve üstüne yeni yetenek ve becerilerin eklenmesi kaygısı ile birçok veli çocuğunun BİLSEM'lerde eğitim almasını arzulamaktadırlar. Bunun için öğrencilerini sınavlara hazırlamakta hatta özel dersler bile aldirtmaktadırlar. Bu da velilerin BİLSEM'lerden beklentilerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Peki bu beklentiler karşılanmakta mı ya da ne kadar karşılanmakta? Bu amaçla Yalova ve Şanlıurfa illerinde, öğrencisi BİLSEM'de eğitim gören, gönüllü 14 veli ile yarı yapılandırılmış görüşme formu üzerinden Nitel bir araştırma yapılmıştır. Veri çeşitliliğinin sağlanması amacı ile her kademedeki farklı öğrenci velisi seçilmekle birlikte, velilerin farklı eğitim seviyesine ve mesleğe sahip olmasına dikkat edilmiştir. Veriler kodlama yöntemiyle analiz edilmekte olup bulgular ve sonuçlar kongrede sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** BİLSEM, veli, beklenti, öğrenci

<sup>1125</sup> Öğretmen, ŞANLIURFA BİLİM VE SANAT MERKEZİ, ayseburcackelik@gmail.com

<sup>1126</sup> Öğretmen, YALOVA ATATÜRK BİLİM VE SANAT MERKEZİ, umitozserbetci@gmail.com

### ÖZET

Doğaya ve doğada yaşayan canlılara sevgi ve saygı göstermek hepimizin insanlık görevidir. Bu sevgiyi küçük yaşlarda farklı etkinliklerle kazandırarak; çevre sorunlarının farkında olan, bilinçli, doğa dostu bireyler yetiőtirebiliriz. Projemizde çoklu zeka kuramına da dayanarak doğa ile arkadaşlık kurmayı öğreneceğiz.

**ANAHTAR KELİMELER:** Çevre Bilinci ,Doğa Sevgisi, Geri Dönüşüm

---

<sup>1127</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı1, omercokal5454@gmail.com

### ÖZET

Çocuklara neyi düşünecekleri yerine nasıl düşüneceklerini öğretmek farklı bakış açıları kazandırmak, sosyal becerilerini geliştirmek, eleştirel ve analitik düşüncelerini sağlamak, sebep sonuç kurma becerilerini geliştirmek.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Çocukların akıl yürütme, kavram oluşturma, bağıntı kurma, varsayımsal düşünme, soyutlama

---

<sup>1128</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, omercokal5454@gmail.com

# İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN DUYGUSAL DENEYİMLERİNİ ANLAMA VE DÜZENLEME: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

ÖZLEM ZABİTGİL GÜLSEREN<sup>1129</sup>, BERİN İŞKİN<sup>1130</sup>,

## ÖZET

Eğitim bağlamları genel olarak rasyonellik ve zeka ile nitelendirilir. Dil eğitimi bu açıdan dil zekasını veya sözel zekayı tanınır hale getirmiştir. Sınırlandırıcı zeka tanımlarının dezavantajı, belirli becerilere veya avantajlara sahip olmayan gruplara karşı ayrımcılık içermesidir. Dil eğitimi, duygulara yer açmak yerine metodolojilere, teorilere ve bilgiye dayalı içerik derslerine odaklanır. Howard Gardner'ın (1983) "Çoklu Zeka" teoremi görsel zekadan natüralist zekaya kadar 9 farklı zekayı barındırmaktadır. Gardner sınırlı zeka tanımlarını geleneksel kısıtlamalardan kurtarmıştır. Gardner'ın çalışmaları duygusal zekaya öncülük etmiş, ve duygu ve öğrenme arasındaki güçlü bağı incelemenin önünü açmıştır. Dil eğitimi, duyguların dil öğrenimi üzerindeki etkisini inceleme konusunda hala daha çok fazla yol katedememiştir. Duyguların dil eğitimine dahil edilmesi, dil öğreniminde olumlu düşünme ile sınırlı kalmıştır. Duygu ile ilgili araştırmalar Stephen Krashen'in (1977) duygusal filtre hipotezine (Affective Filter Hypothesis) olumsuz düşünce ve kaygıların dil öğreniminde bir engel olduğuna dikkat çekmiştir. Ancak duygu kavramı çok geniş bir yelpazeyi içermektedir. Bir kaçını saymak gerekirse, kaygı hissi, kendini aşağı görmek, değersiz hissetmek, güvende hissetmek, huzurlu olmak vs.gibi geniş bir duygu dizisi içerir. Duygular, ikinci dil kaygısının yaygınlığı nedeniyle dil eğitiminde çok daha geniş bir yelpazeyi oluşturmaktadır. Örnek vermek gerekirse stres ve kaygı, öğrenmeyi ve öğrenme kalitesini etkileyen güçlü duygulardandır. Son zamanlarda yapılan araştırmalar, dil öğrencisinin sınıfta yaşadığı ya da beraberinde sınıfa getirdiği olumsuz duyguların aslında öğrenme yollarını ve bilişsel süreçleri engellediğini göstermektedir. Bu farkındalık, öğrencinin duygularını fark etmelerinin ne kadar önemli olduğunu savunmaktadır. Duygu farkındalığı ile birlikte duyguları yönlendirme ve düzenleme vasıtasıyla öğrencilerinin öğrenme kapasiteleri artırılabilir. İlk önce öğretmenin duygu farkındalığını edinip, öğrencilerle birlikte duygu tasviri ve duygu yönlendirmesi yapması mümkün olabilir. Bu çalışma duygulara daha fazla dikkat çekmeye ve öğrencilerin akademik kapasitelerini, özellikle de dil potansiyellerini artırmak için duygu düzenleme egzersizleriyle yardımcı olma ihtiyacına dikkat çekmektedir. Çalışmayı yönlendiren araştırma soruları aşağıdaki gibidir: 1. Üniversite birinci sınıf İngilizce öğretmenliği öğrencileri ne tür duygular tecrübe ederler? 2. Bu farklı duygular öğrenmelerini nasıl etkiler? 3. Dil eğitimcisi ve dil öğrencisi bu duyguları olumlu öğrenme için nasıl yönlendirebilir? Bu çalışma bir eylem araştırması olarak tasarlanmıştır. Çalışmada bir grup birinci sınıf İngilizce öğretmenliği öğrencisine anket formu verilecektir. Sonuçların analiziyle öğrencilerin dil sınıflarında yaşadıkları duygu ve duygusal durumların çeşitliliğinin anlaşılması hedeflenmektedir. Anket sonuçlarına göre yapılacak olan büyük grup tartışmaları ve birebir görüşmelerle konunun daha derinlemesine anlaşılmasını sağlanacaktır. Toplanan verilere göre, duygusal farkındalık ve duygusal düzenleme için deneysel bir dil pratiği modeli uygulanacaktır. Çalışma, dil sınıflarındaki duygu bilinci arttırmayı ve öğrenci performansı arttırmayı hedeflemektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** İngilizce Öğretmenliği, Duygu Farkındalığı, Duygu Düzenleme, Dil Performansı

<sup>1129</sup> Dr. Öğr. Üys., İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, ozlem.gulseren@izu.edu.tr

<sup>1130</sup> Öğrenci, İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, beriniskin03@hotmail.com

## **DOĞA DENEYİMİ İLE OKUL ÖNCESİ ÖĞRENCİLERİNİN DOĞA BİLİNCİNİN YERLEŞTİRİLMESİ**

**DİLEK ALTINIŞIK<sup>1131</sup>,**

### **ÖZET**

Doğa; kendiliğinden var olan ve insan etkinliğinin dışında kendini sürekli olarak yeniden yaratan ve değiştiren, canlı ve cansız nesnelere oluşan varlığın tümü olarak tanımlanmaktadır. Doğanın insan yaşamına olan etkileri üzerine birçok araştırma yapılmıştır. Fizyolojik etkileri dışında psikolojik etkileri de bu araştırmalarda sık sık ele alınmıştır. Bu araştırmalar sonucunda; antideprasandır, doğada yürüyüş yapmak bağışıklık sistemini ve kasları güçlendirir, yalnızca ruhu değil, bedeni de güçlendirir (bitkilerden yayılan kimyasalların insanların bağışıklık sistemini güçlendirdiği kanıtlanmış bir bilgidir), doğada zaman geçirmek yaratıcılığı artırır, doğayla iç içe yaşamak acılara dayanma gücünü artırır gibi değişik sonuçlara ulaşılmıştır. İnsanoğlunun şehirleşme çabaları içerisinde doğaya hakim olmak arzusu yavaş yavaş doğanın kaybolmasına ve gelecek nesilleri doğadan uzak bir yaşama yönlendirmektedir. Şehir ortamında ufak tefek parklarda yaşatılmaya çalışılmış birkaç ağaç ve çiçek dışında çocuklar doğayı tanımadan büyümektedir. Bu sorunu ortadan kaldırmak ve çocuklarda bu bilinci aşlamak için gerek eğitim içerisinde gerek başka çalışmalar planlanmış ve uygulanmaktadır. Orman Okulu Eğitim Modeli de bu çalışmalardan biridir. Orman okulları 1950'lerden günümüze devam eden bir eğitim yaklaşımıdır. Danimarka ve İsveç'te başlayan bu yaklaşım önce İskandinav ülkelerine daha sonra ise Avrupa, Çin, Yeni Zelanda, Amerika ve Kanada'ya doğru yayılmıştır. Doğa Anaokulu, Dışarıda Okul gibi farklı isimlerle bilinen okulların orman yaklaşımı yatmaktadır ve uygulamalar hemen her yerde benzer şekilde sürdürülmektedir (Andrachuk, 2014). Orman Okulu Yaklaşımı dış mekanlarda, tercihen doğal ormanlık alanlarda, gerçekleştirilen eğitim programlarına verilen isimdir. Orman Okulu Yaklaşımı genelde olumlu ilişkiler, eğlence ve çocukların üstesinden gelebileceği zorluklarla dolu bir öğrenme serüvenini tarif eder (Davis ve Waite, 2005). Orman okulları farklı formatlarda uygulanabilmektedir. Tam gün, yarı gün, haftada bir veya ayda bir şekilde uygulama yapan Orman okulları bulunmaktadır. Okulların seçtiği doğal ortamlar da değişebilmektedir. Örneğin, çiftlikler, ormanlar, sahiller, parklar ve koruma altındaki alanlar Orman Yaklaşımının uygulandığı yerler olabilmektedir (Perez, 2016). Dört duvarın dışında da eğitimin yapılabileceği anlayışı ile Burdur ilinde 22 okulöncesi öğrenci ile doğa sevgisinin ve bilincinin bu yaşta başlaması amacıyla okulda orman okulu eğitim modeli ile proje oluşturulmuştur. Öğrencilerle doğada bilim, doğa yürüyüşleri, doğayı tanıma, doğada yaşayan canlılar ve yaşam alanları gibi birçok etkinlik gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen bu faaliyetler sonucunda öğrencilerde eşitlik olgusunun yerleştiği, değerli olduklarının bilincinin geliştiği, keşfetme merakının arttığı, kontrollü riskler almayı, kişisel öğrenmeleri kendilerinin başlatabildiği, çevre ve diğer kişilerle olumlu ilişkiler kurmaya başlayabildikleri ve bu doğrultuda başarıyı yakalama oranlarının arttığı gözlemlenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Orman okulu, doğa, sınıf dışı eğitim

<sup>1131</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, my-dilek@hotmail.com

# ÖĞRENCİ DENEYİMLERİ FARKINDALIĞIYLA İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN SÖZLÜ İLETİŞİM VE SUNUM BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEK

ÖZLEM ZABİTGİL GÜLSEREN<sup>1132</sup>, SENA NUR KAVAS<sup>1133</sup>,

## ÖZET

Herhangi bir dil öğretmeni için güçlü dil becerileri ve etkili sunum becerileri olmazsa olmazdır. İngiliz Dili Öğrencilerini (ELT) gelecekteki öğretim pozisyonlarına hazırlamak için çeşitli teorik ve bilgi temelli içerik dersleri sunulmaktadır. Ancak, sözlü iletişim/ konuşma dersleri üniversite eğitiminin 1. yılında sverilmektedir. Bu da ilk yılın sunumda gerekli olan gelişimin sağlanmasında çok önemli olduğu anlamına gelir. Sözlü iletişim derslerinde öğrenciler sınıf arkadaşlarının önünde 7-10 defa sunum yapmaktadırlar. Bu derste notlandırma sözlü performansa göre dayanmaktadır.Yine de öğrenciler konuşma metinlerinin yazılı halini her sunumla beraber teslim etmektedirler. Sözlü iletişim derslerinde dil öğrencilerinin görüşlerinin alınması bu derslerden maksimum düzeyde fayda sağlanması açısından önemlidir. Dönem sonu notları öğrencilerin dil becerilerindeki gelişimi ima etmekle birlikte, bu gelişimi bütünsel olarak göstermez. Bu tabloyu görebilmek için öğrenci not değerlendirmelerinden fazlasını incelemeyi gerektirir çünkü yabancı dilde sözlü performans pek çok değişken içerir. Bu yüzden kompleks bir analiz gerektirir. Sınıf önündeki bu sunumlar derslerin ilk gününden dönemin son gününe kadar devam eder. Pratik sıklığının da etkisiyle çoğu öğrencide az ya da çok bir gelişim kaydedilmesi söz konusudur. Fakat öğrenciler arasındaki gelişim eğrisi büyük farklılıklar göstermektedir. Bazı öğrenciler konuşma dersi beklentilerine çok kolay uyum sağlarken, diğerleri daha yavaş ve daha zorlu bir ilerleme gösterirler. Bu nedenle, sözlü iletişim dersinin bir parçası olarak bu zorunlu sunum rutinlerine katıldıkları için onların birbirinden farklılık gösteren deneyimlerini öğrenebilmek çok önemlidir. Birinci sınıf öğrencilerinin görüşleri yazılı ve sözlü olarak paylaşımları istenecektir. Bu iki farklı data şekline başvurmak öğrenci deneyimlerinin daha bütüncül bir tasvirini sunabilecektir. Buna ek olarak, öğrencilerin sunum gelişimini doğru bir şekilde anlayabilmek için öğrenci sunum ödev(ler)i gözden geçirilecektir. Bu çalışma, aşağıdaki araştırma sorularına yanıt bulmayı amaçlamaktadır: Birinci sınıf öğrencilerinin Sözlü İletişim derslerindeki deneyimleri nasıldır? Hangi faktörler (örneğin, dil yeterliliği, konu bilgisi, duygular/stres, kişilik özellikleri/özgüven, öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler gibi) sözlü iletişim sunumlarındaki performanslarını etkilemektedir? Birinci sınıf dil öğrencilerinin mümkün olan en iyi performansa ulaşmaları için gerekli olan/arzuladıkları ideal koşullar/faktörler nelerdir? Öğrencilerin görüşlerine ulaşmak bu çalışma için özellikle önemlidir. Bunun sebebi diğer derslerde ders konusunu iyice özümsemek iyi bir not garantisi sunarken, sözlü iletişim dersinde ele alınması gereken duygu ve düşünceleri içeren pek çok faktör barındırmaktadır. Bilgi dağarcığının yanısıra öğrenci duygu durumlarının farkına varmak eğitimci için kritiktir. Bu çalışma, eğitimci(ler)in öğrenci deneyimlerini daha iyi anlamalarını ve onların beklentilerinin/arzularının farkında olmalarını sağlayacak ve sonuç olarak öğrenci görüşleri doğrultusunda daha kaliteli sözlü iletişim dersi verme kapasitelerini artıracaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** İngilizce Öğretmenliği, Sunum Becerileri, Sözlü İletişim Becerileri, Öğrenci Deneyimleri

<sup>1132</sup> Dr. Öğr. Üys., İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, ozlem.gulseren@izu.edu.tr

<sup>1133</sup> Öğrenci, İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, senanurkavas@hotmail.com

### ÖZET

Bireylerin iç dünyasını keşfetmek için eylem metodlarını kullanan ve rol kuramı, sosyometri kuramlarını temel alan bir grup psikoterapi yöntemi olan psikodrama; gerçeği bulurken ve incelerken dramatik yöntemleri kullanır aynı zamanda bireylerin diğer bireylerle ilişkilerini, bu ilişkilerde yaşadıkları sorunları anlama, anlatma ve tanıma yeteneğini geliştirirken sorunların çözümü için olabilecek çözümleri fark edebilme, bu çözümlerden birini seçerek ona göre davranma becerisini kazandırır. Psikodrama, sanat, eğitim, ve terapi gibi alanlarla sıkı bir işbirliği içindedir. Amatör tiyatro gruplarının öncülüğünde gelişmiş olan psikodrama metinsiz ve yazarsızdır. Grup doğaçlamaları ile oluşur, kendiliğindenlik söz konusudur. Ulaşmak istediği kusursuz olan değil, doğruluk ve gerçekliktir. Rol oynama ve canlandırmalardır. Bireyin bu canlandırmalarda bir yönetici yardımı ile katarsiz yaşaması ve iç görü kazanmasıdır. Katarsiz, duygu boşalımdır. İç görü ise, her hangi bir durum ya da herhangi bir nesnenin anlaşılır hale gelmesi, anlam ve öneminin fark edilmesidir. Psikoterapi sistemi bireyleri iç görü kazanmaya, algıları değiştirmeye ve daha yaratıcı, spontan bir gelecekle karşılaşmaya götürür. İç görü bireylerin bir drama ortamındaki davranışlarının ya da günlük hayattaki genel davranışlarının gerekçesini hakkında bilgi sahibi olmayı sağlar. Sahnede katarsis ile birlikte ortaya çıkan iç görü bireyin kendini tanımaya yardım eder. Psikodrama eğitim ortamında eylem ve yaratıcılığın aynı zamanda bilinmeyen bilgilerin kapının açılması açısından önemli bir araç olarak kullanılabilir. Resim çizme beynin ana loblarının işlemlerinin hemisferik uzmanlaşma etkileşimi ile gerçekleşen bir kişilik yansımasıdır. Bilinçdışının dışavurumunu gösterdiği gibi bir sosyal kişilik eklediği ve terapi özelliği de taşımaktadır. Resimlerde kağıdı nasıl kullandığı, çizim süresi, şiddeti, kağıdın neresinden (sol üst, sağ üst, alt, üst orta vb.) çizmeye başladığı, hangi renkleri kullandığı vb. birçok özellik dikkate alınarak analizi yapılır. Bireyin duygu ve düşüncesindeki fotoğrafik hafızanın ötesinde bir bilgi aktarır. İlk çizgi (bebeklik dönemi) ilk ağlama olarak kabul edilir. Dünyaya bir açılımdır varlığın yansıtıcı dışavurumcu tekniğidir. Yetişkinlerin ruhsal dünyası hakkında bilgi edinmek için sorular sormak, davranışlarını analiz etmek ya da tepkilerini gözlemlemek birçok yönden kişi hakkında bilgi sağlarken kişinin kendisi hakkındaki fikrini tam anlamıyla ortaya koymaz. Bastırılmış olduğu duygu, düşünce ve davranışların bilinçdışındaki yeri ve karşılığı ise tamamen zifiri bir karanlık. Kendisine yabancı kıldığı ve tanımadığı benliği ise hayatın her yerinde en önemli taşıyıcısı olmakta. Psikodrama, dışavurum teknikleri, sanat, resim vb. birçok teknik ya da ekol kendisini keşfetmesini öteki benini tanımaya sağlar. Bu atölyede de resim çizme ve psikodrama ile öteki beni keşfetme yolculuğuna çıkmış olacağız. Bu çalışma ile, Psikodrama, grup psikoterapisi eğitimlerinin hedefi grup üyelerini, psikodramayı deneyimleyerek, kişisel gelişmelerini sağlamak ve çalışmakta oldukları özel uzmanlık alanına psikodrama tekniklerini uygulayabilmelerini gerçekleştirmek ve psikodrama ile grup psikoterapisti deneyimi yaşayarak farkındalık geliştirebilmektir. Bu çalışma ile, yapıları gereği direnç çözücü, grup etkileşimini arttırıcı ve kişide kendini keşif duygusunu ve değişimi hızlandırıcı bir etkiye sahip olan ısınma oyunları ile başlanarak ortalama 10-12 kişinin katılımı ile gerçekleşen gruplarda oyunların yardımı ile kişilerin spontanlık ve yaratıcılıklarının geliştirilmesi, eylem(hareket) yolu ile kendi iç dünyalarını keşfetmeleri hedefine ulaşılacak. Duygusal boşalım ve iç görü gerçekleştirmesi ile

<sup>1134</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, zorkol.m@gmail.com



sonuçlanacaktır. Çalışma sonucunda katılımcıların psikodrama kullanımı konusunda farkındalık geliştirilmesi, kendi iç dünyasını tanıması ve yaratıcılık ve eylemle kendini keşfetme yolunu deneyimlemeleri beklenmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Psikodrama, resim çizme, bilinçdışı, öteki, ben

### **ÖZET**

Projede öncelikle öğrencilerimize geri dönüşümün amacını kavratmak ve bu yaptığımız geri dönüşümü okulumuzun güzelleşmesi için kullanmaktan yola çıktık. Her ay bir etkinlik planladık. Bu etkinlikler için malzemeler öğrencilerimizin evlerinden getirebileceği ya da çevresinden toplayabileceği malzemeler olacak. Yapacağımız ürünler hem okulumuzu güzelleştirecek hem de bir amaca hizmet edecektir. İlkokullarda 3. ve 4. sınıfları ( 8-10 yaş) Ortaokullarda 5 ve 6. sınıfları (10-12 yaş) Projenin süresi; yaklaşık 5 ay olarak planlamaktayız İlk olarak ortaklar olarak online bir ortamda bir araya gelip tanıştıktan sonra öğrenci gruplarımızla beraber de bir toplantı yapmak. Ayda en az bir kez bir araya gelip yapacağımız etkinlik hakkında fikir paylaşımı yapmayı planlıyoruz.

**ANAHTAR KELİMELER:** Liderlik, Teknoloji, Okul

---

<sup>1135</sup> Öğretmen, 19ugur.kaya78@gmail.com

<sup>1136</sup> Öğretmen, MiLLi EĞİTİMİ BAKANLIĞI, erolbasaran@hotmail.com

<sup>1137</sup> Öğretmen, MiLLi EĞİTİMİ BAKANLIĞI, selimyigitmem@gmail.com

## **OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİNDE YAŞANAN SORUNLARA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ**

**KEVSER ÇELİKSOY<sup>1138</sup>, YILMAZ ÇELİKSOY<sup>1139</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırma okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitiminde yaşadıkları sorunları incelemek için yapılmıştır. İlk önce okul öncesi eğitimde kaynaştırma eğitiminin ne olduğu hakkında açıklamalar yapıp nasıl olması gerektiğine bakılmıştır. Kaynaştırma öğrencilerinin ihtiyaçlarından hareketle tarama modelinde ele alınmıştır. Okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenler ile görüşme formu tekniğine dayalı bir uygulama yapılarak veriler toplanmıştır. Kaynaştırma eğitimi ile yaşanan durumlar belirlenmeye çalışılmıştır. Sonra bu sorunların çözümlerine göz atılmıştır. Nitel veri analiz yöntemlerinden içerik analizi ile yazılı veriler alınmıştır. Metinler okunup benzer görüşler gruplandırılmıştır. Okul öncesi öğretmenlerinin, kaynaştırma uygulamalarına ilişkin sorunları hakkında düşüncelerine doğrudan yer verilmiştir. Kaynaştırma eğitimi alan çocuklar toplumuyla daha iç içe olurlar. Kaynaştırma eğitimi, çocuğun tüm gelişim alanlarını etkilemektedir. Öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları, bilgileri oldukça önemlidir. Okulöncesi dönemde kaynaştırma eğitimi sorunlarının belirlenmesi ve çözüm konusunda yardımcı olunmaya çalışılmıştır. Bundan dolayı bu çalışmada okulöncesi eğitim kurumlarında kaynaştırma eğitiminde yaşanan sorunlar konusunda öğretmen görüşleri saptamaya ve değerlendirmeye çalışılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim, Kaynaştırma, Öğrenci

<sup>1138</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, turuncu\_025@hotmail.com

<sup>1139</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, y\_celiksoy@hotmail.com

## **EĞİTİM KURUMLARINDA ÖRGÜT KÜLTÜRÜ ÜZERİNE BİR İÇERİK ANALİZİ (2015-2021)**

LEYLA ARIKANOĞLU<sup>1140</sup>,

### **ÖZET**

Bir bilim dalına dair, belirli aralıklarla yapılacak durum tespiti yararlı olabilmektedir. Bu sebeple bu araştırmada örgüt kültürü alanında yapılmış olan lisansüstü tezleri konu ve yöntem bakımından incelenerek, alanda yapılan çalışmaların mevcut durumunun tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma amacına yönelik olarak, erişimine yazar tarafından izin verilen 29 adet yüksek lisans tezi ve 6 adet doktora tezi olmak üzere toplam 35 adet lisansüstü tez, daha önceden belirlenen bazı boyutlar üzerinden incelenmiştir. İçerik analizi yönteminin kullanıldığı bu çalışmada 2015- 2021 yılları arasında YÖK tez sitesine yüklenmiş ve örgüt kültürü konusunu ele almış yüksek lisans ve doktora tezlerinin, belirlenen boyutların esas alındığı detaylı incelenmesi sonucunda; tipoloji geliştirme, ölçek geliştirme, boyut geliştirme, örgüt kültürü çalışmalarının eleştirisi gibi hususlara hemen hemen hiçbir tezde yer verilmediği, yöntem olarak ise çok büyük oranda nicel yöntemlere başvurulduğu, nitel ve karma yöntemlerden ise çok az sayıda tezde yararlanıldığı tespit edilmiştir. Tüm bu tezler incelendiğinde alan yazında öncelikli dilin sadece Türkçe olduğu görülmüştür. İncelenen tezler ışığında elde edilen bulgular, örgüt kültürü konusunun hangi bağımsız değişkenlerle ilişkilendirildiği, hangi veri toplama araçlarını ve yöntemlerini kullandıkları, kullanılan örgüt kültürü ölçeklerinin kimler tarafından geliştirildiği/Türkçe'ye uyarlandığı gibi bulgulara ulaşılmıştır. Araştırmanın son bölümünde ise örgüt kültürü üzerine çalışan araştırmacılara, bundan sonra yapılacak lisansüstü tez çalışmaları için önerilerde bulunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Örgüt Kültürü, Eğitim Kurumları, Okul, Örgüt, Kültür

<sup>1140</sup> Öğretmen, İZMİR GÖZTEPE MTAL, ms\_leyla35@hotmail.com

### ÖZET

Projemizin amacı Kayseri ili Kocasinan İlçemiz bünyesinde faaliyet gösteren özel eğitim ve rehberlik hizmetleri genel müdürlüğümüze bağlı özel eğitim okullarımızda görev yapmakta olan öğretmen, öğrenim görmekte olan öğrenci ve velilerinin katılımıyla ortak bir program ve plan dahilinde özel gereksinime ihtiyaç duyan bireylerin toplumdaki farkındalık düzeylerini arttırmak, özel gereksinimli bireylerin varlığına dikkat çekmektir. Projemiz Şubat ayında eğitimlerle başlayacak olup Mayıs ayında Engelliler haftası programımızla sona erecektir. Plan dahilinde projemiz boyunca eğitimler, sergiler, geziler, öğretmen ve öğrenci koroları, fiziksel aktiviteler, sanat çalışmaları gibi birçok etkinlik yapılacaktır. Projemizin uygulaması etkinlik şeklinde olacaktır. Atölye yöntemi, yaparak yaşayarak öğrenme, istasyon tekniği, akran eğitimi, parça- bütün tekniği, sergi ve gösteri. Projemize ilçemizde eğitim öğretim vermekte olan 5 özele eğitim okulu dahil edilmiştir. Bu okullarda görev yapan yaklaşık 180 öğretmen ve öğrenim gören 370 öğrenci projemizde yer alacaktır. Projemizin sonunda amacımız; bilişsel ve sosyal gelişmelerini desteklemek, sosyal iletişim becerilerinin gelişmesini sağlamak, empati kurma becerilerini arttırmak, karşılaşılabilecek problemlere çözüm üretmeyi öğretebilmek, kendilerini ifade edebilme becerilerini geliştirmek, sosyalleşmelerini sağlayarak kendilerine güven duygusunu kazandırmak, özel eğitim öğrencilerimizin toplumdaki farkındalıklarını arttırmak olacaktır. Projemize katılan öğrencilerimizin ve ailelerinin kaliteli vakit geçirmelerini sağlamak, ailelerimizin sosyal becerilerinin gelişmesine katkıda bulunmak, katılımcılarımızın kendileri gibi ailelerle tanışarak paylaşımda bulunmalarına katkıda bulunmak, engel ve engel türleri hakkında bilgi sahibi olmasını sağlamaktır. Özel eğitim okullarında görev yapan öğretmenlerimizin ise özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin eğitimleri konusunda bilgi ve deneyimlerini arttırmak, aile ve öğrencilerimizin her zaman yanlarında olduğumuzu göstermektir. Projemiz yeni başlamış olup çalışmalarımız devam etmektedir. Projemizin sonuçları ve çıktıları poster bildirimizde sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Özel eğitim, Özel gereksinimli birey, Farkındalık, Empati

<sup>1141</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, kiymetsarar@gmail.com

# EĞİTİM TEKNOLOJİSİ KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ TUTUMLARI (KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ)

ERDİNÇ DAĞTEKİN<sup>1142</sup>,

## ÖZET

İletişimde, bilgi alış verişinde ve teknolojiye küresel boyutlarda çok hızlı değişimin olduğu, bilginin katlanarak arttığı ve her geçen gün yeni teknolojilerin üretildiği ve ülkeler arasında çok yönlü rekabet ortamının olduğu bir çağda yaşıyoruz (MEB:2000;1001). Teknoloji çağında yaşadığımız günümüzde öğrencilerin bilgiye ulaşma ve problem çözme becerilerini kazanmaları oldukça önemlidir. Bunun için, çağdaş öğretim yöntem ve teknikleri ile birlikte öğrencilerin yaratıcılıklarını ortaya çıkaracak ve bilimsel yöntemi kullanmaya fırsat tanıyacak, yeterli düzeyde kaynak, araç-gereç, deney, gezi-gözlem, araştırma, inceleme, proje ve uygulamalardan yararlanılmalıdır. Bunun eğitim teknolojisinin derslerde ağırlıklı bir şekilde kullanılması ile gerçekleşeceği düşünülmektedir. Öğretim ortamları hazırlanmasında, öğretim materyallerinin çeşitlendirilmesinde eğitim teknolojisinin kullanılması önemli bir yer tutar. Bu araştırmamızda, İlköğretim öğrencilerinin teknoloji kullanımına ilişkin (öğrenmeye destek, ilgiyi arttırma, araştırma imkânlarını genişletme, bilgisayarın öğrenmeye etkisi ve başarıyı arttırma) öğrenci görüşleri alınmış ve öğretmenlerin eğitim teknolojisi araç-gereçlerini derslerinde kullanma sıklıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu araştırmada, var olan durumu var olduğu şekliyle betimlemeye çalışan tarama modeli kullanılmıştır. Derslerde teknoloji kullanımı hem öğrencilerin öğrendikleri bilgilerin günlük hayatla ilişkisini kurmalarına yardımcı olacak, hem de teknolojiyi öğrenme imkânı sağlayacaktır. Kaynak çeşitliliği, kaynaklara hızlı erişim, bilgi paylaşımı gibi durumlarda internet ve multimedya araçları çok önemli bir yer tutmaktadır. Öğretim ortamını, öğrencilerin yaparak-yaşayarak bilgiye ulaşmalarına yardımcı olacak şekilde öğrenci ihtiyaçlarına uygun hale getirmek, kaynak çeşitliliğini ve bunlara ulaşımı kolaylaştırmak, ilk elden bilgi elde etmeye olanak sağlamak, bilgileri değerlendirmek ve teknolojiden yararlanan yaratıcı bireyler yetiştirmek için eğitim teknolojisinin birçok özgeçsinin derslerde kullanılması önemlidir. Aynı zamanda öğrencilerin, olay ve nesnelere çok yönlü algılaması, yorumlaması, yaratıcı özelliklerinin gelişmesi ve derse olan ilgilerinin canlı tutulması için eğitim teknolojisi araç gereçlerinden önemli ölçüde yararlanılması gerekmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Eğitim Teknolojisi, teknoloji, Teknoloji kullanımı

<sup>1142</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, erdincdagtekin@msn.com

## **KAYGI TEDAVİSİ İÇİN İNTERNET TABANLI TEK OTURUMLUK TERAPİ: SİSTEMATİK BİR DERLEME**

**SEVİL MOMENİ SHABANI<sup>1143</sup>,**

### **ÖZET**

**Amaç:** Ruh sağlığı sorunları toplumlarda en sık görülen olgulardan biridir. Danışmanlık hizmetlerinin kapsamının artmasında tek oturumluk terapiler umut verici bir gelecek gösterse de, Covid-19 hastalığı ve buna bağlı türleri gibi krizler internet tabanlı danışmanlık hizmetlerini kaçınılmaz kılmaktadır. Bu sistematik derleme, kaygı bozuklukları için İnternet tabanlı tek oturum (SST) tedavisinin etkinliğine ilişkin kanıtları incelemektedir. **Yöntem:** İlgili makaleler için PubMed, Scopus ve Google Akademik veritabanları seçildi ve her çalışmanın kalitesini değerlendirmek için CONSORT kontrol listesi kullanıldı. **Bulgular:** Dahil edilme kriterlerine göre toplam 1349 çalışma belirlendi ve End Note yazılımında saklandı. İnternet tabanlı SST, tedavi olmamaya karşı kaygı semptomlarında bir azalma gösterdi. **Tartışma:** İnternet tabanlı SST, sağlık hizmetlerine ve danışmanlığa erişimi artırmanın umut verici bir yoldur ve ruh sağlığının çeşitli alanlarında çalışmıştır. **Sonuç:** İnternet tabanlı SST, kaygı bozukluklarının tedavisinde etkilidir, ancak kesin olarak önerilmesi için bu alanda daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kaygı, Tek oturumluk Terapi, İnternet Tabanlı Müdahale

<sup>1143</sup> Dr. Öğr. Üys., İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ,

### ÖZET

Ulu Önder Atatürk'ün İstikbal Göklerdedir sözünden hareketle, dünyada ve ülkemizde geçmişten günümüze havacılıkta meydana gelen gelişmeleri inceleyeceğimiz bir projedir. Dünyadaki ve ülkemizdeki ilk uçuş denemeleri, ilk uçaklar, ilk pilotlar araştırılacak. Havacılığın bugün geldiği seviye araştırılacak. Projeye katılan bütün öğrenciler kendi seviyelerine uygun şekilde, araştırma ve sunum yapacak. Sınıfta ya da ev ortamında boyama, resim, yazı gibi etkinliklerle havacılık incelenecek. Havacılığın insanlık ve medeniyet için önemi kavratılacak. Oyun, resim, müzik ve drama etkinlikleri ile yaratıcı etkinlikler yapılacak. Öğrencilerin yaratıcılıklarının gelişmesi için yeni ve özgün ürünler meydana getirmeleri teşvik edilecek. İstikbal Göklerdedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Havacılık, ilk pilot, İstikbal Göklerdedir

---

<sup>1144</sup> Öğretmen, nurcanozcelik70@hotmail.com



## **KADIN OKUL YÖNETİCİSİ OLMANIN ZORLUKLARI VE YAŞADIKLARI MOBBİNG DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

**MERVE TACİR DİŞLİ<sup>1145</sup>, RAMAZAN ATASOY<sup>1146</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı, kadın okul yöneticisi olmanın zorlukları ile kadın yöneticilerin yöneticilik yaparken maruz kaldıkları mobbing durumlarının belirlenmesi ve mobbingle baş etme stratejilerinin değerlendirilmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Şanlıurfa'da görev yapan kadın okul yöneticiliği yapmış ya da yapmakta olan yöneticiler oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu ise Şanlıurfa'da görev yapan yirmi kadın yöneticiden oluşmuştur. Çalışma grubunun belirlenmesinde, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizi betimsel analiz yöntemiyle yapılmıştır. Katılımcılardan elde edilen ham veriler Nvivo 10 paket programında analiz edilerek temalar, alt temalar ve kodlar belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre kadın yöneticiler; üstleri, çalışma arkadaşları, öğretmenler ve veliler tarafından çeşitli mobbing davranışlarına maruz kaldıkları tespit edilmiştir. Ayrıca, kadın yöneticilerin toplumsal ön yargı, cinsiyet ayrımcılığı, ev ve çocuklarına ilişkin sorumluluklarından kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Kadın yöneticiler mobbingle baş etme stratejileri olarak iletişim kanallarını kullanmakla birlikte psikolojik güçlendirme tekniklerinden de yararlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Diğer taraftan, kadın yöneticiler yaşadıkları zorluklardan, yerel, coğrafi ve kültürel bağlamın etkilerinden kaynaklı bu görevi üstlenmede çekinme davranışı sergiledikleri de ortaya konulmuştur. Araştırmanın kadın yöneticilere ve yönetici olmak isteyen yönetici adaylarına rehberlik etmesi ve tespit edilen sorunlara ilişkin kaynak oluşturması beklenmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Kadın okul yöneticisi, eğitim yönetimi, mobbing, baş etme stratejileri

<sup>1145</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, tacir\_1880@hotmail.com

<sup>1146</sup> Dr. Öğr. Üys., HARRAN ÜNİVERSİTESİ, atasoyramazan@harran.edu.tr

# ÖĞRETMENLERİN TEKNOLOJİ DESTEKLİ BİÇİMLENDİRİCİ DEĞERLENDİRME YETERLİKLERİNİN SINIF YÖNETİMİ BECERİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

ELİF GAMZE ÖZCAN<sup>1147</sup>,

## ÖZET

Bu çalışmanın amacı, yenilikçi eğitim uygulamalarından sınıf içi biçimlendirici ölçme değerlendirme becerilerine dair yetkinliğin, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri üzerindeki etkisini araştırmaktır. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim araştırması ile desenlenmiştir. Araştırmanın veri toplama aracını, yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturmaktadır. Araştırmanın katılımcı grubunu İzmir ili resmi ve özel okullarda görev yapan, teknoloji destekli biçimlendirici ölçme becerileri hakkında eğitim almış olan öğretmenler oluşturmaktadır. Bu araştırma, bu alanda bilgi, beceri ve yaratma düzeylerinde eğitim faaliyetleri düzenleyen 9. TÜBİTAK 4005 Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destekleme Programı kapsamında desteklenen, “Web 2.0 araçları ile Fen Bilimleri ve Matematik Öğretiminde İnovatif Ölçme” projesini başarı ile tamamlayan öğretmenler arasından katılmaya gönüllü olanlar ile yürütülmüştür. Araştırma grubunun bu projenin katılımcılarından seçilmiş olmasının sebebi, bu proje ile sınıf yönetimi becerilerini arttırmayı doğrudan veya dolaylı olarak hedeflenmemesi, bu doğrultuda herhangi bir uygulama yapılmamış olması ve bu alanda yürütülen en son hizmetiçi eğitim çalışması olmasıdır. Görüşme formunun hazırlanmasında ilgili alan yazın taranmış ve sınıf yönetimi becerileri kapsamında kavramlar belirlenmiştir. Bu kavramlar ve araştırma amacı göz önünde bulundurularak yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Ölçme değerlendirme ve dilbilim uzmanlarının görüşleri alınarak maddeler üzerinde düzeltmeler yapılmıştır. Her bir öğretmenle ayrı ayrı çevrim içi ortamda toplantı yapılmış ve görüşme formu doldurulmuştur. Araştırma sonuçlarına, görüşme verilerinin içerik analizi ile elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılmıştır. Öğretmenlerin kendi deneyimlerinden yola çıkarak teknoloji destekli biçimlendirici ölçme ve değerlendirme alan becerilerinin, sınıf yönetimi alanındaki mesleki yeterliklerine etkisine dair algıları tartışılarak sonuçlar yorumlanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sınıf yönetimi, Teknoloji destekli biçimlendirici değerlendirme, Öğretmenlerin mesleki yeterlikleri

<sup>1147</sup> Dr., İZMİR İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, egamzeozcan@gmail.com

## **YÜKSEK ÖĞRETİMDE MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI İLE ÖĞRETİM YETKİNLİKLERİNİ GELİŞTİRME**

**ESİN ÇAĞLAYAN<sup>1148</sup>,**

### **ÖZET**

Günümüzün dijital çağında öğrenme ihtiyaçları hızla artmakta ve öğrenciler daha esnek, kişiselleştirilmiş ve erişilebilir öğrenme biçimleri talep ederek yüksek öğretimin geleneksel yapısını değişime zorlamaktadır. Bu, çevrimiçi olarak sunulan derslerin sayısının artmasına ve yeni teknolojik araçlar ve platformlar sayesinde bilgi aktarımının ve bilgiye erişimin kolaylaşmasına yol açmakta, ve dolayısıyla eğitimde yeni eğilimler ve fırsatlar yaratmaktadır. Ancak birçok eğitmen için çevrimiçi/uzaktan veya karma (hibrit) ders işleyişi tamamen yeni bir deneyimdir. Gerçek mekanda yürütülen geleneksel yüz yüze dersleri, öğretim metodolojilerini ve yaklaşımlarını değiştirmeden çevrimiçi öğrenme ortamlarına dönüştürmek istenen sonuçları vermemektedir. Bu da yüksek öğretim kurumlarında öğretim elemanları için mesleki gelişim desteği gereksinimini ortaya çıkarmaktadır. Bu oturumun ilk bölümünde araştırmacı, Türkiye'de bir vakıf üniversitesinde tasarlanarak sunulmaya başlanmış “eğitmenler için çevrimiçi bir mesleki gelişim kursu” tanıtacaktır. Bu 40 saatlik yoğun kurs, hem asenkron hem de senkron öğrenme etkinliklerini içermektedir ve toplam 60 katılımcıdan oluşan iki gruba sunulacak sonuçları incelenmiştir. Oturumun ikinci bölümünde, araştırmacı, kurs öncesi ve sonrası yapılan araştırmanın sonuçlarını paylaşacak ve bulguları öğrenme analitiği bulgularıyla destekleyecektir. Oturum etkileşimli bir tartışma ile sona erecek ve yükseköğretim kurumlarındaki öğretim üyeleri ve yöneticiler için öneriler tartışılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Mesleki gelişim, eğitmen yeterlilikleri, yüksek öğretim, yüksek öğretimde kalite

<sup>1148</sup> Dr. Öğr. Üys., İZMİR EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ, esin.caglayan@ieu.edu.tr

### ÖZET

Türkiye ve Azerbaycan'da okul öncesi eğitimin karşılaştırmalı bir analizini yapmak için, belirtilen ülkelerin her birinde çocukların okul öncesi gelişiminin özelliklerinden bahsetmeye değer. Türkiye'de okul öncesi eğitimin özellikleri:

1. Türkiye'deki modern okul öncesi eğitim sistemi oldukça çok sayıda formla temsil edilmektedir. 3 ila 5 yaş arası çocukların okula hazırlanması şu veya bu şekilde anaokullarında, hazırlık sınıflarında, kreşlerde, gündüz bakım evlerinde yapılır. Uzmanlar tarafından çocukları evde ziyaret etmek ve ebeveynlere çocuk yetiştirmenin temellerini öğretmek gibi formlar da öngörülmüştür.
2. Okul öncesi eğitim kurumları ağırlıklı olarak büyük şehirlerde yoğunlaşmaktadır.
3. Türkiye'de okul öncesi eğitim zorunlu değildir. Bu arada, fiziksel veya zihinsel engelli çocuklar için zorunludur. Bu tür her çocuğun bireysel bir eğitim planı vardır.
4. Türk okul öncesi kurumlarındaki öğretim ve eğitim programları oldukça çeşitli ve içerik bakımından oldukça zengin olarak adlandırılabilir. Müzik, okuryazarlık ve okumaya ek olarak, okul öncesi çocuklar için oyunlar düzenlemeye, tiyatro ve sinemaya gitmeye, kostüm etkinlikleri düzenlemeye ve temalı akşamlara çok dikkat edilir.
5. Devlet anaokulları gerçekten ücretsiz değil (ödeme ayda 200 ila 350 lira (yaklaşık 1700 ruble) arasında değişiyor), çocuklar oraya sadece üç yaşından itibaren alınıyor.

Çalışma saatleri 08:00-16:00 arasındadır. 50 boş yer - 500 kişi için devlet anaokuluna girmek oldukça zor. Türkiye'de okul öncesi çocukların gelişimindeki önemli avantajlardan biri, okul öncesi çocukların yetiştirilmesi için personelin sorumlu ve kapsamlı eğitimi, çocukların çok yönlü gelişimi, engelli çocukların gelişimi için zorunlu dersler ve çok yönlü bir program olabilir. Ayrıca, Türkiye'de okul öncesi eğitimin avantajına, yoksul ailelerin çocukları için uygun bir eğitim ortamının yaratılmasının devam etmesi de gösterilebilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul öncesi, öğretmenler, okul öncesi eğitim, okul öncesi eğitim sistemi, profesyonellik, yeterlilik, Azerbaycan Cumhuriyeti, Türkiye.

<sup>1149</sup> Öğretmen, ŞAMAHI AZERBAYCAN, nilgulcine@hotmail.com

<sup>1150</sup> Öğretmen, ŞAMAHI AZERBAYCAN, nilgulcine@hotmail.com

### ÖZET

Bu araştırmada hepimizin bildiği gibi son yıllarda dünyanın çeşitli yerlerinde sel baskınları, aşırı kuraklık, şiddetli rüzgârlar ve öldürücü yaz sıcakları gibi doğal afetler görülmekte ve sayılarla ifade edilemeyecek kadar mal ve can kaybı oluşmaktadır. Bunlar insanlığın karşılaştığı sürpriz gelişmeler değildir. Bunlar, yıllardan beri bilim adamlarınca dile getirilen fakat daha çok refah ve kazanma hırsıyla kulak ardı edilen acı gerçekle insanlığın yüzleşmesidir. Eğer çevrenin korunması konusundaki duyarsızlık böyle devam edecek olursa büyük bir olasılıkla insanlık daha birçok felakete karşılaşacaktır. Tüm bunların temelinde sanayileşme ile birlikte insanoğlunun doğayı yağmalaması, doğayı kendi çıkarları doğrultusunda acımasızca kullanması yatmaktadır. Bunun sonucunda da hem bizim yaşamımızı hem de gelecek nesillerin ve diğer canlıların yaşamlarını tehdit eden birçok çevre sorunu kaçınılmazdır. Bu çerçeveden bakıldığında yeni nesillere doğal güzellikleri tanıtmak ve bunları olabildiğince korumak için bilinçlendirilmeleri gerekmektedir. Gelir fırsatlarının, kırsal alanlardan şehre yerleşmesi ve hızlı sanayileşme yüzünden milyarlarca insan sağlığına zararlı kirli hava koşullarında yaşamaktadır. Dünya Sağlık Örgütü'nün ölçümlerine göre; şehirlerde yaşayanların yüzde 80'i tehlike sınırlarının üstündeki koşullarda yaşamını sürdürmektedir. Avrupa'daki şehirler baz alındığında ilk 10'da Türkiye'den 8 şehir yer almakta, sırası ile Batman, Hakkari, Gaziantep, Siirt, Afyon, Karaman, Iğdır ve Isparta Avrupa'nın ve Türkiye'nin havası en kirli şehirleri olarak kaydedilmektedir. Çevre duyarlılığını ve doğaya olan ilgiyi artırmak için daha verimli çalışma ve araştırmanın gerekliliği önem kazanmıştır..Çevreye olan duyarlılık ve doğaya olan ilginin artırılması ülkemizin ve hatta dünyamızın devamlılığı için önemli bir konudur. Doğayı koruyabilir ve çevre kirliliğini en aza indirilebilirse sürdürülebilir bir gelecekte söz edilebilir. Bu araştırma ile, Mevcut çerçeveden bakıldığında çocuklara ve gençlere doğal güzellikleri tanıtarak farkındalık oluşturmak ve doğayı olabildiğince korumak için yapılabilecekleri hakkında bilinçlendirmek, doğadaki sürekli olarak görülen ve karşılaşılan obje ve materyallerin farklı uygulamalardan geçirilerek müzik aletleri tasarlayarak, doğaya, farklı bakış açıları ve çevre duyarlılığı kazandırmayı amaç edinmiştir. Ayrıca elde edilen kazanımların katılımcılarla sınırlı kalmayarak öğrencilerin kendi çevrelerinde de farkındalık oluşturacak davranışlar sergilemeleri amaçlanmıştır.Araştırma toplumun çevreye karşı olumlu tutum, ilgi ve duyarlılık geliştirmesi için kullanılabilir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Müzik Eğitimi - Doğa Eğitimi-Geri Dönüşüm

<sup>1151</sup> Öğretmen, ŞAHİNBEY BELEDİYESİ BİLİM VE SANAT MERKEZİ, ysmozbay@hotmail.com

### ÖZET

Bu Çalışmanın amacı, üretim ve istihdam odaklı mesleki eğitim için gerekli düzenlemelerin neler olduğunu araştırmaktır. Sanayi ve Hizmet Sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünün temininde yaşanan güçlükleri tespit edilmiş, meslek lisesi eğitimi temelli yüksek öğretime yöneltme modeli geliştirmek ihtiyacı doğmuştur. Üretime dayalı ekonomik gelişme modelinde en önemli unsur nitelikli işgücüdür. Mesleki eğitime yönlendirilecek bireylerin üst öğretime geçmesinin önündeki engelleri kaldırmak için gerekli düzenlemelerin yapılmasının elzem olduğu görülmüştür. Bu araştırmanın sonucunda sahadan alınan veriler ışığında “Mesleki Eğitimin” meslek lisesi eğitimi temelli yüksek öğretime yöneltme sistemi ile yeniden yapılandırılması için önerilerde bulunulmuştur. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim araştırması ile desenlenmiştir. Araştırmanın veri toplama aracını, yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formunun hazırlanmasında ilgili alan yazın taranmış ve “Mesleki Eğitimin” yapılandırılması kapsamında kavramlar belirlenmiştir. Bu kavramlar ve araştırma amacı göz önünde bulundurularak yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Ölçme değerlendirme ve dilbilim uzmanlarının görüşleri alınarak maddeler üzerinde düzeltmeler yapılmıştır. Araştırmada katılımcı olarak Meslek lisesinde eğitim alan öğrenciler, meslek liselerinde görev yapan en az beş yıllık tecrübeye sahip meslek dersleri öğretmenleri ve önceki yıllarda meslek liselerinden mezun olarak yüksek öğretime geçmiş ve yüksek öğrenimini tamamlayarak mezuniyet alanları doğrultusunda çalışan kişilerin görüşleri alınmıştır. Her bir katılımcı ile ayrı ayrı çevrim içi ortamda toplantı yapılmış ve görüşme formu doldurulmuştur. Araştırma sonuçlarına, görüşme verilerinin içerik analizi ile elde edilen bulguların frekans dağılımları doğrultusunda ulaşılmıştır. Katılımcıların kendi deneyimlerinden yola çıkarak ortaöğretim dönemlerinde aldıkları “Mesleki Eğitime” dair algıları tartışılarak sonuçlar yorumlanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Meslek Lisesi, Mesleki Eğitime Dayalı Eğitim Politikası, Mesleki Eğitimin Kalkınmadaki Önemi, Yükseköğretime Yöneltilme Sistemi

<sup>1152</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, tumenaksu@hotmail.com

## **YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİN EĞİTİCİ BİLİŞİM AĞI SİSTEMİNİN UYGULANIŞINA YÖNELİK BAKIŞ AÇILARI**

---

**SELAHATTİN AKKAYA<sup>1153</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırma pandemi sürecinde aktif olarak kullanılan eğitim bilişim ağı (EBA) ile ilgili bilgi vermek, yönetici ve öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde EBA'dan ne derece yararlanıp yararlanmadığını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda yapılan literatür taramasında EBA ile ilgili kaynaklar incelenmiştir. Elde edilen bilgiler çalışmaya aktarılmıştır. Araştırmanın uygulama bölümünde nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yöntemi kullanılarak 15'i yönetici 37'si öğretmen olmak üzere toplam 52 kişiyle görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmeler neticesinde toplanan veriler karşılaştırmalı olarak değerlendirilerek yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda yönetici ve öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde EBA'dan sıklıkla yararlandıkları tespit edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** uzaktan eğitim, pandemi, Eğitim Bilişim Ağı,

---

<sup>1153</sup> Öğretmen, selo\_52\_55@hotmail.com

## **ÇOCUKLAR İÇİN FELSEFENİN, ÇOCUKLARIN FELSEFE DERSİNE VE SOYUT DÜŞÜNCEYE HAZIRBULUNUŞLULUĞUNA ETKİSİ**

GUNEY SOLAK<sup>1154</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı "Çocuklar İçin Felsefe"nin çocukların felsefe dersine, soyut düşünceye hazırbulunuşluluğuna etkisini; felsefe derslerinin çocuklar için felsefe müfredatıyla 5. sınıf düzeyinden itibaren başlatılabileceğini ve bununla birlikte ileriki yaş dönemlerinde de öğrencilerde felsefe dersine karşı önyargının yıkılabileceğini, ortaya koymaktır. Tarama modelinde olan araştırmanın çalışma grubunu, İzmir İli Bornova ve Buca ilçesinde ortaokuldan, liseye kadar eğitim gören 120 öğrenci oluşturmaktadır. Bu araştırma dört bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde ilgili literatür taraması, araştırmanın amacı, önemi ve temel kavramların tanımları, ikinci bölümde araştırmanın yöntemi ve analizi ,üçüncü bölümde bulgular ve yorumlar dördüncü bölümde ise sonuç ve öneriler yer almaktadır. Araştırmanın verileri, ikinci el kaynaklardan yararlanılarak oluşturulan Likert tutum ölçeği anketi ile hazırlanmış olup veriler spss istatistik programıyla çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, çocuklar için felsefe dersi kapsamında yapılan drama, rol oynama, ders içi etkinlik gibi uygulamaların öğrencilerin zihinsel becerilerini arttırdığını, soyut düşünme becerisine zemin hazırladığını, çeşitli düzeylerdeki öğrencilerin, soru sorma, sorgulama, eleştirel bakabilme ve bunlara bağlı olarak düşünmenin ilkelerini ve yöntemlerini keşfetmelerini sağladığı görülmüştür. Böylelikle; başta okul öncesi ve okul çağındaki çocuklarda kazanılan bu beceriler ve farkındalık; ileriki yaşlardaki kazanımlar ve eğitim seviyeleri için hazırbulunuşluluk sağlayacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Çocuklar için felsefe, hazırbulunuşluk, soyut düşünme

<sup>1154</sup> Öğretmen, ÖZEL RADİKAL BUCA ANADOLU LİSESİ, guneyolak@gmail.com



# ZORUNLU EĞİTİM KAPSAMINDA İLKOKULDAN ORTAOKULA GEÇİŞTE YAŞANILAN SORUNLARA İLİŞKİN ÖĞRENCİ, VELİ, ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ

YÜKSEL KILIÇLIOĞLU<sup>1155</sup>, NURGÜL GÜHER<sup>1156</sup>,

## ÖZET

Avrupa Birliği müktesebatına uygun olarak, ülkedeki eğitim düzeyini dünya toplumuna yükseltmek amacıyla, son yıllarda eğitim sistemimizde önemli değişiklikler yapılmış ve kademeli eğitim 4 + 4 + 4 getirilmiştir. Genel olarak 12 yıllık zorunlu eğitim uygulamasına geçiş nedenleri aşağıdaki gibidir: a) 8 yıllık hayat boyu öğrenme modelinin sağlıklı ve verimli bir eğitim ortamı oluşturması açısından ciddi sorunlara yol açması, b) Fiziksel ve zihinsel kimliğini oluşturmanın acısını yaşayan ergen bir öğrenci ile aynı okul ortamında 6-7 yaş arası ve 13-14 yaş arası çocuklar rahatsızlık duyması, c) Kırsal kesimde devam eden eğitim nedeniyle, birçok kırsal okulun işlevsiz kalmaya devam etmesi, yetersiz fiziksel koşullar nedeniyle sorunlar yaşanması ve küçük öğrencilerin yatılı okullardan ve otobüs sisteminden şikâyetçi olması.

Bu araştırmada, zorunlu eğitim kapsamında ilkokuldan ortaokula geçişte yaşanan sorunlara ilişkin öğrenci, veli, öğretmen ve yönetici görüşlerini belirlenmesi planlanmaktadır. Araştırmanın bu amacı çerçevesinde aşağıdaki alt problemlere cevaplar aranacaktır:

Araştırmanın bu kısmında alan yazında yapılan ilgili çalışmalara yer verilmektedir.

Bakanlık, 5. sınıftaki kişilerin üstün yeteneklerini geliştirmeleri için gerekli fırsatları sağlamaktadır (MEB, 2012). Eğitimi aşamalara ayırarak, 5 yaşın üzerindeki çocuklara ilkokula başlama fırsatı verilir, böylece gelişmiş ülkelerle paralel uygulama benimsenerek, insanlara erken eğitime bir yıl önce başlama ve her türlü öğrenmeyi geliştirme avantajı sağlanır. Okul ortamındaki teknolojik ve fiziksel koşullar ve derslere erken başlamanın önemi de vurgulanmaktadır. Ortaokul öğrencilerinden başlayarak, okul türü, seçmeli ders seçimi ve benzeri uygulamaların öğrencilere özgür iradelerini, sivil toplum ilkelerini kullanma ve demokratik yönetim anlayışında kararları değiştirme fırsatı sunduğu tartışılmaktadır. Ortaokullar ilk önce bağımsız olarak açılmış ve bu mümkün değilse ilk ve ortaokullarla birlikte oluşturulmasına da imkân sağlanmıştır.

Genel açıklamalar bildiride sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** 4+4 ,fırsat eşitliği

<sup>1155</sup> Öğretmen, yuxcell77@gmail.com

<sup>1156</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, yuxcell77@gmail.com

### ÖZET

Projemiz 5 yaş okulöncesi eğitimine yönelik 10 Türk 2 yabancı öğretmeni 6 okul ve 6 farklı bölgeden öğrenci ve velinin katılımıyla Aralık ayında başlayıp Mart ayında son bulan bir projedir. Proje Çocuklar farklı eğitim modellerinde (Montesori, Reggio Emilia, High Scope, Orman Okulları, Waldorf) farklı uygulamalar ile tanışırken aynı zamanda da velilerimizde çocuklarının eğitimlerinde alternatif modelleri öğrenmiş olarak ve çocuklarının yeteneklerini keşfetmelerinde rehber olmayı esas almıştır.

Erken çocukluk döneminde dünyada kabul görmüş farklı program yaklaşımları vardır. Pek çok eğitim kurumu bu yaklaşımları temel alarak eğitim vermektedir. Yaklaşımların her biri çocuklardaki bazı özelliklere değer verir ve bu değerler doğrultusunda eğitimlerini planlar. 2020-2021 eğitim öğretim yılında hedeflediğimiz amacımız alternatif eğitim modelleri uygulamalarını (Montesori, Waldorf, Reggio Emilia, Orman okulları) Devlet okulları bünyesinde eğitim gören okul öncesi çocukları ile tanıştırmak ve öğrenmede zenginlik sağlamaktır.

Çocuklar farklı eğitim modellerinde farklı uygulamalar ile tanışırken aynı zamanda da velilerimiz de çocuklarının eğitimlerinde alternatif modelleri öğrenmiş olacak ve çocuklarının yeteneklerini keşfetmelerinde bu proje onlara rehber olacaktır. Projemiz başlamadan önce proje öğretmenleri webinarla; projemizin amacı, yapılacak uygulamalar hakkında proje kurucuları tarafından bilgilendirildi. Öğretmenlerimiz bu bilgiler doğrultusunda velilere bilgilendirme toplantıları düzenleyerek onların da projeye dahil olmasını sağladılar. Sınıf öğretmenleri yapılan webinarlar doğrultusunda belirledikleri eğitim yaklaşımını sınıflarında ve uzaktan eğitim ile velilerle işbirliği içinde uyguladılar. Uzman konuklar zoom üzerinden davet edilerek öğretmen ve velilerin farklı yaklaşımlar hakkında bilgi edinmesi sağlandı. Ayrıca öğretmenler aylık afişler hazırlayarak yine zoom üzerinden görev aldığı yaklaşım hakkında velileri bilgilendirdi. Hazırladıkları sanal kitapçıklarla velilerin uygulamaların nasıl yapacağı hakkında rehberlik etmesini sağladı. Projemizin çeşitli yaygınlaştırma araçları kullanılarak tanıtımı sağlanmıştır.

Projemizin sonunda yapılan anketler sonucunda velilerin ve çocukların büyük bir bölümünün projeye katılım sağladığı görülmüştür. Ayrıca bu anketler sonucunda velilerin ve çocukların ileriki yıllarda da bir eTwinning projesinde yer almak istedikleri gözlemlenmiştir. Öğretmenlere uygulanan anketler sonucunda işbirliği içinde çalıştıkları ve projeyi kolaylıkla uyguladıkları gözlemlenmiştir. Modelimi Seçerim Eğitime Geçerim projesiyle ile yapılan çalışmalar ortak olan her okul tarafından Twinspace, yüklenerek ve okullarımızın bilgisine açılarak, öğretmenler aynı projeyi yürüten farklı okullardaki, arkadaşlarının, çalışmalarını görerek deneyim kazanmışlardır. Çalışmalarımız, sosyal medya üzerinden yapılan yüklemelerle diğer okulların deneyimlerine sunulmuş olarak eğitime katkı sağlamıştır. Bu proje ile daha farklı eğitim modelleri ile veliler ve öğrencilerin geleceğin eğitim programları olan yaklaşımlarla uygulama yapmaları sağlanmış ve projedeki okullarımızın eğitim kalitesini daha da artırmıştır. Çocukların ebeveynleri ile geçirdikleri kaliteli zaman onların eğitimde başarısını ve katılımını etkileyerek olumlu sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Bu Proje ile uzaktan eğitim

<sup>1157</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, sibelguzel37@gmail.com

<sup>1158</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, ilkayinal37@gmail.com

sürecinde ev ile okul arasındaki iletişim artarak süreklilik haline dönüşmüştür. Ayrıca ailenin eğitim sürecine katılmasını imkan sağlayarak eğitimin zenginleşmesini sağlamıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Farklı eğitim modelleri, Uzaktan eğitim, İşbirliği, Yenilikçi eğitim modelleri

### ÖZET

Türkiye’de 15 Mart 2020’de COVID-19 salgını sebebi ile yüz yüze eğitim çalışmaları durma noktasına gelmiştir. Bu araştırmadaki hedef, ortaokul kademesindeki öğretmenlerin pandemi sürecinde icra ettikleri öğretim ve uzaktan eğitim faaliyetlerine (pandemi sürecinde teknolojik eğitim altyapısı, akademik başarı, yaşanan sıkıntılar) ilişkin edindikleri deneyimlerini icra etmektir. Bu araştırma nitel bir araştırma olup, COVID-19 salgını sürecinde öğretmenlerin ortaokul kademesinde uzaktan eğitim ile ilgili yaşadıkları bu ilk deneyimleri nasıl ifade ettiklerini ortaya koyması açısından önemlidir. Araştırmanın çalışma grubunu ortaokul kademesindeki öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış açık uçlu soruların yer aldığı görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında öğretmenler uzaktan eğitime ivedilikle uyum sağladıklarını ama öğrencilerin teknolojik erişimlerinin eşit düzeyde olmadıklarını dile getirmişlerdir. Uzaktan öğretimin öğrenciler üstünde psikolojik etkilerinin epeyce fazla görüldüğü, sosyalleşmenin kısıtlı olmasının öğrencinin motivasyonunu etkilediği ve akademik başarıyı düşürdüğü tespit edilmiştir. Pandemi sonrası okulların yüz yüze başlayacağı günler için planların çok öncesinden yapıp pandemi sonrası dönemde öğrencilerin gerek akademik gerekse psikolojik olarak okul ortamına hazırlanmaları için yapılan çalışmaların eksiksiz yerine getirildiği belirtilmiştir. Bunun yanında sürecin öğretmenin mesai saatlerinin belirsizliği, duygusal sıkıntılar ve bunun gibi olumsuzluklardan dolayı öğretmeni bedenen ve manevi anlamda dönem dönem yorduğu da ifade edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Akademik başarı, altyapı, pandemi, teknoloji.

<sup>1159</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, mcht.ync@gmail.com

## ***DİJİTAL GÖÇMENLER İÇİN DİJİTAL YETKİNLİK: ANLAMA VE ÖĞRENME ÇERÇEVELERİ TOOLKİTİ***

**METİN EKEN<sup>1160</sup>, HAKAN AYDIN<sup>1161</sup>,**

### **ÖZET**

Türkiye Ulusal Ajansı tarafın yürütölmekte olan Erasmus+ Programı Yetişkin Eğitimi Stratejik Ortaklıklar eylemi kapsamında finanse edilen DigiComp kısa adıyla “Dijital Göçmenler için Dijital Yeterlilikleri Artırma: Dijital Bölünme ve Dijital Sosyal Eşitsizlikle Mücadele” projesi kapsamında hazırlanan bu çalışma, proje çıktılarından biri olan Dijital Göçmenler için Dijital Yetkinlik: Anlama ve Öğrenme Çerçevesi Toolkiti’ni konu edinmektedir. Dijital göçmenlerin; dijital ortamların sosyal sermaye gelişimi açısından sunduğu olanaklara, dijital ortamların etkide bulunduğu diğer sosyal alanlarla ilgili sorumluluklara ve ağın yaşamlarında ürettiği sosyal psikolojik yansımalara yönelik anlama ve öğrenme kapasitelerini, etkili ve işlevsel bir dizi araç ile desteklemeyi amaçlayan toolkitin konusal ve içeriksel kapsamının ve yenilikçi öğrenme kapasitesinin tartışılması çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Nitel bir araştırma karakteri arz eden çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmış; verilerin analizi sürecinde ise betimsel analiz yaklaşımı tercih edilmiştir. Analiz süreci araştırma sorularının rehberliğinde hazırlanan ana bileşenler, içerik bileşenleri ve işlevsel karakter temaları çerçevesinde yürütölmüştür.

Elde edilen bulgular sonucunda toolkitin; dijital ortamlarla karşı karşıya gelen dijital göçmenlere yönelik olanaklar, sorumluluklar ve sorun alanları ekseninde kapsayıcı bileşenlerle şekillendiği; kullanım rehberi, tanımlar sözlüğü, anlama çerçevesi, öğrenme ve uygulama çerçevesiyle içeriksel yetkinlik arz ettiği; kişisel değerlendirme imkânı, farkındalık, iyi pratiklerin adaptasyonu ve hızlı kazanımlara odaklanması bakımından da gelişmiş bir işlevsel kapasite sunduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Erasmus+, Dijital Bölünme, Dijital Göçmenler, Dijital Yetkinlik, Toolkit

<sup>1160</sup> Doç. Dr., ERCİYES ÜNİVERSİTESİ, metineken@erciyes.edu.tr

<sup>1161</sup> Prof. Dr., ERCİYES ÜNİVERSİTESİ, haydin@erciyes.edu.tr

### ÖZET

Andrews (1989), okul müdürlerinin eğitimsel liderlik davranışlarının dört temel boyuttan oluştuğunu belirtir. 1) Kaynak Sağlayıcısı Olarak Okul Müdürü: Kaynak sağlayıcısı olarak okul müdürü, okulun vizyon ve amaçlarına ulaşmak için gerekli toplumsal kaynakları sağlayan, bu kaynakları özenle bir araya getiren ve gerekli ortamı hazırlayan kişidir. Eğitim lideri, kaynakların etkin ve verimli kullanılması için gerekli tedbirleri alır. 2) Öğretimsel Kaynak Olarak Okul Müdürü: Okul müdürü, doğrudan sınıftaki öğrenme ortamını geliştirmeye çalışır. Okul müdürü, öğretmenlerle etkili iletişim kurarak, onların öğretim materyallerini ve yeni öğretim stratejilerini kullanmalarını teşvik eder. Okul müdürü, okul programı ve öğretimle ilgili her türlü materyalin seçim, sağlanma ve dağıtılmasına aktif olarak katılmalıdır. Okul müdürü, insan kaynaklarını geliştirme programı çerçevesinde düzenli olarak çıkan eğitimsel araştırma dergilerini sağlar, program geliştirme ve çocuk öğrenmesini anlamaya yönelik yeni gelişmeleri öğretmenlerle paylaşır. Okul müdürü, öğretmenlerin eğitimdeki yenilikleri takip edebileceği basılı ve görsel yayınları okula kazandırmalıdır. 3) İletişimci Olarak Okul Müdürü : Okul müdürlerinin sahip olması gereken yeterlik alanlarından biri, insanlar arası ilişkilerde etkili iletişim becerilerine sahip olmasıdır. Etkili iletişim üç düzeyde gösterilebilir: BİREBİR İLİŞKİYLE – KÜÇÜK GRUPLARLA – BÜYÜK GRUPLARLA iletişim kurulabilir. Eğitim liderliği açısından etkili iletişim, iyi bir vizyon oluşturmayla başlar. 4) Görünür Kişi Olarak Okul Müdürü : Okul müdürü, odasından okulu yönetmeye kalkışan, okulda olup bitene kayıtsız kalan biri olamaz. Müdür, gerek formal, gerekse informal olarak öğretmen ve öğrencilerle sürekli temas halinde olmalı; öğretmenler gibi kendisi de bir öğretim kaynağı ve rol modeli olmalıdır. Görünür okul müdürü, okulun değerlerini devamlı olarak davranışlarıyla hissettirir. Okul müdürü, okulun örgütsel değerlerini çevrenin baskı gruplarına da kabul ettirmeye çalışır. Görünür kişi olarak okul müdürü, öğretmen ve öğrencilerin başarılarını dikkatlice değerlendirir ve ödül dağıtıcı kişi olarak öğretmen ve öğrenciler üzerinde güçlü bir etki bırakır. Yani okul müdürü, okulu odasından değil, okulun her yerinden yönetmelidir. Roller, beklentiler açısından tanımlanır. Rolün kapsadığı belirli zorunluluk ve sorumluluklara rol beklentisi denir. Bir kurum içindeki roller birbirini tamamlayıcıdır. Lider, grubunu koordine eden, işlerini planlayan ve grubu adına konuşan kişidir. Liderin ana amacı belirli görevlerin başarıyla yapılmasını sağlamaktır. Literatürde eğitim liderinin sahip olması gereken 6 rolden bahsedilmektedir. Bunlar; yöneticilik, eğitimsel lider, disiplin koyucu, insan ilişkilerini kolaylaştırıcı, değerlendirici, çatışma uzlaştırıcıdır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Etkili, Okul, Liderlik

<sup>1162</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ahmt\_10@hotmail.com

# **SINIF YÖNETİMİNDE ANNE BABA TUTUMLARINDAN KAYNAKLANAN İSTENDİK VE İSTENMEDİK ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ**

FADİME CEYLAN ARPACI<sup>1163</sup>, EMİNE BABAOĞLAN ÇELİK<sup>1164</sup>, AYGÜL NALBANT<sup>1165</sup>,

## **ÖZET**

Bu araştırmada sınıf yönetiminde anne baba tutumlarından kaynaklanan istendik ve istenmedik öğrenci davranışlarını incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın deseni olarak nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Yozgat il merkezinde 10 devlet ilkokulunda görev yapan 25 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Bu araştırmada, çalışma grubu amaçlı örnekleme yönteminden ölçüt örneklemeyle tespit edilmiştir. Ölçüt örneklemede öğretmenlerin mesleki kıdeminin en az beş yıl ve ilkokul 1, 2, 3 veya 4. sınıfı okutuyor olması gözetilmiştir. Araştırma verileri, araştırmacının geliştirdiği yarı-yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve içerik analiziyle çözümlenmiştir. Bu araştırmada anne baba tutumundan kaynaklanan en sık tekrar eden istenmedik öğrenci davranışları şiddet, küfretme ve ödev yapmama; en sık tekrar eden istendik öğrenci davranışları ise saygılı davranma, sorumluluklarını yerine getirmedir. İstenmedik öğrenci davranışlarının ortaya çıkmasında aşırı hoşgörölü, ihmalkâr, otoriter, tutarsız, aşırı koruyucu anne baba tutumunun; istendik öğrenci davranışlarının ortaya çıkmasında ise demokratik anne baba tutumunun etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. En sık tekrar eden istenmedik davranış sorumluluklarını yerine getirmeme olup, bu davranışın ortaya çıkmasında tüm anne baba tutumlarının etkili olduğu belirlenmiştir. Ayrıca en fazla sorunlu davranışa yol açan anne baba tutumunun aşırı hoşgörölü anne baba tutumu olduğu, sonra sırayla ihmalkâr, otoriter, tutarsız ve koruyucu anne baba tutumu olduğu ortaya çıkmıştır.

*Bu bildiri, Yozgat Bozok Üniversitesi / Lisansüstü Eğitim Enstitüsü / Eğitim Yönetimi Ana Bilim Dalında Prof.Dr. Emine BABAOĞLAN ÇELİK ve Dr.Öğr.Üyesi Aygül NALBANT danışmanlığındaki YL tezinden üretilmiştir.*

**ANAHTAR KELİMELER:** Ana baba tutumu, sınıf ortamı, sorunlu davranış, istenmeyen davranış, istenen davranış.

<sup>1163</sup> Öğrenci, ÜNİVERSİTELERARASI KURUL BAŞKANLIĞI, fadime.ceylan@yok.gov.tr

<sup>1164</sup> Prof. Dr., YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ, emine.babaoglan@bozok.edu.tr

<sup>1165</sup> Dr. Öğr. Üys., YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ, aygul.nalbant@bozok.edu.tr

# ANNE BABA TUTUMLARINDAN KAYNAKLANAN İSTENDİK VE İSTENMEDİK ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARININ SINIF YÖNETİMİNE ETKİSİ

FADİME CEYLAN ARPACI<sup>1166</sup>, EMİNE BABAOĞLAN ÇELİK<sup>1167</sup>, AYGÜL NALBANT<sup>1168</sup>,

## ÖZET

Bu araştırmada sınıf yönetiminde anne baba tutumlarından kaynaklanan istendik ve istenmedik öğrenci davranışlarının sınıf yönetimine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın deseni olarak nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Yozgat il merkezinde 10 devlet ilkokulunda görev yapan 25 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Bu araştırmada, çalışma grubu amaçlı örnekleme yönteminden ölçüt örneklemeyle tespit edilmiştir. Ölçüt örneklemede öğretmenlerin mesleki kıdeminin en az beş yıl ve ilkokul 1, 2, 3 veya 4. sınıfı okutuyor olması gözetilmiştir. Araştırma verileri, araştırmacının geliştirdiği yarı-yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve içerik analiziyle çözümlenmiştir. Bu araştırmada anne baba tutumundan kaynaklanan en sık tekrar eden istenmedik öğrenci davranışları şiddet, küfretme ve ödev yapmama; en sık tekrar eden istendik öğrenci davranışları ise saygılı davranma, sorumluluklarını yerine getirmedir. İstenmedik öğrenci davranışlarının ortaya çıkmasında aşırı hoşgörölü, ihmalkâr, otoriter, tutarsız, aşırı koruyucu anne baba tutumunun; istendik öğrenci davranışlarının ortaya çıkmasında ise demokratik anne baba tutumunun etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. En sık tekrar eden istenmedik davranış sorumluluklarını yerine getirmeme olup, bu davranışın ortaya çıkmasında tüm anne baba tutumlarının etkili olduğu belirlenmiştir. Ayrıca en fazla sorunlu davranışa yol açan anne baba tutumunun aşırı hoşgörölü anne baba tutumu olduğu, sonra sırayla ihmalkâr, otoriter, tutarsız ve koruyucu anne baba tutumu olduğu ortaya çıkmıştır. İstenmedik öğrenci davranışlarının sınıf yönetiminde öğretmenin motivasyonunu düşürdüğü, eğitim öğretimi aksattığı, öğrencilerin dikkatini dağıttığı, arkadaşlık ilişkilerini bozduğu, okula olan ilgiyi azalttığı, sınıf başarısını düşürdüğü ve istenmedik davranışları yaygınlaştırdığı; istendik öğrenci davranışlarının ise öğretmen motivasyonunu, eğitim öğretime ayrılan zamanı ve akademik başarıyı artırdığı, istenmedik davranışları azalttığı, paylaşım ve arkadaşlık ilişkilerini olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, sınıf yönetiminde karşılaşılan istendik ve istenmedik öğrenci davranışıyla anne baba tutumları arasında ilişki olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

\* Bu bildiri, Yozgat Bozok Üniversitesi / Lisansüstü Eğitim Enstitüsü / Eğitim Yönetimi Ana Bilim Dalında Prof.Dr. Emine BABAOĞLAN ÇELİK ve Dr.Öğr.Üyesi Aygül NALBANT danışmanlığındaki YL tezinden üretilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Ana baba tutumu, sınıf ortamı, sorunlu davranış, istenmeyen davranış, istenen davranış, aile.

<sup>1166</sup> Öğrenci, ÜNİVERSİTELERARASI KURUL BAŞKANLIĞI, fadime.ceylan@yok.gov.tr

<sup>1167</sup> Prof. Dr., YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ, emine.babaoglan@bozok.edu.tr

<sup>1168</sup> Dr. Öğr. Üys., YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ, Yozgat Bozok Üniversitesi



## ÖĞRENCİLERE VERİLEN ÖDÜLLERİN ETKİLİLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN VE VELİ GÖRÜŞLERİ

BEKİR AÇIKGÖZ<sup>1169</sup>, EMİNE BABAOĞLAN ÇELİK<sup>1170</sup>,

### ÖZET

Bu araştırmanın amacı, öğretmenler ve veliler tarafından öğrencilere verilen ödüllerin etkililiğine ve ödül verilmesiyle beklenen faydaların elde edilip edilemediğine ilişkin görüşleri ortaya çıkarmaktır. Araştırma nitel araştırma yönteminde ve fenomenoloji deseninde kurgulanmıştır. Araştırmada 2019-2020 eğitim öğretim yılı ikinci döneminde Yozgat ili Merkez ilçesinde görev yapan ortaokul öğretmenleri ile velilerin görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmada veriler öğretmen ve veli görüşme formlarıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre ödül yönteminin öğrencilerin akademik başarılarını artırmaya yönelik çalışmalarını desteklemek, ders etkinliklerine katılımı artırmak ve aile içinde olumlu davranışları artırmak için kullanıldığı görülmüştür. Ödül yönteminin öğrencilerin ders etkinliklerine katılımını artırdığı, motivasyonu yükselttiği ve çocukların olumlu davranışlarını artırdığı belirlenmiştir. Ödüller motivasyonu artırma, verilen görevleri yerine getirme, davranışları kısa sürede değiştirme ve ödev yaptırma konularında etkili bulunmuştur. Ödüllerin kalıcı davranış değişikliği yapmaması, etkisinin çok kısa olması, bazı öğrenciler için anlam ifade etmemesi, motive etme özelliğinin azalması ve ödülден beklenen etkinin elde edilememesi konularında da ödüllerin yeterli etkiye sahip olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Mükafat, Pekiştireç, Pekiştirme, Motivasyon

<sup>1169</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, egitmen66@gmail.com

<sup>1170</sup> Prof. Dr., YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ, emine.babaoglan@yobu.edu.tr

## **OKUL YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE KENT YOKSULLUĞUNUN EĞİTİME YANSIMALARI**

**TUĞBA HOŞGÖRÜR<sup>1171</sup>, MİNE KİZİR<sup>1172</sup>, SERGENDER SEZER<sup>1173</sup>, PERİHAN KORKUT<sup>1174</sup>,  
ORHAN KAHYA<sup>1175</sup>, MİRACE KARACA EVREN<sup>1176</sup>, Kasım YILDIRIM<sup>1177</sup>, Eda YEŞİL<sup>1178</sup>, Vural  
HOŞGÖRÜR<sup>1179</sup>**

### **ÖZET**

Yoksulluk ve yoksunluklar içinde büyüyen çocuklar toplumsal kaynaklardan yeterince faydalanamamakta ve çeşitli risklerle karşı karşıya kalmaktadırlar. Toplumsal eşitsizliklerin azaltılması için eğitim sistemlerinin, tüm öğrencilerin nitelikli eğitime erişmesini sağlayacak şekilde inşa edilmesi gerekmektedir. Zira toplumsal tabakalar arasında dikey hareketliliği sağlamak, ancak okullar yoluyla mümkün olabilmektedir. Tam da bu noktada, destekleyici okul ortamları, yoksulluk kaynaklı olumsuzlukların akademik başarı ve çocuğun iyi olma haline yansımalarını görece azaltabilmektedir. Bu yönüyle bakıldığında, düşük sosyoekonomik ve sosyokültürel olanaklara sahip öğrenciler, desteklendikleri takdirde, içinde buldukları olumsuz koşullara rağmen okulda ve yaşamlarının diğer pek çok alanında bir ölçüde başarı gösterebilen olanaklarına kavuşabilmektedir. Bu çalışma ile Muğla İli Menteşe Merkez İlçesi'ndeki dezavantajlı okullarda görev yapan okul yöneticilerinin kent yoksulluğunun eğitime yansımaları ile ilgili görüşlerinden yola çıkılarak, yoksulluk ile ilişkili sorunların okulların gözünden görünür hale getirilmesi ve bunların çözümü konusunda neler yapılabileceğini ortaya koymak amaçlanmıştır. Kent yoksulluğunun eğitime yansımalarına yönelik yürütülen bir TÜBİTAK 1001 projesi kapsamında gerçekleştirilen bu çalışmanın sonuçları, diğer paydaşlardan toplanan veriler ile birlikte çözüme yönelik çeşitli müdahale programları geliştirilmesinde kullanılacaktır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılarak desenlenen bu araştırmanın çalışma grubunu, 2021 yılında Muğla İli Menteşe Merkez İlçesi'ndeki dezavantajlı mahallelerde bulunan ve bir anlamda kendileri de dezavantajlı olan 3 ortaokul ve 4 ilkokulda görev yapmakta olan 7 okul müdürü ve 8 müdür yardımcısı oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen ve 11 maddeden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler okul yöneticileri ile yapılan yüz yüze görüşmeler yolu ile elde edilmiştir. Veriler betimsel bir yaklaşımla analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular tartışılıp değerlendirilmiş, önerilerde bulunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Yoksulluk, Kent yoksulluğu, Eğitim,

<sup>1171</sup> Doç. Dr., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, S, t.hosgorur@gmail.com

<sup>1172</sup> Dr. Öğr. Üys., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, minekizir@gmail.com

<sup>1173</sup> Dr. Öğr. Üys., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, sergender@mu.edu.tr

<sup>1174</sup> Doç. Dr., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, pkocaman@mu.edu.tr

<sup>1175</sup> Arş. Gör., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, orhankahya@mu.edu.tr

<sup>1176</sup> Arş. Gör., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, miracekaraca@hotmail.com

<sup>1177</sup> Prof. Dr., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, kasimyildirim@mu.edu.tr,

<sup>1178</sup> Öğrenci, MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, edaayesil@outlook.com,

<sup>1179</sup> Prof. Dr., MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ, vuralhosgorur@mu.edu.tr

# YATILI İLKÖĞRETİM BÖLGE OKULLARININ SORUNLARINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

VEYSİ BOZKURT<sup>1180</sup>,

## ÖZET

Bu çalışmanın amacı yatılı ilköğretim bölge okullarının sorunlarına ilişkin öğrenci ve öğretmenlerin görüşlerini belirlemektir. Betimsel tarama modeli kullanılarak yapılan çalışmanın evrenini 2009-2010 eğitim öğretim yılında, Bingöl ilinde bulunan 16 YİBO'da öğrenim gören 5354 öğrenci ile 192 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise bu okullardan basit- tesadüfi örnekleme yöntemiyle belirlenen 56 öğretmen ile 430 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma için alan taraması sonucunda öğretmenlerin görüşlerini belirlemek için 42, öğrenci görüşlerini belirlemek için ise 47 maddelik bir anket hazırlanmış ve uzman görüşlerine başvurularak uygulanmıştır. Anket aracılığı ile toplanan verilere, aritmetik ortalama, standart sapma, t testi ve tek yönlü Varyans analizi yapılmıştır. Araştırmada öğretmenler, “olumlu okul iklimi ve velilerle ilişkiler” boyutunda, öğrenciler ise, öğrenci ihtiyaçlarının karşılanması ve sağlık” boyutunda, “nadiren” düzeyinin daha üstünde sorun olduğu görüşündedirler. Yine öğrenciler, “beslenme ve temizlik” boyutunda, “ara sıra” düzeyinde sorun olduğu görüşündedirler.( Necmi GÖKYER,Buca Eğitim Fakültesi Dergisi 30,2011.

**ANAHTAR KELİMELER:** Yatılı ilköğretim Bölge okulu, Okul-Veli ilişkisi, Sağlık ve Beslenme, Pansiyon, Belletici

<sup>1180</sup> Uzm., BATMAN SASON İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, veysibozkurt7272@gmail.com

### ÖZET

Değişen yaşam koşulları ile birlikte örgütlerde ortaya çıkan davranışlar çeşitlenmektedir. İnsanların bir araya gelmesi ile oluşan örgütler bireysel davranışlardan ayrı düşünülemez. Bireylerde, verimliliği etkileyen tembellik davranışı örgütlerde de baş göstermektedir. Literatürde eğitim örgütleri özelinde tembelliği tam olarak açıklayan bir kavrama ve ölçen bir ölçek geliştirme aracına rastlanmamıştır. Bu araştırmanın amacı; örgütsel tembellik ölçeği geliştirmektir. Bu çalışmada, karma araştırma yöntemlerinden keşfedici sıralı karma yöntem kullanılmıştır. Keşfedici sıralı karma yöntem gereği araştırmanın ilk basamağını nitel araştırma oluşturmaktadır. Bu araştırma da ilk olarak nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Bu aşamada, maksimum çeşitlilik ve ölçüt örneklem yöntemiyle belirlenen 6 öğretim elemanı ile yarı-yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşme sorularının hazırlanmasında 2 alan uzmanının görüşleri alınmıştır. Görüşme verilerinden elde edilen sonuçlar içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiş ve beraberinde literatür taranmıştır. Tüm bulgulardan yola çıkılarak 125 maddelik bir madde havuzu hazırlanmıştır. Tekrarlayan ve dilbilgisi kurallarına uymayan maddeler atılmış ve 54 madde elde edilmiştir. Elde edilen madde havuzu ile 22 uzmanın (ölçme değerlendirme, eğitim bilimleri ve dilbilgisi) görüşüne başvurulmuştur. Dönütler doğrultusunda madde elemesi yapılmış ve 32 maddelik bir ölçek elde edilmiştir. Araştırmanın evreni 1286 kişiden oluşmaktadır. Pilot uygulama için her gruptan (profesör, doçent, doktor öğretim üyesi, öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi) seçilen 80'er kişiye yani toplam 400 kişiye mail yolu ile ulaşılmış ve ölçek maddelerini içeren form gönderilmiştir. 177 kişiden alınan yanıtlar ile Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmıştır. KMO katsayısının kabul edilebilir sınırlar ( $0,86 > 0,60$ ) içinde olduğu görülmektedir. Ayrıca Bartlett Testinin ( $p < 0,05$ ) anlamlı çıkması verilerin faktör analizine uygun olduğunu göstermiştir. Güvenirlik katsayısı (Crobach Alfa) .84 çıkmıştır. Bundan yola çıkarak ölçeğin yüksek güvenirliliğe sahip olduğu söylenebilir. Asıl uygulama için 886 kişiye mail yolu ile ölçek formu gönderilerek 352 kişiden yanıt alınmış ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. Pilot uygulamaya dahil edilen kişiler asıl uygulamaya dahil edilmemiştir. Doğrulayıcı faktör analizi uyum indekslerine bakıldığında RMSEA ( $0,07 < 0,08$ ) ve SRMR ( $0,06 < 0,08$ ) değerleri modelin kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir. Son aşamada 21 maddeden oluşan ve 1 kontrol maddesi içeren bir ölçek elde edilmiştir. Literatürde yeni bir kavram olan Örgütsel Tembellik Ölçeğinin (ÖTÖ) literatüre katkı sağlayacağını düşünülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Tembellik, Örgütsel Tembellik, Ölçek Geliştirme

<sup>1181</sup> Öğrenci, AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ, aslikaratas.1344@gmail.com

<sup>1182</sup> Dr. Öğr. Üys., AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ, mehmet.ulutas@adu.edu.tr

# ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİM FAALİYETLERİ, ÖĞRETMEN LİDERLİĞİ VE YAŞAM DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ

ABDURRAHMAN İLĞAN<sup>1183</sup>, OSMAN AKTAN<sup>1184</sup>, MUHAMMAD AKRAM<sup>1185</sup>,

## ÖZET

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin katıldıkları mesleki gelişim (MG) faaliyetlerinin miktarı, bunların demografik değişkenlere göre karşılaştırılması ve bu faaliyetlerin öğretmen liderliği ve yaşam doyumu ile ilişkisini incelemektir. Araştırmanın örneklemini, basit tesadüfi örnekleme tekniği ile belirlenen ve Türkiye'nin çeşitli illerinde görev yapan 821 öğretmen oluşturmuştur. Araştırma kapsamında kullanılan ölçek araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlar şu şekilde özetlenebilir: Öğretmenlerin ders hazırlıkları ve MG faaliyetleri için toplamda haftalık ortalama 30 saat zaman ayırdıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin 2020 takvim yılında bir yıllık süre içinde, en çok MG amaçlı sosyal medyada uzman veya grupları takip ettikleri, yarıya yakınının meslektaşları ile beş ve üzerinde işbirlikli faaliyet yürüttükleri, ortalama üçe yakın kitap ve makale kitap okudukları ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin beşte birinin 2020 yılı içerisinde katılmış oldukları MG faaliyetlerinin sınıf içi öğretim performansları üzerinde olumlu etkisi olmadığını, büyük çoğunluğu ise makul düzey ve üzerinde olumlu etkisi olduğu görüşündedir. Öğretmenlerin MG faaliyetlerinin işlevi ve önemine ilişkin inançları ile 2020 yılında katıldıkları MG faaliyetlerinin toplam sayısı arasında pozitif yönlü, düşük düzeyde anlamlı bir ilişki ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin katıldıkları haftalık ve yıllık PD faaliyetleri ile aylık gelirlerinin liderlik davranışları üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı etkiye; öğretmenlerin liderlik davranışlarının da yaşam doyumları üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı etkiye sahip olduğu ortaya çıkmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Mesleki gelişim, öğretmen liderliği, yaşam doyumu

<sup>1183</sup> Prof. Dr., İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ, abdurrahman.ilgan@idu.edu.tr

<sup>1184</sup> Dr. Öğr. Üys., DÜZCE ÜNİVERSİTESİ, karakteregitimi@gmail.com

<sup>1185</sup> Doç. Dr., DEPARTMENT OF ADVANCED STUDIES IN EDUCATION INSTITUTE OF EDUCATION & RESEARCH UNIVERSITY OF THE PUNJAB- LAHORE- PAKİSTAN, akramue@gmail.com

## **ETKİLİ MESLEKİ GELİŞİM FAALİYETLERİ: ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN NİTEL BİR DESENDE DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI**

OSMAN AKTAN<sup>1186</sup>, ABDURRAHMAN İLÇAN<sup>1187</sup>,

### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin etkili mesleki gelişim faaliyetlerine yönelik görüşlerini belirlemektir. Araştırmada, durum çalışması desenlerinden iç içe geçmiş tek durum deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemine göre farklı illerden seçilen yedi yüz atmış yedi öğretmen oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak görüşme formu kullanılmıştır. Veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın geçerliğini, sağlamak için, inandırıcılık ve aktarılabilirlik; güvenilirlik için ise tutarlılık ve teyit edilebilirlik ölçütleri kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre; etkili mesleki gelişim faaliyetlerinin sahip olduğu ortak özellikleri olarak; öğretmenin öğretim uygulamalarına etkisinin olması, aktif katılım ve uygulama yapmaya imkânı vermesi, işe yaraması, katılımcının ihtiyacına hitap etmesi, içeriğinin güncel olması, uzman kişilerce verilmesi, branşa ve alana özgü olması, öğrenci merkezli olup öğrencinin öğrenme çıktılarına olumlu etki etmesi gibi özellikler öne çıkmıştır. Yapılan analizler sonucunda etkili mesleki gelişim faaliyetlerinin sahip olduğu ortak özelliklere ilişkin; mesleki gelişim faaliyetlerine ilişkin öğretim programları ve mesleki gelişimi kolaylaştıran unsurlar olmak üzere iki tema ortaya çıkmıştır. Etkili mesleki gelişim faaliyetlerinin sahip olduğu ortak özelliklere ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyet, medeni durum, eğitim kademesi, eğitim durumu ve kıdem değişkenlerine göre farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına dayalı olarak, öğretmenlere yönelik mesleki gelişim faaliyetlerinde nitelik ve standartların sağlanması için, mesleki gelişim programlarının ve içeriklerinin gözden geçirilmesi önerilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Mesleki gelişim, öğretmen geliştirme, öğretmen ilerlemesi, nitel desen

<sup>1186</sup> Dr. Öğr. Üys., DÜZCE ÜNİVERSİTESİ, karakteregitimi@gmail.com

<sup>1187</sup> Prof. Dr., İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ, abdurrahman.ilgan@idu.edu.tr

## **ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİM MATERYALLERİ TASARIMINA İLİŞKİN ALGILARI: METAFOR ANALİZİ ÖRNEĞİ**

LEYLA BOSTAN<sup>1188</sup>, REYHAN ÖZ<sup>1189</sup>, YUSUF EREN<sup>1190</sup>, CEVDET ÇALIŞKAN<sup>1191</sup>

### **ÖZET**

Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin öğretim materyalleri tasarımına ilişkin algılarını metaforlar yoluyla tespit etmektir. Bu çalışma nitel bir araştırmadır. Araştırmanın deseni fenomenoloji desenidir. Araştırmanın çalışma grubunu öğretim materyalleri tasarım yarışmasına katılan öğretmenler oluşturmaktadır. Çalışmaya .... 100 öğretmen katılmıştır. Bu öğretmenlerden - “öğretim materyalleri tasarımı .....gibidir. Çünkü.....” ifadesini doldurmaları istenmiştir. Verilerin analizinde “içerik analizi” tekniği uygulanmıştır. Verilerin analizinde öğretmenlerin öğretim materyalleri tasarım kavramına yönelik yazdıkları metaforlar kendi içinde ortak özelliklerine göre kategorilendirilmiştir. Bulgular öğretim materyalleri tasarımının özellikleri ve gelişimsel, eğitimsel yararları başlıkları altında iki ana kategoriden oluşmuştur. Bu kategorilere dayalı oluşturulan alt kategorilerin frekansları alınmıştır. Araştırmanın bulgularında en yüksek frekansa sahip alt kategoriler analiz edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Öğretmen, materyal, tasarım

<sup>1188</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, leylabostan@gmail.com

<sup>1189</sup> Doktora Öğrencisi, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ozz.reyhan@gmail.com

<sup>1190</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, erenyusuff@hotmail.com

<sup>1191</sup> MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, caliskancevdet@windowslive.com

## **EĞİTİCİ EĞİTMENLERİN OKUL DIŞI ÖĞRENMEYE İLİŞKİN KAVRAMSAL ALGILAMALARININ İNCELENMESİ**

**VOLKAN HASAN KAYA<sup>1192</sup>, YASEMİN GÖDEK<sup>1193</sup>, DİLBER POLAT<sup>1194</sup>,**

### **ÖZET**

Okul dışı öğrenme ortamları, öğrenme sürecine zenginlik kazandırmasının yanında kuramdan çok uygulamaya ağırlık vermesi bakımından da oldukça önemlidir. Alanyazın incelendiğinde okul dışı öğrenmelerin “okul dışı eğitim”, “sınıf dışı öğrenme veya ders dışı aktiviteleri”, ve “serbest seçim öğrenme” gibi kavramlarla da ifade edildiği görülmektedir. Okul dışı öğrenme ortamlarının bazı yayınlarda informal eğitim, bazılarında ise non-formal eğitim kapsamında ele alınmış olması bu çalışmanın referans noktasını oluşturmuştur. Bu durumun bir kavram kargaşası olup olmadığının araştırılması dikkate değer bulunmuştur. Bu bağlamda bu çalışmada, okul dışı öğrenme ortamlarında öğretmen ve öğrencilere eğitim veren eğitici öğretmenlerinin görüşlerinin ve “okul dışı öğrenme”, “informal eğitim” ve “non-formal eğitim” kavramlarına ilişkin kavramsal algılamalarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum araştırması modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. 13 eğitici öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilen bu araştırmanın örnekleme seçkisiz olmayan örneklem türlerinden amaçsal örneklemelerden biri olan ölçüt (kriter) örnekleme türü ile belirlenmiştir. Örneklem kriterleri; “okul dışı öğrenme ortamlarına yönelik eğitim almış olmak”, “söz konusu alanda eğitim veriyor olmak” ve “çalışmaya katılımda gönüllü olmak” olarak belirlenmiştir. Okul dışı öğrenme ortamlarına ilişkin kavramsal algıları belirlemek için bu çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen “üç aşamalı teşhis testi” kullanılmıştır. Sonuç olarak eğitici öğretmenlerin okul dışı öğrenme konusunda kullanılan kavramlara ilişkin bilgi eksikliklerinin, hatalı öğrenmelerin ve kavram yanılgılarının olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın sonuçları ışığında eğitici öğretmenlerin konuya ilişkin bilgi eksikliklerini ve kavram yanılgılarını gidermek için özellikle informal ve non-formal öğrenmelerin benzerlikleri ve farklılıkları konusunda basılı ve dijital materyallerin yaygınlaştırılması ayrıca yüz yüze ve çevrimiçi eğitimlerin düzenlenmesi önerilebilir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Non-formal öğrenme, üç aşamalı teşhis testleri, okul dışı öğrenme ortamları, kavram yanılgıları

<sup>1192</sup> Doç. Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, volk.has.an@gmail.com

<sup>1193</sup> Doç. Dr., GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI, ygodek@hotmail.com

<sup>1194</sup> Doç. Dr., AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ, d.polat218@gmail.com



### **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı :Ters yüz sınıf modelinin uyarlanmasına yönelik farklı branşlardaki öğretmenlerin bakış açısını ortaya koymaktır. Örneklem Grubu olasılık temelli olmayan örneklem tekniklerinden amaçlı örnekleme çeşitlerinden maksimum çeşitlilik yöntemiyle seçilen farklı branşlardan toplam 283 öğretmenden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde nitel analiz yöntemlerinden biri olan içerik analizi kullanılmıştır. Çalışma sonucunda farklı branşlarda farklı frekans yüzde oranlarında olsa da genel yüzdelikte öğretmenlerin olumlu bir bakış açısında sahip olduğu görülmektedir. Öğretmenler ters yüz sınıf modelinin uygulanması bakımından yararlı olabileceğine olan bakış açıları daha fazla çıkmıştır. Eğitsel sürece avantaj bakımından kalıcı öğrenmeye katkı sağladığı, istenilen zamanda bilgiye ulaşım sağladığına yönelik kategorilerde frekans ve yüzde oranları fazlayken dezavantajları bakımından fırsat eşitliği imkanı bulunmaması ve teknolojiye ulaşımın her zaman mümkün olmamasına yönelik görüşler de daha fazla olduğu görülmüştür.

**ANAHTAR KELİMELER:** Ters Yüz Sınıf Modeli, Öğretmen Görüşleri, Ters yüz öğrenme

---

<sup>1195</sup> Dr. Öğr. Üys., GİRESUN ÜNİVERSİTESİ, banu.cicek@giresun.edu.tr

### ÖZET

Deneysel sanat atölyesi; temel resim tekniklerine basit bir başlangıcı amaçlamaktadır. Bu atölye çalışması katılımcıları sanatın mutfağına davet eder ve yaratım sürecinin aşamalarını geometrik, soyut kompozisyonlar tasarlayarak yakından tecrübe etme fırsatını sunar. Akrilik bazlı boyalar ile kağıt üzerine, tekniğin sınırlarını sorgulayan çalışmalar üretmeye odaklanır. Kontenjan 8 kişiden oluşmaktadır. Katılımcılarda herhangi bir nitelik aranmamaktadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Soyut sanat, dekoratif sanat, renk algısı, basit uygulama

---

<sup>1196</sup> Öğr. Gör., ERCİYES ÜNİVERSİTESİ, tasci.benna@gmail.com

# **TÜRKİYE VE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDE YÜKSEKÖĞRETİM POLİTİKALARININ ULUSLARARASILAŞMASINA İLİŞKİN KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA**

GÜLSÜN ATANUR BASKAN<sup>1197</sup>, ERKAN SAĞNAK<sup>1198</sup>,

## **ÖZET**

Küreselleşme çağında, yükseköğretimin uluslararasılaşması, neredeyse kaçınılmaz bir eğilim olarak ortaya çıkmış ve birçok ulusun yükseköğretim politikalarında ortak bir arayış haline gelmiştir. Uluslararasılaşma politikaları, dünyanın birçok gelişmiş ülkesi tarafından kendi ülkelerine nitelikli iş gücü edindirmek, bilimin gelişmesinde önder olmak, kendi kültürlerinin devamlılığını sağlamak ve ayrıca sürekli bir gelir elde edebilmek amacıyla geliştirilmektedir. Özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nde ülkeye çeşitli yollarla gelen başarılı öğrenciler ülkenin bilim ve teknolojiye lider olması için önemli bir etken olarak görülürler (Cerna, 2014). Bu araştırmada Türkiye'deki devlet ya da vakıf üniversitelerinin ve Yükseköğretim Kurulu'nun uluslararasılaşma alanında ürettikleri ve uyguladıkları politikalar ile Amerika Birleşik Devletleri yükseköğretim kurumlarının politikaları karşılaştırmalı olarak yer alacaktır. Bu bağlamda bu ülkelere ait uluslararasılaşma politikaları, Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri'ni tercih eden yabancı uyruklu öğrenciler, bu ülkelerde çalışan yabancı uyruklu öğretim elemanları ve üniversitelerin THE (Times Higher Education Rankings) sıralamalarındaki durumları ele alınacaktır. Araştırmada Amerika Birleşik Devletleri'nin karşılaştırmaya esas olarak alınmasının nedeni, dünya ülkeleri arasında Amerika Birleşik Devletleri'ndeki üniversitelerin sıralama ölçütleri bakımından lider olması ve çok sayıda Türk öğrenci ve öğretim üyesinin Amerika Birleşik Devletleri'ndeki yükseköğretim kurumlarını tercih etmesidir. Türkiye'de ve Amerika Birleşik Devletleri'nde yükseköğretim kademesinde uluslararasılaşma politikaları konusunda mevcut durumu ortaya koymaya çalışan bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle tespit etmeyi amaçlayan araştırma modelidir. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2020, s.109). Konuyla ilgili çok sayıda araştırma yapılmış olmasına rağmen, farklı ulusların yükseköğretimde uluslararasılaşma politikalarının karşılaştırılmasına odaklanan nispeten sınırlı sayıda araştırma çalışması bulunmaktadır. Bu araştırma, uluslararasılaşmaya odaklanarak yükseköğretim politikalarının karşılaştırmalı olarak çalışılmasına ilişkin alan yazındaki bir boşluğu doldurmaya çalışmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Politika oluşturma, uluslararasılaşma, yükseköğretim

<sup>1197</sup> Prof. Dr., İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ, gulsunatanurbaskan@gmail.com

<sup>1198</sup> Doktora Öğrencisi, İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ, erkansagnak81@gmail.com

### ÖZET

2019 yılında gerçekleşen Küresel Üniversite Liderleri Forumunda üniversitelerin “geleceğe dayanıklılığını” arttırmak üzere şu konu başlıkları üzerinde durulmuştur:

- Veri okuryazarlığının gelişimi için veri bilimi derslerinin akademik programlara eklenmesi \*Bilim ve teknoloji alanında öğrenim gören öğrencilere etik değerlerin kazandırılması
- Verinin açık kaynak olmasını ve birlikte işlerliğini sağlamak
- Teknolojik araştırmalarda sosyal bilimcilere danışılarak yeni buluşların yararları ve kullanımının topluma açıklanması, bu yolla teknoloji karşıtlığının önlenmesi
- Teknolojiyi kucaklamak, \*İnsan etkileşimini en iyi düzeye çıkarmak,
- İçeriği kişiselleştirmek, \*Daha fazla insana ulaşmaktır (Gast, 2022).

Bu araştırma, belirtilen konu başlıklarında dünya çapında yükseköğretim kurumlarının geleceğe dayanıklılıklarını arttırmaya yönelik çalışmalarından örnekler sunmayı amaçlamaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile tasarlanan araştırmada veriler yazılı ve çevrimiçi kaynaklardan elde edilmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Yükseköğretim, geleceğe dayanıklılık

---

<sup>1199</sup> Prof. Dr., OKAN ÜNİVERSİTESİ, gulsun.baskan@okan.edu.tr

<sup>1200</sup> Doktora Öğrencisi, OKAN ÜNİVERSİTESİ, nvr.bstnc@gmail.com

# **COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİNDE DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ 3. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN - YÜZ YÜZE EĞİTİME YÖNELİK GERİBİLDİRİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: ANKET ÇALIŞMASI**

MERVE NEZİR<sup>1201</sup>, CEMİLE KEDİCİ ALP<sup>1202</sup>,

## **ÖZET**

Bu anket çalışmasının amacı Gazi Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'nde eğitim gören 3. sınıf öğrencilerinin pandemi sebebiyle 2020-2021 eğitim-öğretim yılında yapılan uzaktan eğitim ve 2021-2022 eğitim-öğretim yılı güz döneminde yapılan hibrit eğitimin öğrenciler tarafından geribildirimleri değerlendirmektir.

Çalışmanın örnekleme çalışmaya katılmaya gönüllü, COVID-19 pandemi döneminde diş hekimliği eğitimine web tabanlı olarak uzaktan devam eden 118 lisans öğrencisinden oluşmaktadır. Yapılan anket çalışması altı bölümden ve 18 adet sorudan oluşmaktadır. Anket formları çalışmaya katılmaya gönüllü öğrencilere dağıtıldı ve sorular öğrenciler tarafından cevaplandırıldı. Anket sorularına yanıt veren öğrencilerin kimlik bilgileri anket formlarında bulunmamaktadır. Anket bölümlerinde teorik derslerin, online sınavların ve prelinik derslerin değerlendirilmesiyle ilgili sorular yer almaktadır.

Ankete katılan öğrencilerin %65,3'ü kız öğrencilerden, %34,7'si erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin %6,8'inin online derslere katılmadığı; %13,56'sının dersleri kayıttan izlediği; %18,64'ünün her derse katıldığı; %29,67'sinin derslere çoğunlukla katıldığı; %31,36'sının ise derslere ara sıra katıldığı şeklinde bilgiler alınmıştır. Online yürütülen prelinik derslerin online ödevlerinin değerlendirildiği soruda; öğrencilerin %85,59'unun yüz yüze ödev teslim etmeyi tercih ettiği; %14,41'inin ise online ödev tesliminin yeterli olduğu şeklinde yanıt verdiği belirlenmiştir. Derslerin yüz yüze mi yoksa online mi olmasını tercih ettiğinin sorulduğu soruda ise öğrencilerin %82,20'sinin derslerin yüz yüze yapılmasını tercih ettiği; %17,8'inin ise derslerin online olarak devam edebileceği şeklinde yanıt verdiği belirlenmiştir.

Yapılan bu anket çalışmasında diş hekimliği öğrencilerinin büyük çoğunluğu pratik derslerin ve pratik ders ödevlerinin yüz yüze yapılmasını tercih etmiştir. Pandemi süreci eğitim sistemini ne kadar etkilemiş olsa da el becerisinin büyük önem taşıdığı bir meslek olan diş hekimliğinde; özellikle pratik eğitimin mümkün olduğunca yüz yüze yapılmasının önemi açıktır. Bu sebeple pandemi gibi olağanüstü durumlarda özellikle pratik eğitimin etkilenmemesi adına bazı düzenleme ve değişikliklere öncelik verilmesi düşünülebilir.

**ANAHTAR KELİMELELER:** Covid-19, diş hekimliği, online, yüz yüze, eğitim.

<sup>1201</sup> Arş. Gör., GAZİ ÜNİVERSİTESİ, mervenezir@gazi.edu.tr

<sup>1202</sup> Dr. Öğr. Üys., GAZİ ÜNİVERSİTESİ, cemilealp@gazi.edu.tr

### ÖZET

Özet Birleşmiş Milletler genel kurulu 2015 yılında pek çok ülkenin ve sivil toplum örgütlerinin de katılımıyla gerçekleştirdiği toplantısında sürdürülebilir kalkınma hedeflerini benimsemiş ve 2030 yılına kadar “Yoksulluk”, “Eşitsizlik ve Adaletsizlik” ve “İklim” konularında pek çok hedefler belirlemiştir. Kapsayıcılık kavramı bu hedeflerden özellikle eşitsizlik ve adaletsizlik konusunda dikkat çekmektedir. Küreselleşmenin devam ettiği ekonomik, siyasi sınırların olmadığı bir dünyada birlikte ve bir arada yaşamının en önemli koşullarından biri olarak kapsayıcılık kavramı daha da önem kazanmaktadır. Örgütsel yapılarda çalışanlar dahil olduklarını ve kurumun bir parçası olduklarını o kurumun başarısı için gerekli olduklarını hissettiklerinde tüm yetenek ve becerilerini örgütü amaçlarına ulaştırmak için kullanırlar. İlişkisel liderlik tarzlarından biri olan kapsayıcı liderlik, çalışanları örgütsel kararlara ve önemli konuların tartışılmasına katılmalarını destekleyen, çalışanlardan gelen farklı fikirlere açık ve fikirleri önemseyen liderlik davranışlarını kapsamaktadır (Mitchell ve diğ., 2015:220) Başarıyı elde etmek ve sürdürmek isteyen örgütler için ise liderlerin tutum, davranışları ve becerileri, çeşitlilik ve farklılıkların çoğaldığı bir çalışma ortamında giderek daha da önem kazanmaktadır. Kapsayıcılık kavramı çalışanların kendilerine değer verildiğini ve saygı duyulduğunu hissetmesini sağlamak ve aidiyet hissetmesiyle ilgilidir ki bu ortamı oluşturmak kapsayıcı liderler ile mümkün olabilir. İdeal bir tutum olarak görünen kapsayıcılık kavramının önünde, ayrımcılık, ön yargılar, kalıp yargılar, mikroagresyonlar, yabancılaşma ve dışlanma açık bir şekilde engel olarak durmaktadır (Global Education Monitoring Report, 2020). Farklılıkların neredeyse tek ortak özellik olduğu globalleşen dünyada, kapsayıcılık ve kapsayıcı liderlik farklılıkların değerli kılmanın yollarından biridir (Hollander, 2008).

Liderlik alan yazınında; durumsal, dağıtımçı, dönüştürücü, etkileşimci, hizmetkar, etik ve bunun gibi pek çok ön ek ile tanımlanan liderlik kavramının bu çalışmada yeni bir ön ek olarak kapsayıcılık bağlamından yeniden tanımlanması ve kapsayıcı liderliğin açıklık, ulaşılabilirlik, uygunluk özellikleri ve yükseköğretimde kapsayıcı liderlik uygulamaları üzerinde durulmaktadır.

Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması olarak tasarlanan araştırmada veriler 2014 sonrası yayınlanan “Kapsayıcı liderlik” kavramını açıklayan araştırma makalelerinden elde edilmiştir. İçerik Analizi yöntemiyle veriler analiz edilmiş ve iş dünyasının son yıllarda önemsendiği kapsayıcı liderlik kavramının ilk kez 1999 yılında Amerikan Eğitim Araştırmaları Konferansında sunulmak üzere hazırlanan “Inclusive Leadership For Ethnically Diverse Schools: Initiating And Sustaining Dialogue” adlı çalışmada kullanıldığına, bu çalışmada kullanılan kapsayıcılık kavramının özel olarak engelli öğrencilerin eğitimdeki kapsayıcılığı ve bu öğrenciler için yapılan uygulamaların ne kadar kapsayıcı olduğu üzerine olduğuna, kapsayıcılık kavramının liderlik ile birlikte örgütler açısından kullanılmasının ise 2006 yılında Edmondson ve Nembhard (2006: 948) “Making It Safe: The Effects of Leader Inclusiveness and Professional Status on Psychological Safety and Improvement Efforts in Health Care Teams” adlı makalesinde olduğuna ve liderin kapsayıcılık niteliği olarak kullanıldığına ulaşılmıştır.

<sup>1203</sup> Prof. Dr., OKAN ÜNİVERSİTESİ, gulsun.baskan@okan.edu.tr

<sup>1204</sup> Doktora Öğrencisi, OKAN ÜNİVERSİTESİ, elgiz@izkocluk.com

Kapsayıcı liderlik yaklaşım katılımcılık, farklılıklara saygı ve güçlendirmeyi vurgulamakta, kapsayıcılık ise adil ve eşit davranış ilkesine dayanmaktadır. Yükseköğretim kurumlarında kapsayıcı liderliğin, çoklu kimlikler, çeşitlilik ve farklılıklar çerçevesinde gerek öğretim üyeleri gerekse öğrenciler için kucaklayıcı ve değer veren anlamlı bir öğrenme kültürü için kaçınılmaz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Liderlik, kapsayıcılık, kapsayıcı liderlik

### ÖZET

Bu çalışmada mizaha dayalı STEM eğitiminin nasıl gerçekleştirilebileceğine yönelik teorik ve uygulamaya dayalı bilgilerin verilmesi amaçlanmıştır. Mizah; insanın hayal gücü ve oyun oynama hevesi ile beslenen bir yapıya sahiptir. Bunun doğal sonucu olarak yaratıcılığı teşvik ettiği ve günlük hayatla iç içe olduğu görülmektedir. İşte bu temel bileşenler dikkate alındığında mizah ve STEM eğitimi ortak bir paydada buluşturmak mümkündür. Böylece mizahla ilişkilendirilmiş STEM etkinlikleri ile öğrencilere eğlenceli bir öğrenme ortamı sunulabilir. STEM ve mizahın uygun bir şekilde bir araya getirilmesi genel olarak mizahı seven öğrencilerin fen, teknoloji, mühendislik ve matematik alanlarına yönelik geliştirmekte oldukları teknik bilgilerini daha ilgi çekici bir platforma taşıyabilir. Günlük hayattan alınan mizahi bir unsur STEM tekniklerinin yer aldığı bir etkinliğin içerisine yerleştirilerek STEM ve mizah birleştirilebilir. Bunun yanı sıra bir kavram ya da olgu üzerinden özel bir mizah senaryosu oluşturularak da STEM etkinlikleri ile bütünleştirilebilir. Bu doğrultuda mizaha dayalı STEM uygulamaları için bir teorik çerçeve oluşturulabilir. Ulrich ve Eppinger'in ortaya koydukları altı basamaklı tasarım sürecinden ilham alınarak bir planlama yapılabilir. Bu tasarım sürecinin basamakları sırasıyla planlama, kavram geliştirme, sistem düzeyinde tasarım, detay tasarımı, test etme ve iyileştirme, ve ürün geliştirmedir. STEM ve mizah unsurlarıyla bu basamakları eşleştirdiğimizde planlamayı dikkate alınan öğretim programının hedef ve kazanımlarıyla ilişkilendirilir. Kavram geliştirme basamağında hedef ve kazanıma yönelik bilimsel olgu/fenomen ifade edilir. Sistem düzeyinde tasarım basamağında ise mizah unsuru için içine katılarak bireysel şakalar ve kavramlar oluşturulur. Detay tasarım basamağında oluşturulan senaryoya STEM içerisinde yer alan fen, teknoloji, mühendislik ve matematik disiplinleri ile ilgili her bir içerik yerleştirilir. Test etme ve iyileştirme basamağında mizahla donatılmış STEM tasarımı deneme yanılma yoluyla prova edilmektedir. Son olarak, ürün geliştirme basamağında performans üzerine bir değerlendirme yapılarak geri bildirimler ve provalardan yola çıkarak tasarım geliştirilerek ürün haline getirilir. Mizaha dayalı STEM için birçok örnek vermek mümkündür. Bu çalışmada özellikle Chindogu sanatı ve karikatürler üzerinden uygulamalara yer verilmektedir. Chindogu sanatı diğer adıyla işe yaramayan icatlar hem yeni bir ürün ortaya koyma adına STEM uygulamalarından faydalanırken hem de saçma tasarım önerileri ile mizahi olabiliyorlar. Örneğin, Chindogu sanatı kapsamında geliştirilmiş bir yemek çubuğunda elektrik devreleri ve basit makineler konuları ile fen bilgisinden faydalanılmaktadır. Bu icatta insanların yaşamsal faaliyetlerinden birisi olan yemek yeme ihtiyacını gidermesine yönelik bir tasarım olarak teknoloji kullanılmaktadır. İcatta yemek çubuğuna monte edilen fan ile elde edilen ürün mühendislikten faydalandığını göstermektedir. Gerekli olan hesaplamalar da matematiksel boyutu içermektedir. Tasarımın görsel görünüşündeki ilginçlik ile de mizahi bir ürün haline gelmiştir.

**ANAHTAR KELİMELER:** STEM, Mizah, Mizaha Dayalı STEM

<sup>1205</sup> Dr. Öğr. Üys., KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ, ssahingoz@kastamonu.edu.tr



## **SOSYOLOJİK YAKLAŞIMLAR AÇISINDAN SENDİKAL ÖRGÜTLENME ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME**

TURAN AKMAN ERKİLİÇ<sup>1206</sup>, ENGİN DİLBAZ<sup>1207</sup>,

### **ÖZET**

Mesleki örgütlenme belirli bir meslekte ya da iş kolunda çalışanların mesleki ve kişisel hak ve çıkarlarını korumayı amaçlayan örgütlenmeler olarak tanımlanır. Mesleki örgütlerin dernek, oda, vakıf, baro ve sendika gibi farklı işlev, konum ve niteliklere sahip türleri bulunmaktadır. Mesleki örgütler ayrıca, ekonomik, iş ilişkileri, eğitim-geliştirme, sağlık ve sosyal güvenlik gibi işlevler yüklenirler. Bununla birlikte iş ilişkileri bağlamında üretim süreçlerinde işçi, işveren ve kamu yönetimi üçlüsünün bir ayağını oluştururlar. İş ilişkileri üçlüsünden kamunun yönetimi; yürütme, yasama ve yargı organları aracılığıyla hükmeder. İşverenler, ekonomik güçleri ve üretim araçlarına sahipliklerinden ötürü egemen sosyal katmanı oluştururlar ve işyeri sahipliği gücünü elinde bulundururlar. İşgörenler ise üretim ve tüketimden gelen göreceli bir güce sahiptirler. İşgörenler yani emek üretim faktörlerinden biridir. Emek, üretimin diğer faktörlerinden sosyal, ekonomik ve kültürel olarak farklıdır. Üretim araçlarına sahip olmamaları bağlamında ekonomik olarak güçsüzdürler. Sosyal olarak alt sosyal katmanı oluştururlar. Kültürel olarak kimi meslek öbekleri dışında alt sosyal katmanlara ötelenmiş nitelik gösterirler. Bu bağlamda iş ilişkileri üçlüsünden emeğin örgütlenmesi; sosyal, kültürel, politik ve ekonomik boyutlarıyla diğerlerinden farklı bir gelişim gösterir. Bu gelişim ise tarihsel gelişim sürecinde geniş anlamda mesleki örgütlenme, dar anlamda sendikal örgütlenme olanağını yaratmıştır. Çalışmanın amacı; işlevselci, çatışmacı ve sembolik etkileşimsel yaklaşımların mesleki örgütlenmeye ilişkin görüşlerinin saptanmasıdır. Alan taramasına dayalı bir sistematik derleme araştırması olan bu çalışmada veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İşlevselci yaklaşım sistemin parçaları arasında uyum, denge ve uzlaşma ilişkileri içinde gelişimi amaçlar. Çatışma ve benzeri durumlar olumsuzdur. Kurumlar açık ve kapalı işlevler yüklenir ve toplumsal yaşamın sürmesinin yolu denge, uzlaşma ve işlevlerin yerine getirilmesiyle olanaklıdır. İşlevselci yaklaşım, var olanın iyisini korumayı ve olumsuzun değiştirilmesini benimsemektedir. Çatışmacı yaklaşım toplumun, üretim araçlarına sahipliğe göre sosyal sınıflardan oluştuğu görüşündedir. Çatışma; gelişim ve dönüşümün temel dinamiğidir. Çatışma, eskinin ve olumsuzun yerine yeniyi, olumluyu yaratmaktadır. Tarih sınıflar mücadelesidir ve sınıflar arasındaki çelişkilerin yeniyi yaratma, değişimi oluşturma sürecidir. Sembolik etkileşimsel yaklaşım psiko-sosyal yönelimli bir mikro yaklaşımdır. Davranış ve olayların, bireylerin çevre ve kültürle etkileşiminin sonucu olduğunu vurgulamaktadır. Kurumlarda ve insan davranışlarında semboller ve enformel boyut etkilidir. Örtük programların veya durumların insan üzerinde etkisi yüksektir. Etkileşim, sembol ve enformel ilişkiler kurumsal kültürde belirleyici etkili değişkenlerden biridir. Mesleki örgütlenme bakımından işlevselciler, görece işleyişi bozmayacak bir örgütlenmeden yanadır. Özcesi işlevselciler, mesleki örgütlenme toplumun işlevleriyle çatışmıyorsa görece destekçi; çatışmıyorsa karşıt durumundadır. Çatışmacı yaklaşım ya da sosyalistler mesleki örgütlenmeden yanadırlar. Mesleki örgütlenmeyi, özellikle sendikal örgütlenmeyi sınıf mücadelesinin bir temel dinamiği olarak görürler. Sınıf mücadelesi ve demokrasi için mesleki örgütlenme bir gerekliliktir. Ancak sosyalist modellerin politik pratiğinde sendikaların, tek partinin

<sup>1206</sup> Doç. Dr., ANADOLU ÜNİVERSİTESİ, terkilic@anadolu.edu.tr

<sup>1207</sup> Dr., MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, engndilbaz@hotmail.com

korporatist elemanı gibi işlev gördüğü bir gerçekliktir. Sembolik etkileşimsel yaklaşım, mesleki örgütlenme açısından psiko-sosyal boyuttaki niteliği ile etkili olmaktadır. İşgörenlerin mesleki örgütlenmeye olumlu tavrı, ancak psikolojik yarar görmesi ya da kazanımlarının olması gibi değişkenlere bağımlılık gösterir. Özcesi sembolik etkileşimsel yaklaşıma göre örgütlenme psiko-sosyal edinimlere bağlıdır ve örgütlerin kazanım tarafı ile doğrudan ilgilidir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Çatışmacı yaklaşım, İşlevselci yaklaşım, Mesleki örgütlenme

# TÜRKİYE’DE STEM EĞİTİMİNİN ARAŞTIRILMASI VE YENİ BİR EĞİTİM MODELİ ÖNERİLMESİ

MUSTAFA ÖRGÜT<sup>1208</sup>, ÜNAL KURT<sup>1209</sup>,

## ÖZET

Bu çalışmanın amacı Türkiye’de uygulanmakta olan STEM eğitimi modellerini incelemek ve literatüre dayalı olarak yeni bir model önerisi getirmektir. Bu çalışma nitel bir araştırma olarak desenlenmiştir. Araştırmacılar belirli bir problem üzerine odaklanmak, doğal ortamında veri toplamak ve tümevarım yöntemi ile analiz yaparak belirli kod, kategori ve temaları ortaya çıkarmak için nitel araştırma modelini benimserler. Bu tür araştırmalarda ele alınan durumlar ayrıntılı bir şekilde araştırılmakta, “Ne” oldukları betimlenmeye çalışılmaktadır. Nitel araştırmalar aracılığıyla araştırmacılar olguların taşıdığı anlamları incelemekte ve bunlar üzerinden anlamlandırma işlemi gerçekleştirmektedir. Nitel araştırmalar araştırmacının gözlem, görüşme ve belge incelemesi yoluyla elde ettiği verileri tümevarımcı bir anlayışla yorumlamasına imkân tanır. Bu araştırma bir yönüyle de betimsel bir araştırmadır. Şöyle ki betimsel araştırmalar var olan bir durumu olduğu gibi belirlemeye yönelik araştırmalardır. Bu doğrultuda nitel araştırma yönteminin Türkiye’de STEM eğitimindeki güçlü ve zayıf yönlerin belirlenerek STEM eğitime yönelik bir model önerisi sunmayı amaçlayan bu araştırmanın amacına uygun olduğu söylenebilir. Bu araştırmanın konusunu oluşturan Türkiye’de STEM teması kapsamında 2000-2022 yılları arasında STEM ile ilgili yapılan yüksek lisans ve doktora tezleri ile araştırma makaleleri bu araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Bu evrende yer alan yüksek lisans ve doktora tezleri ile araştırma makaleleri arasında “STEM Eğitimi” ile ilgili olan araştırmalar da bu çalışmanın örneğini oluşturmaktadır. Bu doğrultuda Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Veritabanı başta olmak üzere, TÜBİTAK ULAKBİM kapsamında DergiPark, EBSCOHOST, ERIC, Web of Science, Google Scholar gibi veri tabanları üzerinden “STEM”, “STEM Eğitimi”, “STEM Eğitim Modeli” gibi anahtar kelimelerle ilgili yayınlar araştırılmıştır. Bu araştırmada veriler doküman incelemesi (belgesel tarama) yöntemi ile elde edilmiştir. Doküman incelemesi özellikle eğitim bilimleri alanında gerçekleştirilen nitel araştırmalarda görüşme, gözlem gibi teknikler gibi sıklıkla kullanılan bir veri toplama tekniğidir. Doküman incelemesi araştırmada ele alınan olgu hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır. Bu analiz türünde amaç elde edilmiş olan bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulmasıdır. Bu araştırmada doküman incelemesi yöntemiyle elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanır. Görüşmeler aracılığı ile elde edilen veriler ayıklama (condensing), kodlama (coding), kategorileştirme (categorizing) ve teori oluşturma (theorizing) olmak üzere dört aşamalı bir süreçte analiz edilmiştir. Araştırmanın analiz süreci devam etmektedir. Analiz sürecinin ardından bulguların sunulması, tartışma ve sonuç ve sonrasında öneriler bölümleri ile araştırma sonlandırılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** STEM, FeTeMM, Yapısal, İnsan Kaynakları, Politik, Sembolik

<sup>1208</sup> Öğretmen, AMASYA VALİLİĞİ, mustafaorgut@hotmail.com

<sup>1209</sup> Doç. Dr., AMASYA ÜNİVERSİTESİ, mustafaorgut@hotmail.com

### ÖZET

Eğitim teknolojisi alanında ortaya çıkan yeni ürünler, örgün eğitimde öğrenci başarısını arttırma, öğrenciyi derste aktif kılma ve gelişen dünyaya ayak uydurma amaçlarıyla giderek yaygınlaşan bir biçimde ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Bu teknolojiler ile ışığına eğitilen bireyler endüstrinin, iş hayatının gereksinimini karşılayacak bilgi ile donatılmalıdır. Bu nedenle öğretmenlerin lisans eğitimlerinde teknolojiyi derslerinde nasıl kullanacaklarını öğrenmeli ve değişen şartlara göre hizmet içi eğitim ile bilgileri yenilenmelidir. Öncelikle teknolojiyi öğretmen kullanmalı ki öğrencisine gerekli bilgileri aktarabilmelidir. Bu çalışmada ortaokullar da kullanılan teknolojik araç ve gereçler ile ilgili Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından uygulamaya konulan projelerin uygulanması ile ilgili öğretmen görüşlerinin incelenerek teknolojik gelişmenin eğitime olumlu ve olumsuz katkıları incelenmiştir. Teknolojinin eğitimde kullanılmasına yönelik öğretmenlerin görüşlerini ortaya koymaya çalışan bu araştırma Trabzon ilinin en az bir ilçesinden olmak üzere en az 8 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Görüşülen öğretmenlerin teknolojik derslerinde ne kadar kullandıkları, hangi amaçla kullandıkları, teknolojinin olumlu ve olumsuz yönleri hakkında araç-gereçler hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları ve bu araçları kullanma düzeyleri sorgulanmıştır. Örneklem seçiminde gönüllü örnekleme yoluna gidilip, çalışmanın evreni ise Trabzon ilindeki öğretmenler olarak tanımlanmıştır. Araştırma tanımlayıcı tipteki bir çalışmadır. Öğretmenlerin deneyimlerinden yola çıkarak çalışmanın bütüncül analiz edilebilmesi için araştırma nitel analiz desenlerinden 'durum çalışması' olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma yapılırken Birincil Nitel Veri Kaynakları kullanılmıştır. Verilerin toplanması sürecinde öğretmenlere, demografik özelliklerini, eğitimde teknoloji kullanma amaçlarını, eğitimde teknolojiyi kullanmanın pedagojik sonuçlarını, olası önerilerini içeren görüş formu yüz yüze görüşme (mülakat) yoluyla uygulanıp, görüşme öğretmenlerin izni ile ses kaydına alınmıştır. Verilerin analizi için katılımcı görüşleri dikte çalışmaları yapıp frekans ve görüş çizelgeleri hazırlanmıştır.. Bu doğrultuda açık uçlu 13 soruluk görüşme Fen ve Teknoloji Öğretmenleri, Matematik Öğretmenleri, Türkçe Öğretmenleri ve Görsel Sanatlar öğretmenlerinden oluşan 8 kişiye uygulanmıştır. Görüşme modelinde olan bu araştırmanın sonucunda Fen ve Teknoloji Öğretmenleri, Matematik Öğretmenleri, Türkçe Öğretmenleri ve Görsel Sanatlar öğretmenlerinin de teknolojik araç-gereçleri ve projeleri hakkındaki bilgi ve kullanım düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular ışığında bu düzeyin yükseltilmesi adına alana özgü ölçme-değerlendirme kılavuz kitaplarının hazırlanması önerisinde bulunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELER:** Eğitim, Öğretme-Öğrenme Süreci Öğretim Süreci, Teknoloji, Yenilik

<sup>1210</sup> Öğretmen, KİNYAS KARTAL ORTAOKULU,

<sup>1211</sup> Öğretmen, aysecoban983@gmail.com

# İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖRÜNTÜ GENELLEME PROBLEMLERİNDEKİ ZİHİNSEL ALIŞKANLIKLARININ İNCELENMESİ

İREM COŞKUN<sup>1212</sup>, SABAHATTİN ERYALÇIN<sup>1213</sup>, DENİZ ÖZEN ÜNAL<sup>1214</sup>, ERSEN YAZICI<sup>1215</sup>,

## ÖZET

Zihinsel alışkanlıklar, kişinin problem çözümünde doğru sonuca ulaşabilmek için kendi repertuarındaki muhtemel veya uygulayabileceği stratejilerdir. Bireyin matematiksel bir problem durumu karşısında uyguladığı beceriler yoluyla ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada, ilköğretim matematik öğretmeni adaylarının şekil örüntüleri problemleri ile karşılaştıkları durumdaki zihinsel alışkanlıklarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma yöntemi olarak nitel çalışma deseni olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesi ilköğretim matematik öğretmenliği programı 3. sınıfında öğrenim gören 23 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Veriler literatürden uyarlanan lineer ve kuadratik örüntü genelleme problemlerini içeren dört açık uçlu problem aracılığıyla toplanmıştır. Çalışma bazı öğrenciler ile problem çözme süreci hakkında detaylı bilgi elde edebilmek için görüşmeler ile desteklenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Analiz sürecinde kuramsal çerçeve olarak Eroğlu (2021)' in şekil örüntüleri için önerdiği zihnin alışkanlıkları çatısı kullanılmıştır. Bu kapsamda zihinsel alışkanlıklar, yapma-tersini yapma, ilişkilerle muhakeme, değişmezleri araştırma, fikirleri genelleme-kural oluşturma, keşif ve yansıtmayı dengeleme şeklinde kodlanmıştır. Araştırmanın sonucunda ilköğretim matematik öğretmen adaylarının tümünün ilişkilendirme alışkanlığına sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca öğretmen adaylarının keşif ve yansıtmayı dengeleme alışkanlığını diğer alışkanlıklara nazaran görülmüştür. Araştırmada problemlerde yer alan örüntü türlerinin zihinsel alışkanlıkları etkilemediği gözlenmiştir. İlköğretim matematik öğretmeni adaylarının örüntü genelleme problemlerindeki zihinsel alışkanlıklarını ortaya koyan bu çalışma sonucunda, problemlerin çözümünde kısmen benzer alışkanlıklar gözlemlenmektedir. Zihinsel alışkanlıkları ortaya çıkaracak türdeki soruların geliştirilmesi ve uygulanması önerilmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Zihinsel alışkanlıklar,, cebirsel düşünme, matematiksel düşünme ,örüntü, örüntü genelleme, cebir

<sup>1212</sup> Arş. Gör., AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ, irem.coskun@adu.edu.tr

<sup>1213</sup> Öğrenci, AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ, sabahattin.eryalcin09@gmail.com

<sup>1214</sup> Dr. Öğr. Üys., AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ, deniz.ozen@adu.edu.tr

<sup>1215</sup> Prof. Dr., AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ, ersenyazici@gmail.com

## **OKUL YÖNETİCİLERİNİN KIRICI YÖNETİCİ-LİDER DAVRANIŞLARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ (GİRNE ÖRNEĞİ)**

---

**ÖZLEM EKİNCİ<sup>1216</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırmanın temel amacı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 2019-2020 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda Girne İlçesi'nde bulunan özel ve devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin kırıci yönetici-lider davranışlarına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu araştırma nicel bir araştırma olup tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri kırıci yönetici-lider davranış ölçeği ile toplanmıştır. Okul yöneticilerinin kırıci yönetici lider davranışlarının kırıci, kendini beğenmiş ve çıkarıcı davranış boyutlarından oluştuğu ve bu davranışların orta derecede gösterildiği saptanmıştır. Öğretmenlerin mesleki kıdeme göre kırıci yönetici, lider davranışına ilişkin görüşleri arasında farklılık saptanmıştır. Mesleki kıdemi az olan öğretmenler, mesleki kıdemi fazla olan öğretmenlere göre yöneticilerinin gösterdiği davranışları daha fazla kırıci, kendini beğenmiş ve çıkarıcı bulmaktadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Toksik liderlik, kırıci, kendini eğenmiş, çıkarıcı, yönetici-lider davranışı

---

<sup>1216</sup> Uzm., GİRNE AMERİKAN ÜNİVERSİTESİ, ozlemekinci1992@hotmail.com

## COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE ÖĞRETMENLERİN UZAKTAN EĞİTİM DENEYİMLERİ

DİDEM KOŞAR<sup>1217</sup>, NAZAN BAKIR<sup>1218</sup>,

### ÖZET

Dünyanın herhangi bir yerinde ortaya çıkan yeni veya değişime açık bir bulaşıcı hastalık, çok uzak mekânlara bile kolayca ve hızlı bir şekilde ulaşabilmekte, tüm dünyayı etkisi altına alan salgınlara yol açabilmektedir (Aksakoğlu, 2008). Bundan dolayı eğitimde beklenmedik durumlarla karşılaşıldığında, Covid-19 pandemi sürecinde ortaya çıktığı gibi teknolojik araçların yoğunlukla kullanıldığı bir süreç başlayabilmektedir. Eğitim yöneticileri de öğrencilerin eğitim ihtiyacını karşılamak adına uzaktan eğitim ile çözümler üretmektedir. Covid 19 sürecinde öğrencilerin evlerinde uzaktan, çevrimiçi katılım ile eğitim sürecine devamı sağlanmıştır. Bu kapsamda yer ve zaman sınırlaması olmadan, öğrencilerin hızlarına göre düzenleyebildikleri ve teknoloji ile donatılmış ortamlara geçerek eğitime devam ettikleri görülmektedir (Aslantaş, 2010; Elitaş, 2017; Elyazgi, Mahrin, Rahim ve İmtiaz, 2014; Pınar ve Dönel Akgül, 2020). Uzaktan eğitimle ilgili çalışmalar incelendiğinde Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlı kurumlarda çalışan öğretmenlere yönelik çalışmaların (Çakmak ve Taşkiran, 2017; Kalemkuş, 2016; Kartal, 2017; Saklan ve Ünal, 2019) yoğunlukta olduğu gözlemlenmiştir. Bu çalışmada Covid 19 pandemi sürecinde öğretmenlerin uzaktan eğitim deneyimlerinin ortaya konması amaçlanmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlara yanıt aranacaktır.

- Covid-19 pandemi sürecindeki uzaktan eğitim çalışmalarının sunduğu avantajlar ve dezavantajlara ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
- Covid-19 pandemi sürecindeki uzaktan eğitim çalışmalarında öğretmenlerin uzaktan eğitim öğretim sürecini yürütme yeterliklerine ilişkin görüşleri nasıldır?
- Covid-19 pandemi sürecindeki uzaktan eğitim çalışmalarında yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
- Covid-19 pandemi sürecindeki uzaktan eğitim çalışmalarında yaşanan sorunların çözümüne ilişkin öğretmenlerin görüşleri nelerdir?

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim desenindedir. Araştırmada derinlemesine incelenen olgu Covid 19 sürecinde öğretmenlerin uzaktan eğitim deneyimleri ve yaşantılarıdır; ayrıca veri toplama aracı olarak görüşme kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'nin Diyarbakır ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokul kademesinde görev yapan ve maksimum çeşitlilik örnekleme ile seçilen 15 öğretmen oluşturmaktadır. Görüşmeler araştırmacıların geliştirdiği yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak Covid-19 pandemisine bağlı olarak sosyal mesafe kurallarına uygun şekilde öğretmenlerle yüz yüze ya da çevrim içi olarak yürütülmüştür. Bulgular Araştırma verilerinin analizi devam etmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Pandemi, uzaktan eğitim, öğretmenlik mesleği

<sup>1217</sup> Doç. Dr., HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ, didemarlikosar@gmail.com

<sup>1218</sup> Öğretmen, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, nazanbkr@gmail.com

## **“ANADOLU'NUN İMZALARI-TAHTA BASKI UYGULAMA/BOYALARIN KİMYASI, SEMBOLLER VE GEOMETRİ”**

**HAVVA GEYLAN<sup>1219</sup>, TUĞBA SONGUR KARAKURT<sup>1220</sup>, BERRİN ÜSTOĞLU<sup>1221</sup>, AYSUN YILMAZ<sup>1222</sup>,**

### **ÖZET**

Bu çalışmada kültürel mirasımız olan Tahta baskı uygulamalarında kullanılan semboller ve kimyasal doğal boyalar Anadolu'nun imzaları olarak kabul edilmiştir. Çalışma orijinal motifler ve boylarla uygulanacaktır. Kullanılan malzemelerin gelenekte kullanıldığı gibi orijinal olmasına özen gösterilecektir. Özellikle doğa unsurları(geyik, at, kuş, horoz, tavus kuşu, tek geyik, çift geyik, mektup kuşları, yıldız, hilal, Hitit Güneşi) ve geometrik şekiller (eli belinde) kullanılacaktır. Tahta baskıda kullanılan ıhlamur ağacının özelliği (damarsız ve kolay oyulabilir olması), tarihçesi, tahta baskının ülkemizde uygulandığı şehirler ve nedenleri ile ilgili kısa bilgilendirmeler yapılacaktır. Uygulama sırasında kullanılan doğal boyların hammaddeleri, ağacın özelliği, motiflerin anlamları, geometrik yerleşimi ile ilgili bilgilendirmeler yapılacaktır. Bu çalışmada katılımcılar kendi bez çantalarını istedikleri motiflerle tasarlayacak, boylar, kalıplar ve sembollerin dili ile ilgili bilgi sahibi olacaktır. Kültürel unsurları kazanım odaklı disiplinlerarası bir yaklaşımla eğitimde kullanma ile ilgili fırsat sahibi olacaklardır. Bilim- Toplum iletişimine örnek olan aile atölyeleri STEM yaklaşımı ile ilgili hem öğrenciye hem de veliye farkındalık kazandıracak disiplinler arası bir çalışmadır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Atölye, aileatölyesi, aile, sosyalmüfredat, STEM, bilim, matematik, kimya, girişimcilik, kültürelmirasaktarımı, kültürelmiras, entegrasyon, teknoloji, teknoloji, bilimtoplumiletişimi, kuşaklararasıiletişim, 21.yybecerileri,

<sup>1219</sup> Öğretmen, HACI SABANCI ORTAOKULU, havvageylan@hotmail.com

<sup>1220</sup> Öğretmen, HACI SABANCI ORTAOKULU, havvageylan@hotmail.com

<sup>1221</sup> Öğretmen, HACI SABANCI ORTAOKULU, havvageylan@hotmail.com

<sup>1222</sup> Öğretmen, HACI SABANCI ORTAOKULU, havvageylan@hotmail.com



# **ERGENLERDE ÖZNEL İYİ OLUŞ VE ÖZ YETERLİK ARASINDAKİ İLİŞKİDE UMUDUN VE KÖTÜMSERLİKLE BAŞA ÇIKMANIN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ**

NAİLE OSMANOĞLU<sup>1223</sup>, ALİ ERYILMAZ<sup>1224</sup>,

## **ÖZET**

Ergenlik dönemi kişilerin yetişkinlik basamağına adım attığı ve pek çok değişime uğradığı bir gelişim basamağıdır. Bu dönemde ergenler fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal açıdan değişimler yaşarlar. Ergenlerin yaşadıkları bu gelişim döneminde, ruh sağlıklarını değerlendirmek için öznel iyi oluş önemli bir göstergedir. Literatür incelendiğinde öznel iyi oluşun ve mutluluğun eşdeğer kavramlar olarak kullanıldığı görülmüştür. Buna göre ergenler için öznel iyi oluşu neyin yordadığını ve ilişkili olduğu kavramları anlamak önemlidir. Öznel iyi oluşu yordayan kavramlar arasında öz yeterlik bulunmaktadır. Bu araştırmanın amacı, ergenlerin öznel iyi oluş düzeyleri ve öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkide umut ve kötümserlikle başa çıkmanın aracılık edip etmediğini incelemektir. Araştırma hipotezlerinin doğru olup olmadığını test etmek için değişkenler kullanılarak kurulan model, yapısal eşitlik modeli kullanılarak test edilecektir. Araştırmanın örneklemini 2021-2022 eğitim öğretim yılında İstanbul Kadıköy’de bulunan çeşitli devlet okullarında öğrenim görmekte olan 500 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Örneklem tabakalı örnekleme yöntemi kullanılarak oluşturulmuştur. Araştırmada katılımcılardan veri toplamak için araştırmacı tarafından oluşturulan “Kişisel Bilgi Formu”, “Ergen Öznel İyi Oluş Ölçeği”, “Bilinçli Farkındalık Temelli Öz-Yeterlik Ölçeği”, “Sürekli Umut Ölçeği”, “Kötümserliği Aktive Eden Olaylarla Başa Çıkma Ölçeği”, “Yaşam Doyumu Ölçeği” ile “Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde değişkenler arası ilişkiyi incelemek için Çoklu Regresyon Analizi ve Yapısal Eşitlik Modellemesi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular sözlü bildiride sunulacaktır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Öznel iyi oluş, öz yeterlik, umut, kötümserlikle başa çıkma

<sup>1223</sup> Öğrenci, YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, osmanoglunaile@gmail.com

<sup>1224</sup> Prof. Dr., YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, erali76@hotmail.com

## **ORTAOKUL KURUMLARINDA ÇALIŞAN YÖNETİCİLERİN YÖNETİMSEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

**ENDER KAZAK<sup>1225</sup>, BURHAN ÇETİN<sup>1226</sup>,**

### **ÖZET**

Bu araştırma, ortaokul kurumlarında çalışan yöneticilerin yönetimsel sorunlarını tespit etmek ve bu sorunlara yönelik çözüm yollarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma, nitel araştırma yöntemine dayalı olup olgubilim deseninde yürütülmüştür. Çalışma grubunu, 2021-2022 öğretim yılında Düzce il merkezindeki ortaokullarda görev yapan 10 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırmada iki açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen anlatımlar içerik analiziyle ayrıntılı olarak incelenmiştir. Araştırmada yapılan içerik analizi sonucunda, okul yöneticilerinin görüşlerine göre; finansman ile ilgili sorunlar, personel ile ilgili sorunlar, öğrencilerle ilgili sorunlar, velilerle ilgili sorunlar, yasal mevzuatla ilgili sorunlar alt temaları elde edilmiştir. Yöneticiler, tecrübelerinden yararlanarak sorunların çözümü için önerilerde bulunmuştur. Okullara ödenek aktarılması, personelin nitelikli hizmet içi eğitime alınması, öğrenci davranışlarını düzeltmek için veli görüşmeleri yapılması, velilerin okul katılımı ve eğitime ilgisini artırmak için eğitimler verilmesi ve tüm eğitim personeli için öğretmenlik meslek kanunu çıkarılması gibi çözümler sunmuşlardır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul Yöneticisi, Ortaokul, Yönetimsel Sorun

<sup>1225</sup> Dr. Öğr. Üys., enderkazak81@hotmail.com

<sup>1226</sup> Öğretmen, GAZİ MUSTAFA KEMAL ORTAOKULU, burhancetin0640@gmail.com

# GÖREVE YENİ BAŞLAYAN OKUL YÖNETİCİLERİNİN KARŞILAŞTIĞI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

ENDER KAZAK<sup>1227</sup>, KENAN SARIAVCI<sup>1228</sup>,

## ÖZET

Okullarda görev yapan yöneticilerin, göreve ilk başladıkları andan itibaren görevleri ile ilgili sorun yaşamamaları, okulun tüm süreçleri ve çıktıları üzerinde büyük etkilere sahiptir. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda göreve yeni başlayan okul yöneticilerinin, görevlerini yaparken karşılaştıkları sorunlar, nedenleri, çözüm önerileri konusundaki görüş ve önerilerini belirlemeye çalışan bu araştırma bu anlamda önemlidir. Bu araştırmada, göreve yeni başlayan okul yöneticilerinin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim öğretim yılında İstanbul Zeytinburnu ilçesinde bulunan Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan 15 okul yöneticisi oluşturmuştur. Çalışma, nitel araştırma desenlerinden biri olan olgubilim deseninde yürütülmüştür. Göreve yeni başlayan okul yöneticilerinin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri hakkında derinlemesine bilgi edinebilmek amacıyla yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; öğretmenlerle ilgili yaşanan sorunlar, öğrencilerle ilgili yaşanan sorunlar, diğer yöneticilerle ilgili yaşanan sorunlar ve yöneticinin kendisinden kaynaklı yaşanan sorunlar alt temalarına ulaşılmıştır. Katılımcılardan elde edilen görüşler doğrultusunda üretilen çözüm önerileri, insani yeterlikler ve mesleki yeterlikler olmak üzere iki alt temada toplanmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul Yöneticisi, Göreve Yeni Başlama, Okul Yönetimi

<sup>1227</sup> Dr. Öğr. Üys., enderkazak81@hotmail.com

<sup>1228</sup> Öğretmen, MUHSİN ERTUĞRUL MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ, kenansariavci@gmail.com

# ZİRAAT FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRE HAKKINDAKİ EĞİTİMLERİ VE EĞİLİMLERİ: ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

ÖZGE CAN NİYAZ<sup>1229</sup>, ALPTEKİN MERT YILMAZ<sup>1230</sup>,

## ÖZET

Tarım ekonomisi biliminde çevre ve doğal kaynaklar, temel üretim faktörlerinden biridir. Bu kapsamda ziraat mühendisliği eğitimi, tarımsal üretimin her aşamasında etkin ve verimli olacak yöntemlerin yanı sıra çevre açısından sürdürülebilir üretim yöntemlerinin de seçimini gerektirmektedir. Bu nedenle bu çalışmanın amacı Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğrencilerinin çevre hakkındaki eğitimlerinin ve eğilimlerinin belirlenmesidir. Araştırma kapsamında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde okuyan 18 ile 28 yaş arasındaki 432 ziraat mühendisliği öğrencisi ile yüz yüze anket yapılmıştır. Anketten elde edilen birincil veriler temel istatistiki hesaplamalar ile verilmiştir. Buna göre Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğrencileri çevre bilinçlerinin oluşmasında ailelerinin, öğretmenlerinin ve tüm seviye okullarda aldıkları eğitimlerin etkili olduğunu düşünmektedir. Ziraat fakültesi öğrencileri üniversite eğitimleri boyunca çevre ile ilgili zorunlu ve seçmeli olarak çeşitli dersler almaktadır. Çevre ile ilgili dersler, seçmeli olduğu takdirde öğrencilerin dörtte üçü bu dersleri seçmemektedir. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğrencileri, çevre sorunlarının tamamını çok önemli görmektedir. Buna rağmen araştırma kapsamındaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (% 93,1) herhangi bir çevre kuruluşuna üye değildir. Yine, araştırma kapsamındaki öğrencilerin büyük çoğunluğu (% 99,3) çevre ile ilgili yayınlara aboneliği bulunmamaktadır. Araştırma kapsamındaki öğrencilerin % 77,3'ü kendini çevreye duyarlı ve saygılı olarak tanımlarken % 22,7'si çevreye karşı nötr olduklarını ifade etmiştir. Araştırma sonucuna göre Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğrencileri, çevre sorunlarının farkında olmalarına rağmen aktif bir şekilde çevre çalışmalarında yer almamaktadır. Sonuç olarak, ziraat mühendisliği öğrencilerine verilen çevre içerikli derslerin uygulamaya yönelik olarak planlanması yararlı görülmektedir.

**ANAHTAR KELİMELER:** Çevre, Eğitim, Ziraat

<sup>1229</sup> Dr. Öğr. Üys., ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ, ozgecanniyaz@comu.edu.tr

<sup>1230</sup> Arş. Gör., KOCAEL ÜNİVERSİTESİ, alptekin.yilmaz@kocaeli.edu.tr

# **FARKLI ÖĞRETİM KADEMELERİNDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN FETEMM (STEM) FARKINDALIKLARI: ANKARA İLİ ÖRNEĞİ**

ÇİĞDEM KARAKAYA<sup>1231</sup>,

## **ÖZET**

Bu araştırmada, Ankara ilinde, okul öncesi-ilkokul-ortaokul-lise kademelerindeki devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin FeTeMM farkındalıklarının incelenmesi amaçlanmıştır. Tarama modelinin kullanıldığı bu araştırma Ankara ilinde bulunan devlet okullarında farklı branşlarda görev yapan ve “STEM Projesi Hazırlama” eğitimine gönüllü olarak katılım sağlayan öğretmenler (N=276) ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara STEM eğitimi öncesinde Mustafa Çevik tarafından geliştirilen (r= 0,615 ve p=,001) çoktan seçmeli sorulardan oluşan “FeTeMM Farkındalık Ölçeği” uygulanmıştır. Beşli Likert türünde hazırlanmış olan 15 maddelik bu ölçek 3 alt boyuttan (“Öğrenciye Etkisi”, “Derse Etkisi” ve “Öğretmene Etkisi” ) oluşmaktadır. Ölçekte iki madde olumsuz yargı içermektedir. Olumsuz ifade edilmiş maddeler ters yönde puanlanmıştır. Veri analizi sürecinde, toplanan verilerin istatistiksel çözümlenmesi SPSS 18 (Statistical Packet for Social Sciences) paket programından yararlanılarak yapılmıştır. Veriler parametrik dağılmadığı için analizler non-parametrik testler kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde verilerin dağılımları ve grupların dengeli olup olmamasına bağlı olarak ikili grup karşılaştırmalarında Mann Whitney-U testi, ikiden fazla grupların karşılaştırılmasında ise Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Bu çalışmada farklı öğretim kademelerinden öğretmenlerin belirlenen değişkenlere göre FeTeMM farkındalık düzeyleri ile ilişkisi ölçülmüş ve elde edilen sonuçlar literatür bağlamında tartışılmıştır.

**ANAHTAR KELİMELEER:** STEM, FeTeMM, Öğretmen Eğitimi

<sup>1231</sup> Doktora Öğrencisi, karakayacigdem80@gmail.com

# **LİSE ÖĞRENCİLERİNİN OKULA BAĞLILIKLARI İLE OKUL İKLİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ**

MÜNEVVER ÇETİN<sup>1232</sup>, NURBEYZA GÜNEŞ<sup>1233</sup>,

## **ÖZET**

Bu araştırmanın amacı; lise öğrencilerinin okula bağlılıkları ile okul iklimi arasındaki ilişkileri incelemektir. Bu amaç doğrultusunda nicel araştırma yöntemleri kullanılarak tasarlanan araştırmanın evrenini İstanbul Kartal'da bulunan tüm resmi ortaöğretim kurumları, örneklemini ise; 2020-2021 eğitim-öğretim yılında bu okullarda eğitim görmekte olan 1873 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini belirlerken tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; Kişisel Bilgi Formu, Okul İklimi Ölçeği ve Okula Bağlılık Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmada toplanan veriler SPSS 25.0 programıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde okul iklimi ve okula bağlılık arasındaki ilişkileri incelemek için okula bağlılığının okul iklimi tarafından yordanıp yordanmadığı ile ilgili doğrudan etkilere odaklanan yordayıcı korelasyon yöntemi ve tarama modellerinden biri olan betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin analizinde; Basit Doğrusal Regresyon Analizi ve Çok Değişkenli Regresyon Analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; lise öğrencilerinin genel anlamda okula bağlılıklarının yüksek olduğu, okul ikliminin okula bağlılığı anlamlı bir şekilde yordadığı sonucu elde edilmiştir. Araştırma bulguları doğrultusunda; öğrencilerin okula bağlılığını artırmaya yönelik önerilerde bulunulmuştur.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Okul iklimi, okula bağlılık, öğrenci

<sup>1232</sup> Prof. Dr., MARMARA ÜNİVERSİTESİ, mcerin@marmara.edu.tr

<sup>1233</sup> Öğretmen, SANCAKTEPE RABİA KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ, nuurbeyzagunes@gmail.com

### ÖZET

Düşünsel temeli Antik Yunan'da oluşmaya başlayan sivil toplum, aydınlanma dönemi öncesi devlet ile aynı, benzer anlamda kullanılmaktaydı. Bu dönem sonrası meydana gelmeye başlayan bir burjuva sınıfının ekonomik iktidar ve devamında siyasal iktidarı da denetimine alma talebine karşı bireyin sahip olduğu hak ve özgürlükler açısından öncelik kazanmaya başlamıştır. (Aslan,2010) Birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da süregelen bir anlayış değişikliği, ilgili kararların sadece merkezi otoritelerce, fiilen iş alanında aktif olmayanlar tarafından alınması yerine eğitim alanının hem politika hem de uygulama aşamalarında toplumsal katılımı gerektirmektedir. Bahsedilen bu toplumsal katılımı aracı olarak sivil toplum kuruluşları (STK) yer almaktadır. ( Kahraman ve Karip, 2019) Türkiye'de farklı türde amaçların gerçekleştirilmesi adına kurulan STK'ların birçoğu eğitim politikalarını da şekillendirmesi söz konusudur. Bunlardan ; Eğitim Yöneticileri ve Uzmanları Derneği (EYUDER), Eğitim Reformu Girişim(ERG), Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV), Türk Eğitim Derneği (TED) gibi kurumlar eğitim politikası bağlamında sürdürdüğü çalışma, hazırlanan rapor, proje, burs, kredi desteği ile eğitimde politika oluşturmada etkin bir yere sahiptir. Çalışma yöntemi olarak "sivil toplum" ve "eğitim" kavramlarının kesişimine yönelik yapılan ilgili lisansüstü çalışmaları, makaleler, kitap araştırmaları ve sivil toplum kuruluşlarının faaliyet belgeleri kullanılmasıyla nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanılmıştır. STK'lar eğitim alanında, öğretim programına destek sağlama, okula maddi kaynak sağlama, personel eğitimi, yönetim desteği sağlama gibi farklı alanlarda rol alarak devletten ağırlık almaktadır. Bireylerin STK'lar vasıtasıyla örgütlü olarak eğitim alanına katılmaları eğitim çalışanları dışındaki bireylerin de aktif katılım göstermelerine ve eğitim politikalarının belirlemede toplumun her kesiminin görünür ve aktif olmasına imkan tanımaktadır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Sivil toplum kuruluşu, sivil toplum, dernek, vakıf, eğitim

<sup>1234</sup> Öğretmen, ORBAY ORTAOKULU, recepyuce@gmail.com

# OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN STEM'E YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

GÜLSEMİN YILDIRIM<sup>1235</sup>, RABİA KILIÇ<sup>1236</sup>,

## ÖZET

Bu araştırmada ilköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin STEM'e yönelik tutumlarının bazı bağımsız değişkenler açısından anlamlı bir farklılık oluşturup oluşturmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amacı gerçekleştirmek üzere nicel araştırma yöntemlerinden betimsel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim öğretim yılında Rize ve Şanlıurfa MEB'e bağlı resmi ve özel okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmada öğretmenlerin STEM'e yönelik tutumlarını belirlemek için veri toplama aracı olarak, İnam (2020) tarafından geliştirilen "STEM Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçeğin güvenirlik analizli sonucunda ölçeğin tümüne ilişkin Cronbach'ın alfa katsayısı .916 olarak hesaplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS istatistik paket programı kullanılarak değerlendirmeler yapılacaktır. Araştırmada verilerin analizinde, t testi ve ANOVA testi kullanılacaktır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Okul öncesi, Fen, Stem.

<sup>1235</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, glsmn.yldrm@gmail.com

<sup>1236</sup> Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, rabiakilic684@hotmail.com



### ÖZET

Psikolojik Check Up Neden Önemlidir? Çocuk Ergen Yetişkin ve Ebeveyn tutumlarında Psikolojik Sağlamlığımızı Nasıl Koruyacağız? Fiziksel sağlığınıza harcadığınız enerjinin ne kadarını ruh sağlığınıza harcıyorsunuz? Eminim ki hepimiz hayatımızda en az bir kere check-up yaptırmışsınız ya da yaptırmayı istemişsinizdir. Fiziksel olarak sağlıklı mıyım? Acaba fark etmediğim vücudumda ilerleyen sinsi bir hastalık var mı? Uzun zamandır bir ağrım var acaba bu ağrının nedeni nedir? Bu sorular çok tanıdık geldi değil mi? Fiziksel sağlığımızla ilgili bu ve buna benzer soruları sıklıkla sorar ve cevabı için gerekeni yaparız. Peki ya ruh sağlığımız için ne yapıyoruz? Psikolojik Check Up Bireye Ne Kazandırır? Ruh sağlığı önemlidir. Ruhsal sorunlar toplumun bütününe ilgilendiren bir sorundur. Tedavi edilmezlerse kişisel, toplumsal ve maddi kayıplara neden olurlar. Günümüzde, daha çok üretim ve verimlilik adına, çalışanlarından tüm enerjilerini işe harcamalarını bekleyen kurumlar, sonunda stres ve mutsuzluk ortamının hâkim olduğu, personel değişim oranlarının arttığı ve şirket aidiyet duygusunun azaldığı gerçeğiyle karşılaşmaktadırlar. Dünya Sağlık Örgütü "Adrenal Yorgunluğu"nu, yeni yüzyılın sendromu olarak resmen tanıdı! Kronik yorgunluk, sinirlilik, konsantrasyon bozukluğu, dikkat eksikliği, cinsel işlev bozuklukları, halsizlik, depresif ruh hali, gerginlik ve strese bağlı ortaya çıkan fiziksel bozukluklar, ciddi bir hastalığın belirtileri olabiliyor. Adrenal yorgunluğunun en büyük nedeni, yoğun tempoda bir yaşam ve uzun saatler süren stresli çalışma koşulları. Adrenal yorgunluğunun belirtileri nedir? Stres nedeniyle ortaya çıkar. Stresle baş etmek için kortizol salgılayan böbreküstü bezlerinin, aşırı çalışmasından oluşan yorgunluk durumudur. Sabah uyanmakta zorlanma, gerginlik, yorgunluk, mutsuzluk, hafıza ve dikkat sorunları, baş ağrısı, uyku problemleri en sık rastlanan belirtilerdir. Ruh sağlığı önemlidir. Ruhsal sorunlar toplumun bütününe ilgilendiren bir sorundur. Tedavi edilmezlerse kişisel, toplumsal ve maddi kayıplara neden olurlar. Dünya Sağlık Örgütü WHO' nun verilerine göre; sosyal bedeli en fazla olan 10 hastalıktan ilki depresyon, diğer dördü de farklı ruhsal hastalıklardır!

**ANAHTAR KELİMELEER:** Psikoloji

### ÖZET

Çocuklarda özgüven gelişimi nasıl olmalıdır – yaklaşım açısı nasıl olmalıdır... Ebeveyn olarak kendimizi çocuğumuzun ihtiyaçlarını karşılamaya ve onlara rehberlik etmeye adasak da, çocuklar bazen kendilerine verilen değer ve sevgi konusunda çalkantılar yaşarlar. Çocuklarınızın yaşadığı güvensizlik duygusunu anlayabilmek için, kendinizi güvensiz hissettiğiniz anları düşünün. Öğretmeniniz sizi azarladığında bir de ebeveynlerinizin azarladığını, ebeveynlerinizden bir talepte bulunurken çekindiğinizi, duygularınızı olduğu gibi yaşamanıza müsaade edilmediği, düştüğünüzde anne babanızdan gelen “dikkat etseydin düşmezdin!” gibi olaylar bunlara örnektir. Bu gibi durumlarda iç sesimiz “Ben aptalım”, “Herkes bana gülecek”, “Rezil olacağım”, “Ben yetersizim” vb şeklindedir. Çocuklarda özgüven gelişimi diğer becerilerin kazanılmasından daha farklıdır. Temeli ailede atılır ve hayat boyu devam eder. Özgüven birçok becerinin aksine anlatarak ve kısıtlı zamanlarda öğretilmez. Özgüven gelişiminde birincil bakım verenlerin dışında anneanne, babaanne, bakıcı, öğretmen gibi faktörlerin de önemli rolleri vardır. Bu nedenle çocuğun davranışları bazı dönemlerde değişkenlik gösterebilir. Bazı durumlarda kendinden emin olan çocuk, bazı ortamlarda ise güvensiz hissedebilir. Her çocuğun kendine özgü bir doğası vardır. Birçok anne baba çocuklarının atılgan, sosyal becerileri yüksek bireyler olmalarını arzu ederler. Bazı çocuklar yalnız vakit geçirmeyi, sessiz olmayı tercih ederler. Kendilerini göstermekten, talepkarlıktan hoşlanmazlar. Eğer çocuk böyle olmayı tercih ediyorsa çocuğu olduğu gibi kabul etmek gerekir. Çocuğun doğasına aykırı davranmasını beklemek ona “Olduğum gibi kabul görmüyor ve sevilmiyorum” mesajı verir. Oysa özgüvenin temel taşı koşulsuz sevgi ve kabuldür. Özgüven Nedir, Ne Değildir? Özgüven dışadönük olmak değildir. Dışadönük olmayan çocuklar da eğer bunu kendileri tercih ediyorsa özgüvenli olabilirler. Mahremiyeti tercih eden, tam aksine yetişkinleri memnun etme gayretinde olmayan çocuklar da özgüvenli olabilir. Benzer şekilde, kalabalık arkadaş gruplarına dahil olmayan, kendine yakın bulduğu birkaç arkadaşıyla vakit geçirmeyi tercih eden çocuklar da özgüvensiz değildir. Aksine, istemediği taleplere hayır diyebilen, seçimlerini kendisi yapan çocuk özgüvenlidir ve içinden geldiği gibi davranmaktan çekinmez.

**ANAHTAR KELİMELER:** Psikoloji, özgüven

<sup>1238</sup> Dr., ÖZEL AİLE HASTANESİ1, dr.fatma.ozdemir@sevinc.k12.tr

### ÖZET

One of the most recent problems in educational institutions in all countries of the world is that students are the target of pressure and aggressive behavior. One of them is bullying, which has recently appeared in the lexicon. Bullying, which mainly characterizes the aggression of school-age children against each other from primary school onwards, can then occur in the upper grades, at university, in the workplace, and even in communities where there is collective living, such as nursing homes. Bullying, which describes aggressive behavior towards each other in the above-mentioned places, means in English to be inclined to harm someone, to intimidate someone, to force something. In particular, if these behaviors are repeated against individuals who are indifferent to others, have little social privilege, are easily humiliated, oppressed, and are not in a position to defend themselves, they are characterized as bullying. Bullying is also done from time to time, not once, and usually physically strong children bully others. Bullying can take the form of nicknames, derogatory language, physical violence, blackmail, threats to damage property or younger siblings, or exclusion from the group. The term was first used in the United Kingdom in 1985 and was widely used in the early 20th century after the first research on the subject. Sooner or later, all children encounter bullying: either as a victim, or as a witness, both online and in reality. All these roles have a devastating effect on the child's personality. If a culture of impunity develops in a child's community, it can give them a sense of the possibility of humiliating others. Bullying's victims may drop out of school, and the pain of childhood can damage his old life. We have all heard about the victims of bullying, who committed suicide because of it. Given all this, we must fight against bullying together. Every school, from teachers to drivers, should inform the entire staff about bullying, identify it, its consequences and where it can occur. Each school can develop a set of in-school anti-bullying rules to prevent bullying. These laws can be placed in a place where everyone can read them, and the participation and responsibilities of teachers, students and parents in the implementation of these rules can be defined. Parents need to learn to control their children properly and to work closely with the school and teachers. In this regard, parents should also be involved in trainings and informed. If a child tells his parents about an event, he should allow him to tell the story in detail and help him with questions if necessary. Anti-bullying programs can also contribute to a sharp decline in bullying.

**ANAHTAR KELİMELER:** Saldırganlık, Öğrenci, Okul, Zorbalık

---

<sup>1239</sup> Diğər, ŞƏMKİR RAYON YUXARI ÇAYKƏND KƏND TAM ORTA MƏKTƏB, sekinezamanova2@gmail.com

### ÖZET

Tüm bireyleri elektrik enerjisinin doğru, verimli ve bilinçli kullanımını konusunda bilgilendirmek, duyarlılık ve farkındalıklarını arttırmak amacıyla bu proje gerçekleştirilmektedir. 10-15 yaş arasındaki öğrencilerimizin tam bir elektrik avcısı olmalarını ve enerji tasarrufu yaparak elektriğimizin israf edilmesinin önüne geçmelerini ve boşa harcanarak tükenme sorunuyla karşı karşıya kalan elektrik enerjimize sahip çıkmalarını hedeflemekteyiz. Velilerimizle de işbirliği içerisinde gerçekleştirmiş olduğumuz bu projemizde, tüm bireylerin sorumluluk alarak elektrik enerjisi tasarrufu yapmaları ve geleceğimize sahip çıkmaları hususuna değinmekteyiz. Öğrencilerimizin ailelerini de bu çalışmamıza dahil etmelerini ve elektrik enerjisi tasarrufuna dikkatleri çekmeyi planlıyoruz. Pandemi sürecinde daha fazla elektrik israfı olmasının önüne geçmek adına elektrik tasarrufu yaparak ay ay evlerine gelen elektrik faturalarını takip etmelerini ve bu konuda daha duyarlı olmalarını istiyoruz. Tükenme problemiyle karşı karşıya kalan elektrik enerjimizin bazı önlemler alınarak boşa harcanmasını önlemek başlıca hedefimizdir. Öğrencilerimizin teknolojiyi doğru kullanarak tasarım becerilerinin gelişmesini, üretebilen, karar verebilen, kendini ifade edebilen ve dijital kimlik kazanmış, girişimci bireyler olmalarını hedefliyoruz.

- Ortaklarımızla işbirliği içinde her ay birkaç kez zoom üzerinden online meeting yapmak
- Her ay yapmamız gereken çalışmaları önceden belirleyip bir plana göre hareket etmek
- Dijital poster, logo ve afiş, broşür çalışmaları yapmak
- Proje konumuzla ilgili şiir yazmak (akrostiş çalışması gibi)
- Resim çizmek
- Ortak videolar hazırlamak
- Şarkı söylemek
- Web 02 araçlarından yararlanmak (padlet, wordart, canva vs)
- Velilerimizin de katılımıyla toplantılar düzenlemek
- Web sitesi, Facebook, instagram sayfaları oluşturarak projeyi yaygınlaştırmak
- Ortaklarımızla sanal sergi oluşturmak, tiyatro oyunu sahnelemek ve bunu sunmak.

Öğrencilerimizin tam bir elektrik avcısı olmalarını, elektriği doğru ve bilinçli tüketmelerini, geleceğimize sahip çıkarak boşa harcanan elektrik sorununa çözümler geliştirebilen duyarlı ve farkındalık sahibi bireyler olmalarını, enerji tasarrufu yaparak çevrelerine ve akranlarına örnek olmalarını bekliyoruz. Öğrencilerimiz bu süreçte tam bir elektrik avcısı olarak hem çevresine hem de ülkemize karşı sorumluluk sahibi olarak elektrik faturalarını takip edecekler ve elektrik israfının önüne geçmek amacıyla gerçekleştirdikleri tasarruf tedbirlerinin ne kadar etkili olduğunu kendileri de görmüş olacaklar. Aynı zamanda da web 2.0. araçlarını ve teknolojiyi doğru ve güvenli bir şekilde kullanmayı öğreneceklerdir.

- Elektriğin yokluğunda olabilecekler hakkında düşünmelerine olanak tanımak

<sup>1240</sup> Dr., EYUDER AZERBAIJAN TEMSİLCİSİ, gelnurababashova1980@gmail.com

- Eve gelen faturalar arasında karşılaştırma yaparak ne kadar doğru, düzenli ve istikrarlı bir ilerleme kaybettiklerini kendilerinin de görmelerini sağlamak.
- Elektriği israf etmeyen, geleceğini düşünene bireyler yetiştirmek

21.yy becerilerini kazandırmak (Dijital Vatandaşlık, Girişimcilik, Problem Çözme, Sorumluluk Alma, Karar Verme, Teknolojik Yetkinlik, Empati ve Yaratıcı Düşünme gibi vb. kavramları geliştirmek gibi..

**ANAHTAR KELİMELEER:** Tüketim, Enerji, Verimlilik

## **ÇOCUKLARDA SOMATİK İFADELERİN (BEDENSEL İFADELERİN) DIŞAVURUMU: KURABIYE ADAM TEKNİĞİ OLGU SUNUMU**

AYŞE ALPTEKİN<sup>1241</sup>,

### **ÖZET**

Kurabiye adam tekniği (Tarçınlı Ekmek Adam) bir kurabiye adam çizerek bunun üzerinden çocukların bedenlerinin farklı yerlerinde nasıl hissettiklerini göstermek için renk kodları ile oluşturulan bir tekniktir. Bu teknik beynin sezgisel sağ tarafını çalıştırarak duyguların yatıştırılmasına yardım eder( Levine & Kline, 2021). Altı yaş erkek çocuğu, Klinik anamnezinde; annenin hamilelik sürecinde duygusal istismara maruz kalması, erken doğum, sezeryan doğum, doğum anında kordon dolanması ve oksijensiz kalmak, gibi travmatik yaşantılarla dünyaya geldiği, emzirme döneminde problemler yaşandığı bilgisi alınmıştır. Çocuk ile çalışmaya başlandığı dönemde; akademik başarısızlık, uyku problemleri, dudak emme, sağ kolunu sürekli ısırma, yürümede yalpalamalar, tik şeklinde başını sağa doğru eğme gibi semptomlar göstermekteydi. Bunun yanında annenin vücuduna dokunma, özbakım becerilerini yerine getirememeye, yaşına uygun davranışlarda bulunamama problemlerde eşlik etmekteydi. YÖNTEM Çocuk ile 12 Hafta 1 saat süre ile çalışıldı. İlk 8 seans deneyimsel oyun uygulamaları, metaforik hikayeler uygulandı. Anneye her seanstan sonra 15 dk ile 30 dk arasında değişen yoğun psikoeğitim verildi. Kitap önerileri verildi, okuma yapması takip edildi. 8. Seanstan sonra somatik ifadeleri için kurabiye adam tekniği kullanıldı. Çocuğun vücut boyutundaki kağıtlar yere serilerek çocuğun vücudu çizildi ve üzerinde duyumsamaları çalışıldı. BULGULAR VE SONUÇ Kurabiye adam tekniği çalışıldığında çocuk boyun ve sağ kol bölgesine vücuduna sarılmış bir yılan çizdi ve bu yılanın kendisini sıktığını söyledi. Sağ kol ısırma ve boyunu sağa yatırma tikini açıklamış oldu. Bu duyumsamanın deneyimsel oyun uygulamalarında verdiği metaforik anlamlara göre doğum anında boynuna ve sağ koluna dolanan ve onu oksijensiz bırakan göbek kordonu olduğu düşünülmektedir. Çocuk ayrıca karın bölgesi ve bacaklarına bir çok balık çizdi ve bu balıkların hiç durmadığını ve sürekli halay çektiklerini söyledi. Yürümedeki yalpalamaları açıkladığı düşünüldü. Ancak çocuğa uygulanan CAS testi sonucunda çocuğun dikkatinde ileri düzeyde yetersizlik olduğu, bilişsel işlem alanları arasında tutarsızlık olduğu, sağ el ile kalem tutmada yetersizlik olduğu, uzun süreli görevleri yerine getirmede ve dürtü kontrolü sağlamada zorlandığı ortaya çıkmıştır. İçinde çizdiği balıkların sürekli halay çekmesi çocuğun dürtüsel olduğunu ve bundan dolayı uzun süre gerektiren görevleri yerine getiremediği ve dikkat yetersizliği yaşadığı CAS testi raporları doğrultusunda düşünülmektedir. Kurabiye adam tekniği çalışmaları sonrasında, çocuğun kalem tutma becerisinin geliştiği, kolunu ısırma davranışının hafta da 1 yada 2' ye düştüğü, boyun tikinin ve yürümedeki yalpalamaların azaldığı, akademik başarısının sınıf arkadaşlarının gerisinde de olsa, ilerlediği anne ve dolaylı olarak öğretmenin verdiği dönütlerinde anlaşılmalıdır. 8. Seans ta kurabiye adam tekniği uygulanmadan önce uyku problemleri, anneye uygunsuz dokunma davranışı, özbakım becerilerini yerine getirememeye davranışı annenin ve çocuğun günlük hayatını engellemeyecek düzeye geldiği de gözlemlenmiştir.

**ANAHTAR KELİMELEER:** Kurabiye adam tekniği, somatik ifadeler, erken çocukluk

<sup>1241</sup> Dr. Öğr. Üys., SELÇUK ÜNİVERSİTESİ, elmaliayse@hotmail.com